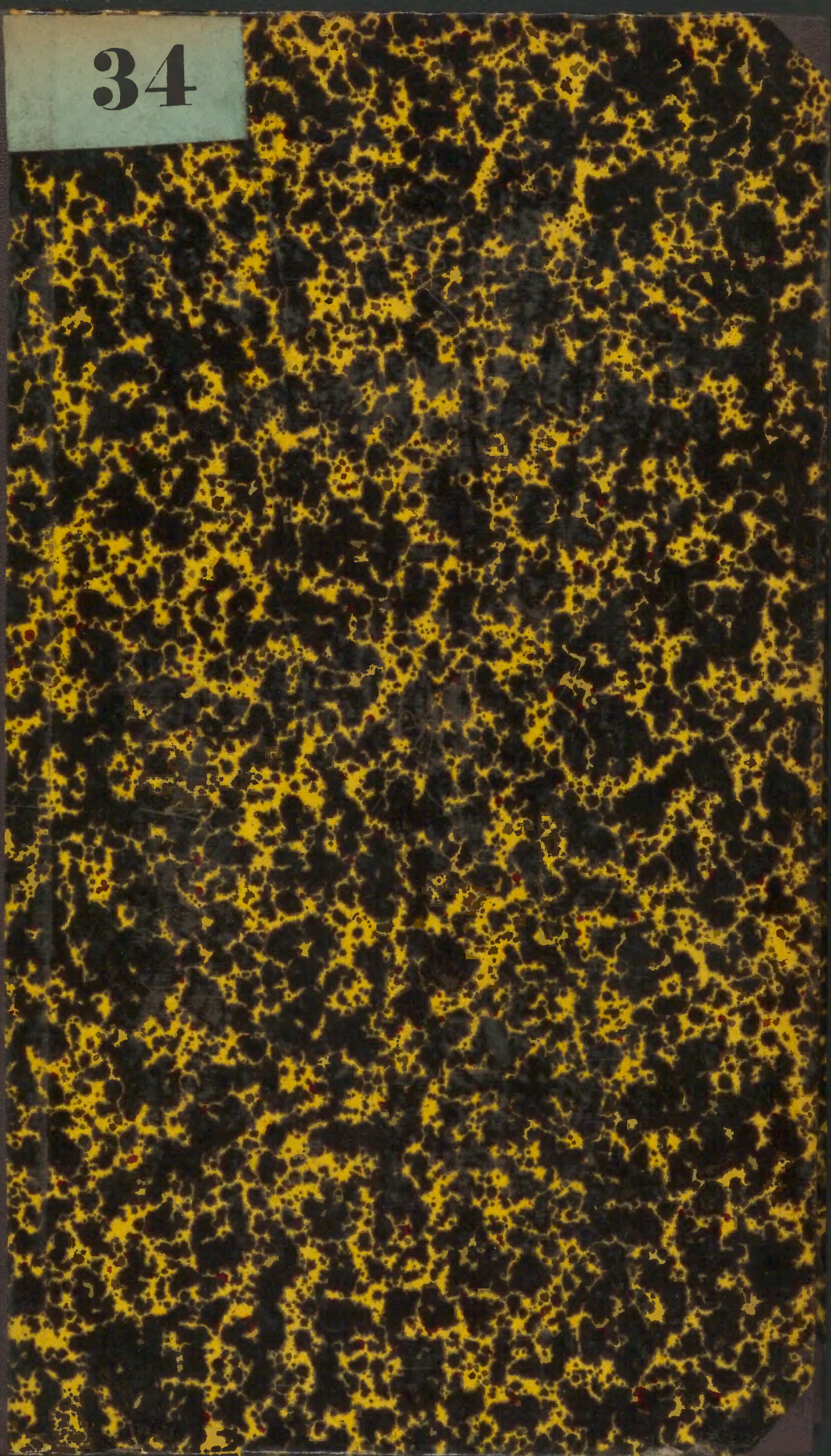

34

W. 34.

57,

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎՍԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

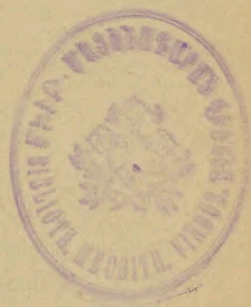
ՐՕՆՍՕՆ-ՏԻԻ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Էսրաբի Միրառ

معارف نظارتك. ۳۲ نومرولى رخصتيله طبع اولنمىدر

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱԿՄԻՄ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՃԵ ՆԻԻՄԷՐՕԼՈՒ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՏԱ

1893

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳՐԱԼԱՐԸ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

Րօմանլար, պաղը միւսթէսնալարտան մաատա, հէր վաղըթ վէ հէր եէրտէ, ճալիպ մէնգարէլէրի իլէ ոգուեանլարըն մուճիպի թէ-
լէզզիւզիւ օլտուգտան պաշգա, ախէազը համիտէեէ տէ խըտմէթ
իթմիլէր տիր, զիրա Փաղիլէթ վէ քէմալէթի, Ֆէնալըզ վէ ճինա-
եէթի այնի վաղըթտա վէ պիր եէրտէ, հէման այինէ տէրուներնտէ
կիպի կէօրմէք՝ Րօման էհլի մէրազը նէզտինտէ, պիրինճիլէրին նիւ-
մուռէի հիւսնի իպրէթ վէ տիկէրլէրին պուռնուռ մուղայիրի օլարազ
շայեանը նէֆրէթ ատտ խտլմէլէրինէ վէսիլէ տէյիլ մի տիր, Պինա-
պէրին Րօման թէրճէմէ վէ նէշրինի, մահզա ախէազը համիտէ եօ-
լուռտա պիր խըտմէթի միւֆթէխիրէ ատտ իթմիշ օլտուղուճուգտան,
չիմտիէ գատար զաղէթալարտա վէ զաղէթալարըն խարիճինտէ թէր-
ճէմէ վէ նէշր իթմիշ օլտուղուճուգ Րօմանլար, պաշլըճա պու էսասա
սալիք օլան է'ն մէշհուր Յրանսըզ մուհարրիլէրինին, մէսէլա Բարիս
Պաթագիսանէյերի, Չիճիէանէ Գըզը, Էսրարը Հիւտ, Օհունպագըն Գարըսը,
Էքսիքնի Խաթուն, Նիզասլը Գատըն, Րօզ Միճեօն, Խայիմ վայիտէ, Իւ-
Միշեօն Թրայսոռմա, վէ սաիրէ վէ սաիրէ կիպի էսէրլէրի օլուպ, պուռ-
լարըն՝ գարիուռը քիրամ նէզտինտէ գաղանմըշ օլտուգլարը Րաղպէթ
վէ թէվէճճիւհ՝ անճազ վէ անճազ միւնտէրիճաթընըն մուճիպի թէ-
լէզզիւզ վէ շայեանը խթիֆատէ օլմասը սաեէսինտէ տիր, Պու քէրրէ
իսէ, թէրճէմէսինէ իպթիտար իյլէտիկիմիզ,

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳՐԱԼԱՐԸ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

Նամ Րօման, Յրանսանըն է'ն մաարուֆ միւէլլիֆլէրինտէն Մ. Բօն-
սօն տիւ թէրայլըն պիր էսէրը մէշհուրու օլուպ, Յրանսատա Ֆէվ-
գէլատէ Րաղպէթ գաղանմըշ, էլսինէի սաիրէեէ թէրճէմէ խտլմիշ,
վէ էզճիւմլէ պուրատա Րուճմասը թէրճէմէ օլուռարազ, բէք չօղլա-

րը թաքափընտան մէջնունէն վէ թագաւորէն օգունմուն տուրե
Միւլէլիֆի միւմաիւէյ, պու էսէրտէ, շայեանը մէրագ վէ տիգգաթ
մէնգարէլէրտէն պաշգա, ախլէագը համիտէեէ զիեատէսիլէ էհէմմի-
եէթ վէրմիշ օլտուղունտան, նիչէ ճիւմլէլէրի՝ պիրէր տէրսի իպրէթ
ատտ օլունմահա սէղա տըր:

Խիւլասա, պու էսէր՝ հագըգէթէն շայեանը գրաաթ վէ մուճի-
պի իսթիֆատէ, վէ հէր ճիհէթլէ էմնալինէ Փայիգ օլմասըյա, էրպա-
պը քիթապլէրին քիւթիւպլանէլէրինտէ հըֆղ օլունմահա լաեըգ տըր:

Իմոի, պէօյլէ մուհիմմ պիր էսէրին, նէշր ու թաամիմի իշին,
այրընա քիթապ շէքլինտէ թասլընա գարար վէրմիշ օլտուղունմուգ-
տան, րօման էրպապը մէրագը նէզտինտէ պու գարարըմըզըն հիւսնի
թէլագգըսը իլէ, մագհարը րաղպէթի ումուսիեէ օլանաղընը գապիէն
մէմուլ իտէրիզ:

Շու հալտէ, շիմոիլիք հաֆթատա, պէհէրի ծէր սահիֆէտէն ի-
պարէթ վէ օլտուգճա էյի քեաղըա իւզէրինտէ օլարագ, տէօրթ ֆօր-
մա, եանի 32 սահիֆէ թապ վէ նէշր իտիլէճէք օլուպ, 40 ԲԱՐԱԵԱ
սաթըլանագ տըր:

Պիգտէն սէպաթ վէ օգուեանլարտան տա ազ չօգ րաղպէթ օլուր-
սա, շիմոիեէ գատար պաշլանըպ իքմալ իթմիշ օլտուղունմուգ բէք
չօգ էսէրլէր կիպի, պու էսէրը մուհիմմի տալի պիննիսպէ ազ վա-
գըթտա իքմալէ մուվաֆագ օլանաղըմըգ, վէ պու սուրէթլէ միլէ-
թիմիզէ պիր եատիկեարը աճիզ տահա թէրք իթմէքլէ միւֆթէթի
օլապիլէճէկիմիզ հագգընտա իթիգատըմըգ պէրքէմալ տըր:

ԲՕԳԱՄՊՈԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎՍԳԸԱԼԱՐԸ

Պու քէրրէ թէրճէմէսինէ իպթի-
տար իյլէտիկիմիզ իշպու բօման, Յրան-
սանըն է'ն մաարուֆ միւէլիֆլէրին-
տէն Մ. Բօնսօն տիւ թէրայլըն պիր
էսէրը մէշհուրու օլուպ, Յրանսա-
տա ֆէվզէլատէ բաղպէթ դաղանմըշ,
էլսինէի սաիրէեէ թէրճէմէ իտիմիշ, վէ
էգճիւմէ պուրատա բոււմճասը թէրճէմէ
օլունարաք, բէք չօգլարը թարաֆընտան
մէմնունէն վէ թագտիրէն օգունմուշ
տուր: Միւէլիֆի միւմարլէյն, պու է-
սէրտէ, շայեանը մէրաք վէ տիգգաթ
մէնգարէլէրտէն պաշգա, ալիէազը հա-
միտէեէ զիեատէսիյլէ էհէմմիեէթ վէրմիշ
օլունգունտան, նիշէ ճիւմէլէրի՝ պիրէր
տէրսի իպրէթ աստ օլունմահա սէզա
տըր:

Խիւլասա, պու էսէր՝ հազըզլթէն
շայեանը գրաաթ վէ մուճիպի իսթիֆա-
տէ, վէ հէր ճիհէթլէ էմալինէ ֆայիզ
օլմասըյլա, էրպապը քրթապէթին քիւ-
թիւպսանէլէրինտէ հըֆզ օլունմահա
լանըգ տըր:

Իմոի, սէյլէ մուհիմ պիր էսէրին,
նէշր ու թաամիմի իշին, աջրճա քրթապ
չէքլինտէ թասլընա դարար վէրմիշ օլ-
տուղունմուշտան, բօման էրպապը մէրա-
զը նէգտինտէ պու գարարըմըզըն հիւս-
նի թէլագգըսը իլէ, մագհարը բաղպէթի
ումումիեէ օլաճաղընը գազիէն մէմուշ
իտէրիզ:

Շու հալտէ, չիմտիլիք հաֆթատա,

պէհէրի Յէր սահիֆէտէն իպարէթ վէ օլ-
տուղճա էյի քեաղըտ իւզէրինտէ օլա-
րաք, տէօրթ ֆօրմա, եանի 32 սահիֆէ
թապ վէ նէշր իտիլէճէք օլուպ, 40
ԲԱՐՍԵԱ սաթըլաճաք տըր:

Պիգտէն սէպաթ վէ օգունեանլորտան
տա ազ չօգ բաղպէթ օլուրսա, չիմտիեէ
գատար պաղաեղ պըմալ իթմիշ օլտու-
ղունմուշ բէք չօգ էսէրլէր կիպի, պու
էսէրը մուհիմի տաիսի պիննիսպէ ազ
վաղըթտա իքմալէ մուվաֆաք օլաճա-
ղըմըզ, վէ պու սուրէթլէ միլլէթիմիզ
պիր եատիկեարը աճիզ տահա թէրք իթ-
մէքլէ միւֆթէիսի օլապիլէճէլիմիզ
հազգընտա իթիզատըմըզ պէրք մալ տըր:
Պու գարարըմըզըն իճրասընա պու
կիւնքի ճումաա իրթէսի կիւնիւնտէն
իթիպարէն պաղաճաճաք տըր:

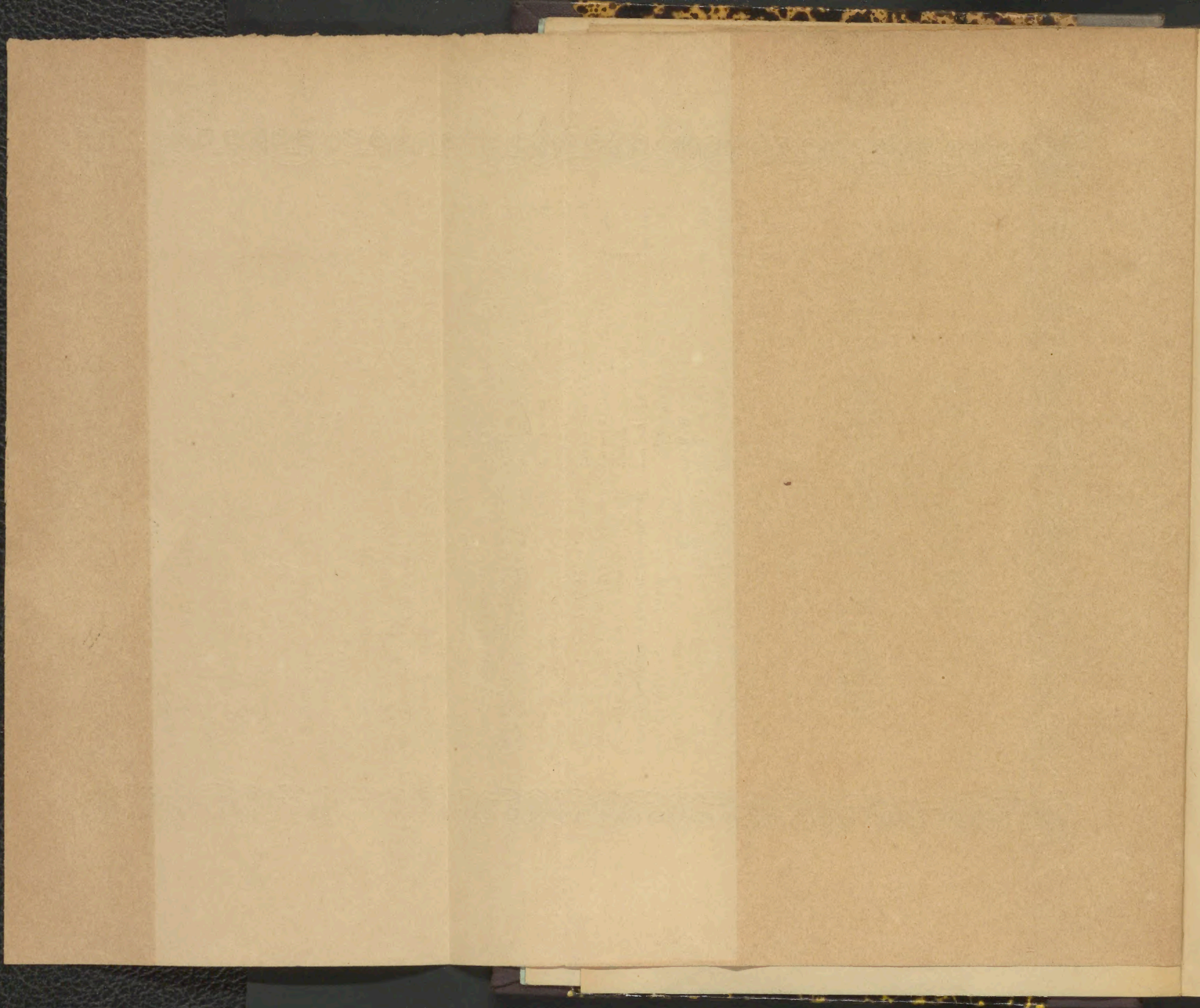
ՍԱԹԸԼԱՃԱԳ ՄԱՀԷԼԷՐԻ

Պէյօղլունտա մաթպտամըզ իթթիսա-
լինտէ Հօլասեան Պօղոս աղանըն թիւ-
թիւնճիւ վէ ֆէսճի տիւքքեանընտա վէ
Պէյօղլունտա սայիր թիւթիւնճիւ տիւք-
քեանլարընտա:

Բանկալթիտէ թիւթիւնճիւ տիւք-
քեանլարընտա:

Իսթանպօլտա սուճու Պօղոս վէ Յա-
կոբ աղալարըն տիւքքեանլարընտա:

Պիլճիւմէ զազէթա միւվէզգիլէրի եէ-
տինտէ պուլունուր:

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎՍԳԸԱԼԱՐԸ

Ե Ա Խ Օ Տ

Ր Օ Գ Ա Մ Պ Օ Լ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

Ք Օ Ն Ս Օ Ն - Տ Ի Ի - Թ Է Ր Ա Յ Լ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄ

Յ . Թ Օ Լ Ա Յ Ե Ա Ն

Մ Ո Ի Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Իքի Գարընտաշար

1

1842 թարիխինտէ, Պիրինճի Նաբօլէօն Պօնաբարթըն պաշ գօմանտանլըղը թահթընտա պուլունան ֆրանսա Օրտուի Գէպիրի, Մօսգուա իլէ Բրէմլին չէհրլէրինի ալէվլէր իչինտէ վէ թապուրլարընըն նըսֆընը Պէրէզինա նէհրինին տօնմուշ օլան տալլալարը տէրունինտէ պրագարագ ըիւճաթ իթտիկի սըրատա, գար եաղմագտա օլուպ, ուֆուգըն հէր ճիհէթի աղարմըշ վէ գուպպէյի ասիւման քիւլ ըէնկի քէսպ իթմիշ իտի:

Իշթէ պէյլէ պիր սըրատա, թէքմիլ էվրօբաի միւթթէ-ֆիդ թարաֆընտան մաղլուպիէթի գապիլ օլամաեան, ֆագաթ աղ էվլէլ օլ Ձէղարը ճէտիտ մարիֆէթիլլէ ճիհանըն ֆէթհինէ սէվգ իտիլմիշ իքէն, բէնտիլէրինի գաթիէն կէրի բիւսկիւրթմէնէ միւգթէտիր օլան օլ տիւշմէնի եէկեանէ,

եանի Շըմալ սովուղու դարչըսընտա մաղլուպ օլալէլէն շէճի վէ գահրաման ասքէր թապուրլարընըն պաղըլէլէլէրի՝ վասի , նիհանէթսիզ վէ խալի սահրալարտան սիւրիւքլէնէրէք կէլմէքտէ իտիլէր :

Պիր թարափտա , պիր սիւրիւ սիւարիլէր , էեերլէրի իւղէրինտէ գըվըրըլպ , էօլիւմ ույգուսու սանըլան ուեուշուգլուղա դարչը մուգավէմէթ իթմէքտէ , վէ տիկէր թարափտա պաղը բիատէլէր՝ պիրուհ պիր պէյկիրին էթրափընը իհաթա իտիպ , անը բարչալամագլա մէշղուլ օլմագտա , վէ վահշի դարղալար իսէ , պուսուսն քէմիքլէրինի պիրպիրլէրի աղզընտան գարմանա չալըշմագտա իտիլէր :

Պիր աղ էօթէտէ տէ , պաշընը պիր թարափա տաեաթմըշ զայագըլ պիր քիմնէ եաթըպ , ասլա ուեանմումագ իւզրէ տէրին պիր ույգուսա տալմըշ պուլունմագտա իտի :

Արա սըրա ուզագտան Բուսլարըն թօբ սէսի իշիտիլմէքլէ , արգատա գալմըշ օլանլար՝ միւտափաաի նէֆալէրինին հիսսի թապիրիսինտէն թահրիք օլունարագ եօլա չըգմագտա իտիլէր :

Իւշ նէֆէր սիւարի , գարլարըն ալթընտան կիւճ հալ իլէ տէվշիրտիքլէրի չալըլարը եագարագ , քիւչիւք պիր օրմանըն սինօրունտա թօբլանմըշ վէ քէնտիլէրի վէ հայվանլարը , մէգքիւր աթէշին էթրափընը իհաթա իթմիշ օլտուգլարը , վէ էվվէլքիլէր՝ պօյունլարընը էյմիշ վէ տիզլէրինի խաչվարի գավուշտուրմուշ օլտուգլարը հալտէ , պիչարէ հայվանլար տա պէլլէրի պիւքիւլմիւշ օլարագ , հազին հազին պագմագտա իտիլէր :

Պու իւշ քիշիտէն պիրինճիտի՝ էքօլէթլէրի բարչալանմըշ պիր միրալայ իւնիֆօրմասը կիեինմիշ , օթուգ պէշ չալլարընտա պիր քիմնէ օլուպ , սիմասը՝ մէրտլիկինի վէ առալէթինի միւպէյելին օլտուղու կիպի , մավի կէօզլէրինտէն տէ , շէճաաթ վէ խայրիսահլըղը անլաշըլմագտա իտի :

Միւմաիլէյհին սաղ էլի վէ պաշը գանլը պաղլարա օարըլմըշ , վէ Բուսլարըն պիր կիւրլէսի տիրսէկինի խուրտէխաշ իթտիկի կիպի , պիր գըլըճ տարպէսի իլէ տէ ալնը՝ պիր թարափտան տիկէր թարափա ճէրիհատար օլմուշ իտի :

Պու իւշ շախսարտան իքինճիսինին՝ բարա բարչա օլան իւնիֆօրմասընա նէզարէն, եիւզ պաշը օլտուղու անլաշըլըպ, ֆազաթ օլ էսնատէ միրալայ, եիւզպաշը վէ նէֆէր թէֆրիգ իտիլէմէտիկինտէն, Օրտուի Գէպիր՝ էսկի էլպիսէլէր կիեինմիշ պիր սիւրիւ խալգըն շայեանը թէէսսիւֆ մէնզարէսինտէն պաշգա պիր շէյ իրաեէ իթմէմէքտէ, վէ պու սիւրիւ խալգ, թաագիպլէրի էսնատէ, պիթթապի սաֆլարընտան չըզըպ տարմատաղըն օլմուշ օլան Տօն վէ Գաֆգաս ալայլարընտան զիեատէ մուճիպի եէյիս ու քէտէր պուլունան Շըմալըն շէտիտ սօվուղունտան ֆիրար իտէկէլմէքտէ իտի :

Զիքը իթտիկիմիզ շախսարտան իւշիւնճիւսիւնէ կէլինճէ, ալնը ալչագ, բէնկի զէյթուէնի, վէ պազըշը միւպհէմ պիր տէլիգանլը օլուպ, սաշլարընըն սիեանլըղընտան, ճէնուպ գըթասընտա տօղմուշ, վէ պիրինճի իմբէրաթօրլուգ տէվրինտէ Փրանսըզ օրտուսունտա քէսրէթլէ պուլունմուշ օլան իթալեանլարտան պիրի իտուկի զանն օլունմագտա իտի :

Մէրգում, քէնտի ամիրինտէն տահա զիեատէ պախթիեար օլարագ ասլա եարալանմամըշ, վէ Զէզարը ճէտիտին թապուրլարընը Շըմալա տօղրու սիւրէն տէհշէթլի սօվուղուն մուհլիք տարպէլէրինէ գարշը օլ վագթա տէպին տահա զիեատէ ոուհուլէթլէ թէհամմիւլ իտէպիլմիշ իտի :

Հասըլը պու տէլիգանլը՝ Փրանսըզ օրտուսունտան հիւսար ալայընըն ատի նէֆէրաթընտան օլուպ, Բուսլարըն թօրլարը ուզագտան իշիտիլտիկինտէ, սէրթ վէ էրքէքլիկէ շաեէսթէ օլան չէհրէսի՝ պազէն վահշիեանէ պիր թարը քէսպ իտեր, լաքին նազարը տիգգաթը՝ հէնուզ կէնճ, ֆազաթ էօմրիւ թիւքէնմիշ, վէ ալ գանլարա միւլէմմա օլմուշ օլան ամիրինէ աթֆ օլունտուգաա, ըիգգաթ ու թէէսսիւր իզհարընտան քէնտիեի մէն իտէմէզ իտի :

Պու արա ախշամ վագթը օլուպ, օրթալըգ գարարմաեա պաշլամըշ օլմասըյլա, քիւրրէի զէմին վէ քիւլ բէնկինտէքի գուպպէի ասիւման սայքի պիրի պիրինէ գարըշմագտա իտիլէր :

Պու սըրատա , մէզքիւր իւչ քիմնէլէր միեանընտա աթի-
տէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթմէքտէ իտի .

Միրալայ . - (Իթալիալը եիւզ պաշըեա խիթապէն .) Ֆէ'-
լիբօն , պու կիճէեի պուրատա՞մը կէչիքէճէեիզ . պէն բէք
զայիֆիմ վէ ֆէվզէլատէ եօրղունում . դօլումտա զաեէթ
աղրըեօր :

Իթալեան եիւզ պաշընըն ճէվապընտան էվվէլ , հիւսար
Պասթիէն շու եօլտա դուվվէթլիճէ մուգապէլէ իթտի .

— Մի'րալայըմ , պուրատան կիթմէլիեիզ , չիւնքի սօվուզ
պիզի թէլէֆ իտէճէք տիր :

Միրալայ . - (Եիւզ պաշըեա վէ նէֆէրէ այրը այրը պա-
գարագ .) էօյլէ՞մի զանն իտէրսինիզ :

Պասթիէն . - (Իսքեաթ օլմուշ օլարագ .) էվվէթ , էվվէթ .

Իթալիալը եիւզ պաշը իսէ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւն-
տիւկիւնտէն , միրալայ ,

— Սիզ տէ սէօյլէեին , Ֆէ'լիբօն , տէյի թէքրար իթտի :

Եիւզ պաշը . - Պասթիէնին հագգը վար տըր . աթլարա
օթուրուպ , միւմքին օլտուղու գատար գաթը մէսաֆէ իթ-
մէլիեիզ . նիհաեէթ պուրատա ույգուեա տալապիլիբիզ , վէ
պէլքի հիչ պիրիմիզ պիր տախի ուեանամանըզ . պունտան
գաթինազար , տի'նլէեինիզ . . . Բուսլար եագլաշըեօրլար . . .
թօք սէսի ալըեօրում :

Միրալայ . - (Քէսիք պիր սէտա իլէ .) Նէ' պէտպախթ-
լըզ , պիր ավում գազագլարըն էօնիւնտէն ըիւճաթ իտէճէ-
կիմիզ քի՞մին ֆիքրինէ կէլէպիլիբ իտի . . . պու սօվու՛գ . . .
պու սօվու՛գ . . . Նէ' գատար ազիմ՝ վէ տէհէթլի տիւշմէն
իմիշ . . . Եա՛ Բապպի , էկէր սօվուզ օլմասա իտի . . .

Պիչարէ միրալայ՝ պու սէօղլէրի սէօյլէքէն , աթէչին
գարշըսընտա չէօմէլմիշ օլուպ , ուեուշմուշ օլան ազասընը
ըսըթմանա չալըշմագտա իտի :

Պասթիէն . - Զալիմ պա'խթ , սէրթիւշմիշ օլան գարըն
իւզէրինտէն էսէն իշպու ըիւզկեար գարշըսընտա արսլան կիպի
միրալայըմըն մաղլուպ օլաճաղընը ասլա մէմուլ իթմէեօրտում :

Հիւսար՝ զանեթ եաւաշ սէտա իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէր-
քէն, քէմալը հիւրմէթ ու մուհապպէթլէ նազարը տիգ-գա-
թընը միրալայա աթֆի իթմիշ իտի: Օլ էսնատէ միւմաի-
լէյին պէնզի սօլմուշ օլուպ, հիսս իտէկէլտիկի շէտիտ աղ-
ըլարը իրաեէ իթմէքտէ, պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէքտէ,
վէ հաեաթը՝ անճագ կէօզլէրինտէ մէրքէզլէնմիշ օլուպ,
պունլարտա էլան պիր լէթաֆէթի մախսուսէ վէ պիր ճէսա-
րէթի սաքինէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Պիշարէ միրալայ, պու մէյեուսիեթպախշ հալտէ,

— Մատէմքի իսթէեօրսուճուզ, կիտէլիմ, լաքին միւսաա-
տէ իտինքի, պիր տագըգաճըգ տահա ըսընաեւմ: Ա՛հ, նէ՛-
տէրէճէ տէհէթլի սօվուզ... միւտտէթի էօմրիւմտէ պու
գատար միւզտարըպ օլմամըշ իտիմ. ույգուսուզլուզ տախի
պէնի հէլաք իտիեօր... սիւպհա՛ն Ալլահ, պիր սաաթ, եա-
լընըզ պիր սաաթ ուեուեապիլսէ իտիմ... տէտի:

Իթալեան եիւզպաշը իլէ նէֆէր պիրպիրինէ պագըշտը-
լար. պատէհու արալարընտա շու սէօզլէրի եաւաշճա թաաթի
իթտիլէր:

Ֆէլիբօն. — Էկէր ուեուր իսէ, պիր տախի քէնտիսինի
ուեանտըրըպ պէյկիրէ պինտիրէմէեիզ:

Ճէսուր Պասթիէն. — (Էյիլէրէք եիւզպաշընըն գուլաղըն-
տան աշաղըեա.) Համօ օլսուն պէն հէնուզ գուվվէթլիեիմ.
անը գուրթարաճագ գատար իգթիտարըմ վար տըր. հաթ-
թա պէօյլէ պիր սըրատա հէրքիւլէս կիպի պահատըր օլուրում:

Եիւզպաշը արգասընա տէօնմիւշ օլուպ, ուզագտան իշի-
տիլէն սէսլէրի տինլէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի: Մէրգում,
պիր ազ սօնրա, շէօյլէ սէօյլէտի:

— Բուսլար պիղտէն թագըրիպա իւշ ֆարսախ ուզագ-
տըրլար. Նիհաեթ կիճէ տէ եագըն օլտուղունտան, շիւպհէ-
հէսիզ պուրաեա գատար կէլէմէեէրէք, պուլունտուգլարը
մահէլտէ կիճէեի կէշիրէճէք տիրլէր: Պու հալտէ, մատէմքի
միրալայըմըզ ուեումագ իսթէեօր իսէ, ուեուեապիլիր. պիզ
ուեանըգ գալըրըզ:

Միրալայ՝ պու սօն սէօղլերի իշիթտիկինտէն, էլինի իթալեան եիւղ պաշըեա ուղաթարագ,

— Թէշէքքիւր իտերի՛մ, Ֆէլիբօն, թէշէքքիւր իտերի՛մ, տօսթում. սէն խայրխահ վէ ճէսուրսուն. Շըմալ սօվուղընտան, շու տէհշէթլի սօվուգտան մաղուպ օլմսեօրսուն, տէտի:

Միրալայ՝ մէգքիւր սէօղլերի մահզունանէ պիր թարգտա թէլէֆիլիւ իտիպ, եիւղպաշը իսէ, շու սուրէթլէ ճէվապ վերտի:

— Լաքին պէն եարալը տէյիլիմ. իմտի, սիզին գատար միւղթարըպ օլմամագլըղըմ թապիի տիր:

Օլ էսնատէ հիւսար Պասթիէն՝ էթրաֆտան տէվիրտիկի չալըարը վէ գուրումուշ օտունլարը աթէշէ աթմագլա մէշղուլ օլուպ, միրալայ՝ սէօղլինէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Ագիզիմ, պէն հէնուղ օթուղ պէշ չաղընտանըմ. օն ալթը եաշընտա ատի պիր նէֆէր իտիմ. օթուղումտա միրալայ օլտում. տիմէք ճէսուր վէ թէհամմիւլ սահիպի իտիմ, Գուվ վէթիմ, ճէսարէթիմ, վէլհասըլ հէր խասսէմ, հիշ պիր շէյէ էհէմմիսէթ վերմէմէք տէրէճէսինէ գատար վարտըղընտան, ղաեէթ միւշքիւլ օլան ֆէննի ճէլիլի ասքէրինին քեաֆֆէյի միւշքիւլաթը ինտիմտէ հիւքիւմսիւղ իքէն, պու կիւն, շու սաաթտա, պու յէյլէր, Շըմալ սօվուղու թէսմիսէ օլունան տիւշմէնի մուհլիք գարշըսընտա մահվ օլուեօրլար... Իւշիւեօրում, տօսթում, անլա՞եօրմուսուն...

«Իթալիատա, նաշէլէր իչինտէ, պաշըմ գանլարա վէ աեադլարըմ չամուրլարա միւլէմմա օլարագ, թէմամ երրմի իւշ սաաթ վագըթ կէչիրտիմ:

«Իսքանխատա, Սարալօոա շէհրինին մուհասէրէսի հէնկեամընտա, կէօքսիւմտէն իքի գուրշուն իլէ վուրուլմուշ օլտուղում հալտէ, եինէ աթա սիւար օլարագ ճէնկ իթտիմ:

«Վալըամտա, գալչամտան սիւնկիւ իլէ վուրուլմուշ իքէն, ագչամա գատար աթտան աշաղը էնմէտիմ:

«Լաքին պու կիւն, պիրուհ պիր ճիսմ, եարը էօլմիւշ պիր ատէմտէն պաշգա պիր շէյ աէյիլիմ... Նիհանէթ տիւշ-

մէնտէն, Գաղազւարըն հուզուրընտան ֆիրար իտէն ալչադ պիր քիմնէեիմ... ա՛հ օ Գաղազւար... հալպուքի պու շէյ-լէրին սէպէպի՝ իւշիւմէքլիկիմ տիր...

Եիւզ պաշը. - Արմա՛ն, Արմա՛ն, ճէսուր օլուն. սօնունա գառար Րուսիա մէմալիքինտէ գալմաեըպ, եինէ, իգլիմէրի ազ սօվուգ օլան մէմլէքէթլէրէ կիտէճէեիզ... կիւնէշի թէքրար կէօրէճէեիզ, վէ օլ վագըթ արսլանլար՝ ինլէրինտէն տիշարը չըգաճագ տըրլար...

Արման տը Գէրկազ իսմինտէ օլան միրալայ՝ պաշընը մահզունէն սալլանարապ,

— Խա՛յր, պէն պիր տախի նէ՛ կիւնէշի, նէ՛ Ֆրանսաեը կէօրէճէեիմ... ա՛հ, սէվկիւլիւ Ֆրանսա, պու տէհշէթլի սօվուգտա պիր գաշ սաաթ տահա վագըթ կէշիրմէքլէ, էօ-լիւպ կիտէճէեիմ, տէտի:

Եիւզ պաշը իլէ նէֆէր,

— Արմա՛ն...

— Միրալայը՛մ, տէտիլէր, վէ միրալայ իսէ, մահզունանէ թէպէսսիւմլէ, - Սօվուգտան էօլիւեօրու՛մ, սօվուգ վէ ույ-գուսուղլուգ պէնի մահվ իտիեօրլար, տէյի պէեան իյլէտի:

Օլ էսնատէ Արմանըն պաշը կէօքսիւնէ տօղրու էյիմիշ օլուպ, Ֆրանսա Օրտուի Գէպիրինին Րուսիատան հիյնի ըիւ-ճաթընտա, նիչէ նիչէ ճէսուր վէ ալիճէնապ քիմնէլէրին թէլի հաեաթընը գաթթ իտէն օլ գարշը գօնուլմտղ ուեու-շուգլուգ, միւմաիլէյհի տախի իսթիլտէ պաշլամըշ իքէն, պիշարէ սօն պիր ճահտ իտիպ, պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Խա՛յր, խա՛յր, արթըգ ուեուեամում. պուրատա օլ-մաեանլար իւզէրինէ միւլահաղա իթմէլիեիմ, տէտի, վէ պսւ սէօզլէրի սէօյլէտիկի ղէման, նազարը տիգգաթընը ուֆուգ-տա, Ֆրանսա թարաֆընա չէվիրմիշ օլուպ, սատըգ նէֆէր իլէ եիւզ պաշընա խիթապէն քէլամլնա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Տօ՛սթլարը՛մ, պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա սիզ իքի-

Նիզ տէ եաշաեաճագսընըզ վէ պէնիմ խաթըրէմի մուհաֆազա իտէճէքսինիզ. իմտի պէնի տի'նլէեին. սօն միւրատըմը էմա-
նէթէն սիզէ պէեան, վէ զէվճէմ իլէ էվլատըմը սիզէ թավ-
սիեէ իտէրիմ:

Էլինի թէքրար Ֆէլիբօնա ուղաթարադ, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Օրատա, սէվկիւլիւ Ֆրանսատա, օն տօգուզ եաշընտա
պիր դատըն վէ հէնուզ տօղմուշ պիր մասսում պրագմըշըմ
տըր. քի՞մ պիլիր, ազ վագըթտան օ դատըն տուլ վէ չօճուգ
տա էօքսիւզ դալաճագ տըրլար:

Եիւզպաշը. — Արմա՛ն, Արմա՛ն, պու սէօղլէրի սէօյլէմէ.
սէն եաշաեաճագսըն:

Միրալայ. — Էլպէթթէ եաշամագ, վէ օ իքի սէվկիւլիւ-
միւ թէքրար կէօրմէք իսթէրիմ...

Միրալայըն կէօղլէրինտէ, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն իւ-
միտ վէ մուհապպէթ չէօլէսի բարլամագտա օլուպ, պիրտէն
պիրէ հիւզնէնկիզ պիր թէպէսսիւմլէ,

— Լաքին իհթիմալքի թէլի հաեաթըմ դաթթ օլունա-
ճագ տըր, վէ օ հալտէ տուլ դալան զէվճէմ վէ էօքսիւզ
էվլատըմ համիեէ միւհթաճ օլաճագ տըրլար, տէտի:

Պասթիէն. — Մի՛րալայըմ, բէք էյի պիլիրսինիզքի, Ալլահ
իթմէեէ, էկէր սիզէ պիր ֆէնալըզ վագը օլուր իսէ, սիզին
հիւսար նէֆէրինիզ՝ տագըզա ֆէվթ իթմէքսիզին, քէնտի
հաեաթընը, գանընըն սօն տամլասընա դատար, զէվճէնիզ վէ
էվլատընըզ ուղրունա ֆէտաեէ հազըր տըր:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. սանա էմնիյեէթիմ վար տըր:
(Պատէհու եիւզպաշըեա խիթապէն.) Էյ սէն, պէնիմ աթիգ
արգատաշըմ, տօսթում վէ դարընտաշըմ... տէյի իլավէ
իթտի:

Եիւզպաշը, միրալայըն սօն սէօղլէրիյլէ կէչմիշ զէմանըն
խաթըրէլէրի ֆիքրինի թահրիգ իտէրճէսինէ, սարսըլարագ,

— Արմա՛ն, պիզղաթ սէն իգրար իթմէեօրմուսուն.
պէն սէնին դատիմ արգատաշըն, ահպապըն վէ դարընտա-
շըն տէյիլմիեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Միրալայ . - Բէք ալէա , օ հալտէ եկէր պէն թէրքի հա-
եաթ իտէր իսէմ , սէն՝ զէվճէմին իսթինասկեահը վէ ճիկէր-
բարէմին համիսի օլաճագսըն :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , եիւզպաշընըն սիմասընտա գըր-
մըզըլըգ հասըլ օլտու իսէ տէ , միրալայ տիգգաթ իթմէե-
րէք , շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իլլէտի :

— Պիլիրիմքի էլէնի սէվէր իտին . պիլիրսին քի , իքիմիգ-
տէն պիլիինի ինթիխապ իթմէսի իշին անը՝ ըէյինտէ միւսթա-
գիլ պրագտըգ : էլէն իպէ , պէնի ինթիխապ իթմէքլէ , պէն՝
սէնտէն զիեատէ պախթիեար օլտուլմ : Իմտի պու ֆէտաքեար-
լըղա գաթլանարագ , բաքիպին իլէ եինէ տօսթ գալմըշ օլ-
տուղուն իշին թէշէքքիւր իտէրիմ :

Պու արա եիւզպաշը կէօզլէրինի էյմիշ վէ լէհճէսի սօլ-
մուշ օլուպ , էկէր միրալայ՝ թէմամիլլէ սօվուգ գանլըլըղնա
մալիք օլսա , վէ մատտի վէ մանէվի քէտէր վէ աճըլարա
թապի պուլունմասա իտի , մէրգուճուն կէշմիշ զէմանըն պիր
խաթըրէսիլլէ միւզտարըպ օլտուղունու տէրք իտէպիլիւր
իտի :

Լաքին պիշարէ պուրասընը անլեամանեարագ ,

— Իմտի , տօ՛ւթուլմ , էկէր պէն վէֆաթ իտէրսէմ , սէն
անընլա էվլէնէճէքսին , տէտի , վէ այնի վագըլթտա իւնիֆօր-
մասընը աշըպ , Ֆէլիբօնա մէօհիւրլիւ պիր բաքէթ վէրէրէք ,

— Իշթէ , պու պէնիմ վասիեթթնամէմ տիր : Շայեանը
թէէսսիւֆ մուհարէպէմիզէ պաշլամագտան էվլէլ , թապիի
պիր հիսս իլէ իշպու վասիեթթնամէեի եագտըմ . պունունլա ,
ազիզիմ , էկէր տուլ զէվճէմ իլէ էվլէնմէեէ մուվաֆագաթ
իտէրսէն , սէրվէթիմին նըսֆընը սանա թէրք իտիեօրուլմ ,
տէյի պէեան իլլէտի :

Պիր ազ էվլէլ եիւզպաշընըն սիմասը սօլմուշ իքէն , մէգ-
քիւր սէօզլէրի իշիթտիկինտէ գըզարտը , վիճուտինտէ պիր
տիթրէմէ հասըլ օլտու , վէ էլինի վասիեթթնամէեէ ուզաթա-
րագ , պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Արմա՛ն , սէն բահաթ օլ , էկէր սանա պիր ֆէլաքէթ

վագը օլուր իսէ, էմրինէ իթաաթ իտէրիմ. լաքին սէն եա-
չաեաճագսըն, էլէնի թէքրար կէօրէճէքսին, օ գատընըքի,
շիմտի անըն հագգընտա սըրֆ հիւրմէթ ու ըիաեէթլէ գարը-
շըգ տօսթլուգ տան պաշգա պիր շէյ հիսս իթմէմէքտէերիմ,
տէտի:

Միրալայ՝ եագընտա թէրքի հաեաթ իտէճէկինէ իւքեաթ
օլմուշ օլանլարա մախսուս պիր թարղը իֆատէ իլէ,

— Իւշիւեօրու՛մ, տէյի իլավէթէն տէրմրեան իթտի, վէ
պու տէֆա ույգուեա տալտըղընտան, եիւզ պաշը՝ Պասթիէնէ
խիթապէն,

— Գօյվէրին պիր գաշ սաաթ ուեուսուն. պիղ քէնտիսինի
պէքլէրիզ, տէտի:

Պու արա Պասթիէն հիտտէթլէ,

— Տէհշէթլի ըիւզկեա՛ր... տիեէրէք, միրալայը աթէշէ
եագըն եաթըրմագ վէ հէնուզ եէտլէրինտէ պուլունան էսկի
պիւսկիւ էլպիսէլէր իլէ միւմաիլէյհի մուհաֆաղա իթմէք
խուսուսընտա իթալիալը եիւզպաշըեա մուավէնէթ իթմէքտէ
իտի:

Պէշ տագըգա սօնրա, միրալայ Արման տը Գէրկազ տէրին
պիր ույգուեա տալըպ, Պասթիէն իսէ, սատըգ քէլպլէր մի-
սիլլու նազարը ըիգգաթընը միւմաիլէյհին իւզէրինէ աթֆ
իլէ, տաիմա աթէշէ նէզարէթ իթմէքտէ, վէ ուեումագտա
պուլունան էֆէնտիսի իւզէրինէ պիր գըղըլճըմ եախօտ եան-
մըշ պիր քէօմիւր բարչասը տիւշմէմէսինէ տիգգաթ իթմէքտէ
իտի:

Եիւզպաշըեա կէլինճէ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ,
վէ կէօղլէրինի աշաղը էյմիշ օլտուղու հալտէ, շիւպհէսիզ
պին տիւրլիւ միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ ֆիքրինի իշ-
ղալ իթմէքտէ իտի:

Արման տը Գէրկազըն թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմիշ օլան
պու եիւզպաշը՝ սուի ախլէագ սահիպի, ինթիգամ ալըճը վէ
միւրայի պիր քիմնէ օլուպ, ահվալ վէ վուգուաթ սաիգա-
սըյլա սիւքի աւքէրիեէ տախիւ օլմուշ, վէ ֆրանսըզ օրտու-

սունտա պուլունան հաիգի իւնվան վէ միւթէպէր զապիթան իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ, վէ պիր մանղըրը եօգ իքէն, միլեօն սահիպի տօսթլար գազանմըշ իտի :

Ֆէլիբօնուն եիւզպաշըրգ ըիւթպէսինի իհրազ իթմէսի՝ քէնտի շէճաաթը իլէ տէյիլ, իլլա զապիթանտան պիր խայլիսինին էճէլէ գուրպան կիթտիքլէրի պիր զէմանտա իլճաաթը ահվալսաեէսինտէ իտի : Կէրչի բէք չօգ մէյտանը մուհարէպէլէրտէ պուլունմուշ, լաքին հիշ պիրինտէ իպրազը շէճաաթ իթմէմիշ իտի : պէլքի գօրգազ տէյիլ իտի, ֆազաթ տօղրուեու սէյլէմէք իչին, պիլա գօրգու իլէրի կիտէճէք գատար ճէսուր տա տէյիլ իտի :

Ֆէլիբօն վէ Արման օն պէշ ասէտէն պէրու ահպապ օլուպ, իւշ սէնէ մուգատտէմ, եանի հէնուզ իքիսի տէ եիւզպաշը իքէն, Բարիստէ, լէվազիմաթը աքքէրիեէ միւթէահիւտլէրինտէն պիրինին՝ մատմաղէլ էլէն Տիւրան իսմինտէ օլան հիւսէնա վէ ճալիպէ գըզընա թէսատիւֆիլէ, մէզպուրէեէ իզհարը աշգ ու մուհապպէթ իթմիշ իտիլէր, լաքին էլէն՝ միրալայը ինթիխապ իտիպ, անընլա էվլէնմիշ իտի :

Իշթէ, օ կիւնտէն իթիպարէն, Ֆէլիբօնուն գալպինտէ, ճէնուպ ճիհէթինտէ տօղմուշ օլանլարըն գալպլէրինէ մախուսք շէտիտ վէ միւտհիշ պիր ինթիգամ վէ ատալէթ հիսսի հաւըլ օլուպ, պու հիսս՝ սախթէ պիր մուհապպէթ նիւմայիշի իլէ կիլլէնմէքլէ պէրապէր, ֆէվգէլատէ մուհիլք վէ նազապիլի թէսկին օլտուղունտան, իլք ֆըրսաթտա զահիր վէ նիւմահան օլապիլիր իտի : Պինաէն ալէյհ, էսնաի մուհարէպէտէ վէ գարդաշալըգ սրասընտա, պէլքի եիրմի տէֆա թիւֆէնկիինի միրալայա տօղրու նիշանլամըշ իտի իսէ տէ, եիրմի տէֆաւընտա տա, պուլնտան տահա գիեատէ միւքէմմէլ վէ զալիմանէ պիր ինթիգամ ալմագ մագսէտիլլէ, մէրամը ֆասիտինի իճրատէն կէրի տուրմուշ իտի :

Նիհաեէթ, խայինի մէրգում, ինթիգամ ալմագ ֆըրսաթընը էլտէ իթմէքլէ, պիշարէ միրալայըն՝ Պասթիէնին նէզարէթի սատըգանէսի թահթընտա ուեուտուղու զէման, պու

խուռուս իւզերինէ սօվուդ դան իլէ տիւշիւնմէքտէ , վէ ֆիք-
րինտէն տէ ,

— Ահմա՛գ , աղչէսինի՛ պէնիմ կիպի պիր բարասըղա վէ
գարըտընը տա , թարափընտան ըէտտ իտիլմիշ օլան քիմնէեէ,
եանի եինէ պանա թէսլիմ իթտի . տօղրուսու , քիմնէ քէնտի
թտամ հիւքմիւնիւ պու տէրէճէ միւքէմնէլէն վէրէմէզ , տի-
մէքտէ իտի , վէ իւավէթէն նազարը տիգգաթընը պիր սա-
նէյեէ գատար Պասթիէնէ աթֆ իտէրէք . - Լաքին պու առէմ
պէնի թազերիգ իտիեօր , հարէքէթիմէ մանի օլուեօր : Իմտի ,
էվլէլա պունուն իշինի պիթիրմէլի , տէյի միւլահաղա իթտի ,
վէ աեաղա գալգըպ , աթա եադլաշմասընտա , Պասթիէն ,

— Նէ՞ եաբըեօրսունուզ , եիւզպաշը , տէյի սօրտու :

— Թապանճալարը մուայեէնէ իթմէք իսթէրիմ :

— Աճա՛յիպ :

— Ջիւնքի պու տէրէճէ շէտիտ գար զէմանընտա ֆալեա-
լարըն նէմլէնմէսի միւհթէմիլ օլուպ , Գաղադլարըն վիրու-
տինտէ...

Փէլիբօն պու սէօզլէրտէն սօնրա , էլինի էեէրլէրէ ուղա-
թըպ պեր թապանճա ալտը : Պու ադա Պասթիէն՝ սաքին պիր
հալտէ վէ քէմալը էմնիյեէթլէ մէրգումա նազար իթմէքտէ
իտի :

Եիւզպաշը . - Պունուն պարութու գուրու տուր , վէ ֆալ-
եապը տա էյի տիր . պիր տիկէրինի թէտգիգ իտէլիմ :

Պատէհու տիկէր պիր թապանճա ալըպ , պունու տա
տիգգաթլէ մուայեէնէտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ հիւսարա
պաղարաղ ,

— Պիլի՛րմիսին , պու սիյահը գուլլանմադտա մէհարէթի
մաթսուսէմ վար տըր , տէտի :

— Էօյլէ օլմասը բէք իհթիմալ վէ գապիլտիր , եիւզպաշը :

— Տուէլլօտա , եիւզ ատըմ ուղադտա տուրարադ , խաո-
միմի գալպլնտէն վուրուր , վէ օ տաղըգատա թէլէֆ իտէր
իտիմ :

— Նէ՛ տէրսինիգ , տէտի Պասթիէն , լաքին օլ էսնատէ

մէրդում՝ կիճէ նէօպէթճիլիկի վաղիֆէսինի իյֆա իթմէքլէ պէրապէր, ֆիքրի զառէթ տալըն իտի:

Ֆէլիբօն իսէ, պու զէվալընըն տալընլըղընտան իսթիֆատէ իլէ,

— Տահատը վար. չօդ տէֆա խասմիմին, սաղ եախօտ սօլ կէօղիւնիւ բաթլաթմագ իւզրէ պահսա կիրիշմիշ, վէ յաթմա մուվաֆագ օլմուշում տուր: Լաքին, կէօրիւեօրսոն ա', տօսթում Պասթիէն, է'ն գօյայը՝ դալպկեահա տօղրու նիշան ալմագ տըր. պու սուրէթ ինսանը տէրհալ ահրէթէ եօլճու իտէր, տէտի:

Պէօյլէ տիեէրէք եիւղպաշը՝ թապանճասընըն աղղընը էնտիրմէսինտէ, Պասթիէն՝ պիր ատըմ ըիւճաթ իլէ,

— Նէ՞ եաբըեօրսունուզ, տէյի նիտա իթտի, վէ Ֆէլիբօն իսէ, սօվուզ գանլըլըգլա,

— Գալպկեահա տօղրու նիշան ալըեօրում, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու, վէ ֆիլվագը նէֆէրի մէրդումնու նիշանլաերպ, սիւահընը աթէշլէտիրտէն սօնրա,

— Սէն պանա մանի օլուեօրտուն, պէնի թաղեիգ իտիեօրտուն. իմտի էվլէլա սէնին իշինի պիթիթէեիմ, տէտի, վէ անինտէ պիշարէ նէֆէր՝ եուվարլանըպ եէրէ տիւշտիւ:

Աթըլան գուրշունուն հասըլիթտիկի զիեա՝ կիճէնին գաւանլըղընը թէնվիր իթտիկի կիպի, աքսի սէտա վէ պունու մթլթէագըպ աճը աճը ֆիղան ու ֆէրեատ տախի հուսուլէ կէլտիկինտէն, միրալայ՝ տալմըշ օլտուղը տէրին ույգուսունտան ուեանտը, վէ Բուսլաքըն օրաեա կէլմիշ օլտուգըրընը զանն իլէ, եարը աեաղա գալգտը:

Լաքին Ֆէլիբօն՝ տիկէր պիր թապանճաեր համիլ օլտունտան, նակեահ տիգինի գուվվէթլիճէ պիշարէեէ տաեաթըպ, եէրէ եաթըրտը: Օլ վագըթ միրալայ՝ պու մէմուլին զայրի հիւճումտան տօլաեր հայրէթի աղիմէ իշինտէ գալարագ, խասմինին, իսթիհզա իրաեէ իտէն սիմասընըն վահշիա՝ նէ պիր թէպէսսիւմէ քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ օ թէպէսսիւմտէն, հագգընտա էմիլ-

եէթի քեամիլէ իգհար իթմիշ օլտուղու խայինին ալազլըղընը վէ զալիմիկինի անինտէ տէրք իթտի :

Եիւզպաշը իսէ , զէհքլէնէրէք ,

— Հա' հա' , սահիհէն սէն էրէյիճէ շաշգըն իմիշին քի , սէվտիկի պիր գատընը էլինտէն դասպ իթմիշ օլտուղուն ատէմին սօտագաթընա ինանտըն . հագըգէթէն սէն ահմագ պիրի իմիշսին քի , օ ատէմին տաիմի սուրէթտէ սանա իպրազը մուհապպէթ իտէճէկինի թէխայեիւլիթտին . ա'հ , շաշգընլըգ վէ ահմագլըղը օլ տէրէճէնէ կէօթիւրտիւն քի , քէնտի վասի-եէթնամէնի պիլէ հագըրլաեըպ , սէվկիւլիւ տօսթունա վէրէ-րէք , տուլ գալաճագ օլան զէվճէն իլէ էվլէնմէսինի ըհճա , վէ սէրվէթինին նըսֆընը գապուլ իթմէսինի նիեազ իթտին . . . սօնրա , ուեանմագ վէ սատէթպախշ կիւնլերէ նաիլ օլմագ , վէ մուհապպէթի շէտիտէ իլէ սէվտիկին օ գարըեա վէ էվլատընա թէքրար գալուշմագ իւմիտի վահիսիյլէ ույգուեա տալտըն . . . է'յ պէնիմ գաթ պէ գաթ մէհ-նուն վէ ահմագ տօսթո'ւմ , սէն անլերի պիր տաիսի կէօրէ-մէեէճէքսին , վէ էպէտի ույգուեա տալաճագսըն , տէտի :

Պատէհու մէրգուլմ եիւզպաշը՝ թապանճանըն աղղընը՝ Արման տը Գէրկարըն անլընա տօղրու նիշանլատը , վէ միւ-մաիլէյհ իսէ , միւտաֆաաի նէֆսինին հիսսի թապիիսիյլէ խասմինին թագեիգլէրինտէն , վէ պէօյրիւնէ պասան տիգին-տէն գուլթուլմաեա չալըշտը իսէ տէ , Ֆէլիբօն , պիշարէեի , եէրտէ մըխլամըճասընա թութարագ ,

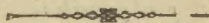
— Զահմէթին պէյհուտէ տիր , միրալայ , սէն պուրատա գալաճագսըն , տէտի :

Միրալայ . - (Կէօղլէրինտէ ալէամէթի թահգիր մէվճուտ օլարագ .) Ա'լազ :

Ֆէլիբօն . - Միւսթէրիհ օ'լ , արղուլարըն իճրա օլունա-ճագ տըր . տուլ գալաճագ զէվճէն իլէ էվլէնմէհեիմ , եասընը թուլթաճաղըմ , վէ հէր քէս , սէնին իշին իգհարը քէտէր իթմէքտէ օլտուղումն զանն իտէճէք տիր , զիրա պէն՝ հէր շէ-յին ուսուլ վէ միւնասիպինի պիլիր պիր ատէմիմ :

Պէօյլէ տիւնէրէք , խայինի մերդուժ , տիգինին ալթընտա գըմըլտանմագսըզըն եաթմըշ օլան միրալայըն ալնընա թապանճաեը տաեաթըպ , ազ էվլէլ սատըգ նէֆէրին իւզէրինէ աթէշ իթտիկի զէման կէօսթէրմիշ օլտուղու սօղուգ գանլըլըգլա , մեղքիւր սիւահը աթէշլէտի , վէ գուրշուն՝ պիշարէնին գափասընը տաղըթարագ , պէյնինին գանլը բարչալարը գաթիլին էլէրինէ սըչրատը :

Պասթիէն՝ եագընտա , գանլար իչինտէ սէրիլիպ եաթմըշ օլմասըլա , խայինին ճինաեթի վագըասընա՝ Ալլահտան պաշգա շահիտ պուլունմամագտա իտի :

2

Հիքեաեէ իթտիկիմիզ մէնզարէի միւտհիշէտէն տէօրթ սէնէ սօնրա , եանի 1816 սէնէսինին մայիս այընտա , եիւզպաշը Ֆէլիբօն , միրալայ ըիւթպէսիլէ էլէն տը Գէրկազըն մութլուլու զէվճի օլմուշ իտի :

Ֆէլիբօն , եազըն , միւթէվէֆա Արման տը Գէրկազըն զէվճէսինէ թէրք իթմիշ օլտուղու Պըրթանըն էեալէթի տախիլինտէ Ֆինիսթէր հուտուտընտա , Գէլլօվէն իսմիլէ մաարուֆ կիւզէլ պիր սէյֆիեէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Իշպու սէյֆիեէ՝ տէնիզ սահիլինտէ վէ գաեալար թէրէսինտէ ինշա իտիլմիշ օլուպ , տէնիզ ճիհէթինտէն՝ պիւեիւք օրմանլար վէ չալըլար իլէ իհաթա օլունմուշ՝ կիւզէլ պիր թարլաեա նազըղ պուլունմագտա իտի :

Պու սէյֆիեէտէն տահա զիեատէ թապիի , տահա զիեատէ շաիրլէրին նագընա լաեըգ , վէ խալի օլմագլա պէրապէր , կէօրինիւշիւ ճալիպ պիր մահէլլ թէխայեիւլ օլունմանըպ , պունուն տաիլի գըսմը՝ միրալայ Ֆէլիբօնուն սէրվէթի ճէսիմէսի սաեէսինտէ ուսուլը միլմարիի հազըրէ իւզրէ ինշա

խտիւմիչ օլտուղու հալտէ, խարիճի գըսմընտա, էլան, ուսուլը աթիգանըն շուարաեա մախսուս օլան կէօրիւնիւչիւ մուհաֆազա իտիւմիչ, վէ իշպու պինանըն պաղչէթի՝ շարգտան զարպա աօղրու եիւզ եւլըգ գավագ աղաճլարըյա իհաթա օլունմուշ իտի :

Սէյֆիեէնին եիւզիւ՝ Պրըթանեը տէնիզինին տախմա շիտտէթլի վէ ֆուրթունալը օլան տաղլալարընտան տէօեիւմէթտէ, վէ թա խաչվէրլէր զէմանընտա ինչա իտիւմիչ օլան պիր թապիա՝ իքի թարաֆընտա պուլունան գուլէլէրին պիր ճիհէթինտէն աիկէր ճիհէթինէ միւմթէտ օլմագտա, վէ պիր դաչ եիւզ գատէմ աշաղըտա Օգիանօսը աթիգ՝ տաղլալարընըն սէտաաըյա կիւրիւտէմէքտէ իտի :

Միրալայ Ֆէլիբօն, ապրիլին սօնլարընտա զէվճէսի իլէ պէրապէր ֆէրլօվէնէ վասըլ օլմուշ օլուպ, օլ էանատէ մէգպուրէ, իքինճի զէվճինին իւք մէյվէսի օլմագ իւզրէ համիլէլիք միւտտէթինի իքմալ իթմէքտէ, վէ պուճլարըն ըէֆագաթընտա, զալիմ իթալիալը թարաֆընտան գաթլ իտիտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ բէտէրի վէ հիւսարալայը միրալայը կիպի Արման թէսմիեէ գըլընան պէշ եաշընտա պիր չօճուգ պուլունմագտա իտի :

Իմքէրաթօլուղուն եէնիտէն թէէսսիսի էանասընտա, միրալայ Ֆէլիբօն գօնթլուգ բաեէսինի իհրազ իտիպ, աթիգասըլգատէկեան նէսլինէ մէնսուպէ պուլունան Արման տը ֆէրկազըն տուլ զէվճէսի իսէ, պու սէպէպլէ գօնթէս իւնվանընը մուհաֆազա իթմիչ իտի :

Գօնթ - պունտան պէօյլէ իթալիալըեը պու իսմլէ թէսմիեէ իտէճէեիզ, - վագթընը, ճիվարտա պուլունան օրմանլարտա սայտը շիքեար իլէ կէչիրիպ, պու սուրէթլէ օրման սահիպլէրի իլէ իւֆէթ բէյտա իթմիչ իտի : Լաքին գօնթէս, պիւսպիւթիւն եալընըղըգտա եաշաեըպ, օլ գատար թէպտիլ օլմուշ իտի քի, վագթիլլէ Նաբօլէօնուն սէրայընտա օլ բարլագ վէ հիւսէնա էլէն տը ֆէրկազը թանըմըշ օլանլար, մուախիսարէն սօլմուշ օլան սիմասընը, քէսպի դաաֆ իթմիչ

պուլունան վիճուտինի, մահգուն վէ միւքէտտէր թափր ու հարէքէթինի, վէ մէճպուրի թէպէսսիւժիտէն սիմասընը կէօր-տիւքլէրինտէ, քէնտիսինի կիւճ հալ իլէ թանըեաճագլարընա շիւպհէ օլունամազ իտի:

Պիր գաչ այլարտան պէրու զէվճինին նէ օլտուղու հագ-գընտա իզթիրապ ու էնտիշէեէ տիւչար օլմաեա պաշլամըչ պուլունան մատամ տը Բէրկազ՝ պիր սապահ Ֆէլիբօնուն՝ սի-եահ էլպիսէ կիւքինմիշ օլտուղու հալտէ, էվլինին գաբուսուն-տան իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւ:

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճհլէ, մէրգում էիւզպաշը իլէնի սէվէր իտի, լաքին օլ կէնճ գատըն՝ պու ատէմին ալ-չագ վէ ֆասիտ թապիեաթ սահիպի օլտուղունու տէրը իթ-տիկինտէն, անըն աշգ ու մուհապպէթի՝ մէզպուրէ նէզտինտէ սուի թէէսսիրտէն պաշգա պիր նէթիճէ հասըլիթմէմիշ իտի:

Մէրգումէ, իզտիվաճընտան սօնրա, պու իթալեալը հագգընտա քէօր քէօրունա իզհարը մուհապպէթ վէ թէվէճ-ճիւհինտէն տօլաեը Մ. տը Բէրկազըն ֆիքրինի այմաղա չօգ չարըշտը իսէ տէ, միրալայըն պու մուհապպէթ վէ թէվէճճիւ-հիւ՝ հիշ պիր սուրէթլէ թէպտիլ օլուր հիսսիեաթտան տէյիլ իտի:

Հէր նէ իսէ, Ֆէլիբօն ճինաեթի վազըասընտան սօնրա մատամ տը Բէրկազըն նէզտինէ կիթտիկինտէ, կէօղլէրինտէն սախթէ պիր տամլա եաշ ագարագ, մէզպուրէեէ եագլաշըպ, անըն իքի էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարագ, եավաշ սէտա իլէ,

— Մա'տամ, ճէնապը Ալլահ իքիմիզ իշին տախի զալիմա-նէ մուլամէլէտէ պուլունտու. սիզին զէվճէնիզի, պէնիմտէ պիր մուհիպպ տօսթումու ալտը. իմտի, պու ղայպը էպէտի իւզէրինէ պիրլիքտէ աղլաեալըմ, տիեէրէք, Արման տը Բէր-կազըն էսնաի մուհարէպէտէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտու-ղունու պիլտիրտի:

Չէնտ միւտտէթ սօնրա, պիչպրէ գատընճըզազ՝ զէվճի-նին վապիեթնամէսինտէն խապէրտար օլտու: Մալիւմ օլ.

տուղու իւզրէ օ վասիեթնամէ իլէ զէվալլը միրալայ՝ քէնտինին գաթիլի օլան պիր ատէմ իլէ էվլէնմէսինի, վէ անը քէնտի էվլատընա իքինճի բէտէր թայեին իյլէմէսինի զէվճէսինէ ըէճա իթմիշ իտի. լաքին գօնթէս՝ Ֆէլիբօն հագգընտա օլ տէրէճէ ատէմը թէվէճճիւհլէ մութթասըֆ իտի քի, թէքլիֆի մէգքիւրէ շէտիտէն մուխալիֆէթ իտիպ, անըն իլէ էվլէնմէսէ էվվէլ էմիրտէ գաթան ըուի ըիզա կէօսթէրմէտի:

Հաւպուքի Իթալիայը եիւզպաշը՝ սապըրը վէ հէր գալըպա կիրիպ չըգմանա միւսաիտ օլտուղունտան, միւթէվէֆա տօսթունուն էօյլէ պիր արզու իզհար իթմիշ օլմասընտան տօլաեը թէաճճիւպ իթտիկի կիպի, անըն եէրինէ գայիմ օլմանա տա լաեըգ օլմատըղընը պէեան, վէ եալընըզ պիչարէ գատընճըղաղըն սատէ համիսի, սատըգ տօսթու, վէ էօքսիւզ էվլատընըն վասիսի օլմասընը պիր լութֆ մագամընտա թէմէննի իյլէտի:

Մէրգում, թէքմիլ իւշ սէնէ զարֆընտա պու վազիֆէսինի օլ տէրէճէ միւքէմիէլէն իյֆա իթտի, վէ օլ գատար սատագաթ վէ ուպուտիյեէթ, վէ մէնաֆիինի ասլա թէրվիճ իթմէմէք եօլունտա մէսէք իպրազ իյլէտի քի, նիհաեէթ գօնթէս՝ ալտանմըշ վէ եանըշ հիւքմ իթմիշ օլտուղունա զահիպ օլտու:

Օլ էսնալէրտէ իմբէրաթօրլուգ տէվրի կէշմիշ օլուպ, մատամ տը Գէրկազ իսէ, իմբէրաթօրլուգ զէմանընտա մէսնէտէ էրմիշ պիր զապիթին տուլ զէվճէսի օլտուղու ճիհէթլէ, բէք տէ նագարը թէվէճճըհտէ օլմատըգտան պաշգա, քէնտիսին պիր վալիտէ վէ էվլատ սահիպի օլտուղունու, վէ էվլատը ուղրունա քէնտինի ֆէտա իթմէսի լաղըմ կէտիկինի վէ պինապէրին տուլ վէ եալընըզըգ իչինտէ եաշաեամաեաճաղընը հիւս իթմէկէ պաշլամըշ իտի. Ֆէլիբօն իսէ, օլ հէնկիւամտէ սէրայա մէնսուպիեէթի օլմասըլլա, չօգ տէֆա սէրայտա պուլունուր, վէ միւսթագպէլէն գօնթէսին էօքսիւզ էվլատընա իւայր ու մէնֆաաթը օլապիլիթ իտի. Իշթէ պու սօն միւլահագա՝ դօն թէսին ֆիքրինտէ իճրաի թէէսսիթ իթմէքլէ, նիհաեէթ մու-

խալիֆէթ վէ մուգավէմէթտէն կէրի տուրտու, վէ իթալիալը իլէ էվլէնտի. ֆաղաթ, զարիպի շու տուր.քի, էօմրիւնիւ, պագասընը հէնուզ օ ատէմին էօմրիւ վէ պագասընա րապթ իթմիշ իքէն, մէրգուժ հագգընտաքի իլք պուզղ ու ատավէթի, անճագ թէսկին իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, Եէնիտէն վէ տահա շիտտէթլի սուրէթտէ հուսուլէ կէլտի. չիւնքի ֆէլիբօն՝ մագսէտինէ էրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, ուզուն միւտտէթ սապր իլէ իրանէ իթմիշ օլտուղու միւրայիճէ մէսլէքինէ պունտան պէօյլէ տէվամ իթմէկի զաիտ ատտ իլէ, վահշի վէ ինթիգամ ալըճը թապիեաթը պէթէքըար զահիր օլմանա, վէ մուգատտէմ քէնտիսինի րէտտ իթմէսինտէն տօլաեը էլէնտէն ախըը ինթիգամ սէվտասընտա պուլունտուղու անլաշըլմանա պաշլատը:

Իշթէ օլ վագըթտան իթիպարէն զէվալլը գատընճըղաղըն էօմրիւ՝ հալընըղըգտա, քէտէր ու էլէմ տէրեսընտա վէ կէօղ Եաշլարը իչինտէ կէչմէքտէ օլուպ, ֆէլիբօն՝ ալէմ մուվաճճէհէսինտէ զէվճէսինէ թէպէսսիւմքեարանէ հարէքէթ իթմէքտէ, ֆագաթ հալընըղըգտա անըն ճէլատը օլմագտա, վէ սատէ պիր կիւն քէնտիսինէ ինանմըշ օլան օլ միւհթէրէմ գատըն ալէյհինտէ էնվաի թագեիգաթ թէրթիպ իլլէմէքտէ իտի:

Խապիսին ատավէթի օլ տէրէճէեէ վարտըքի, գօնթէսին իլք զէվճինի խաթըրա կէթիրէն մասուժտան պիլէ ինթիգամ ալմագ թասավվուրը մէլանէթքեարանէսի ֆիքըրինի իշղալ իթտի, վէ զէվճէսինին իքինճի տէֆա վալիտէ օլաճաղը զէմանլարտա, շու Եօլտա, ալչագճա պիր հիսապտա պուլունտու:

— Էկէր քիւչիւք Արման էօլիւրտէ, պէնիմ էվլատըմ թիւքէնմէզ պիր սէրվէթէ նաիլ օլաճագ տըր, վէ տէօրթ Եաշընտա պիր չօճուղուն վէֆաթ իթմէսի իսէ, գօլայ շէյ տիր...

Գօնթ ֆէլիբօն՝ պու միւլահաղաի միւտհիշէ իլէ, պիր կիւն Քէրլօվէնէ կիթտի: Զիրա գօնթէս՝ օրատա պիւսպիւթիւն հալը ինֆիրատտէ վէ կէօղ Եաշլարը իչինտէ էօմրիւնիւ կէչիւմէքտէ օլուպ, պիւթիւն տիգգաթ ու ինթիմամընը էվ-

լատինա հասր իթմիշ օլտուղու հայտէ, զէվճի՝ զէֆք ու սէֆա իլէ իմրարը էօմր իթմէքտէ իտի :

Մայիս այլ իչինտէ պիր ագչամ, պէտպալթ վալիտէ, չօճուղու Արմանը, յոնամագ իւղրէ սէյֆիեէնին թէրացաորնտա պրագարագ, քէնտիսի՝ եաթաղընըն պաշ թարաֆընտա աւըլը պուլունան ֆիլտիշի պիր խաչըն գարշըսընտա տիղ չէօքիւպ, միւքէտտէր վէ մէյեուս քիմէլէրէ մախսուս պիր հայտէ տուաեա տուրմուշ, վէ ոլու տուաը խալլի միւտտէթ տէվլամիթմիշ օլտուղունտան, կիճէ իւթէ կէլտի, վէ տիւման վէ գարանլըգ էթրաֆը իհաթա իթտիկի կիպի, տէնիզին ըիւգկեարը տա շիտտէթլէ էսմէքտէ վէ տալղալար՝ գաեալարըն ալթընտա կիւրիւլտէմէքտէ իտի : Նակեաճ գօնթէս էվլատընը խաթըրլաեըպ, պիր ֆէլաքէթ վուգուինին հիսսի թապիիսի զիհնինի իշղալ իթտիկինտէն, ճիկէրբարէսինի չաղըրմագ իւղրէ օտաաընտան տիշարը չըգմագտա իքէն, զէվճի իչէրի կիրտի :

Մէրգոււմ, ալ էլպիսէսի կիեինմիշ օլուպ, ագչամա գատար ճիվար օրմանլարտա վաղթընը ալ իլէ կէչիրմիշ օլտուղու հայտէ, հէնուղ ալտէթ իթմիշ իտուկի զանն օլունմագտա իտի :

Գօնթէս՝ զէվճինի կէօրտիւկիւնտէ, զաթէն գալպինտէ մէվճուս օլան իզթիրապը տահա զիեատէ արթարագ, գուվէթլիճէ պիր թէլէֆֆիւղ իլէ,

— Արման նէրէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Գօնթ . - Պէն տէ սիզէ այնի սիւալի արզ իտէճէք իտիմ, չիւնքի Արմանը եանընըզտա կէօրմէտիկիմէ թէաճճիւպ իտիեօրոււմ :

Գօնթէս՝ իշպու միւրայիճէ իֆատէեի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ թէրացաեա նաղըր օլան պիր բէնչիլէեի աչարագ,

— Արման, Արման, տէյի չաղըրտը իսէ տէ, չօճուգտան ճէվապ ալընամատը :

Օլ վաղըթ պէտպալթ վալիտէ՝ հընչկըրտաեարագ,

— Արմա՛ն, սէվկիւլիւմ Արմա՛ն, տէյի թէքրարլատը, փաղաթ եինէ ճէվապ ալընամատը :

Մասա իւղէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր լամպանըն ըշըղը՝ պուլունտուգլարը վասի տարիէյի միւքէմմէլէն թէնվիր իտէ՝ մէհիպ, պու ըշըղըն շէօլէլէրինտէն պիրի գօնթուն եիւզինէ աքս իթմէքլէ, գօնթէս, մէրգուլուն սիմասընըն տէհէթլի պիր սօլկունլուգ իշինտէ պուլունտուղունու զանն իտէրէք, քէմալը էնտիշէ վէ իղթիրապլէ,

— Եվլատըմը՛, սէվկիւլիւ Եվլատըմը նէ՛ հարտընըզ, տէյի սօրտու :

— Պէ՞ն մի, տէյի սիւալ իթտի գօնթ, էյլէ պիր տիթ-րէր սէտա իլէքի, պիհուղուր պիր ֆիքրէ թապի օլան պէտ-պախթ վալիտէնին նազարը տիգղաթընը ճէլպ իթտի, վէ պատէհու խայինի մէրգում, — Լաքին պէն հէնուղ աթտան աշաղը էնիեօրում, Եվլատընըզ կէօրմէտիւմ՝, տէտի :

Ֆէլիբօն՝ սօն սէօղլէրի իրատ իթտիկի գէման, թապիի օլան սօվուգ գանլըլըղընը քէսպ իթմիշ իտի. հալպուքի գօնթէս էլան միւլահաղաթը միւթէէսսիրէ իլէ ֆիքրի մէշ-ղուլ օլտուղու հալտէ, բէնշիրէտէն տիշարընա սարգըլարաք, «Արմա՛ն, Արմա՛ն, Արմա՛ն նէ՞րէտէ տիր» տէյի պաղլըմադ-տան կէրի տուրամատը :

3

Եիրմի տաղըգա Եվլէլ Ֆէլիբօն ալտան ալտէթլէ, Գէր-լօվէնէ մուվառլէթ իթմիշ իտի :

Սէյֆիեհէնին օն նէֆէր խըզմէթ.քեարը պուլունտուպ, պուն-լարտան ախըր մէմուրու իլէ քէլպլէրի պաղան խըզմէթ-քեար պաղչէ տէրունինտէ գալարաք, քէլպլէր վէ ախըրադ

իլէ մէշղուլ օլտուգլարը հալտէ, տիկերլէրի սէյֆիէէ տախիլինտէ էօթէ պէրի եաեըլմըշ իտիլէր :

Գօնթ, քիմնէէէ թէսատիւֆ իթմէքսիզին պիւեիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, պիւրինճի դաթըն էթրաֆընը իհաթա իտէն գարանըգ վէ սար պիր հօլա վասըլ օլտու քի, պունուն սաղ վէ սօյունտան միւխթէլիֆ տաիրէլէրէ կիտիլիր, վէ ճամըլ պիր գարուտան թէրացաեա չըգըլըր իտի :

Մէշքիւր թէրացա՝ Ֆէլիբօնուն սէվտիկի պիր թէնէզզիւհ մահէլլի օլուպ, ալէսսէվիյէէ գահվալթըտան վէ ագչամ թաամընտան սօնրա, սիկարա իչմէք վէ տէնիզի սէյր ու թէմաչա իթմէք իւզընէ օրաեա կիտէր իտի :

Ճամէքեանըլը դարու եարը աչըգ օլուպ, Ֆէլիբօն՝ մաքինավարի սուրէթտէ պունուն էշիկինտէն կէչտի :

Օլ էսնատէ կիւնէշին սօն զիեասը ուֆուգտա հէման դայպ օլմագտա օլուպ, Օգիանօսուն սօն տալդալարը, գուպպէյի ասիւմանըն տալդալարընտան թէֆրիգ իտիլէմէմէքտէ, վէ գանալարըն ալթընսչարբըլան տալդալարտան հուսուլէ կէլէն տէնիզին կիւրիւլթիւսիւ՝ թէրացաեա գատար գապա պիր սէտա իլէ աքս իյլէմէքտէ տիր :

Գօնթ, թէրացատա իւչ ատըմ ալմըշ իքէն, աեաղը պիր նէսնէէէ թէսատիւֆլէ, գուրու պիր սէս չըգտը : Մէրգուսուն աեաղընըն ըասթ կէլտիկի մատտէ՝ Արմանըն՝ օյնամագտա օլտուղու թախթատան պիր աթ իտի :

Ֆէլիբօն պիր գաչ ատըմ տահա ալմագլա, Արմանըն՝ թէրացանըն բարմագլըղընա տաեանըպ, գըմըլտանմագսըղըն տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ :

Պու չօճուգ՝ թախթատան աթըյլա օյնամագտան եօրուլուպ, իսթիրահաթ իչին պիր թարաֆտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, չօճուգլարը իսթիլա իթտիկինտէ, գարըն գօեամատըգլարը տէրին պիր ույգուեա տալմըշ իտի :

Գօնթ, չօճուղու կէօրիւնճէ տուրտու : Մէրգուս, օ կիւնի ագչամա գատար եալընըզճա ալ իլէ վագըթ կէչիրմիյ իտի : Թասապվուրաթը ճինաեթըեարանէ իլէ թագեիգ օլու-

նանլար իշին եալընըզըզ մուղիրը միւլահաղալար հուսուլինէ վէսիլէ օլուպ, իշթէ Ֆէլիբօն տա, տէօրթ պէշ սաաթ աթա սիւար օլարագ, Պըլթանեընըն վասի օլմանյարընըն եէշիլէշ-միշ թէբէլէրինտէն կէշտիկինտէ, եալընըզըզտան վէ սիւ-քիւթտէն պաշդա պիւր շէյէ թէսատիւֆ իթմէմիշ, վէ պու սըրատա ալը, ալճըլըզը, վէ քէյպլէրին սէսինի տինլէմէքլիկի ունուլթմուշ օլուպ, միւպհէմ՝ պիր րիւեանա տալմիշ օլմասըյ-լա, եուլարը՝ հայվանըն պօղազընա աթմըշ իտի:

Օ տագըզատա մէրգումըն ֆիքրինտէ, զէվճէսինին հա-միլէլիկինտէն պերու զիհնինի իշղալ իտէկէլէն միւլահաղա թէքրար հասըլ օլուպ, քէնտի քէնաիեէ շէօյլէ տէմիշ իտի:

— Քիւչիւք Արման էլպէթթէ կիւնիւն պիրինտէ եիրմի պիր եաշընտա օլաճագ, վէ բէտէրինին պիւլթիւն սէրվէթի քէնաիինէ ինթիգալ իտէճէք տիր. լաքին էկէր վէֆաթ ի-տէրսէ, վալիտէսի քէնաի վարիսէսի, վէ պէնիմ էօզ էվլա-տըմտա անըն վարիսի օլաճագ տըր:

Իշթէ պէօյլէճէ պիշարէ մասուլմու թէլէֆ իթմէքլիք թա-սավվուրը մուղիրըն խապիսի մէրգումըն ֆիքրինի եինէ իշղալ իթմիշ օլտուղու հայտէ, պիր տէ խանէսինէ ավտէթինտէ, իլը տէֆա, օ խալի վէ հէր քէստէն ուզագ մահէլտէ, վէ հիսսիեաթը տէնաեթեարանէ իլէ մուլթասսըֆ զիհնլէրտէ էֆքեարը ճինաիեէեի բէք չաբուզ հուսուլէ կէթիրէն կիճէ-նին էօյլէ պիր սաաթընտա, օ մասուլմա թէսատիւֆ իտինճէ, թասաավվուրը մէզմուլմու տահա զիեատէ թագվիյեթ պու-լուպ, չօճուղու ուեանտըրմատը, վէ եալընըզ թէրացանըն բարմագըզընա տիրսէյինի տաեաթարագ, պաշընը էյտի:

Մահէլլի մէքքիւրտէն տէնիզէ գատար եիւզ գուլաճտան զիեատէ մէսաֆէ օլուպ, աշաղլտա քէօրիւրմէքտէ պուլունան տալղալար՝ թապուլթ եէրինի թուլթապիլիր իտիլէր:

Պատէհու Ֆէլիբօն արգասընա տէօնիւպ, թէրացաեա աթֆը նազար իլէ, քիմնէ պուլունմատըզընա վէ կիճէնին գա-րանըզը տա զաթէն հէր թարաֆը քեամիլէն իհաթա իթմէկէ պաշլամըշ իտուկինէ թէէմին օլտու:

Տէնիզին տէհէթլի կիւրիւթիւսիւ իսէ , եօգարընա գա-
տար աքս իթարքտէն պաշգա , զանն իտէրսին քի , Օգիանօս՝
«պանա թէսլիմ օլունան հիշ պիր շէյի կէրի վէրմէմ» տի-
մէքտէ իտի :

Իշթէ օ անտէ , խապիսին ֆիքրինտէ ճէհէննէմի պիր թա-
սավփուր , վէ շէյթանի պիր իղվա տօղուպ , քէնտի քէնտիսէ
շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Օլամա՞լ մը քի , պու չօճուգ էհլի մէրադ օլմասըյլա ,
աէնիզի սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ , անճադ իւշ աեադ
եիւքսէքլիլի պուլունան բարմազլըղն իւզէրինէ չըգսըն , վէ
օրատա ույգուսուզլուգ սէրսէմլիկի իլէ մուվազէնէսինի զայպ
իտիպ , աշաղը տիւշսին . իշթէ օլ վագըթ , պէնիմ էվլատը-
մըն , պէնիմ էօզ էվլատըմըն պաշգա գարընտաշը գալմաղ ,
վէ պէն տէ համլիք եախօտ վասիլիք հիսապընը վէրմէքտէն
գուրթուլմուշ օլուրում :

Գօնթ , պու սօն սէօղլէրի սէօյլէրքէն , թէքրար տէնիզէ
տօլրու էյիտի : Չանն իտէրսին քի գուլաղընա գատար աքս
իտէն տալլալար՝ քէնտիսինէ շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ ի-
տիլէր :

— Սէնի թագեիգ իտէկէլէն շու չօճուգու պիզէ կէօնտէր .
պիզ անը քէմալը էմնիցէթլէ մուհաֆազա , վէ քէնտիսինէ
տէնիզին եէշիլ եօսուլարընտան կիւզէլ պիր քէֆին թէտա-
րիք էտէրիլ :

Պատէհու իքինճի տէֆա , ճանիլէրէ մախսուս պիր
թարդտա էթրաֆընա աթֆը նաղար իլէ , հէր թարաֆըն
սուսլուգ վէ եալընըզլըգ իշինտէ պուլունտուղունա թէէմին
օլտուղու կիպի , պու սուսլուգ վէ եալընըզլըգ տա քէնտիսի-
նէ , «ֆիմնէ սէնի կէօրմէեօր , վէ սէնին պիր պիշարէ մասու-
մու թէլէֆ իթմիշ օլտուղունա տալը պիր մահքէմէի պէշէ-
րիսէ հուզուրընտա իճրաի շահատէթ իտէճէք հիշ պիր քիմնէ
տէ եօգ տուր» սէօղլէրինի սայքի խապիսին գուլաղընա աքս
իթտիւրմէքտէ իտի :

Այնի վագըթտա գօնթ , պիրտէն պիրէ սարսըլտը , ֆա .

գաթ պու սարսըմաներ միւթէագըպ թէրէտտիւտիւ պէրթա-
րափլէ, պիր ատըմ ալարագ, ույգուտա օլան մասուսու թու-
թուպ, թէրացանըն բարմագլըղընտան աշաղընա աթտը:

Իքի սանիյեէ սօնրա, գաարը տէրեատէն պօղուգ պիր
սէտա իշիտիլմէքլէ, տալղալարըն՝ քէնտի շիքեալընը եութ-
մուշ օլտուգլարը անլաշըլտը:

Ձէվալլը մասուս իսէ, աշաղը տիւշտիւկիւ զէման ուեան-
տըղընտա ճիւղի պիր սէս պիլէ չըգարմատը:

Ֆէյլիքօն՝ ճինանէթի իճրա իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ
ֆէվգէլատէ պիր սինիր սըթմասընա թուլթուլարագ, չէնտ
տագըգա գըմլլտանմագսըղըն գալագալտը, լաքին մուսխ-
խարէն խապիս՝ տիւշարը տէհչէթ օլարագ ֆիրար իթմէք
իսթէտի իսէ տէ, մէշհուր ճանիլէրէ մախսուս օլան սօվուգ
գանլըլընը թէքրար քէսպ իտէրէք, ֆիրարը՝ քէնտիսինի
էլէ վէրէճէկիլնի բէք չաբուգ տէրք իթտի:

Պինապէրին էլան միւթէրէտտիւտ ատըմլար իլէ, ֆագաթ
քէնտիսի սաքին պիր հայտէ, բարմագլարընըն ուճուկա պա-
սարագ, թէրացատան տիշարը չըգտը, վէ զէվճէսինին տաի-
րէսինէ տօղրու իլէրլէեիպ, մէգքիւր տաիրէեէ եագլաշմա-
սընտա, աեաղընը գուվվէթլիճէ եէրէ պասմանա պաշլտը:

Գօնթէս՝ օտասընտան տիշարը չըգարագ, պիւլէնտի ալագ
իլէ օղլունու չաղըրտըղը սըրատա, զէվճի սախթէ էնտիշէ
վէ իղթիրապ էսէրլէրի իրանէ իյլէմէքտէ իտի:

Պիշարէ գատընճըղազըն ֆիղան ու ֆէրեատը՝ պիւթիւն
սէյֆիեէեի ալթիւսթ իթմէքլէ, խըզմէթքեարլար գօշուպ
կէլտիլէր: Վալիտէսինին՝ Արմանը թէրացատա պրագտըղը
տագըգատան պէրու, մէրգուճլարտան հիշ պիրի օ մասուսու
կէօրմէմիշ իտի:

Պինապէրին սէյֆիեէնին հէր թարաֆընը արատըլար իսէ
տէ, չօճուղու պիր եէրտէ պուլամատըլար:

Պու թէհարրիեաթ իքի սաաթ իմթիտատ իտիպ, հիշ
պիր նէթիճէի միւֆիտէ հառըլ օլամամասը իւղէրլինէ, զէ-
վալլը գօնթէս՝ եէյիս ու քէտէրի ազիմէ կիրիֆթար օլտու-

ղու հալտէ, էլէրինի եէկտիկէրինէ գալուչտուրմագտա, վէ
էվլառընըն գաթիլի ատտ իթտիկի Ֆէլիբօնուն գալպկեանը-
նա գատար թէճէսսիւս իթմէք արղուսինտէ պուլունմագտա
իտի:

Լաքին Ֆէլիբօն օլ տէրէճէ սախթէ պիր քէտէր կէօս-
թէրմէքտէ, վէ օլ մէրթէպէ եէյիս իզհար իյլէմէքտէ իտի
քի, զէվճէսի՝ մէրգու՝ հագգընտա էօթէտէն պէրու հիսս
իտէկէլտիկի պուլղ ու ատալէթ հիսսինէ թապիլյեթլէ, ճի-
կէրբարէսինին զայպ ունապէտիս օլմասընտան տօլաեը նա-
հագգ էէրէ անը իթհամ իյլէմէքտէ օլտուղունու զանն իթ-
մէկէ պաշլատը, վէ պու արա ուշաղլարտան պիրի, չօճու-
ղուն՝ թէրացատա ուեումուշ օլտուղու զէման պաշընտան
տիւլմիւշ օլան շարգասընը էլինտէ թութարագ կէլտիկինտէն,
Ֆէլիբօն՝

— Վախ պիչարէ մասում, պէսպէլի թէրացատա բար-
մագլըղըն իւղէրինէ չըգմըշ օլմալը... տէտի, վէ պու սէօզ-
լէրինի օլ գատար գուվիլէթլի սէտա իլէ թէլէֆֆիւղ իթտի
քի, պիչարէ վալիտէ պիլէ պու սէտաեէ իշթիրաք իյլէտի:
Պագաթ գօնթէս, պու սէօզլէրին թէհասիրի տէհէթիշ-
թիմալի իլէ կէրի չէրիմէքտէ, վէ զիբը օլունան շարգասը
կէօրմէքլէ, չօճուղուն մահվ վէ նապէտիս օլմուշ օլմասը հա-
գըղէթիինի պէլքի թաաստիգ իթմէքտէ իքէն, զէվճ իլէ զէվճէ-
նին պուլունտուղլարը սալօնուն էչիկինտէ նակեահ պիր ատէմ
զահիր օլտու, վէ Ֆէլիբօն՝ օ ատէմի միւշահէտէ իթտիկին-
տէ, քէմալը հայրէթէ տիւշար օլարագ, ըրւճաթ իթտիկի
կիպի, լէհէսի տէ ֆէվգէլատէ ոօլտու:

4

Եշիկին իւզերինտէ զահիր օլան շախս՝ թագրիպա օթուզ պէշ չաղլարընտա պիր քիմնէ օլուպ, իմէրաթօրլուզ տէվրինն եէնիտէն թէհասիսիլէ թէգաիւտէ չըգարըլմըշ օլան աս-քէրլէրէ մասսուս օլմագ իւզրէ, զըրմըզը շէրիտլէրլէ միւզէյ-եէն պիր րէտէնկօթ կիեինմիշ իտի:

Ուզուն պօյլու վէ պագըշըյլա հէյեթի զտեթէթ էօրֆլիւ օլան պու ատէմ, օլ էսնատէ տէհշէթլէ կերի կերի կիթմէքտէ պուլունան Ֆէլիբօնա տօղրու իւշ ատըմ գատար ալըպ, էլինի ուզաթարագ,

— Գաթիլ, ճաշի, տէյի պաղըրտը:

Ֆէլիբօն. — (Տէհշէթի արթարագ.) Պասթիէն, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Էվվէթ, պէն իմ օ Պասթիէն քի, սէն անը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու զանն իտիեօրտուն, լաքին Պասթիէն էօլմէտի... զիրա սէնին իրթիքեապ իթտիկին ճինա-եթլէրտէն վէ ֆիրարընտան պիր սաաթ սօնրա, Գաղաղլար Պասթիէնի, գանլարա միւլէմնա օլարագ պուլտուլար, վէ անըն հաեաթընը գուրթարտըլար... Էվվէթ, Պապթիէն՝ Բու-սիալըլարա տէօրթ սէնէ էսիր օլտու, Փագաթ Նիհաեթթ գուրթուլտու, վէ պու կին տէ էլլէրին իլէ թէլէֆ իթմիշ օլտուղուն միրալայընըն գան պահասընըն հիսապընը կէօրմէք իշին պուրաեա կէլտի:

Ֆէլիբօն պու տէհշէթլի նիւմայիշ գարշըսընտա էլան ըիւճաթ իթմէքտէ օլմասըյլա, Պասթիէն՝ գօնթէսէ եաղլա-շարագ,

— Մա'տամ, պու ալչագ հերիֆ, բէտէրինի թէլէֆ իթ-տիկի կիպի, օղունու տա թէլէֆ իթմիշ տիր, տէտի:

Գօնթէս՝ հեր շէյի անլատը, վէ մուգատտէմ չաշըմըշ

Լըէն, պիրտէն պիրէ տիշի դարլանլարըն հալինի քէսպ իտէ-
րէք, զէվճինին վէ էվլատընըն գաթիլինի թըրնագլարըյա
բարչալամագ ֆիքըլյլէ, իւզէրինէ հիւճում, վէ «Դա՛թիլ,
ճա՛նի... տինսի՛ղ, իմանսըղ հէրիֆ... սէնի գաթըլկեահա,
ճէյլատա պէն թէսլիմ իտէճէեիմ» տէյի նիտա իթտի, վէ օ
պիէտէպ՝ էլան ըիւճաթ իթմէքտէ իքէն, գօնթէս՝ պիր սէ-
տաի շէտիտ ըէֆ իլէ, գալպինտէն պիր շէյ գօթուեօր օլտու-
ղունու զանն իտիպ, լէհճէսի սօլտու, վէ պիրտէն պիրէ սար-
սըլարագ տուրտու, չիւնքի բէնչէի գանունա թէսլիմ իթմէք,
գաթըլկեահա չըգարթմագ իսթէտիկի օ ալչագ, օ պիէտէպ
չաթնս՝ բահմինտէ վիճուտինի հիսս իտէկէլտիկի տիկէր պիր
մասուժուն բէտէրի պուլունմագտա իտի:

Ծ

1810 սէնէսինին հոկտեմբերի սօնլարընտա, եանի նագլ
իթտիկիմիղ վագըլարտան եիրմի սէնէ սօնրա, պիր աղչամ,
Րօմա շէհրինտէ, թավր ու հարէքէթիյլէ էլպիսէսինտէն՝
Պրանսըղ օլտուղու անլաչըլան պիր ատէմ, Թիպէր նէհրինտէն
գարահա չըգըպ, Թրասթէվէրէ սէմթինէ վասըլ օլտու:

Մէրդում՝ ուղուն պօյլու, եիրմի սէքիզ չաղլարընտա կէնճ
պիր քիմնէ օլուպ, էրքէքլէրէ մախսուս օլան կիւզէլլիկի, վէ
զուրուրիեթլէ պէրապէր թաթլը պագըլըլը գարա կէօզլէրի
վէ վագթինտէն էվվէլ հուսուլէ կէլէն թէֆէքքիւրաթ վէ
միւլահազաթը միւքէտտէրէեէ տէլալէթ իտէն տէրին չըգըգ-
լարը հավի աչըպ ալնը, վէլհասըլ իւզէրինտէ միւլահէտէ
օլունան ճէսուրանէ կէնճ: իկի իլէ հիւզն ու էլէմալէամէթլէրի՝
Բօմա էհալիսի գապընլարը միեանընտա ֆագլիլէթլէրի վէ

կիւղէլիքիւնքի իլէ մէշհուր օլան սէմթի մէղքիւրուն էհլի մէ-
րագ գատըն սընըֆընըն հայրէթ ու տիգգաթընը ճէլայ իթ
մէքսէ իտի :

Օլ էսնատէ վագըթ ագչամ օլուպ , ֆագաթ հէնուզ կի-
ճէ գարանըղը էթրաֆը իհաթա իթմէմիշ իտի : Թիպէր նէհ-
րինին տալղալարը տէրունինտէ սէօնմէքտէ պուլունան կիւնէ-
շին սօն զինալարը , օլ շէհրի շէհրին պինալարը իւղէրինտէն
կէշէրէք , սարը վէ գըրմըղը ալթուն ըէնկինտէքի շէօլէրի
իլէ միւքէլէֆ գօնագլարըն վէ քիլիսէլէրին ճամլարըն թէգ-
եին իթմէքտէ իտի :

Օ ագչամը հավա միւլայիմ վէ լաթիֆ օլուպ , Թրասթէ-
վէրէ սէմթի սէքէնէսի՝ խանէլէրի գարուլարը էօնիւնտէ պու-
լունտուգլարը հալտէ , գատընլար վէ գըղլար չօրապ վէ տան-
թէլա իշլէմէքտէ , չօճուգլար օյնամագտա , վէ էրքէքլէր տէ ,
քէմալը հուզուր իլէ թիւթիւնէրինի իշէրէք , Բօնթէն սէ .
վահիլինտէն իշիտիլէն պիր շարգընը տինլէմէքտէ իտիլէր :

Պու շարգը՝ ըիւղկեարըն գուվվէթի իլէ թա՝ ուզադլար-
տան իշիտիլիպ , զիքը իթտիկիմիզ տէլիգանլընըն կիրմիշ
օլտուզու տար վէ էյրի պիւյրիւ սօգաղա գատար վասըլ օլ-
մագտա իտի :

Մէղքիւր սօգաղըն օրթասընտա , օլտուգճա կէօթէրիշի
քիւշիւք պիր էվ պուլունուպ , պու էվին պիր թէրացասը օլ-
տուզու կիպի , տիվարը տախի սարմաշըդ աղաճըյա իհաթա
օլունմուշ , վէ իշպու սարմաշըղըն գուվվէթի տալլարը՝ պիր
սոմա աղաճընըն եէշիլլէնմիշ վէ ալթուն կիպի սարարմըշ
իւղիւմ սալգըմլարընա գարըշմըշ իտի :

Մէղքիւր էվ քեամիլէն հալը սիւքիւնէթտէ օլուպ , սօ-
գագ թարաֆը պիւսպիւթիւն գաբալը օլմասը , վէ պիրինճի
գաթ իլէ ալթ գաթըն աղա գըմլոտանմահան գանատլարը-
նըն արդատընտան հիշ պիր սէս իշիտիլմէմէսի , վէ հիշ պիր
հարէքէթ կէօրիւլմէմէսի ճիհէթիլլէ , խանէի մէղքիւրտէ քիմ-
սէ սաքին օլմատլըր զանն օլունուր իտի :

Իշար իթտիկիմիզ տէլիգանլը՝ պու էվին գարուսընտա

տուրուպ, ճէպինտէն չըդարարըը անախթար իլէ մէզըիւր գարուեու աչարագ իչէրի կերտի :

Պէտաղ վէ կիւլ ընկինտէ մէրմէր թաշլարտան եաբըլ-մըշ պիր ալլիտէն էյրէթի պիր մէրտիվէնէ կիտիլիր իտի : Իշթէ մէրգուտ տէլիպանլը օ մէրտիվէնտէն սիւրաթլէ չըդ-տը, վէ պիրինճի գաթա տօղրու եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա, քէնաի քէնաիեէ :

— Պօրնարինա նէրէտէ տիր : տաիմա էմըլէրլամ խիւ-ֆընտա օլարագ մատամասընը եալընըզ պրագըեօր : Պուրա-տա զիգըլմէթ պիր խաղինէմ օլուպ, պու խաղինէմ իսէ լաեըզըլա մուհաֆաղա իտիլէմէմէքտէ տիր, տէտի, վէ պա-տէհու մէրտիվէնին գատէմէլէրի իւզէրինէ նազըր օլան քիւ-չիւք պիր գարուեու եաւաշճա չալմասընտա, իչէրտէն լաթիֆ պիր սէտա :

— Կի'րինիզ, տէյի մուգապէլէ իթտի :

Տէլիգանլը գարուեու եիթիպ, Սճէմ խալըսըլա տօնա-տըլմըշ քիւչիւք պիր օտաեա տախիլ օլտու : Պու օտատա պիր թագըմ չիչէք սագսըլարը մէվղու օլմասըլա, պունլարտան հասըլ օլան նէֆիս վէ լաթիֆ գօգուլար՝ տէրունը օտաեը իհաթա իթմիշ օլտուգլարը կիպի, ալաթուրգա պիր սէտիր իւզէրինտէ զաեէթ ճալիպ վէ հիւսէնա պիր գատըն եասլան-մըշ իտի քի, տէլիգանլը մէզպուրէեի պիրինճի տէֆա կէօրմէք-տէ օլմամասընա ըաղմէն, թէհայիլըլէ գարշըսընտա տուրաու :

Մէզպուրէ թագրիպա եիրմի իւշ եաշընտա, հիւսնի ճէ-մալի եէրինտէ, պէտաղ ընկիլի, վէ լէհճէսի ազաճըզ սօլմուշ, սարը սաշլը վէ մալի կէօզլիւ օլուպ, Շըմալըն միւլայլամ կիւնէշի ալթընտա տօղմուշ վէ մուախսարէն իթալիանըն սըճագ իգ-լիմինէ կէթիլըլմիշ պիր մախլուգ իտի :

Պու կէնճ գատընըն կիւզէլիլի օլ տէրէճէտէ իտի քի, թրասթէվէրէ սէմթի էհալիսի, մէզպուրէեի, եա սապահլաեըն շէֆֆագ վագթինտէ եախօտ ազշամ կիւնէշ պաթարքէն բէրտէլէրին արգասընտա միւշահէտէ իթտիլըլինտէ, իզհարը հայրէթտէն կէրի տուրամամագտա իտիլէր :

կէնճ գատըն՝ փրանսըղ տէրիգանըսընը կէօրտիւկիւնտէ,
անաղա գալգըպ, մէսէրրէթլէ,

— Ա՛հ Արման, պէն տէ սէնի պէքլէեօրտում, վէ պու
կիւն միւթատընտան գիւնատէ կէճիքմիշ օլտուղունու զանն
խաիեօրտում, տէտի:

— Իշլէտիկիւմ մահէլլաէն հէնուղ չըգտըմ, վէ տահա էր-
քէն կէլէպիլիւր խաիւմ խոէ տէ, Գարտինալ Սթէնիօ Լանտի պիր
սանէմ իմալ իթտիրմէք իսթէտիկիւնտէն, անըն վիզիթատընը
գապուլ իթտիւմ: Գարտինալ, խայլի սաաթ նէզտիմոնէ գալ-
տըղընտան, կէճճէ չըգմամա սէպէպ օլտու: Լաքին Մարթա, -
տէյի իլավէթէն պէնտան իթտի մէրդում տէրիգանըսընը, Բօ-
մատա նաիլի միւքիաֆաթ օլմուշ փրանսալը պիր հէյքէլթի-
րաշ խաի, - պու կիւն, միւթատընըղտան գիւնատէ մահզուն
կէօրիւնիւեօրտունուղ, լէճճէնիղ տէ գիւնատէ սօլիւն տուր.
սիզտէ պիր ալթիւսթիւլը վար տըր:

Մէրգումէ պու սէօղէր իւզէրինէ սաքսըլարադ, վէ միւ-
թէնսսիր օլարադ,

— Իֆատէնիղ ճիտտի՞մի տիր, տէտի:

— Էվլէթ, - տէտի կէնճ քիմնէ՝ մէզպուրէնին եանընտա
օթուրուպ, քէմալը հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ, անըն էլլէ-
րինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարադ, - Էվլէթ, զէվալլը
Մարթամ, սիզ՝ միւպհէմ՝ պիր իզթիրապ ու էնտիշտէն թաղ-
եիգ օլունուեօրտունուղ... դօրգտունուղ մու, նէ՞ օլտու-
նուղ... մութլադա սիզէ պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ
օլմալը տիր... սէ՞յլէնին... ճէ՞վտալ վէրին:

— Հադգընըղ վար տըր, Արման, Էվլէթ դօրգտում, վէ
սապըրըղըղլա սիզէ պէքլէեօրտում:

— Լաքին նէ՞տէն դօրգտունուղ:

— Տի՛նէնինիղ, Արման. Բօմանը թէրք իթմէլիեիլ, Էվ-
վէթ... Բօմանը թէրք իթմէք լաղըմ տըր. պու շէհրի քէ-
պիրին շու սէմթինտէ պէնի կիլլի սադլամադըղընը պէյ-
հուտէ տիր. պուրատա, պէնիւմ՝ մուղլըր խէնալիմին թէա-
դիպաթընտան խալի օլաճաղըմը զանն իթմէքլէ, եանըտը.

ներգ... խմորի ֆիօրէնցաբեր թէրք իթտիկիմիզ կիպի, պուրա-
տա տա գալամաներզ :

Կէնճ գատրն պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, սիմաւընտա
ֆէվգէլատէ սօլլունլուգ միւշահէտէ օլունմագտա խոր :

Հէյքէլթիրաշ, պու արա սէրթճէ պիր լիսան իլէ,

— Լաքին ֆօրնարինա նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Սիզի ալլա կէթիրմէսի իչին նէզտինիզէ կէօնտէրսիմ :
ղալիպա քէնտիսի ճատտէ եօլտան կիթմիշ, վէ սիզ խսէ տի-
կէր եօլտան կէմիշ օլմալըսընըզքի, պիրիպիրինիզէ թէսա-
տիւֆ իթմէմիշսինիզ :

— Եանընըզտան ասլա այրըլմամագ իւզրէ նէզտինիզէ
թայեին իթտիկիմ օ գարը, իհթիմալքի ազիզէմ...

— Ա՛հ Արման, պէօյլէ պիր ֆիւքրէ զահիպ օլմանըն :
Ֆօրնարինա պէնի էլէ վէրմէքտէն խսէ, նէֆսինի ֆէտա իթ-
մէքլիկի թէրճիհ էյլէր :

Պու արա Արման աեաղա գալգմըշ օլուպ, հէեճճան վէ
իզթիրապընա տէլալէթ իտէր պիր սուրէթտէ տէրունը օտա-
տա էնինէ պօյունա ատըմլար ալմագտա խոր : Մէրգուճ,
եիւքսէք սէտա իլէ,

— Նիհանէթ, սէօյլէյինիզ, նէ՞ վագը օլտու, նէ՞ կէօր-
տիւնիւզքի, պուրատան կիթմէք իչին պու գատար իսրար
իտիեօրսունուզ :

— Անը կէօրտիւմ :

— Քի՞մի :

— Անը :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Մարթա բէնչիրէեէ եագլաշըպ,
գաֆէսլէրին արասընտա ոօգաղըն պիր քէօյէսինի կէօսթէ-
րէրէք :

— Իշթէ, շու մահէլտէ, տիւն ագչամ, սաաթ օն րատ-
տէլէրինտէ, հէնուղ տիշարը չըգմըշ օլտուղունուզ պիր զէ-
մանտա, շու էվին քէօյէսինէ չէքիլմիշ, նազարը տիգգաթը-
նը պու էվէ աթֆ իթմիշ խոր : Զանն իտէրսին քի պէնի կէօ-
րիւեօրտու, ֆագաթ պէն հէնուզ ըշըգ եագմամըշ իտիմ, վէ

քէնտինի այ մահիթապը սաեէսինտէ կէօրիւր կէօրմէզ, տէհ-
չէթլէ կէրի չէքիւտիմ, վէ պանա էօյլէ կէլիեօր քի, բէֆը
սէտա իլէ պաեըլտըմ... ա՛հ, օ սըրատա բէք զիեատէ միւզ-
թարըպ օլտում, տէտի:

Պու արա Արման Մարթաեա եադլաշըպ, անը սէտիրին
իւզէրինէ օթուրթտուգտան, վէ նազիք էլլէրինի քէնտի էլ-
լէրի տէրունինէ ալտըգտան սօնրա, գարշըսընտա տիղ չէօք-
տիւ, վէ պատէհու,

— Մա'րթա, պէնի տինյէմէք ի՞նթէրմիսինիզ. պիր բէ-
տէրէ, աթիգ վէ էմին պիր տօսթա, վէլհասըլ ճէնապը Ալ-
լահա իտիլէն էմնիյեէթ գատար պանա էմնիյեէթ իթմէք ի՞ն-
թէրմիսինիզ, տէտի:

— Էվվէթ... էվվէթ. սէօյլէեին, պէնի չիմաեէ վէ մու-
հաֆազա իտին... պու տիւնեատա սիգտէն զայրի քիմաէմ
եօդ տուր:

— Մա'րթա, պէն սիգէ, ալթը այ էվվէլ, պիր կիճէ վադ-
թը, պիր քիլիսէնին էչիկինտէ տիղ չէօքմիւշ օլարագ վէ
մէյեուս պիր հալտէ պուլունարագ աղլարքէն, թէսատիւֆ
իթտիմ, լաքին օ տագըգատա պիլէ սիղի օլ տէրէճէ կիւզէլ
վէ ճալիպ պուլտումքի, ատէթա կէօքտէն էնմիշ պիր մէլէք
կէօրիւեօրում զանն իթտիմ, վէ մուհաֆըզը օլտուղունուզ
ինսանլարտան պիրինին ճէհէննէմէ իլգա իտիլմիշ օլմասընտան
տօլաեը իզհարը քէտէր ու եէյիս իթմէքտէ օլտուղունուզա
զահիպ օլտում: Էվվէթ, Մա'րթա, աղլաեօրտունուզ, սէլ
կիպի կէօզ եալարը տէօքիւեօրտունուզ, վէ հագգ թէալա
հազըլէթլէրի նէզտինէ կիթմէք իչին էօլիւմիւ թէմէննի իտի-
եօրտունուզ: Սիգէ եադլաշտըմ, էլինիզտէն թուլթաում, վէ
գուլաղընըզտան աշաղըեա պազը թէսէլիպախշ սէօզլէր սէօյ-
լէտիմ: Պիմէմքի, սէսիմ վէ սէօզլէրիմ սիգէ օլտուգճա պէ-
լիղ կէօրիւնէրէք, բուհունուզտա՞ն մը, նէտէն թահրիք
օլունարագ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգտընըզ, վէ պիր հա-
միեէ, գուվվէթլի պիր իսթինատկեահա տաեանըտըզը կիպի,
պանա տաեանտընըզ:

«Էօլմէք իսթէեօրտունուղ, պէն սիզի գուրթարտըմ. մէյեուսիւնէթտէն պահս իտիեօրտունուղ, պէն սիզէ իւմիտ եօլունտա ճէվապ վէրտիմ, գալպինիղ եարէլի իտի. անէ չիֆա պուլտուրմանա չալըշտըմ :

«Օ կիւնտէն պէրու պէն, ինսանլար իչինտէ է'ն զիւտտէ պախթիեարը օլտում, սիզտէ էվվէլքի գատար միւզտարըպ օլմատընըզ, տէյիյ մի :

— Արմա'ն, Արմա'ն, սիզ ալիճէնապ վէ խայրխահ պիր զաթսընըզ. սիզի սէվէրիմ :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պէն սէֆիլ պիր սէնաաթքեարըմ. նամ ու շէօհրէթիմ եօգ, պէլքի վաթանըմտա եօգ. չիւնքի պէշ եաշընտա օլտուղում զէման, պիր գանա իւզէրինէ սըզընմըշ օլտուղում, վէ սիննիմին քիւչիւքլիւկիւնէ րաղմէն, էօլիւմէ գալըշ ուղրաշտըղըմ հալտէ, պէնի սահիպ-սիզ վէ պիրքէս օլարապ տէնիզտէն պուլմուշլար : Տէմիր գալէմիմաէն դայրի սէրվէթիմ, վէ գաղանաճաղըմ ճիւզի պիր նամ ու շէօհրէթտէն պաշգա իւմիտիմտէ պուլունմամագտա տըր : Սիզի կէօրտիւկիւմ անտէ, եազըն վազըթտա սիզին իլէ էվլէնմէեէ, վէ սիզի միւտաֆաա իթմէքլէ պէրապէր, հազգընըզտա հէրքէսին հիւրմէթ ու րիանէթինի ճէլպ իթմէեէ գարար վէրտիմ :

«Լաքին, - տէյի տէվամ իթտի տէլիգանլը՝ պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, վէ Մարթանըն՝ կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ օլտուղու պիր սըրատա, - սիզի միւտաֆաա իթմէք իչին, պէն տէ սիզին էսրարընըզա վազըֆ օլմալը տէյիլմիւիմ : հալ պուքի էլան պանա, Վիէննատա վէ ֆիօրէնցատա օլտուղու կիպի, սէպէպինի սիւալ իթտիրմէքսիզին պուրատան կիտէլիմ մի տիւեճէքսինիզ :

«Իմտի, սիզի թէապ իպ իտէն օ տէհշէթի վէ մէէլուն աաէմ քիմ ալր. քիմ օլտուղունու սէօյլէմէնիզի թէքրար ըէճա իտէրիմ. սիզի միւտաֆաա իտէճէք գատար պէնի ճէսուր վէ միւզթէտիր զանն իթմէեօրմիւսունուղ :

Օլ էսնատէ Մարթանըն յէհճէսի սօլմուշ օլուպ, պիւթիւն

վիճուտի տէ սարսըլմագտա , վէ մահղուն կէօղլերինի եէրէ տօղրու աթփի իթմիշ պուլունմագտա իտի :

Արման , քէտէրլի լաքին թաթլը պիր սէտա իլէ իֆա-տէսինէ շու եօլտա տէվաթ իթտի :

— Սէ'օյլէերին , աղիզէմ , սէ'օյլէերին , խաթըրէսի սիզի թաղերիգ իթմէքտէ օլան կէշմիշ զէման հէր նէ օլուր իսէ օլսուն , հագգընըզաա հիսս իտէկէլտիկիմ մուհապպէթի աա : լա թատիլ իթմէեէճէք տիր :

Մարթա՝ ճէսարէթլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ ,

— Մատէմքի աշգ ու սէվտա ճինաեէթ տէյիլ տիր , կէշ-միշ զէմանըմտան տօլտեը աօլա վէ գաթա ար ու հիճապ իթ-մէկէ սէպէպիմ եօգ տուր : Էվվէթ , աղիզիմ , օն եէտի օն սէքիլ չաղարընտա պուլունտուղում էսնատէ , թէզ ինանըր թապիեաթըմյա , սատըգ վէ հիւսնի ախէադլէ մութթատըֆ զանն իթտիկիմ ալչագ վէ բուհու վէ գալպի մուրտար պիր ատէմի խալիսանէ սէվտիմ : Պու ատէմ պէնի իզֆալ իլէ , բէտէրիմին խանէօինտէն աշըրտը , վէ նիհաեէթ ճէլլատըմ օլտու : Լաքին ճէնապը Ալլահ շահիտ տիրքի , աեար ու տէ-եէրինի անլատըղըմ կիւն , քէնտիսինի թէրքլէ ֆիրար իթտիմ , տէտի :

Ուրման . - Սէօ'յլէ , հէր շէյի պանա սէօյլէ , օ ատէմէ գար-շը սէնի միւտաֆաա , վէ օ խապիսի թէլէֆ իտէճէեիմ :

Մարթա . - Տի'նլէերինիգ :

Մէզպուրէ՝ պու սէօղլերի սէօյլէրքէն , թաթլը վէ ճէ-սուրանէ պիր նաղար իլէ Ֆրանսըղ տէլիգանլըսընա պագ-մագտա իտի :

— Գուլէլէրի եօսուին իլէ գարը ջաթօլար վէ պաղլար իլէ միւզէյեէն տաղլարը հավի օլան Լուար էեայէթինին Պուա շէհրինտէ տօղմուշում տուր : Բէտէրիմ միւթէպէր պիր թա-ճիր օլուպ , վալիտէմտէ օլտուգճա ասըլզատէկեան սընըֆընա մէսուպէ իտի :

«Օն եաշընտա օլտուղում զէման վալիտէմի զայպ իթ-տիմ , վէ օն եէտի եաշընա գատար թուրտա պիր մանասթըր

տէրունին տէ գաբանըս գալտըմ, վէ մանասթըրտան չըգտը-
ղըմտա, պէնի իղֆալ-իտէն շախսա թէսատիւֆ իթտիմ,
Բէտէրիմ, օրթա տէրէճէտէ, լաքին նամուսքեարանէ սու-
րէթտէ գազանմըջ օլտուղու պիր սէրվէթ իլէ իշտէն չէքիլ-
տիրտէն սօնրա, Պլուատան ալթը ֆարսախ ուզագտա վէ
Հուարտան Օրլէանա միւմթէտ օլան եօլ իւզէրինտէ քիւչիւք
պիր էվ սաթըն ալմըջ օլտուղունտան, Թուրտան մուվասըլէ-
թիմտէ պէնի օրաեա կէօթիւրտիւ:

«Մարնիէր իսմինտէ օլան իգամէթկեահըմըզտան պիր
սաաթ ուզագտա Հօ-Գուան իսմինտէ պիր շաթօ պուլուն-
մագտա իտի: Պունուն միւթէսարըքը՝ մուգատտէմա իթա-
լիալը օլուպ, Ֆրանսա թապիկյեթիինի գապուլ իլէ, սիւքի
ասքէրիեէ տախիլ օլմուշ օլան գօնթ Ֆէլիբօն նամընտա պիր
ֆըրգաի ասքէրիեէ գօմանտանը իտի:

«Իշպու գօնթ՝ եապ մէվսիմինի, զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ
Հօ-Գուանտա կէչիրիբ իտի:

«Գօնթ, հիտտէթմիզաճ վէ թէրսմէշըէպ պիր ատէմ օ-
լուպ, զէվճէսինի տախմա թազեիգ իթմէքտէ օլտուղու, վէ
անըն ճէլատը մագամընտա պուլունտուղու ըէվիշի հալտէն
անլաշըլմագտա իտի: չիւնքի մէզպուրէ, անճագ էլլի եաշըն-
տա օլտուղու հալտէ, ըէնկի սօլկուն, քէնտիսի խաթամի-
զաճ, սէքօէնլիք մաթուֆէ գարըլար կիպի, իքի գաթ օլ-
մուշ իտի:

«Պէն Մարնիէրէ կէլտիկիմտէ, օրման սինօրլարընըն թահ-
տիտի միւնասիպէթիլլէ, բէտէրիմ իլէ գօնթ միւնանընտա
միւնասիպէթ հասըլ օլմուշ իտի:

«Պէնի շաթօեա թագտիմ իթտիլէր:

«Գօնթուն օղլու վիգօնթ Սնարէա օրատա օլմանըպ, մա-
յիսին ոօնլարընտա մուվասըլէթինէ պէրլէնմէքտէ իտի:

«Գօնթէս՝ հազգըմտա իգհարը մուհապպէթ իթտիկի կի-
պի, պէն տէ քէնտիսինէ էջլէ պիր ըէֆիգէ օլտումըի, ազ
վազըթտա եալընըլըզ՝ մուհապպէթիմիզի տահա զիեատէ
արթըրտը: Պիշարէ գատընճըզազ քախմա տէրտ ու քէտէր

իշխնտէ օլուպ, շիւպհէսիդ պու տէրտ ու քէտէր քէնտիսի իլէ գօնթ միտանընտա պիր սըրը խտի: Իշպու զէվճ ու զէվճէ եալընըլ էճնէպի քիմնէլէր իլէ պուլուռնտուգլարը սըրատա պիրպիրլէրէյլէ լադըրտը իտիպ, հալպու քի քէնտի քէնտիլէրինտէ գալտըգլարընտա, հիշ պիր սէօզ թաաթի իթմէմէքտէ իտիլէր:

«Պիր այ սօնրա վիգօնթ՝ Հօ-Գուանա մուվասըլէթ իթտիլինտէն, թէրթիպ օլուռնան սուֆրաեա պէնի տէ տալէթ իթտիլէր:

«Վադաա մէրգուլմ կիւզէլ պիր առէմ իտի իսէ տէ, պագըլը վէ թէպէսսիւմիւ՝ նախօշ օլտուղու կիպի, վալիտէսի հագգընտա հիւսնի մուհապպէթի օլմատըղընը տա իւք կէօրիշիւմտէ անլատըմ:

«Գօնթէս զաթէն միւզտարըպ վէ մահզուռն իւքէն, անըն մուվասըլէթինտէն սօնրա տահա պօզուլմաեա պաշլատը, վէ պիր կիւռն անլաշըլմազ պիր հէեէճան իլէ էլիմի սըգարադ, «զանն իտէրիմ քի, պէն եաշաեամաեաճաղըմ» տէտի:

«Փիլվադըլ չէնտ կիւռն սօնրա կիւճէ վադթը Հօ-Գուանտան Մարնիէրէ պիր ուշագ կէլէրէք, գօնթէսին ճան վէրմէք հալինտէ օլտուղուռնու վէ պէնի կէօրմէք արզուսինտէ պուլուռնտուղուռնու անլաթտը:

«Տէրհալ բէտէրիմ իլէ պէրապէր խըզմէթքեարա լէֆագաթէն շաթօեա կիթտիք: Մէվսիմ սօն պահար, հալա սօվուգ վէ զանն իտէրսին քի ճան վէրմէք հալինտէ պուլուռնանլարա մախսուս պիր կիւռն իտի:

«Գօնթէսի եաթաղը իշինտէ պուլտուգ: Պիշարէնին կէօզլէրի՝ սըթմանըն շիտտէթինտէն բարըլ բարըլ բարլամադտա, վէ տօտադլարը սօլկուռն կէօրիւնմէքտէ իտի: Պիր բահիպ եաթաղընըն պաշընտա օթուրուս, թէսլիմի բուհ իթմէքտէ օլանլարա մախսուս տուաեը իթմէքտէ, վէ խըզմէթքեարլար տա տիղ չէօքիւպ աղլամադտա իտիլէր: Գօնթ իլէ օղլուռնու օրատա կէօրէմէտիք: Պիշարէ գատընճըղազ՝ պու սըրատա շու սէօզլէրի սէօլէտի:

« — Ձեզմէմ իլէ հվլատըմ իբի կիւնտէն պէրու ավա կիթ-տիլէր : Գէնտիլէրինի պիր տախի կէօրէմէնէնէնիմ :

« Դիլվադը դօնթ իլէ օղլու իբի կիւնտէն պէրու Պլուա-տան օն ֆարսախ ուզագտա Օրլէանլը ագրապալարընըն խա-նէսինէ կիթմիլ իտիլէր , վէ պիր դատընըն՝ հվլատը վէ զէվճի պուլունսուղու հալտէ , էճնէպիլէր իչինտէ թէսլիմի բուհ իթմէսի , վէ կէօղլէրինին՝ հվլատը թարաֆընտան դաբան-մասը՝ հագըգէթէն բէք զիեատէ թէէսսիւֆ օլունսադ պիր հալ իտի :

« Պէօյլէճէ զէվալլը գատընճըղաղ՝ սապահըն սաաթ օնուն-տա թէսլիմի բուհ իթտի , վէ սօն սէօղիւ շու օլտու . « Ան-տրէա՛ , նանբէօր հվլատ . . . » վէ աթիգ պիր էմէքտարըն՝ եա-վալ սէտա իլէ , « զէվալլը գատընճըղաղ , օղլունա գուրպան օլտու » տէտիկինի իչիթտիմ :

« Շիմտի , աղիզիմ , ինանըմընընըքի , պէն պէօյլէ պիր ատէմի սէվիեօրտում , վէ քէնտիսի տէ , պանա մուհապպէթի վէ թէվէճճիւհիւ օլտուղունու պէեան իթմիլ իտի . . . Մէր-գում , վախտէսինին վէֆաթընը թէաղիպ իտէն իւլ այ զար-ֆընտա , պիլմէմ նէլէր եարտը , նէ՛ կիպի եօլլար գուլանտը , նիհանթթ էօյլէ պիր տագըգա կէլտիքի , մէլէքլէր ճէնապը Ալլահա նասըլ ինանըրլար իսէ , պէն տէ քէնտիսինէ էօյլէ ինանտըմ : էօյլէ պիր սաաթ օլտուքի , մէրգում , իւղէրիմտէ ֆէվգէլատէ վէ սիհրպաղըղա մախսուս պիր թէէսսիւր իսթի-մալի իլէ ,

« — Մա՛րթա , եէմին իտէրիմքի , սէն պէնիմ զէվճէմ օլաճագսըն . անճագ սէն ֆագիր վէ պէն զէնկին օլտուղում-տան , բէտէրիմ իպտիվաճըղա միւսաատէ իթմէնէճէք տիր , իմտի պէնիմէ ֆիրար իթմէք իսթէրմիսին . իթալիտեա կի-տէրիլ , օրատա էվլէնրիլ . ումարըմքի միրուըր զէման իլէ պէլքի բէտէրիմին հիտտէթի տէ թէսլին օլուր , տէտի :

« — Լաքին պէնիմ բէտէրիմէ նէ՞ տիմէլի :

« — Օ պիզի պուլմանա կէլիր :

« — Լաքին նիեէթինիզի բէտէրիմէ պիլաիրէլիմ :

«Պէշքի պու իֆատէմ, անլն էնտիշէսինի մուծիպ օլտու իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ շու ճէվապը վէրտի».

«— Բէտէրին զանէթ գուրունթուլու պիր քիմնէ օլտու-դունտան, էկէր թասավվուրումուզու քէնտիսինէ պիւտիրիր իսէք, բէտէրիմի ապա ալտաթմադ իսթէմէէճ էկինտէն, իշի օնա խապէր վէրէճէկինէ, վէ պէօյլէճէ սաստէթիմիդի միւէպ-պէտէն թէհլիքէնէ իլգա իտէճէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր».

«Մէրգումըն սէօղլէրինէ ինանըպ, թէքլիֆինի գապուլ իլէ քէնտիսինէ սիւլուք իթտիմ, Պու սուրէթլէ գըշ մէվսիմինին զանէթ գարանըգ պիր կիճէսինտէ, ազիլիմ, պէնի իզֆալ իտէն օշախս իլէ պիրլիքտէ բէտէրիմին խանէսինտէն ֆիրար էյլէտիմ».

Մարնիլէրտէն եարըմ ֆարսախ ուզադտա պիզի պիր արապա պէքլէմէքտէ օլտուդունտան, Անտրէա պէնի, գօր-գումմտան վէ իզթիրապըմտան նաշի եարը զայագըլ օլտու-դում».

Հալտէ, օրանա կէօթիւրտիւ».

«Օտամտա, պիր մասա իւղէրինէ պրադտըղըմ պիր գը-թա մուֆասսալ մէրթուպտա, ֆիրարըմլ բէտէրիմէ պիւպէ-նան, օլ պապտէ քէնտիսինտէն աֆվըգ տիլէմիշ իտիմ».

«Սէքիլ կիւն սօնրա իթալիատա Միլան շէհրինէ վասըլ օլտուգ».

«Օրատա, Անտրէա պիր էվ քիրալանըպ, Միլան շէհրի միւթէպէրանընա պէնի քէնտի գէվճէսի մագամընտա թագ-տիմ, վէ միւքէմնէլ վէ մէսարիֆլի զիեաֆէթլէր քէշէտէ իյլէտի».

Չօգ տէֆա բէտէրիմիզէ մէրթուպ եաղըպ, քէնտի-լէրինի՝ պուլունտուղումուզ մահէլլէ տավէթ իթմէսինի քէն-տիսինէ բէճա իթտիմ».

Նիհանէթ բէճալարըմա ճէվապէն, պիր կիւն պանա».

«— Իքրմիզին բէտէրինտէն տէ խապէր ալտըմ իքիսի տէ պիզէ գարըշ հիտտէթլէնմիշլէր լաքին վագըթ հիտտէթլէ-րինի թէսկին իտէճէք տիր իմտի պէքլէնէլիմ, տէտի».

«Սլ վագըթտան իթիպարէն Անտրէա՝ իզտիվաճըմըզա տսցիր միւքեալէմէտէն գաշընմանա պաշլատըլ».

«Իքի այ պու սուրէթլէ կէշտի իշպու միւտտէթ գար».

Ֆրնտա բէտէրիմէ չօդ տէֆա մէքթուպ եազտըմ իսէ տէ , ճէվապ ալամստըղըմոան , բօսթանա թէսլիմ իթմէք իւզրէ խըղմէթքեարա վերտիկիմ մէքթուպլարըն Անտրէա թարա-
ֆրնտան զապթ իտիլմէքտէ իտուկինէ իսքեաթ օլտուլմ :

«Անտրէանըն Միլանտա կէչիրտիկի էօմրէ կէլինճէ , զա-
եթ բարապ օլուպ , աթլարա , արապալարա , խըղմէթքեար-
լարա մալիք պուլունմագտա վէ զիեաֆէթլէր վէրիպ , բէք
չօդլարը տավէթ իթմէքտէ , վէ պէն իսէ , զահրէն գատըն-
լարըն է՛ն մէսուտու զանն օլունմագտա իտիմ : Լաքին պիր
կիւն , քէնտիսինին պիտտէֆաթ պանա իթտիկի վատլարը
խաթըրընա կէթիրտիկիմտէ ,

« — Ազիզէմ , սապր իթմէլիսինիզ , բէտէրիմ իհթիեար
տըր , էլպէթթէ եագընտա ահրէթէ եօլճու օլաճագ տըր :
Օլ վագըթ սէնին իլէ էվլէնիրիմ , տէտի :

«Այտըղըմ պու ճէվապտան միլթէէսսիր օլտուղումտան ,
մէրգում ճէպլինտէն պիր մէքթուպ չըգարըպ պանա վէրտի,
վէ լէհճէմ սօլարագ , օգուտուղում մէքթուպտա , գօնթ ,
«Օղլում , մէմէքէթիմիղին կէնճ վէ կիւզէ գըզլարընը իթալ-
եանա աչրմագլըղընա պիր տիեէճէեիմ եօգ տուր , լաքին
ուամարըմքի պունլար իլէ էվլէնմէք ֆիքրինտէ պուլունմագ-
պըն . խուսուսա սէնին իչին բարլագ պիր իղտիվաճ հազըրլա-
մագտաեըմ» տէմիշ իտի :

«Տէրհալ մէքթուպ էլիմտէն տիւշիւպ , միլթէաճճիւպանէ
Անտրէանա պագարագ ,

« — Բէք էյի , միւսիւ , նէ՞ եաբմագ նիեթթինտէսինիզ ,
տէյի սօլտուլմ :

« — Պէքլէմէքտէն պաչգա չարէմիզ եօգ տուր , տէյի
ճէվապ վէրտի :

« — Նէ՞եէ պէքլէեէճէեիզ , տէյի թէքրար իթտիմ :

« — Բէտէրիմին էօլմէսինէ - տէտի սօվուգ գանլըլըգլա , -
պէն քէնտիսինի էյի թանըմըլըմ . էօյլէ պիր ատէմ տիրքի ,
էմրինէ գարըն հարէքէթ իթտիկիմտէ , պէնի վարիսլիքտէն
մահրում իտէր :

«Անտրեա, պու ճէվապընտան սօնրա պէնի պրագլոկ կիթտի:

«Իշթէ, աղիղիմ, - տէյի տէվամ իթտի Մարթա, - Անտրեանըն ախլէագը մէզմուձէսինի օ կիւնտէն անլատըմ: Մէրգուձուն, պէնի քէնտինէ մէթրէս իթմէքտէն պաշգա մագսէտի եօգ իտի: Սէքիզ կիւն սաեըգլամագլա պէրապէր պիր նէվ շէտիտ սըթմաեա տիւշար օլուպ, բէտէրիմի չաղըրտըմ: Ճէնապը Ալլահտան ափվըզ տիլէտիմ: Անտրեանըն տիղէրինէ գաբանարագ, պէնի միհրապըն հուզուրունա կէօթիւրմէսի վէ պէնիմէ էվլէնմէսի իշին նիեազ իթտիմ:

«Օ իսէ, պանա, թապի օլան հալլէրի վէ եալան թապիրլէրիլէ ճէվապ վէրտի:

«Քէնտիմի պուլտուղումտա, կիտիպ ըահիպիմին աեագլարընա գաբանտըմ, կիւնահըմը օնա իգրար իթտիմ, վէ անտէն նասիհաթ իսթէտիմ:

«Բահիպ էֆէնտի պանա շու եօլտա ճէվապ վէրտի: - Կիթ գըզըմ, բէտէրինէ գավուշ, վէ Հագգ Թէալաքի, հէմ հէր շէյէ գատիր հէմտէ սահիպի մերհամէթ ու շէֆագաթ տըր, էլպէթթէ սանա ափվ իտէճէք տիր, վէ պէլքի հագգընտա իճրա իթմիշ օլտուղու դատր ու խիեանէթի թազմին իթմէք իսթէմէեէն ատէմին վիճտանընը մերհամէթ եօլունա սէվգ իլլէեէճէք տիր:

«Բէտէրիմ:

«Իշթէ օլ գէման բէտէրիմին քէնտի գըզը հագգընտա ղաեէթ մերհամէթի օլտուղունու տէրխաթըր, վէ ըահիպին նասիհաթլարընը՝ ճէնապը Ալլահըն պիր էմրի մագամընտա ատտ իլէ, քէնտիսինէ իթաաթ իթմէք իսթէտիմ:

«մտի, պիր սապահ մուֆարագաթ իտէճէկիմի Անտրեաեա պիլտիրտիմ: Քէնտիսի իսէ, ֆիթուրսուլճա պիր թապր իլէ, նէրէեէ կիտէճէկիմի սիւալ իթտի: Ֆրանսատա, բէտէրիմին նէզտինէ ավտէթ իտէճէեիմ, տէյի ճէվապ վէրտիմ: Օ անտէ, սէսինտէ թարիֆ օլունմազ հէեէճան էսէրի հիսս օլունարագ, «բէտէրինէ՞մի» տէտիկինտէ, պէն տէ, «էվվէթ,

Ինթիմալքի պանա ափվ խտեճէք տիրո՞ տէյի իֆատէ իյլէ-
տիկիմոէն, մահզունանէ պայընը սալլաեարագ, - Հէվալը
Մարթա, չօգտան պէրի պու շայեանը թէհասիւֆ հագըգէթի
սէնտէն կիզլէմիշ խորմ... Բէք չաբուգ գըրըլմահա միւսայիտ
օլան գալպինի ինճիթմէեէ ճէսարէթ իտէմէեօրտում...
լաքին պէնի պրագըպ կիթմէք իսթէտիկին հալտէ, մէճպուրի
գալպինի ինճիթմէքլիկիմ իճապ իթմիշ տիր, տէտի, վէ պէն
տէ, - Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլմուշ տուր, պա-
նա սէօլէեէճէկին նէ՞ տիր, տէտիմ իսէ տէ, ճէվապ վէր-
մէեիպ, ճէպինտէն՝ էթրաֆը սիեահ քէնարլը վէ պիր այ էվ-
վէլ թարիխի պիր մէքթուպ չըգարըպ պանա իթա իթտի:
«Տէրհալ քէնտիմոէն չըգարագ, վէ քէմալը տէհէթէ
տիւշար օլարագ,

« — Եա՛րապպի, եա՛րապպէ, բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ,
հէր հալտէ քէտէրինտէն նաչի էօլմիւշ օլմալը տըր... վա՛հ
պիչարէ պապաճըղմ, տէյի նիտա իթտիմ:

«Էվվէթ, պէ՛ն, պէն անըն վէֆաթընա սէպէպ օլմուշ
իտիմ:

«Բէտէրիմին վուգուի վէֆաթընտան տօլաեը թութմագ-
տա օլտուղում եասու մաթէմին իլը այլարընտա, Անտրէա
հագգըմտա ղաեէթ մուամէլէի հասէնէ վէ խայրիահանէ
կէօսթէրտի, վէ պէնտէն ղայրի զէվճէսի օլմահաճաղընա
տայիր րէսմէն եէմին իթտի. պէն տէ զաաֆէթիմտէն նաչի
անըն պու եէմինինէ ինանտըմ. չիւնքի աղ սօնրա տէրքեար
օլան իսթիհաքեարի թապիեաթընա պաշլաեըպ, զէվճէսի
տէյիլ, մէթրէսի գալտըմ: Լվիմիզ՝ ֆիսք ու ֆիճուրտա րէ-
ֆիզլէրի օլանչարա թէքրար քիւշատ օլունուպ, պէն տէ անըն
էլինտէ ատէթա պիր օեունճագ օլտուղումու րէք էյի ան-
լատըմ:

«Պէլքի պէնի սէվիեօր իտի, լաքին պու սէվմէսի՝ սայքի
պիր ինսանըն, մալիք օլտուղու պիր աթը, պիր քէլպի վէ
սաիրէեի սէվմէսի կիպի իտի:

«Էվվէլճէ հագգըմտա իպրագ իթտիկի ինթիրամաթ

եալաչ եալաչ մահվ օլտու . հալպու քի էլան պէնիմ քէն-
տիսինէ մուհապպէթիմ պուլունմագտա իտի :

«Փաղլա օլարագ , Սգայա թէաթրօսունուն գաբուսուն-
տա թէսատիւֆ իթտիկի պիր չիչէքճի գըզը սէվմէքլէ , գար-
չըմա պիր րաքիպէ չըգարմագ նամուսուղլուղունտան տա
պէնի էսիրկէմէտի :

«Օլ վագըթ , ինտիմտէ շայեանը թահգիր օլմագտա
պուլունան օ ատէմտէն ֆիրար իթմէք իսթէտիմ . ֆագաթ
նէ՞րէեէ ֆիրար իտէպլիլիր , նէ՞րէեէ կիտէպլիլիր իտիմ .
Պունտան գաթինազար էսիր կիպի անըն զարիպ վէ մէնֆուր
հիւքմիւնէ թապի պուլունուեօրտում , սայքի պիր եըլանըն
պիր գուշ իւզէրինտէ իճրա իթտիկի սիհիր կիպի պիր հալ
իչինտէ իտիմ , վէ ալչագ թապիեաթընը վէ զալիմ խասսէլէ-
րինի արթըգ պէնտէն կիզլէմէմէքտէ օլտուղունտան , հագ-
գըմուաքի հիւքմ ու նուֆուղու տէհչէթի մուճիպ օլմագ տէ-
րէճէսինէ վարմագտա իտի :

6

«Պիր ագչամ Անտրէա , թէաթրօտա կէնճ պիր Ավըս-
թրիալը զապիթ իլէ մուարազա վէ իրթէսի կիւն տէ տուէլլօ
իթտի :

«Ինթիխապ օլունան սիլահ՝ թապանճա իտի :

«Տուէլլօնուն շարթլաշը մուճիպինճէ , իքի խասիմլէր պի-
րիպիրլէրի իւզէրինէ եիւրիւեճէք վէ իսթէտիքլէրի եօլտա
աթէշ իտէճէք իտիլէր :

«Իլք տէֆա Ավսթրիալը զապիթ աթէշլէտի իսէ տէ , Ան-
տրէա վուրուլմաեըպ , խասմի իւզէրինէ եիւրիւմէսինէ տէվամ
իթտի : Շահիալէր , «թապանճանըղը աթէշլէեին» տէյի նիտա

Իթմէլէրինտէ, Անտրէա, «խայր, հէնուզ վաղթը տէյիւ տիր» տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու, վէ խասմինին տուր-տուղու մահէլլէ գատար երբիւեիւպ, թապանճասընըն աղ-զընը կէօքսինէ տաեաթտը: Ավթրիալը զապիթ՝ գօլլարընը գավուշտուրմուշօլարադ, վէ տօտադլարընտա էսէրը թէպէս-սիւմ միւշահէտէ օլունարադ տուրմուշ օլուպ, սահիպի ըիդ-գաթ վէ ալիճէնապ պիր քիմնէ, մէրդումուն պու ճէսարէթին-տէն միւթէէսիր օլուր իտի իսէ տէ, օ ալլադ՝ զէրրէ գատար իզհարը մէրհամէթ իթմէնէրէք, զալիմանէ պիր թէպէսսիւմէ,

«— Յիւվադը, միւսիւ, սիդ անճադ պէնիւմ եաշըմտա պիր ատէմսինիդ. իմտի վէֆաթընըզըն խապէրի վալիտէնիդի քէտէրի աղիմէ կիրիֆթար իտէճէկինէ շիւպհէմ եօդ տուր, տէտի, վէ սիւհանընը աթէշլէմէսիլլէ, պիչարէ զապիթ՝ ըէֆը սէտա պիլէ իթմէքսիդին պիրուհէ եէրէ տիւշտիւ:

Սըման. - (նէֆրէթլէ.) Ալլադ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ Մարթա՝ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Տօ՛սթում, սէօյլէեէճէքլէրիմի պիթիրմէտիւմ, տի՛նլէ-յինիդ, օ ատէմ գաթիլ տիր, խըրսըլ տըր:

Մարթա՝ պու սօն սէօզլէրի սէօյլէրքէն, ար ու հիճա-պընտան նաչի ալնը գըզարմըլ իտի. չիւնքի էօյլէ պիր ատէմ հագդընտա իզհարը մուհապպէթ իթմիշ օլմասը՝ քէնտիսի իչին արլանաճադ վէ ութանաճադ պիր քէյֆիեթ իտի: Մէզպուրէ, պիր գաշ սանիեէ սիւքիւթտէն սօնրա, շու վէճհլէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Անտրէա՝ իֆրաթ գումարպաղ օլտուղունտան, խա-նէմիդ պաեաղը գումարխանէ հալի քէսպ իտէրէք, հէր կիճէ Միլան միւթէպէրանընա մէնսուպ պիր գաշ ֆամիլեանըն էվ-լատը սօհուլուպ սօղանա տէօնէր իտի:

«Անտրէա՝ էմսալի իշիտիլմէմիշ պիր պաթիթիւարըզը հա-յիդ օլմասըլլա, պիր գաշ ալարտան պէրու քիւլլիեթլի մէպալիդ գազանմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ իդպալի տէօ-նիւշ, պիր կիճէ եիւզլէրճէ ֆրանգտան իպարէթ ճէսիւմ պիր մէպալը զայպ իթտի:

«Պարօն Սբօլէթթիտէն մաատա քեաֆֆէյի տավէթիլէրի կիթմիշլէր իտի։ Պու պարօն եարը կիճէտէն պէրու Անտրէա իլէ գոււմար օեռնուռնա տէվամ՝ իթմէքտէ օլուպ, սապահըն սաաթ (ալաֆրանկա) պէշինէ եագըն իտի։ Օեռնտա զայպ իտէն Անտրէա, գազանան տա պարօն իտի։

«Պաղչէնին արգասընտա քեային պիր քէօք տէրունինտէ իշպու գոււմար օեռնուռ իճրա իտիլտիկի հալտէ, պէն տէ, խանէ սահիպէսի օլմագ սըֆաթըմլա, զիքր իթտիկիմ շայեանը թէէսսիւֆ վէ մուճիպի մահճուպլյետէթ մէնզարէտէ հազըր պուլունմագտա իտիմ։

«Անտրէանըն լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու վէ տօտագլարը տիթրէտիկի կիպի, քէնտինին սօն պանգա գայմէլէրի պարօնուն գարշըսընտա երղըլտըգճա, ալնընտան աշաղըեա թէր տանէլէրի տամլա տամլա ագմագտա իտի։

«Պարօն Սբօլէթթի իսէ, իգպալինէ կիւվէնմիշ օլան քիմնէ կիպի սօլուգ գանլըլըգլա օեռնա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, եանընտա, տէրունու պանգնօթլար իլէ տօլու պիւեիւճէք պիր չիզտան պուլունմագտա, վէ մէվճուտընըն քիւլի գըյմէթի օլտուղու ըշվիշինտէն անլաշըլմագտա իտի։ հասըլը Անտրէանըն գազանմագ իսթէտիկի ագչէեի պարօն գազանմըշ իտի։

«Անտրէա՝ էն սօն պանգնօթուռնու տա զայպ իալինճէ, պօղուգ պիր սէսլէ,

«— Պարօն, պուրատա բարամ գալմատը. լաքին բէտէրիմին իւշ եիւզ պին ֆրանգ իրատը վար տըր. եիւզ պին ֆրանգընը վատ իտէրիմ, տէտի։

«Պարօն ազաճըգ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, — Բէք էյի, եիւզ պին ֆրանգընըլ իշին տէ օեռնա տէվամ իյլէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

«Անտրէանըն սիւմա՝ը սօլմուշ իքէն, պարօնուն մուվաֆագաթ հօլունտաքի ճէվապը իւզէրինէ գըզարտը, վէ կէօզլէրինտէ իւմիտ չէօլէսի միւշահէտէ օլունտու։

«Օյնանըլաճագ բարթիեի կէօրմէք պիլէ տէհչէթլի իտի. պու բարթիտէ էկէր Անտրէա զայպ իթսէ, մահվ օլաճագ

իտի . չիւնքի բէտէրի գօնթ , զսեէթ թամահքեար օլտու-
ղունտան , օղլունա պիր բարա վիրմէեհէրէ , անըն նամուսու-
նու պէրպատ իտէճէք իտի : Հալպուքի պարօն իչին զայպ
իթմէք , գաղանճընը թէրք իթմէքտէն պաշգա պիր շէյ տէ-
յիլ իտի : Լաքին պարօն՝ օեուենտա ճէսուր օլտուղունտան վէ
իգպալինէ կիւվէնտիկինտէն , զահիրէն օլտուն սաքին կէօ-
րիւնմէքտէ իտի :

« Հէր նէ իսէ , օեուենա պաշլանտը , վէ տէօրթ էգարթէ նօգ .
թասընտան իլը իքիեի Անտրէա գաղանաղղընտան , պիր տէ-
րէճէ եիւզիւ կիւլտիւ իսէ տէ , մուսխարէն տիկէր իքիեի
զայպ իթտիկինտէն , լէհճէսի սօլտու , վէ պիր արա , եէկտի-
կէրինի թէլէֆ իթմէկէ հազըր պուլունան իքի խասիմլէր կի-
պի պիրիպիրինէ հէեէճան իլէ պագըշտըլար : Նիհանէթ
պարօն տէօրթ էգարթէ նօգթասընա պիրտէն օյնանմասընը
թէքլիֆ իտիպ , Անտրէա տա գապուլ իթմէքլէ , մուճիպինճէ
օեուենա տէվամ օլունտու , վէ պու տէֆա պարօնուն պախթը
եալէր օլմագլա ,

— Վի'գօնթ , պէն գաղանտըմ . սիզ պանա եիւզ պին
ֆրանգ պօրճուսունուղ , տէտի , վէ Անտրէա տա , սէսի գը-
սըլմըշ օլարագ , — Պու միգտարը իքի միսինէ իպլաղ իտէրիմ ,
տէյի պէեան իյլէտի իսէ տէ , պարօն աեաղա գալգարագ , -
Աղիզիմ , պէնիմ պիր մէպտէմ վար տըրքի , օնտան զէրրէ
գատար շաշմագ իսթէմէմ . եանի իքի տէֆա վատ իւզէրինէ
օեուեն օյնամամ : Պունտան տա գաթինաղար սապահ օլուեօր ,
սօն տէրէճէ ույդում վար տըր . իմսի շիմտիլիք Ալլահա ըս-
մարլատըգ , տէտի : Անտրէա , պու ճէվապը ալտըղընտա , պիր
միւտտէթճիք գըմլտանմագսըղըն եըլտըրըմտան վուրուլմուշ-
ճասընա իսլէմլէսինտէ գալտը , վէ պարօն՝ գաղանտըղը ալ-
թուն ագչէ իլէ գայմէլէրի չիզտանընա տօլտուրտուղունտա
մէրգումա հասէտանէ նաղար իթտի : Պատէհու պարօն , պէնիմ
օ գատար միւտտէթ ույդուսուղ գալմամա սէպէպ օլմուշ
օլմասընտան տօլաեը աֆվըգ տիլէեհէրէք , կիթմէեէ հազըր-
լանմասընտա , Անտրէա՝ եա ուսուլը միւթատէեէ մաքինավարի

իթաաթ իտէրէք, եախօտ պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ շէյթանի պիր թասավվուր հասըլ օլարագ, տէրունինտէ պիւեիւք աղաճլար պուլունան պաղչէտէն կէչէնէ գատար պարօնա րէֆագաթ իթմէք իւզրէ քէնտիսի տէ աեաղա գալգաթ :

«Օլ էսնատէ խըղմէթ.քեարլար եաթմըշ օլուպ, քէօշքտէ պիղտէն զայրի քիմէսնէ պուլունմատըղը կիպի, պաղչէ տախի խալի իտի :

«Տիւշար օլտուղու զիեանը աղիմտէն տօլաեը պէլքի տէ Անարէա գատար միւթէէսսիր իտիմ, վէ մէրդուամու, պարօնուն գօլթուղունա կիրէրէք քէօշքտէն տիշարը չըգտըղընը քէմալը հայրէթլէ կէօրտիւմ :

«Արատան պէշ տագըգա կէչէր կէչմէշ, ճան վէրմէք հալինտէ պուլունանլարա մախսուս օլարագ եալընըզ պիր սէտաի տէհչէթիշթիմալ իշիթտիմ. մուախսարէն թէմամիլլէ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ վագը օլուպ, Անարէանըն՝ պաշ աշըգ, կէօղլէրի հատտէն զիեատէ տիշարը ֆըրլամըշ, էսվապը ալթիւթ, վէ պէեալ եէլէկի գանա միւլէմմա օլմուշ օլարագ կէլտիկինի կէօրտիւմ :

«Ալագ՝ պիր էլինտէ խանչէր վէ տիկէրինտէ, իթալիաեա մուվասըլէթինտէն պէրու տաիմա իւզէրինտէ թաշըմագտա օլտուղու սիւսհ իլէ էօլտիւրտիւկիւ պարօնուն ագչէ չիգտանընը թուլթմուշ իտի : Քէնտիսինի կէօրտիւկիւմ անտէ, վուգուի հալի տէրքլէ, տէհչէթ վէ նէֆրէթլէ պաղլարըմ, վէ զայագըլ պիր հալ իլէ, պաղչէնին տէրունինտէ ֆիրար իտէրքէն, պարօնուն նաշընա չարըլտըմ. պու սատէմէ՝ եօլումու թաագիպ իթմէլէ ճէսարէթ վէրտի. ֆագաթ էվտէն տիշարը նա՞սըլ չըգտըմ. հէնուզ խալի օլան շէհրին իչինտէն տիվանէ կիպի գօշարագ, էօլիւ հալինտէ, պիր քիլիսէնին մէրտիվէն գատէմէլէրի իւզէրինէ նա՞սըլ տիւշտիւմքի, սիզ տէ պէնի օրատա, տիզ չէօքմիւշ օլարագ պուլտունուզ, իշթէ պունլարը պիլմէմ :

Արման . - Շիմտի իշի անլաեօրում, ալիզէմ. օ ատէմտէն տաիմա ֆիրար իթմէք իսթէտիկինիզէ շիմտի ագըլէրտիրիեօրում :

Մարթա . - Շունու տա պիլմէլիսինիդ քի , օ ատէմ պիզի
Ֆիօրէնցատա պուլտու , վէ պանա , « Չարուդ նէզտիմէ ավտէթ
էթ , եօգսա աշըգընը էօլմիւշ տէյի ֆարղ իյլէ » մէալինտէ
պիր թէզըրիէ կէօնտէրտի : - Շիմտի , Ֆիօրէնցաեը թէրք
իթտիկիմին սէպէպինի տէ անլա՞տընըզմը . չիւնքի օրատա
գալմըշ օլսա իտիք , օ ատէմ սիզի թէլէֆ իտէճէք իտի :
Եինէ այնի սէպէպլէ Բօմատան կիթմէլիեիզ , զիրա պիզի պու-
րատա թէքըրար պուլմուշ տուր :

Պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն Մարթա՝ կէնճ սէնաաթքեարա
սարըլարագ , վէ աշգ ու մուհապպէթլէ մէրգուամա աթֆը
նազար իտէրէք ,

— Էվվէթ , էվվէթ , ազիզիմ , օ գաթիլտէն , օ ճանիտէն
ֆիրար իտէլիմ , տէտի :

Արման . - (ճէսարէթլէ .) Խայր , սէվկիւլիւմ , խայր , պիզ
պուրատան պաշգա պիր եէրէ կիթմէեճէեհիզ . էկէր օ ատէմ
պուրաեա կիրմէեէ ճէսարէթ իտէրսէ , քէնտինի մահվ ու
թէլէֆ իտէճէեհիմ :

Մարթա , օլ էսնատէ , սօն պահարըն բիւզկարըյլա տէօ-
քիւլէն սարարմըշ եարբագլար կիպի տիթրէմէքտէ օլուպ ,
Արման իսէ սաաթընա պագտըգտան սօնրա ,

— Հէյքէլթիրաչըգ տաիրէմէ կիթմէքլիկիմ լազըմ տըր .
պիր սաաթտան ավտէթ իտէրիմ . պու կիճէեի , օտանըզն
էչիկի իւզէրինտէ եաթարագ կէչիրէճէեհիմ . . . Մարթա ,
ազիզէմ , պէն սիլահ թէտարիքինէ կիտիեօրում , լաքին օ
ալչագ Անտրէա պու էվին գարուսուռտան իչէրի կիրմէեէ
ճէսարէթ իտէրսէ , վա՛յ հալինէ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա հէյքէլթիրաչ էվտէն չըգըպ եօ-
լունա տէվամ իթտիկի սըրատա Ֆօրնարինաեը գարըլատը :

Մէրգումէ՝ իճիեար պիր պէպլէմէ օլուպ , Արման անը ,
Մարթաեա նէզարէթ իթմէսի վէ իըզմէթլէրինի կէօրմէսի
իչին մէզպուրէնին եանընա թայեին իյլէմիշ իտի :

Մէրգում կէնճ սէնաաթքեար՝ հիյնի թէսատիւֆինտէ ,
Ֆօրնարինաեա խիթապէն ,

— Մատամբնը կէօրտիւմ, սէնի պէրլէեօր: Կիթտիկինտէ սօգադ գարուսունու իչէրտէն քիլիալէ, վէ հէր քիմ կէլսէ, սագըն աչմա: Պէնիմ եանըմտա անախթար վար տըր, պէն կէլիւսէմ, քէնտիմ աչարըմ, տէտի:

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէյի պէսլէմէ գարը ճէվապ վէրտի:

Լաքին Ֆօրնարինա՝ ասմա տալլարըյլա գաբանմըչ օլան մէղքիւր խանէեէ վասըլ օլուր օլմազ, մանէատար պիր տիւտիւք չալաը, վէ իչէրի կիրմէսինտէն սօնրա գաբուսուն էմիի պասիրէթէ ըրաեթէն գաբաեաճագ եէրտէ, եարը աչըգ պրագտը, Կիճէ խալլի իլէրլէմիչ օլուպ, անճագ իհթիեար պէսլէմէնին տիւտիւք սէսի իւզէրինէ, թիպէր նէհրինին գարչը եագասընտա պիր կէօլկէ կէօրիւնտիւ, վէ պատէհու պու կէօլկէ խէֆի սուրէթտէ էվէ գատար իլէրլէեիպ, եարը աչըգ օլան գաբուսուն եիթտի, վէ եավաչ սէսլէ:

— Ֆօրնարինա, տէյի չաղըրտը:

— Պուրատաեըմ, էֆէնտիմ. սի՞ղ միսինիզ:

— Էվվէթ, պէնիմ:

— Էվին սահիպի կիթտի, ֆագաթ պիր աղտան ալտէթ իտէճէք տիր:

— Բէք էյի, տիմէք իչ կէօրմէեէ վագթըմըզ վար տըր:

Պատէհու չախսը մէճհուլ Ֆօրնարինանըն ալուսունա պիր ագչէ քէսէսի վազ իտէրէք:

— Պունու ալ, վէ սէն կիթ, տէտի:

Իհթիեար պէսլէմէ դամմազըղընըն մէղքիւր պէտէլինի սէրթլէչմիչ օլան էլի իչինտէ վէզն իտէրէք, վէ Ալլահ մուհաֆըղընըզ օլսուն տիեէրէք, խանէի մէղքիւրտէն ֆիրար իթտիկի էսնատէ, չախսը մէճհուլ տա մէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, իւչ տէֆա Մարթանըն օտասը գաբուսունու չալտը:

Կէնճ գատըն պու սէսի իչլիթտիկինտէ Թիթրէտի, վէ տամարլարընտաքի գանըն ճէվէլանը տուրմուչ օլտուղունու զանն իթտի. չիւնքի Արմանըն իչ մահէլլի թրապթէվէրէտէն

խայլի ուղագ օլմասը վէ մերգում հէնուլ օրաեա պիլէ վասըլ օլմամըլ պուլունմասը հասէպիլէ, գաբուեու չալան քէնտիսի օլամազ իտի. քէզալիք Ֆօրնարինա տա տէյիլ իտի, զիրա մէզպուրէ՝ գաբուեու չալմագսըզըն մատամընըն օտասընա կիրէր իտի:

Պինապէրին Մարթա՝ ճէվապ վերմէեէ թերէտտիւտ իթմէքտէ իքէն, Կաբու աշըլարագ, էշիք իւզէրինտէ օլան պիր առէմ գահիր օլտու: Մարթա, պու առէմի կէօրիւնճէ, ըէֆը սէտա իլէ, գարշըսընա պիր շէյթան զուհուր իթմիշճէսինէ ըիւճաթ իթտի:

Մէճհուլ քիմսէ մանթօսունու պիր թարաֆա աթըպ, մէզպուրէեէ եագլաշարագ,

— Պէն իմ, թանըտը՞ն մը, տէտի:

Մարթա. — (քէսիք պիր սէպլէ.) Անտրէա՛...:

— Էվվէթ, Անտրէա տըր, պուրատա պուլունմագլըզըմ՝ սիզի թէաճճիւպտէ՞ մի պրագընօր:

Մարթա էլան ըիւճաթ իթմէքտէ օլուպ, ճէվապ վերմէեօրտու:

Անտրէա իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Ապիզէմ, էհէմիեէթսիզ պիր շէյտէն տօլաեը վիճտանընըզ սիզի ըահաթսըզ իթմէքլէ, պէնի թէրք իթտինիզ. լաքին ֆիրարընըզը ճէզասըզ պրագմաեաճաղըմը միւլահազա իթմէլի իտինիզ:

— Էֆէնտի՛մ...

— Իսմի վէ սերվէթի պուլունմաեան պիր հէյքէլթիրաշ բարչասը թարաֆընտան մէթրէսինին աշըրըլմասընա վիգօնթ Անտրէա միւսաատէ իտէճէ՞ք մի տիր տէյի զանն իթտինիզ:

Մերգում, պու սէօզլէրի՝ իսթիհգաքեարի պիր թէպէսսիւմէ սէօյլէեիպ, Մարթա իսէ, հէեճան վէ տէհէթինտէն նաշի էօլիւ հալի քէսպ իտէրէք, սէտիրին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի:

Վիգօնթ Անտրէա Ֆիլիբօն՝ թագրիպա եիրմի պէշ չաղլարընտա ֆէվդէլատէ կիւզէլ, օրթա պօյու, կէօլթէրիշի

նազիրք, փագաթ քէնտիսի չէլիք կիպի գուվլէթլի վէ դա-
եթ չէվլիք, լէհճէսի սարը, կէօզլէրի գարա, պագըչը՝ հէմ
չէտիտ, հէմ իպթիհզաքեարի, սիմասը՝ գուսուրսուզվէ գուվ-
վէյի ճաղիպէեի հայիզ օլուպ, վագթլիյլէ քէնտիսինի Բարիս-
տէ թանըմըչ օլան պիր տիւչէս, մէրգումուն կիւզէլլիկինտէն
պահս իթտիկի սըրատա, նագարը Բէպպանիտէն տիւչմիւչ օ-
լան մէլէքլէրին կիւզէլլիկինէ պէնզէթմիւչ իտի:

Սահիպի խանէսինտէն ֆիրար իթմիչ օլան պիր էսիր՝
թէքրար անըն հիւքմիւ ալթընա կէչէճէկի պիր սըրատա նա՝
սըլ տէհչէթէ տիւչար օլուր իսէ, Մարթա տախի այնի տէհ-
չէթէ տիւչար օլարագ, մէրգումա պագմագտա, վէ վագաա
անը սէվմէք տէյիլ, թահգիր պիյէ իթմէքտէ իտի իսէ տէ,
էլան Անտրէա՝ մէզպուրէ իւզէրինտէ դարիպ պիր կէօզ պա-
եըճըլըգ իգթիտարընա մալիք պուրունմագտա իտի: Պինտ-
պէրին մէրգում, միւրալիճէ պիր լէթաֆէթլէ,

— Հայտէ կիտէլիմ, ազիզէմ, պիլիրսինիզ բի սիզի տաի-
մա սէվլէրիմ, տէտի:

Մուսխիսարէն Անտրէա՝ Մարթաեա տօղրու պիր աաըմ՝
ալըպ էլինի թըւթմասընտա, մէզպուրէ բէֆը սէտա իլէ,

— Խա՛յր, խայր, տիւչարը չըգըն, տէտի:

— Պէն տէ տիւչարը չըգմագ նիեթթինտէեիմ, լաքին ու-
մարըմքի պանա բէֆագաթ իտէճէքսինիզ, տէյի Անտրէա
ճէվապ վէրտի:

Վիգօնթ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման տօտագլարըն-
տա շէյթանի պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլտի, վէ պատէ-
հու իլավէթէն,

— Զիւնքի, ազիզէմ, պէն սիզի ալմագ իչին պուրաեա
կէլտիմ: Պագըն, սօգաղըն քէօչէսինտէ սիզէ պիր սէտեա
պէքլէեօր: Թիպէր նէհրինին օլ պիր ճիհէթինտէ տէ պիր բօս-
թա արապասը թէրթիպ իտիլմիւչ տիր: Սիզին իչին, սէվլիւ-
լիւմ, Իչիատա պիր գօնագ քիրալամըչըմ տրը, տէտի:

— Խայր, խայր, կէլմէմ, պէն սիզի թահգիր իթմէքտէեիմ:

— Սիզին պէնի թահգիր իթմէքլիկինիզ գապիւ տիր,

լաքին պէն սիգի էլան սէվմէքտէեիմ : Մահզա պանա դարչը պուղղ ու ատավէթինիզ օլտուղու իչին սիգի պուրատան . աշըրմագլըղմ լաղմ տըր : Հա'յտէ , կիւղէլ գըզըղաղ , պիր մանթօ կիեինին տէ պէնիմէ պէրապէր կէլին , չիւնքի պուրատա տուրաճագ վագթըմըզ եօգ տուր :

Անտրէա , պու սէօղլէրտէն սօնրա , կէնճ գատընը գուճագլաեըպ ումուղունա ալտը , վէ Մարթա՝ մէրգուլմըն բէնչէսինտէն գուրթուլմանա չալըչմագլա պէրապէր , - Արմա՛ն , Ֆօրնարինա , եարտըմա կէլին , տէյի նիտա իթմէկէ պաչատը իսէ տէ , Ֆօրնարինատան ճէվապ ալամատը , ֆագաթ սօգագտան սիւրաթլէ ատըմսէսի իշիտիլմէքլէ , Մարթա՝ սինիլլէրի թահրիք օլունմուչ օլան քիմնէլէրին իշիթմէքլիք գուվլէթինէ մախսուս պիր հալ իլէ , մէգքիւր ատըմլարըն՝ Արմանըն ատըմլարը օլտուղունու թանըտը :

Մէրգում սէնաաթքեար , Ֆօրնարինանա թէսատիլֆինտէն սօնրա , ղարիպ պիր հիսսէ թապի օլարագ , քէնտինին իշ մահէլինէ գատար կիթմէեիպ , կէրի տէօնմիւչ , վէ եօլտա պիր քիմնէտէն պիր խանչէր սաթըն ալմըչ իսի :

Տիկէր թարաֆտա իսէ , Մարթա , մուխաթարա իչինտէ պուլունան գատընլարա մոխսուս քէսկին պիր սէտա իլէ ,

— Արմա՛ն , Արմա՛ն , եարտըմա կէլին , տէյի պաղըրտըղը սըրատա , Անտրէա՝

— Պօշունա եօրուլմա , Արմանտան սանա իւմիտ եօգ տուր , տէյի մուգապէլէ իթտի , վէ վահչի պիր հայվան չիքեարընը կէօթիւրտիւկիւ կիպի , մէղպուրէեի սըրթլանարագ , օտատան տիչարը չըգտը , վէ մէրտիվէնտէն աչաղը էնտի :

Պու արա Մարթա չըրընմագտա վէ ֆիլան ու ֆէրեստ իթմէքտէ օլտուղունտան , խանէյի մէղքիւրէ ավտէթ իթտիկինի եազտըղըմըզ Արման՝ պու սէսի տիչարտան իշիթտի , վէ Անտրէա հէնուղ գաբունուն էշիկինտէ պուլունմագտա իքէն , Արման պիրտէն պիրէ իւսթէ կէլտիկինտէն , Անտրէա՝

— Եօ'լ վէր , տէյի պաղըրտը , վէ Արման տա գաբուտան իչէրի կիւրիպ , խանչէրինի չըգարարագ ,

— Կէ'րի չէքիւ, հայտուտ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Անտրէա, մասխարա իտէրէք,

— Վա՛յ, խանչէր իլէ՞մի իշ կէօրէճէեիդ, տէտի, վէ պիր գաչ ատում կէրի չէքիւպ, Մարթանը, իթալիատա տէհլիզ-լէրին թէճէմիւլաթընտան պուլունան ուզուն գանարէլէրտէն պիրի իւզէրինէ պրագտըգտան սօնրա, քէնտիսի տէ խանչէ-րինի չըգարտը, Իքի խասիմէր, տէհչէթինտէն նաչի եարը էօլիւ հայտէ պուլունան Մարթանըն գարչըսընտա պիրիպի-րինէ պագըչտըլար, վէ տէհլիզ, թափանտան ասըլը օլան քիւ-չիւք պիր լամպա իլէ էքէյիճէ ըշըգ օլմասըլա, մէրգումլար՝ տիգգաթլըճա եէկտիկէրինի թէճէսսիւս իտէպիլտիլէր:

Պու իքի կէնճէր, հէնուզ չաթըչմաղտան էվվէլ, ասլա պարըչմաղ խասիմէր օլտուգլարը, գըլըճ կիպի բարլամագ-տա օլան կէօղլէրինտէն անլաչըլմագտա իտի:

Արման. — Սի՞վմիսինիդ Անտրէա:

Անտրէա. — (Իսթիհզա իլէ.) Սիլտէ Արմա՞նմըսընը:

Արման. — (Նաղարը տիգգաթընը չիտտէթլի պիր սուրէթ-տէ խասմինէ աթֆ իտէրէք.) Պուրատան տիշարը չըգ, ա'լ-չագ. չիմտի տիշարը չըգմանը իսթէեօրում:

Անտրէա. — Էկէր պուրատան էիթմէքլիկլիմի իսթէեօր իսէն, մէթըրէսիմի պանա իեատէ էթ, քէնտի մալիմի թալէպ իտիեօրում. մալիմի վէր չըգանըմ:

Արման. — (Խանչէրինի եօգարը գալտըլըպ, Անտրէանա տօղրու իլէրլէեէրէք.) Ա'լչագ...

Լաքին Անտրէա տախի գաբլան կիպի արգանա սըչրա-երպ, քէնտիսի տէ խանչէրինի սալլատը, վէ,

— Ալլիպա պու պիչարէ Մարթանը էօմիւր օեունու իլէ գաղանաճաղըդ, տէյի պէհան իյլէտի. Արման տա,

— Լաքին պու օեուն՝ սէնին իչին էօլիւմ օեունու օլաճագ տըր, տէտի, վէ հիտտէթլէ վէ թէհալտալէր պիր թարղտա վիգօնթուն իւզէրինէ հիւճում իթտի.քի, շիեատէ գուվվէթ վէ ճէսարէթլէ հիւճում իտէպիլմէք իչին էլան գաբլան կիպի կէրի չէքիլմէքա՞ն իտի:

Ֆիլվագը մերգում տիվարա գատար բիւճաթ խտիպ, Արման՝ էլան էլինտէ խանչէր օլարագ անը թաագիպ իթմէքտէ իքէն, Անտրէա խանչէրինի էլինտէ թութարագ մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում պիրէ, իքի խասիմէր գումագ գումաղա սարըլտըլար, վէ եըլան կիպի պիրիպիրինի գալրա-եըպ, քէմալը խըշմ իլէ վուրուշմաեա պաշյատըլար:

Մարթա պայըլմըշ օլուպ, իշպու տէհչէթլի միւտարէպէ մահէլլինտէն պիր գաշ ատըմ ուղագտա վէ գըմըլտանմագսը-զըն եէրտէ եաթմըշ խտի:

Իթալիա մէմալիքի՝ հէր վագըթ կիճէ ֆաճիալարընա վէ խանչէր տարպէլէրինէ մահէլլի մէնզարէ օլտուղունտան, շու եա պու քիմէնին գաթլի եախօտ շու եա պու գատըն վէ գըզըն աշըրըմասը քէյֆիեթլէրի՝ էհէմիեթլտէն արի սա-եըլըր:

Վագաա մահալլէ խալգը՝ իքի խասիմէրին հիտտէթ ու զազապ պաղըրըլարընը իշիթտիլէր, լաքին միւնաղաաեա գա-ըըշմամանը էմրի պասիլէթաէն ատտ իլէ, հէր պիր թրաս-թէվէրէլի,

— Ղալիպա շու կիւզէլ Ֆրանսըզ գատընընըն իքի աշըզը օլտուղունտան, պիրիպիրլէրիլէ չաթըլընօրլար. նէ իսթէր-լէրսէ եաբսընլար, քիմէնէ բաճի պիր շէյ տէյիլ տիր, տէ-յի միւլահաղա իլէ, քիմէն խանէսինտէն պիլէ տիշարը չըգ-մասը:

Միւտարէպէի վագըա բէք շէտիտ վէ գանլը օլուպ, չէնտ սանիեէ գատար իքիսիտէ տէհչիզին թաշլարընտա եըլանլար կիպի պիրիպիրինէ սարըլմըշ օլարագ եուվարլանտըլար. նի-հաեթթ գուվվէթ վէ թագաթլարը գալմսեըպ տուրտուլար: Պունլարտան պիրի տօղըրուլուպ, խասմինին գումաղընտան սըլըրըլտըգտան սօնրա, խանչէրինի սօն տէֆա մէրգումուն պօղաղընա սարլատը: Մաղլուպ օլան պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իթտիլի կիպի, մէճըուհ օլան պօղաղընտան տա սէլ կիպի գան ագմաեա պաշլատը: զալիպ իսէ, իհրազ իթտի-կի մուվաֆֆագըյեթտէն նաշի պիր սէտաի մէսէրըթ ըէֆ

իտէրէք, պատերմընչ օլան Մարթանա գօշտու, վէ պէնի՛մ տիր, պէնի՛մ» տիեէրէք, ումուգունա ալտը, վէ հէր նէ գատար քէնտի ճէրիհալարընտան տա բէք չօգ գան ագմագտա իտի իսէ տէ, եինէ մէգպուրէնի էվտէն տիշարը չըգարապիտի:

Ղալիպ՝ վիգօնթ Սնտրէա իտի. մաղլուպ տախի հէյ-քէլթիւրաչ Սրման իտիքի, թէսլիմի ըուհ իթմէք հալինտէ օլանլարա մախսուս պիր թարղտա միւղթարըպ օլտուղու հալտէ, խասմի՝ քէնտիսինտէն էվվէլ քիմէնին քէնտիսի գատար սէվմէմիլ պուլունտուղու գատընը էլինտէն զասպ իթմէքտէ իտի:

7

Բարիստէ քեամիլէն ճէտիտ պիր մահէլլէ վար տըր քի, օրատա օն պէչ եիրմի սէնէտէն պէրու իսքեան իտէն էհալի, պիրիպիրինտէն ֆարգլը իսէլէր տէ, թէսատիւֆ, վէ պէլքի տէ տուլղուճա վէ ատաթճա միւշապէհէթ՝ պիր տրանա կէթիւմիշ տիր:

Օ սէմթտէ, պիր թագըմ խաֆիֆմէշրէպ մախլուգլար տողարլար վէ էօլիւրլէր, լաքին պիլմէզսին նէ՞րէտէ, վէ օն սէնէ գատար կէչիճի պիր եըլտըղ կիպի բարլարլար. պունլար օ էհլի սէֆա վէ թէնպէլ գըզլար տըր քի, միւսրիֆ ավուճ-լարը իչինտէ նըչէ սէրվէթլէրի թէլէֆ, միւսթագպէլի էվ-վէլճէ թէնգիւ, վէ հալը հազըրը մահվ էյլէրլէր, վէլհասըլ պունլար օ կինահքեար գատընլար տըրլար քի, հէր խանէ-նին իւսթ, վէ պիրինճի գաթլարընը քէնտիլէրինէ մէսքէն իթթիխազ իտէրլէր:

Իւսթ գաթլար, խուսուսա թէրացալարը պուլունան գաթլար, սէրվէթ ու եհսարտան մահրումիեթի հասէպիլլէ

ալէմի սէնաաթփեարըն թէսմիսէ օլունան օ ալիմ վէ տուլ-
ղուլարընտա նէճիպ սընըֆըն թէրճիհ իթտիլի եերլէր օլուպ,
ալէլխուսուս եիւքսէքլէրտէ ինչա իտիլմիշ օլան էպնիէտէն
բէք ազը վար տըր քի, պիր եա իքի բէսսամ վէ հէյքէլթի-
րաշ սալասընա մալիք օլմասըն: Էքսէրիսինտէ եա մէշհուր
եախօտ մէշհուր օլմագ հալինտէ պիր էհլի մուսիգի սըղըն-
մըշ տըր, վէ պաղըսընտա էօյլէ պիր շաիր իդամէթ իթմէք-
տէ տիր քի, պուլունտուղու միւշքիլ ասըն նանքէօրուգլարը
գարշըսընտա, պէշինճի գաթտաքի տաիրէսինին բէնչիրէլէ-
րինտէն, գուպպէյի ասիւման ալթընտա հուպուպ իտէն
րիւզկեարը թէնէֆֆիւս իթմէքլէ թէսէլլի պուլմագտա տըր:

Յիւլվագը, 1843 սէնէսինտէ Պլանշ վէ Ֆօնթէն-Սէն-Ժօրժ
սօգադլարը ուճլարընտա բէք ազ էպնիսէ ինչա իտիլմիշ օ-
լուպ, ինչա իտիլմիշ օլանլար տա տարմատաղըն իտիլէր:

Բիկալ վէ Ֆօնթէն սօգադլարը արասընտա վագը պիւ-
եիւք պիր պինատա տա պիր խալլի սէնաաթփեարան՝ թէէսսիսի
մէքեան իթմիշ իտիլէր:

Իմտի, 1843 տէ, Գարնավալըն սօն սալը կիճէսի, խանէի
մէքքիւրուն տէօրտիւնճիւ գաթը ըշրգլար իլէ միւնէվլէր օ-
լուպ, հէր նէ գատար մարտ այը հէնուզ պաշլամըշ իտի իսէ
տէ, հավա ապրիլտէ օլտուղու կիպի միւթէտիլ օլմասըյլա,
բէնչիրէլէր եարը աշըգ օլտուղունտան, բաթըրտըլը, վէ մէ-
սէրրէթպախշ սէտալէր վէ մէճնունանէ պիր շիտտէթլէ իճրա
օլունան պիր բօլգանըն ահէնկի տիշարտան իշիտիլմէքտէ իտի:

Իճրա իտիլէն շէնլիք՝ սէրվէթ ու շէօհրէթիյլէ մաարուֆ
օլան վէ Բօլ Լօրա թէսմիսէ օլունան մահիր պիր բէսսամըն
վասի սալասընտա թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, պու միւնասի-
պէթլէ իշպու սալա՝ պալօ մահէլլինէ վէ իթթիսալինտէքի
թէրացա տա պաղլէ հալինէ թահվիլ օլունմուշ իտի:

Իշպու պալօ՝ մասքէլի օլուպ, տավէթիլէր ազ չօդ հէր
ճէմիյէթէ կիրիպ չըգմըշ թագըմտան իտիլէր: Պու պալօտա,
սէնաաթփեարան, էրպապը քիթապէթ, պիրիպիրլէրի սէր-
վէթինի մահվ իտէն ֆամիլեա էվլատը, պաղը տէվայիրի հիւ-

քիւմէթ մէմուրիյնի, օն գատար սարրաֆ, մաարուֆ պիր պանքէր, վէլհասըլ մէշահիրի զէմանըն պիրէր նիւմունէսի պուլունուպ, գատընլար իսէ, թէաթրօ վէ զէնտօսթլար ալէ-մինէ մէնսուպէ իտիլէր:

Հէր հալտէ թարիխէ միւթէալիգ էլպիսէ կիեինիւմէսի մուդարրէր օլմասըյլա, հիշ պիր տալէթլի պու գարար խի-լաֆընտա հարէքէթ իթմէմիշ իտի: Օն պէշինճի Լութօվիկօս գրալըն սէրալը գատընլարընըն գըեաֆէթինտէ պուլունան-լար՝ պէշինճի Կարօյօս գրալըն չուխատարլարը գըեաֆէթին-տէ պուլունանլար իլէ ըադս իթմէքտէ իտիլէր: Նասըլքի պիրինճի գօնթրտանստա օյնաեանլար իշինտէ, ինկիլթէրրա-նըն պիր էլիզապէթ գրալիցասը, Լօպէօնու.ն պիր մարքիսի, պիր Անեէս Սօր վէ պիր օն իւշէւնճիւ Լութօվիկօս գըեաֆէթ-լէրինտէ էշխաս կէօրիւմէքտէ իտի:

8

Սալա տէրունինտէ պու սուրէթլէ ըադս իտիլտիկի սը-րատա, պաղը քիմնէլէր թէրացաեա չէքիլէրէք, հէնուզ պաշ-լանմըշ օլան սօվուգ վէ ինճէ պիր եաղմուրըն ալթընտա, կիճէնին սէրին հալասընը թէնէֆֆիւս իթմէքտէ իտիլէր:

Պու արա սաաթ թազըրիպա ադշամըն օն պիրի, եանի եարը կիճէեէ պիր սաաթ գալմըշ օլուպ, թէրացատա պու-լունանլարտան պիր քիմնէ՝ տիրսէկինի թէրացանըն սիւէրինէ տաեաթմըշ օլարադ, մահգունէն էթրաֆը նազարը թէտգիգ-տէն կէշիրմէքտէ իտի: Սիեահ էսվապ կիեինմիշ վէ մասքէ իլէ եիւզիւնիւ սէթր իթմիշ օլան վէ Մարի Սթուաթըն սէ-րալըլարընտան պիրինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունան պու-աաէմ, ուզըն պօյլու օլուպ, սիննի հէնուզ կէնճ զանն օլու-նուեօր իտի:

Մերգում աւնընը էլլերի տէրունինէ ալմըշ օլտուղու հալ-տէ, չէնլիք մահէլլինտէն եիւզ ֆարսախ ուզագտա պու-լունուրճասընա մահղուն վէ թասալը օլուպ, եավաշ սէտա իլէ շու սէօղլերի սէօլլէմէքտէ իտի:

— Իշթէ ինսանըն էօմրիւ պու սուրէթլէ կէչէր. ինսան-լար՝ սաատէթ ու իգպալէ մագհար օլմագ իսթէրլէր, լաքին հա'եըֆ քի, կէչիճի վէ ալտատըճը էյլէնճէլէրտէն պաշգա պիր շէյէ նայիլ օլամաղլար: Օյնանընը էյ մէճնուլար, ըագս իտինիզ վէ թիւրքի չաղըրընըզ, էյ կէնճ ագըլսըզլար, սիզքի հէնուզ տիւնեատա միհն ու մէշագգաթ չէքմէմիչսինիզ տիր. հիչ տիւչիւնմէեօրսունուզքի, շու տագըգատա նիչէլէր կէօղ եաշը տէօքիւեօրլար վէ նիչէլէր տէ ճէվը ու ճէֆա չէքի-եօրլար:

Շախսը մերգում, պու սէօղլերի քէնտի քէնտինէ սէօյ-լէրքէն, ուֆուգա տօղըրու աթֆը նազար իթտի:

Աեագլարընըն ալթընտա, թաշլարտան վէ չամուրտան եաբըլմըշ օլան օլ հէյքէլի ճէսիմ, եանի Բարիս շէհրի շէհրի սիս իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ օլտուղու հալտէ, տերին պիր ույգուեա տալմըշ իտի:

Եագընտա, տաղըն էթէյինտէ, Օրէրա թէաթրօսունուն ճէպհէսի՝ բարլագ ըշըզլար իլէ, վէ քէզալիք պուլվարլար՝ ատէթա կիրլանտլար կիպի պիր շէքլ ալմըշ օլան ճէսիմ թէնվիրաթ իլէ թէզեին իտիլմիշ օլուպ, զանն իտէրսին քի Բարիսին բարլագ վէ միւզէյեհն Մատլէն սէմթի՝ մահղուն վէ միւքէտտէր Սէնթ-Անթուան վարըշըյլա, եանի աղնիեա վէ ֆուգարա սէմթլերի, վէ Խախօտ սէրվէթլերի սանէսինտէ էօմիւրլէրինի թէնպէլլիք իչինտէ, վէ ֆագըը հալլերի իճա-պընճա հաեաթլարընը ոճնսուղ չալըշմագ իլէ կէչիւրէնլէրին մէսքէնլէրինի եէկտիկէրինէ ըապթ իտէկէլմէքտէ իտի:

Պիրաղ ուզագտա, Սէն չայընըն տիկէր եագասընտա եաղմուր իլէ գարըշըգ տիւման իչինտէ նըսֆէն զարգ օլմուշ օլան Բանթէօնուն գուպպէսի՝ սսիւմանըն պուլլութլարը արա-սընտա միւշահէտէ օլունմագտա, վէ օլ պինանըն սաղ

ճիհէթինտէ, մուգատտէմա Բարիսին բայիթախթը սաեըըը-
քէն, օն պէշ սէնէտէն պերու թագ ու թաճընը զայպ իթմիշ
օլուպ, ֆագաթ եաս ու մաթէմէ կիրիֆթար օլան աթիգ
նէսլէրին հէնուղ մէրքէզի իգամէթի պուլունան Սէն-Ժէրմէն
վարըշը, վէ սօլտա Պիէվը չայընըն չամուրլու սէվահիլինէ
գատար միւթէտ օլակէլէն սէֆիլ Սէն-Մարսօ վարըշը, վէ
պունուն՝ պիրիպիրինտէն խայլի ուղագտա օլան կազ ֆէնէր-
լէրի, ֆուրթունալը պիր տէնիզ սէվահիլինտէրի ֆէնէրլէր
միսլլու կէօրիւնմէքտէ իտի:

Իշթէ, ճիհանըն գրալիցասը մագամլնտա պուլունան օլ
շէհրի շէհիրին վասի վէ ճէլի մէնղարէսինի նաղարը թէճէս-
սիւստէն կէշիրմէքտէ օլան շախսը մէճհուլ, պու սըրատա շու
միւլահազաեը իթմէքտէ իտի:

— Է՛յ շէհրի քէպիր, եալընըվ սէն, պու ճիհանըն պիր
մուամմասը տէյիլմիսին: Պիր թարաֆտա, էրպապը զէֆք ու
սէֆա էյլէնիեօրլար, տիկէր թարաֆտա կիրուհը ամէլէ ու-
եուեօրլար. տուրտուղում եէրին ալթընտա պալօ շամաթա-
լարը իշիտիլիեօր, ուֆուգտա սապահ ըշըղը կէօրիւլիեօր.
սաղտա նիշէ պախթիեարլարըն թէղաննիսի, աշգ ու մուհապ-
պէթ էրպապընըն թէպէսսիւմլէրի, վէ իւմիտ տէնիլէն մէֆ-
թունիեթ ալէմի իշինտէ եաշաեանլարըն թաթլը վէ բարլագ
մալիսիւլեալարը, սօլտա միհն ու մէշագգաթ չէքէնլէրին,
էվլատընը զայպ իտէն բէտէրին, վալիտէսինտէն մահրում
օլան էվլատըն, վէ էճէլ եախօտ իդֆալ իլէ նիշանլըսընտան
այրըլան նէվճիվանըն կէօզ եաշլարը միւշահէտէ օլունուեօր:

«Պիր եանտա կէնճ, մէսուտ վէ կիւզէլ զէվճ ու զէվճէեի
համիլ արապանըն սէսի իշիտիլտիկի հալտէ, օլ պիր եանտա
եանքէսիճիլէրին մանէալը տիւտիւք չալըշլարը վէ կիճէ խըր-
սըղլարընըն սախթէ անախթարլար իլէ գաբու ալմալարը զու-
հուրա կէլիեօր: Է՛յ շէհրի քէպիր, եալընըզսէնին տախիլինտէ,
ճիհանըն տիկէր ճիհէթլէրինտէ մէվճուտ օլանտան զիեատէ
ֆաղիլէթլէր վէ ճինսեթլէր մէվճուտ տուր:

Է՛յ միւհահիշ վէ ազիմ ֆաճիալար մէրքէզի, սէնին հի-

սարլարըն տախիլինտէ էօյլէ տէհչէթլի, վէ թարիֆ ու իյղահը նագապիլ նամոնսսուղուգլար, վէ հիչ պիր իսմ ու սըֆաթլէ զիքր իտիլէմէնէն էօյլէ ճինանէթլէր իճրա օլունուեօրքի, գանուն պիլէ պունլարը ճէզալանտըրամաեօր, վէ ասալէթի պէշէրիեէ անլէրէ բէսպի վուգուֆ իլէ, միւճազաթընը վէ-րէմէեօր:

«Սէնին չամուր, տիւման վէ բաթըրտըտան իպարէթ օլան Օգիանօսունտա, պիր էհլի թէտգիգ վէ թէճէսսիւս՝ խայրիսահանըն թէսէլլիեէ միւգթէտիր օլամաուրգլարը աղիմ սէֆալէթ ու պէտպալթլըղլարը, վէ քիմնէեէ մալիւմ օլմանարադ մահվ օլան վէ միւթահագդ օլտուգլարը միւքեաֆաթըն իթասը քիմնէ թարաֆընտան տիւշիւնիւմէնէն ալի վէ նէճիպ ֆաղի-լէթլէրի բէք չարուգ կէօրիւր:

«Էյ Բարիս, պիր իսթինատկիահա տանանըրճասընա ճէսիմ պիր սէրվէթլէ սիւահլանմիշ օլան վէ վասի պիր տիրա-եէթէ վէ հէր կէօնա միւշքիլաթէ գարըր գօյմանա միւգթէ-տիր սէպաթ ու մէթանէթէ մալիք պուլունան պիր քիմնէ սէնին հիսարլարըն տախիլինտէ բէք պիւեիւք իշլէր կէօրէպիլիր, քեաֆֆէյի հագգսըղըղլարըն ատիլ պիր միւնթագըմը (վրէժինգիւր), պիւճիւմէ ֆէլարէթ վէ սէֆալէթլէրին խայր-խահը օլուր, վէ պիր թագըմ մէսթուր գալան ֆաղիլէթլէ-րին միւքեաֆաթընը իթա իտէր:

«Ո՛հ, էկէր սէրվէթիմ, քիւլլի սէրվէթիմ օլսա իտի, զանն իտէրիմքի, օ ատէմ պէն օլուրտոււմ, պէ՛ն . . . »

Մէրգոււմ պու միւլահազատան սօնրա, ֆիքիլլէրի՝ էօմ-րիւն իհթիեաճաթը միւշքիլէսիլլէ ուղըրաշան ատէմլէրէ մալի-սուս օլարադ, տէրունը գալպտէն պիր ա՛հ իթտի, վէ պա-տէհու տուրտուղու մահէլլի թէրքլէ, շէնիք մահէլլինին բա-թըրտը վէ կիւրիւթիւսինէ էհէմմիեթ վէրմէեէրէր, թէ-րացատա, պիր միւտտէթ էնինէ պօյունա տօլաշտը:

Մուախիարէն միւլահազատընա տէվամ պիրլէ,

— Եա՛ Բապպի, թէմէնի իթտիկիմշու վաղիֆէ՝ բէք ալի վէ նէճիպ տիր, վէ պէնքի, շու ալէմտէ եալընը պիր քիմնէնի

սէվմիշ օլտուղում հայտէ, անը տա միւէպպէտէն զայոյ իթմիշիմ տիր, նէ՛ ֆամիլեւմ, նէ՛ իսմիմ, վէ՛ նէ՛ վաթանըմ վար տըր. իշթէ պէն օ վազիֆէ վէ մէմուրիւնէթի բէք ալէա իյֆա իտէճէք իտիմ, տէյի իլավէի մէգալ իթտի:

Շախսը մէճհուլ պու սէօղլէրի սէյլէնէրէք թէրացատա կէզինտիկի էսնատէ, տիկէր պիր քիմնէնէ թէսատիւֆ իթտի քի, պու տա, պիրինճիսի կիպի, պալօնուն հէրարէթի շէտիտէսինտէն իսալի օլմագ վէ պիր ազ սէրին հաւա թէնէֆֆիւս իթմէք իւզրէ թէրացատա կէմիշ իտի:

Իշպու իքինճի շախս տախի մասքէլի օլուպ, շու գատար քի Սգօշիալըլարա մախուուս սիւա՛հ էսվապ կիսինէճէք եէրտէ, Տօն ժուան կիպի դըրմըզը ճաքէթ վէ լաճիվէրտ բանթալօն կիսինմիշ, վէ գըրմըզը քէնկլի եագա թագմըշ իտի:

Մէրգում, Սգօշիալը գըբաֆէթինտէ պուլունան իւք շախսա իթթապէն,

— Միւսիւ, թէաճճիւպ օլունաճագ շէյ տիր քի, էլպիսէնիզ կիպի մէսլէրինիդտէ գարա վէ մահզունիսէթպախշ տըր, տէտի:

Իւք շախս՝ մէգքիւր սէսի վագթիյլէ պիր եէրտէ իշիթմիշ օլտուղունու զանն իլէ, պիրտէն պիրէ սարսըլարագ,

— Սահի՞հ մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր գաշ քէլիմէսինի իշիթմիշ օլտուղումտան, զաեէթ միւէսսիր վէ մահզունանէ պիր նութգ իրատ իթմէքտէ օլտուղունուզա ասլա չիւպհէ իթմէեօրում:

— Պէլքի:

— Պիր ազ էվվէլ, «Ա՛հ, էկէր ալթունում, սէրվէթիմ օլսա իտի, պէն օ ատէմ օլուր իտիմ» տիմէեօ՞ր մու իտինիզ, վէ պու սէօղիւ սէյլէրքէն, Բարիսէ տօղրու պագմաեօ՞ր մու իտինիզ:

— Էվվէթ, աեագլարըմըզըն ալթընտա ուեումագտա պուլունան շու վասի Բարիս պէլտէսինտէ, քիւլլիէթի սէրվէթի պուլունան իշին, իյֆա իտէճէք ազիմ վէ նէճիպ պիր մէմուրիւնէթ պուլունաուղունտան պահս իտիեօրում:

— Պէտքի միւսիւ , պէն սիզին արատըղընրդ ատէմ օլա-
պիլիբիմ :

— Սի՞գմի :

— Եադընտա էճտատընըն եանընա կիթմէք իւզրէ պու-
լունան իհթիեար բէտէրիմ՝ պանա տէօրթ պէշ եիւզ պին
ֆրանդ իրատ պրագաճագ տըր :

— Սիզէ՞մի :

— Էվվէթ պանա :

— Բէք էյի , պա՛դընըզ , շու նէհրի քէպիրին վէ Բարէ-
լոնը աթիգտէն օն միսլի զիեատէ վասի օլան շու Բարէլոնը
ճէտիտին իքի սահլիլինէ ճէսիմ բէնչէլէրինի թէմտիտ իտէն
շու տիթմանը կէօրի՞ւօրմուսունուզ , իշթէ օրատա ճինաեթ՝
ֆազիլէթ իլէ չաթըշըեօր , գահգահալը կիւլիւշ իլէ եաս ու
մաթէմ նիտասը , վէ աշգ ու մուհապպէթ շարգըլարը իլէ եէ-
յիս ու էլէմ կէօզ եաշլարը՝ հավատա եէկտիկէրինէ դարըշը-
եօր , բրանկապէնտ պիր քիմնէ՝ մազլուժ իլէ պիրլիքտէ այնի
գալտըրըմ իւզէրինտէ եիւրիւեօր : - Պու հալտէ , պէօյլէ պիր
մահէլլտէ , ալիմ վէ զէնկին պիր քիմնէնին պիւեիւք պիր վա-
զիֆէ իճրասընա միւզթէտիր օլաճաղընը զանն ի՞թմէզմիսինիզ :

Տօն ժուան գըեաֆէթինտէ օլան շախս իսէ , ճէհէննէմ-
տէն իշիտիլիբճէսինէ իսթիհգաքեարի վէ սէրթ պիր սէտա իլէ ,

— Հագդընըզ վար տըր , տէյի մուգապէլէտէ պուլուն-
տու , վէ շուարանըն զիքը իթմիշ օլտուղու Մարանանըն Տօն
ժուանը , եանի հէր շէյի աեագ ալթընտա չըղնաեան օլ ին-
սաֆսըզ վէ մէրհամէթսիգ հայտուտ , վէ լօրտ Պայրըն թարա-
ֆընտան մէտհէ լաեըզ կէօրիւլէն բէպիուն մէզհէպի (սկեպ-
տիկանուլթիւն) թարաֆկիրանը գահրամանը , վէ ըահիպէլէրի
պաշտան չըգարան վէ կէնճ գըղլարըն ճէլլաար օլան օլ ալչագ
Տօն ժուան՝ թէքմիլ բուհլ մէլունանէսի , քէնտի գըեաֆէ-
թինտէ պուլունան շախսա ինթիգալ իթտիրմիշճէսինէ ,

— Էվվէթ , պուրատա եաըըլաճագ չօգ շէյլէր վար տըր ,
վէ Թօբալ շէյթան Մատրիտ շէհրինին իւզէրինէ չըգըպ , քէն-
տի սէլամէթի պահասընա օլմագ իւզրէ , շէհրին տէրունինի

շակիրտինէ կէօթէրտիկի հալտէ, պէն, աշաղըտա պուլու-
նարագ, պէլքի Բարիս շէհրի հագդընտաքի մալիւմաթըմ¹,
անըն մալիւմաթընտան զիեատէ տիր, էվվէթ, պու շէհրի ճէ-
սիմի կէօրի² Եօրմուսունուզ. պուրատա, վադթը վէ սէրվէթի
օլան իչին, իղֆալ իտիլէճէք նիչէ գատընլար, ագչէեէ պե-
տէլ սաթըլաճագ վէ սաթըն ալընաճագ նիչէ էրքէքլէր, ալայ
թէշքիլ իտիլէճէք տէլէճէտէ եանքէսիճիլէր, վէ պիր թա-
գըմ թավան իչլէր վար տըր քի, պունլարտա իֆրաթ չա-
լըմագլա ճիւղի պիր իսթիֆատէ օլունակէլտիկի հալտէ,
չալըմագ պէտէլի օլմանան ալթուն սանէսինտէ, պունլար
միւքէլլէֆ վէ միւզէյեէն խալվէթ օտալարը օլապիլիլէր.

«Իշթէ, պէեան իթտիկինիզ վադիֆէեի պէն պու մաէլտէ
անլարըմ:

— Լաքին պու տէտիկինիզ՝ ալչագլըզ վէ ըսվայլըզ տըր:

— Նէ³ պօշ լագըրտը, ադիղիմ, պու ալէմտէ ահմագլըզ-
տան պաշգա ալչագլըզ օլամազ. պունտան գաթինազար պու
լիսանըմ, մէսլէքիմէ մուվաֆըզ տէյիլ մի տիր, չիւնքի պէն
Տօն Ժուան գըեաֆէթինէ կիրմէմի⁴ շմիեիմ:

Մէրգում, պու սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, շէյթա-
նի նէֆէս վէ բուհունա տէլալէթ իտէն կիւլիւչիւնէ տէվամ ի-
տէրէք մասքէսինի չըգարտը, վէ Սգօչիալը գըեաֆէթինտէ օլան
տիկէրի իսէ, ըէֆը սէտա իլէ, պիր ատըմ⁵ ըիւճաթ իտիպ,

— Անտրէա... տէտի:

Ֆիլվագը Անտրէա օլան պու շախս,

— էվվէթ, Անտրէա տըր. սիզ պէնի թանը⁶ Եօրմուսուն-
ուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Սգօչիալը. - (սիւքիւնէթինի թէքրար քէսպ իտէրէք.)
Պէլքի... տէտի:

— Օ հալտէ սիզտէ մասքէնիպի աշաղը ալըն քի, էյ ֆա-
ղիլ ատէմ, էֆքեար ու միւլահազաթըմը քիմէ պէեան իթմիշ
օլտուղումու պիլէեիմ:

— Մի'ւսիւ, մասքէմի չըգարմագլըլըմը իսթէեօր իսէնիզ
սուքէ վագթընա գատար պէքլէմէլիսինիզ:

— Սէպէպի նէ՞:

— Պիրիսի իլէ պահսա կիրիշմիշիմ տիր:

Սգօչիալը գըբաֆէթինտէքի շախս պու իֆատէսինտէն սօնրա, շիտտէթլէ պալօնու՛ն սալասընա կիրտի, վէ Անտրէա եալընըզ գալտըղընտա,

— Պու զարիպ շէյ տիր. պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պու ատէմին սէսինի զաթէն իշիթմիշիմ տիր, տէյի միւլա-հաղա իթտի:

Օլ էսնատէ սուբէ հազըլ օլմաղլէ, հէր թարաֆտան սուֆրաեա՝ սուֆրաեա՝ նիտասը իշիտիլտի:

Կիճէ խայլի իլէրլէմիշ օլմասըյլա տալէթլիլէրին պիր գըմընէ վիլէլէ կիթմիշ օլուպ, անճագ օթուզ քիշի գատար գալմըշ իտի: Մէրդուլար, քէմալը մէսէրլէթլէ սուֆրաեա օթուրտուլար, վէ Մարի Սթուլաթ սէրայընըն Սգօչիալը չու-խատարլարը գըբաֆէթինտէ պուլու՛նան քիմնէտէն մաատա, ճիւմլէսի տէ մապէլէրինի չըգարտըլար:

Պու շախս՝ սուֆրատա օթուրմաեղպ, իսկէմլէսի արգա-սընտա աեագտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, պիր գատըն՝ քէյֆլի պիր թարզտա,

— Սիզտէ մասքէնիդի աշաղը ալըն, տէյի պէեան իթտի:

— Խայր, մատամ, մասքէմի աշաղը ալմագուղըն հէնուզ վագթը տէյիլ տիր:

— Աճայիպ, մասքէ իլէ՞մի թաամ իտէճէքսինիզ:

— Պէն թաամ իթմէեէճէեիմ:

— Իշկի իշմէեէճէ՞քմիսինիզ:

— Խայր, իշկի տէ իշմէեէճէեիմ:

— Պու նէ՞, պու սէս՝ ատէթա մէզարտան չըգըեօր կիպի կէօրիւնիւեօր, տէտիլէր քէնտի քէնտիլէրինէ, սուֆրանըն էթրաֆընտա օթուրմուշ օլանլար:

Սգօչիալը. — Մա՛տամար, պէնտէնիզ պիր պահսա կիրիշ-միշիմ տիր:

— Սէ՛յլէեին, նէ՞ պահսա կիրիշտինիզ:

— Պահսըմ չու տուր քի, սիզին կիպի մէսրուր զէվաթ

հուզուրընտա չայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեանէ նազլ իթ-
տիքտէն սօնրա մասքէմի չըգարաճաղըմ :

— Շայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեանէ՞մի... տէտի,
վօտվիլ թէաթրօսու ագթրիսլէրինտէն օլուպ, պու սըրատա
սէրայ չուխատարլարը գընաֆէթինէ կիրմիշ օլան կիւզէլ պիր
գատըն :

— Մա'տամ, հիքեանէմ՝ աչգ ու մուհապպէթէ տայիր
տիր :

Գօնթէսին պիրի տէ,

— Էկէր աչգ ու մուհապպէթ հիքեանէսի իսէ, օ պաչգա :
Պու եօլտա հիքեանէլէր՝ կիւզէլ վէ զէֆքլի տիրլէր :

— Հալպու քի, մա'տամ, պէնտէնիղին նազլիսէթի՝ մու-
հիպի թէէսսիւր վէ էսէֆ տիր :

— Հէր նէ իսէ, նազլ իտին տէ տինլէէէլիմ :

— Լաքին գըսա պիր հիքեանէ տիր :

Պու արա, հէր թարաֆտան,

— Հիքեանէէի՝, հիքեանէէի՝ իսթէրիզ, տէյի պաղըըըը-
տըղընտան, Սգօչիալը,

— Իշթէ պաչլանօրում. պու ալէմտէ էօյլէ քիմնէլէր վար
տըր քի, բէք չօգ գատընլարա իզհարը մուհապպէթ իտէրլէր,
լաքին պէն եալընըզ պիր գատընա կէօնիւլ վէրմիշ իտիմ :
Մէգպուրէէի, քիմ օլտուղունու վէ նէրէտէն կէլտիկինի թահ-
գըգ իթմէքսիղին խալիսանէ վէ էշէտտի մուհապպէթլէ սէվ-
միշ իտիմ, տէտի :

Չուխատար գընաֆէթինտէ օլան պիր քիմնէ, հիքեանէէի
գաթթ իտէրէք,

— Տիմէք սէվտիկինիզ գատըն՝ մէհհուլ իւլ ահվալ իտի,
տէտի :

— Պիր կիճէ անը, կէօզ եաչլարը տէօքտիւկիւ զէման,
պիր քիլիսէնին գատէմէլէրի իւզէրինտէ պուլտում : Պիչարէ
իղֆալ, վէ մուխսարէն թէրք օլունմուշ իտի : Իղֆալ իտէն
ալչագ, պիր գաթիլ վէ պիր խըրսըզ իտի :

Հիքեանէէի իտէն շախսըն սէսի սէրթ օլուպ, վիգօնթ

Անտրէա՝ նազլիեթին մուգատտէմաթընտա իքէն սարսըլտը , վէ Սգօչիալը տա իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Իշթէ օ գատընըն թահգիր իթտիկի վէ տէհչէթլէ քէնտիսինտէն ֆիրար իյլէտիկի շախս՝ պիր կիւն անը պէնտէն ալմագ իսթէտի , վէ հայտուտ կիպի էվիմէ կիրիպ , պիչարէեի սըրթլաեարագ տիշարը չըգմագտա իքէն , պէն իւսթէ կէլտիմ :

«Իքիմիզին տէ խանչէրտէն պաչգա սիւահը օլմանըպ , մահգա օ գատըն իշին միւտարէպէ իթմէքլիկիմիզ իճապ իթտի . վէ օ պիչարէ պանըլմըշ օլտուղու հալտէ , անըն եանընտա խանչէր իլէ միւտարէպէտէ պուլունտուգ :

«Արամըզտա նէ կէլտի , պու տէհչէթլի գալլամըշ նէ գատար վագըթ սիւրտիւ , պուրասընը պիլմէմ , նիհանէթ օ ատէմ պէնի մաղլուպ իտիպ , սօն պիր տարպէ իլէ եէրէ տէվիրտի . շէյլէքի իքի սաաթ սօնրա , պէնի գանլարա միւլէմմա օլարագ պուլտուլար :

«Գաթիլ ֆիրար իթմիշ , վէ սէվտիկիմ գատընը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ իտի :

Հիքեանէեի նագլ իտէն քիմնէ , իֆատէսինի քէսիպ , վիգօնթ Ֆէլիբօնա աթֆը նագար իթտիքի , օլ էսնատէ լէհճէսի սօլմիւշ օլուպ , ալնընտան աշաղընա թէր ագմագտա իտի :

Մասքէլի շախս , նազլիեթինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Իւշ այ գատար հանաթ ու մէմաթ արասընտա գալտըմ՝ լաքին գուվլէթիմ վէ կէնճլիկիմ զալէպէ իթտիքլէրինտէն գուրթուլտում . իշթէ օլ վագըթ , սէվտիկիմ գատընը վէ անը պէնտէն զասպ իթմիշ օլան ալչաղը պուլմագ իսթէտիմ :

«Պիչարէ գատընը պուլտուղում զէման եալընըշ իտի , էօլիւմ ըատտէսինտէ պուլունուեօրտու , վէ իթալիանըն եօգարքի ճիհէթլէրինտէ քեային պիր մէմլէքէթտէ , ֆէնա պիր խան իշինտէ , քէնտիսինի իղֆալ իտէն ալչագ թարաֆընտան

թէքրար թէրք օլունմուշ իտի : Զէվալլը դատունճըղագ՝ ճէլ-
լատընա ափվ իտէրէք, պէնիմ՝ դուճաղըմտա թէսլիմի բուհ
իթտի . . . :

Մասքէլի շախս՝ իֆատէսինի եինէ գաթթ իլէ, հաղըրու-
նա աթֆը նաղար իլլէտի : Մէրգոււմար, սիւքիւթլէ վէ հիշ
պիրինին սիմասընտա կիւլիւշ վէ մասիսարալլըգ էսէրի մէվճուտ
օլմաներագ, նագլիսէթի տինլէմէքտէ իտիլէր : Մասքէլի
քիմնէ, աթիտէքի սէօղլէր իլէ նագլիսէթինի իքմալ իթտի :

— Օ առէմի, օ խըրսըզը, օ գաթիլի, վէ օ դատուն ճէլ-
լատընը՝ պու ագշամ, պիր սաաթ էվվէլ պուրատա պուլ-
տում, վէ նիհանէթ ինթիգամըմը ալըեօրում : էվվէթ, օ ալ-
շագ հէրիֆ, պուրատա, սիգին միեանէնիզտէ տիր :

Պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն մասքէլի շախս՝ էլինի վիդօնթա
տօղրու ուզաթըպ, «իշթէ քէնտիսի» տէտի, վէ Անտրէա՝ օ-
թուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն գալգմանա հաղըրլանտըղըն-
տա, հիքեանէնի նագլ իտէն շախս՝ մասքէսինի չըգարտը, վէ
ճիւմլէ հուզղար, «վա՛) հէյքէլթիրաշ Արման իմիշ» տէտիլէր,
վէ Արման օլան պու զաթ, շիտտէթլի պիր սէտա իլէ, «Ա՛ն-
տրէա, Ա՛նտրէա, պէնի՝ թանը՞օրմուտուն» տէյի պէեան
իլլէտի : Լաքին այնի վագըթտա վէ պիլճիւմլէ հաղըրուն՝
վագըաի մէղքիւրէտէն տօլանը հայրէթի աղիմէ իչինտէ պու-
լունտուղլարը սըրատա, դարու աչըլարագ, սիեահ էլպիսէ
կիեինմիշ օլան պիր բիմնէ իչէրի կիրտի :

Ասըլ Տօն Ժուանըն զէֆը ու ճիւմպիւշ իլէ մէշղուլ օլ-
տուղու էսնատէ կէլիպ, բէտէրինին վէֆաթը խապէրինի
թէպլիղ իտէն ինթիեար էմէքտար միսիլու, պալօ սալասընա
աբանսըղ տուխուլինի պէեան իթտիկիմիզ շախս տախի, տա-
վէթիլլէրէ պագմագսըզըն տօղրուճա Անտրէանըն եանընա
կիտէրէք :

— Միւսիւ վիդօնթա Անտրէա, չօգտան պէրու աղըր խա-
թա օլան բէտէրինիզ Ժէնէրալ գօնթ Ֆէլիբօն, պու կիւն
հէր վագըթտան զիեատէ ֆէնալըգ հիսս իթտիկիւնտէն, վա-
լիտէնիզ մատամըն սօն սաաթընտա նայիլ օլամատըղը թէ-

սէլլիսէ քէնտիսի նայիլ օլմագ , եանի եաթաղընտա սօն տէֆա սիզի կէօրմէք արզու իտիւօր , տէտի :

Անտրէա աեաղա դալդտը , վէ պու խապէրին հասըլ իթտիկի թէլաչտան իսթիֆատէ իլէ տիշարը չըդտը , լաքին բէտէրինին սօն սաաթտա օլտուղունու խապէր վէրմիշ օլան շախս՝ Անտրէաեը տիշարը չըդմագտան մէն իթմէք իւզրէ հիւճումէ գըեամ իտէն Արմանա աթֆը նաղար իլէ ,

— Սիւպհան Սլլահ , պու զաթ՝ միրալայըմըն այնի թասվիրինտէ տիր , տէյի բէֆը սէտա իթտի :

Պալօ սալասընտա վուգու պուլան մէնզարէտէն պիր սաաթ էվվէլ , Սէնթ-Օնօրէ վարըշընըն թէբէլէրինտէ , տիկէր պիր միւէստիր մէնզարէ վուգուա կէլմէքտէ իտի :

Էգիւրի-տ'Արթուա սօգաղընըն արգալարընտա վասի պիր պինա մէվճուտ օլուպ , պու պինա օլ տէրէճէ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ իչինտէ իտի քի , տէրունու՝ զայրը մէսքիւն զանն օլունուր իտի :

Իչպու պինանըն պիրինճի դաթընըն վասի պիր սալասընտա , չօգտան պէրու թէրք իտիլմիշ վէ եալընզըլդ իչինտէ գալմըշ օլան պիր իհթիեար քիմնէ , կիճէնին կէճ պիր զէմանընտա , թէսլիմի բուհ իթմէքտէ օլուպ , գուվվէթլի վէ տինճ պիր իհթիեար տա , մէրգուլմըն եաթաղը պաշընտա տուրուշ , անըն իլաճընը թէտարիք իթմէքտէ իտի :

Խասթա . - (Պիր արա զաիֆ պիր սէսլէ տիկէր իհթիեարա շու սէօզլէրի սէօլլէտի .) Պա'սթիէն , պէն արթըգ էօլիւեօրում . պէնտէն ալտըղըն ինթիգամ քեաֆի տէյիլ մի տիր . պէնի գաթըլլեահա գատար չըգարմագ սէնին եէտը իգթիտարընտա իտի , լաքին սէն պունու եաբմանըպ , իրթիքեապ իթմիշ օլտուղում ճինասէթլէրին տիրի տիրի աճըսընը պանա չէքտիրմէք իւզրէ , եանըմտան այրըմամանը թէրճիհ իթտին , վէ պէնի քէնտինէ էֆէնտի թէսմիսէ իթմէքտէ նէֆրէթ իթմէնլէ պէրապէր , վէքիլսարճըմ օլտուն , լաքին հէր սըրատա սէսինտէ իսթիհզաքեարի պիր հալ մէվճուտ օլտուղունու հիսս իթմէքտէ իտիմ : Ա՛հ , Պա'սթիէն , Պա'սթիէն , պէնտէն

քիֆաեթ իտէճէք դատար ինթիգամ աշտըն մը... պէնի թէէտիպ իթմէքլիկին քեաֆի՞մի տիր :

— Խայր , հէնուզ քեաֆի տէյիլ տիր , տէյի ճէվապ վէրտի Պասթիէն քի , օթուզ սէնէտէն պերու , եալընըզ հուզուրու իլէ անը թագեիգ իթմէքտէ , վէ տալմա քէնտի քէնտիեէ , «Ա՛հ ալչագ , էկէր միրալայըմըն զէվճէսի իլէ էվլի օլմասա իտին , պէն սանա նէ՞ եաբաճաղըմը պիլիր իսիմ» տիմէքտէ իտի :

— Պունտան տահա զիւրատէ նէ՞ իսթէեօրսուն , Պասթիէն , կէօրիւեօրսուն քի էօլիւեօրսում . հաթթա եալընըզըդ իչինտէ էօլիւեօրում :

— Պէնիմտէ ինթիգամըմ պունտա տըր . սանա դուրպան օլան զէվճէն՝ օղլունուն սօն վէտալարընա դավուշմագսըզըն էօլտիւկիւ կիպի , սէն տէ էյլէ էօլմէլիսին :

— Օղլում մու , օղլում մու :

Պէյլէ տիւեքէք , ճան վէրմէք բատտէսինտէ պուլունան ինթիւեար , ֆէվգէլատէ պիր ճահա իճրաօըյլա , եաթաղը իւզէրինտէ օթուրտու , վէ Պասթիէն իտէ , քէլամընա շու եօտա տէվամ իյլէտի :

— Էվլէթ , օղլուն սոյ չէքիեօր . օղլուն՝ քէնտի մէնֆաաթընտան պաշգա քիմնէեի տիւշիւնմէեօր , վէ սէնին կիպի ինսաֆսըզ մէրհամէթսիզ պուլունուեօր . նամուսլու դըզլարը պաշտան չըգարըեօր , դումարխանէլէրտէ բարալարընը թիւքէտիեօր , տուէլլօ իթտիկի քիմնէլէրի էօլտիւրիւեօր , վէ թէքմիլ Բարիս , անը , ախէագ պօզուգլուղունուն մօտէլի մագամընտա իրաեէ իտիեօր : Մամաֆի օ սէնին օղլուն տուր , վէ սէն , շիմտիտէն սօվումուշ օլան էլինի՝ անըն էլի տէրունինէ վազ իթտիկինտէ , թէսէլլի պուլաճագսըն , տէյիլ մի :

Ֆէլիրօն . - (բէտէրանէ պիր մուհապպէթ հէեէճանըյլա .)
Օղլում... տէտի :

Պասթիէն . - (չէտիտէն .) Խայր , օղլունու կէօրմէեէճէքսին... օղլուն պուրատա օլմանըպ , պալօտա տըր , վէ հանկը պալօտա օլտուղունու եալընըզ պէն պիլտիկիմ հալտէ , քէնտիսինի կէթիրմէեէ կիթմէեէճէեիմ :

Ֆէլիքս . - (աղլահարադ .) Պա'սթիէն , Պա'սթիէն , տիմէք
պէնի աճըմանօրսուն :

Պասթիէն . - Պէնի տի'նլէ , սէն միրալայըմը , օղլունու
վէ գէվճէսինի դաթլ ու թէլէֆ իթտին . պու իւչ քիչինին
էօմրիւնէ մուգ ապիլ , սօն ստաթընտա եալընըղ օղլունու
կէօրմէմէքլիկին չօգ պիր շէ'յ մի տիր :

Ֆէլիքս . - (ա'հ խէրէք .) Էվվէթ , Արման տը Գէրկազը
պէն էօլտիւրտիւմ , տուլ դալարադ գէվճէմ օլան դատընըն
քէտէր ու միհնէթլէ էօլմէսինէ պէն սէպէպ օլտում , լաքին
օղլունա կէլինճէ . . . :

Պասթիէն . - Ալչադ , օ մասուամու տէնիգէ աթտըղընը
ինքեա'ր մը խտիօրսուն :

— Խայր , ինքեա'ր իթմէեօրում , լաքին օ էօլմէմիշ տիր :

— Նէ' , օ էօլմէմի'շ մի տիր :

— Խայր , էօլմէմիշ տիր . պալըգճըլար անը դուրթարըպ
ինկիլթէրրաեա կէօթիւրմիւլէր , սօնրա ֆրանսատա պիւնիւ-
միւլ . . . պու մալիւմաթը սէքիզ կիւն էվվէլ թահսիլ իթտիմ :

— Ֆադաթ նէ'րէտէ տիր . սէն պունլարը նա'սըլ պիլի-
եօրսուն :

Խասթանըն սէսի պու արալըգ քէսիքճէ չըգմագտա օ-
լուպ , ճան չէքիւմէք վադթը եադլաշմագտա օլտուղու ան-
լաշըլըեօրտու :

Պասթիէն , ամիրճէ պիր սէտա իլէ ,

— Սէ'օյլէ , սէ'օյլէ , տէտի :

Ֆէլիքս . - Սօն տէֆու տիշարը չըգտըղըմտա , Շօսէ տ'Ան-
թէն կէչիտինտէ արապամ , տիկէր պաղը արապալարըն
գարդաշալըղընա թէսատիւֆլէ տուրմաեա մէճպո'ր օլտու :
Պաշըմը արապամտան տիշարը չըգարըպ , կէչիպ տէօնէնէրի
սէյը իթտիկիմ սըրատա , ահէսթէ սուրէթտէ եիւրլումէքտէ
օլան պիր առէմ կէօրիւպ , քէմալը հայրէթլէ ըէֆը սէտա
իյլէտիմ : Թադրիպա օթուզ եաշընտա պուլունան օ առէմ
Արման տը Գէրկազըն ա'ըլ թաուլիլի իտի :

Պասթիէն . - (սօլուհարադ .) Սօնրա' , սօնրա' :

— Սօնրա , օ ատէմի թաագիպ իտէրէք , իսմի Արման վէ սէնաաթը հէյքէլթիրաշ օլտուղունու , վէ սուրէթի վէլաաէթինտէն խապէրտար օլմատըղընը , վէ եալընըզ , պօղուլմագ թէհլիքէսինտէ օլտուղու պիր սըրատա , պալըգճըլար թարաֆընտան գուլթարըլմըշ օլտուղունու պիլիպ , պաշգա հիշ պիր շէյտէն մալիւմաթը պուլունմատըղընը թահգըզ իյլէտիմ :

Պասթիէն՝ մէզքիւր սօն սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , խասթանըն հուզուրընտա պօյլու պօյունճա տօղրուլտու , վէ քէլամա տէվամլէ ,

— Էյ սէֆիլ , էկէր սօն տէֆա օղլունու կէօրմէք իսթէեօր իսէն , էկէր էլիմտէ իսպաթլարըմ օլարագ , վէ մուճիպի ըէզալէթ պիր տավաեա գընեամ իտէրէք , իսմինի , նամուսուսու պէրպատ իթմէքլիկիմի իսթէմէեօր իսէն , մահզա էսէրը սիրգաթ օլարագ նաիլ օլակէլտիկին սէրվէթի տէրհալ իեատէ իթմէլիսին : Բէնտի իմզան իլէ մուսատտագ պիր սէնէտ իլէ , եէտինտէ պուլունան սէրվէթի սիրգաթ իթմիշ իտուկինի , վէ հէր քիմտէն սիրգաթ իթտին իսէ , անըն պէրհաեաթ օլտուղունու իգրար ու իթիրաֆ իյլէմէլիսին , զիրա հէր հալտէ օ ատէմի պուլմագլըղըմ լաղըմ տըր , տէտի :

— Պօշ շէյ տիր , չիւնքի պէն՝ միրալայ տը Բէրկաղըն օղլունուն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու զաննընա միւլպլթէնի օլարագ , անըն միրասընա միւթէսարըրֆ օլմուշում տուր , հալ պուքի միրալայըն օղլու մէյտանա չըգընճա , գանուն՝ էմվալ ու սէրվէթի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէճէք տիր :

— Տօղրու տուր , ֆագաթ օ օլտուղունունա՞սըլ իսպաթ իթմէլի :

Խասթա , էլինի , պիր քիւչիւք մասա իւզէրինտէ պուլունան պիր չէքմէճէեէ տօղրու ուզաթարագ ,

— Բէտէր օլմագլըղըմ հասէպիյլէ իզթիրապը գալպէ տիւշար օլարագ , ճինաեթի վագըամըն հիքեաեհսինի եաղտըմ , վէ պունու՝ օ չօճուղուն ասլընը թանըթմաեա մէտար օլաճագ քեաղըտլարա իլհագ իթտիմ , տէտի :

Պասթիէն՝ չէքմէճէեի ալըպ , խասթաեա թէսլիմ իթտի ,

վէ օ տախի էլի տիթրէնէրէք գաբաղընը աշտըդ տան սօնրա , իշինտէն չըգարտըղը էվրագը Պասթիէնէ վէրմէքլէ , մէրգ ում , էվրագը մէգքիւրէի սիւրաթլէ կէօղտէն կէչիրտի , վէ պատէհու ,

— Էվվէթ , էվվէթ , չօճուղու պուլաճաղըմ , տէտի , վէ իւպվէթէն , միւէսսիր պիր սէտա իլէ տէ ,

— Սանա ափվ , վէ սօն տէֆա օղլունու կէօրմէքլիկինէ միւսաատէ իտէրիմ . տէյի պէեան իյլէտի , վէ սօն նէֆէստէ պուլունան ինթիւարըն օտասընը թէրքլէ , պիր արապաեա ըաքիպէն , սէրիան Պարիէր-Բիկալա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա էմր իթտի :

Խասթա , եալընըզ գալտըղընտա , մահզա օղլունու կէօրմէք արգուի շէտիտի վէ եէկեանէտիլլէ եաշամագտա օլտուղու հալտէ , ճան չէքիշմէքլիկինէ գարշը ուղրաշարագ , Պասթիէնին ալտէթինէ պէքլէտի : Արատան պիր սաաթ կէչինճէ , գաբու ալըլըպ , սայքի օ ատէմ հագգընտա ճէնապը Հագգըն սօն վէ տէհշէթլի միւճագաթը օլմագ իւզրէ , օղլու , պալօ գըեաֆէթիլլէ , ղաթէն էճէլին՝ պիր քէօշտէ ղահիր օլմուշ օլտուղու սալաեա տուխուլ իթտի , վէ ֆէլիբօն իսէ , Անտրէաեը , ղիքր իթտիկիմիզ գըեաֆէթտէ կէօրիւր կէօրմէզ ,

— Ահ , պու տէրէճէսի ֆազլա իտի , տէտի , վէ պիրտէն պիրէ եիւզիւնիւ սօգագ թարաֆընա չէվիլիւպ , օղլու եանընա վասըլ օլմաղտան թէսլիմի բուհ իյլէտի :

Անտրէա՝ մէրգումըն էլինի թութուպ գալտըրտը իսէ տէ , մէգքիւր էլ՝ պիրուհ հալտէ եաթաղըն պէեազ չարշապը իւզէրինէ տիւշտիւ . պատէհու քէնտի էլինի՝ խասթանըն եիւրէկի իւզէրինէ վազ իլէ , եիւրէկինին տարպէսի տուրմուշ օլտուղունու անլաեընճա , սօլուգ դան իլէ վէ կէօղլէրինտէ պիր տամլա պիլէ եաշ հասըլ օլմաեարագ ,

— Էօլմիւշ . . . թէէսսիւֆ իտէրիմքի , Քիրլիք (1) իւնվանը՝

(1) . Էսկի Ֆրանսա հիւքմտարլարընա թապի բրէնսլէրին իւնվանը օլուպ , պիր տէ 1813 տէն 1848 է գատար Ֆրանսատա տէվամ իթմիշ օլան ուսուլը հիւքիւմէթին պիւեիւք Գամարա ազալըղընտա պուլունանլարա Քիր իւնվանը վէրիւմիշ տիրքի , իշպու հիքեաեէտէ տէ պու մանէատա եաղըլմըշ օլմագ կէրէք տիր :

բէտէրտէն էվլատա ինթիգալ իտէր պիր իւնվան տէյիլ տիր, տէտի, վէ իշթէ Անտրէանըն՝ բէտէրի հագգընտաւրի մէրսիտէսի պուլնտան իպարէթ օլտու :

Պու էսնատէ գաբուլնուն էշիկինտէ սէրթ պիր սէտա իշիտիլմէքլէ, Անտրէա պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնտիւ, վէ օտանըն գաբուլնտան կիրմէքտէ օլան իքի քիշիտի կէօրիւր կէօրմէզ, պիր աաղմ գատար կէրի չէքիլտի : Պուլնլարտան պիրի Պասթիէն, աիկէրի տէ հէյքէլթիրաշ Արման իտի : Պասթիէն, Անտրէանըն սօն սէօզլէրինի իշիթմիշ օլտուղանտան, քէնտիսի տէ շու եօլտա մուգապէլէտէ պուլուլնտու :

— Էվվէթ, թիրիք իւնվանը՝ բէտէրտէն էվլատա ինթիգալ իթմէզ, լաքին օ իւնվան աահապընըն սէնին կիպի ալչագ էվլատընը քիւրէք պէքլէր :

Պասթիէն, օթուզ սէնէ զաբֆընտա Անտրէանըն գարշըսընտա թէվազու իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ քէմալը զուրուրիտէթ վէ շիտտէթլէ, ախլէագը պօղուգ օլան օ մախլուգա էվվէլա բէտէրինին նաշընը, սօնրա օտա գաբուլնունու, վէ նիհաեթ գաբուլնուն էշիկինտէ տուրան հէյքէլթիրաշ Արմանը կէօթէրէքէք :

— Էյ միւսիւ վիգօնթ Անտրէա, բէտէրինիզ՝ վալիտէնիզին իւք զէվճինի գաթլ ու թէլէֆ իթտի, սօնրա պիււիւք գարընտաշընըղ տէնիզէ աթտը, լաքին ճէնապը Ալահըն ինաեթիլլէ օ գարընտաշընըզ էօլմէտի, հաեաթտա տըր... իշթէ քէնտիսի, տէյի պէեան իլլէտի, վէ Անտրէա իսէ օլ էսնատէ երլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա պիր հալ քէսպ իտէրէք, ըիւճաթ իթմէքտէ իքէն, Պասթիէն, իֆատէսինի շու եօլտա իքմալ իթտի :

— Վէ բէտէրինիզտէ, էճէլ գաբուլնունա վասըլ օլտուղու զէման, արզը նէտամէթ իտէրէք, սիրգաթ իթմիշ օլտուղու սէրվէթի, պու գարընտաշընըղա իեատէ իթտիքի, աքսի թագաւիրտէ, օ սէրվէթ սիզէ ինթիգալ իտէճէք իտի, իմտի, էյ միւսիւ Անտրէա, շու տագըգատա սիզ քէնտի խանէնիզտէ

պուլունմանը, Մ․ Գօնթ Սրման տը Գերկազըն խանէսինտէ պուլունուեօրսունուդ։ Իմտի, չաբուգ պուրատան տիշարը չըգընը։

Պու սըրատա Անտրէա, միւթէհայիր պիր հալտէ կերի չէքիլմէքաէ վէ քէմալը տէհչէթլէ Սրմանա պագմագտա օլուպ, Սրման իսէ, մէրգումա տօղրու պիր տտըմ ալարագ, պաղթէթէն էլինի թուլթաու, վէ թէքմիլ Բարիս չէհրինէ նաղըր օլան պիր բէնչիրէ էօնիւնէ կէօթիւրիւպ, պիր սաաթ էվվէլ, իշպու իքի գարընտաչըն պիր թէրացա իւզէրինտէ վուգու պուլան թէսատիւֆլէրինտէ օլտուղու կիպի, չէհրի մէզքիւրու կէօթէրէրէք,

— Շու Բարիս չէհրինի կէօրիւեօրսուն ա', սէն պու չէհիրտէ, սէրվէթի քիւլլիէն իլէ «ֆէնալը րուհու» օլմագ իսթէեօրտուն, լարին պէն, «խայրխահլը րուհու» օլաճաղըմ։ Իմտի, տիշարը չըգ, զէրա պէլքի, իրթիքեապ իթմիշ օլտուղուն ճինանէթլէրի վէ գաթլ ու թէլէֆ իթտիկին գատընը խաթըրլանարագ, այնի վալիսէեէ մէնսուպ օլտուղումուղու ունուտուրում... էվվէթ, տիշարը չըգմանը թէքըար էմր իտիեօրում, տէտի։

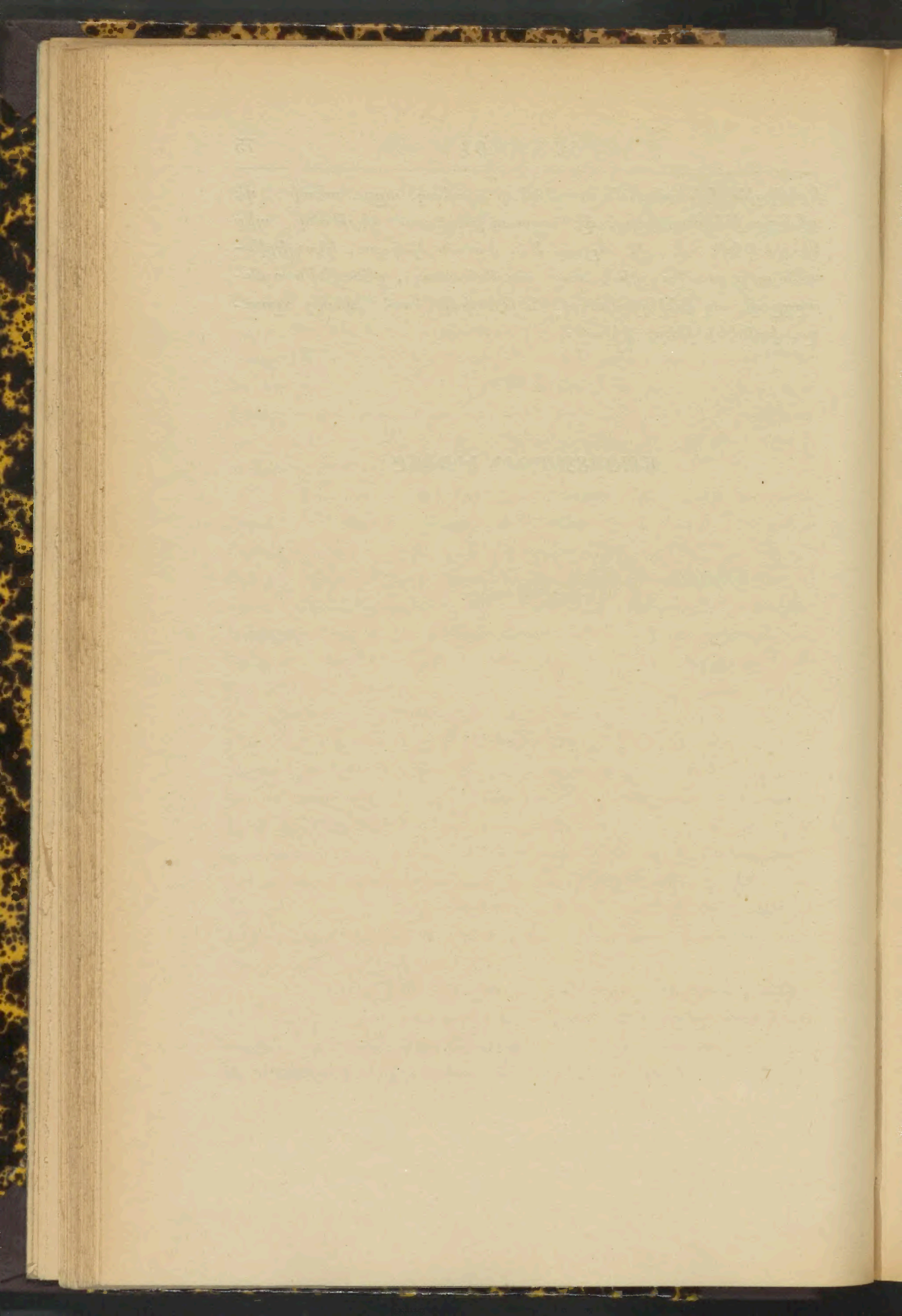
Սրման՝ հաքիմանէ պիր թարզաա պու սէօղլէրի սէյլէեիպ, Անտրէանա կէլինճէ, իհթիմալքի իլք տէֆա օլարագ մաղուպիեթինի հիսս իտիպ, տիթրէեէրէք էմրի մէզքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ եարալանմըշ օլմասըլա պէրապէր էլան թէհտիտաթտա պուլունան վէ կէրիսի կէրիեէ չէքիլէն գարլան միսիլու, գաբունուն էչիկինէ վասըլ օլտուղունտա, քէնտիսի տէ եարը աչըգ պուլունան բէնչիրէտէն, չէֆֆագըն իլք զիեալարըլա աղարմանա պաշլամըշ օլան Բարիսէ աթֆը նիկեահ իյլէեէրէք, Սրմանա գարչը մէյտան օգուրճասընա, վէ միւտհիշ պիր սէաա իլէ,

— Էյ ֆագիլէթ սահիպի գարընտաչըմ, մէյտան իքիմիզ իչին աչըգ տըր․ պագալըմ իքիմիլտէն քիմ զալէպէեի չալաճագ տըր․ ինսանիյէթբէրվէր օլա՞ն մը եօգսա հայտուտ մու, ճէհէնէմ մի, եօգսա ճէննէթ մի... էվվէթ, Բարիս՝

Իրիմիզին մէյտանը միւտարէպէսի օլաճադ տըր, տէտի, վէ
քէմալը թէքէպպիւրլէ վէ տօտադլարընտա շէյթանի պիր
կիւլիւմէմէ իլէ, վէ ալչադ Տօն ժուան միսիլլու, կէօզլէրին-
տէն պիր տամլա պիլէ եաշ ադմաեարադ, բէնտինին օլմա-
աըզը վէ ազ էվվէլ բէտէրինին թէսլիմի ըուհ իթմիշ օլտու-
զու խանէեի թէրք իթտի:

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷՆԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

ԷՍՐԱՐԻ ՄԻՐԱՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

1

Սէն նէհրինին իբի սահիլինէ միւմթէտ օլան վասի չէհրին իւղէրինէ դեկտեմբեր այլնըն մահգունիեթպախչ վէ տիւմանլը գանատլարը եանըլմըլ օլուպ, Բարիսի իհաթա իթմիշ պուլունան սիս արասընտա պուլկիպի սօվուգ պիւր եաղմուր եաղարագ սօգագլարըն գալտըրըմընը եավաշ եավաշ ըսլաթմագտա, վէ կաղ ֆէնէրլէրի՝ էհալիի քէսիրէեի հավի օլան մահէլլէլէրին քէօշէ ալըղլարընը, տար վէ գարանլըգ սօգագլարընը նըսֆէն թէնվիր իթմէքտէ իտի: Վագըթ կիճէ օլուպ, գըշ օլմագ միւնասիպէթիյլէ հէր թարաֆ սօվուգ, գարանլըգ վէ մահգունիեթ իչինտէ օլմասըյլա, կէճիքմիշ օլան եօլճուլար աճէլէթէն էվլէրինէ չէքիլմէքտէ իտիլէր:

Քեաֆֆէյի քիլիսէլէրին գուլէլէրինտէ սաաթ չանլարը եարը կիճէեի հաղին հաղին չալտըղլարը էսնատէ, զանն իտէրսին քի Բարիս զայրը մէսքիւն օլուպ, մուամէլաթը ումուլմի-եէնին մէրքէզի աղիմի պուլունան չարշը պազարլար պիլէ, պալըգճըլարըն եիւքլիւ արապալարընա ինթիզարէն չէնտ տագըգա հալը սիւքիւնէթտէ իտիլէր:

Պալօլարըն է՛ն սօն արապասը մէսքէնինէ չէքիլմիշ օլուպ, եիւք թաշըեան գաւ/հօն նաժ արապալարըն հիշ պիլինէ տէ

էլան թէսատիւֆ օլունմամագտա խաի : Հասըլը նէհրին իբի ճիհէթի էօլիւ էվր կիպի սուսլուգ հալինտէ օլմասըյլա , ուզագլարտան , իճրաի տէվր իտէն ասքէր գօլլարընըն մուն- թազամ վէ աքսէնտաղ ատըմլարը , եախօտ Մարէ սէմթին- տէրի էսկի պինալարըն հավլիսինտէ զինճիրինտէն սալըվէ- րիւմիշ քէլպլէրին հավլամասը իշիտիլմէքտէ խաի :

Օլ հէնկեամտէ Սէլէսթէն գըշլասը եագընլարընտա վէ Սէն-Բօլ րընթըմը իւզէրինտէ , մանթօսունա սարըլմըշ օլան պիր ատէմ , սօլուզա վէ եազմուրա էհէմմիտէթ վէրմէտէրէք , վէ տէրին վէ հիւզնէնկիւզ պիր տէրեաի թէֆէքքիւրաթա տալմըշ կիպի կէօրինէրէք , ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէքտէ , վէ արասըրա տուրուպ , կեահ թաշլարտան միւրէքքէպ իբի սահիլ միեանընտան գապա պիր սէտա իլէ ճէրէեան իթմէք- տէ օլան չամուրլու նէհրէ , վէ կեահ տախի րընթըմըն քէնա- րընտա վագըրօլուպ , ոօն պիր էսէք , եախօտ ալթընճը Շարլ վէ օն պիրինճի Լուի հիւքմոտարլար զէմանընտաքի Բարիսին՝ հէնուզ քիւլլիէն մահվ օլմամըշ պիր տէօքիւնթիւսիւ մագա- մընտա պուլունան պիր թագըմէսկի խանէլէրէ պագմագտա , վէ պատէհու նազարը տիգգաթը Նօթըր-Տամ նամ ուլու քիլիսէ գուլէլէրինին՝ գարարմըշ օլան գուպպէի ասիւման- տէն պրըլարագ , սիս իլէ մախլութ պուլութլարա գարըշան թէրէսինէ աթֆ օլունմագտա , վէ մուախսարէն թէքրար հալը ասլիսինի իքթիսապ իլէ , քէնտի քէնտիէ լագըլտը իտիհօր կիպի կէօրինմէքտէ խաի :

Պու սուրէթլէ մէրգում , Տաթէթ քէօքրիւսինէ վասըլ օլուպ , սիւրաթլէ պու քէօքրիւտէն կէշտի , վէ սօնրա Սէն- Լուի ատասընըն քէօքրիւսինէ մուվասըլէթլէ , պաշընը եօ- գարը գալտըրըպ , ճիվար էվլէրին թէրէլէրինէ կէօզ կէզ- տիրտի :

Լամպէր օթէլի արգասընտա վէ Սէն-Լուի սօգտղընտա քեայլն պիր խանէնին ալթընճը գաթընտա , պիր թավան իշի օտասընըն բէնչիւրէսինտէ ըշըգ բարլամագտա օլուպ , խանէի մէգքիւրուն կէօսթէրիշի սատէ վէ տէրունինտէ սաքին օ-

լանլար , ամէլէ սընըֆընտան օլմամագլա պերապեր , պիր թա-
գըմ էհլի նամուս քէօյլիւեր օլտուգլարը , բէվիշի հալտէն
զանն օլունմագտա իտի . շու գատար քի , Սէն-Լուի կիպի
թէնհա պիր մահէլլէնին խալգը՝ կիծէլէրի ուզուն միւտտէթ
օթուրմագլըղը քէնտիլէրինէ իթիեպտ իթմէմիշ օլմալարըյլա ,
կիծէնին օլ վագթընտա ըշըգ կէօրիւնմէսի՝ էբէյիծէ զարիպ
իտի :

Բէնչիրէնին քէնարընա վազ իտիլմիշ օլան մէղքիւր ըշըգ՝
շիւպհէսիզ պիր իշարէթ մանէասընտա օլմասըյլա , կիծէ սէյ-
եարը պու իշարէթի պիր միւտտէթ թէտգիզ իթտիքտէն
սօնրա , քէնտի քէնտիսէ :

— Անլաշլուր , Գօլար էվտէ տիր , պէնի պէքլէհօր , տէ-
տի , վէ իքի բարմաղընը տօտագլարընա եագլաշարըրպ , տիւ-
տիւկ շէքլինէ վազ իլէ , կիծէ խըրողլարընա վէ եանքէսիծի-
լէրէ մախսուս օլարագ , թսլան իշի օտասընըն բէնչիրէսինէ
խիթապէն պիր ըսլըգ չալտը :

Անինտէ ըշըգ սէօնիւպ , օնտան սօնրա , ըշըգ կէօրիւն-
միւշ օլան բէնչիրէսի տիկեր բէնչիրէլէրտէն թէֆրիզ իթմէք
գապիլ օլմամալ :

Արատան օն տագըգա կէչինծէ , շախսը մէճհուլուն չալ-
տըղը ըսլըգ կիպի , Ֆագաթ տահա գուվլէթլիծէ տիկեր պիր
ըսլըգ սէսի՝ Լամպէր օթէլինին արտ թարաֆլարընտան իշի-
տիլտի , վէ մուախարէն ուզագտան կէլմէքտէ օլան պիր
ատըմ սէսի ալընար քի , պու սէս կիթ կիտէ եագլաշարագ ,
շախսը մէճհուլուն տուրմուշ օլտուզու մահէլլտէն եիւզ գա-
տէմ ուզագտա պիր ինսան շէքլի քէսպ իթտի , վէ այնի ըս-
լըգ սէսի իքինծի տէֆա թէրրարլանտը :

Շախսը մէճհուլ՝ եէնի կէլէն շախսա տօղրու իլէրլէեէրէք ,

— Գօլար , տէտի :

— (Ալազ սէսլէ .) Պէն իմ էֆէնտիմ :

— Բէք էյի , Գօլար , սէն զաթէն սէօղլունէ սատըգըն :

— Շիւպհէսիզ էֆէնտիմ , լաքին բէճա իտէրիմ , իսիմ
վէրմէեէրէք կէօրիւշէլիմ , շիւնքի բօլիս մէմուրլարընըն գու-

լազլարը գուվվէթի բէսկին վէ գուվվէի հաֆըզլարը տա միւքէմմէլ օլուր :

— Հադգըն վար տըր, ֆադաթ ըրլսթըմլարտա քիմնէ եօդ տուր :

— Էֆէնտիմ, նէ^օ պէյիս վար տըր, էկէր կէօրիւշմէք արգուսինտէ իսէնիզ, շու բիւշիւք նէրտիվէնտէն չայըն քէնարընա էնէրիզ, վէ օրատա քէօբրիւնիւն ալթընտա օթուրուպ, ին - կիլիզճէ միւսահէպէթ իտէրիզ . ինկիլիզճէ կիւզէլ պիր լիստն տըր, վէ պու թարաֆլարտա իշպու լիստնա աշնա քիմնէ եօդ տուր :

— Բէք էյի, տէյի շախսը մէճհուլ ճէվապ վէրտի, վէ Գօլար թէսմիւնէ իթաիկի շախս իլէ պիրլիքտէ, անըն իրաւէ իթաիկի թարաֆա կիթտի :

Իքիսի տէ քէօբրիւնիւն բէմէրի ալթընտա վէ եօլուն օր - թասընա աթըլմըշ օլան պիր թաշըն իւզէրինտէ օթուրտուլար : Օլ վադըթ Գօլար շու եօլտա միւքեալէմէնէ տէվամ իթտի :

— Էվվէլ էմիրտէ շուրասը պիզիմ իշին բէք միւնասիպ տիր . եաղմուրտան ըսլանմադ գօրգումուզտա եօդ տուր . պիր ազ սօվուդ իսէ տէ, նէ^օ պէյիս վար տըր . իշ վադթըն - տա սօվուզա ֆալանա պադըլմազ . պուլնտան պաշգա մէմուլ իտէրիմքի գարարըմըզ տա պիր ան էվվէլ վէրիւրիզ :

— Իհթիմալ տիր :

— Զաթընըզ Լօնտրատան նէ^օ զէման կէլտինիզ :

— Պու ադշամ սաաթ սէքիդտէ . կէօրիւեօրսուն ա', աս - լա վադըթ զայ իթմէեիպ, մուպեէն զէմանտա վասըլ օլտում :

— Զաթէն էֆէնտիմ, պու սիզին ուսուլը գատիմէնիզ օլտուղունու թաստիգ իտէրիմ :

— Սէօյլէ պադալմ, իւշ հաֆթատան պէրի սէն պուրա - տա նէ^օ եաբտըն :

— Միւնասիպ պիր գուլմբանիա թէշքիլ իթտիմ :

— Բէք էյի :

— Լաբին կէօրիւեօրսունուղ ա', — տէյի Գօլար տէվամ

Իթտի, - Բարեսիլէր՝ պիղիմ սէնաաթըմը իչին ինկիլիզէր
գատար տէնէրլի տէյիլ տիրլէր: Կէրչի էն էյիլէրինի ին-
թիխապ իթտիմ իսէ տէ, պու հայաղլարը լաեղդըյա թէն-
սիգ իթմէք իչին տահա պիր գաչ պլաղըմ տըր: Պունունլա
պէրապէր քէնտիլէրինի պիղլաթ կէօրիւպ մուհաքէմէ իտէ-
պիլիրսինիլ:

— Նէ՞ վաղըթ:

— Էկէր իսթէրսէնիլ, շիմտի:

— Քէնտիլէրինէ վաղըթ թայեին իթտին մի:

— Էվվէթ. լաքին տահա էյիսի, ղաթընըզ էօյլէ պիր
մահէլլէ կէօթիւրիւրիւմքի, օրատան, քէնտինիլ կէօրիւն-
մէեէրէք, անէրին պիրէր պիրէր իչէրի կիրտիքլէրինի կէօ-
րէպիլիրսինիլ:

— Բէք էյի, կիտէլիմ:

— Լաքին, - տէտի Գօլար թէրէտտիւտլէ, - Էկէր արամըզ-
տա ուեուշամագսագ...

— Ուեուշուրուզ:

— Մալիւմա՛, էֆէնտիմ, էլլի եաչընը պուլուեօրում.
պու սէպէպլէ իհթիեարըզ կիւնլէրիմի տիւշիւնմէեէ մէճ-
պուրում:

— Հագգըն վար տըր, լաքին էսէֆ իթմէ, ղիրա պէն
ատիլանէ հարէքէթ իտէրիմ. անճագ շունու սէօյլէ պագա-
լըմ, ասնա նէ՞ գատար իւճրէթ լաղըմ տըր:

— Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի, սէնէվի եիրմի պէչ պին
ֆրանգ, վէ հէր պիր իշտէ օնտա պիր իքրամիեէ...

— Բէք էյի, եիրմի պէչ պին ֆրանգը գապուլ իթտիմ:

— Կէլէլիմ, մահէթիմտէքի ատամլարըն իւճրէթլէրինէ...

— Սէնին լիեագաթընը պիլիրիմ, ֆագաթ ատէմլէրինին
գըյմէթլէրինի լաեղդըյա թայեին իթմէք իչին, քէնտիլէ-
րինի իշտէ կէօրմէլիեիմ:

— Օրասը տա էօյլէ:

— Հայտէ եօլա չըգալըմ, քէնտիլէրինի կէօրտիւքտէն
սօնրա կէօրիւշիւրիւզ. գա՛չ քիչի տիրլէր:

— Օն . պու գատարը քեաֆի մի տիր :

— Շիմտիլիք քեաֆի տիր . իլերուտէ իճապընա պագարըզ :
Գօլար վէ տիկէրի , պուլունտուգլարը մահէլլի թէրքլէ ,
ըրխթըմըն իւզէրինէ չըգտըլար , վէ Սէն-Լուի ատասընը շէհրէ
րապթ իտէն քէօբրիւնէ գատար իլէրլէտիլէր : Օրատան պէր
խայլի տօլամպաճըլը եօլլարա կիրիպ չըգարդգտան սօնրա , Սէր-
բանթ սօգաղընըն քէօշէսինէ մուվասըլէթլէրինտէ , Գօլար՝
տուրուպ ,

— Պուրասը տըր , գաթթան , տէտի , վէ մէրգուճըն գաթ-
թան թէսմիեէ իթտիկի շախս պաշընը եօգարը գարտըրմագ-
լա եալընըզ իքի գաթթը էսկի պիր պինա կէօրտիւ քի , պու-
նուն գանատլարը գաթալը օլմասըյլա , խարիճտէն հիչ պիր
ըշըգ էսէրի միւշահէտէ օլունմամագտա իտի : Կէօրէն՝ պու
էվի ղայրը մէսքիւն ղանն իտէր իտի :

Գօլար՝ եէտինտէ պուլունան անախթար իլէ իչպու էվին
գաթուսունու աշըպ , տար վէ գարանլըգ պիր եօլա կիրտի ,
վէ գաթթան տախի անը թաագիպ իթտի . պատէհու Գօ-
լար գաթուսու գաթատըգտան սօնրա , ալչագ սէսլէ կիւլէրէք ,

— Իտարէխանէնին գալէմլէրի պուրասը տըր , տէտի ,
վէ ճէպինտէն պիր քիպրիթ չըգարըպ , մէզքիւր եօլու թէն-
վիր իթմէք իւղրէ պիր քիւչիւք մուճ եագտը , վէ պու սա-
եէտէ եօլուն ուճունտա էսկիմիշ պիր նէրտիվէնին գատէմէ-
լէրինի կէօրտիւ քի , եաղը պիր իր՝ պու նէրտիվէնին բար-
մագլըղը եէրինէ գուլանըլմըշ իտի :

Գօլար՝ մէզքիւր նէրտիվէնտէն էվին պիրինճի գաթընա
չըգըպ , իքինճի գաթուսու եիթէրէք , գաթթան թէսմիեէ
իթտիկի շախսա խիթապէն ,

— Էֆէնտիմ , պու մահէլլտէ տուրտուղունուղտա , քէնտի-
նիզ կէօրիւնմէեէրէք , մաեէթիմոէ պուլունան ատէմլէրի
կէօրիւր վէ թաղտիր իտէպիլիրսինիզ , տէտի :

Պու սուրէթլէ Գօլար՝ շախսը մէրգուճու եալընըզ վէ
պիր միւտտէթ գարանլըգտա պրագարագ , քէնտիսի , էլին-
տէքի քիւչիւք մուճ իլէ եանընտաքի օտաեա կիրտի , վէ

միւթէագլպէն ընթիւգի՝ դարչըսընտա պիր զիեա հասըլ օլ-տուղունու, վէ տիվարտա պիր տէլիք աչըլմըչ իտուկինի կէօրտիւ :

Գարթան տէնիլէն շախս, քէնտիսինն օրատա պուլուն-տուղու հագգընտա շիւպհէե մահէլլ վերմէեերէք, Գօլարըն կիրմիչ օլտուղու օտատա հէր նէ օլուրսա կէօրէպիլիւր, վէ հէր նէ սէօլլէնիրսէ իշիտէպիլիւր իտի : Իմտի մէրդուլմ, էվվէլ էմիրտէ թէճէմմիւլաթա կէօղ կէղտիրտի բի, պու թէճէմմիւլաթ՝ թագրիպա իքի իւչ պին ֆրանգ արասընտա իրատը պուլունան պիր քէօլլիւնիւն քիւչիւք պիր սալօնու թէճէմմիւլաթընտան, եանի աթիգ Իւթրէլթ գատիֆէսիլլէ գարլը մահօն ընկիլի պիր գանաբէ իլէ գըրմըղը շամ գումաշընտան բէրտէլէր, սումա սաաթ, իքի ատէտ չիչէք վաղօսու վէ այնա ալթընտա պիր գօնսօլտան իպարէթ օլուպ, տէօչէմէսի տալի մալթա թաշարընտան թէրքիպ իսիլմիչ իտի :

Գօլար՝ գարթանըն նէղտինէ կէլէրէք,

— Պուրասը մուլիւնիմին տաիրէսի տիր : քէնտիսի թէքմիւ մահէլլէ խալդը նէղտինտէ, իշտէն չէքիլմիչ պիր իրատճը տէյի թանըլմըչ օլուպ, զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ իքի գումարուլար կիպի եաշար, տէտի :

— Տիմէք էվլի տիր :

— Հէման էվլի կիպի տիր :

— Գարըսը բի՞մ տիր :

— Մատամ Գօղլէ իսմինտէ սահիպէի լիեագաթ պիր գատըն օլուպ, իճապընա կէօրէ, կեան չէֆագաթ գատընլարընըն, կեան Սէն-ժէրմէն վաղըչը գօնթէսլէրինն վէ Լէհլի բրէնսէսլէրին մէսլէքինտէ տէվամ իտէր : Սէրբանթ սօգաղընտա քէնտիսի՝ չէֆագաթըն վէ էվլիլիք էօմրիւ ֆագիլէթինին ատէթա նիւմունէսի եէրինէ կէչմիչ տիր :

— Բէք էյի, զէվճի Գօղլէ նէ՞րէտէ տիր :

— Շիմտի կէօրիւրսիւնիւլ :

Գօլար, պու սէօղիւ սէօլլէտիքտէն սօնրա, եանընտա պուլունան պուտագլը պասթօնուն ուճու իլէ վէ մուլթագամ

Ֆասալար իլէ իւշ տէֆա թափանա վուրտու, վէ այնի վա-
զըթտա իւսթ գաթտա պիր շամաթա, վէ նէրտիվէնտէ ատըմ
սէսի իշիտիլիպ, միւթէագըպէն գաթթան տէտիկիմիլ քիմնէ,
էլլի եաշլարընտա, զայիֆ, տաղ գաֆալը, կէօզլէրի չուգուր,
վէ ալնը պուրուշմուշ պիր ատէմին կէլտիկինի կէօրտիւ:

Մէրգում, էսկի պիր կիճէլիք վէ աեաղընա բապուճ կի-
եինմիշ իտի:

Դօզլէնի իւք տէֆա կէօրէն, անը, իշտէն չէքիլմիշ, վէ
բաղարարը պիւեիւք լօգանթալարտա թապլ տ'օթ տէնիլէն
ուսուլտէ եէմէք, վէ հաֆթանըն սաիր կիւնլէրինտէ խանէ-
սինտէ էթ եէմէնի վէ սալաթա եէեէրէք, իհթիեարլըգ
կիւնլէրինի քէմալը հուգուր վէ մահգուգիեէթլէ կէշիրմէքտէ
պուլունմուշ նամուսուր պիր պագալ զանն իտէր իտի: Պու
ատէմին սիմասընտա միւշահէտէ օլունան թէպէսսիւմտէ, սա-
տէտիլանէ կէօրիւնիւր իտի: Փագաթ գաթթան՝ միւճէրրէպ
օլան կէօզլէրիլէ թէճէսսիւս իթմէքլէ, մէրգումըն զահիրի
սատէտիլիկի ալթընտա քիւսթախանէ վէ գարարընտան ապա
տէօնմէզ պիր թապիեաթ վէ ախլէագը վահշիեանէ մէվ-
ճուտ օլտուղունու, վէ քէնտիսի Հէրքիլէս կիպի գուվլէթլի
օլուպ, պաշընըն տաղլըղընա նիսպէթէն պազուլարըյա կէօք-
սիւ սալը, վէ զայիֆլիկինէ մուգաշլլ վիճուտի էմալսիլ
սուրէթտէ սինրլի իտուկինի անլատը: Շու գատարքի Դօ-
լար իլէ գաթթան պիրիպիրինէ պէնղէմէտիքլէրի կիպի, օ
ատէմտէ մէրգումարա պէնղէմէզ իտի: չիւնքի Գօլար՝ օ-
թուղ պէշ գըրգ եաշլարընտա ուղուն պօյու, զայիֆ վի-
ճուտլու, սիեահ սագալ վէ պընըգլը, վէ սիվիլ էլպիսէլի
պիր միւլագիմ՝ զապիթ թարղընտա օլուպ, ատի պիր գատըն
նաղարընտա կիւզէլ տէյի ֆարզ օլունապիլիր իտի:

Գօլար՝ վագթիլլէ ապքէրլիք իթմիշ իտի, վէ պիր տէրէ-
ճէ էսրարի օլան վէ զէմանէմիղին ճէմիյեաթը պէշէրիեէսինի
իտարէ իտէն գանունլար թարաֆընտան միւսաատէլի օլմա-
մասըյա պէրապէր, նիշէ սատըգ վէ զայրէթքէշ թարաֆ-
կիրանա մալիք պուլունան սէնաաթը ճէտիտէօինէ բաղմէն,

էլան ասքէրլիք թավր ու հարէքէթինի մուհաֆազա իթմիշ իտի :

Դաբթան իսէ , պիլաքիս անճագ եիրմի սէքիզ չաղարընտա օլուպ , ֆագաթ լէհճէսի սարը վէ քէնտիսի թիւյսիւզ օլմասըյլա , եիրմի տէօրթ հաշընտա պիլէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի :

Մէրգում , օրթա պօյլու , զայիֆ , վէ սաչլարը սարը օլմասընա մուգապիլ սիեահ կէօզլէրինտէ բարլաեան շիտտէթլի պագըշընտա , քէնտիսինտէ հագրգէթէն էրքէքլիկէ մախսուս թավր ու հալ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Դաբթան՝ Լօնտրատան հէնուզ Բարիսէ կէլմիշ օլուպ , էսրաբի վէ տէհշէթլի պիր նամ ու շէօհրէթ պրագմըշ օլտուղու Լօնտրա շէհրինտէ գաբթան Վիլիամս տէյի թէսմիեէ իտիմիշ իտի իսէ տէ , իհթիմալքի պու իսմ , քէնտինին ասըլ իսմի տէյի իտի :

Գօգլէ՝ գաբթանը սէլամլատը , վէ մէրգումուն քիմ օլտուղունու սօրարճասընա Գօլարա պագմասընտա , Գօլար , սապըգ ասքէրլիք թարզըյլա ,

— Ամիրիմիւ տիր , տէտի :

Օլ վագըթ Գօգլէ , հիւրմէթ տաիրէսինտէ տիգգաթ իտէրէք գաբթանը թէտգիգ իյլէտի , վէ եավաշ սէտա իլէ ,

— Հէնուզ բէք կէնճ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Գօլար տա , մէրգումուն գուլաղընտան ,

— Լօնտրատա էմսալի կէօրիւմէմիշ պիր ատէմ տիր , տէտի :

Մուախսարէն Գօլար՝ աշիքեար սուրէթտէ աթիտէքի սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիեան իթտի :

— Թավշանլարըմըզ պ'ր տագըգատան կէլէճէք տիրլէր : Սապահըն սաաթ պիրի իլէ իքիսի արաորնտա պուրատա պուլունմալարընը քէնտիլէրինէ իթար իթմիշիմ տիր . շիմտի իսէ , սաաթըն պիր չալտըղընը իշիտիեօրում : Կէլտիքլէրինտէ սէն գապուլ իտէրսին Գօգլէ :

— Սիզ նէ՞ հաբաճագորնըղ :

— Պէ՛ն ամիրիմիզին եանընտա տուրուպ, պու տէլիքտէն ատէմլէրիմիզի քէնտիսինէ իրաեէ, վէ հագգլարընտա մուխթասար մալիւմաթ իթա իտէճէեհիմ :

— Անլատըմ :

Օլ էսնատէ սօգազ դարուսու եավաշճա վէ մանէատար սուրէթտէ չալընտըղընտան, Գօզլէ,

— Իշթէ պիրի կէլտի, տէտի, վէ էլինտէ մում թուլթաւազ աշաղըեա էնտի . այնի վագըթտա Գօլար վէ գարթան՝ Գօզլէնին սալօնու իթթիսալինտէքի քիւչիւք օտատա գաւանըպ, մումարընը սէօնտիւրտիւլէր :

Արատան իքի տագըզա կէչտիկինտէ, սախթէ պագալ՝ կէնճ, զայիֆվիճուտ, ֆրիզէ սալը վէ չիք էլպիսէլի պիր քիմսէ իլէ թէքրար եօգարը չըգտը, վէ գարթան՝ կէօզիւնիւ տիվարտաքի տէլիեէ վագ իթտիկի էսնատէ,

— Իֆէնտիմ, - տէտի Գօլար եավաշ սէտա իլէ, - պու տէլիգանը՝ միւթէպէր պիր ֆամիլեանա մէնսուպ տուր : Իկէր բօլիս իլէ միւնասէպաթը օլմասա, վէ թէվգըֆիտիլմէք իւզրէ Բօշֆօր գալէսինէ կէօնտէրիլմէսէ իտի, եա ումուրը սալիեէեէ եախօտ ալէմի տիրօմասիեէ կիրէպիլիր իտի : Ասըլ իսմի չըվալիեէ տ'Օրնի օլուպ, ֆագաթ էմրի պասիրէթէ ըիսեէթէն պու իսմի թէպտիլ իտիլմիշ տիր : Պրէտա սօգաղընտաքի գատընլար՝ պու տէլիգանընը ֆէվգէլատէ սէվտիքլէրի հալտէ քէնտիսինէ Պիսթօքէ լագապընը վէրմիշլէր տիր :

«Պիսթօքէ ագըլը պիր չօճուգ տուր, վէ աշ չօգ մէհարէթ ու լիեագաթը վար տըր : Լանսղընէ տէնիլէն քեաղըտ օեռնուռնտա ուսթա տըր, վէ իճապընտա միւքէմմէլէն պըչագ գուլլանապիլիր : Պիր սաման չէօբիւ իլէ Ֆիշէ ֆապրիգատընըն մամուլաթընտան օլան քիլիտլէրի աշար, վէ վիճուտի օլ գատար զաիֆ տիրքի, է՛ն տար վէ քիւչիւք տէլիքլէրտէն պիլէ կէչէպիլիր :

Գարթան . - (Թահգիրամիզ սուրէթտէ .) Պունա ինանմագ իշին, կէօբմէք լագըմ տըր :

Շըվալիկէն Պիսթօքէտէն սօնրա, արտարտա, Մուրադս խամինտէ, պիւեհիւք վէ գըրմըղը սագալլը, վէ Մօնթէսքիէօ սալասընըն գահրամանը կիպի, ղանէթ իրի պոյլու պիր քիմսէ, գուրու վէ զայիֆ, ֆագաթ գուվվէթի եէրինտէ վէ մավի կէօղլէրի քէտի կէօղլէրի կիպի բարլագ տիկէր պիր քիմսէ իլէ իչէրի կիրարիլէր: Գօլար՝ մէրգուվարը կէօթէրէրէր,

— Իշթէ Օրէսթ իլէ Բիլատ: Մուրադս իլէ Նիգօլօ: Թուսօնտա իքիսի տէ օն սէնէ այնի ղինճիրլէրի թաշըեարագ, հապսխանէտէ վագըթ կէչիրմիշլէր, վէ հապսխանէտէն չըդտըգլարընտա շէրիք օլմուշլար տըր: Մուրադս՝ բազար կիւնլէրի գահրաման գըեաֆէթիլլէ վէ Նիգօլօ տա բայլաչօ գըեաֆէթիլլէ հուտուտլարտա տօլաշըրլար: Ջաթընըզ պուշլարըն պօշ վագըթլարընտան իսթիֆատէ իտէպիլիրսինիզ, տէտի:

Գարթան. - Պուշլար պէնիմ իշիմէ տահա եարարլար:

Ջիքը իթտիկիմիզ մէգքիւր իքի արթիսթլէրտէն սօնրա գըրմըղը սաչլը վէ մավի պլուզ կիլմիշ պիր տէլիգանլը կէլտի: Պուշուշն էլլէրի՝ տէմիրճի էլլէրի կիպի սիմսիեահ իտի:

Գօլար. - Պու տա գուլմբանիամըղըն չիլինկիրի տիր, տէտի:

Վիլեան. - Բէք էյի, տէյի ճէվապ վէրտի:

Ջիլինկիրտէն սօնրա կէլէն՝ պիր աղ շիշմանճա, գաֆասը պիր աղ տաղ, պաշտան անաղա դատար թէմիզճէ սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ, պէեազ գրավաթ պաղլամըշ, վէ մավի կէօղլիւք թագմըշ իտի: Մէրգուլմըն գօլթուլու ալթընտա պիւեհիւճէք սիեահ պիր ճիզտան օլուպ, պուրնուշըն խայլիճէ գըզարմըշ օլմասընտան՝ շարապա ֆէվգէլատէ միւպլթէլա պուլուշուտուլու անլաշըլմագտա իտի:

Գօլար. - (գարթանըն գուլաղընտան.) Պու տա պիր մուգավէլաթ մուհարըրիք քեաթիպի տիրքի, պաղը ֆէլաքէթլէր սէպէպիլլէ իտարէխանէսինի թէրքլէ, շիմտի բէք տէ մալիւմ օլմանան պիր մահէլլէ տախիլինտէ, Մօնտէթուր սօգաղընտա ատի պիր տաիրէ աշմըշ տըր, իսմի Նիվարտէ տիր,

վէ խայրիճէ կիւզէլ եազըսը վար տըր: Հէլէ հէր եազընը թագլիտ իթմէքտէքի սէնաաթընտա մահիր տիր: Հասըլը սայքի գալէմ տիվանէսի տիր:

— Կէօրիւրիւզ:

Մուգավէլաթ մուհարրիբինտէն սօնրա, գումբանիանըն պագի տէօրթ ազասը կէլտիլէր քի, պունլար, գարիունը քիրամըմըզա արզ վէ պէնան իտէճէկիմիզ իշպու մուֆասսալ հիքրաեէտէ մուլափին սըֆաթըյլա իսպաթը վիճուտ իտէճէքլէր տիր:

Իշպու թէֆթիշ վէ թէագիգ խիթամ պուլտուղունտա, Դօլար՝ գաբթանա խիթապէն,

— Նիհանէթ, էֆէնտիմ, ատէմլէրիմիզէ կէօրիւնմէք իսթէրմիսիկ, տէտի:

Վիլիամս. — Խայր:

Դօլար. — (Թէաճճիւպլէ.) Աճա՛յիպ, էֆէնտիմ, խօյնուտ գա՛լմատընըզ մը:

— Հէմ գալտըմ, հէմ գալմատըմ. լաքին հէր նէ օլուր իսէ, գումբանեամ իլէ մուամէլաթըմտա, սէնին վասըթա օլմագլըղընը իսթէրիմ. քէնտիմի թանըթմանը արզու իթմէմ:

— Իսթէտիկիսիկ վէճհլէ օլսուն, էֆէնտիմ:

— Պու ճէսուր ատէմլէրին նէնէ գուլլանըլաճագլարը հագգընտա եարըն կէօրիւշիւրիւզ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, գաբթան, աեագլարընըն ուճունա պասարագ, եարը աչըգ օլան գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, վէ «եարըն այնի սաաթտա, այնի մահէլլտէ պուլուշալըմ. շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլսուն» տիեէրէք, մահէլլի մէգքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի:

Պու սուրէթլէ գաբթան Վիլիամս, գարանլըգ օլան նէրտիվլէնտէն էնիպ սօգաղա վասըլ օլտուղու կիպի, Դօլար տա մանէթիստէքի ատէմլէրին նէզտինէ կիթտի:

Վիլիամս՝ պիր խայրի սօգագլարտան կէշիպ, Շաթլէ մէյտանընա մուվասըլէթ իթմիշ իքէն, Սէն-Տընի սօգաղընտան իքի աթլը պիր արապանըն սիւրաթլէ կէլտիկինի կէօրտիւ, վէ

արապաճընըն վա՛րտա տէ՛յի պաղըրմա՛սընա ըաղմէն, մէրգու՛մ,
մէրագ իլէ արապաեա եագլաշմասընտա, քէնտիսի վէ արա-
պա պիր կազ ֆէնէրինին ալթընտա գարչը պէ գարչը կէլտի-
լէր: Վիլիամս կէրի յէքիլտի իսէ տէ, ճամլարը էնտիրիլմիշ
օլան արապաեա աթֆը նազար իտիպ, մէզքիւր կազ ֆէնէ-
րինին ըչըղը սաեէսինտէ արապատա օթուրմուշ օլան քիմսէեի
կէօրէպիլտի, վէ օ անտէ, «Արման» տէյի նիտա իթտի իսէ
տէ, արապա սիւրաթլէ կէլտիկինտէն, տէրուռնինտէ օթուր-
մուշ օլան վէ Վիլիամս թարաֆընտան Արման թէսմիեէ իտիլէն
շախս՝ շիւպհէսիզ նէ՛ մէրգու՛մու կէօրտիւ, նէ՛ տէ չըգարտըղը
պօղուգ սէսի իշիտէպիլտի:

Գաբթան Վիլիամս, պիր միւտտէթ գըմըլտանմագսըղըն
տուրտուգտան սօնրա, ըրթթըմլարա տօլլու կիթմէքտէ օլան
արապաեա պագտը. պատէհու իքի գօլլարընը գափուշտու-
րուպ, ատալէթճուեանէ պիր սէտա իլէ,

— Նիհաեէթ է՛յ գարընտաշ, սէն ֆագիլէթ մէրքէզի,
պէն տէ ֆէնալըգ վէ սուի ախէագ մէնպար օլարագ եինէ
պիրիպիրիմիզի գարչըլատըգ: Շիւպհէսիզ աշըրտըղըն ալթուռն
իլէ շու եա պու պէսպախթըղը թէսէլլիեէ կիտիեօրսուռն: Բէք
ալէա, մէյտան իքիմիզին տիր, զիրա իշթէ պէն հէնուզ
Բարիսէ ափտէթ իթմիշ օլտուղում՝ հալտէ, ալթուռնա վէ զա-
րազ ու ատալէթէ սուսամըչըմ՝ տըր, տէտի:

Իրթէսի կիւն, գաբթան Վիլիամս, Գօլարա վագը օլան
վատը մուճիպինճէ, վագթը մուսայեէնտէ քէօբրիւնիւն քէմէրի
ալթընտա պուլուռնտու, վէ եինէ էսրարի ըսըղընը չալտը:

Գօլար իսէ, զաթէն մէրգու՛մա պէքլէմէքտէ օլմասըյա,
ատըմլարը սէսինի իշիթտիկինտէ աեաղա գալդտը, վէ իս-
թիգպալէ կիտիպ, եափաշ սէտա իլէ,

— Գաբթան, զանն իտէրիմքի, կիւզէլ պիր քէլէբիր
պուլտում, տէտի, վէ մէրգու՛մու քէմէրին ալթընա կէօթիւրիւպ,

— Օն իքի պին ֆրանգլըգ պիր իշ էլտէ իթտիմ, տէյի
իլափէթէն պէեան իթտի:

2

Եանքէսիճիլէրին սապըգ սէրկէրտէսի գարթան Վիլիամս իլէ Լօնտրատա մէրգումուն էմրի թահթընտա չալըչմըչ օլան Դօլար պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէն սօնրա, Դօլար, Դօգլէնին էվինին պիր տաիրէսի տէլիկինտէն, թէչքըլի մուգարրէր օլան գումբանիանըն միւսթէլիֆ ազասընը գարթանա կէօսթէրմէքտէ օլտուղու սըրատա, պիր գօնազ արապաոր՝ Մարէտէ, Բիւլթիւր Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա պիր օթէլին բիչլեահընտա տուրտու: Էվլէլճէ տախի եազմըչ օլտուղումուզ վէճհլէ, օլ էսնատէ խաֆիֆ պիր եաղմուր եաղմագտա օլուպ, գալտըրըմարը ըսլաթմագտա վէ սօգաղար խալի պուլունմագտա իտի:

Զիքը իթտիկիմիզ օթէլ՝ աթիգ պիր պինա օլուպ, պունուն էն եագըն վագըթլարտաքի թամիրաթը, տէօրտէլնճիւ Հանրի գրալըն զէմանը սալթանաթընտա վուգու պուլմուչ, վէ զէմանը մէգքիւր իսէ, Մարէ սէմթինին էն բարլագ տէվրի օլմուչ իտի: Պինաի մէգքիւր՝ հավլի իլէ պաղչէ արասընտա ինչա իտիլմիչ օլուպ, իքի գանատըլը օլան սօգազ գարուսու՝ գալընճա տէմիր գաբըլ մէչէտէն օլտուղու կիպի, իւզէրինտէ տէ ըսֆենքս տէնիլէն իքի ատէտ հէյքէլ իլէ թուլթուլուլմուչ օլարագ, խանէտանըլը արմասը պուլունմագտա իտի:

Իչպու արմա աչընմըչ օլմասըյլա, բէնկլէրի լաեըգըյլա անլաչըլմամագտա իտի իսէ տէ, ալթընտա, վագթ ու զէմանըն հիւրմէթի սաեէսինտէ մուհաֆազա իտիլմիչ օլան պիր գայտտան, մէգքիւր օթէլին, սէքիզինճի Շարլ գրալըն զէմանը սալթանաթընտա ինչա, վէ 1530 վէ 1608 տէ թամիր իտիլմիչ իտուկի, վէ մուախարէն գրալիցա օլմուչ օլան տիւշէս Ան սը Պըրթանեը իլէ պէրապէր Ֆրանսա սէրայընա կէլմիչ օլան անասըլ Պըրթանեալը Գէրկազ-Գէրկարէլ խանէտանը

աստի՛թիւնվանընըն իգամէթկեհա՛նը օլմուշ պուլունտուղու անլաշըմագ տա իտի :

Մէգքիւր արապա իշպու օթէլին էօնիւնտէ տուրտուղունտա , սէյիս՝ չանը չալմասըյլա , գաբունուն իքի գանատը աշըլարագ , արապա հավլիեէ տախիլ օլտու , վէ օթուզ պէշ չաղլարընտա պիր աոտէմ՝ արապատան աշաղըեա էնտի :

Այնի վագըթտա նէրտիվէնին իւթ թարաֆընտա ըջգ կէօրիւնիւպ , իհթիեար պիր քիմսէ տէ , մէրգում կէնճի իսթիգպալէ միւսարաաթ իթտի :

Մէրգումն աղարմըշ օլան սաշլարընա , պրեդլարընա վէ ֆափօրի սագալընա պագըլըրսա , իլք նաղարտա իհթիեար օլտուղու կէօրիւլիւպ , ֆագաթ գուվվէթլի վէ տօղրու եիւրիւեիւշիւնտէն , վէ ճէսուրանէ պագըլընտան , հէնուզ տիրի վէ տինճ պիր աոտէմ՝ օլտուղու աշիքեարէն անլաշըմագ տա իտի , Պէլքի ալթմըշ պէշ չաղլարընտա իտի , լաքին էլլի եաշընտա օլան աոտէմէր կիպի գավի իւլպիւնեէ իտի :

Մէրգում , սիւրաթլը աոռմլար իլէ կէնճ աոտէմի գարշըլաեարագ ,

— Էֆէնտիմ , զաթընըզ հիշ պիր վագըթ պու գատար կէճ գալմատըղընըգաւան , տիւշարը էնտիշէ օլմանա պաշլամըշ իտիմ , տէտի :

Արման տը Բէրկազ օլան պու կէնճ քիմսէ , մէրգում իհթիեարա ճէվապէն ,

— Ազիզիմ Պասթիէն , տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղում մէմուրիեէթի իճրա իթմէք իշին , վագըթ՝ կէշէր պիր ագչէ տիրքի , պունու պիլա թէրէտտիւտ վէ էնտիշէ սարֆ իթմէք կէրէք տիր , տէյի պէհան իլլէտի :

Պատէհու կէնճ քիմսէ , Պասթիէնին գօլթուղունա տաեանարագ , պիրլիքտէ օթէլէ կիրտիլէր : Արման , բէտէրինտէն միրաս գալան ճէսիմ սէրվէթէ միւթէսարըրֆ օլտուգտան սօնրա , Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա իւթիեարը իգամէթ իթմիշ իտի . զիրա օ մահէլին եալընըղըղը վէ մէրքէզտէն ուզագ օլմասը՝ մուճիպի մահզուգիեէթի օլ-

տուգտան պաշգա, ամէլէ վէ ֆուգարա սընըֆլարընա տա պու սաեէտէ եագըն օլարագ, անլէր հագգընտա կիզլի սուրէթտէ խայրխահլըգլար իճրա վէ սատագալար իթա իտէպիլմէքտէ իտի:

Պասթիէն, մէրգուումս իշ օտասընա կէօթիւրիւպ,

— էֆէնտիմ, զանն իտէրիմքի, եաթաճագսընըզ, տէտի:

Արման. - խայր, խայրխահ Պասթիէնիմ, պիր գաշ մէքթուպ եազաճաղըմտան, հէնուզ եաթմագ ֆիքրինտէ տէյիլիմ. էվլէլ էմիրտէ վազիֆէմի իճրա իթմէլիեիմ, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ եազըխանէսի գարչըսընտա օթուրտու:

Պասթիէն. - Ֆագաթ էֆէնտիմ, քէնտինիզի պու գատար եօրմագլա մահվընըզա սէպէպ օլաճագսընըզ:

— Ճէնապը Ալլահըն մէրհամէթի պիւեիւք տիւր, պէն իսէ մահզա օ նամա չալըշտըղմ ճիհէթլէ, Հագգ թէալանըն պէնի ուզուն միւտտէթ գավի իւլ պիւնեէ մուհաֆազա իտէճէկինէ էմինիմ:

Պու արա գարու չալընտըղընտան, Արման՝ մէմուլին ղայրի պիր վագըթտա վիզիթա վուգուինտէն տօլաեը թէաճհիւպտէ գալարագ,

— Կիրինիզ, տէտի, վէ գարու աչըլտըգտա, թավր ու գըեաֆէթինտէն՝ սօգագ քէօշէլէրինտէ պէքլէեէն համալլարտան պիրի օլտուղու զանն օլունան մէճհուլ պիր քիմնէ, էշիք իւզէրինտէ զահիր օլուպ, էվին պիր խըզմէթքեարը վասըթասըլա իչերի կիրտի, վէ իֆատէեէ ազաղլէ,

— Միւսիւ գօնթ տը Բէրկազը կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի:

Արման. - Պէն իմ:

Համալ՝ Արմանը գապաճա սէլամյաերպ, համիլ օլտուղու պիր մէքթուպու մէրգուումս թագտիմ իթտի, վէ օ տախի իշպու մէքթուպըն մէօհրիւնիւ եըրթըպ, Բէրմօր իսմիլլէ իմզալանմըշ իտուկինի կէօրտիւ իսէ տէ, նէ՛ եազըսը, նէ՛ տէ մէզքիւր իսմ՝ ֆիքրինտէ հիշ պիր խաթըրէ հասըլ իթմէտի: Պատէհու քէնտի քէնտիեէ, «օգուեալըմ» տիեերէք, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Միւսիւ գօնթ ,

«Սիւզ՝ ուրուվը ճէնապլէ մութթասըֆ պիւեիւք պիր զաթ-
սընըզ : Մահգաս խայրխահլըգ ուղըունա ճէսիմ պիր սերվէթ
ֆէտա իտիեօրսունուզ : Զաթընըզա միւրաճաաթ իտէն քիմնէ
խսէ , էնվաի իզթիրապաթը գալպիեէ իլէ միւզտարըպ վէ սօն
սաաթընըն եազլաշտըղընը հիսս իտէն պիր քիմնէ տիր : Հէ-
քիմէր՝ ալթը սաաթ էօմրիւմ գալմըշ օլտուղունու թէէմին
իտիեօրլար : Պիր ան էվվէլ կէլին , սիզէ նէճիպ վէ մուգաա-
տէս պիր վազիֆէ իհալէ իտէճէեիմ : Օ վազիֆէեի եալընըզ
սիզ իճրա իտէպիլիբսինիզ :»

Արման՝ համալա տիգգաթլէ պադարագ ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր , տէտի :

— Իսմիմ Գօլար տըր . Մ . Գէրմօնուն օթէլինտէ իգամէթ
իտէրիմ . օթէլ խըզմէթճիսի պու մէքթուպու զաթընըզա
կէթիրմէքլիկիմի իսթար իթտի , տէյի համալ ճէվապ վէր-
տի , վէ պու սըրատա էօյլէ պիր հալ իրաեէ իթմէքտէ իտի
քի , գաթթան Վիլիամնըն վէքիլի օլտուղու ասլա անլաշըլա-
մամագտա իտի :

Արման . - Սիզի կէօնտէրէն զաթ նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր :

Գօլար . - Սէն-Լուիզ-ան-Լ'իլ սօգաղընտա :

Արման , արապասընըն հազըր իտիլմէսինի էմր իթմէքլէ ,
եիրմի տադըգա սօնրա , արապասընա ըաքիպ օլտուղու հալ-
տէ , հավլիսինին գալտըրմը իւզէրինտէ թիւրէմիշ օլան
օթլարտան՝ եիւզտէն պրադըլմիշ վէ հալը մահղունիյեէթ քէսպ
իթմիշ օլտուղու անլաշըլան էսկի պիր պինանըն արապա գա-
բուսունտան իչէրի կիրտի : Օլ էսնատէ շէֆֆագ սէօքմէեէ
պաշլամըշ օլտուղունտան , պինանըն պիրինճի վէ իքինճի գաթ
բէնչիրէլէրի սըգը սըգընա գաբալը օլտուղու , վէ պունլարըն
արգասընտան էսէրը զիեա միւշահէտէ օլունմատըղը կէօրիւ-
մէքտէ իտի :

Իւնիֆօրմա կիյմիշ օլմաեան վէ էլպիսէսի՝ օթէլին խարիճի

ճիհէթի կիպի էսկի պիւսկիւ օլան պիր խըղմէթ.քեար, էլին-
տէ պիր լամպա թութարագ, Արմանը, րէնկի սօլմուշ րէրտէ
վէ խալըլար, վէ զէմանը գատիմ մօտասը մուճիպինճէ մա-
մուլ թէճէմմիւլաթ իլէ թէգեին իտիլմիշ օլան պիր գաշ տաի-
րէլէրտէն կէշիրտիքտէն սօնրա, նիհաեթ պիր եաթագ օտա-
սընա իտիալ իթտիքի, պունտա ըշըգ հանմագտա իտի,
իշպու օտանըն օրթասընտա եալտըղը սիթունլարը հավի
ճիպինլիքլի պիր գարեօլա պուլունուպ, պունուն՝ րէնկի սօլ-
մուշ օլան իբէքլի գումաշընըն տիւրիւմլէրի տիշարը սար-
գըլմըշ իտի, իշպու եաթագտա, Մ. տը ֆէրկազ՝ գուրու,
զպիֆ, ալնը սարարմըշ, սաշլարը տէօքիւլմիւշ, վէ կէօղէ-
րինտէ զարիպ պիր բարլագլըգ հասըլ օլմուշ իհթիեար պիր
ատէմին եաթմըշ օլտուղունու կէօրտիւ:

Մէրգում իհթիեար՝ էլի իլէ Արմանը սէլամատըգտան
սօնրա, եաթաղընըն պաշ թարաֆընտա պուլունան պիր իս-
կէմլէեի կէօսթէրտի: Մուախսարէն վագը օլան իշարէթի իւ-
զէրինէ խըղմէթ.քեար տիշարը չըգտը:

Արման՝ կէօղէրի բարլամագտա օլան իշպու իհթիեարա
միւթէաճճիւպանէ պագմագտա, վէ պու ատէմին վէֆաթը
հագըգէթէն եագըն օլուպ օլմատըղընը քէնտի քէնտիեէ
սիւալ իթմէքտէ իտի:

Իհթիեար՝ միւսաֆիրինին միւլահագասընը քէշֆլէ,

— Միւսիւ, րէվիշի հալիմսէն վէֆաթըմըն եագընտա
վուգու պուլաճաղը անլաշըլմատըղը մալիւմ տիւր. լաքին հա-
գըգէթի հալ պու եօլտա տէյիլ տիր: Պէնի թէտալի իաէն
թապիպ՝ սէնաաթընտա զաեթ մահիր օլտուղու ճիհէթլէ,
սապահըն սաաթ տօգուղունտա թէլի հա՛աթըմըն գաթթ
օլունաճաղընը պիլտիրտի, տէտի:

Արման. — Փագաթ միւսիւ, թապիպլէր չօգ տէֆա եա-
նըլըլար:

— Պէնիմ թապիպիմ աւլա ետնըլմագ. պունունլա պէ-
րապէր, մատտէ պու խուսուսա տայիր տէյիլ տիր:

Արման՝ էլան իշին նէրէեէ վարաճաղընը անլաեամաեա-

րադ իհիսեարա պագմագտա օլտուղու հալտէ, մէրգուժ
իֆատաթընա շու սուրէթլէ տէվամ իթտի.

— Միւսիւ, պէնիմ իսմիմ պարօն Գէրմօր Գէրմարուէ
տիր, վէ ալէմ նազարընտա նէսլիմին էն սօն ազասը զանն
օլունտուղում հալտէ թէրքի հաեաթ իթմէքտէ իսէմտէ,
ֆամիլեամա մէնսուպ պիր էրքէք եա գատընըն եաշամագտա
օլտուղունու մէմուլ իթմէքտէսիմ: Վէֆաթըմտան սօնրա,
արգամտա նէ՛ ադրապա նէ՛ ահրապա պրագմաեօրում: պի-
նաէն ալէյհ պէնիմ իշին հիշ պիր աղլաեան պուլունմաեաճագ-
տըր, գիրա եիրմի սէնէտէն պէրու օթէլիմին էշիկինտէն կէշ-
մէմիշիմ տիր: Սօն սաաթըմտա, միւսիւ, օն պէշ սէնէտէն
պէրու եէկեանէ ըէֆիգիմ օլմուշ օլան շու կէօրտիւկիւնիւզ
իհիսեար խըզմէթքեարտան պաշգա կէօզլէրիմի գարաեա-
ճագ քիմաէ պուլունմաեաճաղընը, վէ վարիսիմ օլմաուղը ճի-
հէթլէ, սէրվէթիմին տէվլէթէ ինթիգալ իտէճէկինի միւլա-
հազա իտէրէք, միւթէէսսիր օլմագտաեւմ:

Իհիսեար, չօգ տէֆա գուրու պիր էօքսիւրիւքլէ սէսի
քէսիւտիկինտէն, նէֆէս ալմագ իւզրէ, պիր արա քէլամընը
գաթթ իտիպ, պատէհու շու եօլտա իւալէի մէգալ լյլէտի:

— Իմտի, միւսիւ, սէրվէթիմ ֆէվգէլատէ ճէսիմ, վէ հէ-
ման հիսապսըզ մէրթէպէտէ օլուպ, միւտսէթի հաեաթըմտա
իշլէտիկիմ խէթատան տօլաեը ճէնապը Ալլահըն պանա թախ-
սիս պուեուրտուղու միւճազաթ նէ՛ գատար շէտիտ իսէ, օ
սէրվէթին մէնպաը տա օլ տէրէճէ զարիպ տիր:

Արման, թէաճճիւպիւ արթարագ իհիսեարը տինլէմէքտէ
օլտուղու հալտէ, մէրգուժ իֆատէսինէ տէվամլէ շէօյլէ
սէօյլէտի:

— Տիւնլէյինիզ, ըէվիշի հալիմտէն եէթմիշ եաշընտա օլ-
տուղում զանն օլունուեօր իսէ տէ, անճագ էլլի իւշ եաշըն-
տաեւմ:

«1824 սէնէսինտէ, հիւսար ալայընտա միւլազիմ իտիմ,
վէ Պըլթանեալը ասըլզատէկեանտան օլտուղում կիպի, գըլը-
ճըմտան պաշգա տա միւսթագպէլիմ պուլունմաճագտա իտի:

«Օլ էսնատէ Իսրայէլի մուհարէպէսի պաշլամագտա օլուպ, մէնսուպ օլտուղում իքինճի հիւսար ալայընըն մէրքէզի Պարսէլօն շէհրինտէ իտի :

«Այլթը այ գատար մէնգունէն Բարիստէ իգամէթ իթ-տիքտէն սօնրա, պէնիմ կիպի միւտտէթի մէնգունիյէթլէրի խիթամ պուլան տիկէր իքի զապիթ իլէ պիրլիքտէ ալայըմա ալտէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգտըմ :

«Կիւնտիւզլէրի աթա սիւար օլարագ եիւրիւնօրտուգ . կիճէլէրի տէ կեահ պիր շէհրտէ, կեահ պիր գասապա եա-խօտ քէօյ տէրունինտէ, վէ պազէն տէ, եօլումսլուուն իւզլէրինտէ քեային խալի պիր խանտա եաթմագտա իտիք :

«Պիր կիւն, Թուլուգտան օթուգ իքի քիլօմէթրօ ուզագ-տա վէ Բիրէնէ տաղլարը էթէյինտէ, եէպանի վէ հէման խարապ օլմուշ պիր մահէլլ օրթասընտա քեային ֆէնա պիր խան բիշկեահընա մուվասըլէթիմիզտէ, կիճէ իւթէ կէլտի :

«Ճիվարտա հիշ պիր խանէ պուլունմաեւպ, գարշըմըգտա տաղլարըն պօղաղլարը վէ արգամըգտա դայըն մէզրու պիր թարլա պուլունմագտա իտի : Օ կիւնիւ, իշպու մահէլլտէն տահա զիեատէ իլէրի կիթմէք գապիլ օլմատըղընտան, չօպան բիւսիլիւլիւ տէնիլէն չալընըն պիր տալընտան պաշգա արմասը օլմաեան, վէ սէքէնէսի՝ իքի իհթիեար գարը գօճատան իպարէթ պուլունան օ խանտա կիճէեի կէչիրմէեէ մէճպուր օլտուգ :

«Լաքին օ կիճէսի, էմնալի նատիրաթտէն օլտուղու իւզրէ, խանտա պիզտէն դայրի միւսաֆիր տէ պուլունմագտա իտի : Շէօյլէքի իքի գատըն, Իսրայէլը պիր գաթըրճընըն ըէֆագաթըյա պիզտէն պիր սաաթ էվլէլ օ մահէլլէ կէլէրէք, կիճէեի օրատա կէչիրմէեէ գարար վէրմիշլէր իտի :

«Պու իքի գատընտան պիրի իհթիեար վէ եիւզիւ պուլուղուգ, ֆագաթ տիկէրի՝ եիրմի տէօրթ չաղլարընտա կէնճ վէ հիւսէնա պիր գըզ իտի : Պունլար՝ Իսրայէլի հուտուտընտա քեային Բիրէնէ տաղլարընըն քիւշիւք պիր օվասընտան ալտէթ իթմէքտէ օլուպ, պիրլիքտէ սուրէ իթտիկիմիզ ճի-

հէթլէ, արամըղտա ճէրէհան իտէն միւքեալէմէտէն՝ մահգա իհթիեարէնին գապլըճալարա տէվամը իշին օլ թարաֆա կիթ-միշ օլտուգլարը անխշըլտը :

«Էվլէլ էմիրտէ ասքէլլէրին նամուսքեարլըղը հադգընտա գատընլարճա զաթէն էմնիյեէթ օլունուպ, պինապէրին կի-եինմիշ օլտուգլումուպ ասքէլլի իննիֆօրմա օ իքի գատընլարը թէէմին իթմէքլէ, խան տախիլինտէ գապլիլի իգամէթ օլան եալընըզ իքի օտաեը պիլա վէսվէտէ իշղալ իթտիլէր. պիլտէ ախըր տէրունինտէ պիր սաման եաթադ իւղէրինտէ ուեուգ-լամահա գարար վէրտիք :

«Պիզ իւշ արգատաշ իւշիւմիւղտէ կէնճ իտիք, չադըպ չադըշտըրըեօրտուպ. վէքէնտիմիլի օ տադըգատա ֆաթիհ վէզալիպլէր ատտ իթմէքտէ իտիք. թապիլի տիր քի, պու սը-րատա զիքը իթտիկիմ կէնճ գըղըն կիւզէլլիկի տէ, հէնուզ եիրմի եաշարընտա օլանլարա մախտուս պուլունան թէխայ-եիւլաթըմըզ իւղէրինտէ զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթ-միշ իտի :

«Իշիմիդտէն անասըլ Պէլճիգալը օլան պիրի՝ նամուս ու իֆիէթ ճիհէթինէ բէք տէ էհէմմիեէթ վէրէնլէրտէն օլմատը-ղընտան, պիղէ ալչադճա պիր թէքլիֆ պէեանընա իճթիսար իթտի քի, էկէր ագլըմըզ պաշըմըգտա պուլունաս իտի, օ թէքլիֆի նէֆրէթլէ բէտտ իտէր իտիք. հալպուքի սէրիսշ օլտուղումուղտան, կիւլէրէք գապուլ իթտիք. Խնանըճըսը-նըզ, պիշարէ գըղճըղալ հադգընտա գուրա պրագտըգ, պու գուրատա պէն գազանտըմ :

«Իշթէ, օլ վագըթ, հէման եիւղիւսթիւ պրագըմըշ օլան օ խանտա տէհշէթլի վէ ալչադճա պիր մէնզարէ վուգու պուլտու. չէօլէքի գաթըրճը իլէ խան սահիպլէրինին իիթի-եարը սիւքիւթ իթմէլէրինէ մուվաֆագ օլտուղումուղ, վէզէվալլը իհթիեարէ գատընըն ֆիղան ու ֆէրեատը գարը-սընտա իքի արգատաշըմ թարաֆընտան տա սիւքիւթ իաիլ-տիկի հալտէ, բէնշիրէտէն, կէնճ գըղըն եաթաղը օտաեա փիրտիմ :

Խասթա սէօղիւ քէստի, վէ Արման՝ մէրգումըն սօլմուշ օլան եանագլարը իւզէրինէ իքի տամլա եաշ ագաղղընը կէօրտիւ:

Իհթիեար, իֆատէսինի շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պատէհու, իշար իթտիկիմ խանը վէ նամուսու իղալէ օլունան պիշարէ գըղճըղաղը թէրքլէ, սապահլաեըն էրքէն եիրմի պէշ քիւօմէթրօ գաթը մէսաֆէ իյլէտիք: Օ պիշարէ հագգընտա, իսմինին Թէրէզ օլմասընտան, վէ պօղազընտա ասըլը օլուպ, պանա գարչը մէյեուսանէ ուղրաշըրքէն զին-ճիրինտէն գօրմուշ պուլունան շու մէտայեօնտան պաշգա հիշ պիր խաթրրէմ օլմասըպ, իշպու մէտայեօնու, էլպիսէմին ճէպինտէ պուլտում իսէ տէ, նասըլ օլուպ տա ճէպիմտէ պուլունտուղունա մանէա վէրէմէտիմ:

«Պիր մուհարէպէնին իճրասընտան պիր կիւն էվվէլ Պար-սէլօնա տախիլ օլտուգ. ֆէրտասը կիւն մէյտանը աթէշէ կիրտիկիմիզտէն, հէմթէօհմէթիմ օլան իքի արգատաշլարըմ վէֆաթ իթտիլէր: Անլէրին վէֆաթը իւզէրինէ, ճէնապը Հագգըն էլի իւզէրիմիզտէ պուլունտուղունու միւլահազա իլէ, շայեանը թագպիհ հարէքէթիմտէն սօլաեը տիւշարը իղթի-րապ օլմասա պաշլատըմ:

«Հաթթա էօլիւմտէն գուրթուլուշումու, մահզա ճէնապը Բապպըն պէնիմ իշին տահա միւտհիշ պիր միւճազաթ թէր-թիպ իթմիշ օլտուղունա տէլալէթ ատտ իթմէք կիպի զարիպ պիր հիսսէ թագի օլտում: Հալպուքի բէք չօգ միւտարէպէ-լէրէ տախիլ օլտուղում հալտէ, տաիմա սաղ վէ սալիմ գալտըմ: Կիւնլէր, այլար կէշտիլէր: ճինսեթի վագըամըն խաթըրէսինի ունութմասա պաշլատըղըմ սըրատա, մալիք օլտուղում վէ քիմէ վասիեթ իտէճէկիմի պիլմէտիկիմ իշպու ճէսիմ վէ մէմուլին զայրի սէրվէթէ սահիպ օլտում:

«Մատրիտ շէհրինտէ, Գօրտու սալթիեանը թիճարէթիլէ մէշղուլ օլան պիր իհթիեար եէհուտինին խանէսինտէ իգա-մէթ իտիեօրտում: Անասըլ Ֆրանսըղ օլան պու եէհուտի՝ 1789 տա Բան շէհրինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի:

«Մէնսուպ օլտուղում թապուրուն պիր պիլէթի իլէ, պու-
 եէհուտի թաճիրինին իգամէթ-կեհաշընա կիթտրկիմ զէման,
 թաճիր աղըր սուրէթտէ խասթա իտի: Արատան իքի կիւն
 կէչինճէ, ճան վէրմէք հալինէ կէլիպ, կիճէնին օրթասընտա,
 եէկեանէ պէսլէմէսի պէնի ույգուլմտան ուեանտըրըպ, եար-
 տըմա չաղըրտը:

«Էլպիսէմի եարը կիեէրէք, օտասընա կիտիպ, էլիմտէն
 կէլէն թէտավիի իճրա իթտիմ: Պէնի կէօրտիւկիւնտէ, պիր
 ազքէսպի ճէսարէթ վէ գուվլէթ իտէրէք, ագլը պաշընա
 կէլտի, վէ հագգըմտա պէհանը թէշէքքիւլտէն սօնրա, իս-
 միմի սիւալ իթտի:

«— Իսմիմ Գէրմօր տը Գէրմարուէ տիր, տէյի ճէվապ
 վէրտիմ:

«Գէնտիսի, զարիպ պիր սէսլէ, — Գէրմարուէ՞մի... վա՛յ,
 իսմինիզ Գէրմարուէ՞մի տիր, տէյի թէքըարլատը:

«— Էվլէթ, աէտիմ:

«— Չարուզ, պիր գալէ՛մ, պիր գալէ՛մ, տէյի նիտա
 իթտի, վէ իքի էլինի բէճա եօլունտա գափուշտուրուպ, էսկի
 պիր եաղըխանէկի իրսեէ իյլէտի:

«Ֆիլվազը օ եաղըխանէտէ գալէմ, քեաղըա վէ միւրէք-
 քէպ հօգգասը պուլունուպ, նէ եարաճաղընը պիլմէեէրէք,
 պունլարը կէօթիւրիւպ գարշըսընա գօյտում:

«Իհթիեար՝ էլի տիթրէեէրէք, «մօսիէօ Գէրմօր տը Գէր-
 մարուէեի քէնտիմէ վարիս պրագըրըմ, սէօզիւնիւ եաղըպ
 իմզալատը, վէ օն տագըգա սօնրա քէնտիսի թէրքի հաեաթ
 իթտի:

«Մուախիսարէն միւթէվէֆանըն քեաղըտլարընըն միւ-
 թալէասընտան, իշպու հարէքէթինին սէպէպինի անլատըմ:
 Շէօյլէքի պիւեիւք բէտէրիմ պարօն տը Գէրմարուէ՛ հիճրէթ
 իթմէքլէ, քէնտիսինէ, էմանէթէն իքի եիւզ պին Ֆրանգ
 պրագմըշ վէ օլ վագթըն հիւքիւմէթի՝ պու եէհուտի հագ-
 գընտա շիւպհէ իթտիկինտէն, մէրգում հիճրէթէ մէճպուր
 օլմուշ, վէ Իսքանիաեա կէլէրէք, պիւեիւք բէտէրիմին սէր-

մանէսի իլէ իճրաի թիճարէթլէ մէշղուլ օլարազ , ճէսիմ պիր սէրվէթ բէյտա իթմիշ , վէ պիւնիւք բէտէրիմ բէնտիսինէ իքի եիւզ պին ֆրանգ թէսլիմ իթմիշ օլտուղու հալտէ , օ պանա օն իքի ձիւօն ֆրանգտան իպարէթ ճէսիմ պիր մէպլաղ թէրք իլէմիշ տիր :

«Էկէր գալպիմտէ պիր իզթիրապը ազիմ մէվճուտ օլմասա իտի , պէօյլէ պիր սէրվէթ էօմրիւմտէ պիւնիւք պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէթիրէրէր , պէնի զիեատէսիլլէ մէսրուր գըլաճագ իտի , չիւնքի օլ էսնատէ հէնուզ օթուլ չաղլարընտա պիր կէնճ իտիմ :

«Պինապէրին իլք տէֆա տիւշիւնտիւկիւմ խուսուս՝ Իսբանիանը թէրքլէ , Բարիսէ կիթմէր , վէ հէր թարաֆը արաեըպ , նամուսունու իզալէ իթմիշ օլտուղում թէրէզի պուլուպ , անընլա էվլէնմէտէն իպարէթ օլտու իսէ տէ , մէկէր իսէ միւսթահագգ օլտուղում միւճազաթ պուրատա պանա պէքլէմէրտէ իմիշ :

«Շէօյլէքի հէնուլ Բարիսէ վասըլ օլտուղում , վէ վազթիլլէ ֆամիլեամա այիտ իքէն սաթըլմիշ օլտուղունտան , թէքըրար մուպանասըյլա տէրունինտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունտուղում իշպու էսկի պինատա զարիպ վէ տէհշէթլի պիր խասթալըղա տիւշար օլուպ , տէրունինտէ եաթտըղմը կէօրմէրտէ օլտուղունուլ եաթաղա տիւշտիւմ , վէ եիրմի սէնէտէն պէրու պու եաթագտան գալգամատըմ :

«Էվվէթ , լաեըգ օլտուղում ճէզանա չարըլտըմ :

«Պունճա սէնէլէր , «արգա քէմիկի իլիկինին եուճամասը՝ թապիր օլունան իշպու տէհշէթլի խասթալըղա կիրիֆթար օլտուղում հալտէ , իֆագաթըմը պուլմագտան զայրի մագսէսիմ վէ տիկէր էշէտտի արզում օլմատը : Պիլճիւմլէ աթըպպաի հաղըգանը եարտըմըմա ճէլպ իթտիմ , լաքին հիշ պիրինտէն խայր կէօրէմէսիմ :

«Նիհանէթ պու կիւն , սօն սաաթըմտա , կէօղլէրիմի կէշմիշէ տօղրու չէվիրտիմ , վէ աճապա նամուսունու իզալէ իթմիշ օլտուղում օ պիշարէ հէնուլ հանաթտա՞մը տըր , վէ

պէն տէ պիր բէտէ՞րմիեիմ, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատըմ՝
Շիմտի անլատընը՞ղ մը՝

Արման . - Էվլէթ :

Խասթա . - Իմտի , միւսիւ , սիզին , նէֆսի Բարիստէ , վա-
զիֆէլէրին է՛ն մուգատտէսի , է՛ն մուազզէզինի եանի հյիյիք իթմէք
վէ ֆհնարըղը մէն իյլ հմէք վազիֆէսինի իճրա իթմէք իւզրէ պիւ-
եիւք պիր սէրվէթի վէ տիրաեթինիզի ֆէտա իթմէքտէ օլ-
տուղունուզու , խէֆիեէ մէմուրլարընըզվէ բօլիսինիզ պուլուն-
տուղունու , միւքեաֆաթլար իթա իթտիկինիզի , վէ է՛ն կիզլի
պէտպալսթլըղլարը վէ է՛ն մէսթուր արու բէզալէթլէրի մէյ-
տանա չըգարտըղընըզ թահգըզ , վէ պինապէրին թէրք
իթմէքտէ օլտուղում պու սէրվէթի քիմին իչին թէրք իտիեօր
իսէմ , անը պէլքի պուլապիլէճէկինիզի միւլահազա իթտիմ :

— Փագաթ , էֆէնտիմ , հագդըմտա կէօսթէրտիկինիզ
էֆնիյեթ նէ տէրէճէ մուճիպի իֆթիխար օլսա , էօհտէմէ
իհալէ իթտիկինիզ վազիֆէեի պաշա չըգարապիլէճէկիմի մէ-
մուլ իտէպիլի՞րմիեիմ :

— Օլ պապտէ չալըչըրսընըզ :

— Փագաթ էկէրչի օ գատընճըղազ վէֆաթ իթմիշ իսէ ,
էկէրչի հիսսիեաթը տախիլիեէնիզէ դարչը օլարադ ասլա էվ-
լատը պուլունմսեօր իսէ . . .

— Օ հալտէ վարիսի մութլագըմ սիզ օլուրսունուզ :

— Մէօսիէօ . . .

— Պէնի տինլէեին , տէրէօհտէ իթմիշ օլտուղունուզ թէ-
չէպպիւսիւ պաշա չըգարապիլմէք իչին , նէ՛ գատար էհլի
սէրվէթ օլսանըզ , եինէ քիտֆի սաեղլամազ . Իմտի , սիզէ իհալէ
իթտիկիմ սէրվէթի՝ ֆէլաքէթ սահիպլէրինի թէսէլլիեէ , վէ
Բարիս թէսմիեէ օլունան չու էյիլիք վէ ֆէնալըզ օգիանօ-
սունտա սըղընմըչ օլան միւճրիմլէրի թէէտիպէ հասը իթմէ-
նիզի վասիեթ իտէրիմ :

Արման , սօն տէֆա բէտտ ճէվապը վէրմէքտէ իքէն ,
պարօն՝ էլինի չըմինէ իւզէրինտէքի ասմա սաաթա տօղրու
ուզաթարազ ,

— Պա՛գընը՛, սաաթ երկրիւեօր, վէ վագըթ պիզիմ տէյիլ տիր։ Շու մասա իւզէրինտէքի սանտըգճաեը կէօրիւեօրսուռուգա՛, օնտա միւխթէլիֆ թարիխլէրի համի իքի գըթա վասիեթնամէ պուլաճագսընըլ։ Պիրինճիսի, սիզի պէնիմ վարիսի ումուսիմ գըլմագտա տըր։ Տիկէրի իսէ, Թէրէզին, եախօտ էվլատը վար իսէ, անըն լէհինտէ տիր։ Վուգուաթը միւթէէսսիւֆէ կիճէսինտէ Թէրէզին համիլ օլմուշ օլտուղու մէտայեօնու իքինճի վասիեթնամէ տէրուհինտէ հըֆը իթմիչիմ տիր։ Իչպու մէտայեօն իչինտէ, պիր դատըն սաչլարր վէ թասվիրի վար տըր։ պէսպէլլի օ թասվիր՝ քէնտի վալիտէսինին տիր։ Սիզէ պունտան զայրի էսէր պրագմաեօրում, տէսի։

Խասթանըն սէսի տէրէճէ պէ տէրէճէ ազալմագտա վէ էօլիւմ սաաթը հագլաշմագտա օլուպ, մէրգում, շու հալինտէ,

— Սաաթ ալթըտա պիր բահիպ կէլմէսինի իխթար իթտիմ, տէտի, վէ հէնուզ պու սէօզիւ սէօյլէմիշ իքէն, արապա գարուսուռուն չանը չայրնտը։ Կէլէն քիմնէ՝ բահիպ օլուպ։ պարօն Բէրմօր տը Բէրմարուէնին խոստովանանք օլտուղու, վէ բահիպ վասըթասըյա ձէնապը Ալլահ իլէ պարըշտըղը էսնատէ, Արման պիր թարաֆա չէքիլտի, լաքին խոստովանանքըն խիթամընտա, խասթանըն եաթաղը եանընտա տիզ չէօքիւպ, էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունանլարա մախսուս օլան տուաեը բահիպ իլէ պիրլիքտէ իյֆա իթտի։

Իքի սաաթ սօնրա, վէ հէքիմին քէշֆի վլճհլէ, Մ. տը Բէրմարուէ թէսլիմի բուհ իյլէտի։

Տէրհալ պիր բօլիս գօմիսէրի ճէլպլէ, հէր թարաֆ մէօհիւր ալթընա վագ օլունտու։ Պատէհու Արման, իքի գըթա վասիեթնամէեի համիլ օլտուղու հայտէ, օրատան հարէքէթ իտիպ, միւթէվէֆանըն եաթաղը պաշընտա, Մ. տը Բէրմարուէնին մէքթուպունու Մ. տը Բէրկաղա կէօթիւրմիւշ օլան համալտան պաշգա քիմնէ գալմատը։

Գօլար պու սըրատա կիւլէրէք, վէ նաչա պագարագ,

— Ձեզալը իհիսեա՛ր, քիմսէ հագգընտա շիւպհէ իթմէ-
 եէրէք ըհաթմա թէսլիմի ըուհ իթտին. սէֆիլ պիր քիմսէ
 կիպի էվինէ կիրտիմ, վէ սէն, զէնկին վէ պիլա վէրէսէ պիր
 ատէմտէն նէ եօլտա իսթիֆատէ օլունաճաղընը անլամագ տան
 պաշգա արգըմ օլմատըղընը սատէտիլիկին իլէ անլաեամատը-
 ղըն հալտէ, պիր թավան իչի օտասընտա իգամէթիմէ միւ-
 սատէ իյլէտին:

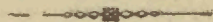
«Ձեզալը իհիսեա՛ր...»

«Շիմտի իսէ, շու խայր ու սէվապ սահիպի օլան Մ. տը
 Գէրկաղ վարիսլէրի արամսեա գալգըչաճագ տըր: Սէն իս-
 թիրահաթընա պագ, գարթան վիլիամս մէշհուր պիր ատէմ
 տիր. պիղ անտէն էվվէլ Թէրէզի պուլաճաղըզ, վէ օ հալտէ
 միլեօնլար պիղիմ օլաճագ տըր, տէտի:

Գօլար, հէնուզ սըճագ օլան մէզքիւր ճէսէտ գարչըսըն-
 տա թէքրար կիւլտիւ:

Մ. տը Գէրմարուէ իսէ, հագըզէթէն թէրքի հաեաթ
 իթմիշ օլտուղունտան, էօլիւմ եաթաղընըն աեաղընտա
 տուրուպ իսթիհգաքեարի սուրէթտէ կիւլէն օ ալչաղը տէֆ
 իթմէք իւզրէ, եաթմըշ օլտուղու մահէլլտէն պաշընը եօգարը
 գալտըրմսեա միւգթէտիր տէյիլ իտի:

Արման տը Գէրկաղտա օլ էսնատէ մահէլլի մէզքիւրտէն
 ազիմէթ իթմիշ իտի:

3

Թանրը վարըշը սօգաղընըն վէ օ մահէլլտէքի պուլվարըն քէօշէսինայէ քեային պիր խանէնին պէշինճի գաթընտա վէ հավլիհէ նաղըր օլան պիր թափան իշի օտասընըն բէնչիրէսի էօնիւնտէ, յունվար այը իշինտէ, եանի գաթթան Վիլիամս իլէ Դօլար պէյնինտէ վուգու պուլան միւքեալէմէտէն թագ-ըրիպա օն պէշ կիւն սօնրա, կէնճ պիր գըզ, սէնաի չիշէքլէր իմալինէ մախսուս պիր թագըմ՝ ալէաթ ու էշեանը համիլ օլան պիր մասա գարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ, քէմալը կէր-մի իլէ չալըշմագտա իտի:

Մէզպուրէ թագըրիպա օն ալթը չաղլարընտա, ուզուն պօլլու, կէօսթէրիշի, լէյլագ կիպի պէեազ, սիեահ սաշլը, վէ գըրմըզը տօտագլը օլտուղունտան, քէնտիսինէ, չակիրտլիք իթմիշ օլտուղու չիշէքճի մաղազասընտա, քիրազ մանէասըն-տա օլան Սըրիզ լագապը վէրիմիշ իտի:

Սըրիզ՝ օլ էսնատէ ճիւզիճէ սըճագ օլան կիւնէշին զիեա-սը օտասընա կիրսին իշին, բէնչիրէսինի նըսփէն աշմըշ օլուպ, Ալֆրէտ տը Միւսէնին թէէլիֆաթընտան օլուպ, օլ վագթըն մօտասը հիւքմիւնտէ պուլունան պիր պէյիթի թէղաննի իթ-մէքտէ իտի:

Իշպու պէյիթ՝ «Պարսէլօնտա էսմէր բէնկլի պիր Անտա-լուզիալը գըզ կէօրմի՞շմիւսիւնիւզ», քէլիմէլէրի իլէ պաշլա-եըպ, մէրգումէ, պէյիթին սօն ճիւմլէսինէ կէլտիկինտէ, թէրթիպ իթտիկի չիշէյին պաղընը պաղլաեարագ, իշպու չիշէք տէմէթինի մասանըն իւզէրինէ աթտը, վէ մահգուզիսէթինի միւպէյեին պիր թէպէսսիւմ իլէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Օն տագըգատան իշիմի պիթիւրիւմ, վէ պունու մա-հէլլինէ կէօթիւրիւպ թէսլիմիթտիքտէն սօնրա, ավտէթիմտէ, գաբունուն արասընտան, Մ. Կրօսուն իշ սալասընա աթֆը նազար իլէրիւմ, տէտի:

Պու միւսհաղաւոր իթտիկի սըրատա, Սըրիզին գըրմըզը տօտադլարընտա, խօշ պիր կիւլիւմնէմէ հաւըլ օլտու, վէ իլավէթէն,

— Նիհանէթ բազար կէլտի. էկէր եարըն տա պու կիւնքի կիպի հաւա օլուրսա, գատընլարըն է'ն պախթիեարը պէն օլաճաղըմ: Նիշանըմ պէնի, վալիտէսի իլէ պէրապէր Պէլ-վիլտէ վանտաթ տը Պուրկօնեբեա կէօթիւրէճէք տիր, տէտի:

Սըրիզ, կիւլէրէք պիր աղ նէֆէս ալտը վէ պատէհու թէք-րար իշինէ պաշատը: Քէնտի քէնտինէ տէ շու սէօզլէրի սէյ-լէմէքտէ իտի:

— Զէվալլը Լէօն, բեաղըտլարընը պուլմագ, վէ ճիւզի պիր արաղիսինի սաթմագ իշին շիմտիեէ գատար մէմլէքէթինէ կիթմիշ վէ ալտէթ իթմիշ օլմագլըզը աճապա նէ՞ տէրէճէ արզու իթմէքտէ տիր: Ա'հ, էկէր Մ. Կրօս կէլէճէք այ քէն-տիսինի իշճի պաշը նասպ իտէճէկինի վատ իթմիշ օլմասա իտի, շիմտիեէ տէկին կիթմիշ օլուրտու:

Սըրիզ, պու արա բէնչիրէնին հագընընտա ասըլմըշ օլան վէ տէրունինտէ պիր արը գուշու ուշմագտա պուլունան պիր գաֆէսէ հարը մահըսնիեթլէ վէ եարը կիւլիւմնէեէրէք պագարագ,

— Է'յ պէնիմ կիւզէլ խանէնտէմ, եագընտա կիւզէլ վէ քիւչիւք պիր էֆէնտիեէ մալիք օլաճագսըն, վէ իքի այտան, սէնին եէմինի վէ սուեուենու իքի քիշի թաղէլէեէճէեէրէզ: Մու-հապպէթ օլուրսա, իքի այ նէ՞ գատար ուզուն կէօրիւնիւ-եօր, տէտի:

Սըրիզ՝ թէքրար պիր ահ իթտի, վէ այնի վագըթտա նէրտիվէնտէ խաֆիֆճէ պիր աեագ սէսի իլէ պիր պէսթէ թէղաննիսինի իշիտէրէք, օթուրմուշ օլտուզու իսկէմլէսինտէն նըսֆէն աեաղա գալգտը, վէ «ֆագաթ պու կիւն հէնուզ ճումաս իրթէսի տիր» տէյի տիւշիւնտիւկիւ կիպի, իլավէ-թէն տէ, - հա՛ Պագգարա տըր, լաքին աճապա նէ՞ սէպէպ վարքի, պիւեիւք գըզգարընտաշըմ, սըգ սըգ տիշարը չըգ-մագտան հաղզ իթմէտիկի հալտէ, օն պէշ կիւնտէն պէրի

տիր տախմա պէնի կէօրմէեէ կէլիեօր, տէտի, վէ դաբուեու աչտըղընտա, զիբր իթտիկիմիզ գատըն իչերի կիրտի:

Պու իբի գատընլար, սաչլարընըն բէնկի միւթէլիֆ օլմասընա բաղմէն պիրիպիրինէ օլ տէրէճէ պէնզէեօրլար իտի քի, մէրգուամանըն գարչը պէ գարչը կէլտիքլէրի զէման, պիրի պիթթէսատիւֆ հաղըր պուլունսա իտի, թէաճճիւպիւնտէն նաչի բէֆը նիտա իթմէքտէն կէրի տուրամազ իտի:

Սըրիզ գումուալ բէնկի, վէ գարա կէօզլիւ օլուպ, պագըչընտա մէսէրրէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա, հալպու քի Պագգարա՝ պէեազ վէ սարըմը, վէ սաչլարը քիւլ բէնկինտէ օլմասընա բաղմէն, կէօզլէրի գարա վէ աօտագլարը՝ Սըրիզին տօտագլարը միսիլլու գըրմըղը իտի:

Եիւզլէրի, չէքլէրի այնի օլուպ, ֆագաթ քէնտիլէրինէ եագընէն պագըլտըղընտա, ֆամիլեաճա միւշապէհէթլէրինէ բաղմէն, սիննճէ, ախէապճա, ատաթ վէ աթվարճա պիրիպիրինտէն ֆարգլը օլտուգլարը տէրհալ կէօրիւմէքտէ իտի:

Սըրիզ օն ալթը եաչլարընտա զայիֆվիճուտ, բարմագլարը քիւշիւք վէ գըրմըղը օլուպ, ուճլարը իշճի օլտուղունա տէլալէթ իթմէքտէ, վէ թըրնագլարը տա, հէր նէ գատար իսթէմամըճա պագըլմագտա իտի իսէ տէ, եինէ էյիճէ քէսիլմէմիշ իտի:

Պագգարաեա կէլինճէ, եիրմի իբի եաչլարընտա օլուպ, պունուն վիճուտի՝ կէնճ գըղլարտա նատիր օլան պիչիմի պիր շիշմանլըղը իհրապ իթմիշ օլտուղու կիպի, էլլէրի տէ լէյապ կիպի պէեազ վէ պալմօմու միսիլլու չէֆֆաֆ, վէ ինճէ տէրիսի ալթընտա մալի տամարլարը միւշահէտէ իտիլմէքտէ իտի: Թըրնագլարը սէրթ վէ պիչիմի օլուպ, հէլէ բարմագլարը թէմամիլէ գուսուրսուզ օլմասըլա, հիչ պիր լյնէնին պաթմըշ օլմասըղը անլաչըլմագտա իտի:

Վէհհասըլ Սըրիզին էլլէրի՝ ամէլէ, վէ Պագգարանընքիլէր իսէ տիւշէս էլլէրի օլուպ, պիրինին գարա կէօզլէրինտէ պագէն խալիսանէ մէսէրրէթ էսէրի, պազէն տէ միւպհէմ վէ թաթլը պիր մահզուհիէթ հալի միւշահէտէ օլունմագտա,

վէ տիկէրինին պագըըը քէսկին, մաղրուրանէ, վէ քէնտի-
լէրին հաիգի իգթիտար օլտուղունու պիլէն վէ կիւղէլլիքլէ-
րինի սիւահ իթթիխազ իթմիշ օլան գատընլարա մախսուս
օլուպ, կէօղլէրինտէ կեահ մէյեուսիեթ վէ կեահ մագսէտէ
էրմէմիշ աղրազը նէֆսանիեէյի շէտիտէեի միւպէյեին պիր
հալ մէվճուտ պուլունմագտա իտի:

Սըրիզին կիեինմիշ օլտուղու ֆիսթան՝ գօլլուդլարը ատի
պիր տիւյմէ իլէ պիլէկինտէն գաբալը վէ գօեու ըէնկտէ
եունլու գումաշտան տիքիլմիշ օլտուղու, վէ գօլլարընտա
եալընըզ պէեազ մանշէթլէր օլուպ, պօղազընա տա քէնտիին
իշլէմիշ օլտուղու կնդտէն, վէ ինճուլէրլէ միւղէյեէն կէրտան-
լըգտան զիեատէ վիճուտինէ եագըշան վէ ալթը ֆրանգ
գըյմէթինտէ պուլունան պօղազ պաղընտան մաատա թէզեի-
նաթը օլմանարագ, մէղպուրէ ճալիպ վէ հիւսէնա պիր թապր
քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, Պագգարա մուար անթիգ թա-
պիր օլունան իբէքլի գումաշտան պիր ֆիսթան կիեինմիշ,
ումուղունա Հինտ քիշմիրինտէն մանթօ ալմըշ, վէ Սիպէրիա-
նըն զէրտէվա նամ հայվանը քիւրքիւնտէն մաամուլ պիր
մանշօն իլէ նըսֆէն էօրթիւլմիւշ օլան չըպլագ գօլունա գըյ-
մէյտար պիր պիլէզիք թագմըշ իտի:

Սըրիզ կիւղէլ վէ ագիլ պիր գըզ օլուպ, էվլէնմէք ար-
զուսինտէ պուլունմագտա իտի:

Պունլարըն բէտէրինին սէնաաթը՝ պագըը իւղէրինտէ
օյմաճըլըգ օլուպ, պիչարէ ատէմ պիր էվին ալթընճը գա-
թընտա թէէսսիսի իգամէթլէ, ֆամիլեասընը կիւճ իլէ պա-
գապիլմէքտէ իբէն, ալթը սէնէ էվլէլ պիր ագշամ, Պագ-
գարա՝ բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար, վէ իքի աթլը պիր
արապաեա ըաքիպէն, կէնճ պիր պարօն թարաֆընտան քէն-
տիսի իչին ինշա իտիլմիշ օլան քիւչիւք պիր օթէլէ տուխուլ
իթմիշ իտի:

Պէշ սէնէ գատար պիչարէ ֆամիլեա՝ պաշտան չըգմըշ
օլան գըզլարընը կէօրմէեիպ, նամուսլու օյմաճը, մէրգուլմէեի
լանէթլէտի, վէ զաթէն չօգտան պէրու գալպ խասթալըզը:

նա տիւշար օլմուշ իբէն , գըզընըն ֆիրարը քէնտիսինտէ օլ տէրէճէ քէտէր հասըլ իթտի բի , նիհաեթէ քօլիւմ եաթաղընա տիւշտիւ . անճագ օլ էսնատէ Պագգարա ֆամիլեասը խանէսինէ ալտէթ իթտիկինտէն , բէտէրի՝ մէզպուրէեէ աֆվ իթտի . ֆագաթ բէտէրին վէֆաթընը միւթէազըպ , գըզը թէքրար էվվէքի էօմրիւնէ պաշլատը . հաթթա շուրասը շայեանը թէէսսիւֆ տիւրքի , օլ անէ տէկին տէրուհինէ , եալընըզ ալնըն թէրի իլէ գազանըլարագ ազէ կիրէն խանէի մէզքիւրտէն վալիտէսինի տէ աեարտըպ , սուի ախլէագըն վէ թէնպէլլիկին թէզիին իթտիքլէրի էօմրէ իտիսալ իյլէտի .

Սըրիզ՝ վազիֆէսինի ունութան վալիտէ իլէ միւթթէհիմէ գըզգարընտաշը արասընտա գալտըղը հալտէ , եաշաեամեերպ թէրքի հաեաթ իթմէսի գապիլ իբէն , ճէնապը Հագգ քէնտիսինի հիմաեէ իլէ , բէտէրինին քիպը ու ազամէթինի վէ չալըմագըլըզ աշգ ու արգուտունու անըն գալպինտէ թէէսսիս իթտի .

Շէօյլէքի Պագգարա՝ մէրգոււմէ վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ արապաեա բաքիպէն կէզտիկի էսնատէ , Սըրիզ , իշար իթտիկիմիզ քիւշիւք օտաեը քիրալաեըպ , ֆամիլեասընըն սէֆիլ էշեասընտան պիր գըսմընը օրաեա նագլ իլէ , իֆրաթ չալըշարագ եէվմիեէ իքի ֆրանգ գազանմագտա իտի . Մէզպուրէ , պիր սէնէտէն պէրու եալընըզճա եաշաեըպ , ճիւզի իճարէսինի մուսթագամէն թէէտիեէ իթմէքտէ , վէ ճիհէզի իշին տէ բարա թօրլամագտա իտի , չիւնքի Սըրիզ՝ մարանկօզլուգտա մէշհուր օլան ուսթասը Մ . Կրօսուն էֆնիյեէթի քեամիլէսինի գազանմըզ պուլունան Լէօն Րօլան իսմինտէ նամուսլու պիր իշճիեի սէվմէքտէ օլուպ , անընլա էվլէնէճէկի մուգարրէր իտի .

Պէլքի տէ գալպինտէ մէրքիւզ օլան պու մուհապպէթ , պիր թարաֆտան ախլէագը պօզուլմուշ օլան գըզգարընտաշընըն , վէ տիկէր թարաֆտան հէր կէօնա ար ու նամուսու աեագ ալթընա ալմըզ պուլունան վալիտէսինին եօլլա . րընա սալիք օլմագտան օլ կէնճ գըզը մէն իթմիշ իտի .

Լաքին Սըրիզ՝ վախտեսիյէ հէմշիրէսինի կէօրմէքտէն տուր օլմանըպ, պունյար եա պիրլիքտէ եախօտ այրը այրը օլարագ վիզիթա վէրիրէր, վէ պազը կիւն ագշամա գատար պէրապէր վազըթ կէշիրիրէր իտի: Հալպու քի Սըրիզ, Պագգարանըն դանէթ պահալը սուրէթտէ պէտէլինի էօտէմէքտէ օլտուղու օթէլէ ար ու հիճապընտան նաշի աեագ պիլէ պասմագ իսթէմէտիկինտէն, քէնտիլէրինէ իեատէի վիզիթա իթմէզ իտի:

Հէր նէ իսէ, իքի գըզգարընտաշ պուլուշտուգլարընտա, մուհապպէթլէ պիրիպիրինէ սարըլտըլար: Պատէհու արալարընտա աթիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Պագգարա. - Սապահլար խայր օլտուն Սըրիզէթ, սապահլար խայր օլտուն սէվկիւլիւ գըզգարտաշըմ:

Ձիչէքճի գըզ, գըզգարընտաշընը, պիր էլլէնճէ ագշամը, պսգգարա տէնիլէն գումար օեուսունու օյնատըղը սըրատա, քիւլլիեթլի ալթուն գազանմըշ օլմասընա մուգապիլ պազը գումարպազլար թարաֆընտան հասը իտիլմիշ օլան Պագգարա իսմիլյէ չաղըրմագտա իզհարը նէֆրէթ իթտիկինտէն,

— Խայրըլը սապահլար օլտուն Լուիզ, տիեէրէք ճէվապ վէրտի:

Պագգարա. - (գըզգարընտաշընըն եանընտա օթուրարագ.) Պու գատար իշի պու սապահտան պէրի՞մի իշլէտին:

Սըրիզ. - (կիւլէրէք.) Էվվէթ, սապահլաեըն դանէթ էրքէն գալգտըմ, վէ պիր ան էվվէլ իքմալ իթմէք իւզրէ ֆէվգէլատէ չալըշտըմ: Պու կիւն ճումաա իրթէսի տիր, վէ իւք տէֆա պէն իշիմի մաղազաեա թէսլիմ իթմէք իսթէրիմ: Պունտան պաշգա եարըն իշին պիր ֆիսթան տիքէճէեիմ, վէ պու կիճէ պիր աղ ույգուսուղ գալմագլա, անը պիթիրմէեէ տէ վագթըմ օլաճագ տըր:

— Տիմէք եարըն կիւզէլլէչէճէքսին:

— Էլպէթթէ, եարըն բաղար տըր:

— Եալընըզ բաղար օլտուղու իչի՞ն մի պու հազըրըղը կէօրիւեօրսուն:

Սըրիզ՝ Իսմինի թաշտըղը քերազ կիպի պիրազ գըզարտը, վէ պատէհու,

— Եարըն Լէօն, պէնի, վալիտէսի իլէ պերապէր Պէլվիլէ կէօթիւրէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պագգարա, գըզգարընտաշընըն չիչէքճիլիք սէնաաթընտա գուլլանտըղը պիր պիզ իլէ օյնամագտա օլուպ,

— Տիմէք էլան Լէօնու սէվիեօրսուն, տէտի:

Սըրիզ՝ (ասլա չէքինմէեէրէք) Էվվէթ սէվէրիմ նամուսլու վէ ուլուվը ճէնապլէ մութթասըֆ պիր տէլիգանլը տէյիլ մի տիր:

— Պէն պու պապտէ աքսինի պէեան իթմէեօրում, ֆագաթ գըզգարընտաշըմ, ամէլէտէն պիր քիմնէ իլէ էվլէնտիկին հալտէ, հէր վագըթ մուզաիգա վէ զարուրէթ իչինտէ պուլունաճագսըն:

— Խայր, պիր զէվճ ու զէվճէ նաֆագալարընը թէտարիք իչին պիրլիքտէ չալըշտըգլարը վէ եէկտիկէրինէ մուհապպէթլէրի օլտուղու թագտիրտէ, ասլա պէտպախթ օլմագլար: Պունտան դաթինազար եագընտա Լէօն ուսթա պաշը օլարագ կիւնտէ օն ֆրանգ պազանաճագ տըր: Պէնիմ իչին քիւչիւք պիր մաղազա թէէսսիս իթմէքլէ, պէն տէ քէնտի հիսապըմա չալըշաճաղըմ: Լէօնուն քէնտի մէմէքէթինտէ ագալլի իւչ տէօրթ պին ֆրանգ սէրվէթի վար տըր, պու ագչէ պիր չիչէքճի սէրմաեէսի օլմահա քեաֆի տիր:

Պագգարա. - (պէլլիսիզճէ ումուզլարընը չէքէրէք) Պիլիրսին քի, քէնտի պաշընա իշ սահիպի օլմագլըղըն իչին տէօրթ պին, հաթթա օն պին ֆրանգա իհթիեաճըն վար իսէ, պէն վէրիլիմ:

Սըրիզ. - Նամուսլու պիր գըզ հալընըզ բէտէրինտէն վէ զէվճինտէն ագչէ գապուլ իտէր:

— Փագաթ պէն սէնին գըզգարընտաշընըմ:

— Էկէր զէվճին օլսա իտի, գապուլ իտէր իտիմ:

Պագգարա տօտագլարընը ըրըրաը վէ գաշլարը չաթըլտը պատէհու,

— Մատեմքի Լէօնուն բարասը վար տըր, էվլէնտիկին զէման, պէնտէն ալաճաղըն ագչէեի կէրի վէրիրսին, տէտի:

— Խայր, պէն ինատճը վէ քիպիր պիր գըզըմ: քիմնէտէն իսթիգրաղ իսթէմէմ: հէր քէսին քէնտինէ մախսուս պիր ֆիքրի վար տըր:

Սըրիզ, գըզգարընտաչըյլա կէօրիւշտիւկիւ սըրատա իչինէ տէվամ իթմէքտէ իտի: Պագգարտ իսէ, պէլլիսիզճէ բէնչիրէեէ եագլաչմըշ օլուպ, թէսատիւֆի պիր հալ կիպի տիրսէյինի բէնչիրէեէ տաեաթարագ տուրմուշ իտի իսէ տէ, հագըզէթտէ եանընտաքի էվլին բէնչիրէսինէ տիզ գաթլէ պագմագ տա իտի:

Իչպու բէնչիրէ գաբալը վէ պէեազ բէրաէլէրի չէքիւմիշ օլտուղունտան, Պագգարա քէնտի քէնտիեէ վէ մէյեուսէն,

— Օրատա տէյիլ տիր, տէտի:

Սըրիզ իսէ, խէֆիէն գըզգարընտաչընըն հարաքեաթընը թէճէսսիւս իթմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, խօշ պիր թէպէսսիւմէ,

— Պիլի՛րմիսին, Լուիզ, պիր վագըթտան պէրու պէնի հէման հէր կիւն կէօրմէեէ էլմէքլիկին իլէ հագգըմտա բէք զիեատէ հիւսնի մուամէլէտէ պուլունուեօրսուն, տէտի:

Պագգարա սարսըլտը, վէ պիրտէն պիրէ արգաեա տէօնտիւ: Սըրիզտէ, միւրաիճէ սաֆտէրունլուգլա,

— Մահէլլէմիզտէ պիր իչին օլմալը, տէյի պէեան իթտի:

— Խայր, սէնի սէվտիկիւմ, վէ հարէքէթիմնտէ սէրպէսթ օլտուղում իչին կէլիեօրում:

— Հալպուքի չօգտան պէրի սէրպէսթսին, վէ զանն իտէրիւմքի պէնի տաիմա սէվմիշսին տիր: Անճագ...

— Մատեմքի սօրուեօրսուն, հագըզէթի հալի սէօյլէեիւմ:

— Շաեէտ սանա մախսուս պիր սըրը իսէ, սէօյլէմէ:

— Խայր, ֆամիլեա ազասը իչինտէ էսրար մէվճուտ օլամագ: Պէլքի պու խուսուս սէնին իչին մուճիպի թէաճճիւպ տիւր, լաքին պիւմիշ օլքի, թէքմիլ Բարիստէ, Պագգարա ֆամիլեասընտան պաչգա քիմնէեէ կէօնիւլ վէրմէզ: քէնտիսի

իշին պիր Ֆրանսըզ, եախօտ պիր Ձինլի, էհէմիտէթտէն արի մախլուգաթ տըր տէրլէր :

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման Պազգարա, ճիտտի վէ մահղուն պիր հալ քէսպ իթմիշ օլուպ, մէզպուրէ՝ էն շէտիտ աշգ ու մուհապպէթլէրի պիլէ իսթիհզա իտէրքէն, պու տէֆա կիզլի պիր հիսսէ թապի օլմասըյլա, կէօզլէրինտէ տիկէր պիր նէվ բարլագլըզ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Մէզպուրէ իֆատէնէ շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի :

— Էվվէթ, պունտան պիր այ էվվէլ, պու կինքի կիպի տիրսէկիմի շու բէնչիրէնէ տանաթարազ պագտըղըմ սըրա-տա, պիր տէլիգանլը կէօրտիւմքի, էօմրիւմտէ քիմսէնէ իզհարը մուհապպէթ իթմէմիշ օլտուղըմ հալտէ, գալպիմի, ֆիքրիմի ալթիւսթ իթտի :

Պազգարա՝ պու սէօզլի սէօյլէրքէն, բարմաղըյլա պէ-շինճի գաթտաքի բէնչիրէնէ կէօսթէրէրէք,

— Օ տէլիգանլընը շու բէնչիրէտէ կէօրտիւմ, տէյի թէքրար իյլէտի :

Սըրիզ. - (կիւլիւմսէնէլէք.) Դիմի անլաթմագ իսթէտի-կինի պիլիեօրում :

Պազգարա. - (սէվինճլէ.) Քէնտինի թանը՞մըսըն :

— Էվվէթ :

— Իշթէ պէն անը սէվէրիմ, օնա մուհապպէթիմ վար տըր - պէլքի սէնին՝ Լէօնու սէվմէնտէն զիեատէ սէվէրիմ :

Սըրիզ. - (հէմ թազիր վէ հէմտէ ինանմամաղլըզ թար-զընտա.) Աճա՛յիպ...

— Քէնտիսինի, իւշ տէֆա պու բէնչիրէտէն կէօրտիւմ. անճագ պէն անը թէճէննիւն իթմէք տէրէճէսինտէ սէվտիկիմ հալտէ, օ պանա պիր տէֆա պիլէ աթֆը նազար իթմէտի : Պուրաեա կէլիշիմ, պիր սանիյեէ գատար օլտուն քէնտիսինի կէօրմէք մագսէտիյլէ տիր : Էյլէ տագըզալար օլուեօրքի, քէն-տինէ մէքթուպ եաղմագ, օտասընա չըգմագ, վէ տիզլէրինէ գարանարագ, «պիլմէ՞զմիսին քի սէնի սէվիեօրում» տիմէք իսթէեօրում :

Պաղգարա՝ պու սէօղլէրի իրաա իթտիկի զէման, գարա կէօղլէրինտէ հէման պիր ալէվ բարլամագտա օլուպ, մէգ-պուրէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք,

— Էվվէթ, քիմ օլտուղու մալիւմ օլմահան, խմի վէ էվլի օլուպ օլմատըղը պիլինմէեէն պիր առէմի, եէմէեի իչմէեի ունութմագ, վէ կիճէ կիւնտիւզ անը խէեալլամագ տէրէճէ-սինտէ սէվմէք՝ զարիպ պիր հալ օլտուղունու տա պիլիրիմ... տէտի:

Սըրիվ, գըղգարընտաչընըն տէրքեար օլան սուլղուսուղ-լուղունու պիլտիկինտէն,

— Աճայիպ, քէնտիսինի պու գատար սէվի՞նօրմուսուն, տէտի:

— Էվվէթ, շիտտէթի մուհապպէթիմ թէէսսիրի իլէ տի-վանէ օլուեօրում: Պիր չարեէքտէն պէրի կէօղլւմիւ՝ շու գարալը բէնչիրէեէ աթֆ իթմիշ օլտուղում հալտէ, գալպիմ չարբընօր: Տիմէք, պու տէլիգանլը էվլինտէ տէյիլ տիր:

— Թամ սաաթ իքիտէ էվլինէ կէլիր:

— Քէնտիսի հագգընտա պանա պահս էթ. սէօյլէ պանա, քէնտիսի քիմ տիր, նէ՞ եաբար, սէն քէնտիսի նէ՞րէտէ վէ նա՞սըլ թանըլարն:

— Լէօն պանա թանըլթտը:

— Նէ՞ սուրէթլէ:

— Պու տէլիգանլը իչպու էվէ նագլ իթտիկի զէման, Լէօնուն ուսթասը քէնտիսինէ պիր եազըխանէ, պիր գաչ իսկէմիէ վէ ախապ պիր գարիօլա սաթմըշ. Լէօն պու շէյ-լէրի թէսլիմ իթմիշ, վէ բէրտէլէրինի թագմըշ:

«Ղալիպա պու տէլիգանլը Փէվգէլատէ զէնկին տէյիլ տիր, վէ պիր տաիրէտէ իքի եիւզ զրուշ մաաչլա պիր մէմու-րիեէթ սահիպի տիր: Թապիի տիրքի, ճէմիյեէթ իչինտէ եա-չաեան կէնճ պիր առէմ իչին պու գատար մէպլաղ պիւեիւք պիր շէյ սաեըլմագ. Լէօն իսէ, սէն տէ պիլիրսին ա, խայր-խահ պիր քիմնէ օլտուղունտան, Մ. Ֆէրնան Րօշէ իսմինտէ պուլունան պու տէլիգանլընըն, զիքր իթտիկիմ էշեաեը սաթըն

ալմասըյա տիւշարը մուգաիգա օլտուղունու հիսս իթմէսի իւզերինէ, քէնտիսինէ, «Մ. Ֆէրնան, ուսթամ պու էշեաեը սիզէ, պէտէլի բէշինէն թէտիսէ իաիլմէք իւզրէ սաթմըշ իսէ տէ, էկէր պիր ազվադթա ինթիեաճընըզ վար իսէ, պու պապտէ սիզէ գօլայլըզ կէօսթէրէպիլիրիմ», տէմիշ, վէ սաթըլան մօպիլիա իւշ եիւզ ֆրանգլըզ օլտուղու հալտէ, Մ. Ֆէրնան՝ Լէօնուն թէքլիֆինի գապուլ իլէ, ալէլհիսապ եիւզ էլլի ֆրանգ էօտէերպ, գուսուրունու իւշ այտա թէսվիսէ իթմիշ: Իշթէ պու վազըա իւզերինէ, Լէօն վէ Մ. Ֆէրնան տօսթ օլմուշար տըր:

«Ղալիպա քէնտիսի պիր զազէթա իտարէխանէսինտէ չալըշմագտա տըր, չիւնքի թէաթրօ վէ սաիր լուպիւսթլարըն պիլէթլէրինի գօլայլըզլա էլտէ իտէպիլմէքտէ օլուպ, չօգ տէֆա իշպու պիլէթլէրտէն Լէօնա իթա իթտիկինտէն, օ տա պիզէ, Էանի վալիտէսի իլէ պանա վէրիր:

«Պունտան պաշգա պիր արա իշիմ ազալտըղընտան, վէ Մ. Ֆէրնանըն տիքիլէճէք կէօմէքլէրի պուլունտուղունտան, Լէօն՝ անլէրի պանա կէօնտէրթտի. պու սուրէթլէ իւլֆէթ բէյտա իթտիք: Օ գէմանտան պէրի տիր բէնչիրէտէ պիրիպիրիմիզի կէօրտիւկիւմիւզտէ, սէլամաշըրըզ:

Պազգարա. — (սէսի տիթրէեէրէք.) Քէնտիսի պու էվտէ եալընըզ մը տըր:

— Էվվէթ:

— Էվինտէ քիմսէսի կէօրմէմիշմիսին:

— Ասլա:

Պազգարա նէֆէս ալարագ,

— Ահ, քէնտինի սէվէրիմ... վէ սէվէճէսիմ, տէտի:

Մէրգուլմէ պու սէօղիւ հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, պէշինճի գաթըն բէնչիրէսի աշըլարագ, պիր առէմին պաշը կէօրիւլմէքլէ, Պազգարա՝ պիւթիւն գանընըն եիւրէկինտէ թօբլանտըղընը հիսս իթտիլի կիպի, լէհճէսի տէ ֆէվգէլատէ սօլտու, վէ տէրհալ արգասընա չէքիլէրէք, գըզգարընտաշընա,

— Իշթէ, քէնտիսի, տէտի :

Սըրիզ, բէնչիրէնին էօնիւնէ կէլտի, վէ հավլիեէ պագ-
մագտա օլան տէլիգանլընըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ
իթմէք իւզրէ եավաշ սէսլէ պիր շարգը օգուժանա պաշլատը :

Ֆէրնան Բօշէ՝ կէնճ գըզը կէօրիւպ սէլամ վէրտի, վէ
պատէհու անըն եանընտա, մէզպուրէեէ պէնգէեէն տիկէր պիր
գատըն կէօրմէսինտէ, իգհարը թէաճճիւպ իյլէտիկինտէն,
Սըրիզ,

— Գըզգարընտաշըմ տըր, տէտի : Ֆէրնան անէ տէ սէլամ
վէրտի, վէ Պագգարա մէրգուժու տավէթ իթմէսինի գըզգա-
րընտաշընա խէֆիէն իսթար իթտիկինտէն, մէզպուրէնին բէճա
եօլունտաքի սէսի՝ Սըրիզէ իճրաի թէէստիր իթմէքլէ, իշպու
չիչէքճի գըզ՝ հարէքէթի վագըասընըն խաֆիֆիկինի նազարը
իթիպարա ալմաեարագ,

— Միւսիւ Ֆէրնան, էկէր տիկէր պիր իշինիզ եօգ իսէ,
պիր ազ պուրանա պուեուրուն տա կէօրիւշէլիմ, տէտի :

Ֆէրնան. - Մատմաղէլ, տավէթինիզէ թէչէքքիւր իտէ-
րիմ, լաքին թէէստիւֆ իտէրիմքի, վագթըմ եօգ տուր.
չիւնքի պիր մահէլլէ վիզիթա վէրէճէք օլտուղունտան, էլ-
պիսէմի թէպտիլ իլէ հէման եօլա չըգաճաղըմ :

Պագգարա. - (քէնտի քէնտիեէ.) Տիշարը չըգըեօր. նէ-
րէեէ կիթտիկինի անլամագ իսթէրիմ :

Ֆէրնան՝ իքի գըզգարընտաշա թէքրար սէլամ վէրտիք-
տէն սօնրա բէնչիրէսինի գաբատը :

Պագգարա. - Էվվէթ, նէրէեէ կիթտիկինի անլամագ իս-
թէրիմ, վէ անլաեաճաղըմ : Շիմտիտէն գալպիմտէ գըսգանճ-
լըգ հիսսի հասըլ օլմուշ օլտուղունու զանն իտիեօրում :

Սըրիզ. - (միւթէաճճիւպանէ գըզգարընտաշընը տինլէ-
եէրէք.) Բէք էյի ամմա, Մ. Ֆէրնան սէնին նէ՝ զէվճին
տիր, նէ՝ աշըգըն :

— Պէլքի օլաճագ տըր :

— Ջէվճի՞ն մի : Լաքին զանն իտէրսէմ, Լէօն, Մ. Ֆէր-
նան իշին էվլէնմէք ֆիքրինտէ օլտուղունու սէօլլէմիշ տիր :

Պագգարա, պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ, քէնտիսինի դօ-
վալաեան ավճըլարըն սէսինի ուղագտան իշիտէն մէճրուհ
պիր բարս կիպի սըշրաեարագ,

— Էվլէնմէք մի, տէտի:

— Նիշին էվլէնմէսին:

— Պէն էվլէնմէսինի իսթէմէմ:

— Լաբին իսթէմէմէե նէ հագգըն վար տըր:

— Հագգ մը... աշգ ու մուհապպէթ մէսէլէլէրինտէ
հագգ ու սէլահիեթ արանըլը մը:

— Լաբին օ սէնի սէվմէեօր:

— Սէվմէէք տիր:

Պագգարա՝ Սըրիզին քիւշիւք այնասընա միւթէքէպպի-
րանէ պագարագ, կիւզէլլիկինտէն տօլաեը քէսպի զուրուրի-
եթ իթմիշ օլտուղու հալտէ,

— Ղարիպ շէյ տիր քի, պէնիմ կիպի պիր գըզ, միւտ-
տէթի էօմրիւմտէ իլք տէֆա օլարագ պիր ատէմէ իզհարը
մուհապպէթ իթմէք ճիննէթինտէ պուլունաեըմտա, օ ատէմ
պէնի սէվմէսին, Պէնիմ ուղրումա թէլէֆի նէֆա իտէն օլ-
տուղու հալտէ, պէշինճի գաթտա իգամէթ իտէն քիւշիւք
պիր մէմուր ուղրումա տիվտնէ օլմանաճագ մը տըր: Ահ
պէօյլէ օլմամագ իշին, Պագգարա օլմամագըղըմ լաղըմ
կէլիր:

Պու արա Սըրիզ, իշլէտիկի իշի պիթիրիպ, ումուղունա
պիր շալ ալտը, վէ պաշընա տա պիր շաբգա գօեուպ,

— Պէն իշիմի թէսլիմ իթմէեէ կիտիեօրում, տէտի:

Պէօյլէճէ Իքի գըզգարընտաշ պիրլիքտէ սօգաղա էնտիլէր:

Պագգարա, հէր վագըլթքի կիպի օ կիւն տէ կիւզէլ պիր
արապանա րաքիպ օլարագ կէլմիշ օլտուղունտան, գարուտա
պէքլէմէքտէ օլան իշպու արապանըն գարուսունու աշարագ,
գըզգարընտաշընա խիթապէն,

— Մաղաղանա գատար սէնի կէօթիւրմէմի իթէրմիսին,
տէտի:

Սըրիզ. — Աճաշիպ, պէնիմ կիպի ֆագիր պիր իշճի գըղընըն,

մաղաղասընա օն պէշ ֆրանգ-լըգ պիր իշ կէօթիւրտիւկիւ հալ-տէ , պին ըիալ գըյմէթինտէ պիր աթա գօշուլու արապաեա ըաքիպ օլմասը եագըշը՞մը Իմտի , Լուիզ , սանա Ալլահա ըսմարլատըգ , պէն եաեա կիտիեօրում :

Պագգարա . - (գըզգարընտաշընըն ալնընը էօբէրէք .) Սա-նա տա ուղուրլար օլսուն , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Պէյլէճէ մէզպուրէ արապասընա օթուրտուղու հալտէ , Սըրիգ՝ օրատան մուֆարադաթ իթտի :

Արապաճը . - (Պագգարաեա .) Մատամ , նէ՞րէեէ կիթմէք իսթէեօրսունուլ :

Պագգարա . - Հիշ պիր եէրէ կիթմէեիպ , պուրատա պէք-լէեէճէեիմ :

Ֆիլվագը մէզպուրէ արապասընտա օթուրուպ , Մ . Ֆէր-նան Բօշէնին տիշարը չըգմասընա պէքլէտի : Արատան օն տա-գըգա կէշինճէ , մէրգում տէլիգանլը էվտէն չըգըպ , տիգ-գաթ պիլէ իթմէեէրէք արապանըն եանընտան կէշտի :

Պագգարա . - (արապաճըսընա .) Շու տէլիգանլըեը թաա-դիպ էթ :

Պու սուրէթլէ արապա ահէսթէ սուրէթտէ եօլա չըգըպ , Պագգարա իսէ , էմրի պասիրէթէ ըիաեթէթէն արապանըն ըս-թօրլարընը էնտիրտի :

4

Ֆէրնան՝ եիրմի պէշ եաշլարընտա կէօսթէրիշլի , սիեահ սաշլը , լէհճէսի սօլուգ , վէ հագըգի կիւզէլլիկի հաիզ պիր տէլիգանլը իտի :

Մէրգում էօքսիւզ օլուպ , հաեաթը պէշէրիէեէ տախիլ օլտուղունտա , Մ . տը Սէնթ-Լիւսի իսմինտէ օլան տաեըսըն-

տան պաշտա հիշ պիր համիսի պուլունմամը իտի : Պու վաթ՝ սապըգէն պահրիսէ նեղարէթի զապիթանընտան օլուպ , ալ-տըղը ճիւղիճէ թէգաիւտ մաաշը իլէ Ֆէրնանը պիւսիւթմիւշ , վէ պիւա սէրվէթ վէֆաթ իթմիշ իտի :

Ֆէրնան , երմի եաշընտա օլտուղունտա , սէնէվի պին պէշ եիւզ ֆրանգ իլէ խարիճիսէ նեղարէթինէ կիրիպ , իքի ալ սօնրա իքի եիւզ ֆրանգ մաաշա կէշտի :

Մէրգում պօշ վազըթլարընտա , գալէմ րէֆիգլէրի իլէ պիրլիքտէ վօսվիլ եազար իտի :

Վօտվիլ եազանլարտան միւէլլիֆ օլանլար՝ եիւզ , միւս-վէտտէ չէքէնլէր՝ գըրգ վէ միւէլլիֆէ մուսվէնէթ իտէնլէր՝ օն ֆրանգ ալըրլար իտի իսէ տէ , Ֆէրնան Բօշէ , քէնտիսինին թէաթրօ լուպիեաթլարը թէէլիֆաթընտա պիւսիւք պիր միւսթադպէլի օլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէն եինէ տուր օլ-մաղ , վէ թէաթրօ սանէսինտէ եիւզ պինլէրճէ ֆրանգ գա-զանան ֆիլան ֆիլան միւէլլիֆլէրին՝ քէնտի կիպի իշէ պաշ-շամըշ օլտուգլարընը տիւշինտիւքճէ , թէսէլլի պուլուր իտի :

Պունտան պաշտա Ֆէրնան , քէնտի գալէմ միւտիրի Մ . աը Պօրրէօնուն գըզը մատմագէլ էրմինէ տիլտատէ օլուպ , լաքին գըզըն բէտէրի թամաքեար օլտուղու կիպի , մէզպուրէնին սէքսէն պին ֆրանգ թրախուսմաը պուլունտուղու տա րիվա-եէթ օլունտուղունտան , Ֆէրնան՝ մէզքիւր արզուսունա ֆէվ-գէլատէ միւշքիւթիէ էրէպիլէճէկինի անլամադ տա իտի :

Հէր նէ իսէ , Ֆէրնանըն , օ կիւնիւ քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ չէքի տիւզէն վէրմիշ օլմասը , Մ . Պօրրէօ թարաֆընտան թաա-մա տալէթ իտիլմիշ օլմասընա մէպնի օլուպ , չիւնքի միւտիրի մէրգում , գըզընըն տախի իշթիրաք իթմիշ օլտուղու մէզքիւր աշգ ու մուհապպէթէ զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէտիկինտէն , չօգ տէֆա Ֆէրնանը խանէսինտէ թաամա տալէթ իտէր իտի : Պու տէլիգանը ալիմ վէ չալըշղան պիր կէնճ օլմասըյլա , պօշ վազըթլարընտան պիլիսթիֆատէ , հուղուգը պէյն էլ իւմէմհադգընտա պիւսիւք պիր էսէրին թէէլիֆի իլէ տէ մէշ-ղու օլուր , վէ Մ . աը Պօրրէօ իսէ , Լէթիօն ա՛Մնէօր նիշանընա

նախ օլմադ վէ ըիւթպէսի թէրֆի գըլընմադ իւզրէ, օ էսէ-
րի քէնտի նամընա թապ իթտիրմէկի իւմիտ իտէր իտի :
Պինապէրին ֆէրնան իլէ տօսթլուղու վէ անը հիմանէսի՝ պու
սէպէպտէն իլէրի կէլմիշ իտի :

Օ կիւնիւ պու տէլիգանլը՝ սաաթ իւշտէ Պօրրէօնու խա-
նէսինէ տալէթ իտիլմիշ օլուպ, զաթէն իւշ կիւնտէն պէրու
էրմինի կէօրմէմիշ օլտուղունտան, թամ վազըթտա կիթմէկի
ֆիքրինէ գօյմուշ իտի : Շու տա վարքի Պօրրէօ՝ սէօյլէտիկի
զէման խանէսինտէ չօգ տէֆա պուլունմատըղնտան, իքի
աշըգլար պիլիպիլիլէ կէօրիւշմէնէ վէ սատագաթ եէմինլէ-
րինի թէճաիտէ ֆըրսաթ պուլուրար իտի :

Իմտի ֆէրնան, միւտիրինին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ
սօգազլարտան կէշտիկի սըրատա, Պագգարանըն արապասը
պիրազ աշըգտան թաադիպ իթմէքտէ իտի : Մէզպուրէ՝ օ
տէլիգանլընը կէօգիւնտէն աերրմանըպ, մէրգոււմըն, Սէն-Լուի
սօգազլընըն իւթ թաքաֆլարընտա վազը պիւսիւք վէ էսկի
պիր էվին արապա գաբուսընտան կէշտիկինի կէօրմէօինտէ,
արապանը տուրտուրմասընը արապաճընա էմր իթտի, վէ
պատէհու արապատան էնիպ խանէի մէզքիւրէ կիրտի :

Պագգարա՝ ֆէրնանըն քէնտինի թանըմամասը իչին, եիւ-
զիւնիւն նիգապընը էնտիրմիշ իտի :

Իհթիեար գարուճու գարընըն պօշպօղազ վէ ըըշվէթէ
մուգապիլ էսրար սաղլամազ օլտուղունու Պագգարա տէրք
իթմէքլէ, տօղրուճա անլն նէզտինէ կիտիպ, ավուճունա պիր
լուի ալթունու սըգըշտըրտըլը հալտէ,

— Պիրազ էվվէլ շու շիւսիւք նէրտիվէնտէն եօգարը
չըգան տէլիգանլը քիմ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Գարուճու գարը. - (մէզքիւր ալթունու ճէպինէ աթա-
րագ) Օ տէլիգանլը նէզարէթ մէմուրլարընտան օլուպ, գա-
լէմ միւտիրինին տաիրէսինէ չըգմագտա սըր :

— Գալէմ միւտիրինին իւմի նէ տիր :

— Մ. աը Պօրրէօ տուր :

— Էվլիմի տիր :

— Էվվէթ :

— Գարըսը կէ՞նճ մի տիր :

— Դըրդ իլէ գըրդ պէ՛շ եաշ արասընտա տըր :

— Դըզը եօ՞գ մու տուր :

— Վար տըր, վէ ղաեէթ տիւպէր վէ ճախիւ պիր գըզ տըր :

Պագգարա, պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ, միւթէէստիր օլա-
րագ, եալընըզ պիր ա՛հ տիեէպիտի: Գաբուճու իսէ, քէլա-
մընա շու սուրէթտէ տէվամ իթտի:

— Մատմաղէլ էրմին իամինտէ օլան պու գըզլարը ֆէվ-
գէլատէ կիւղէլ տիր, վէ ղանն իտէրիմ.քի պու տէլիգանը
օնա աշըգ օլմուշ տուր:

Պագգարա. - (հէեէճան իլէ.) Էյլէ օլտուղունու ղանն
իտէ՞րմիսինիլ:

— Զանն իտէրիմ, չիւնքի հաֆթատա հիչ օլմագսա իւչ
տէֆա պուրատա թաամ իթմէքտէ տիր:

— Թաամը իթտիրտէն սօնրա, սաաթ գա՛շտա պուրատան
տիշարը չըգընօր:

— Ագշամըն սաաթ օն րատտէլէրինտէ:

Պագգարա, ալտըղը իշպու մալիւմաթա թէշէքքիւրէն,
գաբուճու գարընըն եաղը մասսը իւղէրինէ տիկէր պիր լուի
ալթունու տահա աթարագ, խանէի մէգքիւրտէն մուֆարա-
գաթ իթտի: Գաբուճու գարը իսէ, մուամէլէի վագըատան
տօլաեը իզհարը հայրէթլէ,

— Պու գատըն մութլագա պիր տիւշէս օլմալը, տէյի
միւլահաղա իթտի:

Պագգարա մէգքիւր մալիւմաթը ալմագտա օլտուղու էս-
նատէ, Ֆէրնան Րօշէ իւշիւնճիւ գաթա չըգտը, վէ գալպի
հէեէճան իշինտէ օլարագ, Մ. տը Պօբրէօնուն գաբուսունու
չալտը: Մ. տը Պօբրէօ՝ Յրանսանըն Գօնթա-Վընէսէն էեալէ-
թինին քիւչիւք սընըֆ միւթէպէրանընտան օլուպ, հիչ պիր
բարասը օլմահարագ Բարիսէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, իմբէ-
րաթօրլուգ տէվրինին սօն զէմանլարընտա խարիճիեէ նէգա-

ընթերցողներէն պիտի մեղադրուէին իրենց կողմէն, վէ երբմի սենե սօնրա, եանի 1845 տէ, տօգուզ սենետէն պերու իշղալ իթ- տիկի մագամա թայեին գըլընմը իտի:

Մ. տը Պօրբէօ՝ օն սէքիզ սենե էվվէլ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գըզա թէսատիւֆ իթմիշ իտի.քի, պու գըզըն հասիս վէ զալիմ պիր իհթիեար թէյզէսինտէն պաշգա ագրապասը օլ- մաեըպ, իքի եիւզ պին ֆրանգ միգտարընտա տա թրախու- մասը պուլունմագտա իտի:

Թէրէզ տ'Ալթէրիվ իսմինտէ օլան պու կէնճ գըզ, թա- միրի գապիլ օլամաեաճագ մերթէպէտէ պիր խէթա իշլէմիշ, վէ եախօտ ալչագճա պիր տուզաղա գուրպան օլմուշ օլմա- սըյլա, տիւնեաեա պիր մասոււմ կէլմիշ իտի: Շու գատար քի, մէզպուրէ, քէնտիլէրինի լէքէսիզ ֆաղիլէթ սահիլի կի- պի կէօսթէրէն բէք չօգ գատընլարըն մէսլէքինէ մուզայիր օլարագ, օլ մասումըզաղընը եապանճը քիմսէլէրին էլինէ թէսլիմ իթմէք իսթէմէմիշ իտի:

Իշթէ Մ. տը Պօրբէօ՝ Թէրէզէ թէսատիւֆիլէ պունա տիլ- տատէ օլտու, վէ իքի եիւզ պին ֆրանգ թրախումասընա թամա իտէրէք, անըն իլէ էվլէնմէք իսթէտի: Թէրէզ՝ վաղի- եէթինի ալըգտան ալըղա իգրար իթտի իսէ տէ, Մ. տը Պօրբէօ՝ պու խուսուսա էհէմիլիէթ վէրմէեէրէք,

— Թէէմին օլուն.քի, էվլատընըզ պիղիմ էվլատըմըզ օլաճագ տըր. անը, էօզ չօճուղում մագամընտա գապուլ իտէճէեիմ, տէտի:

Թէրէզ, գըզընըն բէտէրէ մալիք օլաճաղը միւլահագա- սըյլա մէսրուր օլտու, վէ հէր նէ գատար Մ. տը Պօրբէօ չիրքին, գըսսա պօյլու, հէման յէքիլսիզ վէ օլտուգճա տա եաշլը պիր քիմսէ իտի իսէ տէ, եինէ մէրգում իլէ էվլէնտի, վէ էրմին՝ հէր քէս ինտինտէ Մ. տը Պօրբէօնուն մէշրու գըզը մագամընտա թանըլտը:

Մ. տը Պօրբէօնուն՝ Թէրէզ իլէ էվլէնմէսինտէն սօնրա, իքի սենե զարֆընտա իքի էվլատը տիւնեաեա կէլիպ, պուն- լարտան պիրի չօճուգլուղունտա վէֆաթ իթտի, լաքին տի-

կէրի՝ հիքեաեեմիդին պաշատըղը զէման օն պէշ եաշընտա պոռլունմագ տա իտի :

Մ. տը Պօբրէօնուն խանէսինտէ եալընըղ պիր պէսլէմէ օլուպ, օ տա ագշամ թաամը իշին պաղը երզագ սաթըն ալմագ իւզրէ տիշարը չըգմըշ օլտուղունտան, Մ. Ֆէրնան Բօշէնին կէլմէսինտէ, գաբուեու երմին աշտը :

Մ. տը Պօբրէօ հասիս իտի իսէ տէ, եինէ պիր տէրէճէ տէպտէպէ իլէ եաշամագ իսթէտիկինտէն, պին պէշ եիւզ ֆրանգ քիրա իլէ պիր տաիրէ իշղալ իլլէմիշ իտի. անճագ վէրտիկի սուարէլէրտէ, մէնսուպ օլտուղուն նէզարէթ գալէմինին խըղմէթճիսի՝ միւսաֆիրլէրլէ մէշրուպաթ վէ սաիրէ իքրամ իթտիքլէրի կիպի, պու եիւզտէն հասըլ օլան տաղընըղըղ տա իրթէսի կիւն եալընըղ գիքը իթտիկիմիզ թէք պէսլէմէ տիւզէլթիւ իտի :

Էրմին վէ Ֆէրնան պիրիպիրլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ, եէկտիկէրինի սէվէն իքի նէվճիվանտէ տաիմա հասըլ օլակէլէն հէեէճանը շէտիտի հիսս իթտիլէր :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սալօնուն պիր քէօշէսինտէ օթուրմուշ օլուպ, սիւզէնի իլլէմէքտէ օլտուղունտան, սուրէթի թէվէճճիւհքեարանտէ էլինի Ֆէրնանա ուզաթարագ,

— Մ. տը Պօբրէօ հէնուզ ալտէթ իթմէտի իսէ տէ, պիր աղտան ալտէթ իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ, տէտի :

Էրմին. — (գըզարարագ.) Միւսիւ Ֆէրնան, բիեանօտա պանա ըէֆագաթ իթմէք իսթէճմիսինիզ, տէտի :

Ֆէրնան. — (մատամ տը Պօբրէօնուն պոռլունտուղու մահէլլտէն խայլի ուզագտա օլան բիեանօեա եագլաշարագ.) Մէմուունէն, մատմագէլ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Էրմին. — (հէեէճանընը կիզլէմէք իւզրէ.) Մատամ Լուիզա Բուժէնին եէնի պիր էսերինի թալիմ իթտիմ. զաեէթ կիւզէլ տիր. շիմսի չալարսամ անլարսընըղ, տէտի :

Պատէհու մէզպուրէ՝ բիանօնուն նօթա տէֆթէրի վաղընա մախսուս օլան մահէլլինի աշըպ, տէֆթէրի մէզքիւրու եէրինէն վազ իթտի, վէ օլ էսնատէ Ֆէրնան եավաշ սէտա իլէ,

— Էրմին, սիգէ խայրըլը պիր խապէր կէթիրտիմ. թէէ-
լիֆ իթտիկիմ տրամ. Բօրթ Սէն-Մարթէն թէաթրօսունտա
գապուլ օլունտու. Պու գըշ մէվգըի թէմաշաեա վազ իտիլէ-
ճէք տիր, վէ ումարըմքի պու սաեէտէ խայլի ագչէ ալա-
ճաղըմ, վէ օ հալտէ ճէսարէթիմ օլաճագ տըր... տէտի:

Էրմին տէ, այնի սէտա իլէ, — Զաթէն պէն իշի վալիտէմէ
աշտըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Ֆէրնան. — (տիթրէեէրէք.) Նէ° սէօյլէտի:

Էրմին. — (եիւզիւ գըզարարագ.) Իշի բէտէրիմէ աշմագ
լաղըմ օլաուղունու պէեան իթտի:

Ֆէրնան. — (մահգունէն պաշընը սալլաեարագ.) Պէն, Մ.
տը Պօրթօեու թանըրըմ, վէ սիզին իլէ էվլէնմէմէ բուի ըիզա
կէօթէրմէեէճէկինէ էմինիմ, չիւնքի պէն ֆագիւրիմ, վէ
թէաթրօ սաեէսինտէ միւսթագպէլիմ օլապիլէճէկինտէն
ղայրի տէ իւմիտիմ եօգ տուր:

— Պէնի տինլէեին, վալիտէմ պանա՝ մուհապպէթինիզէ
էմին օլուպ օլմատըղըմը սիւալ իթտի:

— Օլ պապտէ չիւպհէ իտէպիլի՞րմիսինիզ:

— Հէր նէ իսէ, վալիտէմ կէրչի պիր տէրէճէ բէտէրիմ-
տէն իհթիրագ իտէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ հագգըմտա օլ
գատար մուհապպէթի վար տըրքի, եինէ իշի քէնտինէ ան-
լաթաճագ տըր:

— Նէ° վագըլթ:

— Էկէր իսթէրսէնիզ, պու ագչամ իշի բէտէրիմէ աշա-
պիր:

Էրմին սօն սէօղլէրի թէլէֆֆիւզ իթմէքտէ իքէն, սէս-
սիսճէ իքի նէվճիվանըն եանընա եագլաշմըշ օլան վալիտէսի
մէզպուրէեի գուճագլատը, վէ Ֆէրնանա պագարագ, եալը-
նըզ վալիտէլէրէ մսիսուս հէեէճան վէ թէպէսսիւմլէ,

— Գըզըմը հագըզէթէն սէվիեօ՞րմուսունուզ:

Ֆէրնան ճէվապ վէրմէեիպ, մատամ տը Պօրթօնուն հու-
զուրընտա տիզ չէօքտիւ, վէ Էրմինէ տէ աշգ ու մուհապպէթ-
լէ ուզուն միւտտէթ աթֆը նագար իյլէտի:

Մատամ՝ տը Պօբրէօ՝ հէնէճան իլէ ,

— Նի՛շին գըզըմըն սաատէթինէ մուխալիֆէթ իտէճէեիմ , տիեէրէք , մէգպուրէ իլէ Ֆէրնանը էլ էլէ վերտիրտի , վէ պու պէլիղ վէ սատէ մուամէլէ իլէ իշպու իքի նէվճիվանը նիշանլատը , Պատէհու , թաամոան սօնրա քէնտիսինի Մ . տը Պօբրէօ իլէ եալընըզ պրագըզ , քէնտիլէրին մէրգուլմըն իշ օտասընա կիթմէլէրինի թավսիեէ իլլէտի :

.....

Օ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա , մէրգուլման կէնճլէրին , քէնտի սաատէթլէրինտէն տօլաեը մէսրուր օլան վալիտէլէրի հուզուրընտա կէշիրտիքլէրի վագըթ , օլ տէրէճէ լաթիֆ իտի քի , Մ . տը Պօբրէօնուն կէճիքմիշ օլտուղու , վէ անըն վիսուլինտէն էվվէլ ագչամ թաամը չանը չալընտըղը նազարը տիգգաթը ճէլպ իթմէտի , Լաքին , պաղթէթէն Մ . տը Պօբրէօ , հարէքէթինտէ թապիի հալի մէվճուտ օլմաեարագ վէ եիւզիւ գըզարմըշ պուլունարագ կէլիպ , մալի կէօզլիւկիւ արգասընտաքի քիւշիւք կէօզլէրինին սըգ սըգ գաբանըզ աշըլմասընտան վէ հէնէճանը շէտիտ իշինտէ պուլունմասընտան , տաիմա պիր սիեագ հալտէ կէօրիւլէն մէրգուլմ գալէմ միւտիրինին տախիլի էօմրիւնճէ պիր սատէմէի մախսուսէ վուգուա կէլմիշ իտուկի անլաշըլմագտա իտի :

5

Ֆէրնան Րօշէ , Սէն-Լուի սօգաղընտա քեային Մ . տը Պօբրէօնուն խանէսինէ կիթտիկի սըրատա , Պագգարա մէրգուլմու թաաքիպ իտէրքէն , Սըրիզ տէ Թանբլ սօգաղընըն պօեունտան սիւրաթլէ եիւրիւեէրէք , հիսապընա չիչէքճիլիք իթմէքտէ օլտուղու մաղազաեա կիթմէքտէ իտի ,

Մէզպուրէնին գրեալթի, թաւր ու հարեքթի օլ տէ-
րէճէ նազիրքեանէ իտի քի, եօլտա չօդլար քէնտիսինէ պա-
գարագ, «Նէ՛ կիւզէլ գըզ, մութլու օ առէմէ քի, պէօյլէ
պիր գըզըն մուհապպէթինէ նաիլ օլուր» տիմէքտէ իտիլէր:
Լաքին Սըրիզ, ազ չօգ զէնտօսթանէ քէնտիսինէ պագանլարա
տիգգաթ պիլէ իթմէեէրէք, վէ եալընըզ եագընտա զէվճի
օլաճագ օլան Լէօնու տիւլինէրէք, եօլունա տէվամ իթմէք-
տէ իտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումէ մաղաղասընա վասըլ օլուպ, մա-
ղաղա սահիպինին խայրխահանէ թէպէսսիւմիւ իլէ գապուլ
օլունտու: Մաղաղանըն սահիպէսի մատամ Լըկրան՝ Սըրիզին
իչերի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզերինէ,

— Աֆէրի՛ն Սըրիզ, թէքմիլ իշինի պիթիւրիպ տէ՞ մի կէլ-
տին, տէտի:

Սըրիզ. — (կէօթիւրտիւկիւ իշի տէսթկեահըն իւզերինէ
գօեարնագ.) իշթէ, մատամ, էվիմտէ հիշ իշիմ գալմատը:

Մատամ Լըկրան. — (Սըրիզին իշինէ պագարագ.) Աֆէ-
րի՛ն, աֆէրի՛ն, բէք կիւզէլ իշլէնմիշ... Սիզ, թէնպէլ մատ-
մագէլլէր, Սըրիզ գատար չալըչմագսընըզ:

Մատամ Լըկրան, պու սօն սէօզլէրի, եարը կիւլէրէք,
եարը սէրթիւքլէ մաղաղա տէրունինտէ կիւնտէլիք հիսապըյ-
լա չալըչան տիկէր պէշ ալթը նէֆէր կէնճ գըզլարա խիթապ
իտիպ, պատէհու գուլաղընտա գալէմ օլարագ, աչըզլարըն
սատէտիլանէ թէհայեիւրի իլէ Սըրիզէ պագմագտա պուլու-
նան մաղաղանըն կէնճ սանտըգ մէմուրընա խիթապէն,

— Միւսիւ էօթէն, Սըրիզիմէ, կիւեա աչըրըլաճագ պիր
գըզ տըր կիպի թաթլը պիր նազար իլէ պագաճագ եէրտէ,
հիսապընը թէսվիեէ իտին, տէտի:

Սանտըգ մէմուրը՝ գըզարտը վէ կէօզլէրինի էյտի:

Մատամ Լըկրան. — Գը՛ղըմ, սանա նէ՞ գատար պօրճու-
մուզ վար տըր:

Սըրիզ. — Թէքմիլի հիսապ խիլտիկի հալտէ, օն եէտի
ֆրանգ գըրգ պէշ սանթիմ ալաճաղըմ վար տըր:

— Տօղրու տուր գըղըմ, սէն հիսապընը բէք էյի պիլիբ-սին, վէ մութլադա օտանըն պիր քէօչէսինտէ բարա սադլա-մաեա մախսուս պիր չէքմէնէն տէ օլմալը տըր:

Սըրիզ. — (կիւլէրէք.) Իհթիմալ տիր:

— Մա'տմազէլ, թօբլատըղըն բարաեը նէ՞ եաբաճագսըն:

— Աճա'յիպ, քէնտի հալիմի տիւզմէք իչին բարա լաղըմ տըր:

— Վա', պէնի թէ'ըք մի իտիեօրսուն:

— Խայր, պունու տիմէք իսթէմէեօրում:

— Պէլքի էվլէնմէք ֆիքրինտէսին:

Թէրէզ. — (ութանարագ.) Էվվէթ:

Կէնճ սանտըգ մէմուրու, Սըրիզին հիսապընա պագմագ-տա իքէն, մէզքիւր իգրարը իշիթտիկինտէ, շաշըրմասընտան, գարշըսընտաքի պէեազ քեաղըտըն իւզէրինէ միւրէքքէպ տամլաթլըղը կիպի, գալէմի տէ էլինտէն տիւշտիւ:

Մատամ Լըկրան իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Գը'ղըմ, հիսսիեաթընը թագտիր իտէրիմ, նամուս-լու պիր առէմ իլէ էվլէնիպ, առի շաբգա իլէ կէզմէք՝ էլլէ-րինտէ սարը էլտիվէն օլան վէ կէօղլէրինտէ, մահգա, սիւս իչին կէօղլիւք թաշըեան պիր սիւրիւ ալտատըճըլարտան իղ-ֆալ օլունարագ թիւլլիւ շաբգալար կիյմէքտէն էվլէա տըր:

Մաղազանըն գըղլարընտան զայիֆ վէ չիրքին պիր գըզ տա, պու արա եավաշ սէտա իլէ,

— Ուսթամըղըն պու սէօղիւ սըրֆ ահմագճա տըր Եկէր պէն Սըրիզ գատար տիւպէր օլտա իտիմ, կիւնտէ օթուզ սու գաղանմագ իչին պիւթիւն կիւն եօրուլմանըպ, ալթը այ կէչ-մէզտէն էվվէլ արապալար իլէ կէզէր իտիմ, տէտի:

Սըրիզ պու արա, սանտըգ մահէլլինէ եագլաշտըղընտան, միւրէքքէպ լէքէսինի սիլմիշ օլան կէնճ մէմուր՝ մէզպուրէնին հադդընը իթա իթտիկի սըրատա, զաեթեթ հալաշ սէտա իլէ,

— Մա'տմազէլ, էկէր էվլէնմէք ֆիքրինտէ իսէնիզ, պէն-տէնիզ... պիլիբիմ... նիհաեթեթ պէն... տէտի, վէ մատամ Լըկրան իսէ, մէրգուսուն քէլամընը քէսէրէք,

— Նիշանըն վա՞ր մը տըր գըզըմ, տէյի սօրտու :

Սըրիզ. — Էվվէթ, մատամ, վար տըր :

Սանտըգ-քեարըն լէհհէսի սօլկուն իքէն, պու տէֆա գը-
զարտը :

Մատամ Լըկրան. — Գը'զըմ, նիշանընըն քիմ օլտուղու-
նու սիւալ իտէպիլի՞րմիեիմ :

— Մատամ, նիշանըմ նամուսու պիր իշճի տիր :

Պու սէօղէրտէն սօնրա իշպու կէնճ գըզ ագչէսինի, վէ
ուսթասընըն վերտիկի եէնի իշէրի ալարագ, մաղազանըն իշճի
գըզլարընա վէ մատամ Լըկրանա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա,
մաղազատան տիշարը չըգտը :

Մէզպուրէ, էսնաի ավտէթին ոէ, կէլիշինտէն զիեատէ
սիւրաթլէ եիւրիւեէրէք, նիշանըսը Լէօն Բօլանը կէօրմէք
իւզրէ, մէրգումըն չալըշտըղը մահէլլէ կիթտի, վէ ֆիլվագը
պու իքի նէվճիվանլար պուլուշտուգլարընտա, իքիսի իւզէ-
րինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հասըլ օլտու :

Լէօն Բօլան՝ եիրմի ալթը եիրմի սէքիզ չաղլարընտա
կէօսթէրիշի, պօյլու պօսլու, վէ ֆէվգէլատէ գուվլէթլի
տէլիգանլը օլուպ, կէրչի կիւզէլ տէնէպիլէճէք գատար ճա-
լիպ պիր սիմանէ մալիք տէյիլ իտի իսէ տէ, թապիեաթըն-
տա խայրխաչլըզ վէ լէթաֆէթ մէվճուտ օլտուղու. րէվիշին-
տէն անլաշըյմագտա իտի :

Պու իքի նէվճիվանլար արասընտա ճէրէեան իտէն միւ-
քեալէմէ՝ իրթէսի կիւն Լէօն Բօլան իլէ վալիտէսի վէ Սըրիզին՝
պիրլիքտէ իճրաի թէնէզզիւհ զըմընտա ճիվարտա քեա-
յին էյլէնճէ մահէլլէրինէ կիթմէք թասավվուր վէ գարա-
րընա միւ թէալլիգ օլտուղու կիպի, Լէօն, իքի այա գատար
իշճի պաշը օլաճաղը ուսթասը թարաֆընտան վատ իտիլմիշ
օլտուղու հալտէ, ախիրէն իշճի պաշը օլան Անթուան՝ պիր
միրասա սահիպ օլմասըյլա մէմլէքէթինէ կիթտիկինտէն,
իշճի պաշըլըզ քէնտիսինէ իհալէ օլունտուղունու, վէ մէրգում
Անթուան՝ քէնտի մէմլէքէթիսի օլմասըյլա, միւթեսարըրֆ
օլտուղու պիր ճիւզի արազիեի սաթըպ, ավտէթինտէ քեա-

ղըտլարընը տա պիրլիքտէ կէթիրմէսինի օնա հէվալէ իթտի-
կինի, վէ Անթուան սէքիզ կիւնտէն ալտէթ իտէճէկինտէն,
մուվաֆազաթ իթտիկի թագտիրտէ, օն պէշ կիւնտէն էվլէ-
նէպիլէճէքլէրինի պէտան իթմէսինտէ, Սըրիզ գըզարտը,
վէ գալպէն մէսրուր օլտուղու հալտէ, իրթէսի կիւն պու-
լուշմազ, վէ իճրա իտէճէքլէրի թէնէզղիւհ թասավլուրունու
պէտան իչին, Լէօնուն թավսիեթսի իլէ մէրգուլմըն վալիտէ-
սի նէզտինէ կիթմէք իւզրէ, մահէլլի մէքըիւրտէն ազիմէթ
էյլէտի:

Սըրէզ՝ պիր միգտար եօլ եիւրիւմիւշ իքէն, իսմիլէ
չաղըրլաղընը իշիտիպ, արգասընա տէօնտիւ, վէ պիր ատէ-
մին՝ շաբգասընը չըգարմըշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինէ սէ-
լամ վէրտիկինի կէօրտիւ:

Պու ատէմ՝ օթուզ չաղլարընտա զայիֆվիճուտ, վէ չի-
չէք պօղուգլու օլուպ, ֆազաթ սիմասընտա վէ կէօղլէրին-
տէ էսէրը թէպէսսիւմ վէ խայրխահլըզ միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի:

Մէրգուլմ, էպնիեէ նագգաշը օլուպ, ասըլ իսմի Լուի
վէրտիէ օլտուղու հալտէ, պիր խայրի ֆէլաքէթլէրէ տիւշար
օլմուշ օլմասը սէպէպիլլէ քէնտիսինէ Կինեօն (եանի թալիսիզ)
լազապը վէրիւմիւշ իտի:

Շէօյլէքի, եիրմի եաշընտա, օլտուգճա կիւղէլ պիր տէլի-
գանլը իքէն, չիչէք իլլէթի եիւղիւնիւն շէքլինի պօզտու.
մուախարէն վալիտէսի, պիր միգտար սէրվէթ թէրքլէ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, բէտէրի՝ էրպապը սէնաաթըն
հիշ պիր շէյէ իհթիեաճլարը օլմաեաճաղը պէհանէսիլլէ,
վալիտէնին օղլունա պրադտըղը սէրվէթի Ղիմէթինէ կէ-
չիրտի:

Կինեօն՝ տաիմա աշըզ օլմագլա պէրապէր, մագսէտինէ
ասլա էրէմէմէքտէ իտի: Շէօյլէքի, իւք տէֆա բասթ կէլ-
տիկի պիր գըզ՝ էվլէլ էմիրտէ քէնտինի պէեհնիր, օ տա
անըն իլէ էվլէնմէքլիկի թէքլիֆ իտէր, վէ ըիզասընը տա
թահսիլ իթտիկի հալտէ, պիր տէ էհէմմիեթսիզ պիր վա-

գընա զուհուրի իլէ, իզտիվաճ թասալվուր վէ գարարը պօ-
զուլուր իտի :

Պիր կիւն Կինեօն՝ նիշանլըսը իլէ պիրլիքտէ թէգէվիւնաթ
տաիրէսինէ կիտիպ, բէսմի իզտիվաճ իճրա օլունաճաղը սըրա-
տա, նակեաճ իւզէրինէ ֆէնալըգ կէլէրէք տիշարը չըգմաեա
մէճպուր օլմուշ, վէ նիշանլըսը, պու հալտէն տօլաեը հաւըլ
օլան պաղը միւլահաղաթը իւզէրինէ մահէլի մէզպուրու թէրք
իթտիկինտէն, Կինեօն ալտէթինտէ, մէզպուրէնի օրատա պու-
լամամը իտի : Պունունլա պէրապէր մէրգում, հէր շէյի ֆէյ-
լէսօֆանէ տիւշիւնտիւկիւնտէն, տաիմա շէն թապիեաթը վէ
հէր քէս հազգընտա խայրխաճ օլմասըյլա, քէնտիսինին տիւշ-
մէնլէրի օլմատըղը մալիւմ իտի :

Մէրգում, օն սէնէտէն պէրու Սըրիզին նիշանլըսը Լէօն
Րօլան իլէ տօսթ օլտուղունտան, օլ կէնճ գըղը իսմի իլէ չա-
ղըրմասը՝ պունտան նէշէթ իթմիշ իտի :

Իմտի կէնճ գըղ, մէրգում տէլիգանլըեը թանըտըղըն-
տան, եանընա կիտէրէք,

— Սապահլար խայր օլտուն միւսիւ Լուի, ինշալլահ էյի
րահաթսընըղ, տէտի :

Նազգաշ. — Մատմաղէլ, պէնի Կինեօն տէյի թէսմիեէ
իտէպիրիսինիզ. զաթէն տիւշիւնիւրսէնիզ, իսմիմտէ օ տուր.
պունտան տօլաեը կիւճէնմէեէճէկիմէ էմին օլուն : Փագաթ
սիզ պէյլէ նէրէեէ կիտիեօրսունուզ :

— Պուրպօն-Վիլնէօվտէ, Լէօնուն վալիտէսինէ կիտիեօ-
րում :

— Էյի խաթըրմա կէլտի, պիր աղ էվվէլ Լէօնու կէօր-
տիւմ. ումարմքի իզտիվաճ մատտէսի սըրասընտա տըր :

Սըրիզ. — (մահճուպիեէթլէ կէօղլէրինի էյերէք.) էվվէթ,
տէյի ճէվապ վէրտի : (Պատէհու շէօլլէ իլավէ իթտի.) Միւ-
սիւ Կինեօն, էկէր եարըն պիզիմլէ պէրապէր Պէլվիլէ կէլիւսէ-
նիզ, մէմուն օլուրուզ :

— Բէք էյի մատմաղէլ, կէլիւրիմ. զաթէն Լէօն տա պէնի
տալէթ իթտի, տօղրուսու Լէօն էյի պիր չօճուգ տուր :

քէնտիսինի զէվճ տէյի ինթիխապ իթտիկինիդէ իֆթիխար իտէպիլիբսինիդ, Պունունլա պէրապէր...

Կինեօն՝ Լէօն ալէյհինտէ ազվիեաթտա պուլունաճագ տըր կիչլի թէրէտտիլտլէ սէօզիւնիւ քէստիկինտէն, Սըրիզ,
— Տէվամ իտին, տէվամ իտին, տէտի,

Կինեօն. - Պիր վադըթտան պէրու Լէօն պիր արգատաշ բէյտա իթմիշքի, տօղրուսու պէն ասլա հազզ իթմէտիմ:

— Արգատաշընըն իամի նէ՞ տիր:

— Բօսինեօլ տուր, վէ սէնաաթը տա չիլինկիր տիր. հիչ կէօզիւմ թութմատը. Լէօնուն անընլա սըգ սըգ կէօրիւչմէսի էյի պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ, նիհանէթ հարէքէթ ինտէ սէր-պէսթ տիր, նէ՞ տէնէպիլի:

— Բօսինեօլ տէտիկինիդ ատէմի պէն ասլա կէօրմէտիմ:

— Եալընըզ իքի իւչ կիւնտէն պէրու իւլֆէթէ պաշլա-մըշար տըր... Հէր նէ իսէ, էկէր Լէօնու պու իւլֆէթտէն մէն իտէրսէնիդ, պէնճէ բէք էյի իտէրսինիդ:

Կինեօն պու սէօզլէրտէն սօնրա Սըրիզի թէքրար սէլամ լաեըպ, քէնտի իչինէ կիթտիկի հալտէ, կէնճ դըզտա, Պուր-պօն-Վիլնէօվ սօգաղընա տօղրու եօլունա տէվամ իյլէտի:

Օլ էսնատէ թադրիպա էլլի եաշլարընտա, ալչագ պօյու, չիշման, անլը տազ, եիւզիւ դըրմըզը, վէ մավի կէօզիւքիւ պիր ատէմ, պուլվար թարաֆընտան էնիպ, Շաթօ տ'Օեա տօղրու կիթմէքտէ իտի:

Քէնտիսի չիրքին, ֆադաթ թավը ու հալինտէն մաարուֆ օլտուղու անլաշըլան պու քիմնէ՝ խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի Մ. Կասթօն-Իզիտօր տը Պօրրէօ իտի:

Մէրգում, հուգուդը պէյն էլիւմէմ հագդընտաքի պիւ-եիւք էսէրինին թէէլիֆինէ չալըշմագ իւզրէ Ֆէրնան Բօշէ իլէ սէօզլիւ օլտուղունտան, եաեա խանէսինէ կիթմէքտէ իտի. թէսատիւֆէն քէնտիսի վէ չիչէքճի դըզ րասթ կէլտի-լէր, վէ Մ. տը Պօրրէօ, իհթիեար աշըգպազլար կիպի կէօր-տիւկիւ գատընլարը ուզադտան թէճէսսիւս իթտիկինտէն, տիւպէր վէ հիւսէնա Սըրիզէ տէ պագմասըյլա, իւզէրինտէ

պիր թէսսիրի զարիպ հասըլ օլտու, վէ կէօզլէրի՝ մավի կէօզ-
լիւկիւ արգասընտա գամաշտըղը սըրատա, պիւթիւն գանը
հէման գալպինտէ թէրաքիւմ իթտի:

Մէրգոււմ, էվվէլ էմիրտէ տուրտու, վէ մէզպուրէնէ
աթֆը նազար իյլէտի. անճագ Սըրիզ՝ քէնտիսինէ տրգաթ
պիլէ իթմէնէրէք եօլունա տէվամ իթտիկինտէն, Մ. տը
Պօրրէօ՝ գարչը գօնուլմազ պիր հիսսէ թապիկյէթլէ, մէր-
գուլմէնին արգասընտան կիթմէկէ պաշլատը:

Պու իհթիեար զէնտօթուն հարէքէթի վագըասը եէնի
պիր շէյ օլմաեւպ, նիչէ տէֆալսըր սօգազլարտա թէսատիւֆ
իթտիկի գըզլարա, սիննլէրի կէօեա քէմալէթէ էրմիշ օլան
ատէմլէրէ մախսուս պիր քիւթախլըզլա եանլարընա եագ-
լաշմըշ իտի իսէ տէ, պու քէրրէ, եա օլ կէնճ գըզըն մահճու-
պանէ թավր ու հարէքէթի, եախօտ քէնտինտէ հասըլ օլմուշ
օլան զարիպ պիր ութանկանլըզ հիսսի իլէ, մէզպուրէնէ
եագլաշմաեւպ, եալընըզ կէօզլէրինտէն աեըրմաեարագ ար-
գասընտան կիթմէքլէ իքթիֆա իյլէտի. Անճագ Սըրիզ, ար-
գասընտան պու տտէմին կէլմէքտէ օլտուղունու տէրք իթ-
մէսի իւզէրինէ, աաըմլարընը սիւրաթլէ ալմաեա պաշլատը.
գալէմ միւտիրի տէ այնի մուամէլէնէ իմթիսալ իթտի. Նի-
հաեէթ Սըրիզ՝ Լէօնուն վալիտէսի խանէսինէ տախիլ օլուպ,
պիր պուշուգ սաաթ գատար իհթիեար գարը իլէ կէօրիւշ-
տիւ, վէ օրատան չըգմասընտա, Մ. տը Պօրրէօնուն գալտը-
րըմ իւզէրինտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու միւ-
շահէտէ իյլէտի:

Օլ վագըթ Սըրիզ, մէրգուլուն թաագիպինտէն գուր-
թուլմագ իչին սօգաղը տէօնաիւ իսէ տէ, Պօրրէօ՝ քիւս-
թախլըզլա եինէ բէշինի պրագմաեարագ, հաթթա լագըրտը
իթմէք իսթէնէրէք,

— Մա'տմազէլ... տէտի, վէ կէնճ գըզ՝ պիրտէն պիրէ
արգասընա տէօնիւպ,

— Մի'ւսիւ, եանըլըբօրտունուզ, պէն՝ սիզին թանըտըղը-
նըզ պիր գըզ տէյիլիմ, վէ սօգագտա պէնիմլէ իւլֆէթ իթ-

մէք իսթէեհէնլէրէ ճէվապ վէրմէկի իթիեատ իթմէմիչիմ տիր . իմոի եօլունուզա կիտին, տէյի պէեան լյլէտի, վէ քէնտիսինին իշպու գաթի վէ վազարլը թարզտա վուգու պուլան իֆատաթընըն զէնտօսթը մէրգում իւզէրինտէ հասըլ իթտիկի հայրէթտէն պիլիսթիֆատէ, տահա զիեատէ սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իթտի :

Հալպուքի Պօբրէօ՝ հալէա մէզպուրէնին բէշինի դօյվէրմէեիպ, կէօզիւնտէն զայպ իթմէմէք մէրթէպէսինտէ ուզագտան եիւրիւտիւ, վէ Սըրիզ՝ քէնտի էվինին գաբուսունա մուվասըլէթինտէ, իհթիեարը մէզպուրըն թաազիպաթընտան խալի օլուպ օլմամըլ իտուկինի անլամազ իւզրէ արգասընա պագտը, վէ անը կէօրմէեինճէ, միւսթէրիհ օլուպ, շարգը օգուեարագ, ալթընճը գաթտա պուլունան օտասընա չըգտը : Անճագ Մ . տը Պօբրէօ՝ մէզպուրէեի կէօզիւնտէն զայպ իթմիշ օլմանըպ, եալընըզ պէլքի իգամէթիեահը օրասը օլմատըղը, վէ եինէ տիշարը չըգաճաղընը զանն իլէ, պիր ազ միւտտէթ գաբուտա պէքլէտի, վէ Սըրիզ տիշարը չըգմանեընճա, քէնտիսի տէ իշէրի կիրտի, վէ տօղրու գաբուճուեա միւրաճաաթլէ, մէրգումուն ալուճունա եիւզ սու վազ իլէ, Սըրիզ հագգընտա պաղը շէյլէր սօրտու : Գաբուճու տա,

— Միւսիւ, վագթընըղը թէլէֆ խոիեօրսունուգ . մատմագէլ Սըրիզ նամուսլու պիր գըզ տըր, տէտի :

— Փագաթ պէն զէնկինիմ :

— Հիւքմտար գատար սէրվէթինիզ օլսա, եինէ պօշ տուր : Հաթթա անըն նիշանլըսը տա վարքի, էկէր բագիպի օլտուղունու անլասա, բարա բարչա իտէր . . . Ամմա գըզգարընտաչընա կէլինճէ, անըն իշին տիեէճէեիմ եօգ տուր :

— Դըզգարընտաչը բի՞մ տիր :

— Պաշտան չըգմըշ պիր գըզ տըր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Պագգարա տըր :

Մ . տը Պօբրէօ՝ ֆիքրինտէ շէյթանի պիր միւրահազա հասըլ օլարագ ,

— Գըզգարընտաշը նէ՞րէտէ իդամէթ իտէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մօնսէյ սօգաղընտա:

— Բէք էյի:

Պատէհու մէրգուժ, իհթիեար աշգ ու սէվտասը տէնիլէն վէ գապիլի թէտավի օլմահան իլլէթին իւք թէէսսիրի իլէ մահէլլի մէգքիւրտէն միւթէֆէքքիր պիր հալտէ հարէքէթ, վէ գալպինտէ, վահշի գաթլանլարա մախսուս պիր աշգ ու սէվտա հիսսի հասըլ օլուպ, Սըրիզի պաշտան չըգարմագ իւզրէ էն-վաի շէյթանի թէրթիպլէր տիւշիւնտիւկիւ, վէ պիթթապի հէեէճանը ազիմէ տիւշար օլմուշ օլտուղու հալտէ, կէօրտիւ-կիւմիւզ վէճհիլէ խանէսինէ մուվասըլէթ իյլէտի:

6

Ջէվճէսի իլէ գըզը՝ Մ. տը Պօբրէօեու պու տէրէճէ հալը հէեէճանտէ կէօրմէլէրի իւզէրինէ, հայրէթ վէ էնտիշէ իլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր: Պատէհու մատամ տը Պօբրէօ՝

— Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ օլտունուզ էֆէնտիմ, տէյի սիւալ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ տա սարսըլարագ, - Պէ՞ն մի, հիշ պիր շէյ օլմատըմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Լաքին պու հէեէճանընը...

— Ազ գալտըքի պիր արապանըն ալթընտա չըղնանըրօրտուժ, լաքին համտ օլտուն հիշ պիր շէյիմ գալմատը: Հէր նէ իսէ, սաաթ ալթը տըր, սուֆրաեա օթուրալըմ:

Միւթէագըպէն, ուսուլը միւթատէսի իւզրէ, Մ. տը Պօբրէօ՝ էրմինի գօլթուղունա ալըպ, պիրլիքտէ սուֆրաեա էնտիլէր:

Ֆէրնան Բօշէ, միւտիրինին հէնէճանընը կէօրմէսի իւզէրինէ, մատամ տը Պօբրէօ թարաֆընտան վագը օլան թէքլիֆի մալիւմին հիւանի թէլագգը օլունտճաղը հագգընտա չիւպհէ իտէրէք, մահգուն իտի, լաքին պու տէլիգանլը իշպու խուսուտա եանլըեօրտու, չիւնքի արատան պիր միւտտէթ կէչինճէ, Մ. տը Պէօբէօ՝ Ֆէրնանըն գատէհինէ շարապ տօլտուրտուղու էսնատէ կիւլէրէք.

— Ղալիպա պու կիւն խըզմէթիմիզի պիր ազ ունութտուգ, տէտի:

— Էֆէնտիմ, թաամտան սօնրա, զայպ օլան վագթըն եէրինի տօլտուրուրուղ:

— Էվվէթ՝ չիւնքի իքի այա գատար թէէլիֆիմիզի թապ իթտիրմէլիեիզ:

Թաամ պիւա հատիսէ կէչտի, վէ Մ. տը Պօբրէօնուն հէնէճանըտա պիւթիւն պիւթիւն զայիլ օլուպ, մէրգում, սաքին վէ կիւլիւմէմէքտէ օլտուղու հալտէ, գահվէ իչմէք իւզըրէ սալօնա կիրտի, Պինապէրին մատամ տը Պօբրէօ՝ գըզընըն իզտիվաճը թասավվուրընտան պահա իթմէք իւզրէ, պու վագթը ֆըրսաթ ատա իլէ, Ֆէրնանըն, էսէրի մալիւմին թէէլիֆի իլէ մէշղուլ օլմագ իւզրէ միւտիրինին տաիրէի խուսուսիեէսինէ չէքիլմէսի, վէ էրմինին տէ, իշարէթի վագըա մուճիպինճէ տիշարը չըգմասը իւզէրինէ, մէզպուրէ՝ մահգա զէվճինին սէրթ վէ նագապիլի իմթիղաճ օլան թապիեաթը սէպէպլըլէ մէրգում գարչըսընտա տաիմա իհթիրազքեարանէ տավրանտըզը ճիհէթլէ, պու սըրատա տա էնտիչէլի պիր թարգտա,

— Միւսիւ, զաթընըզլա պագը ճիտտի մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւչէպիլի՞րմիեիմ, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ աշըգպազանէ միւլահագաթը եէնիտէն ֆիքրինի իշղալէ պաշլամըշ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Նէ՞, Նէ՞ տէտինիզ, մատամ, մատտէ նէ՞նէ տայիր տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Գըզըմա տայիր տիր:

Մ. տը Պօբրէօ՝ իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ զէվճէսի տէ իֆատէսինի շու եօլաա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Էրմին օն տօգուզ եաշընաա տըր, միւսիւ, եանի էվ-լէնէպիլիւր պիւր չաղաա տըր.

— Աճա՛յիպ, նի՞չին էվլէնէճէք.

Մատամտը Պօբրէօ. — (տիթրէեէրէք.) Ֆազաթ միւսիւ... սիզ հէր վազըթ էրմին իլէ պերապէր օլամազսընըզ... պուռն-տան գաթինաղար...

Մ. տը Պօբրէօ. — (մէզպուրէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Բէք էյի, մատամ, էվլէնսին, լաքին էվլէնմէք իչին պիւր զէվճ պուլմազ լազըմ տըր.

— Պէլքի պուլունմուշ տուր.

Գալէմ միւտիրի՝ ախլէագընաա ֆէվզէլատէ ազչէ թա-մաը օլտուղունու միւպէյեին պիւր թարզիլէ,

— Զէնկի՞ն մի տիր, տէտի.

— Կէնճ, միւթէպէր, հիւսնի աթվար ու հիսսիեաթլէ մութթասըֆ օլուպ, էրմինի՝ գատընլար իչինտէ է՛ն զիեատէ պախթիեարը իթմէք տէրէճէսինտէ սէվէր.

— Բէք էյի... զէնկի՞ն մի տիր.

— Խայր, ֆազաթ միւթէպէր պիւր մէսլէք սահիպի տիր.

Մ. տը Պօբրէօ՝ ումուզարընը չէքէրէք,

— Պու քեաֆի տէյիլ տիր.

— Լաքին միւսիւ, օ էրմինի սէվտիկի կիպի, էրմին տէ անը սէվէր.

— Իամի նէ՞ տիր.

— Քէնտիսինի թանըրսընըզ վէ թագտիր իտէրսինիզ, Ֆէրնան Բօչէ տիր.

Մ. տը Պօբրէօ՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն սըչրա-եարազ, թէաճճիւպ վէ հիտտէթլէ,

— Իշթէ պու զարիպ, սէնէվի եալընըզ պին սէքիզ եիւզ ֆրանգ թախսիսաթը օլան, ֆազաթ ասլա սէրվէթի, համի-սի վէ միւսթագպէլի պուլունմանան պիւր մէմուր՝ տամատըմ մը օլաճագ տըր. Մատամ, սիզ ագլընըզը զայպ իթմիչսինիզ,

պէն՝ պէօյլէ պիր էսէրը ճիննէթէ ասլա մուվաֆազաթ իթմէմ. էկէր պու պապտէ ըուի ըիզամը իսթիհսալ իթմէկի իւմիտ իթմիշ իսէնիզ, եանըլմըշսընըզ: Պու օլամազ շէյ տիր, վէ օլմտեաճագ տըր:

Պատէհու Մ. տը Պօբրէօ աեաղա գալգըպ, տէրունը օտատա հիտտէթ ու դազապլա տօլաշտըղը սըրատա, մատամ տը Պօբրէօ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու ճէվը ու ճէֆա չէքէն, ֆագաթ պու ճէվը ու ճէֆանըն ֆաիլի ալէյհինտէ հիշ պիր կէօնա թէշէքքիեէ ճէսարէթլէրի պուլունմաեան գատընլար միսիլու, մահզուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ, շըմիսէնին եանընտա օթուրմուշ վէ կէօլլէրինի աշաղըեա էյմիշ օլմասըյլա, զայիֆ եանագլարը իւզէրինէ իքի տամլա եաշ ագտը: Նակեահ զէվճի՝ մէրգումէնին գարշըսընտա տուրուպ, տիգգաթլէ պագարագ,

— Վա՛յ, աղլաեօ՞րմուսունուզ... ասլա սէրվէթի վէ միւսթագպէլի օլմաեան պիր ատէմէ գըզընըզը վէրմէք իսթէմէեիպ, անըն սաատէթինէ նէզարէթ իթտիկիմէ իզհարը թէշէքքիւր իտէճէք եէրտէ, կէօզ եաշլարը մը տէօքիւեօրսունուզ, օ գըզընըզըքի, նիհաեէթ պէնիմ մահսուլում օլմաեըպ, պախթըն վէ սուի հարէքէթինիզին եատիկեարը տըր, տէտի:

Պիչարէ գատընճըղազ՝ սօն սէօզլէրի, սօն հագարէթի իշիտինճէ, արթըզ թէհամմիլիւ գալմաեըպ, եիրմի սէնէտէն պէրու մահզա իթաաթլա պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա իթաաթը պէր թարաֆ իլէ, կէօզլէրինտէ քիպը ու ազամէթ շէօլէսի բարլաեարագ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգըպ,

— Մի՛ւսիւ, պանա հագարէթ իտիեօրսունուզ. իմտի ինսանլար իշինտէ է՛ն ալշաղը սիզսինիզ, տէտի:

Թահգիր վէ հիտտէթլէ գարըշըգ օլարագ վուգու պուլան մէզքիւր սէօզլէրտէն, Մ. տը Պօբրէօ՝ զիեատէճէ իլէրի կիթմիշ օլտուղունու անլաեարագ, ղաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Պէն սիզի թահգիր իթմէօրում, անճագ սիզ պէնիմ հիտտէթիմի մոլճիպ օլուեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Մօ՛նսիէօ, եիրմի սէնէ էվվէլ, պէն նամուսլու վէ պիր պիր գըզ իտիմ, վէ հիշ պիր կէօնա գապահաթ իյլէմէմիշ իտիմ : անճագ պիր կիճէ, Բիրէնէտէն թէյզէմ իլէ պէրապէր պիր խանա վասըլ օլուպ, ուեուտուղում էսնատէ, էմսալի նամէսպուգ վէ մէքրուհ պիր ճինաեթէ գուրպան օլտում, վէ սիզ պէնիմէ էվլէնմէք իսթէտիկինիզտէ, հագըգէթի հալի աչըգտան աչըղա իգրար իթտիմ : ճինաեթի վագըանըն մահսուլը պիկիւնահը օլան օ չօճուղու սիզէ թագտիմ իյլէտիմ : սիզտէ անը գուճաղընըղա ալարագ, «Պէն պու մասուլուն բէտէրի օլաճաղըմ» տէտինիզ :

— Սէօզիւմիւ թո՛լթմատըմ մը : հաթթա շու սաաթտա գըզընըզ պէնի բէտէրի զանն ի՞թմէօր մու :

— Էվվէթ, լաքին օ պիշարէ գըզընըղա՝ բէտէրի զանն իթտիկի վէ օ մագամտա հիւլմէթ վէ ըիաեթ իյլէտիկի ատէմ թարաֆընսան արասըրա քէնտի հագգընտա նէվիմա էսէրը ատավէթ կէօսթէրիվէսինին սէպէզի նէ՞ օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իտիեօր :

— Եալան սէյլէեօրսունուզ, պէն գըզընըզ՝ քէնտի էվլատըմա թէրճիհ իտիեօրում, ֆագաթ...

Մատամ տը Պօբրէօ՝ թահգիրամիզ սուրէթտէ գէվճինին սէօզիւնիւ քէստիքտէն սօնրա, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Էվվէթ, օ խուսուսու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իթտիկի կիպի, վալիտէսինին տէ սաաթլարճա կիզլի սուրէթտէ նիշին կէօզ եաշլարը տէօքտիւկիւնիւ, վէ էլան բէտէրի զանն իթմէքտէ՝ օլտուղու ատէմին պու կէօզ եաշլարընա նիշին սէպէպ օլտուղունու տա միւլահաղա իտիեօր :

Մ. տը Պօբրէօ. — (աեաղընը եէրէ վուրարագ.) Էյ մատամ, քէնտինիզի պու տէրէճէ մազլում եէրինէ գօյմաեընըզ, պէն նէ՛ ճէլլատըմ, նէ՛ ճէպպար : Սիզ պանա պիր միգ.

տար թրախօմա կէթիրտինիւ, պունու գապուլ իտէրիմ. պէն
տէ սիզէ, հաիւ օլտուղում մէվգիեի, իթիպարը կէթիրտիմ.
իսմիմէ նամուսուղուղունուղու հըֆզ իթտիմ. տիմէք պիրի-
պիրիմիզէ ալըպ վերէճէկիմիւ գալմատը:

— Եանըլընօրսունուղ, մօնսիէօ, զիրա տիւնեատա էօյլէ
պիր շէյ վար տըրքի, պիր վալիտէ անը քէնտի իսթիրահա-
թընա, սաատէթինէ, նամուսուղ գատըն օլմագլըգ շէօհրէ-
թինէ, վէլհասըլ հէր շէյէ թէրծիհ իտէր. օ տա մահգա քէն-
տի ճիկէրբարէսինին սաատէթ ու իգպալի քէյֆիեթի տիր.
իմտի, մօնսիէօ, սիզին թահգիրամիւ թէքտիր վէ թազիր-
լէրինիւ գարչըսընտա պաշըմը էեէրէք իթաաթ վէ թէհամ-
միւ իթտիմ, վէ գըսգանճլըգ հիտտէթ ու զազապըյա պէնի
րէնճիտէ իթմէք տէրէճէսինէ գատար իլէրլէտիկինիւղտէ, ճէ-
նապը Ալլահտան սիզին իչին աֆվլըգ տիլէտիմ, լաքին օ գա-
տընըն, օ վալիտէնին ճիկէրբարէսի օլան գըզըն սաատէթ ու
իգպալինէ մուխալիֆէթ իտէրսէնիւ, արթըգ սիզէ իթաաթ
իտէմէմ, հէր հալտէ պաշ գալտըրմալընըմ. էվվէթ, էրմին
Մ. ֆէրնան Բօշէեի սէվիեօր. օ նամուսուղ վէ չալըչղան պիր
կէնճ տիր. Տիւնքի կիւնէ գատար սիզտէ պու էֆքեարտա
իտինիւ. օ տէլիգանլը գըզըմը մէսուտ վէ պախթիեար գը-
լաճագ տըր. Նի՞չին պու իգտիվաճը մէն իտիեօրսունուղ:

Մ. տը Պօբրէօ՝ հիտտէթինտէն նաչի ալզը քէօրիւրէրէք,

— Նի՞չին, Նի՞չին մի, հիչ պիր բարասը օլմատըղը իչին,
տէտի:

Թէրէզտէ, սօվուգ գան իլէ, - Մօնսիէօ, մատամ տը
Պօբրէօ օլտուղում զէման, սիզտէ այնի հալտէ պուլունու-
եօրտունուղ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Փագաթ սիզին պիր գըզընը վար իտի. խիւլասա,
պու իգտիվաճա մուվաֆագաթ իթմէմի իսթէեօ՞րմուսունուղ.
էկէր իսթէեօր իսէնիւ, պու խուսուս սիզին էլինիւղտէ տիր:

Թէրէզ, գըզընըն սաատէթինի սօնունա գատար միւտա-
ֆաա իթմէք իւղրէ ճէսուր գալմագ իսթէտիկինտէն, կէօզ
եաշլարընը գապթ իլէ,

— Պունուն իչին պէնիմ թարափըմտան նէ՞ եաբըլմագ լազըմ տըր, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - (գարըսընըն գարչըսընտա օթուրարագ.)
Նէ՞ եաբըլմագ մը լազըմ տըր. եաբըլմագ չէյ շունտան իպարէթ տիր. Պիզ, զէվճէյն էմվալընըն ատէմը իշթիրաքը ուսուլի մուճիպինճէ էվլէնտիք. էվլէնտիկիմիզ զէման թրախօմա օլարագ կէթիրտիկինիզ ագչէ, եանի իքի եիւզ պին ֆրանգ քէնտի սէրվէթի զաթիեէնիզ օլտուղունու գապուլ իթտիմ. պինապէրին Գօտ նիզամնամէսի ահքեամընճա, պու մէպաղըն տէօրթտէ պիրինի, իքիմիզին էվլատը օլան էմմանուէլէ թախսիս իթմէք հագգընը հայիզսինիզ. օ հալտէ պէն տէ...

— Ասլա, ասլա. իքի էվլատըմտան պիրինին հագգընը տիկէրինէ հասը իտէմէմ:

— Օ հալտէ, մէսէլէի մալիւմէտէն տէ պահս իթմէեթիմ, զիրա էվլէնտիկիմիզ զէման, պէն էրմինի, քէնտի գըզըմ մագամընտա գապուլ իթտիմ. պինապէրին գանուն հուզուրընտա օ պէնիմ գըզըմ տըր, վէ պիր գըզ՝ սիննի ըիւշտէ պալիզ օլմագտան էվլէլ, բէտէրինին ըիզասընը իսթիհասալ իթմէտիքճէ էվլէնէմէզ, Պու հալտէ էրմինին էվլէնմէսինէ մուվաֆագաթ իթմէմ:

— Բէք ալէա, պէքլէրիզ... վէ էկէր գըզըմա հագգըէթի հալի իգըար իթմէք, վէ անըն մուվաճճէհէսինտէ տիւչարը ար ու մահճուպիեթ օլմագլըղըմ լազըմ կէսէ պիլէ...

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սօն սէօղլէրի իրատ իթտիկի էսնապէ գարու աչըլարագ, էրմին, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, ֆագաթ քէնտինտէ ճիտտիեթ հալի մէվճուտ պուլունտուղու հալտէ, իչէրի կիրիպ,

— Վալիտէճիեթիմ, սիզ հաիզի ասալէթ վէ մուազգէզ պիր գատընսընըզ, վէ գըզընըզ մուվաճճէհէսինտէ տիւչարը ար ու մահճուպիեթ օլմաեա հիչ պիր սէպէպինիզ տէ եօգ տուր, տէտի, վէ պատէհու մատամ տը Պօբրէօեա տօղրու իլէրլէեիպ, գարչըսընտա տիզ չէօքտիւ, վէ թէրէզին զաիֆ էլինի թութուպ, էօբէրէք,

— Խայրխահ վալիտէճիեիմ, հէր շէյի իշիթմիշ օլտու-
ղումտան տօլաեը աֆվընըղը բէճա իտէրիմ... վալիտէճը
իշինտէ էն էյիսի, վէ գատընլար միեանընտա էն նէճիպի
օլտուղունուղու պիլիբիմ. սիզին կիպի պիր վալիտէեէ մալիք
օլմամտան տօլաեը իֆթիխար պիլէ իտէրիմ, տէյի իլավէթէն
պէեան իյլէտի:

Պատէհու էրմին աեաղա գալգըպ, Մ. տը Պօբրէօեա
տիգգաթլէ պագարագ,

— Մօ'նսիէօ, վալիտէմ պէնի, քէնտի հագգըմտան մահ-
րում իթմէք իսթէմէեօր, ֆագաթ պէնիմ, քէնտի միրասը-
մըն պիր գըսմընտան ֆարիղ կէլմէեէ հագգըմ վար տըր.
պինապէրին չարթլարընըղը գապուլ իտէրիմ, տէտի:

Մուախաբէն էրմին, սուրէթի պարիտանէտէ գալէմ
միւտիբինի սէլամաեըպ, գաբուեա գօշտու, վէ, «Ֆէ'րնան,
Ֆէ'րնան» տէյի չաղըրտը:

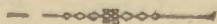
Օլ վագըթ Ֆէ'րնան Րօշէ աչաղը էնտիկինտէն, էրմին
մէրգուժուն էլինտէն թութուպ, Մ. տը Պօբրէօնուն եանընա
կէօթիւրէրէք,

— Մօ'նսիէօ, սիղ պէնի, թրախօմասըղ զէվճէ տէյի գա-
պուլ իտէրսինիղ, տէյի'լ մի, տէտի:

— Հայ հայ, մատմաղէլ, գապուլ իտէրիմ, չիւնքի սիզի
մէսուտ իթմէք իշին չալըշմագըղըղ իֆթիխար ատա իյլէրիմ,
վէ սիզտէն զայրի պիր շէյ թալէպ իթմէմ:

— Բէք էյի, պէն տէ սիզին զէվճէնիղ օլուրում. Իմտի,
շու եաղըխանէնին գարչըսընտա օթուրուպ, թրախօմամըն
մագպուղ սէնէտինի եաղըն: Մ. տը Պօբրէօ, մահղա պու
չարթ իլէ էվէնմէքիկիմէ ըուի բիղա կէօթէրիեօր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, էրմին՝ պէօյլէ պիր էսէրը ուպու-
տիեէթտէն տօլաեը հայրէթի աղիմէեէ տիւչար օլմուշ օլան Մ.
տը Պօբրէօեա թահգիրամիղ սուրէթտէ աթֆը նաղար իյլէտի:

7

Պագագարանըն Ֆէրնան Բօչէի թաագիպ իթտիկի կիւ-
նիւ, եանի բաղար սապահը, զաթէն օգուեանլարըմըճա
թանըլմըչ օլան Գօլար նամ քիմնէ, սապահըն սաաթ սէքիզ
րատտէլէրինտէ, ատըմլարընը սիւրաթլէ ալարագ Շօսէ տ'Ան-
թէն սօգաղընտան կէլմէքտէ իտի:

Մէրգումըն, միւթատը օլան էլպիսէսինի կիեինմիչ օլմա-
եարագ կէչտիկի սօգագ, օլ թարիստէ իալի օլուպ, պոունուն
եալընըչ սօլ թարաֆընտա իքի իւչ էպնիեէնին ինչաաթընա
պաշլանմըչ, հալպու քի սաղ թարաֆը՝ պիր թագըմ թախ-
թաբէրտէլէր իլէ մուհաֆաղա իտիլմիչ խալի արսալարտան
իպարէթ պոլլունմուչ իտի:

Գօլար, պիր թախթասը նօդսան օլմասըյլա աչըզ օլան
պիր տէլիքտէն մէզքիւր արսալարտան պիրինէ կիրիպ, էսկի
պիր օթէլին պաղչէսի արգասընտա վագը քիւչիւք պիր քէօչկէ
սօղրու իլէրլէտի:

Ղաեէթ զէնկին վէ ախլէագը զարիպէ սահիպի օլան պիր
ինկիլիզին միւթէսարըրֆ օլտուղսւ պու օթէլ, քեամիլէն զայ-
րի մէսքիւն իտի. եանի քէզալիք Ինկիլիզ օլան պիր գաբու-
ճուեա իհալէ գըլընմըչ օլուպ, պու գաբուճու՝ Սէն-Ղաղար
սօգաղընա նագըր արապա գաբուսունուն իւսթ թարաֆընտա
պինանըն քիւչիւք պիր տաիրէսինի իչղալ իյլէմիչ իտի:

Օթէլին արգասընտա վասի պիր պաղչէ օլուպ, զիքը իթ-
տիկիմիզ քէօչք՝ պիր ալթ գաթ իլէ իւսթիւնտէ տիկէր պիր
գաթտան իպարէթ օլարագ, պաղչէնին նիհաեէթինտէ պու-
լունմագտա իտի:

Միւթէսարըրֆը լօրտ Մագ-Ֆէրլ՝ օթէլինի քիրաեա վէր-
մէեիպ, ֆագաթ քէօչքիւ քիրալամասը վէ քիրա պէտէլինի
ալմասը խոսոսընտա գաբուճուեա միւսաատէ իթմիչ իտի:

Իմո՛ի, պիր սապահ գաբուճու՝ գաբուտա տուրուպ սի-
կարասընը իշմէքտէ իքէն, եիրմի եէտի եիրմի սէքիզ չաղա-
րընտա, թավր ու հալինտէն՝ ինկիլթէրրա էհալիսինտէն օլ-
տուղու զանն օլունան պիր ատէմ եանընա եազլաշարազ,
ինկիլիզէ թէքէլիւմ իթտիկի հալտէ, քիրալըզ օլան քէօչ-
կիւ կէօրմէք իսթէտիկինի պէեան իյլէտի:

Իճնէպի մէրգում, մէզքիւր քէօչկիւ էթրաֆըյա թէտ-
գիգ իլէ, խուսուսա խալի պիր մահէլլտէ պուլունտուղու իչին
իչինէ կէլտիկինի պէեան, վէ խալլիճէ պահալը օլան իճարէ-
սինի տէ գապուլ իտիպ, օ ագչամը էշեասը վէ եալընըզ պիր
նէֆէր խըզմէթքեարը իլէ օրաեա նագլ իթտի:

Պու էճնէպի քիմնէ, գաթթան Վիլիամն օլուպ, Դօլար,
զիքը իթտիկիմիզ սուրէթտէ թախթաբէրտէ արալըղընտան
կէչէրէք քէօչկէ կէլտիկի զէման, էֆէնտիսի թուալէթիլէ
մէշըուլ իտի:

Դաթթան Վիլիամն՝ գարա սաչլը վէ գարա վէ ազ պր-
եղդը, կիւզէլ վէ թավր ու հարէքէթի միւքէմմէլ պիր կէնճ
օլուպ, Լօնտրատա, քէնտիսի կէօրիւնմէեքէք, պիր խըրսըզ
գումբանեասընըն սերկէրտէսի օլտուղու զէման, պարօնէ իւն-
վանընը ալմըչ, վէ պու իւնվանըն րէսմիեթիինի թաստիգ իթ-
տիրմիչ իտի: Պու սաեէտէ մէրգում, միւթէպէրան ճէմիլեթ-
լէրինէ տախիլ օլուպ, չօգլար քէնտիսինի, պիւեիւք պիր
գօնթուն օղլու վէ սէնէվի իքի պին պէչ եիւզ ինկիլիզ լիրասը
իւրատա մալիք զանն իթտիքլէրի կիպի, միւքէմմէլ պիր ճէն-
թըլմէն վէ ալ վէ հպվան մէրազլըսը շէօհրէթիինի տախի գա-
զանմըչ իտի:

Պիր կիւն, անլաշըլամանեան պիր սէպէպլէ գաթթան Վի-
լիամն նապէտիտ օլուպ, հագգընտա պիր թագըմ րի վաեթթ-
լէր շաի օլտու: Շէյլէքի պարօնէ իւնվանընը թաշըեան օլ
չախսըն ատի պիր եանքէսիճի, վէ պիր թագըմ եանքէսէճի-
լէր սերկէրտէսի օլտուղու, վէ ասըլ ինկիլիզ կիպի թէքէլ-
լիւմ իթմէքտէ օլմասընա րաղմէն, Ֆրանսըզ, վէ պէլքի տէ
ասլը իթալիալը իտուկի րիվաեթ իտիլմէկէ պաշլանտը:

Հէր նէ իսէ, Լօնտրատա գարթան Վիլիամըն սաչլարը աչդ սարը օլուպ, սագալը ինկիլիզքեարի ֆաւօրի իքէն, Բարիստէ, մէրգուժ սաչլարընը սիեհա պօեատը, ֆաւօրիլէրինի քէստի վէ պընըգլարընը պիւեիւթտիւ:

Գարթանը մէրգուժ, քէնտիսինի պուտուղումուպ էսնատէ սիկարասընը իչմէքտէ օլուպ, մահղուղիեթ իչինտէ պուլունտուղու՝ սիմասընտան անլաչըմագտա, վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի:

— Բարիսէ կէլիշիմ հէնուզ պիր այ օլտուղու հալտէ, էքէյիճէ իշ կէօրտիւմ. իշլէրիմ օլտուգճա սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր: Էկէր չէյթան պանա եարտըմ իտէր իսէ, պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէնին օն իքի միլեօնու պէնիմ օլաճագ տըր:

Վիլիամս նէֆէս ալտը, վէ սիկարասընը իքի տէֆա գուվ. վէթլիճէ չէքտիքտէն սօնրա, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Ձէվալը Արման տը Գէրկազ... սիզ՝ հագըգէթէն ին. սանիեթբէրվէր վէ սահիպի իգթիտար պիր քիմնէ օլմանըղլա պէրապէր, միւքէմէլ պիր տուզաղա տիւշէճէքսինիզ, վէ մուհաֆըզը սատըզը պուլունտուղունուզ սէրվէթի՝ պարօնէ սըր Վիլիամսա թէսլիմ իտէճէքսինիզ: (Պատէհու գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Սագալըմըն վէ սաչլարըմըն եէնի ըէնկի վէ պիր ինկիլիզ կիպի թէլէֆֆիւզ վէ թէքէլլիւմիւմ սաեէսինտէ, կիւեա սիզին միրասընըզը բէտէրի սիրգաթ իթմիշ տիր պէհանէսիլէ միրասընը զասպ իլլէմիշ օլտուղունուզ սէվկիւլիւ պիրատէրինիզ Անտրէա օլտուղումու թանըեամանեաճագսընըզ:

Անտրէա օլան մէրգուժ Վիլիամս՝ պու տէֆա տահա զիեատէ գահգահա իլէ կիւլէրէք, քէլամընը շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Գօլար, իշ եարար պիր ատէմ տիր. Լօնտրատա բէք չօգ իշլէր կէօրմէք արզուսինտէ իտի իսէ տէ, օրասը քէնտի մէմէքէթի օլմատըղընտան, էմին օլամազ իտի. պիլ

աքիս Բարիստէ, քէնաի խանէսի տէրունինտէ պուլունուրճասընա քէմալը սէրպէսթի իւզրէ իշ կէօրէպիլիը: Թէշքիլ իթտիկի գումբանիա՝ իշիմէ եարաեաճագ տոր: Ջաթէն մասլահաթկիւզար իլէ Պիսթօքէ էրէյիճէ խըզմէթլէր կէօրմիւշլէր տիր: Ջիլինկիը մահիր տիր: Նիգօլօեա կէլինճէ, անտէն տէ իսթիֆատէ օլունաճաղը տէրքեար տըր:

Օլ էանատէ գարու չալընտըղընտան, պարօնէ սըր Վիլիամսըն քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի սէօզլէր գաթ օլունտու, վէ Գօլար իշէրի կիրիպ, ուսուլը ասքէրիեէ իւզրէ շարգասընը չըգարարագ,

— Սէլամ, գաթթան, տէտի:

— Խայըրը սապահլար օլսուն, Գօլար, տէյի գաթթան մուգապէլէ իթտի:

— Նասըլ, վագթընտա կէլտի՞մ մի:

— Էվվէթ, թամ վագթթտա կէլտին: օթուր պագալըմ: Գաթթան Վիլիամս՝ եէնի պիր սիկարա եագըպ, Գօլարա պագարագ,

— Իշլէր նէրէլէրտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, սիզէ եէնի խապէրլէր կէթիւրտիմ:

— Սէյլէ, նէ՞ տիր:

— Մաեթթիմտէ բօլիսլիք խըտմէթինի իյֆա իտէն մէմուրլարըմ, միւքէմմէլէն չալըշընօրլար: մահգա անլէրին սաեէսինտէ, մատամ տը Պօբրէօնուն՝ արատըղըմըզ Թէրէզ օլտուղունու, վէ գըզը մատմագէլ էրմինին՝ պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին գըզը իտուկինի թահգըգ իթտիք:

— Տիմէք իշին բուհունու էլտէ իթմիշիզ: Մ. տը Պօբրէօ թամաքեար պիր քիմսէ տիր: քէնտիսինէ պիր միլեօն ֆրանգ վէրիլիրսէ, գըզընը Էվլէնտիւրի: (այնաեա պագարագ.) պէն տէ քէնտիսինէ միւնասիպ պիր կիւվէյի օլապիլիւրիմ: Փագաթ գըզըն էֆքեարը նէրէլէրտէ տիր:

— Դըզըն պիր աշըգը վար տըր: պու աշըգը քէնտի նիշանլըսը օլուպ, օն պէշ կիւնէ գատար բէսմի իզտիվաճ վուգու. պուլաճագ տըր:

Վիլիամս՝ պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, սիկարասընը աթ-
տըղը կիպի, լէհէսի տէ սօլտու : Պատէհու ,

— Խայր, խայր, պու միւմքինսիզ շէյ տիր, տէտի :

— Էֆէնտիմ, վուգուի հալ պունտան իպարէթ տիր :
Մատմագէլ էրմինին նիշանլըսը տա, խարիճիեէ նէզարէթինին
քիւչիւք մէմուրլարընտան պիրի տիր :

— Զէնկիւն մի տիր :

— Սն բարասը պիլէ եօգ տուր, ֆազաթ գըզ քէնտիսինի
սէվէր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Ֆէրնան Բօշէ տիր :

— Նէրէտէ իգամէթ իտէր :

— Թանըլ վարըչը քէօշէսինտէ Մարէ սօգաղընտա :

Վիլիամս, մէզքիւր իսմէրի, դուրչուն գալէմ իլէ քիւ-
չիւք պիր ճէպ տէֆիթէրինտէ գայտ իթտիքտէն սօնրա, ին-
կիլիզլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանլըլըլընը քէսպ իթմիշ
օլտուղու հալտէ,

— Պաշգա պիր տիեէճէկին եօ՞գ մու տուր, տէյի սիւալ
իթտի :

Գօլար, — (իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք) Էվիլէ Էմիրտէ
չուրասընը զաթընըզա պէեան իթմէք իսթէրիմքի, իքի կիւն-
տէն պէրու Շարօն սօգաղընտա պիր մարանկօզ մաղաղասըն-
տա պուլունուեօրում : Մարանկօզլուգ պէնիմ Էսկի սէնաա-
թըմ տըր :

— Նիշին օրատա պուլունուեօրսուն :

— Պազըն մատտէ նէ՞եէ տայիր տիր : պէն աչըգ օլտում :

— Ֆազաթ պիզիմ, աչըգ օլմաեա վազթըմըզ եօգ տուր :

— Էֆէնտիմ, զաթընըլ իշին ֆայտէլի օլան պիր սաաթը
պիլէ զայպ իթմէմ : անճագ պօշ վազթըմտան իսթիֆատէ
իտէրիմ :

— Սէյլէ պադալըմ, պու իշտէ սէնին աչըգ օլմագլըղըն
նէ՞ եօլտա շէյ տիր :

— Տինլէյին գարթան : պիր կիւն, կէնճ պիր գըզա թէ-

սատիւֆ իթտիմքի, ագլըմը պիւթիւն պիւթիւն չէլտի: Օւ վազըթ հագգընտա թահգըգաթ իճրա իթմէքլէ, ֆէվգէլատէ տիլպէր վէ հիւսէնա օլան օ գըզըն զանէթ նամուսլու օլտուղունու, վէ քէնտիսինին պիր սէօղլիւսիւ պուլունտուղունու անլատըմ: Մալիւմա', պիր գալէ զապթ իտիւմէք իսթէ. նիլիրսէ, էսասէն, տէրունինտէ պուլունան ասաքիրի մուհաֆըզանը եա աճ պրագմագ վէ եախօտ գալէտի մահվ իթմէք լաղըմ տըր, ֆադաթ գալէ տէրունինտէ խէֆիեէլէր էլտէ իթմէք տահա էվլէա տըր: Իմտի, օ կէնճ գըզըն նիչանլըսըլա տօսթ օլտոււմ, վէ պու սէպէպլէ Շարօն սօգաղընտա քեային մարանկօզ տիւքքեանընա կիրաթիմքի, ախիրէն տօսթոււմ օ տիւքքեանըն ուսթա պաշըսը թայեին օլունտու: Սըրիզ իսմինտէ օլան գըզըն նիչանլըսըն՝ մատմագէլ տը Պօրէօնուն նիչանլըսը օլան Մ. Ֆէրնան Բօշէ իլէ տօսթ օլտուղունու տա պու սուրէթլէ թահգըգ իթտիմ:

Վիլիամս. - (մէմունիյեթլէ.) Բէք էյի, բէք էյի:

Դօլար. - Տիւն աղչամ, Մ. Ֆէրնան Բօշէ, ֆէվգէլատէ մէսէրէթ իյինտէ օլտուղու հալտէ, ուսթա պաշըմըզ Լէօն Բօլանա կէլէրէք, օն պէշ կիւնտէն մատմագէլ էրմին իլէ էվլէնէճէկինի պէեան, վէ պու վուգուլաթըն սուրէթի ճէրէեանընը հիքեանէ իթտի:

— Վուգուլաթըն սուրէթի ճէրէեանը նա՞սըլ իմիշ:

— Ղալիպա Մ. տը Պօրէօն՝ պու իզտիվաճա մուխալիֆէթ իթմէքտէ իմիշ. սօնրա մատմագէլ էրմին քէնտի թրախօմասընտան ֆարիզ կէլտիկինտէն, Մ. տը Պօրէօն պու իզտիվաճա մուվաֆագաթ իթմիշ:

Վիլիամս տիւշիւնմէեէ պաշատը, վէ պատէհու,

— Տիւմէք պու գըզ ֆէվգէլատէ սէպաթ սահիպի տիր. իշթէ պուրասը էրէյիճէ վէլիւմ կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Տահա պաշգա տիւնէճէկիւմ վար տըր, էֆէնտիմ: Սըրիզին՝ պաշտան չըգմըշ պիր գըզդարընտաշը օլուպ, Պագգարա իսմինտէ տիր, վէ աթը, արապասը, վէ օթէլի վար տըր: Պիսթօքէ պու գատըն իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ տիր:

Վիլիամս՝ մատմազէլ տը Պօրրէօ իլէ եագընտա իճրասը մուգարէր օլան իզտիվաճտան պահս իտիլմէսինի իսթէ-տիկինսէն,

— Ֆագաթ . . . տէտի, վէ Գօլար՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Իշթէ պու Պագգարա՝ Էրմինին նիշանլըսը Ֆէրնան Բօ-չէեէ տիլտատէ օլմուշ տուր : Իշի շիմտի անլաեօ՞րմուսուռուզ :

Վիլիամսըն կէօզլէրի բարլտեարագ .

— Պագգարա կիւզէ՞լ մի տիր, տէտի :

— Ֆէվգէլատէ կիւզէլ տիր . առէթա գօնթէսէ պէնզէր :

— Սէպաթ սահիպի՞մի տիր :

— Շէյթան կիպի ֆիքրի, վէ տէմիր կիպի սէպաթը վար տըր :

— Պու էյի, իշթէ պու գարը՝ Ֆէրնան Բօչէտէն պէնի գուրթարաճագ տըր :

Գօլար . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Պիր հիքեաեէմ տահա վար տըր . խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի Մ . տը Պօրրէօ իհթիեար պիր գէնտօսթ օլուպ, կէնճ գըզա-րը թաագիպ իտէր : Տիւն, կիւնտիւզ վագթը Սըրիզի թաա-գիպ իթտի . ագշամը տա, օ գըզըն իգամէթ իթտիկի թանբլ վարըչը ճիվարլարընտա տօլաշտը : Իշթէ, էֆէնտիմ, ալմըշ օլտուղում մալիւմաթ պունտան իպարէթ տիր . պու . մալիւ-մաթըմտան խօշնուտ գալտընը՞մի :

Պարօնէ սըր Վիլիամս, հախօտ գօնթ Անտրէա՝ միւթէ-ֆէքքիր պիր հալ քէսպ իթմիշ օլմասըյլա, Գօլարըն սօն սի-վալինէ ճէվապ վէրմէտի :

Մէրգում՝ Թէրէզի, Էրմինի, մատմազէլ տը Պօրրէօեու, Ֆէրնան Բօչէեի վէ Բօլանը չէօզիւլմէզ աղլար իչինէ տիւ-չիւրմէք իչին, ֆիքրի մէլանէթքեարանէսիյլէ շէյթանի պիր բլան տիւչիւնմէեէ պաշլամըշ օլուպ, քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Պունտան ագտէմ պիրիպիրիմիզէ թէսատիւֆ իթտի-կիմիզ պիր կիւնտէ, Արմանըն, պուլունտուղումուզ թէրա-ցատան, գարըմըզտա կէօրտիւկիւմիւզ շէհրի քէպիրի (եանի

Բարիսի) կէօսթէրէրէք, «Պուրասը՝ պիր թագըմ՝ խէֆի վէ էսրարի ֆաճիայար ալէմի տիր, պուրատա կէօրիւլէճէք բէք պիւնիւք իշլէր վար տըր» տէյի պէնան իյլէմէսինտէ, հագգըր օլտուզունու չիմտի թաստիգ իտիեօրում, տէտի, վէ պատէհու եինէ եավաշ սէտա իլէ սէօզիւնէ տէվամլէ, - էյ խայր-խահ գարընտաշըմ, սէն, պու ալէմտէ խայրխահըգ բուհու օլաճաղընը, վէ խապասէթ բուհունու մահվ իտէճէկինի իտտաա իտիեօրտուն, լաքին պու պապտէ եանըտըն, չիւնքի խապասէթ վէ ֆէնալըգ բուհու զալէպէեի չալաճագ տըր, զիրա օ բուհ պէն իմ, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի:

Մուախարէն Անտրէա՝ պիրտէն պրրէ պաշընը հօգարը գալտըրըպ, քէնտիսինին թէֆէքքիւրաթը էսնատէ սիւքիւթ իւզըէ տուրմուշ օլան Գօլարա խիթապէն,

— Պագգարա նէրէտէ իգամէթ իտիեօր, տէտի:

— Մօնսէյ սօգաղընտա, սաղտա քիւչիւք պիր օթէլտէ:

— Բէք էյի. օ գըզ պէնիմ իշիմէ հարամալը տըր: (պատէհու իլավէթէն.) Սէն Սըրիզի չօգ սէվիեօրմուսուն:

— Ատամ սէն տէ, պէնիմ սէվմէմ նէ տիր... շու գատար քի պանա կիւզէլ պիր մէթրէս օլապիլիր:

— Լաքին, իճապ իտէրսէ...

Գօլար, թէաճճիւպանէ Անտրէաեա պագտըրընտա, Անտրէա,

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրինէ կիւզէլ պիր եէմ օլամա՞ղ մը, տիեէրէք, սէօզիւնիւ իքմալ իթտի:

Գօլար. - Օլապիլիր, պու տա պիր էֆքեար տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի:

— Իմտի, էվվէլ պէ էվվէլ իշիմէ մանի օլան վէ պիզի թագեիգ իտէկէլէն նիշանլըեը օրթաուտան գալտըրմագ լաղըմ տըր:

— Բէք էյի, պէն պու ագչամ Պէլվիլտէ իշէ պաշլարըմ: Զիլինկիրին պու խուսուստա պանա հարտըմը օլաճագ տըր:

— Տիմէք սէն պունտան տօլաեը իզհարը քէտէր իթմէ-հօրսուն:

— Նէ՞նէ իզհարը քէտէր իտէճէեիմ. դալէմ միւտիրի կի-
պի պիր իհթիեարտան տօլաեը գըսգանճ օլամամ. պունտան
պաշգա, իճապ իտէրսէ . . .

Անտրէա՝ քէնտինին հէմ օտա խըղմէթինի վէ հէմ սէյիս-
լիկինի իճրա իտէն խըղմէթ քեարընը ճէլպլէ, տէրհալ արա-
պասընը հազըրլամասընը էմր, վէ սէյիս՝ էմրի մէղքիւրու
իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտըղընտա, Անտրէա՝ Գօլարա
շու եօլտա խիթապ իյլէտի .

— Իւչ կիւնէ գատար, պէնիմ իչին, Շանգ-էլիզէ մահէլ-
լէսինտէ, իքի արապա իչին արապալըղը վէ պէշ ըէսաթ իչին
պիր ախըրը օլարագ քիրալըգ քիւլիւք պիր օթէլ պուլուն-
մալը տըր :

— Բէք էյի, տիեէրէք Գօլար իթմէք իւզրէ աեաղա
գալգտը, վէ Անտրէա էլպիսէսինի կիեինիպ, պիր չարեէք
սաաթ սօնրա, արապասընա ըաքիպէն Մօնսէյ սօգաղընտա
Պագգարանըն օթէլինէ կիթտի, վէ մէզպուրէ հէնուզ եա-
թագտա օլտուղու հալտէ գարթընը կէօնտէրտի :

Ֆիլվազը Սըրիզին գըզգարընտաշը օ սաաթտա եաթագ-
տա օլմասըյլա պէրապէր, ուեուամաեօրտու, վէ օ կիճէսի
հէման հիչ ուեուեամամը իտի. չիւնքի իւք ագշամը թարիֆ
օլունմազ տէրէճէտէ հէեէճան իլէ վէ ագըլը պաշընտա օլմա-
տըղը կիպի, գալպինէ տէ գըսգանճըղգ հիսսի կիրմիշ օլտու-
ղու հալտէ, էվինէ կէլիպ, մահգա պիհուզուր օլան ըուհունու
ույգու իլէ տաիրէի սիւքիւնէ իտխալ իթմէք իւզրէ եաթա-
ղընա եաթմըշ իտի :

Շուրասընը պէեան իտէլիմքի, Պագգարա օլանէ տէկին
քիմսէեի սէվմէմիշ օլտուղու վէ հաթթա օլ վագթա գատար
մէճհուլու օլան պու հիսստէն տօլաեը չօգ տէֆա սաիրլէրինի
մուախէզէ իթմիշ պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա քէնտի-
սինին մէղքիւր հիսսէ թապիիեթէ մէճպուրէեթի՝ հիստէ-
թինի մուճիպ օլմագտա իտի :

Պագգարա՝ Ֆէրնան Րօշէեի կէօրմէզտէն էվիէլ, պագըշը
սօվուգ վէ կիւլիւշիւ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ օլուպ, գալ-

պի վէ ըուհու պուլունման տիշի գաբանլարա պէնդէմէք-տէ, վէ եալընը ալթունու սէվիպ, ինսանլարը թահգիր, վէ քէնտի ուղրունա ֆէտաի ճան իտէնլէրէ էհէմմիէթ պիլէ վէրմէեիպ, պունլարըն մէզարը իւզէրինէ եալընը թահգիրա-միզ պիր թարզտա, «Շու. հէրիֆ ճանըմը սըզընօրտու, հէլէ քէնտինտէն գուրթուլտում» տիմէքաէ իքէն, պիրտէն պիրէ նաիրէի աչգ ու սէվտա իլէ սիւզան օլմանա պաշլատըզտա, մէրմէրէ պէնդէեէն ճիսմի՝ թէնէ, վէ չէյթանի թէպէսսիւ-միւ՝ արզուի չէտիտէ թահվիլ օլուպ, Ֆէրնանըն իսմինի քէն-տի քէնտիեէ թէլէֆֆիւզ իթտիկի զէման, հիտտէթ ու զա-զապընտան նաշի էլլէրինի օվուշտուրմազտա իտի:

Մէզպուրէնին ֆիքրի, պիւթիւն կիճէ, Ֆէրնանըն աչգ ու մուհապպէթինի իսթիհսալ իտէպիլմէք իւզրէ պին տիւրլիւ զարիպ վէ ֆէվզէլատէ թասալվուրաթը իզֆալիեէ տիւշիւն-մէքլէ կէշտի:

Միւսաֆիր կէլտիկինի իշար զըմնտա չալընան գաբու չանընը Պագգարա իշիթտիկինտէն, պէսլէմէսինի չաղըրըպ,

— Կէլէն քիմիսէ, գապուլ իտէմէեէճէկիմի սէօյլէ, տէտի:

Խըզմէթճի գատըն տիշարը չըզըպ, աղ սօնրա էլինտէ պիր գարթ իլէ թէքրար կէլէրէք,

— Մատամ, կէլէն միւսաֆիր՝ միւքէմմէլ պիր տէլիգանլը օլուպ, իւնիֆօրմալը պիր սէյիսի վէ ալէա պիր աթը վար աըր՝ հէր հալտէ զաթընըզը կէօրմէք խուսուսընտա իսրար իտիեօր, տէյի պէեան իլլէտի:

Պագգարա, սապըրսըզըզլա գարթը ալըպ, «Սըր վի-լիամս Լ... պարօնէ» իպարէսինի օգուտուղունտա, սըզըլա-րագ, «Պէն պու ինկիլիգի թանըմանօրում» տէտի, վէ պա-շընը պէրի թարաֆա չէվիրիպ, գաթ օլունմուշ օլան աչգ ու սէվտա մալիսիւլեասընա եէնիտէն տալտը:

Լաքին պէսլէմէ իւշիւնճիւ տէֆա իչէրի կիրիպ,

— Մատամ, կէլէն միւրտա՝ զաթընըզլա զանէթ մուհիմմ պիր մատտէ իւզէրինէ կէօրիւշէճէկինի պէեան իտիեօր, տէտի:

— Տէֆ օլ չուրատան , պէնիմ հիչ պիր մուհիմմ իշիմ
եօգ տուր :

— Մատամ , զաթընըղըն գուլաղընտան աշաղը պիր իսմ
սէօյլէմէքլիկիմի իսթար իթտի :

— Հէր նէ իսմ իսէ , պիլմէք իսթէմէմ :

Տիշի դարւան , աշգ ու մուհապպէթի էսնասընտա րա-
հաթսըզ գըլընտըղընտա , նէ տէրէճէ հիտտէթ հիսս իտէր
իսէ , Պազգարանըն սէսի տէ այնի հալտէ կիպի չըզմագտա ,
լաքին պէսլէմէ , շիւպէսիպ Անտրէատան տօլկունճա իւճըլթ
ալմըլ օլտուղընտան , քէնտիսինի մաղլուպ ատտ իթմէեէրէք ,

— Հալպուքի մատամ , հէր նէ օլսա , հուղուրունուղտա
թէլէֆֆիւղինէ միլօրտ թարաֆընտան մէմուր օլտուղում իսմի
իշիթմէնիզէ հիչ պիր մանիա եօգ տուր զանն իտէրիմ , տէյի
թէքըրատտը :

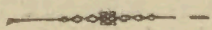
Պազգարա . - (գաթի սուրէթտէ .) Ֆա'ննի , սէնի գօվու-
եօրում . պու կիւնտէն իթիպարէն խըզմէթիմաէ տէյիլսին :

Պէսլէմէ . - (ֆէվզէլատէ սօվուգ գան իլէ .) Միլօրտ պա-
նա , զաթընըղա Մ . Ֆէրնան Բօչէ հազգընտա կէօրիւմէք
իսթէտիկինի պէեան իյլէտի :

Պազգարա , Ֆաննինին խասսէթէն գուլվէթլիճէ թէլէֆ-
ֆիւղ իթտիկի պու իսմի իշիթտիկինտէ , եաթաղընտան տի-
շարը սըչրատտը , վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Ֆէրնա'ն մը , Ֆէրնա'ն մը . . . պէնիմիէ Ֆէրնան հազ-
գընտա կէօրիւմէեէ'մի կէլմիշ . . . օ հալտէ գապուլ իտէ-
րիմ . . . կէօրիւմէք իսթէրիմ . . . գօ'շ , քէնտիսինի պէքլէթ ,
տէտի :

Պազգարա , պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , հէեէճանը ֆէվ-
զէլատէսինտէն նաշի սէսի պօղուգ սուրէթտէ չըզմագտա
իտի :

8

Պագագարա՝ եաթաղընտան տէրհալ աթլաեարագ թուա-
լէթ օտասընա կիթտի :

Ալէսսէվիեէ մէզպուրէ , թէնպէլ տիւշէպէր կիպի քէն-
տիսինի պէսլէմէսինին էլինէ թէրքլէ , անըն վասըթասըյլա
գամըզճա էսվապընը կիեինիրքէն , պու տէֆա , խըզմէթլէրինի
պիղզաթ իճրա իտէն խալգ գըղլարը միսիլլու հարէքէթլէ ,
քիւչիւճէք աեագլարընա օսմանլը բապուճու կիեինտի , ու-
մուղունա , քիրաղ պէնէքլի կիւմիւշիւ ուղուն պիր սապահ-
լըգ ալտը , պօղաղընա իբէքլի պիր պաղ պաղլատը , վէ սարը
սաչլարընըն պուգլէլէրինի աճէլէթէն թօրլաեըպ , պաչընըն
արգասընտա տէմէթ իթմէքլէ , էնլի ալնը աչըլտը . վէլհասըլ
մէզպուրէ՝ չէնտ տապըգա զարֆընտա , թանըմատըգլարը
պիր քիմսէեի եաթագ օտալարընա գապուլիթմէքտէ հիչ պիր
պէյիս կէօրմէեէն ֆիթուրսուղ գատընլար միսիլլու պիր հալը
չէհվէնթէնկիղ , ֆագաթ եագըչըպլը պիր սուրէթ քէսպ իյ-
լէտի : Մուախիսարէն տիվարտա ասըլը օլան պիր չան իբինի
չէքմէսիլլէ , Ֆաննի իչէրի կիրտիկինտէն , մէզպուրէեէ խի-
թապէն ,

— Միւսաֆիր Ինկիլիզի պուրաեա տավէթ էթ , տէտի ,
վէ Ֆէրնան իամինի իշիթմէսիլլէ տիւշարը հէեէճան օլմուշ
օլմասընա ըաղմէն , հալը սիւքիւնէթի թէքրար էլտէ իթտի :

Պարօնէ սըր Վիլիամս անինտէ մէզպուրէնին եաթագ օ-
տասընա կիրտի :

Անտրէա՝ եէկնաղարտա ահվալը մուհաքէմէեէ միւգթէ-
տիր էշխաստան օլուպ , զաթէն Պագգարանըն եաթագ օտա-
սը՝ անըն էօմրիւնիւն վէ ախլէագընըն պիլնէսի մէսապէսինտէ
օլմասըյլա , Անտրէա՝ իչէրի կիրիպ , պու հալի կէօրտիւկիւն-
տէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պուրասը՝ Ֆէրնան Բօշէ իշին Արմիտին պաղչէսի (1) օլաճագ տըր, վէ պիր քէրրէ տուխուլ իտէր իսէ, պուրատան տիշարը չըգամանաճագ տըր, տէտի:

Պագդարա տա, եալընըզ պիր տէֆա միւսաֆիրինէ պագմասըյլա, մէրդումըն կէօղլէրինտէ շէյթանի պիր բարլագլըզ վէ տօտագլարընտա իսթիհղաքեարի պիր կիւլիւմնէմէ մէվէ-ճուտ օլտուլունու, վէ քէնտիսինին ագիլվէ զէքի պիր քիմնէ իտուկինի անլաեարագ, շու եօլտա միւլահաղա իթմէքտէ իտի:

— Էկէր շու ատէմ տիւշմէն սըֆաթըյլա կէլիեօր իսէ, պանա լաերգ պիր քիմնէ տիմէք տիր. Էկէր միւթթէֆիգ մագամընտա կէլմիշ իսէ, քէնտիսինին սահիպի իգթիսար կէօրիւնմէսինէ ըաղմէն, զալէպէեի պէն չալաճաղըմ:

Անտրէա՝ Պագդարաեա սէլամ վէրտի, վէ օ տա օնա, եանընտա օթուրմասը իշին էլի իլէ պիր իսկէմլէ կէօսթէրիպ, սէլամընա մուգապէլէ իթմէկէ լիւղում կէօրմէտի: Պատէհու Ֆաննիեէ, տիշարը չըգմասընը իշարէթլէ անլաթտը:

Անտրէա, մէզպուրէնին եանընտա օթուրուպ, եալընըզ իշ հագդընտա կէօրիւշմէք իշին կէլէն, վէ գատըն կիւզէլի-կինտէն վէ ճաղիպէթինտէն միւթէէսսիր օլմանան պիր քիմնէ կիպի, տիգգաթլէ եիւզիւնէ պագտըգտան սօնրա,

— Ազիգէմ մատամ, պէնտէնիզ պարօնէ սըր վիլիամըմ, վէ զաթընըզա պիր բաղարլըզ թէքլիֆ իթմէկէ կէլտիմ, տէտի:

(1). Արմիտ՝ Թասօ նամ իթալիան շաիրի մէշհուրուներն Ժէրիկ-զաղիս Տիշիվիէ նամ էսէրինտէ իրաեէ իտիլէն դաեէթ ճալիպ վէ ճաղիպ գատընլարտան պիրի օլուպ, գուվվէի ճաղիպէսիյլէ կէօղլէրի գամաշարտան պիր գատըն իյմա իթմէք իշին իշպու իսմ չօգ տէֆա իսթիմալ իտիլտիկի կիպի, մէզպուրէ, սէվկիւլիւսիւ Բընօեու՝ Խաշակիրլէրին օրտուսուենտան ուզագտա օլարագ, քէնտի գօնաղը պաղչէլէրինտէ ալըգոյմագտա օլմասըյլա, մէզքիւր պաղչէլէրին տալի մահգա պու միսիլլու սըրալարտա իյմա իտիլմէսի՝ պուենտան իլէրի կէլմիշ տիր:

Պագագարա . - (հէնէճանը քեամիլէն թէսկին օրմուշ օլտուղու հալտէ , տուլղուսուղճա հարէքէթի զէմանընտա օլտուղու կիպի , իսթիհզաքեարի պիր կիլիլէն .) Մօնսիէօ , էկէր պուրաեա կէլիշինիզ , զէնտօսթլուգ մէսէլէսինէ տաիր իսէ , րէճա իտէրիմ տիկէր պիր կիւն կէլին . պու կիւն սըգըլմըշ օլտուղում պիր կիւն տիւր :

— Սըգըլմանըշ ուլգուսուղլուգ նէթիճէսի օլտուղունու աէրք իտիեօրում :

Պագագարա՝ սիմասընըն սօլղուն օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ այնաեա պագտը , վէ սըր Վիլիամա՝ պիլա ֆիւթուր սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Աչգ ու սէվտա՝ արղուսինէ նաիլ օլմագսա , նէթիճէսի ուլգուսուղլուգ օլտուղու թապիի տիր :

Պագագարա . - (գալպինին մաղլուպիեթինի զահիրէ չըգարմըշ օլմասընտան տօլաեը մահճուպ օլարագ .) Աչգ ու սէվտա՞մը . նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուգ :

— Ֆէրնան Բօշէեէ աչգ ու մուհապպէթինիզ վար տըր տէյի զանն իտիեօրում :

Պագագարա տիթրէտի իսէ աէ , պէլլի իթմէեէրէք ,

— Պէ՞ն մի . եանըլըեօրսունուգ միօրա , պէն քիմսէեի սէվմէմ :

— Պէնտէնիզ , միօրա տէյիլիմ , եալընըզ պարօնէ իւնվանընը հայիզիմ : Լաքին պու խուսուստա եանըլտըղըմա մէմնուն օլտում :

— Էվվէթ , պարօնէ , եանըլմըշսընըզ :

— Էյի եա , ազիզէմ մատամ :

Պագագարա . - (թէքրար սարսըլարագ .) Բէճա իտէրիմ , նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուգ :

— Շունու տիմէք իսթէեօրում քի , էկէր սիզ անը սէվսէ իտինիզ . .

Մէրգում , քէլամընը քէսաի , վէ թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ : Պագագարա տա , սէսինտէ ճիւզիճէ ալթիւսթլիւք հասըլ օլարագ ,

— Նէ՞ օլմագ լազըմ կէլիր իտի, տէյի սիւալ իթտի:

— Սիզին իչին մուճիպի պէտպախթի օլուր իտի, ազի-
զէմ մատամ:

Պագգարա, պու տէֆա լէհճէսի զիտտէսիլէ սօ-
լարագ,

— Նի՞ին, տէյի սիւալ իթտի:

— Շուհուհ իչին քի, պիր գատընըն, սէվտիկի պիր քիմ-
սէեի էլէ կէչիրէմէմէսի միւշքիլ շէյ տիր:

— Ազիզիմ, պէնիմ կիպի պիր գատըն՝ իսթէտիկի վագըթ
քէնտինէ մաիլ օլան էրքէքլէրի եիւզտէն պրագապիլիր իօէ
տէ, անէր անը պրագամազլար:

— Հալպուքի, մատամ, սիզին կիպի պիր գատընը պը-
րագանլար՝ մահզա էվլէնմէք ֆիքրի իլէ պրագըրլար... իշթէ
Մ. Ֆէրնան Րօշէ տէ էվլէնմէք ֆիքրինտէ պուլունուհօր:

Պու սէօզլէր՝ տիթրէմէքտէ օլան Պագգարահա երլտը-
րըմ միսիլու թէէսսիր իթմէքլէ, քէտէրի ազիմէ տիւշար
օլտուզու հալտէ, բէֆը սէտա իթտի, վէ սըր Վիլիամս տա
եալաշ սէսլէ,

— Նիհանէթ անլաշըլտը, անը սէվիտօրսուհուզ, տէտի:

— Իվլէթ, աշգլա, տիվանէ կիպի, վէլհասըլ սահրալար-
տաքի տիշի գաբլանլար միսիլու անը սէվէրիմ:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, միւթէքիպիւրանէ
պաշընը եօգարը գալտըրմըշ օլուպ, կէօզլէրի շէտիտ պիր
աթէշ կիպի բարլամագտա, վէ տօտագլարը տիթրէմէքտէ
իտի: Մուախարէն քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Խայր, խայր, էվլէնմէեհճէք տիր: պէնի սէվէճէք
տիր, վէ իճապ իտէրսէ, բաքիպիմի խանչէր իլէ թէլէֆ իթ-
մէքտէն ըիւճաթ իթմէեհճէեիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Շըմինէնին իւզէրինտէ քիւշիւք պիր խանչէր պուլուն-
տուզունտան, Պագգարա, Ֆէրնան Րօշէ իլէ էվլէնմէճէք օլան
գատընա գարըն էօլիւմ թէհտիտինի իթտիկի զէման օ խան-
չէրի էլինէ ալըպ, հիտտէթլէ սալատըղընտան, սըր Վիլիամս
Ինկիլիզլէրէ մախսուս սօվուգ գանլըրդ իլէ,

— Աղիլգէմ մատամ, հագըգէթէն սիլ թրածէտիա օեու-
նունտա ֆէվդէլատէ շէօհրէթշուար օլապիլիրսինիլ, տէտի :

Հիտտէթ ու զազապ իչինտէ պուլունան պիր ատէմին
եիւզիւնէ տէօքիւլէն սօվուգ սու կիպի, սըր Վիլիամսըն մէզ-
քիւր իսթիհզաքեարի սէօղիւ Պազգարաւա թէէսսիր իթմէք-
լէ, մէզպուրէնին հիտտէթ վէ զազապընը տէրհալ մէյեուսի-
թէ թահվիլ իթտի . շէօյլէքի խանչէր էլինտէն տիւշտիւ, վէ
քէնտիսի չօճուգ կիպի տիթրէտիկի, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր
ալլամապ հալինտէ պուլունտուղու հալտէ ,

— Եա՛րապաի, եա՛րապաի, տէտի :

Սըր Վիլիամս եինէ, էլան սօվուգ գանլըլըրնտա գա-
լարապ ,

— Աղիլգէմ մատամ, պէն՝ սիլէ ֆէնա պիր խապէր կէ-
թիրմէքլէ պէրապէր, խըզմէթինիգտէ պուլունմանը տա թէք-
լիֆ իթմէեէ կէլաիմ, տէտի :

Պազգարա . - (Իւմիտվար օլարապ .) Նէ՞ տիմէք իսթէեօր-
սունուգ ,

Սըր Վիլիամս . - (Ֆիքրի մէլանէթքեարանէսինի իրանէ
իտէրճէսինէ տօտագլարընտա շէյթանի պիր կիւլիւմէմէ հու-
սուլէ կէլէրէք .) Պանա տիգգաթ իտինիլ, սիլէ օլտուգճա
գըյմէթտար պիր միւթթէֆիլ օլապիլէճէկիմի մէմուլ իթ-
մէզմիսինիլ :

— Սէ՛ղմի պանա միւթթէֆիլ օլաճագսընըլ :

— Նի՛չին օլմանըմ :

— Պանա խըզմէթ մի իտէճէքսինիլ :

— Պէլքի իտէպիլիրիմ :

— Ֆագաթ Նէ՞ սըֆաթլա, նի՛չին, Նէ՞ մագսէտլէ :

— Սահիհ տիրքի, պիր մագսէտլիմ, պիր մէնֆաաթըմ
վար տըր, եօգսա . . .

Մէրգում սէօղիւնիւ իրմալ իթմէզտէն գարու ալըլըպ,
Ֆաննի՛ էլինտէ պիր գարթ օլտուղու հալտէ իչէրի կիրտի :

Պազգարա գարթը ալըպ, իւզէրինէ պագմագլա, «է .
տը Պօրրէօ՝ խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի» ի-

պարէսինի հավի օլտուղունու կէօրտիւ, վէ խըրսլա իշպու
գարթը պիր թարաֆա աթարադ,

— Թանըմատըղըմ պիր ատէմ տիր, գապուլ իտէմէմ,
տէտի:

Օ կիւնիւ, Պագգարա, քէնտիսի իլէ կէօրիւշմէք իսթէ-
եէն է'ն պիւեիւք պիր զաթ պիլէ օլսա, գապուլ իթմէք իս-
թէմէեէճէկի տէրքեար իտի: Սնճագ սըր Վիլիամա գարթը
եէրտէն ալըպ, իպարէեի մէղքիւրէեի օգուտուղունտա
սարսըլտը, վէ պատէհու,

— Մատամ, քէնտիսինի գապուլ իթմէնիզ լաղըմ տըր,
տէտի, վէ Ֆաննիեէ տէօնիւպ, ամիրճէ պիր սէսլէ,

— Միւսաֆիրի օն տագըդա գատար սալօնտա պէքլէտին,
տէտի:

Ֆաննի՝ էմրի մէղքիւրէ իթաաթլա տիշարը չըգտը, վէ
սըր Վիլիամա՝ հայրէթ իչինտէ պուլունան կէնճ գատընա
պագարադ:

— Մ. տը Պօբրէօնուն՝ էրմին իսմինտէ պիր դըղը վար
տըր, տէտի:

Պագգարա՝ Սէն-Լուի սօգաղընտա վագը խանէնին գա-
բուճուսու թարաֆընտան մէղքիւր իսմին իրատ իտիւմիշ օլտու-
ղունու խաթըրլաեարադ,

— Ֆէրնանըն նիշանլըսը օ՞մու տուր, տէյի սիւալիթտի:

— Էվլէթ, վէ գապուլ իտէճէք օլտուղունուզ չախս իսէ,
անըն գայըն բէտէրի օլճագ տըր, տէյի պէեան էլլէտի:
Իլավէթէն տախի,

— Իշթէ օ ատէմի գապուլ իթմէնիզ լաղըմ տըր, տէտի:

— Լաքին նէ՞ իսթէեօր, պուրաեա նէ՞ եաբմագ իչին
կէլմիշ տիր:

— Սիգէ ալչադճա պիր շէյ թէքլիֆ իթմէք, վէ հիշ պիր
իսմ ու սըֆաթը պուլունմաեան պիր բաղարլըգտա պուլուն-
մագ իչին կէլմիշ տիր... Քէնտիսինի թարա իթմէեիպ, սապը
իլէ տինլէեիւիզ, վէ ճէվապընըղը իրթէսի կիւնէ թաալիգ
իտինիզ... իճապընը սօնրա տիւշիւնիւրիւզ:

Մուսխարէն սըր Վիլիամն՝ չանըն իրենի շիտտէթլէ չէք-տիկինտէն , իչէրի կիրէն Ֆաննիեէ ,

— Մ . տը Պօրէօեա սէօլլէեին պուեու րսուն , տէտի , վէ քէնտիսի , ետթազ օտասը տախիլինտէ պուլունան թուալէթ տաիրէսինէ կիրիպ , բէրտէեի գաբատը , վէ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղունա տաիր շիւպհէեէ մահէլլ վէրմէեէ-րէք , ճէրէեան իտէճէք մուհավէրէեի տինլէմէք իսթէտիկինի Պագգարաեա անլաթտըղը կիպի , զանէթ եավաշ սէսլէ տէ շու սէօլլէրի սէօլլէտի .

— Քէնտիսինի րէտտ իթմէեինիզ . հիտտէթլէնտիր-մէեինիզ . եօգսա սէքիզ կիւնտէն Ֆէրնան էվլէնմիշ օյաճագ տըր .

Պագգարա օն ոանիեէ գատար եալընըզ գալըպ , պատէ-հու գալէմ միւտիրի իչէրի կիրտի . Օ միւտտէթ զարֆընտա Պագգարա հէճէճանը թէսկին օլմուշ օլմասըյլա , տօտաղլա-րընտա թէպէսսիւմ վէ սիմասընտա սիւքիւնէթ աասըր մէվ-ճուտ օլտուղու հալտէ , մէրգոււմ գալէմ միւտիրինի իսթիգ-պալ իթտիկի կիպի , լանդըյլա տա թէտգիզ վէ թէճէսսիւս իյլէտի . շու գատար քի Մ . տը Պօրէօ՝ ինթիեար զէնտօթ-լարա մախսուս օլան քիւսթախըզլա սէլամ վէրիպ , հալպու-քի Պագգարա զանէթ սօվուզ գանլըլըզլա վէ ազամէթլի պիր թարզտա պու սէլամա մուգասլէլէտէ պուլունտու . Պատէհու արալարընտա աթիտէքի մուհավէրէ ճէրէեան իթտի .

Մ . տը Պօրէօ . - Մատամ , զաթընըզ իլէ միւքեալէմէ իճրասընը իսթիտա իթմէկէ իճթիսար իտէպիլի՞րմիեիմ .

Պագգարա՝ մէրհամէթ ու շէֆագաթը թէմէննի օլունան պիւեիւք պիր գատընա մախսուս ազամէթլէ ,

— Իտէպիլիսինիզ , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ մէրգոււմա , օթուրմագ իւզրէ պիր իսկէմլէ կէօթէրտիկի կիպի , քէնտի-սի տէ իֆատաթընը տինլէմէեէ հազըրլանտը .

Մ . տը Պօրէօ . - (մահճուպանէ .) Մատամ , քիմ օլտու-ղումու էլպէթթէ գարթըմտան անլատընըզ ,

Պագգարա . - էվվէթ .

Մ. առ Պօրբէօ . - (սէօղիւնէ տէվամ խտէրէք) Պէնիմ սերվէթիմ, վէ տօլիուն մաաշըմ վար տըր :

Պազգարա . - (իֆատէի մէգքիւրէսէ էհէմմիսէթ վէրմէ-
հերէք , տէրքեար օլան սօվուգ գանլըլըլը իլէ .) Սերվէթինի-
զի վէ մաաշընըլը խալիսանէ թէպրիք խտէրիմ :

— Հաիլ օլտուգում վաղիսէթ իճապընճա , պէն պիր գա-
տընա բէք չօդ շէյլէր եաբապիլիրիմ :

Պազգարա . - (մէրգումուն սէօղիւնիւ բէսէրէք .) Զանն խտէրիմքի , մէմուրիսէթինիզին մաֆէվգինտէ պուլունան վէ ուղրումա թէքմիլ սերվէթինի ֆէտա իթմիշ օլան Վիլտիէօ , եախօտ սիկարամը՝ սօն գալան պին ֆրանգլըգ պանգնօթու իլէ եագան Լէօբօլտ տը Մարլօթ կիպի պիր միլեօն ֆրանգը-
նըլ կօգ տուր : Իմտի , հագգըմտա սիզէ վերիլմիշ օլան մալիւ-
մաթ տօղրու տէյիլ տիր :

Պու սէօղէրի սէյլէտիկի զէման , Պազգարանըն տօտագ-
լարընտա թահգիրամիլ պիր կիլիլմանէմէ հասըլ օլտու , վէ
այնի վագըթտա թուալէթ օտաորընըն բէրտէսի պէլլիսիզճէ
աշըլըպ , Պազգարա՝ սըր Վիլիամըն «օլմուշ օլան սիմասընը
արալըգտան կէօրաիւքի , զանն խտէրսին մէրգումէհէ ,

— Թավսիսէմի ունուլթտուննօղմա , վէ Ֆէրնանըն էվ-
լէնմէսինի՞մի իսթէեօրսունուգ , տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Մ. առ Պօրբէօ՝ պիր միւտտէթ սիւքիլթտէն սօնրա , ճէ-
սարէթինի քէսպլէ ,

— Սիզին պիր գըզգարընտաշընըլ վար տըր , տիսէրէք
բէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Աճա՛յիպ , գըզգարընտաշըմը՝ սէվիեօրսունուգ :

— Պէլքի :

— Օ հալտէ պիլմիշ օլուն բի , վագթընըլը պօշա կէչիրի-
եօրսունուգ , չիւնքի գըզգարընտաշըմ զաեթ նամուսլու
պիր գըզ տըր :

— Տիմէք պուրաեա կէլիշիմ . .

Պազգարա՝ թէքրար կէօղէրինի թուալէթ ծտաաշընըն
գաբու բէրտէսինէ տօղրու աթֆ իլէ , պարօնէնին , «սիւքիւ-

նէթի էլտէն պրագմաներնը՝ մանէասընտա պուլունան սերթ չէհրէսինի կէօրտիւ :

Պագգարա . - Աղիզիմ, գըզգարընտաշըմըն իշէրի պանա պիտ տէյիւ տիր :

Մ . տը Պօբրէօ . - Հալպուքի, էկէր սիզ իսթէրսէնիզ, պէլքի . . .

Պու սըրատա մէզպուրէնին ֆիքրինտէ շէյթանի պիր թա-
սալվուր հաւըլ օլարագ ,

— Էկէր ֆէրնանը քէնտիսինէ կիւվէյի իթմէեէճէկի խու-
սուսընտա պիր բազարլըզա կիրիշէպիւսէմ, տէյի տիւշիւնտիւ :

Լաքին սիրտէն պիրէ Պագգարանըն ալնը մահճուպի-
եէթլէ գըզարտը, վէ պու տէֆա գալէմ միւտիրինի օտա-
սընտան թարտ ու թէպիտ իթմէսի մուհագգագ իքէն, Վի-
լիամըն պաշընը՝ գարու բէրտէսի արգասընտան կէօրիւպ թէք-
րար տիւշարը տէհշէթ օլտու, վէ գուլաղընտան աշաղընա շու
սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ օլտուղունու զանն իթտի :

— Էկէր սիզ պու ատէմի գօվարսանըզ, սէքիզ կիւնտէն
ֆէրնան էվլէնէճէք տիր :

Իմտի մէզպուրէ՝ Մ . տը Պօբրէօեա խիթապլէ ,

— Սըրիզ՝ ահմագ պիր գըզ տըր . էկէր օ պէնիմ նասի-
հաթըմը տինլէմիշ օլսա իտի, պիր ամէլէ բարչասը իլէ էվլէ-
նէճէք եէրտէ . . . պունունլա պէրապէր, նիհաեէթ պէն անըն
իշինէ գարըշամամ, տէտի :

— Փագաթ նիհաեէթ, պէնի թահթը հիմաեէնիզէ ալ-
մահմըսընըզ :

Պագգարա թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, սըր Վիլիամս
պաշը իլէ, «էվլէթ տէյին» տէյի անլաթտը, վէ մէզպուրէ
տէ, եավաշ սէտա իլէ, «պէլքի» տէտի, վէ օլ վագըթ իհ-
թիեար գէնտօսթ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէյի պէեան էյլէտի :

Պագգարա՝ օլ էսնատէ տէրեաի միւլահաղաթա. տալմըշ
օլմասըլա ճէվապ վէրմէտի, վէ Մ . տը Պօբրէօ հէեէճանըն-
տան նաշի սէսի տիթրէեէրէք :

— Նիհանեթ թէքմիլ իւմիտիմ սիզտէ տիր, տէտիկին-տէ, Պագգարա՝ կէօզլէրինի թէքրար սըր Վիլիամնա տօղրու չէվիրտի, վէ անըն սիմասընըն հալի իճապընճա, վէ գալէմ միւտիրինի հօլա գօյմագ իսթէրճէսինէ պիր հարէքէթտէ պուլունարագ,

— Մօնսիէօ, թէքլիֆինիզ հագգընտա տիւչիւնիւրիւմ վէ իճապընա պագարըմ, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. — (չիտտէթի աչգ ու սէվտասընը իրաւէ իլէ.) Ա՛հ, ինսաֆ իտին... մէրհամէթ իտին... հագգըմ-տա խայրխահանէ մուամէլէտէ պուլունուն, տէյի պէեան իյլէտի:

Պագգարա. — Եարըն թէքրար կէլին, տէյիպ, պու մէք-րուհ միւքեալէմէնին սօնունու կէթիրմէք իսթէրճէսինէ աեա-ղա գալգաղընտան, Մ. տը Պօբրէօ տա գըեամիէ շարգասը-նը ալտը, վէ կիտէճէկի զէման,

— Եարըն թէքրար կէլէեի՞մ մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Սիզ քէնաիսինի կէօրէճէ՞ք միսինիզ:

Սըր Վիլիամն՝ պաշը իլէ, «Էվվէթ, Էվվէթ» տէյին տէյի էմր իթտիկինտէն, Պագգարա՝ պաշընը էեէրէք,

— Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէզպուրէ՝ եիրմի հաշընտա պուլունան աշըգ-լար կիպի ֆիքրի վէ գալպի մէսէրրէթ իչինտէ օլան Մ. տը Պօբրէօեա ըէֆագաթ իտիպ, մէրգումըն ազիմէթինտէն սօն-րա, սըր Վիլիամն իլէ եալընըզ գալտըղընտա, շու սէօզլէրի սէյլէտի:

— Ա՛հ, հարտըղըմ նէ՝ պիւեիւք ալչագըզ տըր. գըզ-գարընտաշըմը սաթմա՛գ, ասլա, ասլա, պու ալչագըզը իրթի-քեապ իտէմէմ... Պագգարանըն գալպինտէ մուհապպէթ եօգ տուր տէրլէր, պու սահիհ տիր, լաքին Պագգարա քէն-տի ֆամիլեասընը սէվէր, տէտի:

Սըր Վիլիամն, սօվուգ գանլըլըզ իլէ,

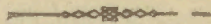
— Ազիզէմ, գըզընըն՝ Ֆէրնան Րօչէ իլէ իճրասը մուգար-

րէր օլան իզտիվածնը եալընը Մ. տը Պօրրէօ մէն իտէպի-
լիր. իմտի, պու առէմէ մուխալիֆէթ իթմէնիզ ճայիզ տէյիլ
տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

.....

Իֆֆէթ ու նամուսուն սօն պիր հիսսինի հէնուզ գալ-
պինտէ մուհաֆազա իտէկէլմէքտէ օլան օ գատըն իլէ ըու-
հունտա մահզա շէյթանի պիր ֆիքր մէվճուտ պուլունան օ
ատէմ արասընտա նէ՞ վագը օլտու, վէ նէ՞ կիպի գարշը գօ-
նուլմազ տէլիլ վէ իսպաթլար, նէ՞ կիպի ալտատընը վատլար
իլէ Շէյթան՝ եւանըն պու գըղընը պաշտան չըգարմաեա մու-
վաֆագ օլտու, պուրասընը պիլմէեիլ. անճագ գօնթ Անտրէա՝
Պագգարանըն խանէսինտէն մուֆարագաթը էսնատէ, մէզ-
պուրէ մաղլուպ օլմուշ օլանլարա մախսուս պիր հալը մահ-
ճուպանէ իլէ, սիմասը սօլմուշ օլարագ, պէլքի տէ սօն օլմագ
իւզրէ պիր կէօզ եաշը տամլասը եանաղը իւզէրինէ ագմագ-
տա իտի:

Օլ սահիպէի իֆֆէթ ու իսմէթ, օլ նամուսըեար իշճի,
վէլհասըլ քէնտի կիպի նամուս վէ իֆֆէթ սահիպի պիր կէնճ
իլէ նիշանլամըշ օլան Սըրիլ՝ Պագգարանըն՝ գալպինի եագ-
մագտա պուլունան օլ տէհէթլի աթէշի աշգ ու տէվտասընա
գուրպան իտիլմիշ իտի:

9

Պիշարէ Սըրիլին ֆէվգէլատէ շիտտէթլէ արգու իթտիկի
բազար կէլիպ եէթիշաի. օ սապահը մէզպուրէ, ալէսսապահ
ուեանըպ, հէնուզ պիթիրէմէմիշ օլտուղու եէնի ֆիսթանը-
նըն սօն պիր բարչասընը տիքտիկի կիպի, ղաեէթ սատէ օլան
շաքգասընըն տա պագըլեէսինի իքմալ իթտի:

Պատէհու օտաւորնը սիւբիւրիւպ տիգդաթլէ թէմիզլէտիբ-տէն սօնրա, գահվալթըսը իչին սիւտ վէ էթմէք սաթըն ալ-մագ իւզրէ աշաղըսա էնտի:

Պու թէֆէրրուաթ էօյլէնէ գատար իմթիտատ իտիպ, նիհանէթ Սըրիզ էլպիսէսինի կիեինէրէք, մահզուզիէթլէ տիշարը չըգմանա հազըրլանըրքէն, եավաշճա գարուսու չա-լընտը:

Սըրիզ, «կիրինիզ» տիմէսինտէ, կէօսթէրիշի եէրինտէ, կէնճ, վէ սիւտահ էլպիսէ կիեինձիշ պուլունան, վէ սիմասընտա լէթաֆէթ ու մահզունիէթ էսէրլէրի մէվճուտ օլան պիր գըզ իչէրի կիրտի:

Սըրիզ, հիւրմէթ վէ րիանէթլէ,

— Վա՛յ մատմագէլ ժանն, սի՞ղմիսինիզ. պէնի կէօրմէեէ կէլտիկինիգէ պիւսէնիզ նէ՝ գատար մէմնուն օլտում, տէտի, վէ կէնճ գըզըն զայիֆ էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալըպ, մուհապպէթլէ սըգտը:

Ժանն. — Ձօգտան պէրի սիգէ կէլմէմիշ, վէ հագգընըզտա պիր խապէր ալմամըշ իտիմ. պունտան պաշգա եէնի իգա՞ մէթկեհանըմը տա սիգէ պիլտիրմէք իսթէտիմ:

— Տիմէք էվինիզի թէպտիլ իթտինիզ:

— Էվվէթ, սէքիզ կիւնտէն պէրի թէպտիլ իթտիմ. չիմ-տի Մէրսէ, սօգաղընտա Ա՛նումէրօլու խանէտէ իգամէթ իտիեօրում:

Պունտան էվվէլ ժանն՝ Սըրիզին բէտէրինին տէրունինտէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու էվտէ իգամէթ իթմիշ օլուպ, իշպու-իքի կէնճ գըզլար արասընտաքի իւլֆէթ՝ օլ թարիխտէն պաշ-լամըշ իտի:

Ժաննըն հիքեանէսի սատէ վէ միւէսսիր օլուպ, շէօյլէքի պազըր իւզէրինտէ օյմանըլըգ իտէն շախա՝ օլ էսնատէ Պագ-գարա ֆամիլէասը խանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլմասըլա, սօն գըզը (եանի Սըրիզ) վէ զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ Շաքօն սօգաղընտա վագը պիր խանէտէ իգամէթ իթտիկինտէ, եաս էլպիսէլէրի կիեինձիշ օլան իքի գատըն, այնի խանէնին պէ-

չինճի դաթընտա սէնէվի ալթը եիւզ ֆրանգ իճարէ իլէ պիր տաիրէ քիրալատըլար : Պու գատընլար՝ վալիտէ իլէ գըզընտան իպարէթ օլուպ , բէֆագաթլարընտա պիր տէ ինթիեար պէս-լէմէ պուլունմագտա իտի :

Մատամ տը Պալտէր իամինտէ օլան պու գատընըն մի-րալայ բիւթպէսինտէ ճէսուր վէ իկիտ պիր զապիթ օլան զէվ-ճի , Դօնսթանթին շէհրինին հինի մուհասէրէսինտէ վէֆաթ իթմիշ օլուպ , տուլ պրագադըզը զէվճէսլլէ եէկեանէ գըզընա պին պէշ եիւզ ֆրանգտան իպարէթ թէգալու թախսիսա-թը իլէ եիւզտէ իւշ ֆայիզլի պիր միգտար թահվիլաթտան պաշգա վէսաիթի թէայեիւշ թէրք իթմէմիշ իտի :

Մատամ տը Պալտէր վէ գըզը , կէշիրմիշ օլտուգլարը զէնկինճէ վէ բարլագ էօմրիւ ունութմագ վէ պիր աղտա թա-սարրուֆա բիսեթ իթմէք իւզրէ , զիքր իթտիկիմիշ սօգագ-տա վէ խանէտէ իգամէթէ գարար վէրիպ , պունլար , մալիք օլտուգլարը վարիտաթը ճիւզիսէ իլէ պիր գաշ սէնէ գատար հէման միւնֆէրիտ տէնէճէք եօլտա էօմլը կէշիրտիքաէն սօնրա , մատամ տը Պալտէր՝ տիւշար օլտուղու գալպ խաս-թայըզընտան պաշ գուրթարամեարագ , թէրքի հաեաթլա , ժաննը սահիպսիզ պրագտը :

Օլ էսնատէ գըզըզղազ օն սէքիզ եաշընտա , վէ էսկի նէսլլէրին պաիսի իֆթիխար ու շէրէֆի սաեըլան կիւզէլլիքտէ օլուպ , տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան՝ հագըգէթէն ասալէթէ լաեըզ օլմասըլլա , ֆագըր ու զարուրէթին վէ եա-լընըզըզըն պիր թագըմ կէօզ պաեըճը իզֆալաթընա գաբը-լան մախլուգաթտան տէյիլ իտի :

Պիշարէ պու ալէմոէ հալընըզ գալմագլա պէրապէր , ուշուրում քէնարընտա հասըլ օլան վէ էօնլէրինտէ պու-լունան կիրտապլարա էհէմմիսէթ պիլէ վէրմէեերէք նէշվ ու նիւմա պուլուպ , նէֆիս գօգուլարընը գուպպէյի ասիւմանէ սէվգ իտէն շիշէքլէր միսիլլու , նամուս ու իֆֆէթինի մուհա-ֆագա իտէպիլտի :

Ժանն՝ պիր սէնէտէն պէրու բէտէր վէ վալիտէսինտէն էօք-

սիւզ գալմըջ օլուպ, խոսոսաւ մէղպուրէնին վալիտէսինին խաթալըզը զէմանընտա Սըրիզ, մատամ ալ Պալտէրի գա-
եըրմըջ, վէ հաթթա անըն հիյնի վէֆաթընտա, հագըգի գը-
զը կիպի քէմալը թէէսսիւր վէ ըիանէթլէ կէօզլէրինի գա-
բամըջ օլտուղունտան, իյթէ օլ վագըթտան պէրու իշպու իքի
կէնճ գըզլար պէյնինտէ հիւսնի միւնասէպէթ վէ տօսթլուգ
հոսոսլէ կէլմիշ իտի:

Ժանն վէ Սըրիզ չօգ տէֆա պիրիպիրլէրլիլէ կէօրիւշիւր-
լէր իտի: Ժանն՝ եալընըզ Սըրիզ իսմինի վէրմէքլէ իքթիֆա
իտիպ, Սըրիզ իսէ, մէրգուլմէեի մատմազէլ թէսմիեէ իտէր
իտի:

Պազը քէրրէ կէնճ չիչէքճի գըզ՝ վագթիլիլէ գօմշոսու օլ-
մուշ օլան ժաննըն, քէնտի վէլատէթինի կէօրմիւշ վէ ատէթա
վալիտէ կիպի մուհապպէթ վէ ուպուտիեէթլէ խըզմէթլէրինի
իյֆա իթմէքտէ պէրտէվամ պուլունմուշ օլան իհթիեարէ
պէսլէմէսի Ժէրթըրիւտ իլէ պիրլիքտէ իգամէթ իթմէքտէ
օլտուղու խանէեէ ազիմէթլէ, ագչամա գատար օրատա վա-
գըթ կէչիրիր իտի:

Հէր նէ իսէ, Ժանն, չիչէքճի գըզա կէլտիկինտէ, անըն
եանընտա օթուրտու, վէ իքիսի էլէլէ թութուգլարը հալ-
տէ, միւքեալէմէեէ շու եօլտա տէվամ իթտիլէր:

— Տիմէք էվտէն չըգտընը՞ց մը:

— Էվվէթ, Ժէրթըրիւտ վէ պէն՝ ալթը եիւզ ֆրանգ իճա-
րէեի պիգիմ իչին զանէթ պահալը պուլտուգ: խոսոսաւ
չիմտի, չիւնքի վալիտէմին վէֆաթընտան սօնրա, հիւքիւ-
մէթտէն վէրիլէկէլէն թախսիսաթ գաթ իտիլտիկինտէն, պին
ֆրանգտան պաշգա իրատըմըզ եօգ տուր:

Ժանն, վալիտէսինին խաթըրէսի իւզէրինէ տէրին պիր
ա՛հ իթտի, վէ Սըրիզին տէ կէօզլէրի եաշարտը:

Սըրիզ, քէնտիսինին, կիւնտէ պիր ֆրանգ էլլի սանթիմ
իլէ եաշարտընը, վէ սապահտան ագչամա գատար պիւլպիւլ
կիպի շարգը օգուտուղունու ունուտարագ,

— Զէվալը մատմազէլ, տէտի:

Ժանն . - (եէնիաէն պիր ահ իտէրէք , ֆապաթ սէտասըն . տա խալիսէթ հալի մէվճուտ օլարագ .) Ազիզէմ Սըրիզ , պու վիզիթամ , քէնտի մէնֆաաթըմ իշին տիր :

— Սէօյլէեին մատմազէլ , էմրինիզի իճրաեէ հազըըըմ :

Ժանն . - (եիւզիւ գըզարարագ .) Ժէրթըրիւտ , զաեէթ իհ . թիեար տըր , վէ կէօզլէրի հէման հիշ կէօրմէհօր . պիչարէ , պանա խըզմէթ իթմէք իշին ասէթա քէնտինի թէլէֆ իտի . եօր , վէ չօգ տէֆա պանա եարանմագ իւզրէ , պիր թագըմ շէյլէրտէն շախսընը մահրում գըլաեօր :

— Խայրխահ Ժէրթըրիւտ . . .

— Իմտի , - տէտի Ժանն՝ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք , - պիչարէեի պիր ազ րահաթլանտըրմագ արզուսինտէ իսէմտէ , պունուն իշին ագշէ լազըմ տըր :

— Էմանէթ սանտըղընտա պէնիմ իքի եիւզ ֆրանդըմ վար տըր . իսթէրսէնիզ վէրէեիմ , մատմազէլ :

— Խայր , թէշէքքիւր իտէրիմ , սէվկիւլիւ տօսթում , մատ . տէ պունա տայիր տէյիլ տիր . . . չալըշմագ իսթէրիմ :

— Սի՞զ մի մատմազէլ . սիզին սընըֆընըզտա պուլունան պիր գըզ . . . ֆապաթ պիր քէրրէ շու նազիք էլլէրինիզէ պագըն . . . պունար չալըշմագ իշի՞ն մի եարատըլմըշ տըր : Սիզ , եանի ըիւթպէի ասալէթի հայիզ օլան պիր գըզ չալըշմագ . . . պու օլուր շէյ տէյիլ տիր :

— Չալըշմագ՝ իքինճի ըիւթպէի ասալէթ տիր . . . պէլքի տէ ասըլ ասալէթ՝ չալըշմագ տըր . . . Իմտի , չալըշմագ տան նի՞շին ութանաեըմ :

Սըրիզ՝ կէնճ գըզա թէհայեիւրլէ պագաը , վէ պու հագըլ իֆատէեէ գարշը հիշ պիր ճէվապ պուլամատը : Ժանն՝ սէօզիւնէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

— Տի՛նլէեինիզ , մէթթէպտէ պուլունտուղում զէման տիքիշ տիքմէք վէ սիւզէնի իշլէմէք էօյլէնտիմ . օ խուսուստա մէհարէթիմ , վէ պունտան պաշգա հիւսնի միւրատըմտա վար տըր : Էկէր պէնի ազաճըգ սէվէրսէնիզ , սիւզէնի իշլէթէն պիր մաղաղա պուլուպ , պէնի թագաթիմ , վէ էվիմտէ իշլէեիպ

մուսախարէն կէօթիւրմէք իւզրէ, պանա իշ վերմէլէրինէ վէսաթաթ իտին:

— Սիզի պիր մաղաղաեա թագաւիմ մի իտէեիմ: Խայր, Խայր, մատմաղէլ, պու խուսուստա տահա միւնասիպ պիր թէտպիր իթթիխաղ իտէրիմ:

— Նէ՞ կիպի թէտպիր իթթիխաղ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ, Սըրիզ:

— Նէ՞ եաբաճաղըմը տուրուն տա սէօլէեիմ: սիւզէնի իշլէտիր պիր մաղաղա պիլիբիմքի, պունուն իշճի պաշըսը օլան դըզ՝ տօսթարըմտան պիրի տիր: սիզին իշին անտէն իշ իսթէրիմ: վէ հէր հաֆթա իշլէտիկինը իշի սիզ պանա թէտլիմ իթտիկինիլտէ, քէնտի իշիմ իլէ պերապէր, սիզինքինի տէ կէօթիւրիւրիւմ, զիրա հիսապընա իշլէտիկիմ մաղաղա՝ սիւզէնի իշլէտէն մաղաղանըն եաղընընտա տըր: Ելպէթթէ մատմաղէլ, պու եօլտա հարէքէթին տահա միւնասիպ օլաճաղընը սիզտէ հիսս իտէրսինիզ, վէ պու սուրէթլէ սիզի չօգ տէֆա կէօրմէք իսէ, պէնիմ իշին մուճիպի մահզուգիեթթ պիր վէսիլէ տիր:

Սըրիզ, պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի գէման ժաննըն էլլէրինի քէմալը հէեէճան իլէ թութուպ, բէճա եօլունտա եիւզիւնէ պագըշընտան, զանն իտէրսին քի,

— Թէքլիֆիմի բէտա իթմէեին, տիմէք իսթէմէքտէ իտի: Ժանն: - Ազիզէմ Սըրիզ, նէ՞ գատար Խայրխահսընըզ, վէ պու ճիհէթլէ սիզի նէ՞ տէրէճէ սէվէրիմ:

— Տիմէք, թէքլիֆիմի գապուլ իտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ:

— Ահ, նէ՞ սաատէթ:

— Շիմտի, պիր ազտա սիզտէն պահս իտէլիմ, Սըրիզ: Նէ՞ եաբըիօրսունուզ, հալինիգաէն խօշնօլտմուսունուզ:

Ժանն՝ Սըրիզին էսրարընա վագըֆ օլաուղու ճիհէթլէ, սօն քէլիմէլէրի՝ պիր սուրէթի մախսուստէտէ թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէն, կէնճ չիշէքճի դըզ՝ ազաճըզ դըզարտը: Պատէհու,

— Էվվէթ, պու կիւն սիգէ խայրուր պիր խապեր վերէ-
ճէերիմ, տէտի:

Ժանն. — (մէսէրրէթլէ.) Սահի՞հ մի:

— Էվվէթ. պիլիրսինիլքի, մատմաղէլ, նիշանլըմ մա-
րանկօզ տուր:

— Մ. Լէօ՞ն մու:

— Սատէճէ Լէօն տէյին, մատմաղէլ, պիզիմ կիպի ու-
ֆազ իշնիլէրէ մօնսիւս վէ մատմաղէլք եագըլըդ ալմաղ. Հէր
նէ իսէ, Լէօն պու տէֆա ուսթա պաշը թայեին օլունտու:

— Էյի եա, ազիզէմ Սըրիլ, պու պապտէ սիզի թէպրիք
իտէրիմ:

Սըրիլ. — (պիր ազ տահա գըզարարազ.) Ումարըմքի, օն
պէշ կիւնէ գատար էվլէնէճէերիլ:

Ժանն. — (չիչէքճի գըզը գըզգարընտաշը կիպի տէրաղուշ
իտէրէք.) Ազիզէմ, Էկէր հագգընըզտաքի թէմէննիեաթըմ
ճէնապը Հագգ նէզտինտէ հիւսնի թէլազգը պույրուլուր իսէ,
սիլ, լաեըդ օլտուղունուլ վէճհլէ պախթիեար օլաճագսը-
նըլ... լաքին, զանն իտէրսէմ, պուրաեա կէլտիկիմ զէման
տիշարը չըգմազ իւզրէ պուլունուեօրտունուլ:

— Էվվէթ, ֆագաթ հէնուլ վագթըմ վար աըր, վէ սիզի
կէօրտիւկիւմէ տօղրուսու բէք մէմնուն օլտում:

Սըրիլ. — (պիր տէրէճէ էնտիշէ իլէ.) Զօգտան պէրու
սիգէ պիր շէյ րէճա իտէճէք իտիմ... ֆագաթ ճէսարէթ
իտէմէեօրտում... չիւնքի հայիլ օլտուղունուլ մէվգիեի պի-
լիրիմ... պէլքի...

— Սէօյլէեին, ազիզէմ. պէն տէ սիզին հէր արղունուլու
իճրաեէ հազըրըմ. Շիմտի իքիմիզտէ իշնի տէյիլմիեիլ. սիլ
չիչէքճիսինիլ, պէն տէ սիւզէնիճի:

Սըրիլ. — (կիւլիւմէեէրէք.) Պունլար, այնի շէյ տէյիլ
տիր:

— Նիհաեէթ, սէվկիւլիւմ, սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում:

— Տինլէեին, մատմաղէլ Ժանն, սիզի չօգ տէֆա օլ տէ-
րէճէ մահղուն վէ միւրէտտէր կէօրիւեօրումքի, տէֆի զամ-

մընըզա մախսուս պիր չարէ պուլմագ իչին զիհնիմի ֆէվզէ-
լատէ եօրուեօրում:

— Զէվալը Սըրիզ...

— Պէնիմէ պէրապէր թէաթրօեա կէլմէեէ ութանըմը-
սընըզ: Պազը տէֆա թէաթրօ պիլէթլէրիմ օլուեօր:

Ժանն... (Թէքտիր թարգընտա...) Ութանմագ մը... ասլա
սէվկիւլիւմ: անճագ պիլիրսինիզքի, հէնուզ եասլըեըմ:

— Հագդընըզ վար տըր, ֆագաթ (թէրէտաիւտէ) պի-
զիմ իլէ պիրլիքտէ թաամ' իթմէկի ըէտտ իթմէզսինիզեա'.
(վէ իլավէթէն...) եանի նիշանլըմ վէ վալիտէսի իլէ պիրլիք-
տէ... վագաա պիզ ամէլէ սընըֆընտանըզ... լաքին սիզին
իլէ պէրապէր օլտուղուսուզտա, բէք մէմնուն օլաճաղըզ:

— Թէքլիֆինիզի մէմնունէն գապուլ իտէրիմ:

— Սէսէլա պու կիւն պիզիմէ պէրապէր կէլմէնիզի թէք-
լիֆ իթմէմ, նէ տէրսինիզ:

— Պու կիւն կէլիրիմ:

— Օ հալտէ տէօրտիւմիւզ պիրլիքտէ, Պէլվիտէ թաամ'
իթմէկէ կիտէրիզ: Սըատա պիր լօգանթա վար տըր քի, պի-
զիմ կիպի նամուսլու քիմսէլէր տէրունինտէ թաամ'իտէրլէր:
Իմտի, Լէօնուն վալիտէսի վէ պէն՝ սիզի ալմագ իւզրէ սաաթ
տէօրթտէ էվինիզէ կէլիրիզ:

— Իէք էյի:

— Լաքին շունու սիզէ թապսիեէ իտէրիմքի, մատմագէլ,
քէնտինիզի զիեատէճէ կիւզէլլէթմէեին, չիւնքի օ հալտէ սիզի
պիզիմէ կէօրիւրլէր իսէ, մէվգինիզէ լաեըզ պիր ճէմիեէթտէ
պուլունմատըլընըզ անլարլար:

Ժանն՝ չիչէքճի գըզըն ալնընտան էօրէրէք:

— Սիզ սահիհէն չօճուգսունուզ, տէտի, վէ պատէհու
օրատան մուֆարագաթ իթմէք իւզրէ աեալա գալգըպ վէ-
տալաշտը:

Անըն ազիմէթինի միւթէագըպ, Սըրիզտէ խանէսինի
թէրքլէ, Լէօնուն վալիտէսի խանէսինէ կիթտի:

Հէման սէքսէն եաշընտա պուլունան պու իհթիեարէ գա-

տընճըղաղ, մէջքերը ելին տէօրտիւնճիւ գաթընտա, օղու իլէ պիրլիքատ քիւչիւք պիր տաիրէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Լէօն, չըրագլըգ իթմէք իւղրէ օն սէնէ էվվէլ Բարիսէ կէլմիշ, վէ ութա պիր իշճի օլուպ, եէվմիսէ ալթը ֆըանգ գաղանմանա պաշլտըղընտա, վալիտէսինի տէ Բարիսէ ճէլպ իթմիշ իտի :

Իհթիեար վալիտէ, պիւթիւն մուհապպէթինի մահզա օղ-լունա հաօր իթմիշ օլտուղունտան, միւթեսարրըֆէ օլտուղու քիւչիւք պիր չիֆթիլիլինի գօմշուլարընա քիրալատըղտան սօնրա, օղլունա գալուշմուշ իտի : Լաքին քէնտիսի քէօյլիւ պիր գատըն օլտուղու հալտէ, աւաթ վէ էսվապճա ոօնունա գատար քէօյլիւ գալտը :

Սըրիզին հիյնի մուվասըլէթինտէ, Մարիօն խաթուն իս-մինտէ օլան պու գատըն՝ բազարլըգ էլպիսէսինի կիւնմիշ օլտուղու հալտէ, կիթմէսէ հաղըր պուլունմագտա իտի : Մէր-գոմէ Սըրիզէ խիթապէն,

— Մապահլար խայր օլտուն մամլէլ : Լէօն, սաաթ պէշտէ պուրատա պուլունաճաղընը պանա վատ իթաի : սէօղիւնիւ թէմամիլլէ թուլտուղունու բէք էյի պիլիրսինիլ, տէտի :

Սըրիզ - (ուլթանարագ վէ իհթիեարէ գատընըն ալնընը էօքէրէք) էվվէթ, վալիտէճիսիմ :

Պատէհու շիչէքճի գըղ օթուրուպ շալընը չըգարմագտա իքէն, նէրաիվէնտէ պաղը քիմնէլէրին աեագ սէսի, վէ պիր էրքէք սէտաօըյա խալգա մախսուս պիր շարգընըն օգուն-տուղու իշիտիլտի :

Սըրիզ, մէսէրրէթինտէն նաշի գալպի չարբարագ,

— Լէօն օլմալը, ֆագաթ եալընըղ տէյիլ տիր, տէտի :

Գարու աշլըպ, կէնճ մարանկօղ իլէ, Սըրիզին պիր կիւն էվվէլ րասթ կէլտիկի վէ կինեօն թէսմիսէ իյլէտիկի զա-յիֆվիճուտ շախա իչէրի կիրտիլէր :

Ջանն իտէրօլն քի, զէվալլը տէլիգանլը եանի կինեօն՝ թաշըտըղը իսմի թէմամիլլէ թաստիգ իթմէքտէ իտի : շէօյ-լէքի սօլ կէօղիւնէ էնլի պիր պաղ պաղլամըշ օլտուղունտան,

Սըրիզ պուճտան տօլաեր իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինտէն,
մէրգուժ կիւլէրէք:

— Մամզէլ, օրմէնէ պիւս սէպէպ Կինեօն իսմի վէրիւ-
մէզ, տօղրուսու պու իսմ պանա լաերգ տըր, տէսի:

— Սիւպհա՛ն Ուլահ, նէ՞ օլտունուզ:

— Պաշմա կէլէն ֆէլաքէթ՝ առէթա պիր հիքեանէ տիր.
տիւն ագչամ իշիմի թէսիմ իտիպ, Կերէն-Պուասօ նամ
գարանլըգ սօգադտան ավտէթ իտիեօրտում: Օ սօգադ՝ էօյ-
լէ պիր եէր տիրքի, առէմ գաթլ ու թէլէֆ իթսէլէր, գա-
թիլին քիմ օլտուղու թանրլամազ: Պիր առէմ եանըմտան
կէչտի վէ պանա տիրսէկիյլէ էօյլէ պիր սուրէթտէ չարբըլտը
քի, քէնտիսինէ հայվան թիսմիէ իթտիմ: Օ, վագըթ կէօ-
ղիւմէ պիր եուճրուգ էնտիրիպ, սերսէմլէթէրէք պէնի եէրէ
սէրտիքտէն սօնրա, իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի անլա-
եամատըղըմ հալտէ ֆիրարէ մուվաֆադ օլտու:

Սըրիզ. - (աճըեարադ.) Զէվալլը մօնսիէօ Կինեօն:

Կինեօն. - Պու խոստուտա էն զիեատէ պատիի թէէսսիւ-
ֆիւմ օլան ճիհէթ շու տուլքի, պու կիւն սիզին իլէ պիւր-
լիքտէ թաամ իթմէնէ կէլէմէնէճէեիմ:

— Նի՞չին:

— Մամզէլ, պէօյլէ պաղլարա սարըլը օլարադ էվտէ գալ-
մագ տահա էվլէա տըր: Պուրաեա կէլիշիմ՝ պէեանը մաա-
ղէրէթ իշին տիր:

Լէօն. - Աճա՛յիպ, պիր կէօղիւնիւն պաղլը օլմասը՝ թաամ
իթմէքլիկինէ մանի օ՞լուր մու:

— Վագաա մանի օլմազ ամմա, հէր քէսին նազարը տիգ-
գաթը սիզէ աթֆ օլունաճաղընտան, պու ճիհէթ՝ պիր ազ
մուճիպի թաստի տիր:

Սըրիզ. - Մօնսիէօ Լէօն, մատմաղէլ ժանն պիզիմլէ պէ-
րապէր կէլմէնէ մուվաֆադաթ իթտի: Կիթտիկիմիզ գէման,
էվինէ ուղրաեըպ քէնտիսինի ալըըըզ, տէ՛յիւ մի: Անըն կէլ-
մէսի՝ պիզէ պիր շէրէֆ տիր:

Լէօն. - Էյի խաթըրմա կէլտի. Գօլար իսմինտէ պիւր իշ

արգատաշըմ վար տըր . պուրանա կելմէք իւզրէ սէօղ վերտի . օ տա պիզէ ըէֆագաթ իտէճէք տիր .

Գօլար իսմի իշիտիլտիկինտէ , Կինեօնուն չէհրէսի պուրուշտու իսէ տէ , Լէօն պունա տիգգաթ իթմէեէրէք , իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Գօլար զանէթ կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր , վէ թապիեաթը բէք խօշ օլուպ , պիղի կիւտիւրէճէք տիր . քէնտիսի վագթիյլէ զապիթ միւլաղէմիկի իթմիշ տիր .

Պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն գաբու աչըլըպ , Գօլար կէլտի . Գաթթան Վիլիամսն վէքիլի օլան պու շախս պիր տէրէճէ կուսթօսուզ էլպիսէ կիեինմիշ օլմաղէ , իւք կէօրիւշտէ Սըրիզ մէրգուսու հազլ իթմէտի . Հէլէ վէրտիկի սէլամ թարղընտան ասլա խօշանմատը .

Գօլար իսէ , Լէօնա խիթապ իտէրէք ,

— Սէվկիւլիւ տօսթում , պու կիւն սիզին իլէ պիրլիքտէ թաամ իտէմէմ . Պիր սաաթ էվվէլ իհթիեար բէտէրիմ քէօյիւնտէն գալգըպ կէլմիշ օլտուղունտան , քէնտիսինի թէրք իտէմէեէճէկիմ ճիհէթլէ , պէեանը մաաղէրէթ իչին կէլտիմ , տէտի .

Սըրիզ , պիր մահէլտէ կէօրմիւշ օլտուղունու վէ պէլքի տէ ախիրէն սօգադտա քէնտիսինի թաադիպ իթմիշ իտուկինի զանն իյլէտիկի օլ շախսն , եանի Գօլարն . քէնտիլէրիյլէ պէրապէր պուլունամանաճաղը խապէրինտէն մէմնուն օլտու . հալպու քի Լէօն , իքի տօսթլարընըն հէր իքիսինին տախի քէնտիլէրինէ ըէֆագաթ իտէմէեէճէքլէրինտէն տօլաեը իզհարը քէտէր իթտիկինտէ , իքիսի տէ սէպէպլէրինի թէքրար իլէ , օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր .

Գօլար , սօգաղըն պիր թարաֆընտա տուրմուշ օլուպ , տէրունինտէ , պուզ կիեինմիշ իքի քիչի պուլունան պիր արապանա ըաքիպ օլտուղունտա , ըէտէնկօթունու չըգարըպ , մավի պիր իշճի կէօմլէեի տէ քէնտիսի կիեինտի , վէ թանըլմամագ իւզրէ շաբգասընը տախի կէօղլէրինէ գատար չէքիպ , պատէհու Պէվիլէ կիտէճէքլէրինի արապաճընա իթթար իթ-

մէքլէ եօլա յըգըլսը : Պունլար օլ թարաֆա կիթմէքտէ օլ-սունլար , Լէօն Րօլան՝ վալիտէսի վէ Սըրիզ իլէ պիրլիքտէ պիր քիրա արապասընա րաքիպէն , մատմազէլ ժանն տը Պալ-տէրին խանէսինէ ազիմէթ իյլէտիլէր , վէ անը տախի արա-պալարընա ալտըգտան սօնրա , Լէօն՝ Պէլվիտէ Վանտանժ տը Պուրկօնեը լօգանթասընա կիթմէք իսթէտիքլէրինի արապա-ճըեա անլաթտը իսէ տէ , Սըրիզ ,

— Խայր , խայր , հուտուտա մուվասըլէթիմիզտէ արա-պատան էնիպ , Բարիս սօգաղընտան եաեա կիտէրիզ , չիւնքի հուտուտ խարիճինէ չըգըլտըգտա , արապաճըեա էլլի սան-թիմ ֆազլա պիր իւճըլէթ վէրմէք լազըմ կէլիք քի , պիզիմ կիպի իշճիլէր իշին չօգ բարա տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

10

Լէօն Րօլան իլէ վալիտէսի վէ ի.քի կէնճ գըզլար , Պէլվիլ հուտուտընտա արապատան աշաղըեա էնիպ , Վանտանժ տը Պուրկօնեը նամ լօգանթաեա կիթմէք իւզըրէ Բարիս սօգա-ղընտան եիւրիւտիւքլէրի էսնատէ , պիրազ ուզադտա տուր-մուշ օլան իւշ քիշի՝ տիգգաթլէ մէրգումլարա պագմագ-տա իտիլէր :

Պունլարտան պիրի , մավի պլուզ կիյմիշ , վէ եիւզիւնիւ կիզլէմէք իսթէրճէսինէ շաբգասընը կէօզլէրինէ գատար էն-տիրմիշ օլտուղու հալտէ , եավաշ սէտա իլէ շու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ իտի :

— Նի'գօլօ , վէ սէն տէ չիլինկիր , շու գատըն իլէ պէրա-պէր կիթմէքտէ օլան ուզուն պօյլու հէրիֆի կէօրիւեօր-մուսունուզ :

Նի'գօլօ իլէ չիլինկիր . - Էվվէթ , տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

— Իշթէ գօլլատըղըմբգ ատէմ պու տուր, տէտի Գօլար, չիւնքի Լէօն Բօլանըն կէչէճէկի եօլ իւզէրինտէ խէֆիէն պէք-լէմէքտէ պուլունան քիմնէ քէնտիսի իտի:

Նիգօլօ - Անյաշըլտը, տէյի ճէվապ վէրտի:

Չիլինկիր - Պէն տէրսիմի պիլիեօրում:

— Էյի խաթըրնտա՞մը տոր:

— Էվլէթ, օնյաըն կիրէճէկի սալանա պիգտէ կիրէճէ-
եիզ. սօնրա պէն անը հէնուզ կէօրմիւշ կիպի պիր հալտէ
պուլունարագ, միւթէաճճիւպանէ բէֆը սէտա իլէ, քէնտի-
սիյլէ թօգալաշաճաղըմ, վէ թապիի օ տա իզհարը հայրէթլէ,
պէնի թանըմատըղընը պէնան իթտիկինտէ, «Աճա՛իպ,
տօսթլար հագգընտա պէօյլէ քիպը ու զուրուրիեթ ճայի՞զ
մի տիր. սէն մարանկօզ Լէօն Բօլան տէյի՞միսին, վէ Բօլին
իսմինտէ պիր մաշուգըն եօ՞գ մու տուր. հաթթա անտէն
իքի էվլատ սահիպի տէ օ՞լմատըն մը» տիեէճէեիմ:

— Թէմամ:

— Վէ էկէր քէնտիսի պունտան տօլանը տարըլըր իսէ,
իլավէթէն, «Բօլին ուզուն պօյլու, սարը չէհրէլի չէրիթճի
պիր գըզ տըր. խանէսի տէ Վիէյլ-տիւ-Թանըլ սօգաղընտա
տըր» տէյի պէնան իտէճէեիմ:

— Բէք էյի, բէք էյի:

— Օ հալտէ, էկէր պանա, եալան սէօյլէմէքտէ օլտուզու-
մու պէնան իտէր իսէ, քէնտիսինէ պիր եումրուգ էնտիրէ-
ճէեիմ:

Նիգօլօ - (Ֆիթուլտուզճա պիր հալ իլէ.) Պէն տէ պէշ
տագըղատա անըն իշինի պիթիլիլիմ:

Գօլար - Աֆէրի՛ն հայլաղլարըմ. հայտէ իշէ պաշաեա-
լըմ. պէն պուրալարտա սիզի պէքլէրիմ:

Պու սուրէթլէ Գօլար պիր թարաֆա կիտիպ, իքի հայ-
տուտլար տա ուզագտան Լէօն Բօլանըն արգասը սըրա կիթ-
տիլէր:

Լաքին նէ՛ անլէր վէ նէ՛ Գօլար, օ մահէլտէ վագը կէօմ-
րիւք տաիրէսինին նէրտիվէն գատէմէսի իւզէրինտէ, քէնտի-

լէր կիպի պուղ կիյմիշ, վէ սըրթընը անլերէ չէվիրիպ, նա-
մուսլու պիր իշճի մագամընտա քէմայը սիւքիւնէթ վէ ֆէրա-
հիւնէթիւ թիւթիւն չիպուղունու իշմէքտէ պուլունմուշ օլան
պիր առէմի կէօրմէտիլէր, ետիւօտ կէօրտիլէր իսէ տէ, է-
հէմմիւնէթ վէրմէտիլէր:

Պու առէմ, օթուրմուշ օլտուղու մահէլտէն գալգըպ,
չիլինկիր իլէ Նիգօլօ՝ Լէօն Բօլանըն արգասը սըրա կիթտիք-
լէրի կիպի, քէնտիսի տէ պունլարըն արգասընտան կիթտի:

Մէրգում, օթուղ օթուղ պէշ չաղլարընտա, էամէր րէնկ-
լի վէ էնլի ումուղու պիրքիմնէ օլուպ, թավր ու հարէքէթ-
լէրինտէն՝ ֆէվգէլատէ գուվկէթլի օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի: Պու զաթ, ամէլէ էլպիսէսի կիւնիմիշ օլմասընա րադ-
մէն, էլլէրի պէհաղ վէ ալէսսէվիյնէ ասըլգատէկեանտա կէօ-
րիւլէն էլլէրտէն օլուպ, քէնտիսինէ եագընէն պագըլտըղըն-
տա, պուղունուն ալթընտան պաթիւթա գումաշընտան զա-
նէթ նաղիք պիր կէօմէք կիւնիմիշ օլտուղու, վէ պուղընըն
թէպտիլի գընաֆէթտէն իպարէթ պուլունտուղու անլաշը-
լապիլիր իտի:

Շախսը մէրգում, եօլա չըգարագ,

— Ֆէնա պիր մուամէլէնի մէնէ միւգթէտիր օլապիլտի-
կիմ հալտէ, ճէնապը Հագգըն պանա աֆվ իտէճէկինի մէ-
մուլ իտէրիմ: Պիր աղ էվվէլ թէսատիւֆ իթտիկիմ իքի քի-
շինին չէհրէսի՝ պանա զարիպ սուրէթտէ թէէստիր իթտի:
(Ճիւզիճէ կիւլիւմնէհէրէք:) Թէլաշ իթմէնին, տօսթլարըմ,
սիղ հէնուղ քիմնէնին իշինի պիթիւրմէտինիղ. թէէմին օլուն,
Արման աը Քէրկաղըն եոմիւղուլ սիղին եոմիւղուլարընըլտան
զիւնտէ աղըր տըր, վէ պունտան գաթինազար ջօսօն թապիր
օլունան վէ թէքմէ տարպէլէրի իլէ իճրա իտիլէն տէհշէթլի
ուսուլը միւտարէպէնի տէ պիլիրիմ, տէտի:

Մահալա Բարիս տախիլինտէ, սէրվէթի վէ գալպի նէճի-
պանէսի սաեքսինտէ խայրիսահլըգ իթմէր մագսէտինէ մէպնի
հէր կէօնա թէպտիլի գընաֆէթէ կիրմէքլիլի թէճվիլ իտէն
վէ պու մէսլէքի օլունտիւլարըմըլա մալիւմ օլան Արման,

մէրդուման հայտուտլարըն արգասընտան եւրիւմէսինէ տէ-
վամ իթտի :

Լէօն վէ ըէփագաթընտա պուլունան իւչ գատընլար՝
վանտանժ տը Պուրկօնեը լօգանթասընա վասըլ օլտուլար :

Պու կիւնքի կիւն նապէտիտ օլմուշ օլան օ լօգանթա ,
Պէլվիլ քիլիսէսինէ եագըն օլուպ , բազար կիւնլէրի ճիվար
մահէլլէլէրին քէօյլիւլէրի վէ նամուսլու իշէլէրի օրատա թօթ-
լանըր իտիւէր :

Սրալարտա պուլունան տիկէր մէյխանէլէրտէ իշրէթ իտիւ-
տիկինտէ գավղա կիւրիւլթիւ հասըլ օլտուղու հալտէ , վան-
տանժ տը Պուրկօնեըտա գավղա կիւրիւլթիւ զուհուր իթ-
մէզ իտի :

Հէր նէ իսէ , Լէօն Բօլան՝ վալիտէսի իլէ իքի գըզլարը ,
հէնուզ բէք ազքէսան պուլունան ալթ գաթ սալասընա կիր-
տիրիպ , օրատան պիրինճի գաթա կէօթիւրտիւ : Պու գաթ-
տա , թէճէմիւլաթը հավի քիւչիւք պիր սալօնտա իւչ սուֆ-
րա պուլունուպ , պիրի տէյիրմի վէ բէնչիրէնին գարշըսընտա
օլտուղու հալտէ , ալթը քիչիլիք իտի , վէ տիկէր իքիսի գա-
բունուն սաղ վէ սօլ ճիհէթիւրինտէ օլարագ , հէր պիրի եա-
լընըզ իքի քիչիւք մախսուս օլապիլիւր իտի :

Պու քիւչիւք սալանըն տիվարլարընա եչիլ , սարը վէ
գըրմըզը ըէնկլէրի հավի քեաղըտ եաբըշտըրըմըշ օլուպ , պա-
ղը եէրինտէ սիեահ թախթա չէրչիվէլի օլարագ , վաթէրլօ վէ
Սսթընէլիյ մուհարէպէլէրինի վէ Գօնսթանթին չէհրի մուհա-
սէրէսինի իրաեէ իտէն պաղը պօեալը լիթօկրաֆ ըէսիմէր
թաալիգ գըլընմըշ իտի :

Շըմինէ իւղէրինտէ կուսթօսուզ պիր ասմա սաաթ վէ
եանընտա չինիտէն էսկի զէման մաթաը օլարագ վազօլար
պուլունմագտա իտի :

Լէօն՝ տէեիրմի մասաեը իշղալ իտիպ , ժաննը վալիտէ-
սինին սաղ վէ Սըրիզի սօլ թարաֆընտա օթուրթտուգ-
տան սօնրա , քէնտիսի տէ կէնճ չիչէքճի գըզըն եանընտա օ-
թուրաու :

Արատան չէնտ տագըգա կէշինճէ, Նիգօլօ իլէ չիլինկիր
իչէրի կիրիպ, հազըրուճա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, օթուր-
տուլար :

Խոսոսուսա բազար կիւնլէրի, պուլզ կիյմիշ օլան էշխասըն
լօգանթանըն պիրինճի գաթընա չըգտըգլարընը կէօրմէնէ
բէք տէ ալըշմամիշ օլան լօգանթանըն ուշաղը, քէնտիսինէ
էմրլէր վէրմէքտէ պուլուճանն Լէօնուճն հանընտան պիր արա
այրըլարագ, հէնի կէլէն քիմսէլէրին նէգտինէ կիթտի, վէ,

— էֆէնտիլէր, թաամ իթմէք մի իսթէեօրսունուզ, եօգ-
սա սիզին իչին պիր լիթրա շարապ մը կէթիրէեիմ, տէյի
սիւալ իթտի :

Նիգօլօ . - Թաամ իթմէք իսթէրիզ :

Լօգանթա ուշաղը . - Ութ գաթ սալասընա էնմէք իսթէր-
միսինիզ :

Չիլինկիր . - Խայր, պուրատա բէք էյիեիզ :

Չիլինկիր պու սէօգտէն սօնրա, օլ էսնատէ սըրթընը քէն-
տինէ չէվիրմիշ օլան, վէ խոսոսուսա մատմազէլ ժանն հազըր
օլտուղու հալտէ, պիր թագըմ չիւպհէլի մագուլէսի էշխասըն
սալօնա կէլմէլէրինտէն տօլանը պիր արա խօշնուտսուզլուգ
թավըր իրանէ իթմիշ պուլուճանն Լէօն Բօլանա աթֆը նազար
իյլէտիքտէն սօնրա, օթուրտու :

Չիլինկիր իլէ Նիգօլօ՝ թաամ իթմէք նիեթինտէ օլ-
տուգլարընը հէնուզ պէեան իթմիշլէր իքէն, Արման իչէրի
կիրտի, վէ նէզաքէթլէ սէլամ վէրիպ, եալընըզճա, սօլ թա-
րաֆտաքի մասատա, վէ Լէօն Բօլան իլէ իւշ գատընլարըն
գարչըսընտա վէ Գօլար թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան
իքի խապիստէն պիր գաշ ատըմ ուզագտա օթուրտու :

Արման՝ թաամ իթմէք իսթէտիկինի լօգանթա ուշաղընա
սէյլէեիպ, չիլինկիր իլէ Նիգօլօեա տիգգաթլէ պագմաեա
պաշատը : Ֆէնալըգ իճրասընա հազըրլանան վէ սաիրլէրին
միւտախէլէսինտէն գօրգան պիլճիւմլէ էշխասը մուգիրրէ կի-
պի, չիլինկիր իլէ Նիգօլօ, Արմանըն մուվասըլէթի իւզէրինէ,
խօշնուտսուզլուգ հալի իլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար :

Նիգօլօ . - (եավաշ սէտա իլէ .) Պու առէմ նէ՞ իսթէեօր .
 Զիլինկիր . - Գուվվէթլի պիր քիմնէեէ պէնդէեօր .
 Նիգօլօ . - Սճապա նիջին պանա տիգգաթլէ պագը-
 եօր . . . շիմտի պիր կէօղիւնիւ չըդարըրսամ, պանա պագմանը
 օնա կէօսթէրիրիմ :

Զիլինկիր . - Օ տէտիկինի պու առէմ հագգընտա գօլայճա
 եարամազըն , չիւնքի պագսանա հէրիֆտէ նէ՞ պագուլար
 վար տըր :

Պու արա , Լէօն Բօլան պաշընը չէվիրիպ , Արմանը կէօր-
 տիւ , վէ պիր աղ էվվէլ իքի հայլազըն նախօշ թասվիրլէրին-
 տէն տօլաւը քէնտիսինտէ ֆէնա պիր թէէսսիր հասըլ օլմուշ
 իքէն , պու տէֆա Արմանըն՝ միւսթագիմ վէ նէճիպ թաս-
 վիրինի միւշահէտէ իթմէսինտէ , իլք թէէսսիրի զայիլ օլտու .
 Զիլինկիր Լէօն Բօլանա տէօնէրէք ,

— Վայ , սէն պուրատա՞մըսըն . . . սապահլար խայր օլտուն ,
 արգատաշ , տէտի : Լէօն տա , թէաճճիւպլէ ,

— Պանա՞մը սէօյլէեօրսունուզ , տէյի սօրտու :

— էվվէթ :

— Լաքին , զանն իտէրսէմ եանըլըեօրսունուզ :

— Եանըլմատըղըմա էմինիմ . սիզ Լէօն տէյի՞լմիսինիզ :

— էվվէթ :

— Եանի Լէօն Բօլան , մարանկօզ ամէլէսի :

— էվվէթ , ֆագաթ պէն սիզի աուլա կէօրմէմիշիմ տիր :

— Էօյլէ եա , եանընըղտա գատընլար պուլունտուղունտան
 տօլանը զուրուրիսէթ բէյտա իտէրէք , արգատաշլարընըզը
 թանըմաեօրսունուզ :

Լէօն . - (հիտաէթլէնէրէք .) Մօնսիէօ , հագսրէթ իտի-
 եօրսունուզ :

Զիլինկիր . - Սիզին մաչուգէնիզ . . .

Զիլինկիր՝ սէօղիւնիւ իբմալ իթմէղտէն , Արման՝ օթուր-
 մուշ օլտուղու մահէլտէն պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարապ ,
 իքի էլի իլէ չիլինկիրին պօղազընտան գավրաեղպ , մէրգուլու
 մէնկէնէ տէրունինէ գօեարճասընա ,

— Այլադ, նամուսու առեմէրի թահգիրէ սէնին նէ՞ հագգըն վար տըր, տէտի, վէ չիլինկիր՝ պօղուգ սէտա իլէ նիգօլօեու եարտրմա չաղրումսընտա, Արմանըն պաղթէ-թէն վուգու պուլան միւտախէլէսի իւզէրինէ պիրարա տիւ-չարը հայրէթ օլմուշ օլան նիգօլօ, մոսանըն իւզէրինտէն պիր պըչագ ալարագ, Արմանա հիւճում իթտի իսէ տէ, պու ճէսուր զաթ, Եալընըզ պիր էլի իլէ չիլինկիրի զապթընտա թութմանա միւգթէտիր օլմասըյա, համիլ օլտուղու իքի բաթլար թապանճանը տէրհալ տիկէր էլինէ ալտը, վէ պու սուրէթլէ նիգօլօեու բիւճաթա մէճպուր գըլաը:

Պու շէյլէր՝ օլ գատար սիւրաթլէ վէ պիր թարզը դա-րիպտէ վուգու պուլտու բի, Լէօն, վալիտէսի վէ իքի կէնճ գըլարըն հայրէթի պիր միւտաթէ կէչմէտի:

Լէօն Բօլան՝ օթուրտուղու եէրտէն եարը աեալա գալ-գարագ, վէ իքի կէնճ գըլար տա լէհճէլէրի սօլմուշ օլարագ, իքի խասիմէրի տարիէի սիւքիւնէթտէ տուրտուրան Արմանա միւթէհաիրանէ պագմագտա իտիլէր:

Հագըզէթէն ճէսուր վէ միւթագիմիւլ ախլէագ օլան քիմնէլէր իչին, աթէչլի սիւահարը կէօրմէքլիք ճիւզի մէրթէ-պէտէ գօրգու հասըլ իտէր իսէ տէ, Եալընըզ խըրսըզըզ վէ եաղմակիրլիք սըրալարընտա քէսպի ճէսարէթ իտէն վէ պը-չագ եա խանչէր գուլլանմանա ալըշմըշ օլան ալչագ հայ-տուտար, օ կիպի սիւահարտան տիւչարը խէվֆ օլտուգլա-րընտան, Արմանըն թապանճասը տա, հօգգապազ նիգօլօ իւզէրինտէ հագըզի պիր տէհչէթ հասըլ իթտի:

Այնի վագըթտա Արման՝ չիլինկիրի օնատըմ գատար արգանա աթըպ,

— Շիմտի, էյ խապիսլէր, էկէր պէնի բահաթ պրագմազ իսէնիզ, իքինիզին տէ գաֆասընը շու մահէլտէ էզէրիմ, տէտի:

Մ. տը Գէրկազըն սէսի՝ պարիտ վէ ամիրճէ օլուպ, գա-րարընըն գաթի օլտուղու՝ կէօղլէրինին պագըչընտան անլա-չըտըղընտան, նիգօլօ վէ չիլինկիր չէնտ տագըզա, կէօղլէրի

հէման գամայըրճասընա տուրտուլար: Օլ վագըթ Արման
Լէօնա խիթապէն,

— Մօ'նսիէօ, շիւպհէսիզ սիզին ասի վէ ալչագ պիր տիւշ-
մէնինիզ օլմալը տըր. վէ օ տիւշմէնինիզին պու իքի խապիսի
սիզէ գարըր սէվզ իթմէսի, մահզա սիզէ պիր ֆէնալըզ իճ-
րասընտա պուլունմագ նիւէթիյլէ տիր, տէտի:

Լէօն. — (հայրէթի ազիմէ իչինտէ օլարագ.) Լաքին մօն-
սիէօ...

Իքի խապիսլէր՝ պիզզաթ թէհայելւր իչինտէ գալըպ,
շաչըն կիպի Արմանա պագտըզլարը էսնատէ, Արման, Գօ-
լար իէ նիգօլօ վէ չիլինկիր պէյնինտէ ճերէեան իտէրքէն,
պիթթէսատիւֆ հազըր պուլունուպ տինլէմիշ օլտուղու միւ-
քեալէմէեի մուխթասարէն նագլ իթտի:

Լէօն՝ քէնտիսինին տիւշմէնի պուլունտուղունու պիլմէտի-
կի, վէ պունա իսքեաթ օլտուղու ճիհէթլէ, վագըր օլան սէօզ-
լէր քէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնտիւկիւ կիպի, մէզքիւր իքի
հայտուտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունու տա ասլա խաթըր-
լամամագտա իտի:

Արման. — (մէրզումարա գաբուեու կէօսթէրէրէք.) Շիմ-
տի, էկէր պէնիմլէ չաթըշմագ իսթէմէեօր իսէնիզ, պուրա-
տան տէֆ օլուպ կիտին:

Արման պու սէօզլէրի օլ տէրէճէ հաքիմանէ թէլէֆֆիւզ
իթտիքի, իքի խապիսլէր, «էլպէթթէ թէքրար պիրիպիմիզի
կէօրիւրիւզ» տիմէքլէ թէհտիտաթտա պուլունարագ, տիշա-
րը չըգտըլար, վէ անլէրին կիթմէսինտէն սօնրա, մէզքիւր
միւէսսիր վէ մէմուլին զայրի մէնզարէտէ պուլունմագլա
տիւշարը հէեէճան օլան գատընլար րահաթլանտըլար:

Պու սըրատա Լէօն, էլլէրինի աչարագ Արմանըն եա-
նընա կիտիպ, անըն կիեինմիշ օլտուղու էլպիսէտէն ալտա-
նարագ,

— Արգատաշ, սիզ ուլուվը ճէնապլէ մուխթասըֆ օլտու-
ղունուղու իսպաթ իթտինիզ. պինապէրին հաեաթ ու մէ-
մաթտա տօսթուղուզ օլաճաղըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Արման, պիր դաչ սանիւհետէն պէրու ժաննըն կիւղէլ, ֆագաթ սօմուշ վէ հալը իղթիրապ իշթիմալինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունմուշ օլան սիմասընա տիգգաթլէ պագմագտա օլտուղու հալտէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի:

Լէօն, նամուսլու խալգա մախսուս օլան սաֆտէրունլուգ վէ սատէտիլիք իլէ,

— Էկէր պիզի մէմնուն իթմէկի վէ հագգընըզտա պօրճլու օլտուղումուղ թէշէքքիւրիւ իղհարէ վագթըմըզ օլմասընը իսթէրսէնիզ, պիրլիքտէ թաամ իթմէկէ միւսարաաթընըզը ըէ՛ճա իտէրիզ, տէտի:

Արման՝ էվվէլէմիրտէ թէրէտտիւտ իթտի, վէ էկէր ժաննըն կէօզլէրէնտէ, «րէտտ իթմէեինիզ էֆէնտիմ» մէալինտէ պիր մանէա օգուհօր կիպի պիր հիսսէ թապի օլմասա իտի, տալլէթի վագըաեա իճապէթ իթմէեէճէք իտի: Իմտի, Լէօնուն վալիտէսի իլէ իքի կէնճ գըղլարը թէքրար սէլամլաեարադ,

— Բէք էյի, գապուլ իտէրիմ, տէտի:

Պու միւտտէթ էսնասընտա նիգօլօ իլէ չիլինկիր, պիր մէյխանէտէ Գօլարը պուլուպ, գաթթան վիլիամսըն վէքիլի օլան պու շախս,

— Նէ՞ խապէր, հէրիֆին իշինի պիթիրտիննի՞զ մի, տէտի:

— Էվվէթ, թէմիզճէ տաեադ եէտիք:

— Լէօնտա՞ն մը... իքի քիշի պիր ատէմի հագլաեամատընը՞զ մը:

— Լէօն եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատը:

— Օ հալտէ նէ՞ օլտու:

— Նէ՞ օլաճագ, իշիթիզէ շէյթան գարըշտը:

— Շէյթա՞ն մը:

— Եախօտ շէյթանա պէնզէր պիր հէրիֆ. պէնի աղ գալտը պօղուհօրտու:

— Պէնիմտէ թապանճա իլէ իշիմի պիթիրիեօրտու:

Պու մուգատտեմէտէն սօնրա, Նիգօլօ՝ վուգու պուլան
ահվալի մուխթասարէն Գօլարա հիքեանէ իթտի :

Գօլար . - (հիտտէթլէ .) Պէօլէճէ մաղլուպ մու օլտու-
նուզ, շաշգընլար :

— Պիզիմ եէրիմիզտէ սիզտէ օլսա իտինիզ, մաղլուպ օ-
լուր իտինիզ :

— Լաքին օ հէրիֆ բի՞մ տիր :

— Քիմ օլտուղունու իքիմիզտէ պիմէեիզ :

Գօլար . - Քիմ օլտուղունու պէն անլարըմ . . . (Պուլուն-
տուգլարը մէյլսանէնին պիլինճի գաթընտաքի բէնչիրէսինին
գանատը արգասընտա օթուրարագ, Նիգօլօեա խիթապէն .)

— Սէն օ հէրիֆի թանըրսըն, տէյի՞մի, տէտի :

— Էվվէթ, պին քիշինին իշինտէ տէ կէօրսէմ, եինէ թա-
նըրըմ :

— Օ հալտէ տիգգաթ էթ :

Պէօլէճէ մէրգումլար պիր սաաթ գատար պէքլէեիպ,
Բարիս սօգաղընտան հուտուտա տօղրու կիտէն հէր ատէմի
լաեըգըլա թէճէսսիւս իթտիլէր : Նիհանէթ չիլինկիր՝ պօղուգ
սէսլէ, «իշթէ, իշթէ կէլիեօր» տէտի, վէ Գօլար՝ իրաեէ իտի-
լէն շախսը կէօրտիւկիւնտէ, թէպտիլի գըեաֆէթ իթմիշ
օլմասըյա պէրապէր Արման տը Քէրկազ օլտուղունու թանը-
եապիլտիքի, Ժանն տը Պալտէրի գօլթուղունա ալմըշ օլտու-
ղու, վէ Սըրիզ իլէ Լէօն վէ վալիտէսի արգատան կիթ-
տիքլէրի հալտէ, պուլլարտան սինօրա տօղրու իլէրլէմէքտէ
իտիլէր :

11

Գօլար, իբի արգատաշընը մէյխանէտէ պրագըպ, քէն-տիսի պիր արապահա ըաքիպէն, արապաճընա,

— Եկէր պէնի եարըմ սաաթտա, Սէն-Լազար սօգաղըն-տա ընային 75 նումէրօլու խանէեէ կէօթիւրիւրսէն, սանա եիւզ սոս պագչիշ վէրիւրիմ, տէտի:

Արապաճը, պէյկիւրիւրինէ շիտտէթլի պիր գամշը վուր-տուղունտան, ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ եօլա չըգըլտը:

Գօլար, օլ տէրէճէ հէեէճան իչինտէ իտի քի, արապա տէրունինտէ, Վիլիամս, Արման վէ Սըրիզ իսիմէրինի վէ մի-րաս վէ պաշտան չըգարմագ քէլիմէլէրինի եիւքսէք սէսլէ թէլէֆֆիւզ իթմէքտէ իտի:

Մէրգուսուն թավր ու հարէքէթլէրի՝ ատէթա տիվանէ հալի օլուպ, արապա օթուզ պէշ գըրգ տագըգատա Վիլիամ-սըն խանէսի գաբուսունա մուվասըլէթ իտիպ տուրտուղուն-տա, գաբթանը մէրգուս քէնտի արապասըյա տիշարը չը-գընօրտու:

Լաքին Գօլար՝ արապատան հէման աթլաեարագ,

— Դաբթան, իչէրի կիտին, տէտի:

Դաբթանը մէրգուս, Գօլարըն պօղուլմուշ օլան չէհրէսին-տէն՝ վէխիմ պիր վագըա մէվճուտ օլտուղունու անլաեարագ, պիզզաթ թուլթմուշ օլտուղու պէյկիւրին եուլարընը սէյիսինէ թէսլիմ, վէ արապա իլէ քէնտիսինէ գաբուտա պէքլէմէսինի իսթար իթտի: Գօլար՝ արապաճըսընա պէշ ֆրանգ վէրտիք-տէն սօնրա, գաբթան Վիլիամս իլէ պիրլիքտէ քէօշքէ տախիլ օլտու:

Օրատա, ալթ գաթտա քիւչիւք պիր սալօնա կիրտիքլէ-րինտէ, Անտրէա,

— Սէյլէ պագալըմ, մատտէ նէ՞նէ տաիր տիր, տէտի:

Գօլար. - Մատտէ էօյլէ պիր վագըաեա տաիր տիր քի,
պիւթիւն իւմիտիմիդի աիւշարը թէհլիքէ դըլապիլիր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն:

— Տիմէք իսթէեօրումքի, միրաս մատտէսինէ խալէլ
կէթիրէպիլիր:

Անտրէա՝ պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ Գօլար տա,

— Արման օրթաեա չըգտը, տէյի տէվամ իյլէտի:

Գաբթան՝ հիտտէթինտէն նաշի լէհճէսի սօլուպ, եում-
րուղունու մասաեա վուրարագ,

— Խիւտա ալիմ, պու ատէմ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէմի
իսթէեօր, տէտի, վէ պագըչընտա էօյլէ պիր տէհչէթլի հալ
միւշահէտէ օլունտուքի, Մ. տը Գէրկազա աղաճըգ թէվէճ-
ճիւհիւ օլուպ տա, պու պագըչը կէօրէն օլսա իտի, տիթրէ-
մէմէք գապիլ տէյիլ իտի:

Գօլար. - Էֆէնտիմ, հիտտէթինիդի թէսկին իտին տէ,
պէնտէնիդի տինլէեին, տիեէրէք, Պէվիլտէ վուգուա կէլմիշ
օլան մէնղարէեի մուխթասարէն ֆագաթ թէֆէրրուաթըյ-
լա հիքեաեէ իթտի: Պատէհու, սէօղիւ շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ:

— Շիմտի բէք ալէա անլաեօրսունուքի, Լէօն Բօլան վէ
Սըրիզ՝ Ֆէրնան Բօշէեի վէ Արմանը թանըրլար. պու հալտէ
թէսատիւֆէն աղըգտան գաշան եալընըզ պիր քէլիմէ, ֆէ-
նալըգ եօլունտա գուլանըլմաեա լաեըգ օլան ճին կիպի
աղընը մահզա խայրխահլըգ եօլունտա սարֆ իտէն օ ատէմի
միրաս մատտէսինէ վագըֆ իտէպիլիր քի, իշթէ օ հալտէ
հէր կէօնա իւմիտիմիզ մահվ վէ զայիլ օլմուշ օլուր:

Անտրէա. - (սօվուգ գան իլէ.) Պէն տէ պու էֆքեար-
տաեըմ:

Գաբթան Վիլիամս պու արա սօվուգ գանլըղընը քէսպ
իթմիշ օլտուղունտան, շէյթանի ֆիքրի իլէ պիր միւտտէթ
տիւշինտիւքտէն սօնրա, թահգիրամիզ թէպէսսիւմլէ,

— Սէվկիւլիւ վէքիլիմ, սիզ՝ զանն իթտիկիմ գատար
սահիպի իգթիտար տէյիլ իմիշսինիզ, տէտի:

— Պէ՞ն մի :

— Շիւպհէսիզ սիզ . չիւնքի թէչէպպիւսիւմիւզիւն թա
իպթիտասընտա շաշըրըբօրսունուզ . Արման՝ Գէրմարուէնին
վասիեէթինի իճրաեէ մէմուր տուր : Պիզտէ , պիր թագըմ
գուրտլարըզքի , չիքեարըն գօգուսունու ալարագ օնա եագ-
լաշմագ իսթէեօրուզ : Իմտի , օ խաղինէեի մուհաֆագա իտէն
աթտէրիսա իլէ անը զասպ իթմէք իսթէեէն խըրսըզլար պէյ-
նինտէ հէր հալտէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլմասը լազըմ
կէլէճէկինի քէչֆ իթմէլի իտիք :

— Հագգըւընըզ :

— Պուրասը պէօյլէ օլտուգճա , միւտարէպէեի գապուլ
իթմէք , էրքեանը հարպ ժէնէրալը կիպի հալ ու վաղիեէթի
սօվուգ գան իլէ նազարը տիգգաթա ալմագ , իճապ իտէն
խարիթալարը չըգարմագ , վէ մէյտանը հարպ օլաճագ մա-
հէլլի միւթալէա իթմէք լազըմ տըր :

Հայտուտը մէրգուլմէֆէնտիսինին սօվուգ գանլըլըզը գար-
չըսընտա քէնտիսի տէ օնուն կիպի սօվուգ գանլըլըզընը քէսպ
իտէրէք :

— Բէք էյի , նէ՞ եարմագ լազըմ տըր , տէտի :

— Եարըլաճագ չէյ շունտան իպարէթ տիր : Արման՝
Լէօն Բօլանը թանըմըշ տըր տիեօրսուն , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Լէօն Բօլանընտա Ֆէրնան Բօչէեի թանըտըղընը անլա-
տըբօրսուն :

— Էվվէթ :

— Լաքին Ֆէրնան իլէ Արման հէնուզ պիրիպիրինի թա-
նըմազլար :

— Իհթիմալ տըր :

— Բէք ալէա , օ հալտէ վասըթաեը օրթատան գալտը-
րըրըզ :

— Նա՞սըլ :

— Պու ագչամա գատար պունուն պիր չարէսինի տիւշիւ-
նիւրիւմ :

— Լաքին, — տէտի Գօլար, — էկէր Լէօն նապէտիտ օլուր-
աա, Սըրիզ՝ Ֆէրնանը պուլաճագ տըր:

— Ատամ սէն տէ, պունո՞ւ մու տիւշիւնիւօրսուն, Սը-
րիզի տէ օրթատան գալտըրըրըլ:

— Նէ՞ տիւօրսունուզ:

— Եանի անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէսինի Մ. տը
Պօթրէօեա բէճա իտէրիզ:

— Էյ սօ՞նրա:

— Սօնրա շուքի, սէնին պու գըզա էլան մուհապպէթին
վար իսէ, անըն իճապընա պագարըզ:

— Լաքին Ֆէրնանը՞, Ֆէրնանը նէ՞ Խաբմալը բի, պէլբի
Լէօն Բօլանըն տօսթլարը անը թանըրլար, վէ խարիճիսէ նէ-
զարէթինտէ մէմուր օլմասը հասէպիյլէ քէնտիսինէ միւրա-
ճաաթ իտէճէք տիրլէր. չիւնքի ամէլէ սընըֆը նէզտինտէ, օ
եօլտա պիր մէմուր օլմագ՝ եիւքսէք պիր մէվգի տիմէք տիր:

Միւրթէքիպ պիր հաքիմ՝ քէյֆի մատչա պիր հիւքմիւ
նասըլ վէրիրսէ, սըր Վիլիամս տա պու սըրատա ղաեէթ ֆի-
թուրսուզճա,

— Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլ, եարըն ագչամ Ֆէրնան
Բօշէտէն գօրգուճուզ գալմանեաճագ տըր, տէյի պէեան
էյլէտի:

Գօլար. — (հայրէթլէ.) Հագըզէթէն գաբթան, սիզ ճին
կիպի ագըլը պիր ատէմսինիզ:

Վիլիամս՝ մերգուճուն իֆատէսինէ ճէվապ վէրմէկէ թէ-
նէզզիւլ իթմէսիպ, անճագ իլավէթէն,

— Սանա թավսիսէ իթտիկիմ օթէլ իլէ մէշղուլ օ՞լտուն
մու, տէտի:

— Էվվէթ, Շանզ-էլիզէտէն ազ ուզագտա, Պօշօն սօգա-
զընտա, ալթ գաթ իլէ իւսթ գաթտան վէ պէշ պէյկիր իչին
պիր ախըրտան իպարէթ կիւզէլ պիր օթէլի սալքի
թուլթաուճ:

— Եարըն սապահ կէօրիւրիւմ. չիւնքի պու ագչամ խա-
րիճիսէ նէզարէթի պալօսունտա իւլֆէթ իտէճէք օլտուղում

գայլն բէտէրիմ օլաճագ զաթ, պու ուֆաճըգ քէօջքտէ իգամէթ իթտիկիմի կէօրմէմէլի տիր:

— Աճայիպ, սիզ պու ագչամ Պօբրէօեու կէօրէճէ՞ք միսինիզ:

— Էվվէթ, քէնտիսինի, դարըսընը վէ գըզընը կէօրէճէեիմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա վիլիամս աեաղա գալգըպ, Գօլարը Եօլա գօեարագ,

— Պէն շիմտի Պագգարաեա կիտիեօրում. սէն պու ագչամ պուրաեա կէլմէլիսին, վէ սաաթ գաչտա օլուր իսէ օլսուն, ավտէթիմէ պէքլէմէլիսին:

Պատէհո. գաթթան քէնտի արապասընա բաքիպէն, սէրիան Պագգարանըն խանէսինէ ազիմէթ իյլէտի. մէրգումէնին պէսլէմէսի, վիլիամսըն կէլտիկի զէման պիթթէսատիւֆ հավլիտէ պուլունտուղունտան, աճէլէթէն Պագգարանըն նէզտինէ չըզըպ,

— Մատամ, մատամ, եինէ օ Ինկիլիզ կէլտի. կիւնտէ իքի տէֆա՞մը քէնտիսինի գապուլ իտէճէքսինիզ, օ ատէմտէն ատէթա գօրգ ուեօրում, տէտի:

Պագգարա. — Ֆաննի, սէն ահմագ պիր գըզընը. սէօյլէ պարօնէ սըր վիլիամսա սալօնա պուեուրսուն:

Ֆաննի՝ սըր վիլիամսըն պիրտէն պիրէ մուվասըլէթի խապէրինի կէթիւրտիկինտէ, Պագգարա էսվապընը կիեինիեօրտու: Պինապէրին, վիլիամս՝ օն տագըգա գատար սալօնտա պէքլէտի. անճագ պու պէքլէմէսինտէն տօլաեը սըգըլմաեարագ,

— Գուվվէթ վէ մէհարէթինի քէսպ իթմիշ օլմալը տըր. պու պիր էյի ալէամէթ տիր, տէյի տիւչիւնտիւ:

Պագգարա, գօլարը եարը աչըգ վէ սիեահ տանթէլա իլէ մուհաթ օլարագ յոս տը ջանսը կիեինմիշ օլտուղու, վէ սարը սաչլարընա իքի ատէտ չիչէք վազ իթմիշ պուլունտուղու հալտէ, սալօնա կէլիպ, եալընըզ սապահլար խայր օլսուն ազիլիմ՝ տիեէրէք, սէլամ վէրտի. վէ քէնտի եանընտա պիր

գանաբէ իւզէրինտէ օթուրմասընը քէմալ ազամէթլէ ան-
լաթտըգտան սօնրա ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Վիլիամս . - Պու սապահ սիզի կէօրտիւկիւմտէ , լէհճէնիզ
սօլմուշ իտի , վէ սիզ հէնուզ հէեհճան իշինտէ իտինիզ , ֆա-
գաթ պու ագչամ սաքին վէ վագարլը հալտէ պուլունու-
եօրսունուզ :

Պագգարա . - (սապըրսըզլըգլա .) Սօնրա՞ :

Վիլիամս . - (սօվուգ գան իլէ .) Պու սապահ , գալպինին
թէխայեիւլ վէ ինթիխապ իթտիկի պիր քիմսէեի էլտէն գա-
չըրան գատընա մախսուս պիր հալը եէյիսիշթիմալ իլէ Ֆեր-
նանը սէվիեօրտունուզ , լաքին պու ագչամ , էր եա կիճ սէվիլէ-
ճէկինէ էմին օլան գատընա մախսուս սիւքիւնէթ վէ էմիյ-
եէթլէ անը սէվիեօրտունուզ :

— Պէլքի . . .

— Եարըն Մ . տը Պօբրէօնուն վիզիթա վէրէճէկինի մէ-
մուլ իտի՞եօրմուսունուզ :

— Շիւպհէսիզ . կէլմէեհէք մի տիր :

— Էլպէթթէ կէլէճէք տիր :

— Օ հալտէ նի՞շին սօրուեօրսունուզ :

— Ազիզէմ , Ֆէրնանը Պօբրէօնուն էվինտէն վէ մատմա-
ղէլ էրմինին ֆիքրինտէն միւէպպէտէն տէֆ իթտիրմէք իւզրէ
բէք միւնասիպ պիր թէտպիր պուլտում :

Մէրգումէնին կէօզլէրինտէ շէյթանի պիր մէսէրրէթ շէօ-
լէսի բարլաեարագ ,

— Սահի՞հ մի , տէտի :

— Գըրգ սէքիզ սաաթա գատար Ֆէրնան պուրատա
պուլունուպ , տիզլէրինիզէ գաբանարագ , էլլէրինիզ էլլէրի
տէրունինտէ օլաճագ տըր . . .

Վիլիամս իֆատէսինի իքմալ իթմէզտէն , Պագգարա՝
մէսէրրէթինտէն եարը մէճնուն օլարագ ,

— Սէ՛յլէեին , սէ՛յլէեին , ազիզիմ , նէ՞ եաբմալըեըմ ,
տէտի :

— Շու մասաննն դարչըսընտա օթուրուպ, էլինիդէ պիր
գալէմ ալարագ, սէօյլէեէճէքլէրիմի եազըն :

Պագգարա իթաաթ իթմէքլէ, գաթթան՝ շու սէօզլէրի
սէօյլէտի :

«Աղիզիմ Ֆէրնան ,

«Տէօրթ ասըր գատար ուզուն կէօրինէն տէօրթ կիւն-
տէն պէրի տիր քի, մինիմինի նինին սանա պէքլէեօր...»

Պագգարա՝ պիրտէն պիրէ տուրարագ ,

— Փագաթ պանա նէ՞ եազտըրըեօրսունուզ, տիյի սօր-
տու :

Գաթթան . - (սօլուգ գան իլէ .) եազընըզ, ազիզէմ, եա-
զընըզ :

— Լաքին անլամաեօրում :

— Անլամանըզ պէյհուտէ տիր . սիզ սէօյլէեէճէքլէրիմի
եազմաեա տէվամ իտին :

Պագգարա, արզը միւթաւաթլա, թէքրար գալէմի
էլինէ ալտըղընտան, Վիյիման՝ սէօզլինիւ շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ :

«Էվլէթ , սէվկիւլիւ մէլէեիմ, պէնիմ իչին տէօրթ կիւն ,
տէօրթ ասըր գատար ուզուն տուր , զիրա սէնին մինիմինի
Պագգարան եալընըզ սէնին իչին եաշամագտա տըր . նասը
քի սիզտէ ճիտտի թասաւվուրլարընըզ օլմազտան էվլէլ, եա-
լընըզ անըն իչին եաշարտընըզ . էրքէքլէր պու գապիլտէն
տիրլէր : Շու եա պու գատընը տաիմի սուրէթտէ սէվէճէք-
լէրինէ տայիր վատլար իտէրլէր , հաթթա տաիմի սուրէթտէ
տիմէքլէ , եինէ պու միւտտէթի քեաֆի սայմազլար , հալպու
քի կիւնիւն պիրինտէ գըրմըզը գօլլու , սատէտիլանէ կիւ-
լիւմէմէլի վէ նամուսլու պիր գըզա թէսատիլֆ ի՞թտիլէր
մի , իքի եիւզ պին ֆրանգ թրախօմաեա մալիք օլմագ իչին ,
հիսսիեաթ սէֆինէսինէ լաքիպէն , էվլէնմէեէ գալգըչըրլար :

«Լաքին Ֆէրնան , ումարըմքի , պու պիւեիւք ճիննէթի
իճրա իտէճէք օլուր իսէն , պէնի , գէվճէնին խանէսինէ կիր-

տիրմէք իշին պիր չարէ պուլաճագսն . խուսուսաքի մաշու-
գըմ Մ . տ'Օ . . . տա պէնիմէ էվլէնմէք իսթէեօր . օ հալտէ
պէն տէ նամուսլու պիր գատրն օլաճաղըմ :

«Նամուսլու իւզէրինէ սէօյլէեօրուլմքի , ազիզիմ , շու
իզտիվաճընըզտան տօլաեը բէք զիեատէ էյլէնիեօրուլմ . հա-
գըգէթէն սիզի , սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ , վէ պէեազ գրա-
վաթ պաղլամըշ օլարազ , կէլինլիք գըեաֆէթիլէ մատամ
Րօշէնին գօլթուղունտա կէօրմէքլիք բէք զարիպ օլաճագ
տըր :

«Ա՛հ , ուսթա շէյթան , սիզ հէնուզ էվլէնմէտինիզ , լա-
քին էվլէնտիկինիզտէ պէնի պիւթիւն պիւթիւն խաթըրտան
չըգարմագսնըզ տէյի զանն իտէրիմ . Պունտան գաթինազար ,
ասլա քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմատըղընըզ գէվճէնիզին՝ գալ-
պէն սէվմիշ օլտուղունուզ հագըգի գէվճէնիզ Պագգարաեը
տաիմա վէ հէր կիւն կէօրմէնիզէ մանի օլմաեաճաղընը վատ
իթտինիզ , օ Պագգարաեըքի , սէնի տաիմա սէվէր , վէ միւտ-
տէթի հաեաթընտա տաիմա սէվէճէք տիր , ազիզիմ :

«Պիլիրսին ա՛ , պէն գըսգանճըմ , վէ էկէր պու ագչամ ,
պուրատա պէնիմ տիզլէրիմ հուզուրունտա պուլունմագսան ,
իլէրուտէ գէվճէն օլաճագ գարընըն գարչըսընտա բէզալէթ
չըգարըրըմ :

«Տօտագլարըմ տօտագլարըն իւզէրինտէ , վէ էլլէրիմ
էլլէրին իշինտէ օլան

ՊԱԳԳԱՐԱ

Մէգպուրէ իշպու զարիպ մէքթուպու պիթիրտիկինտէ ,
շու եա պու իշտէ վասըթա օլան վէ անլամաեարագ էսրարի
պիր իշ կէօրէն քիմնէլէր կիպի , քէմալը հայրէթլէ Վիլիամա
պագտը . Մէրգուլմ իսէ կիւլիմնէեհէրէք ,

— Աճա՛յիպ , ազիզէմ , էլան ֆիքրիմի անլամատընըզմը ,
տէտի :

— Խայր , անլաեամատըմ :

— Պիր ազտան անլարսընըզ . սիզ ատրէսի տէ եազըն :

Պէյլէճէ Պագգարա՝ Վիլիամսըն սէօյլէտիկի «Մարէ սգ»

գաղընտա Մ. Ֆէրնան Բօշէեէ» իպարէսինի եաղըպ, գէյլ
օլմագ իւզրէ տէ Վիլիամս աթիտէքի քէլիմէլէրի իլավէթէն
Թահրիր իթտիրտի:

«Մէքթուպումու սանա Ֆաննի կէթիրիեօր: Ագիլանէ
հարէքէթ էթ, վէ րէճա՞խտէրիմ պու գըզա կիզլիճէ կէօզ գաշ
իլէ իշարէթլէր իթմէ, Հէր նէ գատար պանա թէէմին իթտի-
լէր իսէ տէ, պունունյա պէրապէր սիզին պու պէսլէմէ գըզա
կէօնիւ վէրմիշ օլտուղունուղու մէմուլ իթմէմ: Ա՛հ, էրքէք-
լէ՛ր, էրքէքլէ՛ր...»

Մէքթուպուն եաղըլմասը պուրատա խիթամ պուլուպ,
պատէհու սըր Վիլիամս,

— Շիմտի ազիդէմ, եարըն պու մէքթուպուն մատմագէլ
էրմին տը Պօբրէօնուն էլինէ կէչէճէկինի մէմուլ իթմէեօր-
մուսուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Պագգարա. — (կէօզլէրի պիրտէն պիրէ բարլաեարագ.)
Շիմտի անլաեօրում, Փագաթ պու մէքթուպու նա՞սը կէօն-
տէրմէլի:

— Մ. տը Պօբրէօ պու վագիֆէի տէրիւհտէ իտէր:

— Օ՞մու... իշթէ պու էյի թասավվուր:

— Էօյլէ եա՛, Սըրիզի մէճճանէն քէնտինէ վէրմէք ճայիզ
տէյիլ տիր:

Պագգարա. — (պագընէյի իզթիրապը գալպի իլէ միւ-
թէէսսիր օլտուղունտան, պաշընը էեէրէք.) Օրասը էօյլէ:

— Իմտի, տէյի Վիլիամս տէվամ իթտի, օլապիլիրքի,
եարըն ագչամ Մ. Ֆէրնան Բօշէ՝ քէնտի միւտիրինին խանէ-
սինէ թաամա կիտէճէք տիր: Անըն ազիմէթինի միւթէագըպ,
մէքթուպ, պիր մասա, եախօտ խալը իւզէրինտէ պուլունուպ,
աչըլըր վէ օգունուր:

— Անլաեօրում:

— Օնտան սօնրա Ֆէրնան Բօշէ իսմի՝ մատմագէլ էրմին
իլէ վալիտէսինին ֆիքիրլէրինտէն միւէպպէտէն մահվ օլուր:

— Իշթէ պուրասընը էյի տիւչիւնտինիւզ. լաքին պա-
գալըմ Պօբրէօ՝ պունա րաղը օլաճագ մը տըր:

— Սըրիզի սեփականի իշին էլպէթթէ ըազը օլաճագ տըր :
Պագգարա՝ մահճուպիսէթլէ թէքրար պաշընը էսէրէք :

— Հագգընըզ վար տըր , տէյի պէսան էյլէտի :

Վիլիամս պու արա աեաղա գալգըպ ,

— Ազիզէմ , պու ագչամ պիր ճէմիյէթտէ պուլունա-
ճազըմտան , էլպիսէմի թէպտիլ իթմէք իւզրէ էվիմէ ավտէթ
իթմէքլիկիմ լազըմ տըր , տէտի :

— Սիւալիմէ ափվիտէրսինիզ , նէրէսէ կիտէճէքսինիզ :

— Խարիճիսէ նէզարէթի պալօսունա , վէ օրատա հէր
հալտէ պիզիմ գալէմ միւսիրինէ ըաթ կէլէճէսիմ :

— Տիմէք պու ագչամ քէնտիսինի կէօրմէսէճէսիմ :

— Խայր , լաքին եարըն սապահ հէր հալտէ կէօրէճէկի-
նիզէ սէօզ վէրիւրիմ :

— Օ հալտէ նէ՞ հաբաճազըմ :

— Պիր ազ էվվէլ եազտըզըմըզ մէքթուպու քէնտիսինէ
կէօթէրիւրսինիզ :

— Բէք էյի , սօ՞նրա :

— Սօնրա Ֆէրնանը սեփականիզի վէ էկէր Ֆէրնան քէն-
տի գըզը իլէ էվլէնիրսէ , Պօքրէօնուն տա , գըզգարընտաշընըզ
Սըրիզտէն պիւթիւն պիւթիւն իւմիտինի գաթ իթմէսի լազըմ
կէլտիկինի սէօյլէր , վէ պատէհու իշպու մէքթուպու քէնտի-
սինէ վէրիպ , տէրսինիզքի , «իշի էօյլէ սուրէթտէ թէրթիպ
խտին քի , գըզընըզ պու մէքթուպու օգուսուն , նիշանլըսըն-
տան այրըլտըզընա տայիր իքի սաթըր թէգքիրէ եազսըն սիզ
օ թէգքիրէսի պանա կէթիրին : Օնտան սօնրա գըզգարըն-
տաշըմը նէրէտէ պուլապիլէճէկինիզի սիզէ սէօյլէրիմ :»

— Պօքրէօնուն պու թէքլիֆի գապուլ իտէճէկինէ էմի՞ն
միսինիզ :

— Էմինիմ : Եարըն սիզի պու խուսուստա կէօրիւրիւմտէ ,
իճապընը տիւշիւնիւրիւզ : Շիմտիլիք խօշճա գալըն :

Մուսխիսարէն սըր Վիլիամս աեաղա գալգարագ , սուրէ՞-
րէթի զէնտօթանէտէ Պագգարանըն էլինի էօրտիւ վէ տի-
շարը չըգտը :

Իքի սաաթ սօնրա , խարիճիեէ նազըրընըն պալօսոնտա տալէթլի օլարագ հազըր պուլունան զէվաթ միեանընտա , ըիվաեէթէ կէօրէ անասըլ իրլանտալը օլուպ , ալէսսէվիեէ Վէնէտիքտէ իգամէթ իտէն պարօնէ սըր Վիլիամն իսմինտէ կէնճ , կիւզէլ , վէ թաւր ու հարէքէթի միւքէմմէլ պիր ճէն-թըլմէն պուլունմագտա իտի :

Մէրգոււմ , Ինկիլիզ էլլիսի թարաֆընտան թագտիմ իտիլ-մէքլէ , պիր սաաթ զարֆընտա նէզարէթին սալօնլարընտա ումուլմէն թանըլպ , սէրվէթի վէ ահվալը ղարիպէսի հագ-գընտա պին տիւրլիւ ըիվաեէթլէր տէվէրան իթմէկէ պաշլա-տը . հաթթա էվլէնմէք նիեէթինտէ օլտուղու տա շաի օլմաղ-լէ , նիչէ վալիտէլէր քէնտիսինի թէպէսսիւմլէ գապուլ իթ-տիլէր : Լաքին սըր Վիլիամն բէք ազ րագս իտիպ , Մ . տը Պօբրէօեու արատը , վէ սէֆարէթին պիր աթաշէսի մարիֆէ-թլլէ մէրգոււմա , պատէհուլ զէվճէսինէ վէ գըզընա թագտիմ օլունտու . կէրչի մէզպուրէ թարաֆընտան նազարը տիգգա-թը մախսուսու ճէլպ իթմէտի իսէ տէ , անընլա րագս իթմէք իգպալինէ նաիլ օլտու , վէ պու սըրատա շունտան պունտան պազը իֆատաթտա պուլունուպ , ազ սօնրա օրատան հարէ-քէթ իթտի : Միւթէագըպէն քէնտի քէնտիեէ ,

— Պուրաճա պէնիմ իչիմ գալմատը . չիմտի Մ . տը Պօբ-րէօ իչին մէճհուլ պիր քիմսէ տէյիլիմ . պու գատարը քեա-ֆի տիր . իլէրուտէ զէվճէմ օլաճագ գըզ իլէ զիեատէ իւլ-ֆէթ բէյտա իտէրիմ , տէտի :

Սըր Վիլիամն , պու թէֆէքըիւրտէն սօնրա , եարը կիճէ րատտէլէրինտէ պալօ մահէլլինի թէրքլէ , խանէսինէ էսնաի ազիմէթինտէ , «Գըզ բէք կիւզէլ տիր . օն իքի միլեօն թրա-խօմա իլէ ատէթա քէլէբիր սաեըլըր» տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

12

Մ. տը Պօբրէօնուն խանէսինտէ վուգու պուլան մէնզարէտէն, վէ մէրգուամըն՝ էօեէ գըզընըն Ֆէրնան Բօշէ իլէ էվլէնմէսինէ բուի բիզա կէօսթէրմէսինտէն սօնրա իւշ կիւն կէշտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ հէր շէյտէն, հաթթա իզզէթի նէֆսլէրինէ գարշը վուգու պուլան հէր հալտէն միւսթէֆիտ օլան քիմնէլէրտէն իտի: Պինապէրին կէրչի գարըսընըն թահգիրի, գըզընըն քէնտի մէնֆաաթընը արամամագ եօլունտաքի մուամէլէսի, վէ Ֆէրնանըն՝ թրախօմա ագչէսինտէն գաթիէն սարֆը նազար իյլէմէսի՝ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ ալլալթմըշ իտի իսէ տէ, զէվճէսինին սէրվէթինի թէմամիյլէ մուհաֆազա իտիպ, էրմինի թրախօմասըզ էվլէնտիրէճէկի միւլահազասը՝ քէնտիսինի բէք չարուգ թէսէլլի իթտիկինտէն, իրթէսի կիւն Ֆէրնանա, տէրքեար օլան հիւսնի մուամէլէի իպրազ, վէ օ տա մէրգուամուն զիեատէսիյլէ իւմիտվար օլտուղու ումուրը սիեասիեէ հագգընտաքի պիւնիւք էսէրինէ չալըշմասընա տէվամ իյլէտի:

Ֆէրնան՝ գալէմ միւտիրինին իշպու սուի ախլէագընը կէօրմէքլէ, անը թահգիրէ պաշլատը իսէ տէ, քէնտի մագսէտլէրինէ տօղրու կիտէն վէ հէր կէօնա մանիաեա թէսատիւֆ իթմէքտէն գօրգան քեաֆֆէյի աշըզլար կիպի, աշգու մուհապպէթ էսէրի օլարագ, գայըն բէտէրի օլաճագ շախսըն մուամէլէի խայրխահանէսինէ մուգապիլ տօսթլուգ վէ ուպուտիեթթ ասարը կէօսթէրմէքտէն կէրի աուրմատը:

Իմոի Մ. տը Պօբրէօ՝ Պագգարանըն քեաֆֆէյի շարթլարընը գապուլ իթտիքտէն վէ մահուտ մէքթուպու եէտինէ ալտըգտան պիր կիւն սօնրա, Ֆէրնան Բօշէ՝ վաղիֆէյի մէ-

մուրէսիլէ մէշղուլ օյմագ իւզրէ գալէմէ կիթտի: Մ. տը Պօրբէօ՝ մէրգումըն իսթէտիկի իմզալարը վերիպ, պատէհու,

— էյի խաթրըմա կէլտի սէվկիւիւ օղլում, պու ագչամ պիզիմ մատամ իլէ գըզըմ սիզի թաամա պէքլէհօրլար, տէտի:

Ֆէրնան՝ մէսէրրէթինտէն նաշի տիթրէեիպ, Մ. տը Պօրբէօեա պէեանը թէշէքքիւր իյլէտի:

Գալէմ միւտիրի՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլերի կէօթիւրաիւ:

— Պու ագչամ թամ սաաթ իքիտէ Շանթրէն սալասընտա գօնսի վերիլէճէկինտէն, էկէր քէնտիլէրինէ ըէֆագաթ իտէրսէն գ. մէմուլն օլաճագլար տըր:

Մի.թ ագըպէն գալէմ միւտիրի՝ պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ չէօնտէրիլմիշ օլան պիր լօթ պիլէթինի Ֆէրնանա վէրիբէ:

— օլէն թաամընըզը իտիպ, էսվապընըզը կիեինմէկէ վազթը ըզ վար տըր: Իմտի պու կիւն ագչամա գատար սիզէ մէշղունիյեթ իթա իտէրիմ, լաքին պու ագչամ սիզտէ պանա պիր խըզմէթտէ պուլունաճագսընըզ, տէյի՞մի, տէտի:

Պու սրրատա գալէմ միւտիրի էօյլէ պիր էսրարի վէ մահրէմանէ թավրտա պուլունտուքի, Ֆէրնանըն իզզէթի նէֆսինճէ խօյա կիթտի: Շէօյլէքի Մ. տը Պօրբէօնուն տօտագլարընտա հէման սաֆտէրունանէ պիր կիւլիւմանէմէ հասըլ օլարագ:

— Սիզէ պիւեիւք պիր կիւնահըմը իգրար իտէճէեիմ, պէնի տինլէյին, տէտի:

Ֆէրնան՝ հայրէթլէ մէրգումա պագաղըղընտան, գալէմ միւտիրի՝

— էվվէթ ազիզիմ, շու տազ գաֆամը, կէօղլիւկիւմիւ, վէլհասըլ շու տօլկունճա սիննիմի կէօրիւհօրսունուզա՝, իշթէ պու հալիմէ ըաղմէն, քէնտիմի օլ տէրէճէ կէնճլիք սիննիտէ պուլուհօրումքի, գալպիմ աշգ ու մուհապպէթ աթէշլէ սիւզան օլուհօր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆէրնան . - (Թէաճճիւպանէ պիր հարեքէթ իճրասընտան կէրի տուրամաեարադ .) Սի՞գ մի .

Մ . տը Պօբրէօ . - (Կիւլիւմնէեէրէք .) Էվվէթ ազիզիմ պէն . երմի եաշընտա պուլունան կէնճլէր կիպի աշըգ օլմու-ում տուր . Ֆադաթ սագըն պէնի էլէ վէրմէեինիզ .

— Հիչ էօյլէ չէյ օլո՛ւր մու , էֆէնտիմ :

— Մատէմքի իգրար իթտիմ , իգրարըմը թէքմիլ իտէ-եիմ . Օն տօգուզ եաշընտա պիր մէթրէսիմ վար տըրքի , ուղրունա մէճնուն օլուեօրում :

Ֆէրնան տախի թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Օ տա սիզի սէվի՞եօր մու , տէյի սիւալ իթտի .

— Տօսթում , էլլի եաշընտա օլան պիր քիմնէ , մէթրէ-սինտէն ազ եախօտ չօգ սէվիլմէեէ էհէմիեէթ վէրմէմէլի տիր . Հէր նէ իսէ , պու գըղ՝ վագթըմը պիր տէրէճէ զայ իտիեօր . հաթթա պու ադչամտա քէնտիսինէ կիթմէքլիկիմ լազըմէտէն իսէ տէ , ամիրիմիզ թարաֆընտան սուարէ վէրիլ-մէքտէ օլտուղունտան , սուարէեէ եա պիզզաթ կիթմէլիեիմ , եախօտ թարաֆըմտան պիր քիմնէեի կէօնտէրմէլիեիմ :

— Թարաֆընըզտան պէն կիտէր , վէ պիզզաթ հազըր պուլունամատըղընըզտան տօլաեը պէեանը մաագէրէթ իյլէրիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , լաքին մատամ տը Պօբրէօ իլէ էրմին պէնիմ եէրիմէ սուարէեէ սիզ կիթտիկինիզի պիլ-մէմէլի տիրլէր , զիրա անլէրին նազարընճա հէր հալտէ օրա-եա պէն կիթմիչ օլմալըեըմ :

Ֆէրնան՝ ադչամ թաամընա տավէթլի օլտուղունու տէր-խաթըր իտէրէք ,

— Օ հալտէ նա՞սըլ եարմալը , տէտի .

— Ահըպպանըզտան պիրինին Բարիստէն մուֆարադաթը միւնասիպէթիյլէ , ահպպճա պիր էյլէնճէնիզ օլտուղունու պէհանէ իտէրէք , սուֆրատան դալգտըղընըզտա կիտէճէկի-նիզի պէեան իյլէրսինիզ , օ՛լմազմը :

— Բէք էյի , սիզ նասըլ միւրաս իտիեօր իտէնիզ , էօյլէ օլտուն ,

— Իմտի պէնազ պիր գրավաթ պաղլաեըպ, նիհաեէթ սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ պէնիմ եէրիմէ ամիրիմիզին նէզտինէ կիտէրսինիզ:

Փէրնան, օ ագչամը էրմին իլէ պէրապէր գալաճաղը իւմիտինտէ իքէն, գալէմ միւտիրինին պու թէրթիպինտէն տօլաեը մահզուէն օլարազ,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէտի, վէ սաաթ օն պուչուգ էս-նալէրինտէ տաիրէսինտէն հարէքէթլէ, պիր լօգանթաեա կիթտի, վէ էօյլէ թաամընը իթտիքտէն, վէ խանէսինէ պիլ ազիմէ, միւքէմիլ պիր թուալէթլէ քէնտինէ չէքի տիւզէն վէրտիքտէն սօնրա, գալէմ միւտիրինին խանէսինէ ազիմէթլէ, վալիտէ իլէ գըզը թարաֆընտան քէմալը թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նազար իլէ գապուլ օլունտու:

Սաաթ պէշտէ մատամ Պօբրէօ իլէ էրմին վէ Փէրնան գօնսէրտէն ավտէթ իթտիլէր. սաաթ ալթըտա տա Մ. տը Պօբրէօ ավտէթ իթմէքլէ, ճիւմլէթէն սուֆրաեա օթուր-տուլար:

Փէրնան՝ վատը մուճիպինճէ, օ ագչամը էքքէն մուֆա-րագաթ իթմէք իւզրէ միւսաատէ իսթէտի, վէ թաամտան սօնրա սալօնա կէչիպ, օրատա գահվէ իչիտիքտէն սօնրա, բիեանօտա էրմինէ ըէֆագաթ իյլէտի. վէ օն տագըզա գա-տար կէօրիւչիւպ, մուսխարէն վէտալաչարազ, պիր միւտ-տէթտէն պէրու արալարընտա պիրուտէթ մէվճուտ օլան Մ. վէ մատամտը Պօբրէօեու, աթէչին պիր թարաֆընտա օթուր-մուչ հալտէ պրագարազ, քէնտիսի տիչարը չըգտը. էրմին՝ սալօնուն գարուսունա գատար նիչանլըսընա ըէֆագաթ իթ-տիքտէն վէ քէնտիսի իլէ թօգալաչարգտան սօնրա, թէքրար բիեանօնուն գարչըսընտա օթուրտու:

Օլ էսնատէ թէրէզ, չըմինէնին աթէչինի տիւզէլթմէք իւզրէ եէրտէն մաչա ալմագտա վէ գըզը տա սըրթընը չըմի-նէեէ չէվիրմիչ օլարազ, բիանօեու չալմագտա օլմասըյլա, Մ. տը Պօբրէօ՝ մահուտ մէքթուպու կիզլիճէ խալընըն իւզէ-րինէ տիւչիւրտիւ:

Ազ սօնրա մատամ տը Պօբրէօ մաշահը եէրինէ գօնուպ ,
տօղրուլտու :

Գալէմ միւտիրի՝ կէօզլէրինի թաւանա աթֆի իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , տէրին միւլահազաեա տալմըշ իտի :

Էրմին տէ պիր վալս չալըեօրտու :

Մատամ տը Պօբրէօ մէքթուպու կէօրիւպ , էօլէ պիր
հարէքէթի թէտճճիւպանէ իզհար իթտի քի , զէվինի կիւեա
տալընլըղընտան պտը , վէ մէքթուպու մէրգուլմա կէօսթէ-
րէրէք :

— Շիւպհէսիղ պու մէքթուպ սիզին օլմալը , տէտի :

Գալէմ միւտիրի՝ էհէմիսէթ վէրմիէրէք խալը իւզերի-
նէ աթֆըր նազար իթտի , վէ մէքթուպը մէզպուրու ալըպ ,
իւթիւնտէքի իպարէեէ պադարադ , «Ֆէրնան Րօչէհէ» ք լի-
մէլէրինի օգուտու : Էրմին՝ մէզքիւր իսմի իշիտինճէ , աքգա-
սընա տէօնտիւկիւնտէն , բարմազլարը բիանօնուն իւզլէրինտէ
գըմըլտանմազ սըղըն տուրտու :

Մ . տը Պօբրէօ . - (սիւքիւնէթլէ .) Պու մէքթուպու Ֆէր-
նան տիւշիւրմիւշ , տէտի :

Էրմին , միւպհէմ պիր մէրադ իլէ բիանօնուն եանընտան
գալգալը , վէ գալէմ միւտիրի՝ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք ,

— Մէքթուպուն աարէսի էբէյիճէ զարիպ տիր . պա-
գըն ալթընտա նէ՞ եազընօր . «Պու մէքթուպու սիզէ կէթի-
րէն՝ չէնտի պէպէմէմ տիր .» օհօ . . . տէտի :

Էրմին տիթրէեիպ , եիւզիւ ճիւզիճէ գըզարտը , վէ Մ .
տը Պօբրէօ՝ ֆիքրի ֆատիտանէ իլէ ,

— Եազըսը տա գատըն եազըսը սըր , տէյի տէվամ
իլէտի :

Էրմինին լէհճէսի գըզարմըշ իբէն սօլտու , վէ իբի գա-
տընլար թարաֆընտան մէն իտիլմէքսիզին Մ . տը Պօբրէօնուն
միհրինի եըրթարադ աչմըշ օլտուղու մէքթուպու գըզ-
ճըզազը հազգընտա պիր ֆէլաքէթ մէվնուտ օլմալշ օլտու-
ղունու հիսս խաէն վալիտէսի պաշընը տօղրուլթտու :

Մ . տը Պօբրէօ՝ մէքթուպուն իլք սաթըրլարընը , տամա-

տը օլաճադ քիմսէնին միւնասէպաթը մախսուսէսինի պիլմէք մէրադընտա պուլունան գայըն բէտէրլէրէ մախսուս ֆիթուր-սուզլուգլա օգուսու, լաքին պիրտէն պիրէ թէաճճիւպ վէ հիտտէթլէ բէֆը սէտա իտէրէք,

— Իշթէ պու ալէա, տէտի:

Պատէհու չըմինէնին իւսթիւնտէքի շամտանլարտան պիրինէ եազլաշարադ օգուսմասընա տէվամ իթտի:

Օլ էսնատէ պիշարէ էրմին՝ սանէմ կիպի գըմըլտանմագ-սըզըն վէ լէհէսի սօլմուշ օլարադ տուրմուշ օլուպ, վալիտէսի իսէ, շայեանը թէէսսիւֆ պիր էնտիշէեէ տիւշար օլուպ, մէքթուպու օգուսուգճա չէհրէսի պօզուլմագտա օլան Մ. տը Պօբրէօեա պագարադ, ազիմ պիր տիթրէմէ հիսս իյլէ-մէքտէ իտի:

Դալէմ միւտիրի՝ օգուսմասընը պիթիւրտիկինտէ, կէօզլէ-րլինի գէվճէսինէ աթֆ իտէրէք,

— Մատամ, պու մէքթուպ՝ մատմագէլ Պագարա իսմին-տէ պիր ֆահիշէ թարաֆընտան տամատընըլ օլմասընը միւ-րատ իթտիկինիգ քիմսէեէ եազըլմըլ տըր: Իշպու ինթիխապը-նըզտան տօլանը թէպրիքեաթըմը արզ իյլէրիմ: Ալըն մէք-թուպու սիզտէ օգուսուն, տէտի:

Մէրգում, պէօյլէ տիւնէրէք մէքթուպու, հէեէճան իշին-տէ պուլունան մատամ տը Պօբրէօեա վէրտի:

Զէվալը գատընճըղադտա, մագսէտի ֆէսատանէ իլէ եազըլմըլ, վէ պիկիւնահ վէ էհլի իֆֆէթ գըզը հագգընտա ալշագճա թահգիրի հավի պուլունմուշ օլան մէքթուպու օ-գուսու, վէ գըզըղազընըն կիրիֆթար օլտուղու քէտէրի ազիմ՝ էվվէլճէ վէ տահա շէտիտ սուրէթտէ քէնտիսինէ թէէսսիր իթմիշէսինէ եիւքօէք սէտա իլէ ֆէրեատ իտիպ պանըլտը:

Մ. տը Պօբրէօ՝ տէրհալ մէզպուրէնին եարտըմընա գօ-շուպ, օրթալըգտա վալէյլա գօրարտը իսէ տէ, մագսէտի՝ գարըսընա եարտըմ իթմէք, վէ անըն հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իյլէմէք օլմանըպ, օլ մուզիրը մէքթուպու էրմի-նին տախիօգուսմասընա վագըթ վէրտիւրմէքտէն իպարէթ իտի:

Ֆիլվազը պու կէնճ գըզ մէքթուպու ալըպ, ֆէնա պիր խապէր ալմադ սըրասընտա չօգ տէֆա կէօսթէրիլէն մէրագը ազիմ իլէ միւնտէրիճաթընը օգուտու, վէ Մ. տը Պօրրէօ թարաֆընտան ըուհ գօգլաթըլմասը սաեէսինտէ քէնտիսինի պուլմաեա պաչլաեան վալիտէսինրն եանընտա գըմըլտանմագ-սըզըն տուրտուգտան սօնրա, հագգընտա թահգիրի հավի օլան, վէ սէվտիկի վէ մուհապպէթինէ ինանտըղը պիր քիմ-սէեի ֆէվգէլատէ պաեաղը պիր ատէմ մագամընտա իրաեէ իտէն մէքթուպը մէգքիւրու էլինտէն պրագտը:

Մէրգուլմէ պու սըրատա նէ՛ ըէֆը սէտա իթտի, նէ՛ տէ կէօզ եաչը տէօքտիւ. Անճագ գըմըլտանմագսըզըն վէ եըլ-տըրըմտան վուրուլմուհճասընա տուրուպ, Մ. տը Պօրրէօեա վէ վալիտէսինէ արտարտա աթֆը նազար իթտիքի, պու պագըչընտան՝ պունտան պէօյլէ էօմրիւնիւն մահվ օլմուշ օլ-տուղու, վէ պիւթիւն ճիհանըն քէնտի ինտինտէ էհէմմիեթի գալմատըղը անլաչըլըեօրտու:

Մատամ տը Պօրրէօ, պալկընըղը կէչտիկինտէն, ա-եաղա գալգըպ, գօլարընը աչարագ վէ կէօզլէրի եաչարմըշ օլարագ գըզընա գօշտու:

Իքի գասընլար՝ քէտէրլէրինի պիրէչտիւրմէք իսթէրճէսինէ հէեէճան իլէ պիրիպիրինէ սարըլաըլար:

Իլք թէէսսիւր վէ հէեէճան կէչտիկինտէ, էրմին, մահ-զուն, ֆագաթ սաքին վէ գավի սէտա իլէ, Մ. տը Պօրրէօ-եա խիթապ իտէրէք:

— Էֆէնտի բէտէր, իզտիվաճ թասավվուրունտան սարֆը նազար օլունտուղունու Մ. րօշէեէ պէեան իթմէնիզի ըէճա իյլէրիմ, տէտի:

Օ ալազ հէրիֆ իսէ, սախթէ պիր հիտտէթի ազլմէ իրաեէ իտէրէք:

— Ա՛հ, էկէր պուրաեա կէլմէեէ ճէսարէթի օլուր իսէ... տէտի:

Էրմին. - (մաղըրուրանէ.) Էֆէնտի բէտէր, քէսպի սիւքիւ-նէթ իտին, Մ. րօշէ ասլա զէվճիմ օլմաեաճագ տըր:

Պատէհու կէնճ գըզ՝ քէմալը թէքէպպիւրլէ վէ կէօզլէ-
րինտէ շէօլէի ազամէթ բարլաեարազ պիր եազը մասսաընա
սօղրու իլէրլէեիպ, շու պիր գաչ սըրաեը եազտը .

«Մօնսիէօ ,

«Զիքը ու պէեանընա լիւզում օլմանան պիր վագըա սէ-
պէպիլլէ , թասավվուրը սապըգըմըզտան ֆարիզ կէլմէեէ մէճ-
պուր օլտում : Սէքիզ կիւնէ գատար մանասթըրա կիրմէեէ
գարար վէրտիմ , ումարըմքի իսրար իթմէզսինիզ : Պինապէ-
րին պունտան պէօյլէ վիզիթալարընըզ պէյհուտէ տիր :»

Մէզպուրէ իշպու թէգքիրէեի իմզալանլպ , քէմալը ազա-
մէթ վէ ղուրուրիեէթլէ Մ . տը Պօբրէօեա վէրտի , վէ օ տա
հավվէսլէ օգուտուգտան սօնրա , ալչագճա պիր մէսէրրէթլէ ,
քէնտի քէնտիեէ

— Սըրիզ պէնիմ տիր , տէտի :

Պատէհու սախթէ հիտտէթինէ տէվամ իտէրէք ,

— Պիր ազ էվվէլ օ խապիսին թէլաշ իլէ պուրատան հա-
րէքէթի՝ մատմազէլ Պագգարանըն խանէսինէ կիթմէք իչին
օլտուղու անլաշըտը : իմտի պիր սաաթտան օրաեա կիտէ-
րէք , պու թէգքիրէեի պիզզաթ քէնտիսինէ թէսլիմ իտէճէ-
եիմ , տէտի :

Պէօյլէճէ Մ . տը Պօբրէօ՝ պասթօնու իլէ շաբգասընը վէ
էրմինին մէքթուպունու ալըպ , գարըսը իլէ գըզը քէնտիսինի
ալըգօյմագ խուսուսընտա պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէզտէն ,
հաթթա օ խուսուստա տիւշինմէզտէն մուֆարագաթ իթտի ,
վէ տէրհալ պիր արապաեա ըաքիպէն , քէմալը սիւրաթլէ
Մօնսէյ սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իխթար
իլլէտի :

Արապաճը՝ լաճիվէրտ էլպիսէլի վէ նիշանլը պիր ատէմ
կէօրմէքլէ , Ֆրանսա ասըլզատէկեանընտան օլտուղունու զանն
իլէ , արապանըն հայվանընը օլ տէրէճէ գամըլատըքի , եիր-
մի տագըգա զարֆընտա Մ . տը Պօբրէօ՝ Պագգարանըն խա-
նէսի գաբուսունա մուվասըլէթ իթտի :

Մ. տը Պօբրէօ Պաղգարանն խանէսինէ կէտիկի զէման, մէզպուրէ եինէ, գաբթան վիլիամս իլէ պէրապէր պուլունու-
եօրտու, Պաղգարա, մէրգում իլէ, էն ազիզ տօսթլարնը
գապուլ իթտիկի հավլէթ օտտսընտա օլուպ, գաբուլարտա
տուրարագ տինլէմէքլիկի ատէթ իթմիշ օլան ֆաննիտէն
տինլէնիլմէք վէսվէսէլէրի օլմանարագ սէրպէսթճէ կէօրիւշ-
մէքտէ իտիլէր:

Պաղգարանն լէհճէսի օլ էսնատէ սօլմուշ օլուպ, կէօզ-
լէրինտէն աշաղընա պիր տամլա եաշ ագտը, վէ ֆէրնանըն
էվլէնմէմէսինի նէ՛ կիպի պէտէլ իլէ սաթըն ալմագտա օլտու-
ղունու տիւշիւնէրէք,

— Հարէքէթի վագըամ պիւեիւք պիր ալչագլըգ տըր,
տէտի:

Վիլիամս. - Ազիզէմ, պու ալէմտէ պիւա պէտէլ հիշ պիր
չէյ օլմադ: Մ. տը Պօբրէօ՝ սէվկիւլիւ ֆէրնանընըզ սիզէ վէ-
րիւօր. պունուն պէտէլինի ալմասը թապիի տիր:

Պաղգարա. - (էլան մուգավէմէթէ չալըշարագ.) Ֆագաթ
օ պէնիմ գըզգարընտաշըմ տըր:

— Պունունլա պէրապէր սիզ վէ պէն անըն սաատէթի իչին
չալըշընօրուզ:

— Լաքին գըզգարընտաշըմ նամուսլու տուր, վէ ըէսմէն
էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր:

— Ալթը այա գատար քէնտիսինի վագթըն է՛ն զէնկին գա-
տընլարընտան պիրիսինի իտէպիլիլիզ: Անըն տա, սապահտան
ագչամա գատար իյնէ իլէ մէշղուլ օլաճագ եէրտէ, սիզին կի-
պի աթլարը վէ արապալարը օլաճագ տըր: Ելլէրի գարա,
սէթրիսի քիրլի, վէ զէվճ օլմագլըգ հագգընա իսթինատէն

սապահտան ագչամա դատար սերխօշ պիր ամէլէ եէրինէ , շու գապա վէ մէքրուհ Պօրէօտան սօնրա քէնտիսինի կէնծ պիր վիգօնթ իլէ էվլէնտիրիրիզ քի , նազիք վէ կուսթօլու պիր ատէմօ օլտուգտան պաշգա , արապանա , սէյիսէ վէ սէնէվի եիւզ պին ֆրանգ իրատա տա մալիք օլուր , վէ իշթէ պու սահէտէ գըզգարընտաշընըզ հագըգէթէն նաիլի սաատէթ օլապիրիր :

Պագգարա . - Ա'հ , շէյթան . . .

Վիլիամս . - (սուրէթի գէնտօսթանէտէ .) Նէզաքէթինիլէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Մուսխարէն մէրգում սաաթընա պագարագ ,

— Սաաթ սէքիզ պուչուգ տուր . Պօրէօ շիմտիեէ գատար իշինի պիթիրմիշ օլմալր տըր : Իմտի , ազիգէմ , գարարընըզր վէրին , եօգսա պէն եինէ հէր շէյի էսկի հալինէ կէթիրէպիրիրիմ , վէ օնտան սօնրա Ֆէրնան , պուրանա աեագ պասամազ , տէտի :

Պագգարա պաշընը էյտի , վէ ճէվապ վէրմէտի :

Վիլիամս՝ էլինի պիր մասանա տօղրու ուզաթարագ ,

— Օթուրուն վէ եազըն , տէտի :

Պագգարա մաղուպ օլարագ , մասանըն եանընա կիթտի , վէ եազաճագլարըմը սէօյլէեին , տիմէսինտէ , Վիլիամս՝ աթիտէքի սէօղլէրի թահրիր իթաիրտի :

«Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ , էկէր տէրհալ իմտատըմա եէթիշմէղսէն , սէնին Լուիզին միւէպպէտէն դայպ օլմուշ օլաճագ տըր : Պուլունտուղում տէհշէթի հալի սանա էյղահ իթմէք իշին էվինէ կէլմէեէ վագթըմ եօգ տուր : Եալընըզ շուրասընը պիլմիշ օլ քի , մատտէ պէնիմ միւսթագպէլիմ , պէլքի տէ հաեաթըմ հագգընտա տըր : Չաբուգ , Սէրբանթ սօգաղընտա 19 նումէրօլու էվէ կէլ , վէ մատամ Գօգլէեի կէօրիւպ , գըզգարընտաշըմ խիթ կէշտիմ տէ : Օլ վագըթ պէնի գուրթարմագ իշին նէ եաբմագ լազըմ օլտուղունու անլարսըն :

Սահի սեփհե

ԼՈՒԻՋԻՆ

Օլ վագթա տէկին Պագգարա քէնտինի կիւճ իլէ զապթ իթմիշ իքէն, պու տէֆա գալէմ էլինտէն տիւշտիւ, վէ կէօզ-լէրինտէն աշաղը իքի տամլա եաշ ագտը. եավաշ սէտա իլէ տէ,

— Զէվալը գըզդարընտաշըմ, տէտի.

Վիլիամս: - Շիմտի Պօբրէօեու պէքլէեէլիմ.

Այնի վագթտա գարունուն չանը չալընմաղլէ, պիր միւ-սաֆիր կէլտիկի անլաշըտը.

Վիլիամս: - Օ տուր, օ օլմալը տըր, տէտի, վէ Պագգա-րա եաթագ օտասընա կիտիպ, գալէմ միւտիրինի իաթիգ-պալէ հազըրլանտըղը էսնատէ, Վիլիամս,

— Էկէր օ իսէ, էվվէլ էմիրտէ նէ եաբտըղընը վէ մէն-գալէնին նասըլ կէլտիկինի անլաեըն. պատէհու քէնտիսինի պիր միւտտէթճիք եալընըզ պրագըպ, հիշ պիր վատտա պու-լունմազտան էվվէլ օլանը կէչէնի պանա պիւտիրին, տէտի.

Պագգարա կէօզ եաշլարընը սիւտիքտէն, վէ պիր այնա-նըն գարշըսընտա, տաղընըզ օլան սաշլարընը տիւզէլթտիք-տէն սօնրա, գավի ատըմլար իլէ եիւրիւեէրէք տիշարը չըգտը.

Սըրիզ, գաթիէն, Պագգարանըն գալպինի սիւզան իաէն Ֆէրնան Բօշէ հագգընտաքի աշգ ու մուհապպէթէ ֆէտա իտիլմիշ օլուպ, պունուն նէթիճէսի օլարագ Մ. տը Պօբրէօ՝ երմինին մէքթուպունու համիլ օլարագ, քէմալը մուզաֆֆէ-րիեթլէ կէլտի, վէ մէքթուպը մէզպուրու վէրէրէք,

— Իշթէ սէվկիւլիւմ, շու մէքթուպու ալըն վէ օգուեուն, տէտի.

Պագգարա մէքթուպը մէզքիւրու հէեէճանը գալպ իլէ օգուտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտիեէ,

— Ասլա անըն իլէ էվլէնմէեէճէք տիր, տէտի.

Պու սըրատա Մ. տը Պօբրէօ՝ քիւսթախլըգլա,

— Ազիզէմ, շիմտի սիզտէ պէնիմ իշին հիշ պիր շէյ եաթմաեաճագմըսընըզ, տէտի.

Պագգարա, «պիր ազ պէքլէեէլինիզ» տէեիպ, մէրգու-

մա հիշ պիր իյզահաթ վերմէեերէք վէ Վիլիամսն էվամիրինէ սատրգ պուլունարագ , պարօնէնին քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու հավլէթ օտասընա ավտէթ իյլէտի :

Վիլիամս , Պագգարանըն եէտինտէ պուլունան մէքթուպու ալըպ , տիգգաթլէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Թէմամ , մէմուլիմտէն զիեատէ միւքէմմէլէն եազըլմիշ , տէտի , վէ Պագգարանա խիթապ իտէրէք ,

— Շիմտի ազիգէմ , Պօբրէօեա իխթար իտին քի , սաաթօն րպտտէլէրինտէ Սէրքանթ սօգաղընտա 19 նումէրօլու խանէեէ կիթսին , մատամ Գօգլէեի կէօրմէք խթէտիկինի անլաթսըն , վէ Սըրիգտէն տօլաեը էսրարընը օնա աչսըն , տէտի :

— Հէքսի պու գատար մը :

— Պունտան պաշգա շաեէտ փէրնան Բօշէ քէնտիսինտէն իյզահաթ իսթէրսէ , հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմէսինի տէ քէնտիսինէ իխթար իտին :

— Բէք էյի :

— Պու հալտէ ազիգիմ , Պօբրէօ կիթտիքտէն սօնրա , պու մէքթուպ հագգընտա նէ եաբըլաճաղընը սիգէ անլաթըրմ . էկէր սիգ սապըրսըզլըգ կէօսթէրմէզ վէ էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հարէքէթտէ պուլունմագ իսէնիզ , եարըն սէվկիլիլ փէրնանընըզ պուրատա օլաճագ վէ պունտան պէօյլէ պուրատան տիշարը չըգմաեաճագ տըր :

Պագգարա՝ իգհարը մէսէրրէթլէ Մ . տը Պօբրէօնուն նէգտինէ ավտէթ իթտի :

Այնի վագըթտա Վիլիամս պիր չան չալտըղընտան , փաննի կէլմէքլէ , մէրգումէեէ խիթապէն ,

— Գըզըմ , մատամընըն արապասընա րաքիպէն , չու թէգքիրէեի մատմազէլ Սըրիգէ կէօթիւր : Իկէր սէնտէն իյզահաթ իսթէրսէ , մատամընըն բէք ֆէնա պիր հալտէ պուլունտուղունտան զայրի հիշ պիր շէյտէն խապէրտար օլմատըղընը սէօյլէ , տէտի :

Պիր սաաթ սօնրա Վիլիամս Պագգարատան մուֆարագաթլաիշիմսըրասընտա տըր տիեերէք Սէրքանթ սօգաղընա կիթտի :

14

Փաննի, մատամասընն արապասընտա օթըլմուլ օլտու-
ղու հալտէ, սաաթ տօգուլ սուլարընտա Թանբլ վարըլընտա
Սըրիզին իգամէթկեհաննա մուվասըլէթ իթաի: Կէնճ չիչէք-
ճի գըզ, օ կիւնիւ մատմագէլ Ժաննըն եէնի իգամէթկեհան-
նա ազիմէթլէ, անընլա պիրլիքտէ ագչամ Թաամը իթմիչ օ-
լուպ, հէնուլ խանէսինէ ավտէթ իյլէմիչ, վէ իւչ սաաթ գա-
տար վագթընը զայ իթմիչ օլտուղունտան, լամպասընը եագ-
մըչ, վէ օ կիճէ պիր ազ զիեատէ չալըչմագ նիեթիյլէ իչէ
պաշլամըչ իտի:

Օ կիւնիւ Լէօն, մէմէքէթինտէ պուլունան ուսթա պաչը
Ժագտան ալմըչ օլտուղու պիր մէքթուպու համիլէն Սըրիզի
կէօրմէեէ կէլմիչ իտի: Պու մէքթուպտա, Ժագ՝ Լէօնա, միւ-
թէսարըրըֆ օլտուղու միւլքէ Թալիպ զուհուր իթտիկինի, վէ
օ միւլքիւ սաթըպ բարասընը Թահսիլ իթտիքտէն սօնրա,
Լէօնուն քեաղըտլարընը տա պիրլիքտէ ալարագ, եագընտա
ավտէթ իտէճէկինի պիլտիրմիչ իտի: Անըն կէլմէսինտէն սօն-
րա, Սըրիզին Լէօն իլէ ագտը իզտիվաճլարը իլանը քիլիսէ
տէրունինտէ գայտէթէն իճրա իտիլիպ, նիհաեթ օն պէչ
կիւն վէ եախօտ պէչ հաֆթա զարֆընտա իզտիվաճըն ագտը
մուգարըրէր օլուպ, իչթէ պու միւլահաղա կէնճ գըզը զայրէ-
թէ կէթիրմէլլէ, մէսըրըրէն վէ շարգը օգուեարագ իլլէմէեէ
պաշլատը:

Արատան ազ պիր միւտտէթ կէչմիչ օլտուղու հալտէ,
Փաննի կէլտիկինտէն, Սըրիզ, միւնասիպէթսիզ պիր սաաթտա
գըզգարընտաշընըն պէսլէմէսինի կէօրմէսինտէ, ֆէվզէլատէ
իզհարը Թէաճճիւպ իլլէտի, վէ Պագգարանըն մէքթուպու-

նու օգուտուղունտա , թէաճծիւպիւ պիրտէն պիրէ , թէէս-
սիւֆ վէ քէտէրէ թահվիլ օլարագ ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , Լուիղէ նէ՞ օլտու , տէտի :

— Պիլմէմ մատմագէլ , եալընըզ շունու պիլիրիմ քի , մա-
տամ բէք ֆէնա հալտէ տիր , վէ ատէթա մէճնունա տէօն-
միւշ տիր :

Սըրիզ տէրհալ աեաղա դալգըպ , իւղէրինտէ իշ իշէտի-
կի մասաեը պիր թարաֆա եիթտի , վէ շարգասըյլա շալընը
կիեինտիքտէն սօնրա ,

— Կէլիեօրում . . . կէլիեօրում . . . դըզզ արընտաշըմա սէյ-
լէեին քի կէլիեօրում , տէտի :

Պաննի պու ճէվապը ալընճա , արապաեա ըաքիպէն մու-
ֆարագաթ իթտի :

Սըրիզ , Պաննինին արգասընտան տիշարը չըգտը , վէ
նէրտիվէնի այտընլաթմագ իւղրէ ասըլմըշ օլան ատի պիր
լամպանըն ըշըլըյլա մէքթուպը մէզքիւրու թէքրար օգու-
տուգտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Սէրբանթ սօգաղընտա 19 նումէրօլու խանէ . . . ֆա-
գաթ պուրա իլէ օ սօգագ արասընտաքի մէսաֆէ պիր ֆար-
սախ գատար օլտուգտան պաշգա , զայպ իտէճէք տաղըզա
տա եօգ տուր , տէտի , վէ գըզգարընտաշընըն միւքէլլէֆ
արապասընա պինմէք իսթէմէտիկի ճիհէթլէ , ճիվարտաքի
արապալըգտան ատի պիր քիրա արապասընա ըաքիպէն , կի-
տէճէք օլտուղու մահէլլի արապաճըեա իսթար իթտի : Եա-
ըմ սաաթ սօնրա մէզքիւր քիրա արապասը՝ Սէրբանթ սօգա-
ղընտա , գաթթան Վիլիամնը , Լօնտրատան հիյնի մուվասըլէ-
թինտէ Գօլարըն կէօթիւրմիւշ օլտուղունու ագտէմճէ պէեան
իթտիկիմիզ էսկի գաբուլու , իքի գաթլը , վէ գանատլարընըն
հալինտէն մուզիւրր պիր մահէլլ օլտուղու անլաշըլան էվին
գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու :

Սըրիզ , պու էվին չիրքին մէնղարէսինի կէօրտիւկիւնտէ
միւթէէսսիր օլուպ , գաբուսունուն չագչաղընը նէֆրէթի ա-
զիմէ իլէ վուրտու , վէ բասլը ըէզէլէրի կըճըրտաեարագ տէօ-

նիւպ, գաբու աշլտըգտա, կէնճ գըզ, մուզիրը վէ նէմ պիր հաւա իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ օլան տար վէ գարանլըգ պիր կէչիտէ կիրմէսինտէ տիթրէտի, վէ պիր մէզարա կիրմէքտէ օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու: Պատէհու գարանլըգտա էլլէրի իլէ էթրաֆը եօգլաեարագ իլէրլէտիկի էանատէ, միւլէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Պուրատա գաբուճու եօգ մու տուր, տէյի պաղըրտը:

Օլ վագըթ, գատէմլէրի էսկիմիշ վէ բարմագըզ եէրինէ եաղը պիր իր պաղլանմըշ օլան նէրտիվէնին պաշ թարաֆընտա պիր ըշըգ կէօրիւնիւպ, Սըրիգ՝ իհթիեար վէ չիրքին չէհրէլի պիր գարը միւշահէտէ իթմէքլէ սարսըլտը: Պու գարը՝ սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Քի՞մ տիր օ. պու սաաթտա պուրաեա կէլէն քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Սըրիգ. - (տիթրէեէրէք.) Մատամ Գօգլէեի կէօրմէք իսթէրիմ:

— Մատամ Գօգլէ պէն իմ:

Պատէհու Սըրիգ նէրտիվէնին եաղը գատէմլէրինտէն չըգըպ, իհթիեար գարընըն գարշըսընտա պիր հալը թէրէտտիւտլէ տուրտու:

Մուախարէն, - Մատամ, գըզգարընտաշըմ Լուիզ նամընա պուրաեա կէլտիմ, տէտի:

— Լուիզ մի. Լուիզ քի՞մ տիր:

Սըրիգ գըզարտը, վէ գըզգարընտաշընըն լագապընը խաթըրլաեարագ,

— Պագգարա նամընա կէլտիմ, մատամ, տէյի թէքըրարլաթը, վէ օլ վագըթ պու իհթիեարէնին սէսի եումշաեարագ,

— Հա՛ հա՛ անլատըմ. կիրինիզ գըզըմ, կիրինիզ, տէտի:

Պու սուրէթլէ մատամ Գօգլէ պիրլինճի գաթա նաղըր օլան պիր տաիրէնին գաբուսուճու աչարագ, գարանլըգ վէ տար պիր սօֆատան կէնճ գըզը կէչիրիպ պիր օտաեա գա-

տար կէօթիւրտիւ, վէ մէղքիւր օտաւա կիրտիրիւ, թաթլը սէտա իլէ,

— Կէլինիզ գըզըմ, կէլինիզ, տէտի.

Սըրիզ, էլան թէհասիւրի գաւալէ վէ տիթրէհէրէք, կի-
ճէլիք կէօմէք վէ գըրմըզը շէրիալի պիր շաբգա կիեհինմիշ,
վէ կիճէլիք կէօմէյին իւզէրինտէն պիր չօգ րէնկլի շաւ ալմըշ
օլան գարընըն արգասը սըրա կիթտի.

Մէզպուրէնին Սըրիզի կիրտիրտիկի օտա՝ շիւպհէլի պիր
սալաւա պէնզէմէքտէ օլուպ, թէճէմմիւլաթը պու հալի աշի-
քիարէն իրաւէ կլէմէքտէ իտի. Պիշարէ գըզճըղազ եէկնա-
զարտա պու հալի տէրք իթտիկի կիպի, մատամ Գօգլէեէ տէ
աթփը նազար իթմէքլէ, հէր վագըթ բարլագ պիր ալէմ
իչինտէ եաշամագտա պուլունան գըզգարընտաշընըն էօյլէ
պիր գարը իլէ միւնասիպէթի նէտէն նէշէթ իթտիկինի քէնտի
քէնտիեէ տիւշիւնմէկէ պաշլատը.

Հէր նէ իսէ, օլ մախլուգը զարիպահվալ,

— Գը՛զըմ կիրինիզ, տէյի թէքրար իթմէսինտէ, Սըրիզ՝
բէրտէլէրի, տիվար քեաղըտարը վէ էքսէր թէճէմմիւլաթը
գըրմըզը րէնկլի օլան մէղքիւր օտաւա կիրտի, վէ աեագտա
տուրուպ, հէր թարափը թէճէսսիւս իթմէքտէ իքէն, պէտ
չէհրէլի գարը,

— Սիզ Պագգարանըն թարափընտա՞ն մը կէլտինիզ, տէ-
յի սիւալ իթտի.

Սըրիզ. - (գըզարարագ.) Էվվէթ, գըզգարընտաշըմ թա-
րափընտան կէլտիմ.

— Բէք էյի գըզըմ, օթուրունուզ.

Սըրիզ. - (հէեհճան վէ թէհասիւրիւ տայիմա իւզէրինտէ
օլարագ.) Մատամ, գըզգարընտաշըմ եաղտըղը պիր մէք-
թուպտա, կէլիպ սիզի կէօրմէքլիկիմի իխթար, վէ պուլուն-
տուղու միւշքիւ վագիեէթտէն քէնտիսինի եալընըզ պէնիմ
գուրթարապիլէճէկիմի պէեան իթմիշ.

— Տօղրու տուր, գըզըմ, տօղրու տուր, լաքին օթու-
րունուզ.

Մատամ Գոգլէ՝ իշպու սէօղլերի իրատ իթտիկի զէման էօյլէ պիր ֆէնա կիւլիւմնէմէ իղհար իթտիքի, Սըրիզ, ֆիւ վագը Պագգարաեը տէհչէթլի պիր հալտէ զանն իլէ, տիւ-չարը քէտէր օլտու:

Իհթիեար գարը իսէ,

— Լաքին գըզըմ, գըզգարընտաշընըզ հագգընտա սիզին իլէ կէօրիւշէճէք օլան պէն տէյիլիմ. պիր քիմնէեէ պէքլէ-եօրուզ. իմտի սիզտէ օթուրուն տա պէքլէեին, օ շախս եա-գընտա կէլիր, տէտի:

Մատամ Գոգլէ էլինտէ թութտուղու շամտանը, չըմինէ-նին իւզէրինէ վագ իլէ, Սըրիզին ճիւզի պիր սիւալինէ վա-գըթ վէրմէզտէն էվլէլ տիշարը չըգըպ, գարուեու մէզպու-րէ գըզըն իւթիւնտէն գարատը:

Ջէվալը Սըրիզ եալընըզգալաղընտա, քէտէր վէ թէէս-սիւրլէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի: Կէօրտիւկիւ, իշիթտիկի հէր շէյ, գըզգարընտաշընըն մէքթուպու տա տախիլտէ օլա-րագ, քէնտիսինի, թարիֆ օլունմազ հէեէճան վէ էնտիշէեէ իլգա իտէճէք ահվալտէն օլմաղլէ պէրապէր, էսկի պիր սէ-տիրին իւզէրինտէ օթուրտու, վէ էն ճիւզի պիր սէստէն տիթրէտիկի, վէ կէօղլինիւ ասմա սաաթա աթֆ իթմիշ օլ-տուղու հալտէ պէքլէմէեէ պաշլատը:

Սաաթ օլ էսնատէ օն օլուպ, արատան պիր չարեէք գա-տար վագըթ կէչտի. պու միւտտէթ զարֆընտա հէր թարաֆ օլ տէրէճէ ազիմ սուսյուգ իշինտէ պուլունուեօրտուքի, զանն իտէրսինքի պիշարէ գըզճըղաղըն գալպինին տարպէսի իշիտիլմէքտէ իտի:

Մէրգումէ, գըզգարընտաշընըն տիւշար օլտուղու ֆէլա-քէթին նէ օլապիլէճէկի վէ քէնտինին ազիմ էնտիշէ իլէ վի-րուտինի պէքլէտիկի շախսըն քիմ օլտուղու հագգընտա տէրեաի միւլահազաթա տալմըշ օլտուղու պիր էսնատէ, ար-գասընտա պիր սէս իշիտիլտի, վէ տիվարըն արաւընտա էօ-րիւմիւշ վէ քեաղըտ իլէ իւզէրի գարաթըլմըշ օլան, վէ պի-նապէրին օլ անէ տէկին քէնտիսինին նազարը տիգգաթընա

Թէսատիւֆ իթմիշ օլմանան պիր դարու աշըւարադ, պիր ա-
տէմ իչերի կիրտի բի, Սըրիզ էվվէլ էմիրտէ օ ատէմի Թա-
նընամատը:

Պու ատէմ Մ. աը Պօբրէօ օլուպ, մերգում, Սըրիզէ էլի
իլէ սէլամ վերտի:

Պատէհու զէնտօթճա յաբգասընը չըգարըպ, տազ գաֆասը
կէօրիւնտիւկիւ հայտէ, կէնճ գըզա հագլաշտը: Սըրիզ՝ պու
ատէմի կէօրմէսինտէ տէրհալ աեաղա գալգարադ պիր ատըմ
գատար ըրւճաթ իթտի իսէ տէ, անլն քէմալէթ տաիրէսին-
տէ պուլունան սիննինտէն միւթմէյին վէ միւսթերիհ օլարադ,

— Մօնսիէօ, պէքլէտիկիմ քիմնէ սիղմիսինիզ, տէյի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ գըզըմ, պէն իմ:

Միւթէագըպէն գալէմ միւտիրի մէզպուրէնին էլինտէն
թութարադ,

— Օթուրունուզ գըզըմ, տէյի պէնան իյլտի:

Սըրիզ, էլինի չէքտի վէ աեագտա տուրտուղու հալտէ,

— Դըզգարընտաշըմ... գըզգարընտաշըմ Պագգարա...
տիեերէք քէլամա պաշլատը իսէ տէ, գալէմ միւտիրի՝ մէզ-
պուրէնին իֆատէսինի քէսերէք,

— Էվվէթ, գըզգարընտաշընըզտա հէման սիզին կիպի
կիւզէլ վէ տիւպէր տիր... տէտի:

Սըրիզ. — (քէլամընա տէվամ իտերէք.) Դըզգարընտաշըմ
պանա եազմըշքի...

— Պիլիեօրում...

— Ղաեթ միւշքիլ պիր վազիեթտէ պուլունուեօր-
մուշ...

— Էվվէթ գըզըմ, բէք միւշքիլ վազիեթ իչինտէ տիր:

— Վէ պանա իհթիեաճը հասըլ օլմուշ...

— Էվվէթ, Պագգարանըն պիւթիւն իւմիտի սիզտէ տիր:
Լաքին կէլին եանըմտա օթուրուն. պիր ազտան օ խուսուստա
կէօրիւշիւրիւզ: Պէնտէն գօրգուեօ՞րմուսունուզ:

Սըրիզ, գալէմ միւտիրինին սէօղլերինտէն հիչ պիր շէյ

անլաւամատըղը, հաթթա անըն սատէտիւանէ թավր ու լի-
սանընս ինանտըղը ճիհէթլէ,

— Խայըր, մոնսիէօ, սիգտէն նի՞չին գօրգաւըմ, տէտի:

Մնտտէ գըզգարընտաշը հագգընտա օլտուղու, վէ Մ.
տը Պօբրէօ հէմ չիւքին, հէմ իհթիեար պուլունտուղու, վէ
պունտան պաշգա քէնտի գալպինտէ շէյթանլըգ օլմատըղըն-
տան, հագըգէթի միւթէհսսիւֆէեի անլամագտան բէք ու-
ղադ իտուկի ճիհէթլէ, Սըրիզ՝ գալէմ միւտիրինին արզու-
սունա իճապէթէն, անըն օթուրմնւշ օլտուղու սէտիրին գար-
շըսընտա օթուրտու, վէ պիր ճանվէրի պիլէ ըիգգաթ ու
մէրհամէթէ կէթիրէճէք տէրէճէտէ միւհսսիր սէսլէ,

— Մօնսիէօ, էկէր գըզգարընտաշըմը գուրթարապիլիր-
սէնիզ... տէտի:

— Էվվէթ, գըզըմ, շիւպհէսիզ գուրթարապիլիրիմ, լա-
քին էվվէլ էմիրտէ սիգտէն պահս իտէլիմ:

— Պէնտէ՞ն մի:

— Էվվէթ սիգտէն:

Պէօյլէ տիւէրէք Մ. տը Պօբրէօ՝ կենճ գըզըն էլինի թու-
թուպ սուրէթի գէնտօթանէտէ էօբմէք իսթէտիկինտէն,
Սըրիզ էլինի չէքտի, վէ հէր նէ գատար հէնուզ հիշ պիր
շիւպհէե գահիպ օլմաեօրտու իսէ տէ, միւպհէմ պիր գօր-
գուեա տիւշար օլարագ, տէրհալ կէրի չէքիլտի, վէ գալէմ
միւտիրի մէզպուրէեէ հագլաշարագ,

— Պանա պագըն, պէնի թանըեօ՞րմուսունուչ, տէյի
սիւալ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, ըշըղըն
գարշըսընա տօղրու էյիլտիկինտէն, Սըրիզ, Ֆիքրի աւըլարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ... Պուրպօն-Վիլնէօվտէ... պուլվար-
տա... գարումա գատար պէնի թաագիպ իտէն սիգսինիզ,
տէտի, վէ նիհաեթ պիշարէ գըզճըղազ՝ տիւշմիւշ օլտուղու
թէհլիքէեի անլաւարագ, տէրհալ աւաղա գալդուշ, վէ Ֆի-
րար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Պագգարաւը խաթըրլատը,
վէ քէնտիսինի թաագիպ իթմիշ օլան պու շախըն, պէլքի

գրգգարընտաշը սէպէպիյլէ վէ օլ խուսուստա քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէր իւզրէ , արգասընտան կէլմիչ օլտուզունու պիւ միւլահազա , թէքրար տուրտու , վէ նէթիճէի հալէ պէքլէտի :
Մ . տը Պօբրէօ օթուրտու , վէ քէլամա աղազլէ ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ , պէլքի սիզէ պիր ազ իհթիեար կէօրինիւեօրում . . . պունուկա պէրապէր եիրմի եաշընտա տէյիլիմ , լաքին իթիմատ իտին քի , պէն միւքէմմէլ պիր ատէմիմ , վէ ղաեէթ նամուսքեարանէ հարէքէթ իտէճէեիմ , տէտի :

Սըրիզ՝ պու ատէմին սէօզլէրինէ եինէ ալտանարագ , մահճուպանէ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթֆը նազար իթտի , վէ գալէմ միւտիրի՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Էվվէթ , ղաեէթ բարլագ պիր վազիեէթիմ վար տըր , վէ բէք չօգ շէյլէր եաբապիլիւրիմ : Սօրարըմ սիզէ , Պյանշ եախօտ Սէն-Լազար սօգաղընտա քիւմէս կիպի պիր օտաեըմ , եօգսա պին ֆրանգ քիրալը պիր տաիրէ իլէ պիր պէսլէմէեի , մահիեէ պէշ եիւզ ֆրանգ թախսիսաթը , վէ թուալէթինիզ իշին եիւզ ատէտ լուի ալթունունու մու թէրճիհ իտէրսինիզ :

Սըրիզ , բիւրհիտտէթլէ վէ նիհաեէթ իշի անլաեարագ ,

— Մօնսիէօ . . . տէտի , վէ իշթէ օլ վագըթ պիշարէ գըզճըղազ , հէր շէյի , հաթթա գըզգարընտաշընըն ալազլըղընը տէքլէ , ֆիրար իթմէք իւզրէ գաբուեա գատար գօշտու իսէ տէ , գաբու գաբալը իտի :

Այնի վագըթտա Մ . տը Պօբրէօ աեաղա գալգարագ , մէրգուլմէեէ տօղրու կիթտի , վէ գուճագլամագ իսթէտի իսէ տէ , Սըրիզ՝ թուլթուլմաեարագ , վէ տէհշէթլի սուրէթտէ պաղըրարագ ,

— Ալլագ . . . Ալլահ աշգընա օլտուն եարտըմա կէլին , տէտի :

Հալպու քի Մ . տը Պօբրէօ գահգահա իլէ կիւլէրէք ,

— Հայտէ գըզըմ , հայտէ , պու գատար գալիմ վէ վահշի օլմա . պէն գարարըմտան կէրի տէօնմէմ , վէ իսպաթը տա

չու տուր քի... տէտի, վէ թէքրար գուճագլամագ իսթէ-
մէսինտէ, մէյեուսիեթինին թէէսսիրիյլէ ֆիքիրճէ վէ վի-
ճուտճա գուվվէթի մախսուսէ քէսպ իթմիշ օլան Սըրիզ՝ մէր-
գումու երթիպ, քէրթէնքէլէ կիպի չէվիքլիբլէ գօլլարընտան
սըյրլալ, վէ չըմինէեէ գատար աթլաեըպ, չըմինէնին իւզէ-
րինտէ պուլունան շամոանլարտան պիրինի տէրհալ էլինէ
ալարադ, պունու քէնտիսինէ սիլահ իթթիսազ իթտի:

Կէնճ գըզըն սէպաթ ու մէթանէթի պիր միւտտէթճիք
Մ. տը Պօրէօեու հարէքէթինտէն մէն իլէ, մէրգումէեի
թաագիպ իթմէկէ թէրէտտիւտ իթտի, լաքին օն տագըգա
էվվէլ, սէրթլէշմիշ վէ պուրուշմուշ օլան մատամ Գօգլէնին
էլլէրինէ պէշ ատէտ լուի ալթունու սըգըշտըրտըղը սըրատա,
մէգպուրէնին կիւլիւմէեէրէք,

— Էվտէ պէնտէն դայրի քիմնէ եօգ տուր. պէն իսէ հէ-
ման հիշ իշիթմէզ օլուրում: Շաեէտ օ գըզ պաղըրըպ չըղըրը
իսէ գօրգմանըն, պուրատա ատէմ էօլտիւրսէնիզ, պէն ի-
շիթմէմ, տէտիկինի խաթըրլատը:

Իմտի, Մ. տը Պօրէօ, պաշգաճա քիւսթախըզ քէսպ
իտէրէք, էլան եարտը՛մա եարտը՛մա տէյի ֆիղան ու ֆէրեատ
իթմէքտէ օլան Սըրիզէ տօղրու եէնիտէն հիւճում իթմէք
ֆիքրինտէ իքէն, նակեահ սէտիրին եանընտա վագը կիզլի
պիր գաբու աչըլարագ, պիր ատէմ զահիր օլտու: Պիշարէ
գըզճըղագ, զայագըլ պիր հալտէ պուլունտուղու սըրա-
տա, շախսը մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ, մէսէրրէթինտէն
նաչի ըէֆը՝ սէտա իթտիկի կիպի, զէվալլըր պաշտան չը-
գարմագ իսթէեէն խապիս իսէ, պու տէհէթլի թէշէպպիւ-
սիւնտէ րահաթսըզ իտիլմէբլէ, պիր ատըմ ըիւճաթ իյլէտի:

Սըրիզ, թանըմատըղը օլ շախսըն զահիր օլմասընտա, ճէ-
նապը Հագգըն քէնտիսինէ պիր գուրթարըճը կէօնտէրմիշ
օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու, վէ Մ. տը Պօրէօ տա հայ-
րէթլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Սըր Վիլիամ՝... տէյի պէեան իթտի:

Ֆիլվագը օ ատէմ պարօն սըր Վիլիամս իտի քի, Մ. տը

Պօրբէօնուն ճինսեթիւնի մէվգըի իճրսեթ վազ իտէճէկի էս-
նատէ, պաշը աշըգ վէ էլինտէ պիր թապանճա իլէ գաբու-
նուն էշիկինտէ զահիր օլտու. օ պարօնէ սըր Վիլիամս քի,
տահա պիր կիւն էվվէլ խարիճիսէ նէզարէթի տաիրէսինտէ
գալէմ միւտիրինէ թագտիմ օլունմուշ, վէ Մ. Ֆէրնան Բօ-
շէնին նիշանլըսը օլան մատմազէլ էրմին իլէ իքի տէֆա րագս
իթմիշ իտի:

Մ. տը Պօրբէօ՝ քէնտինին եիւքսէք վազիսէթ վէ մէ-
մուրիսէթիւնի պիլէն պիր ատէմին հէր կէօնա միւտաֆատան
մահրում պուլունան պիշարէ պիր գըզըզազա հարէքէթի
ճանվէրանէսէ թէսատտի իթտիկի սըրատա իւսթէ կէլմէսին-
տէն տօլսեը տիւշարը հայրէթ վէ տէհշէթ օլուպ, տիթրէ-
եէրէք վէ լէհճէսի սօլմուշ օլարագ ըիւճաթ իթտիկի սըրա-
տա, Վիլիամս, Սըրիգէ տօղրու իլէրլէսէրէք,

— Մատմազէլ, գօրգմաեընըզ, ճէնապը Հագգ թարա-
ֆընտան սիգէ պիր համի կէօնտէրիլմիշ տիր. պու ալչագ
հէրիֆ սիգէ հիւրմէթ վէ ըիսեթ իտէճէք տիր, տէտի:

Այնի վագըթտա, Վիլիամս,

— Գօլար, Գօլար, տէյի չաղըրտը:

Օլ վագըթ, Սըրիգին կիրմիշ օլտուղու պիւսիւք գաբու
աշըլարագ, պիշարէ գըզըզազ՝ Վիլիամսըն վէքիլի մէլունա-
նէսի վէ Լէօնուն եէնի տօսթու օլան Գօլարըն իշէրի կիր-
տիկինի կէօրտիւ, վէ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, պիր
շօճուգ վալիտէսինէ գօշտուղու կիպի, Սըրիգ տէ Գօլարա
տօղրու գօշտու:

Վիլիամս. - (վէքիլինէ.) Սէն մատմազէլի կէօթիւր. անճագ
պիլմիշ օլքի, էկէր քէնտիսինէ պիր ֆէնալըգ վագը օլուրսա...

Գօլար. - (սախթէ պիր թէաճճիւպիւ ազիմ իրսեթ իտէ-
րէք.) Վաշ, մատմազէլ Սըրիգ մի իմիշ... տիմէք պիգի ալ-
տաթմամըչլար:

Պատէհու մէրգում, իշպու զարիպ "էօզլէրի հագգընտա
իշգահաթ վէրմէսէրէք, կէնճ գըզը տիշարը չըգարտը, վէ
Վիլիամս տա Մ. տը Պօրբէօ իլէ եալընըզ գալտը:

Սըրիզ իսէ, էլան տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, ֆա-
գաթ նիշանլըսընըն տօսթունա էմնիեթի օլարագ, ճիննէթ
հալի քէսպ իթմիշ օլան իհթիեարըն վահշէթինէ աղէվվէլ
տէրունինտէ գուրպան օլմագ իւզրէ պուլունտուղու նամուս-
սուզ էվտէն տիշարը չըգտը, վէ Գօլարըն էլլէրինի սըգարագ,
թէշէքքիւր իտէրիմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի:

15

Մ. տը Պօրրէօ իլէ Վիլիամա եալընըզ գալտըղլարընտա,
տէհշէթի պիր մուհարէպէ վագթընտա իքի խասիմ արասըն-
տա վագը օլտուղու կիպի, պունլար տա պիր միւտտէթ սիւ-
քիւթլէ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար, Պատէհու պարօնէ գա-
բուեու գաբանըպ, Մ. տը Պօրրէօնուն գարշըսընտա օթուր-
տուղու հալտէ, սօվուգ գան իլէ մէրգուլմա պիր միւտտէթ տիգ-
գաթ իթտի: Մուլախարէն շու եօլտա իֆատէեէ աղագ իյլէտի:

— Մօնսիէօ, զանն իտէրիմքի զաթընըզ, խարիճիեէ
նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի օլուպ, ըիւթպէսի եագընտա
թէրֆի իտիմէք իւզրէ օլան, վէ իքի եիւզ պին ֆրանգ ի-
րատա, վէ տիւն ագշամ քէնտիսիյլէ րագս իթմէք չէրէֆիյլէ
միւշէրրէֆ օլտուղում մատմաղէլ էրմին իսմինտէ կիւզէլ պիր
գըզա մալիք պուլունան Մ. պարօն տը Պօրրէօսունուզ, տէտի:

Մ. տը Պօրրէօ՝ տալըն օլան կէօզլէրինի էլան Վիլիաման
թուլթմուշ օլտուղու թապանճաեա աթֆ իթմիշ օլարագ,

— Մօնսիէօ՝... տէտի:

— Սիզի, - տէյի տէվամ իթտի պարօնէ, - իլէրուտէ
նագլ իտէճէք օլտուղում պագը ահվալ վէ վուգուլթ իւզէ-
րինէ, ագշամըն սաաթ օնունտա, պուանէ տէկին նամու-
սըյլա եաշամըշ օլան կէնճ պիր գըզը՝ ատի պիր խանէեէ

աթըպ, վահճիեանէ մուամէլէեէ գըեամ իթտիկինիզ սըրա-
տա էլտէ իթտիմ:

Մ. տը Պօբրէօ . - (իրատէթի էլինտէն չըգարագ .) Մօն-
սիէօ . . . պու իշտէ սիդէ ըամի նէ՞ վար տըր:

— Տուրուճուզքի սէօյլէեիմ. օ կէնճ գըզ՝ հէնուզ օն սէ-
քիզաղլարընտա տըր. իմտի քէնտիսինի պիլիդֆալպուրաեա
աթմանըզ, վէ հագգընտա մուամէլէի ճէպրիէեէ թէսատտի
իթմէնիզ՝ մէքրուհ վէ ալչագճա պիր ճինաեթ տիր . . . էօյլէ
պիր ճինաեթքի, սիդի տիվանը ճինաեթէ, վէ տիվանը
ճինաեթտէն թուլօնա եախօտ Պրէսթէ, եանի քիւրէեէ սէվգ
իտէպիլիր: Շիմտի անլաեօ՞րմուսուճուզ:

Մ. տը Պօբրէօ տիթրէեէրէք տինլէմէքտէ վէ քէմալը
տէհչէթլէ թապանճաեա պագմագտա իտի: Վիլիամս իսէ,
իֆատէսինի շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Իշպու նէթիճէեէ տէսթրէս օլմագ, եանի պիւեիւք
պիր մէմուր սըֆաթըյլա կիեինմիշ օլտուղուճուզ էլպիսէեի
գըրմըզը գաղագ էլպիսէսինէ թահվիլիթմէք, վէ սէթրինիզին
տիւյմէ եէրինտէքի նիշան եէրինէ աեաղընըզա զինճիր պագ-
լամագ, վէհասըլ եագընտա թէրֆիի ըիւթպէ իտէճէք օլան
պիր մէմուրու բրանկապէնտ գըլմագ իշին նէ՞ եաբմագ լա-
ղըմ տըր: Հէման հիշ պիր շէյ. հագգընտա մուամէլէի վահ-
ճիեանէեէ թէսատտի իթմիշ օլտուղուճուզ պիշարէնին՝ միւս-
թէնթիգէ միւրաճաաթլա, անըն հուզուրընտա վուզու պուլան
իֆատէսինի թաստիգ իշին եալընըզ իքի շահիտին կէլմէսի
քեաֆի տէյիլ մի տիր:

Մ. տը Պօբրէօ . - (սէսի տիթրէեէրէք .) Մօնսիէօ՞ . . .
մօնսիէօ՞ . . . պէնիմ մահվըմը՞ մը իսթէեօրսուճուզ:

— Պէն օ կէնճ գըզա ալէագատարըմ. պինապէրին Գօ-
լար վէ պէն պու շահատէթի իյֆա իտէպիլիրիզ:

Մ. տը Պօբրէօ՞ զայագըլ պիր հալտէ, Վիլիամսըն գար-
շըսընտա տիզ չէօքէրէք,

— Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, տէտի:

— Ծագաթ տօղրուսուճու սէօյլէեիմ, սիզ, պու սուրէթլէ

մազհարը ափով օլմանա լաերդ օլաճագ մերթէպէտէ ճալիպի
թէվէճճիւհ տէյիլինիլ :

Մ . տը Պօբրէօ՝ քէնտինտէն էտնա օլանլար իլէ մաղրուր,
քէնտինտէն իւսթիւն օլանլար իլէ միւտահին , զաիֆլէր
իլէ գուվլէթլի , վէ գուվլէթլիլէր իլէ ալչագ վէ գօրգագ
օլան մախլուգաթ ճինսինտէն օլուպ , պինապէրին եալընը
պիր քէլիմէ իլէ քէնտինի մահվ իտէպլիլէն շախսըն գարչըսըն-
տա ալչագլանտը , վէ անըն տիզլէրինէ գաբանըպ հընչկըրտա-
եարագ կէօզ եաչլարը տէօբտիւ :

Սըր Վիլիամս պու ալչագլըգտան վէ բէնչէսինէ տիւշմիւշ
օլան Մ . տը Պօբրէօնուն մանէվի ազապընտան տօլանը պիր
միւտտէթճիք իզհարը մէմնունիյեթ իտիպ , պատէհու մէր-
գումու աեաղա գալտըրարագ եանընտա օթուրթտու , վէ
բէլամա ազազլէ ,

— Սատէտիլ տօսթում , աղլամանը պէրթարաֆ իտին
տէ գօնուշալըմ , տէտի :

Պօբրէօ . - (հալը մէյեուսիեթի պիրտէն պիրէ մէսէրրէ-
թէ թահվիլ օլարագ .) Պանա ափով իտի՞եօրմուսունուզ :

— Խայր , ֆագաթ սիզին իլէ պիր խուսուստա ուզլաշ-
մաղա չալըշաճաղըմ :

Մ . տը Պօբրէօ շաշգընճա պագտըղը սըրտատ , Վիլիամս՝
իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէթիւրտիւ :

— Պէն միւսթէնթիգ տէյիլիմ , վէ սիզի քիւրէկէ աթ-
տըրմագ իչին մէմուրիեթի մախսուսէմտէ եօգ տուր : Լա-
քին սիզին հաքիմինիզիմ . հիւրրիեթինիզին , նամուսունու-
զուն , վէ իթիպարընըզըն սահիպի օլմամլա , պու հալտէն իս-
թիֆատէ իտէպլիլիպ իտէմէեճէկիմի անլամագ իսթէրիմ :

Մ . տը Պօբրէօ՝ շունուն պունուն սըրընա վագըֆ օլմագ
սաեէսինտէ ագչէ ալմանա չալըշան պիր թագըմ էշխաստան
պիրինին բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունու զանն իլէ :

— Բարա՞մը իսթէեօրսունուզ . սէյլէնին նէ՞ գատար
բարա իսթէեօրսունուզ , տէտի :

Վիլիամս կիւլմէեէ պաչլատը , վէ Մ . տը Պօբրէօ տա գա-

թէն տէհչէթ իշինտէ իքէն, պու տէֆա բարա թամաը տա
իւսթէ կէտիկինտէն, եավաշ սէտա իլէ,

— Սագըն պէնի զէնկին զանն իթմէեինիզ, լաքին իսթէ-
տիկինիզ միգտար հէր նէ իսէ սէօյլէեին, տէյի պէեան
իթտի:

Պարօնէ ումուզլարընը չէքէրէք,

— Ազիզիմ, պէնիմ ինտիմտէ պիր գաշ պին ֆրանգըն
էհէմիկէթի եօգ տուր, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ սարսըլըպ, էնտիշէ իլէ,

— Պէնի մահվ իթմէք մի իսթէեօրսունուզ, տէյի մու-
գապէլէ իյլէտի:

Վիլիամս, — (սօվուգ գան իլէ.) Սահիհ տիր քի, սիզին
սէրվէթինիզ, պէնիմ իշին պիր յօգմատան իպարէթ տիր:

Մ. տը Պօբրէօնուն լէհէսի պու տէֆա պիւսպիւթիւն
սօլուպ, եալընըզ,

— Օ հալտէ, մօնսիէօ, շիմտի պէնի վուրուպ էօլտիւրիւ-
նիզ, տէյի պաղըրմանա ճէսարէթի օլտու:

— Թէէմին օլուն, սիզին սէրվէթինիզտէ կէօզիւմ եօգ
տուր, վէ պէնի տինլէեինիզ:

Մ. տը Պօբրէօ ֆէրահլանաը վէ հայրէթի արթարազ
Վիլիամս պագտը:

Վիլիամս սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Սիզին պիր գըզընըզ վար տըր քի, չըգան կիճէ քէն-
տիսի իլէ բագս իթտիմ:

— Էվվէթ:

— Սիզ պու գըզընըզ Մ. Ֆէրնան Ռօշէ իլէ նիշանլատընըզ:

— Էվվէթ:

— Շիմտի, ազիզիմ մօնսիէօ, շուրասընը սիզէ սէօյլէրիմ
քի, գըզընըզ հազզ իթտիկիմտէն, անընլա պէն էվլէնմէք
իսթէրիմ:

Մ. տը Պօբրէօ՝ պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, հայրէթի
սօն տէրէճէեէ վարտը: Վիլիամս տա շու սուրէթլէ քէլամընը
իլէրի կէօթիւրաիւ:

— Տինլէյինիդ, պէն սիգին իշէրինիդի բէք էյի պիլիրիմ. էրմին գըզընըդ տէյիլ տիր :

Մ. տը Պօբրէօ բէֆը սէտա իլէ, օթուրտուղու եէրտէն սըչրատը իսէ տէ, Վիլիամս քէնտիսինի օթուրմսեա մէճպուր վէ քէմալը սիւքիւնէթլէ սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամիլէտի :

— Տինլէյինիդ, իֆատէմի գաթ իթմէեինիդ. էրմին գըզընըդ տէյիլ տիր տիեօրտում, տօղրու տէյիլ մի տիր :

Մ. տը Պօբրէօ. - (բէբէլէեէրէք.) Տօղրու տուր :

— Էրմինին, քիմին գըզը օլտուղունու եալընըդ պէն, եանի սըր Վիլիամս, պիլիրիմ :

Գալէմ միւտիրի թէքրար իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ Վիլիամս՝ սօվուգ գան իլէ շու սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիեան իլէտի :

— Էրմինին բէտէրի օլան գաթ օն իքի միլեօն ֆրանդ սէրվէթէ մալիք օլարագ վէֆաթ իթմիշ տիր : Անըն իսմինի վէ վասիեթէթնամէսինի նէրէեթ թէսլիմ իթմիշ օլտուղունու եալընըդ պէն պիլիրիմ :

Վասիեթէթնամէ քէլիմէսինի իշիտինճէ, գալէմ միւտիրինի կէօզլէրի սուրէթի զարիպէտէ բարլատըղը կիպի, Վիլիամսըն թասավվուրլարընը տա նըսֆէն անլատը :

Պարօնէ. - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Վարիսի ումուսի օլաճագ քիմսէնին իսմի վասիեթէթնամէտէ աչըգ պրագըլմըշ տըր : Վասիեթէթ սահիպինին միւլահագասընա կէօրէ, պու իսմ՝ եա նամուսունու իսլալ իթմիշ օլտուղու գատըն, եախօտ էկէր պիր էվատը վար իսէ, օ օլմագ լաղըմ կէլիեօր... առլա՞եօրմուսունուղ :

Վիլիամս վէ Մ. տը Պօբրէօ, էվվէլճէ պիրիպիրինի պօղմագ իսթէրլէրքէն, մուսխիսարէն տօսթ վէ միլթթէֆիդ օլմագ իւզրէ պուլունան վէ պիր շիքեարա կէօզ աթան իքի հայտուտլար կիպի եէկտիկէրինէ պագըշտըլար : Մուսխիսարէն Վիլիամս՝ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Էկէր գըզընըդ իլէ էվլէնիրսէմ, կիզլի գալմըշ օլան վասիեթէթնամէ պուլունաճագ, աչըգ գալան եէրէ էրմին իսմի

եազըլաճազ , վէ գայըն բէտէրիմ օլաճազ զաթա տա կիւզէլ
պիր հիսսէ իսապէթ իտէճէք տիր :

Մ . տը Պօբրէօ , պունտան ագտէմ տէհչէթինտէն նաշի
տիթրէտիկի հալտէ , պու տէֆա հէեէճանընտան տօլաեը
սարսըլտը , վէ պարօնէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք ,

— Էկէր պու պապտէ սիզ մուվաֆագաթ իթմէզսէնիզ ,
զիքը իթտիկիմ օն իքի միլեօն ֆրանգ միւէպպէտէն մահվ
օլաճազ տըր , տէտի :

Մ . տը Պօբրէօ . - (վահշիանէ պիր հէեէճան իլէ .) Էֆէն-
տիմ , հիչ շիւպհէ իթմէեինիզքի , գըզըմ իլէ էվլէնէճէք-
սինիզ :

Պարօնէ , սօվուգ դան իլէ մէրգուճա պագարագ ,

— Գայըն բէտէր , սէօզ արամըլտա , սիզ օլտուգճա
հայլազ պիր քիմէսինիզ . սիզին , հէր կէօնա ճինաեէթլէրի
իճրաեէ միւգթէտիր օլտուղունուղու զանն իտէրիմ . շու գա-
տարքի պէյնինիզ զայիֆ տիր . սիզ պիր թագըմ աղրագա
մալիքսինիզ . կէնճ գըզլարը սէվէրսինիզ . պինապէրին գօման-
տաեա միւհթաճսընըզ . Պու հալտէ պէնիմ հիւքմիւմ ալթըն-
տա պուլունաճագսընըզ :

Մ . տը Պօբրէօ , ճինաեաթ ալէմինտէ քէնտինտէն տահա
իւսթիւնինէ թէսատիւֆ իթմէքլէ , արզը միւթավաթ իտիպ ,

— Բէք էյի , սիզէ միւթի օլուրում , տէյի պէեան իլլէտի :

Պու իքի շախս արասընտա օլանը կէչէնի քիմնէ պիլմէզ ,
ֆագաթ շու սահիհ տիր քի , Պօբրէօ՝ Սէրբանթ սօգաղընտան
կիթտիկի զէման , քէնտիսի իլէ սըր Վիլիամս արասընտա խէ-
ֆի պիր մուահէտէ իլէ իրթիպաթ հասըլ օլմուշ , վէ Ֆէրնան
Րօշէնին մահվընա գարար վէրիմիշ իտի :

16

Իրթեսի կիւն, Մ. տը Պօրբէօ՝ օ կիճէքի տէհէթլի հէ-
եհճանլարը թէսկին օլմուշ օլտուղու հալտէ, սաաթ օն բատ-
տէլէրինտէ գալէմէ կիթտի:

Վիլիամս, շու սուրէթլէ Սըրիզի մէրգուճա վատ իթմիշ
իտի:

— Գայըն բէտէր, տիւեհինիւմիւն ագշամը, դաբունուզ-
տա պիր բօսթա արապասը, վէ պու արապատա պիր թօրպա
լուի ալթունու, վէ պու թօրպանըն եանընտա մատմաղէլ
Սըրիզի պուլաճագսընը. պու սուրէթլէ վէ անընլա պիրլիք-
տէ Բարիստէն եիւզ Փարսախ գատար ուզագտա միւնասիպ
պիր մահէլլէ կիտէրէք, օրատա վագըթ կէշիւրէճէքսինիլ:

Վիլիամս՝ Մ. տը Պօրբէօնուն եագասընը իքի սուրէթլէ
էլէ կէշիւրմիշ օլուպ, պունլարտան պիրի՝ Սըրիզ, տիկէրի տէ
մահուտ միրասըն միւնօնլարը իտի:

Մ. տը Պօրբէօ գալէմէ կէլտիկինտէ, լաճիվէրտ էլպիսէ-
սինի կիեինմիշ վէ հէնուզ թրաշ օլմուշ օլուպ, եիւզիւնտէ
կիւլիւմնէմէ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ խայրխահ պիր
քիմնէ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի: Մէրգում, հէնուզ քէնտի
գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ օթուրմուշ իքէն, Ֆէրնան Բօշէ
իշէրի կիրտի:

Պու տէլիգանլը՝ քէմալը մուհապպէթլէ սէվտիկի երմին
թարաֆընտան եագըլմըշ վէ Վիլիամսըն էլինէ կէշմիշ պուլու-
նան վէտա մէքթուպունու հէնուզ ախգ իթմիշ օլմանըպ,
գալպլէրինտէ հիւսնի մուհապպէթ մէվճուտ օլան վէ սաա-
տէթ ու իգպալ սաաթընա նաիլ օլմագ իւզրէ օլտուգլարընը
զանն իտէն քեաֆֆէի կէնճլէր միսիլլու, գալպի բահաթ վէ
քէնտիսի մէսրուր իտի:

Մ. տը Պօբրէօ մերգուսու կէօրտիւկիւնտէ, էլինի ուղա-
թարագ,

— Վայ, ազիզ տօսթում, կէտինի՞՞մի, տէտի:

— Էվվէթ, մէմուրիտէթիմին հիսապընը վերմէք իշին
կէտիմ:

— Պահա իտէրիմքի, զիտատէճէ սըգըլմըջ օլմալըսընըզ,
Հէր նէ իսէ, պէնիմ իւզէրիմէ լագըրտը օլտու՞մն:

— Էվվէթ, ըհաթսըզ օլտուղունուզտան տիշարը չըգա-
մատըղընըզը պէտան իթտիմ:

— Բէք էյի. շիմտի սէվկիւլիւ օղլում, մատէմքի պէնիմ
մահրէմի էսրարըմ օլտունուզ, սօնունա գատար պու հալէ
տէվամ իտին:

Մ. տը Պօբրէօ՝ իշպու սէօղլէրի սէօլլէտիկի զէման ղա-
րիպ պիր թարգ քէսպ իթտի, վէ կէօղլէրի՝ մալի կէօղլիւ-
կիւնիւն արգասընտա մէսէրրէթլէ բարլատը:

Ֆէրնան. - Սէօլլէին էֆէնտիմ, ղաթընըզը տինլէտօրում:

— Տիլտատէսի օլտուղում գըզ՝ հագըզէթէն վագթըմըն
զայընա սէպէպ օլուտօր: Պագըն, շիմտի տէ տիշարը չըգմագ-
լըղըմ լագըմ տըր, չիւնքի պէնի պէքլէտօր... պէնի քէն-
տինէ ատէթա էսիր իթմիշ տիր:

Ֆէրնան՝ պու սըրատա կիւլիմնէտի իսէ տէ, մերգում
իհթիտար աշըզըն լիսանընտան վէ հալինտէն տօլտեը գալպէն
սըգըլմագտա իտի:

Պօբրէօ՝ իֆատէսինէ տէվամէ,

— Իմտի, պէնիմ ղայպուպէթիմ զէմանընտա սիգ պու-
րատա օթուրուն, վէ իշլէրիմէ տիգգաթ իտին: Նիհաեթթ
պիր սաաթա գատար ալտէթ իտէրիմ: Էկէր պիրինէ ագչէ
թէէտիտէ իթմէք լագըմ կէլիւսէ, սիզ թէէտիտէ իտին...
սանտըղըմըն անաթթարլարընը սիգէ թէսլիմ իտէրիմ:

Տիլվագը նէղարէթին սանտըղըյլա մէվճուտ օլան պիր
միգտար թախսիսաթը խէֆիտէնին իսթիմալի Մ. տը Պօբ-
րէօնուն էմրինէ իհալէ իտիլմիշ օլուպ, պաղէն պու սանտըգ-
տա, եարըսը ալթուն վէ եարըսը տա պանգնօթ օլարագ օն

պէշ պինտէն երբմը պին ֆրանգա գատար մէպլաղ պուլու-
նուր, վէ նէզարէթտէ, պու սանտըղա մուսվէնաթը խէֆիեէ
սանտըղը իսմի վէրիլիւր իտի:

Մ. տը Պօբրէօնուն տաիրէսի պիւեիւք պիր սալօն օլուպ,
պունուն իլէրիսինտէ պուլունան պիր իչ օտասընտա, գալէ-
մին իքի խատէմէսի տուրուրլար իտի: Մէգքիւր իչ օտասը,
քէթէպէնին իշլալ իթտիքլէրի տաիրէլէրի սալօնա բապթ
իլլէր իտի:

Շըմինէնին սաղ թարաֆընտա էնլի պիր մասա պուլու-
նուպ, պունուն իւզէրինտէ պիր թագըմ՝ էվրագ մէվճուտ
օլուր, վէ Մ. տը Պօբրէօ պու մասանըն գարչըսընտա օթուրուր
իտի: Սօլտա իսէ, պէհէրի իքի անաթարտան միւրէքքէպ
իւշ քիլիտլի պիր գասա վար իտի: Անաթարտան պիրի՝
նէզարէթին ումուսի սանտըգքեարընըն, վէ տիկէրի Մ. տը
Պօբրէօնուն եէտինտէ օլուպ, Պօբրէօ տաիմա գօնթրօլա թա-
պի պուլունմագտա իտի:

Պօբրէօ. - (Ֆէրնանս.) Հայտէ օղլում, տաիրէնիզի գա-
բաեըն վէ կէլիպ պուրատա օթուրուն, տէտի:

Ֆէրնան տիշարը չըգտըղընտա, Մ. տը Պօբրէօ երլտըրըմ
կիպի սրւրաթլէ աեաղա գալգըպ, գասասընը աշտը, վէ տէ-
րունինտէն պիր ճիգտան ալըպ, բարտըսիւսինին էնլի ճէպ-
լէրինտէ հըֆը իթտիքտէն սօնրա, գասաեը թէքրար գա-
բաեըպ, գօլթուգլու իսկէմէսինտէ օթուրտու:

Սրատան իքի տագըգա կէչտիկի հալտէ Ֆէրնան կէլիպ,
Մ. տը Պօբրէօ սօվուգ գան իլէ գալգտը, վէ բարտըսիւսիւ-
նիւ գօբչալատըգտան սօնրա, Ֆէրնանս պիր տէմէթ անաթ-
թար թէսլիմ իտէրէք,

— իշթէ օղլում, պու կիւնքի մուսմէլէմ, հագգընըգտա
տէրքեար օլան էմնիյեթի քեամիլէմի իսպաթ իտէր: Միւս-
թէսնա օլարագ սանտըգտա օթուգ իքի պին ֆրանգ մէվճուտ
տուր, տէտի:

Ֆէրնան. - (սանտըգտաքի մէվճուտըն զիքը իտիլմէսին-
տէն տօլաեը միւթէէսսիր օլարագ.) Մօնսիէօ...

Պօբրէօ . - (Կիւլիւմսէեհէրէք .) Կիւճէնմէին . պիւրսինիզ քի , հէր գայլն բէտէր տամատը հագգլնտա պիր ազ շիւպհէլի օլուր :

Մ . տը Պօբրէօ , պու սէօզլէրտէն սօնրա , քեաթիպլէրին պուլունտուգլարը օտալարա կիտէրէք ,

— Էֆէնտիլէր , պէն պիր սաաթ իչին տիշարը չըգընօրում , Մ . Բօչէ պանա վէքեալէթ իթմէքտէ տիր . Իճապ իտէրսէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտին , տէտի :

Պու իսթարընտան սօնրա , Մ . տը Պօբրէօ քէմալը սիւքիւնէթլէ նէզարէթին պիւեիւք նէրտիվէնինտէն էնիպ , պուլվարը տէօնտիւքտէն սօնրա , պիր բիրա արապասընա ըաքիպէն , արապաճըեա ,

— Սիւրաթլէ Սէն-Լազար սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ , տէյի իսթար իթտի :

Ֆէրնան իսէ , Մ . տը Պօբրէօնուն աաիրէսինտէ օթուրուպ , օն տազըգատսն պէրու պազը մէքթուպլարը աչըպ օգուճագտա իքէն , համալ գըեաֆէթինտէ պիր ատէմ , էլինտէ պիր մէքթուպլա իչ օտաեա կիրիպ , Մ . Բօչէեի կէօրմէք իսթէտիկինի՝ օրատա պուլունան խատէմէտէն պիրինէ անլաթտը . օտա սալօն գարուսունու աչըպ , մէրգուճու իչէրի կիրտիրտի :

Էվվէլճէ պու տէրսէ հազըր իտիլէրէք , համալ գըեաֆէթինէ կիրմիչ օլան Գօլար՝ Ֆէրնան Բօչէեէ խիթապէն ,

— Մօնսիէօ , պէնտէնիզ՝ Սէն-Լուի սօգաղընըն քէօչէսինտէն կէլիեօրում . Պիրի եաչը վէ տիկէրի կէնճ իքի գատըն պուլվարտան կէլէրէք , տէրհալ զաթընըզա կէթիրմէք իւզրէ պու մէքթուպու պանա թէսլիմ , հաթթա իւճըէթիմի տէ թէէտիեէ իթտիլէր , տէտի :

Պու սուրէթլէ Գօլար՝ Վիլիամստան ալմըչ օլտուղու էրմինին մէքթուպունու պիթթէսլիմ , քէնտիսի անինտէ տիշարը չըգարը :

Ֆէրնան՝ նիչանըսընըն եազըսընը թանըեըպ , մէքթուպու աշարքէն իզհարը մէսէրրէթ իյլէտի . ֆագաթ պիրինճի սա :

Թըրլարընա հէնուղ աթֆը նազար իթմիշ իքէն, զէվալը տէլիգանը հիշ մէմուլ իթմէտիկի պու նէթիճէեէ ալեհա հօլունճա լէհճէսի սօլտու, քէնտիսի սարսըլտը, վէ կէօղէրի գամաշըրճասընա պիր հալ հիսս իթտի:

Աճապա շու պարիտանէ թահգիրին մանէասը նէ՞ իտի, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ աշգ ու մուհապպէթլէ եիւղիւնէ կիւլմէքտէ օլան պիր քիմսէ, քէնտիսինէ պէօլլէ պիր մէքթուպու նա՞սըլ եազապիլի իտի:

Պիր դաշ սանիեէ դատար Ֆէրնան թէաճճիւպ վէ տէհշէթէ տիւշար օլտու:

Պիշարէ եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա տէրունը օտատա պիր թարաֆտան օ պիր թարաֆա պիր դաշ տէֆա տէօնտիւքտէն սօնրա, օլ մուղիլըր մէքթուպու թէքըար պէ թէքըար օգուտու, վէ նիհաեէթ Մ. տը Պօբէօնուն օրատա օլմատըղընը վէ քէնտի վազիֆէսինի ունուտարադ, շաբգասընը պիլէ ալմագսըղըն տաիւթէտէն տիշարը չըգտը, վէ հէր հալտէ էրմինի կէօրմէք իւզըէ Սէն-Լուի սօգաղընա գօշտու, իքի նէֆէր խատէմէ, մէրգուլմըն, խուսոսա շաբգասընը վէ բարտըսիւսիւնիւ կիեինմիշ օլմաեարադ տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, պազը մէսալիհ իշին պիրինճի գաթա կիթմէքտէ օլտուղունու զսնն իթտիլէր:

Ֆէրնան օրատան կիթտիկի զէման, եալընը Մ. տը Պօբէօնուն սանտըգ անախթարլարընը պիրլիքտէ կէօթիւրմէքտէ իտի: Պու իսէ, միւտիւրի մէրգուլմըն էսնաի հարէքէթինտէ քէնտիսինէ թէվտի իթմիշ օլտուղու մէզքիւր անախթարլարը, օ տագըգատա ճէպինտէ հըֆը իթմէսինին նէթիճէսի իտի:

Արատան պիր չարիեէք վէ եարըմ սաաթ կէշտի իսէ տէ, Ֆէրնան մէյտանա չըգմատըղընտան, զիքը իթտիկիմիզ իքի խատէմէ՝ Մ. տը Պօբէօնուն տաիւթէսինէ կիրմէք իսթէեէն մէմուրլարա, Մ. Բօշէնին տիշարը չըգտըղընը պէեան իթտիքլէրինտէն, մէրգուլման մէմուրլար ավտէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Նակեա՛հ Մ. տը Պօբրէօ ավտէթ իթտիկինտէն, խատէ-
մէտէն պիրի,

— Էֆէնտիմ, Մ. Բօշէ տիշարը չըգտը, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. — (Թէաճճիւպանէ պիր թավը իլէ.) Տի-
շարը՞ մը չըգտը:

— Էվվէթ Էֆէնտիմ:

— Պէնիմ զայպուպէթիմ զէմանընտա՞մը տիշարը չըգտը:

— Էվվէթ, լաքին շաբգասընը կիեինմէքսիզին տիշարը
չըգմըշ օլտուղունա պագըլըր իսէ, հէր հալտէ տաիրէ տէ-
րունինտէ օլմալը տըր:

Մ. տը Պօբրէօ օտասընա կիրիպ օթուրարագ,

— Իշթէ պու զարիպ, տէտի, վէ կէօեա Ֆէրնան եա-
գընտա ավտէթ իտէճէք տիր կիպի, իշիյլէ մէշղուլ օլուր-
ճասընա պիր թավը ու մուամէլէ թութտու:

Արատան օն տագըգա գատար կէշտիքտէն սօնրա, սի-
եա՛հ էսվապ կիեինմիշ, պէեազ գրավաթ պաղլամըշ, ուզուն
պօյլու, զաիֆվիճուտ, վէլհասըլ Ալման մուզիգաճըլարը շէք-
լինտէ պիր ատէմ, նազըր թարաֆընտան պիր թէգքիրէեթ
համիլ օլարագ, Մ. տը Պօբրէօնուն նէզտինէ կէլիպ, մէր-
գումա, պին պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պիր պօնօ թագ-
տիմ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ. — Վագըլթսըզ թէշրիֆ իթտինիզ մօնսիէօ,
գասամըն անախթարլարը եէտիմտէ տէյիլ տիր:

Մուզիգաճը պու իֆատէեթի իշիթտիկինտէ, լէհճէսի պօ-
ղուլտուղունտան, Մ. տը Պօբրէօ՝

— Ֆագաթ ումարմքի անախթարլարըմը պիր ազտան
էլտէ իտէպիլէճէեթիմ. իմտի պուեուրուն օթուրուն, տէտի:

Մուզիգաճը պիր իսկէմլէտէ օթուրտու, վէ Մ. տը Պօբ-
րէօ տա իշինէ տէվամ իթտի:

Արատան պիր սաաթ կէշտիկի հալտէ, Ֆէրնան մէյտանա
չըգմատը:

Գալէմ մրտիրի պու ոըրատա սապըրսըզլըգ հալի իզհար
իտիպ, շիտտէթլէ չանը չալտը, վէ կէլէն խըզմէթճիեէ,

— Մ. Բօշէ հէնուզ ավտէթ ի՞թմէտի մի, տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր էֆէնտիմ :

— Գէնտիսինի արաւըն, իւսթ գաթա չըգըն, մատէմքի շաբգասընը կիտինմէմիշ իսէ, հէր հալտէ պուրատա օլմագ կէրէք տիր :

Մ. տը Պօբրէօ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Ֆէրնանըն՝ պիր իսկէմլէ իւղէրինտէ պրագմըշ օլտուղու շաբգասընը բարմաղըյլա կէօսթէրմէքտէ իտի :

Խըղմէթճի տիշարը չըգտը, վէ օն տագըգա սօնրա ավտէթլէ,

— էֆէնտիմ, Մ. Բօշէ նէզարէթտէն չըգըպ կիթմիշ, տէտի :

— Շաբգասը՞ղ մը :

— Էվվէթ էֆէնտիմ :

Գալէմ միւտիրի՝ սախթէ պիր թէաճճիւպ իզհար իտէրէք,

— Լաքին պու միւմքինսիզ շէյ տիր, տէտի :

— Գաբուճու իլէ նէօպէթճի մէմուրլարը մէրգուճուն տիշարը չըգտըղընը կէօրմիւշլէր :

Մ. տը Պօբրէօ՝ օթուրտուղու մահէլլտէն պիրտէն պիրէ տեաղա գալգարագ,

— Փագաթ նէ՞րէեէ կիթմիշ, տէտի :

— Գաբուճու քէնտիսինտէ պիր տէրէճէ հէեէճան միւշահէտէ իթմիշ... մէրգում գօշարագ պուլվարտան Պասթիյլ թարաֆընա տօղրու իլէրլէմիշ...

Պու տէֆա Մ. տը Պօբրէօ՝ լէհէսինտէ սօլկունլուգ վէ շէտիտ պիր հէեէճան հալի հուսուլինէ մուվաֆագ օլուպ, քէնտի քէնտիեէ սէօյլէրճէսինէ,

— Խայր, խայր, պու միւմքին տէյիլ տիր... պու զարիպ շէյ տիր... Ֆէրնան նամուսլու պիր ատէմ տիր, տէտի :

Եիւքսէք սէսլէ իրատ օլունան պու սէօզլէրտէն տօլաւը հայրէթտէ գալմըշ օլան տաիրէ խըղմէթճիսի,

— էֆէնտիմ, շուրասընը ունութաում գաթընըգա սէօյ-

լէմէեէ քի, պիր համմալ կէլիպ Մ. Բօշէեէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ Մ. Բօշէ պու մէքթուպ էլինտէ օլարադ տիշարը չըգտը, տէտի:

— Տիմէք ֆէնա պիր խապէր ալարադ, տիշարը չըգմանա մէնպուր օլմուշ... էվվէթ, իշին պու եօլտա օլտուղունու զանն իտէրիմ:

Մէրգուլ պու սէօղիւ սէօլէրքէն, կէօեա ֆէրահիեէթ-լէ նէֆէս ալտը:

Պատէհու մուղիգաճըեա պադարադ,

— Լաքին, մօնսիէօ, զաթընըղը նիհաեէթսիզ սուրէթտէ պուրատա պէքլէթմէք իսթէմէմ, տէտի, վէ օտա խըզմէթ-ճէսինէ խիթապէն,

— Հայտէ սանտըղա էնին, վէ սանտըգքեարը ումուսի էֆէն-տիեէ րէճա իտին քի, օտամա կէլսին, տէյի պէեան իյլէտի:

Խըզմէթճի էմրի մէգքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ Մ. տը Պօբրէօ՝ ուեար ույմազ քէլիմէլէր թէլէֆֆիւզ իտէրէք, վէ ինթիզամըղ սուրէթտէ ատըմար ալարադ, տէրունը օտատա էնինէ պօյունա տօլաչմազ տա իքէն, սանտըգքեար կէլտի:

Գալէմ միւտիրի, հէեէճանընը թէսկին իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Մօնսիէօ, սանտըղըմըն անաթթարլարընը ունութտում. սիգինքիլէրի էօտիւնճ մագամընտա պանա վէրի՞միսինիզ, տէտի:

— Պէնի պու խուսուս իշին չաղըրմըշ օլտուղունուղու միւ-լահազա իթտիկիմտէն, գասանըն պէնտէ պուլունան անաթթարլարընը պիրլիքտէ կէթիրտիմ:

Մէրգուլ պու սէօղլէրի սէօլէեէրէք անաթթարլարը թէսլիմ իթտիկինտէն, Մ. տը Պօբրէօ՝ տէրհալ գասանըն եանընա կիտիպ գաբաղընը աչտը, վէ լաքին այնի վագըթտա տէրունը գասատա գօրգունճ պիր թասվիր կէօրմիւշճէսինէ, լէհճէսի սօլմուշ, վէ քէնտինտէ տէրման գալմամըշ օլտուղու հալտէ, տիթրէեէրէք վէ «սիւպհա՛ն Ալլահ» տէյի պաղըրա-րադ ըիւճաթ իթտի:

Սանտրգրեար մերգումուն ուրսըլարդընը կէօրտիւկիւն-
տէ, անինտէ եանընա գօշուպ թութարադ,

— Նէ՞ օլտունուզ մօնսիէօ, տէյի սիւալ իթտի:

Մ. աը Պօբրէօ՝ պիր դաչ սանիեէ գատար պաչը տէօ-
նիւեօր կիպի կէօրիւնիւպ, եավաչ եավաչ քէնտինի պուլ-
տուղունտա, սանտրգրեարա խիթապէն,

— Մօնսիէօ, սանտրգ մուամէլաթընը տիւն ագչամ պիր-
լիքտէ թէսվիեէ իթտիք, տէյիլ մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, տէրունինտէ օթուզ իքի պին պէշ եիւզ օթուզ
իւշ ֆրանգ եէթմիշ սանթիմ վար իտի քի, պունուն պանգ-
նօթ օլան օթուզ պին ֆրանգը եէշիլ մէշին գաբագլը պիր
ճիզտան տէրունինտէ իտի:

Գալէմ միւտիլի. - (քէսիք սէսլէ.) Իշթէ օ ճիզտան նա-
պէտիտ օլմուշ...

Սանտրգրեար. - Տիմէք օտանըզտա սիրգաթ վուգու
պուլմուշ...

Սանտրգրեար պու սէօղլէրի օլ տէրէճէ եիւքսէք սէսլէ
սէօլէտիքի, օտա խըզմէթճիլէրի իշիտիպ, գօշտուգլարը կի-
պի, քիաթիպլէրին օտաւընա գատար տա աքս իթտի:

Մ. աը Պօբրէօ՝ գուվվէթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ օլան
քիմսէլէր կիպի պիր իսկէմլէ էւզէրինէ տիւշիւվէրտի, վէ
«Տահա պիր սաաթ էվվէլ անաթթարլարը Մ. Բօշեեէ թէսլիմ
իթտիմ» տիեէրէք, կէօեա էօլէ պիր խըլսըզա գըղընը վէր-
մէք իսթէմէսինտէն աօլաեը հիսս իտէկէլաիկի մահճուպի-
եէթլէ անլընը էլլէրի տէրունինտէ կիզլէտի:

Պու աբա, պիր թարաֆտան սանտրգրեարը ումումի-
նին վէ գալէմ միւտիլինին հասըլ իթտիքլէրի շամաթա վէ
կիւրիւլտիւ, վէ տիկէր թարաֆտան խատէմէնին հըշըլթըսը,
հէման տէրագապ նէզարէթին քեաֆֆէյի մէմուրլարընը պիր
արաեա ճէմ իթտի: Ֆէրնան Բօշէ՝ ումումաւն թէվէճճիւհիւ-
նիւ գազանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, էվվէլ էմիրտէ քիմէ,
մէրգում հազ գընտաքի իսնատաթա ինանմատը, լաքին օն
տագըզա գատար անաթթարլարըն քէնտի եէտինտէ գալմըշ

օլմասը, վէ լէհճէսինին ուօլմուշ վէ քէնտիսինին հէեհճան իշինտէ օլարագ տիշարը չըգմըշ պուլունմասը, սիրգաթը վագըանըն ֆաիլի քէնտիսի իտուկինէ թագվիեէթ վէրտիրտի. հաթթա շարգասընը պրագմասը՝ զայպուպէթինի մու. վագգաթ զանն իթտիրմէք, վէ ֆիրարը հագգընտա հիշ պիր կէօնա շիւպհէեէ մահէլլ վէրմէմէք իշին օլտուղունու զանն իթտիրտի. Ֆէրնանըն զէնկին օլմասըղընը հէր քէս պիլտիկինտէն, օթուղ պին ֆրանգտան իպարէթ պիր մէպլաղըն քէնտիսի իշին էրէյիճէ պիւեիւք պիր շէյ տիմէք օլտուղունա ումումէն հիւքմ օլունտու:

Նիհանէթ սաաթլար կէշիպ, Ֆէրնան Րօշէ մէյտանա չըգմասըղընտան, սիրգաթը վագըանըն ֆաիլի քէնտիսի իտուկինէ աաթթա մահքիւմ օլտու:

17

Պու վագըալար խարիճիեէ նէզարէթի տաիրէսինտէ ճէրէեան իթտիկի սըրատա, պիշարէ Ֆէրնան, պուլվարըն պօյունտան աաթթա մէճնուն կիպի գօշարագ, Սէն-Լուի սօգաղընտա Մ. տը Պօբրէօնուն խանէսի գարուսունա վասըլ օլտու:

Մէրգում, ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ խանէեի մէղքիւրուն իքի գաթ նէլտիվէնինտէն եօգարը չըգըպ շիտտէթլէ տաիրէ գարուսունու չալմասընտա, գալէմ միւտիրինին եէկեանէ պէսլէմէսի գարուսու աշտը, վէ Ֆէրնան իշէրի կիրմէք իսթէտի իսէ տէ, պէսլէմէ՝ մէրգումըն կիրմէսինի մէն իլէ,

— Մ օնսիէօ տիշարը չըգաը, տէտի:

— Մատամ իլէ մատմաղէլի կէօրմէք խթէրիմ:

— Անլէր տէ տիշարը չըգաըլար:

Ֆէրնան՝ պէսլէմէեի պէր թարաֆ իթմէք իսթէեէրէք ,

— Պէքլէրիմ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Լաքին պէսլէմէ գուվվէթլի պիր գըզ օլտուղունտան ,
գարչը գօեարագ ,

— Մօնսիէօ , զահմէթինիզ պէյհուտէ տիր . մատամ վէ
մատմագէլ պու կիւն ավտէթ իթմէեէճէք տիրէր :

Ֆէրնան . - (բէբէլէեէրէք .) Ավտէթ իթմէեէճէք մի տիրէր :

— Էվվէթ , իւշ կիւն կէլմէմէք իւզրէ պուրատան կիթ-
տիրէր :

Ֆէրնան . - (ազլը պաշնտան կիտէրէք .) Կիթտիրէ՞ր մի :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

— Պագաթ պու տէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր :

— Հագըգէթի հալի սէյլէեօրում . էեալէթտէ իգամէթ
իտէն ագըրապալարնտան պիր գատընա կիթտիրէր :

Ֆէրնան, սէրխօշ կիպի պիր հալ քէսպ իտիպ , տէօրթ գա-
տէմէեի պիրտէն ալարագ նէրտիվէնտէն էնտի , վէ պիր քէրրէ
սօգաղա վասըլ օլտուղունտա , նէ՛ եաբաղընը պիւմէեէրէք ,
եալընըզ տիւշար օլտուղու հէրարէթին գուվվէթ իյլէ պուլվար
թարաֆընա տօղրու պիր միւտտէթ գօշտու : Հալպուլ քի
հէրարէթի շէտիտէսի ճիննէթէ թահվիլ օլարագ , վէ գուվ-
վէթտէն տիւշէրէք , սէրխօշար միսիլու պիրտէն պիրէ տու-
րուպ սարսըտը , վէ պալկըն հալտէ եէրէ սէրիլտի :

Ֆէրնանըն եէրէ սէրիլմէսի էսնասընտա , ազ ուզագտա
պիր գուրէ արապասը տուրմուշ օլուպ , Սէն-Լուի սօգաղընըն
գարչը ճիհէթինտէն կէլմէքտէ օլան պազը քիմէլէր իլէ
տիւքքեանլարընըն գաբուլարընտա աեագտա տուրմուշ օլան
պազը թաճիլէր , վէ օլ էսնատէ գալտըրըմ իւզէրինտէ պու-
լունան իհթիեար պիր ասքէր՝ պիշարէ տէլիգանլընը եէրտէն
գալտըրմագ իւզրէ եարտըմա շիթապան օլտուգլարընտա ,
զիքր իթտիկիմիզ արապանըն գաբուսու աշլարագ , Փէվգէ-
լատէ կիւզէլ վէ կիեիմ գուշամը միւքէմմէլ պիր գատըն
տէրհալ արապատան տիշարը աթլաեըպ , Ֆէրնանա իմտատա
միւսարաթ իթտի :

Մէզգպուրէնին լէհճէսի սօլմուշ, վէ քէնտիսի հէեհճանա կիրիֆթար օլմուշ օլուպ, տօտադլարը տիթրէմէքտէ վէ կէօզլէրի եաշարմագտա օլարագ, քէմալը շիտտէթլէ զալէպէլիկի եարըպ, պայկըն պուլունան կէնճին եանընա մուվասըլէթին տէ, պիր վալիտէնին ճիկէրբարէսի հագգընտա եարտըղը կիպի, հէման իւզէրինէ էյիլէրէք, էլինի գալպինէ տաեաթտը, վէ տարպէի գալպիեհէսինին տէվամ իթմէքտէ օլտուղու-նա թէէմին օլունճա, մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իթտի:

Խալգ, սիմասընտա հասըլ օլան քէտէր իլէ, հիւսնի ճէմալի տահա զիեատէ արթմըշ օլան պու գատընա քէմալի հիւրմէթլէ եօլ աշտը, վէ մէզգպուրէ պիր գաշ տէֆալար, պանըլմըշ օլան տէլիգանլըեը քէնտի իսմիլլէ, եանի Ֆէրնա՛ն, Ֆէրնա՛ն, սէվիլիւիւմ, տէյի չաղըրմասընտա, հէրքէս, մէնզարէի վագըանըն՝ աշգ ու մուհապպէթ թէէսօիլիլլէ հուսուլէ կէլմիշ պիր հալը մէյեուսիեթիշթիմալ օլտուղու, վէ պու մէնզարէեհէ մէզպուրէ թարաֆընտան սէպէպիյեթ վէրիւմիշ օլմասըյա, շիմտի պիզղաթ իսլահընա միւսարաաթ իթմէքտէ պուլունտուղու զաննընա զահիպ օլտու:

Պատէհու Պագգարանըն բէճասը իւզէրինէ, մէրգում տէլիգանլը արապանա նագլ իտիլիպ, մէզպուրէ տէ արապանա բաքիպ օլտուղու հալտէ, Ֆէրնանըն սօլմուշ օլան անլընը կիւզէլ էլլէրի տէրունինէ ալտը, վէ թէպէսսիւմլէ խալգը սէլամլատըգտան սօնրա, սէրիան օթէլէ կիթմէսինի արապանճըեա իիթար իթտի:

Մէզըիւր արապանըն հարէքէթինտէն սօնրա, օրատա հաղըր պուլունանլարտան հէր պիրի, կէօրտիւքլէրի վագըանա պիրէր մանէա վէրտիքլէրի կիպի, Պագգարա իչին տէ պաղըսը պիր գօնթէս, վէ տիկէրլէրի Օբէրա թէաթրօսունուն օեունճուլարընտան պիրի օլտուղու եօլունտա միւթալէաթտա պուլունտուլար:

Ֆէրնան Բօշէ անըլարագ կէօզլէրինի աշտըղընտա, զարիպ պիր բիւեա կէօրմէքտէ իտուկինի զանն իլէ, էթրաֆընա միւթթէհայիրանէ կէօզ կէզտիրտի:

Մէրգում, Պագագարանն սըր Վիլիամը գապուլ իթտիկի եաթագ օտասընտա, էսվապը չըգարըմըջ օլարագ եաթագ-տա եաթմըջ օլուպ, վագըթ իսէ, նէ՛ կիւնտիւզ վէ նէ՛ կիճէ օլմասըյա, պաղչէեէ նազըր օլան բէնչիրէլէրտէն կիրէն զիեա, տէրունը օտատա բէք զիեատէ այտընլըգ հասըլ իթմէմէք-տէ իտի:

Ֆէրնան, թէմամիյէ աեըլտըղընտա միւշահէտէ իթտիկի եաթագ օտասընն թէճէմիւլաթընը, օլ անէ տէկին կէօր-միւշ օլտուղու թէճէմիւլաթտան չօգ զիեատէ իւթիւն պու-լուպ, պիր միւտաթ կէօղլէրի հագըգէթէն գամաշտըղըն-տան գաբատը, վէ պու տէֆա սահիհէն ըրեա կէօրմէք-տէ օլտուղունու զանն իթտի: Ֆագաթ կէօղլէրինի թէքրար աշտըղընտա, եաթաղընտան իքի ատըմ ուզագտա, պիր վա-լիտէնին՝ հալը իղթիրապ ու էնտիշէ իլէ պէնիք իւզէրինէ էյիլմէսինէ միւշապիհ չէքլտէ օլարագ, պիր գատընն քէն-տինէ տօղրու էյիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւ, ֆագաթ մէգ-պուրէ սըրթընը կիւնէշին զիեասընա չէվիրմիշ օլտուղունտան, Ֆէրնան թասվիրինի կէօրէմէտի: Անճագ գըմըլտանմասը իւ-զէրինէ, օ գատըն քէնտի եանընա եագլաշարագ, էլինի թու-թուպ, խօշ պիր թարգտա սըգտը: Պատէհու Ֆէրնանըն գալ-պինին քեաֆֆէյի թէլլէրինի թահրիք իտէրճէսինէ միւշասիր վէ լաթիֆ պիր սէսլէ,

— Սըթմանըգ վար տըր, տէտի:

Ֆէրնան՝ թէաճճիւպի աղիմէ տիւշար օլուպ, վուգուի հալի տէրք իտէմէեէրէք, հաթթա պիր գաշ սաաթ էվվէլ կիրիֆթար օլտուղու ֆէլաքէթի խաթըրլահամաեարագ,

— Նէրէտէ պուլունուեօրում, տէյի սիւալ իթտի:

Պագագարա. - (հէեէճան իլէ.) Պիր մուհիպպէ խանէսինտէ պուլունուեօրսունուզ, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ չըմինէեէ եագլաշըպ, իքի մում եագմասըյա, հասըլ օլան ըչըգ Ֆէր-նանը իհաթա իթտի, վէ պու տէֆա մէրգում՝ թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ ըէֆը սէտա իթմէքտէն կէրի տուրամատը:

Ֆէրնան, միւտտէթի էօմրիւնտէ, եալընըգ պիր տէֆա

Պագագարաբը պիր գաչ կիւն էվվէլ Սըրիզին բէնչիրէսինտէ կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, բէք աշ տիգգաթ իթմիշ օլտուղունտան, թանըեամատը, վէ անը՝ սանէմ օյմաճըլարընըն վէ ըէսսամլարըն խաեալքէրտէլէրինտէն իճատ իթտիքլէրի կիւզէլ գատընլարտան պիրինէ պէնզէթտի:

Տավէթի մախսուսէ իւզէրինէ կէլմիշ օլան հէքիմին թավսիեէսի մուճիպինճէ Ֆէրնան եաթաղա եաթըրըլըպ, թապիի պիր հալ իլէ թէտրիճէն քէնտիսինի պուլտուղու սըրատա, Պագգարա, չէնտ տագըգա զարֆընտա մուհարէպէ բլանը հազըրլաեան ժէնէրալլար կիպի, տէրհալ քէնտիսինէ չէքի տիւզէն վէրմէքլէ, հէր վագըթտան զիեատէ ճալիպ վէ հիւսէնա օլտու: Շէօյլէքի լաճիվէրտ պիր կիճէլիք կիեինտիկի կիպի, սաչլարընը տա ումուղլարը իւզէրինէ սարգըթտը, վէ սիմասընտա քէտէր վէ մէսէրրէթլէ գարըչըգ էօյլէ պիր գուվէի ճագիպէ հասըլ օլտուքի, էրմինին, Սըրիզին վէ ժաննըն կիւզէլիքլէրի անըն եանընտա նազարը տիգգաթը ճէլպ իտէմէզլէր իտի:

Ֆէրնան, աճապա պաչգա պիր ալէմ իչինտէ՞մի ուեանընօր օլտուղունու տիւչիւնմէքտէ իքէն, Պագգարա, քէնտի սընըֆընա մախսուս օլան պիր հալը չէհվէթէնկիզ իլէ մէրգոււմուն եանընա տօղրու իլէրլէեիպ, եաթաղընըն պաչ ճիհէթինտէ պուլունան պիւեիւք պիր իսկէմլէտէ եասլանտը, վէ Ֆէրնանըն էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարագ, սայքի գուվլէի մըգնաթըսիեէյի հայիզ պիր պագըչլա նազարը տիգգաթընը մէզքիւր էլէ աթֆ իթտի: Պատէհու,

— Հէքիմ սիզին իչին թէմամիյլէ իսթիրահաթ թավսիեէ իտիեօր: իմտի լագըրտը իթմէնիզ, աեաղա գալգմանըզ ճայիզ տէյիլ տիր: Ղաեէթ էմրի պասիրէթ իւզրէ հարէքէթ իթմէլիսինիզ, տէտի:

Պագգարա պու սէօզլէրի օլ գատար լաթիֆ պիր թարզտա իրատ իթտիքի, Ֆէրնան՝ հէման թաբուհունտան սարսըլտը: Մէրգոււմէ իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Զիւնքի զաթընըզ աղըր խասթա իտինիզ: սօգագտա

պաճըլը պ եէրէ տիւշտիւնիւզ, վէ էկէր պէն օլմասա իտիմ... տէտի :

Ֆէրնան . - (Թէաճճիւպիւ արթարագ, վէ մէզպուրէնին քէլամընը գաթ իտէրէք .) Սիզ օրատա՞սը իտինիզ :

Պագգարա . - (պիր աղ գըզարարագ .) Թէսատիւֆէն օրատան կէչիեօրտում... արապամը տուրտուրտում... վէ սիզի թանըտըղմտան... :

Ֆէրնան . - (մէզպուրէնի աճապա նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղունու տիւշիւնիւրճէսինէ տիգգաթլէ երիզիւնէ պագարագ .) Սիզ պէնի թանըտընը՞զ մը :

— Էվվէթ, սիզտէ պէնի թանըտընըզ :

Ֆէրնան . - (Պագգարանըն ֆէվգէլատէ կիւզէլիկինտէն միւթէէսիր օլարագ .) Զանն իտէրիմքի... պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի... :

Պագգարա . - (կէօղլէրինի աշաղընա էէրէք եազաշ սէտա իլէ .) Պէն Սըրիզին գըզգարընտաշընըմ :

Ֆէրնան՝ Սըրիզ իսմինի իշիթտիկինտէ, ֆիքրի աեըլարագ ,

— Էվվէթ, էվվէթ, խաթըրլաեօրում... սիզի Սըրիզին բէնչիրէսինտէ կէօրտիւմ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ . պու խուսուստա, եարըն, սըհհէթինիզ պէր քէմաշ օլտուղունտա կէօրիւշիւրիւզ... շիմտիլիք զիեատէ կէօրիւշմէէէլիմ... հէքիմին թափսիեէսինէ իթաաթ իտին :

Մէզպուրէ պու սէօղլէրի՝ նասիհաթ վէրէն պիւեիւք պիր գըզգարընտաշ կիպի իրատ իյլէտիքտէն սօնրա, անլընտան պուս իթտի :

Իշպու պուսէ Ֆէրնանը սարստը : Մէրգ ում, պու սուրէթլէ տամարլարընա պիր նէվ սըթմա սիրաեթ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ պուլունտուղու եարը գարանլըգտա զարիպ ըիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իյլէտի :

Պագգարա՝ էն քեամիլ պիր քիմսէեի պիլէ պաշտան չըգարաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ իտի :

Օլ էսնատէ կիճէ գարանլըզ սիւրաթլէ եազլաշմագտա

օլուպ, ազգամ կիւնէշինին սօն զիեալարը բէնչիւրէլէրին իբէքլի բէրտէլէրի արասընտան տէրունը օտաեա տուխուլտէն տուր օլմուշ օլտուղու կիպի, օտա տախիլինտէքի ըշըգ տախի էթ-րաֆը բէք տէ թէնվիր իտէպիլէճէք տէրէճէտէ օլմատըղըն-տան, էթրաֆտա հիւքմ իտէն սուսլուգլա պէրապէր, իշպու նիմ գարանլըգտա, Պազգարա, էլան Ֆէրնանըն իքի իլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգարազ, մէրգումըն եանընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, Ֆէրնան՝ կէնճ գատընըն եիւ-րէկինին շիտտէթլէ չարլտըղընը զանն իթտի իսէ տէ, հա-գըգէթ մի, եօգսա ըրւեասընըն տէվամը՝ մը օլտուղունա գա-րար վէրէմէտիկի միսիլու, հէր ինսան գալպինին թէլլէրինի էասսընտան սարսմաեա միւգթէտիր, վէ եալընըզ գատընլա-րըն էսըրի պիր ահէնկէ օգուեապիտիքլէրի թէղաննիեաթ կիպի խօշ պիր իֆատէնին՝ մէգպուրէնին գըրմըզը տօտագ-լարը իւզէրինտէն, ազգամըն սէրին ըւզկեարը թարզընտա վէ լաթիֆ պիր սուրէթտէ սուտուր իթտիկինի հիսս իլլէտի: Օ իֆատէ իսէ, «սէնի սէվէրիմ» սէօղիւնտէն իպարէթ օլուպ, պու սէօղ՝ հիրմի չաղլարընտա պուլունան հէր նէվճիվանը տայիմիւլէվգաթ տիւչարը թէէսսիւր վէ հէեէճան իտէճէ-կինտէ շիւպհէ եօգ տուր:

Կիճէ կէշիպ, սապահ օլտուղունտա, եարրազլարը տէօ-քիւլմիւշ օլան պաղչէտէքի աղաճլարըն արասընտան կիւնէշին զիեասը միրուր իլէ, միւքէլլէֆ բէրտէլէրին ալթընտան թա Պազգարանըն եաթագ օտասընա գատար կիրտի, վէ մէզ-պուրէնին սարը սաշլարընը վէ Ֆէրնանըն սօլմուշ օլան անլընը թէնվիր իթտի:

Ֆէրնան՝ մուվագգաթէն էրմինի ունուտուպ, հէնուզ ըրւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի: Պազ-գարա՝ մէրգում տէլիգանլընըն պաշընը իքի էլլէրի տէրու-նինէ ալարազ, աշգ ու մուհապպէթլէ քէնտիսինէ պազմագ-տա, վէ քէմալը հէեէճան իլէ, «սէվէրիմ, ա՛հ սէնի սէվէ-րիմ» տէյի թէքըրար իլլէմէքտէ իտի: Փագաթ հէնուզ սաաթ

տօգուզ օլտուղու պիր սըրատա, եաթագ օտասը խարիճին-տէ պաղը քէսանըն լագըըտը իթմէլէրի վէ աեագլարը սէտա-սը իշիտիլմէքլէ, Պագգարա, սէպէպինի անլաեամատըղը մէ գ-քիւր շամաթատան գօրգարագ, եաթաղընտան գալգտը, վէ անճագ պիր րօպ տը շամուր վէ չըպլագ աեագլարընա գըրմըզը բապուճլար կիեինմիշ իքէն, շիտտէթլէ գաբու չալընտը, վէ խարիճտէն,

— Դանուն նամընա գաբուեու աչըն, էմրի իշիտիլտի:

Պագգարա՝ քէնտի հալինճէ նամուսլու պիր գատըն օ-լուպ, ասլա խըրսըզըգ իթմիշ օլմատըղը կիպի, բօլիթիգա իշլէրինէ տէ գարըշմատըղընտան, գօրգաճագ հիշ պիր սէ-պէպի պուլունմամագտա իտի: Հալպուքի բօլիս քէլիմէսինին իյգա իթտիկի գօրգուռուն թէէսսիլըլէ, մէզպուրէ, էմլի մէզքիւրու իշիթտիկինտէ տիթրէտի, վէ քէնտիսի գատար հայրէթէ կիրիֆթար օլմուշ օլան ֆէրնանա աթֆը նազար իլէ, լէհճէսի սօլմուշ օլարագ գաբուեու աչտը:

Պիր բօլիս գօմիսէրի, րէֆագաթընտա իքի նէֆէր մէ-մուր օլտուղու հալտէ գաբունուն էշիկինտէ տուրուպ, Պագ-գարաեա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, քէմալը նէզաքէթլէ,

— Մատամ, շու սաաթտա խանէնիզէ կիրիպ, միւշքիլ պիր վազիֆէյի իյֆաեէ կէլտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը րէճա իտէրիմ, տէտի:

Պագգարա. - (չաչըրարագ.) Պագաթ էֆէնտիմ գապա-հաթըմ նէ՞ տիր:

Գօմիսէր. - (տէլիգանլըեը կէօրէրէք.) Սիզին գապահա-թընըզ եօգ տուր, մատամ: Մ. Ֆէրնան Րօշէեի իսթէրիմ:

Ֆէրնան. - (թէէսսիլըլէ.) Ֆէրնան Րօշէ պէնտէնիլիմ:

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ Մ. Ֆէրնան Րօշէ հագըգէթէն սի՞զմիսինիզ:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ պէն իմ:

— Բէք էյի. օ հալտէ էլպիսէնիզի կիեինին վէ պանա րէֆագաթ իտին:

— Պագաթ... էֆէնտիմ...

— Մօնսիէօ, պէն՝ պու սապահ միւտտաիի ումումի թա-
րափընտան ալէյհինիգտէ զուհուր իթմիշ օլան պիր ճէլպ
թէզգըլրէսի հիւքմիւնիւ իճրա իտիեօրում:

Ֆէրնան ըէֆը սէտա իլէ, վէ լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօ-
լարագ:

— Եա՛րապպի, լաքին պէն նէ՞ եաբտըմ, տէտի:

Դօմիսէր. - (սէրթճէ.) Էլպիսէնիզի կիեհինին:

Ֆէրնան՝ եաթագտան էնիպ, տիթըէեէրէք էսվապընը
կիեհինտի:

Պագգարա, քէմալը հայրէթէ տիւչար օլարագ պիր իս-
կէմէտէ օթուրտու, վէ տալղըն պիր հալ քէսպ իթտի:

Դօմիսէր. - (մանէթինտէքի ատէմէրէ խիթապէն.) Մօն-
սիէօեիւ կէօթիւրիւնիւզ, տէտի:

Ֆէրնան. - (սօվուգ գանլըլըլընը քէսպ իտէրէք.) Փա-
գաթ էֆէնտիմ, պէնի նիշին թէվգըֆ իտիեօրսունուզ, գա-
պահաթըմ նէ՞ տիր:

Դօմիսէր. - Սիգ, տիւնքի կիւն գալէմ միւտիրի էֆէն-
տինին եէտինիգէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղու անախթարլար իլէ
գասաեը աչըպ, օթուզ պին ֆրանգը հալի օլան պիր ճիգտա-
նը տէրունինտէն աչըրսըչսընըզ:

Ֆէրնան. - Ա՛հ, տիմէք մէյտանտա պիր սիրգաթ վա-
գըասը վար տըր: Պէ՞ն մի պու սիրգաթը իճրա իթմիշիմ...
լաքին եալան տըր եալա՛ն:

Պիչարէ տէլիգանլը՝ եըտըրըմտան վուրուլմուշճասընա
պիր հալ քէսպ իտէրէք, իքի նէֆէր բօլիս մէմուրունուն
գուճագլարընա տիւչտիւկիւնտէն, մէրգումու եաբը էօլիւ հա-
լինտէ կէօթիւրտիւլէր:

Պագգարաեա կէլինճէ, պէօլէ պիր վագըանըն թէէսսի-
րիլէ սէտիրին իւզէրինէ սէրիլիպ, կէօլլէրինի տիքմիշ, վէ
տիչլէրի սըգը սըգընա գաբանմըչ օլտուղու հալտէ գըմլլտան-
մագսըղըն տուրմագտա իքէն, գօմիսէրին մուֆարագաթը վէ
Ֆէրնանըն ճէպըէն կէօթիւրիւրտիւկիւ էսնատէ, եավրուլա-
րընըն զասպ իտիլտիկինի կէօրէն տիչի գաբլան միսիլլու, օ:

Թուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն սըչրատը , վէ պիրտէն պիրէ զիհնինտէ հադըգէթի հալի իրաեէ իտէր սուրէթտէ պիր ըչըդ հասըլ օլուպ , սէվկիւլիւսիւնիւ բօլիս մէմուրլարընըն էլլէրինտէն ալմագ իւզրէ արգալարընտան գօշմագ , վէ «Թուլթունուզ... Թուլթունուզ... Վիլիամս տըր» տէյի պաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ , սէսի պօղաղընտա գըսըլտըղը կիպի , տիզլէրինտէ տէ գուվլէթ գալմատըղընտան , պիրուհ հալտէ եէրէ սէրիլտի :

Գօմիսէր իլէ Ֆէրնան խայլի մէսաֆէ գաթ իտիպ , Պագ-գարա տա հէնուզ աեըլմըչ իքէն , Թուալէթ գարուսու սչըլարագ , պարօնէ սըր Վիլիամս իչէրի կիրտի :

Մէրգում , եէրտէ եաթմըչ օլան գատընա սիւքիւնէթլէ պագտըգտան սօնրա ,

— Գըղըմ , սէնին քէսպ իտէճէկին հալի քէչֆլէ , թէտապիրի իհթիեաթքեարանէեի իթթիխաղ իթտիմ , ֆագաթ պիլմիչ օլ , էկէր Ֆէրնան սէնին սաեէնտէ մահպէստէն չըգմաղսա , օրատա չիւրիւեէճէք տիր , տէտի :

Մուսխարէն պարօնէ չանը չալմասըյլա , Ֆաննի վէ սիեահ էսվապ կիեինմիչ վէ պէեազ գրավաթ պաղլամըչ գըսսա պօյլու պիր առէմ իչէրի կիրտիլէր :

Պու առէմ , գարթանըն իչէրինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ Գօլարըն թէրթիպ իթմիչ օլտուղու գումբանիա էֆրատընտան գասէմ քեաթիպի իտի :

Վիլիամս , Պագգարաեը պէսլէմէեէ կէօսթէրէրէք ,

— Մատամանը եաթաղա եաթըր , վէ քէնտիսինէ ըուհ գօգլաթ : Վաղիֆէնի պիլիւսին , պուլնտան զիեատէ սէօզէ լիւզում եօգ տուր , տէտի :

Ֆաննի . - Բէք էյի միօրտ , տէյի ճէվապ վէրտի :

Բէվիչի հալտէն տախի անլաշըլտըղը վէճհլէ , մէզպուրէ թէմամիյլէ սըր Վիլիամսա թապի օլմուչ իտի :

Գարթան , պատէհու պէսլէմէնին ըէֆաթընտաքի գըսսա պօյլու առէմէ խիթապ իտէրէք ,

— Սիզ սօգթօրմուսունուզ , տէյի սօրտու , վէ մէրգում

սախթէ թապիպ տէ, «էվվէթ» մանէասընտա պաշընը սալլա-
տը: Վիլիամս, մերգուսմա թալիմաթը լաղըմէի իթա իլէ,
քէնտիսի օրատան մուֆարաթ իթա: Օլ վազըթ պարօ-
նէնին իքի շէրիքլէրի Պազգարաեը եաթաղընա եաթըրտը-
լար: Սախթէ թապիպ, մէղպուրէնին եաթաղընըն պաշ թա-
րաֆընտա պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուրտու:

Ֆաննի տէ պիր բուհ շիշէսինի մատամաընա գօզլաթմա-
եա պաշլատը: Կէնճ գատըն կէօղէրինի աչարապ,

— Ֆէրնա՛ն, Ֆէրնա՛ն, տէտի, վէ էթրաֆընա կէօզ
կէղտիրիպ, եաթագտա օլտուղունու, վէ Ֆաննինին՝ քէն-
տի թէտավիսիլէ մէշղուլ պուլունտուղունու կէօրտիւ: Պի-
նապէրին մէղպուրէեէ խիթապէն,

— Ֆաննի՛... Ֆաննի՛... Նէ՞րէտէ պուլունուեօրում...
Նէ՞ վազը օլտու, տէյի սիւալ իթաի:

Ֆաննի. — Հէլէ շիւքի՛ւր, մատամըմըն տիլի աշըլտը:

Պէսլէմէ պու սէօղիւ օլ տէրէճէ մէսէրրէթլէ թէ-
լէֆիիւլ իթաի քի, Պազգարա թէաճճիւպտէ գալարապ,

— Նէ՞ սէօյլէտին, տիլիմաշըլտը՞մը, տէյի մուգապէլէտէ
պուլունտու:

Օլ վազըթ կէնճ գատըն, սըր Վիլիամս թարաֆընտան
թայնին օլունմուշ օլան սախթէ հէքիմի եաթաղընըն պաշըն-
տա կէօրմէսիլէ, տէհշէթ հարէքէթի իպրաղ իլլէտի վէ
Ֆաննիեէ խիթապէն,

— Պու առէմ քի՞մ տիր, տէյի սօրտու:

Ֆաննի. — Հէքիմ տիր մատամ:

— Հէքիմ մի. վայ պէն խասթամընըմ:

— Էվվէթ, մատամ, բէք աղըր խասթասընըզ, եախօտ
խասթա օլտունուզ:

Սախթէ հէքիմ վագար իլէ աեաղա գալգըպ, Պազգա-
րանըն պիլէկինի թութարապ,

— Մատամ, նապղընըզա պագաեըմ, տէտի: (Պատէհու
մանէատար սուրէթտէ Ֆաննիեէ նաղար իտէրէք, շէօյլէ իլա-
վէ իթաի.) Պու կիւն սըթմանըն սէքիզինճի կիւնիւ տիւր:

Պագգարա . - Սըթմանըն սէքիզինճի կիւնի՞ւ միւ տիւր :

Հէքիմ . - (տախիմա Ֆաննիեէ խիթապէն սէօզլւնը իլէրի կէօթիւրէրէք .) Կէրչի սըթմա ազալմը իսէ տէ , գօրգարըմքի սաեըգլամասընըն հէնուզ պազը էսէրլէրի գալմը տըր :

Պագգարա . - (ազլը պաշընտան կիտէրէք .) Սաեըգլամա՞գմը . պէ՞ն մի սաեըգլաեօրում :

Ֆաննի . - (տէրին պիր ա՛հ իտէրէք .) Պիչարէ վէ սէվկիւլիւ մատամըմ . . .

Սախթէ հէքիմ . - (եալաշ սէտա իլէ վէ Ֆաննիեէ խիթապ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքլէ պէրապէր , հագըգէթտէ Պագգարա թարաֆընտան իշիտէպիլէճէք սուրէթտէ սէօյլէեէրէք .) Պու սաեըգլամագ , գօրգարըմքի տիվանէլիկէ թէպտիլ օլապիլիր :

Պագգարա . - Տիվանէլիկէ՞ մի . . . վայ պէն տիվանէ՞միեիմ . սիւպհա՛ն Ալլահ , նէ՞ վագը օլտու :

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , եաթաղընըն իւղէրինտէ տիրի պիր հալտէ օթուրտու , վէ անլընը իքի էլլէրի տէրուինէ ալարագ պիր միւտտէթ տէրեաի միւլահազալթա տալտըգտան սօնրա ,

— Ֆէրնա՛ն . . . Ֆէրնա՛ն . . . Ֆէրնան նէ՞րէտէ տիր , տէյի սօրտու :

Ֆաննի եալընըզ պէր ա՛հ իտիպ , պատէհու սիւքիւթ իթտի . Հէքիմտէ պէսլէմէեէ խիթապէն ,

— Կէօրիւեօրսունուզա՛ , իւզէրինէ տիվանէլիք կէլիեօր , տէտի :

Ֆաննի , կիւեա կէօզլէրինտէն ագան եաշը սիլէրէք ,

— Պիչարէ վէ պէտպալթ մատամըմ , տէտի :

Ֆաննի՝ չօգտան պէրու Պագգարանըն խըզմէթինտէ օլմասըյլա , մէզպուրէ պէսլէմէսինին քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ սաաըգ օլտուղունու զանն իտէր իտի . Պինապէրին անըն սախթէ քէտէրի՝ Պագգարանը թէրէտտիւտի ազիմէ կիրիֆթար իտէրէք , ամիրճէ վէ սախթէ հէքիմի ըէտտ իլէ ,

— Ֆա՛ննի , տէյի չաղըրտը :

Ֆաննի եագլաշմաւորնտա , Պագգարա ,

— Եիւզիւմէ պագ վէ հագըգէթի հալի պանա սէօյլէ ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆաննի . - (կէօեա աղլամասընը մէն իտէրէք .) Սէվկիւլիւ
մատամըմ , սիզէ նէ սէօյլէմէքլիկիմի իսթէեօրսուռնուզ :

— Հագըգէթի :

— Ա՛հ մատամ , շիմտիեէ դատար պէն եալան սէօյլէմի՞շ-
միեիմ :

— Տիմէք պէն խասթաեըմ :

— Էվվէթ մատամ :

— Զօգտան պէրի՞մի խասթաեըմ :

— Սէքիզ կիւնտէն պէրի :

— Փագաթ պու միւմքին տէյիլ տիր :

Ֆաննի՝ կէօլլէրինի գուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտը-
րարագ ,

— Լաքին սէքիզ կիւնտէն պէրու եաթագտա խասթա
օլմագլըղըմ նա՞սըլ գապիլ տիր . . . տահա պիր սաաթ էվ-
վէլ . . . շու գօմիսէր . . .

— Հա՞նկը գօմիսէր :

— Բօլիս գօմիսէրի :

— Մատամ , պէն բօլիս գօմիսէրի կէօրմէտիմ :

— Լաքին Ֆէրնա՞ն . . . տէրտէսթ իտիլէն Ֆէրնան նէ՞րէ-
տէ տիր :

— Մ . Ֆէրնան պուրաեա ասլա կէլմէտի : Պէն Մ . Ֆէր-
նանը , եալընըզ սիզին , խուսուսա խասթալըղընըզ զէմանըն-
տա իսմինի չօգ տէֆա զիքր իթմիշ օլմանըղտան թանըրըմ ,
պաշգա սուրէթլէ թանըմամ :

Պագգարա . - (թարիֆ օլունմագ պիր տէհչէթլէ .) Տիմէք
պէն տիվանէեիմ . տիմէք բիւեա կէօրիւեօրում :

— Մատամ , սէքիզ կիւնտէն պէրու սաեըգլամագտասընըզ :

— Փագաթ պու միւմքին տէյիլտիր , գապիլտէյիլտիր :

Մէգպուրէ բէնտի բէնտինէ սէօյլէրճէսինէ իֆատէսինէ
շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Խայր, պէն տիվանէ տէյիլիմ... ըիւեա կէօրմէեօ-
րում... պէնի ալտատըեօրլար... Էվվէթ, տիւնքի կիւն
Ֆէրնանը, Սէն-Լուի-օ-Մարէ սօգաղընտա պաեըլմըշ օլարադ
պուլուպ, արապամա ալտըմ վէ պուրահա նագլ իթտիմ...
պատէհու քէնտիսի իչին պիր թապիպ կէթիրթտիմ... Խայր,
խայր, կէթիրթտիկիմ թապիպ պու տէյիլ իտի... պատէհու
պու սապահ... պիր գօմիսէր...

Սախթէ հէքիմ, Պագգարանըն սէօղիւնիւ քէսէրէք, վէ
եաւաշ սէտա իլէ Ֆաննիեէ խիթապ իտէրէք,

— Հիսսիեաթ ճիննէթի թէսմիեէ օլունան պու թարզ
տիվանէլիկի տէֆ իթմէք իչին, հէր իքի սաաթտա մէճնու-
նըն իւզէրինէ սօվուգ սու տօլտուրմագտան պաշգա չարէ
եօգ տուր, տէտի:

Պու սէօղլէր՝ Պագգարահա սօն պիր տարպէ մագամըն-
տա թէհասիր իթմէքլէ, պիչարէ պաշընը էլլէրի տէրունինտէ
կիզլէեիպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլահարադ,

— Եա՛րապալի, եա՛րապալի, տէտի:

Պու կէնճ գատըն՝ պիր միւտտէթ սարսըրպ թագաթ վէ
տէրմանտան աիւշտիւքտէն սօնրա, ախլէագընըն էսասը տիմէք
օլան սէպաթը ազիմէսինի թէքրար քէսպլէ, ալթիւսթ օլան
զիհնինտէ նակեահ պիր զիեա հասըլ օլուպ,

— Վիլիամս տըր, Վիլիամս, տէտի, վէ պաղը քէրրէ ֆիքր՝
էն զիեատէ թահրիք օլունմուշ օլտուղունտա, մուճիպի թէ-
հայեիւր պիր բուշէնլիք քէսպ իթտիկի կիպի, Պագգարա տա,
վուգուլաթը միւտհիշէնին ֆաիլի իհթիմալքի Վիլիամս օլտու-
ղու վէ Ֆէրնանա գարըն քէնտիսինին պիր ալէթ մագամընտա
գուլլանըլմըշ իտուկի հագգընտա տիւշիւնմէեէ պաշլատը:
Մէրգուլմէնին պու միւլահագասը բէք ազ իմթիտաա իտիպ,
պատէհու հագըգէթի հալի չէհրէլէրինտէն անլամագ իւզրէ
Ֆաննիեէ, վէ սախթէ հէքիմէ սիւքիւնէթլէ պագտը իսէ տէ,
հէր իքիսի տէ օ եօլտա պիր շիւպհէեի թաստիդ իտէր քիս-
վէթ իրահէ իթմէտիլէր:

Պագգարա՝ պու թէտգիգաթը էսնասընտա հիչ պիր սէօղ

սէօյլէմէեիպ, Ֆաննինին քէնտիսինի մէնէ վազթը օլմագտան էվվէլ եաթաղընտան աթլանըպ, այնանըն գարչըսընտա տուրտու, վէ եիւզիւնէ պագարագ,

— Ղարիպ չէյ տիր քի, սէքիզ կիւնտէն պէրու եաթագտա խասթա պուլունան պիր գատընըն սիմասը ասլա թէպտիլ օլմամըչ տըր. պունտան պաչգա, հէր նէ գատար պէնի աճ պրագմըչար իսէ տէ, գուվվէթիմին պէրքէմալ օլտուղունու տա հիսս իտիեօրում, տէտի, վէ գուվվէի էլասթիգիեէսինի ղայպ իթմէմիչ օլտուղունա թէէմին օլմագ իւզրէ գօլլարընը վէ անագլարընը սարստըղը կիպի, պէլինէ գատար տա էյիլէրէք, չէվիքիք վէ տիբիկինի ղայպ իթմէմիչ օլտուղունու անլատը: Պատէհու իքինճի տէֆա Ֆաննիեէ պագմասընտա, պէսլէմէ՝

— Մատամ, մատամ, եաթաղա եաթընըզ, տէտի:

— Գըզըմ, սէն պէնիմլէ ղալիպա օեունա չըգմըչսըն. պէսպէլլի մահուտ ինկիլիզ պու խըզմէթինէ մուգապիլ սանա պօլ իւճրէթ վէրմիչ տիր: Հալպուքի եանըլեօրսուն. պէնիմ կիպի պիր գատըն իլէ քիմնէ էյլէնէմէզ: Քէզալիք օ ինկիլիզի պէնտէն զիեատէ զէնկին զանն իթտիկինտէն տօլաեը նատիմ օլաճագսըն:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ագտէմճէ զիքրինի իթմիչ օլտուղումուզ քիւչիւք խանչէրի չըմինէնին իւզէրինտէն ալտը, վէ սախթէ թապիպի թէճէսսիւս իտէրէք,

— Ազիլիմ տօգթօր, էկէր եանըմա գիեատէ եագլաչըրսանըզ, չու կէօրտիւկիւնիւզ խանչէրի թա գալպկեանընըզ սաըլարըմ, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն վէ Ֆաննիեէ խիթապէն, - եանըմա կէլ, վէ էավապըմը չաբուգ կիեինտիր, չիւնքի տիչարը չըգմագ իսթէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆաննի՝ բօլունու պիր միւտտէթ տահա բիւսթախանէ սուրէթտէ իճրա իթմէք իսթէեէրէք, եէյիս ու քէտէրլէ տօգթօրա պագաը, ֆագաթ տօգթօր՝ հէքիմլէրէ մախսուս սօվուգ գանըլըզլա տուրուպ, ամիրճէ, պէսլէմէեէ,

— Մատամ չիմտի էյի տիր, սաեըգլամասը կէչտի. իմ-

տի էմիրին է իթաաթ իտին, վէ մատէմքի տիշարը չըգմագ իսթէեօր իսէ, ալաճաղը հաւա ֆաիտէլի օլաճաղընտան, պու պապտէ քէնտիսինէ մուխալիֆէթ իտիլմէսի ճայիզ տէյիլ տիր: Պէն շիմտիլիք մուֆարագաթ իտիեօրում, ագչամ թէք-րար կէլիրիմ, տէտի:

Պագգարա՝ թապիպ զանն իթտիկի շախսըն պիրտէն պի-րէ քէսպ իթտիկի սիւքիւնէթաէն տօլաեը հայրէթէ, վէ հաթթա տէհչէթէ տիւշար օլտու, վէ մէրգում սախթէ թա-պիպին քէնտիսինէ սէլամ վէրէրէք օրատան կիթմէսինտէն սօնրա,

— Աճապա սահիհէն տիվանէ՞միեիմ, տէտի, վէ պիւթիւն վիճուտի պու միւլահազա իւզէրինէ սարսըտը:

18

Սախթա հէքիմ եաթագ օտասընտան տիշարը չըգտըղը զէման, մէրգում իլէ Ֆաննի, արալարընտա կէօզ գըրբտըլար իսէ տէ, Պագգարա պու կէօզ գըրբմաօընը չագմատը: Պա-տէհու Ֆաննի՝ մէզպուրէնին եանընա կիտէրէք,

— Մատամ, իսթէրաէնիզ էլպիսէնիզի կիեինտիրէեիմ, տէտի:

Պագգարա. - Էլվիլէթ, հաթթա չաբուգ կիեինտիրմէլիսին:

Ֆաննի, միւթի պիր պէսլէմէ կիպի պաշընը էյտի, վէ կէօեա կէօզլէրինտէքի եաշը սիլիեօր կիպի կէօրիւնէրէք, թուալէթ օտասընա կիրտի: Պագգարա եալընըզ գալտը-ղընտա,

— Խայր, խայր, միւմքին տէյիլ տիրքի, պէն տիվանէ օլաեըմ... ագլըմ թէմամիլէ պաշըմտա տըր... Պու հայլազ գըզ՝ իսթէտիկի դատար սաեըգլատըղըմը պէեան իթսին...

պէջլէ պիր շէյ եօգ տուր վէ օլամազ . հաթթա ֆէրնանըն պու սապահ պուրատա , շու եաթազ տէրունինտէ պու-լունտուղու , վէ ույգուսու էսնասընտա քէնտիսինէ պազմազ-տա օլտուղում շիւպհէսիզ տիր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ միւլահազաթընը գաթ իթտի , վէ էլինի անլընա կէօթիւրէրէք ,

— Տիվանէ՞միսիմ , եօգսա սաեղգլա՞եօրմուեում , շիմտի անլաեաճաղըմ , տէաի , վէ մատամասընը եաթըրմազ ֆիք-րիյլէ հէնուզ ֆաննի թարաֆընտան տիւղէթիլմիշ օլմաեան եաթազա գօշուու , վէ իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք ,

— Խաեալ եախօտ հագըգէթ , ֆէրնանըն պօղազընտա պիր միտալեօն ասըլմիշ իտի . պու միտալեօնու ույգուսու էս-նասընտա պէն չըգարտըմ , վէ գաբաղընը աչտըղըմտա , տէ-րունինտէ գատըն սաչլարը կէօրտիւմ : Պիր արա , օ սաչլար անըն օլտուղունու տիւշիւնէրէք , հիտտէթ վէ գըսգանճլըգ հիսս իթտիմ , պատէհու պօղազընտաքի իրէք գօրտօնու տիշ-լէրիմ իլէ գօբարտըմ , վէ միտալեօնու եաթազըն չարչապը ալթընտա կիզլէտիմ , տէտի :

Պագգարա պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , իզհարը թէրէտտիւտլէ տիթրէտի , վէ իզթիրապը ազիմ իրաեէ իտէր սէտա իլէ ,

— Էկէր միտալեօն օրտտա տէյիլ իսէ , իշթէ օլ վագըթ օլան կէչէն ահվալին հագըգէթէն պիր ըիւեա օլտուղունու , վէ պէնիմտէ պիր մէճնուն իտուկիմի անլաեաճաղըմ , տէտի , վէ տէրհալ էլինի չարչապըն ալթընա սիւրմէքլէ , պուլ-տում , պուլտում տէյի նիտա իթտի . ֆագաթ պու սէօզիւ քէսիք վէ զայիֆ պիր սէսլէ սէօյլէտիկինտէն , էլան թուալէթ օտասընտա մէշղուլ պուրունան ֆաննի իշիտէմէտի :

Չարչապըն ալթընտան զուհուր իտէն միտալեօնտաքի սաչլար աչըգ քէսթանէ ըէնկինտէ օլուպ , պունա մէրպութ պուրունան գօրտօն իսէ , ֆիւվագը գըրըլմիշ օլտուղու հալ-տէ , զանն իտէրսին քի Պագգարանըն տիշլէրինին եէրի հէ-նուզ իւզէրինտէ կէօրիւմէքտէ իտի :

Մէջպուրէ, պու քէշֆինտէն տօլաեւ հիսս իտէկէլաիկի մէսէրրէթլէ օլ գատար սարսըլաւքի, եէրէ տիւչմէմէք իւզրէ գարեօլասընա տաեանմաեա մէճպուր օլտու: Մէսէրրէթի՝ մէճնուէն օլմատըղընը անլամասընտան իլէրի կէլիպ, իշպու մէսէրրէթի միւթէազըպ, պիրտէն պիրէ տիւչարը զազապ օլարադ,

— Պանա օեուէն օյնատըլար. իմտի պէն տէ ինթիգամ ալաճաղըմ, տէյի միւլահազա իթտի:

Պատէհու քէնտիսինին աղլաեւապ սըզլատըղը վէ պայլըն հալտէ պուլուննաուղու սըրատա, Ֆէրնանըն՝ սիրգ աթ իթհամըյլա տէրտէսթ վէ թէվզըֆ իտիլտիկինի տիւչիւնմէսի իւզէրինէ, հիտտէթ ու զազապը տա մէսէրրէթի կիպի զայիւ օլարադ,

— Պու շէյլէր՝ հէք Վիլիամըն իշի տիր. օ առէմին կիզլի պիր մադսէտի վար տըրքի, անլաեամաեօրում. օ հէրիֆ պէնի ալէթ մադամընտա գուլլանտը, ֆազաթ պէն քէնտիսինտէն գուլվէթլի չըգարադ, օեուէնուէնու պօզաճաղըմ վէ Ֆէրնանը գուրթարաճաղըմ, տէտի:

Օլ վազըթ Պազգարա, պազը սըրալարտա գատընլարա ֆէվզէլատէ սէպաթ վէ ճէսարէթ վէրէն սատադաթ վէ ու պուտիեթթ թէէսսիրինին էսրարի վէ մըգնաթըսի գուլվէթինէ թապիլիեթլէ, պիրտէն պիրէ քէնտի քէնտիեէ հաքիմ օլտու, ալթիւսթիլիկինիւ վէ սօլկունլուղունու կիզլէտի, հէեէճանընը թէսկին իթտի, վէ մէզըիւր միտալեօնու կիճէլիք էլպիսէսինին ֆիսթանընտա սագլատըղը կիպի, պիր հիսսի թապիեէ միւթավաաթ իտէրճէսինէ մահուտ խանչէրի տէ օրթատան գալտըրտը:

Պատէհու քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Է՛յ սըր Վիլիամս, պունտան պէօյլէ մէյտան իքիմիզ իշին տիր. էկէր սանա սըր Վիլիամս տէրլէր իսէ, պանա տա Պազգարա տէրլէր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆաննի պու արա թուալէթ օտասընտան չըգարադ,

— Մատամ, էսվապընըղը կիեինմէք իշին կէլմէք իսթէրմիսինիզ, տէտի:

Պագագարա . - (միւլայիմ պիր սէտա իլէ .) Էվվէթ գըզըմ, տէտի , վէ իւլավէթէն , - Պէնի ալտաթմըշ օլտուղունու , չիւն-քի հագըգէթէն ըիւեա կէօրմէքտէ պուլունմիւշ օլտուղունմիւ անլաեօրում , տէյի պէեան իլլէտի :

— Ահ , մատամ , մէմուլ իտէրսինիլքի , պէն . . .

Պէսլէմէ՝ պու սէօղլէրի սէօլլէտիկի զէման , քէնտի քէն-տիեէ տէ ,

— Իշթէ շիմտի սահիհէն ագլընա ճիւնէթ կէլիեօր , տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Պագագարա . - (սէօղլէնէ տէվամ իտէրէք .) Տիմէք սա-եըգլամագտա օլտուղունմա էմինսին :

— Էվվէթ , մատամ , գաթիէն էմինիմ :

— Շիմտի պէն տէ ինանըեօրում . մութլագա շու աշգ ու սէվտա պէլասը ագլըմը պաշըմտան ալարագ պէնի պու հալէ գօլտու : Ֆէրնանը կէօրմէք , անէ միւթէսարըրըֆ օլմագ էշէտ-տի արգուսու՝ քէնտինին պուրատա օլտուղունու պանա զանն իթտիրտի :

— Բէք տօղրու-սէօլլէեօրսունուզ մատամ :

Էկէր մատտէ քէնտի հագգընտա օլսա իտի , պէլքի Պագագարա հագըգէթէն ագըլճա զաաֆէթէ տիւշար օլա-ճաղը կիպի , ճէսարէթինի տէ զայպ իտէր իտի . հալպուքի ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու Ֆէրնան՝ ինսաֆսըզ պիր խասիմ թարաֆընտան սուրէթի խէֆիեէտէ թագեիգ վէ հաթթա թէվգըֆ օլունմիւշ օլտուղունտան , պու խուսուս՝ մահզա սաիրլէրի իւզէրինէ իճրաի հիւքմ իթմէկէ , վէ քէնտի կիւ-զէլլիկիլլէ գատընլարըն սէրֆիրաղը օլմահա ալըշմըշ օլան պիր գատընըն զաղայպ վէ հիտտէթինի պիթթէսկին , անը սիւ-քիւնէթ վէ էմրի պասիրէթ տաիրէսինտէ հարէքէթ իթտիր-մէկէ քեաֆի իտի :

Հէր նէ իսէ , Պագագարա՝ Ֆաննիեէ խիթապէն ,

— Գըզըմ , պիր ագ չարուգ իշ կէօր , հավա բէք կիւզէլ տիր . հագըգէթէն իք պահար կիւնէշի իլէ հէր թարաֆ չայեանը թէհայեիւր պիր սուրէթ քէսպ իլլէմիշ տիր , տէտի :

— Նէ՞րէնէ կիթմէք իսթէեօրսունուզ, մատամ:

— Մատէ՞քի խոսթա իսէմ, հէքիմէ կիթմէք իսթէրիմ:

— Լաքին հէքիմ տահա պիր աղ էվլէլ պուրատան տիշարը չըգաւ:

Պագգարա. (կիւլէրէք.) Օ հէքիմէ թէչէքքիւր իտէրիմ... տօղրուսու անը հիշ հազը իթմէտիմ. պիլիւրսին քի, պէն սարը ընկտէն խօշլանմամ. օ իսէ թէմամիյլէ սարը լէհէլի իտի. էյի խաթրումա կէլտի... փէնալաշտըրմ ուրատա, տօթում օլան վէ զանէթ հապիւ պուլունան տօգթօր Պէրթրանը նիշին ճէլպ իթմէտին:

— Սիգին բահաթսըղըղընըզ զէմանընտա տօգթօր Պէրթրան խանէսինտէ տէյիլ իտի. անճագ այնի խանէտէ տիկէր պիր թապիպ պուլունտուղունտան, անը ճէլպ իթտիմ:

— Աճա՛յիպ, պիր էլտէ իքի հէքիմ նասըլ պուլունուեօր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա կէնճ գատըն պիր շալ կիեինիպ,

— Հայտէ փաննի կիտէլիմ. մատէմքի բահաթսըղ իսէմ. սէնին տէ պանա ըէֆադաթ իթմէքիկին թապիի տիր, տէտի:

Պագգարա, քէնտի քէնտիսէ տէ շու սէօզիւ սէօյլէմէքտէ իտի:

— Պիր ազտան սէնի զապթիեէ նազըրընըն նէզտինէ կէօթիւրիւրսէմ, տիվանէլիկիմ հագգընտա իճապ իտէն տօղրու մալիւմաթը օրատա վէրիւրսին:

Փիլվագը մէզպուրէ, քէնտի աշըզը օլմուշ օլան Մ. տ'Օ... նուն ագաէմճէ խանէսինտէ վէրտիկի պագը էյլէնճէլէրէ տավէթի պուլունան զէվաթ միեանընտա զապթիեէ նազըրընա տախի թէսատիւֆիլէ իւլֆիթ բէյտա իթմիշ օլտուղունտան, պէօյլէ պիր մահիմմ վադլատա, նազըրը միւմաիլէյհին միւտախէլէի խսյրխահանէսինէ կիւվէնմէքտէ իտի:

Շուրանը տախի պէնան իաէլիմքի. Պագգարա, տէրքեար օլան զէքիալթիյլէ, պու իշտէ, վէլիւմա թարաֆընտան Ֆէրնան Րօշէնէ վէ քէնտինէ գարըզ կիզիլ պիր փէսատ բլանը գուրուլմուշ օլտուղունու միւպհէմ սուրէթտէ անլաւիշ իտի իսէ տէ, օ բլանըն նէ մէնֆաաթ վէ նէ մագսէտլէ

Թէրթիպ իտիւմիշ օլտուղունու հէնաղ տէրք իտէմէմիշ իտի .
չու գատար քի , պու միտիլու վաղբալարտա ինտանըն գուվ-
վէյի Թէխաեիւլիեէսի՝ իհթիմալ վէ իմքեան տէրէճէսինի
Թէճաւուզ իթմէսէ պիլէ , պունա ետգլաշտըղընտան , Պազ-
գարա տա , Վիլիամըն հէր կէօնա ճինաեթի իրթիքեապէ
միւզթէտիր օլմասը հագգընտա շիւպհէ իտիպ , քէնտինին
մէճնունանէ աշգ ու սէվտասընը , վէ հարէքէյի ճինաիեէսի-
նի իգըար իթմէք լաղըմ կէլսէ պիլէ , հագըզէթի հալի Թէ-
մամիյլէ զապթիեէ նազըրընա պիլտիրմէեէ գարար վէրտի .

Փաննի իսէ , պու սըրատա , հիշ պիր շէյ հագգընտա
շիւպհէլէրի պուլունմաեան քէսանըն մէսլէքինի իրաեէ իթ-
մէքտէ իտի .

Իլք տէֆա հագգարա էվտէն չըգըյ , եաթագ օտասընըն
իլէրիսինաէ պուլունմաեան սալատան վէ տէհլիզաէն վէ պաղչէտէն
կէշաի .

Պու պաղչէնին բարմապլըղը էօնիւնտէ մէրգումէնին արա-
պասը պէքլէեօրտու .

Փաննի տէ մէզպուլէնին արգասընտան կիթմէքտէ իտի .

Պազգարա՝ արապանըն գարուսունու աշտը , վէ բաքիպ
օլաճաղը էսնատէ մանչօնունու ունուլթմուշ օլտուղունու կէօ-
րիւպ , ալըպ կէթիրմէք իւզրէ ֆաննիի կէօնաէրտի .

Պէսլէմէ , արապաճը իլէ կէօղ գըրրտըգաան սօնրա , իշ-
պու էմրէ իթաաթ իթմէքտէ իքէն , Պազգարա արապաճըեա
իիթապէն ,

— Ժա՛ն , պու կիւն հա՞նկը կիւն տիր , տէյի սիւալիթտի .

— Բէնչէնպիհ տիր , մատամ .

— Սէն-Լուի սօգաղընա աիւն կիթմիշ իտիք , տէյի՛լմի .

— Էվվէթ , մատամ .

— Հօյլէ օլտուղունու պիր բօլիս գօմիսէրի մուվաճճէհէ-
սինտէ իգըար իտէրմիսին .

— Էվվէթ մատամ .

— Բէք էյի .

Պէսլէ տիեէրէք Պազգարա արապաեա բաքիպ օլտու .

վէ ֆաննի կէտիկինտէ մատամասընն եանընտա օթուրտու :

Պագգարա , Բօլիս նէզարէթինէ կիթմէք էմրինի իլէրու-
եէ թապիդ իտէրէք , շիմտիլիք արապաճըեա Բօն-նէօֆէ
կիթմէք իսթէտիկինի անլաթտը . հալպու քի արապաճը՝ թավ-
սիեէ օլուճան ճիհէթէ տօղրու արապաեը կէօթիւրէճէք եէր-
տէ , պաչգա թարաֆա սաբաղընտան , Պագգարա տէրհալ
արապանըն բէնչիրէլէրինտէն պիրինի էնտիրէրէք ,

— Հայվան հէրիֆ , նէ՞ եաբըեօրսուն , պուրասը Բօն-նէօֆ
եօլո՞ւ մու տուր , տէյի պաղըրտը :

Լաքին այնի վագըլթտա արապանըն պիր գաբուսու աչը-
լարագ , աղ էվվէլ սախթէ հէքիմիք վագիֆէսինի իճրա իթ-
միշ օլան վէ Մօնսէյ սօղաղընտան պիր աղ էօթէտէ կիզլէն-
միշ պուլունան գըսսա պօյլու , սարը լէհճէլի վէ տագ գաֆա-
լը շախս գօշարագ արապաեը թաագիպ իթմիշ օլտուղու հալ-
տէ , քէտի կիպի սիւրաթլէ արապաեա կիրտի , վէ գաբուսու-
նու գաբատըգտան սօնրա , Պագգարանըն եանընտա օթուր-
մասընտա , մէզպուրէ տէհչէթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իյլէտի :

Շախսը մէրգուժ իսէ , սօվուդ գանլըլըզլա ,

— Ֆիլվագը մատամ , էկէր պիր հէքիմ՝ սիզին պուլուն-
տուղունուզ հալ կիպի պիր հալտէ պուլունան խասթասընը
քէնտի միղաճընա պրագըրսա , վագիֆէսինտէ գուսուր իթմիշ
օլուր : Պէյնինիղտէ պիր իւֆիւնէթ վար տըր , վէ ատէթա
չիֆասը գապիլ օլմաեան մէճնունլար սըրասընա կէչիեօրսու-
նուզ , տէտի :

Սախթէ հէքիմ պու սէօզլէրի իսթիհզաքեարանէ սէօյլէ-
տիկի զէման , արապա հուտուտու կէչիպ , խարիճի պուլվար-
տա գաթը մէսաֆէ իթմէքաէ իտի :

Պագգարա՝ արապաճընն տա ֆաննի կիպի Վիլեամսա
սաթըլմիշ օլտուղունու անլաեարագ ,

— Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Սախթէ հէքիմ . Մօնմաթրա , տէտի , վէ արապանըն
քեաֆֆէյի բէնչիրէլէրինի գաբատըգտան սօնրա , Պագգա-

րաեա խիթապէն, — Մատամ, խարիճին հաժարը սիգին իչին մուգիրը տիր. իմտի հիչ պիր բէնչիբէ աչմանըն, վէ եարաւմա տա քիմնէեի չաղըրմանըն. զիրա պուլունտուղունուզ հալտէ տիւչարը հիտտէթ օլմագլըղընըզ՝ հէր շէյտէն զիեատէ մուխաթարալը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պատէհու չախսը մէրգում, սէթրիսինին տիւյմէլերինի սէօքիւպ ճէպինտէն չըգարտըղը քիւչիւք պիր խանչէրի մէզպուրէնին կէօքսիւնէ տաեաթարագ,

— Պու ալէթ՝ տէհչէթլի վէ հիտտէթմիզաճ մէճնունըսր իչին տիր. պաչըճա էյիլիկի շու տսւր քի, սուրէթի իսթիմալինտէ ասլա սէս չըգարմազ, տէտի:

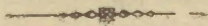
Պադգարանըն տա եէտինտէ պիր խանչէր պուլունմագտա իտի իսէ տէ, օ տաղըդա աղլընը պաչընա թօբլաեարագ, տէրհալ մէզքիւր սիւահը գուլլանամատը, վէ մուխալիֆէթ իթտիկինտէ, հաեաթընը զայպ իտէպիլէճէկինի տիւչիւնէրէք, եէտինտէ էօյլէ պիր սիւահ պուլունտուղունու աչիքեարէ չըգարաճագ եօլտա հարէքէթտէ պուլունմամանը տա մուխախարէն էմրի պասիրէթտէն ատտ իյլէտի: Իմտի, իֆատէեէ աղազլէ,

— Էվվէթ տօգթօր, մէճնունն օլտուղումու պէն տէ անլաեօրում. իմտի սիգէ իթաաթ իտէրիմ: Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ, տէտի:

— Նէրէեէ կէօթիւրտիւկիւմիւ սէօյլէտիմ: Մօնմարթրա կէօթիւրիւեօրում:

— Գի՞մին խանէսինէ,

— Տօգթօր Պլանչըն խանէսինէ:

19

Պարօնէ սըր Վիլիամըն ֆիքրի մէլանէթքեարանէսի իլէ Սէրբանթ սօգաղընտա մուզիրը խանս, եէ ճէլպ խաիլէն Սըրի-զին՝ Դօլարըն ըէֆագաթըյլա խանէեէ մէզքիւրտէն տիշարը չըգտըղընը էվվէլճէ պէհան իթտիք :

Սըր Վիլիամն՝ պէրտէն պիրէ վագը օլան նիւմայիշ իլէ շիքեարընը թէրքէ մէճպուր օլմասընտան տօլաեը հայրէթտէ գալմըշ օլան Մ . տը Պօրրէօնուն գարչըսընտա պուլունաուղու էսնատէ , Դօլար՝ Սըրիզէ խիթապէն ,

— Մատմազէլ , պէնիմլէ պէրապէր կէլին . պէնտէն գօր-գաճագ հիշ պիր սէպէպինիզ եօգ տուր . սիզի միւտաֆաա իտէճէկիմէ տէ թէէմին օլապիլիրսինիզ , տէտի :

Մէրգոււմ պու սէօղլէրի սէօյլէտիլի սըրատա , չիչէքճի գըղըն գօլունու քէնտի գօլթուլունա ալտը , վէ նէ եարտըղընը անլաեամաեաճագ տէրէճէտէ շաշըրմըշ օլան պիշարէ գըղճըղազ իսէ գօլունու չէքմէտի :

Մէզպուրէ , էվվէլճէ պու ատէմ հագգընտա թապիի պիր ատէմի թէվէճճիւհ հիսս իթմէքտէ իքէն , պու վագըա-տա , անըն , նիշանըղընըն տօսթու վէ իշ ըէֆիգի օլտուղու-նու , վէ տէհչէթլի պիր մուխաթարա վէ ֆէլաքէթ էսնասըն-տա եարտըմընա շիթապան օլմուշ իտուկինի տիւշիւնէրէք , պու տէֆա հագգընտա էմնիյեթ վէ թէվէճճիւհ ըէյ-տա իթտի :

Էվին գաբուսունտան իքի ատըմ էօթէտէ պիր արապա տուրուեօրտու :

Պու արապա սարը ըէնկտէ պօեանմըշ օլուպ , տիգգաթ-լըճա թէտգիգ իտիլտիկինտէ , զարիպ պիր չէքլաէ պուլուն-տուղու կէօրիւնմէքտէ իտի :

Իշպու առապա քիմնէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիգին, կիզլի վազիֆէլէր իճրաօընա մախսուա օլուպ, լաքին Սըրիզ՝ էլան ալթիւթ պիր հալտէ օլմասըյլա, պու էսկի արապանըն վէ իքի գուվէթլի պէյկիրլէրինին թէշքիլաթը զարիպէսինէ, վէ իսկէմիէսինտէ ուեուգլաեօր կիպի կէօրլունմէքտէ օլան առապաճընըն հալինէ տիգգաթ իթմէտի:

Գօլար, պու արապանըն գաբուսունու աչըպ, կէնճ գըզը գուճադլաեարապ օթուրթմապ իսթէմէսինտէ, պիչարէ՝ եէնի պիր մուխաթարահա տիշմէքտէ օլմասընտան տօլաեը վէսվէսէեէ կիրիֆթար օլարապ,

— Ֆադաթ էվիմէ գատար նիշին եաեա կիթմէեօրուզ, տէտի:

— Սիզին մինիմինի աեադլարընըզ իլէ եիւրիւնիւրսէ չօգուզուն սիւրէր:

— Լաքին մնսիէօ, պէն բէք էյի եիւրիւեէպիլիրիմ:

— Պիլիեօրում, լաքին պէն եօրկունում:

— Օ հալտէ եալընըզ կիտէրիմ:

— Օլամազ, զիրա սիզի թաադիպ իտէն ատէմ, եինէ բէշինիզի պրազմազ:

Գօլարըն պու պիւրհանը՝ կէնճ գըզը հէր կիւնա մուգավէմէթտէն կէրի տուրտուրմահա միւստիտ օլմասըյլա, մէզպուրէ արզը թէպիմիեէթ իթտի, վէ Գօլար՝ գէվալը գըզը գուվէթլի պազըլարըյլա թուլթուպ արապահա կիրտիրտի, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արապա գաբուսունու գաբատը, Միւթէազըպէն քէմալը սիւրաթլէ եօլա չըգըլտը:

Սըրիզին տէհէթի օլ տէրէճէտէ իտի քի, արապանըն ֆէվգէլատէ չաբուգլուգլա գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ օլտուղու, վէ քէնտի էվինին նիւմէրօսու իլէ իգամէթ իթտիկի սօդալըն իսմի Գօլար թարաֆընտան արապաճընա պէեան իտիլմէմիշ իտուկի նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի:

Արապաճը՝ նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղունու էվվէլճէ պիլէն քիմնէլէր կիպի աթլարը գամշըլամադտա օլուպ, Բօն-նէօ-

Ֆիւն եօգարլարընտա վազը ըրխթըմար ճիհէթինէ վասըլ օլունտուգտա, Սըրիզ՝ պիր տէրէճէ քէնտինի պուլուպ նէֆէս ալմահա պաշլատը. լաքին օլ վազըթ արապանըն Սէն չայընտան կէչէճէք եէրտէ, սօլա տէօնտիւկիւնիւ, վէ սօլ սահիլին ըրխթըմարը պօսուոնտան սէրիան եիւրիւեիւպ, էնվալիտ գըլասը թարաֆընա իլէրլէտիկինի անլատը. Իմտի,

-- Փագաթ նէ՞րէեէ կիտիւօրուզ, արապաճը եանըլըօր. պէն թամբլ վարըչընտա իգամէթ իտէրիմ, տէտի.

Գօլար. - Պիլիօրում.

Սըրիզ. - Լաքին պիզ թանբլ վարըչընը արգատա պրագընօրուզ.

— Իհիթիմալ տըր. հալպուքի, հէր հանկը օլտան կիտիլիրտէ, եինէ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլուրուզ.

Գօլար, պիւտտէ մալիւմաթ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, սիւքիւթ իթտի. Սըրիզ իսէ քէնտինտէն չըգարագ,

— Մօ՛նսիէօ... մօ՛նսիէօ... պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւօրսուոնուզ. պուոնտան իլէրի կիթմէք իսթէմէմ... արապատան էնէճէեիմ, տէտի.

Սըրիզ գաբուսու աչըպ աթլամագ իսթէտի իսէ տէ, գաբու՝ չիւպհէսիզ կիզլի պիր եայ իլէ գաբալը օլտուղուոնտան, աչըլմաալ.

Պիչարէ Սըրիզ՝ տէհչէթլէ ըրխթըմարա աթֆը նազար իթտի. Օլէսնատէ ըրխթըմար իւգէրինտէ քիմնէ պուլունմաեըպ, պիչարէ գըզճըղազ՝ հէեճանընտան նաչի քէսպի զաաֆ իթմիչ օլան սէտասըյլա իսթիմտատ իթտի իսէ տէ, պիր ֆայտէ կէօրմէտի.

Գօլար իսէ, պիւա ֆիթուր պիր սիւարա եագըպ, կէնճ չիչէքճի գըղա,

— Գըղմ, քէնտինիգի պիհուզուր իթմէեին. գաբու սըգը սըգըեա գաբալը տըր, վէ սիզ տիչարը չըգամազսընըզ. Պուոնտան գաթլինազար սիգի իչիտէն պուլունմատըլընտան, պաղըրըպ չաղըրմանըզ պէյհուտէ տիր, տէտի.

Սըրիզ. - (մէյեուսիեէթի ագիմէ իլէ էլլէրինի օվուչտու.

րարագ վէ ընճա իտէրէք.) Մօնսիէ՛օ... մօնսիէ՛օ... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուղ... պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուղ... պէն սիզէ նէ՞ եաբարմ:

Գօլար. - (նէզաքէթ վէ հիւրմէթլէ.) էկէր պէնի պէշ տագըգա տինլէմէք իսթէրսէնիզ, սիզէ հիշ պիր ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէտիկիմի անլարսընըզ:

— Սիզի տինլէմէ՞ք մի... լաքին պէնտէն իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Պէն Լէօնուլն տօսթուեուամ:

Սըրիզ՝ պու իսմի իշիթտիկինտէ, հէեէճանը պիր տէրէճէ թէսկին օլուպ, Գօլարըն եիւզիւնէ պագարագ,

— Օ հալտէ պէնի նի՛շին էվիմէ կէօթիւրմէեօրսունուղ, տէտի:

— Զիւնքի կէօթիւրէմէմ:

— Ֆագաթ մօնսիէօ՛...:

— Լէօն ազիմ պիր մուխաթարա իշինտէ տիր. էկէր պէնտէն ֆիրար իշէ էվինիզէ կիթմէկէ թէսատտի իտէրսէնիզ, Լէօնու էօլիւմ թէհլիքէսինէ իլգա իթմիշ օլուրսունուղ:

Սըրիզ. - (ագլը պաշընտան կիտէրէք վէ Գօլարըն զարիպ սէօլլէրինտէն հիշ պիր շէյ անլաեամաեարագ.) Լէօնու էօլիւմ թէհլիքէսինէ՞մի իլգա իթմէք...

— Էվվէթ մատմազէլ:

— Ֆագաթ պու թէհլիքէ նէ՞ տիր, վէ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Պու էօյլէ պիր սըրը տըրքի, սիզէ սէօյլէեէմէմ: Եալընըզ շու գատարը տիեէպիլիրիմքի, էկէր սիզ պանա թէմամիյլէ իթաաթ իթմէզսէնիզ, նիշանլընըզ պիր տախի կէօրմէեէճէքսինիզ, եարընտան էվվէլ էօյէճէք տիր:

Սըրիզ, սօն պահարըն ըիւզկեարընտան տէօքիւլէն աղաճ եարագլարը կիպի տիթրէեէրէք, վէ սէսի գըսըլարագ,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, իսթէտիկինիզի եաբարմ: լաքին ընճա իտէրիմ, Լէօնու գուրթարըն, տէյի պէեան իյլէտի:

— Իշթէ շիմոի ագիլանէ հարէքէթէ պաշլատընըզ: Եօյլէ

խոսեց պուրատա եանըմտա օթուրուն, ըահաթսըզ օլմանըն, աղլամանըն, վէ խուսուսիյէ պանա պիր թաղըմ պիհուտէ սիւալլէր արզ իթմէին, չիւնքի սիզէ ճէվապ վէրէմէմ:

Սըրիզ. - (ըհնա իտէրէք.) Մօնսիհօ, Ալլահ աշգընա օլուն սիզէ եալընըզ պիր շէյ սօրաճաղըմ:

— Սօրուն:

— Իքի սաաթ էվվէլ գըզգարընտաշըմտան պիր թէզքիրէ ալտըմ:

— Պազգարատա՞ն սը:

— Էվվէթ, գըզգարընտաշըմ, պու թէզքիրէտէ, քէնտիսինին պիւեիւք պիր թէհլիքէ իչինտէ պուլունտուղունու, վէ էկէր Սէրբանթ սօգաղընտաքի խանէտէ եարտըմընա կիթմէսէմ... տէյի եազմըլ իտի:

Գօլար. - (սախթէ պիր հիատէթ իրանէսիյէ.) Գըզգարընտաշընըզ ֆէնա պիր գարը տըր...

— Գըզգարընտաշըմ մը... Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Տիմէք իսթէեօրումքի, գըզգարընտաշընըզ սիվէ գարշը ալչազնա պիր տուզազ գուրմուշ տուր, վէ պահս իթտիկի թէհլիքէինն էսէրի պիլէ մէվճուտ օլմանըպ, մահզա օ ալչազ Պօրէհօեա սիզի թէսլիմ իտէրէք մահվընըզը թասմիմ իթմիշ տիր:

Սըրիզ. - (հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարազ.) Սիւպհան Ալլահ, պու տէտիկինիզ գապի՞լ մի տիր:

— Էվվէթ, ֆազաթ գըզըմ, պունտան զիեատէ սէօզ սէյլէեէմէմ. եօգսա պէնիմ, Լէօնուն վէ պէլքի տէ սիզին հանաթլարըմըզը մուխաթարաեա իլգա իթմիշ օլուրում:

— Ա՛հ, էկէր իսթէրսէնիզ պէնի էօլտիւրին, ֆազաթ Լէօնա հիշ պիր ֆէնալըզ իթմէին:

Գօլար՝ մէրգումէնին էլինի թութուպ մուհապպէթլէ սըգարազ,

— Հիշ պիր շէյտէն գօրգմանըն. հէր շէյի անլատըղընըզտա, հէր շէյի սիզէ սէյլէեէպիտիկիմտէ, տօսթունուզ օլտուղումու անլաեաճազսընըզ, տէտի:

Պոս միւրեալէմէ էսնասընտա մէրգումարըն րաքիպ օլ-
մուշ օլտուգլարը արապա ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գաթը մէ-
սաֆէ իթմէքտէ իտի :

Կիճէ գարանլըգ օլուպ , սիճիմ կիպի ինճէ պիր եաղմու-
րուն տանէլէրի տիւշմէեէ պաշլամագտա , վէ եալընըղ արա-
պանըն իքի ֆէնէրինին ըշըղը սօգաղը թէնվիր իթմէքտէ օլ-
մասըյա , Սըրիզ՝ պու սաեէտէ քէնտի զասիպինին եիւզիւնիւ
կէօրէպիլմէքտէ իտի : Գօլար , հէր տիւրլիւ ահվալէ կէօրէ
թէպէտտիւլէ մէյեալ պիր պագըշը օլմասըյա պէրապէր ,
սահիպի նամուս օլտուղու հագգընտա պիր տէրէճէ թէնմի-
նաթ սաեըյան ասքէրի թավըլընը մուհաֆազա իթմիշ իտի ,
վէ Ոըրիզին գարշըսընտա օլ տէրէճէ հիւրմէթ վէ իսթիգա-
մէթ իւզրէ պուլունուեօրտու քի , պիշարէ գըղճըղազ , անըն ,
քէնտի սէվկիւլիւ նիշանլըսը պուլունան Լէօն Բօլան հագգըն-
տաքի տօսթլուղունա ինանտը , վէ պու միւլահազա , մէզպուրէնի
պիր աղ միւսթէրիհ գըլտը : Տիկէր թարաֆտան էօյլէ կիճէ
վագթը վէ խալի պիր մահէլլտէ մէզպուրէնին եանընտա
պուլունտուղու հալտէ , մուամէլէի ճէպրիեէ իճրասընա միւր-
թէտիր իքէն , պու եօլտա մուամէլէտէն կէրի տուրմասը , անըն ,
պուլունտուղու ահվալը զարիպէ արասընտա հագգըգէթէն
տօսթու վէ համլիյի մուլիսի օլտուղունա քէնտիսինի իսքեաթ
իթտի :

Պու սըրատա արապա պիր խայլի մէսաֆէ գաթ իթմիշ
օլտուղունտան , կէնճ գըղ ,

— Պէնի ուզագ եէրէ՞մի կէօթիւրիւեօրսունուզ , տէյի
սիւալ իթտի :

— Խա՛յր , պիր սաաթտան մահէլլի մագսուտէ վասըլ
լուրուզ :

— Փագաթ կիթտիկիմիլ եէր նէ՞րէսի տիր :

— Սուս օլուն , մատմագէլ , պու խուսուստա սիզէ հիշ պիր
շէյ սէօյլէեէմէմ , Հէմտէ շու տագըղատա կէօզլէրինիզի պաղ-
լամագըլըղմ լագըմ տըր :

Սըրիզ . - (տէհշէթ վէ նէֆրէթլէ .) Նէ՞ տիւեօրսունուզ :

— Պանա իթաաթ իթմէք իւզրէ սէօզ վէրտիկինիզի ունուտո՞ւնք օրմուսունուզ: Իմոի, եա միւթի օլուն, եօգսա լէօն...

Մէրգում պէօյլէ տիեէրէք ճէպինտէն պիր պօղազ մէնտիլի չըգարտը, վէ սէօզիւնիւ իքմալ իթմէզտէն, Սըրիզ խասթա չօճուգլարա մախսուս լէթաֆէթ վէ իթաաթլա,

— Իսթէտիկինիզի եաբըն, տէտի:

Գօյար՝ մէրգումէնին կէօզլէրինի պաղլատը, վէ մէզքիւր պօղազ պաղընը պաշընըն արգասընտան գուվվէթլիճէ տիւեիւմէեէրէք,

— Նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղումուզու կէօրմէեէ չալըշմաեըն, էօգսա տահա զիեատէ ուզուն միւտտէթլէ եօլտա գալըրօընը, տէտի:

Սըրիզ տիթրէմէեէ պաշլատը: Պու շէյլէր քէնտիսինէ օլ գատար զարիպ կէօրիւնիւեօր իտի քի, կէօզլէրինին ըշըղընտան պու սուրէթլէ մահրում գալտրղը հալտէ, տէհէթլի պիր ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ պիր ազտան թարլ վարըշընտա քեային քէնտի օտաճըղընտա, պէեազ գալիգօ գումաշընտան մամուլ բէրտէլէրի ալթընտա, վէ կիւնէշին իլք զիեալարը նիւմաեան օլտուղու էսնատէ սապահ շարգըսը օգուեան գոշլարընըն գաֆէսինտէն իքի ատըմ ուզագտա օլարագ ուեանաճաղընը զանն իթմէկէ պաշլատը:

Ճագաթ արապա էլան մունթագամէն եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլմասըյլա, Սըրիզին էվհամը զայիլ օլուպ, ֆիլվագը արապա իշինտէ վէ պիր թագըմ տէհէթլի ահվալտէն միւպհէմ սուրէթտէ պահս իտէն պիր ատէմին եանընտա, վէ կիճէնին օրթասընտա խալի պիր եօլ իւզէրինտէ, կէօզլէրի պաղը օլտուղունու, վէ նէրէեէ կիթտիկինի պիւմէտիկինի անլատը:

Պիչարէ գըզճըղազ պու հալի անլամասը իւզէրինէ, պէլքի օլ վագթա գատար հիսս իթմէմիշ օլտուղու թէէսսիւր վէ հեեէճանը հիսս իթտի:

Գօյարըն՝ Պագգ արա հագգընտա սէօյլէտիկի սէօզլէր ֆիք-

րինէ կէլիեօրտու, վէ հէր նէ գատար օ սէօղէրին շայեանը թէէսսիւֆ մանէասընը րէտտէ չալըչմագտա իտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան չօգ տէֆա Պազգարանըն, ախէազը պօզուզ գատընլարըն կէչիրտիքլէրի բարլազ էօմիւրտէն պահաւա, քէնտիսինի Լէօն Բօլանտան, ֆազիւր ֆազաթ նամուսլու էօմրիւնտէն աերըմաղա չալըչաղընը տէրխաթըր իթմէքլէ, Գօլարըն սէօղէրինի մագրուըն հագըզէթ պուլմագտա իտի:

Սըրիզի գըզգարընտաչընը սէվէր իտի, վէ կէրչի անը գուսուրլարը իչին իթապ վէ մուախէզէ իթմէկէ ճէսարէթի եօգ իտի իսէ տէ, հալինէ թէէսսիւֆ իտէր, վէ քէնտիսի օնա սատըզ օլտուղու կիպի, անըն տա քէնտինէ մուհապպէթի խալիսանէսի օլտուղունու զանն իյլէր իտի:

Իմօթի, Պազգարանըն քէնտիսինէ եալան սէօյլէմիշ, վէ մահզա սըր Վիլիամըն պիրտէն պիրէ զահիր օլմասը իւզէրինէ էլինտէն գուրթուլմուշ օլտուղու օլ մէքրուհ իհթիեարա քէնտինի թէսլիմ իթմէք իւզրէ նիշանլըսընտան աերըմագ իսթէմիշ իտուկինի տիւշիւնտիւքճէ, պիշարէ գըզըղաղըն նէ տէրէճէ քէտէր վէ էլէմ հիսս իտէկէտիկի պէեանէ հաճէթ տէյիլ տիր:

Կէրէք պու միւլահազաթ վէ կէրէք զուհուրա կէլէն ահվալը ֆէճիէ վէ զարիպէ խաթըրէլէրի՝ Սըրիզի պիր նէվ ուեուշուգլըզ հալինէ կէթիրտիկինտէն, մէզպուրէ, անճագ Գօլարըն սէսի իլէ պու ուեուշուգլուղունտան աերլար. չիւնքի արապա տուրտուղունտա, Գօլար,

— Կէլտիք մատմաղէլ, ուեանընըզ, տէտի:

Գօլար, պու սէօղիւ սէօյլէմէքլէ, ֆիլվազը Սըրիզի ուլգուտա զանն իտիեօրտու: Լաքին մէզպուրէ, «Ուեուշուգլունում», տէյի ճէվապ վէրտի, վէ Գօլար տա,

— Եէրիմիզէ վասըլ օլտուգ, մատմաղէլ, աեաղա գալըն վէ էլիմի թութուն, տիեէրէք, իւք տէֆա արապատան աչաղընա քէնտիսի էնտի, վէ կէնճ գըզը տա գուճագլաեարազ էնտիրտի:

Օլ էսնատէ հէնուզ չէֆֆագ սէօքմէքտէ օլուպ, վիլիամս
սըն վէքիլի քէնտի քէնտիսէ,

— Խըզմէթիմի լաեղգըյլա իյֆա իթտիմ. պու գուշ թամ
վագթընտա գաֆէսինէ կիրէճէք տիր, տէտի:

Արապանըն տուրմուշ օլտուղու մահէլլ խալի պիր նէվ
տէրէ իչի օլուպ, ճիվարլարտա էվ պուլունտուղունու իրաեէ
իտէր հիչ պիր զիեա էսէրի կէօրիւմէեօրտու: Հալպուքի
արապա, պիւեիւք պիր տիվարըն եանընտա տուրմուշ, վէ
մէգքիւր տիվարըն օրթասընտա պիր գարու աչըլմըշ օլուպ,
պունուն՝ ճէսիմպիր պինանըն գարուտու օլտուղու զանն իտիլ-
մէքտէ իտի:

Գօլար. — (Սըրիզէ.) Մատմազէլ, շու սօվուգ եաղմուր ին-
սանըն իլիքլէրինէ գատար թէէսսիր իտիեօր. լաքին թէէմին
օլուն, պիր ազտան սըճագ աթէշին գարշըսընտա պուլունա-
ճագսընըզ:

Սըրիզ. — (քէնտիլէրինտէն վագ կէչէրէք եաշաեանլարա
մախսուս սօվուգ գանլըլըզլա.) Պէն իւշիւմէեօրում:

Գօլար. — Կէլինիզ:

Մէրգում, մէգքիւր գարուեու չալմասըյլա, գարու տէր-
հալ աչըլտը:

Գօլար, Սըրիզին էլինտէն թութարագ իչէրի կիրիպ,
վասի պիր պաղչէ տէրունինտէ պուլունտուքի, պունուն թա
նիհաեէթինտէ, պէեազ տիվարլարը պիւեիւք աղաճլար իլէ
մուհաթ օլարագ պիր քէօշք միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Գօլար, քէնտի քէնտիսէ,

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, պու կիպի
խալի մահէլլէրի պուլմագտա պիզիմ գարթան բէք մահիր
տիր: Ինսան, պուրատա, քէնտիսինի, չէհիրտէն եիւզ ֆար-
սախ ուզագտա տըր զանն իտէր, տէտի:

Սըրիզին կէօզլէրի էլան պաղը օլուպ, ֆագաթ եիւզիւ-
նին՝ սէրթ վէ եաղմուրլու պիր հավաեա գարշը պուլունմա-
սընտան, վէ պաստըղը մահէլլ եումշագ թօրագ օլմասընտան,
պաղչէ իչինտէ օլտուղունու անլատը:

Գօլար, տախմա մերդումէնին էլինտէն թուլթարագ, պիր դաչ ատըմ իլէրի կէօթիւրտիւկիւ սըրատա,

— Գօրգմաեըն, մատմաղէլ, սէրպէսթճէ եէրէ պատըն, տէտի:

Այնի վագըթտա Սըրիզ ուզագտան պիր սէս իշիթտի քի, քէօյիւլէրին կիեինտիքլէրի ալթը աղաճտան մամուլ գուն-տուրալարըն սէսինէ միւշապիհ օլտուղու հալտէ, բէյ տէր բէյ եագլաշմագտա, վէ օ սէս եագլաշտըգճա, Գօլար տա Սըրիզի տախմա էլինտէն թուլթարագ օնա տողրու իլէրլէմէքտէ իտի: Նիհաեթ, հէր իքի թարաֆ պիրպիրինէ ըասթ կէլէրէք, կէնճ գըզ, արալարընտա շու պիր դաչ քէլիմէեի իրատ իթ-տիքլէրինի իշիթտի:

Գօլար. — Իշիթէ պէքլէնիլէն գուշու կէթիրտիմ:

Դապա, ֆագաթ գատընա մախսուս օլմաեան պիր սէս: Դաֆէս մունթաղամ օլտուղունտան, իւզէրինէ լաեըգըլա նէզարէթ իտիլէպիլէճէք տիր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Գօլար՝ Սըրիզին էլինի գօյ-վէրիպ,

— Ալլահա ըմարլատըգ մատմաղէլ, կէօզիւնիւզտէքի պա-ղը շիմտի սէօքէպիլիրսինիզ, տէտէ, վէ Սըրիզ տէրհալ էլինի մէգքիւր պաղա կէօթիւրիւպ, տիւեիւմիւնիւ չէօզտիւ, վէ կէօզլէրիլէ պագապիլմէք իգթիտարընը իսթիհսալ իտէր իթմէլ, սէրիան վէ մէրագլէ էթրաֆա աթֆը նազար իլլէտի:

Շէֆֆագըն իւք զիեալարը սաեհսինտէ, պիչարէ գըզը-ղազ, էթրաֆը տիվարլար իլէ էօրիւմիւշ, վէ խարիճտէն իչէ-րիսինին կէօրիւմէսինի մէն իտէն գալագ աղաճլարըլա տա տիվարլարը իհաթա օլունմիւշ վասի պիր պաղչէնին օրթասըն-տա պուլունտուղունու անլաեապիլտի:

Դարըսընտա իքի գաթլը քիւշիւք պիր էվ պուլունուպ, պունուլն էթրաֆը պիւեիւք աղաճլար իլէ իհաթա օլուն-մուշ օլմասըլա, եագըն իլք պահարտա, պունլարըն եէշիւ եաբրագլարը օ էվի նըսֆէն մուհաֆագա իտէրլէր իտի: Տիօ

վարլարըն իւզերինտէն, վէ սաիր թարափլարտան պաղըլտը-
ղընտա, տաղ կէօրիւնտիւկիւնտէն, էվ իլէ պաղչէնին պիր
տէրէ օրթասընտա պուլունտուղու զանն օլունուր իտի:

Վէլհասըլ հիչ պիր ճիհէթտէ տիկէր պինա էսէրի օլմա-
տըղընտան, Սըրիզ, Բարիստէն տէօրթ եիւզ քիլօմէթրօ ու-
զազտա, էհէմիսէթսիզ պիր վիլաեէթին խալի պիր մահէլ-
լինտէ պուլունտուղունու զանն իլլէտի:

Կէնճ գըզ պիրինճի թէտգիզ վէ թէճէսսիւստէն սօնրա,
եարը աչըզ պրազըլմըլ օլան քիւչիւք գաբուեա տօղրու ֆի-
րար իթմէքտէ պուլունան Գօլարըն քէնտիսինի թէսլիմ իթ-
միշ օլտուղու զարիպ մախլուգա պազմանա պաշլատը:

Պու մախլուգ էրքէ՞ք մի, եօգսա գատը՞ն մը իտի: Սը-
րիզ՝ գարչընտա սագալսըզ վէ հէման տազ գաֆալը, վէ
լէհէճէսի սարարմըլ վէ եիւզիւնտէ տէրին վէ չիրքին չիզիկէր
հասըլ օլմուշ պիր նէվ իհթիեար կէօրտիւկիւնտէ, իւք տէֆա
քէնտի քէնտիսէ իթտիկի սիւալ պունտան իպարէթ իտի:

Մախլուգը մէզպուրըն կիեինմիշ օլտուղու էսվապ՝ նէ՝
էրքէք վէ նէ՝ գատըն էսվապը օլուպ, պաշընը՝ ինճէ, վէ
էսկի մատրաս գումաշը իլէ էօրթմիւշ վէ թա թէրէսինտէն
ճէնօվալը գատընլար միսիլլու տիւեիւմիէմիշ, վէ ալթտան
ֆիսթա՞ն մը եօգսա բանթալօ՞ն մը կիեինմիշ օլտուղունու
պէլլի իթմէեէճէք սուրէթտէ ուղուն պիր մանթօեա սարըլ-
մըլ, վէ աեագլարընտա պուլունան թախթա գունտուրանըն
իչինէ չօրապ մագամընտա պիր միգտար սաման տօլտուր-
մուշ իտի:

Մախլուգը մէզքիւր թախմինա ալթմըլ եաշընտա, օր-
թա պօլլու, շէքիլսիզ սուրէթտէ շիշման, սիմասը գօրգունճ
վէ ֆէնալըղը միւպէյեին օլուպ, աղզը՝ զալիմանէ պիր թէ-
պէսսիւմիւ իրաեէ իթմէքտէ վէ իսքիրթօ իլէ միւլէմմա օլան
սէրիսչլար կիպի բէրէլէմէքտէ, կէօզլէրի ուֆազ, չուգուր
վէ քէտի կէօզիւ կիպի մալի, վէ էթրաֆը վահշի հայվան-
լարա մախսուս գըրմըզը իտի:

Սըրիզ՝ պու տէհէթլի թասվիրի կէօրիւր կէօրմէզ, թա-

պիի պիր նէֆրէթ իլէ ըրւճաթ, վէ հիսս իտէկէլտիկի տէհէթի
րէֆը սէտա իլէ իզհար իլլէտի:

Գատըն սընըֆընտան օլան պու ճատը, շու եօլտա իֆա-
տէեէ աղաղ իթտի:

— Մինիմինի գըզըմ, պէնտէն գօրգո՞ւ եօրմուսունուզ,
Սահիհ տիր քի պէն սիզին կիպի կիւզէլ վէ պէեաղ տէյիլիմ:
լաքին վազթիլլէ պէն տէ էբէյիճէ պիր շէյ իտիմ: Եիրմի սէ-
նէ ագտէմ տուլ մատամ ֆիբարըն տա տէեէրի վար իտի:

Գատէհու. մէզպուրէ ճանվէրլէրին խըրլամասընա միւշապիհ
պիր թարգտա վահշիեանէ կիւլտիւկիւնտէն, Սըրիզ օլ տէրէ-
ճէ գօրգտու քի, գայմագ իսթէտի, ֆագաթ ճատը գարը՝
չագըլ թաշլարըյլա գաբլանմըշճասընա սերթ օլան էլի իլէ
պիշարէսին եուճագ վէ նազիք էլինի թուլթուպ,

— Նէ՞ օ գըզըմ, շիմտիտէն Բարիսէ ալտէթ իթմէ՞ք մի
իսթէեօրսունուզ. պուրատա ֆիբար խաթուն իլէ գալլպ,
պիր աղ էթմէք եէմէկի վէ պիր ազտա շարապ իշմէկի արգու
իթմէ՞զմիսինիզ. Հայտէ, գըզըմ, կէլին: ֆիբար խաթուն էյի
պիր գատըն տըր, տէյի պէեան իլլէտի, վէ Սըրիզին էլինի
մէնկէնէ իշինտէ սըգարճասընա գալիէն թուլթուպ, ճէպրէն
էվէ տօղրու կէօթիւրտիւ:

Ձէվալլը գըզճըղաղ տիզլէրի տիթրէմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ, սըր վիլիամըն վէքիլի պաղչէսին տիկէր ուճունա վասըլ
օլտուղու սըրատա, ազիմ պիր գօրգու քէնտիսինի իսթիւա
իթմիշ օլարազ:

— Գօլա՛ր... մօնսիէօ Գօլա՛ր... տէյի պաղըրտը:

Լաքին Գօլար իշիթմէտի, եախօտ իշիթմէեօր կիպի կէօ-
րիւնէրէք, քիւշիւք գաբուտան նապէտիտ օլտու, վէ մէզքիւր
գաբուեու արգատան գաբատը:

Ճատը գարը իսէ,

— Կէլին պէնիմ տիւպէր գըզըմ, սիզի գըյմէթտար պիր
ինճու կիպի գաեըրաճաղըմ, տիեէրէք, մէզպուրէեի սիւրիւք-
լէմէքտէ իտի:

Սըրիզ, օլ մէքրուհ գարընըն չէհրէսինի կէօրմէմէք իշին,

կէօղէրինի եարը գաբաեարագ, եիւրիւմէքլէ տէյիլ, ատէ-
թա չէքիպ չէքիշտիրիէրէք, զիքը իթտիկիմիզ խանէեէ վասըլ
օլտու, վէ օրատա ճատը գարը՝ մէգպուրէեի ալթ գաթտա,
տէրունինտէ թօրրագ մանկալ պուլունան պիր նէվ մաթպա-
խա կիրտիրիպ, օճաղըն քէօչէսինտէ գօնմուշ օլան էսկի
պիր գօլթուգլու իսկէմէեէ տօղրու եիթէրէք,

— Գըզըմ, իւշիւմիւշսինիւզ, վէ ֆիսթանընըտա թէ-
մամիյլէ ըսլանմըշտըր. իմտի պուրատա օթուրուն տա ըսը-
նըն, տէտի:

Սըրիզ էլան տիթրէմէքտէ օլմասըյլա, ճատը գարը, իս-
թիհզաքեարի, ֆագաթ լաթիֆ պիր թարզտա,

— Գըզըմ, պիր չէյ իշմէք իսթէ՞րմիսինիւ. սօվուգ հա-
վատա պիր տամլա իշկինին ինսանա պիւեիւք ֆայտէսի օլուր,
տէտի:

Սըրիզ. - (կէօղէրինի եօգարը գալտըրմաեարագ.) Թէ-
չէքքիւր իտէրիմ, իշկիեէ իհթիեաճըմ եօգ տուր:

— Իսթէրսէնիզ սիգէ պիր բարչա էթմէք վէրէեիմ:

Սըրիզ, անը տա ըէտտ իթտիկինտէն, ֆիրար իսմինտէ
օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ գարը, սէօղիւնէ տէվամլէ,

— Մատէմքի գարնընըլ աճըգմամըշ, վէ սուսամամըշսը-
նըզ, օ հալտէ կէլին, հիշ տէյիլ իսէ եաթաճագ օտանըզը
կէօսթէրէեիմ, տէտի:

Սըրիզ. - (պիրտէն պիրէ տիթրէեէրէք.) Եաթաճագ օ-
տա՞մ մը. վայ պէն պուրատա՞մը գալաճաղըմ:

— Էվվէթ գըզըմ:

Սըրիզ. - (մէյեուսիեէթլէ.) Լաքին պէն պուրատա գալ-
մագ իսթէմէմ, Բարիսէ ալտէթ իթմէք իսթէրիմ:

— Օհօ՛... գըզըմ Բարիս պուրատան չօգ ուղագ տըր.
մինիմինի աեագլարընըզը եօլտա պրագըրսընըզ:

— Խայր, խայր, Բարիսէ ալտէթ իտէճէք գատար գուվ.
վէթիմ վար տըր. բէք զիեատէ եօրուլուր իսէմ, օթուրուպ
եօրկունլուգ ալըրըմ:

Ֆիրար խաթուն, պու սըրատա էօյլէ պիր թարզտա, դէ-

վալը գըզըզող տէտի, վէ օ եօլտա սախթէ պիր աճըմագ-
լըգ հիսսի իպրազ իթտիքի, Սըրիզ ինանարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ, Բարիսէ կիտէճէք գատար իգթի-
տարըմ վար տըր. Լէօնա գավուշմագ իսթէրիմ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

— Լէօն մու. գըզըմ Լէօն թէսմիեէ իթտիկինիզ քիմնէ՝
աշըգընը՞զ մը տըր:

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞մաեօրմուսունուզ:

— Խայր, ասլա թանըմամ, Զէնկի՞ն մի տիր:

Սըրիզին երևզիւ հիտտէթինտէն նաշի գըզարարագ,

— Մատամ, պէնի քի՞մի գանն իտիեօրսունուզ, տէտի:

— Սիզի, իրատէթի քէյֆիեէսինի իճրա իտէն կիւզէլ
պիր գըզ զանն իտիեօրում:

Սըրիզ, հիտտէթի արթարագ, - Լաքին սիզ էկէր Լէօնու
թանըմագ իսէնիզ, հագգընտա հիշ պիր շէյ պիլէմէզսինիզ,
տէտի:

— Պէ՞ն մի, ֆագաթ պու խուսուստա նէ՞ պիլմէքլիկիմի
իսթէեօրսունուզ:

— Աճա՛յիպ, Գօլարըն պէնի պուրաեա կէթիրմէսի, նի-
չանլըմ օլան վէ եագընտա զէվճիմ օլաճագ պուլունան Լէօ-
նուն ազրիմ պիր մուխաթարատա օլտուղու իչին իտուկինի
սիզէ սէօյլէ՞մէտի մի:

Ֆիրար կիւլէրէք,

— Սահիհէն Գօլար սիզէ պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէտի՞մի
տէտի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սիզ տէ օնա ինանտընը՞զ մը:

Սըրիզ ագլը պաշընտան կիտէրէք,

— Տիմէք սէօյլէտիկի տօղրու տէյիլ տիր, տէյի պէեան
իյլէտի:

Ճատը գարը կիւլմէսինէ տէվամ իլէ,

— Հագըգէթէն Գօլար բէք զիեատտէ հայլազ տըր, տէտի:

— Մա՛տամ, մա՛տամ, Սլլահ աշգընա օլսուն, շուրասընը

պանա պիտի ընքի, պէն նի՞չին պօւրատա պուլունուեօրում. պէնի նէ՞ եաբմագ իսթէեօրլար.

Ֆիբար՝ կէնճ գըզըն գանընը պուզ կիպի քօնտուրան միւրացիճէ վէ տէհչէթլի պիր լէթաֆէթիլէ,

— Շիմտի սէօյլէրիմ գըզըմ. ղաեթ նամուսու վէ զէն, կին պիր զաթ սիզէ աչըգ օլմուշ... օ զաթ... անլարսընըզա՛... տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու, վէ սէօզիւնիւ իքմալ իթմէզտէն էվվէլ կէնճ գըզ,

— Տօղրու տէյիլ տիր, մատամ, տօղրու տէյիլ տիր... եախօտ տահա տօղրուսու հագգընըզ վար տըր... Էվվէթ, պիր իհթիեար, պիր ճանվէր պանա թէարրուզ իտիեօրտու, լաքին կէնճ պիր ատէմ հարտըմըմա կէլէրէք պէնի գուրթարտը վէ Դօլարա թէսլիմ իթտի, տէտի.

Ֆիբար. — (վահչի հայվանլարա մախսուս օլան կիւլմէսինէ տէվամ իտէրէք.) Դը՛զըմ, օ կէնճ ատէմ՝ իհթիեարտան սիզի գուրթարմըյ տըր. իչթէ հագգէթի հալ. Պուրասը տա անըն խանէսի տիր.

Սըրիզընէֆը սէտա իտիպ, պայկըն հալտէ եէրէ սէրիտի.

20

Շիմտիլիք Սըրիզի թէրքլէ, Պագգարանըն օտասընտան բօլիս գօմիսէրինին մէմուրլարը մարիֆէթիլէ չըգարըլտըղընը կէօրտիւկիւմիւզ Ֆէրնան Բօշէեէ նագլը քէլամ իտէյիմ.

Ֆիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա օլ գատար ղարիպ վազըլար եէկտիկէրինի թաագգիպ իթտի.քի, պիչարէ տէլիգանլը պիր արա միւտհիչ պիր ըիւեա՞մը կէօրիւեօր օլտուղընու տիւչիւնտիւ իսէ տէ, զուհուրա կէլէն չամաթա իւզէրինէ գօջուպ կէլէն վէ ախզ ու կիրիֆթ օլունմասընտան տօլաեը

Թէպէճիւպտէ գալմըջ օլան Պագգարանըն խըզմէթքեարլարը միեանընտա պուլունտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ , ույգուտա օլմանըպ ուեանըգ օլտուղունու , վէ ելլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ վուգուա կէլէն ահվալին թէմամիլլէ հագըգէթ իտուկինի իգրարէ մէճպուր օլտու :

Ֆէրնան Բօչէ , քէնտինին պիտուչ օլմասը հիսսինէ իսթինատէն , պիր արա բօլիս մէմուրլարընա գարչը մուգավէմէթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , պունլար իւչ քիչի օլուպ , իւչիւ տէ գուվվէթլի քիմնէլէր օլտուգլարընտան , պիչարէեի տէրհալ տաիրէի իթաաթա կէթիրէպիլտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրի իսէ , սէրթ ֆագաթ նագիքեանէ սուրէթտէ ,

— Մօնսիէօ , մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթինիզ քեամիլէն պէյհուտէ տիր . հաթթա գանունա իթաաթսըզլըգ սուրէթլլէ վագիեթինիգի տահա զիեատէ աղըրլաշտըրաճագտըր . իմտի պանա իթիմատ իլէ հիւննի ըրլանըզլա պէրապէրիմիզճէ կէլին . Խալիպանէ թէմէննի իթտիկիմ վէճհլէ , էկէր պիտուչ վէ պէրի իւզգիւմմէ օլտուղունուզ սահիհ իսէ , պիթաւրաֆլըղըյա պէրապէր ֆիրասէթի տէրքեար օլան ատալէթ՝ ազ վագըթտա ասըլ միւթթէհիմի պուլարագ , պիզի սալը վէրէճէք տիր , տէտի :

Գուվլէի պէտէնիեէլէրի թիւքէնմէեէ պաչլատըղընտա նէվիմա մանէվի պիր թագաթսըզլըղա տիւչար օլան քեաֆֆէյի սինիլլի վէ չաբուգ թահրիք օլունան քիմնէլէր կիպի , Ֆէրնան Բօչէ տէ հէր կէօնա մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ , պաղչէ գաբուսունտա պէքլէմէքտէ օլան արապաեա գատար կիթտի , վէ գօմիսէր՝ մէրգուսուն եանընտա , մէմուրլարտան իքիսի գարչըլարընտա վէ իւչիւնճիւսիւ տէ արապաճընըն իսկէմլէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա , արապա՝ գօմիսէրին էմրի իւզէրինէ եօլա չըգտը :

Ալէսսէվիեէ ատի պիր խըրսըզլըգ վուգու պուլտուղունտա , բօլիս գօմիսէրլէրի եէրլէրինտէն պիլէ գըմըլտանմաեըպ , մալէթլէրինտէ պուլունտան մէմուրլարտան պիրի վասըթթասըյ :

լա խըրսըզը ախզ ու կիրիֆթ իթտիրիրէր իտի . լաքին պու վագըւատա ուսու վէ առաթը ճարիեէ խիւաֆընտա օլարագ , բօլիս գօմիսէրինին , մազնունու , իւք իսթինթագը պիր միւս-թէնթիգ հուզուընտա իճրա գըլընմագ իւզրէ պիզղաթ Ջապ-թիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրմէսի , սիրգաթը մէզքիւրէնին ղաեէթ վէխիմ վէ միւսթէսնա սիրգաթլարտան օլմասը իչին իտի :

Ձէնտ տագըգա գատար Ֆէրնան , գուվվէթտէն տիւշ-միւշ օլարագ , հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէեէրէք վէ պիր թարաֆա պիլէ պագմաեարագ տուրտու : Օ անէ տէկին ումումուն իթի-պարընը գագանմըզ պուլունան նամուսյու պիր քիմնէ իչին խըրսըզըզ իթհամը , պէլքի պիր գաթըլկեահտան զիեատէ տէհչէթպախչ օլուպ , իշթէ պէօյլէ պիր սըրատա պիչարէ տէլիգանլը , օլմուշ պիթմիշ վագըւալարը , եանի տահա պիր կիւն էվվէլ նիշանլըսը վէ ֆէվգէլատէ սէվկիւլիւսիւ օլան էր-մինին թահգիրամիզ մէքթուպունու , վէ ալէյհինտէ վագը օլաճագ էմարէլէր իչինտէ էն աղըրը օլմագ իւզրէ , Սէն-Լուի սօգաղընա տօղրու . գօշտուղու զէման , թէլաչը արասընտա պէրապէրինճէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու Մ . տը Պօրբէօնուն սանտըգ անախթարլարընը , վէլհասըլ ատէթա թէճէննիւն իթմիշ պուլունտուղու կիճէտէ , տահա պիր կիւն էվվէլ թա-նըմատըզը վէ խանէսինէ նասըլ կիթտիկինի պիլմէտիկի գա-րընըն խանէսինտէ եաթմըշ օլտուղունու միւլահազա իթտիք-ճէ , տէհչէթի ազիմէ հիսս իյլէմէքտէն քէնտիւի մէն իտէմէ-մէքտէ իտի : Պու սօն միւլահազա , Ֆէրնան իչին , հագգընտա իոնատ իտիլէն խըրսըզըզ իֆթիւրասընտան զիեատէ վէխիմ վէ միւտհիշ օլուպ , չիւնքի քէնտիւի էրմինին նիշանլըսը օլ-տուղու հալտէ , Պագգարա նամընտա պիր գարըեա մէնսուպ տիմէք իտի , վէ անըն խանէսինտէ թէվգըֆ գըլընմըշ օլտու-ղու , իսթինթագընըն իլանը իլէ , էլան ֆէվգէլատէ մուհապ-պէթի պուլունտուղու էրմինին գուլաղընա աքս իտէճէք իտի : Պու միւլահազա իւզէրինէ , Ֆէրնան , մատմագէլ տը Պօր-բէօ իլէ քէնտի արասընտա եարը աչըլմըշ պիր կիրտուպ կէօր-

տիւրի, վէյէվ պէրաէթինի խալաթ իթսէ, եինէ օ կիրտա-
պը կէչմէք գապիլ տէյիլ իտի:

Ս, վազըթ ըուհսուզ, ագըլըզ վէ հալ ու վազիեթին-
տէն պիտապէր պիր ճիսմ միսլլու, քէնտիսինի նէ' միւտա-
ֆաա իթմէկի վէ նէ' տէ մուհաֆըզլարընըն էլինտէն գուր-
թուլմանը տիւշիւնէմէեերէք, անճագ մահվիեթ չուգուրու-
նուն, գարչըսընտա աչըմըշ օլտուղունու կէօրէրէք, գաթըլկեա-
հա կէօթիւրիւլէն պիշարէլէր մագամընտա բօլիսնէզարէթինէ
կէօթիւրիւլտիւ, վէ կէօղէրինի աշաղը էեերէք վէ վիճուտի
տիթրէեերէք, մուվագգաթ թէվգըֆիսանէնին գարանլըզ
քէմէրէրի ալթընտան պիւմիրուր, թէվգըֆ իլամընը տինէ-
տի իսէ տէ, հիշ պիր սէօզ իշիթմէտի, վէ անճագ զընտան
գարուսու գարանընճա, պիր տէրէճէ տիւշիւնմէքլիք իգթի-
տարընը քէսպ իյլէտի:

Միւտաէթի էօմրինիւ գալանիյնի տէվլէթէ իթաաթլա
կէչիրմիշ օլան վէ պու սանէտէ հէր վազըթ հիւրրիեթէ
նաիլ օլմուշ պուլլունան ատէմ իշին, հապսխանէնին տէհէթի
ղանէթ ազիմ օլուպ, պունտան տօլանը միւթէէսսիր օլմա-
մագ գապիլ օլամազ:

Պինապէրին Ֆէրնան, հագգընտա խիեանէթ վազը օլ-
տուղունու զանն իլէ, քէնտիսինի թահգիր իթմիշ օլան էր-
մինի տիւշիւնէրէք, ալէյհինտէ իսնատ իտիլէն խըրսըզլըզ
վազըասընը պիր արա մուվագգաթէն ունութմուշ իքէն,
ճանիլէրէ մախսուս օլան հապսխանէտէ մէվգուֆէն եալընըզ
գալտըղընտա, իեատէի նամուս վէ հիւրրիեթ հիսսի քէմալը
չիտտէթլէ ֆիքրինի իսթիլա իթմէքլէ, գասա անախթար-
լարը քէնտի եէտինտէ օլտուղու զէման վազը օլան ահվալի
խաթըրըլամաեա, վէ հէր կէօնա իհթիմալաթը նազարը տիգ-
գաթա ալարագ, իշպու տէհէթլի սըրըը ըսգանտիլիթմէ-
եէ չալըշար, վէ մուախխարէն, տավասընըն էն ֆէնա ճիհէթլէ-
րինի իլթիզամ իտէն մազնուն կիպի, պիզգաթ քէնտինին
ղանէթ սէրթմէշրէպ միւսթէնթիգի օլարագ, ալէյհինտէ
վազը օլապիլէճէք իսնատաթըն ճիւմէսինի հիսապ իթտի:

Ֆիլվադը սանտղըն անախթարլարը քէնտիսինէ իհալէ իտիլմիշ օլուպ, աճէլէթէն տաիրէսինտէն չըգտըղը զէման պու անախթարլարը պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ, վէ պաշ աչըգ օլարադ վէ շաշըրմըշ պիր ատէմ կիպի գօշարադ նէզարէթտէն տիշարը չըգմըշ, վէ ավտէթլէ իշպու անախթարլարը կէթիրէճէք եէրտէ, սօնունա գատար եէտինտէ սագլատըղընտան, ախղ ու կիրիֆթ օլունտուղու վէ իւղէրի թէհարրի իտիլտիկի զէման, մէզըիւր անախթարլար իւղէրինտէն զուհուր իթմիշ, վէ նիհաեթթ արատան եիրմի տէօրթ սաաթ կէշտիքտէն սօնրա, սէնաաթլարը՝ ֆամիլեա էվլատընը մահվ ու խարապ իթմէքտէն իպարէթ օլան գարըլարտան պիրինին խանէսինտէ պուլունմուշ օլուպ, մուճիպի իթհամ պիր աչգ ու սէվտանըն, վէ պիր ֆահիշէնին՝ մալի չօղա օլան քէյֆլէրինի իճրա իթմէքլիք արղուի մէճնունանէսինին՝ քէնտիսինի շու եա պու եօլտա խըրսըղըդ իճրասընա սէվգէ, հէր քէս ինտինտէ պիւեիւք պիր սէպէպ աոտ օլունաճաղը տէրքեար օլտուղունտան, Ֆէրնան, պունլարը տիւշիւնտիւքճէ, սաշլարընըն, պաշընտա տիքիլտիկինի, վէ գուլադ թօղլարընըն պուգ կիպի պիր թէր իլէ ըսլանտըղընը հիսս իլլէմէքտէ իտի:

Իմտի պու տէհշէթլի սըրըը նա՞սըլ ըսգանտիլ իթմէլի իտի:

Խիւլասա էկէր սիրգաթ վուգու պուլմուշ իտի իսէ, պունու քի՞մ իրթիքեապ իթմիշ օլապլիիր իտի. պունտան տօլաեը քի՞մ իթհամ իտիլէպիլիր, քի՞մին հագգընտա չիւպհէ օլունապլիիր իտի:

Պիշարէ տէլիգանլը, պու միւլահագաթ արասընտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Թէճէննիւն իտիեօրում . . . քիւրէք ճէգասընտան գուրթուլմագլըղըմ իշին էօլմէքտէն պաշգաշարէ եօգ տուր: Եա՛րապպի, եա՛րապպի, պէն նէ՞ գապահաթ իշլէտիմքի, պէնի պու սուրէթլէ թէէտիպ իտիեօրսունուգ տէտի:

Պատէհու Ֆէրնան, վալիտէսինի եարտըմընա չաղըրան թէհլիքէ իշինտէքի էվլատ կիպի, քէնտիսինէ պիր համի

արարճասընա մահազանիւնէթլէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրաի :

Ֆէրնան էօքսիւզ օլուպ , համիսի տէ վէֆաթ իթմիշ օլ-տուղունտան , եալընըզ պիր տտէմ քէնտիսինի հիմաեէ , վէ պէրաէթինի թաստիգ իթտիրմէկէ սայ իտէպիլիր իտի : Պու ատէմ Մ . տը Պօքրէօ օլուպ , լաքին հէր քէստէն զիեատէ անըն քէնտիսինի միւթթէհիմ զանն իլէ , պաշլընա միւտ-տաիսի օլաճաղը տէրքիար իտի :

Ձէվալլը տէլիգանլը պու միւտհիշ թէրէտտիւտ վէ միւ-լահազալար իչինտէ պուլունմագտա իքէն , պիր ժանտարմա կէլիպ , միւսթէնթիգ թարաֆընտան իսթէնիլտիկի խապէ-րինի կէթիրտիկինտէն , Ֆէրնան , պիր թագըմ իչլի տըշլը տաիրէլէրտէն պիլմիրուր , միւսթէնթիգին օտասընա տախիլ օլտու :

Իչպու տալիեէ մէմուրու օթուզ պէշ գըրգ չաղլարընտա սօվուգ վէ սէրթ չէհրէլի , չալըմագտան ալնը ազաճըգ պու-րուշմուշ պիր քիմսէ օլուպ , Լէթիօն տ'Օնէօրնիչանընըն օֆի-սիէլիք ըիւթպէսի ալէամէթինի համիլ իտի :

Ֆէրնանըն իչէրի կիրտիկի գէման , միւսթէնթիգ աեագ-տա տուրմուշ վէ սըրթընը շըմինէեէ տաեաթմըշ օլուպ , իքի էլլէրինի արգասընտա գավուշտուրմուշ իտի :

Պու օտատա պիր գաշ իսկէմլէ վէ իւզէրինտէ պէր թա-գըմ քեաղըտլար օլարագ վասի պիր մասա պուլունուպ , մասանըն գարշըսընտա գըսսա պօլու , շիշմանճա վէ կէօզ-լիւքիւ պիր ատէմ օթուրմուշ իտի :

Մէգքիւր օտա , Ֆէրնանըն տահա պիր կիւն էվվէլինէ կէ-լէնէ գատար միւսթախտէմ պուլունտուղու նէզարէթին պիր տաիրէսինէ պէնգէեիպ , ազ էվվէլ կէշմիշ օլտուղու թէվ-գըֆիւանէնին տար , գարանլըգ վէ տէհչէթպախշ սօֆալա-ընա միւշապիհ տէյիլ իտի :

Միւսթէնթիգ՝ սիվիլ գըեաֆէթլի օլմաղլէ , պիթթապի պու գըեաֆէթ՝ հաքիմլէրին կիեինտիքլէրի ըէսմի գըեաֆէթ գատար գօրգու վէրմէտիկի կիպի , քէնտիսի տէ , սըրֆ գա-նունու իրաեէ իթմէք իւզրէ , հէր կէօնա աղրազը շախսիեէերի

պէրթարաֆ իթմիշ պիր քիսվէթտէ օլտուղունտան, Ֆէրնանըն իւզէրինտէ, իւք կէօրիւշտէ նէվիմա էմիյեթ վէ հիւրմէթ հասըլ օլտուլ :

Միւսթէնթիգ՝ ժանտարմա նէֆէրինի սավտըղնտա, մէրգումիշ օտաեա կիրտի : Ֆէրնանըն սիմասը սօլմուշ վէ քէնտիսի տիւշարը հէեէճան օլմուշ օլմասըյա պէրապէր, հալը իսթիգամէթի, կէնճլիկի, վէ իշղալ իթտիկի վաղիեթ, միւսթէնթիգ իշին, իճրա լտիլէճէք իսթինթադտա միւշքիւթա թէսատիւֆ իտիլմէեէճէկինէ թէէմինաթ տիմէք օլուպ, Ֆէրնանտա միւսթէնթիգի մէրգում իւզէրինտէ ասարը խայրխահանէ կէօրաիւկիւնաէն, գալպի շիտաէթլէ չարբմագտա օլմասընա ըաղմէն, իշպու միւսթէնթիգին քէնտիսի իլէ բէք տէ սէրթլիքլէ մուամէլէ իթմէեէճէկի, վէ պէլքի պէրի իւզղիմմէ օլտուղունա ինանաճաղը զաննընա զահիպ օլտուլ :

Միւսթէնթիգ, օլ անէ տէկին նամուլու օլուպ, փագաթ օ տագըգատա ճանիլէրին տուրտուգլարը մահէլլտէ տուրմուշ օլան տէլիգանլըեա խիթաւ վէ ըիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ :

— Օթուրունուզ մօնսիէօ, տէտի :

Ֆէրնան, էմրի մէղքիւրէ իթաաթ իթմէսինտէ, միւսթէնթիգ՝ չըմինէնին եանընտան այրըլարագ, եաղըխանէսինին գարչըսընտա օթուրտու, վէ աղ էվվէլ զիքր իթտիկիմիզ շիշման վիճուտլու վէ գըսսա պօյլու զապթ քեաթիպի տէ, մաղնունըն աղղընտան չըգաճագ օլան հէր քէլիմէեի եաղմաեա հաղըրլանտը :

Միւսթէնթիգ. — (պիր էվրագը միւթալէա իտէրէք) Իսմինիզ Ֆէրնան Րօշէ տիր, վէ սիզ 182... տէ տօղմուշտունուզ տուր, տէյի՛լ մի :

Ֆէրնան. — (սիւքիւնէթլէ) Էվվէթ էֆէնտիմ :

— Հագգընըգտա իանատ իտիլէն վէ վաղիեթլինիլի ֆէվգէլատէ վէխիմ գըլան վուգուաթլար շունլար տըր, Տիւնքի կիւն, սապահ սաաթ իքիտէ, միւտիրինիզ տիշարը չըգմագ մէճպուրիեթինտէ օլարագ սիզի քէնտի օտասընտա վէքիլ

պրագմը, վէ գասանըն անախթարլարընը տա սիգէ թէպիմ
իթմիշ, Պու գասա՝ պիր կիւն էվվէլ նէզարէթին պաշ սան-
տըգքեարը թարաֆընտան մուայեէնէ իտիլմիշ օլտուղու հալ-
տէ, ալթուն վէ էճնաս իւշ պին ֆրանգը, վէ պանգնօթ օլա-
րպ օթուզ պին ֆրանգը հավի պուլունմուշ տուր:

— Էֆէնտիմ, պու խուսուստա մալիւմաթըմ եօգ տուր,
վէ գասաեը տա պէնտէնիզ աշմաարմ:

— Հալպուլ քի անախթարլար սիգին եէաինիզտէ պուլուն-
մուշ տուր:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Հաթթա օ անախթարլար թէհարրի իտիլմէքլէ, իւ-
զէրինիզտէն զուհուր իթմիշ տիր:

— Էվվէթ էֆէնտիմ, օ տա սահիհ տիր:

— Գալէմ միւտիրինիգին ազիմէթինտէն սօնրա սիզ ետ-
լընը՞մը գալտընըլ:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Թէքրար պուլունմաաը գապիլ օլմաեան պիր ատէմ
կէլմիշ, վէ նէզարէթին խատէմէսինտէն պիրի անը սիգին նէզ-
աինիգէ կիրտիրմիշ. օ ատէմ քի՞մ տիր:

— Պիր համալ տըր զանն իտէրիմ:

— Սիզ անը թանըեօ՞րմուսունուզ:

— Իլք տէֆա օլարազ կէօրտիւմ:

Միւսթէնթիգ սէրթճէ ֆէրնանա պազարազ,

— Տիգգաթ իտին վէ ատալէթի ալտաթմաեա չալըշմա-
եըն. օ ատէմ սիգին չէրիքինիզ տէյի՞լ մի իտի, տէտի:

Ֆէրնան, հէեէճան վէ հազըգէթի իրաեէ իտէր պիր
սէտա իլէ,

— Էֆէնտիմ, հազըլմտա վազը օլան ազվիեաթտա թէ-
մամիլէ պէրի իւզզիմմէ օլտուղումտան, եէմին իտէրիմքի,
հիշ պիր չէրիքիմ եօգ տուր, տէտի:

— Լաքին օ ատէմ քի՞մ իտի. սիզտէն նէ՞ իսթէեօրտու:

— Պէնտէնիգէ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ իտի:

— () մէքթուպ քի՞մին թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ իտի:

Ֆերնան տիթրէեիւ պաշընը էյտի, վէ ճէվապա աղաղլէ,
— Էֆէնտիմ, պէրի իւղղիմիէ օլտուղումա խալէլ կէլսէ
պիլէ, միւթէպէր վէ միւհթէրէմ պիր գատընըն իսմինի թէհ-
լիքէեէ իլգա իտէմէմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու ճէվապը սիղտէն պէքլէեօրտում, վէ քէնտինիղի
միւտաֆաա իչին իսթիմալ իտէճէկինիղ վասըթալարտան պի-
րի պու օլտուղունու անլաեօրում: Պու խուսուստա գալէմ
միւտիրինիղին իֆատէսի իշի իյզահ իյլէմիշ տիր: - Սիւ մատ-
մաղէլ տը Պօրթօ իլէ էվլէնէճէք իմիշսինիղ:

— Էֆէնտիմ... էֆէնտիմ...

— Յագաթ սիղին պիր մէթրէսինիղ վար իմիշ:

— Մէթրէս մի:

— Ալէմի ֆահշիեաթտա Պագգարա թէսմիեէ օլունան
պու մէթրէսինիղ՝ լութֆ ու թէվէճճիւհլէրի ալթուն պահա-
սըյլա սաթըն ալընան գարըլարտան օլուպ, պինապէրին զանն
օլունտուղունա կէօրէ անըն քէյֆլէրինի իճրա իթմէք իչին...

Ֆերնան՝ միւսթէնթիղին սէօղլունիւ քէսէրէք,

— Էֆէնտիմ, տահա տիւնքի կիւնէ գատար օ գըղը թա-
նըմաղ իտիմ, տէտի:

— Հալպուքի սիղի տէրտէսթ իթտիքլէրի զէման անըն
խանէսինտէ պուլունուեօրմուշտունուղ:

— Սահիհ տիր: Լաքին շու տագըգատա պիլէ նասըլ օ-
լուպ տա անըն խանէսինտէ պուլունտուղումու պիլմէմ:

Միւսթէնթիղ. - (սուրէթի խայրխահանէտէ) Մօնսիէօ,
տիւշիւնիւնիւղքի, գապահաթըն իգրարը՝ մուսիրրանէ ին-
քեարտան տահա զիեատէ խաեըրլը տըր: Ջաթէն օ եօլտա
ինքեարլար հագըգէթի հալին գարչըսընտա հիւքիւմիւղ
տիրլէր: Ինքեար եօլունա սաբմագլա, վաղիեէթինիղի տահա
զիեատէ աղըրլաթմըշ օլուրսունուղ:

— Էֆէնտիմ, պու իշտէ տէհշէթի պիր սըրր մէվճուտ
տուր: Լաքին սիղէ եէմին իտէրիմքի, պէնտէնիղ պիսուշ վէ
պիկիւնահըմ:

Ֆերնան պու սէօղլէրի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւղ

իթտիքի, միւսթէնթիգ նէ եօլտա իթիգատ վէ էֆքեարտա պուլունաճաղընը շաշըրըպ, միւսսիւր պիր սէտա իլէ,

— Պիսուչ վէ պիկիւնահ օլմանըզը պէն տէ արդու իտէ-րիմ, լաքին այնի վագըթտա խըրսըզըզ վագըրասընը, աճէ-լէթէն տիշարը չըգտըզընըզը, եիրմի տէօրթ սաաթ նապէ-տիտ օլտուղունուղու, վէ միւսրիֆիկիլէ մաարուֆ օլան պիր գարընըն խանէսինտէ ախզ ու կիրիֆթ գըլընտըզընըզը՝ պի-սուչ վէ պիկիւնահըզընըզլա նաւըլ իմթիգաճ իթտիրմէլի, տէտի:

Փէրնան՝ կէօզլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալտրրարագ,

— էֆէնտիմ, ձէնապը Ալլահըն ատալէթի պիւեիւք տիւր. շու տագըգատա քէնտիսի պէնի մուհաքէմէ իտիեօր. էվլէթ թէքրար իտէրիմքի, պէնտէնիզ պիսուչ վէ պիկիւնա-հըմ, տէտի:

— Շիմտի ըէֆագաթընըզա իքի բօլիս նէֆէրի իլէ պիր սուլհ զապիթի թայեին իտէրէք, սիդի քէնտի խանէսիդէ վէ օրատան Մօնսէյ սօգաղընտա մուգիմէ մէթըէսինիզ խանէսինէ կէօնտէրէճէեիմ. Հէր իքի խանէտէ վէ սիզին մուվաճճէհէ-նիզաէ իճրաի թէհարրիեաթ իթտիրիպ, էկէր չալընմըշ օլան ճիգտան պուլունմազ իսէ, պու խուսուս՝ գապահաթընըզըն թախֆիֆինէ մէտար օլաճագ տըր:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, բէք էյի. պէնտէնիզ պէրիւզ-զիմէեիմ:

Այնի վագըթտա միւսթէնթիգ պիր սուլհ զապիթի ճէլպ իտիպ, սուրէթի խայրխահանէտէ մաղնունա խիթապլէ,

— էֆէնտի իլէ պէրապէր կիտին, վէ նամուսունու մու-հաֆագա իչին պու շայեանը թէէսսիւֆ վագըրատա միւմքին մէրթէպէ հագգընտա ուսուլը ճարիեէեի իճրա իթմէ-եին, տէտի, վէ Փէրնան՝ պէրաի թէշէքքիւր թէվազու, վէ անճագ գապահաթը օլմատըզընա իսթինատէն, քէմալը զու-րուրիեէթլէ օրատան մուֆարագաթ իտիպ, իչ օտատա, սի-վիլ գըեաֆէթլի իքի բօլիս նէֆէրի պիրէր եանընտա տուր-տուգլարընտա, սուլհ զապիթի՝ սուրէթի նազիքեանէտէ,

— Մօնսիէօ, ալէսսէվիյեէ պիր մազնուն տիշարը չըգտը-
ղընտա, հապսխանէ արապասընա իրքեապ, վէ րէֆագաթը-
նա իւնիֆօրմալը նէֆէրլէր թալեին իտիլը, լաքին միւս-
թէնթիգ էֆէնտի սիզին կէչմիշ ահվալինիզի նազարը տիգ-
գաթա ալտըղը իչին, պու ուսուլին իճրասը հագգընըզտա
թէրվիճ իտիլմէնէճէք տիր. իմտի ումարմքի սիզտէ պիլա
մուխալիֆէթ պէնիմլէ կէլիրսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի.

Ֆէրնան. - Էֆէնտիմ, պիլա մուխալիֆէթ սիզին իլէ կէ-
լէճէկիմէ եէմին իտէրիմ. Պէրաէթիմի մուզաֆիֆէրանէ իսպաթ
իթմէտիքճէ, հապսխանէտէն ֆիրար իթմէկէ չալըչանլարտան
տէյիլիմ:

Պատէհու սուլհ զապիթի՝ մազնունու, թէվզըֆիսանէնին
գաբուսունա կէօթիւրիւպ, օրատա ատի պիր արապա:ա օ-
թուրտուգտան սօնրա, արապա Մարէ սօգաղընա միւթէվէճ-
ճիհէն եօլա չըգտը:

Ֆէրնանըն իգամէթ իթտիկի խանէնին խալզը էքսէրի-
եթէն պիր թագըմ էսնաֆ վէ ամէլէտէն իպարէթ, վէ
կիւնտիւղլէրի էվտէ գալամանան թագըմսան օլուպ, գաբու-
սունու տա, միւսթէճիրլէրին իչլէրինէ բէք տէ տիգգաթ
իթմէնէն իհթիեար պիր գարը օլտուղունտան, մէրգուլ տէ-
լիգանլընըն, ոիվիլ գընաֆէթինտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ մէ-
մուրիեթլէրի անլաչըլամանան իւշ նէֆէր մէճհուլ չախս իլէ
խանէսինէ կէլմէսի նազարը տիգգաթը տալէթ իթմէտի:

Ֆէրնանըն տաիրէսի տէօրտիւնճիւ գաթուա իքի օտա իլէ
քիւշիւք պիր սալօն վէ պիր եաթագ օտասընտան, վէ էշ-
եասը տա ճէվիլ աղաճընտան մամուլ տօլապ վէ սանսըգ կի-
պի շէյլէրտէն իպարէթ օլմասըյլա, պունլարըն թէֆթիշ վէ
թէագիգի բէք գօլա իտի:

Պինապէրին հիւքիւմէթ մէմուրլարը հէր թարաֆը արա-
տըլար իսէ տէ, հիչ պիր շէյ պուլսամատըլաչընտան, պու
սըրատա քէմալը սիւքիւնէթլէ տուրմուշ օլան Ֆէրնան,
մուայեհէնին խիթամլնտա, թէպէսսիւմլէ սուլհ զապիթինէ
խիթապ իտէրէք:

— Կէօրիւնօրսունուղա՛ էֆէնտիմ, արատըղընըզ ճիզտան պուրատա տէյիլ տիր, տէտի :

Զապիթ . - Մօնսէյ սօգաղընա կիտէլիմ, անճազ շուրասընը սիզտէն կիզլէնէմէմքի, էկէր թէհարրիեաթըմըզօրատա տա պօշա չըգարսա, վազիեէթինիզճէ պիւեիւք պիր էյիլիք հասըլ օլմանեաճազ տըր, չիւնքի սիզին իլէ պէրապէր Պագգարահա գարչը տա պիր ճէլպ թէզքիրէսի չըգարըլմագ լազըմ կէլիրքէն, պունուն եարըլմամասըյլա, իհթիմալքի պուսապահտան պէրի Պագգարա օ ճիզտանը նապէտիտ իթմիշ տիր :

Փէրնան . - (պաշընը գաշըեարագ .) Զաթէն մէյտանտա էօյլէ պիր ճիզտան եօգ տուրքի, նապէտիտ իտիլմէսինէ իհթիեաճ կէօրիւսին :

Պատէհու թէքրար արապահա իրքեապ իտիլէրէք, Մօնսէյ սօգաղընա կիտիլտի :

Պագգարա Ֆաննի իլէ պէրապէր կիթմիշ օլուպ, օլ էսնատէ սաթթէ հէքիմ մարիֆէթիյլէ պիր թիմարխանէեէ կիրտիրիլմիշ իտի :

Պագգարանըն խըզմէթքեարլարը՝ պիր արապաճը, պիր աշճը գարը, պիր պէսլէմէ, պիր սէյիս վէ պիր պաղչէպանտան իպարէթ օլուպ, իտարէի ումուր՝ գըղընըն չէրիքէսի օլան վալիտէսինին եէտինտէ իտի : Հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն կէլտիկի զէման պու գարը էվտէ օլմանըպ, պիր սաաթ էվվէլ աշճը գարը իլէ պիրլիքտէ չարչըեա կիթմիշ օլտուղունտան, Պագգարանըն օտաընտա օլանը կէչէնի պիլէմէղ իտի : Արապաճը իսէ պէսլէմէ Ֆաննի իլէ պէրապէր մատամասընը թիմարխանէեէ կէօթիւրմիւշ օլտուղունտան, օթէլտէ պաղչէպան իլէ սէյիստէն պաշգա քիմնէ պուլունմանօրտու :

Գանուն նամընա պահս վէ հարէքէթ իտէն հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն կէլմէսի իւզէրինէ, ահմագ պիր քիմնէ օլմասըյլա, Վիլիաման, ըըչվէթ սահէսինտէ էլտէ իթմէքիլի զալտ առա իյլէմիշ օլտուղու պաղչէպան՝ աղիմ պիր գօրգու իզհար իտէրէք, մատամասընըն նամուսքեար պիր գատըն օլ-

տուղուհու սէօյլէտի, հալպու քի գուրնաղ վէ զէքի օլմասըն-տան տօլաեը էվվէլճէ դազանըմըշ պուլունան սէյիս՝ կէլէն զապիթի տօղրուճա Պազգարանըն օտասընա կէօթիւրտիւ քի, մէզպուրէնին կիթմէսինտէն պէրու ասլա տիւզէթիլմիշ օլմաեըպ, տարմատաղըն իտի:

Իպթիտաի էմրտէ անախթարլարը իւզէրինտէ օլան սան-տըզ տօլապ չէքմէճէ վէ պու կիպի էշեանըն թէհարրիսինէ պաշլանըլըպ, նակեաճ հիւքիւմէթ մէմուրլարընտան պիւրի, «էֆէնտիմ, շուրատա պիր բարտըսիւ վար տըր» տէյի պաղըրտը:

Ֆէրնան, պիր կիւն էվվէլ Սէն-Լուի սօգաղը գալտըրը-մընտա պալըն հալտէ եէրէ սէրլտիկինտէ, բարտըսիւ կիեին-միշ իտի: Պու բարտըսիւ՝ Պազգարանըն էվինտէ չըգարըլըպ, իրթէսի սապաճ, պիր բօլիս գօմիսէրինին կէլիպ, էսվապընը կիեինմէսինի վէ քէնտիսիյլէ կէլմէսինի էմր իթմէսի՝ պիչա-րէեի օլ գատար շաշըրթտը քի, եալընըլ ըէտէնկօթուհու կիեինիպ, բարտըսիւսիւնիւ կիեինմէեի ունուլթմուշ իտի: Իմտի, բօլիս մէմուրու, ըասթ կէլա պիր գօլթուգլու իսկէմլէ իւզէրինէ աթըլմըշ օլան էլպիսէեի բարմաղըլա կէօսլթէրտիկի սըրատա, Ֆէրնան,

— էվվէթ, օ բարտըսիւ պէնիմ տիր, տէտի:

Մէմուր՝ բարտըսիւսիւ էլինէ ալարադ,

— էբէյիճէ աղըր տըր: զանն իտէրիմքի ճէպինտէ պիւ-եիւճէք պիր շէյ պուլունմալը տըր, տէյի պէեան լյլէտի:

Ֆէրնան, - Մէմուր իթմէմ, օլսա օլսա պիր անախթար մէվճուտ օլապիլիր, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու:

Այնի վազըլթտա բօլիս մէմուրու էլինի, բարտըսիւնիւն աղըր կէօրիւնէն ճէպինէ սօգուպ, եէշիլ գաբադլը գալընճա պիր ճիզտան չըգարտը:

Ֆէրնան պու ճիզտանը կէօրտիւկիւնտէ, լէհճէսի սօլուպ ըէֆը սէտա իթտի:

Բօլիս նէֆէրի պու ճիզտանը զապիթէ վէրտիկինտէն, զապիթ իշպու ճիզտանը աչմասըլա, օտանըն խալըսը իւզէ-րինէ պիր տէմէթ պանգնօթ տիւշտիւ:

Ջապիթ . - Արթըգ մէմուլ իթմէմքի , մագնուն ուզուն միւտտէթ ինքեարտա պուլունսուն , տէտի խէ տէ , Ֆէրնան պաեըլմըջ օլտուղունտան , ճէվապ վերմէտի :

Օլ շէյթանի Վիլիամս պու վազըատա զալէպէեի չալըպ , պունտան պէօյլէ պիչարէ Ֆէրնան Րօշէ իչին , քէնտինին պէրի իւզգիմմէ օլտուղունու իսպաթ իթմէք , միւմքին տէյիլ իտի :

24

Մէրգում Վիլիամս՝ հիքեաեէմիգտէ մէվճուտ օլան վէ քէնտինին մագնէտի մէլանէթքեարանէսինէ վասըլ օլմասընա մանի օլապիլէն վէ թասավվուրաթընա խալէլ կէթիւրէպիլէն էշխասը պիրէր պիրէր օրթատան գալտըրտըղը , շէօյլէքի Ֆէրնան՝ խըրսըզըզլա իթհամ օլունուպ , թէվգըֆ իտիլտիկի , Սըրիլ՝ Ֆիբար թէսմիեէ օլունան ճատը պիր գարընընէզարէթինէ իհալէ գըլընտըղ , վէլհասըլ թէրէզ իլէ գըզընը Արման տը Գէրկազըն գարչըսընա չըգարմաեա վասըթա օլապիլէճէք էշխասըն ճիւմլէսի պիրէր պիրէր վէ սուրէթի խէֆիեէտէ եէկտիկէրինտէն թէֆրիգ իտիլտիկի հալտէ , Արման՝ միւթէվէֆա պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէ թարաֆընտան քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլմիշ օլան սէրվէթի ճէսիմէնին սահիպլէրի պուլունան թէրէզի եախօտ գըզընը պուլմագ իչին ճէսուրանէ կէրմիեէթլէ չալըշմագտա իտի :

Արման , մաեէթինտէ , տօլկունճա իւճրէթ ալան խէֆի մէմուրլար իլէ հարէքէթ իտէն սատըգ վէ իհթիեար Պասթիլէնին մուավէնէթիլլէ թէշէպպիւսիւ մէզքիւրէ տէվամ իթտիկի հալտէ , Պէլվիտէ , Գօլարըն իքի շէրիքինի թաագիպ իթտիկինի , վէ միւնասիպ պիր վազըթտա միւտախէլէ իլէ ,

Լէօն Ռօլանը՝ շայեանը թէէսսիւֆ պիր գաղղատան գուրթար-տըղընը, վէ մէրգուժ իշճինին տալէթի խալխսանէսինի գա-պուլ իտիպ, մատմազէլ ժանն տը Պալտէրի գօլթուղունա ալարագ, Մէսլէյ սօգաղընա կէօթիւրտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւ-միւզ զէման, մէրգուժ, հէնուզ հիշ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլամամըշ իտի :

Ինսանըն ֆիքր ու գալպինտէ պազէն էօյլէ էսրարի թէէս-սիրաթ վագը օլուր քի, օ թէէսսիրաթ աօլա իյլահ օլունա-մազ, լաքին ատէթա հիքմէթ գապիլինտէն օլարագ սիւ-րաթլէ իճրաի հիւքմ իտէր :

Մէնաֆիի վասիա իլէ մէշղուլ օլան ատէմլէրին՝ կիւզէլլիք վէ կէնճլիք տէնիլէն խասսէլէրէ բէք տէ հէհմիլիեթ վէրմէ-տիքլէրի տէրքեար օլուպ, պինապէրին Մ. տը Գերկազ, Լէօն Ռօլան իլէ իւշ նէֆէր գատընըն պուլունտուղլարը լօգանթա-նըն սալասընա կիրտիկինտէ, իքի կէնճ գըղլարա, զիհնի տալ-ղըն ատէմլէր կիպի վէ մահզա սըրֆի ոուրէթի խայրխահանէ-տէ աթֆը նազար իտիպ, լաքին պաղթէթէն, թէէսսիրաթը զարիպէեէ թապիլիեթլէ, մէրգուժլէրտէն լէհճէսի սօլմուշ վէ տահա եագըն վագըթլարտա կիրիֆթար օլտուղու քէ-տէրլէրին էսէրի սիմասընտա հէքք իտիլմիշ օլան, ֆագաթ աօալէթ ու նէճապէթինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունան էօք-սիւզ գըզը պիր միւտտէթճիք թէտգիգ իթմէքլէ, անըն, հէնուզ միւտտէթի իքմալ իտիլմէմիշ պիր եաս ու մաթէմի իրաեէ իտէն սիեահ էլպիսէլէրինտէն միւթէէսսիր օլտուղու կիպի, նազիք էլլէրինտէն, վէ աօլլատէկեան սընրֆլարընտա կէօրիւլէկէլէն պօյ վէ պօսուլունտան, վէլհասըլ էմալլինտէն ֆէրգլի օլմասընտան՝ էօյլէ պիր մահէլտէ, ամէլէտէն պիր շախս, վէ քէօյլիւ թավը ու գըեաֆէթլի պիր գատըն վէ կիւզէլլիկի վէ պիշիմի վէ հէր հալ ու հարէքէթի՝ Բարիսին տէրքեար օլան գըղլարը թարղընտա սյուլունան պիր գըղ իլէ պիրլիքտէ օլմասը տա քէնաիսինէ միւնասիպէթսիւզ կէօ-քիւնտիւ :

Արմանըն նազարընճա, Սըրիզ՝ սէրպէսթճէ պիւեիւմիւշ Բա-

ըիս գըղարընտան օլուպ, հալպուքի ժանն՝ նազիք վէ զարիֆ չիչէքէրտէն օլմասըյլա, սագսը տէրունինտէ վէ սըճագ հավատա նէշվ ու նիւմա պուլմուշ իտի:

Սորիզ տիպէր վէ չէն, լաքին ժանն կիւզէլ վէ մահզուն օլմասըյլա, պունյար արասընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան իւլֆէթ վէ տօսթուղուն՝ եարնոզ ֆէյաքէթ սէպէպիյլէ իլէրի կէլմիշ օլտուղու եէկնագարտա անլաշըտըղընտան, Արման՝ պու հալի թէմամիյլէ տէրք իթտի, վէ դարչը գօնուլմադ սուրէթտէ ժաննա թէմահիւլ իթտիկինտէն, պիրազ էվվէլ պէեան իթտիկիմիզ թէէսսիրաթտան պիրինէ թապիիյեթլէ, Լէօն Ռօլանըն տավէթինի դապուլ, վէ տիկէր թարաֆտան կէնճ գըղ տա, Մ. տը Գէրկագրն՝ ամէլէ էսվապը կիեինմիշ օլմասընա ըաղմէն, ատի խալգտան օլմատըղընր տէրքլէ, մէրգում քէնտիսինի գօլթուղունա ալմանը թէքլիֆ իթտիկինտէ, թէքլիֆի վագընա պիլա թէրէտտիւտ մուվաֆագաթ իյլէտի:

Պունտան դաթինազար, գատընլարա մախուս օլան տիգգաթլէ ժանն՝ Արմանըն էլլէրինին պէեագլըղընը, չամաշըրընըն նէֆասէթինի, վէ էլ իշի իլէ կէօրիւլէն սէնաաթյար էրպապընտան օլմատըղընը իրանէ իտէկէլէն սէրվի կիպի ուղուն վէ միւսթագիմ պօեունու՝ անը վահիտտէ թէտգիգ վէ թէնէսսիւս իտէպիլտի:

Արման, վանտանժ տը Պուրկօնէր լօգանթասընտան հարէքէթլէ, Գօլար իլէ չէրիքլէրինին, քէնաիլէրինի գօլյամագ իւզրէ տէրունինտէ պուլունտուգլարը պինանըն բիշկիւհաշընտան, մասմազէլ տը Պալտէր գօլթուղունտա օլարագ կէչտիկի սըրատա, Լէօն Ռօլան տա վալիտէսինի քէնտի գօլթուղունա ալմիշ օլարագ, Սըրիզին եանընտան եիւրիւմէքտէ իտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումար Թանըլ վարըչընա էնիպ, օրատա Լէօն Ռօլան՝ Սըրիզին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտուղունտա, չիչէքճի գըղ՝ քէօյլիւ գատընա խիթապէն,

— Սէվկիւլիւ վալիտէ, պիրազ եօգարը չըգմագ իսթէրմիսինիզ, տէտի:

Լէօն . - (Թէյաշլէ .) Հայ հայ :

Ժանն . - Ազիզէմ Սըրբիզ , վագրթ կէճ տիր , վէ պիր ազ միւղտարըպըմ . իմտի սիզտէն մուֆարագաթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին :

Լէօն՝ էլան պիր ամէլէ զանն իթմէքտէ օլտուղու Մ . աք ֆէրկազա էլինի ուզաթարագ ,

— Ալլահա քամարլատըգ արգատաշ , ինչալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ , տէյի՛ մի , տէտի :

Արման . - Էլպէթթէ :

Լէօն . - Իսմիմ Լէօն Ռօլան տըր , Պուրպօն Վիլնէօվ սօգաղընտա իգամէթ իտէրիմ , վէ Շարօն սօգաղընտա տօղրամաճը Մ . կրօսուն տիւքքեանընտա չալըչըրմ :

— Բէք էյի . . . պէն տէ Գիւլթիւր Սէնթ-Պաթէրին սօգաղընտա , Մ . գօնթ տը ֆէրկազըն խանէսինտէ իգամէթ իթմէքտէեիմ : Էկէր պանա ինթիեաճընըզ օլուր իսէ , կէլիպ պէնի օրատա պուլուն . Մ . Պասթիէնէ սէօզիւնիւզ օլտուղունու սէօյլէմէնիզ՝ մաթլուպէ քեաֆի տիր :

Լէօն . - Բէք էյի , տէտի , վէ Արմանըն իսմի Պասթիէն օլտուղունու , վէ իշար իթտիկի պիւեիւք զաթըն (Մ . աք ֆէրկազըն) եանընտա միւսթախտէմ էմնիյէթլի պիր մէմուր իտուկինի զանն իյլէտի :

Լէօն իլէ Արման թօգալաշտըզլարը սըրատա , իքի կէնճ դըզլար տա եէկաիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէր :

Պասէհու Արման , քէմալը հիւրմէթ վէ միւսսիք պիր սէտա իլէ , Ժաննա խիթապ իտէրէք ,

— Մատմաղէլ , սիզի նէ՛րէեէ կէօթիւրէճէեիմ , տէտի :

Ժանն . - Մէսլէյ սօգաղընա , տէյի ճէվապ վէրտի :

Պէօյլէճէ պու իքի կէնճլէր ահէսթէ եօլա չըգտըլար : Զանն իտէրսին քի , պունլար , տահա պիր սաաթ էվվէլ պիրի . պիրինի թանըմազլար վէ հէնուզ արալարընտա պիր դաշ սէօզ թաաթի իթմիշլէր իքէն , մուֆարագաթլարը տազըգասընտան տօլանը տիւշարը թէէսսիք օլմագտա իտիլէր :

Արման . - (պիր նէվ թէրէտտիւալէ , վէ սալըսըցըլտա

պուլունուրճասրնա վէսվէսէ իտէրէք .) Մատմագէլ Ալըրիզի չօգտան պէրի թանը ըմբսընըզ, տէյի սիւալ իթտի :

Ժանն . - Բէտէրինիւն հաւաթտա օլտուղու զէման իգամէթ իթտիկի խանէտէ իւլֆէթ իթտիմ, վէ օլ վազըթ պէն տէ վալիտէմ իլէ պէրապէր օ խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտիմ :

— Լաքին . . . զանն իտէրիմքի . . . ափվ իտէրսինիզ մատմագէլ . . . զանն իտէրիմքի, սիզին թալիմ ու թէրպի-
եէնիզ . . .

Ժանն, կէրէք վալիտէսիլէ պիրլիքտէ իգամէթ իթտիկի-
նի զիքը իյլէտիկի սըրատա, վէ կէրէք պու սօն սէօզ էսնա-
սընտա, տէրին պիր ա՛հ իտէրէք ,

— Տօղըւ տուր, մօնսիէօ, լաքին Սըրիզ հիւանի ախ-
լէագլէ մութթասըֆ վէ խայրխահ պիր գըզ տըր . . . պուն-
տան պաշգա չօգ տէֆա պիր թագըմ ահվալ վէ ֆէլաքէթ-
լէր՝ ինսանլար միեանընտա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթլէր հու-
սուլինէ սէպէպ օլուրլար, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պու տէ-
ֆաքի տէրունը գալպտէն չէքտիկի ա՛հ օլ տէրէճէ ազիմ իտի
քի, Մ . տը Բէրկազ՝ մէզպուրէնին պուլունտուղու հալը միւշ-
քիլի անլաեարագ, մահզունանէ վէ հիւրմէթլէ ,

— Մատմագէլ, էօքսիւզմիւսիւնիւզ, տէյի սիւալ իթտի,
վէ Ժանն պու սէօզտէն միւթէէսսիր օլարագ ,

— Էվվէթ, վալիտէմ պիր գաշ այ էվվէլ վէֆաթ իթտի,
տէտի :

— Բէտէրինի՛զ :

Ժանն, եինէ հէեէճան վէ թէէսսիւրի ազիմ իլէ,

— Բէտէրիմտէ մէյտանը հարպտա թէլէֆ օլմուշ տուր,
տէյի իֆատէ իթտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պիր միւտտէթճիք սիւքիւթլէ
վազըթ կէչիպ, զանն իտէրսինքի իշպու միւտտէթ զարֆընտա
օ իքի նէվճիվանլար, այնի միւլահազաթա տալմըշ օլտուղլալը
հալտէ, եալընըզ պիր շէյ տիւլիւնմէքտէ իտիլէր :

Պու սուրէթլէ Մէսլէյ սօգաղընտա Ժաննըն խանէսի գա-

բուսուռնա վասըլ օլտուգլարընտան, մէզպուրէ կէնճ գըղ՝ էլինի Արմանա ուզաթարագ ,

— Ալլահա ըսմարլատըզ մօնսիէօ . սիգէ թէչէքքիւր իտէրիմ , խուսուսիյլէ հագգըմ գտա վագը օլան խըզմէթինիզտէն տօլաեը թէչէքքիւր իտէրիմ , տէտի :

Պատէհու. Արման , կէնճ գրգըն էլինի թու.թուպ , քէմալը հիւրմէթ տաիրէսինտէ պուս իթտիքտէն սօնրա , հարէ.թէթի վագըասընա տիկէր պիր քէլիմէ իլավէ իթմէկէ ճէսարէթսիզ պուլունուրճասընա եալընըզ սիւքի.թլէ սէլամ վէրտի , վէ օրատան ալըլըպ , պիր դաչ սօգագլարտան կէչէրէք միւթէֆէքքիր պիր հալտէ խանէսինէ մուվասըլէթ իտիպ , եաթաղընա եաթաղըրէ քանատէ , քէնտի քէնաիեէ ,

— Ղարիպ չէյ տիր . հէնուզ պէն կէնճմիեիմ էլան րուհումտա , թահրիք օլւննամըչ պիր թէլ մի վար իմիչ , տէտի , վէ օ կիճէեի հէման ույգուսուզ վէ հէեճան իչինտէ կէչիրիպ , ֆէրտասը կիւն , սապահ օլուր օլմազ , Պասթիէնի եաթաղընըն պաչընա ճէլպլէ ,

— Տօսթում , միւթէգաիւտ ապքէրլէրտէն օլտուղունու իրաեէ իտէն լաճիվէրտ րէտէնկօթունու կիեինիպ , Մէսլէյ սօգաղընտա Վնումէրօլու խանէեէ կիթմէլիսին , վէ օրատա քիրալըզ տաիրէ պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամալըսըն , տէտի :

Պասթիէն , Արմանըն բեաֆֆէյի էմրլէրինի պիլա իթիրազ թէմամիյլէ իճրա իթտիլի ճիհէթլէ ,

— Բէք էյի , տէյի ճէվապ վէրտի :

Արման . - (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .) Էկէր պօշ տաիրէ եօգ իսէ , միւթէճիրլէրտէն պիրի իլէ ուսուչուպ , եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա տաիրէսինի պօշալթմասը իչին էվին դաբուճուսունա օնատէտ լուի ալթունու վէրիրսին : Պուսուրէթլէ տաիրէլէրինի թէրք իթմէկէ մէյեալ միւսթէճիրլէր պուլունապիլիր :

— Էվվէթ ,

— Պու տաիրէ պուլունտուգտան սօնրա , օրաեա պաղը

էշեա նազլ խտիպ, միւթէգաիւտ զապիթ սըֆաթը վէ Պաս-
թիէն խմի իլէ օրատա եէրլէշիրսին .

— Բէք էյի . պաշգա էմրինիզտէ վա՞ր մը տըր :

— Օ էվտէ իգամէթ իտէն վէ ժանն իսմինտէ պուլունան
գըզ հագգընտա էվվէլճէ մալիւմաթ տըրսըն : էկէր օ գըզ՝
ֆէլաքէթգէտէ պիր ֆամիւեանըն գըզը օլուպ տա, նամուլու
վէ սահիպէի իֆֆէթ ու իսմէթ իսէ, քէնտիսիլլէ իւլֆէթ
բէյտա իտէրսին : Սիննին պունա միւսաիտ տիր : Իմոի հայտէ
պիր ան էվվէլ կիթ, վէ մուամէլաթընըն նէթիճէսի խապէ-
րինի պանա կէթիր :

Արման, պու թալիւմաթը վէրտիքտէն սօնրա, եազա
գալգըպ, տէրունինտէ պիր չօգ կիզլի հրուֆլար եազըլմըշ
օլան պիւեիւք պիր տէֆթէրի աչարագ,

Լիօն Բօլան՝ Պոռպօն-Վիլնիսի սօգադը

Սըրիզ՝ Թանքըն վարըշը

Իսիմլէրինի եազտը, վէ սահիֆէնին արգա թարաֆընա տա
չու մալիւմաթը իւսվէթէն թահրիր իլլէտի .

Նիզօրօ Թիսիսին օրունան շախսըն վի շիիմիի տիւնիլն ատիսին Լիօն
Բօլան իլի գափրա արսանագ իսթիւնիւրինին հապապը մոսթիպիսի մէ օլտոն-
դոնոն թանգըզ իթմէք կիթէք տիր :

Մ . տը ֆէրկազ պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա, եազը-
խանէսի գարըսընտա օթուրուպ, մուհարրէրաթը հէվմիեէ-
սիլլէ մէշղուլ օլմագ իսթէտի իսէ տէ, թարիֆ օլունմազ պիր
տալկընըլա տալտըղընտան, պաշը՝ օթուրմուշ օլտուղու
գօլթուղու իսկէմլէնին էնսէսինէ տէվրիիպ, հէնուզ ճիւզիճէ
կէօրմիւշ օլտուղու մահզուն վէ լէհճէսի սօլմուշ օլան ժաննը
տիւշիւնմէհէ պաշլատը :

Սաաթ իքի չալտը, վէ մէրգում հէնուզ տէրեաի միւ-
լահազաթա տալմըշ իքէն, Պասթիէն ալտէթ իթտիկինտէն,
գօնթ հէեէճան իլէ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Պասթիէն . Սէվկիւլիւ էֆէնտիճիհիւմ, թէսատիւֆ պա-
զէն զարիպ նէթիճէլէր հասըլ իտէր : Ալէադատար օլտուղու-
նուզ կէնճ գըզ՝ տէօրտիւնճիւ գաթտա վէ էվին սօգադա

Նազըր թարափընտա տըր : Այնի գաթ իւզէրինտէ պօշ պիր տաիրէ պուլունուպ , իսթէնիլտիկի անտէ օրաեա նազլ իտիլէպիլիր : Գիրասը տա սէնէվի 600 ֆրանգ տըր : Պու քիրանըն իւշ այլըղընը բէշինէն թէէտիեէ իթտիմ :

Արման . - Բէք էյի իթմիշսին :

Պասթիէն . - Գաբուճուճու իսթիճվապ իթտիմ : () Կէնճ գըզ օրաեա հէնուզ թաշընմըշ օլուպ , իսմի մատմազէլ թանն տը Պալտէր տիր , վէ զալիպա միւքէմէլ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ տիր :

« Պու գըզըզապ , քէնտիսինէ զաեթ սատըգ կէօրիւնէն իհթիեար պիր պէսլէմէ իլէ , սէնէվի քիրասը 300 ֆրանգ օլան պիր տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ , վէ քիմնէնին քէնտիսինէ կիթտիկի կէօրիւմէմէքտէ տիր :

« Գաբուճուճուն սէօղիւնէ պազըլըրսա , իքի կիւնտէն պէրու պու կէնճ գըզըն օտասընտա , օրթալըղըն գարարմասընտան խայլի էվվէլ ըշըգ եանմագտա օլտուղու կէօրիւմէքտէ վէ պունտան , օ կէնճ գըզըն , զէնկին օլմաեըպ , պազընէյի հայսիեթ ու իթիպարլարընը մուհաֆազա իթմէք իսթեէն վէ խէֆիէն չալըշան բէք չօգ կէնճ գըզլար կիպի գատըն տիքիշճիլիկիլէ մէշղուլ օլտուղու անլաշըլմագտա տըր :

Արման . - (հէեէճանլէ .) Ալտըղըն մալիւմաթ հէք պու գատա՞ր մը տըր :

Պասթիէն . - Խայր , մատմազէլ տը Պալտէր պունտան ագտէմ Շաբօն սօգաղընտա իգամէթ իտէր իմիշ , վէ քէնտիսի Մէսլէյ սօգաղընտաքի տաիրէի քիրալամագ իսթէտիկինտէ , գաբուճու , անըն էվվէլճէ իգամէթ իթտիկի տաիրէեէ կիտէրէք , օրատան պազը մալիւմաթ ալմըշ տըր : Պու մալիւմաթա կէօրէ , մատմազէլ տը Պալտէր , Աֆրիգատա վէֆաթ իթմիշ օլան պիր միրալայըն տուլ գէվճէսի պուլունան վալիտէսինին վէֆաթը իւզէրինէ , մալիք օլտուղու վարիտաթը ճիւզիեէնին պիւեիւք գըսմը էլտէն չըգտըղընտան , տահա քիւշիւք պիր տաիրէ քիրալաեըպ օրաեա նազլ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր : Շուրասը , գաբուճուճուն իֆատէլէրինտէն

անլաշըլըիօր քի, մատմաղէլ ժանն՝ քէնտիսինի թանըեանլա-
րըն ճիւմլէսինին հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհիւնէ մաղհար օլուպ,
հաթթա Մէսլէյ սօգաղընա նագլի՝ եալընըլ չէնտ կիւնտէն
պէրու օլտուղու հալտէ, էմաալինէ իպրէթ օլմահա լաերգ
պուլունան աթվար ու ախլէագը հասէնէսիյլէ ճիւմլէնին թէ-
վէճճիւհաթընը ճէլպ իտէպիլմիշ տիր:

Պասթիէն պու սէօղլէրի սէօյլէտիքճէ, Մ. տը Գէրկաղըն
դալպի՝ մէճհուլ պիր հէեէճան իլէ չարբմագտա վէ եիւղին-
տէ կիղլի պիր մէսէրրէթ էսէրի հուսուլէ կէլմէքտէ իտի:

Պասթիէն, օգուեանլարըմըղա մալիւմ օլան կէնճ գըղըն
կէչիրտիկի սատէ վէ նամուսքեարանէ էօմրիւն քեաֆֆէյի
թէֆէրրուաթընը պէեան իտիպ, պու թէֆէրրուաթըն հէր
պիր ճիհէթի Արմանըն թէէսսիւրի ուլուվըճէնապանէսինի
արթըրմագտա իտի, Խուսուսիյլէ աթիտէ պէեան իթտիկիմիզ
ճիհէթ, կէօղլէրինի եաշարթմագ տէրէճէսինտէ քէնտիսինէ
թէէսսիր իթտի. շէօյլէքի Պասթիէն իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Ղալիպա մատմաղէլ տը Պալտէրին պիր բիեանօսու
վար իմիշ. Գաբուճու, իճրաի թահգըղաթ իչին կէնճ գըղըն
էվվէլճէ իգամէթ իթտիկի խանէեէ կիթտիկինտէ, օ բիեանօ-
եու կէօրմիւշ, լաքին պէսպէլլի կէնճ գըղ սաթմահա մէճպուր
օլտուղունաան, պու բիեանօ Մէսլէյ սօգաղընա կէթիրիվմէմիշ
տիր, տէտի:

Արման. — Պասթիէն, սէնին կիպի իհթիեար պիր քիմնէ
էլպէթթէ միւզիգաճը օլամազ, տէտի:

Պասթիէն. — Էվվէթ սէվկիւլիւ էֆէնտիճիեիմ, պէնիմ
գուլլանմըլ օլտուղում՝ եէկեանէ միւզիգա ալէթի, պէշ աեազ
ուղընլուղունտա պիր գլարնէթ հանի մուհարէպէ թիւֆէնկի
իտի:

— Աղիզիմ Պասթիէն, պու պապտէ սէն եանըլըեօրսուն.
սէն մուզիգաճը օլաճագսըն, վէ սէնին պիր բիեանօն պուլու-
նաճագ տըր:

Պասթիէն իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինտէն, Մ. տը
Գէրկազ,

— Էրարըն մաղաղաւորնա կիթմէլիսին, վէ պիր ազ էսկի ուսուլտէ օլարագ, եէտի սէքիզ սէնէլիք պիր բիանօ իսթէմէլիսին, տէտի:

Իհթիեար ասքէր՝ կէօզլէրի եաշարարագ,

— Սէվկիւլիւ էֆէնտիեիւմ, զանն իտէրսէմ ֆիքրինիդի անլանօրում. սիզ հագըգէթէն էֆքեարը նէճիպէ վէ խայր-խահանէ սահիպիսինիզ. լաքին օ պիշարէ գըզըզագ սահիպէի զուրուրիէթ օլտուզունտան, ալաճաղըմ բիեանօեու նա՞րըլ գապուլ իթտիրմէլի. տիւշիւնիւնիւզ պիր քէրլէ բի, քէնտիսի պիր միրալայ գըզըլ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Ֆիքրիմի էյիճէ անլանամաւըն. պէն պունու տիմէք իսթէմէեօրում. Սաթըն ալաճաղըն բիեանօեու սագլանաճագ-սըն, ֆագաթ բէք չօգ մօպիւեան վար տըր կիպի տավրանըպ, պունլարտան տօլաեք զաեէթ միւզտարըպ կէօրիւն-մէլիսին:

— Լաքին պիրինին բիեանօսու օլուրսա, անը գուլլանա-պիլէճէք իգթիտար տա իրաեէ իթմէլի տիր:

— Պուտա տէյիլ. էսկի ուսուլտէ օլաճագ օլան պու բիեանօ՝ վէֆաթ իթմիշ օլան պիր թանէճիք գըզընըն բիեանօսու կիպի կէօսթէրիլմէլի տիր. Իհթիեար տօ՛սթում, սէնին պէնտէն զայրի հիշ պիր օղլուն վէ եա գըզըն օլմատըք իչին, պունուն ճիւզի պիր եալան օլտուզունու պիլիբիմ, լաքին պու եալանտան տօլաեք ճէնապը Ալլահըն պիզէ աֆվ իտէճէկինէ էմիւիմ. Իմտի սէն օ բիեանօեու նէ՞րէտէ հըֆզ իտէճէկինի շաշըրմըշ կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէ, գօմյուն օլան օ պիշարէ գըզըզագըն, պիր գաշ կիւն իչին, եանի ֆագլա էշեանը տիկէր պիր մահէլէ նագլ իթտիրէպիլէճէկին վագ. թա գատար անը քէնտի եանընտա սագլամագ իսթէմէե-ճէկինի քի՞մ պիւիլ:

— Աֆէրի՛ն սէվկիւլիւ էֆէնտիեիւմ, պու պուլուշունուզ բէք միւքէմմէլ տիր:

— Էվվէլ էմիրտէ պու խուսուս՝ գաբուճունուն վասըթա-սըյլա օ կէնճ գըզ իլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իթմէնէ պիր

թէտպիր օլուպ, պունտան պաշգա զայպընտան տօլանը միւ-
քէտտէր օլտուղուն դըզընըն արասըրա կիւզէլ բարչալար
չալաղընը, վէ շիմտի անլէրի տինլէմէք արգուսինտէ պու-
լունտուղունու պէնան իթմէլիսին, անլաեօ՞րմուսուն:

— Էվվէթ, Էվվէթ, վէ Լըարըն բիեանօ մաղազասընա
կիտիեօրում:

— Հայտէ կիթ, տօսթում:

Մ. տը ֆէրկազ պու սէօզիւ միւթէֆէքքիւր պիր սուրէթ-
տէ իրատ իտիպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Եա՛րապպի, աճապա անը սէվէճէ՞քմիեիմ, տէյի պէ-
եան իյլէտի, վէ Պասթիէն պու Էմրլէրի իճրա իթմէք իւզրէ
տիշարը չըդտըղընտա, Արման՝ կէօքսիւ իւզէրինէ Էյիլմիշ
օլան պաշընը, պիր մասաեա տաեաթըլմըշ պուլունան իքի էլ-
լէրի տէրունինէ ալտը:

Պու արա Արմանըն կէօզիւ էօնիւնէ պիր կէօլկէ կէլտի.
լէհճէսի սօլիուն վէ քէնտիսի մահզուն պուլունան պու կէօլկէ
պէլքի Մարթանըն թասվիրի իտի, օ գատընընքի, տէրէճէի
նիհաեէտէ սէվմիշ, վէ ալչազ Անտրէանըն էլինտէն գուր-
թարմաեա ֆէվզէլտտէ ճահա իթմիշ օլտուղու հալտէ, մու-
վաֆազ օլամամըշ իտի:

Վազթիւնտէն էվվէլ գայպինտէ հասըլ օլմուշ օլան վէ
սուրէթի միւթէտիւֆէտէ խիթում պուլան պիր վազըանըն
իչպու խաթըրէսի, Էէնիտէն զիհնինի իչղալէ պաշլաեան աշգ-
ու մուհապպէթէ գարշը պուլունմագտա իտի իսէ տէ, իւք
հիսսիեաթը էօլիւմ սէպէպիյլէ չօդտան պէրու հէման
սէօնմիւշ վէ գարանմըշ իտի, Ֆիլվազը էօյլէ պիր սէպէպ իլէ
նիչէ լաթիֆ խաթըրէլէր վէ աճը քէտէրլէր՝ պէլլիսրզ սու-
րէթտէ եա պիւսպիւթիւն մահվ օլմագլա, եախօտ խաֆիֆ-
լէնմէքլէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու եառ ու մաթէմէ
կիրիֆթար օլան վէ պիր տախի իւմիտ տէնիլէն շէյին էսէրի
պիլէ հուսուլէ կէլէմէեէճէկի զանն օլունան ախի բուհտա,
վէ մահվ ու իղալէ օլմուշ օլան իւք հիսսիեաթըն հանընտա
կիւնիւն պիրինտէ տիկէր պիր հիսսի մուհապպէթ զուհուրա

կէլմէքլէ, թէտրիճէն քէսպի թէվէսսիւ իտէր, վէ պիր մէզա-
րը սէթը իտէն թօրրադ իւզէրինէ սաչըմըչ մավի մէնէֆչէ-
րին ալթընտա թէօրէեէն եէչիլ չաեըր կիպի չօգտան պէրու
մէսթուր գալան օ քէտէրին թահթընտա մէճհուլ պիր մէսէր-
րէթ հուսուլէ կէլիր, վէ հաեաթ՝ էօլիւմիւ թէադիպ իթտիկի
կիպի, չօգ տէֆա էօլէնլէրին քիւլիւ ալթընտան տա թէքրար
աչգ ու մուհապպէթ թէվէլլիւտ իյլէր:

Իմտի, Մարթանըն կէօլկէսի կէրչի Արմանըն գարչըսըն-
տա պիր գաչ սանիեէ գատար զահիր օլտու իսէ տէ, օ կէօլ-
կէնին արգասընտա ժաննըն ճալիպ, ֆադաթ մահզոլնիյեթ-
պախչ վէ սօլմուչ սիմասը կէօրիւնտիւկիւնտէն, սպքի էօլիւմ՝
կիւնէչին իլք զիեասընտան տաղըլան սիս վէ ըիւեա կիպի
զաիլ օլտու, վէ էպէտիեթէ գարըչմըչ օլան բուհուլն կէօլ-
կէսի պու սուրէթլէ զաիլ օլուրքէն, զանն իտէրսին քի, «Ար-
ման, պէնիմ իչին վէ պէնտէն տօլաեը չէքտիկինիզ ճէվը
ու ճէֆա քեաֆի տիր. արթըգ միւթլու օլունուզ...» տէ-
միչ իտի:

Պագաթ Մարթանըն սլու խաթըրէսի՝ Մ. տը Բէրկազըն
ֆիքրինտէ տիկէր պիր խաթըրէ հասըլ իթտի. չէօլէքի Անտ-
րէաեը տիւչիւնտիւ, օ չէյթանի ֆիքրիլի վէ խոյսուզ գարաա-
չընը քի, քէնտինին, եանի Արմանըն վալիտէսինին վէֆաթը-
նա սէպէպ օլմուչ իտի. օ ատէմքի, գօնթ Ֆէլիքօնուլն հէ-
նուզ սօվլումամըչ օլան նաչընըն եաթմըչ պուլունտուղու էվ-
տէն չըգարքէն, Արմանա գարչը զաեթ տէհչէթլի սուրէթ-
տէ մէյտան օգու մուչ իտի:

Արման, Անտրէա իլէ քէնտի արասընտա մէվճուտ օլան
գարապէթ պաղլարընը անլատըղընտա, մէրգուլմըն ախլէագը
մէզմիւմէ իլէ միւթթասըֆ օլտուղունու, վէ ֆէնալըղը էյի-
լիքտէն միւլէպպէտէն թէֆրիգ իտէկէլէն կիրտապը կէչմիչ
իտուկինի ըանա պիլտիկինտէն, ատապէթ վէ խուսուլմէթի
զաիլ օլուպ, եէրինէ ըիգգաթ վէ թէէսսիւֆ հիւսի գաիմ
օլտու:

Արման, Անտրէանըն՝ սահիպ օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ

օլտուղու սերվէթի ճէսիմէնէ պիրտէն պիրէ միւթէսարրըֆ օլտուղունտա, սէրվէթի մէզքիւրէնի, միրաստան պիհագգըն մահրում գալան մէրգում Անտրէա իլէ թագսիմ իթմէկի, պիր արա, տէրքեար օլան ուլուվըճէնապը թէէսսիրիլէ թասմիմ իթտի իսէ տէ, մուախսարէն, եալընըզ ֆէնալըզ իչին եարատըմըլ օլան վէ սէնաաթընը սէվէն սէնաաթքեար կիպի, ֆէնալըզ իճրասընը սէվէն պիր ատէմին, խայլի ալթուընլարա մալիք օլտուղու հալտէ, նէլէր նէլէր եաբապիլէճէկինի տիւշիւնէրէք, վէ պուընտան տօլաեը հիսսի տէհչէթէ տիւշար օլարագ, թասավվուըր մէզքիւրտէն ֆարիղ կէլտի. Ֆիլվագը Անտրէա, էօյլէ պիր սէրվէթի էլտէ իթտիկինտէ, մասքէլի պալօ կիճէսի, ալշագլըզ վէ խայինլիք իրաեէ իտէն Տօն Ժուանըն գըեաֆէթինտէ օլարագ պէեան իթմիլ օլտուղու ճէհէննէմի բրօկրամընը մէվզըի իճրաեէ վազ իթմէկէ գալըլճմաեաճագ մը իտի.

Իմոի Արման՝ բէտէրինին նաշը եանընտան մուֆարագաթը էսնասընտա Անտրէանը ալըզօյմաեըպ, ֆագաթ իրթէսի կիւն միւթէվէֆա հագգընտա լազըմ կէլէն վէզաիֆի ախրէ իճրա իտիլմէսի իւզէրինէ, քէնտիսինէ մէյտան օգուճուշ օլան օ մէլուըն գարտաշա սինէսինի աշմագլա, պէլքէ թարիգի իսթիգամէթ վէ խալիսէթէ ճէլպ իտէպիլէճէկի իւմիտիլէ, Բարիսին հէր թարաֆընտա մէրգուճու ալաթիը իսէ տէ, պուլտուրամատը. Մ. տը Բէրկազ, իշպու թէհարրիեաթընա, հաֆթալարճա, ալլարճա, հաթթա պիր սէնէ քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իտիպ, թէհարրիեաթը պիլա սէմէրէ գալտըղընտան, պազըլար, մէրգուճուըն, մէմուլ իթտիկի միրաստան մահրում գալմասընտան տօլաեը տիւշարը եէյիս օլարագ, քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիլ օլտուղունու զանն իթտիլէր իսէ տէ, Արման, պէօյլէ պիր զաննտա պուլուընմագ չէօյլէ տուրսուըն, Անտրէանըն, բէտէրինին խանէսինտէն չըգալըզ զէման քէնտիսինէ աթֆ իթտիկի նազարը ատավէթճուեանէնի վէ մէյտան օգուճասընա վագը օլան թավը ու հարէքէթինի խաթըրլատըղընտան, արալարընտաքի միւնագաանըն

հէնուզ խիթամ պուլմա՛րը օլտուղունու, վէ Անտրէա կիպի պիր առէմին, վէլէվ էօմրիւնտէն օսանմը օլսա, եինէ ախըր ինթիգամ իչին եաշամագ իսթէնէճէկինի հիսս իթմէքտէ, վէ պիր չէյթանը միւտհիշ մագամրնտա մէյտանա չըգմասընա պէքլէմէքտէ, վէ օլ վասի Բարիստէ, խասմինին, կիւնիւն պիրինտէ միւտարէպէեէ վէ եէմինինի իճրաեէ, վէ ֆէնալըգ վէ էյիլիկին տաիմի սուրէթտէ չաթըչմագտա օլտուգլարը իչպու Բաբիօնը ճէտիտտէ, Արման օլ վագթա գատար, Անտրէանըն մուխաթարալը պիր տիւշմէն օլտուղունու պիլմէքլէ պէրապէր, ճինաեէթին տաիմա մաղուպ օլաճաղընա թէէմին օլարագ, օլ զարիպ մուհարէպէեէ սէպաթ վէ մէթանէթլէ մունթաղըր իքէն, Մարթանըն խաթըրէսի, Ժաննըն խաթըրէսինէ գարըչտըղընտա, սահիպի իսթիգամէթ վէ ճէսարէթ օլան գօնթ Արման տը ֆէրկաղ սարսըլարագ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտի.

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, էկէր Ժաննը սէվէրսէմ, վէ պուտամտա թէքըրար մէյտանա չըգըպ, եէնի աչգ ու մուհապպէթիմտէն խապէրտար օլարագ, մէլաիքէ մախսուս օլան կիւղէլլիկի, վէ իղֆալ իտիճի լաթիֆ լիսանը իլէ, ագչամըն պիրինտէ, օլ բագ վէ պաքիրէ, վէ ատէթա ֆաղիլէթին էսասը տիմէք օլան գըղճրղաղա թէսատիւֆ իտէրսէ... օլ խային քի, պէնիմկիպի քէնտինին տէ վալիտէսի պուլունան գատըն՝ ճըղաղըն թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ տուր, վէ սէվտիկիմ պիր գատընը իղֆալ իթմիշ տիր, արթըգ էօլլէ պիր քիմսէտէն նէլէ՛ր մէմուլ իտիլմէզ...

Պու միւլահազա, Արմանը պիր արա սարստը իսէ տէ, մուլախարէն քէնտիսինտէ աղիմ պիր հիտտէթ ու զաղապ հուսուլէ կէթիրտի:

22

Հիքեհեմիզտէ բէք իւերիեէ կիթմէզտէն էվվէլ, Մէսլէյ
սօգաղընա նագլը քէլամ իլէ, պիր տագըգաճըգ մատմաղէլ
տը Պալտէրին քիւչիւք տաիրէսինէ տուխուլ իտէլիմ:

Ժաննըն, սալօն իթթիսաղ իթմիշ օլտուղու եէմէք
սալասընըն իլէրիսինտէ քիւչիւք պիր իշ օտասը օլուպ, սաղ
թարաֆտա պուլունան պիր գարուտան կէնճ գըզըն եաթագ
օտասընա կիտիլիր իտի: Մաթպախ իլէ Ժէրթրիւտին եա-
թագ օտասը տա սօլ ճիհէթտէ իտի:

Իշպու քիւչիւք տաիրէ գաեթ սատէ օլուպ, տիվարա-
լընա՝ թօբու ալթմըշ սանթիմէ քեաղըտ եաբըշտըրըմըշ, գա-
բու վէ բէնչիրէլէրի քիւլ բէնկինտէ պօեանմըշ, վէ եէր
գըրմըզը բէնկիլ թուղլա իլէ տէօշէնմիշ իտի:

Սահիհէն օրասը ամէլէ տաիրէսի իտի իտէ տէ, Ժանն՝
վագթիլլէ բէք կիւղէլ իքէն, սօնրատան, խուսուսա միրաչա-
յըն վէֆաթընտան պէրու բարչա բարչա սաթըլմըշ պուլունան
մօպիլեսսընըն պագըյեթսինի նագլ իթմէքլէ, օրասընը բէք
միւքէլլէֆ պիր հալէ վաղ իթմիշ իտի: Իւթիւնէ էօրթիւ սէ-
րիլմիշ օլան վէ հէր կիւն Ժէրթրիւտ թարաֆընտան թօզլարը
սիւբրիւմէքաէ պուլունան գատիֆէ թագըմը, սալօն հալինէ
իֆրաղ իտիլմիշ օլան մէգքիւր թաամ սալասընա վաղ իտիլ-
միշ օլուպ, բէնկի պիր աղ սօլմուշ վէ իբլէրի կէօրիւմէեէ
պաշլամըշ պուլունան խալը իլէ տէ տէօշէմէնին գըրմըզը
թուղլալարը հըֆզ իտիլմիշ, վէ բէնկիլէրի սօլիուն իբէք բէր-
տէլէր տէ բէնչիրէլէրէ թաալիգ գըլընմըշ իտի:

Պիրինճի իմիւքրաթօրլուգ տէվրինտէքի մօպիլեսալարը խա-
թըրա կէթիլիր տէրէճէտէ աղըր շէքլտէ մահօն աղաճընտան
իմալ իտիլմիշ օլան պիր մուսա՝ սալօնուն օրթասընտա մէվզու

օլուպ, իւթիւնտէ պաղը քիթապլար, պիր ալպուժ, պիր բասթիյլ գուլթուսու պուլունմադտա, վէ պիր քէօշտէ մուզիգա նօթալարըյլա մէմու պիր հիւճրէ կէօրիւլիւպ, ֆազաթ բիւանօ պուլունմադտա իտի, չիւնքի ժանն՝ վալիտէսինին խասթալըղը գէմանընտա իթմիշ օլտուղու պօրճլարը էօտէմէք իւզրէ բիւանօուունու սաթմըշ օլուպ, հալպու քի Սըրիզ քէնտիսինէ իշ թէտարիք իթտիկինտէ, քիրա իւէ պիր բիւանօ էլտէ իթմէկի թասմիւ իյէմիշ իտի:

Կէնճ գըղըն եաթադ օտասը մալի տամասդօտան տէօշէնմիշ օլուպ, ֆամիլեա եատիկեարը օլան ֆիլտիշիտէն մամուլ հազրէթի իսանըն պիւեիւք պիր խաչը, մուգատտէս պիր չիմիւր տալը իւէ միւթէվէֆա բէտէրինին՝ պիրի Սէն-Լուի վէ տիկէրի Լէթիօն տ'Օնէօրիւն օֆիսիլիք խաչլարը արասընտա օլարագ եաթաղընըն պաշընտա ասըլմըշ իտի:

Ժէրթրիւտ, էլլի եաշընտա օլմասընա բաղմէն, հէնուզ տինճ վէ գուլվէթի օլտուղունտան, վէ թա կէնճ չաղընտա Բարիսէ կէլմիշ պուլունմասըյլա պէրապէր, քէօյիւլէրէ մախսուս օլան թալընը մուհաֆաղա իթտիկինտէն, ալէսսապահ իշէ պաշլաեարագ հէր թարաֆը սիւբիւրիւր, սիւէր, վէ ժաննըն գահվալթըսընը հաղըրլար. պատէհու չամաշըրլարը կէօղաէն կէչիրիպ, պունլարը տիգգաթլըճա իւթիւլէր, վէ պու իշիէրի պիթիրինճէ, աեադլարընըն ուճլարընա պասարագ ժաննըն օտասընա կիրէր իտի: Ժանն, պէլքի վագթիյլէ կէչիրմիշ օլտուղու իսթիրահաթ էօմիւն ահվալինտէն եալընըզ պիրինի մուհաֆաղա իթմիշ օլմագ իւզրէ, սապահլարը եաթագտան կէճ գալգար իտի:

Լաքին կէնճ գըղըն՝ Սըրիզ իւէ պէրապէր Պէլվիւէ կիթտիկինին վէ Արման տը Գէրկաղըն քէնտիսինի գաբուսունա գատար կէթիրտիկի կիւնիւն ֆէրտասը կիւնիւ, ինթիեարէ Ժէրթրիւտ հէնուզ եաթագտան գալգմըշ օլտուղու հալտէ, ժաննըն տախի եաթաղընտան գալգմըշ, վէ էլպիսէսի իւէ շաբգասընը կիւնիւմիշ իտուկինի կէօրտիկիւնտէ, իզհարը թէաճճիւպլէ,

— Խայր օլա մատմագէլ, պու գատար էրքէն եաթագ-տան գալգմանըզա նէ՞ սէպէպ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժանն. — Ազիզէմ ժէրթրիւտ, էրքէն ուեանտըղըմ իչին, եաթաղըմտան գալգտըմ:

— Աճա՛յիպ, օտանըզտա աթէշտէ եօգ տուր. պու նէ՞ տէրէճէ ատէմը պասիրէթ տիր:

— Նէ՞ օլուր. զաթէն իւշիւմէեօրում:

— Լաքին նէզլէ օլմուշտունուզ. Պէնի նի՞շին չաղըրմա-տընըզ:

— Թէէմին օլ ազիզէմ, նէզլէմ կէշտի, վէ ֆէնա ատաթ վէ ուսուլտէն կէրի տուրմանա հէնուզ վագթըմ օլտուղու ճիհէթլէ, պունտան պէօյլէ սապահլարը էրքէն գալգմագ նի-եթինտէեիմ:

— Սապահ էրքէն գալգմագ նիեթթինտէ՞միսինիզ, լաքին սէպէպ նէ՞:

— Սէվկիլիւ ժէրթրիւտիւմ, մատէմքի պու տէրէճէ մէ-րագ իտիեօրսան, տուր տա սպնա պու սըրըմը պիւտիրէ-եիմ: Ամմա սէն տէ պանա սէօզ վէրքի, մալիւմ օլան գապա սէսին իլէ պէնի թազիրլէմէեթէքսին:

Ժէրթրիւտ, Ժաննըն պէեազ վէ նազիք էլինի քէնտի էլ-լէրի տէրունինէ ալըպ, հիւրմէթ վէ ըիաեթլէ էօբէրէք,

— Մատմագէլ, պու սէօզլէրի նա՞սըլ սէօյլէեօրսունուզ. պէն սիզի նա՞սըլ թազիրլէեթպիլիրիմ, տէտի:

— Էօյլէ իսէ, սէնին իչին զարիպ կէօրիւնէճէք պիր իֆա-տէտէ պուլունուրսամ, տարըլմանեաճագսըն, տէյիլ մի:

Ժէրթրիւտ, սատագաթ վէ ուպուտիեթի ֆէվգէլատէ-սինի իրաեթ իտէր սուրէթտէ մէզպուրէեթ աթֆը նազար իթ-տի, վէ Ժանն՝ քէլամա չու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պէնիմ խայրխահ ժէրթրիւտիւմ, պիլիրսինքի խայլի վագըթտան պէրու սէն բէք չօգ զահմէթ չէքիեօրսուն, վէ տարիմա եիրմի եաշընտաքի կէնճլէր կիպի չալըշեօրսուն: Էվիմիզլին իշլէրի իչին կիւնիւն իւշ ըուպունու սարֆ իթմէքտէն պաշգա, կիճէլէրի տէ բարա գազանմագ իչին չալըշեօրսուն:

Ֆիլվագը ժերթրիւտ, հեր ագշամ եարը կիճէեէ գատար եալընըդ եէթմիշ պէշ սանթիմ գազանմագ իշին տիքիշ իշի իլէ մէշղուլ օլուր իտի. Մէզպուրէ, կէնճ գըզըն իֆատէսինէ գարշըլըդ,

— Ֆագաթ մատմագէլ, պէն քէմալը մէֆուռնիեթլէ չալըշեօրոււմ. Պունտան գաթինաղար, չալըշմագ պէնիմ իշին հաեաթ տըր. չալըշմամագլա ֆէվգէլատէ սըգըլըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի.

— Իշթէ շիմտի պէն տէ այնի հալտէ պուլունուեօրոււմ, ազիզէմ, եանի չալըշմամագլա սըգըլըեօրոււմ.

— Ֆագաթ մատմագէլ, սիզ չալըշմագ իշին եարատըլմամիշսընըդ տըր. Պէնիմ կիպի չալըշմագլըդ՝ սիզին իշին գապիլ տէյիլ տիւր. Պունտան պաշգա, էկէր պիւր իշ իլէ մէշղուլ օլմագ իսթէրսէնիզ, պօեա գուլթունուզ վէ քիթապլարընըզ վար տըր.

Ժերթրիւտ, բիեանօեու տախի զիքը իտէճէք իքէն, անըն սաթըլտըղընը խաթըրլաեարագ, միւթէէսսիրէն սէօզիւ քէստի.

Ժանն. - (քէլամընա տէվամ իտէրէք.) Սըրիզի պիլիւսին, իշթէ տիւնքի կիւն օնա կիթտիմ. օ տա պանա իշ պուլմանը վատ իթտի.

Ժերթրիւտ. - (հիտտէթլէնէրէք.) Մատմագէլ, պէն հաեաթտա օլտուգճա սիզ նիշին չալըշաճագսընըդ. խայր, խայր, պէն պունա ըաղը օլմամ.

Ժանն. - (մահլունիեթլէ.) Կէօրիւեօրսուն ա՛, միւթատըն վէճհլէ պէնի թէքտիւր իթմէմէկի վատ իթմիշ օլտուղուն հալտէ, պու վատընա գարշը հարէքէթ իտիեօրսուն.

Ժերթրիւտ. - (չաշըրարագ.) Հագգըն վար տըր մատմագէլ, ֆագաթ...

Ժանն. - (խօշ պիւր սէտա իլէ.) Սէվկիւլիւ ժերթրիւտիւմ, սէն պէնի գըզըն թէսմիեէ իտէրսին, տիմէք օլուր քի գըզընը պիւր ազ էյլէնճէտէն մահրում գըլմագ իսթէմէզսին, շիւնքի չալըշմագլըդ՝ պէնիմ իշին հագըգէթէն պիւր էյլէնճէ օլաճագ տըր. Պիլիւսին քի, պէն բէք էյի սիւզէնի իշլէրիմ. Սը-

րիզ պանա պաղը սիւղէնի իշէրի պուլաճագ տըր. պու խու-
սուսու արամըզտա դարարլաշտըրմըշըղ տըր :

Ժէրթրիւտ . - (էլան իթիրազ իթմէք իսթէեէրէք .) Ֆա-
գաթ . . .

— Խայր , հիշ պիր իթիրազը տինլէմէմ , վէ էկէր պէնի
տահա թէքտիր իտէրսէն , տարըլըրըմ :

Մուսխիարէն Ժանն՝ վալիտէսի մագամընտա սէվտիկի , վէ
սօն տէրէճէ սատագաթ վէ ուպուտիեթ կէօրտիւկիւ իհթի-
եարէ էմէքտարըն ալնընտան էօրտիւ :

Ժէրթրիւտ , պաշընը էյտի , վէ կէօղլէրի եաշարտըղը
հալտէ , քէնտի քէնտինէ ,

— Եա՛րապլի , սաիրլէրէ պախշ վէ իհսան պուեուրտու-
ղուն իգպալ ու սատտէթտէն պիր աղաճըգ տա չու պէնիմ
ազիզ մէլէեիմէ նիշին իհսան իթմէեօրսուն , տէտի :

Պատէհու ալէնէն , - Լաքին մատմաղէլ , պու գատար էրքէն
գալգմանըղա նէ՞ սէպէպ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէլա ալըշմագ վէ սօնրա Սըրիզին խանէսինէ կիթ-
մէք իշին գալգտըմ , տէյի Ժանն մուգապէլէ իյլէտի :

Պատէհու Ժանն , նազիք պոյունա վէ վիճուտինէ տահա
զիեատէ եագըշան սիեահ եաս էլպիսէսինի կիեինիպ , սաաթ
սէքիզ րատտէլէրինտէ տիշարը չըգտը , վէ կիտէճէք մէսա-
ֆէսի ազ օլտուղունտան , օն տագըգատա Սըրիզին խանէսի-
նէ վասըլ օլտու : Պու վիզիթա , պիշարէ Սըրիզին՝ գըզգա-
րընտաշընտան ալտըղը մէքթուպա ալտանտըղը օլ մուղիբը
կիւնտէն իքի կիւն էվվէլ օլուպ , պիշարէ՝ պիւլպիւլ կիպի
շարգը օգուեարագ վէ եագընտա նաիլ օլաճաղը սատտէթ
ու իգպալի տիւչիւնէրէք , իշիլէ մէշղուլ պուլունմագտա
իտի :

Ձիշէքճի գըզ՝ Ժաննըն իշէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւ-
զէրինէ ,

— Նէ՞ օ գըզգարտաշ , նէ՞ գատար էրքէն սօգաղա չըգ-
մըշընըղ , տէտի :

— Պիլիբսինիզքի , ազիզէմ Սըրիզ , պու սապահ պիր սիւ-

ղէնիճի մաղաղասընա կիթմէկի արամըղտա դարարւաշտըր-տըղ , տէյի մատմաղէլ Պալտէր ճէվապ վէրտի :

— Էվվէթ , կիթմէկէ հազըրըմ . անճաղ սէվկիւլիւմ , սիզի քիմէնին կէօրմէսինի իսթէմէմ . սիզ սօգաղըն պիր ազ էօթէսինտէ պէնի պէքլէրսինիզ , տէյիլ մի :

— Լաքին պէն չալըշմագտան ասլա ութանմամ . չալըշմագ՝ չայեանը թագտիր շէյ տիր :

Սըրիզ . - (Եիւզլիւ պէօեիւմիւշ օլան չօճուգլարա մախսուս պիր թարգտա .) Պէն էլպէթթէ պիր շէյ պիլիրիմ :

Պէօլէճէ իքի կէնճ գըզլար տիշարը չըգտըլար . Պիր սաաթ սօնրա ժանն , պիր բարչա գանաւա իլէ վէ քէյֆլի սուրէթ-տէ խանէսինէ ավտէթ իթտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Հէլէ շիւքիւր , պէն տէ չալըշմաղըմ , վէ իհթիեար ժէրթրիւտիւմիւն աղըրըղընը խաֆիֆլէտէճէեիւմ , տիմէք-տէ իտի :

Մէզպուրէ տէօրտիւնճիւ , եանի քէնտի գաթընա չըգտըղընտա , էվլին գաբուճուսու , պիր գաշ տագըգա էվվէլ Պասթիէնին քիրալամըշ օլտուղու տաիրէնին գաբու վէ բէն-չիրէլէրինի աշմագտա օլտուղունտան , ժաննը հիւրմէթլէ սէլամլատը , վէ պատէհու ,

— Մատմաղէլ , սիզէ պիր գօմշու կէլտի , տէտի :

Ժանն ֆիթուրսուզճա ,

— Սահի՞ մի , տէտի :

— Էվվէթ սահիհ , իհթիեար պիր պաթ տըր , վէ տէվլէթ նիշանընը հաիզ օլմասընա պագըլըրսա , միւթէգաիւտ զապիթ զանն օլունմագտա տըր , տէյի պօշպօղազ գաբուճու պէեան իյլէտի :

Ժանն՝ սարսըլարապ վէ բէտէրինի խաթըրլաեարադ ,

— Զապիթ մի , տէտի :

— Էվվէթ մատմաղէլ . էշեասընը տա պու սապահ նագլ իտիեօր :

Ժանն միւթէֆէքբիր պիր հալտէ տաիրէսինէ կիրիպ , ֆագաթ եէնի գօմշուսղ օլաճաղը վագըրասընը ունութտու ,

չիւնքի տիկէր պիր հիսս՝ քէնտի մալիւմաթը օլմագսըզըն ֆիքրինի թէմամիյէ իշղալ իյլէմիշ իտի :

Ժանն՝ օլ սապահը վազթինտէն էվվէլ էրքէն գալգմասը՝ կէճ գալգմագլըդ ատէթինէ պունտան պէօյլէ նիհաեէթ վէրմէք իչին օլտուղունու ժէրթրիւտէ պէեան իթմիշ իտի իսէ տէ, հագըգէթի հալ շու իտիքի, մէզպուրէ օ կիճէսի ուեուեամամըշ, վէ ուեուեամամասը տա շունտան իլէրի կէլմիշ իտի :

Ժանն եիրմի եաշլարընտա, եանի բուհու՝ իման ու իթիգատլա մէմու վէ ֆիքրի՝ թէֆէքքիւր իգթիտարընը թէմամիյլէ հաիգ պիր սիննտէ իտի : Մէզպուրէ, չօճուգուրգ վազթինի, եէկեանէ պաիսի մուհապպէթի օլան վէ թապիի անըն մահգուղիեէթ վէ մէսէրրէթինի ճէլպէ վասըթա պուլունան վալիտէսի եանընտա կէչիրիպ, ֆագաթ վալիտէսի վէֆաթ իթտիկինտէ, մուհապպէթինին պիր գըսմընը ժէրթրիւտէ, օ սատըգ էմէքտարա հասը իյլէմիշ իտիքի, մահգա գալպինին տէրքեար օլան նէճապէթի իճապընճա վաղիեէթի եիւքսէլմէքտէ իտի : Իշթէ Ժանն, վալիտէսինին զայպը էպէտիսինտէն սօնրա, էվվէլ էմիրտէ խապէրի օլմաեարագ, ալէսսէվիեէ եիրմի եաշլարընտա պուլունան գըզլարտա պէհէմէհալ հասըլ օլան հիսսէ թապիիյեէթլէ, գալպինտէ նօգսան պիր եէր պուլունտուղունու անլամաեա պաշլատը : Պիր կիւն, պու պիչարէ վէ էօքսիւզ գըզճըղազ ույգուսունտան ուեանտըղընտա, քէնտիսինին՝ պիր քիմէտէն պաշգա սէվկիւլիսիւ օլմատըղը վէ պէլքի օ տա եագըն վագըթտա թէրքի տիւնեա իտէճէկինտէն, ալէմ իչինտէ, վասի պիր սահրա օրթասընտա պուլունուրճասընա եալընըզ գալաճաղը, վէ քէնտի էլինէ ուզաթաճագ հիշ պիր տօսթ էլի, վէ քէնտի գալպի իլէ պիր վագըթտա տարպ իտէճէք հիշ պիր գալպ պուլունմաեաճաղը միւլահաղասը ֆիքրինի իսթիւա իթտի, վէ օ անտէ մէզպուրէ, պէլքի շու ալէմտէ, ասըմըզըն պիր թագըմ միւնասիպէթսիգ հիսապլարընտան վէ պաեաղը ագճէրէրէսթիկինտէն արի վէ էհի նպմուս ու իսթիգամէթ վէ

խայրխահ պիր զաթըն՝ պուլունուպ , պէօյլէ պիր զաթըն՝ իֆ֊
ֆէթ ու իսմէթ սահիպի վէ կիւզէլլիկիյլէ ճալիպ , վէ գալպի՝
մուհապպէթ ու սատափաթլա մէմու պիր գատընա թէսա-
տիւֆ իթտիկինտէ , անըն ֆագըր հալինտէն մէմուռն օլա-
րագ , քէնտիսինին եալընըզ հուտուտուզ մուհապպէթինէ
մուգապիլ , անէ , ագաթը րապըթաի իգտիվաճ թէքլիֆ իթմէսի
գապիլ օլուղունու տիւչիւնմէնէ պաշատը :

Ժանն , պու միւլահազա իւզէրինէ , հագըգէթէն մէյ-
տանտա էօյլէ պիր մէճհուլ քիմնէ վար տըր կիպի , պիր թա-
գըմ թէխայերլաթա զահիպ օլարագ , էկէրչի Հիքմէթուլ-
լահ թարաֆընտան քէնտիսինէ էօյլէ պիր համի կէճտէրիլեր
իսէ , օնա միւտտէթի էօմրիւնտէ սատըգ գալաճաղը կիպի ,
մուհապպէթի գալպիեքսինի տէ եալընըզ օ համիեէ հասը վէ
թախսիս իտէճէկի հագըգընտա ահա ու շարթլար իթտի :

Սատէլիկի վէ տէրքեար օլմասըյլա պէրապէր միւէսսիր վէ
ալի օլան վէ պիլճիւմէ կէնճ գըզլարըն զիհինլերինի իշղալ
իտէն պու թէֆէքքիւր , պու միւլահազա՝ մասմազէլ տը Պալ-
տէրին զիհինի տէ , պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ իշ-
ղալ իյլէտիկինտէն , օ անէ տէկին գարշաընտա աշըմըշ օլան
կիրտապըն քէնարընտա մահզա նամուսըյլա վէ իֆֆէթ ու
իսմէթիլլէ քէնտինի մուհաֆազա իտիպ , կիրտապը մէզըրերէ
տիւշմէմի պուլունան պու պիչարէ վէ էօքսիւզ վէ պիր տէ-
րէճէ սահիպսիզ գըզըրղապ՝ միւսթագապէլ տէնիլէն ճիհէթտէն
էսէն վէ իւմիտ թապիր օլունան նէֆիս գօգու ստեէսինտէ
հիսս օլունմաեաճագ սուրէթտէ եաշամաեա պաշատը :

Էվվէթ , չօճուգլուղու էսնասընտա , իքի սէվկիւլիւսիւնիւն ,
եանի բէտէրի իլէ վալիտէսինին թէրքի տիւնեա իթտիքլէրի-
նի կէօրմիւշ վէ պունտան տօլաեթ սէլ կիպի կէօզ եաշարը
տէօքմիւշ պուլունան պու կէնճ գըզըրղապ՝ Նիհաեէթ կիւնէ-
չին պիր զիեասընը , ասիւմանըն պիր թէպէսսիւմիւնիւ , վէ
մէսէրրէթպախշ վէ սաքին պիր էօմրիւ թէխաեիւլ իթմէք
ռաեէսինտէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթտի , զիրա ինսա-
նըն պաշըճա իսթինատը վէ գուվվէթի հաեաթիեէսի իւմիտ

օլուպ, զաթէն ժանն, էօքսիւզլէրին համի վէ բէտէրի պու-
լունան ճէնապը Աֆէրինէնտէեէ իթիմատ ու իմանը գալիսի
օլմասըյլա, զանն իտէրսին քի, օ հիսսին քէնտիսինտէ հասըլ
օլտուղու տազըգատան իթիպարէն, գալպինի ուղրունա ֆէ-
տա իտէճէք օլտուղու մէճհուլ քիմսէեէ նիմ թէպէսսիւմ վէ
ճէսարէթլէ պէքլէմէքտէ իտի:

Մէզպուրէ պու թէֆէքքիւրաթա տալմըլ օլտուղու հալ-
տէ, պիր կիւն էվվէլ. եալընըլ պիր սաաթ զարֆընտա կէօր-
տիւկիւ պիր առէմին թէէսսիրիլէ, օլ անէ տէկին սիւքիւնէթ
իւզրէ պուլունան վէ անճազ աշգ ու մուհապպէթ տուլղուսու
իլէ թահրիք օլունակէլէն թէլ՝ պիրտէն պիրէ հալինի թէպ-
տիլ իտիպ, քէնտիսինտէ գուվվէի միգնաթըսիեէեի հաիզ պիր
հիսս հուսուլէ կէլտի. Շէօյլէքի Արմանը կէօրիւպ, անըն,
ամէլէ պլուղու կիւրինմիլ օլմասընա ըաղմէն, ֆէվգէլատէ
կիւղէլ պիր տէլիգանըլ օլտուղունու, վէ սիմասը՝ պիր տէրէ-
ճէ մահզուն կէօրիւնմէսիլէ պէրապէր, հիւսնի ախլէազ ու
լէթաֆէթ իրաեէ իթաիկինի, վէ էլլէրի՝ տիւշէսլէրէ մախ-
սուս օլարազ պէեազ վէ պիլիմիլ, վէ լաթիֆ սէտասը՝
միւպհէմ վէ էսրարի պիր ահէնկլէ տիհանընտան սուտուր
իթմէքտէ պուլունտուղունու թազտիր իտիպ, կէրչի եալընըլ
չէնտ տազըգա գատար անըն գօլթուղունա տաեանմըլ, վէ
միեանէլէրինտէ անճազ պիր գաշ էհէմիեէթսիզ սէօզլէր
թաաթի օլունմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէզպուրէ՝
զիհնի պիւթիւն պիւթիւն թէխաեիւլաթլէ մէշղուլ օլարազ
քէնտի խանէսինէ տուխուլ իթմիլ, վէ սապահա գատար
կէօզիւնէ ույգու կիրմէմիլ օլտուղու ճիհէթլէ, գօնթ տը Գէր-
կազըն նիմ թէպէսսիւմ իթմէքտէ պուլունան սիմասընը,
օտասը բէրտէլէրինին արգասընտա էլան կէօրմէքտէ օլտու-
ղունու զանն իլլէմէքտէ իտի:

Հասըլը օ կիճէսի օրթալըգ աղարտըլը հալտէ, ժանն՝
էլան իլգահ իտէմէտիկի պիր հէեէճանա տիւշար օլմուշ օլտու-
ղունտան, հէնուզ կէօզիւնիւ գարաեամամըլ իտի. Լաքին կիճէ-
նին ույգուսուղղունու վէ պիր թազըմ թէխաեիւլաթլէ թէա:

գիպ իտէն սօվուգ գանլըլըգլա տիւշինէպիլմէք իգթիտարը իլէ, ժանն՝ սիլքի ճէլիլի ասքէրիտէ օլարագ, նամուլքեարանէ սուրէթտէ վէֆաթ իթմիշ օլան բէտէրինի, վէ պրագմըշ օլտուղու իսմի ասալէթի վէ օ իամ մուճիպլինճէ, քէնտինտէն տուռն պիր քիմնէ իլէ էվլէնմէսի ճաիզ օլմատըղընը թահթը նազարը տիգգաթա ալարագ, պիր թագըմ ահվալ վէ շէրաթի իճթիմաիյեէ սէպէպիլէ, քէնտիսի վէ ամէլէ գըեաֆէթինտէ կէօրմիւշ օլտուղու ատէմին արասընտա պիւեիւք պիր մէսաֆէ պուլունուպ պուլունմատըղընը, վէ մէրգում հէր նէ գատար նամուս վէ իսթիգամէթ էրպապընտան օլսա, անըն իլէ էվլէնմէսի ճաիզ օլուպ օլմատըղընը տիւշինմէեէ պաշլատը:

Պիր արա, մէրգումէնին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն ասալէթ գանը՝ զաաֆէթ վէ հիմսիեաթը գալպիեէսինէ գարշը գըեամ իթտի իսէ տէ, մուախսարէն, ասալէթի հաիզ օլան քիմնէլէրին՝ հիշ պիր էլ իշիլէ մէշղուլ օլմատըղլարընը իրաեէ իտէն էլլէրինին պէեաղըղընը վէ պիշիմիլիկինի տիւշիւնէրէք, Արմանըն հալի վէ մէսլէքի՝ կէօրիւնիւշիւ կիպի օլմատըղը նէթիճէսինի չըգարտը:

Հէնուզ կէնճ վէ շիիրէ մախսուս օլան խաեալխանէսինին պու միսիլու ֆարդիեաթ վէ գաննիեաթը՝ մատմազէլ տը Պալտէրին ֆիքրինի եավաշ եավաշ իսթիլա իթտիկի հալտէ, մէգպուրէ, կէրէք էվտէն չըգըշընտա վէ կէրէք կէլիշինտէ, պու միւլահազաթա տալմըշ օլտուղու միսիլու, իչլէմէկէ իպթիտար իլլէտիկինտէ տէ պու հալտէն խալի օլմատը. հաթթա Ժէրթրիւտիւն սիւալլէրինէ բասթ կէլա ճէվապ վէրտի:

Կէնճ պիր գըզըն իւք թէխաեիւլաթը քէնտիսինի օլ տէրէճէ իշղալ իտէրքի, վագթըն կէշտիկինի հիսս իթմէզ. նասըլքի ժանն իշին տէ էօլլէ օլուպ, հէման քէնտիսի հիշ տէրք իթմէքսիղին, կիւնիւն պիր գըսմը կէշտի, վէ անճագ եէնի միւլթէճիրին եանընտաքի տաիրէեէ էշեասընը նագլ իթտիրմէքտէ օլմասընտան տօլաեը հասըլ օլան շամաթա կիւրիւտիւ՝ մէզպուրէեի տալկընլըղընտան այտը:

Ժաննըն տախրէսի՝ վագթիլէ, իհթիեար Պասթիէնին քի-
րալամըշ օլտուզու տախրէեէ տախիլ օլուպ, սօնրատան եա-
բըլմըշ օլան էյրէթի պիր գաբու իլէ թէֆրիգ իտիլմիշ օլ-
տուղունտան, պու գաբու աչըտըղընտա, կէնճ գըղըն սալօ-
նու իլէ եէնի միւսթէճիւրին սալօնու պիրլէշիր իտի:

Ժանն, Պասթիէն իլէ գաբուճու արասընտա թաաթի օ-
լունան պիր գաշ սէօղիլ իսթէմէեէրէք իշիթտի:

Գաբուճու շէօյլէ տիմէքտէ իտի. - Էֆէնտի, սիդին բէք
չօգ էշեանըղ վար իմիշ. չու բիեանօ իլէ չու պիւեիւք տօլապը
պու օտատա եէրլէշտիրէմէղսինիգ:

Պասթիէն տէ, չու վէճհլէ ճէվապ վէրմէքտէ իտի:

— Նէ՞ չարէ, էշեամը պէնտէն աեըրամամ:

— Լաքին էֆէնտիմ, էկէր զաթընըղ էրպապը մուսիգի-
տէն տէյիլ իսէնիղ, բիեանօնուզու սաթապիլիրսինիգ:

— Բիեանօմո՞ւ, պիշարէ գըղըմըն բիեանօսունու սաթմաֆ
մը... խայր, խայր, պու սէվկիւլիւ բիեանօեու սաթմագտան
իսէ, պիւթիւն էշեամը բէնշիրէտէն աչաղը աթմաեը թէրճիհ
իտէրիմ:

Պասթիէն՝ պու սէօղլէրի էօյլէ պիր սախթէ հէեէճան վէ
թէէսսիւր իլէ իրաա իթտիքի, մատմաղէլ տը Պալտէր ալ-
տանարագ ախթրէտի, վէ իհթիեար պիր ապէր օլտուզու
քէնտիսինէ խապէր վէրիլմիշ օլան օ ատէմին չիւպհէսիղ եէ-
կեանէ գըղընըն զայպընտան տօլաեը աղլամագտա իտուկինի
միւլահագա իթտիկի կիպի, քէտէր՝ եէկտիկէրինտէն այրը պու-
լունանլարը պիրլէշտիրտիկի ճիհէթլէ, բէտէրինի դայպ իթմէ-
սինտէն տօլաեը կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ պուլունան պու
էօքսիւղ գըղընղազտա տա, գըղընը դայպ իթմիշ օլան օլ բէ-
տէր հագգընտա պիրտէն պիրէ թէվէճճիւհ հասըլ օլտու: Պի-
նապէրին թապիի պիր մէրագ իլէ վէ բարմագլարընըն ու-
ճունա պասարագ եիւրիւեիւպ, էյրէթի գաբունուն քիլիտի
տէլիկինտէն եանընտաքի օտաեը սէյր իթմէկէ պաշլատը:

Պու սուրէթլէ եէնի գօմշուսունու կէօրաիւքի, ուզուն
պօյլու, լաճիվէրա պիր բէտէնկօթ կիյմիշ, վէ ապէրիճէ

տիւյմէլէմիշ օլտուղու իշպու ելպիսէնին մահէլի մախսուսընա պիր նիշան տիւյմէսի թագմը իտի։ Սիմասը տա հիւսնի էվսաֆընը միւպէյեին օլուպ, թէքմիլէն քէսիլմիշ օլան սաչլարը իշինտէ խայլի աղարմըշ թէլլէր պուլունմագտա իտի։ Ժանն, պու իհթիեարը կէօրտիւկիւնտէ, քէնտի բէտերինի կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթտիկի կիպի, անըն միւէսսիր սէտասը վէ մահզունիյեթպախշ հալի տէ, պու էօքսիւզ դըզըն գալպինի ճէլպ իյլէտի։

Պասթիէն, քէլամընա տէվամ իտէրէք շէօլէ տիմէքտէ իտի։

— Խայր, նէ՛ պու տօլապը վէ նէ՛ տէ պու բիեանօնու էլտէն չըգարմագ իսթէմէմ։ Լաքին Բարիսին եագընընտա պիր սէյֆիեէմ վար տըր քի, տօլապը օրաեա նագլ իթտիրէճէեիմ։ Շու գատար քի, օ սէյֆիեէմ ապրիլէ գատար պա մուգավէլէ թահթը իսթիճարտա պուլունտուղունտան, էկէր էվինիզտէ քիրալըգ պիր տաիրէ, մէսէլա պիր թավան իշինիզ օլսա իտի, մէմնում օլուրտում։

Պասթիէն, շիւպհէսիզ էլինէ պիր գաշ լուի ալթունու սըգըշտըրարագ, գաբուճուեու գազանմըշ օլտուղունտան, մէրգում գաբուճու,

— Էֆէնտիմ, խանէմիզտէ պօշ օլարագ հիշ պիր եէր եօգտուր։ անճագ պէլքի պու պապտէ պիր չարէ պուլունապիլիւր, տէտի։

— Նէ՞ կիպի չարէ։

— Մէսէլա միւսթէճիրլէրտէն պիրի պէլքի մուվագգաթ սուրէթլէ բիեանօնուղու սագլամաեը տէրիւհտէ իտէր։

Պասթիէն մէսէրլէթլէ րէֆը սէտա իթտիկինտէն, կէնճ գըզ տիթրէտի, վէ գաբուճու իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Պու գաթտա զաեթ նամուսլու վէ ինսանիեթլի պիր մատմաղէլ վար տըր։ Իշի օնա անլաթըրսագ, բիեանօնուղու քէնտի սալօնունտա մուվագգաթէն սագլամաեա մուվաֆագաթ իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ։

— Էկէրչի պէօլէ պիր ինսանիեթի իճրա իտէրսէ, հա-
զըզէթէն պանա պիւնիւք պիր խըզմէթ իթմիշ օլաճագ տըր:

Իհթիեար պու սէօզլէրի միւէսսիր սէտա իլէ իրատ իթ-
տիկինտէն, ժաննըն գալպի շիտաթլէ չարբմապտա օլտուղու
կիպի, մուվազ գաթէն Արմանը տա ունութմուշ իտի:

Պասթիէն, սէօզլէրինին, եաննտաքի օտատան իշիտիլէ-
պիլէճէկինի իւմիտ իթտիկի ճիհէթլէ, սէսինի պիր աղ եիւք-
սէք չըգարարագ:

— Տինլէեին. պէն իհթիեար պիր ասքէրիմ, վէ միւտ-
տէթի էօմրիւմտէ սիւարի գըլըճընտան պաշգա պեր շէյ
դուլլանմամըլմ տըր, լաքին զայպընտան տօլաեը թէէսսիւֆ
իթտիկիմ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղում գըզըմ՝
մուսիգաեը պանա սէվտիրմիշ իտի. շէօլէքի պու կիւնքի
կիւն, անըն, վագթիլլէ չալմագտա օլտուղու մահզունիեթ-
պախշ ալման վալսլարընտան պիրինի իշիտիրսէմ, չօճուգ կիպի
աղլարըմ, լաքին ագան կէօզ եաշլարըմ՝ պանա ֆէրահլըզ
վէրիւլէր:

— () հալտէ շիմտի մաամագէլ տը Պալտէրին գարուսունու
չալըպ բիհանօնուղու սագլամագ իսթէեիպ իսթէմէտիկինի
քէնտինէ սօրարըմ. Զանն իտէրսէմ քէնտիսի պիր աղ մուսի-
գիսէ աշնա օլմալը տըր:

Պու արա ժաննըն գալպինին չարբմասը սօն տէրէճէտէ
օլուպ, Պասթիէն, կէնճ գըզըն պուլլունտուղու օտատա ճիւ-
զի պիր սէս իշիթտիկինտէն, վէ պինապէրին իֆատաթընըն
իշիտիլմէքտէ օլտուղունա էմին օլտուղունտան, գարուճունուն
սէօզիւնիւ քէսէրէք:

— Մասամագէլ տը Պալտէ՞ր մի. զանն իտէրիմ քի պէն պու
իսիմտէ պիր զապիթ թանըրըմ, տէտի:

— Ֆիլվագը էֆէնտիմ, օ կէնճ գըզըն բէտէրի միրալայ
օլտուղունու իշիթմիշիմ տիր:

— () միրալայ Դօնսթանթին շէհրինտէ թէլէֆ օլմուշ
տուր, տէյիլ մի:

— Էօլլէ զանն իտէրիմ էֆէնտիմ:

— Օ հալտէ մատմաղէլէ սէօյլէսին քի, էկէր բիւանօմու սագլամագ իսթէրսէ, բէտէրինին աթիգ պիր տօսթունա պիւսիւք պիր էյիլիք իթմիշ օլաճագ տըր:

Ժաննըն կէօղլէրի եաշարմըշ օլուպ, ճէնապը Հագգ թարաֆընտան քէնտիսինէ պիր տօսթ կէօնտէրլիմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի:

Արատան պիր տագըգա կէչինճէ, գաբուճու գաբուճու չալտը, վէ Ժէրթըրիւտ օլ էսնատէ տիշարը չըգմըշ օլմասըյլա, Ժանն պիզգաթ գաբուճու աշտը:

Կէնճ գըզ, մահգա ութանկանլըդ հիսսի իլէ, եանընտաքի օտատա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի թէմամիյլէ իշիթմիշ օլտուղունու իգրար իթմէեիպ, գաբուճուտան, օրաեա կէլմէսինին սէպէպինի տինլէտի, վէ Պասթիէն թարաֆընտան վուգու պուլան ըէճաեը տա գապուլ իյլէտի:

Պու վէճհլէ նագլիեաթա մէմուր օլանլար բիւանօեու՝ կէնճ գըզըն քիւչիւք սալօնունտա եերլէշտիրտիքլէրի էսնատէ, գաբուճու,

— Մատմաղէլ, եիւզպաշը Պասթիէն՝ իշպու ինսանիեթ թինիգէ թէշէքքիւր իթմէք իւղրէ պու կիւն սիզէ կէլէճէք տիր, տէյիպ, քէնտիսի օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Ժանն եալընըզ գալտըղընտա, թէքրար գաբուճուն քիլիտ տէլիկինէ կիտէրէք, իհթիեար ասքէրին տիվարլարա էնքսէր միլիատըղընը, վէ պունլարա թատլիրլէր ատտըղընը կէօրտիւ:

Էշեա վէ սաիրէեի եերլէրինէ վազ իտէնլէր՝ խըզմէթլէրինի կէօրիւպ կիթտիքտէն սօնրա, Պասթիէն էլան պու էշեանըն թէրթիպաթըյլա մէշլուլ օլտուղունտան, Ժանն, պիր հիւսնի թէէսսիրէ թապիյեթլէ վէ մէրգուժ իհթիեարըն ալման վալսլարը միւնտիպէթիյլէ սէօյլէտիլի սէօղլէրի իաթըրլաեարագ, բիւանօեու աշտը, վէ Վէպէրին սօն միւյանագասը թէսմիե օլունան վէ նիչէլէրին կէօզ հաշլարընը ագըթմաեա սէպէպ օլմուշ օլան նէֆիս պիր բարչաեը, պիզգաթ կէօղլէրի հաշարարագ չալտը, վէ պատէհու եինէ մէզքիւր տէլիկէ հագլաշըպ պագմասընտա, Պասթիէնին, պաշընը իքի էլլէրի

տէրունինէ արմըջ օրուպ, կէջմիշ գէմանը վէ անըն խաթըրէ-
լէրինի տիւշիւնէն պիր քիմանէ կիպի տալղըն տալղըն տուրմուշ
օլտուղունու կէօրտիւ:

Ժանն՝ իհթիեար ապէրին եիւղիւնիւ կէօրմէեիպ, ան-
ճագ մէրգում՝ օլ խէեալի դըղընըն զայպընտան տօլաեը
աղլամուգտա օլմաեըպ, եալընըզ դալպէն միւթէէսսիր օլ-
տուղու հալտէ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ
իտի:

— Եա՛րապպի, պիր ազ էվվէլ եալան սէօլլէտիմ, լաքին
էկէր շու տիւնեատա դըզ էվլատտան մահրումգալմըշ իսէմ,
պիր քիմանէ վար տըր քի, անը էվլատ ճագամընտա սէվէրիմ:
Օ զէվալլընըն գալպի հագըգէթէն տիւշարը իզթիրապ օլմուշ
օլտուղու ճիհէթլէ, անը նախի մէսէրէթ գըլմանըզը թէ-
մէննի իյլէրիմ: Անը մէսուտ իթմէնիզ, վէ սէվմէքտէ օլտու-
ղու շու գըզըզապըն մուհապպէթինի քէնտի հագըղընտա
ճէլպ իյլէմէնիզ՝ սիզին պիր լութփունուզ օլաճագ տըր:

Պասթիէն, էշեա վէ սաիրէսինի եէրլի եէրինէ վազ իտիպ,
Արմանըն էվամիր վէ թալիմաթընը ալմագըզըն, Մէսլէյ սօ-
գաղընտա տուրաճագ հիշ պիր իշի գալմատըղընտան, շաբ-
գասընը դօյտու, վէ տաիրէսինտէն չըզըպ օտասը գաբուսու-
նու գաբաեարագ, ահէսթէ սուրէթտէ նէրտըվէնտէն աշա-
ղըեա էնտի, վէ իլք տէֆա գարշըսընա չըգան քիրա արա-
պասընա ըաքիպէն, ճիվարտա վագը պիր սօգաղըն քէօշէսի-
նէ մուվասըլէթ իտէճէկի էսնատէ, պիր ինկիլիզ աթընա դօ-
շուլու օլան կիւզէլ պիր տրապա՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գար-
շը թարաֆտան կէլիպ եանընտան կէշտի:

Պու արապաեը կէնճ պիր առէմ գուլլանմագտա օլուպ,
սէյիսի տէ, եանընտա օթուլմուշ իտի:

Պասթիէն, քէնտի արապասընտան՝ մէրգում կէնճին ըա-
քիպ օլտուղու արապաեը, հայվանընը վէ օ կէնճի թէտգիգ
իտէպիլիպ, հաթթա օ կէնճին սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ
սարսըլտը իսէ տէ, թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իթմէքտէն քէն-
տիի գապթ իթտի: Անճագ ֆիքրինտէն,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիւպհա՛ն Ալլահ, շու կէօրտիւկիւմ քիմնէ Անտրէա տըր, Անտրէա՛, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պատէհու արապաճըեա խիթապ իտէրէք,

— Սանա եիւզ սոս, պիր լուի, իքի լուի ալթունու վէրիրիմ. շու արապանըն արգասընը պրագմա, տէտի:

Արապաճը. — Էֆէնտիմ, էկէր զաթընը Ռուսիայը բրէնսլէր կիպի պանա պախչիշ վէրիրսէնիզ, հայվանըմ իհթիեար օլմասըյլա պէրապէր, հէման գանատըր գուշար կիպի սէրիան գաթըր մէսաֆէ իտէպիլիր, տէյի պէեան իթտի:

Արապաճը պու սէօլտէն ոօնրա հայվանըր գամշըլատըղընտան, մէզքիւր իհթիեար հայվան՝ մըզրադ կիպի չաբուգլուգլա եօլ ալմահա պաշլատը:

23

Էօնտէն կիտէն տիկէր արապա հայվանընըն սիւրաթը հարէքէթի կէրչի սահա զիեատէ իտի իսէ տէ, օլ էսնատէ պուլլար իւզէրինտէ բէք չօգ արապալար պուլունտուղունտան, չօգ տէֆա հարէքէթի աղըրլաշմագտա, վէ պու սաեէտէ Պասթիէնին լաքիպ օլտուղու արապա ճիւզի պիր մէսաֆէ իլէ անը թաագիպ իտէպիլմէքտէ իտի:

Պունտան գաթինազար Պասթիէնին արապաճըսընա վատ իտիլմիշ օլան իքի լուի պադչիշէ նաիլ օլմագ իւզրէ վէ վուրուլան գամշըլարըն թէեսսիրիյլէ ֆիլվագը հայվան՝ գանատըր գուշար կիպի գաթըր մէսաֆէ իթմէքտէ, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա Պասթիէն քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Վագաա պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ Անտրէանըն սաշլարը սարը իտի իսէ տէ, պու սաշլարը սիեահա պօեամագտա

կիւճիւիւք եօգ տուր։ Էվվէթ, Էվվէթ, ճանըմըն սելամէթի իւզէրինէ եէմին իտէրիմքի, քէնտիսի տիր։ Իմտի, Անտրէա արսլան կիպի պիր թավը քէսպ իթմիշ, վէ ֆայթօնա ըաքիպ օլապիլէճէք պիր տէրէճէեի պուլմուշ օլտուղու հալտէ, մութլագա զէնկինլէշմիշ տիր։ Պու շէյթան իսէ, պիր քէրրէ էլտէ զէնկինլէկի օլտուղու թագտիրտէ, հէր շէյի եարապիլիր։ տիմէք օլուրքի, սէվկիլիւ էֆէնտիճիեիմ մուլսաթարա իշինտէ պուլունմագտա տըր։

Պատէհու Պասթիէն, միւզտարըպանէ պիր թէֆէքքիւրտէն սօնրա, իֆատաթընա շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի։

— Գօնթ տը ֆէրկազըն գալպի հէնուզ եարէլի օլտուղու վէ եալընըզ ումուրը խայրիեէ իլէ մէշղուլ պուլունտուղու զէման, Անտրէատան ասլա գօրգմսեօրտում։ չիւնքի օլտէրէճէ ալչագ տըրքի, Արմանը միւտարէպէեէ թահրիք իտէմէեէճէկինէ, վէ իթսէ պիլէ, էլինտէն պիր շէյ կէլմէեէճէկինէ էմին իտիմ... Միրալայըմըն օղունուն արսլան կիպի ճեսուր վէ իկիտ օլտուղունա տա էմինիմ, լաքին շու էսնատէ սէվկիլիւ Արմանըմ, օղլում, մէսուտ օլմագ իւզրէ պուլունտուղու հալտէ, իսթէմէմքի պու ալչագ, կէնճ գըզլարը պաշտան չըգարան պու խապիս՝ անըն սաատէթինէ մանի օլսուն։ Իմտի մութլագա Բարիսի թէրք իթմէլի տիր։

Պասթիէն քէնտինճէ պու գարարը վէրտիկի զէման, էօնտէն կիտէն արապա եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, լաքին մէրգում՝ վատ իթմիշ օլտուղու իքի ատէտ լուի ալթունուն թէէսսիրի սաեէսինտէ, մէզքիւր միւքէլլէֆ արապանըն, պարօնէ սըր Վիլիամսըն մուվագգաթէն քիրալամըշ օլտուղու քէօշկիւն արապա գարուսունտան իշէրի կիրտիկինի կէօրէպիլտի։

Պարօնէ, Պօթօն սօգաղընտա թէֆրիշ իտիմիշ քիւչիւք պիր օթէլ քիրալամագ իւզրէ օլմադըյա, աթլարընը մունթաղամ պիր հալէ վագ իթմէք ֆիքրլնտէ իտի։ Հաթթա պիր մահէլտէ, սահիպլինին վէֆաթ իթմիշ օլմասը իւզէրինէ

սաթը եւա չըգարը մը չ պազը ալէա ճինա աթլար պուլունտու-
ղունու խապէր ալտըղընտան, անկէրի կէօրմէնէ կիթմիշ իտի:

Մէրգում, օթէլին հալլիսինէ տուխուլինտէ, եուլարը
սէյիսէ վէրիպ, քէնտիսի եաեա օլարագ պաղչէտէն կէչտի:
Պասթիէն տէ արապա գաբուսունըն էչիկինտէն պիլմիրուր,
հայվանը արապատան չըգարմագլա մէշղուլ օլան սէյիսէ
եապլաշարագ,

— Աֆվ իտէրսինիլ տօսթում, պու աթըն սաթըլըգ օ-
լուպ օլմատըղըն պէեան իտէպիլի՞րմիսինիլ, տէտի:

Սէյիս. — Պու աթ սաթըլըգ տէյիլ տիր:

— Լաքին էյի պիր ֆիեաթ վէրիլի՞րսէ...

Պասթիէն, պու սէօղիւ սէօլէրքէն սէյիսին ալուճունա
պիր լուի ալթունու սըգըշտըրտը: Սէյիս տէ,

— Իսթէրսէնիլ պունուն իչին էֆէնտիմի կէօրիւն, տէյի
մուգապէլէ իթաի:

— Էֆէնտինիլ քի՞մ տիր:

— Պարօնէ սըր վիլիամա իսմինտէ պիր ինկիլիլ տիր:

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր:

— Պաղչէնին օրթասընտա պուլունան չու քէօշքտէ:

— Աճապա պիր ազ էվվէլ պու արապանը գուլլանան
կէնճ քիմնէ սիզին էֆէնտինիլ մի իտի:

Սէյիս՝ աթիգ հիւսար ասքէրինին կէօքսիւնտէ պու-
լունան նիշանը կէօրմէքլէ շաշըրարագ,

— Էվվէթ օֆիլիալըմ, տէտի:

Հէր նէ իսէ, Անտրէա էլպիսէսինի չըգարըպ, բօպ տը
շամպը կիեինմիշ օլտուղու, վէ թասմիմ իթտիկի վասի
տուգաղըն բլանլարընը տիւշիւնտիւկիւ էսնատէ, թէնէֆֆիւս-
խանէսինին գաբուսու իւշ տէֆա չալընարագ, պիր միւսաֆիր
կէլմիշ օլտուղունու անլատը, վէ օլ էսնատէ քիմնէնին վիրու-
տինի մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթլէ, հայրէթտէ գալարագ,

— Պուեուլուն, տէտի:

Գաբու աշըլըպ Պասթիէն իչէրի կիրտի:

Իւշ սէնէ ագտէմ վիգօնթ ինտրէա Բարիստէն մուֆա:

ըագաթ իթմիշ օլուպ, գօնթ ֆելիթօնուն սատրգ վէքիլխար-
ճը Պասթիէն թարտփընտան բէտէրի խանէսինտէն գօվուլ-
տուղու կիճէտէն պէրու մէրգումու կէօրմէմիշ իտի: Լաքին
իւշ սէնէ միւտտէթ՝ ալթմիշ եաշընտա պուլունան պիր ատէ-
մին եիւզիւնտէ բէք ալ թէպէտտիւլաթ հասըլ իթտիկինտէն,
վէ Պասթիէն օն սէնէտէն պէրու, զաթէն աղարմըշ օլան
սաշլարընտան պաշգա տիկէր պիր իհթիեարըլգ հալի քէսպ
իթմէմիշ իտուկինտէն, սըր Վիլիամս մէրգումու տէրհալ թա-
նըտը: Էկէրչի եանքէսիճիլէր շիրքէթի բէիսի սապըգը եէրինէ
պիր տիկէրի օլսա իտի, Պասթիէնի կէօրտիւկիւնտէ սարսը-
լարագ բէֆը սէտա վէ եախօտ թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթ
իճրա իթմէսի մուհագգագ իքէն, սըր Վիլիամս հիշ պիր շէյ
պէլլի իթմէտի, վէ եալընըլ թանըմատըղը պիր ատէմի կէօ-
րիւնօր կիպի եիւզիւնտէ պիր տէրէճէ թէաճճիւպ էսէրի հա-
սըլ օլտու:

Պասթիէն՝ Անտրէանըն չէհրէսինտէ հիշ պիր կէօնա շա-
շըրմագըլգ հալի միւշահէտէ իթմէմէսի իւզէրինէ պիր տէրէճէ
ալթիւսթ օլարագ,

— Վիլիամս սի՞զմիսինիլ, տէտի:

Վիլիամս. — (Ինկիլիզլէրէ մախսուս թէլէֆֆիւլլէ.) Էվվէթ
պէնիմ:

Պասթիէն. — (Ֆէվքէլատէ տիգգաթլէ մէրգումա պա-
գարագ.) Լութֆէն պէնտէնիլլէ կէօրիւշի՞ւրմիւսիւնիւլ:

Սըր Վիլիամս, ֆիւլպագը եալընըլ Ինկիլիզլէրտէ միսլի
կէօրիւլէն պիր տէրէճէ պարիտ թալլը իլէ Պասթիէնէ օթուր-
մասը իչին իսկէմլէ կէօսթէրտի:

Աթիգ հիւսար ասքէրի իսէ, մէրգումա տիգգաթլէ պագ-
մասընա տէվամ իտէրէք:

— Էվվէթ, Էվվէթ քէնտիսի տիր. Ինկիլիզ թէլէֆֆիւլլիւ
պէրթարաֆ իտիլիրսէ, սէսի այնի տիր, տէտի քէնտի քէն-
տիսէ: Պատէհու ալէնէն վէ իլավէթէն,

— Մօնսիէօ, զաթընրպտա տլէա պիր ինկիլիզ աթը կէօր-
տիւմ, տէտի:

— Էվվէթ մօնսիէօ . պէն օ աթը իքի եիւզ լուի ալթու-
նունա սաթըն ալտըմ, վէ իւչ եիւզ լիրա վէրտիքլէրինտէ
րէտտ իթտիմ :

— Էլան րէտտ իթմէքտէմիսինիզ :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

Սըր Վիլիամս , շըմինէ իւզէրինտէքի սիկարա գուլթուսու-
նու ալըպ Պասթիէնէ վէրմէք իւզրէ աեաղա գալգաղընտա ,
հէնուզ իքի ատըմ ալմըչ իքէն , Պասթիէն՝ եիւքսէք սէ-
տա իլէ ,

— Քէնտիսի տիր , տէտի :

Վիգ ծնթ Ոնտրէա՝ չօճուգլուղու գէմանընտա աթտան
տիւշէրէք գօլունու գըրմըչ օլտուղունտան , գըրըլմըչ օլան
գօլու պիր աղ աղըրճա գըմըլտանըր իտի : Պասթիէն պու
խուսուսու բէք էյի խաթըրնտա սաղլամըչ օլմասըյլա , «քէն-
տիսի տիր» տէյի վազը օլան սէօղիւ պունտան նէշէթ իթտի :
Պարօնէ մէզքիւր սէօղիւ իշիթտիկինտէ , պէլի իթմէեէրէք
աթիգ հիւսաւր ասքէրինէ տօղրու տէօնիւպ , քէմալը սիւ-
քիւնէթլէ ,

— Աֆվ իտէրսինիզ , պէնի թանը՝ եօրմուսունուզ , տէյի
սօրտու :

— Էվվէթ թանըրըմ :

— Լաքին պէն սիգի կէօրմիւչ օլտուղումու զանն իթմէ-
եօրում :

— Իսմինիգ պարօնէ սըր Վիլիամս տէյիլ մի տիր :

— Եկս , սիր :

— Լաքին սաչլարընըզ սինահ տըր . պու իսէ , պիր Ինկի-
լիգէ մախսուս տէյիլ տիր :

— Պէն Ինկիլիզ տէյիլիմ , Իրլանտալըիմ :

— Տահա տօղրուսու , զանն իտէրսէմ Ֆրանսատա տօղ-
մուչսունուզ տուր :

— Եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ :

— Պըլթանեը գըլթասընըն Քէրլօվէն շէհրինտէ :

— Խայր :

Պասթիէն աեաղա դալգըպ, տիգգաթլէ Անտրէաեա պա-
գարագ ,

— Բէտէրինիզին իսմի գօնթ Ֆէլիքօն իտի , տէտի :

— Եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ :

— Բէտէրինիզ՝ միրալայ գօնթ տը Գէրկազըն տուլ զէվ-
ճէսիյլէ էվլէնմիշ իտի : Միրալայըն պիր էրքէք օղլու վար իտի
քի , սիզին գարընտաշընըզ տիմէք տիր :

— Մօնսիէօ , պէնիմ գարընտանըմ եօգ տուր :

— Սիզ վիգօնթ Անտրէա թէսմիեէ օլունտուղունուզ կի-
պի , օ գարընտաշընըզ տա գօնթ Աքման տը Գէրկազ թէսմի-
եէ օլունուր :

— Պիւթիւն պիւթիւն եանըշ տըր . օ իսիմտէ պտէմհէշ
պիր վագըրթ թաշըմամըշըմ տըր :

Սըր Վիլիամըն Ֆէվգէլատէ սօվուգ գանըլըգ կէօսթէր-
մէսի՝ Պասթիէնին ալթիւսթիւկիւնիւ արթըրմագտա օլուպ ,
պունուելա պէրապէր մէրգում իհթիեար իֆատէսինի շու
եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Մօնսիէօ Անտրէա , գարընտաշընըզ հէր թարաֆտա
սիզի արաթտը , հէր ճիհէթտէ սիզի սօրտուրտու . նիեէթի
իսէ , էվլէլճէ սիզէ աֆվ իթմէքտէն վէ սիզի տէրաղուշ իլէ
սէրվէթինի սիզին իլէ բայլաշմագտան իպարէթ իտի : Անըն
ուլուվըճէնապլէ մութթասըֆ օլան գալպինտէ ատավէթ
թօխումու եէր պուլամազ , վէ իքինիզտէ այնի վալիտէնին
էվլատը օլտուղունուզ իչին , պիր խանէտէ պարընմանը-
ղը արգու իթմէքտէ տիր : Իմտի նիհաեէթ սիզի պուլ-
մուշ օլտուղում հալտէ , քէնտինիզի էլան նիշին կիզլէեօր-
սունուզ :

Վիլիամս . — (տաիմա սիւքիւնէթի հալ իլէ .) Մօնսիէօ ,
եէմին իտէրիմքի , սիզ եանըլըեօրսունուզ , Պէն գօնթ տը
Գէրկազը թանըմամ , քէնտիմտէ վիգօնթ Անտրէա տէյիլիմ ,
վէ սիզի թանըմագլա միւշէրրէֆ օլմամըշըմ տըր :

Սըր Վիլիամս՝ պու եօլտա ինքեարընտա իսրար իթտիկի
սըրատա , Պասթիէն սօվուգ գանըլըղընը զայպ իթմէկէ պաշ-

լամբշ իտի՝ Մէրգուժ իհիտար ասքէր միւթէդաւտիւ՝ սըր Վիլիամսը, մասքէսինի էնտիրմէսէ մէճպուր իթմէք, վէլհասըլ իսմինի սէօյլէթմէք իւմիտիլէ, գօնթ տը Բէրկազըն խօտ պէ խօտ մալիք օլտուղու ճէսիմ սէրվէթի պիրլիքտէ բայլաշմագ ֆիքրինտէ պուլունտուղունտան պահա իթմիշ իտի իսէ տէ, պու իւմիտ պօշա կիտիպ, Անտրէա քէնտիսինի էլէ վէրմէտի՝

Պասթիէն, սիննի տօլղուն օլմասըյլա պէրապէր, կէնճ վէ գավի իւլ պիւնսէ քիմսէլէրին պիլէ գավղատա քէնտիսինի ղալէպէ իտէմէսէճէքլէրի տէրէճէտէ գուլվէթլի օլմասըյլա, կէօզլէրինտէ հիտտէթ ու ատավէթ շէօլէսի բարլատը, վէ սըր Վիլիամսա էօյլէ ղարիպ պիր սուրէթտէ աթֆը նազար իթտի քի, մէրգուժ, պու պադըշտան տօլաեը իսթէմէսէրէք սարսըլտը, վէ անինտէ էլինի, կիսինտիկի բօպ տը շամպըն կիզլի պիր ետրինտէ հըֆղ իթմիշ օլտուղու քիւչիւք պիր խանչէրէ կէօթիւրտիւ՝

Ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղունուղ վէճհլէ, սըր Վիլիամսըն քէօշկիւ, պաղչէնին օրթասընտա վէ քեամիլէն խալի պիր ետրտէ օլուպ, սէյիս՝ հայվան իլէ մէշղուլ իտուկի վէ ախըր աա օթէլին այրը պիր դըսմընա տախիլ օլտուղու ճիհէթլէ, Պասթիէն իլէ պարօնէ քեամիլէն եալընըզ պուլունմագտա իտիլէր՝

Իմտի Վիլիամս սիկարա գուլթուսունու շըմինէ իւզէրինէ վազ իթտիկի սըրատա, աթիգ հիւսար ասքէրի՝ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ, գաբունուն էօնիւնտէ տուրուպ, Անտրէաեը պօյտան պօեա թէճէսսիւս իտէրէք,

— Վիւգօնթ Անտրէա, պէնի ուղուն միւտտէթ ալտատամաղընըզ, վէ իսմինիզին սըր Վիլիամս օլմատըղընը տա շուտագրդատա իգրար վէ իսպրսթ իտէճէքսինիզ, տէաի՝

Պարօնէ՝ — (Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանլըլըզընը մուհաֆապա խալիքէք)՝ Սիղէ սէջլէեօրում մօնսիէօ, նիհաէթ պէնի բահաթ պըրագաճագ մըսընըզ, Պու հարէքէթինիզի կէօրմէրլէ, հապըզէթէն սիզլի պիր մէճնուն ղանն իթմէսէ պաչլաեօրում՝

Պասթիէն .- (հիտտէթամիշ սէտա իլէ .) Մէճնո՞ւն միւ , մէճնունն օլուպ օլմատըղըմը պիլմէք վէ սիգէ տէ անլաթմագ իսթէրիմ :

Պէօյլէ տիւէրէք , իհթիւար ասքէր Վիլիամնա եագլա- չըպ , գուվվէթի պաղուլարըյլա մէրգումուն պէլինտէն գաւ- րատը , վէ իֆատէեէ տէվամիէ ,

— Մօնսիէօ վիգօնթ Սնտրէա , պէն սիզտէն զիւտէ գուվվէթիւիմ , վէ իւչ սանիւէ զարֆընտա սիզի պօղապիլի- րիմ : Իմտի պաղըրմաւըն , եարտըմա քիմսէի չաղըրմաւըն , զիրա պէյհուտէ տիր , տէտի :

Սնտրէա՝ խանչէրլին սարընը էլան թուլթմուշ օլուպ , ֆա- գաթ օլ տէրէճէ սիւքիւնէթ իւզրէ պուլունուեօրտու քի , Պասթիէն , բէնչէսինէ կէչիւրմիշ օլտուղունու զանն իթտիկի չախսըն հիւքմիւ ալթընտա պիզղաթ քէնտիսի պուլունտու- ղունու , վէ քէրթէնքէլէ կիպի չէվիքիքլէ քէնտի պաղուլարը արասընտան սըյըլարագ , բիւճաթ իտէպիլէճէկինի , վէ համիլ օլտուղու խանչէրլին ուճունու գալպկեահընա տաեաթապիլէ- ճէկինի տէրք իտէմէտի :

Սնտրէա , սաթթէ պիր հէեճան իղհարըյլա ,

— Պէնի թէլէֆ իթմէ՞ք մի իսթէեօրտունուգ . տիմէք զազապնաք պիր մէճնունն իլէ ուղրաչմաեա մէճպուր պուլու- նուեօրում , տէտի :

— Էլպիսէնիզի չըգարթմագ իսթէրիմ :

— Նի՞ին , պէն պիր բրանկալը՞մըւմ :

— Խայր , անճագ վիճուտինիզտէ ինքեարէնագապիլ պիր իշարէթ վար տըր , անը մուայեէնէ իտէճէեիմ :

— Սահի՞հ մի սէօյլէեօրտունուգ :

— Էվվէթ , էօյլէ օլտուղունա էմինիմ : Չօճուգլուղունու- ղու վէ թէմամիլլէ չըպլագ հալինիզի կէօրմիւշ օլտուղումտան , սօլ մէմէնիզին ալթընտա սիւահ պիր լէքէ օլտուղունու պիլիլիմ :

— Պէնտէ բէք չօգ լէքէլէր վար տըր , տիւէրէք , սըր Վիլիամն չայեանը հայրէթ պիր չէվիքիքլէ սապըղ հիւսար

ասքերիննին գօլլարընտան սըյրըլըպ, կէօմէյինի եըրթարագ կէօքսիւնիւ աշտը:

Մայմունլարըն կէօքսիւ կիպի թիւյլիւ օլան պու կէօյիւստէ, պէն թէսմիէ օլունան լէքէլէրտէն բէք չօգ օլուպ, հալպու քի Պասթիէն՝ վիգօնթ Անտրէանըն եալընըզ պիր պէնի պուլունտուղունու վէ թէքմիլ վիճուտընըն թիւյսիւզ իտուկինի խաթըրլատըղընտան, պու խուսուս՝ պիր ազ էվէլ պարօնէ սըր Վիլիամըն վիգօնթ Անտրէա օլտուղունա տալիր զիննինտէ հասըլ օլան իթլգատը գավիի իխլալէ քեաֆի օլմասըյլա, Պասթիէնին լէհէսի մուգատտէմա հիտտէթ ու զազապընտան նաշի գըղարմըլ իքէն, պիրտէն պիրէ էօլիւլէրէ մախուս պիր սօլկունլուգ իհաթա իթտի, վէ քէնտի քէնտիէտէ տէ, «օ տէյիլ իմիչ» տէտի:

Հալպու քի Պասթիէնին գարչըսընտա պուլունան շախս հագըգէթէն վիգօնթ Անտրէա օլուպ, լաքին օ նամուսլու իհթիեար՝ սապըգ խըրըզլար շիրքէթի ըէյիսինին պաղթէթէն Լօնտրատան մուֆարագաթա մէճպուր օլարագ, վէ վիճուտինտէ մէվճուտ օլան հէր նէվ խուսուսի իշարէթի իզալէ իթմէք իւզրէ, Հինտիսթան գումբանեասը վաքօրլարըյլա ինկիլթէրրաեա ճէլպ իտիլէն, վէ մէմէքէթլէրիննին զէհիրլէրի վէ պազը նէպաթլարը վասըթասըյլա վիճուտա էնվաի թասվիրլէր չըզմագըղ զարիպ սէնաաթընը հաիզ օլան ինկիլիզ Հինտլիլէրինտէն պիրինէ միւրաճաաթ իթմիչ օլտուղո նու պիլմէզ իտի:

Պատէհու թէսաաիլֆ եքսիստ տահա տօղրուսու վագըթ, սըր Վիլիամա հիքմէթ վէ միւճիզէ թարզընտա եարտըմ իտէրէք, էվէլ էմիրտէ թիւյիլը օլան վէ եիրմի պէշ եաշընա գատար օ հալտէ տէվպա իտէն կէօքսիւնտէ սարը թիւյլէր հասըլ օլարագ, մէրգուս պու թիւյլէրի սիեահա պօեալատը, վէ Հինտլի սէնաաթքեալըն եարտըղը սէնաի լէքէլէր՝ վէլատէթինտէն պերու մէվճուտ օլան լէքէնէ օլ տէրէճէ պէնգէտի քի, պունու տիկէրլէրինտէն թէֆրիգ իթմէք գապիլ տէյիլ իտի:

Պասթիէն՝ պալէատէ պէտան իթտիկիմիզ վէճհէ, եա-
նըլտըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, լէհճէսի սօլտու, վէ կէրչի
պու առէմին Անտրէա օլմատըղը, վէ պինապէրին Արման տը
Քէրկազըն հիչ պիր մուխաթարաեա հէտէֆ պուլունմատըղը
միւլահազասը իւզէրինէ, միւպհէմ պիր մէսէրրէթ հիսս իթ-
մէսի թապիի իտի իսէ տէ, պու մէսէրրէթտէն էվվէլ տի-
կէր պիր հիսսին քէնտիսինի իսթիլա իյլէմէսի տէ տէր-
քեար իտի:

Զիրա ֆէվզէլատէ միւշապէհէթիյլէ պերապէր, սըր վի-
լիամըն՝ Անտրէա օլտուղունու թայեին իտէճէք հիչ պիր ճի-
հէթ պուլունմատըղը հալտէ, Պասթիէն, պուլուն աքսի պիր
իթիգատա զահիպ օլմուշ, վէ պու սուրէթլէ մէրգուլմըն խա-
նէսինէ կիրիպ, թանըմատըղը նամուսուլ պիր ճէնթըլմէնի
թահգիր իթմիշ, անըն ալէյհինտէ մուամէլէեի ճէպրիեէ վէ
չէտիտէտէ պուլունմուշ իտիքի, պու խուսուս, վէխիմ պիր
հադարէթ օլմասըյլա, թամիրի միւշքիլ իտի: Պինապէրին
թաադիպ իտէն չէնտ սանիեէ զարֆընտա մէրգուլմ իհթիեար
ասքէր՝ թարիֆի նադապիլ պիր իզթիրապա տիւշար օլուպ,
հէր իքիսի տէ եէկտիկէրինին էնտիշէլի վազիեէթինտէն սօ-
լաեը սըգըլըրճասընա պիրիպիրինէ պադըշտըլար:

Նիհաեէթ պարօնէ, թէմամիյլէ սօվուգ գանլը վէ սաքին
պադըշընը Պասթիէնէ աթֆ իթմիշ օլարագ, իւք տէֆա քէ-
լամա ադազ իտիպ,

— Մօնսիէօ, հադգըմտա վադը օլան մուամէլէնիզ դարիպ
օլտուղունտան, պու մուամէլէեի մահզա ճիննէթ էսնասընտա
իճրա իթմիշ օլտուղունուղու զանն իթմէքլիկիմէ միւսաատէ-
նիզի թալէպ իտէրիմ, տէտի:

Պասթիէն. — (ըէճա թարգընտա.) էֆէնտիմ...

— Սիզ, մօնսիէօ, սիզ, վիզիթանըզը էվվէլճէ խապէր վէր-
մէեէրէք, գարթընըզը կէօնտէրմէեէրէք, վէ իսմինիզի պիլէմէ-
տիկիմ հալտէ, էվիմէ կիրտինիզ, վէ իսմինի տախի իչիթմիշ
օլմատըղըմ վիգօնթ Անտրէա նամ շախս օլուպ օլմատըղըմը
անլամագ իւզրէ պէնիմէ մուշիրրանէ կէօրիւշմէք իսթէտի:

նիզ, վէ արատըղընըդ ատէմ՝ օլմատըղըմը քէմալը նէզաքէթլէ անլաթտըղըմ հալտէ, սիզ, գուտուրմուշ պիր մէճնուլն կիպի իւզէրիմէ հիւճում իթտինիզ:

Պասթիէն. - (սէսի տիթրէհէրէք.) Մօնսիէօ... մնսիէօ... պանա աֆվ իտինիզ...

Պարօնէնին տօտագլարընտա թահգիրամիզ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք:

-- Լաքին սիզ պէնի թահգիր իթտինիզ, տէտի:

Պասթիէն. - Մօնսիէօ, պիր տագըգաճըգ լութֆէն պէնտէնիզի տինլէնիզ:

Վիլիաման. - (տարմատաղըն օլտն էլպիսէսինի վէ իւսթիւնիւ պաշընը սըրաեա գօհուպ, պիւնիւք պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրարագ.) Սէյլէնիզ, շու զարիպ հարէքէթինիզտէն տօլաեը իգնա խիճի իյզահաթ վէրմէնիզի արզու իտէրիմ:

Պասթիէն. - Մօնսիէօ, թէմամիլլէ պէնգէմէքտէ օլտուղունուզ շախս՝ ալչագ, զատտար վէ պիլճիւմլէ ճինաեթթլէրի իճրաեթ միւգթէտիր պիր քիմնէ տիր:

— Էյ...

— Իշթէ օ ալչաղըն, օ զատտարըն, վալիտէլէրի այնի, ֆագաթ բէտէրլէրի այրը օլարագ գօնթ տը ֆէրկազ իսմինտէ պիր գարընտաշը վար տըրքի, զիքը իթտիկիմ շախսըն գալպի նէ՝ տէրէճէ ֆասիտ իսէ, պունունքի տէ օլ տէրէճէ ֆազիլէթ ու համիյեթլէ մութթասըֆ տըր, Վիգօնթ Սնտրէանըն՝ գարընտաշընա գարշը զաեթթ շէտիտ ատաւլէթի օլուպ, պու ատաւլէթին պաշլըճա սէպէպի պիր գատըն տըր, վէ վիգօնթուն բէտէրի թարաֆընտան սիրգաթ օլունուպ, մուախսարէն գարընընըն իւք օղլունա ինթիգալ իտէն ճէսիմ պիր սէրվէթ՝ իքի գարընտաշ արասընտա պիր կիրտապ աշմըշ տըր: Իւշ սէնէտէն պէրու վիգօնթ զայպ օլմուշ իսէ տէ, էյլէ պիր ատէմ՝ ատաւլէթ վէ ինթիգամ Խօլունտաքի գարար վէ թէշէպպիւսինտէն գօլայճա ֆարիզ կէլէմէհէճէկինտէն, կիւնիւն պիրլինտէ մէյտանա չըգաճաղընա շիւպհէ Խօգ տուր,

վէ իշթէ անըն մէյտանա չըգ մասընտան տօլաեը վէսվէսէ իթ-
մէքտէեիմ: Չիւնքի էֆէնտիմ, օ շախսըն նէ՛ տէրէճէ ֆէնա-
լըգ իթմէկէ միւգթէտիր օլտուղունու պիլէմէզսինիզ:

Սըր Վիլիամս պու սէօզլէրի՝ տիգգաթը ազիմէ իլէ տին-
լէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Պասթիէն. - (Իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.)
էվլատ կիպի սէվտիկիմ գօնթ տը Գէրկազ կէնճ պիր գըղսէ-
վէրքի, էկէր օ ալչազ պու վազըւտան խապէրտար օլուր իսէ,
հէր հալտէ օ դըղը պաշտան չըգարմահա չալըչաճազ տըր:

Սըր Վիլիամս, քէնտի քէնտինէ չէտիտ պիր հէեէճան
հիսս իթմիշ օլմասըլլա պէրապէր, քեամիլէն ֆիթուրսուզ
պիր թարգտա,

— Աճա՛յիպ, տէտի:

Պասթիէն. - Չիւնքի պու ալչազտա, գատընլարը ճէլպ
իթմէք իչին, շայեանը թէհայեիւր պազը էսրար մէվճուտ օլ-
մագ կէրէք տիր. եըլանլար՝ գուշլարա կէօզ տէյտիրտիքլէրի
կիպի, պու առէմտէ մէհարէթիյլէ գատընլարը գազանմագ-
տա տըր: Իմտի, մօնսիէօ, շու հալտէ բէք ալէա տէրք իտէ-
պիլիւրսինիզքի, սիզի գօնթ Անտրէանա պէնզէթտիկիմ իչին,
վազը օլան հարէքէթտէ պուլունտում:

Պասթիէն, պաշընտաքի սաշլարը թէմամիլլէ աղարմըշ,
վէ էլպիսէսինէ իֆթիխար նիշանը թաղմըշ պիր էհլի նամուս
օլտուղու, վէ եալընըզ պաշընա գալսա պիլէ, թէքմիլ պիր
օրտու էօնիւնտէն ըիւճաթ իթմէեէճէք տէրէճէտէ ճէսարէթ
ու մէրալիկի հաիզ պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա սըր
Վիլիամսա եագլաշարագ, քէմալը թէզարրու իլէ,

— Իֆէնտիմ, աֆվընըղը ըէճա իտէրիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս, պիր միւտտէթճիք իխթիեարը սիւքիւթ
իթտի. Չանն իտէրսինքի, քէնտիսինի սահիհէն թահգիր
իթմիշ օլտուղունա ինանարագ դարչըսընտա ալչալմագտա
պուլունան պու իհթիեարըն շու հալինտէն քէյֆլէնմէքտէ
իտի իսէ տէ, հագըգէթի հալ էօյլէ օլմանըպ, Վիլիամսըն
հէր պիր միւլահազասը՝ թէշէպպիւսիւ մուղիրրինէ աիտ օլ-

տուղու կիպի, Պասթիէնի թէմամիյլէ բէնչէսինէ տիւշիւրմիւշ օլմասընտան տա իսթիֆատէեէ չալըմագտա իտի, Իմտի, տաիմա իրատէթլէրինի էլտէն չըգարմանեան էշխասս մախսուս պիր թավր ու լիսան իլէ,

— Մօնսիէօ, հիքեանէնիզ բէք մուհիմմ տիր. պու կիպի հիքեանէլէրտէն հազղ իտէնլէր օլապիլիր, լաքին պէն ասլա հազղ իթմէտիմ: Իմտի պէնիմիէ էյլէնմէեէ կէլմիշ պիր ատէմ օլմատըղընըղը թաստիգ իտէճէք հիչ պիր իսպաթ պուլունմատըղընտան, իսմինիզի վէ մահէլլի իգամէթինիզի անլամագ իսթէրիմ, տէտի:

Պասթիէն. — (պաշընը եօգարը գալտըրարագ.) Մօնսիէօ...

Սըր Վիլիամս. — (սօղուգ գանլըլըգլա.) Պէքլէեօրում:

— Իսմիմ Պասթիէն տիր:

— Սատէ Պասթիէն մի:

— Էվվէթ, մօնսիէօ. պէն Բարիստէ տօղտում, ֆագաթ բէտէր վէ վալիտէմի թանըեամատըմ: Մուախարէն Վալրամտա իմբէրաթօր հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր նիշանա նայիլ օլուպ, խասսա ալայընըն հիւսար ասքէրի սիլքինտէ խըտմէթ իթտիմ:

— Իմտի, մօնսիէօ... Պասթիէն, ատի պիր նէֆէր իլէ պիր ճէնթըլմէն արասընտա պիւեիւք մէսաֆէ վար տըր. ֆագաթ ումարըմքի, հարէքէթի վագըանըզտան տօլանը պանա թարգիեէ վէրմէքտէ հիչ պիր մահզուր կէօրմէզսինիզ:

Պու սէօզլէր իրատ օլունտուղու զէման, Պասթիէն՝ պօրունուն սէսինի իշիտէն իհթիեար մուհարէպէ աթը կիպի պաշընը տօղրու սուրէթտէ թութմուշ օլուպ, մատտէ տուէլլ լօեա տաիր օլտուղու իչին, մէրգում տիթրէմէմէքտէ, եալվարմամագտա, վէ աֆվ ու մաազէրէթ եօլունտա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմէքտէ իտի: Նիհանէթ սըր Վիլիամս սէօզիւնիւ իքմալ իտինճէ, պու իհթիեար ասքէր տէ,

— Սիզ նասըլ իսթէրսէնիզ, պէն օնա մուվաֆագաթ իտէրիմ. իգամէթ իթտիկիմ մահէլլի տէ անլամագ իսթէր-

սէնիզ, Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթերին սօգաղընտա Գերկազ օթէ-
լի տիր, տէյի պէսան իյլէտի:

— Բէք էյի մօնսիէօ. շու գատար քի գըրգ սէքիզ սաաթ-
տան էվվէլ շահիտլէրիմի թարաֆընըզա կէօնտէրմէք պէնիմ
իչին գապիլ տէյիլ տիր, զիրա պու ադշամ վէ եարըն պազը
մուհիմմ իշլէր իլէ մէշղուլում:

— Պէյիս եօգ էֆէնտիմ, հանկը կիւն իչին իսթէրսէնիզ,
էմրինիզէ հազըրմ:

Աթիգ հիւսար ասքէրի ճէպինտէն պիր գարթ չըգարըպ
չըմինէնին իւզէրինէ վազ իթտիքտէն վէ սըր Վիլիամսը սէ-
լամատըգտան սօնրա տիշարը չըգտը: Պարօնէ, քէօշկիւն
գաբուսունա գատար Պասթիէնէ ըէֆագաթ իտիպ, պատէ-
հու թէնէֆֆիւս օտասընա չըգարագ պիր սիկարա եագտը,
վէ աթէչին գարչըսընտա օթուրուպ, գահգահալը վէ իսթիհ-
զաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք:

— Հագըգէթէն մօնսիէօ գօնթ Արման տը Գերկազ, սիզ
բէք շաչըն ատէմլէրին խըզմէթինէ կիւլէնմիշսինիզ. սիզին
սաղ գօլունուզ ֆարզ օլունան քիմսէ՝ զայրէթլի ֆագաթ
ահմագ հէրիֆ իմիշ, տէտի, վէ կիւլմէսինէ տէվամ իտէրէք
շու սէօզլէրի իլավէ իթտի:

— Սէվկիւլիւ գարընտաչըմ, եէնիտէն աչըգ օլտուղունու-
զու հագըգէթէն պիլմէեօրտում, վէ Մարթա հագգընտաքի
աչգ ու մուհապպէթինիզ՝ սիզին իլք վէ սօն աչգ ու մուհապ-
պէթինիզ իտուկիւնի զանն իտիեօրտում: Համտ օլտուն սատըգ
էմէքտարընըզ Պասթիէն պու քէյֆիեթթի պանա պիլտիրտի.
պունտան իսթիֆատէ իտէճէեիմ:

«Իմտի, մատէմքի Պասթիէն՝ պարօնէ սըր Վիլիամսըն վի-
գօնթ Անտրէա օլմատըղընա պունտան պէօյլէ իսքեաթ օլմուշ
տուր, պու խուսուս պէնիմ իչին բէք խայրըլը տըր, չիւնքի
սիզտէ պու ճիհէթլէ անընլա հէմէֆըեար օլաճագսընըզ, թա-
նըլմաեան տիւշմէն իսէ, մէմուլտէն զիեատէ գուվվէթլի օ-
լուր: չիւպհէ եօգ տուրքի, սիզ, Պասթիէնին շահիտի օլա-
ճագսընըզ. պիրիպիրիմիզի գարչը պէ գարչը կէօրէճէեիզ, վէ

անասըլ իրլանտալը օլտուղում հազգըմտա սիզի օլ տէրէճէ իգնա իտէճէեիմքի, կիւնիւն պիրինտէ, մատմաղէլ էրմին տը Պօբրէօնուն զէվճի օլտուղումտա, վէ Գէրմարուէնին օն իքի միլեօն ֆրանգընը թալէպ իթտիկիմտէ, պիլա միւշքիլաթ օ ֆրանգլարը պանա թէսլիմ իտէճէքսինիզ:

Պարօնէ՝ չէնտ սանիւէ գատար թէֆէքքիւրտէն սօնրա, իֆատաթընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Ա՛հ, Արման տը Գէրկազ, սէն եէնիտէն աչըզ օլմուշսուն: Պու խուսուս՝ սէնին նազարը տիգդաթընը պաշգա թաւաֆա ճէլպ իլէ, Գէրմօրուն վարիսլէրինի պուլմաղ իւզրէ վազը օլան թէհարրիւրաթընը սէքթէտար իթմէքիկիմէ եարտըմ իտէճէք տիր: Նիհաեէթ, մօնսիէօ դօնթ, իճապ իտէրսէ, մաշուգէնի տէ մահվ իթտիքէճէեիմ:

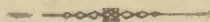
«Հէր նէ իսէ, շիմտիլիք պու իշի պէր թարաֆ իլէ, Պագդարա, Ֆէրնան վէ Պօբրէօ իլէ օլան ուֆազ իշլէրիմիզի տիւշիւնէլիմ:

Իշթէ պու վազըանըն ագշամը իտիքի, սըր Վիլիամս, Պագդարանըն խանէսինէ ավտէթլէ, մէրգումէեէ, Սըրիզէ եազըլան մահուտ մէքթուպու եազտրտը, վէ Մ. տը Պօբրէօնու զապթընա կէշիրիպ, անը քէնտիւէ չէրիք օլմանա մէճպուր գըլտը: Պու վազըալարըն հիյնի ճէրէեանընտա, ապա եօրուլմանարազ չալըշան Գօլար՝ սըր Վիլիամսա աթիտէքի թէզքիրէեի եազտը:

«Գօնթ Արման տը Գէրկազըն սէվտիկի կէնճ գըզ՝ Մէսլէյ սօգազընտա իգամէթ իտէր, վէ մատմաղէլ ժանն տը Պալտէր իսմինտէ, զաեէթ հիւսէնա պիր գըզ տըր:»

Պարօնէ իշպու թէզքիրէեի ալտըգտան սօնրա, քէնտիքէնտիւէ,

— Պասթիէնի թէլէֆ իտէրսէմ, օ գըզը քէնտիմէ մէթրէս իթթիխազ իտէճէեիմ, տէտի:

24

Պասթիէն, լէհճէսի սօլմուշ վէ քէնտիսի հէեհճանա կի-
րիֆթար օլմուշ օլարադ Արմանըն նէգալինէ կիթտիկինտէ,

— Սիզէ զարիպ պիր շէյ տէեիմ մի. պիր քիմնէեի Ան-
տրէանա պէնզէթտիմ, տէյի պէեան իթտի:

Արման, մէզքիւր իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլըպ, տէրհալ
անալա դալգարադ,

— Անտրէա՞մը, Անտրէանը կէօրտիւն միւ, տէտի:

— Խայր, օ տէյիւ տիր, վէ օ օլամազ:

Մ. տը Գէրկազ, տէհշէթի աղիմէեէ տիւչար օլմուշ օլան
ատէմէր կիպի պիրտէն պիրէ լէհճէսի սօլտու. Ֆիլվազը,
տաիմա ճէսուր վէ իկիտ օլան Արման, քէնտինին իւք աշդ
ու մուհապպէթինի սէքթէտար իտէն օ շախսըն եալընըզ իս-
մինի իշիթմէքլէ գօրգուպ, եավաշ սէտա իլէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, եա ժաննա րասթ կէլիրսէ... տէտի,
վէ լաքին Պասթիէն վուգուաթը, օլտուղու կիպի հիքեանէ
իտիպ, քէնտինին ալտանաղընը, վէ Անտրէա իլէ պարօնէ
սըր Վիլիամսըն այնի շախս օլմատըղընը անլաթտըղընտա, Ար-
ման պիւեիւհէք նէֆէս ալարադ,

— Պիր ազ տա սէնին հագդընտա տիւշիւնէլիմ. պանա
օլան սատադաթ վէ ուպուտիեթին սէնի օլ տէրէճէ իլէրի
կէօթիւրտիւքի, նիհանէթ պաշընա պիւեիւք պիր պէլիեէ
տալէթ իթտին. Իմտի պունըն իճապընա պադմադ լազըմտըր:
Պէն տուէլլօ իթմէնի իսթէմէմ, վէ պունուն իշին, պահսընը
թթտիկին ատալընա պիր վիղիթա վէրմէլիեիմ. Իհթիեար
տօսթուլմ, պուլունտուղուն սիննտէ տուէլլօ իթմէքլիկին,
մուհիպի իսթիհզա տըր, տէտի:

Պասթիէն. - (սըզըլարադ.) Սիզ պէնի տէրէճէմտէն զի-

եատէ իհիծեար զանն իտիեօրսունուղ, մօնսիէօ դօնթ : Կէր-
չի ալթմըչ պէշ եաշընտաեըմ, ֆադաթ հէնուղ գուվվէթիմ
պէրքէմալ տըր . պունա թէէմին օլուն :

— Բէք էյի , լաքին սէն տուէլլօ իթմէեհէքսին . իգթի-
ղաի հալտէ պէն իտէհէեիմ :

Պասթիէն . - (ուսուղարընը չէքէրէք .) Ինկիլիզին սիզին
իլէ պիր իշի օլմաեըպ , անըն իշի պէնիմլէ տիր . իմտի . . .

Մ . տը Գէրկազ՝ էօյլէ պիր մուաննիտ իհիծեար իլէ
պաշա չըգմադ իշին հէր հալտէ հիլլէ իսթիմալի լազըմ կէլ-
տիկինի միւլահազա իտէրէք , մէզքիւր տուէլլօնուն մէնի իշին
պիր թէտպիր տիւշիւնմէեհէ գարար վէրտի , վէ միւթէա-
գըպէն ,

— Բէք էյի , իլէրուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւղ .
Շիմտիքի հալտէ սէն պանա ժանն հադգընտա մալիւմաթ
վէր , տէտի :

Պասթիէն , պու թէքլիֆէ մէֆուռէն մուվաֆադաթլա ,
Մէսլէյ սօգաղընտաքի խանէեհ սուրէթի նագլինի վէ բիեա-
նօ հադգընտաքի եալանըն մուվաֆֆադըյեթլէ պաշա չըգ-
տըղընը հիքեաեհ իթտի : Արման , իշպու հիքեաեհեի տինլէ-
տիքտէն սօնրա , շու եօլտա մուգապէլէ իթտի :

— Տօսթուլմ , սէն եինէ Մէսլէյ սօգաղընա կիտէրէք , գօմ-
շուլուղ վէ բէտէրինին աթիգ պիր տօսթու սըֆաթըյլա
օ կէնճ գըզա վիզիթա վէրմէլիսին : Սէն անըն օտասընտա
պուլունտուղուն զէման , պէն օրաեա կէլէրէք , գաբունուն
չանընը չալաճաղըմ :

«Չանը իշիթտիկինտէ գալգաճագսըն . շիւպհէսիգ ժանն
գաբուեա գատար սանա ըէֆադաթ իտէհէկինտէն , քէնտի-
սինի կէօրէպիլէհէեիմ :

Պասթիէն . - Անլաեօրուլմ , տէյիպ , էմրի մէզքիւրու իճրա
իթմէք իւզրէ տիշարը չըգարքէն , գօնթուն օտա խըզմէթճի-
սի՝ էլինտէ պիր մէքթուպ օլարագ իչէրի կիրտի :

Արման , թէշէպպիւս իթտիկի խըտմէթի մուհիմմէեհէ իպ-
թիտար իլէ , վարիտաթը ճէսիմէսինի օ ուղուրտա սարֆ , վէ

Բարիսին հէր սէմթինտէ պուլունան պէտպախթլարը թէ-
սէլլիտէ չալըշտըղընտան, վէ չօգ տէֆա բէնչէի գանունտան
եադալարընը գուրթարան ասհապը ճինաեթի թէագիպ իլէ
մէշղուլ օլտուղունտան պէրու, խալգըն հէր սընըֆ վէ տէ-
րէճէսիլլէ միւնասիպէթլէրի օլան պաղը խէֆի մէմուրլար էլտէ
իթմիշ օլմասըյլա, հէր կիւն մալիւմաթը միւքէմմէլէեի հավի
մուֆասալ ըաթօրթօլար ալմագտա իտիքի, պուլնլարտա,
կեան միւհթաճը թէսէլլի վէ նամուսլու պիր ֆամիլեատան,
կեան թագերիգ ու ըէնճիտէ ալթընտա գալմըշ օլան պիր չօ-
ճուղուն՝ մուամէլէի մէգքիւրէտէն գուրթարըմասընտան, վէ
կեան տախի բէնչէի գանունտան ազատէ օլուպ, ֆագաթ
միւսթահագգը թէէտիպ ու ճէզա պուլունան վէ ֆամիլեա
արասընտա զուհուրա կէլէն ճէպպարլըգլարտան վէ կիլլի
ճինաեթլէրտէն պահս օլունուր իտի:

Հէր նէ իսէ Արման, խըզմէթճիսինին կէթիրտիկի մէք-
թուպու աչըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«18... սէնէսի հոկտեմբերինտէ, իսքանիա մուհարէպէսի
էանասընտա, Թէրէզ իսմինտէ կէնճ պիր գատըն, քէնտի
թէյգէսի զանն օլունան միւսիննէ պիր գատըն իլէ պիրլիք-
տէ, Փօնթէնէպլօ ճիվարընտա Մէրլօթ նամ մահէլլէ կէլիպ,
գըշ վէ իլք պահար մէվսիմինի օրատա կէչիրմիշ տիր, կէնճ
գատըն համլիլէ օլուպ, եա տուլ օլտուղու, եախօտ պիր խէ-
թա իշլէմիշ պուլունտուղու մէրվի, ֆագաթ խէթա իշլէմիշ
օլտուղու՝ տահա զիեատէ միւհթէմիլ վէ մագնուն պուլունմուշ
տուր:

«Իլք պահարըն սօնլարընտա պու կէնճ գատըն տիւնեա-
եա պիր գըզ չօճուգ կէթիրիպ, պու չօճուգ էրմին թէսմիտէ
օլունմուշ տուր:

«Իքի գատընլար, եանի եէկէն իլէ թէյգէ, պիր սէնէ
գատար Մարլօթտա գալտըգլարընտա, վալիտէսի՝ չօճուղունա
սիւտ վէրմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«0 սէնէնին նոյեմբեր այընտա իքիսի տէ Բարիսէ կիթ-
միշլէր տիր:

«Կէնճ գատընըն Բարխատէ էվլէնէճէկի շաի օլմուշ, վէ պու շայեա՝ պունլարըն Մարլօթտա գալտըգլարը սօն ալլար զարֆընտա, պիր նէզարէթտէ միւսթախտէմ՝ օլտուղու ըի-վահէթ օլունան կէնճ պիր քիմնէնին՝ սըգ սըգ քէնտիլէրինէ վիզիթա վէրմէսինտէն նէշէթ իթմիշ տիր»

Մէքթուպուն միւնտէրիճաթը պունտան իպարէթ օլմա-սըյա, Արման՝ չէնտ տաղըգա գատար տէրեաի թէֆէք-քիւրաթա տալըպ, պատէհու քէնտինին կիզլի տէֆթէրինտէ աթիտէքի սաթըրլարը գայտ իթտի:

«18... սէնէսի նոյեմբերինտէ, պիր նէզարէթ մէմուրու-նուն թէրէզ իսմինտէ կէնճ պիր գատըն իլէ էվլէնիպ էվլէն-մէտիկինին, վէ օ կէնճ գատընըն էրմին նամընտա պիր գըզը զաթէն պուլունուպ պուլունմատըղընըն թահգըգը»

Մ. տը Բէրկազ, տէֆթէրինի գաբատըգաւան սօնրա, էլպիսէսինի կիեինիպ, եաեա տիշարը չըգտը, վէ քէնտինտէն էվվէլ Պասթիէնին կիթմիշ օլտուղու Մէսլէյ սօգաղընա ազիմէթ իյլէտի:

Սապըգ հիւսար ասքերի, ուսուլը ասքերիեէ մուճիպին-ճէ, սէթրիսինի թէմամիյլէ տիւյմէլէմիշ օլտուղու հալտէ, էվվէլա քէնտի եէնի տաիրէսինէ կիրիպ, սօնրա ժաննըն գաբուսու չանընը չալտը:

Մատմագէլ տը Պալտէր՝ մուվադգաթէն պիր բիեանօեա մալիք օլմասընտան տօլաեը մէմուն օլուպ, Պասթիէն կիթ-տիքտէն սօնրա, մէզքիւր բիեանօնուն գարչընտա օթուր-տուղու հալտէ, չօճուգլուգ զէմանընը խաթըրա կէթիւրէն պաղը բարչալարը նազիք բարմագլարըյա չալմաեա պաշա-մըշ իտի: Հաթթա իհթիեար հիւսար ասքերինին ավտէթի վէ քէնտի օտասը գաբուսունու չալտըղը վադըթ, մէզպուրէ էլան բիեանօեու չալմագլա մէշղուլ օլուպ, Պասթիէնի գարչըա-տըղընտա, սիմասընտա ութանկանըգ հալի հասըլ օլտու:

Պասթիէն՝ օթուլ սէնէտէն պէրու տիւնեանըն իշլէրինէ կիրիպ չըգմըշ պիր քիմնէ օլուպ, Անտրէանըն բէտէրի եա-նընտա վէ սօնրա Մ. տը Բէրկազ իլէ եաշատըղընտա, խու-

սուսա կիեինտիկի ասքերի էլպիսէսինին կէօրիւնիւշիւ իճա-
պընճա էհէմիեէթի մախսուսէեի հայիզ էշխասըն սըրասընա
կէշմիշ իտի :

Պու իհթիեար ասքեր՝ Բուսիա մուհարէպէսինտէն սօնրա
միւլաղիմի սանի ըիւթպէսինէ թէրֆի գըլընմըշ , վէ կէրշի
1815 տէ սիւքի ասքերիեի թէրք իթմէքլէ , վաղիֆէի մէմու-
րէսինի իյֆա իթմէմիշ իտի իսէ տէ , համիլ օլտուղու Լէթիօն
տ'Օնէօր նիշանը սանէսինտէ , միւթէգաիւտ պիր միրալայ ,
եախօտ ըէտիֆ սընըֆընա մէնսուպ պիր ժէնէրալ զանն օլու-
նուր իտի :

Պինապէրին ժանն , բէտէրի իլէ Պասթիէն աբասընտա
վազթիյլէ իւֆէթ վէ տօսթուգ վուգու պուլմուշ օլմասընը
թապիի պուլուպ , օ ճիհէթէ իթիմաա իթտի :

Սապըգ հիւսար ասքերի՝ քէմալը հիւրմէթլէ կէնճ գըզըն
էլինի պուս իտէրէք ,

— Մատմազէլ , հագգըմտա կէօսթէրտիկինիզ մուամէլէի
խայրխահանէեի սուի իսթիմալ իթտիկիմտէն տօլանը աֆ-
վընըզը ըէճա իտէրիմ , տէտի :

Կէնճ գըզտա լաթիֆ պիր թէքտիր իլէ ,

— Մօնսիէօ՝... տիեէրէք մուգապէլէտէ պուլունտու :

Պասթիէն բիեանօեա պագարագ ,

— Շու բիեանօմու հիշ էլտէն չըգարմագ իսթէմէմ . իմ-
տի պուլնու լութֆէն սագլամահա հիմմէթինիզտէն տօլանը
թէշէքքիւր իտէրիմ , տէտի :

— Էֆէնտիմ , վագը օլան մուամէլէմի նա՞սըլ խըզմէթ
թէսմիեէ իտէպիլիրսինիզ . սիզ բէտէրիմին աթիգ պիր տօս-
թու տէյիլմիսինիզ :

Պասթիէն , պալընը էյտի , վէ կիւեա կէնճ գըզըն ֆիք-
րինտէ շայեանը թէէսսիւֆ խաթըրէլէր հասըլ իթմէքտէն
սագընըրճասընա միւքեալէմէեի տիկէր պիր մատտէեէ հասը
իլէ ,

— Չօգտան պէրի՞մի պուրատա իգամէթ իթմէքտէսի-
նիզ , տէտի :

— Իւշ այտան պէրի :

— Պու էվտէ պազը թանըտըղընըլ քիմէլէր վա՞ր մը տըր :

— Պիւսպիւթիւն միւնֆէրիտ էօմիւր կէչիրտիկիմտէն , քիմէեի թանըմամ :

Իհթիհար ասքէր , կէնճ գըղա պադտըդճա , անըն ասըլ-
դտտէկեանա մախսուս հիւսնի ճէմալինէ , պէեազ վէ նազիք
էլլէրինէ , հաթթա սիմասընա պաշգա պիր նէղաքէթ քէսպ
իթտիրէն մահզունիյեթպախշ հալինէ հայրան օլուպ , քէն-
տի քէնտիեէ , էկէր պու գըղ՝ կիւզէլլիկի գատար ֆազիւ
իսէ , Արման՝ քէնտիսինէ իզհարը մուհապպէթ իթմէքլէ պախ-
թիհար վէ մէսուտ օլաճագ տըր , տէտի , վէ Գէրկազ խանէ-
տանընըն սօն նէսլի օլան Գօնթուռ , միւնֆէրիտէն վէ հալը
մահզունիեթլէ տէրսունինտէ եաշամագտա օլտուղու Գիւլ-
թիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտաքի էսկի օթէլէ պէլքի
կիւնիւն պիրինտէ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատընըն տախմի սու-
րէթտէ կիրէճէկինի միւլահազա իթմէքլէ , ազիմ պիր մէսէր-
րէթ հիսս էլլէտի , վէ հէր նէ գատար ֆիքիրճէ վասի միւ-
լահազաթ սահիպի տէյիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ միւ-
քեալէմէեի Արմանըն իւզէրինէ վէ անըն տէրիւհտէ իթմիշ
օլտուղու վազիֆէեի նէճիպէեէ , վէ օլ անէ տէկին մահզունէն
կէչիրտիկի էօմրէ , վէլհասըլ անըն հէյեթթէ հաիզ օլտուղու
գուվլէի ճազիպէեէ նագլ իտէպիլտի : Մէրգում , կէրչի Գէր-
կազ իսմինի , վէ քէնտինին Պասթիէն իսմինի պէեան իթմէ-
տի , չիւնքի պու իսիմլէրի պիլտիրմիշ օլսա իտի , կէնճ գըղ ,
Արմանըն՝ Լէօնտան մուֆարագաթը էսնասընտա , «Պէն՝ Գիւլ-
թիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա Գէրկազ օթէլինտէ իգա-
մէթ իտէրիմ : պէնի կէօրմէեէ կէլիրսէնիզ , Մ . Պասթիէնի
սիւալ իտին» տէմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իտէպիլիւր իտի .
պունուռլա պէրապէր ժանն , իհթիհար ասքէրին թարիֆ
իթտիկի քիմէեի , հէր տիւրլիւ թէպտիլ գըեաֆէթլէրէ կի-
րէրէք , ճէվր ու ճէֆա իչինտէ պուլունանլարա Խարտըմաշի-
թապան օլան զաթա պէնզէթտիկինտէն սարսըլտը , վէ էլլէրի

պէնազ օլան կէնճ ամէլէեի խաթըրլաեարազ , քէնտի քէն-տիեէ , «աճապա օ՞ մու տուր» տէտի :

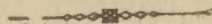
Կէնճ գըզըն գալպի , մէճհուլ պիր հէեէճանա տիւշար օլտու , վէ սօֆատա շիտտէթլիճէ պիր դարու չալընմասը իշիտիլտիկինտէն , մէզպուրէ՝ Պասթիէնէ խիթապէն ,

— Գարունուզուն չանը չէքիլիեօր , տէտի :

Պասթիէն աեաղա գալգըպ , արասըրա քէնտիսինէ վի-զիթա վէրմէսի իչին ժաննտան միւսաատէ իսթէտի , վէ օ տա թէպէսսիւմլէ մուվաֆազաթ իթտիկինտէն , մէր-գում , մաէթթէշէքիւր օրատան մուֆարազաթ իթտի , վէ Արմանըն քէշֆի վէճհլէ , ժանն՝ նէրտիվէնէ նազըր օլան գա-րուեա գատար իշթիեար ասքէրէ ըէֆազաթ իթմէսիլէ , գարու աչըլըր աչըլմազ , մատմազէլ տը Պալաէրին լէհճէսի սօլտու , վէ պիւթիւն գանընըն գալպինէ տօղրու ճէրէեան իթտիկինի հիսս իլլէտի , չիւնքի սօֆանըն իւզէրինտէ , Պասթիէ-նին գարուսու չանընըն իբինի հէնուզ էլինտէ թուլթմուշ օ-լան օթուզ իքի օթուզ պէշ եաշլարընտա ուզուն պօլլու , կիւ-զէլ կէօսթէրիշլի վէ վազարլը պիր ատէմ կէօրիւպ , մէր-գումըն , սէվտիկի քիմսէ եանի Արման օլտուզունու անինտէ թանըտը :

Անճազ պու տէֆա Արման տը Գէրկազ՝ ամէլէ գըեա-ֆէթինտէ օլմաեըպ , սատէ ֆազաթ ղաեէթ միւքէմմէլ պիր էլպիսէ կիեինմիշ իտի . մէրգում , ժաննը կէօրտիւկինտէ թէաճճիւպ վէ քէմալը ըիաեէթ իւզրէ սէլամ վէրտի :

Կէնճ գըզ՝ պու սէլամա գարշըլըզ թէվազու իտիպ , ա-ճէլէթէն գարուսունու գարատը , ֆազաթ գօնթ , անըն հէ-եէճանընը տէրք իթտիկի կիպի , մէզպուրէնին քէնտի հազ-գընտա մուհապպէթի պուլունտուզունու տա հիսս իթտիկին-տէն , գալպինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հուսուլէ կէլտի :

25

Պարօն սըր Վիլիամսըն՝ քէնտի քէօչկիւնտէ Պասթիէնին վիզիթասընը դապուլ իտիպ, սիւահ վասըթասըյլա նամուսընը իեատէ իթմէք նիեէթի դավիեէսինտէ օլտուղունու մէր-դումա պիլտիրտիկի կիւնտէն պերու իքի կիւն կէչմիշ օլուպ, պու իքի կիւն զարփընտա բէք չօգ վուգուլաթ զուհուրա կէլմիշ իտի : Կերչի պու վուգուլաթ մալիւմիւմիւզ իսէ տէ, խիւլասաթէն թէքըար իթմէք լաղըմ տըր :

Էվվէլա Սըրիզ Սէրբանթ սօգաղընա ճէլպ իտիլէրէք Վիլիամս մարիֆէթիյլէ Մ. տը Պօրբէօնուն էլինտէն ալըն-տըգտան սօնրա, Գօլարա պիթթէսիւմ, անըն վասըթասըյլա Բարիսին խարիճինէ կէօթիւրիւմիւշ, վէ Ֆիբար նամ գարը-եա իհալէ գըլընմիշ իտի :

Պատէհու Մ. տը Պօրբէօ, քէնտի խանէսինտէ սախթէ մէքթուպ գօմէտիասընը իճրա իտէրէք, Էրմինին գալպինտէ աղիմ պիր ճէրիհա հուսուլինէ սէպէպ օլմիւշ, վէ Ֆէրնան, սիրգաթ ֆիլիլիյլէ իթհամ իտիլէրէք, Պագգարանըն խանէ-սինտէ ախլ ու կիրիֆթ օլունուպ, մուվագգաթ թէվգըֆիա-նէտէ հապս իտիլմիշ, վէ նիհանէթ Պագգարա, պարօնէնին, իշինէ եարասըգտան սօնրա, անըն նէգտինտէ վէսվէսէլի օլտուղու իշին աիկեր պիր մահէլլէ նագլ իտիլմիշ իտի քի, եագընտա քէնտիսինի օ մահէլլտէ պուլաճաղըմըգտան, չիմ-աիլիք պու գատարը զիքը իլէ իքթիֆա իյլէրիզ :

Պու վուգուլաթլարըն իճրասընը միւթէագըպ, պարօնէ սըր Վիլիամս, Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը քէօչկիւնտէ, Պասթիէն իլէ քէնտի արասընտա ճէրէեան իտէն ահվալին իրթէսի կիւնիւ, Պօթօն սօգաղընտա Գօլար մարիֆէթիյլէ քի-

րալանմընչ օլան քիւչիւք օթէլտէ եէրլէշտի : Պու օթէլ, հալլի իլէ պաղչէ արասընտա վազը իքի գաթտան միւրէթթէպ պիր քէօշք օլուպ, իքի սէնէ մուգատտէմ տիւգ տը Լ... նամ քիմնէ թարաֆընտան ինչա իթտիրիւմիշ, վէ ֆէվգէլատէ բարլադ սուրէթտէ թէֆրիշ գըլընմընչ օլտուղու հալտէ, սահիպի մէրգում տիւգ, անճադ ալթը այ իգամէթլէ, մէգքիւր օթէլի թէրք իթմիշ, վէ Օբէրա թէաթրօսու արթիսթլէրինտէն պիր գըզըն քէնտիսիլլէ գաթը ալէագա իթմէսի իւղէրինէ, ըէվօվէր իլէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իլլէմիշ իտի :

Մէրգումուն վարիսի՝ էեալէթ տախիլինտէ իգամէթէ ալըմընչ օլուպ, Բարիստէ իսքեան իթմէք իսթէմէտիկինտէն, մէգքիւր օթէլի, մէֆրուշաթըյլա պիրլիքտէ քիրաեա վէրմիշ, վէ Բուսիալը պիր բըէնստէն սօնրա, սըր Վիլիամս, սէնէվի իճարէսի եիրմի պէշ պին ֆրանգ օլմագ իւզրէ, իշպու օթէլի քէնտինին թահթը իսթիճարընա ալմընչ իտի :

Պարօնէ՝ պիր սէյիս, պիր օտա ուշաղը, պիր արապաճը վէ պիր աշճը գարըտան միւրէքքէպ օլարագ տէօրթ նէֆէր խըզմէթճի իլէ պիրլիքտէ մէգքիւր օթէլտէ պիր գաշ սաաթ զարֆընտա եէրլէշտիկի կիպի, ախըրլարա պէշ ըէս աթ, վէ արապալըղլարա տա իւշ նէվ արապա վազ իլլէտի, վէ իշպու օթէլին իճարէսինտէն ալթը այլըղը բէշինէն թէէտիեէ օլունտուղու միսիլու, աթլար վէ արապալար տա, պէտէլլէրի բէշինէն թէէտիեէ իտիլէրէք սաթըն ալընտը :

Սըր Վիլիամս, մէգքիւր օթէլէնագլինին իրթէսի կիւնիւ սաաթ օն ըատտէլէրինտէ եաթագտան գալգըպ, պիր ազ չիգօլաթա կէթիրթտի, վէ իշպու սապահ գահվալթըսընը իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիեէ շու քիւչիւք նուլթու իրատ իթտի :

— Աղիղիմ սըր Վիլիամս, պիր այ զարֆընտա ալթմընչ պին ֆրանգ սարֆ իթտինիզ. պու իսէ, Լօնտրատա թօբլամընչ օլտուղունուզ ագչէնին նըսֆը օլմասըյլա, Գէրմարուէնին օն իքի միլեօնունու էլտէ իթմէքլիկին թամ վագթը տըր :

Շիմոնիէ գատար իշլերինիզ բէք եօլունտա ճէրէեան իթտի . պու հալտէվամիտէրսէ, պիր այ կէշմէզտէն մատմազէլ էրմին տը Պօբրէօ իլէ էվլէնէպիլէճէքսինիզ . Անճազ ճէսուր օլմագլա պէրապէր, էմրի պասիրէթի տէ էլտէն պրագմամագ կէրէք տիր, վէ շուրասը ունուտուլմամալը տըր քի, միւհթէրէմ պիրատէրինիզ Մ . գօնթ Արման տը Գէրկազ՝ էլտէ իթմէկի թասմիմ իլլէմիշ օլտուղունուզ օն իքի միլեօն ֆրանգըն էմանէթտարը վէ մուհաֆըզը տըր :

Սըր Վիլիամս պու սօն քէլիմէլէրի սէօյլէրքէն, տօտագլարընտա նիմ կիւլիւմնէմէ հասըլ օլտու, վէ իլավէթէն շու քէլիմէլէրի իրատ իյլէտի .

— Զէվալը Արման, Մէսլէյ սօգաղընտա մուգիմէ գըզա եէնիտէն աշըգ օլմուշ, վէ սըրըրնը ահմագճա Պասթիէնէ աշմըշ : Իհթիեարլար՝ չօճուգլար կիպի պօշպօղազ օլտուգլարընտան, Պասթիէն տէ, օ աշգ ու մուհապպէթի պանա հիքեանէ իթտի . պունա զիեատէսիլլէ մէմնուն օլտում, զիրա պու աշգ մուհապպէթտէն իսթիֆատէ իտէճէեիմ :

Պարօնէ մէղքիւր սէօզլէրի միւթէագլպ գահգահա իլէ կիւլտիւ, վէ իֆատաթընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Մօնսիէօ գօնթ, էլպէթթէ տէրլատըր իտէրսինիզքի, բէտէրիմին էօլիւմ եաթաղը գարչըսընտա պիրիպիրիմիզէրասթ կէլտիկիմիզտէ, վէ պէն, պէնի թարա՞ իթմիշ օլտուղունուզ օ էվտէն սուրէթի միւթէքէպպիրանէտէ տիշարը չըգտըզըմ սըրատա, վագթիյլէ սիզ պանա եարտըղընը կիպի, պէն տէ սիզէ Բարիսի կէօսթէրէրէք, «իշթէ պիզիմ մէյտանը հարպըմըզ պուրասը օլաճագ տըր» տէտիմ : Իմոի, սիզէ գարչը իթտիկիւմ մուհարէպէտէ օ ճէսիմ սէրվէթէ կէօզ տիքմիշ օլտուղում կիպի, թէսկինի նագապիլ պիր առավէթ վէ զարազ իլէ տէ սիզի թաագիպ իթտիկիմտէն, պէլքի սուրէթի մահրէմանէտէ քէնտի զէվճէնիզ թէսմիլէ իթտիկինիզ թաննը, օլ կէնճ գըզը, քէնտիմէ մէթրէս գըլաճաղըմ :

Շիւպհէսիզ էկէր Արման տը Գէրկազ, օլ էնատէ պարօնէն կէօզլէրինտէ բարլաեան շէյթանի մէսէրրէթի կէօր-

միւշ օլսա իտի, եէնի աշգ ու մուհապպէթինտէն սօլաեը տիւշարը թէէսսիւր օլարագ, Մարթանըն խէեալի գարշըսընա չըգըպ, քէնտինէ խիթապէն, «սագըն» քէնտինի, զիրա պու ատէմ պիր շէյթան տըր» տէյի նիտա իթմէքտէ օլտուղու-նու զանն իտէճէք իտի:

Պու արա օթէլ տէրունինտէ պիր չան սէսի իշիտիլմէքլէ, պիր միւսաֆիր կէլտիկի անլաշըլտը, վէ սըր Վիլիամա՝ քէլա-մընը գաթթ իլէ, քէնտի քէնտինէ,

— Պօքրէօ կէլտի, տէտի:

Ֆիլվագը մէրգումգալէմմիւտիրի, իշլէրի եօլունտա ճէրէ-եան իտէն ատէմլէրէ մախսուս հալը սիւքիւնէթ վէ թէպէս-սիւմէ իշլէրի կիրտիկինտէն, սըր Վիլիամա՝ էլինի ուղաթարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն, սէվկիւլիւ գաեըն ըտէր, թամ վագըթտա կէլտինիլ, տէտի:

— Թապի տիր. սիգէ պագը խապէրլէր կէթիրտիմ:

— Խայըրլը՞ մը:

— Էվվէթ խաեըրլը. գարըմ վէ դըղըմ կիթտիլէր:

— Նէ՞րէեէ:

— Պըրթանըր տախիլինտէ վագը Ֆինիսթէրտէ պիր սէյ-ֆիեէ տէրունինտէ իգամէթ իտէն խըսըմարը վար տըր. օրաեա կիթտիլէր: Օ մէմլէքէթ օլ գատար ուղագ տըր քի, ինսան քէնտիսինի տիւնեանըն օ պիր ուճունտա զանն իտէր: Մահուտ աշըգըն օրաեա գատար արգալարընտան կիտէ-մէեէճէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր:

Սըր Վիլիամա. — (կիւլէրէք.) Օրաեա կիտէպիլմէք իշին էվվէլ էմիրտէ Մահքէմէի ճինաեէթտէ պէրաեթինի իսթիհ-սալ իթմէլի տիր:

— Գապահաթը օլ գատար աշիքեար տըր քի, թէպրիեէի զիմմէթ իտէմէեէճէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր:

— Հէր նէ իսէ, տիմէք մատամընը վէ քէրիմէնիլ կիթ-տիլէր:

— Էվվէթ. էվվէլ էմիրտէ էրմին՝ տիւշար օլտուղու քէ-տէրէ թէհամմիւլ իտէմէեէրէք, պունտան պէօյլէ եաշամագ

իսթմէտիկինի վէ թէրքի հաեաթ իթմէք ֆիքրինտէ օլտու-
ղունու պէեան իտիեօրտու իսէ տէ, մուախարէն վալիտէսիյլէ
պիրլիքտէ կիթմէեէ գարար վէրտի. պէն տէ անըն տէֆի զամ
իթմէսի իչին, իշպու սէյեահաթը իճրա իթմէլէրինի քէնտի-
լէրինէ իիթար իթտիմ:

— Սէվկիւլիւ գայըն բէտէր, թէտպիրինիզ բէք եօ-
լունտա տըր, չիւնքի տիւչարը քէտէր օլան հէր աչդ վէ
եախօտ մաշուգէնին, պիր այ սէյեահաթ իթմէք սաեէսինտէ
քէտէրինի ունուտաճաղընա էմինիմ: Պու կիպի սըրալարտա
եէկեանէ պատըզէհիր՝ քէօյլէրտէ վէ գըրլարտա կէզէրէք
ֆէրահ հավա թէնէֆֆիւս իթմէք տիր. պաշգա չարէ եօգ
տուր:

— Տիմէք, էրմին տէ, խուսուսիյլէ ֆէրնանըն ճինաեէ-
թինի խապէր ալըրսա, քէսպի չիֆա իթմիշ օլարագ ավտէթ
իտէճէք տիր:

— () քէյֆիեէթի տէրագապ անլամամասը տահա խա-
յըրը օլուր. չիւնքի գատընլարտա զարիպ պիր թապիեաթ
վար տըրքի, չօգ տէֆա սէվտիքլէրի քիմնէլէրին ալչադլըզը
քէնտիլէրինի անլէրտէն սօվութաճագ եէրտէ, ըսպըթալա-
րընը տահա զիեատէ գուվվէթլէշտիրիր: Իմտի, չիմտիլիք
պու իշի մէյտանա չըգարմաեըպ, էկէր միւմքին իսէ ձինա-
եէթ մահքէմէսինին մուհաքէմէսինէ պէքլէեէլիմ:

— Բէք էյի, տէտի Մ. տը Պօբրէօ, վէ սըր Վիլիամս տա
իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Անճագ պէնիմ իչին, Պըրթանիաեա քիւչիւք պիր սէյ-
եահաթ իթմէք գապիւ տէյիւ մի տիր: Ճիվարտա վագը
պիր սէյֆիէեէ պէնի թագտիմ իտէպիլիրսինիզ...

— Պունու պէն տէ տիւչիւնտիւմ. զէվճէմ իլէ էրմինին
կիթմիշ օլտուգլարը սէյֆիէեէտէն իւշ ֆարսախ ուզագտա ալ
մէրագլըսը պիր տօսթոււմ՝ պուլունտուղունտան, սիդի օրաեա
կէօթիւրէպիլիրիմ, վէ պու սուրէթլէ թապիլի պիր հալ իլէ
իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իտիլէճէկինտէն, պիր այ կէչմէզտէն
տամատըմ օլապիլիրսինիզ:

— Օ հալտէ Սըրբիզ սիզին օլաճադ տըր :

Պօբրէօ , մէզքիւր իսմի իշիտինճէ եիւզիւ գըզարըպ ,

— Պիր ա՞յ մը , պիր այ պէրլէեէճէ՞քմիեիմ , տէսի :

— Եկէր սէքիզ կիւնէ գասար պէնի Էրմին իլէ էվլէն-
տիրէպիլիրսէնիզ , սէքիզ կիւնտէն չիչէքճի գըզա սահիպ օլա-
պիլիրսինիզ :

— Լաքին բէք էյի պիլիրսինիզքի , սիզի գըզըմ իլէ էվ-
լէնտիրմէք , քէնտի մէնֆաաթըմ իդթիզասընտան տըր :

— Եվլէթ , օն իքի միլեօն ֆրանգտան տօլաեը մէնֆաա-
թընըզ իճապընտան օլտուղունու պիլիեօրում : Ֆադաթ պաղը
հիսապ օլունումազ թէսատիւֆաթ մէմուլ օլունտուղունտան ,
մէսէլա օ սէրվէթին մուհաֆըզը օլան վէ սահիպի սէրվէթի
արամադտա պուլունան շախսըն՝ պէնիմ վէսաթաթըմա իհ-
թիեաճ կէօրիւլմէքսիզին սիզէ բասթ կէլմէեէճէկինի քի՞մ
թէէմին իտէպիլիր :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Օ հալտէ , եկէր Սըրբիզի շիմտիտէն սիզէ թէպիմ ի-
տէրսէմ , սիզ , օն իքի միլեօն ֆրանգը քէյֆինիզ իսթէտիկի
կիպի գուլլանապիլմէք իչին , պէնտէն զայրի պիր կիւվէյի ա-
րաեապիլիրսինիզ :

— Լաքին շէրիքինիզ օլտուղումու ունուտօւեօրմուսու-
նուզ :

— Խայր , անճադ էլիմոէ պիր թէէմինաթ եէրինէ իքի
թէէմինաթըմ օլմասը տահա խաեըրը տըր : Սիզին կիպի
էնվաի աղրազը նէֆսանիեէ սահիպի օլան պիր ատէմ , ալ-
թունուն խաթըր իչին նամուսուղլուղու , քիւրէք ճէզասընը ,
վէ բէզիլ ու բըսվայ օլմաեը իշ եէրինէ գօյմազ , ֆադաթ
վահշի հայվանլար միսիլու վիճուտինի իհաթա իթմիշ օլան
աչդ ու սէվտա ուղրունա ալթունու , վէ հէր շէյի ֆէտա իթ-
մէքտէ աուլա վէ գաթա թէրէտտիւտ իթմէզ : Մէրամընըզա
նայիլ օլտուգտան սօնրա , իհմալ իլէ պանա խըզմէթ իտէ-
ճէկինիզ տէրքեար տըր : հալպու քի սիզին՝ զայրէթի քեամիլէ
իլէ պանա խըզմէթ իթմէնիզի իսթէրիմ : Պինապէրին էվլէլա

էրմին իլէ պէն էվլէնմէք Քիքրինտէեիմ. Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, էվլէնտիկիմ կիւն սիզտէ Սըրիզէ սահիպ օլաճագսընըզ:

Պօրէօ պաշընը էյտի, վէ գալպի սապըրսըզլըգ իչինտէ օլարագ,

— Իզտիվաճ մէմուրունա պիզպաթ չէքիշտիրէրէք կէօթիւրմէքիկիմ լաղըմ կէլսէ, էրմին եինէ զէվճէնիզ օլաճագ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս. — Ումարըմ. (Պատէհու իւսվէթէն.) Տիմէք պէն տէ Պըրթանեքեա կէլէպիլէճէեիմ:

— Իսթէրսէնիզ շիմտի կէլէպիլէրսինիզ:

— Խայր, հէնուզ պիր գաշ կիւն Բարիստէ պաղը իշլէրիմ պուլունտուղունտան, շիմտի կէլէմէմ. լաքին, սէվկիւլիւ գաեըն բէտէր, սիզ զէվճէնիզէրէֆագաթ իթմէք իւզրէ, պիր միւտտէթ իչին մէզղունիյեթ թալէպ իթմէլի իտինիզ: Օրատան հէր կիւն պանա, նիշանլըմըն ահվալը մանէվիեէսինէ տայիր մուխթասար մալիւմաթ կէօնտէրմէլի, վէ հաւաշ եավաշ եօլ աշմալը իտինիզ:

— Բէք ալէա, մէզղունիյեթ իսթիհսալ իտէպիլէրիմ:

Մուախարէն միւքեալէմէնին էսասընը թէպտիլ իտէրէք, սըր Վիլիամս չէօյլէ սէօյլէտի:

— Պուեուրուն, սէվկիւլիւ գաեըն բէտէր, օթէլիմի վէ ախըրլարըմը կէզէլիմ. էվլէքի կիւն կիւզէլ պիր Իրլանտա դըսըրաղը սաթըն ալտըմ. հէնուզ տէօրթ եաշընտա գըզըլ պիր հայվան տըր. Ավ իչին տէ պիր արապա մուպաեաա իթտիմքի, հէման պըրլանթա գապիլինտէն տիր: Իլք կէօրիւնիւշտէ ատի պիր ֆայթօնա պէնզէր իսէ տէ, պիր եաեընա պասմագլա, արգատա խըզմէթճինին օթուրմասընա մախսուս օլան իսկէմլէսի՝ օն օն իքի տանէ քէլպի ըահաթճա իսթիապ իտէպիլէճէք մէրթէպէտէ գաբագսըզ պիր նէվ սանտըգ հալինէ կէլիր:

Մ. տը Պօրէօ. — Եկէր ավ իլէ մէշղուլ օլուրսանըզ, Պըրթանեքտա պուլունմանըլթապիլի պիր հալէ կիրմիշ օլուր:

— Եվ վէթ, ավ իլէ մէշղուլ օլուրում, տէյի սըր Վիլիամս ճէվապ վէրտի, վէ անինտէ եաթաղընտան էնիպ, ախըր էլ-պիսէսի թէսմիտէ օլունան պիր բանթալօն իլէ ուզուն պիր չաքէթ կիեինէրէք, վէ գալէմ միւտիրինի տէ գօլթուղունա ալարադ,

— Կէլինիզ սէվկիւլի գաեըն բէտէր. եագընտա կիւ-վէյինիզ օլաճագ քիմէնին կուսթօսու իլէ իգթիտարը մատ-տիսի հագգընտա մալիւմաթընըզ օլմասընը իսթէրիմ, տէտի:

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս՝ Մ. տը Պօբրէօնու գօլթու-ղունա ալմիշ օլտուղու հալտէ, պիր գաթտան տիկէր գաթա կէօթիւրտիւ, վէ պու թէֆթիշ խիթամ պուլտուգտան, վէ ախըրլար կէզիլտիքտէն սօնրա, սաֆտէրունանէ, ֆագաթ գաթի պիր էմր թարղընտա,

— Պու կիւն մէշղունիյեթ թալէպ իթմէլի, վէ պու ագ-չամ Պըրթանիաեա կիթմէլիսինիզ, տիեէրէք, Մ. տը Պօբ-րէօնու եօլա գօյտու:

26

Մ. տը Պօբրէօնուն աղիմէթինի միւթէագըպ սըր Վիլիամս էլպիսէսինի կիեինիպ, քէնտինէ լաեըգըյա չէքի տիւզէն վէրտիքտէն սօնրա, արապաեա ըաքիպ օլտուղու վէ հայվանը պիզլաթ գօմանտա իթտիկի հալտէ, ինկիլթէրրա սէֆարէթ-խանէսինէ կիթտի:

Պարօնէ հագըգէթէն մահիր պիր քիմէ օլուպ, Լօնտրա-տա պուլունտուղու զէման բօլիս թարաֆընտան թաագիպ ի-տիլտիկինի հիսս իլէ Բարիսէ կէլմիշ, վէ Բարիստէ իւք իշի, պիր թագըմ սախթէ քեաղըտլար իրաեէսիյէ թէվէճճիւհ վէ

էմնիյեթինի ճէլպ իթմիշ օլտուղու ինկիլիզ էլչիսինէ քէնտի քէնտիսինի թավսիսէ իթմէքտէն իպարէթ օլմուշ իտի :

Արատան սէքիզ կիւն կէշինճէ, սըր Վիլիամս, սէֆարէթ-խանէնին տէվաիրիւճէ թանլըպ, իւք ֆըրսաթտա քէնտիլէ-րինտէն իսթիֆատէ իթմէք իւմիտինտէ պուլունտուղու իքի կէնճ սըրքեաթիպ իլէ իւլֆէթ բէյտա իթտի, վէ Պասթիէն իլէ իտէճէլի տուէլլօտա նամուսլու շահիտլէրէ իհթիեաճը պուլունտուղունտան, պէքլէտիկի ֆըրսաթ՝ պու սուրէթլէ ազ վազըթտա հուսուլէ կէլաի :

Հէր նէ իսէ մէրգոււմ, սէֆարէթխանէեէ մուվասըլէթինտէ, սըր Արթիւր վէ սըր Բալֆ իսիմլէրինտէ օլան վէ իքիսի տէ քէնտի եաշտաշը պուլունան մէքբիւր իքի կէնճլէրէ դարթընը կէօնտէրտի :

Սըր Վիլիամս, ճէլպի թէվէճճիւհ խուսուսընտա խասսէի մախսուսէի հաիզ օլուպ, պու խասսէ իսէ, եալընըզ գա-տընլար հադդընտա տէյիլ, էրքէքլէր նէղտինտէ տէ ճարի օլմասըյա, մէրգուման կէնճլէր քէնտիսինի զիեատէսիլէ սէվ-միշ իտիլէր : Պինապէրին գարթընը ալտըվարընտա, հադ-դընտա հիւսնի գապուլ կէօսթէրտիլէր : Սըր Վիլիամս, իւք տէֆա քէլամա աղաղ իլէ,

— Մէվկիլիւ տօսթլարըմ, սիզտէն հադդգի պիր խըզմէթ տիլէմէեէ կէլտիմ, տէտի :

Իքի կէնճլէր. — Մէօյլէեինիզ :

— Պիրի իլէ տուլլօ իտէճէեիմ :

— Տիմէք շահիտ արաեօրսուսուղ :

— Էվվէթ. պու ճիհէթլէ սիզի խաթըրլատըմ :

Իքիսի պիրտէն. — Շահիալիկէ հազըրըզ :

Արթիւր. — Լաքին մատտէ նէեէ՞ տայիր տիր :

Պարօնէ, Պասթիէն իլէ քէնտի արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի նօգթասը նօգթասընա հիքեաեէ, վէ պիր աբա, վիզօնթ Անտրէա տէնիլէն հայլաղ զանն օլունմասըն-տան տօլտեր իղհարը հիտտէթ իլլէտի :

Կէրչի շահիտ օլան քիմնէլէրին պաշլըճա խասսէսի՝ ագլ

ու պատիրէթ վէ իթիտալքեարլըդ իսէ տէ , մէրգուման իքի սըրքեաթիպլէր՝ սիննլէրի իճապընճա պու խասսէլէրտէն մահ-րում՝ օլտուգտան պաշգա , ինկիլիզ օլմալարըյա տա , նամուա գազիեէսինէ ֆէվգէլատէ էհէմիլիէթ վէրտիքլէրինտէն , էվ-վէլա սըր Արթիւր՝

— Թէրէտտիւտ ճայիզտէյիլ տիր . մօնսիէօ . . . Պասթիէն հագարէթի վագըասընա թարգիե էվէրմէլի տիր , տէտի :

Բալֆ . - Լաքին պէնճէ շուրասը ճաի իթիրազ տըր քի , պու թարգ մուամէլէտէ պուլունան պիր քիմնէ՝ միւքէմմէլ ճէնթըլմէն սաերլամազ :

Սըր Վիլիամս . - Տահա էյի եա , օ կիպի էշխասըն իսլահը հէր հալտէ լազըմ տըր :

Պու իֆատէ ճէվապ գալտըրմատըղընտան , իքի ճէն-թըլմէնլէր սէֆարէթին պիր արապասը հազըր իտիլմէսինի էմր իթտիլէր :

Պարօնէ , մուֆարագաթընտան էվվէլ ,

— Սիզի էվիմտէ պէքլէրիմ , լաքին ըէճա իտէրիմ . սագըն միւթէտիլանէ տավրանմանըն , վէ շարթլարըմը լաեըգըյա թայեին իտին . շէօլլէրի եարըն Պուլօնեը օրմանընտա , սա-պահըն սաաթ եէտիսինտէ , գըլըճ իլէ տուէլլօ իճրասընը թա-լիպ իտէրիմ . նիկէթիմ խասմիմի թէլէֆ իթմէք օլմաեըպ , ճագ եա պիր գօլունու ճէրիհատար գըլմագ , եախօտ կէօք-լիւտէ պիր եարէ աշմագլա իքթիֆա իթմէք տիր , տէտի :

Պու սէօզլէրինի միւթէագըպ սըր Վիլիամս արապասընա ըաքիպէն , օրատան ազիմէթինտէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Եարըն Արմանըն գարշըսընտա պուլունուշում պիւեիւք պիր քիւսթախըդ իսէ տէ , պու քիւսթախըդ պէնի գուր-թարաճագ տըր : Օն իքի միլեօն տա , ժանն տա պէնիմ օլա-ճագլար տըր : Պէնիմ կիպի պիր ատէմին , ասալէթի հայիզ պիր մէթրէսի պուլունմալը տըր , տէտի :

Սըր Արթիւր իլէ սըր Բալֆ , իքի ըէս ինկիլիզ աթընա գօ-շուլու պիր արապաեա ըաքիպէն Գիւլթիւր Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա տօղրու սէրիան կիթմէքտէ օլուպ , պարօնէ քէն-

տի խանդանդան ավտեթ իթտիկի զէման, անկեր տէ Բէրկազ օթէլինէ տուխուլ իթտիկեր: Ու էսնատէ Պասթիէն օթէլտէ պուլունմաներպ, Մէսլէյ սօգաղընտա ժաննըն նէզտինտէ իտի իսէ տէ, Արման՝ իքի կիւնտէն պերու սըր Վիլիաման շահիտ-լէրինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, վէ քէյֆիեթի էվլէլէնէ գարուճուեա անլաթմըշ իտուկիւնտէն, սէֆարէթին իքի սըր-քեաթիպլերի կէլիպ, Պասթիէնին իսմինի պիւտիրտիքլէրինտէ, գարուճու քէնտիլէրինի ալթ գաթտա պիր սալօնա կիրտիր-տի: Օրատա դօնթ, պարիտանէ պիր նէզաքէթլէ մէրգու-լարը զապուլ իտիպ, էվլէլ էմիրտէ սըր Արթիւր՝ Թահգի-րամիզ պիր Թարղտա,

— Մօնսիէօ... Պասթիէն սի՛ղմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Արման. - Էֆէնտիլէր, կէօրմէի արզու իթտիկինիզ քիմ սէ պէն տէյիլիմ: Պէն դօնթ տը Բէրկազըմ:

Իքի ճէնթըլմէնլէր՝ հիւրմէթ վէ նէզաքէթլէ պաշլարընը էյտիլէր:

Սըր Բալֆ. - Օ հալտէ մօնսիէօ դօնթ, վազը օլան եան-լըշլըղըմըղտան տօլանը աֆվ իլէ, արատըղըմըզ զաթը պիզէ իրաէեէ հիմմէթինիզի ըէճա իտէրիզ:

— Պունա լիւզում եօգ տուր: Մ. Պասթիէն, բէտէրիմ միւթէվէֆա միրալայ տը Բէրկազըն տօսթու օլուպ, պէնիմ տէ տօսթում տուր: Քէնտիսի պու խանէտէ իգամէթ իտիպ, հէր խուսուստա քէնտի եէրինէ գայիմ օլապիլիրիմ:

— Ֆադաթ մօնսիէօ դօնթ, իսրարըմըղտան տօլանը միւ-սաատէնիզի թէմէննի իլէ...

— Պասթիէն տիշարը չըգտը. պու կիճէ ավտեթ իտէճէք տիր:

— Բէք ալէա, պիզ թէքըար կէլիրիզ:

— Թէքըար կէլմէնիզ պէյհուտէ տիր մօնսիէօլէր: Պաս-թիէն պէնի քէնտինէ վէքիլ Թայեին իթմիշ տիր:

— Տիմէք մօնսիէօ, պուրաեա կէլմէմիզին սէպէպինի պի-լէեօրսունուզ:

— Սըր Վիլիամս թարափընտան կէլիեօրսունուզ, տէ-
յի՞լմի :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

Գօնթ , մէրգուման կէնճլէրէ օթուրմալարը իչին պիրէր
իսկէմլէ իրանէ իթտիքտէն սօնրա , քէլամընը շու եօլտա
իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պասթիէն , եանլըչ պիր միւշապէհէթտէն ալտանա-
րազ , վէ քէնտի էֆըբարընա գավիէն գանարազ , սըր Վի-
լիամսըն խանէսինէ կիթմիշ...

Սըր Բալֆ . - Վէ սըր Վիլիամս հազգընտա մուամէլէի ճէպ-
րիեհտէ պուլունմուշ...

Սըր Արթիւր . - Անը թահգիր տէ իթմիշ...

Արման . - Լաքին , ալտանմըչ օլտուղունու անլամասը իւ-
զէրինէ տէրհալ աֆվլըզ տիլէմիշ...

— Ֆազաթ տիլէմիշ օլտուղու աֆվլը սըր Վիլիամս գա-
պուլ իթմէեօր :

— Օրասը մալիւմ , լաքին էֆէնտիլէր , պիզ , կէնճ պիր
քիմնէ իլէ պիր ինթիեար արասընտա վուգու պուլաճազ
օլան շու տուէլլօեու մէն իտէճէք պիր թէտպիր պուլա-
մազմըբըզ :

Սըր Արթիւր պու արա իսթիհզաքեարի սուրէթտէ թէ-
պէսսիւմ իթտիկինտէն , Արման՝ իշպու թէպէսսիւմտէն միւ-
թէէսսիր օլտու , վէ վազը օլաճազ տուէլլօեու մէն իթմէկի
չէտիտէն արզու իթմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ քիպր ու
ազամէթինէ տօգունուրճասընա պիր հալ քէսպ իտէրէք ,

— Մօնսիէօ Պասթիէն ղաեէթ ճէսուր տուր . էկէր քէն-
տիսի պուրատա օլսա իտի , եալընըզ տուէլլօնուն վազթընը
վէ նէ ճինս սիլահլա միւտարէպէ իտիլէճէկինի սիւալ իտէ-
ճէք իտի . հալպուքի պէն , շահիտ օլտուղում հալտէ , մէ-
մուլ իթտիմքի...

Սըր Արթիւր . - (սէրթ պիր իֆատէ իլէ .) Մ . գօնթ , պի-
զիւմ պուրանա կէլիշիմիզ՝ եալընըզ շարթլարըմըզ գարար-
լաշտըրմազ մազսէտիլլէ տիր :

Արման, պու տէֆա քիպր ու ազամէթի ճիհէթիլէ տա-
հա զիւրտէ միւթէհասիւր օլտուղունտան,

— Էֆէնտիլէր, էֆէրարընըլտա մուսիրը օլտուղունուղու
անլաեօրում: Իմտի շարթլարընըլ հէր նէ իսէ սէօյլէեին, սիզի
տինլէեօրում տէտի:

— Պարօնէ սըր Վիլիամս՝ եարըն Մ. Պասթիէն իլէ տուէլլօ
իթմէք արզուսինտէ տիր:

— Նէ՞րէտէ:

— Պուլօնեը օրմանընտա, Արմոնվիլ քէօշկիւ եագընլա-
րընտա:

— Բէք էյի, եարըն օրատա պուլունուրուզ, ֆագաթ
սաաթ գա՞շտա:

— Եէտիտէ:

— Նէ՞ ճինս սիլահ գուլլանըլաճագ տըր:

— Էկէր սիզէ մահգուրու եօգ իսէ, գըլըճ գուլլանըլա-
ճագ տըր:

— Օ տա էյի. գըլըճ ասքէրլէրին վէ միւթէպէրանըն սի-
լահը տըր:

Պատէհու իբի ճէնթըլմէնլէր, գօնթ իլէ վէտալաշըպ,
օթէլին գաբուսունա գատար մէրգում թարաֆընտան թէշեի
իտիլտիքլէրի հալտէ օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր, վէ
տօղրուճա Պօթօն սօգալընա ազիմէթլէրինտէ, օրատա քէն-
տիլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլունան սըր Վիլիամս՝

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիլալ իթտի:

— Թէքլիֆլէրիմիգ գապուլ օլունտու:

— Եարըն տուէլլօ վուգու պուլաճագ մը տըր:

— Էվվէթ, եարըն սաաթ եէտիտէ վուգու պուլաճագ
տըր:

— Բէք ալէա:

Մուախարէն սըր Վիլիամս՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ մէր-
գումլարա սիկարա իբրամ իթտի, վէ շունտան պունտան
կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, օ կիւնիւ պազը ումուրը զաթիէ-
սիյլէ մէշղուլ օլաճաղընը, խուսուսա իրթէսի կիւնիւ հաեա-

Թը Թէհլիքէտէ պուլուճաճաղընտան, պիր կիւն էվվէլ պաղը ումուր ու մուամէլաթընը Թէրթիպ իթմէսի լաղըմ կէլտիկինի անլաթտը:

Սըր Բալֆ վէ սըր Արթիւր՝ իրթէսի կիւն սաաթ ալթըտա պուլուճմագ իւղրէ օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր: Անճագ կիթմէզտէն էվվէլ, սըր Վիլիամսըն օթէլինտէ Թօրլանըպ, անըն պիր արապասընա ըաքիպէն տուէլլօ մահէլինէ աղիմէթ իթմէսի գարարաշտըրտըլար:

Մէրգուճար հէնուզ տիշարը չըգմըշլար իքէն, տիկէր պիր շախս օթէլէ կիրիպ, քիմէսէ պիր շէյ սօրմագուղըն հավլիտէն վէ տէհլիգտէն պիլմիրուր տօղրուճա պարօնէնին իշօտասընա չըգտը:

Պու շախս Գօլար իտի:

Սըր Վիլիամս՝ Պօթրէօ իլէ իքի կէնճ ինկիլիզլէրի նէգաքէթլէ, վէ ինկիլիգքեարի թաւը ու հարէքէթինտէն դէրրէ գա տար շաշմահարագ գապուլ իտիպ, ֆագաթ Գօլարը կէօրտիւկիւնտէ, պաշտան թըրնաղա գատար Ֆրանսըզ թաւը ու հարէքէթի քէսպ իտէրէք, մէսէրրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի:

Իլք տէֆա Գօլար՝ քէլամա աղազ պիրլէ,

— Իշիմիզ Եօլունտա տըր, տէտի:

— Նէ՞ կիպի:

— Պիլիմ իհթիեար Մէսլէյ սօգաղընտա Եաթմահաճագ տըր:

— Էմի՞նմիսին:

— Գաթիէն Էմինիմ. գօնթ քէնտիսինի կէօրմէսէ կէլտի:

— Նէ՞տէն պիլիեօրսուն:

Պու արա Գօլար՝ Թէքլիֆսիզէ սէտիրէ օթուրուպ, սիկարասընըն ուճունու աթէշէ աթարգտան սօնրա, պարօնէնէ պագարագ,

— Գաթմանըմ, տօղրուեու յէօյլէեի՞մ մի, տէօշէմէլէրին արասընտան գուլագ վէրիպ տինլէտիմ. Շէօյլէքի գարարըմըզ մուճիպինճէ, տիւն ագշամտան իգթիզա իտէն մալիւմաթը ալտըմ. Թէագիպ իթտիկիմիզ գըզըն տաիրէսինին

իւզէրինտէքի գաթտա , կիւնտէլիքճի կիպի չալըչան, ֆագաթ ֆըրսաթ տիւշտիւկիւնտէ , զէնտօսթլարա վագըթ կէչիրմէք-տէն չէքինմէեէն պիր գըզըն իգամէթ իթտիկինի թահգըգ իթտիմ, վէ պու գըզըն չալըշտըղը մաղաղատան չըգմասընա պէքլէեիպ , քէնտիսինէ էօյլէ չէյլէր սէօյլէտիմ քի , նիհանէթ զիհնինի ճէլպ իթմէկէ մուվաֆագ օլտոււմ :

Վիլիամս .- (իչին սօնուսու անլամագ մէրագըյլա .) Էյ սօնրա :

Գօլար .- Սօնրա , օ գըզ պէնի էվինէ կէօթիւրտիւ . կիճէ-եի օրատա կէչիրտիմ . պու սապահ պիրլիքտէ եէեիպ իչէ-րէք էյլէնտիք . անըն քէնտի օտասընտան չըգըպ կիրտիկի սը-րատա , ալթ գաթտա օլան կէչէն ահվալին վէ սէօյլէնէն սէօզ-լէրին իչիտիլտիկինի անլատըմ . Օլ վագըթ մաշուգէմի սէր-խօշ իտիպ , եաթաղընա եաթըրտըգտան սօնրա , պէն՝ պօյլու պօեուսա եէրէ սէրլիպ , իսթէտիկիմ կիպի աշաղըեը տինլէտիմ :

— Նէ՞ իչիթտին :

— Էվվէլ էմիրտէ կէնճ գըզըն օտասընտա էհէմիեէթ-սիպ սէօզլէր , վէ սաաթ իքի րատտէլէրինտէ իհթիեար Պաս-թիէնին տաիրէսինտէ գօնթուս սէսինի իչիթտիմ :

— Գօնթ Նէ՞ սէօյլէեօրտու :

— Պէսպէլլի հէնուզ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , «Իհթիեար տօսթոււմ, սէն ատէթա պիր տէլիգանլը կիպի հարէքէթ ի-տիեօրսուն . մատէմքի պու եօլա կիրտին իսէ , սօնուսա գա-տար տէվամ իթմէլիսին . տիմէք իսթէրիմ քի եարըն տուէլլօ իտէճէքսին» տէտի , վէ Պասթիէն տէ ,

«— Սաաթ գաշտա , վէ Նէ՞ կիպի սիւահլա իտէճէեիմ տէյի սօրմասընտա , գօնթ ,

«— Սաաթ եէտիտէ , գըլըճլա տուէլլօ իտէճէքսին» տէ-յի ճէվապ վէրտի , վէ իլավէթէն , «Պու ագչամ օթէլէ կէլ կիճէ օրատա գալմալըսըն» տէտի :

Սըր Վիլիամս .- (Գօլարըն սէօզիւնիւ քէսէրէք .) Օ հալ-տէ մէյտան պիգիմ օլտուղունտան , թաննա մալիք օլապիլէ-ճէեիգ :

Մատմագէլ տը Պալտէրին, Պասթիէնի, գաբուսունա գատար կէօթիւրիւպ, պու սըրատա Արման տը Գէրկաղը գաբունուն արալըղընտան կէօրտիւկիւնտէն պէրու իբի կիւն կէշտի :

Կէնճ գըզ, Արմանը օ միւնասիպէթլէ կէօրտիւքտէն սօնրա, միւթէֆէքքիւր հալտէ վէ հէեհէճանը գալպ իլէ օտասընա կիրտի, վէ իհթիեար ասքէրին թագտիր վէ թահսին իլէ պահսընը իթտիկի քիմնէ, գալպինտէ հիսսի մուհապպէթ հասըլ իթմիշ օլան գաթ իտուկինի անլաեըպ, գատընլարտա իլք տէֆա հասըլ օլան մէզքիւր հիսս՝ բէք չաբուգ իլէրլէտիկի կիպի, ժաննըն գալպինտէքի մէզքիւր մուհապպէթ տուլղուսու տա սէրիան քէօքլէշմէքլէ, մէզպուրէ քէնտի քիւչիւք սալօնուհա չէքիլէրէք, արա եէրտէ պուլունտուղունու ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղումուզ գաբուտան, Արմանըն գայիֆ, ֆագաթ պէլի սուրէթտէ չըգան սէսինի իշիթտի : Զէրէեան իտէն միւքեալէմէ իսէ շունտան իպարէթ իտի :

Գօնթ . - Պապա Պասթիէն, պիր աղ էվլէլ կէօրիւշմէք իւզրէ օտասընտա պուլունտուղուն կէնճ գըզըն քիմ օլտուղունու սէօյլէ՞րմիսին :

Պասթիէն . - Էֆէնտիմ, էօքսիւզ պիր գըզ տըր . միւթէվէֆա միրալայ տը Պալտէրին քէրիմէսի տիր :

— Իբի կիւն ագտէմ քէնտինի կէօրտիւմ, վէ Պէլվիտէ ամէլէտէն պիր քիմնէերի պիր պէլիեհտէն դուրթարտըղըմ ագչամ օլ կէնճ գըզը գօլթուղումա ալտըմ :

Պասթիէն . - (սախթէ պիր թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք .) Պու գըզը՞մը :

— Էվլէթ, օ գըզ պանա ֆագիլ վէ հիւսէնա կէօրիւնտիւ . պէն իսէ չօգտան պէրու . . .

Արման պուրաճըգտա սէօղիւ քէստի, վէ ժանն տա գալպընին շիտաթլէ չարբմագտա օլտուղունու հիսս իյլէտի : Շու գատար բի օնտան սօնրա գօնթ, Պասթիէն իլէ զաեթթ եաւլաշ սէտա իլէ կէօրիւշտիւկիւնտէն, մէզպուրէ, մէրգումէնին սէօղլէրինին մանէասընը անլաեամսուր իսէ տէ, գալպի-

նին չարքընթընտան՝ քէնտի հազգընտա միւքեալէմէ օլուն-
մագտա իտուկինի տէրք, վէ Արմանըն պէլքի քէնտիսինի
սէվմէքտէ օլտուղունու միւլահաղա իթտի:

Օլ գէման ժանն, կէնճ գըզլարըն սափտէրունանէ մէրա-
գընա թապիիյեթլէ, աեագլարընըն ուճլարընա պասարագ,
քիլիտին տէլիկինէ գատար իլէրլէտի, վէ օ տէլիքտէն, սապահ-
լաեըն Պասթիէնի կէօրտիւկիւ միսիլլու, Արմանը տա կէօրտիւ
քի, պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրմուչ վէ պաշընը էլլէրի
տէրունինէ ալմըլ օլտուղու հալտէ, ուեանըգ օլարագ աչգ
ու մուհապպէթ րիւեասընա տալմըլ օլան քիմնէլէր կիպի,
պիր հալը մահզունիյեթլէ վէ տալընըլգ իչինտէ իտի: Ժանն
պու քէրրէ տէ, պէլքի օ զաթըն Հիքմէթուլլահ թարափըն-
տան քէնտիսինէ իզամ պուրուլմուչ պիր համի, վէ ճէնապը
Աֆէրինէնտէնին էօքսիւղլէրէ թախսիս իթտիկի զէվճ, վէ
պիր կիւն իսթինատ իտէպիլէճէկի մէրտ վէ միւսթագիւմիւլ
ախլէագ քիմնէ օլտուղունու թէֆէքքիւր իթտի:

Գօնթ, պիրտէն պիրէ սէսինի եիւքսէլթէրէք,

— Պա'սթիէն, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, օ գըզը սէ-
վիեօրում, տէտի:

Ժանն սարսըլտը, վէ լէհճէսի սօլտուղու հալտէ, էլինի
կէօքսիւ իւղէրինէ վաղ իթտիքի, օլ էսնատէ քէմալը շիտ-
տէթլէ չարքմագտա իտի:

Գօնթ. — (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք.) Պու գըզըն, հա-
եաթըմը քէնտիսիյլէ թագսիւմ իթտիկի թէխայեիւլ իթմիչ
օլտուղում մախլուգ օլմատըղընը քի'մ պիլիր, տէտի, վէ օլ
վագըթ կէնճ գըզ Մ. տը Գէրկաղըն, քէնտի մահրէմի էսրա-
րընա, մէչրու պիր աչգ ու մուհապպէթլէ տաիրէի իզտիվաճա
տախիլ օլուպ, մահզա զէվճ ու զէվճէտէն պիրինին վէֆա-
թըլա խիթամ պուլան լաթիֆ, վէ սաքին ու խալիս մէ-
սէրրէթլէր իլէ մէմու էվիլիք էօմիւ հազգընտա մուֆաս-
սալէն պահսա կիրիշտիկինի, թապիի հիսսի մէֆթունիյեթլէ
իշիթտի, վէ շիմտիքի հալտէ, քէնտիսի, մահզունիյեթլէպախչ
վէ խալի օթէլ տէրունինտէ իմրարը էվգաթ իթտիկի հալտէ

էվիլիբր թաճընը պաշընա կիեհինմիշ պիր գատըն գաբուսուն-տան կիրտիկի անտէ, գըշըն, օ օթէլ շաղ ու խէնտան օլաճաղը կիպի, եազըն տախի կիւզէլ Պըրթանիանըն կէօլ-կէլի աղաճլարը արասընտա ղայպ օլան աթիգ պիր սէյֆիեհէ-տէ եաշաեապիլէճէկիւնի Պասթիէնէ ուզուն ուզատիեհէ իյզահ վէ պէեան իյլէտի: Հագըգէթէն իզտիվաճ՝ էնվաի վէ պիհի-սապ սաատէթ վէ մէսէրրէթի ալիեհէյի հավի պիր էօմիւր տիւրքի, զէվճէսի հագընտա խալիսանէ մուհապպէթի օլան պիր զէվճ, վէ ճէնապը Ալլահըն ագլ ու տիրաեթի իլահի-եհէսի տիմէք օլան թէսատիւֆաթը մախսուսէ նէթիճէսի օլա-րագ նաիլի սաատէթ ու իգպալ օլտուղունու թագաիր իտէն պիր զէվճէ իչին ատէթա պիր ըիւեա կիպի կէչէր:

Արման՝ պիր սաաթ գատար Պասթիէնին նէզտինտէ գա-լըպ, պատէհու ժանն, անըն, մէրգում իհթիեարա, «պու ագչամ՝ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ» տիեհէք տիշարը չըգաղ-ղընը իշիթտի, վէ օ ագչամը մէրգումու թէքրար կէօրմէք իհթիմալիւնէ մէպնի, գալպինտէ պիր մէսէրրէթ հասըլ օլտու:

Արման կիթտիքտէն սօնրա, իհթիեար Պասթիէն եինէ ժաննըն օտասընա կիտէրէք,

— Մատմաղէլ, պիր աղ էվվէլ օտամա կէլէն տէլիգ անլըբը / օրտիւնիւզ միւ, տէտի:

Ժանն. — (գըզարարագ.) Շէօյլէ պիր կէօրտիւմ:

Պասթիէն. — (խայրխահանէ թէպէսսիւմ, վէ կէնճլէրի թիճվապ իտէն իհթիեարլարա մախսուս գուրնազլըգլա.) Գէնտիսինի թանը՝ մատընըզմը:

— Էվվէթ, իքի կիւն էվվէլ Պէլվիլտէ կէօրմիւշ օլտու-ղումու խաթըրլատըմ: Օրաեա ամէլէ գըեաֆէթինտէ կէլմիշ իտի, վէ պէնի տէ գօլթուղունա ալտը:

— Իշթէ օ տէլիգ անլը՝ գօնթ Արման տը Գէրկաղ տըր:

Ժանն թէքրար գըզարտը, վէ Պասթիէն տէ իլավէթէն,

— Պու ագչամ, պէնիմիէ պիրլիքտէ սիգէ թագաիր օ-լաշմագ իւզրէ միւսաատէնիգի թէմէնի իթմէքլիկէ պէնի մէմուր իթտի, տէյի պէեան իյլէտի:

Կէնճ գըզ պու սըրատա օլ գատար միւթէսսիւր իտիքի, ճէվապ վէրէմէերիպ, անճադ պաշընը՝ մուվափադաթ մանէասընտա սալլատը:

Ֆիլվադը օ ադշամը, սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ, Արման՝ իհթիեար Պաթիէն իլէ պէրապէր ժաննըն օտասընա կիթտի:

Պիրիպիրինի զաթէն սէվմէքտէ օլուպ, ֆադաթ մուհապպէթլէրինի հէնուզ իգըրար իթմիշ օլմանան պու իքի կէնճին եալընըզճա կէօրիւշմէլէրի բէք լաթիֆ օլտու: Շէօյլէրի ժանն՝ էրպապը մուսիգիտէն օլուպ, Արման տա ըէսսամըղա պիրազ աշնա պուլունտուղունտան, բուհ ու ֆիքրլէրի ալի վէ նէճիպ օլանլար իշին սէնաիի նէֆիսէ՝ րապըթաի իթթիփադա վէսիլէ օլտուղու վէճհլէ, մէրգումլարըն միւքեալէմէսի տէ օ նօգթանա հասը իտիլտի, վէ հանաի միւքեալէմէտէ մուսիգիտէն, ըէսսամըղտան վէ օյմաճըլըղտան պահս օլունուպ, պու սուրէթլէ վադթըն կէչտիկինի, վէ պիր քէօշտէ օթուրուպ, հէնուզ հուսուլ պուլմադտա օլան մուհապպէթտէն տօլանը թէպէսսիւմ իթմէքտէ պուլունան իհթիեար Պաթիէնի ունութտուլար:

Պէօյլէճէ պիր միւտտէթ կէչտիքտէն սօնրա, Արման՝ իրթէսի կիւն թէքրար կէլմէք իւզրէ ժաննտան բուխսաթ իսթիհսալի իլէ օրատան մուփարադաթ իթտի, վէ պու սըրատա մէզպուրէնին գալպինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հասըլ օլմուշ օլտուղու կիպի, ժէրթըրիւտ նամ սատըզ էմէքտար տախի, ժաննըն, չօճուղլուղունտան պէրու կէչիւրմէքտէ օլտուղու սաքին վէ միւնֆէրիտ էօմրիւ թէրքլէ, չօգ տէփա իլք աշգու մուհապպէթ թէսմիսէ օլունան հէնէճան, մէսէրրէթ վէ քէտէրլէրլէ մէմու էօմրէ տախիլ օլմադ իւզրէ իտուկինի անլամադտա, վէ Արմանը պիրինճի տէփա օլարադ կէօրտիւկիւ հալտէ, անըն էվսաֆը հասէնէսինի պիթթադտիւր, կէօզլէրի եաշարարադ,

— Աճապա պիչարէ վէ սէվկիւլիւ դըղըմա նիհանէթ խայրխան պիր զէվճ նասիպ օլաճա՞դ մը տըր, տիմէքտէ իտի:

Շուրասընը պէտան իտէրիզքի, Պասթիէն՝ Արման իչին նէ տէրէճէ սատըգ վէ մուհիպպ պիր պէնտէ իտի իսէ, Ժէրթըրիւտ տէ Ժանն իչին օ գապիլ իտի: Իրթէսի սապահ, Ժանն, օ կիճէնի հէման ուղղուող կէչիրմիշ, վէ անճագ ոսպահա գարշը ուղղուեա տալմիշ օլտուղու հալտէ, Պասթիէն՝ Ժէրթըրիւտի պուլուպ, հիւրմէթի սէլամ վէրտի, վէ աեագլարընըն ուճուեա պասարագ, մէղպուրէ իլէ պիրլիքտէ կէնճ գըզըն տաիրէսինտէ բիեանօնուն գօնուլմուշ օլտուղու քիւշիւք սալօնա կիրիպ,

— Աղիզէմ Ժէրթըրիւտ, սիզին իլէ պիր աղ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի:

Ժէրթըրիւտ տէ, քէմալը թէվազու վէ ըիսեթիլէ, Պասթիէնէ պիր գօլթուգլու իսկէմէ կէօթիւրիւպ,

— Պէնիմ կիպի պիր պէսլէմէ իչին, զաթընը իլէ կէօրիւշմէք պիր իլթիֆաթ տըր: Իմտի, իֆատէնիզի տինլէեօրում, տէտի:

Պասթիէն. - (օթուրարագ.) Աղիզէմ, սիզ, կէնճ էֆէնտի-նիզ մատմաղէլի զիեատէսիլէ սէվէրսինիզ, տէյիլ մի:

— Սէվմէք տէ սէօզմիւ. անըն տօղտուղունու կէօրմիւշ, գուճաղըմտա թաշըմիշ, վէ քէնտիսինէ ատէթա գըզըմ նազարըյա պագմըլմ տըր, վէ էլան տա էօյլէ պագարըմ:

— Անըն մէսուտ օլմասընը իսթէրսինիզ, տէյիլ մի:

— Էֆէնտիմ, անըն մէսուտ օլմասը իչին, էկէրչի ճէն-նէթտէ պիր ազաճըգ եէրիմ վար իսէ, պիր գըսմընը ֆէտա իյլէրիմ: Էֆէնտիմ, պու գըզճըղազըն, պիր սէրայտա իգամէթ իթմէք, վէ միւթէպէրան գըզլարը կիպի արապա իլէ կէզմէք իչին եարատըմըշ օլտուղու հալտէ, իքի կիւնտէն պէրու ատի պիր կիւնտէլիքճի մագամընտա չալըշմագտա պուլուն-տուղունու կէօրտիւքճէ, գալպիմ սօն աէրէճէ միւթէէսսիր օլուեօր:

Պասթիէն. - (միւթէէսսիրէն.) Ձէվալը Ժէրթըրիւտ...

— Էֆէնտիմ, պիր միրալայ գըզընըն, ասալէթի հայիզ

վէ հիւսէնա պիր գըզըն՝ նափագասընը թէտարիք իշին չալըմանա մէճպուր օլմասը ճաի՞զ մի տիր :

Ժէրթըրիւտ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , կէօզիւնին եաշընը սիլտի :

Պու արա Պասթիէն , Ժէրթըրիւտին գապա էլինի թու-թուպ սըգարագ ,

— Գի՞մ պիլիր , պէլքի մատմազէլ ժանն կիւնիւն պիրին-տէ զէնկին վէ մէսուտ օլաճագ , վէ պիր քիմնէ թարաֆըն-տան հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իտիլէճէք տիր , տէտի :

Ժէրթըրիւտ . - (հէեճճանընտան նաշի սէսի տիթրէեէրէք .)
Ա՛հ , էկէր պէօյլէ պիր շէյ օլուր իսէ , հագըգէթէն ճէնապը Ալլահըն պիւեիւք պիր նիյմէթի օլաճագ տըր :

Պասթիէն . - Ճէնապը Ալլահըն՝ պու լութֆ ու նիյմէթի իհսան պուեուրաճաղընը մէմուլ իտէրիմ : (Պատէհու իլավէ-թէն վէ մանէատար պիր թարզ իլէ .) Տիւն ադշամ կէլէն տէլիգանլընը կէօրտիւնի՞ւզ միւ :

— Էվվէթ կէօրտիւմ , կիւզէլ պիր տէլիգանլը իտի , վէ ատէթա բրէնսէ պէնզէեօրտու :

— Իշթէ օ կէնճ՝ գօնթ Արման տը Գերկազ տըր :

— Ա՛հ , նէ՛ մէսէրրէթ :

— Քէնտիսինին ալթը եիւզ պին ֆրանգ իրատը վար տըր :

— Լաքին պու բէք չօգ սէրվէթ տիր , վէ պու գատար սէրվէթ՝ նէվիմա զարարլը տըր :

— Նի՞շին :

— Ձիւնքի բէք զիեատէ սէրվէթի օլան պիր քիմնէ՛ մատ-մազէլ ժանն կիպի ֆագիր պիր գըզը սէվմէզ . . .

— Եանըլըեօրսուռուզ , ազիգէմ Ժէրթըրիւտ . Մ . գօնթ զաթէն մատմազէլի սէվիեօր . հէմտէ ֆէվգէլատէ սէվիեօր . . .

Ժէրթըրիւտին լէհճէսի քեամիլէն գըզարըպ , սիմասընտա նէվիմա տէհշէթ հուսուլէ կէլտիկի հալտէ ,

— Լաքին էֆէնտիմ , պէնի ալտաթմաեօրսուռուզ ա՛ , տէ-յի պէեան իլլէտի :

— Պէ՞ն մի սիզի ալտաթաճաղըմ ժէրթըրիւտ :

— Տիմէք իսթէրիմքի , գօնթ կիպի զէնկին պիր ատէմ , պիշարէ վէ ֆագիր պիր գըզը սէվէրսէ . . .

Պասթիէն . - (պէսլէմէնին շիւպհէսինի անլաեարագ , եիւքսէք սէտա իլէ .) ժէրթըրիւտ . . . տէտի , վէ մէզպուրէ իսէ շու սուրէթտէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Կէօրիւեօրսուռնուզա' , շիմտի անըն վալիտէսի պէնիմ . իմտի պիր խազինէ մագամընտա անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք պօրծում տուր : Բէնտի զէվճի օլմաեան պիր ատէմին անըն իլէ իւլֆէթ բէյտա իթտիկինի կէօրմէքտէն իսէ , հօլմէեի , բարա բարչա օլմաեը թէրծիհ իտէրիմ :

— Թէէմին օլուն ժէրթըրիւտ , մօնսիէօ գօնթ տը Բէրկազ նամուսլու պիր ատէմ օլուպ , կէնճ գըզլարը պաշտան չըգարմազ . էֆէնտինիզ օլան մատմազէլի սէվմէսի' անընլա էվլէնմէք իչին տիր :

— Էյի եա , էյի եա . էօյլէ իսէ կէօրիւչէպիլիրիզ :

— Ժէ'րթըրիւտ , էվվէլճէ պիզ իթիլաֆ հասըլ իթմէլիեիզ . Սիզ մատմազէլ ժաննը նէ գատար սէվէրսէնիզ , պէն տէ Մ . տը Բէրկազը օլ գատար սէվէրիմ , վէ քէնտիսինէ օղլում նագարըյլա պագըայ , անըն մէսուտ օլմասընը իսթէրիմ :

— Նէ եաբմագլըզըմ լազըմ իսէ , անը սէօյլէեին :

— Պանա եարտըմ իթմէլիսինիզ . հէր վագըթ սիզ քէնտի եանընտա պուլունմաեաճաղընըզը , վէ կիւնիւն պիրինտէ քէնտինէ պիր համի , պիր զէվճ լազըմ օլաճաղընը պէեան իլէ , Մ . տը Բէրկազտան պահս իթմէլիսինիզ :

Ժէրթըրիւտ . - (չօծուգ կիպի մէսէրրէթլէ .) Միւսթէրիհ օլուն մօնսիէօ :

Փիլվագը ժէրթըրիւտ պու վազիֆէյի սուրէթի մաթլուպ պէտէ իճրա իտիպ , ժանն իսէ , սըրրընը սագլաեամազ տէրէճէտէ թազեիգէ տիւչար օլտուղունտան , քէնտինին տէ Արմանա մուհապպէթի պուլունտուղունու իգրար իթմէսի իւզէրինէ , ժէրթըրիւտ , մազարա կիպի եէրլէրտէ եաչամագ իչին տէյիլ , իլլա կիւզէլ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէք , աթլա-

րա, ուշագլարա վէ տարաթ ու տէպտէպէեէ մալիք օլմագ-իչին եարատըլմըչ օլան կէնճ էֆէնտիսինին նիհաեէթ տէրու-նինտէ եաշատըղը մաղարաեը եագլնտա թէրք իտէպիլէճէկի-նի միւլահաղա իթմէսիլէ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ կէօզ եաշլարը տէօքտիւ :

Մէզպուրէ, խաեալխանէսինտէ շիմտիտէն միւսթագ պէլի բարլագ կէօրմէքտէ իտի :

27

Արման՝ ժաննը կիւնտիւղ զիեարէթ իթմէտի. չիւնքի պարօն ֆէրմօր աը ֆէրմարուէնին վարիսլէրինի պուլմագ իւզ-րէ տէրիւհաէ իթմիչ օլտուղու վաղիֆէնի իճրա իթմէսի լա-ղըմ կէլէճէկինտէն, օ կիւնիւ, քէնտիտէն իշար իտիլմիշ օլան վագըթտա էվլէնմիշ պուլունան տէվաիրի միւսթէլիֆէ մէ-մուրլարընըն իտիմէրինի թէհարրի վէ թահգըզ իթմէրէ ագշամ իթտի, վէ սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ ժաննըն նէզտինէ կիթտի :

Պիրիպիրինի տէվէն իքի գալպ արասընտա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ բէք չարուգ իլէրի կիթմէսի թապիլի օլմասըլ-լա, օ ագշամը Արման՝ հիսսիեաթընըն իգհարընտա պիլ ազ զիեատէճէ իլէրլէտի, վէ վագըթ օլ գատար սիւրաթլէ կէչ-տի քի, Արման մուֆարագաթա հազըլլանտըղը սըրատա սաաթ եարը կիճէ չալտը : Անըն ազիմէթինի միւսթէագըպ ժանն՝ ժէրթրիւտիւն գուճաղընա աթըլարագ :

— Եա՛ րապպի, եա՛ րապպի, նէ՛ տէրէճէ պախթիեարըմ, տէտի :

Օ կիճէերի կէնճ գըզ՝ սաատէթի քիամիլէ ըրեալարը ի-չինտէ կէչիւրիպ, շէօյլէքի շիմտիտէն մուհապպէթի գալպիեէ-

սինի ճէլպ իթմիշ օլան օլ կէնճին նէզտինտէ , էլինի անըն էլի տէրունինէ գօյմուշ , կէօզլէրինի անըն կէօզլէրինէ աթֆ իթմիշ , վէ գալպի անըն գալպի իլէ պիրլէշմիշ օլարադ , մէսուտ պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուզունու զանն իթմէքտէ իտի , վէ սապահլաեւն եաթաղընտան գալգտըղը զէման , իլէրուտէ նաիլ օլաճաղը սաատէթինտէն նաչի կիւլիւմնէմէքտէ օլուպ , օ կիւնիւ Արման իլէ թէքրար կէօրիւշէճէկի ճիհէթլէ , կէչէն սաաթլարը սայար , վէ պու սաաթլար քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ ուզուն կէօրիւնտիւ :

Նիհաեէթ սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ նէրտիվէնտէ պիր աեադ սէսի , վէ ազ սօնրա Պասթիէնին օտասընտա Արմանըն սէտասընը իշիթմէքլէ , գալպի շիտտէթլէ չարքմաեա պաշլատը :

Մ . տը Գէրկազ՝ սըր Վիլիամսըն շահիալէրինի օ կիւնիւ գապուլ իթմիշ օլտուզունտան , Պասթիէնի՝ Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա կէօթիւրմէք , վէ իրթէսի կիւնիւնէ հաղըր օլմագ իչին , օ կիճէեի օրատա կէչիրմէսի լաղըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ պիլտիրմէք իւզրէ կէլմիշ իտի :

Արման՝ Պասթիէնի բէտէր մուհապպէթիլլէ սէվտիկինտէն , մէրգուսուն էօմիւր իրթէսի կիւն մուխաթարատա պուլունտուզունու տիւշիւնմէսիլլէ սիմասընտա էսէրը մահզունիեթ հասըլ օլմուշ օլտուզու կիպի , սէսի տէ հիւզնէնկիզ իտի . լաքին գօնթ , Պասթիէն իլէ օլ տէրէճէ եալաշ սէտա իլէ միւքեալէմէ իտիեօրտուքի , կէնճ գըզ , իպթիտաի էմրտէ պունլարըն միւքեալէմէսինտէն հիշ պիր շէյ անլաեամատը :

Արման , սըր Վիլիամսըն շահիալէրիլլէ վուգու պուլան միւքեալէմէսինի նազլ իթտիկի զէման սէսինի եիւքսէլթտիկինտէն , Ժանն՝ միւքեալէմէեի վազըատան Արմանըն եալընըզ շու սէօզլէրինի իշիտէպիլտի :

— Կէօրիւեօրսուն քի , պապա Պասթիէնիմ , քէնտիսի պէնի նէ՝ գատար սէվիեօր . պէն տէ անը աշգ ու հէեէճան իլէ սէվիեօրում : Պու հալտէ նիշին թէրէտտիւտ իտէճէեիմ :

Ժանն պիւ սէօղերի իշխութիւնտէ, ախթրէմէսինտէն, աեազլարը եէրտէն քէսիլիրճէսինէ պիր հալ հիսս իթտի, վէ Արման քէլամընա տէվամլէ,

— Պու ագչամ վիզիթա վէրէմէեիզ, չիւնքի եարընքի պէլիեէմիզ սէպէպիլլէ էրքէնճէ եաթմալըեըզ, տիմէքտէ իտի:

Պու սէօղ՝ Ժաննըն իւզէրինտէ թէէսսիրի ազիմ հասըլ իտիպ, աճապա նէ՞ կիպի պէլիեէնին իյմա իտիլմէքտէ օլմասը չիւպհէսի ֆիքրինի իշղալ իլլէտի:

Արման սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Անճագ եարըն ավտէթինտէ, օտապընա կիտէրսին, վէ քէնտիսիլլէ էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղունու րէսմէն թէպիլիզ իլլէրսին, տէտի:

Ժանն, պու իֆատէեի իշխտինճէ, ագլը պաշընտան կիտիպ, պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրտու, վէ օտատան տիշարը չըգտըղընը, վէ Պասթիէն իլէ պէրապէր նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնտիկինի իշխութիւնտէ, Արման իլէ պիրլիքտէ քէնտի գալպինին տէ կիթմէքտէ օլտուղունու զանն իլլէտի:

Պիր սաաթ գատար կէնճ գըզ միւթէֆէքքիր հալտէ գալըպ, պիրտէն պիրէ գաբունուն չանը չալընմասըլլա տալընըղը պէրթարաֆ օլարազ, Ժէրթրիւտիւն, էլինտէ պիր մէքթուպ իլէ իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւ:

Ժէրթրիւտ, մէքթուպը մէգքիւրու իթա իլէ,

— Թանըմասըղըմ պիր քիմնէ պու մէքթուպու կէթիրիպ, թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա աճէլէթէն կիթտի, տէտի:

Ժանն՝ խանէտան արմասըլլա մէօհիւրլիւ օլան իշպու մէքթուպու ալըպ, զիյրտէքի սաթըրլարը օգուտու:

«Մատմազէլ, սիզէ մէքթուպ եազմաեա իճթիսարըմտան տօլտեը աֆվընըղը րէճա իտէրիմ:»

Մատմազէլ տը Պալտէր՝ մէքթուպը մէգպուրըն Արման թաքաֆընտան եազըլմըլ օլտուղունու զանն իլէ, իմգա եէրինէ աթֆը նազար իթտի իսէ տէ, իմգասը պուլունմատըղընը կէօրտիւ: վէ պատէհու օգումասընա տէվամ իլլէտի:

«Մպտմազէլ սիզի սէվէրիմ, վէ իլք տէֆա սիզի կէօր-

տիւկիւմտէ, պունտան պէօյէ հաեաթըմ հաեաթընըղա պաղ-
լը օլտուղունա, վէ միւսթաղպէլտէ սաատէթիւմ սիզին եէ-
տինիզտէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլտում:

Ժանն՝ էլինի գալպի իւզէրինէ վաղ իտէրէք,

— Օ տուր... օ տուր... տէտի:

Մէքթուպուն պաղ իեէսի պէր վէճհի աթի իտի:

«Իմտի իգամէթինիզ իչին, եէնի պիր մահէլլէ տէրունին-
տէ վէ հավլի իլէ պաղչէ արասընտա քիւչիւք, ֆագաթ կիւ-
զէլ պիր օթէլ թէխայեիւլ իտիեօրում: սիզին իչին պիր գօ-
նաղ օլաճաղ օլան օ մահէլլին սահիպէսի սիզ օլաճաղսընըղ.
պէն տէ էօմրիւմիւ եանընըղտա պուլունարաղ կէչիրէճէեիմ:

«Ժանն, ազիզէմ, սիզէ թախսի» իթտիկիւմ վէ տէրու-
նինտէ աչգ ու մուհապպէթիմիզի մուհաֆաղա իտէճէք օլ-
տուղումսը խանէ՝ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհաթա օլունմուշ
օլմասըյյա, պիր թաղըմ միւնասիպէթսիզ պաղըչլարտան
քէնտիմիզի էսիրկէեէպիլիւրիզ: Օրատա սիզին իչին, միւլի վէ
պէեաղ բէրտէլէր իլէ տօնաթըլմըշ կիւզէլ պիր եաթաղ օ-
տասը թէհիյեէ իտիւմիշ տիր.քի, օ օտա ատէթա պիր կիւ-
վէրճին եուվասը մագամընտա տըր...»

Ժանն, պիր արա օգումասընը քէստի. մէզպուրէ, Մ.
տը Բէրկաղտան պաղա քիմնէնին եաղմըշ օլտուղունա հիւքմ
վէրէմէտիկի իշպու մէքթուպուն պալէատէքի թաֆսիլաթընը
մանէասըղ պուլմաղտա իտի: Պիր աղ սօնրա կէնճ գըղ՝ օ-
գումասընա շու եօլտա տէվում իթտի:

«Ժանն, սէվկիւլիւմ, եարըն հաեաթըմը պիւեիւք պիր
թէհլիքէեէ իլգա իտէճէկիւմէն, եանի եարըն սապահ սաաթ
եէտիտէ տուէլլօ իտէճէք օլտուղումտան, պու կիւն իշպու
մէքթուպու եաղմասա, վէ մուհապպէթիմի իգրար իթմէկէ
իճթիսար իյլէտիւմ...»

Մէքթուպ՝ մէրգումէնին էլինտէն տիւչիւպ, քէնտիսի տէ
րէֆը սէտա իլէ, պայկըն հալտէ եէրէ սէրիտի:

• • • • •

Ժանն , պայկընըղը կէշտիկինտէ , քէնտի եաթաղընտա եաթըըըմըջ օլուպ , Ժէրթըրիւտ թարափընտան թէտավի իտիլմէքտէ օլտուղունու , վէ Ժէրթըրիւտին եանընտա թանըմատըղը տիկէր պիր դատըն պուլունտուղունու կէօրտիւ :

Հէնուգ կէնճ օլուպ , զարուրէթ իշինտէ եաշամագ , վէ հօրկունուգլարընը վէ իրթէսի կիւնքի զայլէլէրինի ունութմագ իւզըէ զէֆք ու էյլէնճէ իլէ վագըթ կէշիրմէքլէ , չէհլէլէրի պաշգա պիր թասվիր քէսպ իտէն Բարիալի իշճի գըղլարընտան պուլունան օ կէնճ գատըն՝ Գօլարըն պիր կիւն էվվէլ կիրմիշ պուլունտուղու իւսթ գաթտա քեային տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Պու իշճի գատըն Ժաննըն պաղըրտըղընը , պատէհու տէօշէմէ իւզէրինէ պիր ճիսմին տիւշտիկիւնիւ , վէ Ժէրթըրիտին աղլաքըջ սըղլաքըշլարընը իշիտէրէք , Գօլարըն թէշվիգիլէ աշաղընա էնմիշ , վէ Ժէրթըրիւտէ եարտըմ իթմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ , մէզպուրէ թարափընտան գապուլ օլունմուշ իտի :

Կէնճ գըղ , թէմամիլլէ քէնտինի պուլտուղունտա , թէաճ ճիւպլէ էթրափընա կէօղ կէզտիրիպ , Արման թարափընտան եաղըմըջ օլտուղունու զանն իթտիկի մուղիրր մէքթուպու , վէ պունտա , մուհարրիրի մէքթուպուն , «եարըն սապահ տուէլլօ իտիեօրում» տէյի եազմըջ իտուկինի իաթըըրտաղ , վէ գուվվէթինի թէմամիլլէ իքթիսապ իթտիկինտէ , Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա գօշուպ , էսպապը մուճիպէսինի պլլմէտիկի տուէլլօհու պէհէմէհալ մէն իթմէք իսթէտի իսէ տէ , օ անտէ գարչըրնա , լէհճէսի սօլուգ վէ քիտիսի մահգուն պիր կէօլկէ կէօրիւնէրէք , «Գատընլար՝ սէվտիքլէրի քիմէնին նամուսունա հագարէթ վագը օլուր իսէ , անըն , տիպը ինթիգամ իթմէսինէ մանի օլմամալը տըրլար» հօլունտա պիր իփատէտէ պուլունուեօր օլտուղունու զանն իթտի :

Օ կէօլկէ , տիւշմէնին գարչըրնտա մէրտանէ սուրէթտէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմիշ , վէ ալայընըն բարչալանմըջ պայրաղը՝ ճէսէտինին չարչապը օլմուշ օլան բէտէրի միւթէ-

վէֆա միրալայ տը Պալտէրին կէօլկէսի օլուպ, պու միւնա-
սիպէթլէ ժանն ատէրխաթըր իթտի քի, բէք չօգ զէման էվ-
վէլ, քէնտիսի հէնուպ չօճուգ իքէն, պիր ագչամ բէտէրի,
մահզուն վէ միւթէֆէքքիր հալ իլէ խանէսինէ ավտէթ իթ-
միշ իտի, Շուրասը միւսթաղնիի պէտան տըր քի, հագըգէ-
թէն մէրտ վէ նամուսուլ քիմնէլէր՝ տուէլլօ իթմէգտէն էվվէլ
մահզուն վէ միւթէֆէքքիր օլուրլար, Մահզունիյէթլէրի շու-
նուն իչին տիր քի, քէնտի էօմիւրլէրինի տիկէրլէրին էօմ-
րիւնէ գարչը թէհլիքէնէ իլգա իթմէքլիկին՝ նազարը Ռէպ-
պանիտէ տաիմա մուճիպի թէվպիի օլտուղունու պիլիր-
լէր, Միւթէֆէքքիր օլմալարը տա, շունուն իչին տիր քի,
տիւնեւտան նէ գաաար պէզմիշ օլտալար, սէվաիքլէրի վէ
սէվիլտիքլէրի քիմնէլէրտէն այրըլաճագլարընը, վէ էօլիւմ իլէ
այրըլանլարըն պիր տաիի պիրլէչէմէտիքլէրինի տէրք իտէրլէր:

Իշթէ, ժաննըն բէտէրի տէ պէօլլէ պիր հալ իլէ խանէ-
սինէ ավտէթ իտէրլէր, պիր գաչ սաաթ զարֆընտա պիր գաչ
մէքթուպ թահրիր, վէ իչլէրինի թէմամիյլէ թէրթիպ իթտի:
Պատէհու կէօղ եաշլարընը զապթ իթմէքտէ պուլունան զէվ-
ճէսի իլէ հէնուգ պիր շէյ անլամանան, լաքին մէյտան-
տաքի հիւզն ու քէտէրի կէօրմէքլէ, պիզզաթ միւրէտտէր օլան
գըզընըն նէգտիւտէ պիր միւտտէթ գալլապ, օնտան սօնրա
քէնտիսի ույգուեա տալմըշ օլտուղու հալտէ, ժաննըն վալի-
տէսի, գըզընըն էլինտէն թութուպ, պիր խաչըն հուգուրունա
կէօթիւրէրէք, «գը'զըմ, տիզ չէօք տէ, բէտէրին իչին տուա
իտէլիմ» տէտի:

Պէօլլէճէ վալիտէ վէ քէրիմէ սապահա գաաար տուա
իտիպ, սապահլաերն հէնուգ չէֆֆապ սէօքտիւլիլ էսնատէ,
ժաննըն վալիտէսի, եափաճա, միրալայըն եաթմըշ օլտուղու
եաթալա եագլաշըպ, վէ հընչգըրաամասընը զապթ իտիպ, սա-
քին վէ գալի սուրէթտէ չըգաւրտըղը պիր սէտա իլէ, «տօ'ս-
թոււմ, վազըթ տըր, գալգըն» տիւէրէք, մէրգուլու ուեան
տըրտը:

Օլ վազըթ միրալայ՝ էլպիսէսինի կիհինիպ, աղլամագտա

պուլունան գըզընըն անլընտան պուա իթտիքտէն, վէ գէվճէ-սինի տէ տէրաղուշ իյլէտիքտէն սօնրա, խանէսինտէն մուֆարազաթ իթտի, վէ գէվճէսի իլէ քէրիմէսի թէքրար. տիզ չէօքէրէք տուանա տուրուպ, արատան պիր սաաթ կէչտի-կինտէ, միրալայ ավտէթ իթմէսիլէ, մեզպուրէլէր մէսէր-րէթլէրինտէն նաչի րէֆը սէտա իյլէտիլէր:

Լաքին միրալայ, ասլա մէսրուր կէօրիւնմէսէրէք, հաթ-թա կէօղլէրինտէն աչալը եաչ ագարագ, իքի սէվկիլիւսիւ-նիւ տէրաղուշ իտիպ, միւթէագըպէն քէնտիսի տէ խաչըն հուղուրընտա տիզ չէօքտիւկիւ հալտէ,

— Պէնիմ կիպի գէվճ վէ բէտէր օլան վէ շու սաաթտա գէվճէսի իլէ պիր նէֆէր ճիկէրբարէսի թարաֆընտան հադ-գընտա կէօղ եաչլարը տէօքիւլմէքտէ պուլունան միւթէվէ-ֆա իչին տուա իտէլիմ, տէտի, չիւնքի միրալայ՝ վագը օլան տուէլլօտա խասմինի թէլէֆ իթմիշ իտի:

Պու խաթըրէ, ժաննը գարարընտան կէրի աուրտուրուպ, մէրգումէ, Մ. աը ֆէրկաղ կիպի էֆքեարը նէճիպէ սահիպի վէ սաքին թապիւնաթլը պիր ատէմին՝ քէնտի հաեաթընը տուէլլօտա մուխաթարանա իլգա իթմէսի՝ հէր հալտէ բէք վէխիմ վագըա վէ սէպէպլէրէ մէպնի օլմալը տըր տէժի տիւ-չիւնիւպ, վալիտէսի կիպի, քէնտիսի տէ խաչ էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ տուանա տուրաու:

Պիչարէ օլ գատար միւքէտտէր իտիքի, աղզընա պիր լօգմա թաամ պիլէ գօյմագ իսթէմէտիկի հալտէ, մահգա ժէրթրիւտիւն իպրամ վէ իսրարը իւզէրինէ պիր աղ էթ սու-եու իչտի: Լաքին արատան օն տագըգա կէչմիշ իքէն, ժանն պիրտէն պիրէ ույգու իլէ ուեանըգլըգ արաւընտա զուհուրա կէլէն զարիպ պիր հալէ կիրիֆթար օլուպ, պու հալէ գարչը տուրմանա բէք չօղ չալըշտը, եանի զիհնինի, իրթէսի կիւն Ուրմանըն սիլահպէտէսթ օլարագ տուէլլօ իտէճէկի խուսու-սընա հասըր իթմէք, եախօտ տուասընա տէվամ իյլէմէք իս-թէտի իոէ տէ, մուվաֆագ օլամանըպ, պալը կէօքսիւ իւ-զէրինէ էժիլտիկի կիպի, ճիամի տէ եէրէ տիւշտիւ, վէ ժէր-

թրիւտ տէ , օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէ այնի հալէ տիւ-
չար օլմուշ օլտուղունտան , կէնճ էֆէնտիսինին եարտըմընա
չիթապան օլամատը :

Պիր սաաթ սօնրա , պիր ատէմ , սաթթէ պիր անաթար
վաարթասըյլա մատմազէլ տը Պալտէրին գարուսունու աչըպ ,
Ժաննըն տէրին պիր ույգու իլէ ուեուամագտա օլտուղու օտա-
եա կիրտի :

Գօլար օլան պու ատէմ , կիւլիւմէեէրէք , քէնտի քէն-
տիեէ շու սէօզլէրի սէօլլէմէքտէ իտի :

— Հէր հալտէ պիգիմքիւչիւք գըզ , (Ժաննըն թէտավիսին-
տէ միւրայիճէ եարտըմիթմիշ օլան իշճիեի իյմա իտէրէք ,) վա-
զիֆէսինի թէմամէն իյֆա իթմէքլէ , իչիլէն էթ սուեունա ույ-
գու կէթիրիճի էճզատան գարըշտըրմըշ տըր : Պու վէճհլէ էկէր
Բալէ Բօայեալըն թօբու աթըլաճագ օլտա , գարթան սըր
Վիլիամնըն իլէրուտէ մէթրէսի օլաճագ գըզը ուեանտըրամազ :

28

Ժանն տուաեա տալմըշ օլտուղու զէման ուեուամուշ իտի :
Ուեանտըղընտա , միւթէաճճիւպանէ էթրաֆընա աթֆընաղար
իթտի , չիւնքի Մէսլէյ սօգաղընտա վագը քէնտինին քիւչիւք
սալօնունտա , տուա իթմէկէ մախսուս գանաբէ իւզէրինտէ
տիզ չէօքմիւշ օլտուղու էսնատէ , զարիպ պիր ույգուտան մաղ-
լուպ օլարագ , ուեուամուշ իքէն , պու տէֆա կէօզլէրինի աչ-
տըղընտա , էլպիսէսինի չըգարմըշ օլմաեարագ , պիլմէտիկի
պիր օտա իչինտէ վէ պիր գանաբէ իւզէրինտէ եաթմըշ ծը-
տուղունա , վէ պու օտանըն քէնչիրէլէրինտէն՝ գըշ օլմագ
հասէպիլլէ եարրագլարը տէօքիւլմիւշ պիւեիւք աղաճլար
կէօրիւնմէքտէ իտուկինէ տիգգաթ իթտի :

Պու ստանըն օրթաաընտա , վէ բէնչիրէլէրին գարչըսընտա , ժանն՝ էվվէլ էմիրտէ էթրաֆը մավի լէնկլի թէզեինաթ իլէ միւզէյեէն գատիֆէտէն պիր եաթաղը համիլ ուզուն սիւթունլու պիւեիւք պիր գարեօլա կէօրիւպ , պունուն չըղնանմամըչ օլմասընտան՝ կէնճ գըզըն պիր գաչ տագըգա պիլէ պունտա եաթմըչ օլտուղունու ֆարը իթմէք գապիլտէյիլիտի :

Իչպու եաթագ օտաաընտան տահա կիւզէլ , տահա ճալիպ ու լաթիֆ օտա թէխայեիւլ իտիլէմէեիպ , զանն իտէրսին քի պիր միյմարը մախսուս՝ Բարիսին մօտա մաղաղալարընտա նէ գատար պիչիմլի վէ կէօթէրիչի էչեա վար իտի իսէ , ճիւմլէսինի թօբլահըպ , պունլար իլէ օ օտահը թէզեին իթմիչ իտի :

Ժանն իւք պագըչտա , թիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու , եախօտ պիր կիւն էվվէլ օգուտուղու , վէ Արմանըն օլտուղունու զանն իթտիկի մահուտ էսրարի մէքթուպու օգումասընա էլան տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իյլէտի :

Օլ վագըթ էբէյիճէ զարիպ պիր հալ վագը օլտու : Շէօյլէքի ֆիքրի ուեանըպ , պիլճիւմիէ աշվալ խաթընա կէլտի իսէ տէ , էլան թիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունա , եախօտ թիւեաաընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինէ , վէ քէնտիսի՝ Արմանըն մէքթուպընտա պահա օլունան օտատա եաթտըղը վէ կէզինտիկի գէման , անըն (եանի Արմանըն) տուէլլօ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուչ իտուկինտէն , ալնը թէր իլէ միւլէմմա օլարագ , «հէր հալտէ ուեանմագ իսթէրիմ» տիմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ ժանն՝ եաթմըչ օլտուղու մահէլլտէն գալգըպ , պիր բէնչիրէեէ եաղլաչտը , վէ պունու աչմագլա , սապահըն սէրին թիւզկեարընը հիսս իթմէսինտէ , ույգուտա վէ թիւեա իչինտէ պուլունմատըղընա թէէմին օլտու , վէ քէնտի քէնտիեէ հայրէթի ազիմէ իլէ , «էվվէթ , էվվէթ , ուեումաեօրում» տէտի :

Միւթէագըպէն էթրաֆընտա պուլունան էչեաի մէճհուլէեէ թէքրար աթֆը նաղար իթտիկի կիպի , բէնչիրէտէն տիչարը էյիլտիկինտէ տէ , տէրունինտէ պիւեիւք աղաճլար տի-

քիմիչ պիր պաղչէ, վէ եիւքսէք տիվարլար իլէ մուհաթ օլան պու պաղչէնին ուճունտա, քիւչիւք պիր էվին պէհազ գաբլամալարընը վէ եէչիլ գանատլարընը կէօրտիւ:

Կէնճ գըզ, պէհան իթտիկիմիզ վէճհլէ ույգուտա վէ ըիւ-
եատա օլմատըղընա էյիտէն էյի իսքեաթ օլմուշ իտի իսէ տէ,
օլտէրէճէ թէհաճճիւպիւ ազիմէ տիւշար օլմուշ իտի քի, նէ՛ պիր
սէս չըգարմագտա, նէ՛ պիր հարէքէթ իտէպիլմէքտէ օլմա-
եըպ, մէրմէրտէն մամուլ պիր ճիսմ զանն օլունմագտա իտի:

Պաղչէնին տիվարլարը էօթէսինտէ եէպանի պիր տաղ
միւշահէտէ օլունուպ, պունտա աղաճ վէ մէսքէն օլմատըղը
միսիլլու, պաղչէնին տէրունինտէ տէ ինսան էսէրի կէօրիւմէ-
տիկինտէն, վէ ժաննըն պուլունտուղու խանէնին էթրաֆըն-
տա հիչ պիր սէս իշիտիլմէտիկինտէն, պիշարէ գըզըրլազ՝
պուլունտուղու եէրին նէրէսի օլտուղունու, վէ օրաեանա՝սըլ
կէթրիլմիշ իտուկինի պիր տիւրլիւ անլաեամամագտա, վէ
իշթէ պու սըրատա, «էվվէթ, էվվէթ, պու շէյլէր բէք
զարիպ տիր. պէն էլան ըիւեա կէօրիւեօրում» տիմէրտէ իտի:

Լաքին պիր թարաֆտան սապահ հավասընըն եիւզիւնէ
թէէսսիր իթմէսի, վէ շէմսին՝ պուլուլթտան խալի պուլունան
ուֆուգտա զիեապախշ օլմասը, վէ եաբրադլարը տէօքիւլ-
միւշ օլան աղաճլարըն տալլարը իւզէրինտէքի գըրաղլարը
շէօլէլէրի իլէ իզալէ իյլէմէսի, վէ տիկէր թարաֆտան չալը-
լարը մէսքէն իթթիխագ իթմիշ օլան գուշարըն էօթիւշիւ,
վէ օրման վէ թարլալարտան շէֆֆագ վադթը օլմագ միւնա-
սիպէթիյլէ աճիպ վէ գարըչըգ սէյլէր իշիտիլմէսի, մէզպուրէ-
նին մէզքիւր զանն ու իթիգատընը թէքզիպ իթմէքլէ, ույ-
գուտա պուլունմատըղընա թէէմին օլմագտա իտի:

Օտանըն օրթասընտա մէվցու պիր մասա իւզէրինտէ աչըգ
օլարագ պրագըլմըշ օլան պիր քեաղըտ՝ նակեահ մէզպուրէ-
նին նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթտիկինտէն, տէրհալ օ
քեաղըտա տօղրու դօշտու, վէ կէօղլէրինի աթֆ իթմէքլէ,
պիր կիւն էվվէլ, Արմանըն տուէլլօ իտէճէկի խապէրինի միւ-
պէյեին օլարագ քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպուն

Կաղըքը յա Կաղըմը իտուկինի թանճեարագ, ընթեր սէտա
իթ տի, վէ քէմալը խահիշ իլէ մէղքը Լը քեաղըտը էլինէ ալըպ,
աթիտէքի պիր դաշ սաթըրը օգուտու:

«Սաաթ տօգուզ, սապահ:

«Սաաթ Եէտիտէ տուէլլօ իթտիմ. սաղ վէ սալիմիմ...»

Ժան՝ պու սըրալարը օգուեուպ, Արմանըն Հաեաթտա
օլտուղունա վագըֆ օլմասընտան տօլաեը քէնտինի օլ տէրէ-
ճէ Հալը սաատէթ վէ մէսէրրէթտէ ատտ իթտի քի, նէրէտէ
պուլունտուղունու պիլմէմէսինէ, վէ էթրաֆընտա մէվճուտ
օլան ահվալէ ադըլ էրտիւրէմէմէսինէ էհէմիեթ վէրմէտի:
Մուախարէն գրաաթընա շու եօլտա տէվամ իլլէտի:

«Մէվկիւլիւ Ժանն, օտանըզա կիրտիկիմ դէման ուեու-
Թթրտունուզ. սիզի ուեանտարմագ իսթէմէտիմ. անճագ պիր
գարընտաշըն քէնտի գըզգարընտաշընա Կաթըղը կիպի,
ալնըհըզտան էօթտիմ, վէ սօնրա բարմագլարըմըն ուճունա
պասարագ օտանըզտան տիշարը չըգտըմ:

«Մէվկիւլիւ մէլէեիմ, ուեանտըղընըզտա, քէնտինիզի է-
վինիդտէն ուզագ վէ պիլմէտիկինիզ պիր մահէլլտէ պուլ-
մանըզտան, վէ օրաեա նաւըլ կէթիւրիտիկինիզտէն, վէ հան-
կը գուվլէթի ճինին ույգ ունուզտան իսթիֆատէ իլէ, խա-
սէթէն սիզին իշին ինչա իտիլմիշ օլան պու քիւչիւք սէրաեա
սիզի նագլ իթմիշ օլմասընտան տօլաեը թէաճճիւպ վէ թէ-
հայեիւրի ազիմէ միւսթաղրագ օլաճաղընըզ տէրք իթմէք-
տէեիմ:

«Լաքին, թէէմին օլուն ազիզէմ Ժանն, օ ճին՝ ֆէնա
ճինլէրտէն տէյիլ տիր, վէ քէնտի իգթիտարընտան նաշի
թէֆախիւր իթմէսի՝ մահզա հաիզ օլտուղու իգթիտարը
խաքիբաեէնիզէ սունապիլմէսի իշին տիր:

«Էվվէթ օ ճին՝ Աշգ թէամիեթ օլունան ճին տիր...»

Ժանն սարսըլտը, վէ պու տէֆա չիւպհէ վէ տէհէթլէ
տէօրթ թարաֆա կէօզ կէզտիրտի. զիրա պիր կիւն էվվէլ

Պատժի ենէ, «քէնտիսինէ կիտիպ, բէսմէն իզտիվաճ թէքլի-
ֆինի իտէրսին» տիեէն պիր քիմսէ՝ պու եօլտա նա՞սըլ հարէ-
քէթ իտէպիլիր իտի :

Պատէհու ժանն, պէլքի Մ. տը Գէրկազըն քէնտիսինի
սատէ մէթրէս իթմէք ֆիքրինտէ պուլունտուղունու միւլա-
հազա իթմէքլէ տիթրէտի, վէ հաթթա տիկէր պիր միւլահա-
զա զիհնինի իշղայէ պաշլամըլ իքէն, մէզպուրէ պու միւլա-
հազասընը իքմալէ ճէսարէթ իթմէքսիզին, օգուամասընը շու
եօլտա իլէրի կէօթիւրաիւ :

«Ժանն, պէն նամուսու պիր ատէմիմ, վէ էկէրչի հադ-
դըմտա մուհապպէթինիզ վար իսէ, օ մուհապպէթինիզէ լա-
եղդ օլմագ իսթէրիմ...»

Կէնճ գըզ պու արա նէֆէս ալըպ, եէնիտէն օգուամասը-
նա տէվամ իթտի :

«Ուեանտըղընըզտա, պիր կիւն էվվէլքի հալինիզ վէճհ-
լէ քէնտիսինիզ պաքիրէ վէ բաք պուլաճագսընըզ... պունուն-
ա տէրապէր սիզի աշըրմըլ օլտուղումտան սօլաիը տա աֆ-
իոնըզը բէճա իտէրիմ :

«Էվվէթ, սէվկիւլիւմ ժանն, սիզի սէվէն քիմսէ, սէրայ ի-
հնտէ եաշամագ իշին եարատըլմըլ օլտուղունուզու պիլմէքլէ,
ատի պիր մահլէտէ վէ ֆէնա պիր մէսքէնտէ իգամէթ իթ-
մէնիզէ Բէհամմիւլ իտէմէնիպ, տէսիսէ վէ ճէպը իսթիմալ,
գօմշուտընըզը իզֆալ վէ ուլգու կէթիրիճի պիր էճզա թէր-
թիպ իտէրէք, պու սաեէտէ, վէ ուեումուշ օլտուղունուզ
հալտէ, սիզի պիր արապաեա նագլ իթմիշ, վէ պու արապա
պիւթիւն կիճէ հարէքէթ իթմէքլէ, սիզի պուրաեա կէթիր-
միշ տիր :

«Լաքին թէէմին օլուն, խանէնիզտէ պուլունուեօրսու-
նուզ, վէ եադընտա զէվճէմ օլաճագսընըզ...»

Մատմազէ տը Պալտէր՝ պու սըրալարը օգուտուգտան
սօնրա տուրտու, վէ գալսինին չարբընթընը թէսկին իթմէք
իւզրէ, էլինի կօքսիւ իւզէրինէ վազ իթտի : Մուախիսարէն,
օգուամասընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

«Ժանն , ինսանըն էօմրիւնտէ պաղէն էօյլէ զարիպ վա-
գըալար վուգուա կէլիր քի , պունլարը իհաթա իտէն էսրա-
րա վազըֆ օլունամազ , Պու գապիլտէն օլարագ պէն տէ պու
սապահ տուէլլօ իթտիմ , լաքին համոտ օլսուն շու տագըդա-
տա սաղ վէ սալիմիմ . ֆադաթ տիկէր պիւեիւք պիր թէհլի-
քէ իշինտէ պուլունուեօրում , եալընը սիզ , օ թէհլիքէեի մէն
իտէպիլիրսինիզ . իշթէ սիզտէն պէքլէտիկիմտէ պունտան
իպարէթ տիր . . . »

Կէնճ գըզըն թէաճիւպիւ սօն տէրէճէեի վարմըլ օլուպ ,
սէվտիկի պիր քիմէնին հաեաթը քէնտիւտէն մէրպուլթ օլ-
մասը միւլահազասը՝ մէրագընը տահա զիեատէ թահրիք իթ-
տիկի ճիհէթլէ , օգումասընա տէվամ իլլէտի .

«Ժանն , պու սըրր քէմտիմէ ալիտ օլմատըղը իշին , սիզէ
ֆաշ իտէմէմ : Պէլքի խայլի կիւնլէր պէնի կէօրմէեիճէքսինիզ ,
լաքին սիզի սէվմէքտէ օլտուղումա թէէմին օլուն .

«Նէրէտէ օլտուղունուղու անլամաեա , վէ պինապերին
պուլունտուղունուղ խանէեի թէրք իթմէկէ չալըմազ , վէ մա-
եէթինիզէ թայեին իթտիկիմ խըզմէթքեարլարա հիշ պիր սի-
վալ արզ իթմէզսէնիզ , պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կէօնա
մուխաթարատան խալի սաեըլըրմ . լաքին տիւշիւնիւնիւղքի,
աղընըզտան չըգաճագ օլան պօշ պիր իֆատէ՝ զայպու մահ-
վըմա սէպէպ օլապիլիր :

«Պու ճիւմլէ իլէ հէր կիւն սիզէ պիր մէքթուպ եազա-
ճաղըմ . Ժէրթրիւտտէն տօլաեը տիւչարը էնտիշէ օլմաեըն .
անը տա պէրապէրիմճէ կէօթիւրտիւմ : Պու տա պիլ սըրրտըր
քի , սիզէ իյզահ իտէմէմ : Ալլահա ըսմարլատըգ աղիզէմ . հագ-
գընըզտա տէրքեար օլան մուհապպէթիմի , թէճոիտէն արզ
իլէ , շիմտիլիք էլվէտա իլլէրիմ . . . »

Պու մէքթուպ տախի պիրինճի մէքթուպ լիպի իմզալը
տէյիլ իտի :

29

Պրագայլը մատմազէլ տը Պալտէր, պուլունտուղու մէծ-
հուլ օտանըն պիր մասաը իւղէրինտէ պուլմուշ օլտուղու
զարիս մէքթուպու թէաճճիւպլէ թէքըար պէ թէքըար օգու-
մագտա օլսուն, պիզ պիր ազ կէրի տէօնէլիմ:

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզըէ Արման, Պասթիէնի Քիւլ-
թիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտաքի օթէլէ կէօթիւրիւս,
օրատա մէրգումա խիթապէն շու եօլտա քէլամա պաշլատը:

— Տօ'սթում, աչգ ու մուհապպէթ հիսս իտէն քիմնէլէր,
եալընըզ քէնտի խիթիֆատէի շախսիեէլէրինի տիւշիւնիւրլէր,
պինապէրին ունութկան օլուրլար: Էկէր սէնի Մէսլէյ սօգա-
ղընտա պրագմըլ օլսա իտիմ, պու ագշամը մատմազէլ տը
Պալտէրին օտասընտա կէշիրէճէկիմիզտէն, սաաթլար օլ գա-
տար սիւրաթլէ իլէրլէեէճէք իտիքի, տիւնքի կիւն օլտուղու
կիպի, պիրտէն պիրէ սաաթըն եարը կիճէ չալաղընը իշիտէ-
ճէք իտիք: Հալպուքի եարըն սապահ սաաթ եէտիտէ, հա-
եաթընը միւտաֆաա իթմէք իւզըէ Պուլօնեը օրմանընտա
պուլունմամըլ լաղըմ կէլտիկի իշին, թէքմիլ պիր կիճէ ու-
եումամըլ զարուրի տիր:

— Մօնսիէօ Արման, պու տէտիկինիզին պէնճէ էհէմմիեէ-
թի եօգ տուր: Պէնիմ վագթիմտէ հէման հէր սապահ տուէլ-
լօ իտէր իտիք, պունունլա պէրապէր եինէ հէր ագշամ եարը
կիճէեէ գատար էյլէնիր, վէ սուրէմիզի իթտիքտէն սօնրա
եաթմասեա կիտէր իտիք:

— Պու իֆատէնիզ օթուզ սէնէլիք շէյ տիր:

— Պէլքի տէ օթուզ պէշ սէնէլիք:

— Օլ վագըթ սէն կէնճ իտին :

— Էվվէթ , ֆագաթ շիմտի տէ գալի իւլպինեէեհիմ :

— Հէր նէ իսէ , գըլըճ իսթիմալինտէ օլտուգճա մէհարէթին վաճը մը տըր :

— Տօղրուսու զիեատէ մէհարէթիմ հօգ տուր : Մալիւմինիւզ տիւր քի , իմբէրաթօր հազրէթլէրի զէմանընտա (պիրինճի նաբօլէօն զէմանընը իյմա իթմէքտէ տիր ,) հէր կիւն մուհարէպէ մէյտանլարընտա , ճէնկ ու ճիտալ իլէ իշթիզալ իտիլիւր , վէ պինապէրին թալիմ սալասընա կիտիլմէեէ վագըթ օլմազ իտի . անճագ պիր գըլըճա եիւրէքտէն սարըլընըր իսէ . . .

Արման . — (միւթէֆէքքիւր հալտէ .) Քի՞մ պիլիւր . . . (տէտի , վէ պատէհու շու սէօղլէրի իւլպէթէն տէրմիեան իյլէտի .) Ինկիլիզլէր ալէլսւմսւմ ազ տուէլլօ իտէրլէր , շիւնքի քէնտիլէրի տուէլլօնուն ալէյհինտէ աիւրլէր : Փագաթ պու գայտէտէն միւսթէսնա օլանլար , օլ խուսուսա ֆէվգէլատէ էհէմիիէթ վէրիւրլէր . սըր Վիլիամս տա պու միւսթէսնալարտան օլմալը տըր քի , պէօյլէ ատի պիր մատտէտէն տօլաեը տուէլլօ մէյտանընա կիթմէքտէն կէրի տուրմանօր :

— Բէք ալէա , մատէմքի հէր հալտէ տուէլլօ իթմէք իսթէեօր իսէ , իճապ իսէն տէրսի քէնտինէ վէրէճէեհիմ :

Պատէհու Արման՝ Պասթիէնի օթէլին իքինճի գաթընա կէօթիւրիւպ , վագթիլլէ սիւհա թալիմինի պէղաեէթ սէվտիկի իչին , օրատա թէէսսիս իթմիշ օլտուղու թալիմ սալասընա կիրտիրտի , վէ , «էլինի պիր ազալըշտըրմագ՝ տաիմա էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ տըր» տէյիպ , քէնտիսի տէ էլինէ պիր սիւհա ալտըղը հալտէ , պիր սաաթ գատար իճրաի թալիմ իթաիլէր :

Գօնթ , իշպու թէճրիւպէտէն սօնրա , Պասթիէնէ խիթապէն ,

— Ուսուլինիւզ էյի , պիլէկինիւզ գալի վէ օլտուգճա խաֆիֆ տիր , լաքին տիզինիգտէ չէվիքլիք հօգ տուր . իմտի իլք համլատա խասմինիգի թէլէֆ իթմէլիսինիւզ , հօգսա սիւզ թէլէֆ օլմուշ օլուրսունուզ , տէտի :

Պասթիէն . - Խաւսմիմի թէլէֆ իթմէկէ չալըշըրըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի , վէ էօլումտէն գօրգմաեան իկիտ իհթի- եարլար կիպի քէմալը հուզուր վէ սիւքիւնէթլէ , ֆագաթ իշթահ իլէ թաամընը իթտիքտէն սօնրա եաթաղընա եաթտը , վէ սապահա գատար ույգուեա տալտը :

Արման իսէ , կիճէեր պիր գանարէ իւզերինտէ կէչիւ- միշ օլտուզու հալտէ , սաաթ ալթըտա Պասթիէնի ուեան- արըրպ ,

— Պուրատան օրմանա գատար պիր խայլի մէսաֆէ տիր . պղնտան գաթինազար տուէլլօ մահէլլինէ էվլէլ պէ էվլէլ պիզ վասըլ օլմալըեղ . ֆրանսա , քիմիէտէն կէրի գալմամալը պըր , տէտի :

Տէրհալ Պասթիէն էլպիսէսինի կիեինիպ , էվլէլքի զա- պիթլէր կիպի թուալէթինի միւքէմմէլէն թէրթիպ իթտի , Շէօյլէքի ինճէ պաթիսթա կէօմլէկինին իւզերինտէն պէեազ բիքէտէն պիր եէլէք լապիս օլուպ , Արմանըն պէտպալթ վալիտէսինին եապիկեարը օլան պիւեիւք պիր էլմաս թօք- լուեու տա կէօմլէեինէ թաալիգ իյլէտի , վէ եէլէկինին իւ- ղէրինտէն կիյտիկի լաճիվէրտ րէտէնկօթօնու տիյմէլէեիպ , պուռնուն մահէլլի մախոուսընա տա յօզէթինի թապտը . պա- տէհու աղա հիսաարտ վէ պիր ազ էնլիճէ բանթալօնունուն իւ- թիւնտէն լուսթրին ճիզմէլէր կիյմէքլէ , թէմամիլլէ ասքէր գըեաֆէթի քէսպ իթտի :

Արման իսէ , եօգարտան աշաղըեա գատար սիեահ էս- վապ կիեինիպ , հէյքէլթիրաշըգ սէնաաթը իչին գըալ Լուի- ֆիլիբ թարաֆընտան քէնաիսինէ իհտա իտիմիշ օլան պիր նիչանը տա թաալիգ իյլէտի :

Իթալիա մուհարէպէսինտէն գալմըշ օլան պիր չիֆթ ալէա ճինս գըլըճ՝ արապանըն սանտըղընա վազ իտիլիպ , պու սու- րէթլէ Արման վէ Պասթիէն սիւրաթլէ եօլա չըգտըլար , վէ հէնուզ վազըթ բէք էրքէն օլմաըլլա , Բարիսին Շանգ- էլիզէ ճատտէսինտէն կէչտիքլէրի սըրատա , տիկէր հիշ պիր արա- պաեա թէսատիւֆ իթմէտիլէր իսէ տէ , հուտուտտա , եալը-

նըզ պիր աթա գօշուլու վէ պիր քիմանին գօմանտասը ալ-
թընտա տիկէր պիր արապաեա ըասթ կէտիլէր :

Բասթ կէտիլէրի արապա՝ սըր Վիլիամնն արապասը
օլուպ , մէրգում՝ եուլարը թուլթմուլ , վէ եանընտա սըր Բալֆ
օթուրմուլ օլտուղու հալտէ , սըր Արթիւր տէ արգատաքի իս-
կէմէտէ օթուրմուլ իտի :

Պասթիէն , Արմանա խիթապէն ,

— Իշթէ սըր Վիլիամն պու տուր , տէյի կէօսթէրմէսին-
տէ , Պասթիէնին Անտրէա զանն իթմիշ օլտուղու պու շախսա
մէրգում տախի մէրադլէ նազար իթտի , վէ պատէհու
սարսըլարագ ,

— Պու ատէմին Անտրէա օլմատըղընա էմի՞նմիսին , տէտի :

— Էվվէթ , օ ճիհէթէ իսքեաթ օլմուշում տուր . պու-
նունլա պէրապէր Անտրէաեա ֆէվգէլատէ միւշապէհէթի օլ-
տուղունու թաստիգ իտէրիմ :

Պարօնէ իլէ շահիտլէրի՝ Արման իլէ Պասթիէնի սէլամա-
տըլար . պատէհու խասիմլէրի՝ քէնտիլէրինի նէ կէշմէք , վէ նէ՝
տէ անլէրտէն կէրի գալմագ իսթէմէտիքլէրինտէն , ասհապը
թէրպիեէ վէ նէզաքէթ մագամընտա , արապալարընը տի-
կէր արապանըն հիզասընտան կէօթիւրմէեէ պաշլատըլար :
Պու սուրէթլէ մէգքիւր իքի արապալար պիր խայլի մէսաֆէ
գաթ իթմիշ օլտուղլարը հալտէ , եօլուն պիր թարաֆընտա
պէքլէմէքտէ օլան պիր սիւարիեէ ըասթ կէտիլէր :

Պու սիւարի՝ հիւսար ալայընըն պիր թապուր գօմանտանը
օլուպ , Մ . տը Բէրկազըն ահըպասընտան պուլունտուղուն-
տան , մէրգում , պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ եազմըշ օլտու-
ղու պիր թէգքիրէտէ , Պասթիէնէ իքինճի շահիտ օլմասընը
ըէճա իթմիշ իտի :

Թապուր գօմանտանը աթտան աշաղլեա էնտիկի կիպի ,
Արման իլէ սըր Վիլիամն վէ ըէֆիգլէրի տէ արապալարտան
էնտիլէր , վէ պիր միւտտէթ եաեա եիւրիւեէրէք , Պուլօնը
օրմանընա վասըլ օլտուղլարընտա , տուէլլօեա միւնասիպ պիր
մահէլլ ինթիսապ իթտիլէր :

Սըր Վիլիամս իլէ Պասթիէն պիրիպիրինի թէքրար սէլամ-
լատրգտան սօնրա, պիր միգտար մէսաֆէ ուղագտա տուր-
տուգլարը հալտէ, սըր Բալֆ վէ թապուր գօմանտանը՝ տուէլ-
լօնուն շարթլարընը թէրթիպ վէ թայեին իթտիքլէրի սըրա-
տա, տիգգաթլէ սըր Վիլիամսը թէճէսսիւս իթմէքտէ պու-
լունան Մ. տը Գէրկաղ՝ սըր Արթիւրէ շու սէօղլէրի սէյլէ-
մէքտէ իտի.

— Մօնսիէօ, էօյլէ պիր տագըգատա պուլունուեօրուզ
քի, հէր կէօնա էֆքեարը մախսուսէեի պէր թարաֆ իտէրէք,
սէրպէսթճէ վէ միւսթագիմանէ կէօրիւշէպիլմէմիզ միւսքին
տէյիլ տիր.

— Պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ մօնսիէօ.

— Անճագ զաթընըզա պիր շէյ սօրմագլըղըմա միւսաատէ
իտէրմիսինիզ.

— Սէօյլէեին էֆէնտիմ, սիզի տինլէեօրում.

— Սըր Վիլիամսը չօգտան պէրի՞մի թանըեօրսունուզ.

— Եալընըզ իքի այտան պէրի թանըրըմ.

— Քէնտինին հագըգէթէն պարօնէ վէ անասըլ իրլան-
տալը օլտուղունա իսքեաթ օլմո՞ւշմուսունուզ.

— Փամիլեա իւնվանընըն էվրագընը կէօրտիւմ.

— Ղարիպ շէյ... եէմին իտէրիմքի օ պէնիմ գարըն-
տաշըմ տըր.

— Մօնսիէօ, բէք էյի տէրք իտէպիլիրսինիզքի, վէլէվ էօյլէ
օլսա պիլէ, պէն, իրլանտա ասըլգատէկեանընտան պարօնէ
սըր Վիլիամս նամընա օլան քեաղըտլարը, իւնվանլարը վէ
թափսիեէնամէլէրի կէօրմիւշ օլտուղում ճիհէթլէ, անըն,
գարընտաշընըզ վիգօնթ Անտրէա օլտուղունու գապուլ վէ
թէսլիմ իտէմէմ: Պունտան գաթինազար, չիմտի պունուն
վագթը կէշմիշ տիր.

— Էֆէնտիմ, վագը օլան սիւալիմ՝ սիզտէն սատէճէ մա-
լիւմաթ ալմագ իչին օլուպ, պաշգա պիր մագսէտէ մէպին
տէյիլ տիր.

Պատէհու պու իքի կէնճլէր՝ միւքեալէմէլէրինին հիւսնի

իթիլափ տարիէսինտէ խիթամ պուլմուշ օլմասընտան տօլաեը պիւրիպիւրինէ արզը մէմուռնիեթ իտիպ, սըր Բալփ իլէ թապուր գօմանտանընա կաղլաշտըլար :

Թապուր գօմանտանը, պուլ արա շու եօլտա քէլամա աղաղ իյլէտի :

— Պուլ տուէլլօնուռն սէպէպի՝ էհէմիիեթտէն արի պիւր մատտէ օլուպ, պուռնտան գաթինաղար իքի խասիմլէր միեանընտա սիննէ տէ բէք պիւրիւք ֆէրգ վար տըր : Իմտի պէնճէ պուլ խուսուռա, պուլ իշէ բէք զիեատէ մահիյեթի ճիտտիեէ վէրիլէմէեէհէկինէ քեաֆի տէլիլ սաեըլմալը տըր :

Սըր Բալփ . - Պէն տէ պուլ էֆքեարտաեըմ :

— Իմտի պուլ էֆէնտիլէր՝ պիւրինճի գան էսէրի կէօրիւլէնէ գատար տուէլլօեա տէվամ իթմէք վաղիֆէսիյլէ միւրէլլէֆ օլմալը տըրլար :

— Էվվէթ, էվվէթ, օ գատարը քեաֆի տիր :

— Գըլըճլարըն ուճուռու՝ իքի թուտան զիեատէ սօգմամալը տըրլար :

Սըր Բալփ, պաշը իլէ մուվաֆադաթ իշարէթի կէօսթէրտիքտէն սօնրա, իլավէթէն վէ իքի խասիմլէրէ խիթապէն,

— Էֆէնտիլէր, էլպիսէլէրինիզի սօեուռնուռն, տէտի :

Մ . ար Գէրկաղըն ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ պաղըշը գարշըսընտա աղա շաշըլմաեան վէ ֆիթուր կէօսթէրմէեէն սըր Վիլիամս՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ վէ ասըլինկիլիզլէրէ մախսուս թէլէֆֆիւզլէ,

— Հավա կիւզէլ իսէ տէ սօլուդ տուր . էլպիսէմիզի չըգարմագտան խալի օլմադ իշին գըլըճ կէրինէ թապանճաեը իթիթեար իթմէլի իտիմ, տէտի, վէ էլպիսէսինի չըգարտըգտան սօնրա, քէնտիսի կիպի էլպիսէսինի սօեուռնուռն օլան ֆադաթ գրավաթընը պօղաղընտա ունութմուշ պուլուռնան Պասթիէնէ խիթապէն,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, մատէմքի սիգ գրավաթընը չըգարմաեօրսուռնուզ, պէն տէ չըգարմամ պուլ սուրէթլէ կէօեիւս նէզլէսինտէն գուրթուլմուշ օլուրուլմ, տէտի :

Արման. - (գաթի պիր թարգմա.) Խայր, օլամագ. մօն-սիէօ Պասթիէն, գրավաթընըզը չըգարըն. գրավաթընըզ պիր գըլըճ տարպէսինէ մանի օլապիլիր.

Սըր Վիլիամս. - Նասըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ օլսու՛ն.

Մէրգու՛մ պու սէօզիւ օլ տէրէճէ միւքէմմէլ սիւքիւնէթլէ իրատ իթտի քի, Մ. տը Քէրկազըն սօն չիւպհէլէրի տէ պու տէֆա գայիլ օլտու.

Քէնտի քէնտիսէ տէ, - Պու ատէմ ասըլ Խնկիլիզ տիր, Պնտրէա տէյիլ տիր, տէյի տիւչիւնտիւ.

Միւթէադըպէն քիմին գըլըճլարըյլա տուէլլօ իտիլէճէկի հագգընտա գուրա պրագըլըպ, սըր Վիլիամս գուրաեը գա-գանտըղընտան, սիւահլարընը էլլէրինէ ալմալարը իւզէրինէ, սըր Արթիւր,

— Պաշլաեըն, տէտի.

Մ. տը Քէրկազ՝ տուէլլօ իտէն Խնկիլիզ՝ սիւահ իսթիմա-լինտէ քէսպի մէհարէթ իթմիշ օլուր տիմէսիյլէ եանըլմամըշ իտի. Պու իֆատէսինին սըհհէթի՝ պիրինճի հիւճուճտա անլա-չըլտը. Շէօյլէքի հէր հարէքէթի ասըլ Խնկիլիզլէր կիպի սօ-վուգ գանլը օլան սըր Վիլիամս՝ մէյտանը միւտարէպէտէ օլ տէրէճէ սիւրաթ վէ չէվիքլիք քէսպ իթտի քի, իհթիեար աս-քէր, ճէսուր օլմասընա ըաղմէն շաչըլտը. Սըր Վիլիամսըն էլի օլ տէրէճէ խաֆիֆ իտի քի, գըլըճընը բարմագլարընըն ու-ճույլա թութմուշ օլտուզու գանն օլունուեօրտու. Հարէքէթ-լէրինտէ տէ ֆէվգէլատէ սիւրաթ վէ չէվիքլիք միւշահէտէ օլունմագտա իտի.

Պասթիէն իսէ, պէշ տագըգա գատար ղազապնաք պիր հալտէ օլարագ վէ սօլուեարագ, սըր Վիլիամսա տէհշէթլի տարպէլէր իլէ մուգապէլէ իթտի իսէ տէ, պու տարպէլէրին ճիւմէսի տէ կէրի սիւրիւլտիւ, վէ պարօնէ թարաֆընտան գարչըլըզ հարէքէթտէ պուլունուլմատը.

Մէրգու՛մ իհթիեար ապէր, գէմանէմիղին մահիր սիւահ ուսթատլարը էլինտէ հագըգի պիր սէնաաթ հիւքմիւնէ կիր-միշ օլան պու միւտհիշ օեղունուն ահվալը նաղիքեանէսինի

պիլմէտիկինտէն , պիր չօգ խէթալարտա պուլունմագտա , վէ սըր Վիլիամս՝ գըլըճընը խասմի ալէյհինտէ սուրէթի թէճա-վուգքեարանէտէ գուլանմագ իսթէմէտիկինտէն , Պասթիէն՝ իրատէթի էլինտէն չըգարագ ,

— Իմբէրաթօրլուգ զէմանընըն պիր հիւսար ասքէրինի էսիրկէեօր , տիմէքտէ իտի :

Արման , Պասթիէնին , տիկէր պիր քիմնէ իլէ տուէլլօեա կիրիչմիչ օլսա , չիմտիեէ գատար թէլէֆ օլմուշ օլաճաղընը անլատըղընտան ,

— Անտրէա օլսա իտի , պու տէրէճէ ուլուվը ճէնապ իպ-րաղ իթմէեէճէք իտի . տիմէք օ տէյիլ տիր , եօլունտա միւ-լահաղա իթմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ պու սօնսուգ վէ պէյհուտէ միւտարէպէեէ խի-թամ վէրմէք իւղրէ , պարօնէ , գուվվէթլի պիր տարպէ իլէ Պասթիէնին գըլըճընը եիրմի ատըմ գատար ուղաղա ֆըր-լաթաը , վէ քէնտի գըլըճընը տա իհթիեար ասքէրին՝ կէօք-սիւնէ տաեաթըպ , մէրգուճու թէլէֆ իտէպիլիրէն , գըլը-ճըն ուճու անճագ կէօմլէեէ կիրմիչ օլտուղու հալտէ , սըր Վիլիամս՝ գան տէօքիւլմէքսիղին վուգու պուլան իչպու մու-զաֆֆէրիեէթտէն մէմուճ օլարագ , արգաեա չէքիլտի , վէ սիւահընըն ուճունու հավաեա գալտըրտը :

Արման , իչպու տէհչէթլի տագըգատա պիւթիւն վիճու-տիլլէ տիթրէեէրէք ,

— Գեաֆի տիր , էֆէնսիլէր , քեաֆի տիր , տէյի պա-ղըրտը :

Լաքին Պասթիէն՝ հիտտէթամիղ պիր սէօղ իրատ իտիպ , գըլըճընը եէրտէն ալմագ իսթէտի իսէ տէ , Մ . տը Գէրկաղ մանի օլարագ ,

— Իշ իշտէն կէչտի . տուէլլօեա թէքրար պաշլամաեա հաղգըն եօգ տուր : Խասմին սէնի թէլէֆ իտէպիլիրէքէն իթ-մէտի , տէտի :

Ոըր Վիլիամս խասմինէ եագլաչըպ ,

— Մօնսիէօ , սիւրաթը ինֆիւալըմա աֆվ իթմէք , վէ

պունա տէլիլ օլմագ իւզրէ էլինիդի պանա ուզաթմագ իսթէրմիսինիզ, տէտի .

Պասթիէն՝ պու սէօզլէրէ գարշը ճէվապըրէտտ վէրէմէեէ-ճէկինտէն, էլինի սըր Վիլիաման ուզաթմըքի, օ տա, Ինկիլիզէրէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւզիւնիւ թէպտիլ իթմէեէրէք .

— Շիմտի, էֆէնտիլէր, հարէքէթի վագըամըն իյզահաթընը վէրէեհիմ . Միւհթէրէմ խասմիմ իքի կիւն էվվէլ, նիզամէն լազըմ կէլէն մաազարէթինի պէեան իտիպ, պու իսէ, պէնիմ իչին քեաֆի օլմալը իքէն, պիր կիւն էվվէլ, մէնսուպ օլտուղում գիւպտէ, վաթանտաշլարըմ կիպի քիւլլէն ալէյ-հինտէ պուլունաուղում տուէլլօ հագգընտա նէ էֆքիւարտա օլտուղում սիւալ իտիլտիկինտէ, միւքէմմէլէն ճէթթիսկն օլան պիր քիմնէ՝ տուէլլօտան գաշընմամալը տըր տէյի իտտաա իթմիշ, վէ պունուն իլք նիւմունէսինի պիզզաթ իրահէ իտէպիլիքսէմ, մէմնուն օլաճաղըմը պէեան իյլէմիշ իտիմ . Իմտի, պու իտտաամ մուճիպինճէ, տուէլլօ իթմէքլիկիմ իգթիզա իթտիկի հալտէ, Մ . Պասթիէնին պու խուսուստա իրահէ իթտիկի ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթտիմ, տէտի .

Պասթիէն . - (խըրսը հէնուզ թէմամիյլէ թէսկին օլմամըշ օլմագլա պէրապէր, սիմաշընտա, իսթիգամէթինի միւպէյեին օլարագ էսէրը թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ .) Հարէքէթինիզ բէք տօղրու տուր . անճագ սիլահընը թէրք իտէն պիր քիմնէ պուլմանըզ իչին, հէր հալտէ պէնիմ կիպի պիր իհթիեարա գարշը չըգմըշսընըզ . . . պու իսէ մուճիպի մահ-ճուպիեէթ տիր . . .

Պասթիէն, իշպու իֆատէտէն սօնրա իքինճի տէֆա էլինի սըր Վիլիաման ուզաթմըքի . օ տա, մուախսարէն Մ . տը Բէրկազա եագլաշարագ ,

— Մօնսիէօ գօնթ, զալիպա պէն՝ հէր թարաֆտա արամագտա օլտուղունուզ պիր գարընտաշընըզա թէմամիյլէ պէնգէեօրում, տէտի .

— էվվէթ, շու գատար քի գարընտաշըմ Սնտրէանըն սաշարը սարը իտի .

— Պէնիմ սաչլարըմ սիեան տըր . պէլքի լաեղդըլա պօ-
եալը օլմագըլա պու տէրէճէ գարարմըչ տըր . պունունլա պէ-
րապէր էկէր էլան հագգըմտա շիւպհէնիզ վար իսէ, պու կիւն-
լէրտէ պիր կիւն էօյէ թաամը իթմէք իւզրէ էվիմէ կէլիրսէ-
նիզ, զիւրրիեթիմէ միւթէալլիզ էվրագը սիզէ կէօսթէրիրիմ .
Արման . - Մօնսիէօ . . . տէտի , ֆագաթ իֆատէսինի իք-

մալ իթմէզտէն , պիր թարզը մահրէմանէ իլէ , սըր Վիլիամս ,
Արման իլէ Պասթիէնէ վէ շահիտէրէ խիթապ իտէրէք ,

— էֆէնտիլէր , շիւպհէսիզ ճիւմլէնիզտէ , հիչ տէյիլ
իսէ , միւտտէթի հաւաթընըզտա պիր տէֆա աչըգ օլմուչսու-
նուզ տուր : Պու սապահ սիզին իլէ պուլուչմագըլըզմըն մահ-
զուզիեթի՝ տիւն ագչամ մաշուգէմի կէօրմէքտէն պէնի
մահրում իթաիկինտէն , զայպ իթտիկիմ վագթըն եէրինի
պիրան էվլէլիքմալ իթմէք իսթէրիմ : - Մաշուգէմ , պիր օր-
ման սինօրունտա , պիր չօգ աղաճլար իչինտէ վագը կիզլի պիր
իւանտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ , օրաեա քիմսէ կիրէմէզ .
քէնտիսինի՝ ճանվէրլէրէ մախսուս գըսգանճըզլա մուհաֆազա
իթմէքտէիմ . . . հէր նէ իսէ էֆէնտիլէր , սիզտէն այրըլմա-
եա մէճպուրում , տէտի , վէ պատէհու Արմանա պագարագ ,

— Մօնսիէօ գօնթ , պէնտէնիզ Բարիսէ ալտէթ իթմէեթ-
ճէկիմտէն , վէ պինապէրին արապամա միւհթաճ օլտուղում-
տան , տօսթլարըմը պէրապէրինիզճէ կէօթիւրմէեթ հիմմէթ
իտէրսէնիզ , զիւրաւտէսիլլէ մէմնուն օլուրում , տէյի իլալէթէն
պէեան իյլէտի :

Արման , թէքլիֆի մէզքիւրէ մուվաֆագաթ իթմէքլէ ,
ճիւմլէսի օրմանտան չըգտըլար : Սըր Վիլիամս քէնտի արապա-
սընա բաքիպ օլուրքէն ,

— Մօնսիէօ գօնթ , ինսանըն մէրքէզի սաատէթի՝ սէվ-
տիկի գատընըն խանէսի տիր տէյիլ մի , տէտի :

Արման , ժաննը խաթըրլաեարագ ,

— Պէլքի , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Պէնճէ պիր աւտէմին սէվկիւլիւ պիր նիչանլըսը օլուր
իսէ , անը հէր քէստէն կիզլէմէլի տիր :

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընտա իսթիհզաքեարի պիր
թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլիպ, զանն իտէրսինքի, վիգօնթ
Ռնտրէանըն շէյթանի բուհու թէքրար զահիր օլմագտա իտի:

Արման, եէնիտէն պիր չօգ շիւպհէլէրէ զահիպ օլարագ
սարսըլտը, վէ սըր Վիլիամս:

— Էկէր սէկտիկինիգ պիր գատըն վար իսէ, անը լաեր-
գըլա մուհաֆազա իթմէնիգի իսթար իտէրիմ, տէեիպ,
արապասընն աթընա շիտտէթլի պիր գամչը վուրմագլա օ-
րատան մուֆարագաթ իթտի. պու քէրրէ Արմանըն լէհճէսի,
էօլիւ կիպի սօլուպ, իքինճի տէֆա ժաննը խաթըրլաեարագ-
հագըգաթէն գօրգմանա պաշլատը, վէ, սըր Վիլիամսըն սէսի՝
մէէլուն Ռնտրէանըն իսթիհզաքեարի սէտասընա պէնգէտի-
կինտէն, մէէլունը մէրգումըն ճէհէննէմէ լաերգ գահգա-
հալը կիւլիւշիւ, ճէնագէ ալայլարընտա չալընան չան կի-
պի, Մ. տը Գէրկազըն թա գալպկեահընա գատար թէէսսիր
իթտի:

.....

Սըր Վիլիամս, ըաքիպ օլտուղու արապանըն հայվանընը
գամչըրաեարագ, խայլի ճատտէլէրտէն, ատի եօլլարտան,
վէ քէօլիւքլէր իչինտէն կէչաիքտէն սօնրա, նիհաեթթ տէ-
րունինտէ ճէսիմ՝ աղտճլար տիքիլմիշ օլան վէ էթրաֆը տի-
վարլար իլէ իհաթա օլունմուշ պուլունան պիր պաղչէ բար-
մագլըղընըն էօնիւնաէ տուրտու:

Պու պաղչէնին արգալարընտա կէօրիւլէն քիւլիւք պիր
պինա՝ իքի կիւն էվվէլ Գօլարըն Սըրիգի կէօթիւրիւպ, Ֆիրար
նամ գարըեա թէսլիմ իթմիշ օլտուղու մահէլլ օլուպ, շու
գատար քի Գօլար պիր եան գաբուտան կիրմիշ օլտուղու հալ-
աէ, սըր Վիլիամսըն արապասը՝ իքի գանատը աչըլմիշ օլան
պիւեիւք գաբուտան իչէրի կիրտի, վէ կէչաիկի պաղչէնին
գումլու եօլու իւղէրինտէ քէնտինտէն էվվէլ կէլմիշ օլան տի-
կէր պիր արապանըն իգինի միւշահէտէ իտէրէք, մահղու
զիյեթթլէ,

— Հէլէ շիւքիւր , պու իշ տէ կէօրիւլտիւ , Ժանն պէնիմ տիր , տէտի :

Արապա՝ խանէնին նէրտիվէնլի գաբուսու էօնիւնտէ տու-
րուպ , սըր Վիլիամս՝ նէրտիվէնին եօգարքի գատէմէսինտէ
քէյֆլի սուրէթտէ պուլունան Գօլարը կէօրտիւ :

Պարօնէ եուլարը էլինտէն պրագաղգտան սօնրա , Գօլա-
րա խիթապէն ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Գօլար . - Գուշունուզ ուեուեօր :

— Պո՞ւրատա մը :

— Էվվէթ :

— Ույգու կէթիրիճի իլաճը սաաթ գաչտա՞ պար :

— Ագչամըն սաաթ օնունտա :

Սըր Վիլիամս սաաթընա պագարագ ,

— Շիմտի սապահըն սաաթ սէքիզի տիր . իմտի տահա
իքի սաաթ ուեուեաճագ վագթը վար տըր , տէտի :

Պէօյլէճէ պարօնէ , Գօլար արգասընտան կիթտիկի հալտէ ,
քիւշիւք պիր սէյֆիեէ գապիլինտէն օլան պինանըն նէրտի-
վէնինտէն աճէլէթէն չըզըպ , սալօնտան կէչտիքտէն սօնրա ,
մատմաղէլ տը Պալտէրին տէրունինտէ ուեանարղընը , վէ
էօյլէ պիր մահէլտէ պուլունմասընտան տօլաեը իզհարը թէաճ-
ճիւպ իթտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ եաթագ օտասընա կիրտի :

Սըր Վիլիամս իչէրի կիրտիկինտէ , կէնճ գըզ՝ էլան գա-
նարէ իւզէրինտէ եալանմըշ օլարագ եաթմագտա իտի , Պա-
րօնէ , մէզպուրէնին գարչըսընտա հայրէթլէ տուրուպ , թէ-
ճէսսիւստէն սօնրա ,

— Հագըզէթէն պու գըզ՝ բէք կիւզէլ տիր , Քէնտիսինի
ասլա կէօրմէմիշ իտիմ : Արմանը , զաեթթլէ տուլղու սահիպի
օլմասընտան տօլաեը թէպրիք իտէրիմ , տէտի :

Մուախսարէն պիրտէն պիրէ գաչլարընը չաթարագ վէ
Գօլարա պագարագ ,

— Աճապա . . . շու եա պու կէօնա իզվա իլէ . . . զիհին
պուլա՞նմատը մը , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր, վագատա պու գըզ բէք կիւզէլ տիր, լաքին ըէն-
կի զիեատէսլյէ սօլսուգ տուր... պէն ըէնկիւիէրի սէվէրիս,
տէյի Գօլար ճէվապ վէրտի:

— Միւսթէրիհ օլ, սանա ափվ իտէր իտիմ: Պէն պիր թա-
գըմպաթըլ զիւիւմէր սահիպի տէյիլիմ... Նասըլքի միւսթէ-
վէֆա միւսթէրէմ բէտէրիմտէ էօյլէ օլմատըղընը պէեան իտէր
իմիշ... հէր նէ իսէ, իհթիեար գարըեը նէ՞ եաբտըն...

— Անը սատէճէ եաթաղընա եաթըրտըմ, վէ սապըզ մու-
գապէլաթ մուհարըրիինիզին քեաթիպի թարաֆընտան մատ-
մազէլին էլ եաղըսընա թաղլիտ իտիլէրէք թահըրի գըլընան
մէքթուպը մալիւմիւ քէնտի եանընա վաղ իթտիմ:

— Բէք էյի:

— Սըրիգէ կէլինճէ, զալիպա Ֆիբար խաթուն իլէ ուզլա-
չամսեօրլար: Սըրիզ աղլաեօր, վէ օ ճատը գարը տա թապի-
եաթը վէճհլէ գըզըն հագգընտա սուի հարէքէթտէ պուլու-
նուեօր:

— Իշթէ օ պէնիմ իշիմէ կէլմէզ, վէ էկէր հագըգէթի
հալ պու եօլտա իսէ, պու պապտէ գապահաթ սէնին տիր:

— Պէն նէ՞ եաբաեըմ. սիզ պէնտէն էմիյիէթլի պիր գարը
իսթէտինիզ. պէն տէ, էլիմին ալթընտա օլան վէ Նիգօլօնու
մէթրէսի պուլունան պու գարըեը իշիմիզէ գուլլանմաեը թէք-
լիֆ իթտիմ: Թապիեաթընըն ֆէնա օլտուղունու պիլմէեօրտում:

Սըր վիլիամս ճէվապ վէրմէտի, եախօտ տահա տօղրու-
սու քէնտի միւլահազաթընա օլ տէրէճէ տալմըլ իտի քի, Գօ-
լարըն իֆատաթընը իշիթմէտի, վէ ուեուրքէն թէճէսսիւս իթ-
մէքտէ օլտուղու կէնճ գըզըն գարչըսընտա գօլլարընը գա-
վուչտուրարագ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Գօլարը ունութ-
մուշ օլտուղու զանն օլունմագտա իտի: Նիհաեէթ ճէվապա
աղաղէ,

— Հայտէ տէֆ օլ, վէ Ֆիբար խաթունու պուլուպ, Սը-
միզի՝ պէնի գապուլ իթմէկէ հաղըրլամասընը իթար էթ,
տէտի:

Գօլար, սըր վիլիամսը, տէրին պիր ուլգուեա տալմըլ օ:

լան մատմագէլ ժանն տը Պալտէրին գարշըսընտա պրագտըգ-տան սօնրա , քէնտիսի տիշարը չըգտը :

Պարօնէ՝ մասանըն գարշըսընտա օթուրուպ , ժաննըն ու-եանտըլը ղէման պուլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմիւղ մու-ֆասսալ մէքթուպու եազտը : Մէրգում , մէքթուպու եազ-մաեը պիթիրինճէ , տօտագլարընտա աճը վէ տէհչէթլի պիր կիւլիւմնէմէ հասըլ օլարագ , քէնտի քէնտիեհ շու սէօղլէրի սէօղլէտի :

— Ահ սէվկիւլիւ գարընտաշըմ , աղիզիւմ Արման , ֆիք-րիմտէ հասըլ օլան աղիւմ պիր թասավվուր մուճիպինճէ , Գէր-մարուէնին միւեօնլարընտան պաշգա , կիւզէլ պիր ինթիգամ տախի ալաճաղըմ : Սէն պէնի խըրսըղ մագամընտա գօվտուն , գատընլար իչինտէ եալընըղ Մարթաեը սէվմիշ օլտուղում հալտէ , անը էլիմտէն ղասպ իթտին , վէ պէնի մէէլուն Անտ-րէա թէսմիեհ էլլէտին : մէսուտ վէ պախթիեար օլմաեը տա իւմիտ իտիեօրսուն , տէյի՛՛ մի :

« Լաքին կէլ պագ քի , հիւսնի ճէմալիլէ տարպէի գալ-պիեհնիղէ սէպէպ օլմուշ օլան պու կէնճ գըղ , ուեուլմուշ օ-լարագ վէ գըմըլտանմաեարագ , շու տագըգատա պէնիմ եէ-տը իգթիտարըմտա պուլունուեօր : Պէնիմ եէրիմտէ պիր տի-կէրի օլմուշ օլսա իտի , վահչիեանէ սուրէթտէ ախըր ինթի-գամա թէչէպպիւս իտէր իտի , ֆաղաթ պէն նագիքեանէ վէ ղալիմանէ տալրանաճաղըմ :

« Պանա լաղըմ օլան՝ ժաննըն ճիսմի տէյիլ , գալպի տիր : Պունտան էվվէլ օ գըղ սիդի սէվմէեհ պաչլաեօրտու . չիմտի պէնի սէվմէճէք տիր :

« Տիւնքի կիւն անըն նագարընտա սէն , գօնթ Արման տը Գէրկազ իսմիլէ , ֆաղիլ վէ գէնկին պիր քիմնէ իտին , հալ պու քի պու կիւն , էֆէնտիսինին էլպիսէսի վէ իսմիլէ քէն-տիսինի կիղլէեհէն հայլազ վէ հաշարի պիր քիմնէ տէյի թա-նըլաճագտըն , վէ շաեհթէի թահգիր օլաճագտըն : »

Պու տրա տըր վիլիւմանըն թէպէսսիւմիւ գահգահալը պիր կիւլիւշէ թահվիլ օլարագ ,

— Մօնսիէօ գօնթ, շու արալըգ ֆիքրիմոէ կիւզէլ պիր թասավվուր հասըլ օլտու. պու թասավվուրա սիզին տէ ինանմանըզը ըէճա իտէրիմ, Պունտան պէօյլէ գօնթ տը Գէրկազ սիզ տէյիսինիզ, պէն իմ, էրմին իլէ էվլէնէճէերիմ, վէ Գէրմարուէնին ալթունլարընա միւթէսարըրֆ օլաճաղըմ կիւն, «Ա'րման, Ա'րման, սէնին զաեէթլէ սէվկիւլիւ ժաննըն պէնիմ մէթըէսիմ օլմուշ տուր, վէ սէնի պիր ուշադ եէրինտէ թուլթօմուշ տուր» տէյի նիտա իտէճէերիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս, սիմասընտա շէյթանի պիր մէսէրրէթ էսէրի միւշահէտէ օլունտուղու հալտէ, շիտտէթլէ չանը չէքտիկինտէն, ժաննըն խըզմէթի իչին թախսիա գըլընմըշ օլան Մարիէթնամ պէսլէմէ գըզ կէլմէքլէ, սըր Վիլիամս՝ մէրդումէեէ խիթապէն),

— Տիկէրլէրինէ սէօյլէ, եօգարը չըգսընլար, տէտի:

Մարիէթ՝ տիշարը չըգտը, վէ աղ սօնրա տիկէր պիր խըզմէթճի գատըն, էրքէք պիր խըզմէթճի վէ սէյիս իլէ պէրապէր կէտիկինտէ, պարօնէ՝ պունլարա խիթապ իտէրէք,

— Էկէր պէնի, գօնթ Արման տը Գէրկազ տէյի թանըմըշ օլուրսանըզ, վէ օլ վէճհլէ տէ եէնի մատամընըզա իգար իտէրսէնիզ, հէր պիրինիզէ պիր այ իչին եիւզէր լուի թունու իւճըթ վիրէճէերիմ. եօգսա քեաֆֆէնիզի տէ պուրատան գօվարըմ, տէտի:

Պատէհու սըր Վիլիամս՝ խըզմէթքեարլարը սավըպ, քէնտիսի տէ ժաննըն էլան ուեումագտա օլտուղու օտատան տիշարը չըգարքէն, ֆիքրինտէն,

— Շիմոի տէ Սըրիզէ իճապ իտէն տէրսի վէրէերիմ. էկէր ժանն քէնտի խըզմէթքեարլարընա ինանմազսա, շիւպհէսիզ չօճուգլուղու զէմանընտան պէրու մուհիպպէսի օլմուշ օլան չիչէքճի գըզա ինանաճագ տըր, տէտի:

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս սէյֆիեէտէն չըգըպ, պաղչէնին պիր ուճունտա վագը քիւշիւք էվէ տօղրու իլէրլէտի. փապթ անտէն էվվէլ պիզ օրաեա կիտիպ, Սըրիզի թէրըար պուլալըմ:

30

Ֆիրար նամ գատընըն Սըրիզի կիրտիրմիչ օլտուղու քիւ-
չիւք էվին ալթ գաթտա պուլունան սալասընտա պիչարէ գըզ-
ճըղաղըն պահըլըպ եէրէ սէրիլտիկինի եաղմըչ իաթ'ք: Մէզ-
պուրէնին ագլը պաշընա կէլտիկի զէման, Ֆիրար քէնտիսինի
էվին պիրինճի գաթընա կէօթիւրիւպ, օրատա եալընըզ պը-
րադմըչ օլտուղունտան, պուլունտուղու օտանըն թէքմիլ էչ-
եասընա կէօզ կէզտիրտի, վէ տէրունինտէ պուլունտուղու
մէզքիւր օտատա, Ֆիրարը վէ անըն պէեանաթը մէքրուհէսի-
նի խաթըրլաեըպ, իւք հարէքէթի վէ միւլահաղասը՝ գաբու-
եա տօղրու Կօշմագտան իպարէթ օլտու իսէ տէ, գաբու
գաբալը իտուկինաէն, զէվալը գըզճըղաղ՝ պիր հալը եէյիս-
իչթիմալ իլէ գաբուեու եէրինտէն չըգարմահա չալըչտը ֆա-
գաթ մուվաֆագ օլամատը, վէ վագը օլան ֆիղան ու ֆէրեա-
տընա գարչը ճէվապ վիրէն տէ պուլունմատը:

Օլ վագըթ Սըրիզ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեըպ, սաաթ-
լարլա պաշը էլլէրի տէրունինտէ օլարագ միւքէտտէր պիր
հալտէ տուրաու:

Էյլէն ըատաէլէրինտէ գաբու ալըլըպ, Ֆիրար իչէրի՝
կիրէրէք,

— Հայտէ, աղլաեաճագ եէրտէ թաամընըզ իտին, տէտի,
ֆագաթ Սըրիզ՝ պաշը իլէ ըէտտ ճէվապը վէրտիկինտէն, Ֆի-
րար գաբուեու գաբաեարագ, օրատան չէքիլտի:

Պու ճատը գարը պիր տէ ագչամ կէլտի: Պիչարէ Սըրիզ
ուեուճուչ օլտուղունտան, Ֆիրար քէնտիսինի ուեանտըրըպ,
պիր աղ չէյ եէմէսինի թէքրար թէքլիֆ իթտի իսէ տէ, Սը-
րիզ եինէ ըէտտ իտիպ, էլպիսէսինի չըգարմահարագ, վէ թա-

գաթ վէ տէրմանը տա գալմըջ օլմանարագ , տէրին պիր ույ-
գուեա տալտը :

Իրթէսի կիւն Սըրիզ՝ զիեատէսիյլէ հալը սիւքիւնէթ քէսպ
իտիպ , վէ իհթիեաճ տա քէնտիսինի թազեիգ իթմէկէ պաշ-
լամըջ օլտուղունտան , պիր աղ շէյ եէմէք իսթէտի իսէ տէ ,
պուլունտուղու օտաւտան չըգմագ իսթէմէտի :

Պունուն իւզէրինէ ճատը գարը , պիշարէեի թահգիր իլէ
պէրապէր ճէպր իսթիմալինէ գալպըշտը : Սըրիզ , եարտըմ
տիլէմէք իւզրէ ֆիզան ու ֆէրեատ իթտի իսէ տէ , քիմնէ
թարափընտան մուսվէնէթ պուլմատը : Ֆիքար , օ ագչամը
թէքրար մեղպուրէնին նէզտինէ կիթմէսինտէ , զազապնաք
պիր հալտէ օլարագ իչէրի կիրիպ , իսթիհզաքեարի սուրէթտէ ,
եագընտա սահիպի խանէնին մեղպուրէնէ վիզիթա վիրէճէ-
կինի պիլտիրտի :

Պու վէճհլէ իւչ կիւն կէչէրէք , իշպու միւտտէթ զարփըն-
տա Սըրիզ , ագլընճա ֆէնալըգ հիսս իթմէեէ պաշաեըպ , կէօզ-
լէրինտէն ագան եաշլար՝ մէյեուսիեթինէ տէլիլ իտի :

Նիհաեթթ իւչիւնճիւ կիւնիւն սասլահըսը , թագաթ վէ
տէրմանը գալմամըջ օլարագ , տիրսէկինի բէնչիրէեէ տաեա-
թըպ հապին հազին տուրմուշ օլտուղու հալտէ , գարունուն
սիւրկիւսիւնտէ պիր քիլիտ սէսի իշիտիպ , պէտպալսթ գըզ-
ճըղաղ սարսըլտը , վէ քէնտի ճէլատընը թէքրար կէօրէճէկի-
նի զանն իթմէքտէ իքէն , պու տէֆա պիր էրքէք իչէրի
կիրտի :

Պու առէմ սըր Վիլիամս օլուպ , Սըրիզ՝ ագլը պաշընտան
պիւթիւն պիւթիւն կիտէրէք , տէհչէթլէ բէֆը սէտա իթտի ,
վէ տիթրէտիկի վէ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու հալտէ , պու-
լունտուղու քիւչիւք օտանըն պիր քէօշէսինէ գօշտու :

Շու հալէ նէզարէն , պարօնէնին , էլինտէ պիր սիւահ օլա-
րագ իչէրի կիրմիշ օլտուղու զանն օլունապիլիր իսէ տէ , պի-
լաքիս սըր Վիլիամս սաքին վէ թէպէսիւմ իւզրէ օլուպ ,
գօրգուլաճագ պիր թավր ու հարէքէթտէ տէյիլ իտի : Պի-
նապէրին քէմալը նէզաքէթլէ մեղպուրէնի սէլամխարագ

— Մա'տմագէլ, թէեմին օլունուզ, պէն պիր նամուսլու ատէմիմ, տէտի :

Սըրիզ իսէ, օտանըն գարանլըզ պիր քէօլէսինտէ, գըմըլտանմանարագ տիվարա տաեանմըջ օլուզ, կէրչի իզհարը տէհչէթ իտէրէք տէյիլ իսէ տէ, նիհանէթ շիւպհէ վէ թէրէտտիւտ իչինտէ օլարագ, սըր վիլիամա պագմագտա իտի :

Մէրգուլմ իսէ, լաթիֆ պիր սէտա իլէ, վէ կէնճ գըզա թէէտտի իտէճէք սուրէթտէ ինթիրամբարանէ գարչըսընտա տուրարագ :

— Մատմագէլ, էկէր պէնի տինլէմէք իսթէրսէնիզ, սիզէ բէք չօգ տիեէճէկիմ վար տըր, տէյի պէնան իլլէտի :

Սըրիզ, տիւչար օլտուզու քէտէր ու էլէմի խաթըրլա-
հարագ :

— Էֆէնտիմ, հագգըմտա իճրա իտիլէն պունճա զուլմու թէէտտի, սիզին թարաֆընըզտան էմր օլունմամըջ տըր, տէյիլ մի, տէտի :

Սըր վիլիամ. - (սախթէ պիր հիտտէթլէ.) Վա', սիզէ ֆէնալըֆ մը իթտիլէր. քիմ ճէսարէթ իթտի սիզէ...

Սըրիզ. - (մէրգուլմուն սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Էֆէնտի, հիւքմիւնէ թապի օլտուզուլմ օ տէհչէթլի գարը պանա հէր կիւնա զուլմու իճրա իտիեօր... պէնի պուրաեա ճէպրէն կէթիրտիլէր... պանա տէտիլէր քի...

Սըր վիլիամ. - (թաթլը պիր սէտա իլէ.) Սիզէ սէյլէտիքլէրի հէք եալան տըր. վէ էկէր սիզի թահգիր, վէ պէտ մուամէլէ իտէն օլտու իսէ, անը թէէտտիպ իտէճէէիմ :

Սըրիզ. - (սալլաեարագ.) Էֆէնտիմ, նէրէտէ օլտուզումու պիլմէեէրէք, իւչ կիւնտէն պէրի տիրքի պուրատաեըմ, վէ սէվիլիւլիւլէրիմտէն, ահըպպամտան խապէրիմտէ եօգ տուր, Հաթթա...

Սըրիզ՝ թէրէտտիւտ կէօսթէրտիլինտէն, սըր վիլիամ՝ թէլէֆֆիւլիւնտէ վէ հարէքէթլէրինտէ տաիմա լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ պուլունարագ :

— Նիշանլընըզ Լէօն Բօլանտան տա խապէրինիզեօգ տուր,

տէյի՞լմի։ Լէօն՝ մուհապպէթինիզէ լաերդ նամուսլու պիր տէլիգանլը տըր․ իբրինիզի տէ մէսուտ գըլմագ իշին, գըզըմ, պէն սիզի ճիհէզլէեհէճէեհիմ, տէտի։

Սըրիզ․ - (աշիքեար պիր մէսէրրէթլէ․) Ա՛հ էֆէնտիմ, պիրիեօրտում... օ մէքրուհ գատընըն սէօյլէտիբլէրի տօղրու օլտուղունա ինանամաեօրտում...։

— Դըզըմ, օ գարը սիզէ նէ՞ սէօյլէեօրտու։

— Սիզին էմրինիզլէ պուրատա պուլունտուղումու, վէ սիզ գէնկին օլտուղունուզտան, վէ պէն տէ ֆագիր օլտուղումտան...։

Սըր Վիլիամս․ - (սախթէ պիր հիտտէթլէ․) Ա՛հ ալլա՛գ... պէ՞ն մի, գօնթ Արման տը Գէրկա՞ղ մը պէօյլէ պիր հարէթէթի մէքրուհէեհի իրթիքեապ իտէճէք տիր...։

Սըրիզ․ - (հէեհէճանը ազիմ իլէ․) Գօնթ տը Գէրկազ սի՞զ-միսինիզ։

— Էվվէթ գըզըմ պէնիմ․ իշթէ կէօրիւեօրսունուզ քի, պիրիպիրիմիզէ էճնէպի տէյիլիզ... պիրիբսինիզ քի Լէօնու Պասթիէն վասըթասըյլա թանըմըշըմտըր...։ Պասթիէն պիր ամէլէ օլուպ, չըգան բազար կիւնիւ սիզին իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմիշ, վէ պէնիմ օթէլիմի, քէնտի իգամէթկեահը մագամընտա սիզէ իրաեհ իյլէմիշ տիր։

— Էվվէթ, էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր։

— Պէնի տինլէյին, ֆագաթ խուսուսի իլէ պէնտէն գօրգմաեըն սէվկիւլիւ գըզըմ։ Շիւպհէսիզ սիզ կիւզէլ վէ ֆաղիլ պիր գըզսընըզ վէ սէվտիկինիզ քիմնէ՝ գըսգանըլմաեա լաերդ տըր...։ ֆագաթ պէն պիր պաշգասընը սէվէրիմ, վէ սիզին եալընըզ տօսթունուզ...։ բէտէրինիզ օլմագ իսթէրիմ։

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս՝ Սըրիզին էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալըպ, վէ օ տա պու սըրատա մուխայիֆէթ իթմէտիկի հալտէ, խայրխահանէ վէ միւէսսիր պիր թարգտա մէզպուրէեհէ պագարագ,

— Պիչարէ չօճո՛ւգ... պէն օլմասա իտիմ, սիզէ նէլէ՛ր եաբաճագլար իտի, տէտի։

Սըրբիզ՝ էլան թէհասիւր վէ հէեհճան իշինտէ օլարագ , քէնտիսինէ էվվէլճէ տէ գուրթարըճը մագամլնտա զահիր օլմուշ օլան , վէ հագգընտա ճալիպի թէվէճճիւհս պիր քիմնէ կիպի կէօրիւնմիւշ պուլունան պու ատէմէ պագմագտա իտի :

Սըր Վիլիամս սէօղիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Գը՛ղըմ , պաղչէպանըմլն տուլ զէվճէսի օլան Ֆիբար խաթուն՝ թէքմիլէն հագըգէթի սիղէ պէեան իթմէմիշ : Գօլար՝ կէրչի պէնիմ էմրիմ իլէ սիղի պուրաեա կէթիւրմիշ իսէ տէ , ըրզընըղա թասալլութ իտէեիմ ֆիքրիլէ տէյիւ տիր : Նիշանլընըղ Լէօնու վէ ժաննը գուրթարմագ իշին պուրաեա կէթիւրիւմէնիզ լաղըմ իտի :

Սըրբիզ . - (հայրէթլէ .) Ժա՞նն մը :

— Էվվէթ , օ ժանն տը Պալտէրի քի սէվէրիմ , վէ քէնտիսինի պանա զէվճէ գըլմագ իսթէրիմ . պիշարէ գըզճըղա՛ղ , ազ գալտը քի , օ տա սիղին կիպի է՛ն մէքրուհս ֆէնալըղա տիւշար օլաճագ իտի :

Ջիշէքճի գըղ՝ սըր Վիլիամսըն զարիպ սէօղլէրինի անլա . եամատըղը հալտէ ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , նէ՞ սէօլլէեօրսունուզ , ատէթա իւզէրիմէ տիվանէլիք կէլիեօր , տէտի :

— Տիգգաթլէ պէնի տինլէյինիզ գըղըմ . լաքին էվվէլ պէ էվվէլ սիղին հագգընըղտա պահս իտէլիմ . սօնրա ժաննըն իւզէրինէ տէ կէօրիւշիւրիւշ , զիրա իքինիզտէ հէման այնի ահվալէ տիւշար օլմուշսունուզ տուր : Սիզ , Լէօն Բօլան իսմինտէ նամուսլու պիր ամէլէ սէվէրսէնիզ , օ տա սիղի սէվէր . . . իքի այտան տա էվլէնէճէքսինիզ , տէյիւ՛ մի :

— Էվվէթ :

— Ֆագաթ պէտպաթ գըղըմ , սիղին պիր գըղգալընտաշընըղ վար տըրքի , սիզ նէ գատար ֆաղիլէթլէ մութթասըֆ իսէնիզ , օ տա օ նիսպէթլէ ախլէաղսըղ տըր : Պու գըղգարընտաշընըղ չօգտան պէրու ֆահշիեաթ ալէմինէ տա . խիլ օլմուշ օլուպ , ըրղ ու նամուս հիսսի՝ անըն գալպինտէն բէք չաբուգ զայիլ օլմուշ տուր :

«Իշթէ, Պագգարա իսմինտէ օլան պու գըզգարընտաշը-
նըղ՝ սայքի սօգաղա ալթունլար տէօքէպիլմէք իւզրէ, վէ
պուլունտուղու եիւքսէք մէվգի իճապընճա, քիմնէտէն ճէզա
կէօրէճէկի գօրգուսու օլմանարագ, գըզգարընտաշընըն նա-
մուսունու սաթմըշ տըր:

«Սիզին իչին շէտիտ պիր աշգ ու սէվտա իլէ սիւզան օլուպ,
գաթըլկեսահա չըգանա գատար մագսէտլէրինի թէադիպ իտէն
աշգ ու սէվտա էրպապընտան պուլունան, վէլհասըլ քեսաֆ-
ֆէյի ճինանէթլէրի իրթիքեսապ իտէպիլէն ատէմտէն պիրին-
ճի տէֆա սիզի գուրթարտըմ, ֆագաթ օ աաէմ, քէնտիսին-
տէն զայրի քիմնէնին օլմանաճաղընըզա տայիր եէմին իթմիշ,
վէ պու ուղուրտա պիր թագըմ հայտուտարա բարալար
թէէտիեէ իյլէմիշ տիր:

Սըրիզ. - (ազլը պաշընտան կիտէրէք.) Եա՛րապպի:

— Համտ օլտուն քի գըզըմ, պէն, Լէօնուն վէ սիզին իւզէ-
րինիզէ նէզարէթ իտիեօրտում. Լէօնու Բարիստէն ուզագ-
լաթտըմ, վէ սիզի տէ պուրատա ալըգօյտուղումտան, շիւպ-
հէսիզ Մ. աը Պօքրէօ սիզի արամագ իւզրէ պուրաեա կէլէմէ-
եէճէք տիր. Շիմտի հագըգէթի հալի անլատընը՞ղ մը:

— Եվվէթ, լաքին մօնսիէօ, պիզ սիզէ նէ՞ Եաբտըզ քի,
հագգըմըզտա պու տէրէճէ խայրիսահանէ հարէքէթտէ պու-
լունուեօրսունուզ:

— Գըզըմ, պէնիմ պիւեիւք պիր սէրվէթիմ վար տըր քի,
պու սէրվէթի մահգա էյիլիք իթմէք, վէ ֆէնալըզըն էօնիւ-
նիւ ալմագ իչին սարֆ իթմէքտէեիմ, վէ մանէթիմտէ պու-
լունան պազը մէմուրլարըմըն վասըթասըլյա հէր թարաֆտա
օլանը կէչէնի պիլիբիմ. - Իմտի սիզի թէհտիտ իտէն մուխա-
թարատան տա խապէրտար օլարագ, մուավէնէթինիզէ եէ-
թիշտիմ... Իշթէ հարէքէթի վագըմ պունտան իպարէթ
տիր:

Սըրիզ. - (սըր վիլիամսըն էլինի թուլթուպ էօքէրէք.)
Մօնսիէօ, զաթընըղ՝ բէք զիեատէ խայրիսահ պիր քիմնէսինիզ.
Իճապ իտէրսէ ուղրունուզա հաեաթըմը տա ֆէտա իտէճէեիմ:

Սըր Վիլիամս ճեվապ վերմէտի, ֆագաթ շէյթանի պիր
թէպէսսիւմլէ քէնտի քէնտիսէ,

— Հէր հալտէ պէն միւքէմմէլ պիր Արման տը Գէրկա-
զըմ, անըն ինսանիսէթքէրվէրանէ թապիրլէրինի պիլէ թագ-
լիտ իտէպիլիսորում, տէտի:

Պապէհու պարօնէ, Սըրիզին էլինի թուլթուպ,

— Շիմտի տէ գըզըմ, Ժանն հագգընտա կէօրիւշէլիմ,
տէտի:

— Տիմէք սիզ քէնտիսինի թանըօրսունուզ:

Սըր Վիլիամս, թէաթրօ օեունյարընտա պիրինճի աչըդ-
պազըդ րօլունու իճրա իտէն օեունճուլար կիպի, էլինի գալպի
իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Թանըմագ տա սէօզ միւ... քէնտիսինի սէվէրիմ...
տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն չու սէօզլէրի տէրմիսան իյ-
լէտի. - Ժանն տա, սիզին կիպի թէհլիքէլէրին էն ազիմինէ
կիրիթթար օլմուշ տուր: Սիզէ օլ պապտէ նագլ իտէճէկիմ
հիքեանէ զարիպ տիր... Թէխայեիւլ իտին պիր քէրրէ քի,
իսմիմի քէնտիսէ հասր իտէճէք գատար քիւսթալս պիր քիմսէ
զուհուր իթմիշ տիր... օ ատէմ Պասթիէն տիր:

— Պասթիէն մի. Պէլվիլտէ կէօրմիւշ օլտուղումուզ ա-
տէմ մի:

— Լվվէթ, թա քէնտիսի: Նէօ զանն իտէրսինիզ, պէտ-
պախթ գըզըմ, օ ատէմին միւնասիպ վագըլթտա օրաեա կէ-
լիպ, Լէօնա մուավէնէթտէ պուլունմասը՝ թէսատիւֆաթ գա-
պիլինտէն մի տիր: Խայր, հէր շէյ էվվէլճէ տիւշինիւմիւշ
վէ հիսապ օլունմուշ տուր: Նիշանլընըլ իլէ գավղաեա թու-
թուշմագ իսթէեէն իքի նէֆէր շիւպհէլի շախսլար՝ Պասթիէ-
նին շէրիքլէրի պուլունմուշար տըր:

Սըրիզ. - (Ֆէվգէլատէ հայրէթլէ.) Նէօ սէօլէեօրսունուզ:

— Հագըզէթի հալի սէօլէեօրում գըզըմ. Պասթիէն՝
բէք չօգ տէֆա Ժաննը թաագիպ իթտիքտէն սօնրա, օնա
տիլտատէ օլուպ, պազը ահըպպասըլա, մալիւմինիւզ օլան
քիւշիւք գօմէտիսեք թէրթիպ իթմիշ տիր: Պու սուրէթլէ

Լէօն վէ սիզ, քէնտիսինի սուփրանըզա տավէթ իյէմիշ, վէ մուսխարէն օրատան հարէքէթինիզտէ, քէնտիսի մատմազէլ տը Պալտէրի խանէսինէ գատար կէօթիւրմիւշ տիւր:

— Շիմտի անլամանա պաշլաեօրում:

— Հէնուզ հէր չէյի անլամանօրսունուզ սէվկիւլիւ գըզըմի Տուրուն հիքեանէմի իքմալ իտէեիմ:

Սըրիզ, գալպտէն նէշէթ իտէր պիր պէլաղէթի մախսուսէ իլէ սըրֆ հագըգէթի նագլ իտէն սատէտիլ վէ սաֆտէրուն քիմնէլէրին թավը ու հալինտէ պուլունան սըր Վիլիամանա պագմագտա օլտուլու հալտէ, մէրգում իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պասթիէն, ագիլ վէ գուրնազ պիր քիմնէ օլուպ, պէնիմ օտա խըզմէթքեարըմ օլմագլա հաիզ օլտուղու ճէսարէթ սահէսինտէ, կէօհա ժաննըն քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունուեօրմուշ կիպի էօհիւնմիւշ, վէ ասըլ քէնտի իսմիյլէ եիւզպաշըլըգ սըֆաթընը՝ ահըպպասընտան պուլունան իհթիեար պիր քիմնէեէ վէրիպ, քէնտիսի իսէ, պէնիմ իւնվանըմը վէ իսմիմի ալմըշ տըր:

«Իշթէ պու սախթէ եիւզպաշը, կէլիպ ժաննըն իգամէթ իթտիկի խանէտէ պիր օտա թուլթմուշ, վէ բէտէրինին աթիգ պիր տօսթու մագամլնտա, օ կէնճ գըզճըղաղըն օտասընա կիտիպ, պէնիմ իսմիմի ալմըշ օլան Պասթիէնտէն պահս իթմիշ, վէ աղ սօնրա օ պիէտէպ հէրիֆ՝ գօնթ աը Գէրկազ նամիյլէ ժաննըն տաիրէսինտէ գապուլ օլունմուշ տուր: Օլ վագըլթ ժանն՝ Պէլվիլտէ կէօրտիւկիւ ատէմի թանըմըշ, վէ կէնճ գըզլար՝ մահզա բօմանլաքտա կէօրիւլէն էֆքեար սահիպէրի օլմալարըլա, խըզմէթճիմ պուլունան Պասթիէնի պիւեիւք պիր ատէմ զանն իլէ, օնա կէօնիւլ վէրմիշ տիր:

Սըրիզ. - (հիտտէթլէնէրէք.) Նէ՞ տիեօրսունուզ, մատմազէլ տը Պալտէր պիր խըզմէթքեարա կէօնիւլ միւ վէրսին. խայր, խայր, պու օլանագ չէյ տէյիլ տիր:

— Ագիգէմ Սըրիզ, թէսատիւֆ, եախօտ տահա տօղրուսու մանէթիմտէ պուլունան մէմուրլար պու չէյլէրի պա-

նա պիտիբերանայր : Պունուն իւզերինէ մատմազէլ տը Պալտերի կէօրմէք իսթէտիմ, վէ քէնտիսինին շայեանը թէէսսիւֆ հիքեանէսինի պիտիկիմ կիպի, շախսըն տա, խապերի օլմագարզըն կէօրտիւմ : Պինապերին օ գըզը պէն տէ սէվտիմ :

Փագաթ նամուսքեարանէ, վէ իսմիմի քէնտինէ հասը իթմէք արզուսինտէ պուլունարագ սէվտիմ : Շու գատար քի ֆէնալըգ իլէրլէմիշ, եանի ժանն պիր պիէտէպի սէվմիշ օլտուղունտան, օ պիէտէպին մասքէսինի աշաղը ալմաղտան էվվէլ, անըն թէշէպպիւսինէ տէվամ իթմէք լազըմ օլմասըլլա, տիւն ագչամ, ժաննա պիր մէքթուպ եաղտըգտան սօնրա, ույգուսու էսնասընտա, իշպու պաղչէնին ուճունտա կէօրմէքտէ օլտուղունուզ քիւշիւք սէյֆիէեէ նագլ իթտիմ :

Սըրիզ. - (մէսէրրէթլէ.) Շիմաի օրատա՞մը տըր :

Սըր Վիլիամս. - (կէնճ գըզըն էլինտէն թութարագ.) կէլին կէօրէսինիզ :

Պու սուրէթլէ իքիսի պիրլիքտէ կիտէրլէրքէն, ալթ գաթտա պարօնէ, Ֆիրարա ըասթ կէլէրէք, թէրս չէհրէ իլէ մէրգումէեէ պագըպ,

— Զէվճինիզ նամուսու պիր ատէմ իտի. լաքին սիզին կիպի ֆէնա պիր գարը իլէ էօմրիւնիւ կէշիրմիշ օլտուղունա թէէսսիւֆ իտիսօրում : Պէն սիզէ, պու կէնճ գըզա նէզարէթ իթմէնիզի իսթար իթմիշ իտիմ, ֆագաթ մէմուրիսէթինիզի նէ՝ գատար սուի իսթիմալ իթմիշ օլտուղունուզու խապեր ալտըմ : իմոի, պուրատան տէֆ օլուն, սիզէ իհլիեաճըմ եօգ տուր, տէտի :

Սըրիզ, յըր Վիլիամսըն, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն բարմաղըլա օ ճասը գարըրեա գաբուեու կէօսթէրտիկինի կէօրտիւ իսէ տէ, պէլիսիզէ տիկէր պիր իշարէթ իթտիկինի կէօրմէտի քի, պու իշարէթի,

— Պու տա սէնին վազիֆէն տախիլինտէ տիր, եանի սըրֆ գօմէտիա տըր, տիմէք իտի :

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս, Սըրիզ իլէ պաղչէտէն կէշիպ մէգպուրէհի, ժաննըն էլան ուեուճադտա օլտուզու եաթազ օտասընա կիրտիրտի:

Զիչէքճի գւլ՝ շաշըրըպ, ժաննըն գարշըսընտա տիզ չէօ-քէրէք:

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՛ կիւզէլ շէյլէր, տէտի:

Սըր Վիլիամս. « Պու շէյլէր՝ հէք ժաննըն, եանի իլէրուտէ գօնթէս տը ֆէրկազ օլաճազ օլան մուհիպպէնիզին տիր:

« Շիմտի ազիզէմ Սըրիզ, պէնի տինլէեինիզ. ժանն ուեուեօր. ուեանտըղընտա, պէն կիթմիշ օլաճաղըմ. սէքիզ կիւն գատար զայպուպէթ իտէճէեիմ. — Սիզ սէյֆիեէտէ գալաճազ սընըզ, վէ ժաննըն պէսլէմէսի Մարիէթ, սիզի թէքրար կէօրէճէկի խուսուսընտա էվվէլճէ ժաննը հազըրլաեաճազ տըր, վէ սիզի՝ գըզգարընտաշընըզտան վէ ալլազ Պօքրէօտան գուրթարմագլըղըմ իչին պիր գաշ կիւնէ գատար կիզլէմէքլիկիմ իճապ իթտիկինտէն, պու միւտտէթ էսնասընտա ժանն իլէ պիրլիքտէ եաշաեաճազսընըզ. անըն գըզգարընտաշը, մուհիպպէսի վէ մահրէմի էսրարը օլաճազսընըզ:

— Բէք էյի մօնսիէօ գօնթ:

— Հէք կիւն քէնտիսինէ մէքթուպ եաղաճաղըմ: Շիւպհէսիզ մէքթուպլարըմը սիզէ օգուեաճազ տըր: Ասըլ գօնթ տը ֆէրկազ, եանի քէնտիսին սէվտիկի օ շախս՝ օ հայլազ Պասթիէն օլմասը խուսուսընտա քէնտիսինի գանտըրմաեա չալըշմանըն: Եաղաճազ մէքթուպլարըմ վէ վազըթ հէք շէյի թէրթիպ իտէրլէր:

Սըրիզ, հէեէճան իլէ սըր Վիլիամսա պաղարապ,

— Ա՛հ էֆէնտիմ, սիզի սէվմէսի իչին, եալընըզ սիզի կէօրմէսի քեաֆի տիր, տէտի:

— Ալլահա ըսմարլատըզ Սըրիզ. պուճտան զիեատէ պուրատա գալամամ. ժաննըն պէնի կէօրմէսինի իսթէմէմ:

— Պագաթ, էֆէնտիմ, Լէօնու թէքրար նէ՞ վազըթ կէօրէճէեիմ:

— Տօղրուսու պիւմէմ, լաքին իւմիտ իտին, վէ հագգըմ-
տա էմնիյիէթ իւզրէ պուլունուն, Եէմին իտէրիմքի, օն պէշ
կիւնէ գատար քէնտիսի իլէ էվլէնէճէքսինիզ:

Պէօյլէճէ սըր Վիլիամն, Սըրիզի, մէզքիւր վատ իլէ իւ-
միտվար պրագարագ, արապասընա ավտէթլէ, Եուլարը
թուլթմուշ օլան Դօլարա խիթապէն,

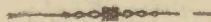
— Զանն իտէրիմքի, շու օեունու լաեըգըյլա օյնատըմ:
Արմանըն գարըսընը չալաճագ Եէրտէ իսմինի չալարմ. Մատէմ
քի ինթիգամըմ սըրասընտա տըր, շիմտի տէ Քէրմարուէնին
միլեօնլարըյլա մէշղուլ օլարմ, տէտի:

Դօլար. - (ազչէ թամաընա միւպթէլա օլանլարա մախսուս
պիր սէտա իլէ.) Միլեօնլարմը... պէնճէ էսասի մատտէ օ
տուր:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաերմ. իմտի, Պըրթանեըտա մատ-
մագէլ էրմին տը Պօքրէօ իլէ էվլէնէճէԵիմտէն, պու ագչամ
օրաեա կիտէճէԵիմ:

.....

Պու սուրէթլէ ալչագ Անտրէա հէր նօգթատա զալէպէ
չալմագտա օլուպ, շէօյլէքի Ֆէրնանը հապս իթտիրմիշ, Սը-
րիզ իլէ Ժաննը սէքուէսթրօ թահթընա ալտըրմըշ, Պագգա-
րաեը մէճնունէ կիպի թիմարխանէԵէ աթտըրմըշ, վէ գօնթ
Արման տը Քէրկազը՝ պունտան պէօյլէ միւթէվէֆա Մ. պա-
րօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին վարիսլէրինի պուլամագ հա-
լէ կէթիւրմիշ իտի:

31

Սըրիզ, Պագգարաննն ալչադճա եազրլմըչ օլան մէթու-
պունու ալըպ, Սէրբանթ սօդաղընա, վէ օրատան Գօլար վա-
որթասըյա մահուա խանէեէ կէօթիւրիւտիւկիւ կիւն, տօղ-
րամաճը Մ. Շաբօնուն տիւքքեանը դարուսունա կիտիպ, վէ
տէրհալ Լէօն Րօլան՝ կիւլիւմնէեէրէք մէզպուրէնին նէզտինէ
կէլիպ, էլինի թուլթարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն Սըրիզ, տէմիչ, վէ Սըրիզտէ,

— խայըրլը սապահլար օլսուն Լէօն, տէյի ճէվապ վէր-
միչ իտի:

Պատէհու արալարընտա չու եօլտա պիր միւքեալէմէ
վուգու պուլմուչ իտի:

Լէօն. — (Նիչանլըսընն էլինի սըգարագ.) Ազիզէմ Սըրիզ,
պու կիւն զիեատէսիլէ մահպունում:

— Սի՞ղ մի. քէտէրինի՞ղ մի վար տըր:

— Վագաա պիր ֆէլաքէթէ տիւչար օլմատըմ, անճագ
հէր կիւն սիզի պիր գաչ տագըգա օլսուն կէօրմէքլիկի ատէթ
իթմիչ օլտուղում հալտէ, եարըն պունա մուվաֆագ օլամա-
եաճաղըմը տիւչիւնէրէք թէհսսիւֆ իտիեօրում:

Սըրիզ. — (հէեէճան իլէ.) Նի՞չին պէնի կէօրէմէեէճէքսինիզ:

— Տիրէքթօրումուլը պիր թագըմ էչեաեը թէսլիմ վէ
եէրլէրինէ վազ իթմէք իւզրէ պէնի Մօնմօրանսիւէ կէօնտէրի-
եօր: Շէօյլէքի եէրլի եէրինէ վազ օլունաճագ էչեա՝ խայլի չօգ
օլտուղունտան, պիր կիւն ագչամա գատար օ ուղուրա չա-
լըչտըգտան պաչգա, իրթէսի սապահ տախի օ իչ իլէ մէշղուլ
օլմագլըղըմ լաղըմ կէլմէքտէ տիր:

— Սահիհէն սըգըլաճագ շէյ:

— Տիրէքթօրումուլա, պու իչէ պէնի կէօնտէրմէմէսինի
րէճա իթմէկի տիւչիւնտիւմ իսէ տէ, սէօյլէմէեէ ճէսարէթ

խտեմէտիմ, չիւնքի տիրէթօրլարըն էֆքեարընա գարչը կէլմէք ճայիզ տէյիլ տիր:

— Հագգընըզ վար տըր, Լէօն: Տիմէք եարըն տէյիլ օպիր կիւն ագչամը ավտէթ իտէճէքսինիզ:

— Էվվէթ:

— Օ հալտէ պիղէ կէլիրսինիզ. օ ագչամը պիրլեթտէ կէչիրիրիզ. պու սուրէթլէ զայպ իտիւն վագթըն եերինի իքմալ իյլերիզ:

Պատէհու Սըրիզ, կիւլիւմէեէրէք, վէ Լէօնուն էլինի սըգարագ, «տիմէք եարըն տէյիլ, օ պիր կիւն կէօրիւշէճէերիզ» տէյիպ, օրատան մուֆարագաթ իթմիշ իտի:

Ֆիլվագը իրթէսի կիւն Լէօն Ռօլան, Մօնմօրանսիեէ կիտիպ, ագչամը, կիճէերի վէ իրթէսի սապահը օրատա կէչիրտիքտէն սօնրա, եէվմի մէզքիւրտէ էօյլէն ըատտէլէրինտէ ավտէթլէ, տօղրուճա տօղրամաճը տիւքքեանընա կէլիպ, Սըրիզին նէզտինէ կիթմէք իւզրէ մուայեէն օլան վագթա սապըրսըզլըզլա պէքլէտի: Նիհանէթ սաաթ սէքիզ գարարլարընտա չիչէքճի գըզըն իգամէթ իթտիկի խանէնին ալթ գաթ նէրտիվէնլէրինտէն սիւրաթլէ չըզլա, հէր նէ գատար գաբու արալըզլարընտան հիչ պիր ըչըգ կէօրէմէտի իսէ տէ, եինէ գաբուեու չալտը:

Սըրիզ ճէվապ վէրմէտիկինտէն, Լէօն թէքրար գարունուն չանընը չէքտի, վէ այնի սիւքիւնէթ վագը օլտուղունտան, կէնճ գըզըն, պէլքի եագաճագ օտուն եախօտ մուճ կէթիրմէք իչին աշաղըրա էնմիշ օլտուղունու պիլմիւլահազա, նէրտիվէնին սօն գատէմէտի իւզէրինտէ պէքլէտի, վէ պիր սաաթ վագըթ կէչտիկի հալտէ, Սըրիզ էլան մէյտանա չըգմատըղընտան, Լէօն, սապըր թիւքէնէրէք, աշաղը էնիպ, գաբուճունուն օտաժը բէնչիրէսինտէն իչերիեէ պաչընը սօգարագ:

— Մատմազէլ Սըրիզ օտաժընտա տէյիլ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մատմազէլ Սըրիզ մի... վայ մօնսիէօ Լէօն, սի՞վ միսինիզ:

— Էվվէթ մատամ պէն իմ:

— Իքի կիւն տիւր քի մատմաղէլ Սըրիդի պէն տէ կէօրմէտիմ:

— Իքի կիւն միւ. նէ՞ տիեօրսունուզ վալիտէ:

— Սըրֆ հագըգէթի սէօլէեօրուժ մօնսիէօ Լէօն. տիւն ֆաննիեի, պիլիոսինիզա', մատամ Պագգարանըն պէսլէմէսինի կէօրտիմ:

Լէօն՝ Պագգարանըն՝ քէնտի գըզգարընտաշը իւզերինտէ հաիզ օլտուղու թէէսսիրի մուզիրրի պիլտիկի ճիհէթլէ, մէրգուժէնին իսմինի իշիթմէսինտէ, թէֆէքքիւրէ տալարագ,

— Էյ, տէտի:

— Ջանն իտէրիմքի, եա Պագգարաեա եախօտ վալիտէսինէ պիր ֆէնալըգ վագը օլմուշ տուր. եա պիրի եախօտ տիկերի աղըր սուրէթտէ խասթալանմըշ տըր. զաթէն պէսլէմէնին չէհրէսինտէ տէ աճիպ պիր հալ միւշահէտէ իթտիմ, վէ մատմաղէլ Սըրիդին մահզունէն տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւմ: Էվվէթի կիւնտէն պէրու իսէ քէնտիսինի թէքրար կէօրէմէտիմ:

Լէօն, պունտան զիեատէ տինլէմէեիպ, աճէլէթէն օրատան հարէքէթլէ, Մօնսէյ սօգաղընտա քեային Պագգարանըն օթէլինէ շիթապան օլտու իսէ տէ, օրատա տախի զարիպ պիր հալէ թէսատիւֆ իթտի: Շէօլէքի օթէլին բարմագլըը, բէնչիրէլէրի, գաբուլարը, վէլհասըլ հեր թարաֆը սըզը սըզըեա գաբալը օլուպ, բէք չօգ քէրրէ գաբու չանլարընը չալտը իսէ տէ, աչան օլմատը. Նիհանէթ, սօգաղըն պիր քէօշէսինտէ եաթմըշ օլան պիր համմալ, մէրգուժըն թէհի եէրտէ գաբու չալմասընտան օսանարագ, եաթտըղը մահէլլտէն գալգտը, վէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէեիպ,

— Օրատա քիմսէ հօգ տուր մօնսիէօ, տէտի:

— Աճա'իպ, քիմսէ եօ՞գ մու տուր:

— Խայր. օ օթէլտէ իգամէթ իտէն դատընը թանըրտըմ, վէ չօգ տէֆա խըզմէթլէրինտէ պուլունմուշ իտիմ:

— Էյ նէ՞ օլտու:

— Կիթտի :

— Կիթտի՞ մի :

— Էվվէթ , պու սապահ կիթտի : Վալիտէսի վէ ի՛րզմէթ-քեարլարը տա կիթտիլէր :

Լէօն . — (քէնտինտէն չըգարագ .) Ֆագաթ պու միւմքին տէյիլ տիր . նէ՞րէեէ կիթտի :

— Պիլմէմ :

Լէօն , ագլը պաշընտան կիտիպ , Պագգարանըն՝ գըղգարընտաշընը ֆահշիեաթ ալէմինէ սէվգ իթմէք իւզրէ մէգպուրէեի աշըրմըշ օլտուղունու զանն իթտի , վէ վահշի հայվանլար միսիլու ըէֆը սէտա իտիպ , պատէհու , նէ եաքտըղընը պիլմէեերէք , պէլքի վալիտէսինտէն , Սըրիզ հագգընտա մալիւմաթ ալապիլի իւմիտիյլէ , մաքինավարի սուրէթտէ Պուրպօն Վիլնէօվ սօգաղընա կիթտի , վէ վալիտէսինին իքի կիւնտէն պէրու Սըրիզի կէօրմէմիշ օլտուղունու թահգըզ իթմէսի իւզէրինէ , Լէօն թէքրար Ֆօպուր-աիւ-թանըլ սօգաղընտա քեային Սըրիզին խանէսինէ ավտէթ , ֆագաթ էլան մէգպուրէնին մէյտանա չըգմատըղընը անլամասըյա , մէնսուպ օլտուղու տօղրամաճը տիւքքեանընա աղիմէթլէ , հէնուգ եաթաղընա եաթմըշ օլան տիրէքթօրունա իշի պիլտիրիպ , նէ եօլտա հարէքէթ իթմէսինի մէրգումտան սիւալ իլէտի :

Տիրէքթօրու՝ քեամիլ վէ սօվուգ դանլը պիր ատէմ՝ օլմասըյա , Լէօնուն մէյեուսիեթինի թէսկին իլէ , նիշանլըսընըն պէսպէլլի գըղգարընտաշըյա պիրլիքտէ պիր քէօյէ կիթմիշ օլտուղունու թէէմին , անճագ իրթէսի սապահա գատար մէյտանա չըգմազսա , իֆատէի հալ զըմընտա մահէլլի բօլիս գօմիսէրլիկինէ կիթմէսինի , վէ պու սըրատա կէնճ գըղըն զայպ օլտուղունա շահատէթ իթմէք իւզրէ , քէնտինին տէ գօմիսէրլիկէ կէլէճէկինի պէեան իլէտի :

Լէօն Բօլան՝ էլպիտէսինի պիլէ սօհունմահարագ եաթըպ , օ կիճէեի էնտիշէ վէ իզթիրապ իլէ կէշիրտիքտէն՝ սօնրա , սապահլաեըն բէք էրքէն Ֆօպուր-տիւ-թանըլ սօգաղընա կիտիպ , էլան Սըրիզ հագգընտա խապէր ալընմամըշ օլտուղու-

նու թահգըդ իտերէք, օրատան տիրէք թօրունուն նէզտինէ մովասըլէթ իյլէտի:

Իքիսի պէրապէր գօմիսէրիկէ ազիմէթլէրինտէ, գօմիսէր՝ պունյարըն իֆատէսինի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Բարիստէ աշըրըլան կէնճ գըզլար՝ ալէլումում քէնտի ըիզալարըլա աշըրըլըլար. պունունլա պէրապէր քէյֆիեթ-թի Զապթիեթ նէզարէթինէ պիլտիրիրիմ: Սիզ իքի կիւնտէն թէքըրար կէլին, տէտի:

Իքի կիւն միւ. իքի կիւն Լէօն Բօլան իչին ատէթա իզ-թիրապ վէ էնտիչէտէն նաչի էօլիւմ տիմէք իտի: Պիչարէ, պաշընը հանկը թաշա վուրաճաղընը պիլմէտիկինտէն, պէլքի մատմազէլ տը Պալտէրին՝ Սըրիզ հոգգընտա մալիւմաթը օլտուղունու իւմիտ իտերէք, պիր տէ մէզպուրէնին նէզտինէ կիթմէեի տիւչիւնտիւ:

Թամ օլ վազըթ իտիքի, սըր Վիլիամս՝ Արման իլէ Պաս-թիէնտէն այրըլարագ, ժաննըն պուլունհուղու մահէլլէ միւ-թէվէճճիհէն եօլա չըգմըչ իտի:

Հէր նէ իսէ Լէօն քէմալը սիւրաթլէ, ժաննըն իգամէթ իթտիկի իսանէեթ մովասըլէթ իտիպ, ֆազաթ օրատա տիկէր պիր մէնզարէեի միւթէէսսիւֆէ գարչըսընա չըգտը: Շէյլէքի ժէրթրիւտիւն, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա օլտուղունու կէօրտիւ:

Պու սատըգ էմէքտար՝ իլք ագչամը պիր իսկէմէ իւզէ-րինտէ ույգուեա տալմըչ օլտուղու հալտէ, ուեանտըղընտա, քէնտիսինի գարեօլասընտա եաթմըչ օլարագ պուլտու, ֆա-գաթ ճէրէեան իտէն ահվալէ հիչ պիր մանէա վէրէմէտի: Միւթէագըպէն եաթաղընտան գալգըպ, ժաննըն գաբուսու-նու չալտը իսէ տէ, ճէվապ ալամատըղընտան, մէզպուրէնին ույգուտա օլտուղունու զանն իլէ, իչէրիեթ կիրտի: Հալպու-քի կէնճ գըզըն օտասը պօշ օլտուղու կիպի, եաթաղընըն տա պօղուլմամըչ օլմասընտան, տէրունինտէ քիմսէ եաթմամըչ օլտուղու անլաչըլըեօրտու: Հասըլը ժանն օրատան նապէտիտ օլմուչ օլուպ, մէզպուրէնին եազը եազաղը քիւչիւք պիր

մասա իւզէրինտէ աչըգ պիր մէքթուպ պուլունմագտա իտի ,
 Ժէրթրիւտ՝ իշպու մէքթուպու տիթրէեէրէք օգուտուգտան
 սօնրա , էլէրինի եէկտիկէրինէ դավուչտուրուպ ,

— Եա՛րապպի , տիմէք գըզըմ՝ զայպ վէ մահվ օլտու ,
 տէտի :

Ժանն թարաֆընտան իմկա իտիլմիշ օլուպ , եազըսը՝
 թագլիտ օլունմուշ օլմասըյլա պէրապէր , կէնճ գըզըն էլ
 եազըսընա թէմամիյլէ պէնզէմէքտէ պուլունան մէքթուպը
 մէգպուրըն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի :

«Սէվկիւլիւ Ժէրթրիւտիւմ ,

«Ուեանտըղըն զէման , քիւշիւք Ժաննընը եանընտա պուլ-
 մաեաճագըն , չիւնքի պէնօրատան կիթմիշ օլաճաղըմ : Ղայ-
 պուպէթիմին նէ գատար իմթիտատ իտէճէկինի թայեին վէ
 կիթտիկիմ մահէլի պէեան իտէմէմ :

«Անճագ նիշին կիթտիկիմի պիլի՛րմիսին : - Սէվմիշ օլտու-
 ղումու զանն իթտիկիմ , հալպու քի հագըգէթի հալտէ սէվ-
 մէտիկիմ Մ . գօնթ տը ֆէրկաղտան ֆիրար իթմէք , վէ սէվ-
 տիկիմ , ֆագաթ իսմինի պիլտիլէմէտիկիմ ատէմի թաագիպ
 իյլէմէք իշին կիտիեօրում :

«Իմտի , սէնի սէվմէքտէ օլան վէ մահզունէն սէնտէն այ-
 ըըլմագտա պուլունան Ժաննընա աֆվ էթ :

Իհթիեար էմէքտար պու զարիպ թէգքիրէեի օգուտու-
 ղունտա , պաշը տօլանըպ , աճապա ըիւհա՞մը կէօրիւեօր ,
 եօգտա ապլընա ճիննէթ մի կէլիեօր տէյի տիւշիւնմէեէ պաշ-
 լատը :

Հալպու ըի թէգքիրէնին եազըսը՝ Ժաննըն էլ եազըսը օ-
 լուպ , չու գատար ըի կէնճ գըզըն աչըրըլմիշ օլտուղու , վէ օ
 թէգքիրէնին քէնտի թարաֆընտան եազըլմամըշ պուլունտու-
 ղու նա՞ըլ ֆարգ իտիլէպիլիր իտի :

Ժէրթրիւտ , Ժաննըն հարէքէթի վազըապընը հալլ վէ
 ֆասլ իթմէկի աւլա խաթըրա կէթիրմէեիպ , եանի , տահա

պիր կիւն էվվել Մ. տը Բերկազ իշին տիղիւզերինտէ տուա-
եա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, մէզպուրէնին, մէրգուժու
սէվմէեիւ տէ պիր տիկերինի սէվմէքտէ օլտուղունուն գապիւ
վէ միւմքին օլուպ օլմատըղընը գաթան միւլահազա իթմէ-
եէրէք, եալընը ժաննըն կիթմիշ օլտուղունուն, վէ պէլքի
պունտան պէօյլէ մէզպուրէեի կէօրէմէեէկինի կէօզիւ էօ-
նիւնէ կէթիրիպ, պինապէրին օ գըղճըղազը, քէնտի էվլատը
մադամընտա սէվտիկի, վէ տիւնեատա յանտէն ղայրի պիր
սէվկիւլիւսիւ պուլունմատըղը ճիհէթլէ, հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլամագտա վէ սաչլարընը եօլմագտա իքէն, Լէօն Բօլան
ալթիւսթ պիր հալտէ իշերի կիրտի:

Պու տէլիգանըլ ժէրթրիւտիւն քէտէրինի կէօրմէսի իւ-
զէրինէ, պիր արա քէնտի քէտէրինի ունուտարագ,

— Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ օլտունուզ մատամ ժէրթրիւտ,
մատմազէլ ժանն նէրէտէ, տէտի:

Ժէրթրիւտ. — (աղլաեարագ.) կիթտի...

— Նէրէեէ, նէ՞ վագըթ վէ քիմին իլէ կիթտի:

— Պիմէմ...

Ժէրթրիւտ՝ պու ճէվապը վէրտիկի սըրատա, մասանըն
իւզէրինտէ պուլմուշ օլտուղու թէզքիրէեի Լէօնա իթա
իթտի:

Լէօն Բօլան՝ քէմալը հայրէթլէ մէզքիւր պիր գաչ սաթը-
րը օգուտուգտան սօնրա, հէման բէբէլէեէրէք,

— Պու շէյլէր ատէթա ագլըմա զիեան կէթիրէճէք տիր.
Սըրիզտէ կիթմիշ, տէտի:

— Սըրիգտէ մի կիթմիշ:

— Էվվէթ, օ տա գըղգարընտաչըյա կիթմիշ:

Պիչարէ տէլիգանըլ պու սէօլէրի սէօյլէրքէն, սէրխօչլար
կիպի օտանըն իշինտէ սալլանմագտա վէ պիր թարաֆտան օլ
պիր թարաֆա տէօնմէքտէ իտի:

Մէրգուժ, պալէատէքի սէօլէրի իքմալ իթմէքտէ ի-
քէն, նէրտիվէնտէն աճէլէ իլէ չըգմագտա օլան պազը աեագ
սէսլէրի իշիտիտի, վէ աչըգ պրագըլմըշ օլան գաբունուն

էշիկինտէ, Ժէրթրիւտ վէ Լէօն, պիր իհթիեար իլէ կէնճ պիր քիմնէ կէօրիւպ, իքիսի պիրլիքտէ ըէֆը սէտա իթտիլէր, Այնի վազըթտա, Ժէրթրիւտ, - Գօնթ տը Բէրկա՛ղ... տէտի, վէ Լէօն տա, Պելլիլտէքի ամէլէ՛... - տէյի իլավէ իտիպ, Վանտանթ տը Պուրկօնեք մէյխանէսինտէ քէնտիսինէ եարտըմ իթմիշ օլան շախսըն՝ գօնթ տը Բէրկաղ թէսմիեէ իտիլէն շախս օլտուղունու անլաեարադ, վէ մէրգումիլէ քէնտի ահպապը կիպի մուամէլէ իթմիշ իտուկիինի խաթըրլաեարադ, կէրի կէրի չէքիլտի:

Յիլվազգը պու կէլէնլէր՝ սըր Վիլիամսըն շահիտլէրլլէ պիրլիքտէ պրազմըշ օլտուղումուզ Արման վէ Պասթիէն օլուպ, սըր Վիլիամս՝ էսնաի մուֆարադաթընտա էօյլէ պիր իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիլմիւշ իտի քի, Մ. տը Բէրկաղ՝ մէրգումու, թէմամիլլէ Անտրէանեք զանն իթմիշ, վէ սէվտիկի վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ մուհաֆազասընը պարօնէնին քէնտիսինէ իսթար իթմիշ օլտուղու ժաննը խաթըրլամըշ իտի: Իմոի Արման, միւթէֆէքքիր հալտէ արապասընա ըաքիպ օլուպ, սիւրաթը ազիմէ իլէ հարէքէթ իթմէսինի արապածըեա իսթար իթտի, վէ իքի ինկիլիզ կէնճինի պուվարտա պրազըպ, թա գալպկեահընա գատար թէէսսիր իտէն մէգքիւր կիլիւշիւ ունուտամաեարադ, Պասթիէնէ խիթապէն,

— Գալպիմտէ ֆէնա պիր հիսս հասըլ օլուեօր: տօղըու Մէսլէյ սօգաղընա կիտէլիմ, տէտի, վէ Լէօնու մահզուն վէ Ժէրթրիւտիւ աղլաեարադ կէօրտիւկիլնտէ, պիր ֆէլաքէթ վազը օլմուշ օլտուղունու անլաեարադ,

— Ժա՛նն, ժանն նէ՛րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Լէօն, պու սիւալէ ճէվապ վէրմէեիպ, եալընըզ մահուտ թէգքիրէեի իթա իթտի, վէ Արման միւնտէրիճաթընը թէքրար պէ թէքրար օգուտուգտան սօնրա, եէրէ տիւշմէմէք իչին տիվարա տաեանըպ,

— Պու շէյլէր՝ հէք Անտրէանըն իշլէրի տիր, տէտի:

32

Պագագարա թարաֆընտան Ֆերնան Րօշէհէ եազըլմըշ օլան մէքթուպըն միւնտէրիճաթը սէպէպիյլէ ֆէվզէլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլտուգլարը հալտէ, քէնտիլէրինի թէրք իթմիշ օլտուղումուղ մատամ տը Պօբրէօ իլէ էրմինէ նագլը քէլամ իթմէրլիկին վագթ ու զէմանը կէլտի:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէ, Պօբրէօ՝ էրմինին եազտըղը մէքթուպու կէօեա Ֆերնանա կէօթիւրմէք, հալպուքի հագըգէթի հալտէ օ մէքթուպու Պագագարաեա թէսիմ իթմէք իւզըէ, կէնճ գըղ իլէ վալիտէսինի եալընըղ պրագարագ ալէլ աճէլէ տիշարը չըգտըգտան սօնրա, էրմին՝ սուրէթի շէտիտէ տէ կիրիֆթարը ֆէլաքէթ օլան, անճագ տէրեաի մէյեուսիւնէթէ տալմաեա պիլէ քէնտիլէրինտէ իգթիտար հիսս իթմէեիպ, հագըգէթի հալ հագըղնաա ֆիքրլիլէրինտէ էսէրը շիւպհէ գալմըշ կիպի կէօրիւնէն քիմնէլէրին թավը ու հալինտէ օլարագ, տալըն տալըն աեագ իւզէրինտէ տուրմուշ իտի:

Մատամ տը Պօբրէօ՝ էվլատընըն էօլմէքտէ օլտուղումու կէօրէն պիր վալիտէ կիպի էնտիշէ վէ իգթիրապ իլէ գըղընա պագմագտա օլուպ, էրմինին եէյիա ու քէտէրի օլ տէրէճէ ազիմ կէօրիւնիւեօրտու քի, մէզպուրէեի թէսէլլի իթմէք իւզըէ պիր քէլիմէ իրատընա, պիր ֆիղան ըէֆինէ, վէ պիր հարէքէթ իճրասընա պիլէ քէնտիեի միւգթէտիր պուլամաեօրտու:

Պիշարէ վալիտէ՝ ահէսթէ սուրէթտէ աեաղա գալգըպ, էլան պիլա հարէքէթ վէ կէօզլէրի եաշարմաեարագ տուրմուշ օլան գըղընա տօղրու իլէրլէեիպ, գուճագլատը, վէ սէսսիգճէ կէօքսիւնտէ սըգմասընտա, էրմին,

— Վալիտէճիեիմ, պոռնտան սօնրա պէն ասլա էվլէնմէ-
եէճէկիմտէն, պիր մանասթըրա կիրմէք իսթէրիմ, տէտի:

Ջէվալլը վալիտէնին ագլը պաշընտան կիտէրէք,

— Մանասթըրա՞մը... տիմէք մանասթըրա կիրմէք իս-
թէեօրսուն... օ հալտէ, պէնի... վալիտէնի թէրք իտէ-
ճէքսին, տէտի:

Էրմին. — Խայր, խայր, վալիտէճիեիմ, աֆվ էթ պանա...
ագլըմ պաշըմտա տէյիլ տիր... սէնի թէրք իթմէեէճէեիմ:

Օլ վազըթ էրմին, վալիտէսինին կէօքսիւնէ տաեանա-
րազ ուզուն միւտտէթ կէօղ եաշլարը տէօքտիւ: Օ գատըն-
ճըղազտա սիւքիւթլէ, ֆագաթ թէէսսիւրի ազիմլէ գըզընա
սարըլըպ, իքիսի պիրլիքտէ սաաթլարճա պու հալտէ գալ-
տըգտան վէ ահ ու էնինլէր իլէ հընչկըրտամալարտան սօն-
րա, նիհանէթ էրմին՝ ճէսուրանէ պաշընը եօգարը գալտը-
րըպ, վալիտէսինէ խիթապէն,

— Ջօգտան պէրի տիր քի, թէյգէնիղ մատամ տը Գէր-
մատէք պիզի կէօրմէքլիկի արզու իտիեօր: Կիթմէք իսթէր-
սէնիղ, պէն տէ մէմուռնէն կէլիրիմ, զիրա Բարիստէ գալմագ՝
ատէթա մէվթիմի մուճիպ օլաճագ տըր, տէտի:

Տիկէր պիր մահէլլէ ազիմէթ իթմէք՝ մէգպուրէնին քէ-
տէրինի պիր վազըթ իչին ունութտուրմագ, վէ մուվագգաթ
սուրէթտէ տէֆի զամ իթտիրմէք օլմասըյլա, մատամ տը
Պօբրէօ՝ գըզընըն թէքլիֆինի մէսէրրէթլէ գապուլ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ Սէրբանթ սօգաղընտաքի օտատա Սըրիղ
իլէ եալընըղճա պուլունուրքէն, պաղթէթէն սըր Վիլիամս
իւսթէ կէլիպ, Սըրիզի էլինտէն ալտըգտան պաշգա, քէնտի-
սիյլէ տէ մալիւմիւմիւզ օլան միւքեալէմէեի իթմիշ օլտուզու
ճիհէթլէ, մէրդում, թասալը վէ լէհճէսի պիր տէրէճէ սօ-
լուգ օլարագ, եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ խանէսինէ ալտէթ
իթտի. անճագ մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը օլ տէրէճէ
միւթէէսսիր հալտէ իտիլէր քի, անըն ալթիւսթիւկիւնէ տիգ-
գաթ իթմէտիլէր:

Մ. տը Պօբրէօ՝ Ֆէրնան Բօշէեի իյմա իտէրէք,

— Չարգընը՝ պալօնուն հէր թարափընտա արատըմ, ֆա-
զաթ կէօրէմէտիմ, Շիւպհէսիզ մատմազէլ Պազգարանըն
խանէսինէ կիթմիշ տիր, Լաքին եարըն հէր հալտէ նէզարէթտէ
կէօրէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ զէվճինի պիր թարաֆա կէօթիւ-
րէրէք :

— Մօնսիէօ, գըզըմ, օ տէլիգանլըեը քէմալը աշգ ու
մուհապպէթլէ սէվէր իտի. իմտի պունտան տօլաեը քէնտի-
սինէ պիր ֆէնալըգ օլապիլէճէկինտէն, հէր հալտէ տէֆի զամ
իթտիրմէք էլզէմ տիր, տէտի :

— Պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ, Լաքին պունուն իշին
նէ՝ եարմագ լազըմ տըր :

— Բարիստէն հարէքէթ իթմէլի տիր :

— Նէ՞րէեէ կիտէպիլիր :

— Քէնտիսինի՝ թէյզէմ մատամ Քէրմատէքին խանէսինէ
կէօթիւրէճէեիմ :

— Ժէնէ սէյֆիեէսինէ՞ մի :

— Էվզէթ :

— Թառավուրունուզ միւնասիպ տիր :

Մ. տը Պօբրէօ պու ճէվապը վէրիւքէն, պիր գաշ կիւն
գատար սէրպէսթ գալըպ, Սըրիզի արաեապիլէճէկինի վէ մէր-
գումէեի թէքրար կէօրէպիլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի.
Թէրէզ, իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Էկէր պիր իթիրազընըզ օլմազսա, եարըն սապահ կի-
տէպիլիրիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էվզէթ, պիր ան էվզէլ կիթմէնիզ տաիմա խայըրլը տըր :

Պինապէրին մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը՝ կիճէնին պիր
գըսմընը եօլճուլուզ հազըրլըղըյա կէշիրտիլէր :

Իրթէսի կիւն ալէսսապահ իքի բօսթա աթլարըյա պիր
բօսթա արապաը սիբարըշ օլունուպ, ալաֆրանկա սաաթ տօ-
գուզտա, Թէրէզ վէ գըզը՝ Պըրթանիտեա միւթէվէճճիհէն
Բարիստէն հարէքէթ իթտիլէր. Շէօյլէքի օ կիւնիւ. Ֆէրնան
Բօշէ՝ Էրմին թարափընտան քէնտիսինէ հազըլմըշ օլան վէ

սախթէ համալ գըեաֆէթինէ կիրէրէք Գօլար թարաֆընտան կէթիրիլէն մուզիրը մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, քէտէր վէ թէէսսիրիւնտէն նաչի եարը մէճնուն հալտէ, սէվ-կիւլիւսիրիւն խանէսինէ շիթապան օլտուղունտա, պէս-լէմէ, մէրգուսու եօլա գօյմասըլա եալան սէօյլէմիշ օլմա-եըպ, ֆիլվադը անա վէ գըզը Ժէնէ սէյֆիեէսինէ կիթմիշ իտիլէր:

Պու պինա՝ վադթիլլէ շաթօ եանի սիրահիլէրէ վէ զատէ-կեանա մախսուս իսթիհքեամլը գօնադ օլմասըլա հաիզ օլտուղու նամ ու շէօհրէթէ, Թէրէզ իլէ գըզընըն մուվասը-լէթ իթտիքլէրի զէման բէք տէ լաեըդ օլաճադ պիր մէր-թէպէտէ պուլունմաեըպ, եալընըզ պիր ճիհէթի գապիլի իս-քեան օլտուղու հալտէ, գուսուրու խարապա եիւզ թուլթ-մուշ իտի իսէ տէ, էթրաֆը զաեէթ կիւզէլ օլտուղու կիպի, բէնչիրէլէրի բիշկեահընտա տախի լաթիֆ պիր հալուզ պու-լունմադտա իտի:

Իշպու հալուզտա պիր սանտալ մէվճուտ օլմաղլէ, եազըն շաթօնուն խալզը արասըրա պու սանտալ իլէ թէֆէրրիւճ իտէրլէր իտի:

Հագըդէթէն պու պինա՝ խէնտէքլէրի, մըզկալլարը, էյ-րէթի քէօբրիւլէրի վէ իսթիհքեամ պէտէնլէրի իլէ օլթա տէհրին գալէլէրինտէն օլուպ, աթիգ սալալարընտա նիչէ սի-բահիլէր՝ մահմուզլարընըն սէսինի չըգարարադ կէզմիշլէր իտի: Պու գալէ՝ ուզուն միւտտէթլէ տէվամ իտէն մուհասէրէլէրէ մուգավէմէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, միրուրը զէման իլէ նիչէ էպնիեէ մահվ օլմուշ օլտուղու կիպի, տէօրտիւնճիւ Հանրի զէմանընտա վէ Լիկ մուհարէպէլէրի էնաաընտա, պու տա հիւճումլէ զապթ օլունտուգտան սօնրա եըգտըրըմըշ, օն իւչիւնճիւ Լուինին զէմանընտա թէքրար ինչա իտիլմիշ, վէ Ֆրօնտ մուհարէպէսի հէնկեամընտա միւհթէրէզ օլմուշ իտի: Մուախխալէն, եանի օն պէշինճի Լուի զէմանընտա Գէրմա-տէք խանէտանընըն պիր բէիսի, մէզքիւր խարապաեը էսկի հալինէ իֆրաղ իթմէք իւզլէ, օլանճա սէրվէթինի պու դ-

ղուրա ֆէտա իթմիշ, ֆագաթ քէնտիսի Պրըթանիա ասըլզա-տէկեանընտան պազըլարըյլա ագտը իթթիֆագ իտէրէք, հիւքիւմէթ ալէյհինտէ պազը հարաքեաթտա պուլունմա-սըյլա իտամ ճէզասընա տիւչար օլտուղու կիպի, պու խա-նէտանըն է'ն սօն ազասը օլան վէ հիւսար ասքէրինին պիր միւլազիմի պուլունան զաթ տա, 1823 տէ Իսրանիա մուհարէ-սինտէ թէլէֆ օլմուշ օլտուղունտան, ժէնէ շաթօսու պիր տա-խի քէնտիսի պուլամաեւպ, զանն իտէրսին քի, հէր կիւն էճէլ սաաթընըն չալմասընա պէքլէեէն իհթիեարլար միսիլլու, իսմի ճիսմիլլէ միւէպպէտէն եէր իլէ եէքսան օլմագ իչին, մէզքիւր միւլազիմին վալիտէսի վէ շէճաաթ ու ասալէթիլլէ մաարուֆ խանէտանըն է'ն սօն նէսիլ օլան մատամ պարօն տը Բէրմա-տէքին թէրքի հաեաթ իթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Շու գատար քի, պինաի մէզքիւր խարապա հալինտէ օլ-մասը, վէ հէր պիր ֆուրթունա էսմէսինտէ պիր բարչա թաշ տիւշմէսի իլէ պէրապէր, զանն իտէրսին քի թապիյեաթ՝ պու պինաեը պիր թագըմ կիւզէլլիքլէր իլէ թէգեին իթմիշ իտի: Շէյյլէքի ժէնէ շաթօսու, մէմուլ օլունտուղու վէճհլէ գաեա-լըգ իւզէրինտէ, վէ պահըը Օգիանօսուն տաիմա պիր սիեագ-տա իշիտիլէն տալլալարը եագընընտա ինչա իտիլմիշ օլմաեւպ, պիւլաքիս եէշիլլիք վէ չալըլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլան վէ օրման հալի քէսպ իթմիշ իքի ճիպալը միւթէսէլսիլէ արա-սընտա պուլունան կիւզէլ պիր տէրէնին օրթասընտա պինա իտիլմիշ իտի: Մէզքիւր տէրէ՝ եարըմ ֆարսախ գատար էնիշ իլէ տէնիլլէ գատար միւթէտ օլուպ, սահիլի տէրեա իսէ, հէր կէօնա թաշ վէ գաեալարտան խալի օլարագ ինճէ պիր գուլուգտան իպարէթ իտի:

Էքսէրիսի քէսթանէ աղաճը օլարագ, պազը պիւեիւք աղաճլար՝ ճէսիմ պիր պաղչէ յէրլինտէ շաթօնուն էթրաֆընը իհաթա իտիպ, տաիմա եէշիլ գալան, վէ գըշ մէվսիմինին շէտիա ըիւզկեարլարընա գարչը քէնտիլէրինի մուհաֆազա իտէն չաեըլար տախի, օ մահէլլէ պաշգա պիր լէթաֆէթ քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր: Պալէատէ զիքը իթտիկիմիգ

խէնտէքլէրէ կէլինճէ, պունլար տա, եարը գաբանմը, վէ պաղչէլէրէ թահվիլ օլմուշ օլմալարըյա, տէրունլէրինտէ նիչէ նիչէ մէյվէտար աղաճլար, խուսուսա պիր չօգ չալըլար թէօրէմիշ օլտուղունտան, իլք պահարտա պիւպիւլէր վէ սաիր պազը գուշլար թօբլանարագ էօթմէքտէ իտիլէր:

էսկի տիվարլարընտա ճէսիմ սարմաշըգլար թէօրէմիշ, վէ չաթլագ եէրլէրինի իլք պահարտա գըրլանկըճ գուշլարընըն եուվա իթթիխաղ իթմիշ օլտուղլարը պու սէֆիլ իգամէթկեահա, վէ տէրէնին օրթասընտա քիպին օլան, վէ եէշիլիքտէն մատա հիշ պիր թապեասը պուլունմաեան պու մահէլլէ պագըլտըղընտա, պունուն գահրամանլըգ ասըրլարընտա պիր գալէեէ նա՞սըլ թահվիլ օլմուշ, վէ հագըգի մուհասէրէլէրէ նա՞սըլ մուգավէմէթ իտէպիլմիշ իտուկի խաթըրա կէլմէք թապիի իտի:

Շիւպհէսիզ օլ վագըթ, ճիվար թէրէլէրտէ գուլէլէր, իսթիհքեամլար վէ չաթօեա գատար թէմտիտ օլուր սաիր ամէլիաթ մէվճուտ օլուպ, անլէր շիմտի եըգըլմըշ վէ մահվ օլմուշ օլտուղու միսիլլու, չաթօ եախօտ սէյֆիեէ օլան մէգքիւր պինանըն տա եալընըղ պիր ճիհէթի սաղլամ գալմըշ օլտուղունտան, պունտա սաքին օլան վէ հէման սէքսէն եաշընտա պուլունան մատամ պարօն տը Գէրմատէք, մալիք օլտուղու իւշ պին ֆրանգ իրատ իլէ տէպտէպէսինի մուհաֆագահա չալըյմուգտա իտի:

Լաքին, լիւթպէ վէ մէսնէտլէրինտէն տիւշէնլէրին իլթիճա իթտիքլէրի սէֆիլ իգամէթկեահալար իշին ճէնապը հագըըն մէրտմէթի ալի օլմասըյա, օ կիպի իգամէթկեահալարըն տիվար տէլիքլէրի սարմաշըգ տալլարըյա էօրթիւլիւր, վէ իլք պահար մէվսիմինտէ կիւնէշին զիեասը զահիր օլմաեա պաշլաաըղընտա, օ զիեաեը, էվվէլ պէ էվվէլ, գըշ մէվսիմինին մահզունիյեթպախշ շիտտէթինտէն տօլաեը քէնտիլէրինի թէսէլլի իթմէք իւզրէ, շէհիրլէրին թէզինաթընտան վէ էյլէնճէլէրինտէն մահրում օլանլարա իհասն իյլէմէք՝ ճէնապը հագըգըն պիր լութֆու սահըլըր:

Մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը էրմին, Ժէնէ սէյֆիեէսինէ մուվասըլէթլէրինտէ, յունվար այը խիթամէ եագըն օլուպ, հավասը սօվուգ օլան Պըրթանեը գըթասընտա իսէ, կիւզէլ հավալար անճագ ապրիլ իպթիտալարընտա պաշլամասըյլա պէրապէր, սէյֆիեէսին պուլունտուղու ճիվարտա գարլար թա՛ յունվար սօնլարընտա զայիլ օլմուշ, վէ գեկտեմբերտէ էսէն ըիւզկեարլար իլէ եաբրագլարը տէօքիւլմիւշ պուլունան աղաճ տալլարը իւզէրինտէքի գըրաղը տանէլէրի, օլտուգճա սըճագ պիր ըիւզկեար իլէ մահվ օլմահա եիւզ թուլթմուշ իտի: Զաթէն նէվպահարըն ըէհպէրի մագամընտա պուլունան պիր սիս՝ էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ օլտուղու միսիլլու, սարարմըշ վէ եէրէ եաթմըշ օլան չաեըրլար տա, իւշ այտան պէրու պուզպաղլամըշ օլտուգլարը հալտէ, նէվպահարըն իւք զիեալարըյլա պուզլարը չէօղիւլմէքտէ օլան վէ իշիտէնլէրի միւպհէմ իւմիտլէրէ զահիպ գըլարճասընա զարիպ պիր սէսլէ ճէրէեան իտէն չայլարըն աղընթըսը սաեէսինտէ թէտրիճէն տիրիլմէքտէ վէ պաշլարընը տօղրուլթմագտա իտիլէր:

Սէրչէ գուշարը՝ քէօյ քիլիսէսինին չան սէտասըյլա պիր սիեագտաքի նաղմէլէրինէ եինէ իպթիտար իտիպ, չիֆթճիլէր իսէ, էլլէրինտէ էօկէնտէրէ սաբը օլարագ, պէեազ վէ սարը ըէնկլի ինէքլէրի սիւրէքքէն, հէր մէմլէքէթտէ, սէօղլէրի միւլթէլիֆ, ֆագաթ մագամլարը այնի օլան չու եա պու քէօյլիւ թիւրքիսինի չաղըրմագտա, վէ հէր նէ գատար հէնուզ գուլիպլէրին օճագլարընտա վէ սէյֆիեէսին չըմինէլէրինտէ աթէշ եագըլմագտա իտի իսէ տէ, պունուն տիւմանը, չաթըլարըն զաեէթ եագընընտան կէչէճէք եէրտէ, թէմա-միլլէ մազի օլան վէ կիւնէշին զիեալարը հէր թարաֆընա եաեըլմըշ պուլունան ասիւմանէ տօղրու չըգմագտա իտի:

Թապիեաթտա նէվիմա կիզլի պիր մէսէրրէթ մէվճուտ օլուպ, ճէնապը Հագգըն, քէնտինտէն զայրի հիշ պիր միւքէմմիլ մատտէ օլմատըղընը ինսանլարըն խաթըրընա պրագմագ մագմէտիլլէ թէրթիպ պուեուրտուղու օլ մահզունիյ-եէթպախշ գըշ մէվսիմինին խիթամ պուլմասընտան տօլաեթ

զանն իտէրսին քի պինլէրճէ սէտալէրտէն միւրէքքէպ պիր մուսիգի հէյեթի իճրաի շէհրի ալին վէ մէսէրրէթ իլլէմէք-տէ իտի :

Ագշամ եագըն օլտուղու պիր սըրատա , մատամ տը Պօքրէօ իլէ գըզընըն ըաքիպ օլտուգլարը արապա՝ Ժէնէ սէյ-ֆիեէսինին կէօրիլէպիլմէքտէ օլտուղու պիր ճիհէթտէ զա-հիր օլտու :

Օլ հէնկեամաէ հուպուպ իտէն ըիւզկեար՝ տէնիզ օթլա-րընըն քէսկին գօգուսուլա գարըշըպ , իշպու ըիւզկեար՝ եօլուն քէնարընտա պուլունան պազը կիւզէլ ազաճլարըն ալ-թուն ըէնկինտէ սարը օլան եաբրագլարընը էյմէքտէ իտի :

Կիւնէշին զիեալարը՝ սէյֆիեէնին ճամարընը գըզըն աթէշէր կիպի բարլաթաըղը պիր զէմանտա , իքի գատընլա-րըն՝ արապասը սիւրաթլէ հօգուշտան էնիպ , սէյֆիեէնին գաբուսունտան կիւրիլթիւ իլէ իչէրի կիրտի :

Բէք չօգտան , պէլքի պիր աօըրտան պէրի իտի քի , պու աթիգ պինա , պէյլէ պիր իգպալէ նայիլ օլմամըշ , եանի սարը բանթալօն վէ գըրմըզը եէլէք կիեինմիշ օլան պիր սիւ-րիւճիւնիւն ըհհպէրլիկի իլէ օրաեա պիր բօսթա արապասը կիրմէմիշ իտի :

Արապանըն մուվասըլէթի սէսի իշիտիլտիկինտէ , հէման մատամալարը գատար միւսինն օլան իքի խըզմէթքեար , քէմալը թէհայեիւրլէ գօշտուլար : Պունլարտան պիրի՝ պէեազ սա-գալը , ուզուն պօյլու , վէ հէնուզ տինճ պիր էրքէք օլուպ , տիկէրի տէ , աշճըլըգ , վէքիլխարճըլըգ վէ գամարիէրալըգ վազիֆէլէրինի իճրա իտէն պիր գատըն իտի :

Մատամ պարօն տը Գէրմատէրին խանէսի խըզմէթքեար-լարը՝ պու իքի իհթիեարտան իպարէթ օլուպ , պիր տէ չիֆթ-լիք աէրունինտէ պէսլէնէն ինէքլէրին պէքճիսի պուլունմաղ-լէ , մէզպուրէ գատըն պու պէքճի հագգընտա թէվէճճիւհիւ օլմասըլա , մերգուճ , էօմրիւնիւ սէյֆիեէ տախիլինտէ կէշի-րիր իտի :

Մատամ տը Պօքրէօ արապատան էնտիքտէն սօնրա ,

— Մատամ պարօն տը Բէրմատէք սէյֆիեհտէ՞մի տիր, տէյի սօրաու :

Իվօն իսմինտէ օլան իհթիեար խըզմէթփար՝ - Մատամ պարօն առա տիշարը չըգամազ . պիր սէնէեհէ եագըն տըր քի , գօլթուգլու իսկէմլէսինտէն այրըլամամագտա տըր , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ Թէրէզ իլէ գըղընը իչէրի կիրտիրիպ , քէնտիսի , մէմուրիեթինին էհէմմիեթինի թագտիր իտէն պիւեիւք պիր գօնաղըն թէշրիֆաթճըսը միսիլլու , քէմալը ազամէթլէ էօնտէն եիւրիւտիւկիւ հալտէ , պիր գաչ տաիրէլէրտէն կէչիտիքտէն սօնրա , մէրգում խըզմէթփար՝ իքի գանատը պիր գարու աչարագ ,

— Մատամ վէ մատմագէլ տը Պօրրէօ , տէյի խապէր վէրտի :

Վալիտէ իլէ գըղը , պիր եաթագ օտասը էչիկինտէն իչէրի կիրտիրէր : Մատամ պարօն՝ պու օտատա սիբահիլէրէ վէ աթիգ ասըլգատէկեանա մախսուս օլան բօմանլարը օգուսագլա վագթընը կէչիրիր , վէ պու բօմանլարտան զիեատէսիյլէ հագը իթտիկի ճիհէթլէ , ֆիքրի խէեալաթ ալէմինէ տալար , վէ սըգընթըսընը պու սուրէթլէ ունուտուր իտի :

Մատամ պարօն տը Բէրմատէք՝ լուղէթին մանէասընճա աթիգ սէրայլը գատընլարտան օլուպ , վագթիլլէ Մարի-Սնթօլանէթին մաեթթինտէ տամ տ'օնէօրլիւք իթմիչ , վէ բէք չօգ թէպէտտիւլաթը սիեասիէեհէ ըաղմէն , ատաթընը , լիսանընը , վէլհասըլ գատիմ թապիեաթընը ասլա թէպտիլ իթմէմիչ իտի :

Մէգպուրէ սէքսէն եաչընտա պուլլունմասընա ըաղմէն , վագթըն ճալիպ իհթիեարլարընտան օլուպ , ֆիքրի վէ կէօզլէրի պօզուլմամըչ , վէ հէլէ գուվվէյի հաֆըզասը պէրքէմալպուլունմուշ օլմասըյլա , էօմրէնիւն իչինտէ կէօրտիւկիւ ինսանլար վէ ահվալ հագգընտա միւքէմմէլէն մալիւմաթ վէրէպիլմէքտէ , վէ օ ճիվարտա սաքին օլուպ , քէնտինտէն պիր ազ քիւչիւք պուլլունան պիր գաչ միւթէպէր գաթ իլէ , էզճիւմլէ օ թարաֆլարտա քեալին քիւչիւք պիր շաթօտա իգամէթ իտիպ , էք-

սէր վագթընը ավ իւէ կէշիւրէն չըվալիւ տը Լասի իւէ իւլֆէթ վէ տօսթլուգ բէյտա իյլէմիշ իտի :

Մատամ տը Պօբրէօ իւէ գըզը, ղիբը իթտիկիմիզ Եաթագ օտասընա կիրտիքլէրինտէ, մատամ պարօն տը Գէրմատէք՝ գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ Եասլանմըշ վէ Ժօնաս տա քէնտի Եանընտա օթուրմուշ իտի :

Ժօնաս՝ ինէքլէրին պէքճիսի վէ օրմանլարտա ավճը օլուպ, պու չօճուգ, չօգ տէֆա չալը չըրբըլար վէ Եէշիլլիքլէր արասընտա Եաթարագ կիճէլէրի կէշիրտիկի հայտէ, հէնուզ սէյֆիեէ խալգը իւէ իւլֆէթ իթմէզտէն էվվէլ, պիր կիճէտէ պու սուրէթլէ Եաթմըշ իքէն, Ժէնէ սէյֆիեէսինտէն տիւման չըզտըղընը կէօրմիւշ, վէ պու տիւմանըն՝ Եանկըն նէթիճէսի օլտուղունու անլաԵարագ, տէրհալ Եարտըմա գօշուպ, սէյֆիեէ խալգընը ուԵանտըրմըշ, վէ պու սուրէթլէ մատամ պարօն տը Գէրմատէքի էօլիւմտէն գուրթարմըշ իտի :

Պու չօճուգ օն պէշ Եաշլարընտա, նաղիք, կէօսթէրիշլի, սարը սաշլը, մավի կէօզլիւ վէ ճալիպ սիմալը օլուպ, կիեինմիշ օլտուղու գապա էսվապընա ըաղմէն, գատիմ էվրօբա հիւքմտարլարընըն մանէթինտէ միւսթախտէմ կէնճ պէնտէկԵան կիպի պիր թավր ու հալտէ իտի :

Մէրգում գուրնազ վէ հիւննի ախլէագլէ մութթասըֆ օլուպ, մատամ պարօն՝ պու չօճուղուն Եա՝ պիր քէօյլիւտէն զիԵատէ Եիւքսէք թապիԵաթա մալէք օլտուղունու, տէրք իթմէսինտէն, վէ Եախօտ քէնտիսի իշին էօյլէ պիր ըէֆիգին իհթիԵաճընը հիսս իյլէմէսինտէն նաշի, անընլա իւլֆէթ վէ տօսթլուգ բէյտա իթմիշ, վէ հէր ագշամ մէրգումու Եանընտա ալըգօԵարագ, սէվտիկի ըօմանլարը օգուլթմագլա, հէմ քէնտիսի մահղուղ օլմագտա, հէմտէ չօճուղըն գուլվէի թէխաԵիւլիԵէսի կիթտիքճէ թահրիք օլունմագտա իտի :

ԻհթիԵարէ պարօն՝ մատամ տը ՊօբրէօԵու կէօրմէսինտէ, պիր տէրէճէ տօղրուլաու, վէ հէր նէ գատար բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրու Եէկէնինի կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, տէրհալ մէզպուրէեի թանըտը :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ ինթիեարէ գատընըն պօղազընա սարըլարագ ,

— Սէվկիւլիւ թէյզէմ, գըզըմ վէ պէն, պիր դաշ կիւն միւսաֆիրինիզ օլմագ իչին պուրաեա կէլտիք, տէտի :

Մատամ տը Բէրմատէքին սիմասընտա անինտէ թարիֆ օլունմագ պիր մէսէրրէթ էսէրի հասըլ օլուպ, չիւնքի կէր- չի մատամ տը Բէրմատէք վէնկին տէյիլ իտի իսէ տէ, պիր թագըմ պաեաղը հիսապլար իթմէզ, վէ էկէր թէքմիլ է- եալէթին էհալիսի՝ հէր սէնէ սուֆրասընտա թամամ իթմէեէ կէլսէ, պօղազընա գատար պօրճա կիրիպ, պունլարը եէտի- րիր իչիրիր իտի : Իմտի, պաշլըճա մէսէրրէթի, օն պէշ եիրմի կիւն եալընըզ գալմաեըպ, ըէֆիգէլէրի պուլունաճաղը միւլահագասընտան իլէրի կէլմիշ իտի :

Հէր նէ իսէ, եէկէնի իլէ գըզընըն կէլմէլէրի իւղէրինէ, մատամ պարօն՝ տինլէմէքտէ օլտուղու Ամառիս նամ բօմա- նը գաթ իլէ, իքի ինթիեար խըզմէթճիսի իլէ Ժօնասա, ի- ճապ իտէն էմրլէրի վէրտի :

Իրթէսի կիւն մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը՝ Ժէնէ սէյ- ֆիեէսինտէ եէրլէշիպ, արատան իւշ կիւն կէշմիշ օլտուղու հալտէ, իշպու քէօյ էօմրիւնէ ալըշըլտը, վէ եա՝ հալմանըն պէրրագլըղը եախօտ սէյեահաթ էլլէնճէլէրի սաեէսինտէ, թէրէզ, գըզընըն սիմասը սօլկունլուղու կէշմէքտէ օլտու- ղունու, վէ կէօզլէրինտէ էվվէլքի հալը մահգունիյեէթին էք- սիլմէքտէ իտուկինի զանն իթմէկէ պաշլատը :

Պիչարէ վալիտէ, Բարիստէն, վէ անըն հալի օլտուղու ին- սանլարտան վէ մէվատտը սաիրէտէն ուզագ գալմագլա, գը- ղընըն մանէն քէսպի իֆագաթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, սէյֆիէեէ մուվասըլէթլէրինին իւշիւնճիւ կիւնիւ ագ- շամը, պիր արապա սէյֆիէեէ տախիլ օլուպ, պունտան ա- շաղը էնէն շախսըն Մ. տը Պօբրէօ օլտուղունու, մէրգումուն զէվճէսիլէ գըզը կէօրտիւքլէրինտէ իզհարը թէաճճիւպ իթ- տիլէր :

Մէրգում, մէզպուրէլէրի տէրագուշ իթտիքտէն ասնրա,

— Նազըրըմըղտան մէջզունիյեթ իսթիհսալ իթտիկիմ տէն, սիզէ գալուշմագ իւզրէ պու խուսուստան իսթիֆատէ իթմէկի տիւշիւնտիւմ, տէտի, վէ պիթթապի քէնտիսինի օրաեա սէվգ իտէն պիր թագըմ կիզլի վէ մուզիրր սէպէպլէրի պէեան իթմէտի:

33

Մ. տը Պօբրէօ՝ սըր Վիլիամանն իտարէի քէյֆիեէսինէ թէմամիյլէ թապի պուլունմասա պիլէ, օն իքի միլեօն միրաս մատտէսի իլէ Սըրիզէ միւթասարըրֆ օլմագ գազիեէսի՝ հէր հալտէ քէնտիսինի պարօնէնին հիւքմիւնէ թապի գըլմաեա միւսաիտ ահվալտէն իտի:

Իմոի սըր Վիլիամանն նէզտինտէն մուֆարագաթլա, նազըրընա կիտիպ, գըզընըն խասթալըզընը պէհանէ իտէրէք մէջզունիյեթ իսթէտի, վէ իշպու մէջզունիյեթի իսթիհսալ իթտիկինտէն, օ ագչամը արապաեա լաքիպէն ժէնէեէ մուվասըլէթ իյլէտի:

Թէրէզ վէ գըզը, մահզունիյեթլէրինի կէչիրմէք ֆիբրի իլէ պուլունտուգլարը մահէլին ատէթլէրինէ քէնտիլէրինի ալըշտըմագտա օլուպ, կէրչի էրմին, զուրուրիեթ սահիպի օլան քիմնէլէրէ մախսուս օլմագ իւզրէ, քէնտի զաաֆէթինի զալէպէ իտէրէք, կէօզլէրինտէն պիր տամա պիլէ եաշ ագմամագտա, վէ քէնտիսի պիր կէօնա չիքեաեթթտէ պուլունմամագտա, էլհասըլ արա սըրա վալիտէսինէ գարշը կիւլիւմնէմէքտէ իտի իսէ տէ, մատամ տը Պօբրէօ՝ անըն պու եալանճը սիւքիւնէթինէ, վէ գատէրինէ թէսլիմիեթ կէօսթէրմէսինէ ինանմաեղպ, հէր հալտէ տէրունինտէ, նէֆսինի եավաշ եավաշ խարապ իտիճի պիր գուրտ մէվճուտ օլտուզունու, վէ նիհա-

եէթ պիր կիւն , քէտէր ու էլէմինտէն մաղուպ օլաճաղընը տէհչէթի աղիմէ իլէ անլամագ տա իտի :

Երմին , նոյեմբերին սէրթ բիւզկեարըլա պիր գաչ սաաթ զարֆընտա գուրուեան թարլա չիչէքլէրի միսիլլու նազիք օլուպ , գըչ մէվսիմի՝ չիչէքլէր իւզէրինտէ հէր նէ կէօնա թէ-էսսիր իճրա իտէրսէ , քէտէր ու էլէմին տէ , պու պիչարէ գըզ-ճըղաղըն իւզէրինտէ այնի թէէսսիրի իճրա իտէճէկի տէրքեար իտի :

Մ . տը Պօբրէօնուսն մէմուլ օլսնմատըղը պիր սըրատա ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլիշի հայրէթի մուճիպ օլտու : Հաթթա մէրգուլ , եիւզիւ կիւլէրէք , վէ զէվճէսինէ վէ անըն գըզընա տէրէճէի նիհաեէտէ լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ կէօսթէրէրէք , հէր իքիսինի տէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթ էսէրլէրիլէ տէրա-ղուչ իթտիկի սըրատա , կէօեա մուֆարագաթլարընտան տօ-լաեը հասըլ օլան քէտէրինէ թէհամմիւլ իտէմէտիկինտէն , քէն-տիսինէ պիր միւտտէթ մէհզունիյեէթ իթասընը նազըրընտան ըէճա իթտիկինի սէօյլէտի : Մատամ տը Պօբրէօ իսէ , քէն-տինի թազեիգ իթմէքլէ էօմրիւնիւ կէչիրմիշ օլան պիր ատէմ թարաֆընտան պու հօլտա ասարը մուհապպէթէ ալըչըգ օլ-մատըղընտան , վէ տիկէր թարաֆտան , զէվճինին պու եօլտա հարէքէթինին սէպէսլինի անլաեամատըղընտան , հէր հալտէ մէրգուլ , եիրմի սէնէտէն պէրու էվինէ ալտէթինտէ , ֆամիլ-եասընը տաիմա օրատա պուլմանա ալըչմըշ օլտուղու , վէ պի-նապէրին պէքեարճա էօմիւր կէչիրէմէտիկի ճիհէթլէ , զէվճէսի-նի վէ անըն գըզընը սէվիեօր օլտուղունու զանն իտէրէք ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլմիշ իտուկի միւթալէասընտա պու-լունտու :

Փաղաթ թաամտան սօնրա , Երմին , իհթիեարէ պարօնա քիթապ օգուտուղու էսնատէ , Մ . տը Պօբրէօ , մատամընը գօլթուղունա ալարագ ,

— Կէլինիգ մատամ , սիզէ պաղը մուհիմմ իֆատէլէրիմ վար տըր , տէտի :

Թէրէզ , եէնի պիր ֆէլաքէթ վուգուինի քէչֆ իլէ , տիթ-

ընկերները զեվճինին տավելթինէ իճապէթ իթտի, վէ արաւարնտա աթիտէքի միւքեալէմէ վուգու պուտու:

Մ. տը Պօբրէօ. — Մատամ, պիւրիմքի, սիզին, պէնիմ հագգըմտա ֆէնա պիր ֆիքրինիզ վար տըր, վէ հիտտէթմիգաճ թապիեաթըմ իսէ, պէնի սիզէ, ֆէնա պիր ատէմ զանն իթտիրմիշ տիր:

Թէրէզ. — Մօնսիէօ...

— Լաքին պուսլարը պրագալըմ, վէ էրմինտէն պահս իտէլիմ:

Թէրէզ, պու իսմի իշիթտիկինտէ տիթրէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. — Սիզ հէր նէ սէյլէրսէնիզ սէյլէնին, պէն էրմէնի՝ քէնտի գըզըմ կիպի սէվէրիմ, վէ անըն սաատէթ ու իգպալինի, պէնիմ իշին հէր չէյտէն էվվէլ մուգատտէս ատտ իտէրիմ:

Մատամ տը Պօբրէօ պու սըրատա պաշընը էեիպ սիւքիւթ իթտիկինտէն, զէվճի իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Ֆամիւեամըղ իշինտէ ֆէսատ վէ եաս ու մաթէմ հասըլ իտէն օ սէֆիլ տէլիգանլընըն կէնճլիք սաիգասըյլա պիր թագըմ աղրազը նէֆսանիէեէ թապի օլտուղունու չօդտան պերի պիլիր իտիմ, վէ է՛ն սօն քէրթէտէ, էրմէնին՝ անըն իլէ էվլէնմէսինէ մուխալիֆէթ իտիշիմ, անըն, գըզըմըղա լաեըգ օլմատըղընը պիտիկիմ իշին իտի. պուլունլա պէրապէր հէնուզ իւմիտ իտիեօրտում:

Մ. տը Պօբրէօ պիւեիւճէք պիր նէֆէս ալտը, վէ Թէրէզ՝ մէճհուլ պիր հէեէճանա տիւչար օլմուշ օլմասըյլա, գալպինին չիտտէթլէ չարքմագտա օլտուղունու հիսս իթտի. միւթէագըպէն:

— Եէնի պիր չէ՛յ մի վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մատամ, օ աճընաճագ տէլիգանլընըն էօմրիւ տախիւինտէ պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ տահա գուհուր իթմիշ տիր. չէյլէքի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու նամուս տաիրէսինտէ կէչիրիլէն օ էօմրիւ՝ ախլէագը պօզուգ պիր գըզ իխլալ

իթմիշ օլուպ, պու եօլսա մախլուգլար հագգընտա իզհար իտիլէն աշգ ու մուհապպէթ էնճամընըն իսէ, հէր հալտէ ինսանը ճինաեթէ գատար սէվգ իթմէսի թապիի տիր:

Թէրէզ, էօթէտէն պէրու էվլատը նազարըյլա պագմըշ օլտուղու մէրգում տէլիգանլը հագգընտա էլան պիր տէրէ-
ճէ թէվէճճիւհիւ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պու տէֆա գէվ-
ճինին սէօղլէրինի իշիթմէսինտէ,

— Մօնսի'էօ... մօնսի'էօ... տէտի:

— Անըն՝ էրմին իլէ էվլէնմէք իսթէտիկի սէպէպինի պի-
լի՞րմիսինիզ:

Պու արա, Պօբրէօ հիտտէթամիզ պիր թէպէսսիւմլէ,
սէօղլինլու շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Սէպէպլի՝ մէթրէսինին խարապ իտիճի միւսրիֆլիկինի
խօշնուտ իթմէք իւզրէ գէվճէսինտէն ալաճաղը թրախօմաեը
գուլլանմագ իմիշ...

— Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, պու գատար շէտիտ մու-
հաքէմէ իթմէսինիզ:

— Հա՛, սիզին, հէնուզ հիշ պիր շէյտէն խապէրինիզ
եօգ տուր:

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՞ վագը օլտու:

— Ֆէրնան Րօշէ հապսխանէեէ աթըլտը:

Մատամ տը Պօբրէօ - (գայադըլ պիր հալտէ.) Հապս-
խանէեէ՞ մի աթըլտը:

— Էվվէթ, խըրսըզըզ թէօհմէթիլլէ իթհամ իտիլիպ,
վէ պու պապտէ իգնա օլունարագ, շու էսնատէ մէրգում
հապսխանէտէ պուլունմագ տա տըր:

Թէրէզ ըէֆը սէտա իթտիկի կիպի, օլ տէրէճէ զաաֆէթ
տախի հիսա իլլէտի քի, եէրէ տիւշմէմէք իւզրէ գէվճինին
գօլթուղունա տաեանմաեա մէճպուր օլտու:

Լաքին պու ինսաֆսըզ հէրիֆ, գէվճէսինին շու հալինի
աճըմաեարագ, պիշարէ Ֆէրնան Րօշէեէ իսնատ իտիլէն տիւզ-
մէ ճինաեթի, էթրաֆըյլա, հաթթա մէրգումուն՝ Պագգա-
րանըն խանէսինտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունտուղունու, վէ օ տէ-

լիգանլընըն կիճէեի մեղպուրէնին օտասընտա կէչիրտիկինի, վէ օթուզ պին ֆրանգը հավի օլան ճիգտանըն օրատա պուլուն-տուղունու հիքեաեէ իթտի: Մատամ տը Պօբրէօ պու շէյ-լէրի տինլէտիքճէ, զէվճինին սէօղլէրինէ էլան շիւպհէ իտէր-ճէսինէ, տիգգաթլէ եիւզիւնէ պագմագտա իտի: Մէրգում իսէ, տահա զիեատէ խալիսանէ պիր թարղտա,

— Էվվէթ աղիզէմ, Ֆէրնան Բօշէ ախզ ու կիրիֆթ օլունտու, վէ օն պէշ կիւնտէն մահքէմէի ճինաեթտէ մուհա-քէմէսի րույեթ իտիլէճէք տիր: Պիլիրսինիզքի, պու եօլտա մուհաքէմէլէր զաղէթալարտա տէրճ, վէ վէրիլէն իլամ նէշր իտիլիր, տէտի:

Թէրէզ՝ պիւթիւն վիճուտի իլէ տիթրէմէքտէ օլուպ, Մ. տը Պօբրէօ քէլամա տէվամլէ,

— Պու խուսուս՝ էրմին իշին պիր տարպէի միւհլիքէ օլապիլիր: շէյլէքի պիթթէսատիւֆ էլինէ պիր զաղէթա ալարագ վէ օ տէհշէթլի թաֆսիլաթը օգուեարագ... տէտի, վէ Թէրէզ, մէրգումուն իֆատէսինի քէսիպ, րէճա եօլույլա,

— Մօնսիէօ... մօնսիէօ... Ալահ աշգընա օլսուն, սուս օլուն, տէտի:

— Պէնիմ պուրաեա կելիշիմ, աղիզէմ, եալընըզ պու սէպէպլէ տիր: Զէվալը գըզըմըզը շու սօն վէ տէհշէթլի ֆէլաքէթէն գուրթարմագ լազըմ տըր:

Մատամ տը Պօբրէօնուն կէօղլէրի եաշարմըշ օլտուղու հալտէ, զէվճի, շու վէճհլէ սէօղլէնիւ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պէնի տինլէյին, պիւեիւք տէրտլէրէ պիւեիւք տէրմանլար լազըմ տըր... հէր հալտէ էրմինին զիհինի՝ օ մէշ-ղուլիեթտէն գուրթարմալըեըզ:

Թէրէզ, մահգունէն պաշընը սալաեարագ,

— Էօյլէ քէտէրլէր վար տըր քի, հիշ պիր սուրէթլէ թէսկինլէրի գապիլ օլամազ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Լաքին չիվի չիվիեի սէօքէր տէրլէր: աշգըն շիֆասը եինէ աշգ իլէ օլուր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Պէնի տինլէտին . խարիճիտէ նէղարէթինտէ սօն տէֆա վէրիլէն պալօնու խաթըրլա՞նօրմուսունուզ :

— Շիւպհէսիզ, ֆագաթ պու սիւալինիզտէն մագսէտնէ՞ :

— Քէնտի սէֆիրի թարաֆընտան թագտիմ՝ օլունուպ, էրմին իլէ ըագս իտէն պարօնէ սըր Վիլիամս իսմինտէքի կէնճ ինկիլիզի տէ խաթըրլա՞նօրմուսունուզ :

— Ղաեէթ էսմէր, կիւզէլ վէ շիրին պիր տէլիգանլը իտի, տէյի՞լ մի :

— Թա՛ քէնտիսի ազիզէմ :

— Միւքէմէլէն ֆրանսըզճա թէքէլլիւմ իտիւօրտու :

— Էվվէթ, էվվէթ . իշթէ օ զաթը խաթըրլա՞նօրմուսունուզ :

Մատամ տը Պօրբէօ տիգգաթլէ գէվճինէ պագարագ ,

— Նէթիճէսինի սէյլէտին պագալըմ, տէտի :

— Ազիզէմ, սըր Վիլիամս եիրմի սէքիզ եաշընտա, ֆէվզէլատէ սէրվէթէ մալիք պիր կէնճ օլուպ, ֆամիլետսը տախի պուլունմատըղընտան, էօմրիւնիւ՝ սէվէճէկի պիր գատընըն տիզլէրի եանընտա կէշիրէճէք տիր : Իշթէ օ տէլիգանլը պալօտա էրմինէ, հէման ագլընը զայպ իթմէք տէրէճէսինտէ աշըգ օլմուշ օլուպ, հարէքէթինիզտէն պիր կիւն էվվէլ պէնի կէօրմէտէ կէլտիկի կիպի, իրթէսի կիւն թէքըար կէլտի :

— Ֆագաթ մօնսիէօ, զանն իտէրիմքի, պիր գատըն էվվէլճէ հիսս իթտիկի մուհապպէթտէ միւրատընա էրէմէզսէ, տիկէր պիր քիմսէ հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իտէմէզ :

— Հալպու բի սէվտիկի քիմսէնին քէնտիսինի ալչագճաւընա ալտաթմըշ օլտուղունու, վէ անըն ճանի վէ խըրսըզ իտուկինի անլար իսէ, օ գատընըն գալպի միւէպպէտէն տույղուսուզ գալաճաղընը, վէ գարշըսընա կէնճ, կիւզէլ, գէնկին վէ քեաֆֆէյի էվսաֆը հասէնէ իլէ մութթասըֆ պիր քիմսէ չըգըպ տա, գանլը եարէլէրինի պաղլամագ թէշէպպիւսինտէ պուլունտուղունտա, պուլնտան տօլաեը գըզընըզըն միւթէէսսիր օլմաեաճաղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ վարիտէ պուլունմագ հասէպիլէ ,
իւմիտվար օլմասը թապիի օլտուղունտան , գըզընըն հէնուզ
մէսուտ վէ պախթիեար օլապիլէճէկինի մէմուլ իտէրէք ,

— Օ կէնճ տէլիգանլը գըզըմլը սէվիեօր տիեօրսունուզ ,
տէյիլ մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , մատամ , հաթթա հաեաթընը ֆէտա իթմէք
տէրէճէսինտէ սէվիեօր :

— Լաքին էրմին քէնաիսինի շէօյլէ պիր կէօրմիւշ , վէ
պէլքի տիգգաթ պիլէ իթմէմիշ տիր :

— Իհթիմալ տըր , տէտի Մ . տը Պօբրէօ , վէ թէրէշտէ
միւքեայէմէեէ շու սուրէթտէ տէվամ իլլէտի :

— Մօնսիէօ , ճէնապը Ալլահ շահիտ տիր քի , էկէրչի եա-
շատըղըմ ճէմիյեթ տախիլինտէ , գըզըմըն մուհապպէթինի
եէնիտէն ճէլպ իտէպիլէճէք վէ պիլի ալշագճասընա ալտաթ-
մըշ օլան օ սէֆիլ տէլիգանլըեր ունուլթուրաճագ պիր քիմ-
սէ թանըսա իտիմ , տօղրուտան տօղրու աեազլարընա գա-
բանարագ , «գըզըմլը գուրթարընըլ» տէյի րէճա վէ նիեազ
իտէր իտիմ :

— Օ քիմէնին սըր վիլիամս օլմատըղընը քիմ սէօյլէեօր :

— Տիմէք Բարիսէ ավտէթ իտէճէեիլ :

— Խայր , սըր վիլիամս պուրաեա կէլէպիլիր :

— Պուրաեա՞ մը , ֆագաթ նա՞սըլ , նէ՞ պէհանէ իլէ պու-
րաեա կէլէճէք տիր :

— Տուրուն . . . պէն , եախօտ տահա տօղրուսու պիզ պու-
խուսուստա պիր չարէ պուլտուզ . զիրա շուրասընը իգրար
իտէրիմ քի , պու մէսէլէտէ պէն սըր վիլիամսըն շէրիքիեիմ :

— Սի՞ղ մի :

— Էվվէթ մատամ պէն . էկէր էրմին պէօյլէ պիր ատէ-
մի սէվէրսէ մէսուտ օլաճաղըմ , հաթթա իգտիվաճ իլէ անըն
հագգընտա իգհարը մուհապպէթ իտէրսէ , պունու քէնտիմէ
իֆթիխար առտ իտէճէեիմ : Սըր վիլիամս՝ Իրլանտանըն էն
աթիգ ասըլճատէկեան խանէտանընտան օլուպ , միլեօնլարլա
սէրվէթի վար տըր , քէնտիսի կէնճ վէ միւսթագիլ օլուպ ,

պու սաեէտէ հէր շէյէ մուվաֆազ օլապիլիր: Պու զաթ՝ զաթէն ճալիպի թէվէճճիւհ պիր կէնճ օլմասըյա, էկէր Գըզընըղ անը սէվէրսէ, Գըալիցալարըն հասէտինի թահըրիք իտէճէք պիր էօմրիւ օլաճազ տըր:

Մ. տը Պօբրէօ պու սըրատա պէլիղանէ սուրէթտէ իֆատէի հալ իտիպ, էրմին հագգընտա տայիմա մուսալիսէթ վէ մուհապպէթլէ պահս իթմէքտէ օլմասըյա, ղէվճէսինին թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմէքտէ իտի. չիւնքի հա՞նկը վալիտէ տիրքի, վալիտէլիք հիսսիեաթը թապիիեէսինէ միւսալիտ սուրէթտէ իֆատէի հալ իտէն օլուր իսէ, միւթէէսսիր օլմասըն:

Իմտի թէրէզ, էսաը մատոտէի անլամազ իսթէտիկինտէն,
— Նիհաեէթ մօնսիէօ, պուլտուղունուզ չարէ հէր նէ իսէ, անը սէօյլէեին, տէտի:

— Ալէլ ումուսմ ինկիլիզլէր միսիլլու սըր վիլիամս տա սերսէրիլիք էօմրիւնիւ, ավը, վէ հէր թարաֆտա սէյեահաթ իթմէկի սէվէր: Պու տէֆա տա աթա սիւար օլարազ Պըրթանիանըն Գաեալըզլարընը տօլաշմազ արզուսինտէ պուլունտուղունտան, համիլ օլտուղու միւթէատտիտ թավսիեէնամէլէրլէ, ճիվարտա պիր չաթօեա կէլէճէք տիր: Իմտի, պիր կիճէ օրմանլարտա եօլունու զայպ իտիպ, իշպու սէյֆիէեէ կէլէրէք, կիճէեի միւսաֆիրէթէն պուրատա կէչիւրմէեի րէճա իյլէեէճէք տիր:

— Բէք էյի, լաքին իրթէսի կիւն կիտէճէք տիր:

— Էվվէթ, ֆագաթ պուրատան իքի ֆարսախ ուզագտա, թէյզէնիզին Գօմշուսու պուլունան Մ. չըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ կիտէճէկինտէն, օրատան թէքըար կէլէպիլէճէք տիր:

— Անը թանըհօր մու:

— Խայր, անճազ Մ. չըվալիէ տը Լասինին եէկէնի օլուպ, Բարիստէ իգամէթ իտէն մարքի Կօնթըրան տը Լասիեէ թէսատիւֆ իթմիշ օլմալը տըր: Էկէր քէնտիսի մարքիեի կէօրմէմիշ, վէ անը թանըմահօր իսէ, թանըեան ահըպպասը վար տըր: Մարքի, զարիպ թապիեաթը վէ ֆէվզ էլատէ սայ-

տը չի քետար մերագլըսը օլան պիր ինկիլիզի իհթիեար ամ-
ճասընա մէմնունէն թափսիեէ իտէրէք, վէ չըվալիէ տէ, սէքիզ
կիւն գատար պիր ավ արգատաշընա մալիք օլաճաղընա սէվի-
նէրէք, սըր Վիլիամսը սէքիզ կիւն վէ պէլքի սէքիզ կիճէ միւ-
սաֆիրէթէն գապուլ իտէճէկինտէն, էրմին, հէր հալտէ սըր
Վիլիամսըն կիւզէլլիկինտէն, ագլ ու տիրաեթիւնտէն, վէլ
հասըլ սնըն հէր կէօնա թավը ու հարաքեաթընտան գաբըլա-
ճագ տըր: Տօղրուսու սէօղարամըզտա, ալչագ Ֆէրնան Բօշէ,
քեաֆֆէյի ֆաղիլէթիւրէ մալիք օլսա իաի պիլէ, եինէ սըր
Վիլիամսա թէշպիհ իտիլէմէզ իտի:

Մ. տը Պօբրէօ սաիր պիր թագըմ սէօղլէրտէ պուլուն-
տուղունտան, թէրէշ մաղլուպ օլարագ, մէրգումուն թէք-
լիֆինէ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի:

Օ ագչամը Մ. տը Պօբրէօ սըր Վիլիամսա աթիտէքի մէք-
թուպու եազար:

«Սէվկիւլիւ տամատըմ,

«Պիր ան էվվէլ կէլին. վագը օլան պէլիղանէ գանտըր-
մագլըղմ սաեէսինտէ, մատամ տը Պօբրէօեու լէհինիգտէ
ճէլպ իթտիմ, վէ սիզ կիւզէլ վէ զէրի պիր քիմսէ օլմանըզ-
լա, էրմինին գալպինի գաղանմահա միւգթէտիրոսինիզ:

«Շըվալիէ տը Լասիեէ պիր թափսիեէնամէ թէտարիք իթ-
մէնիզ լաղըմ տըր: Քէնտի եէկէնի մարքի Կօնթրան Բարիս-
տէ մուգիմ օլուպ, պաղը զէնտօսթանէ վագըլարըր, էգճիւմէ
իթալիալը Լէօնա նամ գարըբը ֆէվգէլատէ սէվմիշ վէ էլան
սէվմէքտէ պուլունմուշ օլմասըլլա, Բարիսճէ զաեթ մաարուֆ
տուր: Մարքի հէր ճէմիյեէթէ կիրիպ չըղաղընտան, ահըպ-
պանըզտան բէք չօգ զէվաթ սիզի քէնտիսինէ թագտիմ ի-
տէպիլիլիէր:

«Մարքիտէն ալաճաղընըզ պիր մէքթուպ իլէ, տօղրուճա
Պըրթանիատա չըվալիէնին իգամէթկեահընա կէլէսիլիրոսինիզ:
Ավա պէղտէթ մէրագընըզ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պիր սէ-
նէ միւտտէթլէ Մանուարտա գալմանըզա մանի եօգ տուր:

Ինթրիգար չըվալիէնին իգամէթ իթտիկի շաթօնուն իսմի՝ Մանուար տըր :

«Պու մէքթուպու եազտըղըմ մահէլլ, եանի ժէնէ շաթօսու, Մանուարըն եօլու իւզէրինտէ տիր: Բօմանլարտա կէօրիւլէն գահրամանլար միսիլու, կիճէ վազթը աթա սիւար օլարագ կէլմէեէ չալըչըն, վէ Վալթէր-Սգօթուն պիր ատէմի կիպի, միւսաֆիրէթէն օրատա գալմագ արզունուզու պիւտիրին: Մէֆնունէն գապուլ օլունաճաղընըզա շիւպհէմ եօգտուր :

«Մու խլիսինիզ

«Մ. ՏԸ ՊՕՐԵԿՕ

.....

Սըր Վիլիամս պու մէքթուպու ալտըղը զէման, Պասթիէն իլէ իթտիկի տուէլլօտան սօնրա կիթմիշ օլտուղու, վէ ուսթաճա պիր թագըմ եալանլար իլէ պիչարէ Սըրիգի ալտաթմիշ պուլունտուղու մահէլլտէն հէնուզ ավտէթ իթմիշ օլուպ, կէրչի Պըրթանիաեա կիտէճէկինի Գօլարա խապէր վէրտիկի սըրատա, Մ. տը Պօբրէօ թարաֆընտան մէքթուպ ալմամըշ իտի իսէ տէ, մէրգումուն քէնտի էմրինի իճրա իտէճէկինէ օլտէրէճէ էմրն իտի.քի, խանէսինէ տուխուլինտէ իշպու մէքթուպու պուլաճաղընը պիլիր իտի: Իմտի միւնտէրիճաթընը տիգագաթլէ օգուտու, վէ զաթէն էն զիեատէ մէսէրրէթ էսնասընտա պիլէ զաեէթ սօվուգ դան իլէ հարէքէթ իթտիկի ճիհէթլէ, զէրրէ գատար էսէրը հէեէճան կէօսթէրմէտի: Անճագ օգումասընը պիթիրտիկինտէ,

— Զանն իտէրիմքի միեօնլարը էլտէ իթտիմ, տէտի, վէ մուախիսարէն Մ. տը Պօրէօնուն իխթարը վէճհլէ, թավսիեէ մէքթուպունու իսթիհսալ իթմէկի տիւշիւնէրէք, թանըտըղը քիմնէլէր միեանընտա մարքի Կօնթրանըն պիր տօսթունու արատը: Լաքին հագըդէթի հալի սէյլէմէք իչին, սըր Վիլիամսըն, Բարիստէ, վիդօնթ Անտրէանըն տօսթարընտան պաշգա տօսթու պուլունմասըլ, վիդօնթ Անտրէա իսէ, հէր քէս իչին էօմիւշ զանն օլունմալը իտի: Հալպու քի սըր Վի-

լիամս, եալընը ինկիլթէրրա սէփարէթի իլէ միւնասէպաթը պուլունուպ, տիկէր քիմնէ իլէ իւլֆէթ իթմէմիշ իտի: Պէօլէ պիր սըրասա մէրդում իլին իսթէտիկի ատէմի պուլմադ բէք գօլայ տէյիլ իտի իսէ տէ, քէնտիսի նատիր էւլ զուհուր ճէսարէթ սահիպլէրինտէն օլմասըյլա, պու եօլտա պիր մի-եանճը արասաճադ եէրտէ, տօղրուտան տօղրու մարքիեէ կիթտի: Մարքի Կօնթրան տը Լասի պիր կիւն էվվէլ տուէլլօ իտիպ, խասմինի թէլէֆ իթմիշ իտի:

Պինապէրին սըր Վիլիամըն վասըլ օլտուղու զէման, մէր-գում, քէտէր վէ թէէսալիֆիւնիւ ունութմադ իւզրէ մէմալիբի էճնէպիէնէ սէյեահաթ զըմնընտա թէտարիքեաթընը կէօր-մէքաէ օլուպ, կէրչի պարօնու ապա թանըմազ վէ քէնտիսի-նի տէ կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, սիմասընը հազը իթտիկինտէն, հիւսնի սուրէթտէ գապուլիյեթ կէօսթէրտի:

Սըր Վիլիամս, հագըգի վէ միւթէպէր պիր ինկիլիզ կիպի տավրանարադ չու եօլտա միւքեալէմէհէ իպթիտար իյլէտի:

— Միւսիւ մարքի, եազըն ագրապամտան լօրա Պ... չը-գան սէնէ իթալիատա պիր գաչ կիւն գատար զաթընըղա սէյեահաթ իթմիշ: Օլ վագըթ բէֆագաթընըղտա պիր գա-տըն վար իմիշ:

Սըր Վիլիամս, պու մալիւմաթը, պիր ագչամ թէաթրօ-տա, քէնտի լօթունուն եանընտաքի լօթտա օթուրմուշ օլան պազը իթալիանլար պէյնինտէ ճէրէեան իտէն մուհավէրէ էսնասընտա իշիթմիշ, վէ Կօնթրանըն խանէսինէ կիթտիկի էսնատէ տախի, մէրդումուն Օգթավ տը Վէրն իլէ վուգու պուլան տուէլլօսունու, վէ պու տուէլլօտա խասմինի թէլէֆ իթտիկինի, վէ եազընտա քէնտիսինին եօլճու օլաճազընը թահգըգ իյլէմիշ իտի:

Կօնթրան, պարօնէնին քէնտի նէզտինէ չըգմազ իւզրէ վէրտիկի խանէտան արմալը գարթընը բարմազլարը արասըն-տա չէվիրէրէք:

— Մօնսիէօ, եօլճուլուգ արդատաշլըղընտա էմալի պու-լունմաեան լօրա Պ... նին ագրապասընտան օլտուղունուզ

ճիհէթլէ, թէմամիյլէ արզուլէրինիզէ հազըր պուլունտուղունմա էմին օլապիլիբիսինիզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - (պաշընը էեհրէք վէ Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւզիւնտէ ասլա շաշըրմանարագ.) Մօնսիէօ մարքի, սիղէ թագտիմ օլունմագ իւզրէ տիւնքի կիւնէ գատար լօրտ Պ... Նին ավտէթինէ պէքլէմէքտէ իտիմ, լաքին պու կիւն ֆէվգէլատէ վէ զանէթ վէխիմ պիր սէպէպ վագը օլտուղունտան, մէրատիմ վէ ուսուլը ճարիեհ խիլաֆընտա հարէքթտէ պուլունմագլըղըմը պիլէրէք, տօղրուտան տօղրուեա վէ պիզզաթ սիղէ միւրաճաաթա մէճսլուր օլտում:

Կօնթրան աը Լասի, պիր տէրէճէ թէաճճիւպլէ "ըր Վիլիամս պագ մասընտա, մէրգում, թավր ու հարէքթինտէ ազիմ վագար կէօսթէրէրէք, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Մօնսիէօ, նէզտինիզտէ վագը օլան թէշէպպիւսիւմիւ իյզահ իթմէք, վէ անը շայեանը մաազէրէթ գըլտըրմագ իչին, հիքեաեհմի մուլթասարէն սիղէ նագլ իթմէլիեիմ:

— Սիզի տինլէեօրում մօնսիէօ:

— Էֆէնտիմ, պէն Ինկիլիզիմ, վէ անասըլ Իրլանտալըեւմ: Սէնէվի օն պին ինկիլիզ լիրասը իրատ կէթիւրէճէք տէրէճէտէ ճէսիմ պիր սէրվէթիմ վար տըր, վէ տօղրուտան տօղրու ֆամիլեամտա եօգ տուր: Շու հալտէ, շիմտիեհ գատար տէֆի զամմ մագսէտիյլէ բէք չօգ սէյեահաթ իթտիմ: շէհրտէն շէհրէ տօլաշտըմ: Ֆրանսատան իթալիաեա վէ Իսթանիատան Ալմանիաեա կիթտիմ, վէ նիհաեթ թարիսէ ավտէթլէ, պէնիմ իչին իւմիտ ալէմինին ալըլտըղընը կէօրտիւմ: տիմէք իսթէեօրումքի ալըգ օլտում:

— Վայ սիզ ալըգ մըսընըզ:

— Էվվէթ, կէնճ պիր գըզա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ ալըգ օլմուշում տուր, վէ քէնտիսիյլէ էվլէնմէք արզուսինտէեիմ:

— Բէք ալէս, պու պապտէ սիղէ ֆայտէլի պիր խըզմէթտէ պուլունապիլիբիսինիմ:

— Էվվէթ էֆէնտիմ, պիւթիւն իւմիտիմ սիզտէ տիր:

— Սէօյլէեին , արզունուզուն իճրասընա հէր վէճհլէ հա-
զըրըմ :

— Մօնսիէօ , սէվտիկիմ կէնճ գըզ պէնի հէնուզ բէք էյի
թանըմազ . խարիճիեէ նէզարէթինտէ իճրա իտիլէն պիր պա-
լօտա , եալընըզ պիր սաաթ գատար պէնիմլէ ըագս իթմիշ
տիր : Շու գատար բի , պու գըզըն գալպինտէ , քէնտի մու-
հապպէթինէ զայրը լաեըգ պիր մուհապպէթ էսէրի մէվճուտ
օլուպ , պու պապտէ եանըլտըղընը անլամասը իւզերինէ , քէտէ-
րինի , պիր էեալէթին շաթօսու տախիլինտէ ունութմազ վէ
թախֆիֆ իթմէք իւզրէ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմիշ տիր :

Սըր Վիլիամս պու արա քէլամընը գաթ իլէ , տէրունը
գալպաէն պիր ահ իթտիկինտէն , Մ . տը Լասի գաթէն քէն-
տիսինին պաշընտան աշգ ու սէվտանըն էնվաի ահվալի կէշմիշ
օլմասըլա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Զէվալը տէլիգանլը , տէտի :

Սըր Վիլիամս . — (սէօզէ տէվամ իտէրէք .) Շուրասընը տա-
խի պէեան իտէեիմքի , սէվտիկիմ գըզ կէրչի պէնի բէք տէ
թանըմազ իսէ տէ , բէտէրինի զիեատէսիլլէ թանըտըղըմտան,
գըզը իլէ էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուզուճու անլաթ-
տըմ , օ տա մուվաֆագաթ իթտի . անճագ միւշքիլի՝ պիր վէ-
սիլէ իլէ խանէսինէ թագտիմ օլունմագլըղըմ տըր : Իշթէ
էֆէնտիմ , տէտիկիմ գըզըն բէտէրի թարաֆընտան եազըլ-
մըշ օլան մէթուպու գաթընըզա թագտիմ իտէեիմ : Վիզի-
թամըն մագսէտինի , պունտա մուհարրէր օլան սէօզլէրտէն
լաեըգըլա անլաեապիլիրսինիգ :

Պու սըրատա սըր Վիլիամս՝ Մ . տը Պօբրէօնուն մէթու-
պունու Մ . տը Լասիեէ վէրտի , վէ օ տախի թէքմիլինի օ-
գուտուգտան սօնրա ,

— Տիմէք ամճամ Մ . տը Լասի իչին պիր թավսիեէնամէ
խաթէօրսունուզ : Պու իսէ , բէք գօլայ շէյ տիր , վէ լօրտ
Պ . . . նին ագրապաւընտան պիր գաթա պէօյլէ պիր մէթուպ
վէրէպիլտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի պախթիեար ատտ իյ-
լէրիմ :

Միւթէագըպէն մարքի էլինէ պիր գալէմ ալարագ, ա-
թիտէքի սաթըրլարը եագտը.

«Սէվկիլիւ ամճամ,

«Իրլանտանըն գատիմխանէտանլարընտան օլուպ, խանէ-
տանլըգ ասարը աթիգասընը մուհաֆագա իթմէքտէ պուլուն-
մուշ օլան պարօնէ սըր Վիլիամս նամ աղիղ վէ միւհթէրէմ
տօսթուսու զաթընըգա թափսիէ իթմէքլէ քէպպի ֆախը
իյլէրիմ:

«Պունտան պաշգա սիգէ մահրէմանէ պիր խուսուս տախի
պէեան իտէճէիմ: Տօսթում սըր Վիլիամս, շու էսնատէ
ճիվարընըգտա քեային ժէնէ նամ սէյֆիսէտէ իգամէթ ի-
տէն վէ զանն իտէրսէմ մատամ պարօն տը Գէրմատէքին
խըսըմը պուլունան կէնճ պիր գըղա տէրէճէի նիհանէտէ
տիլտատէ օլմուշ տուր: Իմտի, սէվկիլիւ ամճամ, վագթիյլէ
սիգտէ զէնտօսթուգ ալէմինտէ խայլի իլէրլէմիշ օլմանըղա,
պու պիշարէ աշըգըն, քէնտի սէվկիլիւսիւ իլէ միւնասիպէթ
իտէպիլէճէք պիր թարիգի իւլֆէթ արամագտա օլտուղունու
անլամագըղընըգ թապի տիր: Սըր Վիլիամս՝ սէնէվի իքի
եիւգ պին ֆրանգ իրատա մալիք պիր քիմնէ օլուպ, պունուն
իսէ շու վագըլթտա էհէմմիսէթի աղիմէսի օլաճաղը գապիլի
ինքեար տէյիլ տիր: Պէնի գապուլ իտէրճէսինէ սըր Վիլիամ-
սը գապուլ իթմէքլէ, մահզուղիսէթի աղիմէմի մուճիպ օլա-
ճագսընըգ. ալտէթիմոէ պու պապտէ թագտիմի թէշէքքիւ-
րէ միւսարաաթ իյլէրիմ. զիրա պիր սաաթ էվվէլ թարաֆը:
նըղա եագտըղըմ վէճհէ, Ալմանիաեա կիտիեօրում:

«Սէվկիլիւ վէ սատըգ եհէկէնինիղ

«Մարքի ԿՕՆԹՐԱՆ ՏԸ ԼԱՍԻ»

Մարքի իշպու մէթուպու եագըպ իմզալաեարագ, աշըգ
սուրէթտէ սըր Վիլիամսա վէրտի, վէ օ տա պիր լիսանը շիւք-
րանկիւղարի իլէ օգուտուգտան սօնրու,

— Մօնսիէօ, լիսանը պէլիղանէ իլէ եազարդընըդ իշպու մէքթուպտա պէնտէնիզէ տօսթ իւնվանը վերմիշսինիզ, Պու- նա էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ, Պու խուսուսու աոլա ունութմանեաճաղըմ, վէ շահատէթ վէ էֆքեարընըզտա եա- նըլմամըշ օլտուղունուղու ումարըմքի պիր կիւն իսպաթ իտէ- պիլէճէեիմ, տէտի:

Մարքի. — (մահգունիյեթլէ շու ճէվապը վէրտի.) Մօն- սիէօ, Ֆրանսաւա ալտէթ իտէճէկիմի պիլմէմ. զիրա պէն պուրատան, սըգըլմագլա տէյիլ, իլլա ազիմ պիր եիւրէք աճըսըյա ֆիրար իտիեօրում. շու գատար քի, շաեէտ պի- ըիպիրիմիզի թէքրար կէօրիւրսէք, մէքթուպումըն, սաատէթ ու իգպալինիզէ եարտըմը օլմուշ օլմասընտան խապէրտար օլմագլա մէմոււն օլաճաղըմ, Նէ՛ մութլու անլէրէ քի սէվէր- լէր, վէ խուսուսա քէնտի մահապպէթլէրինէ լաեըգ պուլու- նան պիր գատընը սէվէրլէր:

Մարքի, սօն սէօղլէրի քէտէրլի պիր սէտա իլէ իրատ իտիպ, մէքթուպու սըր վիլիամա վէրտի, վէ օ տա մաէթ թէշէքքիւր իշպու գըյմէթտար թավսիեէնամէեի ալըպ, օ- րատան մուֆարադաթ, վէ արապասընա ըաքիպ օլտուղու սըրատա,

— Նէ՛ ահմագ հէրիֆ, տէյի միւլահագա իթտի:

Գօլարըն՝ եօլճուլուգ շանթասընը հազըրլամագտա օլ- տուղու էսնատէ սըր վիլիամա խանէսինէ ալտէթլէ,

— Կէլպագալըմ Գօլար, պիր ազտա ճիտտի կէօրիւշէ- լիմ, տէտի:

Գօլար. — Սիզի տինլէեօրում գաթթան:

— Շիմտի պէն, մահուտ օն իքի միլեօն ֆրանգը էօհտէ- մէ կէշիրմէքլէ մէշլուլ օլմանա կիտիեօրում. լաքին սէնի՛ հա- գըգի, ճիտտի վէ գօրգուլաճագ պիր տիւշմէն գարչըսընտա պրագըրեօրում:

— Արման տը Գէրկազըն գարչըսընտա տէյիլմի:

— Էվվէթ:

— Բէք էյի, Նէզարէթտէ գուսուր իթմէմ:

— Իշի պիր ազ խիւլասա խտէլիմ. Ֆէրնան Բօշէ հապս-
խանէտէ տիր, վէ չըգամազ. Սըրիզ իլէ ժանն Պուժիվալտա
տըրլար. Լաքին սէն պունլար իշին մէսո՞ւլմուսուն:

— Էվվէթ էֆէնտիմ, պաշըմ իւզէրինէ մէսուլում:

— Եալընըզ պիր քիշի գալմըշ տըր քի մուխաթարալը օ-
լապիլիր. օ տա Լէօն Բօլան տըր. Անը օրթատան մահվ իթ-
մէք լազըմ տըր:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ. Իմաի անըն իճապընա
պագարըզ:

Պարօնէ -- (տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Սէնին
Նիգօլօն պիր եուսրուգլա անըն իշինի պիթիւրէպիլիր:

— Պիր եուսրուգլա իշինի պիթիւրէճէկինի պիլմէմ ամմա
իքի եուսրուգա տէնէճէեիմ եօգ աուր:

— Իսթէրսէ իւշ օլուուն, մատտէ անը մահվ իթմէքտէ
տիր:

— Լաքին պու մուամէլէեի նէ՞րէտէ վէ նա՞սըլ իճրա
իթմէլի:

Պարօնէ -- (թէպէսսիւմ խտէրէք.) Գօլար, տօսթում,
զանն իտէրսէմ սէն շաչըն տէյիլսին:

— Իլթիֆաթընըզա թէշէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ:

— Պիր ատէմի, Բարիս խարիճինտէ, շու եա պու մէյ-
խանէեէ կէօթիւրմէք կիւճ պիր շէ՞յ մի տիր:

— Էվվէթ, ֆիքրիմտէ կիւզէլ պիր թասապվուր տօղտու:

— Սէօյլէ պագալըմ, պու թասապվուր նէ՞տէն իպարէթ
տիր:

— Տիւշիւնիւեօրումքի, պէն քէնտիսինին տօսթու օլ-
տուղում հալտէ, Սըրիզին պուլունտուղու մահէլլի անլատը-
ղըմը պէեան իլէ, քէնտիսինի պիր ագշամ, Պուժիվալ թա-
րաֆընա կէօթիւրէպիլիր վէ օրասա Նիգօլօ վէ չիլինկիր վա-
սըթասըլա վիճուտունու օրթատան գալաըրապիլիրիմ:

— Պու թասապվուրուն բէք էյի տիր. Իմաի սէօղիւմէ Ի-
թիմատ իլէ, իշպու թասապվուրունու պիր ան էվվէլ մէվգըի
իճրաեէ վազ էթ. Հալպուքի սանա մէքթուպ եազմամա պէքէ:

Սըր Վիլիամս՝ վեքիլինէ տիկէր պազը էմրլէր վերտիքտէն սօնրա, օ ադչամը Պըրթանիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի:

34

Մատամ տը Պօրէօ իլէ գըզը պէշ կիւնտէն վէ Մ. տը Պօրէօ իւշ կիւնտէն պէրու թէնէեէ կէլմիշ օլտուգլարը հալտէ, օրանըն ատաթ վէ ուսուլինէ ալըշտըլար: Շէօյլէքի Բարիստէ պիւթիւն պիւթիւն քէօշէնիշին պիր էօմիւր կէշիրմէքտէ պուլունան վալիտէ իլէ քէրիմէսի, էեալէթ տախիլինտէ սաքին վէ տաիմա պիր թարղտա կէշիրիլէն էօմիւրտէն սըզըլմադ շէօյլէ տուրսուն, Փիքըր վէ գալպլէրինտէ մէվճուտ օլան քէտէրլէրինէ միւսթաղըադ օլտըադ, մէզքիւր քէօյ էօմրիւնիւ քէնտիլէրինէ բէք զիեատէ միւսաիտ պուլտուլար:

Էրմին, մանէն պէլի պիւքիւլմիւշ օլմասըլա, զանն իտէրսին քի եալընըզ քէտէր իշինտէ եաշամասընտան տօլաեը մէմնուն օլմադտա, վէ գըզընըն տէրտ ու միհնէթլէրինի թէճէսսիւս իթմէքտէ պուլունան վալիտէսի իսէ, գուրտ միսիլու մէզպուրէնին գալպինի թիւքէթմէքտէ օլան մէզքիւր Փէնալըզն իլէրլէմէքտէ օլտուղունու էնտիշէ իլէ միւշահէտէ իլլէմէքտէ իտի:

Պու միւսաֆիրլէր, մատամ պարօն տը Բէրմատէքին մէշաիսէ մախսուս (նահապետական) էօմրիւնիւ գապուլ իթմիշ օլուպ, շէօյլէքի թամ էօյլէնտէ էօյլէ թամաը, սաաթ եէտիտէ ադչամ թամաը իտիլմէքտէ, վէ ադչամ սէյֆիեէնին սալօնունտա Մ. վէ մատամտը Պօրէօ իլէ Էրմին վէ քէօյլին բաբասը իլէ իսանէ սահիպի գատըն թօրլանմադտա իտիլէր: Կիւնտիւլլէրի հալա ֆէնա օլտուղունտա, Մ. տը Պօրէօ իլէ

մատամ տը Գէրմատէք վէ քէօյիւն ըահիպի վիսթ օյնաեըպ , Թէրէզ իլէ գըղը տա պիր քէօշէեէ չէքիլէրէք , գանաւլա իշ-
լէմէքտէ , վէ պիլաքիս հաւլա միւսայիտ օլտուղունտա , եա-
նի յունվար ըիւզկեարը ըէք շիտտէթլէ էսմէտիկինտէ , գալէմ
միւտիրի իլէ ֆամիլեասը ճիվար օրմանլարա կիթմէքտէ ի-
տիլէր :

Պիր սապահ քէօյիւն բօսթաճըսը , Մ . տը Պօրէօեա ա-
թիտէքի մէալտէ մուհարրէր պիր Թէզքիլէրէ կէթիրտի .

«Պիր սաաթտան եօլա չըգաեօրում . Սէն-Մալօտա տու-
րաճաղըմ : Ալտըղըմ մալիւմաթա նէզարէն , Սէն-Մալօ՝ Ժէնէ-
տէն օն ալթը քիլօմէթրօ ուզագ տըր : Պէնի օրատա պէք-
լէեին . եարըն սապահ վասըլ օլտըրում : »

Մ . տը Պօրէօ՝ սըր Վիլիամսըն մէթուպունու մահվ իթ-
տի , վէ մէնսուպ օլտուղու նէզարէթտէն պէքլէմէքտէ պու-
լունտուղու մուհիմմ պիր Թէլէկրաֆնամէնին կէլմէմէսինտէն
տօլաեը իզհարը էնտիշէ իլէ , մահէլլի բօսթա վէ Թէլէկրաֆ
մէրքէզինտէն սիւալ իթմէք իւզրէ , արապա իլէ Սէն-Մալօ-
եա կիթմէք Թասաւվուրունու պէեան իյլէտի : Անճագ զէվ-
ճէսինէ , սըր Վիլիամս հագգընտա խապէր ալմագ իւզրէ կիթ-
մէքտէ օլտուղունու , վէ պէլքի կիճէտէն էվվէլ ալտէթինի
մէմուլ իթտիկինտէն , Սօ-տիւ-Մուանա գատար քէնտիսինի
իսթիգպալէ կէլմէսինի Թափսիեէ իյլէմէսի իւզէրինէ , պիշարէ
գատընճըղազ՝ զէվճինին վէլտիկի մալիւմաթտան մէմուն օլ-
տուղու՝ կիպի , իսթիգպալէ կիտէճէրէրինի տէ պէեան իյլէտի :

Միւթէագըպէն Թէրէզ , սըր Վիլիամսըն ըէսմի Թագտի-
մի իշին պիր բլան տիւշիւնէրէք եօլա չըգտը , վէ Սէն-Մալօ-
եա մուվասըլէթլէ , պիր սաաթտան պէրու օրաեա կէլմիշ վէ
պիր օթէլին օտասընտա քէնտիսինի՝ պէքլէմէքտէ պուլուն-
մուշ օլան սըր Վիլիամս գաւուշտու : Արալարընտա իսէ , ա-
թիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի .

Սըր Վիլիամս . Գայըն բէտէր , սիղ բէք մուգայեէտ
պիր զաթսընըղ : Սէօզիւնիւզտէ վասընըզտա , նօգթասը նօգ-
սընա պուլունուեօրսունուղ :

Մ. տը Պօբրէօ. - Մէքթուպունուզու ալըր ալմազ եօլա չըգտըմ:

Պարօնէ իլէ Մ. տը Պօբրէօ՝ սամիմի պիր թարզտա պիրի-պիրինին էլինի սըգտըլար: Պատէհու պիրինճիսի քէլամա տէ-վսմ իտէրէք,

— Շիմտի ճիտտէն կէօրիւշէլիմ: Իշին նէ՞րէսինտէ պու-լունուեօրուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Իշ սըրասընտա տըր, մատամ տը Պօբրէօ՝ թէմամիլէ սիւն լէհինիզտէ տիր:

— Բէք էյի. էյ պէնի նա՞սըլ թագտիմ իտէճէքսինիզ: Մ. տը Պօբրէօ՝ մալի կէօզլէկիւնիւն ալթընտա կէօզիւ-նիւ գըրբարագ, միւֆթէխիրանէ սուրէթտէ,

— Պու պապտէ պէն պիր բլան թէրթիպ իթտիմ, տէտի:

— Սէջլէեին պագալըմ նէ՞ կիպի բլան տըր:

— Սէն-Մալօտան ժէնէ սէյֆիեէսինէ գատար էրէյիճէ ֆէնա պիր եօլ վար տըր:

— Պիլիեօրում:

Սըր Վիլիամս, ֆիլվագը օրասընը պիրիւր իտի, չիւնքի վիզօնթ Անտրէա թէսմիեէ օլունտուզու զէման, խաթըրլարտա օլտուզու վէճհլէ, Պըրթանիատա վագը օլուպ, մուախիարէն Արման տը Բէրկազըն մալիքիեթիւնէ կէչմիշ պուլունան Բէրլօ-վէն սէյֆիեէսինտէ իգամէթ իթմիշ, վէ մէզքիւր Բէրլօվէն սէյֆիեէսի իսէ, ժէնէ սէյֆիեէսինտէն անճագ եիրմի բիլօ-մէթրօ գատար ուզագտա պուլունտուզու ճիհլէթլէ, վիզօնթ Անտրէա րէք չօգ տէֆալար օ եօլան կէչմիշ իտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - (Հայրէթլէ.) Տիմէք օ եօլու պիլիեօր-սունուզ:

— Սիզտէն տահա էյի պիլիւրիմ գայըն բէտէր:

— () Հալտէ Սօ-տիւ-Մուանը պուրատան կէօրիւեօրմու-սունուզ:

— Հայ հայ:

— Զէվճիմ իլէ գըզը պէնի գարշըլամագ իւզըն օրտեա կէլէճէք տիրէր: Պու սըրատա սիզի քէնտիլէրինէ թագտիմ

Իթմէք իւզրէ պիր տէսիսէ տիւշիւնտիւմ : Մալիւմիւնիւզ տիւր քի , Սօ-տիւ-Մուան տէնիլէն մահէլլ՝ պու թարափլարըն էն զիեատէ սարբ եէրի տիր :

— Էվվէթ , սօնրա :

— Օ գատընլար օրտեա կէտիբլէրինտէ , մահզուն վէ միւքէտտէր պիր քիսվէթտէ սիզի պուլուրլար իսէ . . .

— Բէք ալէա . լաքին գայըն բէտէր , պէնճէ տահա միւ-նասիպ պիր թէտպիր վար տըր :

— Նէ՞ կիպի :

— Պէն սիզի պիւեիւք պիր թէնլիբէտէն գուրթարապի-լիրիմ :

— Պէնի՞մի :

— Էվվէթ սիզի . իմտի տինլէեինիզ :

Մըր Վիլիամս , կէնճ պիր գըզըն ֆիքրինի ճէլպ . Իթմէք իւզրէ տիւշիւնմիւշ օլտուղու թասաւվուրու Մ . տը Պօբրէօեա թափսիլէն անլաթտը . Մէրգումուն , պու օեունունու , տէր-քեար օլան սօվուգ գանլըլըղըյա մէվգըլի իճրաեէ վազ ի-տէճէկինի եազընտա կէօրէճէկիմիզտէն , պունա տաիր չիմ-տիտէն սէօզ սէօյլէմէեի զաիտ աոտ իյլէրիզ :

.

Մ . տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի պէյնինտէ գարարլաշտըրըլ-մըշ օլտուղու վէճհլէ , մէզպուրէ վէ գըզը , էօյլէտէն իւշ սաաթ սօնրա , մէվսիմէ միւթէնասիպ օլմանան օլտուգճա սըճազ պիր կիւնէշ սաեէսինտէ էթրաֆ էբէյիճէ ըսընմըշ օլտուղու հալտէ , Մ . տը Պօբրէօեու գարշըլամագ իւզրէ , մէվ-գիճէ կիւզէլ , ֆազաթ զաեէթ տիք , սարբ վէ եէր եէր չու-գուրլարը հալի օլմասը , վէ թա՛ էթէյինտէ վասի Օսէանըն տալզալարը մէվճուտ պուլունմասըյա , միւխաթարատան խալի օլմանան Սօ-տիւ-Մուանա միւթէվէճճիհէն ժէնէ սէյֆիեէ-սինտէն հարէքէթ իթտիլէր , վէ մահէլլի մէզպուրէ եազլաշ-տըզլարընտա , Սօ տիւ-Մուանըն թէրէսինտէ վէ տէնիզ քէ-նարընտա վագը պիր գաեանըն , ատէթա պագանըն պաշընը

տօլանտըրաճագ մէրթէպէտէ եիւքսէք պիր նօգթասընտա , պիր առէմին օթուրուպ , մահլա ինսանլար իչին տաիմի պիր սէպէպի միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ օլմագ , վէ մահ-զունանէ շիիրէր թէրթիպինտէ պիր սերմանէյի մախսուսէ մագամընտա իթթիխաղ դըլընմագ իւզրէ ճէնապը Բէր-վէրտիկեար թարաֆընտան խալգ պույրուլմուշ օլան վասի Օգիանօսա տալղըն տալղըն պագմագտա օլտուղունու կէօր-տիւլէր :

Պու առէմի ուզագտան կէօրէն՝ կէօմրիւք մէմուրու զանն իտէպիլիր իտի իսէ տէ , եօլուն քէնարընտա պաղլը պուլունան վէ քէնալինին մալի օլտուղու միւհթէմիլ օլան զանէթ կիւզէլ պիր աթա տիգգաթ օլունտուղունտա , պիրինճի միւլահաղա-նըն զաիլ օլմասը թապիի իտի : Սօ-տիւ-Մուան տէնիլէն եէր՝ դանալար իւզէրինտէ տար պիր տէրէ կիպի օլուպ , սիւարիի մէրգում , աեագլարընը պօշա ուզաթմըշ օլարագ , գանանըն էն եիւքսէք եէրինտէ օթուրմուշ իտի , վէ պաշընը պիր էլի տէրունինէ ալըպ , կէօզէրինի գարա ճիհէթինէ ապա աթֆ իթմէքսիզին , վէ իւզէրինտէ օթուրտուղու գանատան վէ օլ թիւքէնմէլ Օգիանօստան մատաա աիկէր պիր մատտէ պու-լունտուղունու պիլիեօր կիպի կէօրինմէքսիզին , տալլալարընըն գապա սէտասը քէնալինի գատար աքս իթմէքտէ պուլու-նան օլվասի տէրիանա տիք աիք պագընթօր կիպի զանն օլուն-մագտա իտի :

Վալիտէ վէ գըզը , զիքը իթտիկիմիզ աթըն եանընտան կէչտիքլէրի էսնատէ , էրմին հայվանը օխչահարագ ,

— Նէ՛ կիւզէլ աթ տըր , վալիտէճիեիմ , տէտի :

Թէրէզտէ , եէպանի պիր մահէլլտէ վէ սէրվէթ սահիպ-լէրինին պիւեիւք մէրքէզլէրինտէն ուզագ պիր եէրտէ օ եօլտա դըյմէթտար պիր հայվան պուլունմասընտան տօլանը իզհարը թէաճճիւպլէ ,

— Սահիհէն գըզըմ , բէք կիւզէլ հայվան տըր , վէ պէս-պէլլի չու թէբէտէ օթուրմուշ օլան առէմին օլմալը տըր , տէյի պէեան իլէտի :

Հայ վանքն է եւրի իւզէրինտէ քիւչիւք պիր չանթա իլէ պիր եօլճուլուգ մանթօսու վէ պիր չիֆթ թապանճանըն գունտագլարը մէվճուտ օլմասընտան, սիւարիի մէրգուճուն՝ ատի պիր թէնէզզիւհ իչին եօլա չըգմըշ օլմատըղը, վէ հայ-վանքն աղղընտա հէնուզ քէօբիւք վէ գարնընտա չամուր էսէրլէրի պուլունմասընտան, եօրկուն օլտուղու, վէ սահի-պինին՝ թապիւհաթըն կիւզէլ պիր մէնզարէսինէ թէսատիւֆ-լէ, հէմ եօրկունլուղունու ալմագ, հէմտէ օ մէնզարէերի թէմաշա իթմէք իւզրէ մահէլլի մէզքիւրտէ տուրմուշ իտուկի անլաշըլմագաա իտի:

Հէր կէնճ գըզ աղ չօգ գուվվէի թէխայեիւլիեէեէ մալիք օլուպ, պու իգթիտարընը իսթիմալ իտէպիլմէք իւզրէ տաիմա վասըթալար արար: Պու գըզլար իչին, հէր շէյ, ըօմանլարա մախսուտ օլան էօմըլուն իպթիտասը, վէ էն ատի պիր վագըա՝ քէնտիլէրինէ պիւեիւք պիր վէսիլէ օլուպ, պինապէրին էրմին տէ, քիսվէթինի վէ գըեաֆէթինի լաեըգըլա կէօրէմէտիկի, վէ սիննինի թագտիր իտէմէտիկի օ ատէմի գաեալարըն թէ-րէսի իւզէրինտէ եալընըգմիւշահէտէ իթմէքլէ, անըն, միւթէ-ֆէքթիր վէ պէապալթ պիր քիմնէ օլտուղունա, վէ պէլքի աշգ ու մուհապպէթ սէպէպիլլէ գալպինտէ աղիմ ճէրըհալար հասըլ օլմուշ օլտուղունտան, սէյեահաթլար իտէրէք, վէ թապիւհաթըն աղիմ մէնզարէլէրի, էզճիւմլէ մահղունիեէթ-պալիշ Օգիանօսուն գարընընտա պուլունարագ, տէրտ ու քէտէրլէրինէ պիր մէրհէմ իսթիհասալ իթմէկի թասմիմ իթ-միշ իտուկինէ հիւքմ վէրտի, վէ իշթէ պու էսաս իւզէրինէ պիր պինա գուրմաեա պաշլաեըպ, զաթէն տիւշար օլմուշ օլտուղու քէտէր իլէ ֆիբրի թահըք օլունմուշ օլան կէնճ պիր գըզ իչին իսէ, պու խուսուտ բէք գօլայ վէ ատի պիր մատտէ իտի:

Մատամ տը Պօբրէօ տա պիրտէն պիրէ, «Պու ատէմին սըր Վիլիամս օլմատըղընը քիմ պիլիր» տէյի տիւշիւնտիւ:

Էրմին, պիր թէրէնին քէնարընտա վէ եէչիլլիքլի պիր մա-հէլլտէ օթուրուպ, Օգիանօսուն տալղալարընա տալղըն տալղըն

պագաւորը սըրատա , պազէն պաշնը եօգարը գալորըպ , խէֆիէն , ֆագաթ պիր նագարը թէվէճճիւհէ կէօղէրինի , տէնիզտէն պաշգա պիր եէրէ պագմամագտա պուլունան շախսա աթֆ իթմէքտէ իտի :

Մատամ տը Պօբրէօ գըզընըն եանընտա օթուրտուղունտա , էրմին , պիրտէն պիրէ ,

— Վալիտէճիեիմ , շու ատէմ պու մահէլտէ նէ՞ եարը-
եօր , տէյի սօրտու :

— Պիլմէմ , պէլքի պիր ըէսսամ տըր :

— Լաքին ֆագիր պիր ըէսսամըն պէօլէ կիւզէլ աթը
օլապիլի՞ր մի :

— Օրասը էօյէ գըզըմ :

— Պունտան պաշգա ըէսսամ օլսա , տիպէրի իւզէրինտէ
պիր ալպում , վէ էլինտէ պիր գուրշուն գալէմ օլուր :

— Օ հալտէ պու պիր սէյեհա՞ օլուպ , շու եէպանի մա-
հէլլին կիւզէլլիկինտէն վէ միւքէլլէֆիեթինտէն հայրան օլա-
րագ , օրատա օթուրմուշ օլմալը տըր :

— Եախօտ իհթիմալքի տէրտ ու քէտէրէ կիրիֆթար
օլմուշ պիր ատէմ օլուպ , ճէնապը Ալլահըն ուլուվիյեթինէ
թըզընմագտա տըր :

Մատամ տը Պօբրէօ , էրմինին , քէնտի քէտէրինի պիր
արա ունուտարագ , քէնտիսի կիպի քէտէրէ կիրիֆթար օլ-
մուշ օլանլարը տիւշինտիւկիւնիւ կէօրմէլլէ , կէրչի սարսըլտը
իսէ տէ , տէրունէն մէսէրրէթ հիսս իթտիկի կիպի , ֆիքրինտէ
կիզլի պիր իւմիտ տախի հասըլ օլտու : Ֆիլվագը աէրլէրքի ,
պիր ինսան քէտէրինի եալընըզ քէնտիեէ սագլաեըպ , անընլա
եաշամագ մէպէքինի թուլթար իսէ , պու քէտէրտէն միւէպ-
պէտ խալի օլամազ , եախօտ օ եիւզտէն շիֆա պուլամազ :

Մատամ տը Պօբրէօ պու սըրատա շու եօլտա տիւշին-
մէքտէ իտի :

— Էկէր պու ատէմ կէնճ , կիւզէլ , վէ ալնընտա , ինսանը
ճալիպի թէվէճճիւհէ գըլան պիր մահղունիեթի գալպիեէ
ալէամէթի մէվճուտ , վէ նիհաեթ պէքլէտիկիմիզ ատէմ

իսէ, քիմ պիլիբ, պելքի շու մահէլտէ վուգու պուլաճագ
իւք միւլագաթտա...

Պիչարէ Թէրէզ, վալիտէլէրէ մախսուս օլան հիսս իլէ,
գըղընըն գալպինտէ մուհապէթ հասըլ օլմասը իչին, չախսը
մէճհուլու քեաֆֆէյի ֆաղիլէթ վէ քէմալէթլէրէ մալիք պիր
ատէմ կիպի կէօրմէք իսթէր իտի:

Հէր նէ իսէ, կիւնէշ ուֆուգա տօղրու իլէրլէմէքտէ օ-
լուպ, զաթէն տիւմանլը օլան ասիւման քէյ տէր քէյ պու-
լութլար իլէ գաբլանմագտա, վէ տէնիզին ըլզկեարը կիթ-
տիքճէ արթմագտա օլուպ, հալպու քի Մ. տը Պօբրէօ հէնուզ
մէյտանա չըգմատըղը հալտէ, նակեահ ուզագտան, պիր
աթըն սիւրաթլէ հարէքէթի վէ պիր արապանըն եուվարլան-
մասը կիպի պիր սէս իշիտիտի: Օլ վագըլթ չախսը մէճհուլ,
տէրհալ օթուրտուղու մահէլտէն գալգարագ, մանթօսունա
սարըլըպ, գաեալարտան աշաղըբա էնտի: Մէրգումուն պիր
ազ էվվէլ գըմըլտանմաեարագ օթուրուչու՝ էրմինին նազարը
տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլտուղու կիպի, միւթէֆէքքիր
թարգտա եիւրիւեիւլու տէ մէզպուրէնին նազարը տիգգա-
թընտան աուր օլմաեըպ, վալիտէ վէ քէրիմէ՝ հէր նէ գա-
տար մէրգումուն քիսվէթինի թէմամիլլէ թէշիսիս իտէմէտիլէր
իսէ տէ, կէնճ օլտուղունու, վէ եօլճուլուգ իտէն էշխասա
մախսուս օլարագ զաեէթ սատէ պիր էլպիսէ կիեինմիշ իտու-
կինի անլատըլար:

Լաքին չախսը մէճհուլուն հարէքէթլէրինտէ, եիւրիւեիւ-
լինտէ, վէլ հասըլ հէր հալինտէ կէօղէ չարբաճագ մէրթէ-
պէտէ մահզունիյեթ մէվճուտ օլուպ, պէտպախթ պիր գա-
տէրէ թապի պուլունտուղու զանն օլունմագտա իտի:

Իքի գատընլար, չախսը մէճհուլուն՝ տուրտուղու մա-
հէլտէն հարէքէթլէ, աթընա սիւար օլարագ, Սէն-Մալօ
թարաֆընա իլէրլէտիկինի կէօրտիլէր: Անճագ օլ էսնատէ
թէրէտէ գարա պիր նօգթա գահիր օլուպ, պու նօգթա կիթ-
տիքճէ պիւեիւտիւ, վէ գուտուրմուշ պիր աթըն չէքիշտիրէ-
րէք կէթիրմէքտէ օլտուղու պիր արապահա պէնգէմէքտէ

իտի։ Այնի վագըթտա, չախսը մերգումսու կէօղլէրինտէն աեըրմագտա պուլունմաեան մատամ վէ մատմալէլ տը Պօբրէօ, ուզագտան, եանի պիր քիլօմէթրօ գատար մահէլլտէն միւշահէտէ իտիլմէքտէ օլան մէգքիւր արապատան ֆիղան ու ֆէրեատլէր իշիտիլտիկինի գանն իթտիլէր, վէ պատէհու սիւարիի մէճհուլուն սէրիան արապանըն թարաֆընա կիթտիկինի կէօրտիլէր։

Նակեահ պիր թապանճա աթըրմասընը միւթէագըպ գըրմըղմը պիր ըշըգ հուսուլէ կէլիպ, սիւրիւքլէնմէքտէ պուլունան արապա տուրտու։

Պու վագըլար ազ զէման իշինտէ վուգու պուլտուղունտան, իքի գատընլար հագըգէթի հալէ վագըֆ օլամատըլար։ Շու գատարքի, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլտուղունու տէրք, վէ մէգքիւր արապանըն՝ Մ. տը Պօբրէօնուն արապասը իտուկինի միւլահագա իտէրէք, գօյմաեա պաշլատըլար, վէ մահէլլի վագըաեա մուվաուրլէթլէրինտէ, վուգուի հալի անլաեապիլտիլէր։ Շէօյլէքի Մ. տը Պօբրէօնուն - չիւնքի քէնտիսի իտի, - աթը՝ ալնընտան պիր գուրշուն իլէ վուրուլարագ մագթուլէն եէրէ սէրիլմիշ օլտուղու կիպի, մէրգում գալէմ միւտիլի տէ, սըր Վիլիամս օլան չախսը մէճհուլուն էլլէրինի բէմալը հէեէճան իլէ սըգ մագտա, վէ օ տախի, եավաշ սէտա իլէ,

— Նա՞սըլ գայըն բէտէր, շու օեունու լաեըգըլա օյնա՞տըմ մը, տիմէքտէ իտի։

Լաքին թէրէզ իլէ գըզը՝ եալընըզ Մ. տը Պօբրէօնուն տիթըմէքտէ օլան սէսինի իշիթտիլէրքի, օլ էանատէ գաըըլա գըզընա խիթապէն,

— Սէվկիւլիւլէրիմ, էկէլ պու զաթ օլմասա իտի, չիմաի պէն էօլմիւշ օլաճագ իտիմ։ Շու մէէլուն աթ պիրտէն պիրէ գուտուրուպ, պէնի պաեըրլարտան աշաղըեա սիւրիւքլէեօրտու, տէյի պէեան իլլէտի։

Մ. տը Պօբրէօ իֆատէսինի իքմալ իթտիկի սըրատա, սըր Վիլիամս մահճուպիեէթլէ կէօղլէրինի աշաղը էեէրէք

աթտան էնիպ , սուրէթի խէփիեէտէ էրմինէ պագմասընտա , պիրտէն պիրէ ըէֆը սէտա իթտի , վէ անինտէ սէլամ վերիպ , կերի չէքիլտի , վէ թէքրար աթա սիւար օլարագ , սէրիան օրատան մուֆարագաթ իյլէտի :

Մ . տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ գըզը , աճէլէթէն վէ դարիպ սուրէթտէ վուգու պուլան պու կիտիշտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալըպ , հալպու քի էվվէլքի վագըատան միւթէէսսիր օլմուշ օլմայարըյլա , մէրգուամու հարէքէթտէն մէն իթմէկի տիւշիւնէմէտիքլէրինտէն , եալընըզպիրիպիրինէ պագըշաղար : Պատէհու Մ . տը Պօբրէօ եալաշ սէտա իլէ ,

— Նէ՛ դարիպ ատէմ . աճապա քի՞մ տիր , վէ նէ՞րէտէն կէլիեօր , տէտի :

Թէրէզտէ , - Պիլմէմ , տէյի ճէվապ վէրտի :

Մ . տը Պօբրէօ . - Քէնտիսինի զաթէն կէօրմիւշ օլտուղումու զանն իտիեօրում :

Էրմին . - (միւթէֆէքքիր հալտէ .) Պէն տէ :

Մ . տը Պօբրէօ . - (քէլամա տէվամ իտէրէք .) Էկեր օ օլմասա իտի , մահվ օլաճագ իտիմ : Հագըգէթէն եալընըզ կիթմէքլիկիմ , վէ արապանըն իտարէսինի ժօնասա իհալէ իտէճէք եէրտէ , քէնտիմ տէրիւհտէ իթմէքլիկիմ , դարիպ պիր ֆիքքիր տիր : Պու հայվան՝ խույլու իմիշ , պիրտէն պիրէ գուտուրտու , վէ ազ գալտը քի պէնի չուգուրա գատար կէօթիւրէճէք իտի : Ա՛հ , նէ՛ տէրէճէ գօրգտում :

Գալէմ միւտիրի սօլուեարագ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն , վէ իքի իւշ տէֆա պիւեիւճէք նէֆէս ալտըդտան սօնրա , քէնտի խանէտանըզ արմասընը հալի ալթուռ գութուտան պիր սիկարա չըգարտը , վէ պու սիկարանը քէյֆլի սուրէթտէ իշտիկի սըրատա ,

— Աճապա պու ատէմի պէն նէ՞րէտէ կէօրմիւշիւմ տիր . աճապա նի՞չին կիթտի . քէնտիսինի իզհարը թէչէքքիւր վէ չիւքրանիյեթ իթմէքլիկիմէ վագըթ պրագմագսըզըն կիթմէսի սէպէպի նէ՞ օլապիլիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Էրմին իսէ , ֆիքքի զաթէն բօմանլարտա կէօրիւլէն գուվ-

վէի թէխայեիւիսէ թարգընտա օմասըյլա, շախսը մէճհու-
լուն զարիպ հարեքէթլէրինտէն միւթէսսիր օլտուղու հալտէ,

— Կիտէրքէն, քէտէր ու թէէսսիւֆիւ միւպէյեին պիր
ֆիղան ու ֆէրհատ տախի աքս իթտի, տէտի:

Մատամ տը Պօբրէօ, սըր վիլիամնն օթուրմուշ օլտու-
ղու գանա թէքէսինի բարմաղըյլա կէօսթէրէքէք,

— Պիզ կէլտիկիմիզ զէման, եանի պիր ազ էվվէլ շու
մահէլլտէ իտի, տէյի մուգապէլէ իյլէտի:

Էրմին. — Հաթթա բէք մահղուն, պէտպախթ վէ տալղն
կէօրիւնիւհօրտու:

Մ. տը Պօբրէօ. — (նիեթլէ.) Գի՞մ պիլիր. պէլքի աչգ
ու մուհապպէթ քէտէրինէ միւպթէլա օլմուշ տուր:

Էրմին. — Պիչարէ տէլիգանլը...

— Հէր նէ իսէ, շիմտի պիզ շուրաւնը տիւշիւնէլիւֆի,
պու հայվան էօլմիւշ օլտուղու հալտէ, նէ՞ եաբաճաղըզ:

— Նէ՞ եաբալըմ, եանա ալտէթ իտէրիզ:

— Ֆազաթ գըղըմ, կիճէ վազթը նա՞րը կիտէպիլիրիզ:

— Էֆէնտի բէտէր, պէն պու եօլու բէք էյի պիլիրիմ:

Էրմին, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, Մ. տը Պօբրէօնուն
գօլթուղունա կիրաի, վէ թէրէզտէ զէվճինին եանընտան
եիւրիւտիւկիւ հալտէ եօլա չըգըլտը:

Կէնճ գըզ պիր ան էվվէլ եօլա չըգմանը իսթէմէսիյլէ,
եիւղիւնիւ կէօրմէեթ վազթը օլմատըղը, ֆազաթ կէնճ,
կիւզէլ վէ մահղուն օլտուղունու զանն իթաիկի շախսը մէճ-
հուլա եթիշմէք արղուսինտէ օլուպ, պունտան գաթինա-
զար օ մէհուլ շախսըն բէֆը նիաա իթմէսի վէ լէհճէսի սօլ-
մասը, քէնտիսինի կէօրմէսինի միւթէազըպ վազը օլտուղու-
նու զանն իթմէքտէ իտի:

Նիհանէթ Մ. տը Պօբրէօ՝ թէլէֆ օլմուշ օլան հայվանա
վէ տէվրիլմիշ պուլունան արապանա պադարազ,

— Հայվան եիւզ ըիալ գըյմէթինտէ իսէ տէ, պիւեիւք
պիր շէյ սանըլմազ, Արապանա կէլինճէ, պու իսէ գըրըլմա-
մըշ, վէ տիւշարը իսասար օլմամըշ տըր: Ումարըմքի մատամ

պարօն տը Բէրմատէք պանա ափվ իտէճէք տիր, տէտի, վէ կիւնէշ նապէտիտ օլուպ, ագչամըն գաթը տիւմանը ուփուգը իհաթա իթմէկէ պաչլատըղը յըրատա Մ. տը Պօբրէօ՝ սուբէ վագթինտէ Ժէնէ սէյֆիեէսինէ վասըլ օլմագ իւզրէ, ֆամիլեասըյլա պէրապէր եօլա չըգտը:

Էրմին, հէր քէօշէ աղղընտա կէօզիւնիւն ալապիլտիկի տէրէճէտէ էթրափը թէճէսսիւս իտէրէք, Մ. տը Պօբրէօնուլ զարիպ գուրթարըճըսընըն էսէր վէ եա կէօլկէսինի միւշահէտէ իթմէկէ սայ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, մուվաֆագ օլամամագտա իտի:

35

Պրագալըմ Մ. տը Պօբրէօ, զէվճէսի վէ էրմին եաեա Ժէնէ սէյֆիեէսինէ կիթմէքտէ օլսունլար, պիզ անլէրտէն ազ էվվէլ օրաեա կիտէլիմ:

Իհթիեարէ պարօն տը Բէրմատէք՝ ուզուն պիր գանաբէտէ եասլանըպ, պաշընը պիր եասթըղա տաեաթմըլ օլտուղու, վէ քլւչիւք Ժօնաս տա գանաբէնին ալթ թտրաֆընտա պիր իսկէմէտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, էլինտէ թութտուղու պիր քիթապը օգումագտա իտի:

Որթա ասըն սիբահիլէրինէ մախսուս օլան պու հիքեաեէ քիթապը շու եօլտա պաչլամագտա իտի:

Շաթօնուլ սահիպէսի, քէնտինին խուսուսի օլան քիւչիւք օթասընտա եալընըզ օլուպ, աչգ ու սէվտա պէյլիթի օգումագտա պուլունան պիր չօճուղուն սարը սաչարընը բարմագլարըյլա օյնամագտա իտի: Մէշպուրէ, էօմիւն նէվպահար մէվսիմինտէ պուլունմատըղընտան, ալնը իւզէրինտէ պաղը ճիւզի չըղըգլար հասըլ օլմուշ օլտուղու

միսիլու, ապանօզ կիպի դարա օլան սաչլարընա տա պազը պէհազ թէլէր դարըչմըչ իտի: Պունունլա պէրապէր մէրգու-մէնին հիասիեաթը գալպիեհսի հէնուզ սէօնմէմիչ օլուպ, տուլուգ քէնտիսինէ պարը կիրան օլմասըյլա, օրմանլարտա զայպ օլմուչ շու եա պու սիրահիեհ, վէ սէրիլզէչթլէր ար-գասընտան կիտէն կիլզէլ վէ խօչ էնտամը պիր տէլիգանլըեա րասթ կէլմէքլիկի թասմիմ իլէ, պիշարէ, քէնտի քէնտիեհ, կերչի եալընը օթուզ պէչ եաչընտա պուլունանլարըն րուհըն-տա էսէրը աչգ ու մուհապպէթ հասըլ օլմազ իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ կէրէք օ սիննտէ վէ կէրէք օնտան սօնրա ինսան գալպինին աչգ ու մուհապպէթլէ սիւզան օլապիլտիկինի թէ-ֆէքքիւր իյլէմէքտէ իտի:

«Նախեհ չաթօնուն խարիճինտէ պիր պօրու սէսի իշի-տիլիպ, օտանըն րէնկլի ճամլարը պու սէստէն սարսըլ-տըղընտան, չաթօ սահիպէսինին խըտմէթինտէ պուլունան տէլիգանլը պէյիթինի քէստի, վէ մէրգումէնին գալպի սար-սըլտըղը միսիլու, շիտտէթլէ տէ չարմաեա պաչլատը: Միւ-թէագըպէն օ գատըն՝ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու օրալարա հիչ պիր միւսաֆիր կէլմէտիկի, վէ սէս սէտա իշիտիլէմէտիկի ճիհէթլէ, օթուրմուչ օլտուղու մահէլտէն աեաղա գալգաը, վէ գալպի էլան վուրմագտա օլարագ, քէնչիրէեի աչտը: Տէլիգանլը պու գատընա պագմագտա օլուպ, քէնտի գալպի տէ վուրմագտա իտի: Շաթօնուն սահիպէսի, քէնչիրէտէն էյիլէրէք տիշարը պագմասընտա, հիւսն ու էնտամը եէրինտէ պիր սիւարինին, մանթօսունա սարըլմըչ վէ կիլզէլ պիր իս-բանիա գըսրաղընա սիւար օլմուչ օլարագ, չաթօնուն էյրէ-թի քէօբըիւսինէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւ, վէ մէ-սէրրէթինտէն նաչի րէֆը սէտա իլէ, իճապ իտէն էմըլէրի իթա իյլէտի:»

Մատամ տը Գէրմատէք պուրաճըղտա ժօնասըն օգու-մասընը գաթթ իլէ, - Շաթօ սահիպէսինին հալի պէնիմ հալիմէ պէնզէտիկինէ տիգգաթ իտիւօ՞րմուսուն, տէտի:

Պու արա ժօնաս, զէքեավէթ վէ տիրաեթինի իրանէ

իտէն քիւչիւճէք կէօզլէրինի իհթիեարէ պարօնուն մալի կէօզլէրինէ աթֆ իլէ, հէման սէքսէն եաչլարընտա պուլու- նան մատամ ֆէրմատէքին, քէնտիսինի, օթուզ սէքիզ չաղ- լարընտա օլան պիր գատընա նասըլ պէնզէթտիկինի տիւ- շիւնմէեէ պաչլատը:

Մուախսարէն մատամ պարօն իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պէն տուլում, վէ կերչի սէն պիր հիւքմտար մաեէ- թինտէ միւսթախտէմ տէլիգանլը տէյիլսին, լաքին օգուտու- ղուն շաթօտաքի տէլիգանլը կիպի սաչլարըն սարը տըր, վէ պանա տա քիթապ օգումագտասըն:

Իհթիեարէ պարօն պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, քիւչիւք քէօյլիւնիւն չալըեա պէնզէեէն սաչլարընը պուրուշուգ վէ սէրթ էլլէրիլէ թուլթմագտա իտի:

Ժօնաս. - (գուրնագճա պիր թարգտա.) Մատամ պարօ- նուն հագգը վար տըր, լաքին...

— Հէր նէ իսէ սէօյլէ:

— Ժէնէ շաթօսու տա պիր շաթօ տուր, վէ պիր էյրէթի քէօրրիւսիւ տէ պուլունմագտա տըր: Հալպու քի սիբահիսի եօգ տուր:

Ժօնաս. պու սօն սէօզլէրի, չօճուգլարա մախսուս օլա- րագ սէրպէսթճէ վէ իհթիհգաքեարի սուրէթտէ իրատ իթտի:

Մատամ պարօն. - (ահ իտէրէք.) Օրասը էօյլէ:

Ժօնաս. - (պու սըրատա շու եօլտա միւլահագա իթմէքտէ իտի.) Հէր նէ գատար հէր կիւն քիթապլարտա աչըգ քէլիմէ- սինի օգուեօր իսէմտէ, մանէասընը հէնուգլաեըգըյլա անլա- եամաեօրում: Էկէր անլասա իտիմ, պեեազ վէ տիլպէր օլան վէ սաչլարը պէնիմ սաչլարըմ կիպի սարը պուլունան քէօ- յիւն ըահիպինին գըզգարընտաչը Իվօնաիգի սէվէր իտիմ:

Ժօնաս պու սուրէթլէ միւլահագա իթտիկի զէման, մա- տամ տը ֆէրմատէքին պուրուշմուշ օլան եիւզիւնէ, վէ եիւ- զիւքլէր իլէ տօլու օլուպ, զաիֆլէշմիշ վէ սէրթլէշմիշ պու- լունան էլինէ վէ աղարմըշ սաչլարընա պագմագտա իտի:

Մատամ տը Գերմատէք . - (ա՛հ խտէրէք .) էվվէթ , պու .
րատա էօյլէ պիր աւըլգատէ էքսիք տիր , տէտի , վէ իֆա .
տէսինի հէնուզ իքմալ իթմէզտէն , շաթօնուն հավլիսինտէ
պիր աթըն աեագ սէսի իշխտիլտիկինտէն , Ժօնաս՝ իսթիհզա .
քեարի պիր թարղտա ,

— Իշթէ արատըղընըլ ատէմ կէլիեօր , տէտի , վէ տէր .
հալ բէնչիրէեի աչտը :

Ձանն իտէրսին քի չէյթան պու սըրատա իշէ գարըլմըլ
խտի . չիւնքի ֆիլվագը հավլիտէ սիեահ պիր հայվանա րա .
քիպ օլմուշ վէ պիւեիւք պիր մանթօեա սարըլմըլ պիր
սիւարի պուլունուպ , մէրգում աթտան հէնուզ աչաղըեա
էնմիլ իտի :

Ժօնաս հայրէթլէ ,

— էվվէթ , թա՛ քէնտիտի տիր , տէտի :

— Քի՞մտիր :

— Իսթէտիկինիլ սիբահի , եախօտ սիւարի տիր :

— Ժօ՛նաս , ագլընա՞մը կէլիեօր :

— Խայր մատամ , քիթապտա օգուտուղումուզ սիւարի
տիր . . . մանթօսու , սիեահ աթըլ ասլա օ քիթապտաքինտէն
ֆարգլը տէյիլ տիր :

Մատամ տը Գերմատէք , գանաբէսինտէն կիւճ իլէ գալ .
գըպ , Ժօնասըն ումուղունա տաեանարագ , բէնչիրէեի գա .
տար եիւրիւտիւ . Բէնչիրէեին էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ ,
չօճոկ ,

— Պագընըլ , տէտի :

Մատամ պարօն էյիլտի , վէ ֆիլվագը սիւրաթլէ իսթիգ .
պալէ կէլմիշ օլան իհթիեար խըզմէթ քեարա հայվանընըն
եուլարընը թէսլիմ իտէկէլէն ոըր Վիլիամը կէօրտի :

Այնի վագըթտա սըր Վիլիամս մէրգում խըզմէթ քեարա
խիթապէն ,

— Տօսթում , օրմանլարըն իչինտէ հօլումու զայպ իթ .
տիմ . վագըթ իսէ կիճէ օլտուղունտան , կիտէճէք եէրիմի
պիլմէմ . իմտի , աճապա պու շաթօնուն սահիպլէրի եարըն

սապահա գատար պէնի միւսափրէթէն գապուլ իտէպիլիր-
լէ՞ր մի, տէտի:

Մատամ տը Գէրմատէքին իհթիեարլաշմըշ օլան գալպի
զանն իտէրսին քի կէնճիկինի քէսպ իտէրէք, օլ էսնատէ
շիտտէթլէ չարբտըղը հալտէ:

— Անթուան, պու զաթը իչերի գապուլ իտին. շաթօմ
քէնտիսի իչին աչըգ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս պաշընը եօգարը գալտըրըպ, սէլամ վեր-
տիքտէն սօնրա, իհթիեար խըղմէթքեարըն արգասընտան
կիթտի:

Մատամ տը Գէրմատէք քէնտիսինի Վերսայլտա վէ օթուզ
եաշլարընտա զանն իլէ, Ժօնասըն մուսվէնէթինէ հաճէթ
կէօրմէքսիզին գանարէսինէ գատար եիւրիւտիւ, վէ էօմրիւ-
նիւն էն սօն զէմանընտա գարշըսընա չըգան մէրգուլմ սիւա-
րինին վիրուտինէ պէքլէտի:

Պիր աղ սօնրա սըր Վիլիամս՝ Անթուան թարափընտան
էվվէճէ իխպար իտիլերէք իչերի կիրտի, վէ հայիզ օլտուղու
թէրպիեէ վէ նէզաքէթ իճապընճա սէլամ վերէրէք:

— Մատամ, հարէքէթիմին եօլսուզուղուլտան տօլանը
ափվընըղը ըէճա իտէրիմ. էկէրչի պիր գազա վազը օլմասա
իտի, հարէքէթի վազըամ ասլա էօղիւր գապուլ իտէմէզ
իտի, տէտի:

Մատամ տը Գէրմատէք, սըր Վիլիամսըն օթուլմասը իչին
պիր գօլթուզուլ իսկէմլէ կէօսթէրէրէք:

— Մօնպիէօ, սէյֆիեէմ ասըրլարտան պերու, մէսքէն-
լերինէ կէճիքէն սիւարիլէր, եօրկուզն զիեարէթճիլէր, վէլ
հասըլ շու եա պու կէօնա մուսվէնէթէ միւհթաճ օլանլար
իչին աչըգ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ սուրէթի զէնտօսթանէտէ իհթիեարէ գա-
տընըն էլինի թուլթարագ:

— Պէնտէնիզ Մանուարա կիտիեօրտուլմ, տէտի:

— Մանուարա՞ մը:

— Էվվէթ մատամ:

— Շըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ՞ մի :

— Էվվէթ , անըն եէկէնի մարքի տը Կօնթրան պէնիմ ազիզ տօսթում տուր :

— Օ հալտէ պուրասը խանէնիզ սաեըլըր , չիւնքի չըվալիէ դօմյում տուր :

Սըր Վիլիամս պաշընը էեէրէք ,

— Մատամ , պիր սէրսէրիեի խանէնիզտէ գապուլ իթմէքտէ օլտուղունուզու զանն իթմէմէնիզ իչին , միւսաատէնիզլէ քէնտիմի սիզէ թանըթմագ իսթէրիմ , տէտի :

— Մօնսիէօ . . .

— Մատամ , պէնտէնիզ Իրլանտալըեըմ :

Մատամ պարօն տը Գէրմատէք տախի պաշընը էյտի , վէ սըր Վիլիամս չու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի :

— Մատամ , հիչ պիր մագսէտիմ օլմաեարագ , ազըլսըզճա օրմանլարտա թէնէզզիւհէ չըգտըմ :

— Աճայիպ , հիչ պիր մագսէտինիզ եօգ մու իտի :

— Խայր մատամ , եօգ իտի :

Պու արա իհթիեարէ գարը՝ սըր Վիլիամսա պագտըքի , լէհճէսի սօլմուշ օլմասը վէ պիր քէտէրի մանէվիեէ տիւչար օլմուշ օլտուղու հէյեթիստէն անլաշըլմասը , վէլհասըլ հէր հալի քէնտինին պիր պէտպախթ իտուկինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունմասը ճիհէթլէ , ճալիպի ըիգգալթ պիր քիմնէ զանն օլունմագտա իտի , չիւնքի չուրասը միւսթաղնիի պէեան տըրքի , գատընլար , վէլէվ մատամ տը Գէրմատէք կիպի սէքսէն եաշընտա օլսալար , էրքէքլէրին պու եօլտաքի մէնզարէլէրինտէն միւթէէսիթ օլուրլար :

Հէր նէ իսէ սըր Վիլիամս միւքեալէմէեէ պէր վէճհի աթի տէվամ իթտի :

— Մատամ , վագը օլան սայլըսըզըղըմտան տօլաեը աֆվընըզա մագհար օլմագ , վէ պիլա մագսէտ օրմանլար տէմունինտէ իճրաի սէյեահալթ իթտիկիմի իյզահ իթմէք իչին էօմրիւմիւն պազը խուսուսի ահվալինի նագլ ու պէեանէ մէհպուրում :

Մէրդուս պու սէօղէրի սէօլէրքէն սէսի միւէսսիր, վէ քէտէրի ազիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլանլարա մախսուս իտի:

Սըր վիլիամս. - Մատամ, պիր սէրսէրի վէ եա պիր խէթանըն խաթըրէսի իլէ թաագիպ իտիլէն եախօտ մուղիրը պիր միւլահազա իլէ տէրունլէրի մահվ օլան պիշարէլէր միսիլու տիւնեանըն հէր թարաֆընը տօլաշըբօրում:

Պարօնէնին հիքեանէեէ պու սուրէթլէ պաշլամասը՝ իհթիեարէ գատընըն խօշունա կիտիպ, մէրդումուն մահզուն թասվիրի հիքեանէսինէ մութապըգ օլմասըյլա, տիք տիք եիւզիւնէ պագմասընտա, սըր վիլիամս՝ քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ մատամ, ֆիքրէն վէ գալպէն մահզուն վէ միւքէտտէր օլարագ սէրսէրի կէզմէքլիք պէնիմ պաշլընա մէսլէքիմ օլմուշ տուր. գատէր նէրէեէ սէվգ իտէրսէ օրահա կիտիբօրում: Պիր գատընա կէօնիւլ վէրմիշիմ, էօյլէ պիր գատընա քի, պէնի սէվէմէզ:

— Զէվալլը տէլիգանլը...

— Իքի սաաթ գատար էվվէլ, սէվտիկիմ գատընտան ուզագ պուլունտուղումու զանն, վէ կիճէտէն էվվէլ Մանուար շաթօսունա վասըլ օլաճաղըմը մէմուլ իթտիկիմ սըրատա...

Մատամ տը ֆէրմատէք, պու նագլիեթտէն մահզուլ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրդումըն քէլամընը քէսէրէք:

— Է՛յ, տէտի:

— Անը եօլումուն իւզէրինտէ պուլտում... թէքրար կէօրտիւմ...

— Աճա՛յիպ, քէնտիսինի՞մի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սէվտիկինիզ գատընը՞մը:

— Էվվէթ, անը. լաքին տէրհալ ֆիրար իթտիմ. մահմուղլարըմը՝ սիւար օլմուշ օլտուղում հալվանըն գարնընա պասարագ, նէրէեէ կիթտիկիմի պիւմէեէրէք, վէ գալպիմին տարպէի շէտիտէսինտէն զայրի հիշ պիր սէս իշիթմէեէրէք, թարլա վէ օլմանլար տէրունինտէն քէմալը սիւրաթլէ կէշտիմ:

Հայվանլար՝ ինսանտան զիեատէ ագիլ տիրլէր. աթըմ, պէ-
նի պուրահա, գաբունուզա կէթիրտի... եօլումսւ զայս իթ-
տիկիմոէն, վէ գարանլըգ պաստըղընտան, Մանուար շաթօ-
տանա եագըն եախօտ ուզագ օլտուղումսւ պիւմէեօրտում:

— Մօնսիէօ, պէն՝ պու շաթօնուն սահիպէտիեիմ, վէ դա-
եէթ ճանըմ սըգկըն իհթիեար պիր գարընըմ. հէման գօմ-
չուլարտան մահրում օլտուղում ճիհէթլէ, տաիմա եալընըզ
եաշարըմ, վէ թէսատիւֆէն պանա վուգու պուլան վիզիթա-
լարը պիր իգպալ ատտ իտէրիմ: Իմոի պուրահա կէլիշինիզ-
տէն տօլաեը անփլըգ տիլէմէեին. պիլաքիս զիեարէթինիզէ
պէն արզը թէշէքքիւր իյլէրիմ:

Սըր Վիլիամս պաշընը էյիպ, մատամ տը փէրմատէրին
էլինի էօբտիւ, վէ մէգպուրէ,

— Գալպինիդին պուլունտուղու հալի միւպալէզա իթմէ-
եօրմուսունուզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս. — (զաեէթ պէլիզանէ սուրէթտէ.) Ահ մա-
տամ, միւզտարըպըմ:

— Տիլտատէ օլտուղունուզ գատընըն՝ մուհապպէթինիզ-
տէն միւթէէսիր օլմաը գապիլ տէյիլ մի տիր:

— Պարօնէ պաշընը սալլահարագ,

— Օլ պապտէ հիշ պիր իւմիտիմ եօգ տուր, տէտի:

— Օ գատըն ապա եիւրէք թաշըմուզ մը:

— Պիլաքիս, պիր գատընը սէվիլմէե լաեըգ գըլան
քեաֆֆէյի էվսաֆլէ մութթասըֆէ տիր զանն իտէրիմ:

— Աճապա էվլի մի տիր:

— Խայր, էվլի տէյիլ տիր:

— Եօգուս սի՞ղ մի...

— Պէն, մատամ. եիրմի սէքիզ հաշընտաեըմ. ֆամիլեամ
եօգ տուր, սէնէվի իքի եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ,
վէ հիշ պիր մուգավէլէ իլէ քիմնէեէ մէրպուլթ տէյիլիմ:

— Տիմէք էվէնէպիլիրսինիզ:

— Էկէր պէնի սէվէրսէ, էվվէթ, էվէնէպիլիրիմ:

— Լաքին սիզի սէվմէեօր մու:

— Թէէսսիւֆլէ սէօյլէրիմքի, սէվմէնօր:

— Անլաշըլան՝ կէօնլինիւ դազանմագ կիւն օլմալը:

Պու սըրաւա պարօնէ, մատամ տը Քէրմատէքին գալ-պինի ֆէվգէլատէ միւթէէսիւր իտէճէք սուրէթտէ պիր սէ-տա իլէ:

— Պիր տիկէրինի սէվիօր, տէտի:

— Սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, սէօյլէտիկինիզ սէօզլէր պանա բէք զարիպ կէօրիւնիւօր, տէտի:

— Ֆիւվագը մատամ, բէք զարիպ տիրլէր:

— Գըրգ սէնէտէն պէրի տիրքի, պու էեալէթտէ իսքեան իթմէքտէիմ, վէ եալընըզ պիր տէֆա, 1829 տա, Բարիսէ կիթմէք իւզրէ պուրաւաան հարէքէթ իթմիշիմ տիր: Իմտի գօմշուլարըմը եալընըզ իսմէն թանըրըմ, վէ պու տէրէճէ չիտաէթլէ սէվմէքտէ օլտուղունուզ գատընըն քիմ իտուկինի տիւչիւնմէքտէիմ, չիւնքի իքի սաաթ էվվէլ քէնտիսինէ պու թարաֆլարտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունուզ ճիհէթ-լէ, գօմշուլարըմտան օլմապը թապիի կէօրիւնիւօր, վէ հէ-նուզ էվլէնմէմիշ օլմասընա պագըլըրսա, կէնն պիր գըզ օլմալը:

Սըր վիլիամս ճէվապ վէրմէտի, վէ մատամ տը Քէրմա-տէք իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Ճիվարլարտա իսէ, մատմագէլ Պ... իլէ մատմագէլ Բ... տէն պաշգա քիմէնէի թանըմամ, վէ պունլարըն օ գատար կիւզէլ օլմատըգլարընը պէեանտէ թէրէտտիւտ իթմէմ:

— Լաքին պէնտէնիզ պու մատմագէլլէրի պիլմէմ:

— Օ հալտէ կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղունուզ մատմագէլէ նէրէտէ ըասթ կէլտինիզ, եալընըզ մը իտի, եօգսա ըէֆա-դաթընտա քիմնէ վա՞ր մը իտի, եաեա՞մը, եօգսա արասա-տա՞մը իտի:

— Եաեա օլուպ, վալիտէսի իլէ պիրլիքտէ իտի:

— Հա՞նկը եօլտա կէօրաիւնիւզ:

— Սէն-Մալօ թարիգինտէ:

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , սագըն էրմին օլմասըն :

— Էվվէթ մատամ , թա քէնտիսի :

Սըր Վիլիամս , պու սէօզիւ օլ դատար մահիրանէ պիր թէլաշ վէ հէեհճան իլէ իրատ իթտիքի , էկէր Մ . տը Պօք-րէօ օրատա պուլունարագ կէօրմիւշ վէ իշիթմիշ օլսա իտի , հէր հալտէ պրավօ՝ տէյի նիտա իտէճէք իտի :

Մատամ տը Գէրմատէք . - (քէլամա տէվամ իտէրէք .)
Ֆագաթ օ պէնիմ եէկէնիմ տիր :

— Սիզին եէկէնինիլ մի տիր :

Պարօնէ՝ պու արա , հէմ սօլմագ հէմ գըզարմագ եօ-լունտա պիր մէհարէթ իպրազ իտէկէլտիկի կիպի , օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն տէ սըչրատը :

Մատամ տը Գէրմատէք . - Էվվէթ եէկէնիմ տիր . . . տէ-տիկինիլ գըզ՝ մատմագէլ էրմին տը Պօքրէօ աուր , տէյիլ մի . եանի խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի օլան Մ . տը Պօքրէօնուն գըզը . . .

Սըր Վիլիամս , թէքրար էվվէթ տիեերէք ճէվապ վեր-տի , լաքին պու ճէվապը հէման պիր ա՛հը տէրունէ միւշա-պիհ իտի :

Մատամ տը Գէրմատէք . - Աճա՛յիպ , եէկէնիմ էրմին , սիզին կիպի պիր ճէնթըլմէնի սէվմէեիպ տէ քի՞մի սէվէ-պիլիւր :

— Քէնտի աչգ ու մուհապպէթինէ լաեըգ օլմաեան պիր քիմնէեէ իզհարը մուհապպէթ իյլէմիշ տիր :

— Պէն պու իշի անլաեաճաղըմ . շիմտի նէրէտէ իսէ քէն-տիսի կէլիւր :

Սըր Վիլիամս , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Կէլիլ մի , տէտի :

— Շիւպհէսիլ կէլէճէք տիր :

— Պուրաեա՞մը կէլէճէք :

— Էվվէթ , անը վէ բէտերի իլէ վալիտէսինի թաամա պէքլէեօրուլ :

Սըր Վիլիամս , պիրտէն պիրէ աեաղա գալգըպ ,

— Խայր, խայր, մատամ. Ալլահա ըսմարլատըգ պէնտէ-
նիգ կիտիեօրոււմ. Բէնտի եիւզիւնէ պաղամամ:

Պու սուրէթլէ մատամ տը Բէրմատէք, թէաճճիւպտէ
գալըպ, միւսաֆիրի մէրգոււմու հարէքէթինտէն մէն իթմէկի
տիւշիւնմէկէ վագթը օլմազտան էվլէլ, արգասընտան քէն-
տիսինի գօվալտեան վար տըր կիպի աճէլէթէն տիշարը չըգտը:

Ժօնաս. — Պագընըզ մատամ, նա՞սըլ ֆիրար իտիեօր:

Յիւվագը մատամ տը Բէրմատէք թէաճճիւպիւնտէն հէ-
նուզ խալի օլամամըշ օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամն՝ շաթօ-
տան տիշարը չըգըպ, հայվանա ըաքիպէն օրատան սափուշտու:

Սըր Վիլիամն, պու գօմէտիա օեուճուճու իճրատէն սօն-
րա, Մանուար շաթօսուճա տօղրու սիւրաթլէ կիթտիկի սը-
րատա, Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ գըզը Ժէնէ շաթօ-
սուճա ավտէթ իտիպ, մատամ տը Բէրմատէքի, վագը օլան
սիւրաթը հարէքէթտէն տօլաւը հէնուզ թէհայեիւրի ազիմ
իչինտէ օլարագ պուլտուլար:

Գալէմ միւտիրի՝ սըր Վիլիամնըն էսրարընա վագըֆ օլ-
տուղու ճիհէթլէ, իհթիեարէ գատընըն ալթիւսթ հալինտէն
նաշի ապա իղհարը թէաճճիւպ իթմէտի իսէ տէ, Թէրէզ իլէ
գըզը հայրէթտէ գալտըգլարընտան, իքիսի պիրլիքտէ,

— Նէ՞ օլտուճուզ թէյզէ, տէյի սիւալ իթտիլէր:

— Յէվգէլատէ զարիպ պիր հալ վագը օլտու:

— Նէ՞ կիպի զարիպ հալտէն պահս իտիեօրսուճուզ,
թէյզէ:

— Շու ինկիլիգտէն...

Մ. տը Պօբրէօ. — (սաֆտէրուճա.) Հա՞նկը ինկիլիգտէն:

— Բէնտիսինի կէ՞օրմէտինիզմի, ըասթ կէ՞լմէտինիզմի:

Մ. տը Պօբրէօ. — (թէաճճիւպ էսէրի կէօսթէրէք.) Ա-
զիզիմ մատամ, հա՞նկը ինկիլիգտէն պահս իտիեօրսուճուզ:

— Պարօնէ սըր Վիլիամնտան:

Մ. տը Պօբրէօ թէաճճիւպանէ էօյլէ պիր սէտա ըէֆ
իթտիքի, պու սէտա՝ մատամ պարօն իլէ էրմինէ թապիի
կէօրիւնտիւ:

— Օ տուր, օ տուր :

Մատամ պարօն . - Բի՞մ տիր :

— Իքի սաաթ էվկէլ հաեաթըմը գուրթարան տէլի-
գանլը տըր :

— Հաեաթընըզը գուրթարտը՞մը :

— Էվկէթ , մուհագ-գագ պիր էօլիւմտէն գուրթարտը :

Մ . տը Պօրբէօ՝ պաշընա կէլմիշ օլան վուգուաթը մա-
տամ Գէրմատէքէ նագլ իթտիկի սըրատա , էրմին միւթէ-
ֆէքքիր սուրէթտէ իշպու հիքեաեեեի տինլէտի . Մատամ տը
Գէրմատէք , մէզքիւր նագլիեթին խիթամընտա ,

— Իշթէ օ տէլիգանլը՝ եօլու զայպ իթմիշ օլտուղունու ,
վէ միւսաֆիրէթէն գալմագ արղուսինի պէեան իլէ , պուրա-
եա կէլմիշ իտի :

— Շիմտի քէնտիսի նէ՞րէտէ տիր :

Մատամ տը Գէրմատէք՝ էրմինին գարշըսընտա հէր շէյի
աշըդտան աշըղա սէօլէմէք իսթէմէտիկինտէն ,

— Եալընըզ պիր սէօղիւմ իւզէրինէ , պիրտէն պիրէ գալ-
գըպ կիթտի , տէտի :

Մ . տը Պօրբէօ . - Պէն իսէ , պիր աղ էվկէլ քէնտիսինի
թանըեամատըղըմտան տօլաեը միւթէէսսիր իտիմ . . .

Էրմին . - (մէրագ իլէ .) Էֆէնտի բէտէր , քէնտիսինի թա-
նը՞մը իտինիզ :

— Հաթթա գըզըմ , սէն տէ թանըրսըն :

Էրմին . - (թէաճճիւպլէ .) Պէ՞ն մի :

— Պիր տէֆա նագըրըմըզըն խանէսինտէ կէօրտիւնիւզ :

— Իհթիմալ տիր , ֆագաթ խաթըրլաեամաեօրում :

— Սըր Վիլիամս՝ պազըլար իչին զարիպ պիր ատէմ իսէ
տէ , տիկէրլէր իչին պէտպախթ պիր քիմնէ օլտուղունտան ,
հարէքէթի զարիպէսինէ աֆվ օլունմագ ճայիզ տիր :

Էրմին , շախսը մէճհուլու իլք տէֆա , պիր գաեանըն
թէքէսինտէ օթուրուպ , տէնիզի սէյր ու թէմաշա իթտիկի
սըրատա կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիսինտէ հասըլ օլան թէվէճ-
ճիւհիւ թէքրար հիսս իտէրէք ,

— Աճաճիպ , տէտի :

Մ . տը Պօբրէօ . - (իֆատէեե շու վէճհլէ տէվամ իլլէտի .) Սըր Վիլիամսըն նէ՛ կիպի քէտէր ու էլէմէ կիրիֆթար օլտուղունու քիմնէ պիլմէզ , լաքին կիզլի պիր իզթիրապլէ մուգթարըպ օլտուղու մուհագգագ տըր : Պազըլարընըն գավլինճէ , պիչարէ՝ միւհպպէտէն զայպ իթմիշ , էօլմիւշ , եախօտ սատագաթ խիլաֆընտա հարէքէթտէ պուլունմուշ օլան պիր գատըն սէպէպիլլէ շու հալէ տիւշար օլմուշ տուր :

Մ . տը Պօբրէօ՝ նիեթի մախսուսէ իլէ սէօզիւ քէսիպ , եան կէօզ իլէ կէնճ գըզա տիգգաթ իթտի :

Էրմին պու արա միւթէէսսիր օլարագ կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ իտի :

Գալէմ միւտիրի՝ քէլամընա շու սուրէթտէ տէվամիթտի :

— Տիկէր պազըլարըն ըիվանէթինէ պագըլըրսա , սըր Վիլիամս՝ զէնկին , կիւզէլ , կէնճ , պիւեիւք պիր խանէտանա մէնսուպ օլուպ , նիչէ գատընլարըն՝ քէնտիսինէ իզհարը մուհապպէթ իթմէքլէ մէսուտ վէ պախթիեար օլաճագլարը տէրքեար իսէ տէ , սըր Վիլիամս՝ հէման սէրվէթի աւլա պուլունմաեան , ֆագաթ ագտէմճէ պիր տիկէր քիմնէեէ իզհարը մուհապպէթ իթմիշ օլան պիր կէնճ գըզա կէօնիւլ վէրմիշ տիր :

Ձէվճի իֆատէսինէ տէվամ իթտիքճէ , մատամ տը Պօբրէօ գըզընա պագմագտա իտի :

Շիւպհէսիզ Էրմին , պու օլան կէչէն շէյլէրին պիր գօմէտիա օլտուղունու , վէ սէօյլէնէն գատընըն քէնտիսի իտուկինի պիլմէզ իտի . անճագ մէրգուլ իլէ քէնտի արասընտա մէվճուտ օլտուղունու զանն իթտիկի այնի ֆէլաքէթլէր սէպէպիլլէ միւթէֆէքքիր պիր հալ քէսպ իթմիշ օլուպ , մահզա քէնտի աշգ ու մուհապպէթինին քէմալը շիտտէթլէ բաիմալ օլմասընը , հիւսնի միւրատընա ըաղմէն տիւշիւնէրէք , տէրունը գալպինտէն սըր Վիլիամսը աճըմագտա իտի :

Մատամ տը Գէրմատէք , պիր միւտաթ իչին Էրմինի օրատան կէօնտէրմէք իւզրէ պիր պէհանէ արաեարագ ,

— Սէվկիւիւ գըղըմ, խըզմէթ քեարլարըն տաիրէսինէ
էնիպ, թաամը պիր ան էվվէլ հաղըրլամալարընը թէնպիհ
իտէ՞րմիսին, տէտի:

Էրմին՝ բէք էյի տիտէրէք տիշարը չըգմասընտա, մատամ
տը Գէրմատէք,

— Սէվկիւիւ խըսըմլարըմ, սըր Վիլիամըն քիմէ աչըգ
օլտուղունու պիլի^օ Խօրմուսունուղ, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - (պաչընը սալլաեարագ.) Էվվէթ, տէտի:

— Վա՛յ, սիղ պու վագըանը պիլի^օ մի իտինիղ:

— Էվվէթ թէյզէ խաթուն, պիլիր իտիմ: Օ զաթ Էրմինի
սէվէր, հաթթա անընլա էվլէնմէեի պանա պիր այ էվվէլ
թէքլիֆ պիլէ իթտի:

— Էյ սիղ թէքլիֆինի ըէ՞տտ մի իթտինիղ:

— Էրմին պիր պաչգասըյլա էվլէնէճէք օլտուղու իչին,
պիթթապի ըէտու իթտիմ:

Պատէհու Մ. տը Պօբրէօ օթուրուպ, Ֆէրնան Րօչէ իլէ
Էրմինին էվլէնմէսի խուսուսու հագգընտա քէնտի ըիզասը նէ՞
սուրէթլէ իսթիհսալ գըլընմըչ օլտուղունու, վէ օ տէլիգան-
լընըն Խօլսուղ հարէքէթինի նա՞սըլ թահգըգ իթմիշ իտուկի-
նի, վէ մէրգուսուն քէնտի մահվընա նէ՞ վէճհլէ սէպէպիյեթ
վէրտիկինի հիքեանէ իթտի:

Մատամ տը Գէրմատէք, իչպու հիքեանէյի Թէմամիլէ
տինլէտիքտէն սօնրա, - Լաքին պու բէք տէհչէթլի շէյ տիր,
տէտի:

Թէրէզ իսէ, ա՛հ իտէրէք, կէօղլէրինտէն եաշ ագտը:

Մատամ տը Գէրմատէք. - Աճա՛յիպ, Էրմին էօյլէ պիր ալ-
չաղը՞մը սէվիեօր:

— Հաթթա գօրգարըմ անըն ուղըունա թէրքի հաեաթ
իթմէսին:

— Խայր, խայր, օլմահաճագ շէյ տիր. Էրմին սըր Վի-
լիամըն սէվմէլի տիր. օ կիւղէլ վէ խանէտանա մէնսուպ պիր
տէլիգանլը տըր:

Պու սուրէթլէ մատամ տը Գէրմատէք, հագըգի էօմիլ:

ունուտարագ, սէվտիկի բօմանլարտա օգուտուղու վագըաւա-
րա ֆիքրինի հասը իլէ,

— Մատէմքի սըր Վիլիամս՝ գօմչում պուլունան չըվա-
լիէնին իգամէթկեհաճնա կիտիեօր, քէնտիսինի տավէթ իլէ
էրմինէ թագտիմ իթմէքտէ կիւճլիւք եօգ տուր: Պու սէ-
պէպլէ օրմանլարտա ավա չըգմագլա իւլֆէթ բէյտա իտէպի-
լիրիզ, տէտի, վէ պատէհու ժօ՛նաս, տէյի չաղըրմասընտա,
ժօնաս՝ եանընտաքի օտատան գօշարագ կէլտի, վէ մէքթուպ
եազմագ իւզրէ մատամ տը Գէրմատէքին իսթէտիկի մէվատ-
տը վերմէսինտէ, մէգպուրէ՝ էլի տիթրէեէրէք, ֆագաթ
օգունուր սուրէթտէ, գօմչուսու չըվալիէ տը Լասիեէ զիյր-
տէքի մէքթուպու եաղտը:

«Ազիզ տօսթում,

«Չօգտան պէրի սիզի կէօրմէտիկիմտէն տօլաեը սիզին
իլէ միւնազաա իթմէկէ բէք պիւեիւք սէպէպլէրիմ վար տըր,
լաքին տարղընլըղըմը վէ թէքտիւլէրիմի տիկէր պիր կիւնէ
թէէիսիւր իլէ, պու կիւն սիզտէն պիր խըզմէթ պէքլէրիմ:

«Եէկէնիմ Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ գըզը ժէնէ
սէյֆիեէսինտէ տիրլէր:

«Եէկէնիմին քէրիմէսի էրմին՝ տիլպէր, կէնճ վէ աթէ-
շի պիր գըզ օլուպ, պուրատա միւնֆէրիտէն կէչիրտիկի-
միզ էօմիւրտէն բէք տէ խօշլանմամագտա տըր: Գէնտիսինի
էյլէնտիրմէք իչին պիր չարէ պուլա՞մագմըսընըզ, էրմին միւ-
քէմմէլ պիր սիւարի օլմասըլլա, էկէր քէնտիսինի ավլարը-
նըզտան պիրինէ տավէթ իտէրսէնիզ, ֆէվգէլատէ մէսըուր
օլաճագ տըր: Խուսուսա պիր գաչ կիւն գատար, եէկէնինիզ
մարքի Կօնթրանըն մահրէմ վէ ազիզ տօսթու պուլունան
պարօնէ սըր Վիլիամս նամընտա պիր ըէֆիգէ մալիք օլաճա-
ղընըզ տա խապէր ալտըմ:

«Էսէն ըիւզկեարա վէ կիճէ օլմասընա ըաղմէն պու մէք-
թուպու թարաֆընըզա կէթիրմէքտէ օլան ժօնաս՝ իլէ ճէվա-
պընըզա ինթիզարէն, սէլամըմը արղու թագտիմ իյլէրիմ:

«Մուհիպպէնիզ

«ՊԱՐՕՐՆ ՏԸ ՔԵՐՄԱՏԷՔ

Մէրգումէ, մէքթուպու գաբանարագ,

— Ժօնաս, չաբուգ պիր աթա օթուր, վէ պու մէքթուպու Մանուար շաթօսունտա, չըվալիէ տը Լասիէ կէօթիւր, տէտի:

Ժօնաս. — Շու սաաթտա՞մը:

— Շիւպհէսիզ. Խօգսա կիճէ Խօլճուլուղունտան գօրգա՞րմլսըն:

Չօճուգ, պու սէօղ քէնտի իզլէթի նէֆսինէ կիւճ կիթտիկի ճիհէթլէ,

— Խա՛յր մատամ, տէյի մուգապլէ իթտի, վէ ազըպինտէ օրատան մուֆարագաթլա, սիբարըչը վագընը իճրանէ կիթտի:

Պու վէճհլէ սըր Վիլիամս եինէ զալէպէնի չալըպ, օ իթիեարէ գարընը տա քէնտինէ Խարանան քիմսէլէրին սըրասընա կէչիրտի, վէ էրմին իսէ, մահզա ալչագ Անտրէա իչին չալըչաճագ օլան թէքմիլ պիր ֆամիլեա խալգընա գալըն ուղրաշմագ մէճպուրիեթինտէ պուլունմագտա իտի:

36

Սըր Վիլիամս՝ մատամ պարօն տը Գէրմատէք իլէ մատամ տը Պօբրէօնուն իթիմատ վէ էմնիյեթինի ճէլպ իթմէքլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա, գօնթ Արման տը Գէրկազ՝ Լէօն Բօլան իլէ Պասթիէնին մուավէնէթլէրի իլէ, Ժաննը վէ Սըրիզի պուլմանա չալըչմագտա իտի: Լաքին իւչ կիւնտէն պերու թէհարրիեաթա տէվամ օլունտուղու, վէ Արմանըն մանէթինտէ պուլունան խէֆի մէմուրլար՝ Բարիսին հէր տէլիկինի արամըչ օլտուգլարը հայտէ, հէնուղ հիչ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլունամամըչ, վէ տէօրտիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը

Արման, օ կիճէեի Մէսիէյ սօգաղը ճիւղարարընը պիղզաթ տօլաշմագլա կէշիբիպ, ֆէրտասը սապահը, պաշընը էլլերի տէրունինէ ալմըշ, վէ սէվտիկի պիր գատընը միւէպպէտէն զայպ իթմիշ օլտուղունու զանն իաէն պիր քիմսէ կիպի մահ-զուն վէ միւքէտտէր սուրէթտէ իշ օտասընտա օթուրմուշ օլմասըյլա, եանաղը իւղէրինէ ահէսթէ սուրէթտէ պիր տամլա եաշ ագարագ,

— Եա՛րապպի, առէթա ագլըմա զիեան կէլիեօր. պէն իսէ, անը օլ գատար սէվիեօր իտիմ, տէտի:

Պու արա Լէօն Բօլան իշերի կիրտի:

Մէրգում տախի Սըրիզի զայպ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն քէտէրի տէ Արմանըն քէտէր ու ֆէլաքէթինին այնի իտի. Հէր իքլսինէ տէ այնի խանչէր սաբլանմըշ օլմասըյլա, պէտ-պախթլըգտա միւշթէրէք իտիլէր:

Լաքին Լէօն ագիւ, իշկիւզար վէ ճէսուր պիր տէլիգանլը օլմասըյլա, գօնթ, պու հալի տէրքլէ, անը քէնտինէ մուա-վին վէ տօսթ գըլմահա թէրէտտիւտ իթմէտի:

Սըրիզ տախի ժանն կիպի պուլունամասըղը ճիհէթլէ, Լէօն Բօլան, Արման տը Գէրկազ գատար մահզուն վէ մէյ-եուա իտի:

Հէր նէ իսէ ամէլէ սընըֆընա մէնսուպ օլան պու տէլի-գանլը՝ իշերի կիրտիկի զէման էլինտէ պիր մէքթուպ պու-լունուպ, իշպու մէքթուպու Արմանա թագտիմ իլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, շու մէքթուպու պիր քէրրէ ալըն օ-գուեուն. մութլագ սուրէթտէ թանըտըղմ քիմսէլէրին պա-շընա պիրէր ֆէլաքէթ կէլիեօր, տէտի:

Մ. տը Գէրկազ. - (հէհէճան իլէ.) Եինէ նէ՞ խապէր կէ-թիրտին:

— Պիր տօսթում վար իտի. դաեթթ միւթէպէր պիր քիմ-սէ իտի, վէ պէն քէնտիսինի գարընտաշըմ մագամընտա սէվ-տիկիմ կիպի, օ տա պէնի սէվէր իտի:

— Էյ օնա՞ տա մը պիր շէյ օլտու:

— Օգուեուն, մօնսիէօ գօնթ, օգուեուն:

Արման՝ մէքթուպու աչըպ, աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու .

«Ազիզիմ Լէօն ,

«Պուճտան պէօյլէ եարտըմ վէ թէսէլլի պէքէմէք իչին սիգտէն զայրի քիմնէմ գալմատը .

«Սօն տէֆա , եանի սէքիզ կիւն ագտէմ էլինիզի սըգտըղմտա , պէնի , մէսուտ վէ սէվտիկի պիր գատընըն զէվճի օլմագ իւզրէ օլան պիր ատէմ կիպի կէօրտիւնիւզ .

«Օլ վագըթ պու ատէմ ալնը աչըգ վէ քէմալը իֆթիխար իլէ եիւրիւմէքտէ օլուպ , հաիզի իթիպար ու նամուս օլմասըլա , հէր քէս թարաֆընտան օ մագամտա հիւրմէթ վէ ըիանէթ կէօրիւր իտի .

«Պու կիւն իսէ , ազիզիմ Լէօն , սիզէ պու սաթըրլարը եաղան ատէմ , մէմուրիեթիւնտէն չըգարըլմըչ , նիչանլըսը թարաֆընտան թարա իտիլմիչ , խըրսըղըգլա իթհամ օլունարագ հապսէ աթըլմըչ , վէ շիմտի իսէ քիւրէեէ մահքիւմ օլմասընա պէքէմէքտէ պուլունմուչ տուր .

«Սօն տէֆա օլարագ եալլընը պիր քէրրէ պէնի կէօրմէեէ կէլինիզ , չիւնքի մուհաքէմէմտէն էվլէլ , քէտէր վէ թէէսսիւրիւմ՝ վէֆաթըմա սէպէպ օլաճագ տըր զանն իտէրիմ .

«Մուսլիսինիզ

«ՅԵՐՆԱՆ ՐՕՇԵ»

Արման . - Պու Ֆէրնան Րօչէ քի՞մ տիր :

Լէօն Րօլան . - Խարիճիեէ նէզարէթիւնտէ միւսթախտէմ պիր մէմուր իտի :

— Տօսթունուղմու իտի :

— Սայքի տօսթում իտի . Սըրիզի տէ թանըր իտի :

— Շիմտի հապսխանէտէ՞մի տիր :

— Էվլէթ , իւչ տէօրթ կիւնտէն պէրու հապսխանէտէ տիր :

— Լաքին նէ՞ գապահաթ իչէմիչ տիր :

— Մօնսիէօ գօնթ , պու տէլիգանլընըն հիչ պիր գապա-

հաթ իշլէմէմիշ օլտուղունա էմինիմ: Գէնտիսի նամուսյուռ պիրատէմ օլմասըյլա, պու խուսուստա պաշըմը թէհլիքէեէ գօեարադ հազգընտա մէսուլ օլուրում:

— Նէրէտէ իսքեան իտէր իտի:

— Պօսէ-տիւ-թանըլ սօգաղընտա: Բէնչիրէրէրինտէն Սըրիզին բէնչիրէսի կէօրիւլիւր իտի:

— Ժաննը թանըր մը իտի:

— Չօգ տէֆա Սըրիզ իլէ պերապէր կէօրմիւշ օլմալը տըր:

Գօնթ տը Գէրկազ պիր միւտտէթ սիւքիւթլէ տուրտու պատէհու,

— Պու շէյլէր պանա զարիպ վէ հարիգ իւլատէ կէօրիւ-նիւեօր: Տէօրթ քիշի պիրտէն պիրէ զայպ վէ նապէտիա օլուեօր, վէ պու տէօրթ քիշի պիրիպիրինի թանըտըզլարը միսիլլու, ազ չօգ եագընէն տէ պիզէ թէալլիւզլէրի պուլու-նուեօր, տէյի պէեան իթտի:

Լէօնուն, նազարը տիգգաթը պու միւթալէաեա հասը օլունարադ,

— Հազգընըզ վար տըր, տէտի:

Արման. — Անլաշըլան՝ այնի շախս պու վազըալարըն քեաֆ-ֆէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլաճադ տըր: Փագաթ նիշին, նէ՞ մագսէտլէ, վէ օ շախս քի՞մ տիր, տէտի, վէ իլավէթէն տա-խի, — Ֆէրնան Բօշէ նէրէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ջանն իտէրսէմ մուվազգաթ հապսխանէտէ տիր:

— Քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ:

Պատէհու արապասընը հազըր իթտիրիպ, Լէօն Բօլան իլէ պիրլիքտէ արապաեա ըաքիպէն Ջապթիեէ նէզարէթինէ կիթտի:

Գօնթուն վազիեթթի ալիեէսի, խայրխահլըգտաքի շէօհ-րէթի, վէ սէրվէթի ճէսիմէսի, հէր եէրէ կիրիպ չըգմասընա միւսաիտ վասըթալար օլմասըյլա, Ֆէրնանըն պուլունտուղու հապսխանէեէ կիրմէք ըուխսաթընը պիսսուհուլէ իսթիհսալ իտէպիլտի, վէ զաթէն մէվգուֆը մէրգումըն իսթինթագը

խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան, իխթիլաթտէն մէն իտիլմիշ տէյիլ իտի:

Պիչարէ տէլիգանլը՝ թէէսսիւֆ, եէյիս ու քէտէր վէ ատէթա մէճնուն օլմագ հալլէրինէ թէմամիյլէ կիրիֆթար օլմուշ օլմասըյլա, գօնթ իլէ րէֆիգի հապսիանէեէ կիրտիքլէրինտէ, քէնտիսինի, եաթաղը իւզէրինտէ եաթմըշ, պաշընը էյլէրինէ տաեաթմըշ, վէ կէօզլէրի սըթմալը քիմսէլէրին պագըշը հալինի քէսպ իտիպ, սէրսէմ կիպի տալըն տալըն պագմագտա պուլունմուշ օլարագ պուլտուլար:

Լէօն, պիչարէեի տալընլըղնտան այմագ իչին, քէնքէնտիսի սարսմանա վէ իսմինի թէլէֆֆիւզէ մէճպուր օլուպ, Արման իսէ շու եօլտա քէլամա իպթիտար իյլէտի:

— Մօնսիէօ, սահիհ տիր քի պէնի թանըմագսընըզ, ֆա. գաթ պէն սիգէ ֆէվգէլատէ ալէագատար պուլունուեօրում, անճագ պու հիսսիմին սէպէպինի չիմտիտէն պիլտիրէմէմէքլէ պէրապէր, շու գատարը սէօյլէրիմքի, սիգէ աթֆ իտիլէն գապահաթտան տօլաեը պէրիւզլիմէ օլմամանըզ գապիլ տէյիլ տիր: Պու հալտէ, պէրաթթինիգի իսպաթ իթմէք իչին էլտէն կէլէն ղայրէթ վէ թահգըզաթը իճրա իտէճէեիմ: Հալպու քի պանա, նէտէն տօլաեը վէ նաճըլ սիգի իթհամ իթտիքլէրինի, վէ հէնուզ պուրատա նաճըլ պուլունտուղունու սէօյլէմէլիսինիգ:

Ֆէրնան. - Օթուզ պին ֆրանգ սիրգաթ իթմիշ օլմագլա պէնի իթհամ իտիեօրլար:

— Պու սիրգաթը նէրէտէ իճրա իթմիշսինիգ:

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ, անախթարլարը պիր սաաթ էվլէլ պանա թէսլիմ իտիլմիշ օլան պիր սանտըգտան իթմիշիմ:

Օլ վագըթ ֆէրնան, Արմանա, խարիճիեէ նէզարէթի տաիրէսինտէն չըգմասընտան էվլէլ վուգու պուլմուշ օլան ահվալի, վէ Գօլարըն կէթիրմիշ օլտուղու էրմինին մուզիրը մէքթուպունու, պատէհու քէնտիսինին սօգագտա տիւչիւպ պաեըլտըղընը, վէ աուլա թանըմատըղը Պագգարանըն խանէ-

սինտէ անըտըղընը վէ օրատա ախզ ու կիրիֆթ օլունտու-
ղունու հիքեանէ իթտի :

Մ . տը Գէրկազ՝ մահպուսը մէրդունմուն նազլիեթինի
տիգգաթլէ տինլէտիքտէն սօնրա , Լէօնա պագարագ ,

— Յիւվագը պու շէյլէր՝ դաեթ տէհշէթլի վէ գարը-
շըգ շէյլէր տիր , Լաքին շիմտի պէնճէ շուրասը թէհագգուգ
իտիեօր քի , պու ֆէլաքէթլէրին ճիւմլէսի , եանի պու տէլի-
գանլըեա իսնատ իտիլէն խըրսըղըգ , վէ ժանն իլէ Սըրիգին
ղայպուպէթլէրի պիր շախս էսէրլէրի տիր , տէտի , վէ իլա-
վէթէն , — Պագգարաեը կէօրմէք լաղըմ տըր , տէյի պէեան
իլլէտի :

Լէօն Բօլան . — Պագգարաեը նէրէտէ պուլմալը . . . զիրա
օ տա զայպ վէ նապէտիտ օլմուշ սուր :

Յէրնան . — Էն զիեատէ ագըլ էրմէեէն պիր շէյ վար իսէ ,
օ տա , էլ պիլէ տօգունտուրմամըշ օլտուղում ճիզտանըն իր-
թէսի կիւն ճէպիմտէ պուլունմասը քէյֆիեթի տիր :

Մ . տը Գէրկազ . — Մօնսիէօ , սիզի թէէմին իտէրիմ քի ,
միրուրը զէման իլէ պիզ հագըգէթի հալէ վագըֆ օլապիլէ-
ճէեիզ , չիւնքի պու մէքըուհ վէ մէնֆուր էնթրիգաեը զահի-
րէ իխրաճ , վէ իշպու միւտհիշ էսրարը ըսգանտիլ իթմէկէ
սիզին գատար պէնիմտէ իհթիւաճըմ վար տըր : Անճագ
վագը օլաճագ սիւալլէրիմէ ճէվապ վէրմէլիսինիզ , — Նիշանլը-
նըզ մատմագէլ տը Պօքրէօ կիւզէ՞լ մի տիր :

— Պիլմէմ , ֆագաթ քէնտիսինի սէվէրիմ :

— Ջէնկի՞ն մի տիր :

— Խայր , Մ . տը Պօքրէօ՝ գըզընը պէնիմէ էվլէնտիրմէկէ
րազը օլտուղունտա , հէր նէ գատար պու գըզըն սէրվէթի
վալիտէսի թարաֆընտան օլուպ , Մ . տը Պօքրէօ տա քէնտի
բէտէրի տէյիլ իսէ տէ , եինէ թրախօմասըզ օլմագ իւզըն պու
խուսուսա մուվաֆագաթ կէօսթէրտի :

Մ . տը Գէրկազ . — (պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր խա-
թըրէ տօղարագ .) Աճայիպ , մատամ տը Պօքրէօ՝ զէվճի իլէ
իքինճի տէֆա օլարա՞գ մը էվլէնմիշ տիր :

Ֆէրնան . - (գըզարարագ .) Պիլմէմ . . զանն իտէրիմքի ,
 օ գատըն ագտէմէ պիր խէթա իշլէմիշ տիր :

Արման , պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ , Թէրէզ իամինտէ
 կէնճ պիր գատընըն , վագթիյլէ Մարլօթտա , թէյզէսի վէ
 քիւչիւք պիր գըզ իլէ պիրլիքտէ եաշատըղընա , վէ Բա-
 րիսէ ալտէթլէ , օրատա նէզարէթ մէմուրլարընտան պիրի
 իլէ էվլէնտիկի՝ Մարլօթտա մէրվի օլտուղունա տայիր պուն-
 տան ագտէմ քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան պիր թէզքիրէ-
 նին միւնտէրիճաթընը խաթըրլատը , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Սիւպհան Ալլահ , օ՛ տուր օ՛ , տէտի , վէ ալէնէն , -
 Մատամ տը Պօքրէօնունն ասըլ իամինի պիլի՞եօրմուսունուզ ,
 տէյի սիւալ իթտի :

— Ջանն իտէրիմքի Թէրէզ տիր :

Արման պու իսմի իշիտինճէ , րէֆը սէտա իլէ ,

— Թէրէզմի . իսմի Թէրէզմի տիր , տէտի :

— Էվլէթ մօնսիէօ . սիզ քէնտիսինի թանըեօ՞րմուսունուզ :

Արման ճէվապ վէրմէտի , ֆագաթ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու շէյլէր դարիպ կէօրիւնիւեօր , վէ պանա թէպիլիզ
 օլունմուշ օլան մալիւմաթա թէմամիյլէ պէնղէեօր : Աճապա
 մատմագէլ էրմին տը Պօքրէօ՝ պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէ-
 նին գըղը՞մը տըր : Մատամ տը Պօքրէօեու կէօրմէլիեիմ ,
 պէլքի անըն վասըթասըլլա իշպու էսրարա վագըֆ օլապիլի-
 րիմ , տիմէքտէ իտի :

Մ . Արման տը Գէրկազ , էրմինէ այիտ օլան օլ ճէսիմ
 միրատտան Ֆէրնանա պահս իթմէք իսթէմէեիպ , եալընըզ
 իրթէսի կիւն թէքըրար կէլէճէկինի վատ իտէրէք , վէ մահ-
 պուսը մէրգումա պաղը թէսլիեէթպախշ սէօղլէր սէօյլէեէ-
 րէք , օրատան մուֆարագաթ իթտի :

Արման , Լէօն Բօլան իլէ պէրապէր իսանէսինէ ալտէթին-
 տէ , պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէնին , էօլիւմ եաթաղըն-
 տա , թանըմագըլըզ իշարէթի օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ թէս-
 լիմ իթմիշ օլտուղու մէտայիօնու եէտինէ ալտը , ֆագաթ
 Ֆէրնանա սէօյլէտիկի վէճհլէ , Մ . տը Պօքրէօնունն իգամէթ-

կեահընա կիթմէգտէն էվվէլչու եօլտա տիւշիւնմէեէ պաշլատը .

— Պունճա էսրար արասընտա ալընճադ եանլը պիրատըմ, վէ րասթ կէլա պիր հարէքէթ՝ մահվըմըզա սէպէպ օլապիլիր . . . իւշ կիւնտէն պէրու մաեէթիմտէքի մէմուրլար պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլամատըլար . տիմէք օլուրքի, գարշըմըզտա պուլունան խասիմլէր՝ սահիպի իգթիտար օլմալարըյլա, էմրի պասիրէթէ մուղայիր հարէքէթ իտէմէեիզ :

Պինապէրին գօնթ տը Գէրկազ, հէման տիշարը չըգարագ, մէզքիւր մէտայեօն եէտինտէ օլտուզու հալտէ, մատամ տը Պօքրէօեու պուլմագ գարարընը վէրմիշ իքէն, իքինճի պիր թէֆէքքիւր իւզէրինէ,

— Խայր, պու թէշէպպիւս մուխաթարալը տըր, տիեէրէք, պու գարարընտան կէրի տուրուպ, մէտայեօնու թէքըար չէքմէճէսինտէ հըֆզ իթտի :

Մուախխարէն, սըր Վիլիամսըն ֆէնալըզա սարֆ իթտիկի ազլու ֆիրասէթ գատար ագլէ մալիք օլուպ, պու ազլը մահզա էյլիկէ սարֆ իտէկէլէն իչպու զաթ, պուլունտուգլարը վազիեէթի աշիքեարէն Լէօն Ռօլանա անլաթարագ,

— Սահիհ տիրքի, էկէր Ֆէրնան Ռօշէ, քէնտիսինէ աթֆ օլունան գապահաթտա պէրիւզզիմմէ իսէ, - նասըլքի էօյլէ օլտուզունա պէն իսքեաթ օլմուշում տուր, - պու իֆթիրա՝ պիր թագըմ աշվալին թէսատիւֆի նէթիճէսի օլամաեաճաղընտան, մէքրուհ պիր էնթրիգաեա վէ չէյթանի պիր տէսիսէեէ գուրպան օլմուշ օլմասընա իշթիպահ եօգ տուր : Իմ տի էկէր աշվալ, քէնտի պէեան իթտիկի եօլտա իսէ, օ ճիզտանը եալընըզ պիր առէմ սիրգաթ իթմիշ օլապիլիր, վէ օ առէմ՝ Մ . տը Պօքրէօտան զայրի քիմսէ օլամազ : Ֆագաթ Մ . տը Պօքրէօնուն պու հարէքէթինտէ նէ՞ մէնֆաաթը օլապիլիր : Ֆէրնան քէնտի տամատը օլաճագմըշ . գըզընը թրախօմասըզ Ֆէրնանա վէրմէեէ րազը օլմուշ, վէ օլ անէ տէկին անըն համիսի պուլունմուշ իքէն, չու թէպէտտիւլի նակէհանի աճապա նէտէն իճապ իթմիշ տիր, տէտի :

— Իշթէ պէն տէ պուրասընը անլաեամաեօրում :

— Եսխօտ պու իֆթիրա վէ Պագգարանըն խանէսինտէ պուլունան օ ճիղտան՝ էրմինի սէվէն, վէ անընլա էվլէնմէք իսթէեէն պիր րաքիպէն իշի օլմալը տըր: Լաքին պու մագսէտի պաշա չըգարմագ իչին, օ տէլիգանլըեը կէնճ գըզըն նազա. րընտան տիւշիւրմէք խուսուսընտա տիկէր բէք չօգ թէտպիր. լէր պուլունապիլիր իտի: Պունտան գաթինազար, սօգադտա պաեըլմըչ օլան պու կէնճ քիմնէ, նա՞սըլ օլուր տա Սըրիլին գըզգարընտաշը օլան Պագգարանըն խանէսինտէ պուլունուր, վէ Սըրիլ իլէ Պագգարա այնի վադըթտա նա՞սըլ ղայպ վէ նապէտիտ օլապիլիրլէր: Իմտի էկէր պու շէյլէր, եալընըզպիր ատէմին էսէրի իսէլէր, հէր հալտէ օ ատէմին պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէսինտէքի մէնֆաաթը՝ աշըգպաղանէ օլամագ:

Լէօն Բօլան. — Պէնճէ տախի պու խուսուս մուհագգագ կէօրիւնիւեօր:

Արման. — Պու մէնֆաաթ իսէ, պէլքի բէք աղիմ տիր: Էկէր մատամ տը Պօրէօ արատըղըմ գատըն իսէ, գըզը, հիչ խապէրի օլմաեարագ օն իքի միլեօն ֆրանգ սէրվէթէ մալիք տիր: Եէտիմտէ պուլունան իշպու օն իքի միլեօնըն նէ. րէտէն կէլտիկինի վէ նէրէեէ կիտէճէկինի տէ եալընըզ պիր ատէմ պիլիր քի, օ ատէմտէ պէն իմ: Պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէ՝ քէնտի խաթթը տէսթի իլէ եաղմըչ օլտուղու վասիեէթնամէնի պանա թէսլիմ իթմիշ օլուպ, պու պապտէ պէնտէն դայրի քիմնէնին մալիւմաթը պուլունմամըչ տըր: Շու հալտէ Պէրնանը մահվ իթմէք, վէ անըն՝ էրմին իլէ էվլէնմէ. սինի մէն իյլէմէք իսթէեէնին եսխօտ իսթէեէնլէրին, պու խուսուստա մալիւմաթ ալմըչ օլմալարը իհթիմալտէ՞ն մի տիր: Պու պապտէ նա՞սըլ խապէրտար օլապիլիրլէր: Արա. տըղըմ գատընըն՝ մատմագէլ տը Պօրէօ օլտուղունու նէ՞ սուրէթլէ թահգըզ իտէպիլիրլէր:

Լէօն Բօլան. — Սահիհէն պու պիր անլաշըմագ սըրր տըր:

Արման. — (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք:) Ճարզ իտէլիմքի, մատմագէլ տը Պօրէօ՝ պարօն Քէրմօրուն գըզը օլսուն, վէ

Ֆէրնանըն տիւշմէնի պուրասընը պիտին, վէ օն իքի միւսօն ֆրանգա կէօզ տիքմիշ պուլունսուն, Սըրիդին, Ժաննըն վէ Պագգարանըն աշըրըլմասընա նէ՞ տիւէճէեիզ:

Լէօն Րօլան. - Պէնճէ հէք պու շէյլէրի եարան Պագգարա տըր:

— Ֆագաթ նէ՞ մագսէտի օլապիլիր:

— Ֆէրնանը սէվտիկի իշին եարմըշ տըր:

— Էկէր անը սէվսէ իտի, մահվընա սէպէպ օլմազ իտի:

— Տօղրու տուր:

— Իմտի, պու. էնթրիգատա էօյլէ պիր իք պուլունմագտա տըր քի, պու իքի թուլթմագ պիզիմ իշին գապիլ տէյիլ տիր: Սահիհ տիր քի Պագգարա պիր ալէթ օլմուշ տուր, լաքին քէնտիսի վասըթաի իճրաիէ օլուպ, իշին պաշը տէյիլ տիր: Պաշը նէ՞րէտէ տիր. պունու եալընըզ Պագգարա պիզէ սէօյլէեէպիլիր:

Լէօն Րօլան. - (Մ. տը Գէրկաղըն տէլիլէրինի տիգգաթը թամմէ իլէ տինլէտիքտէն, վէ իշին հէր ճիհէթինի նազարը միւթալէատան կէշիրտիքտէն սօնրա.) Մօնսիէօ գօնթ, ֆիքրիմտէ պիր թասալվուր տօղտու, տէտի:

Արման. - Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում:

— Էկէր մատմագէլ տը Պօքրէօնուն՝ օն իքի միւսօն ֆրանգըն վարիսէսի օլտուղունու, վէ Մ. Ֆէրնանը զայպ իտէն եախօա իտէնլէրին պու վագըաեը պիտիքլէրինի, վէ հաթթա հարէքէթի վագըալարընա սէպէպ տէ պու խուսուս խուսկինի գապուլ վէ թէսլիմ իտիեօր իսէնիզ, օն իքի միւսօն ֆրանգըն քիմին ետինտէ պուլունտուղունու տա բէք էյի պիլմէքտէ օլտուգլարընը թէսլիմ վէ գապուլ իթմէնիզ լազըմ կէլիր:

— Պու տէտիկինիզ բէք տօղրու տուր:

— Իմտի, Էկէր պու խուսուսու պիլիեօրլար իսէ, մատմագէլ տը Պօքրէօնուն՝ մուվագգաթէն օլուն պուրասընը պիլմէմէսինտէ պէլքի տօղրուտան տօղրուեա մէնֆաաթլարը վար տըր:

— Իհիթիմալ տիր :

— Տիմէք մատմազէլ տը Պօբրէօ՝ սէնէվի ալթը եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլուրսա , պէլքի քէնտինին ինթիխապ իտէճէկի պիր զէվճ իլէ էվլէնմէք իսթէեէճէք տիր , վէ էկէր վազիեէթի հազըրէսինի անլար իսէ . . .

— Հէբ պու շէյլէր՝ ագլէ վէ մանթըգա մուվաֆըդ տըր , լաքին Սըրիզ իլէ ժաննըն զայպ օլմալարընա նէ՞ տիմէլի :

— Պուրասընը անլամագ բէք գօլայ տըր : Ֆէրնան՝ Մ . տը Պօբրէօեու թանըտըզը կիպի , Սըրիզ իլէ ժանն տա Ֆէրնանը թանըրլար : Իմտի պու պիր զինճիր տիրքի , իշպու զինճիրին հալգալարընը գօբարմագլա մաթլուպ հասըլ օլաճաղը տէրքեար տըր :

Արման սօն սէօզլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը , վէ Լէօն Բօլան , քէլամա տէվլամ իտէրէք ,

— Սիզ՝ ժանն իլէ Սըրիզի թանըրմը իտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ թանըր իտիմ , վէ իշթէ հագըգէթի հալ պունտա մէվճուտ տուր : Լաքին պու հագըգէթ՝ շիւպհէլի պուլունմագտան զիեատէ շայեանը թէէսսիւֆ տիւր , զիրա պիզի հիշ պիր շէյէ վագըֆ իթմէեիպ , գարանըգտա պրագաճագ տըր :

Լէօն Բօլան . - (ա՛հ իտէրէք .) Սըրիզի՛ , Սըրիզի՛ աճապա նէ՞ եաբտըլար :

Արման տա , միւքէտտէր գալպլէ ,

— Եա՛ պէնիմ սէվկիլիլ ժաննըմա աճապա նէ՞ օլտու , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի , վէ այնի վագըթտա , Անտրէանըն մէնֆուր վէ մուզիրը իսմի խաթըրընա կէլմէքլէ , շիտաէթլէ պիր չան չալտը , վէ Պասթիէնին չաղըրլմասընը էմր իթմէքլէ , մէրգուլմ իհիթիեար կէլտի , վէ Արման , պու իհիթիեարա խիթապէն ,

— Պէնի տինլէ , սըր Վիլիասմս իլէ Անտրէանըն այրը այրը ատէմլէր օլտուգլարընա էմի՞նմիսին , տէտի :

— Էվվէթ , թէմամիլլէ էմինիմ :

— Հալպուքի պէն պունուն աքսինի իտտիա իտէրիմ :

— Մօնսիէօ գօնթ, տինլէյինիլ, պու պապտէ սիզէ էն էյի իսպաթ օլարագ շուրասընը պէեան իտէրիմփի, էկէր տուէլլօտա խասմիմ օլան քիմնէ Անտրէա օլսա իտի, բէտէրի՝ բէտէրինիլի գաթլ ու թէլէֆ իթտիկի կիպի, պիլա թէրէա տիւա վէ էնտիշէ պէնի քէլպ կիպի էօլտիւրիւր իտի:

Արման պու սէօզէ էհէմմիեթ վէրմէօրճասընա պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունարագ,

— Պու պիր իսպաթ տէյիլ տիր. Անտրէանըն կէօզէթտիկի նօգթա՝ քէնտիսինի թանըթմամագտան իպարէթ պուլունմուշ տուր, տէտի:

— Պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէսի իշին պու տահա էյի իսպաթ ա՛:

— Հէր նէ իսէ, քէնտիսինի պիր տահա կէօրիւպ, տիգգաթլէ թէճէսսիւս իթմէք լազըմ տըր:

— Մօնսիէօ գօնթ, քէնտիսինի լաեղգըյա թէտգիգ վէ թէճէսսիւս իթմիշ օլտուղումտան, հասըլ օլան գանաաթըմ պօղուլմաղ տէրէճէտէ տիր:

— Պէնիմ հիսսիմ պունուն մուղաիրինի կէօսթէրիօր: Պու վասի վէ տէհշէթլի ֆէսատը Անտրէատան մաատա քիմնէ թէրթիպ իտէմէզ:

Պատէհու գօնթ,

— Տուէլլօնուն վուգու պուլտուղու կիւնիւն ագշամը սըր Վիլիամս գարթընը սիզէ կէօնտէրտի, տէյի՛լ մի, տէտի:

— Էվվէթ, միւթատ օլտուղու վէճհլէ գարթընը կէօնտէրտի:

— Տիմէք քէնտինէ պիր վիզիթա վէրմէեէ պօրճլունուն:

— Էվվէթ:

— Իշթէ օ վիզիթաեը վէրմէք լազըմ տըր:

— Նէ՞ վագըթ վէրէեիմ:

— Շիմտի չաբուգ արապամը հազըրլաթ. վագըթ էօյլէն տիր, վէ պիր պէքեար քիմնէեէ վիզիթա վէրմէք իշին միւսսաիտ գէման տըր:

— Բէք էյի, լաքին նէ՞ սէօյլէեէճէեիմ:

— Տէրքեար օլան սէօղլերտէն պաշգա պիր շէյ տիմէ-
երպ, քէնտիսինի եէնիտէն թէտգիգ իտէճէքսին, էն ճիւղի
հարէքէթլերինի պիլէ թէճէսսիւս իյլէեէճէքսին, վէ քէնտի-
սինի ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ տինլէեէճէքսին: Էկէր Ինկի-
լիզլերէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւզիւնիւ պիր սանիէ շաշըրըր-
սա, Անտրէա օլտուղու անլաշըլաճազ տըր:

Պասթիէն կիթտի, վէ Մ. տը Գէրկազ եալընըզ գալ-
տըղընտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Շիմտի ֆարզ իտէլիմքի, Անտրէա իլէ սըր Վիլիամս
այնի շախս օլսալար, պու խուսուս՝ Ֆէրնանը տիւշարը զուլմ
ու թէատտի իտէն, վէ Սըրիզ իլէ Ժաննը աշըրան քէնտիսի
օլտուղունու իսպաթ իտէր, տէտի, վէ պատէհու եիւքսէք
սէտա իլէ, - Էվվէթ, Էվվէթ, անըն՝ Անտրէա օլտուղունու
գալպիմ վէ հիսսիեաթըմ խապէր վէրիեօր, տէյի պէեան
իլլէտի:

Մէրգուլմ, պու վէ պունա պէնդէր միւլահազաթ իլէ պիր
ազ վազըթ կէշիրմիշ օլտուղու հալտէ, Պասթիէն ավտէթ
իտիպ,

— Սըր Վիլիամս զայպուպէթ իթմիշ, տէտի:

— Էլպէթթէ ավտէթ իտէճէք տիր:

— Բարիստէն հարէքէթ իյլէմիշ:

Արման, լէհէսի սօլարազ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, աճապա Ժաննը տա պիրլիքտէ՞մի
կէօթիւրտիւ, տէյի միւլահազա իթտի: (Աշիքեարէն:) Նէ՞-
րէեէ վէ նէ՞ վազըթ կիթմիշ, վէ կիտէրքէն նէ՞ սէօյլէմիշ:

— Էվվէթի կիւն կիթմիշ, խըզմէթճիսի՝ Հափր տիլլիթան-
սընա գատար քէնտիսինէ ըէֆազաթ իթմիշ, վէ Իրլանտատա
պազը չիֆթլիքեաթը պուլունտուղունտան, ըիվաեէթէ կէօրէ
օլ ճանիպէ եօլճու օլմուշ:

— Ավտէթ իտիպ իթմէեէճէկի մալի՞մ միւ տիւր:

— Օն պէշ կիւնէ գատար ավտէթ իտէճէք իմիշ:

— Ղարիպ հա՛լ...

Տիկէր թարաֆտան Լէօն Րօլան ավտէթլէ,

— Մատամ տը Պօրրէօ կիթմիշ, տէտի :

Արման . - (եիւքսէք սէտա իլէ .) Կիթմիշ մի :

— Էվվէթ , գըզը իլէ պերապեր կիթմիշ :

— Նէ՞ վագըթ վէ հա՞նկը մէմլէքէթէ կիթմիշ :

— Ֆէրնան Բօշէնին թուլթուլմասընտան պիր կիւն էվվէլ Պրիթանիաեա կիթմիշէր :

Մ . տը Բէրկազ , էլինի ալնընա վուրարագ ,

— Պունլար՝ հէք պիրիպիրինէ պաղլը շէյլէր տիր , վէ եէմին իտէրիմքի , պունլարտա Անտրէանըն էլի վար տըր , տէտի :

Օլ էսնատէ Արմանըն խուսուսի տաիրէսինին գաբուսու եարը ալըլարագ , պիր խըզմէթճի՝

— Մօնսիէօ գօնթ , պիր գատըն կէլմիշ , գաթընըզը կէօրմէք իսթէեօր , տէյի խապէր վէրտի :

Մ . տը Բէրկազ . - (սարսըլարագ .) Իսմի նէ՞ տիր :

— Քէնտիսինի թանըմատըղընըզը պէեան իտիեօր :

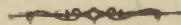
— Բէք էյի , իչէրի պուեուրսուն :

Մուճիպինճէ , պիւեիւք պիր շալա սարըլմըշ օլան պիր գատըն՝ գաբունուն էշիկինտէ կէօրիւմէսի իւզէրինէ , Լէօն Բօլան՝ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Պագգարա՛ , Պագգարա տըր , տէտի :

Յիւվագը օ գատըն՝ Սըրիզին գըզգարընտաշը իտի , լաքին պունտան ագտէմ կէօրտիւկիւմիւզ կիպի , թէպէսսիւմիւ սաքին վէ իսթիհզաքեարի , վէ քէնտիսի սըրֆ Փահշիեաթ ալէմինտէ պուլունան գատընլարըն թարզուհալինտէ օլմաեըզ , լէհճէսի սօլմուշ վէ էլպիսէսի տարմատաղըն օլմուշ օլմասըյլա , պիւսպիւթիւն պիր թարզը ախէր քէսպ իթմիշ իտի :

Ֆագաթ նէ՞րէտէն կէլիեօր իտի :

37

Պագագարանըն ներէտէն կէտիկինի անլամագ, վէ Արմանը ասլա կէօրմէտիկի հալտէ, անըն խանէսինէ նէ սուրէթլէ կէտիկինի իյզահ իթմէք իչին, սըր Վիլիամանն հէքիմ հալինէ իֆրաղ իթմիչ օլտուղու սապըգ մուգավէլաթ մուհարրիի քեաթիպի վասըթասըյլա մէրգումէնին Մօնմարթրա կէօթիւրիւտիւկիւ կիւն վէ սաաթտան պաշլաեարագ, վագըաեը հիքեաեէ իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, Պագագարա, քէնտի պէսլէմէսի իլէ սախթէ տօգթօր արասընտա պուլունտուղու սըրատա, մէրգում սախթէ տօգթօր՝ «Մօնմարթրտա տօգթօր Պլանշա կիտիեօրուզ» տէմիչ իտի: Պիթթապի պուսէօղլէր՝ Պագագարաեա ֆէնա թէէսսիր իթտի իսէ տէ, էվվէլ էմիրտէ նէ՝ պիր սէօղ սէօյլէեէպիլտի, նէ՝ պիր ֆիղան աքս իտէպիլտի, վէ նէ՝ տէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու: անճագ քէնտիսինէ տիվանէլիք իսնատ իտիլմէսինտէն տօլաեը հասըլօլան թէէսսիր իճապընճա, պիր միւտտէթ թագաթ ու տէրմանտան տիւշէրէք տուրտու: Պատէհու, իլք ուեուշուգլուգ վէ կէվշէքլիք հալի զաիլ օլտուղունտա, սէօղ սէօյլէմէք, եարտըմ տիլէմէք, վէ հէր կէօնա թէհլիքէեի կէօզէ ալարագ, արապատան տիշարը աթլամագ իսթէտի իսէ տէ, սախթէ հէքիմ՝ գօլունտան թուլթուպ ալըգօեարագ, սօվուգ գան իլէ,

— Եա թիմարխանէեի, եախօտ ճինաեթ մահքէմէսինի ինթիխապ իտինիզ, տէտի:

Պագագարա՝ ճինաեթ մահքէմէսի սէօղիւնիւ իչիտինճէ, շաշըրըպ,

— Ճինստեթ մահքեմէսի՞մի, ճինստեթ մահքեմէսի՞մի, տէյի նիտա իթտի :

Սախթէ հէքիմ. — (ալչադճա կիւլիւշլէ.) Շիւպհէսիզ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու :

— Լաքին պէն հիչ պիր ճինստեթ իշլէմէտիմ, հիչ պիր ֆէնալըգ իթմէտիմ :

— Սիզ պիր սիրգաթ վադըասընտան տօլաեը միւթթէ-հիմսինիզ :

— Սսլա, աալա :

— Եանըլըբօրսունուզ. տէրունինտէ օթուզ պին ֆրանգ պուլունան պիր ճիզտանըն սիրգաթընտա չէրիքսինիզ :

— Պէ՞ն մի... Եալա՞ն տըր, Եալան :

— Օ ճիզտանը՝ աշըգընըզ Ֆէրնան Բօշէ չալմըշ տըր... Ֆէրնան Բօշէ տէ սիզին էվինիզտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր :

— Սահի՞հ մի... տիմէք Ֆէրնան խըրսըզլը՞գ մը իթմիշ տիր :

— Ազիզէմ, ճիզտանը քէնտիսի՞մի չալմըշ, Եօգսա պիր պաշգասը թարաֆընտան ճէպինէ՞մի գօնմուշ, պուրալարընը պիլմէմ. պիլտիկիմ շու տուր քի, շու էսնատէ էվինիզտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէհարրիեաթ իճրա օլունմուշ, վէ օ ճիզտան պուլունմուշ տուր :

— Պէնիմ էվիմտէ՞մի :

— Էվլէթ, սիզին օտանըզտա, քէնտինին պիր էլպիսէ-սինին ճէպինտէ պուլունմուշ տուր :

Պագգալա՝ պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իլէ,

— Եա՛րապալի, Եա՛րապալի, էօլէճէեիմ զանն իտիեօ-րում, տէտի, վէ այնի վագըթտա արապա տուրուպ, սըր վիլիամըն պաշը արապա գաբուսունտա կէօրիւնտիւ, վէ էն ճէսուր վէ գուլվէթլի քիմնէլէրի պիլէ պուզ կիպի պիր հալը սիւքիւնէթէ կէթիրէն սօվուգ վէ իսթիհզաքեարի թէ-պէսսիւմիւ իլէ մէզպուրէնին եիւզիւնէ կիւլիւմէտի. Պա-տէհու :

— Գրգըմ, սէն ագըլը պիր գըզըն, վէ ագիլանէ հա-
րէքէթ իտէճէկինէ էմինիմ, տէտի :

Պիչարէ գատըն, հայրէթ վէ նէֆրէթլէ մէրգուժա պա-
գարադ ,

— Պու հալլէրին ֆաիլի սիզ օլտուղունուզու պիլիեօր-
տում. սիզ ալլագ պիր բլմնէսինիզ, տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (պէսլէմէեէ խիթապէն .) Ճա'ննի, սէն
արապաճընըն եանընտա օթուր, վէ եէրինի պանա պրադ :

Պէսլէմէ, էմրի մէզքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ պարօնէ,
Պագգարանըն եանընտա օթուրմասընտա, մէզպուրէ մէրգու-
ժու ըէտտէ միւգթէտիր օլամատը :

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս, Պագգարաեա խիթապէն,

— Գրգըմ, սէն ագիլ պիր գըզըն, վէ ճէնապը Ալլահ
շահիտ տիրքի, պէն սանա հիչ պիր ֆէնալըզ իթմէք իսթէ-
մէմ. Անճագ պիր գաչ կիւն իչին պէնի թաստի իտիեօրսուն :
Կէրչի հագգըմտա պիւեիւք պիր խըզմէթ իթտին, ֆագաթ
շու տագըզատա պանա զարար վէրէպիլիրսին : Պու սէպէպլէ
իճապ իտէն թէտապիրի իհթիեաթքեարանէի իթթիխազ
իթմէլիեիմ. Ֆիքրիմի անլա'բօրմուսուն, տէտի :

— Լաքին պէն սիզէ հիչ պիր ֆէնալըզ իթմէտիմ,

— Ազիզէմ, սէնի էսասէն ֆէվզէլատէ սէվէրիմ, վէ էկեր
տիկէր մէշղուլիեէթլէրիմ օլմասա իտի, պիլա թէրէտտիւտ
սէնի քէնտիմէ մէթրէս իթթիխազ իտէր իտիմ, անճագ պա-
ղը ահվալը վէխիմէ վէ մէնաֆիի մուհիմմէ սէպէպիլլէ, հիչ
օլմազսա շիմտիլիք սէնտէն սագընմաեա վէ մուվագգաթէն
սէնի կիզլէմէեէ մէճպուրում :

— Հալպուքի պէն չալմատըմ, ճիզտանը պէն սիրգաթ
իթմէտիմ :

— Բէք ալէա, լաքին սարիգ սէնին էվինտէ պուլունտու :

— Սէօլէտիկինիզ վէ եաբտըղընըզ ալլագլըդ տըր . օ
թէմամիլլէ պէրիւզղիմմէ տիր :

— Իհթիմալ տիր, ֆագաթ թասաթիւրաթըմըն պաշա
չըգմասը իչին, անըն միւթթէհիմ թանըլմասը լաղըմ տըր :

— Պունա պէն ըաղը օլամամ. մասքէնիդի աշաղը ալաճաղըմ. սիզ պիր ալադսընըզ :

— Սէն իսթէտիկին գատար պաղըր չաղըր. պիւթիւն ճիհանա անըն միւթթէհիմ օլմատըլընը պէեան իթսէն, ճիզտան սէնին էվինտէ պուլուլունտուղու թագտիրտէ, պիւթիւն իտտիալարըն վահի տիր. Պունտան գաթինազար, եալընըզ պիր սէօզիւմ իլէ սէնին միւթթէհիմ. օլմագլըլըն տախի թապիի տիր :

Պագգարա պու սըրատա հէօնկիւր հէօնկիւր կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլմասըյլա, սըր Վիլիամս իֆատէսինի շուսուրէթտէ սէօզիւ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Իշթէ գըզըմ, սէնին իչին գարարկիր օլան մուամէլէ շունտան իպարէթ տիր. եա թիմարխանէեէ կիտէճէքսին, եախօտ ճինաեթ մահքէմէսի հուզուրունա չըգաճագսըն. Լաքին թիմարխանէ էն միւնասիպի օլուպ, օրատա ագլըն պաշընա կէլէճէք, վէ օն պէշ կիւնտէն, պէլքի տէ սէքիզ կիւնտէն քէմալը հուզուր իլէ խանէնէ ավտէթ իտիպ, ուսուլը միւթատէն իլէ հարէքէթ իտէճէկին կիպի, քէօյէ կիթմէքտէ օլտուղունու պիլտիրմէք իւզրէ պու սապահ քէնտիսինէ մէքթուպ եազմըշ պուլունտուղուն աշըգըն պարօն տ'Օ... եա տախի եէնիտէն գավուլաճագսըն :

— Պէ'ն մի պարօնա մէքթուպ եազտըմ :

— Շիւպհէսիզ :

— Եալան տըր, պէն պարօնա մէքթուպ եազմատըմ :

— Հալպու բի պարօն պու սապահ սէնին իմգան թահթընտա օլարագ պիր մէքթուպ ալմըշ, վէ զալիպա մէքթուպըն եազըսը՝ սէնին եազընա ֆէվգէլատէ պէնգէտիկինտէն, գէրրէ գատար շիւպհէ իթմէմիշ :

Պագգարա. - (թէմամիլէ սըր Վիլիամսըն բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունու, վէ քէնտի զալպուպէթինտէն տօլատը տիւշարը էնտիշէ օլաճագ եալընըզ պիր ատէմ վար իքէն, անըն տա գէմանէմիզ աշըղլարը կիպի շու սըրատա քէնտիսինի գաթան տիւշիւնմէեէէկինի տէրք իտէրէք.) Ա'հ շէյթան, տէտի :

Արապա թիմարխանէ գաբուսունտա տուրմասընտա , սըր վիլիամս՝ Պազգարաեա խիթապէն ,

— Պուրատա ագիլանէ տուրաճագսըն , տէյի^օ մի , տէտի :

Պազգարա . - (քէսիք պիր սէտա իլէ .) Ֆագաթ Ֆէրնան ճինաեթ մահքէմէսինէ^օ մի չըգարըլաճագ , մահքի^օ միւ իտիլէճէք տիր :

— Պու պապտէ պանա ճէվապ վէրէմէմ գըզըմ , լաքին պիր տէրէճէ սէնի թէէմլին իտէպիլիրիմ . Պէնի տինլէ . Ֆէրնան խըրսըզըզլա իթհամ իտիլիչ վէ պու խուսուսա իսքեաթ օլունմուչ տուր . պու ճիհէթէ զէրրէ գատար չիւպհէ եօգ տուր : Իմտի մատմագէլ տը Պօբրէօ քէնտիսինի սէվմէք տէն տուր օլարագ , պէնիմլէ էվլէնէճէք տիր :

Պազգարա . - (էնտիչէ իլէ .) էյ սօնրա^օ :

Սըր վիլիամս . - Սօնրա , Ֆէրնանըն պէրիլզգիմմէ օլտուղունու կիւն կիպի մէյտանա չըգարաճաղըմ :

Պազգարա՝ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Ֆագաթ նէ^օ սուրէթլէ , տէտի :

— Պու պէնիմ պիր սըրըմ տըր :

— էյ Ֆէրնան սէրպէսթ օլաճա^օ մը տըր :

— էվլէթ , գըզըմ , սէնինլէ էվլէնմէք իւզրէ սէրպէսթ օլաճագ տըր :

Սըր վիլիամս պու սէօզլէրի զաեթ խալիսանէ սուրէթտէ իրատ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն , Պազգարա պիր տէրէճէ իւմիտվար օլտու . պունունլա պէրապէր մէրգում ինկիլիզին՝ պաչը իւզէրինտէ ասմըչ օլտուղու Տամօզլէսին գըլըճը կիպի պիր հալէ գարչը տա մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթ իտէմէչ իտի : Պինապէրին մէզպուրէ պաչընը էեէրէք , վէ արզը թէսլիմիեթ կէօթէրէք ,

— Իսթէտիկինիզի եաբըն , տէտի :

Արապաճը՝ իսկէմլէսինտէն աթլաեղպ , թիմարխանէնին գաբուսունու չալտը : Իքի կարտիան գաբուհու աչտըլար : Սըր վիլիամս պու արա Պազգարանըն գուլաղընա էեիլէրէք ,

— Գըզըմ , պուրատա պիր թագըմ տիվանէլիքլէր իճ-

րասընտան սագըն. պու մահէլլտէ սէն պէնիմ մէթրէսիմ մագամընտա գապուլ օլունաճագըն. պու իֆատէմէ գարշը սէօյլէմէսին, տէտի.

Արապա հավլիսէ կիրմէսինտէ, սըր Վիլիամս աշաղընա էնիպ, գաբուեու գաբատը, վէ Պագգարաեը սախթէ տօգթօրուն մուհաֆագաընա իհալէ իլէ, քէնտիսի թիմարխանէնին միւտիրի նէզտինէ կիթտի քի, օրատա խասթալար գայտ իտիլիր, վէ բէշինէն պիր այլըգ ալընըր, վէ խասթալարը կէթիրէնլէրէ պիր մագպուզ սէնէտի վէրիտիքտէն սօնրա, խասթա, եէնի տաիրէսինէ կէօթիւրիւլիւր իտի.

Սըր Վիլիամս՝ թիմարխանէ միւտիրինին նէզտինէ կիթտիկինտէ, սիմասընտա թէէսսիւֆի ազիմ էսէրի օլարագ,

— Մօնսիէօ, ղաեէթ միւշքիւ վէ մուճիպի քէտէր պիր վազիֆէ իճրասը իշին պուրաեա կէլտիմ. Սիզէ, ագլընը զայպ իտէն պիր պէտպախթ գատըն կէթիրտիմ, տէտի.

— Բէք էյի, բէք էյի, տէյի թիմարխանէ միւտիրի ճէվապ վէրտի, վէ գալէմի էլինէ ալըպ եազմաեա հազըրլանարագ,

— Խասթանըն իսմի նէ՞տիր, տէտի.

— Անախս Խօրթիէ տիր.

— Գա՞ն եաշընտա տըր.

— Նիրմի իքի.

Միւտիր՝ ալտըղը իշպու մալիւմաթը տէֆթէրինտէ գայտ իթտիքտէն սօնրա,

— Մօն տէֆա նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր իտի, տէյի սիւալ իթտի.

— Կօտօտը-Մօրօյ սօգաղընտա 7 նումէրօլու խանէտէ.

Բօլիսին հիյնի հաճէթտէ Պագգարաեը տէրտէսթ իթմէք իսթէմէսինտէ, մէրգումէնին պուլունմամասը մագսէտիլլէ սըր Վիլիամս իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի եանլըշ սուրէթտէ խապէր վէրտի, վէ միւտիր՝ սօն գայտը իթտիկինտէ,

— Մօնսիէօ, պուրատա մաաշլար միւխթէլիֆ տիր, տէտի.

— Պիլիբորում մօնսիէօ :

— Ումուսի եաթագ տաիրէլէրիմիզ, եալընըզ իքիչէր խասթաեա մախսուս աալալարըմըզ, վէ պիր եաթօտ պիրտէն զիեատէ օտալարը հավի խուսուսի տաիրէլէրիմիզ վար տըր :

— Մօնսիէօ, զաթընըզ պիր էրքէքսինիզ, սիզէ բէք չօգ շէյլէր իգրար օլունապիլիր. գայտ իթաիկինիզ կէնճ գատըն մէթրէսիմ տիր. պէն զէնկին իմ, վէ հէր նէ ֆիեաթլէ օլուր իսէ օլսուն, պու գատընըն լաեղգըյա գայրըմասընը իսթէրիմ :

— Էօյլէ իսէ, պաղչէնին օրթասընտա քէնտիսինէ պիր տաիրէ թախսիս իտէրիզ. Պու տաիրէ՝ բիւչիւք պիր սալօնտան, պիր եաթագ օտասընտան վէ պիր թուալէթ օտասընտան միւրէքքէպ տիր. Հաթթա տէրունինտէ պիր տէ բիեանօ վար տըր :

— Բէք միւքէմմէլ :

— Պիր հէքիմ կիւնտէ իքի տէֆա, վէ իճապ իթաիկինտէ իւչ տէֆա խասթալարը զիեարէթ իտէր. խասթանըն խըզմէթինի կէօրմէկէ մէմուր իքի գատըն պուլունուպ, պունլար՝ խասթանըն եանընտա եաթարլար. Պունտան գաթինազար սիզին խասթանըզ, խուսուսի պաղչէտէ կէզմէք սէլահիեթինի տէ հայիզ օլաճաղընտան, օ պաղչէտէ զարարըզ մէճնունլարտան պաչգա քիմսէեթ թէսատիւֆ իթմէեթէք տիր :

Սըր Վիլիամս պու իյզահաթը տինլէտիքտէն ոօնրա պին ֆրանգլըզ պիր գայմէ չըգարըպ վէրտի, վէ թիմարխանէ միւտիրի՝ կիւզէլ պիր եազը իլէ եազըլմըչ պիր մագպուզ սէնէտի իթասընտան սօնրա, չանը չալտը, վէ կէլէն խըզմէթճիեթ խիթապէն :

— Մօնսիէօնին կէթիրտիկի խասթաեղ պաղչէնին օրթասընտա վագը Պ. քէօչքտէ Յնումէրօլու տաիրէտէ պուլունան խասթախանէ մէմուրլարընա կէօթիւրիւնիւզ, տէտի :

Միւթէագըպէն միւտիր՝ սըր Վիլիամսը սէլամաեղպ, օ տա Պագգարանըն, լէհճէսի սօլկուն վէ միւթէէսսիր օլարագ իտամընա պէքլէեթէն մահքիւմէր կիպի տէրուրինտէ պէքլէ՝

մէքտէ պուլունտուղու արապաեա ավտէթ իթտի. ֆաննի խէ, քէնտիսինէ իհալէ գըլընմըջ օլան վազիֆէ ինապընճա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա, վէ մէնտիլինի կէօզլէրինտէ թութարագ, արապաճընըն եանընտա օթուրմագտա իտի:

Սըր Վիլիամս արապանըն գաբուսունու աչըպ, պիլա մուխալիֆէթ քէնտիսինէ թէսլիմ օլան Պագգարանըն էլինտէն թութարագ աչաղըեա էնտիրտի, վէ գուլաղընտան շու սէօզլէրի սէօյյէտի:

— Պու մահէլլտէ իսմին Անաիս էօրթիէ տիր, Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընտա Դնումէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէրսին, վէ ահրպպանտան օլուպ, աչըգընը սէվմէքտէ պուլունտուղուն Պագգարա նամ գըզ իլէ արանըզտա վուգու պուլան չիտտէթի պիր միւնաղաա իւզէրինէ ագլընը զայպ իթմիշ օլաճագսըն, անլա՞հօրմասուն:

Պագգարա. — (պօղուգ պիր սէսլէ.) Սիզ հագըգէթէն պիր շէյթանսընըզ:

— Պէն շէյթան օլմաեը գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ սէն տէ ճինաեթէթ մահքէմէսինի ունութմա:

Պատէհու սըր Վիլիամս ալէնէն,

— Հայտէ աղիզէմ Անաիս, գօլթուղումա կիրին, վէ սիզին իչին սաթըն ալմըջ օլտուղում քիւչիւք օթէլի կէլին կէօրին, տէտի:

Մէրգումուն պու սէօզլէրի իրատ իթմէսի՝ էօնտէն կիթմէքտէ պուլունան խաոթախանէ մէմուրլարընա կէօսթէրիշ օլմագ, վէ ալէսսէվիյեթ թիմարխանէեթ իտխալ իտիլէն խասթալար հագգընտա գուլլանըլան պիր լիսանը՝ կէօեա մէզպուրէեթ գուլլանմագ մագսէտիլլէ օլուպ, միւթէագըպէն իֆատաթընա տէվամ իլէ,

— Պու օթէլի սաթըն ալտըզմ գէման, տէրունինտէ պիր թագըմմիւսթէճիրլէր պուլունմագտա իտի: Պունլարըն պուրատան կիթմէլէրիւզըմ կէլտիկինի իխթար իթտիմիսէ տէ, տահա պիր միւտտէթ քէնտիլէրիլլէ գօմշուլուգ իտէճէքսինիզ: Անճագ, մուվագգաթէն, եանի միւնասիպ պիր մահէլլ պուլ-

մալարընա տէկին, ալթ գաթտա կիւղէլ պիր քէօշքտէ իգամէթ իտէպիլիրսինիզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ տիլսիզ վէ հայվան կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան Պագգարաեը կէօթիւրէրէք, Ֆաննի տէ պէրապէր օլարագ քէօշկէ վասըլ օլունտու:

Պու տաիրէնին մէֆրուշաթը հագգընտա թիմարխանէ միւտիրինին վագը օլան պէհանաթը միւպալէղալը օլմաեըպ, ֆիլվագը պունուն սալօնու կիւղէլ վէ միւքէմէլէն թէֆրիշ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, իքի պիւեիւք բէնչիւրէսի պաղչէեէ նազըր իտի: Եաթագ օտասը՝ սալօնտան տահա պիւեիւք օլուպ, պունըն թէֆրիշաթը տա միւճէտտէտէն թէրթիպ իտիլմիշ օլմասըյլա, Պագգարա գատար տարաթ վէ թէգեիւնաթա ալըշմըշ օլմանան պիր գատըն իչին, իչպու տաիրէ բէք միւքէլէֆ սաեըլապիլիր իտի:

Պու արա իքի նէֆէր խըզմէթճի գատըն կէլտիքլէրինտէն, իճապ իտէն թալիմաթ քէնտիլէրինէ վէրիլտի: Պունլարտան պիրի, եավաշ սէտա իլէ սըր Վիլիամսա խիթապէն,

— Հէքիմ պիր ազտան կէլէճէք տիր: Էվվէլճէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրմիսինիզ, տէտի, վէ սըր Վիլիամս տա,

— Շիւպհէսիզ, տիեէրէք վէ Պագգարանըն ալընտան պուս իտէրէք,

— Թէքրար կէլիրիմ ազիզէմ, թամիր իտիլմէքտէ օլան ախըրլարըն պուլունտուգլարը մահէլլի կէօրմէք իսթէրիմ: հայտէ սէն տէ կէլ Ֆաննի, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սուրէթլէ Ֆաննի՝ մատամընըն էլինի քէմալը հէեճան իլէ էօբիւպ, վէ աղլամասընա տէվամ իտէրէք, սըր Վիլիամս սըն արգասընտան կիթտի:

Միւթէագըպէն պարօնէ՝ թիմարխանէ թապիպինին նէգտինէ կէօթիւրիւիւպ, թապիպ՝ մէրգումա խիթապէն,

— Մօնսիէօ, պիր աղ Էվվէլ հավլիտէն կէչիրիլտիկինի կէօրտիկիւմ կէնճ գատընը սիղմի կէթիրտինիզ, տէտի:

— Էվվէթ մօնսիէօ, պէն կէթիրտիմ, օ պիչարէ գատընը սէվէրիմ, տէյի սըր Վիլիամս թէէսսիւր իլէ ճէվաս պէրտի:

— Տիվանէլիկի հանկը նէվտէն տիր :

Սըր Վիլիամս , կէօեա աղիւմ պիր էնտիշէ իզհար իտէրէք ,

— Մօնսիէօ , էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , իգըար ու իթի-
րաֆը բէք միւշքիլ տիր . շու գատարը սէօյլէրիւմ քի Անախս
պէնի ալտաթտը :

Հէքիւմ պարօնէեէ տիգգաթլէ պագտը , վէ շիւպհէսիզ
օլ կէնճ գատընըն՝ կիւզէլ վէ ղաեէթ միւթէպէր կէօրիւնէն
պու տէլիգանլընը սէվմէմէսի պիր գապահաթ . ատտ իտիլ-
տիկիների միւլահազա իթտի . անճագ կիւլիւմսէեէրէք ,

— Մօնսիէօ , իֆատէի վագըանըզ , շու գատընըն ճիննէ-
թիննէ պիւեիւք իսպաթ տըր , ֆագաթ սէօզ արամըզտա ,
էկէր մատտէ պու իսէ , պիզիւմ միւտաթաթըմըզտան նէ՛ կիպի
սէմէրէ հասըլ օլաճաղընը անլաեամանօրում , տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (թէէսսիւֆ իզհարըյլա .) Մօնսիէօ , պու
գատըն՝ պունտան տօլաեը մէճնուն օլմամըշ տըր . միւսաա-
տէնիզէ մաղրուրէն պու պապտէ պիր թագըմ օսանտըրըճը
թաֆսիլաթ իթասընա մէճպուրում :

. — Պուեուրուն սէօյլէեին մօնսիէօ , սիզի տինլէեօրում :

— Պու կէնճ գատըն՝ Անախս էօրթիէ իսմինտէ տիր . պիր
իշճի օլտուղու զէման քէնտիսինի սէվտիւմ , քէնտիսինէ արա-
պա , աթլար սաթըն ալտըմ . պու իսէ , սէվիլմէկի իսթէեէն
իշին աֆվ օլունմազ պիր գապահաթ տըր :

Պու սըրատա սըր Վիլիամս տէրին պիր ահ իտէրէք ,

— Պու Անախսին՝ զէնտօսթլար ալէմինճէ մաարուֆ վէ
Պագգարա իսմինտէ պիր մուհիպպէսի պուլունմագտա իտի ,
տէտի :

Տօգթօր . - Էվվէթ , օ իսիմտէ պիր գատըն պէն տէ ի-
շիթմիշիւմ տիր :

Սըր Վիլիամս . - (սէօզիւնէ տէվլամ իտէրէք .) Իշթէ օ
Պագգարա՝ էհէմիսիէթսիզ պիր տէլիգանլընը տէրէճէի նի-
հաեէտէ սէվիպ , պու սըրատա պարօն տ'Օ . . . նամ միւհթէ-
րէմ զաթը տա ալտաթմագտա պուլունմուշ տուր :

Տօգթօր . - Օ իսիմտէ պէնճէ բէք մաարուֆ տուր :

— Իշթէ պու ագըլսըղ Անախտէ օ տէլիգանլընա ֆէվ-
գէլատէ տէրէճէտէ տիլտատէ օլուպ, անըն իչին պէնի ալ-
տաթմըշ տըր...

— Սօնրա՞...

— Լաքին Պագգարա՝ աշըգընըն էլինտէն ալընմըշ օլմա-
սընտան տօլաեը տիւշարը հիտտէթ վէ զազապ օլարագ, իշ-
պու աշըգընը էլտէ իթմէք իսթէտիկինտէն, պու խուսուս-
տա զարիպ պիր թէտպիր գուլլանմըշ տըր։ Շէօյլէքի պիր
գաշ կիւն էվվէլ պիր սապահ, Պագգարանըն իքի ահըպպասը,
պիրի բօլիս գօմիսէրի վէ տիկէրի տէ զապթիեէ նէֆէրի կի-
պի, աշըգըն պուլունտուպու Անախտին օտասընա կիրմիչէր,
վէ պիլմէմ նէ կիպի ճինաեէթլէ իթհամ իտիլէրէք, օ տէ-
լիգանլընը ախզ ու կիրիֆթ իյլէմիչէր տիր։

Տօգթօր. — Տօղրուսու բէք քիւսթախանէ պիր թէտպիր.
պու թէտպիր միւթէճասըրլարընըն շէտիտէն տիւշարը միւճա-
զաթ օլմալարը գապիլ տիր։

— Օնա նէ՞ շիւպհէ էֆէնտիմ, լաքին վերլէճէք ճէզա՝
ֆէնալըղա գարշը պիր տէվա օլամազ։ Հէր նէ իսէ, Անախ
պու ատէմլէրի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիլէրինի հագըղի բօլիս
մէմուրլարը զանն իլէ, պէյնինտէ պիր ալթիւսթիւք հասըլ
օլարագ, պիշարէ ագլընը զայպ իթմիշ տիր։ Իմտի զէվալլը
նըն տիվանէլիկի շունտան իպարէթ տիր։ Վագըթ վագըթ
քէնտիսինի Պագգարա զանն իթմէքտէ, Մօնսէյ սօգաղընտա
իգամէթ իթմէքտէ օլտուղունու իտտիա իյլէմէքտէ, եէնի
աշըգընը հապսիանէտէն չըգարմագ իսթէմէքտէ, վէ քէնտի-
սինի պէն գաեըրմըշ վէ պագմըշ օլտուղում հալտէ, կէօեա
պէն, եէնի աշըգընը, իշլէմէմիշ օլտուղու պիր սիրգաթ ֆի-
լիյլէ իթհամ իտէրէք հապսիանէեէ իլգա իթտիրմիշ պու-
լունտուղումու սէօյլէմէքտէ տիր։

— Պու պիշարէ գատընճըղազ գաշ կիւնտէն պէրու թէ-
ճէննիւն իթմիշ տիր։

— Իւշ կիւնտէն։

Փաննի պու արա, մէնտիլինի կէօղլէրինէ թութմուշ օ-

լուպ, ազիմ պիր քէտէր իշինտէ պուլունուրճասընա պիր հալ ու հարէքէթ իրանէ իթտիկինտէն, տօգթօր՝

— Պու գըզ քիմ տիր, տէյի սիւալ իթտի.

— Անախին պէսլէմէսի տիր, էֆէնտիմ. սասըզ պիր էմէքտար օլմասըլա, մատամասընտան այրըմաղա մէճպուր պուլունմասընտան տօլահը ազիմ քէտէրէ կիրիֆթար օլմուշ տուր. իմտի պու գըզը՝ մէճնունէնին եանընտա պրագմագ գապիլ տէյիմի տիր.

— Պու պապտէ հիշ պիր մահզուր եօգ տուր. պիլաքիս խըզմէթինէ ալըշմըշ օլան պու գըզ եանընտա պրագըլմագլա, մէճնունէնին սուհուլէթլէ քէսպի իֆագաթը տահա զիեատէ միւհթէմիլ տիր.

Ֆաննի, էվվէլճէ սըր Վիլիամս իլէ արալարընտա գարար-լաշտըրըլմըշ օլտուղու վէճհլէ, սախթէ պիր մէսէրրէթլէ ըէ-ֆը սէտա իթտի. Շուրասընը պէեան իտէլիմքի, պարօնէ, Պագգարանըն մուհաֆաղասը խուսուսընտա թիմարխանէ հէյ-եէթինէ թէմամիյլէ կիւվէնէմէտիկինտէն, մէզպուրէնին եանընտա տահա զիեատէ մուգայեէտ պիր պէքճինին պուլունմասընը թէնսիպ իթմիշ, վէ պու մէմուրիեէթէ Ֆաննիի թայ-եին իյլէմիշ իտի. Մէրգուլմ, տօգթօրուն օտասընտան աիշա-րը չըգտըղը զէման,

— Գը'զըմ, սէն պուրատա գալաճագսըն, տէտի.

— Բէք էյի միլօրտ.

— Քէնտի կէօզլէրինին պէպէյինէ տիգգաթ վէ նէզա-րէթ իթտիկին գատար մատամընը տա գօլլամանը իխթար իտէրիմ.

— Սիզ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն էֆէնտիմ.

Պատէհու Ֆաննի, սախթէ կէօզ եաշլարը արասընտա, խըզմէթ իթտիքլէրի էֆէնտիլէրին ճէլլատարը օլմուշ օլանլա-րա մախսուս օլարագ ալչագճա վէ զալիմանէ սուրէթտէ կիւ-լիւմէտի.

Մուախարէն քէօշկէ ավտէթ իթտիլէր. խասթա պա-գան գատընլար տիշարը չըգմըշ օլտուղլարընտան, Պագգարա

մեղքերը քեզ կտէ եալընը պուլունմագտա իտի։ Մէզ պուրէ պիր գանաբէտէ օթուրմուշ, վէ պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ օլուպ, զաեթ մահգուն վէ թագաթսըզ պիր հալտէ օլմասըյա, սըր Վիլիամսըն կէլտիկինի անճագ կէօրէպիլտի։ Պարօնէ, մէրգումէ եէ խիթապէն,

— Ազիզէմ մատամ, պու սուրէթլէ մահգուն վէ միւքէտտէր օլաճագ եէրտէ սապր իլէ տուրմանըզը իխթար իտէրիմ։ Պունտան գաթինազար հապսխանէնիզ օլ գատար խօշնուտ օլունմահաճագ պիր եէր տէյիլ տիր, տէտի։

Պագգարա ճէվապ վէրմէտի, վէ սըր Վիլիամս սէօզիւնէ շու սուրէթտէ տէվամ իլլէտի։

— Ֆաննի սիզին եանընըզտա գալաճագ տըր։ պէսլէմէնիզին եանընըզտա գալմասընտան մէմնուն օլաճաղընըզը միւլահազա իլէ, պու գարարը վէրտիմ։

Պագգարա. - (Թահգիրամիզ պիր թարգտա.) Օ պիր ճասուս տուր։

Միւթէագըզպէն սըրթընը սըր Վիլիամսա չէվիրտի, վէ օ տա,

— Եարըն, սիզի թէքրար կէօրմէք իւզրէ պուրաեա կէլէճէեիմ, տիեէրէք, մահէլի մեղքերտէն մուֆարագաթ իլլէտի։

Սըր Վիլիամս կիտէր կիթմէզ, թապիպ Պագգարանըն օտասընա կիրիպ, Ֆաննիի եօլա գօյտուգտան, վէ կէնճ գատընը սէլամլատըգտան սօնրա,

— Մատամ, էվվէլճէ խապէր վէրմէեէրէք նէզտինիզէ կէլտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իլլէրիմ, տէտի։

Տօգթօր պու թարգ իֆատէտէ պուլունմասըյա, միւթատ օլտուղու իւզրէ սէնաաթընը խասթատան կիզլէմէք նիեթինտէ իտի իսէ տէ, Պագգարա տէրհալ ճէվապա ազազ իտէրէք,

— Մօնսիէօ, վիզիթանըզըն սէպէպինի տէրք իտիեօրում։ սիզ պու թիմարխանէնին հէքիմիսինիզ, տէյիլ մի, տէտի։

Թապիպ, ալէլուսում մէճնունլարտա կէօրմէտիկի սիւ-
քիւնէթի վէ սօվուգ գանլըլը Պազգարանըն իւզէրինտէ
կէօրմէտինտէն տօլաեը իզհարը հայրէթ իթտի, վէ կէնճ
գատըն,

— Պուլունտուղում եէրի, վէ սիզին տէ, պէնի, նէ° թարպ
ճիննէթէ տիւչար օլտուղումու անլամագ իւզրէ կէտիկինիզի
պիլիեօրում, տէյի սէօպիւնէ տէվամ իթտի:

— Մատամ...

— Մօնսիէօ, սիզէ կէթիրիլէն տիվանէլէրին հէման մէճ-
մուի կիպի պօշ լազըրտըլար սէյյէմէեէճէեիմ. եանի մէճնուն
օլմատըղըմը էվվէլ պէ էվվէլ պէեան իտէճէք տէյիլիմ:

Թապիպին սիմասընտա պու սէօլէրէ ինանմաեօր օլտու-
ղունու միւպէյեին պիր կիւլիւմէմէ հասըլ օլտու, վէ Պազ-
գարա՝

— Անճագ տիվանէ օլմատըղըմը իսպաթ իտէճէեիմ,
տէտի:

Հէքիմ խասթանըն եանընտա օթուրուպ, էլինի քէնտի
էլի տէրունինէ ալարագ,

— Ահվալը սըհհիեէնիզ վէթիմ տէյիլ տիր. պիր գաշ
կիւն թէտավի իտիլմէքլէ, քէսպի իֆագաթ իտէճէկինիզի
մէմուլ իտէրիմ, տէտի:

Պազգարա՝ քէնտիսինտէ մէվճուտ օլմաեան պիր խաս-
թալըղըն թէտավիսի իյին կէլմիշ օլան պու շախսա տիգգաթլէ
պագըպ, խայրխահ պիր քիմնէ օլտուղու ըէվիշինտէն անլա-
շըլան պու ատէմին քէնտիսինի հիմաեէ իտէճէկինի մէմուլ
իթմէքտէ իտի: Պատէհու մէզպուքէ, շու եօլտա քէլամա
աղազ իյլէտի:

— Մօնսիէօ, պիր միւտտէթճիք պէնի տինլէմէք իսթէր-
միսինիզ:

— Սէյյէեինիզ մատամ, սիզի տինլէեօրում:

— Հիշ օլմամըշ մը տըր քի, ֆիքիւրճէ վէ վիճուտճա սըհ-
հէթլէրի պէրքէմալ օլան ֆագաթ շայպ վէ մահվարը սաիր-
լէրճէ էլզէմ կէօրիւլէն քիմնէլէր, մէճնուն մագամընտա ատա

Իտիլին, վէ օ սուրէթլէ պիր թիմարխանէեէ աթըլսըն, Թապիպ. - (սարսըլարագ.) Օլապիլիր. սիզտէ պու գապիլտէն միսինիզ:

Թապիպ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, կէնճ գատընըն սէօզլէրինտէն վէ հարէքէթլէրինտէն, քէնտիսինին ճիննէթինէ տայիր էմնիյեթպախշ պիր ալէամէթ իսթիխրաճընա չալըչմագտա, վէ օ մագսէտլէ կէօզլէրինի կէօզլէրինտէն աեըրմամագտա իտի:

Տօգթօրուն վագը օլան սիւալինէ գարչըլըգ պէլքի պիր տիկէրի օլսա իտի,

— էվվէթ, էվվէթ, պէն տէ պու գապիլտէնիմ: Պէնի մէճնուն զանն իթտիրմէքտէ մէնֆաաթը մախսուսէ վար տըր, տէյի պաղըըր իտի, լաքին Պագգարա՝ կէօզլէրինին եաչընը սիլիպ, էմրի պասիրէթ վէ իգթիտար քէսպ իթտիկինտէն, տօգթօրու գօրգութմաեարագ գանտըրմագ իսթէմէքտէ իտի:

Իմտի մէրգուսու եանընտա օթուրթտուգտան սօնրա, քէնտիլէրիլէ կէօրիւչէնլէրի խօշնուտ գըլմագ իսթէեէն գատընլարա մախսուս ճիլվէ վէ նէգաքէթլէ,

— Մօնսիէօ, տինլէեինիզ, սիզէ հարիգ իւլ ատէ վէ զապի պիր ֆաճիա թարզընտա պիր հիքեաեէ նագլ իտէճէեիմ, տէտի:

Տօգթօր. - (քէնտի քէնտիեէ.) Իշթէ շիմտի ճիննէթ ալէամէթի կէօրիւնմէեէ պաչլատը: Մէճնունլար տաիմա հիքեաեէ նագլինի սէվէրլէր, վէ հէր վագըթ շու եա պու թագեիգէ թապի օլտուգլարընը զանն իտէրլէր, տէտի:

Պունունլա պէրապէր թապիպի մէրգուս իտիլէճէք հիքեաեէի տինլէմէեէ հագըրլանտը: Օլ վագըթ Պագգարա Ֆէրնանը սէվտիկի կիւնտէն պէտ իլէ, օլան կէչէն վագըլարը, սըր Վիլիամըն մէմուլին զայրի վիզիթասընը, վէ Ֆէրնանըն քէնտի խանէսինտէ ախղու կիրիֆթ օլունտուղունու նօգթասը նօգթասընա նագլ իթտի, վէ էն ճիւզի թաֆսիլաթը պիլէ, թէմամիլլէ աղը պաչընտա օլարագ իթա իթտիկի

կիպի, թանրաղը քիմնէլէրին տէ իսիմլէրինի պէտան իյլէտի-
կի սըրատա, պունլարա խապէր վէրիտիկինտէ, ճիւմլէսինին
քէնտիսինի թանրեաճադլարընը անլաթտը :

38

Տօգթօր, քէմալը սիւքիւնէթլէ Պադգարանըն հիքեաե-
սինի տինլէտի, վէ մէզպուրէ, թէմամիյլէ ադլը պաշընտա
օլարադ իշպու հիքեաեեեի նադլ իթմէքտէ օլտուղունտան,
արա սըրա միւթէէսսիր օլտու, վէ խիթամընտա,

— Պադգարա թէսմիեէ օլունան գատըն քէնտինիզ օլ-
տուղունուզա իսքեաթ օլմուշսունուզ տուր, տէյի՞մի, տէտի,
վէ Պադգարա տա,

— Էֆէնտիմ, պունու անլամադ իչին, Մօնսէյ սօգաղընա
կիտին, իզամէթկեահըմ օրատա տըր. վալիտէմի կէօրիւն
վէ քէնտիսինի պուրաեա կէթիրին, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Տօգթօր. - (Ֆիքրինտէ շիւպհէ հասըլ օլմաեա պաշ-
լաեարադ.) Մատամ, պու խուսուստա պու ադշամ սիզէ ճէ-
վապ վէրիրիմ: Էկէր հագըգէթէն սիզ ալչագճա պիր ֆէսա-
տա գուրպան օլմուշ իսէնիզ, պէնի քէնտինիզէ թապիպ տէ-
յիլ, համի պուլաճադսընը :

Պադգարա՝ տօգթօրուն հուղուրընտա տիզ չէօքէրէք,
վէ ըէճաճը հալ ու հարէքէթի քէսպ իյլէեեէք,

— Ա՛հ էֆէնտիմ, էկէր պու սէօյլէտիկինիզի իճրա իտէր-
սէնիզ, էկէր տիւշմէնլէրիմի մահճուպ իթմէքտէ պէնտէնիզէ
եարտըմ իյլէրսէնիզ, ճէնապը Ալլահա իսայր տուասը իտիլ-
տիկի կիպի, սիզէ տէ իսայր տուասը իտէճէեիմ: Պիր բէտէր
կիպի սիզի սէվէճէեիմ, տէտի :

Տօգթօր, իչիթտիկի սէօզլէրտէն տօլաեը միւթէֆէքէր

պիր հալ քէսպ իտէրէք օրատան մուֆարագաթ իթտի : Լա-
քին նիչէ տիվանէլէրին բէք չօգ տէֆալար թամ ագըլը պ-
տէմլէր կիպի լիսան իսթիմալ իթտիքլէրինի իշիթմիշ օլտու-
ղունտան , պու տէֆա իշիթտիկի սէօզլէր հագգընտա շիւպ-
հէլի պուլունմամազը գապիլ օլմանըպ , կէնճ գատընըն իֆա-
տէլէրինէ ինանմագ իշին , իսպաթա միւհթաճ պուլունմագ-
տա իտի :

Իմտի արապանա ըաքիպէն Մօնսէյ սօգսղընա կիթտի ,
Պագգարա մէրգումն , «վալիտէմի օրատա պուլտուղու-
նուզտա , պէնիմ նէրէտէ օլտուղումն քէնտիսինէ սէօլլէնին»
տէմիշ օլմասըլա , սօգթօր՝ պաղչէ գաբուսունուն չանընը
չէքտի , վէ պաղչէպան գաբուսուն աշտըղընտա , սօգթօր՝

— Մատամ պուրատա՞մը տըր , տէյի սօրտու : Պաղչէ-
պան տա , - Էվլէթ մօնսիէօ , պուրատա տըր , - տէյի ճէվապ
վէրտի :

Տօգթօր պիր առըմ գատար ըիւճաթ իթտի , վէ Պագ-
գարանըն ճիննէթի հագգընտաքի շիւպհէլէրի զաիլ օլուպ ,
Անաիս Էօրթիէ իսմիլլէ գայտ օլունան պու կէնճ գատընըն՝
քէնտիսին Պագգարա օլտուղունու զանն իթմէքտէ իսրար
էլլէտիկինի խաթըրլատը :

Պաղչէպան՝ սօգթօրու ալթ գաթա կէօթիւրիւպ սալօնա
կիրտիրտի , վէ օրատա պէքլէմէսինի ըէճա իտիպ , չէնտ ա-
գըղա սօնրա , Էօլլէյի իւշ սաաթ կէչէրէք եաթագտան գալգ-
մագըղը իթիեատ իթմիշ օլան ախէաղը պօղուգ գատընլար-
տան պիրի , պիր բօպ տը շամպը կիսինմիշ , սաչլարը էնսէ-
սինտէն սարգըլմըշ , վէ տարմատաղըն պիր հալտէ պուլուն-
մուշ օլարագ , գաբունուն էշիկինտէ զահլը օլտու : Տօգթօր
մէզպուրէտի սէլամլանարագ ,

— Մատմագէլ Անաիս Էօրթիէի թանը՞մըսընըգ , տէտի :

Սախթէ Պագգարա . - Պիշարէ՞ գըզըղաղ . . . Էվլէթ մօն-
սիէօ սօգթօր թանըրըմ . ագըլնա զիեան կէլտի , վէ պէնի
քէնտիսին զանն իթմէքտէ տիր :

Պատէհու պու կէնճ գատըն թէմամիլլէ սօվուգ գանլը-

լըդլա, սըր Վիլիամսըն հիքեաեհէսինի տօգթօրա այնէն նազլ վէ թէքրար իթտի:

Պարօնէ, Պադգարանըն, քէնտինին մէճնուռն օլմատըղընը գանտըրմանա վէ իսպաթ իթմէկէ չալըչաճաղընը էվվէլճէ քէչֆ իթմիչ օլտուղունտան, չաեէտ թիմարխանէ միւտիրի՝ շիւպհէեէ զահիպ օլուր իսէ, տօղրուտան տօղրու Մօնսէյ սօգաղընտա մէզպուրէնին իգամէթկեահընա աղիմէթլէ, իճրաի թահգըզաթ իտէճէկինի միւլահազա իյլէմիչ, վէ էլինին ալթընտա, հէնուզ կիւզէլլիկինի զայպ իթմէմիչ ախէնագը պօղուգ պիր գատըն օլուպ, պու գատըն՝ եիրմի պէշլուի պէտէլիյլէ քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունան վաղիֆէեի իճրաեէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիչ իտի: Իշթէ մէզպուրէ պու վաղիֆէեի օլտէլէճէ միւքէմէլիեէթլէ իճրա իթտի քի, տօգթօր՝ Պադգարանըն մէճնուռն օլտուղունա իսքեաթ օլարագ օրատան մուֆարագաթ իթտի:

.....

Պադգարա՝ տօգթօրուն իքինճի վիղիթասընա պիթթապի էնտիչէ վէ իղթիրապլէ պէքլէմէքտէ օլուպ, վագթընը կէչիրմէք իւզրէ, խուսուսի պաղչէեէ էնտի քի, օլ էսնատէ իւչ տէօրթ նէֆէր մէճնուռնէ գատընլար տօլաչմագտա իտիլէր:

Վագըթ էօյլէ իտի:

Օ կիւնիւ հավա կիւզէլ, վէ մայիս այը իչինտէ պուլունուրճասընա սըճագ օլուպ, կիւնէչին զիեալարը տէրունը պաղչէեէ եանըլմըչ իտի: Պադգարա՝ չաեըր չիմէնլիքլի պիր մահէլլէ կէօթիւրէն գուճու պիր եօլ իւզէրինտէ տիթրէեհէք պիր գաչ ատըմ ալտը:

Քէնտիսի, աղընա մալիք օլտուղու հալտէ, աղլէ մալիք օլմանանլար իլէ պիրլիքտէ պուլունտուղունու տիւչիւնտիւքճէ, կիւզլի պիր տէհչէթ տուլղուսու հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Պիր գատըն, մէզպուրէեի կէօրմէքլէ, եանընա կիթտի: Պու գատըն՝ թագըրիպա գըրգ եաչարընտա, պագըչը մահգուն վէ լէհէսի պիր ազ սօլուգ օլուպ, հէնուզ հիւսնի ճէմայլէ մալիք օլմասըլլա, տօտագլարը իւզէրինտէ քէտէր ու

էլէմի միւսկէյեին պիր թէպէսսիւմ էսէրի միւշահէտէ օլուն-մագ տա իտի :

Մէրգումէ , սիեահ էսվապ կիեինմիշ օլուպ , էսվապընըն պազը եէրի պէեազ օլմասընա պագըլըրսա , եարըմ եաս իշինտէ պուլունտուղու անլաշըմագ տա իտի :

Պագգարանըն պաղչէեէ կիրտիկի զէման պու գատըն՝ պիր աղաճա տաեաթըլմըշ օլան պիր գանաբէ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլուպ , սարը գաբագըլը պիր քիթապ օգումագ տա իտի : Պագգարանըն գումուն իւսթիւնտէ իշիտիլէն աեազ սէսինի ալտըղընտա , աեաղա գալգըպ , քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտի , վէ էվվէլա մէգպուրէեի շիւպհէլի սուրէթտէ մուպեէնէ իտիպ , վէ պէսպէլի մուպեէնէի վագըրասընտան մէմնուն օլարագ , սէլամլատը , վէ թէպէսսիւմ իտէրէք ,

- Սապահլար խայր օլսուն , մատամ , տէտի :

Պագգարա իեատէի սէլամ իթտի , վէ քիթապ օգումեան գատըն՝

— Գըղըմ , սիդին իլէ թէքլիֆսիզէ հարէքէթիմտէն տօլաեը աֆվընըըր բէճա իտէրիմ : Տիւպէրլիկինիզ վէ կէնճլիկինիզսէն տօլաեը սիդի ֆէվգէլատէ հաղզ իթտիմ : Պուրատա գիեատէ սըգըլմագ տաեըմ , վէ օն սէնէտէն պէրու իշպու մահէլլտէ պուլունտուղում հալտէ , իլք տէֆա օլարագ սիդի ճալիպի թէվէճճիւհ պուլտում , տէտի :

— Սիւպհահն Ալլահ , օն սէնէտէն պէրու պուրատա՞ մըսընըզ :

— Էվվէթ գըղըմ :

Պագգարա . - (տիթրէեէրէք .) Աճապա պէն տէ օն սէնէ պուրատա՞ մը գալաճաղըմ , տէյի միւլահաղա իթտի :

Սիեահլար կիեինմիշ օլան գատըն՝ Պագգարանըն գօլթուղունա կիրէրէք ,

— Կէլին գըղըմ , պաղչէտէ տօլաշալըմ : հալա կիւզէլ տիր , վէ կիւնէշ տէ իլք պահար կիւնէշի կիպի սըճագ տըր : Իսմինիզ նէ՞ տիր :

— Իսմիմ Լուիզ տիր մատամ :

— Բէք ալէա, կիւղէլ պիր իսմ. պէնիմ իսմիմտէ ժանն տըր. տիկէր պիր իսմիմտէ վար իսէ տէ, անը պէնտէն չալմըջ օլտուգլարընտան, հէյ վախքի շիմտի օ իսմի գուլլանամամ:

Պագգարա միւթէաճճիւպանէ սիեա հէլպիսէլի գատընա պագտը. օ տա պու պագըչըն մանէասընը անլաեարագ, միւլահազասընըն թա՝ քիւհնիւնէ վարմագ իսթէրճէսինէ,

— Գըզըմ, սիզին պուրատա նա՞սըլ պուլունտուղունուղու պիլմէմ, լաքին մէճնուն օլմատըղընըզը բէք ալէա անլաեօրում, տէտի:

Պագգարա. - (Երեքսէք սէտա իլէ.) Սահի՞հ մի, մատամ, անլա՞եօրմուսունուղ:

— Գըզըմ, պու խուսուսու անլամագ իչին հէքիմ օլմագ լազըմ տէյիլ տիր. Տիվանէ օլան վէ օլմաեան՝ հէր իքիսի տէ ինսանըն երկզիւնտէն անլաշըլըր. Մէճնուն օլմատըղընըզը՝ սիզի կէօրիւր կէօրմէզ տէրք իթտիմ:

Պու սէօզտէն Պագգարա օլ գատար միւթէսսիր օլտուքի, տէրհալ մէճհուլէ գատընըն էլինի թուլթուպ էօբտիւ, վէ պատէհու տիթրէեէրէք,

— Լաքին մատամ, սիզ նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա պուլունուեօրսունուղ, տէյի սիւալ իթտի:

Մէճհուլէ գատըն. - (ա՛հ իտէրէք.) Պէն օն սէնէտէն պէրու մէճնունում. եախօտ զէվճիմին, աթըպպանըն, վէ թէքմիլ Բէթրէսպուրկուն զիւիւմէթինճէ մէճնուն սըֆաթընը ալմըչըմ տըր:

Պագգարա. - (Թէաճճիւպլէ.) Թէքմիլ Բէթրէսպուրկուն մու:

— Էվվէթ, չիւնքի պէն Բուսիալըեըմ, տէյի մէճհուլէ գատըն եալաշ սէտա իլէ ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէզպուրէ՝ Պագգարաեը չաեըլըզըլ պիր եէրէ կէօթիւրիւպ, օրատա եանընտա օթուրթտուգտան սօնրա,

— Պիչարէ գըզըմ, սիզ նէ՞ եաբտընըզ. հանկը ատէմ սիզի ալտաթտը. հա՞նկը զալիմ սիզի թաագիպ իտիեօրքի,

սիգ տէ պուրաեա կելտինիզ : Ձիրա բէք ալէա կէօրիւեօրու՝ քի... տէտի , վէ պիրտէն պիրէ սէօղիւ քէստի : Միւթէա-գըպէն մէզպուրէ քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Էօյլէ ինսաֆսըզ վէ ռուհլարը զէհիրլէ միւլէվվէս ինսան-լար վար տըր քի , հէր կէօնա հիսապտան չէրինմէզլէք : Պէնիմ կիպի սիգ տէ մէճնուն տէյիւլինիզ , լաքին պունըն մուղայի-րինի իտտիա իտէն , վէ սիգի եալան չըգարան ատէմլէր էք-սիք տէյիլ տիր : Գըզըմ , պիր քէրրէ պուրաեա կիրէն , պիր տահա չըգամազ , տէյի պէեան իյլէտի :

Րուսիալը օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ գատըն՝ քէ-մալը լէթաֆէթլէ վէ պիւա հիտտէթ սէօղիւնէ տէվամ իթ-մէքտէ օլուպ , աճը պիր կիւլիւմէմէ իլէ սէօղիւնիւ շու եօլ-տա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Չօգ տէֆա ճիննէթ՝ պիւեիւք միւթթէհիմլէրի ճէգա-լանտըրմագ եախօտ գուրթարմագ իչին պիր պէհանէ տիր : Պիր կիւն պէն տէ գապահաթ իչլէտիմ , վէ օն սէնէտէն պէ-րու մէճնունլար իլէ եաչաեարագ , գապահաթըմըն ճէգատընը չէքիեօրում :

Պագգարա՝ աճապա պու գատընըն իչլէմիշ օլտուղու գապահաթ նէ՞ օլապիլիր միւլահաղասըյլա , հէմ թէաճճիւպ , հէմ տէհչէթլէ մէզպուրէեէ պագմագտա օլուպ , Րուսիալը գատըն իաէ ,

— Միւլահաղա իտինիզ պիր քէրրէքի , պէն իտամ ճէ-գատընա լաեըգ կէօրիւլտիւմ : լաքին էօյլէ ահվարասընտա լաեըգ կէօրիւլտիւմքի , քէնտիմի միւթթէհիմ մագամընտա ատտ իթմէք չէօյլէ տուրսուն , պիր մագլում , պիր գուրպան օլտուղումու զանն իթմէքտէեիմ , տէտի :

Րուսիալը գատըն շիւպհէսիզ հիքեաեէսինէ պաշլամագ իւզրէ իքէն , սարը սաչլը , ուզուն պօյլու , նազիք , լէյլագ կիպի պէեազ վէ կէնճ , վէ դարիպ սուրէթտէ կէօղլէրի բար-լաեան պիր գատըն իւսթէ կէլմէքլէ , իֆատէսի գաթ օլուն-տու : Պու գատըն՝ պէեազ ֆիսթան կիեինմիշ , վէ պաշընա , եէնի կէլէնլէրէ մախսուս օլարագ թաալիգ իթմիշ օլտունու

չիչէք գուրումուշ օլուպ, եիւզիւնտէ մահզունանէ պիր թէ-պէսսիւմ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա իտի. Մէրգումէ, Րուսիալը գատընըն ումուզունա բարմաղընըն ուճու իլէ տօ-գունարագ,

— Սէվկիւլիւ թէյղէ, սիզ կէճիքմիշսինիզ. թէքմիլ ալալ քիլիսէեէ կիթտիլէր. եալընըվ սիզին իլէ պանա պէքէեօր-լար. հայտէ կիտէլիմ, տէտի, վէ Պագգարաեա սէլամ վէ-րիպ, գօշարագ կիթտի:

Րուսիալը գատըն՝ մէրգումէինն արգասընտան պա-գարագ,

— Զէվալը գատընճըղա՛ղ, տէտի:

Պագգարա. - Պունուն տէրտի նէ՞ տիր:

— Պիշարէ՛ իզտիվսճընըն պիր կիւն էվվէլինտէն պերու ագլընը զայ իթմիշ տիր. շէօլէքի քէնտի նիշանլըսը իլէ պիր ըաքիպի մասքէլի պիր պալօտա միւնազաա իտիպ, տուէլլօ իթմէկէ կիթտիքլէրինտէն, քէնտիսի տէ արգալարընտան եէթիշմիշ, վէ իքի խասմի աեըրմըշ իսէ տէ, իշ իշտէն կէշմի տիր. զիրա քէնտի ագլը զայ օլմուշ տուր:

Պագգարա վէ ըէֆիգէսի՛ չաեըր չիմէնլիկի թէրքլէ, կէզ-մէլէրինէ տէվամ իթտիքլէրինտէն, եալընա պիր գատընըն՝ պիր մասա գարշըսընտա օթուրուպ, նազարը տիգգաթընը աթֆ իթմիշ օլտուղու պիր մատտէեի չէվիրտիկինի կէօրտիւլէր:

Պու մատտէ՛ զաեէթ քիւշիւք պիր թէքէրլէք օլուպ, պունուն օգլաղըսը (սիլինտը) տէրունինտէ ֆիլտիշիտէն մասա մուլ ուֆագ պիր կիւրլէ տէօնմէքտէ, վէ զանն իտէրսինքի օ իհթիեարէ գատըն պունուն տէօնմէսինի մահզուգիեէթլէ տինլէմէքտէ իտի:

Պագգարանըն ըէֆիգէսի՛ մէզպուրէ գատընտան պահսլա,

— Պու գատըն գումարպազ տըր. չըգան սէնէ Պատ շէհօ ըինտէ գումարտա պիւեիւճէք պիր մէպլաղ գազանմըշ, վէ օլ տէրէճէ սէվինմիշ տիր քի, պիրտէն պիրէ ագլընը զայպ իթմիշ տիր. Գէնտիսի սլուրատա պուլունտուղունտան պէրի տիր, հէր հալտէ գումարտա գազանմագ իշին պիր թէտպիր

արամագլա մէշղուլ տուր, վէ պու հիսապլարընա օլ տէրէճէ տալար քի, եանընտա պիր թօթ աթանըզ, ասլա գըմըլտանմազ վէ պաշընը պիլէ դալտըրմազ: Ատէթա ֆիսթանըլը պիր Արշիմէտ տիր: - Լաքին պէն տէ սիզին կիպի տիվանէ օլմատըղըմ հալտէ, նասըլ օլուպ տա պուրատա պուլունտուղուն հէնուզ սիզէ սէօյլէմէտիմ:

Պագգարա. - (Բուսիալը գատընըն սէօղլէրինտէն միւթէէսսիր օլարագ, վէ անըն՝ ագլը պաշընտա սէօյլէտիկի քէլամէրտէն հայրէթտէ դալարագ.) Մատամ, սիզի տինէեօրում, տէտի:

Բուսիալը գատըն. - (սէօզէ շու սուրէթտէ տէվլամ իթտի.) Պէն՝ Գաֆգասիատա գօմանտանըզ իթմիշ օլան ժէնէրալ Տ... նին գըզըբըմ, վէ օն պէշ սէնէ էվլէլ միրալայ Բ... իլէ էվլէնմիշիմ տիր: Միրալայ՝ զալիմ, հիտտէթմիզաճ վէ կէօկէսինտէն պիլէ պէնի գըսգանան պիր քիմսէ օլուպ, պու սուրէթլէ գէվճիմ տէյիլ, ատէթա ճէլլատըմ օլմուշ տուր: Պու ատէմ, պէնի, Բէթրէսպուրկտա բէտէրիմին խանէսինտէ պրագմազ իսթէմէտիկինտէն, Լիվօնիաեա կէօթիւրտիւ. քէնտիսի օրատա պիր դալէ գօմանտանը իտի, վէ պէնի, զաեթ սատըզ խըզմէթճիսի պուլունան իքի նէֆէր գագաղըն նէզարէթինէ իհալէ իլէ, պիւթիւն պիւթիւն եալընըղըգտա պրագտը:

«Լաքին Բէթրէսպուրկտա օլտուղում գէման, խասսա օրտուսու էֆրատընտան Սթէֆան իսմինտէ կէնճ պիր դապիթ հագգըմտա ճիտտի վէ հագըզի պիր մուհապպէթ հասըլ իթմիշ օլտուղունտան, պու Սթէֆան արգամտան կէլմէք, վէ թէպտիլ գըբաֆէթլէ գէվճիմին խանէսինէ տախիլ օլմագ վէ էն պահաղը խըզմէթլէրին իճրասընը իրթիքեապ իյլէմէք կիպի պիր տիվանէլիքտէ պուլունմուշ իտի:

«Պիր գաշ այլար մուհապպէթիմիզ վէ սաատէթիմիզ կիզլի գալըպ, միրալայ Բ... նին գըսգանըղընա հիշ պիր ճիտտի սէպէպիյեթ վէրիլմէմիշ օլտուղու հալտէ, պիր ագլամ գօնթ Սթէֆան, խըզմէթքեար էլպիսէսիլէ եանըմտա

օթուրմնւշ օլտուղու հալտէ, գարու պիրտէն պիրէ աչըլա-
րադ, միրալայըն իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւք:

Բուսիալը գատըն՝ պուրաճըգտա հիքեաեէսինի քէսիպ,
կէօզլէրի եաշարարադ,

— Զէվալլը Սթէֆան, տէտի:

Պադգարա՝ պու հիքեաեէեէ ֆէվգէլատէ մէրադ իտիպ,
նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ իքէն, տիկէր պիր քիմնէ կէլէրէք,
պունլարա սէլամ վէրտի:

Մէրդում, պաշտան աեաղա գատար սիեահ էլպիսէ կի-
եինմիշ պիր էրքէք օլուպ, սէթրիսի իւզէրինէ էնվաի ըէնկ-
լէրաէ միւթէատտիտ շէրիտլէր թաալիդ իթմիշ իտի:

Բէնտիսի թաիմինա էլլի եաշարընտա օլուպ, տազ օլան
պաշընտա գատըն շարգասը-վէ գօլունտա պիր իշ սէբէթի
պուլունմագտա, վէ պիւեիւք պիր ատէմէ մախսուս պիր
թարգտա եիւրիւմէքտէ իտի:

Պու ատէմ, իքի գատընլարը՝ թալլը մէքքիւր իլէ սէ-
լամլատըգտան սօնրա,

— Սապահլար խայր օլսուն կիւզէլ գատընլար, իքինիդ տէ
ինսանըն գալպինի ճէլպ իտէճէք մէրթէպէտէ կիւզէլսինիդ.
էկէր հէնուզ էրքէք օլսա իտիմ... տէտի:

Պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք շախսը մէրդում, էլինի, Պադ-
գարանըն չէնէսի ալթընա կէօթիւրիւպ, կիւլլումնէեէրէք,

— Ղալիպա սիզ՝ թէաթրօլարըն եախօտ զէնտօսթլար
ալէմինին տիլպէր մախլուգլարընտան պիրի օլմալըսընը. է-
կէր էրքէք օլսա իտիմ... տէտի:

Պադգարա. - Շիմտի էրքէք տէյի՞միսինիզ:

— Խայր, շիմտի գատընա թահվիլ օլտում:

Պադգարա, պու արա կիւլտիւկիւնտէն, շախսը մէրդում
քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Դըզըմ, սէօլլէտիկիմ սէօզտէ միւպալէղա եօգ տուր:
Պէն Միրօբուլօ էմարէթինին բրէնսիեիմ. քիւշիւք գարըն-
տաշըմ, պէնի ազլ իթտիրիպ, եէրիմէ կէշմէք իսթէտիկին-
տէն, զաեէթ ուսթա պիր սիհիրպազ իլէ իթթիֆագ իթմիշ,

վէ պէնի գարը հալինէ իթտիրմիշ տիր։ Միրօքուլօ էմարէթինին վիւքէլասը տա, պիւեիւք պիր մէճլիս ագտ իլէ, գարը ճինսինտէն օլտուղուսն թաստիգ իթմէքլէ, պէնի բրէնսլիքտէն տիւշիւրմիւշէր, վէ տուլ պիր տիւշէս թէսմիեէ իթմիշէր տիր։

Պագգարա՝ պու սըրատա կիւլմէսինի մէն իտէմէեիպ, լաբին Բուսիալը գատըն մէրգումէնին գօլունու եաւաշճա սըգարագ,

— Սո՛ւս, կիւլմէեին, տէտի։

Պագգարա. - Մատամ, պու եօլտա մէճնունլարը կէօրմէեէ ալըշըգ օլմատըղըմտան...

Բուսիալը գատըն. - (եաւաշ սէտա իլէ.) Փագաթ գըզըմ, պու բրէնս տէ պէնիմ կիպի մէճնուն տէյիլ տիր։ Ֆիլվադը քէնտիսի գատըն հալինէ թահվիլ իտիլմիշ տիր։

Պագգարա, օլանէ տէկին, քէնտիսի իլէ կէօրիւշմիւշ օլան գատընը ագլընա թէմամիլլէ մալիք զանն իթմէքտէ, վէ նագլ իթտիկի հիքեաեէեէ ինանմագտա իքէն, պու տէֆա սօն սէօզլէրինտէն, անըն տախի պաղլանմաեա լաեըգ պիր տիվանէ օլտուղունու տէրք իտիպ, հայրէթլէ բէֆը սէտա իթտի, վէ տիվանէլէր իլէ պիրլիքտէ պուլունան ագըլլըլարըն՝ պու կիպի սըրալարտա հիսս իթմէլէրի թապիի օլան զարիպ պիր շիւպհէեէ տիւշար օլտուղու հալտէ, օնտան սօնրա նէ՛ գօնթ Սթէֆանըն, նէ՛ Բուսիալը գատընըն, վէ նէ՛ ղէվճի միրալալ Գ...նին պագէեէի հիքեաեէսինի պիլմէք իաթէմէեէրէք, իքի սաաթտան պէրու քէնտինին իգամէթկեահը օլմուշ օլան տաիրէեէ սիւրաթլէ կիթտի, վէ օրատա, մէճնունլար պաղը բէրրէ ագըլլը քիմնէլէրէ թէմամէն պէնզէտիքլէրի հալտէ, պու մէճնունլարը կէօրմէեէ ալըշմըշ օլանլարըն՝ անլէրին սէօզլէրինտէն հագըգէթ իլէ եալանը նա՞սըլ թէֆրիգ իտէպիտիքլէրինի, խուսուսա տիվանէլէրին պաշլըճա էսերի՝ քէնտիլէրինի միւքէմմէլէն ագըլլը, վէ անճոգ միրաւարընա պիր ան էվվէլ սահիպ օլմագ իսթէեէն պիր թագըմ վարիսլէրին թագեիգաթընա թապի զանն իթմէքտէն իպարէթ օլ-

տուղու ճիհէթլէ, պու մատենին նէ՝ տէրէճէ միւշքիլ ի-
տուկինի տիւշիւնտիւքճէ, գալպի թաղելիք իտիլիւրճէսինէ
պիր տուղուեա տիւշար օլտու:

Պինապէրին Պաղգարա, քէնտիսինէ վիզիթա վէրմիշ օլան
տօղթօրա պունտան ագտէմ ֆէվդէլատէ իւմիտ իթմէքտէ
իքէն, մէրգուսուն քէնտի հաղգընտա ճիւղի մալիւմաթ պիլէ
ալմագլըղը պէյհուտէ ատտ իտէճէկի, վէ սըր Վիլիամսըն
սէօղլէրինէ գանըպ, քէնտիսինի՝ իսիմլէրինի վէ շախսարընը
թէպտիլ իթմէք ճիննէթինտէ պուլունան մէճնուշար սըրա-
սընտա թուլթաճաղը իշթիմալինէ մէպնի, տիւշարը իղթիրապ
վէ էնտիշէ օլմանա պաշլատը:

Տօղթօր՝ էօյլէտէն սօնրա սաքին պիր հալտէ վէ կիւ-
լիւմնէեէրէք կէլիպ, պիր նէվ թէէսսիւր իլէ Պաղգարաեա
պաղտը, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պիշարէ գատընճըղա՛ղ, պու տէրէճէ կիւզէլ վէ կէնճ
օլտուղու հալտէ... տէտի:

Պաղգարա. - Մօնսիէօ, Մօնսէյ սօղաղընա կիթտինի՞վմի:

— Էվվէթ գըզըմ, կիթտիմ:

Պաղգարա, մէսէրլէթլէ ըէֆը սէտա իթտիքտէն սօնրա,
շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Զաթընըղըն էյի վէ նամուսուլու պիր զաթ օլտուղու-
նուղու, վէ պէնիմ կիպի պէտպալթ պիր գըզը թէվգըֆ
իթմէզտէն էվվէլ, մէճնուլն օլուպ օլմատըղըմա թէէմին օլա-
ճաղընըղը պիլիր իտիմ: Վալիտէմի կէօրտիւնիւղ, տէյի՛լ
մի. պէնի ալմանա կէլէճէք, վէ շու ալչաղ սըր Վիլիամսը
ղամմազլամագ իւզրէ, Զապթիեէ նէզարէթինէ գատար սիզ
տէ պանա ըէֆաղաթ իտէճէքսինիղ, տէյի՛լմի: Պէն զապ-
թիեէ նազըրընը թանըրըմ: Միւսթէրիհ օլուն, տալամը էմ-
նիյեէթլի վէ նուֆուղու զաթլարա թէվտի իտէճէեիմ: Փէր-
նանը տա ուզուն միւտտէթ հապսխանէտէ պրաղմանաճաղըմ:
Ա՛հ խային վէ ալչաղ սըր Վիլիամս... Եա մատամասընը սա-
թան օ զատտա՛ր ֆաննի...

Պաղգարա պու սըրատա տօղթօրուն էլինի սըգմաղտա,

կիւլմէքտէ , մէսէրրէթինտէն նաչի կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ , վէ շու սէօզլէրի պէսան իյլէմէքտէ իտի .

— Տիմէք հէմէն պուրատան չըգաճաղըմ , վէ պաշըմը տօլանտըրմագտա օլան շու տիվանէլէրի արթըգ կէօրմէեեճէեիմ :

Եանընտաքի իչ օտատա խասթա պագան պիր գատըն իլէ պիրլիքտէ պուլունան Ֆաննի , պու արա իչէրի կիրաիկինտէն , Պագգարա մէզպուրէեէ խիթապէն ,

— Հայլա՛գ , պանա իթտիկին խիեանէթին ճէզասընը չէքէճէքսին , տէտի :

Ֆաննի տօգթօրա պագար . մերգուլ իսէ սաքին օլուպ , մահզունանէ կիւլիւմէեօրտու : Ֆաննիեէ խիթապէն տէ ,

— Պիրինճի ճիննէթ ալէամէթի շիմտի պաշլաեօր . զանն իտէրսէմ պու ազ շամ քէնտիսինէ տոռ իճրա իթմէք լաղըմ կէլէճէք տիր , տէտի :

Մուախխարէն ալէնի սուրէթտէ Պագգարաեա խիթապ իտէրէք ,

— Շիւպհէսիզ մատամ պուրատան չըգաճագընըզ , լաքին պու կիւն տէյիլ . . . եարըն . . . հէր նէ վագըթ թէմամիլլէ քէսպի իֆագաթ իտէրսէնիզ , օ վագըթ , պու կիւն իսէ պիր ազ լահաթսըզընըզ , տէտի :

Պագգարա . - (տիթրէեէրէք վէ լէհէսի սօլարագ — ըիւճաթ իտիպ .) Ա՛հ , տիմէք պէնի մէճնուն զանն իտիեօր , տէտի քէնտի քէնտիեէ ,

Տօղթօր . - Գըզըմ , լահաթսըզըլընիլ օլ տէրէճէ ճիւղի տիրքի , հէման հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր : Սէքիզ կիւնէ գատար քիւլլիէն իֆագաթընըզը պուլապիլիրսինիզ . լաքին ագիլանէ հարէքթ իթմէք . մէյեու օլմամագ , վէ սապըր էլտէն պրագմամագ լաղըմ տըր :

Կէնճ գատըն պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ , իւզէրինէ հալը եէյիս կէլիպ , վէ Բուսիալը գատընը խաթըրլաեըպ , քէնտիսի տէ աճապա հագըգէթէն մէճնուն մու օլմուշ տուր տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը : Պատէհու պիրտէն պիրէ ,

— Տիմէք Մօնսէյ սօգաղընտաքի իգամէթ կեահըմա կիթմէտինիզ, տէտի :

— Օրատան ավտէթ իտիեօրում, գըզըմ :

— Վալիտէմի, խըզմէթ քեարլարըմը կէօրտինիւ՞զ միւ :

— Մատամ Պազգարաեը կէօրտիւմ :

Պու տէֆա մէզպուրէ, հէր շէյի, եանի սըր Վիլիամսըն՝ քէնտի եէրինէ տիկէր պիր գատընը գաիմ գըլմըշ օլտուղունու, վէ պունտան պէօյլէ սէլամէթի իչին քիմէեէ կիւվէնէմէեէճէկինի անլատը, վէ պիր արա օլ տէրէճէ հալը եէյիսէ տիւշար օլտու քի, պու միւտհիշ վաղիեէթի կէօրմէքտէն իսէ, պիր ան էվվէլ թէրքի հաեաթ իթմէք՝ քէնտիսի իչին տահա էյի օլուպ օլմահաճաղընը թէֆէքքիւր իթտի : Լաքին թապէն հաիզ օլտուղու ճէսարէթի մանէվիեէ՝ մէյեուսիեէթինէ զալէպէ իթմէքլէ, հապսխանէեէ կիրաիբլէրի իլը սաաթտա մահպուսլարըն ֆիքրլէրինի իսթիլա իտէն հիւրրիեէթ արզուի միւպհէմի, Պազգարանըն տա զիհնինի իշլալ իթմէքլէ, քէօքլէմէեէ պաշլատը, վէ իշթէ օլ տագըգատա, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալըպ, էթրաֆընտա ճէրէեան իտէն ահվալէ, վէ Ֆաննի իլէ տօգթօր միեանընտա թաաթի օլունան սէօզլէրէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք օթուրտու :

Լաքին տօգթօրուն՝ Ֆաննիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտիկինի իշիթտի :

— Թիմարխանէ միւտիրինտէն, կիճէլէրի մատամընըզըն եանընտա գալմանըզ իչին բուխսաթ իսթէտիմ իսէ տէ, բէտտ իթտի : պէն իսէ պու սապահ պարօնէ սըր Վիլիամս իլէ կէօրիւշտիւկիւմտէ, պու խուսուստա քէնտիսինէ վատ իթմիշ պուլունտում : Նիզամնամէմիզին պիր պէնտի մուճիպինճէ, սաաթ օնու կէչինճէ, թիմարխանէ տախիլինտէ խասթալար իլէ ատի մէմուրլարտան մատտա քիմսէ գալամաեօր : Լաքին հէր սապահ սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ կէլիպ, ագշամըն սաաթ օնունտա կիտէպիլիրսինիզ :

Ֆաննի տէ տօգթօրա շու ճէվապը վէրտի :

— Պագաթ մոնսիէօ, մատամըմըն օտասընտա քիմէն եաթաճա՞գ մը տըր :

— Էվվէթ, խասթա պագան պիր գատըն, պուրատա, շու սալօնտա պիր եաթագ թէրթիպ իաէճէք տիր :

Ֆաննի՝ աղլաեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Զէվալը մատամըմ, տէտի :

Պագգարա, տէրին պիր միւլահաղաեա տալմըշ կիպի կէօրիւնտիւկիւ հալտէ, մէղքիւր միւքեալէմէի տինլէտի, վէ թէֆէրրուաթընը ֆիքրինտէ հըֆղ իթտի :

Լաքին պու սըրատա կէօղէրինի գալտըրմատըղը, վէ պիր սէօղ պիլէ իրատ իթմէտիկի ճիհէթլէ, նազարը տիգգաթը գաթան ճէլպ իթմէտի : Անճագ զաթէն թահրիք օլմուշ օլան մէղպուրէնին պէյնինտէ պիր իւմիտի շէտիտ հասըլ օլմուշ օլուպ, իշպու իւմիտ՝ Ֆաննինին հէր կիւն տիշարը չըգաճաղը մատտէսի իւղէրինէ միւէսսէս իտի : Պագգարանըն թասմիմ իթմէքտէ օլտուղու իշպու ֆիրար քէյֆիեթի, պու միսիլու ահվալի թէտարիք վէ թէրթիպ իտէն տիրաեթ ու սէպաթը մախսուսէ իլէ ֆիքրինտէ թէէեիտ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, խանէսինտէն չըգաղը զէման խէֆիէն եէտինէ ալմըշ օլտուղու քիւշիւք խանշէրին տէ պու վագըատա իշինէ եարաեաճաղընը միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Հէր նէ իսէ տօգթօր կիթտի, վէ Ֆաննի՝ Պագգարա իլէ եալընըղ գալտըղընտա, Պագգարա՝ մէղպուրէնէ խիթապէն,

— Սէն պէնիմլէ ալլագճա պիր օեու՛ն օյնամաեա գալգըշմըյսըն, տէտի :

Ֆաննի. — (պիլա էտէպ.) Պիլիեօրում մատամ. Պագաթ իճրա իթմէքտէ օլտուղում իշպու վազիֆէ՝ սիզին մէնֆաաթընըղ իշին տիր :

Պագգարա. — (պու թարղ քիւսթախլըգտան տօլաեը հայրէթտէ գալարագ.) Սահիհ մի, տէտի :

— Շիւպհէսիղ մատամ. չիւնքի սիղ Ֆէրնան իլէ միւնա. սիպէթսիղ հարաքեաթտա պուլունտուղունուգտան, պուրատա ազլընըղ պաշընըղա կէլէճէք տիր :

Պազգարա՝ Ֆաննիեէ թահգիրամիզ սուրէթտէ աթֆը նագար իլէ ,

— Պու հարէքէթինին ճեղասընը էօտէեէճէքսին , տէտի , լաքին պու սէօղիւ օլ տէրէճէ հավաշ սէսլէ սէօյլէտի քի , Ֆաննի իշիթմէեիպ , եալընըզ քէշֆ իթտի , վէ պատէհու ,

— Մատամ , թապիեաթընըզ ֆէնա տըր . ֆագաթ սօնրա սիզէ նէ մէրթէպէ սատըզ օլտուղունու անլաեաճագսընըզ , տէտի :

Օլ էսնատէ պիր խըզմէթճի կէլէրէք , Պազգարաեա , օտաընտա եալընըզճա մը , եօգսա Բուսիալը օլտուղունու պէեան իտէն գատըն իլէ պէրապէ՞ր մի թաամ իթմէք իսթէտիկինի սիւալ իթտիկինտէ , մէզպուրէ ,

— Հէր նէրէտէ թաամ իթսէմ , իշիմէ կէլիր , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ պու սուրէթլէ պիր խասթա պագան գատըն իլէ պէրապէր թաամ սալասընա էնտի քի , օարա , պաղչէտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու իւշ տէօրթ նէֆէր մէճ . նուն զաթէն սուֆրատա պուլունմագտա իտիլէր :

Բուսիալը գատըն՝ Պազգարաեա քէնտի եանընտա պիր եէր կէօթէրէրէք ,

— Աղիզէմ , պուրատա թաամ իթտիկինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ . հիքեաեէմին գուսուրունու սիզէ սէօյլէմէտիմ , տէտի :

— Սահիհ տիր , տէյի Պազգարա ճէվապ վէրտի , ֆագաթ ֆիրարը թասավուրու խուսուսընտա ֆիքրի օլ տէրէճէ տալմըշ իտի քի , մէզպուրէ գատընը բէք տէ տինլէմէեօրտու . Պինապէրին Բուսիալը օլտուղունու պէեան իտէն գատըն՝

— Սիզէ տիեօրսուսմքի , զէվճիմ միրալայ Բ . . . պիրտէն պիրէ օտամա կիրտիկինտէ , գօնթ Սթէֆանը եանըմտա պուլտու , տէյի սէօզէ մուպաշըրէթ իթտի :

— Էվվէթ մատամ , խաթրըմա կէլիեօր :

— Գօնթ , ուլուվըճէնապլէ մուլթ թասըֆ պիր քիմնէ օլտունտան , գարշըմտա տիզ չէօքմիւշ օլտուղու հաշտէ պիրտէն պիրէ աեաղա գալգըպ , միրալայա խիթապէն ,

— Լուծֆ ու մերհամէթ իտին էֆէնտիմ: պէնտէնիզ ազ-
լէն զայիֆ վէ պէտպալսթ պիր խըզմէթճիեիմքի, մատամըմը
թահգիրէ ճիւրէթ իթտիմ: Պիր քէլպ կիպի պէնի վուրուպ
թէլէֆ իտին, լաքին օնա մերհամէթ իտին, զիրա հիտտէթ
վէ թահգիրլէ պէնի ըէտտ իտիեօրտու, տէտի:

«Օլ վագըթ, գըզըմ, միրալայ՝ ալնըմա տաեաթմըլ օլ-
տուղու թապանճաեը կէրի չէքիպ,

«— Մատամ, պու ատէմին սէօլլէտիկի տօղրո՞ մու տուր,
քէնտիսի պիր խըզմէթճի օլուպ, ալըզընըզ տէյի՞ մի տիր,
տէյի սիւալ իթտի: պէն տէ քէմալը թէէասիւֆ վէ քէտէր-
լէ, — էվվէթ, տէտիմ: Միրալայ տա պանա,

«— Մատէմքի պու ատէմ պիր քէօլէ տիր, վէ պիր քէօ-
լէ՝ իսեան իթտիկի թագտիրատէ, անը քէլպ կիպի էօլտիւրմէք
տաիմա հագգա մուվաֆըզ տըր, վէ քէնտիսի տէ սիզի թահ-
գիր իթմիլ տիր, իմտի քէնտիսինի վուրուն վէ թէլէֆ իտին,
տէտի, վէ թապանճաեը պանա թէսլիմ՝ իտէրէք,

«— Գալպինէ նիշան ալըն վէ աթէչլէեին, տէյի իլավէ-
թէն տէրմիեան իյլէտի:

Բուսիալը գատըն՝ իշպու ֆաճիալը հիքեաեէնին պուրա-
սընտա իքէն, թիմարխանէ խալգընտան օլուպ, Պագգարանըն
սօլ թարաֆընտա օթուրմուլ օլան պիր քիմնէ՝

— Ազիզէմ մատամ, քէնտի հիքեաեէնիզ օլտուղունու
պէեան իյլէտիկինիզ պու հիքեաեէի նագլ իթմէքտէն նէ՞
վագըթ ֆարիզ կէլէճէքսինիզ: Բէք էյի պիլիւսինիզքի, պու
հիքեաեէեի, պէշ սէնէ մուգատտէմ, պէնիմ, *Lomohuqu*, *Բոսս*
հիքանսիս սէրլէվհասը խահթընտա նէշը իթմիլ օլտուղում
պիր էսէրտէ օգուճուլսունուլ տուր, տէտի:

Պագգարա՝ միւթէաճճիւպանէ պու սէօզլէրի սէօլլէեէնէ
պագտը:

Մէրգում, սարը սաշը, կէնճ, նագիք, ուղուն պօյու,
լէհճէսի պիր աղ սօլուգ վէ սաշարը ուղուն պիր քիմնէ օ-
լուպ, Պագգարանըն գուլաղընա էյիլէրէք, շու սէօզլէրի
սէօլլէտի:

— Մատամ, պէնի շու հալտէ կէօրիւեօրսունուղա . պէն էրպապը դալէմտէնիմ . էգօլ Նօրմալտա թահսիլ վէ Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսունտա իքմալը մէհարէթ իթտիմ . Եազտըղըմ մէլօտրամլար՝ եիւզ եիւզ էլլի տէֆա մէվգըրի թէ-մաշահա վազ իտիլմիշ տիր . Հէլէ սօն էսէրիմ, ալթը այ վարֆընտա պիր թէաթրօնուն իգպալինէ սէպէպ օլմուշ տուր :

Պագգարա, պու արա Բուսիալը գատընը պրագըպ, եիւզիւնիւ մէզքիւր թէաթրօ միւէլլիֆինէ չէվիրմիշ իտի . Միւէլլիֆի մէրգում, իֆատէսինի շու եօլտա տէվամ վէ իք-մալ իյլէտի :

— Իմտի մատամ, պէնիմ պուրատա, մէճնուն կիպի թէվգըֆ իտիլմիշ օլտուղումու վէ մէճնուն ատտ իտիլտիլիմի զանն իտէրմիսինիզ . Պէնի թաագիպ իտէն ատապէթ վէ դըս-գանճըզ օլուպ, բօման մուհարրիւլէրի՝ բօմանյարըմը, շաիր-լէր՝ շիիրլէրիմի, վէ թէաթրօ տրամլարը եազանլար՝ տրամ-լարըմը գըսգանճեօրլար . Պու սէպէպլէ պէնի թէվգըֆ իթ-տիրմիշլէր տիր :

Պագգարա՝ պիր տէրէճէ իսթիհզաքեարի կիւտիւ իսէ տէ, շաիրի մէրգում կիւճէնմէելպ, պիր թագըմ բօլիթի-գաճա էֆըեար վէ միւթալէաթ պէեանընա գալգըշտը . Մուախարէն կէնճ գատըն սուֆրատան գալգըպ, օտաընա կիթտի, վէ սաաթ տօգուզտա, հիշ պիր կէօնա մուխալիֆէթ կէօսթէրմէքսիղին խըզմէթլէրինի գապուլ իթտիկի Ֆաննինին մուապէնէթիյլէ եաթաղընա եաթտը, ֆագաթ էվվէլճէ, եանի պէսլէմէնին՝ պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիրմիշ օլմասընտան իսթիֆատէ իլէ, քիւչիւք խանչէրինի եասթըղընըն ալթընտա կիզլէտի :

Ֆաննի, կիթտիկի գէման ,

— Մատամ, սիգէ Բարիստէն պիր շէյ կէթիրմէմի ի՞ս-թէրմիսինիզ, տէտի :

— Էվվէթ, թուալէթ օտամտա պուլունան տիքիշ գու-թուսունու կէթիր :

— Ալլահա ըսմարատըդ մատամ, եարըն եինէ կէօրիւ-
շիւրիւզ:

— Իվվէթ, էվվէթ, եարըն եինէ կէլ. (քէնտի քէնտիսէ
տէ Պազգարա շու սէօզլէրի իլավէ իթտի.) Եարըն հիսապլա-
րըմըզա պազարըզ:

Էկէր Ֆաննի, օլ էսնատէ Պազգարանըն կէօզլէրինտէ
բարլաեան շէօլէեի կէօրմիւշ օլսա իտի, տիթրէր իտի:

39

Պազգարա օ կիճէ ուեումանըպ, սապահա գատար ֆի-
րար բլանը հազգընտա տիւշիւնմէքլէ վազթընը կէշիրտի.
մէզպուրէ օ ազշամը պունըն թասավվուրունուն մէվզըի իճրա-
եէ վազընա թէշէպպիւս իտէպիլիրքէն, պու մուվաֆֆազըյե-
թի շիւպհէլի իտի. պունունլա պէրապէր միւտտէթի մէտիտէ
օրատա գալմասը մուգարէր օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ
իտուկինտէն, հէր հալտէ մէզքիւր թիմարխանէտէն չըգմադ
իսթէմէքտէ իտի. Պունտան պաշգա Ֆէրնանը դուրթարմադ
իճապ իտիպ, պու սէպէպլէ պիւթիւն իւմիտինի թէհլիքէեէ
իլգա իթմէքտէն իսէ, պիր կիւն զայպ իթմէկի միւրաճճահ
ատտ իյլէմէքտէ իտի. Պազգարա՝ պու էսասը քէնտինճէ գա-
րալլաշտըրմասը իւզէրինէ, իրթէսի կիւն զաեթթ սաքին պիր
հալտէ եաթագտան գալդտը, վէ քիւշիւք խանչէրինի դօր-
սէսինտէ թէքրար կիզլէտի:

Ֆաննի մուվասըլէթինտէ, մէզպուրէեի եիւզիւ կիւլէրէք
կէօրտիւկիւնտէն, պուլունտուղու հալէ գաթլանմըշ, վէ եա-
զընտա գուրթուլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ պուլունմուշ օլ-
տուղունու զանն իթտի:

Պազգարա, Ֆաննինին կէթիրմիշ օլտուղու իշ գութու-

սունու ալըպ, պունուն միւթէլիֆ տաիրէլէրինի աչար, Պու տաիրէլէրտէն պիրինտէ խայլիճէ դալընլըդտա պիր դըրմըզը եումագ սիճիմ պուլունուպ, կէնճ գատըն գանավա իշլէտիկի զէման, պու սիճիմի քեարկէֆէ պաղլամագ իշին գուլանըր իտի, Պագգարա, պու սիճիմի էլտէ իթմէք իշին մէզքիւր տիֆիշ գուլթուսունու կէթիրթմիշ իտի:

Մէզպուրէ էսվապընը կիեինտի, վէ սապահլաբըն ղաեթթ սաքին կէօրիւնիւպ, օ կիւնիւ տօգթօր մէզպուրէեի զիեարէթէ կէլտիկինտէ, ահվալը սըհհիեթսինտէ էյիլիք կէօրտիւկիւնտէն, տուշլարըն միգտարընը ազալթտը:

Ագչամ իւզէրի Պագգարա՝ քէնտի օտասընտա եալընըզճա թամամ իթմէք իսթէտի վէ ֆէվդէլատէ տէրմանսըզ օլտուղունու պէհանէ իտէրէք, Ֆաննիեէ,

— Եաթմագ իսթէրիմ. իմտի պիր սաաթ էրքէն պուրատան կիտէպիլիրսին, տէտի:

— Խայր, օլամագ մատամ, չիւնքի սալօնտա ուեուեան խըզմէթճի գատըն՝ սաաթ տօգուզ պուչուգտան էվվէլ կէլմէզ. պէն տէ սիլի եալընըզ պրագամամ:

Պագգարա, պու արա աամա սաաթա պագտը:

Օլ էանատէ սաաթ թամ սէքիլ օլուպ, կէնճ գատըն սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Բէք ալէա, սէն նէզտիմտէ գալ, պու խուսուս ուեումագլըլըմա մանի օլմագ, տէտի, վէ իլավէթէն, - Գանատլարը դաբա, աէյի էմի իթտի:

Պագգարա՝ քիւշիւք սալօնտան չըզըպ եաթագ օտասընա կիրտիլինտէն, Ֆաննի տէ արգասընտան կիրտի, գանատլարը դաբառը, վէ Մօնսէյ սօղաղընտաքի խանէտէ պուլունուրճասընա տիկէր պիր խայլի խըզմէթլէրի կէօրմէքլէ մէչղուլ օլտուղու սըրատա, Պագգարա տա, պիր այնանըն գարչըսընտա տուրուպ, քէնտիսի իլէ պէսլէմէսինի մուգայեէսէ իտէրճէսինէ այնանըն իշինտէ, հէմ քէնտինէ հէմ Ֆաննիեէ նաղար իթմէքտէ իտի:

Պագգարա ուղուն պօյլու վէ էնլի ումուզլու օլուպ, պէ-

եազ վէ շէֆֆաֆ տէրիսի իւզէրինտէ գուվվէթի սինիրլէրի միւշահէտէ օլունմագտա, վէ քէնտի ճինսինէ վէ ասըլգատէ-կեան սընըֆընա մէնսուպ գատընլարա մախսուս օլան կիւզէլ-լիկինէ բաղմէն, ղաեէթ գուվվէթի իտուկի՝ ըէվիշինտէն անլաշըլըպ, նիհաեէթ տաիմա շիքեարընը թութուպ էզմէեէ հազըր պուլունան տիշի գաբլանլարա պէնզէմէքտէ իտի:

Պիլաքիս Ֆաննի, հէր նէ գատար մատամասընըն պօյունտա իտի իսէ տէ, ղաիֆմիղաճ օլուպ, չօգտան պէրու սօլմուշ պիր չիչէեէ պէնզէմէքտէ, վէ Պազգարանըն սիննինտէ օլմասըլլա պէրապէր, օնտան օն եաշ զիեատէ պիւեիւը կէօրիւնմէքտէ իտի:

Պազգարանըն քէնտի պէսլէմէսինէ պազըշը՝ «սէնի մուզիրը պիր հայվան կիպի պօղաճագ գատար գուվվէթիմ վար տըր» տիմէք իտի:

Ֆաննի հիշ պիր շիւպհէսի օլմասարազ, մատամասընըն եաթաղընը հազըրլամագտա պուլունտուղու սըրատա, Պազգարա գաբուեու աշըպ, սալօնտա վէ իշ օտատա քիմնէ պուլունմատըղընա թէէմին օլտու: Պատէհու պիրտէն պիրէ մէզքիւր գաբուեու գաբաեըպ վէ իչէրտէն քիլիտլէտիքտէն, վէ սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա, տէրհալ Ֆաննինին իւզէրինէ պիւ հիւճում, եըլան կիպի պէլինէ սարըլտը վէ պաղըրմասընը մէն իթմէք իւզրէ պօղաղընտան գավրաեըպ, հէրէ եաթըրտը, վէ պիր տիզինի կէօքսիւնէ տաեաթտը: Ֆաննի չաշըրըպ վէ տէհշէթէ տիւշար օլուպ, պօղաղընտան իքի բարմագ եիւքսէքտէ, Պազգարանըն իհթիհաթէն սազլամըջ օլտուղու խանչէրին բարլատըղընը կէօրտիւ:

Պազգարա. - (Ֆաննիեէ.) Հայգըրմագ լազըմ տէյիլ, գըմլլտանմագ տա լազըմ տէյիլ, պէյհուտէ շէյ տիր, էկէր աղընը աչարսան, էկէր ճիւզի պիր հարէքէթ իտէրսէն, սէնի էօլտիւրիւրիւմ:

Ֆաննի. - (Եարը պօղուլմուշ օլանլարա մախսուս պիր սէսլէ.) Ալլահ աշգընա օլսուն էֆէնտիմ, աֆվ իտին, մէրհամէթ իտին:

Պագագարա . - (Թըրնագլարընը պէսլէմէնին պողազընա սօգարագ .) Շիմտի պէն էֆէնտի եախօտ մատամ տէյիլիմ . օյմանընըն գըզը Լուիղիմ . ատի ճէմնաթա մէնսուպ պիր մախլուգում քի , պազուլարըմ վէ պիլէքլէրիմ սէնին պազուլարըն վէ պիլէքլէրինտէն զիեատէ գուվվէթլի տիր , իսօտի պէնի սաթմըշ օյան ալչազը թէլէֆ իտէճէեիմ :

Պագագարանըն կէօզլէրի հիտտէթ ու զազապընտան նաչի օլ տէրէճէ բարլամագտա իտի քի , Ֆաննի սարսըլարագ , սօն սաաթընըն կէլմիշ օլտուղունու զանն իթտի : Կէնճ գատըն , չօգտան պերու կիւճ իլէ զապթ իտէպիլմիշ օլտուղու հիտտէթ ու զազապընըն նէթիճէսի օլարագ ատէթա տէհչէթլի ֆուրթունալար էսնասընտա իշիտիլէն սէսլէր կիպի պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Պէն տիվանէեիմ հա' . պէնիմ մէճնուն օլտուղումու սէն պէեան իտիեօրտուն . բէք ալէա , իշթէ պէն տէ մէճնունլարա մախսուս հալ ու հարէքէթէ ճիւրէթ իտէճէեիմ : Տիվանէլէր իշին ճէզա եօգ տուր : Տէհչէթլի պիր ճիննէթ վագըասընտա , քէնտի պէքճիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օյան պիր մէճնունու գաթլըկեահա կէօնտէրմէզլէր , տէտի :

Փաննի՝ Պագագարանըն էլլէրիյլէ պօղազը ֆէվգէլատէ թազեիգ ալթընտա օլմասընտան տօլաեը հէման պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլուպ , կէօզլէրինի հարիլ իւլ ատէ սուրէթտէ աչմըշ , վէ բէճա իտէրճէսինէ կէնճ գատընա աթֆ իյլէմիշ օլտուղու հալտէ , Պագագարա՝ մէզպուրէնին շու հալինտէն տօլաեը զէրրէ գատար միւթէէսիւր օլմաեարագ , խանչէրինին ուճունու պօղազընա տաեաթըպ ,

— Էկէր սէս չըգարըրսան , պու խանչէրի պօղազընա սօգարըմ , տէտի , վէ մուախսարէն թազեիգի վագըեը պիր ագ կէվչէթէրէք ,

— Շիմտի սէօզ սէօյէեէպիլիւրսին , ֆագաթ զաեէթ եավաչ սէտա իլէ , Էկէր սալօնտա պիր ատէմ սէսի իշիտիւրսէմ , պօղազընը՝ խանչէրիմէ գըլըֆ իթթիսազ իտէրիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆաննի. — (սօն տէրէճէ գօրգու իշինտէ օլարագ.) Նէ՞
իսթէնօրսունուզ:

— Պուրատան չըգմագ իսթէրիմ, վէ պու խուսուստա
սէնտէն մաատա քիմնէ պանա եարաւըմ իտէմէզ:

— Գարուլար գաբալը տըր:

— Էվվէթ, ֆագաթ սէնին իշին աչարլար:

— Լաքին սիզին, պէնիմլէ պէրապէր տիշարը չըգմա-
նըզա միւսաատէ իթմէզլէր:

— Պիլիեօրում. հալպու բի պէնի, սէնին եէրինէ ֆարզ
վէ գանն իտէպիլիլէր:

Պագգարա պու արա տիգգաթլէ պէսլէմէնին եիւզիւնէ
պագարագ,

— Տէրխաթըր էթ քի, պէն սէնտէն գուվվէթլիեիմ, վէ
չու խանչէր էլիմտէ տէ օլմասա, ֆիղան ու ֆէրեատըն իշի-
տիլմէզտէն էվվէլ, գօլլարըմ իշինտէ սէնի պօղապիլիլիմ,
իմտի ասլա մուխալիֆէթ իթմէ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէ-
րիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պագգարա՝ Ֆաննինին կէօքսիւ իւզէրինէ պասմլը օլտու-
ղու տիզինի գալտըրըպ,

— Աեաղա գալգ, տէտի, վէ Ֆաննի տէ տիթրէեէրէք
գալգմասընտա,

— Շիմտի չաբուգ էսվապընը չըգար, դայպ իտէճէք վագ-
թըմըզ եօգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆաննի իթաաթ իթտի, վէ մատամընըն քէնտի պաչը իւ-
զէրինտէ սալլամագտա պուլունտուղու խանչէրին թէէսսի-
րինտէն նաչի հասըլ օլան գօրգուսու օլ տէրէճէ իտիքի,
պէշ տագըգա զարֆընտա էլպիսէսինի սօեունուպ, եալընըզ
պիր կէօմլէք իլէ գալտը:

Պագգարա՝ օ սապահը կէթիլթմիլ օլտուղու իշ գութու-
սունու Ֆաննիեէ կէօսթէրէրէք,

— Իշինտէքի գըրմըզը սիճիմի պանա վէր, տէտի:

Էվվէլճէ տէ պէեան իթմիլ օլտուղումուզ վէճհլէ, պու
սիճիմ խալլիճէ գալըն վէ գուվվէթ լի օլմասըլա պէրապէր,

Պազգարա՝ պունու իքի պիւքտիւ, վէ մուախարէն Ֆաննի-
եէ խիթապէն,

— Էլլէրինի էնքսէնէ կէօթիւր, տէտի:

Պու սուրէթլէ պէսլէմէ էլլէրի էնքսէսինտէ պաղլանտը-
ղընտան, սիճիմին պիլէքլէրինտէ հասըլ իթտիկի թազեիգի
չէտիտին աճըսընտան նաչի պօղուգ պիր սէտա րէֆ իթմէ-
սինտէ, Պազգարա՝

— Էկէր պիր տէֆա տահա պու եօլտա սէտա չըգարըր-
սան, պիլմիշ օլքի օ անտէ վէֆաթ իթմիշ օլաճագսըն, տէտի,
վէ Ֆաննի տիթրէեէրէք իսթիեարը սիւքիւթ իթտի:

Օլ վազըթ Պազգարա մէրգումէնին աեագլարընը պաղ-
լաեըպ, եաթաղըն իւզէրինէ աթտըղընտան, Ֆաննի, հիչ պիր
կէօնա հարէքէթ իտէմէզ պիր հալէ կէլտի: Մուախարէն
կէնճ գատըն՝ պէսլէմէսինէ էյիլէրէք,

— Սէնին ֆիսթանընը, շալընը վէ շաբգանը կիեինէճէ-
եիմ, վէ միւմքին մէրթէպէ սէնին թավր ու հարէքէթինէ
իմթիսալիտէճէեիմ: Սէնի հէնուզբէք զիեատէ թանըմատըգ-
լարընտան, պու խուսուստա քիմնէնին նաղարը տիգգաթընը
տավէթ իթմէեէճէկիմ տէրքեար տըր: Եալընըզ, տիւնքի կիւն
պուրատան տիշարը չըգմագ իչին նէ եօլ թուլթմուշ օլտու-
ղունու պիլմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ Ֆաննիեի պու պապտէ
սէօզ սէօլէմէեէ մէճպուր գըլմագ իչին, խանչէրինին ուճու-
նու մէրգումէնին պօղազընա պիր ազ զիեատէճէ տաեա-
թարագ,

— Խուսուսիլէ ասըլ հագըգէթի սէօլէ, վէ պէնի ալ-
տաթմաեա չալըչմա. պէնի ալտաթմագլըղըն՝ սէնին մէնֆաա-
թընը մուճիպ օլամագ, տէտի, վէ իւավէթէն, տիւնքի կիւն
նէրէտէն կէչտին, տէյի սիւալ իթտի:

— Իչ օտանըն ուճունտա վագը օլուպ, պաղչէեէ կէօ-
թիւրէն տար սօֆատան կէչտիմ:

— Սօնրա՞:

— Պաղչէտէն կէչիպ, բարմագլըղա վասըլ օլտում:

— Գաբու աչըգ մը իտի:

— Խայր, լաքին սիկարասընը իյմէքտէ պուլունան պիր պէքճի՝ քիմ օլտուղումու սիւալ իթտի. զաթընըզն պէսլէ-մէսի օլտուղումու սէօյլէմէքլիկիմ իւզէրինէ, գաբուեու աշտը :

— Տիգդաթլէ սանա պագտը՞մը :

— Խայր. զաթէն հավլիտէ վէ պաղչէտէ զիեատէ րչըդ պուլունմաեօրտու :

— Բէք ալէա. սօնրա՞ :

— Զիքը իթտիկիմ բարմագլըդ գաբուսունուն իլէրի՞ սինտէ հավլի օլուպ, պու հավլիտէն միրուր իլէ գաբուեու-նուն օտասընա կիրտիմ. թիմարխանէ խալդը՝ գաբուեունուն տաիրէսինտէն վէ քիւչիւք գաբուտան կէչիեօրլար : Խասթա-լար տա պիւհիւք գաբուտան կիրիպ չըգմագտա տըրլար :

Պագդարա. - (գաչլարը չաթըլարագ .) Գաբուեու սանա նէ՞ սէօյլէտի :

— Զանն իտէրիմքի պանա տիգդաթ իթմէտի. շէօյլէքի սաչլարըմըն վէ կէօզլէրիմին նէ րէնկտէ օլտուղունու պէեան իթմէտի՝ քէնտիսի իչին միւշքիլ տիր : Իչէրի կիրտիկիմ գէման զաղէթասընը օգումագլա մէշղուլ օլտուղունտան, պաչընը գալտըրըպ պագմատը պիլէ :

Պատէհու Պագդարա՝ Ֆաննիեի գուճագլաեըպ, գուշ կիպի գալտըրտը, վէ պիր թուալէթ օտասընըն արգասընա կէօթիւրիւպ, եէրէ եաթըրտըգտան սօնրա,

— Պէնի տինլէ. էկէր եալան սէօյլէտին իսէ, զարարը սանա ալիտ տիր : Սէնի պաղըրամագ պիր հալէ վազ իթտիք-տէն սօնրա պուրատա պրագաճաղըմ, վէ գաբուեու գաբա-եաճաղըմ. էկէր տիշարը չըգամագ իսէմ, էկէր պանա վէր-տիկին մալիւմաթ տօղրու տէյիլ իսէ, նիհանէթ պէնի տէր-տէսթլէ թէքրար պուրաեա կէթիւրիւրլէր իսէ, շու թուալէթ տաիրէսինէ կիրիպ սէնի թէլէֆ իտէպիլիւրիմ. Պու իշ՝ պէնիմ իչին պիր գաչ սանիէլիք մուամէլէ տիր : Շիմտի, շունու պանա սէօյլէ քի, վէրտիկին մալիւմաթ եալա՞ն մը տըր, տէտի :

— Խայր, հագըգէթի հալի սէօյլէտիմ :

Մուսախարէն Պազգարա՝ մէնտիւնի չըգարըպ, պէսէ-
մէնին աղղընա թըգաեարազ, քէնտիսինին օրատա աճըլգտան
էօլէպիլէճէկի իհթիմալինէ էհէմմիեթ վիրմէքսիզին, թուա-
լէթ տաիրէսինին գաբուսունու քիլիտլէեէրէք անախթարը
եէտինէ ալտը:

Օլ էսնատէ սաաթ սէքիզ պուշուգ իտի: Պազգարա
տախի ֆիսթանընը չըգարըպ ծաննինին ֆիսթանընը կիեինտի,
վէ պաշընըն սաշլարընը մէզպուրէնին սաշլարը հալինտէ թէր-
թիսլ իթմէքլէ, ալըն վէ եիւզիւ պիր տէրէճէ հըֆը իտիմիշ
օլտու: Պատէհու ծաննինին շաբգասընը, շալընը վէ աեազ
գապլարընը կիեինիպ, այնաեա պազմասընտա, պէսլէմէսին-
տէն ապա ֆէրզի պուլունմաթըղընա պիզզաթ գանտը:

Պազգարա պու իշլէրի կէօրտիւքաէն սօնրա, եիւզ եաս-
թըղընը գարեօլասընտա պօլու պօեունա վաղ իտիպ, եօրկա-
նընը պունուն իւզէրինէ սէրտի, վէ գարեօլանըն բէրտէլէրի-
նի եարը չէքտի: շու հալտէ մէզքիւր գարեօլաեը կէօրէն՝
պունտա պիր քիմսէնին եաթմըշ օլտուզունու զանն իթմէսի
թապիի իտի:

Մէրգումէ շու եօլտա միւլահաղա իթտի:

— Խասթա պազան գատըն սաաթ օն րատտէլէրինտէ
պուրաեա կիրտիկինտէ, պէնի եաթմըշ զանն իտէրէք, քէն-
տիսի տէ եաթմաեա կիտէճէք տիր: Վազը օլան ֆիրալըմ
անճազ եարըն անլաշըլաճազ տըր:

Պու սուրէթլէ Պազգարա լամպալարը սէօնտիւրիւպ,
գըյմէթտար խանչէրինի տէ պէրապէր ալարազ տիշարը
չըգարը:

Ծաննի հագըգէթի հալի սէօլլէմիշ օլտուզունտան, Պազ-
գարա՝ անըն իֆատէսի մուճիպինճէ պաղչէտէն կէչիպ, բար-
մազլըղա գատար իլէրլէտի, վէ տիկէր թարաֆտա եանի հալ-
լիտէ պիր գանարէ իւզէրինտէ եասլանմըշ օլան պիր խաս-
թա պազան մէմուրըն սիկարաւընը իշմէքտէ ջլտուզունու
կէօրտիւ:

Պազգարա. - (մէմուրը մէրգումա խիթապէն, վէ սէսինի

Փաննինին սէսինէ պէնդէթէրէք.) Մօնսիէօ, գարուեռու աչա՞րմըսընըզ, տէտի :

Մէմուր՝ պիլա իթիրազ գարուեռու աչըպ, Պազգարանըն տիշարը չըգմասընա միւսաատէ իթտիկինտէն, կէնճ գատըն՝

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, վէ կիճէնիզ խայր օլսուն, տիեէրէք, քէնտիսինի, պիր կիւն էվվէլ, հէման այնի վագըթտա կէօրմիւշ օլտուղու պէսլէմէեի զանն իտէն մէմուրըն գարչըսընտան, վէ պիր ֆէնէրին ճիւզի այտընլըզը իլէ թէնվիր իտիլմիշ օլան հավիտէն պիլա թէրէտտիւտ կէչիպ, իւք կիւնիւ կիպի զաղէթասընը օգուլմագլա մէշղուլ պուլունան գարուճունուն գարուսունա մուվասըլէթ իյլէտի :

Պազգարա՝ մէրգուլմուն բէնչիրէսինի իբի տէֆա չալմասընտա, գարուճու,

— Գի՞մտիրօ, տէյի սօրտու :

Պազգարա. — (տէրունը օտաեա կիրէրէք.) Բէօչքաէքի գատընըն պէսլէմէսի տիր :

Օլ էսնատէ էլինտէքի զաղէթանըն բօմանընը օգուլմագտա օլան գարուճու,

— Տուրուն, չիմտի գարուեռու աչաբըմ, տէտի, վէ մէրգուլմ, օգուտուղու բօմանա ֆէվգէլատէ մէրագ իթմիշ օլմասըյլա օգուլմասընա տէվամ իտէրէք, աեաղա գալգտը, վէ օգուլմասընը գաթ իթմէքսիզին վէ Պազգարաեա պազմագսըզըն քիւչիւք գարուեռու անախթար իլէ աչտը, վէ կէնճ գատըն «թէչէքքիւր իտէրիմ» տէտիկի սըրատա, հէր նէ գատար հէեէճանընը զապթ վէ թէսկին իտէմէտի իսէ տէ, գարուճու պու հալէ տիգգաթ իթմէտի վէ ֆիքրինի բօմանա հասը իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէնին տիշարը չըգմասընա միւսաատէ իթտի :

Պազգարա՝ սիւրաթը ազիմէ իլէ սօգաղա չըգըպ, սէրպէսթիեթինի իսթիհօալ իթտիկինտէ, պիւեիւճէք պիր նէֆէս ալտը, վէ ատէթա գօլմաեա պաչլաեըպ, խարիճի պուլվարու գատար հիշ տուրմագսըզըն էնտի :

• ՕԼ էսնատէ պուլվարտա հէման քիմնէ պուլունմա-
հօրտու :

Պագգարա տուրուպ տիւշիւնմէնէ պաշլատը , չիւնքի օլ
վագթա տէկին քէնտի ֆիրարընը թաամիմ իթմիշ օլուպ ,
թիմարխանէաէն տիշարը չըգարսա , նէ եաբաճաղընը ասլա
միւլահաղա իթմէմիշ իտի :

Պագգարա , իքի կիւն էվվէլ , եէտինտէ պիր դաշ լուի
ալթունու օլարադ էվինտէն չըգմըշ օլուպ , իւզէրինտէ պուն-
տան դայրի ագչէ պուլունմամագտա իտի , վէ պիւա ֆիթուր
Մօնսէյ սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա ավտէթ իթմէսի տէ
քեարը ագըլ տէյիլիտի . զիրա սըր Վիլիամսըն՝ մէզպուրէնին
ֆիրարը իհթիմալինի նաղարը տիգգաթա ալարագ իճապ
իտէն էմրլէրի վէրմիշ օլմասը թապիի օլտուղու միսիլլու ,
քէնտի խըզմէթքեարլարընըն ճիւմէսի տէ սաթըլմըշ քիմ-
"էլէր իտի . Վէլհասըլ Պագգարա՝ պարօնէտէն գուրթուր-
մագ , վէ Ֆէրնանը գուրթարմագ իսթէտիկի հալտէ , քէն-
տինի կիզլէմէլի վէ իզինի զայպ իթմէլի իտի :

Իմտի օրատան պիր քիրա արապասը կէչմէքտէ օլմասըյ-
լա , մէրգումէ պուլ արապանա ըաքիպէն , նէօվ-տէ-Մաթիւ-
րէն սօգաղընտա ՅՅ նումէքօտա մուգիմ պարօն տ'Օ . . . նուն
իգամէթկեահընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճընա թավ-
սիւնէ իթտի :

Պարօն տ'Օ . . . Պագգարանը սէվէր իտի իսէ տէ , մէզ-
պուրէ անը սէվմէզ իտի . անճագ քէնտինին պիր համիսի
մագամընտա անը խաթըրլատը , վէ արապանըն էսնաի հարէ-
քէթինտէ ,

— Պիլիբիմքի Ֆէրնանը գուրթարմագ իչին , պուլ ատէմ-
տէն պաշղա միւրաճաաթ իտէճէք եէրիմ եօգ տուր : Կէրչի
քէնտինին պանա տարըլմանա բէք չօգ սէպէպլէրի վար իսէ
տէ , էյի պիր զաթ օլտուղու իչին էլպէթթէ աֆիլ իտէճէք
տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ արապա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլտու :
Պագգարա արապաճընա պ'շ ֆրանգ վէրիպ , սէսլէմէ գընա :

Փէթինտէ պուլունմասընտան տօլաեը ֆիթուր կէթիրմէեէ-
րէք, գաբուճունըն օտասը էօնիւնտէն կէչտի:

Պէքեարճա եաշամագտա պուլունան պարօնուն իգամէթ-
կեահը՝ հափի իլէ պաղչէ արասընտա քեային պիր գաթտան
իպարէթ իտի:

Պագգարա հափիտէն կէչտի, վէ իսթէտիկի զէման օ
խանէեէ կիրէպիլէն պիր գատըն թարզընտա գաբունուն
չանընը չէքտի: Պարօնուն ուշաղը գաբուեու աչըպ, կէնճ
գաաընը պիւթիւն պիւթիւն թէպաիլ գըեաֆէթտէ կէօրմէսի
իւզէրինէ իզհարը հայրէթ իյլէտի: Անճագ մէզպուրէ, ուշա-
ղըն թէաճճիւպիւնէ էհէմիեթ վէրմէեէրէք,

— Իֆէնտին պուրատա՞մը տըր, տէյի սօրտու:

— Եիմտի տիշարը չըգտը:

— Նէ՞րէեէ կիթտիկինի պիլի՞եօրմուսուն:

— Նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէմ մատամ:

— Եաեա՞մը եօգսա արապա իլէ՞մի կիթտի:

— Ճօն տա պէրապէրինտէ օլարագ արապա իլէ կիթտի:

— Բէք էյի, պէքլէրիմ:

Պու սուրէթլէ Պագգարա իչ օտատան կէչիպ սալօնա
կիրտի, վէ օրատա պիր գանարէ իւզէրինտէ եաթտը:

Օլ էանատէ սաաթ օն օլուպ, Մ. ա՞Օ... տիշարը չըգմըշ
օլմասըյլա, եարը կիճէտէն էվվէլ ավտէթ իթմէեէճէկի տէր-
քեար իտի: Պունունլա պէրապէր Պագգարա՝ մէրգուճուն
կէլմէսինէ ալկին պէքլէմէեէ գարար վէրտի, վէ սէտիրտէ
եասլանըպ, իւզմէթճիւնին կէթիրտիկի եօլճուլուգ բալթօսու-
նա սարըլարագ, տէրքեար օլան զիհինճէ թէֆէքքիւրաթընա՝
ֆէվգէլատէ եօրկունլուղու զալէպէ իթմէքլէ, հէման ույգու-
եա տալտը: Պարօն, եարը կիճէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա
խանէսինէ ավտէթինտէ, մէզպուրէեի ույգուսունտա պուլտու:

Սըլ վիլիամըն Պագգարաեա պէեան իթմիչ օլտուղու
վէճհլէ, ֆիլվագը իքի կիւն էվվէլ պարօն՝ մէզպուրէ թա-
րաֆընտան, եախօսա տահա տօղրուսու անըն իմզասը թահ-
թընտա օլարագ պիր թէգքիրէ ալմըշ, վէ պունուն եազըսը

օլ տէրէճէ միւքէմէլէն թագլիտ իտիւմիշ իտի քի, Պագգարա պիլէ պու թէգքիրէնին քէնտիսի թարաֆընտան եազըլմըշ օլտուղունու թէսլիմ իտէպիլիր իտի:

Պագգարա, զաթէն իրատաթը քէյֆիեէեէ թապի օլուպ, պարօն իսէ չօգտան պէրու պու հալէ ալըշմըշ օլտուղունտան, մէգքիւր թէգքիրէտէ, մէգպուրէնին, օ կիւնիւ վալիտէսիյէ պիրլիքտէ ուֆագ պիր եօյճուլուգ իտէճէկինի խապէր վէրմիշ օլմասընա, վէ սէքիզ կիւն իշին մէգընիեէթ իսթէմէսինէ թէաճճիւպ իթմէտի:

Պարօն՝ օթուգ եաշլարընտա օլուպ, պիւթիւն էօմիւրլէրինի ավտա կէշիրէն վէ աթլարա մալիք օլտուգլարը կիպի մէթրէսլէրէ մալիք պուլունան ճէնթըլմէնլէրտէն օլուպ, հէրնէ գատար Պագգարա ալթը սէնէտէն պէրու մէրգումըն խայլի ագչէսինի թէլէֆ իթմիշ իտի իսէ տէ, պարօն՝ մէգպուրէնին իշպու միւսրիֆլիկինտէն նաշի ասլա սըգըլմաեըպ, եինէ անը սէվէր իտի:

Մէրգում, Պագգարաեը, մալիւմիւմիւզ օլան գըեաֆէթտէ վէ սէտիր իւգէրինտէ եաթմըշ օլարագ պուլտուղունտա, ֆէվգէլատէ իգհարը թէաճճիւպլէ, բարմաղըյլա տիւրթիւպ ուեանտըրտը:

Պագգարա՝ կէօզլէրինի օվալաեարագ աշտըղընտա, նէ կիպի աշվալ էսնասընտա օրատա եաթմըշ օլտուղունու խաթըրլատը, վէ թէպէսսիւմիտէրէք էլինի մէրգումա ուզաթտը:

Պագգարա կէրչի պարօնու ալտաթմագտա իտի իսէ տէ, էսասէն հագգընտա հիւրմէթի վար իտի:

Մ. տ'Օ... մէգպուրէնին էլինի թութարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, շու հալ իլէ նէրէտէն զուհուր իստիեօրսուն, տէտի:

Պագգարա՝ ճիտտի պիր հալ քէսպ իլէ, եալընըզ սըր վիլիամտան քէնտինի սագընմաեը տիւշիւնմէքտէ իտի: Իմտի, ճէվապ օլարագ,

— Ազիզիմ պարօն պէնտէն պիր թէգքիրէ ալտընըզ, տէյի՛լ մի, տէտի:

— Էվվէթ , օ թէզքերէտէ եօճուլուղունուղու պիտի րմիշ իտինիդ :

— Նէրէհէ եօճուլուղումն պիտի րմիշ մի իտիմ :

— Պիլմէմ . տիգգաթ իթմէտիմ :

Պարօն տիգգաթլէ Պազգարաեա պազարազ ,

— Տիվանէ՞մի օլտուն , տէտի :

Կէնճ գատըն . - (սարսըլարազ .) Տիվանէ՞մի . րէճա իտէ-րիմ՝ գարչըմտա պու . քէլիմէհի իրատ իթմէհին , զիրա շիմ-տիհէ գատար իշիթտիկիմ էլվէրիր :

Պարօն , մէզպուրէնին սէօզլէրինտէն , գընաֆէթինտէն վէ հալ ու հարէքէթինտէն տօլաեը կիթտիքճէ թէաճճիւպիւ արթարազ ,

— Ֆազաթ . . . տէտի :

— Եազարղըմ՝ թէզքերէհի կէօսթէրին :

Մահուտ մէքթուպ պուլունուպ , Պազգարա պունուն եազըսընը ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ թէճէսսիւս իտէրէք ,

— Սահիհէն պէնիմ թարաֆըմտան եազըլմըշ օլտուղու շիւպհէսիդ իտտիա օլունապիլի , տէտի :

— Աճա՛յիպ , սէն եա՞զմատըն մը :

— Խայր :

— Էօյլէ իսէ քիմ՝ եազտը :

— Քիմ՝ եազտըղընը անլաեօրում , լաքին պու վազըանըն հիքեաեհսի բէք ուղուն տուր . եալընըղ շուրասընը պիլմէնիդ քեաֆի տիրքի , պէն սիլէ մէքթուպ եազմատըմ՝ վէ սէյեա-հաթ տա իթմէտիմ :

Պարօն , կէօզլէրինի հատտէն զիեատէ աչարսուգ ,

— Ֆազաթ ազիդէմ , սիլ պիր եէրտէն կէլիեօրսունուգ . քէնտի իւանէնիդտէ՞ն մի կէլմէքտէսինիդ , տէյի սիւալիթտի :

— Խայր , Մօնմարթրաան կէլիեօրում :

— Պու էլպիսէ նէ՞ տիր :

— Պէնիմ եէրիմէ պրազմըշ օլտուղում Ֆաննինին էլպի-սէսի տիր :

— Ֆաննիի նէ՞րէտէ պրազտընըղ :

— Պիզգաթ թէվգըֆ իտիւմիշ օլտուղում թիմարխանէտէ :

Պարօն հայրէթինտէն նաչի ըիւճաթ իտէրէք :

— Աճա՛յիպ , սիզ օրատա մէճնուն կիպի թէվգըֆ մը օլունմուշ իտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ . լաքին պագըն պէնտէ մէճնունլուզ հալի վա՛ր մը տըր :

— Ազիզէմ , պէն սիզէ պէօյլէ պիր շէյ տիմէեօրում . լաքին էկէր իզահաթըլազըմէեի վէրմէզսէնիզ , պէօյլէ պիր զաննտա պուլունապիլէճէեիմ :

— Հէր քէս զանն իտիեօր քի , պէն սիզէ բաճիեիմ , վէ սիզտէն մաատա քիմսէ պէնի էվիմտէն թարտ իտէմէզ :

— Աճա՛յիպ , սիզի էվինիզտէն թա՛րտ մը իթաիլէր :

— Հէման էօյլէ . եանի սիզ եաթաղընըզտա բահաթճա եաթմըշ օլտուղունուզ եախօտ պիր գումարխանէտէ պուլունտուղունուզ սըրատա , խայլիճէ միւզթէտիր պիր քիմսէ , պիր թագըրիպ էվիմէ կիրիպ , վէ ատէմլէրիմի իզֆալ իաիպ , պէնի աշըրմըշ , վէ պիր թիմարխանէեէ կէօթիւրմիւշ աիւր :

Պարօն , թէաճճիւպանէ ըէֆը սէտա իլէ ,

— Պու բէք թօհաֆ շէյ տիր , տէտի :

Պագգարա . - Տահա թօհաֆը վար . շու սաաթտա , շու էսնատէ , օթէլիմտէ , պէնիմ իսմիմլէ պիր գատըն պուլունմագտա տըր :

Պու տէֆա Մ . տ'Օ . . . Պագգարաեա , սահիհէն տիվանէ՝ մի տիր տէյի պագտը :

Մէզպուրէ իսէ , շու սուրէթտէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրաիւ :

— Պէնի տինլէյին , տիւչար օլտուղում ֆէլաքէթ՝ քէնտի գապահաթըմըն նէթիճէսի օլուպ , պու պապտէ սիզին ասլա մէտխէլինիզ եօգ տուր . պէնիմ պուրաեա կէլիչիմ իսէ , շիքեաեէթ իչին օլմաեըպ , սիզտէն պիր խըզմէթ թէմէննի իյլէմէք իչին տիր :

— Ազիզէմ , պու սէօյլէտիքլէրինիզ պանա օլ տէրէճէ դա-

ըիւս կէօրիւնիւեօր քի, ագլընըզա խալէլ կէլմէմիշ օլաուղու-
նա շիւպհէ իտիեօրում:

— Էօյլէ օլսուն, անճագ սիզի պիր սըրրա վագըֆ իթ-
մէք, վէ պիր տուէլլօեա սէպէպ օլմագ, վէ հէր հալտէ ազիմ
պիր իհթիեաթ վէ էմրի պասիրէթլէ հարէքէթ օլունմասը
իգթիզա իթտիկինի վանն իյլէտիկիմ պիր սըրատա, պիր
չօգ վավէյլաեա սէպէպիյեթ վէրմէք իսթէմէտիկիմտէն,
պու կիւնլիւք հիշ պիր իֆատէտէ պուլունմաեը թէնսիպ
իթմէմ:

— Օ հալտէ°...

— Էվվէլա ազիզիմ, նէ' սիզ վէ նէ' տէ խըզմէթքեարը-
նըզ Լօրան պէնի ասլա կէօրմէմիշ օլմալըսընըզ:

— Նի՞չին:

— Ձիրա պէնի թաագիպ իտիեօրլար, վէ եարըն պէնի
տէրտէսթ իտէճէք օլանլար, պուրաեա կէլէրէք պիր թագըմ
թահգըգաթ իճրա իյլէեէճէք տիրլէր:

— Աճա՛յիպ, նէ° կիպի ճինաեթ իշլէտինիզ:

— Հիշ պիր ճինաեթ իշլէմէտիմ, եալընըզ պիր զաա-
ֆէթաէ, տիվանէճէ պիր հարէքէթտէ պուլունտում. լաքին
պու պապտէ բօլիսին ասլա մէտիսէլի եօգ տուր, վէ իշի թաա-
գիպ իտէն տէ բօլիս տէյիլ տիր:

— Ագլըմ պաշըմտան կիտիեօր. ազիզէմ, սիզ սահիհէն
մէճնուն իմիշսինիզ. պու հալտէ Մօնմարթրտա գալմալը ի-
տինիզ:

— Բէք էյի. լաքին պէն սիզէ միւրաճաաթ իթմէտիքճէ,
իշլէրիմէ գարըշմաեաճալընըզը վատ իտին. գիրա սիզ հիտ-
տէթմիզաճ օլտուղունուզտան, միւտախէլէնիզ իշէ տահա զի-
եատէ զարար վէրէպիլիր:

— Նիհաեթ պէնտէն նէ° իսթէեօրսունուզ:

— Էվվէլ էմիրտէ ազիզիմ պարօն էօտիւնճ օլարագ էլլի
ալթուն վէրին. Իքի կիւն էվվէլ խանէմտէն չըգտըղըմ գէ-
ման, եէտիմտէ եալընըզ շու գատարճըգ պիր մէպլաղըմ
պուլունմագտա իտի:

Պագագարա՝ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, քիսէսինի պարօնա կէօսթէրտի:

Պարօն. - Ազիզէմ, սիզ էլլի ալթուն իսթէեօրսունուզ, ալըն պէն սիզէ եիւզ ալթուն վէրէեիմ: Սօ նրա:

— Սօնրա, պիրի զապթիեէ նազըրընա, վէ տիկէրի միւս-թէնթիգէ մախսուս օլարագ պիրէր թէզքիրէ եազմանըզը վէ պանա թէսլիմ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ:

— Աճա՛յիպ, տիմէք աշըզընըզ թահթը թէվգըֆտա տըր:

Պագագարա. - (Ֆէվգէլատէ սօվուզ գանլըլըզլա.) Էվէ վէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Էօյլէ օլտուղունա չիւպհէ իտիեօրտում. գատընլար՝ եէրի եուրտու պէլլի օլմանան պիր թագըմ տէլիգանլըլար ուղըրունա պաշլարընը պէլիեէ ալթընա գօրլար, օ տէլիգան-լըլար իչինքի, զայպուպէթիմիզ գէմանընտա սիկարալարըմը-զը իչէրլէր, վէ պօթինլէրիմիզի կիեէրլէր:

Մէրգոււմ, պատէհու իլավէթէն շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Քէնտիմ հիւրը եաշատըղըմ կիպի, սիզի տէ հիւրը պրագտըմ. պինաէն ալէյհ թէչէքքիեէ ասլա հագգըմ եօգ տուր: Փագաթ նիհաեէթ կէչիրմէքտէ օլտուղունուզ էօմըին պիր տէրէճէ ըօմանլարտա կէօրիւլէն էօմըն մախսուս օլտու-ղունու սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ:

— Էվվէթ, ֆագաթ իչին իչինտէ էօյլէ պիր սըրը վար տըրքի, սիզէ իյգահ իտէմէմ. - Իմտի մուլէնէթինիզի տի-րիզ իթմէմէկէ վէ տօսթում օլմանա սէօզ վէրին:

— Բէք էյի. տիմէք պէնտէն զապթիեէ նազըրընա խի-թապէն պիր մէքթուպ իսթէեօրսունուզ:

— Էվվէթ, պիր մէքթուպ տա, էլպէթթէ թանըմագտա օլտուղունուզ միւսթէնթիգ Մ. Ա. . . իչին իսթէրիմ:

— Շիւպհէսիզ Մ. Ա. . . եր թանըրըմ. «ապըգէն մէք-թէպ արգատաշըմ իտի:

— Իմտի, քէնտիլէրինէ, զաեէթ մուհիմմ վէ ճիտաի պիր սըրատա տօսթուգլարընա կիւվէնտիկինիզի եազըն, վէ զապ-

Թիեէ նազըրընա, պէնի տինլէմէսինի ըէճա իտին, չիւնքի քէնտիսինէ բէք մուհիմմ շէյլէր սէօյլէեհէճէեհիմ, վէ իքի կիւնտէն պէրու խըրուզլըզ իթհամըյա թէկիլըֆ իտիլմիշ օլմասը լազըմ կէլէն Մ. Ֆէրնան Րօշէ իսմինտէ պիր տէլիգանլընըն նէզտինէ կիթմէքլիկիմէ՞միւսաատէ իթմէսինի միւսթէնթիգէ պէեան իյլէեին:

Պարօն, Պազգարանըն հէր արզուսունու խճրաեհ ալըմըշ օլտուղունտան, վէ իսթիճվապ իտիլմէք իսթէմէտիկինի պիլտիկինտէն, պիր մասանըն գարչըսընտա օթուրուպ, իսթէտիկի իքի մէքթուպու եսզտը: Պատէհու կէնճ գատըն,

— Շիմտի սալօնտա պէնիմ իշին պիր եաթազ հազըրլաթըն, վէ սահապա գատար ուեումագլըղըմա միւսաատէ իտին. սապահլաեըն պէնի ուեանտըրըն, վէ պէնիմ իշին պիր արապա թէտարիք իտիլմէսինի էմր իտին, տէտի:

Օն տագըզա սօնրա Պազգարա թէքրար եաթազա եաթըպ ույգուեա տալտը: Արատան տէօրթ սաաթ կէշտիկինտէ, վէ սաաթ սէքիզ ըատտէլէրինտէ, պարօն պիզզաթ մէգպուրէեի ուեանտըրտը:

Պազգարա, վազթիյլէ, եանի աշգ ու մուհապպէթլէրինին բէք շէտիտ օլտուղու զէմանլարտա, պարօնուն իգամէթկեահընա կէլտիկինտէ, պազը վուգուաթը ֆէվգէլատէ սըրասընտա գուլլանմագ իւզրէ խայլի էլպիսէլէրի օլուպ, իշթէ • կիւնիւ պու էլպիսէլէրտէն պիր միւնասիպինի կիեինէրէք, Թապիի օլան զէրաֆէթ վէ միւքէմմէլիեթլինի թէքրար քէսպ իթտի: Պատէհու պարօնա խիթապէն,

— Պու կիւն սիզի պուրատա սաաթ գաշտա կէօրէճէկիմի պիլմէմ: հաթթա պուրաեա ալտէթ իտէճէկիմի տէ պիլմէմ: պոլնունլա պէրապէր պու կիւն տիշարը չըգմաեըպ պէնի պէքլէեին, տէտի:

— Բէք էյի:

Պազգարա՝ թիմարխանէտէն ֆիրարը կէօրիւսէ պիլէ, սըր Վիլիամա տէրհալ խապէր վէրիլէմէեհէճէկինի, վէ տիւշմէնի Թարաֆընտան թէտապիրի լազըմէ իթթիխազ օլուն:

մաղտան էվվել, քէնտինին, վուգուաթը զապթիսէ նէզարէթինէ պիտիւրմէսէ վազթը օլաճաղընը հիսապ իթմիշ իտի:

Մէզպուրէ, պիր գատէհ մալակա շարապը իշտի, վէ պիր ազտա բէքսիմաթ եէտիքտէն սօնրա, պարօն իլէ թօգալաշըպ, թէքրար կէօրիւշիւրիւզ տիսէրէք, արապաեա րաքիպ օլտու: Սաաթ սէքիզ պուշուգտա Պազգարա՝ թավսի-եէնամէսի եէտինտէ օլարազ, զապթիսէ նազըրընըն նէզտինէ չըգմազ իսթէտիկինի խապէր վէրտի:

40

Պարօն տ'Օ... իսմի, պիւճիւմէ գաբուլարըն աշըլմասընա եարտըմ իտէճէք տէրէճէտէ հաիդի իթիպար օլմասըլա, Պազգարա, զապթիսէ նազըրընըն նէզտինէ գատար կիրէպիլտի: Սապահ օլմուշ օլմասընա րաղմէն, նազըրը միւմաիլէյհ հէնուզ եաթադտա օլուպ, լաքին Պազգարանըն գարթընը կէօրմէսի իւզէրինէ աճէլէթէն էլպիսէլէրինի կիսինէրէք, մէզպուրէսի քէնտի օտասընա գապուլ իթմէլէրինէ տաիր էմը վէրտի:

Զաթէն իքի կիւնտէն պէրու զապթիսէ նազըրընըն ֆիքրի Պազգարա հազգընտա մէշղուլ օլուպ, մէզպուրէսին՝ Փէրնան Րօշէ իշինտէ մէտիսէլի պուլունտուղու օլ տէրէճէ մուհազգազ կէօրիւնիւեօրտու քի, տէրտէսթ վէ թէվգըֆը իշին պիր թէգքիրէ չըգարմամասը՝ մահզա քէնտիսինին Մ. տ'Օ... իլէ տօսթլուղու պուլունմասընտան նալի իտի: Իմտի Պազգարանըն քէնտիսինի կէօրմէք արղուսինտէ օլտուղունու խապէր ալմասը իւզէրինէ, ազիմ պիր ֆէրահիյեթթլէ,

— Էկէր միւթթէհիմ օլտա իտի, պուրաեա կէլմէսէ ճէ,

սարէթ իթմէզ իտի, տէտի, վէ Պազգարանըն պուլունտու-
ղու տաիւրէնէ կիրիպ,

— Մատամ, սիզի թէվզըֆ իթտիրմէք խուսուսընտա
միւտտաիի ումումիլիք պէնի թաղեիդ իտիեօր, տէյի պէեան
իլլէտի:

Պազգարա պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէնա-
զըրը միւմաիլէյհ սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Հալպու.քի նէզտիմտէ վուզու պուլան թէշէպպիւսիւ-
նիւղտէն, օ եօլտա մուճիպի քէտէր պիր մէճպուրիեթտէ
պուլունմաեաճաղըմը անլաեօրում, վէ իյզահաթը լազըմէեի
իթա իտէճէկինիլէ իսքեաթ օլմուշում տուր:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ. վէ զանն իտէրիմքի, վէրէճէկիմ
իյզահաթ՝ սիզին իշին քեաֆի օլաճագ տըր:

— Պու խուսուսա օլ տէրէճէ իսքեաթ օլմուշ իտիմքի,
քէյֆիեթի Մ. տ'Օ... եա խապէր պիլէ վէրմէտիմ: Պունտան
գաթինազար, էօյլէ շէյլէր վար տըր.քի, բօլիս՝ պունլարը
պիլմէզ, ֆազաթ կէօրիւր. իմտի շուրասընը Մ. տ'Օ... եա
իյզահ իթմէք միւշքիլ պուլունմուշ տուր.քի, նա՞սըլ օլուպ
տա Մ. Ֆէրնան Ռօշէ... անլաեօրսունուզա՝:

Պազգարա. - (ճիւղի գըզարարագ.) Էվվէթ, անլաեօ-
րում:

— Լաքին մատամ, էկէր պու կիւն սիզ կէլմէսէ իտինիզ,
պէն մէճպուր օլաճագ իտիմ...:

— Նազըր էֆէնտի, ճանիլէրէ պազտըղընըզ կիպի, պէ-
նիմտէ եիւզիւմէ վէ կէօզլէրիմէ պազըն. պէնտէ խըրսըզ
թասվիրի վա՞ր մը տըր:

— Խայր, հաթթա նէ ախլէագտա աոտէմի միւսաֆիրէթէն
խանէնիլէ գապուլ իթմիշ օլաուղունուղտան խապէրտար
պուլունմատըղընըզ տա իսքեաթ օլմուշում տուր:

— Շուրասը տա վար.քի, պահընը իթտիկինիզ տէլի-
գանլը տա, պէնիմ կիպի, հազգըմտա իսնատ իտիլէն խըր-
սըղըղը իճրա իթմէմիշ տիր:

Պազգարա, պու սէօզլէրի իգնա օլմուշ օլան պիր քիմնէ

կիպի իրատ իթտիկինտէն, զապթրիէ նազըրընըն թէաճճիւ-
պիննիւ մուճիպ օլտու, վէ նազըրը միւմարիւէյճ ճէվապա
աղազլէ,

— Լաքին պու տէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր, տէյի
պէեան իյլէտի :

— Խայր էֆէնտիմ, տօղրու տուր :

— Հալպուքի պու պապտէ իսպաթլար վար տըր :

— Պիլիօրում. ֆազաթ նէ° էհէմմիեթի օլապիլի :

— Սահիհ, մատտի վէ ճէրհի նազապիլ իսպաթլար տըր :

— Թէքրար սէյլէրիմքի, նէ° էհէմմիեթի վար տըր :
եկէր պէնտէնիզի տինլէմէք իսթէրսէնիզ, պու իշին ըհնկի
ֆիքրինիզտէ թէպտիլ օլապիլի :

— Պուեուրուն, սիզի տինլէօրում :

Օլ վազըթ Պազգարա՝ մուխթասարէն, ֆազաթ նօգթա
պէ նօգթա, սէքիզ կիւնտէն պէրու պաշընտան կէլէնի կէշէնի,
շէյլէքի, Ֆէրնան հազգընտաքի ֆէվգէլատէ աչգ ու մու-
հապպէթինի, սըր Վիլիամսըն քէնտի խանէսինէ վասըլ օլ-
տուղունու, վէ պիրտէն պիրէ քէնտի իւզէրինէ զարիպ պիր
հիւքմ ու թէհսսիր իճրասընա պաշլատըղընը հիքեանէ իթ-
տիկի կիպի, քէնտինին գըզգարընտաշը Սըրիզ հազգընտա
իրթիքեապ իթտիկի ալչադըղը, վէ պարօնէ թարաֆընտան
եազտըրըլան շիւպհէլի մէքթուպու, վէ պու մէքթուպ՝ Ֆէր-
նան Րօշէեէ խիթապ օլուպ, Մ. տը Պօքրէօեա թէսլիմ ի-
տիլտիկինի տէ պէեանտէն կէրի տուրմատը, խիթամընտա
մէզպուրէ,

— Խիւլասա, պու շէյլէրին ֆաիլի սըր Վիլիամս օլտու-
ղունա գալիէն իսքեաթ օլմուշում տուր, տէտի :

Ջապթիեէ նազըրը պիր միւտաթ միւթէֆէքքիր տուր-
տուգտան ոօնրա, շէյլէ ճէվապ վէրտի :

— Մատամ, իֆատաթը վազընըզըն զաեթ վէթիմ
օլտուղունու, վէ սէօլէրինիզին տօղրու իտուկի, վէ քէնտի
քէնտինիզի ալտաթմագտա օլմատըղընը ֆարզ իտիլտիկի
հալտէ, խարիճիեէ նէզարէթինտէ պիր գալէմ միւտիրինին :

վէ մէվգըի ալի սահիպի օլան պիր քիմնէնին նամուսունա ճիտտէն ինթիգալ իտէճէկինի պիլի⁸ Եօրմուսունուզ :

— Նազըր էֆէնտի , վագը օլան սէօզլէրիմին տօղրու օլ-տուղունա էմինիմ . շիմտի Ֆէրնան Բօշէի կէօրմէքլիկիմ միւմքի⁹ն մի տիր :

— Մազնունըն իսթինթագը խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան , միւտտաի ումումիլիկին ըուխսաթըյա , էվվէթ կէօրէպիլիրսինիզ :

— Իճրա իտիլէն իսթինթագ հիւքիւմսիւզ գալաճագ տըր :

Կէնճ գատըն պու սէօզլէրի օլ տէրէճէ գալի պիր թէ-լէֆֆիւզլէ սէօյլէտիքի , զապթիեէ նազըրընը միւթէէսսիր գըլտը :

Պատէհու միւմաիլէյհ պիր թէզքիրէ եազըպ , Մ . տ'0 . . . նուն միւսթէնթիգէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպլա այնի մահ-ֆազա տէրունինէ վազ վէ Պագգարաեա իթա իլէ ,

— Պիր գաշ տագըգա պէքլէեին , շիմտի սիզի կէօթիւ . ըիւրլէր , տէտի :

Մէզքիւր թէզքիրէ , խատէմէտէն պիրինէ վէրիլիպ , մէր-գում ազ սօնրա լազըմ կէլէն ըուխսաթնամէեի համիլ օլ-տուղու հալտէ , ալտէթ իթտիկինտէն , նազըրը միւմաիլէյհ ,

— Մատամը կէօթիւրիւն , տէտի :

Պատէհու Պագգարաեա խիթապէն ,

— Մատամ , սօնրա պուրաեա կէլինքի , հագգընըգտա իթթիխազ օլունաճագ խաթթը հարէքէթ հագգընտա պիր շէյ տիւշիւնէլիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կէնճ գատըն՝ Ֆէրնանը թէքրար կէօրէճէկինին միւլա-հազասը իւզէրինէ ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ , ըէֆա-գաթընա թայեին իտիլէն մէմուր իլէ պիրլիքտէ , հապսխա-նէնին տար վէ գարանլըգ սօֆալարընտան , վէ նէմլագ սալա-լարընտան կէշտիկի սըրատա , գաբու սիւրմէլէրի վէ քիլիտ-լէրինին աչըլըպ գաբանաղընը , նայլարըն կըճըրտատըղընը , վէ կարտիանլար իլէ նէօպէթճիլէրին աեագ սէսլէրինի

իշխութիւնէ, թէքմիլ վիճուտիւնտէ պիր սատեմէ հիսս իյլէ-
մէքտէ իտի: Նիհանէթ մէզպուրէ, տէհչէթի ազիմէ իշինտէ
օլարագ, Ֆէրնանըն նագլ իտիլմիշ օլտուղու գօղուչա կիրտի:

Պագգարանըն օրաեա տուխուլի էոնասընտա, Լէօն Րօլան
իլէ Մ. տը Գէրկազ, մէվգուֆը մէրգումա, եագընտա իեա-
տէի նամուսու իլէ հապսխանէտէն գուրթուլաճաղը խուսու-
սընտա միւպհէմ պիր իւմիտ վէրէրէք, հէնուզ նէզտինտէն
մուֆարագաթ իթմիշլէր իտի: Պիչարէ տէլիգանլը հապսխա-
նէտէ օլտուղու կիւնտէն պէրու, նէվիմա մանէվի պիր ուեու-
շուգլուղա թապի օլմուշ օլմասըլլա, կէօրտիւկիւ էչեա վէ
իշխութիւնի սէսլէր դարչըսընտա հէման տուլղուսուզճա տալ-
րանըր իտի:

Իմտի մէզպուրէ՝ Ֆէրնանըն պաշընը պիլէ գալտըրմասընա
մահէլլ վէրմէեէրէք, անըն գօղուշունա կիրիպ, պու գօղու-
շուն հէր ճիհէթինի վէ էչեասընը կէօզտէն կէչիրմէքլէ պէ-
րապէր, իսթէտիկի կիպի տէ մէրգումու թէտգիգ վէ թէ-
ճէսսիւս իթտի:

Պիչարէ՝ տիրսէկինի գարեօլասը իւզէրինէ տաեաթմըշ վէ
պաշընը իքի էլլէրի տէրուշինէ ալմըշ օլարագ օթուրմուշ
իտի: Սաչարը տաղընըգ, հալ ու հարէքէթի թագաթսըզ,
քիսլէթի մէյեուս վէ միւղտարըպ օլմասըլլա, օլ կիւնահքեար
գատըն կէօզլէրի եաչարնագ տէրէճէսինտէ միւթէէսսիր օլ-
տու, վէ նէօպէթճինին օրատան չէքիլիպ գաբուեու գաբամասը
իւզէրինէ, մէզպուրէ, Ֆէրնանա տօղրու պիր գաչ ատըմ ալա-
րագ, պօղազընա սարըլտը:

Ֆէրնան, մէմուլին դայրի օլան պու հարէքէթտէն սար-
սըլարագ, ուեուշուգլուղու զաիլ օլուպ, պաշընը գալտըրտը,
վէ Պագգարաեը թանըմասը իւզէրինէ ըէֆը սէտա իթտի:
Պու սէտա՝ մահպուսլարըն տօսթ սիմասը կէօրտիւքլէրինտէ
ըէֆ իթտիքլէրի մէսէրրէթ սէտասը օլուպ, լաքին իլը հէեէ-
ճանը կէչինճէ, առալէթ վէ պուղզ հիսսի գաիմ օլուպ,
Պագգարաեը, մահգա քէնտի մահվընա ոէպէպ օլմուշ, նա-
մուսունու պէրպատ իթմիշ, վէլ հասըլ խանէսինտէ տէրտէսթ

գլընմըլ պիր գատըն հալինտէ կէօրիւպ, կէրի եիթէրէք, հիւզն ու քէտէր իլէ,

— Պուրաեա գատար պէնի թաաղիպ իթմէհէ՞մի կէլտի-
նիզ, տէտի:

Պազգարա՝ Ֆէրնանըն քէնտիսինտէն նէփրէթ իթտիկինի
անլատը իսէ տէ, պու եօլտա պիր գապուլիեթէ թէսա-
տիւֆ իտէճէկինի զաթէն հիսս իթմիլ օլտուղունտան, միւ-
թէէսսիր օլմատը:

Ֆիլվազը Ֆէրնան, նէ կիպի միւտհիլ պիր հիլէեէ տիւ-
չար օլտուղունու տէրք իտէմէհիպ, Պազգարաեը տա քէն-
տինի թաաղիպ իտէնլէրտէն ատա իթմէսի թապիի իտի:
Լաքին կէնճ գատըն մէրգուսուն էլինի թութմաեա սայ իտէ-
րէք, հէեէճան իլէ,

— Մօնսիէօ, պէնի տինլէեէճէկինիզէ էմինիմ, չիւնքի
պէրաէթինիզին իսպաթընա մէտար օլաճազ վասըթալարը
սիզէ պէեան իտէճէհիմ, տէտի:

— Տիմէք միւթթէհիմ օլմատըղըմը թէսլիմ իտիեօր-
սունուզ:

— Էվվէթ էվվէթ. հաթթա միւթթէհիմլէրին իսրմլէրինի
տէ պիլիլիմ:

— Սի՞ղմի... պէլքի...

Ֆէրնան պու սէօզիւ՝ սէրթճէ վէ զալիմանէ թարղտա
իրատ իթտիկինտէն, Պազգարա պաշընը էլլէրի տէրունինէ
ալըպ, հընչկըրտաեարազ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պէնի անլէրին ըէֆիգի թէօհմէթի
զանն իտիեօր, տէտի:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի քէտէր վէ իսթիգամէթլէ իրատ
իթտիկինտէն, Ֆէրնան սարսըլտը, վէ զաեէթ լաթիֆ պիր
սէտա իլէ,

— Տիմէք սիզ պէնի մահվ իթմէտինիզ, տէտի:

Պազգարա. — (սօն տէրէճէ մուհապպէթ հէեէճանը իլէ.)

Պիր քիմնէ, սէվտիկի ատէմի մահվ իտէ՞ր մի:

Պատէհու մէրգումէ, Ֆէրնանըն գարչըսընտա տիզ չէօ-

քիւպ, կէօզլէրի եաշարմիշ օլտուղու հալտէ, անը թէճէսսիւս իթտի, վէ միւթէազըպէն եալաշ սէտա իլէ,

— Տիմէք սէնի պիր մէվգըրի ալիսէ կէթիրմէք իսթէտի-կիմի պիլմէեօրտուն, տէյի պէեան իյլէտի:

Մէրգուլմէ պու սէօզլէրի սէյլէրքէն, օլ տէրէճէ իզհարը աշգ ու մուհապպէթ իտիեօրտուքի, Ֆէրնան միւթէէսսիր օլարագ մէզպուրէեի աեաղա գալտըրտը, վէ ճէվապա աղաղէ,

— Մատէմքի պէնի սէվտիկինիզի պէեան իտիեօրտու-նուղ, պէնի մահվ իթմէք իսթէմէնիզ միւմքինսիզ օլտուղու-նու հիսս իտիեօրտու... ֆադաթ էսասը մատտէեի իյզահ իտին, սիզի տինլէեօրում, տէտի:

Պագգարա. — (տէլիգանլընըն էլլէրինի թուլթարագ.)
Ֆէ'րնան, Ֆէ'րնան պէնի տինլէմէք իսթէրմիսինիզ:

— Էվլէթ, սիզի տինլէեօրում:

— Օ հալտէ, սիզտէն սէվիլմէեէ լաեըգ օլմատըղմ, վէ ախլէազը պօզուգ գըզլար սըրասընտա պուլունտուղում ճի-հէթլէ, սիզէ մուհապպէթիմ օլտուղունու պէեան իթտիկիմ-տէն նաշի պանա աֆվ իտին. լաքին հարէքէթի վագըամը անլամանըզ իշին, օ հարէքէթիմի սիզէ իգըար իթմէքլիկիմ լազըմ տըր:

Ֆէրնան՝ Պագգարաեա պագմագտա օլուպ, անը օլ տէրէճէ կիւզէլպուլմագտա իտիքի, էրմինի ունուտարագ, Մօնսէյ սօ-գաղընտա Պագգարանըն նէզտինտէ կէշիրմիշ օլտուղու մուճի-պի մէֆթունիեթ պիր գաշ սաաթը իսթըրլամագտա իտի:

Կէնճ գատըն իտէ, քէսիք սէսլէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Տի'նլէեին, տի'նլէեին, պէն ալչագ պիր գարըեըմ, լաքին հագըգի աշգ ու մուհապպէթ՝ ախլէազը պօզուգ օ-լանլարը հիւսնի ախլէագ եօլունա կէթիրիր, վէ ճէնապը Ալլահ՝ էհլի մուհապպէթին խէթա վէ թագսիրաթլարընա աֆվ պուեուրուր տէրլէր:

Ֆէրնան, միւթէէսսիր պիր հալ իլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Իմո՛ւի, պէ՛ն, եան՛ի Պազգարա, ալէ՛մ նազարընտա
գալալ ու մէրհամէթ թաշըմանսն պիր գատըն օլտուղում
հալտէ, հազգընըզտա իզհարը մուհապպէթ իտէլիտէն պէ-
րու գատընլարըն էն խայրխահը օլտում, վէ զանն իտէրիմ
քի, էկէր պէնի սէվէրսէնիզ, նամուսլու պիր գըզ օլաճաղըմ:
Ֆէրնան պաշընը էյիպ ճէվապ վէրմէտի. Պազգարա տա,

— Ֆազաթ մատտէ պու խուսուսա տաիր օլմանըզ, սիզէ
տաիր տիր. սիզի գուրթարմագ լազըմ տըր. Իմո՛ւի պէնի
տի՛նլէեին, տէտի:

Պազգարա, կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ միւ-
թէէսսիր օլան սէտասընա մէթանէթ վէրէրէք, շու եօլտա
քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Մօնսիէօ Ֆէրնան, իլք տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմտէ,
գըզգարընտաշըմըն բէնչիրէսինտէ իտիմ. սիզտէ քէնտի բէն-
չիրէնիզտէ իտինիզ. Պէնիմլէ կէօրիւշմէտինիզ, պանա պագ-
մատընըզ, պէլքի տէ պէնի կէօրմէտինիզ, լաքին եինէ պէն
սիզի կէօրիւր կէօրմէզ, քէմալը շիտտէթլէ սէվտիմ, վէ
օլ վագըթտան պէրի տիր, պու աշգ ու մուհապպէթ՝ գալ-
պիմի, ֆիքրիմի, վէ պիւթիւն հաեաթըմը իսթիլա իթտի.
Կէօրի՞ւ եօրմուսուռնուզ, պէնիմ կիպի, միլիօնէրլէրի գարշը-
սընտա էսիր իտէն, նիչէ շաշգընլարը՝ թապանճա իլէ թէլէֆի
նէֆսէ սէվգ իյլէեէն պիր գատընտա մուհապպէթ հասըլ
օլուր իսէ, օ գատըն մէճնուռն ատտ իտիլիւր...

Պազգարա թէքրար տիզ չէօքտիւ. Ֆէրնան իսէ, պիր
էրքէյին՝ սէվմէտիկի պիր գատըն թարաֆընտան պիլէ աշգ
ու մուհապպէթ ասարընա թէսատիւֆ իթտիկինտէ հիսս
իտէկէլտիկի շուրուրիեթլէ մէզպուրէեէ պագ մագտա օլուպ,

— Պիշարէ գատըն, տէտի:

— Պէնի աճըմանընըզ, չիւնքի պէն աճընմանա լաեըզ
տէյիլիմ. պիլաքիս թահգիրինիզէ շաեէսթէեիմ:

— Մատամ, էկէր մատտէ պու իսէ, սիզէ աֆվ իտէրիմ:

— Տի՛նլէեին, տի՛նլէեին. պիր կիւն գըզգարընտաշըմ
պանա, սիզին էվլէնէճէկինիզի սէօյլէտի:

Ֆէրնան , սարսըլարագ , ֆագաթ թէրէտտիւտլէ ,

— Սի՞ղ միսինիզ . . . սի՞ղ միսինիզ . . . տէտի :

— Պէն եալընըզ տէյիլիմ . պէն վէ օ պիրլիքտէեիզ :

— Օ քի՞մ տիր :

— Սըր Վիլիամս իսմինտէ պիր ալչագ , պիր ճանվէր տիր :

Ֆէրնան , իշպու իսմի իշիթմէսինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իտէրէք ,

— Գիմ օլտուղունու թանըմաեօրում , տէյի պէեան իյլէտի :

— Շիմտի անլաթըրըմ . էվլէնէճէկինիզի խապէր ալտըղըմ կիւն գըզգարընտաշըմըն խանէսինտէ իտիմ . Պիրլսինիզ , օ կիւնիւ սիզի սէլամլատըմ : Սիզ տիշարը չըգտընըզ , պէնիմ տէ արապամ պուլունտուղունտան , սիզի թաագիպ իթտիմ :

Ֆէրնան թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրտի :

Պագգարա . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Սէն-Լուի ոօգաղընա գատար արգանըզտան կէլտիմ , վէ էվլէնէճէկինիզ գըզըն իսմի էրմին , վէ բէտէրինին իսմի Մ . տը Պօբրէօ օլտուղունու օրատա խապէր ալտըմ :

«Պին տիւրլիւ միւլահաղաթ իլէ ֆիքրիմ մէշղուլ օլտուղու հալտէ էվիմէ ավտէթ իթտիմ , ֆագաթ իզտիվաճընըզ մէն իտէճէք եօլտա միւլահաղատա էլան պուլունմաեօրտում :

«Սապահա գատար ուեուեամատըմ , վէ քէնտի քէնտիմէ իսմինիզի թէլէֆֆիւզ իթմէքտէն տուր օլմատըմ :

«Իրթէսի կիւն եաթագտան գալգտըղըմտա , պանա պիր ատէմ , եախօտ տահա տօղրուսու պիր շէյթան կէօրիւնտիւ : Իսմի սըր Վիլիամս իտի :

Ֆէրնան . - Ֆագաթ պէն օ ատէմի թանըմաեօրում :

Պագգարա . - Տուրուն . օ շէյթան պանա , սիզ Ֆէրնանը սէվիեօրսունուզ , պէն տէ մատմաղէլ տը Պօբրէօեու սէվէրիմ , տէտի :

Պագգարանըն իշպու իֆատէսինի իշիթմէսի իւզէրինէ , Ֆէրնանըն լէհճէսի սօլտու վէ մէզպուրէ , քէլամընա տէվամ իտէրէք ,

— Սըր Վիլիամսըն արդասընտան տիկէր պիր ատէմ կէլ-
տի քի, օ տա Մ. տը Պօբրէօ իտի, տէյի պէեան իյլէտի:

Փէրնան. - (հէեհէճանընտան նաչի սէսի տիթրէեհէք.)
Օ՞ մու:

— Էվվէթ, Մ. տը Պօբրէօ գըղգարընտաշըմա աշըգ օլ-
մուշ իտի... իշթէ օլ վագըթ, - տիեհէք վէ մահճուպիեհէ-
թինտէն նաչի եիւզիւ գըղգարարագ կէնճ գատըն սէօղիւնիւ
իքմալ իթտի, - օլ վագըթ, սըր Վիլիամս տէնիլէն օ շէյթան
պիլմէմ պէնիմլէ նէ՞ կիպի զէհիրլի լիսան գուլլանտը, պիլ-
մէմքի պանա նէ՞ սէօյլէտի, վէ քէնտի սէօղլէրի պաշըմը
նանըլ սօլանտըրտը, պիր սաաթ սօնրա, պէն, գըղգարըն-
տաշըմ Սըրիզի օ ատէմէ սաթտըմ, շու շարթ իլէքի, սիզ
քէնտի գըղը իլէ էվլէնէճէք օլտուղունուզ հալտէ, պու թա-
սավվուրունուզա քէնտիսի մանի օլաճագ իտի:

Պագգարա քէլամընը քէսիպ, հընչիլըրտամաեա պաշ-
լատը:

Փէրնան, մէզպուրէնին էլինի թութարագ,

— Սիզէ աֆվ իտէրիմ, տէտի:

— Խայր, պանա հէնուզ աֆվ իթմէելին. սիզէ հէր շէյի
սէօյլէմէտիմ: Սըր Վիլիամս, պանա, սիզէ խիթապ օլարագ
պիր մէքթուպ եաղտըրտը. պու մէքթուպտա, կիւեա չօգ-
տան պէրու պէնիմ աշըգըմ օլմուշունուզ տուր քի, սիզին
իլէ թէքլիֆսիղճէ պիր լիսան գուլլանարագ, էվլէնտէնիզպի-
լէ, պէնտէն այրըմաեաճաղընըլ խուսուսընտա կիւեա պանա
իթմիշ օլտուղունուզ վատը տէրխաթր իտէրէք, զէվճէնիզ
օլաճագ գատընը իսթիհզա իթմիշ իտիմ:

Փէրնան, պու սէօղլէրտէն իշի եավաշ եավաշ անլամաեա
պաշլաեարագ,

— Սիզ պու մէքթուպու եաղտընը՞մը, տէյի սիւալ
իթտի:

— Էվվէթ, եաղտըմ վէ Մ. տը Պօբրէօեա վէրտիմ: Մ.
տը Պօբրէօ տա, թաամ իթմիշ օլտուղունուզ ագչամը, օ
մէքթուպու խալընըն իւզէրինէ տիւշիւրտիւկիւնտէն, մու-

Ֆարագաթընդդատան սօնրա պուլունմուշ, վէ մատմագէլ էր-
մին տէ օգուամուշ...

Պու մալիւմաթը իշիթտիկինտէ, Ֆէրնան, երլտըրմտան
վուրուլմուշճասընա միւթէէսսիր օլտու, վէ էրմինին՝ քէնտիսի
իլէ գաթը միւնասիպէթ իթմէք իւղրէ պիր լիսանը պարի-
տանէ իլէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպուն սէպէպինի օլ վա-
գըթ անլատը:

Լաքին կէրէք Ֆէրնան իշին վէ կէրէք Պագգարա իշին
անլաշըլամանան պիր հալ վար իտի իսէ, օթուղ պին ֆրանգ
մատտէսի, վէ պու մէպլաղը հալի օլան ճիզտանըն՝ մէրգում
տէլիգանլընըն էլպիսէսի ճէպինտէ պուլունմասը քէյֆիեթի
իտի:

Շիւպհէսիզ պու շէյլէր, Մ. տը Պօբրէօնուն շէրիքիթէօհ-
մէթի պուլունան սըր վիլիամըն իշի օլուպ, Պագգարա պու
էլիսասը մուգիւրընին շէրիք օլտուգլարընա թէմամիլէ իս-
քեաթ օլմուշ իտի իսէ տէ, պունա տաիր էլտէ իսպաթ
եօգ իտի:

Մէզպուրէ, Ֆէրնանա խիթապէն,

— Հէր նէ օլսա, սիզի գուրթարաճաղըմ, վէ օ իքի ալ-
շաղը մուվաճէհէ իթտիրէճէեիմ, տէտի:

Ֆէրնան. — Լաքին պիրի էրմինին բէաէրի տիր:

Պագգարա պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ պաշընը էյտի,
վէ եանագլարընտան աշաղը Ֆէրնանըն էլինէ իքի տամլա
կէօզ եաշը տիւշտիւ: Պատէհու եալաշ սէտա իլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, սիզ անը սէվէրսինիզ, տէտի,
վէ իլավէթէն տալի, — Պէյիս եօգ տուր. սիզի գուրթարա-
ճաղըմ, իշէտիկիմ խէթաեը թամիր իտէճէեիմ, վէ էկէր
սիզ մէսուտ օլուր իսէնիզ, պէնիմ ճէվր ու իզթիրապըմտա
օ նիսպէթտէ էքսիլմիշ օլաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Ֆէրնան, գօնթ տը Բէրկաղըն վիզիթասընը, վէ «Պագ-
գարաեը կէօրմէք լաղըմ տըր» սէօղիւնիւ մէրգումուն պիր
գաշ բէրրէ թէքրար իթտիկինի խաթըրլաեարագ,

— Տի'նլէեին, տիկէր պիր քիմնէ պէնի գուրթարաճաղընը

վատ իթտի . օ քիմնէ սիզի տէ կէօրմէք իսթէեօրտու . գըղ-
գարընտաշընը Սըրիզին նիշանլըսը իլէ պէրապէր պուրատեա
կէլտի , վէ սիզին մուվասըլէթինիզտէն ազէվվէլ պուրատան
կիթտի :

— Իսմի նէ° տիր :

— Գօնթ տը Գէրկազ :

— Գէնտիսինի նէ°րէտէ կէօրէպիլիրիմ :

— Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա քեային քէն-
տի իգամէթկեահընտա :

Պագգարա՝ Ֆէրնանըն ալընտան պուս իտէրէք ,

— Պիզզաթ սիրգաթ Փիլի իլէ իթհամ պիլէ իտիլսէմ ,
եինէ սիզին պէրաթինիզի իսպաթ իտէճէեիմ : Ինշալլահ պիր
կիւն իքիմիզտէ սըր վիլիամստան ինթիգամլմըզը ալըրըզ ,
տէտի , վէ քէմալը ազամէթլէ , գալպինտէ տախի պիր հիւսնի
թէէսսիւր օլարագ օրատան մուֆարագաթ իթտի : Զանն
իտէրսին քի , աչգը , պիզզաթ քէնտի նազարընտա քէնտիսինի
սալիհէ չըգարմագտա իտի :

Պագգարա , զապթիեէ նազըրընըն նէզտինէ թէքրար
կիտիպ , քէնտիսին մալիւմաթըյլա Ֆէրնանտան իշիթտիկի
վագըլալըր պէեան իլլէտիկինտէ , իշին ըէնկի , նազըրը միւ-
մաիլէյհին էֆքեարընճա պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլտու :
Պիր հաքիմ , հէր կիւն նիչէ նիչէ պիւեիւք միւթթէհիմլէրի ,
մազնուլարը իսթիճվապ իթմէկի իթիեատ իթտիկի հալտէ ,
քէշֆիեաթը մանէվիեէսինտէ նատիրէն եանլըրը , վէ ինսանըն
քիսվէթինտէն՝ անըն միւթթէհիմ օլուպ օլմատըղընա վագըֆ
օլապիլիր : Կէնճ գատընըն մէզքիւր սիրգաթ ազվիեաթընտա
դաթան մէտիսէլի պուլունմատըղընը անլամագ իշին իսէ ,
անը միւտտէթի մէտիտէ թէտգիգէ լիւզուլմ օլմատը-
ղը կիպի , մէզքիւր սիրգաթտան տօլաեը Ֆէրնան Րօշէ ալէյ-
հինտէ բէք աղրը էմարէլէր պուլունմագլա պէրապէր , անըն
տախի պու իշտէ պէրիւզզիմմէ օլտուղու խուսուսուհուսու զապ-
թիեէ նազըրը զանն իթմէկէ պաչաուր : Շուրաեը պէեան ի-
տէրիգքի , նազըրը միւմաիլէյհ , մազնուհու նէ՝ կէօրմիւշ վէ

նէ՛ իսթիճվապ իթմիշ իտի։ Շու հալտէ, զապթիեէ նազըը կէնճ գատընը թէվզըֆ իթտիրմէք ֆիքրինտէ օլմաեարագ, եալընըղ շու ճէվապը վերմէքլէ իքթիֆա իլլէտի։

— Մատամ, պու մէսէլէ դաեէթ գարըչըգ տըր, վէ միւ-տաֆաասընտա պուլունտուղունուղ շախսըն պիկիւնահ վէ պիսուչ օլտուղունա սիզ իսքեաթ օլմուչ օլտուղունուղ կիպի, օլ խուսուսա պէն տէ ինանմագ իսթէրիմ։ Հաթթա տէհչէթլի պիր հիյլէ վէ ֆէսատա գուրպան օլմուչ օլմաաընը գապուլ իտէրիմ, էօյլէ պիր հիյլէ վէ ֆէսատաքի, պուննոն քիւհ-նիւնէ էլան վարամամըչըղ տըր։ Անճագ շուրտսը սահիհ տիր քի, աքսի տէլիլ մէյտանա չըգանա գատար օ շախ գանուն նազարընտա միւթթէհիմ տիր, քէնտիսինի սէրպէսթ պրա-գամամ, վէ մուվագգաթէն սիզի տախի թէվզըֆ իթտիր-մէրլիկիմ հէման վազիֆէմ տախիլինտէ տիր։

— Բէք ալէա, լաքին մատէմքի Ֆէրնանըն՝ գօնթ տը ֆէրկաղ հագգընտա իւմիտի վար տըր, միւսաատէ իտին քի, պիտիքլէրիմի օնա տա հիքեաեէ իտէեիմ։ Սօնրա կէլիպ քէն-տիմի թէսլիմ իտէրիմ։

— Քէնտինիզի պուրատա թէվզըֆ իթտիրմէնիլ պէհու-տէ տիր։ Եալընըղ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէեին, քէն-տինիզի կիզլէմէեին։ Պիսուչ վէ պիկիւնահ օլանլար ալէնի սուրէթտէ հաշամալը տըրլար։

Պու վէճհլէ բօլիս միւտիրի նէզտինտէն հարէքէթինտէն սօնրա, կէնճ գատըն, սէրիան ֆիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօ-գաղընա վասըլ օլտու, վէ մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւզրէ, Մ-տը ֆէրկաղըն, Լէօն Բօլանա խիթապէն, «Պագգարաեը կէօրտիւքտէն սօնրա, պու տէհչէթլի ֆէսատըն նէ օլտուղու-նու անլաեաճաղըղ տէտիկի սըրատա, մէրգուճուն տաիրէսի-նէ կիրտի, վէ այնի վագըթտա Լէօն Բօլան, ըէֆը սէտա իլէ մէզպուրէեէ տօղրու գօշուպ,

— Սըրի՛գ... Սըրիզ նէ՞րէտէ տիր։ Սըրիզի նէ՞ եարաը-նըղ, տէյի սօրտու։

Պագգարա, ագլ ու ֆիքրի Ֆէրնանա հասը իտիլմիշ օլ-

մասըյա գրգդարընտաշընը տիւշիւնմէեի ունութմուշ օլուպ , նակեաւ անըն իսմինի իշիթտիկինտէ , տիթրէեէրէք ,

— Սըրիզ էվինտէ տէյիլ մի տիր , տէյի սօրտու :

— Խայր , իւշ կիւնտէն պէրու էվինտէ տէյիլ տիր :

— Ա՛հ ալչադլար , անը տա աշըրմըշլար :

Արման տը Գէրկազ՝ Պագգարաւեա պիր իսկէմլէ վէրէրէք ,

— Լաքին մատամ , անլէր քիմլէր տիրլէր . հա՞նկը ալչադլարտան պահս իտիեօրսունուզ , տէտի :

— Սըր Վիլիամս իլէ Պօրէտտան :

Սըր Վիլիամս իսմինի իշիթտիքլէրինտէ , Պասթիէն իլէ Արման պիրիպիրինէ պագըշտըլար : Մ . տը Գէրկազ , լէհէսի սօլարագ , եավաշ սէտա իլէ ,

— Քէշֆիմին տօղլու օլտուղունու կէօրիւեօրսուն ա՛ . Անտրէա տըր , տէտի :

Լէօն Բօլան իսէ , պու սըրատա կէնճ գատընա պիր թագըմ սիւալլէր արզ իթմէքտէ օլտուղունտան , Արման՝ մէրգումու սիւքիւթ իթտիրիպ , քէնտիսի մէզպուրէնին էլինտէն թութարագ ,

— Մատամ , տօսթլարընըզ օլտուղումուզա գանի օլարագ իյգահը մատտէ իտին , տէտի :

— Մօնսիէօ գօնթ , շու էսնատէ հապսխանէտէ պուլունան պիր ատէմի , հաեաթըմը զայպ իթմէք տէրէհէսինտէ սէվէրիմ , վէ անը գուրթարմագ իսթէրիմ . . . իմտի հէր շէյի սիզէ սէօյլէեհէհէիմ :

Օլ վագըթ մէզպուրէ , զապթիեէ նազըրընա նագլ իթտիկի հիքեաեհէի այնէն Մ . տը Գէրկազա տա նագլ իթտի , վէ պիթիրտիկինտէ , Արման , պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , Պասթիէնէ պագարագ , աթիտէքի իֆատաթտա պուլունտու :

— Պու շէյլէրտէն կիւն կիպի անլաշըլըեօր քի , եալընըզ Անտրէա , - չիւնքի քէնտիսի տիր , - պու միսիլու հիյլէ վէ տէսիսէլէրին իճրասընա միւզթէտիր օլուպ , մատամազէլ տը Պօրէտտան՝ Քէրմօրուն գըզը օլտուղունու տա պիլիր : Անըն

իլէ գալէմ միւտիրի միեանընտա պիր մուգավէլէ մէվնուտ
տուր: Մալիւմ ոլան խըրսըզլըղըն ֆաիլ վէ միւթէճասըրլարը
քէնտիլէր տէ տէյիլ իսէլէր, չէրիքի թէօհմէթ տիրլէր:

Լէօն. - (հընչկըրտաեարագ.) Զէվալլը Սըրիզիմ...:

Արման իսէ, գալպինտէ ազիմ հիտտէթ ու զազապ հիւքմ
իթմէքտէ ոլտուղու սըրատա, ժաննը միւլահազա իթմէքտէ
իտի: Լաքին Մ. տը Բէրկազ, թուլթուչան լավա մատէնինի
պիր եըղըն գար ալթընտա կիզլէնէն եանար տաղլարա պէն-
զէմէրտէ ոլուպ, գալպի բիւրքէտէր իչինտէ ոլմաղլէ պէրա-
պէր, եիւզտէն պու հալի ասլա կէօսթէրմէտի: Անճագ,

— էյ սէվկիւլիւ գարտաչ, մէյտան իքիմիզին տիր:
Պունտան պէօյլէ սօնունա գատար սէնինլէ ուղրաշաճաղըմ:
Պու մէյտանը միւտարէպէտէ եա սէն հախօտ պէն գաթիէն
մաղլուպ ոլաճաղըզ, տէյի միւլահազա իթտի:

41

Նիհաեէթ, գօնթ Արման տը Բէրկազ, մահզա պարօն
Բէրմօր տը Բէրմարուէնին ճէսիմ միրասընը զապթ իթմէք
մագսէտիլլէ սըր Վիլիամ թարաֆընտան զաեէթ մահիրանէ
թէրթիպ իտիմիչ ոլան ֆէսատըն պիրինճի տէլիլինի էլտէ
իթմիչ ոլուպ, լաքին կէրէք պու տէլիլ, վէ կէրէք պարօնէնին
ժանն իլէ Սըրիզի աշըրմասը, Ֆէրնան Բօչէեի խըրսըզլըզլա
իթհամ իթմէսի, վէ Պագգարաեը մէճնունէ մագամընտա
թէվզըֆ իթտիրմէսի քէյֆիեէթլէրի մանէվի տէլիլէրտէն
օլտուղու հալտէ, մատտի տէլիլէր պուլունմամագտա իտի:

Պունտան պաչգա սըր Վիլիամ մէյտանտա օլմա-
եըպ, անճագ պու չէյլէրտէ Մ. տը Պօբրէօնուն մէտխէլի

օլտուղու աշիքեարէն անլաչրմագտա իտի, Իմոի, գօնթ տը Գէրկազ իչին, պու վագըատա իթթիխագ օլունաճագ իքի խաթթը հարէքէթ պուլունուպ, չէօլէքի եա հիւքիւմէթէ միւրաճաաթլա, հէմսըր Վիլիամնը հէմտէ, Ս. տը Պօքրէօհու թէվզ քֆ իթաիրէպիլիր, վէ պու սուրէթլէ վէ պէլքի տէ լիւղումնուզ եէրէ էրմինին թաշըաղը ատէմին իսմինի լէքէտար գըլար, ֆագաթ պու սըրատա Պագգարատան մաատա քիմէնին չահատէթինի իրաեէ իտէմէզ իտի քի, պու շահատէթ տէ, մահզա օ կէնճ գատընըն ֆէրնան հագգընտաքի աչգ ու մուհապպէթինտէն տօլաեը շիւպհէլի գալըր իտի, եախօտ մուվագգաթէն ֆէրնան Բօշէեի՝ տիւչար օլտուղու ազվիեաթ թահթընտա պրագըպ, սըր Վիլիամնը թաագիպ, անըն հարաքեաթ ու մուամէլաթընը թէճէսսիւս, վէ քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրմէեէ մէճպուր, վէ այնի վագըթտա, հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմէքսիղին, քէնտի խուսուսի մէմուրլարը վասըթասըյլա Սըրիզ իլէ ժաննը պուլմաեա սայ իտէպիլիր իտի:

Վէլհասըլ հալը հագըր միւշքիւ վէ էնտիչէլի օլուպ, չիւնքի հէմ իքի գատընը գուրթարմագ, հէմտէ ասըլ միւթթէհիմի դամնազլամահարագ պիր ատէմին պիսուչ վէ պիլիւնահ օլտուղունու իսպաթ իթմէք լաղըմէտէն պուլունմագտա իտի:

Սըր Վիլիամն՝ մահուս միլեօնլարը զապթընա կէչիրմէք իչին էօլէ պիր վասի բլան թէրթիպ իթմիշ իտի քի, պու բլանընը թէէսսիրիզ պրագմագ իչին քէնտի գատար միւթթաիւ վէ միւգթէտիր պիր րիմնէեէ հէր հալտէ իհթիեաճ պուլունուպ, շու գատար քի պու խուսուսա մուվաֆֆագ օլմագ, եանի օ բլանը հիւքիւմիւզ պրագմագ, վէ սըր Վիլիամնը մաղլուպ գըլմագ իչին, մէրգումա աչըգտոն աչըղա թէարրուզ վէ թէճավուզ իթմէք, էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթա պիլքիւլիեէ մուղաիր տէ օլմասա, թէհիքէլի օլտուղունտան, անճագ տէսիսէ վէ սապը իլէ, վէ զապթթանըն իըրրըզլարա գարչը ուղրաշտըղը կիպի խէֆի սուրէթտէ իչ

կէօրմէք, վէ սըր Վիլիամս Բարիատէն կիթմիշ օլտուղու հալտէ, անը պուլմագ՝ իճապաթը մասլահաթտան իտի:

Ժանն վէ Սըրիզ նապէտիտ օլմուշ օլտուգլարընտան, անլէրի պուլմագ, վէ պարօնէ իլէ ուղըռամետա պաշլամագտան էվվէլ, մատամ տը Պօրքէտօ իլէ դըզընըն՝ հագըզէթէն պարօն Բէրմօր տը Բէրմարուէնին վասիսի թարաֆընտան արանըլան վէրէսէ օլուպ օլմատըգլարընը թահգըզ իլլէմէք, վէ պու վասի էնթրիգանը զահիրէ չըգարապիլմէք իչին, սըր Վիլիամըն ֆէնալըզ խուսուսընտա իսթիմալ իթաիկի զէքետա գատար խայրիսահլըզ եօլունտա ֆէթանէթ իպրազ իթմէք լազըմէտէն իտի:

Պագգարա, պարօնէ թարաֆընտան Սըրիզէ եագտըզը մէթուպտա, Սէրքանթ սօգաղընտա քետիին 19 նումէրօլու խանէհէ կիթմէսինի մէզպուրէտէ իսթար իթմիշ օլտուղունու խաթըրլատը, Շիւպհէսիզ պու պիր ալէամէթ օլմասըլա, Մ. տը Բէրկազ՝ էվվէլ պէ էվվէլ խանէի մէզքիւրու թահթը նէզարէթէ ալտըրմետը լազըմէտէն կէօրտիւ: Պինապէրին ագչամ էանալէրինտէ պիզգաթ օ մահէլլէ կիտիպ, մէզքիւր պինանըն քիւհնէ տիվարլարընը, հարը գարալը գանատլարընը, վէ ուզուն ֆարալը զէմանլարտա աչըլաղը ըէվիչինտէն անլաչըլան գարուսունու լաեղըլա նազարը թէֆթիչտէն կէչիրաի: Մուախիսարէն իքի մէմուր թայեին իլէ, պունլար կիճէնի օ սօգագտա կէչիրաիլէր իսէ տէ, խանէի մէզքիւրէ նէ՝ կիրէն, նէ՝ տէ չըգանը կէօրմէտիլէր: Պագը գօմշուլարա վուգու պուլան մահիրանէ իսթիճապլարընա ճէվապէն տէ, պինաի մէզպուրուն էն սօն միւսթէճիրի Գօգլէ իսմինտէ պիր քիմնէ օլտուղու, վէ մէրգուսուն իքի կիւնտէն պէրու զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ զայպուպէթ իթմիշ իտուկի խապէրինի ալաըլար:

Մ. տը Բէրկազ, Մ. տը Պօրքէօնուն՝ Պըրթանիտա կիթմիշ օլան զէվճէսի վէ դըզը իլէ պուլուշմագ իւզրէ Բարիատէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու թահգըզ իթտի:

Գալէմ միւտիլինին հարէքէթի՝ սըր Վիլիամըն հարէքէթի իլէ պիր վագըթտա վուգու պուլմուշ օլտուղունտան,

պարօնէն՝ երմին իլէ իւլֆէթի արթըրմագ, վէ անըն իլէ իզտիված թալէպինտէ պուլունմագ իսթէտիկի մէմուլ իտի. Լաքին պու իհթիմալի գապուլ իթմէքլէ պէրապէր, ժանն նէ՛րէտէ իտի:

Իմտի Արման ինսան օլտուղունտան, քէնաի մէնաֆիինի նէ՛ տէրէճէ ֆէտա իթսէ, չու սըրատա Ֆէրնանը, Սըրիզի վէ էրմինի, վէլհասըլ սըր Վիլիամնըն թէչէպպիւսաթը մէլանէթ-քեարանէսինէ հէտէֆ օլանլարը ի.քինճի մէրթէպէտէ թու-թուլ, էվվէլա ժաննը տիւշիւնմէսի, անը պուլմագ իսթէմէսի, վէ էկէր օ տա Մարթանըն պախթընա տիւշար օլմուշ իսէ, ինթիգամընը ալմասը թապիլի իտի:

Լաքին էկէր պարօնէ սըր Վիլիամս Բարիստէն մուֆարա-գաթ իթմիշ իսէ, ժանն իլէ Սըրիզի տէ պէրապէր կէօթիւր-միւշ օլմասը իհթիմալտէն տէյիլ իտի, վէ չու վասի էնթրի-գաեը հալընըզճա իճրա իթմէքտէ օլմանըպ, մույեինլէրի պուլունմասը թապիլի իտուկինտէն, հէր հալտէ քէնտի զայ-պուպէթի էսնասընտա իճրաի վէքեալէթէ մէմուլ պիր քիմ-սէեի թայեին իյլէմիշ իտի:

Իմտի Արման, էվվէլ էմիրտէ Պագգարաեը հէր կէօնա թաագիպաթտան կիզլէմէք լազըմ օլտուղունու անլաեարագ, մէզպուրէեի, տիշարը չըգմասընը գաթիէն մէն իտէրէք, խանէսինտէ սագլատը:

Լէօն Բօլանա տա, ագշամլարը քէնտինին (Արմանըն) խա-նէսինէ կէլմէք իշին արապա գաբուսու հէրինէ, Լիօն-Սէն-Բօլ սօգաղընտան վէ պաղչէլէրին թարաֆընտան կէչէրէք կէլմէսինի իսթար իթտի. Մագսէտի իսէ, ալւշմէսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէմէքտէն իպարէթ իտի:

Մ. տը Քէրկազ, իշպու կիզլի մուհարէպէեէ հազըլլան-տըղը սըրատա, Պագգարանըն ֆիրարը քէյֆիեթթի սըր Վի-լիամնըն ատէմլէրինէ խապէր վէրիլտի:

Մէզպուրէնին զաննը մուճիպինճէ, քէնտի եանընտա եաթան խասթա պագան գատըն, Պագգարանըն ֆիրարը ագշամը տէրունը տաիւրէեէ կիրտիկինտէ, հիշ պիր շէյ միւ-

չահէտէ իթմէսիպ, չէօյլէքի Ֆաննիսի կիթմիշ, վէ մատամասընը տա եաթաղա եաթմըշ զանն իթտիկինտէն, քէնտիսի տէ եաթաղընա եաթտը:

Լաքին իրթէսի կիւն, տաիրէնին տախիլի ճիհէթինտէն իշիտիլմէքտէ օլան պօղուգ պիր ինիլթիտէն ուեանարագ, Պագգարանըն եաթագ օտաաընա կիրիպ, դարեօլանըն բէրտէլէրինի չէքտի, եօրկանը գալաըրտը, վէ ալթընտա պաշ եաթըղընտան զալրի պիր չէյ պուլմատը:

Մէքքիւր ինիլթի էլան իշիտիլմէքտէ օլմասըյլա, խասթա պագան՝ թուալէթ տաիրէսի դարուսունա գօշուպ, պունու աչմանա սայ իթտի, Լաքին Պագգարա օ դարուսու իւղէրինտէն քիլիտէսիպ, անախթարը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ օլտուղընտան, խասթա պագան եարտըմա՝ եարտըմա՝ տէյի պաղըրըպ չաղըրտը: Անինտէ իմտատա գօշուլարագ, դարու գըրըլըպ, պիշարէ պէսլէմէ՝ գօլ վէ աեագլարը պաղըր, աղղը թըգալը վէ քէնտիսի եարը պօղուլմիւշ հալտէ պուլունտու:

Օլ վագըթ մէզպուրէ, սըր Վիլիամնէն էսրարընը Փաշ իտէն վէ մատամասընտա տիվանէլիք էսէրի պուլունմատըղընը պէեան իյլէեէնլէրտէն օլմատըղընտան, Պագգարանըն, տէհչէթի պիր ճիննէթ հալի իլէ, քէնտիսի եէրէ եաթըրտըղընը, աեագլարը ալթընտա չըղնատըղընը, եարը պօղտուղընու, վէ պիթթապի բէնտի ագլը պաշընտան կիաիպ պաեըլտըղընը հիքեանէ իթտի:

Պագգարանըն, պիր դաշ կիւն էվլէլ պէսլէմէսինին էսվապընը կիեինէրէք թիմարխանէտէն գաշտըղը անլաշլմասը իւղէրինէ, Ֆաննի՝ հիշ պիր թէհարրիւաթ իճրա խտիլմէզտէն էվլէլ քէյֆիեէթի սըր Վիլիամա խապէր վէրմէք խուսուսընտա արգու պէեան իթտի, վէ պու արգուսու բէք թապիի կէօրիւնտիւկիւնտէն, Պօթօն սօգաղընա կիթմէսինէ միւսաատէ օլունտու:

Լաքին պարօնէ իւք ագչամը Բարխտէն հարէքէթ իթմիշ օլմասըյլա, Ֆաննի անըն եէրինէ վէքիլի Գօլարը պուլտու:

Մէրգուր, Պագգարանըն ֆիրարը բէյֆիեէթինի խապէր

ալտըղընտա, պիր եղլան թարափընտան ըսըըլմըչճասընա
օթուրտուղու եէրտէն սըչրատը, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հայ Ալլահ պէլասընը վէրսին, էկէր Պագգարա Լէօ-
նու պուլուր իսէ, իշիմիզ պիթմիշ տիր: Իւշ կիւն կէչմէտէն
եազանը էլէ վէրէճէեիզ, պէն տէ քիւրէեէ ավտէթ իտէճէ-
եիմ, իմտի Լէօնուն վիճուտինի գալտըրմագտան պաշգա չա-
րէ եօդ տուր, տէտի:

Գօլար, տէրհալ Բարիսէ կէլմէսինի իխթար զըմնընտա սըր
Վիլիամսա մէքթուպ եազմանը թաամիմ իթտի իսէ տէ, մէր-
գուսնու չաղըրմասը՝ իզտիվաճը վէ օն իքի միլիօն ֆրանգլըգ
մէնֆաաթը կէճիքտիրմէք տիմէք օլտուղունտան, պու թա-
սավիւրտան ֆարիզ կէլտի, վէ տօղրուճա տօղրամաճը Մ.
Կրօսուն տիւքքեանընա կիթտի:

Խաթըրտա օլտուղու իւզրէ, մէրգուճ, իշճի մագամընտա
մէզքիւր ֆապրիգանա կիրմիշ օլուպ, Լէօն Բօլան իլէ օրատա
տօսթլուգ հասըլ իթմիշ իտի:

Փապրիգա սահիպի, պիր խայլի կիւնտէն պէրու զայ-
պուպէթ իթմիշ օլան սախթէ տօղրամաճընը կէօրտիւկիւնտէ,

— Միլիօնէ՞ր մի օլտուն Գօլար, տէտի:

— Էյլէնի հօրմուսունուզ էֆէնտիմ, էկէր միլիօնէր օլտա
խտիմ, իսթիգպալի էմին օլան պիր իշ թութարտըմ. սօն
կիւնլէրտէ խասթա օլտուղում սէպէպլէ կէլէմէտիմ:

— Շիմտի չալըճմանա մը կէլտին:

— Խայր, պու կիւն չալըճագ իշին կէլմէտիմ: Ուսթա
պաշը Լէօն Բօլանը կէօրմէեէ կէլտիմ:

— Ջէվալը տէլիգանընըն պաշընա էօյլէ պիր ֆէլաքէթ
կէլմիշ տիրքի, իւշ կիւնտէն պէրի իշի կիւճիւ ունուտուպ,
օ ֆէլաքէթի թաագիպ իթմէքտէ տիր:

— Նէ՞ օլտու:

— Պաշընա կէլէն ատէթա պիր հիքեանէ տիր... Նի-
չանըսը քէնտիսինի թէրք իթմիշ... եախօտ աշըրմըչլար...
Նիհանէթ օ գըղ զայպտա օլտուղունտան, Լէօն Բօլան արա-
եղպ տուրուեօր:

Գօլար . - (պիրտէն պիրէ հեհեճան էսէրի կէօսթէրէրէք .)
Սահի՛հ մի :

— Իւշ կիւն տիւր բի պիշարէ նէվիմա տիվանէեէ տէօն-
միւշ տիւր :

— Քէնտիսինի կէօրմէլիեիմ . աճապա նէ՞րէտէ պուլա-
պիլիբիմ :

Իշճիլէրտէն պիրի . - Պու սապահ պուրաեա կէլտի . պու
ազչամտա կէլմէսի մէմուլ տուր . Նիշանլըսընըն քէնտիսինէ
մէքթուպ եազաճաղընը , վէ մէքթուպունու պուրաեա կէօն-
տէրէճէկինի զանն իտիեօր :

Գօլար , Լէօն Բօլանը , տօղրամաճը տիւքքեանընտա պուլա-
մամասը իւզէրինէ , Պուրպօն-Վիլնէօվ ճիվարլարընտա արամա-
եա կիթտի : Մէրգուլմա հէր հալտէ թէսատիւֆ իտէճէկինի
մէմուլ իտիեօրտու : Ֆիլվազը , էօյլէտէն 4-5 սաաթ սօնրա
Լէօն՝ վալիտէսինին խանէսինտէն չըգարքէն Գօլարա թէսա-
տիւֆլէ , մէրգուլմուն եանընա կիտիպ , էլինի թուլթարագ ,
մահզուենէն ,

— Սապահլար խայր օլսուն տօսթում . նա՞ըլսըն , տէտի :

— Բէք Ֆէնաեըմ , գալպիմ բիւրքէտէր իչինտէ տիր :

— Սէնին գալպի՞ն մի բիւրքէտէր իչինտէ տիր :

— Էվվէթ , չիւնքի նիհաեէթ պէն էյի պիր չօճուղում .
տօսթլարըմըն քէտէրի՝ պէնիմ քէտէրիմ տիմէք տիր :

Լէօն Բօլան տիթրէտի , վէ աիգգաթլէ Գօլարա պազտը .
Սախթէ տօղրամաճը իսէ ,

— Էվվէթ , հէր շէյի պիլիբիմ , տէտի :

— Հէր շէյի պիլի՞ր միսին . սէ՞ն մի :

— Էվվէթ , նիշանլընըն կիթմիշ օլտուղունտան խապէրիմ
վար տըր :

— Խայր կիթմէտի . աշըրտըլար :

— Աճա՛յիպ , Բարիսին իչինտէ օն սէքիզ եաշընտա պու-
լունան գըզլար աշըրլըլըմը :

Լէօն . - (սէրթ պիր իֆատէ իլէ .) Գօ՛լար , պիլմիշ օլքի
Սըրիզ նամուսու պիր գըզ տըր :

— Պէն տէ նամուսու տէյիլ տիր տիմէօրում, ան-
ճագ...

— Մուղայիրինի իտտիանա ճէսարէթ իտէ՞րմիին:

— Խայր, շու գատար քի նէ սէօյլէտիկիմի պիլիրիմ:

Լէօն՝ Գօլարըն գօլունու շիտտէթլէ սարսարագ, հիտ-
տէթլէ,

— Նէ՞ սէօյլէօրսուն. Սըրիզ պէնիմ գարըմ օլաճաղընը
ունուտու՞ն օրմուսուն, տէտի:

— Աշըրըմըլ տա օլսա եինէ գա՞րըն մը օլաճագ տըր:

— Օ՛հ, օլ վագըթ ինթիգամ ալաճաղըմ, եախօա Մ.
գօնթ պէնիմ ինթիգամըմը ալաճագ տըր:

Պու տէֆա տա Գօլար սարսլարագ,

— Քի՞մտէն պահս իտիօրսուն, տէյի սիւալ իթտի:

— Համիմ օլան գօնթ տը ֆէրկագտան:

Գօլար՝ պու սըրաաա ազիմ պիր հէեէճան իշինտէ պու-
լունմասըլա պէրապէր, սօվուգ գանլըլըգլա,

— Քիմ օլտուղունու թանըմաօրում, տէտի:

Լէօն. - (քէլամա տէվամ իտէրէք.) Շիմտի պու տարպէի
քիմ իճրա իթտիկինի պիլիրիզ:

— Աճա՛յիպ, պիլի՞րմիսինիզ:

— Էվլէթ, սըր Վիլիամս իսմինտէ սախթէ պիր ինկիլիզ
թարաֆընտան իճրա իտիլմիշ տիր:

Գօլար, սօն սէօղլէրտէն տօլաեը հասըլ օլան ալթիւսթ-
լիւկիւնիւ կիղէմէք իշին ֆէվգէլատէ ճահտ իճրա իթտի, վէ
քէնտի քէնտիեէ,

— Եագանը էլէ վէրտիք. միլիօնլար մահվ օլտու, տէտի:

Լաքին սըր Վիլիամսըն վէքիլի մէյեուս օլան րիմէլէր-
տէն օլմանըպ, չէնտ սանիեէ զարֆընտա քէնտիսինի թօրա-
տը: Մէրգուսուն եալընըզ պիր միւլահազասը վէ պիր ար-
ղուսու օլուպ, օ տա Լէօնտան եագանը գուրթարմագտան
իպարէթ իտի: Պինապէրին,

— Հիշ օլմագսա պու սուրէթլէ պիրի էքսիլմիշ օլուր,
տէյի միւլահազա իթտի:

Պատէհու իւրկէթէն ,

— Լէ'օն , փապրիգաստան կէլիեօրում , տէտի :

— Թէքրար չալըմանեա՞մը պաշլատըն :

— Խայր , սէնի կէօրմէք իչին օրանա կիթմիշ իտիմ : Նի-
չանլըն հագգընտա սէնինլէ կէօրիւշէճէք իտիմ :

— Սէ'ն մի նիշանլըմ հագգընտա պէնիմլէ կէօրիւշէճէք
իտին :

— Էվվէթ , ֆագաթ սանա սէօյլէեէճէքլէրիմ հիքեանէ
գապիլինտէն տիր : Իմտի պիր թարաֆտա օթուրալըմ :

Միւթէագըպէն Գօլար՝ Լէօն Բօլանը , Լիւն սօգալընտա
քեային պիր քիւչիւք գահվէխանէեէ կէօթիւրիւպ , օրատա
խալի պիր մառանըն գարչըսընտա ըէֆիգի իլէ պէրապէր օ-
թուրտու , վէ պիրէր գատէհ շարապ կէթիրթտի : Արալա-
րընտա իսէ , աթիտէքի մուհավէրէ ճէրէեան իյլէտի :

Գօլար . - Արգատաշ , պէն սէնին տօսթունում , չիւնքի
սէն էյի պիր չօճուգսուն , վէ պէն սէնի հագղ իթմիշիմ
տիր :

Լէօն . - Պէն տէ սէնի :

— Իմտի սէնին շաչգընլըգտա պուլունմանը իսթէմէմ :

— Փագաթ նէ՞ կիպի շաչգընլըգտան պահս իտիեօրսուն :

Գօլար . - (Մանէատար պիր թարգտա .) Պու գատարը քեա-
ֆի տիր , նէ տէտիկիմի պէն անլանօրում :

— Գօ'լար , էկէր Սըրիղ հագգընտա պիլտիկին վար իսէ ,
սէօյլէ պանա :

— Հիչ պիր շէյ պիլմէմ . լաքին քէնտինի կէօրտիւմ :

— Քէնտինի կէօրտիւն միւ :

— Էվվէթ ազիզիմ :

Լէօն՝ մէսէրլէթլէ ըէֆը սէտա իսէրէք ,

— Նէ'րէտէ , վէ նէ՞ վագըթ կէօրտիւն , տէյի սիւալ իթտի :

— Տիւն Պութիվալտա կէօրտիւմ :

— Տի'ւն միւ տիեօրսուն . . . Պութիվալտա՞մը . . . Լաքին
քիմի'ն իլէ վէ նա'սըլ կէօրտիւն :

— Իքի աթլը գաբալը պիր արապատա իտի :

Լէօն, գուլագ թօղարը թէրլէեէրէք,

— Լաքին քիմին, քիմին իլէ կէօրտիւն, տէյի թէքրար սիւալ իթտի:

Դօլար՝ թէրէտտիւտ իտիւօր կիպի կօրիւնտիւկիւնտէն, Լէօն՝

— Սէօյլէ, սէօյլէ, տէտի:

— Եսմէր րէնկլի, վէ բրէնս կիպի կիեիմ գուչամը միւ-քէմմէլ պիր տէլիգանլը իլէ:

— Հալպուքի, պու միւմքին տէյիլ տիր. գապիլ տէյիլ տիր... Իկէր օ հալտէ օլսա իտի, ուղրաչըր, եարաւմա ա-տէմ չաղըրըր իտի, տէյիլ մի:

Դօլար. — (աճընարագ.) Ձէվալլը տօսթում, սէն տահա գատընլարը թանըմաօրսուն... Պիլաքիսնիչանլըն արապա-տա րահաթճա օթուրմուչ իտի. տէլիգանլը օնա պիր թագըմ սէօզլէր սէօյլէօրսու. օ տա կիւլիւմնէօրսու:

— Դօլար, Դօլար, եանըլընօրսուն, եախօտ եալան սէօյլէնօրսուն. սէնին կէօրտիւկիւն՝ Սըրիզ օլմամալը տըր:

— Բէնտիսինի բէք էյի թանըարմ:

— Փագաթ արապա իլէ նէրէեէ կիտիօրսու:

— Արապանըն տէրէեի կէչտիկիւնի կէօրտիւմ:

— Սօնրա:

— Պիլմէմ, զիրա թաագիպ իթմէտիմ:

Լէօն, գուլվէթլիճէ Դօլարըն էլինի սըգարագ,

— Պէնիմլէ կէլմէք իսթէրսին, տէյիլ մի, տէտի:

— Նէրէեէ կիթմէք իսթէօրսուն:

— Պուժիվալա. Սըրիզի պուլմագ իսթէրիմ:

— Փագաթ չիմտի հէման կիճէ տիր... վաղըթ բէք կէճ տիր:

— Կիճէեի օրատա կէչիրիրիզ:

Դօլար՝ տիւչիւնիւօր կիպի կէօրիւնէրէք, քէնտի քէն-տիեէ,

— Պու պէնիմ իշիմէ կէլիւր տէտի, վէ աչիքեարէն, — Պիլ սաաթլըզ իշիմվար տըր, պիր սաաթտան պուրատա պու:

լունդրմուսուն, եախօտ պէնի պուրատա պէքլէ՞րմիսին, տէյի սիւալ իթտի: Մագսէտի իսէ, Լէօն Բօլանը տիւշիւրմէք իւզրէ պիր տուզագ գուրմագտան իպարէթ իտի: Ֆագաթ Լէօն, պու եօլտա շիւպհէեէ զահիպ օլմանեարագ, լէհճէսի սօլմուշ օլտուզու, վէ պիւթիւն ազասը տիթրէտիկի հալտէ,

— Պէքլէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Լէօնուն՝ Դօլարտան ալտըղը մալիւմաթը Մ. տը Գէրկազա պիւտիրմէսի, Արման հագգընտա հաիզ օլտուզու հիւրմէթ վէ էմնիյիէթ իճապընտան վէ թապիի պիր մասլահաթ իքէն, Սըրիգտէն մաստա հիշ պիր շէյ տիւշիւնէպիլէճէք իգթիտարտէ պուլունմատըղընտան, օ ճիհէթ խաթրընա պիլէ կէլմէտի: Էվվէթ, եալընըղ Սըրիգի տիւշիւնէպիլիեօրտու, վէ Դօլարտան, մէզպուրէեի գաբալը պիր արապատա պիր տէլիգանլը իլէ կէօրմիւշ օլտուզունու իշիթտիկինտէ, հիտտէթ ու զազապ սաիգասըյլա եումրուգլարընը սըգմագտա, վէ էն գուվվէթի պիր քիմէեի պիլէ թէլէֆ իտէպիլմէք իգթիտարընը հաիզ օլտուզունու զանն իթմէքտէ իաի:

Դօլարըն ազիմէթինտէն սօնրա իմթիտատ իտէն պիր սաաթ՝ Լէօն իշին միւհլիք պիր վագըթ կէօրիւնտիւ: Ատէթա էնտիշէ վէ իզթիրապլա կէշտի: Պու ճիւմլէ իլէ Արմանա վուգուի հալի պիւտիրմէք իւզրէ, գուրշուն գալէմիլէ աթիտէքի թէզքիւրէի եազաը:

Ազիգիմ գօնթ,

« Զալըշտըղմ ֆապրիգա իշճիլէրինտէն պիրի Պուժիվալա կիտիեօր. անը արսամագ իւզրէ պէն տէ պիրիքտէ կիտիեօրում: »

Լէօն, պիր համմալ չաղըրմագ, վէ մէքթուպը մէզքիւրը անըն վասըթասըյլա կէօնտէրմէք իւզրէ, գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը:

Օլ էսնատէ պուլգ կիեինմիշ պիր քիմսէ, պուրնունուն ալթընտան պիր չարգը օգուեարագ օրատան կէլմէքտէ օլ-

տուղանաւն , Լէօն , տօսթու օլան պու շա'սը թանըւարագ ,

— Վայ Կինեօ'ն , սէ'նմիսին , տէտի :

— Էվվէթ , պէնիմ . լաքին սէնին պուրատա նէ' իշին վար տըր :

Կինեօն , տօսթունուն տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթի պիլիը իտի . անըն մէյեուսիեթինի , թէհի թէհարրիեաթընը , վէ Մ . աը Գէրկազ իլէ միւնասէպաթընը սուրէթի մահրէմանէ-տէ խապէր ալմը իտի . Նասըլքի իքիսի արասընտա ճէրէեան իտէն մուհավէրէտէն պու խուսուս անլաշըմագտա տըր :

Լէօն . - Սըրիդի կէօրմիւշլէր :

Կինեօն . - Կէօրմիւշլէր մի , նէ'րէտէ :

— Պուժիվալտա :

— Գի'մ կէօրմիւշլ :

— Գօլար :

Իշպու իսմ Մ . Կինեօնտա զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ ,

— Տօսթու' , սէն Գօլարտան սագըն . անըն չէհրէսի պանա բէք խօշ կէօրիւնմէեօր , տէտի :

— Եանըլըեօրսուն , Գօլար էյի պիր չօճուգ տուր :

— Իհթիմալ տըր . ֆագաթ պէն տէտիկիմէ ինանըլմ . անըն կէօզլէրի էյի տէյիլ տիր :

— Հէր նէ իսէ , պէն քէնտիսիյլէ Պուժիվալա կիտիպ , Սըրիդի արաեաճաղմ :

— Նէ' վազըթ կիտէճէքսին :

— Կիթմէք իւզրէ բէնտիսինի պէքլէեօրում , լաքին մա-տէմքի շիմտի սանա ըասթ կէլտիմ , շու մ . քթուպու Գիւլ-թիւր սօգաղընտա գօնթա կէօթիւրի'ըմիւսին :

— Մէմնունէն տօսթում :

— Սըրիդի արամագ իւզրէ Գօլար իլէ պէրապէր կիթմէք-տէ օլտուղումու Մ . գօնթա խապէր վէրիեօրում :

Կինեօն . - (գաշլարը չաթըլարագ .) Սանա պիր նասիհաթ վէրմէմի իսթէ'ըմիսին :

— Սէօլէ պագալմ նէ' տիր :

— Սէն Գօլար իլէ պիրլիբտէ կիթմէ :

— Ֆագաթ Սըրիզի օ կէօրմիւշ :

— Իհթիմալ տըր , անճագ . . .

— Կի'նեօն , սէն բէք պօշ առամանն օ նամուսլու պիր քիմ-սէ տիր , պէնիմ տէ հագըգի տօսթուլմ տուր :

— Օ տա գապիլ տիր , ֆագաթ պէն տէ էֆքեարըմտա սապիթիմ :

Պատէհու Կինիօն՝ Լէօնուն էլինի թութարագ ,

— Պէն տէ սէնին տօսթունում , տէյի իլավէթէն պէեան իթտի :

— Պիլիրիմ :

— Իմտի , էկէր սէնտէն պիր շէյ թալէպ իտէրսէմ , եաջ բարմըն :

— Էվվէթ , եարարմ : Մատտէ նէ'հէ տաիր տիր :

— Գօլար պուրատա սէնինլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզ վէրտի , տէյի'լ մի :

— Էվվէթ , պիր սաաթտան պուլուշմագ իւզրէ սէօզ վէրտի , չիւնքի կէօրէճէք պազը իշլէրի վար իմիշ :

— Մ . դօնթա մէքթուպ եաղաճաղընը քէնտիսինէ սէօյ-լէ'տին մի :

— Խայր :

Կինեօն՝ մէքթուպը մէքթուրու սէրիան ճէպինէ դօ-եարագ ,

— Պու խսուսուսու Գօլարա սէօյլէմէեճէկինի վատ էթ . պու պապտէ պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուս պիր էֆքեարըմ վար տըր , տէտի :

— Բէք էյի , օնա պիր շէյ սէօյլէմէմ , լաքին պունուն նէ' ֆայտէսի վար տըր :

— Պէլքի սէնին իշին պիւեիւք խայըր տօգունաճագ տըր :

Կինեօն՝ պու միւքեալէմէտէն սօնրա տօղրամաճը ուսթա պաշը'ըյա թօգալաշըպ , աճէլէթէն Բիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէ-րին սօգաղընտա քեային Քէրկազ օթէլինէ կիթտի :

Արման օլ էսնատէ տիշարը չըդմանա հազըրլամագտա օլմասըյլա, Կինեօն Լէօն Րօլանըն մէքթուպուլունու մէրգուլմա վէրտի, վէ օ տա միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա, թէաճճիւպանէ պիր թավր իլէ,

— Պու Գօլար քի՞մ տիր, տէտի :

— Լէօն անը էյի պիր քիմնէ զանն խտիեօր իսէ տէ, պէն, անըն ախէագը պօզուգ պիր շախս իտուկինէ էմինիմ :

Մ. տը Գէրկազ, պու առա քէնտի քէնտիէն,

— Ա՛ճայիպ, աճապա պիղի խապէ՞ր մի վէրտիլէր . սագըն պու պիր տուգագ օլմասըն, տէտի :

Մուախարէն Արման, թէպտիլ սուրէթտէ իշ կէօրմէք իսթէտիկի զէման ատի քիրա արապասընա բաքիպ օլմանը ա-տէթ իթթիխազ իթմիշ օլմասըյլա, պու առապալարտան պիրինի ճէլպ իթտի, վէ Կինեօն իլէ պէրապէր բաքիպէն,

— Լիւն սօգաղընա կիտէլիմ . օ ատէմի եագընէն կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի :

Կէրչի Կինեօն՝ Մ. տը Գէրկազըն խանէսինէ ասլա վա-դըթ կէշիրմէեէրէք կիթմիշ, վէ քէզալիք տագըգա Փէվթ իթմէքսիզին իքիսի պիրլիքտէ Լիւն սօգաղընա կէլմիշլէր ի-տի իսէ տէ, նէ չարէքի կէտիքլէրինտէ, իշ իշտէն կէշմիշ իտի, զիրա Լէօն Րօլան իլէ Գօլար՝ զիքը իթտիկիմիզ գահ-վէխանէտէն հարէքթ իթմիշ իտիլէր :

Գօլար՝ Լէօնտան մուֆարագաթընտան սօնրա, Բարիսին էն պաեաղը սօգաղարընտան պուլունան Սէն-Տըն՝ սօգաղընա կիտիպ, քէնտինէ մախսուս պիր սուրէթտէ ըսըգ չալմասը իւզէրինէ, պիր էվին տէօրտիւնճիւ գաթ բէնշիրէլէրինտէն պիրի աչըլտը, վէ «կէլիեօրուլմ սէօզիւ իշիտիլտիքտէն սօնրա գա-բանտը :

Ֆիլվագը պիր ատէմ սօգաղա էնիպ, պիր ասքէրին եիւզ պաշըսընը սէլամատըղը կիպի, Գօլարը հիւրմէթլէ սէլամատը :

Մէրգուլմ, հօգգապազ նիգօլօ օլուպ, էլան հօգգապազ-լըղա մախսուս էլպիսէսինի վէ քիւլահընը կիեինմիշ օլտուղուն-տան, Գօլար՝ մէրգուլմա խիթապէն,

— Պու կիւն իշ կէօրէճէք վազըթ տըր. չաբուգ էլպիսէ-
նի թէպտիլ էթ, վէ հէր քէսին կիեինտիկի կիպի պիր էլ-
պիսէ կիեին, տէյի պէհան իյլէտի:

— Ի՞նչ մի կէօրէճէեիդ:

— Էվվէթ, պու ագչամ կէօրէճէք իշիմիդ վար տըր:

— Բէք էյի. Պէլվիտէքի լօգանթատա, իւշ գարը իլէ
թէսատիւֆ իթտիկիմիզ գէվզէք իլէ՞ մի իշ կէօրէճէեիդ:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ Եաբաճաղըդ:

— Պէն անը սուտա պօղմագ ֆիքրինտէեիմ. Պու թարզ
էօլիւմ՝ ատի էօլիւմէրտէն օլուպ, սէսի սէտասը տա չըգմագ:
Պունտան գաթինազար պու հէրիֆ հալը մէյեուսիեթտէ
օլտուղունտան, քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիշ օլտուղու-
զանն օլունաճագ տըր:

— Էկէր պու խըզմէթիմին պէտէլի վէրիլիւսէ, ֆէնա իշ
տէյիլ տիր:

— Պու խըզմէթին իշին երմի պէշ լուի ալթունու վէրի-
լէճէք տիր:

— Պու պէտէլէ պիր ազ տահա զամմ իտին. սուեա աթ-
մազտան էվվէլ էլիմէ քէնտիսինի պօղաեըմ. օ հալտէ զիեատէ
միւզտարըպ օլմագ:

Գօլար. - (ուճուղլարընը չէքէրէք.) Միւզտարըպ օլուպ
օլմամասը վազիֆէմ տէյիլ տիր:

Պատէհու Նիգօլօ Եօգարը չըգըպ, չէնտ տագըգա սօն-
րա, հօգգապալ էլպիսէսի եէրինէ, Բարիս ճիվարընտաքի
քէօլիւլէրին կիեինտիքլէրի կիպի ուզունճա մալի պիր պլուզ,
վէ սնլարա մախսուս չաբգա վէ աեագ գապլարը կիեինմիշ
օլարագ աշաղըեա էնտի:

Գօլար, մէրգուճուն գօլթուղունա կիրիպ, եավաշ սէսլէ
կէօրիւշէրէք, Սէն-Տընի սօգաղընտան իլէրլէտիլէր, վէ Լիւն
սօգաղընա վասըլ օլմազտան ազէվվէլ եէկտիկէրինտէն ալ-
րըլտըլար:

Նիգօլօ պուլվարա ազիմէթ իթտիկի կիպի, Գօլար տա,
Ա—69

զիքը իթտիկիմիզ գահվէխանէտէ Լէօն իւն պուլուշտու :
Լէօն , Կինեօնուն ազիմէթինտէն սօնրա տագըգալարը
սապըրսըզըզլա սաեըպ , սաաթ ալթը չալտըղը զէման Գօլար
կէլտի , վէ տօղրամաճըեա խիթապէն ,

— Չաբուգ կիտէլիմ , պիր սաաթա գատար հէր թարաֆ
գարարաճագ տըր . զաթէն գուպէյի ասիւման սօն տէրէճէ
սիեահ տըր , տէտի , վէ մահվը գարարլաշտըրըմըջ օլան Լէօն
Բօլանը ալըպ կէօթիւրտիւ :

42

Մէրգուժ տօղրամաճը գէրրէ գատար չիւպհէսի օլմատը-
ղը , վէ եալընըզ քէնտի թէֆէքիւրաթընա տալմըջ պուլուն-
տուղու հալտէ , պէլքի Սըրիզի թէքըրար կէօրմէք իւմիտիլէ
Գօլարըն բէշինէ տիւշտիւ : Շու գատար քի մէզպուրէեի նէ°
րէտէ վէ նէ° կիպի տէհշէթլի ահվալ էսնասընտա կէօրէպի-
լէճէք իտի :

Լէօն , իհթիմալ քի Սըրիզին՝ քէնտի աշգ ու մուհապ-
պէթինէ լաեըգ պուլունմատըղընը տիւշիւնտիւքճէ , քէնտի-
սինէ տիվանէլիք կէթիրէճէք տէրէճէտէ հիտտէթ հիսս իյ-
լէմէքտէ իտի :

Հէր նէ իսէ , Գօլար բէֆիգինի , Մազակրան սօգաղը թա-
րաֆլարընտա , ալէսսէվիեէ քիրա արապալարընտա կէօրիւ-
մէեէն իքի գուվվէթլի աթա գօշուլու օլան , վէ չիւպհէսիզ
Սըրիզ թարաֆընտան կէօրիւսէ քէնտիսինի Սէրբանթ սօգա-
ղընտան աշըրըպ Պուժիվալա նագլ իթմէք իչին գուլլանըլան
արապա օլտուղու անլաշըլաճագ պուլունան պիր արապաեա
օթուրտուպ , քէնտիսի տէ եանընտա օթուրարագ ,

— Ա՛րապաճը, սանա լաեղգլը իւճըթ վերէճէեիմ, պիղի պիր պուշուգ սաաթտա Պուժիվալա կէօթիւրմէլիսին, տէտի:

Պու սուրէթլէ արապա քէմալը սիւրաթլէ եօլա չըգտը, վէ պուրաճըգտա զիքրինէ լիւղում կէօրմէտիկիմիգ պիր թա-
գըմ սէվթլէրտէն, ասլա տուրմագսըզըն միրուր իթտի:

Շիւպհէսիզ Լէօն Բօլան՝ արապանին սիւրաթը հարէքէ-
թինէ, վէ Գօլարըն ասլա լագըրտը իթմէքսիզին տուրուշու-
նա տիգգաթ իթմէլի իտի, ֆագաթ մերգում, տէրքեար
օլան միւլահագաթընա տալմըչ օլմասըյլա, Սըրիզի աչըրմըչ
օլան շախսը մէճհուլ իլէ եիւզ պէ եիւզ պուլունմագտա օլ-
տուղունու զանն իթմէմէքտէ իտի. էվվէթ, քէնտիսիգատար
սաֆտէրուն օլմահան պիր քիմնէ, լէք չօգ վագըալարը թաթ-
պիգ իթմէք սաեէսինտէ, Գօլարա քէօր քէօրունա թէսլիմ
օլմանըպ, թէտպիրլի տավրանըր իտի:

Մէսէլա, Պագգարանըն հիքեաեէսինի խաթըրլար իտի.
պու հիքեաեէ մուճիպինճէ իսէ, էկէր Սըրիզ հագըգէթէն
աչըրըլմըչ իսէ, Գօլարըն տէտիկի կիպի պիր տէլիգանլը թա-
րաֆընտան տէյիլ, իլլա Մ. տը Պօքրէօ, եանի պիր իհթիեար
քիմնէ թարաֆընտան աչըրըլմըչ օլապիլիր իտի:

Սանիէն՝ Սըրիզին պիր տուգաղա տիւյմիւշ օլտուղու գա-
պուլ իտիլտիկի հալտէ, տահա պիր կիւն էվվէլ նիշանլըսընը
սէվէն օ գըզըղազըն՝ քէնտիսինի աչըրմըչ օլան պիր քիմնէ
իլէ գաբալը պիր արապատա եալընըզ գալարագ, պու հալէ
գաթլանտըղը, հաթթա օ շախսըն սէօղլէրինէ կիւլիւմնէեէրէք
մուգապէլէ իթտիկի նա՞սըլ ֆարգ օլունապիլիր իտի:

Լաքին Լէօն Բօլան պու միւլահագաթըն հիչ պիրինտէ
պուլունմաեըպ, Սըրիզի պուլմագտան, վէ անը՝ զասպ իտէն
շախսըն քէնչէսինտէն ալմագտան պաշգա պիր շէյ տիւշիւնէ-
մէմէքտէ իտի: Պունունլա պէրապէր մէրգում,

— Կիճէ օլտու, նա՞սըլ իշ կէօրէճէեիզ, տէտի:

Գօլար տա շու եօլտա ճէվապ վէրտի:

— Սահիհ տիր, կիճէլէրի կիւնտիւզ կիպի իշ կէօրիւէմէզ,

Ֆադաթ ֆիքր տահա զիեատէ աչըգ օլմագլա, տահա պէր-
րագ միւլահագա օլունապիլիր: Պունտան գաթինագար պու-
րաեա կիճէ վագթը կէլմէքլէ, էֆքեարը մախսուսէմ վար
տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Պուժիվալտա, Բօր-Մարլիեէ կիտէն եօլտա պիր մէյ-
խանէ վար տըր քի, ճիվարտաքի շաթօլարըն խըզմէթճիլէրի
ըլէ էթրաֆ քէօյիւլէրի օրաեա կիտէրլէր: Պէլքի պունլարա
պիր շէյ սիւալ իթմէքսիզին, քէնտի մուհավէրէլէրինտէն պիր
նէթիճէ չըգարապիլիրիզ:

— Բէք էյի, լաքին օ մէյխանէ տահա ուզա՞ց մը տըր:

— Խա՛յր, օն օն պէշ տագըգատան վասըլ օլուրուզ:

Արապա եօլունա տէվամ իթտի: Պու սըրատա Գօլար՝
եինէ իթիեարը սիւքիւթ իթտիկի կիպի, ըէֆիգի տէ քէն-
տի թէֆէքքիւրաթընա տալտը: Նիհաեթ Գօլարըն պիր ի-
շարէթի իւզէրինէ, արապածը հայվանլարը տուրտուրտու,
վէ Գօլար, լէօնա խիթապէն,

— Մէյխանէեէ գատար արապա իլէ կիտիլէմէզ, տիմէք-
լէ, իքիսի տէ արապատան էնտիլէր:

Լէօն, դլաղուզունուն գօլթուզունա կիրիպ, արապա տա
կէրի տէօնտիւ:

Տօղրամաճը, էկէր ֆիքրի բէք զիեատէ մէշղուլ օլմասա
իտի, արապածընա իւճրէթ վէրիլմէտիկինէ, վէ արապածընըն
տա պունու թալէպ իթմէտիկինէ տիգգաթ իտէպիլիր իտի:

Գօլարըն իշար իթտիկի մէյխանէ սու քէնարընտա, վէ
խալի պիր եէրտէ ինշա իտիլմիշ շէքիլսիզ պիր էվ օլուպ, պու-
նուն գաբուսու իւզէրինտէ շու իպարէլէր հաղըլըշ իտի:

ԽԱՍՍԱ ՀԻԻՍԱՐ ԱՍՔԷՐԼԷՐԻՆԻՆ ԻՃԹԻՄԱԿԵԱՆԸ

ԱԼԷՍ ԻՉԿԻԼԷՐ ՎԷ ԹԱԱՄԼԱՐ ՊՈՒԼՈՒՆՈՒՐ

ՊԻՐ ԱՍՔԷՐ ՅԻՐԱՐԻՍԻՆԻՆ ԹԱՂԹԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ ՏԻՐ

Պու ճիւմլէեի օգուկունըն՝ էվվէլ պէ էվվէլ պու ասքէր
ֆիրարիսինին քիմ օլտուզունու սիւալ իթմէսի թապիլի տիր:

Պու Ֆիրարի՝ գավղածը, նագըս, եարը երբէք, գապա սէսլի, աեագլարընա քէօյլիւ գունտուրասը կիեխնմիշ, վէ եազ գըշ ումուզունա գաուշուտան պիր մանթօ ալմաեը իթի-եատ իթմիշ ինթիեար պիր գարը օլուպ, օն իքի եաշլարըն-տա, հայաղ, պաշտան չըգմըշ վէ թէրպիեէիղ պիր չօճուգ իլէ պիրլիքտէ մէգքիւր մէյխանէտէ պուլունմագտա իտի:

Պու չօճուզուն իսմի՝ Րօգամպօլ իտի:

Պու Րօգամպօլ՝ պուլունմուշ պիր չօճուգ օլուպ, պիր ագչամ մէգքիւր մէյխանէեէ կիրիպ, եէեիպ իչտիքտէն սօն-րա բարա վէրմէեէրէք կիթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, ինթի-եար գարը եագասընտան թութմագլա, արալարընտա պիր միւնազաա պաշլամըշ, վէ Րօգամպօլ էլինէ պիր պըչագ ալա-րագ մէյխանէճի գարըեը թէլէֆ իթմէք գաստինտէ իքէն, պիրտէն պիրէ պու հարէքէթտէն կէրի տուրուպ, մէզպուրէեէ շու սէօղլէրի սէօյլէմիշ իտի:

— Վալիտէ, կէօրիւեօրսուն քի պէն պիր քիւլհան պէ-յիեիմ, վէ սէնի պուրատա թէլէֆ իտիպ օլանճա սերվէթինի ալըպ կէօթիւրէպլիլիրիմ: Պու պապտէ քիմնէնին տէ մալիւ-մաթը օլմազ. լաքին ինթիմալքի տէսթկեահընըն չէքմէճէ-սինտէ եիրմի ֆրանգ պիլէ եօգ տուր: պու սէպէպլէ սէնինլէ օրթագ օլմաեը թէրճիհ իտէրիմ:

Ինթիեար գարը իսէ, էլան տիթրէեէրէք թէհայեիւր վէ տէհշէթլէ մէրգումա պագտըղը հալտէ, Րօգամպօլ՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ սէօգիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրմիւշ իտի:

— Զաթէն զապթիսէլէր իլէ խայլի մուամէլէմ օլմուշ տուր: Շիմտի տէ հապսխանէտէն չըգըեօրում, եախօտ տահա տօղրուսու օրատան ֆիրար իթտիմ: Եէտիմտէ օն բարամ պիլէ պուլունմատըղընտան, էկէր թէքրար զապթանըն բէն-չէսինէ տիւշէրսէմ, աալա ֆիթուր իթմէմ: Լաքին սէն պէնի եանընա ալըստան, էյի պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլուր-սուն: Սէն հէմ եալընըզսըն, հէմ ինթիեարսըն: Հէր նէ գա-տար խըրսըզ իսէն տէ, արթըգ իշէ եարամազ հալէ կէլմիշ-սին: Իմտի պէն սանա գուվվէթլի պիր մուամլին օլուրում:

Արսըզճա պիր սէրպէսթլիքլէ գուլանըլան պու լիսան մէյխանէճի գարընըն խօշունա կիթտիկինտէն, Բօգամպօլու օղլու մագամընտա գապուլ իթաի, վէ մէրգուլմտա պու գարընա սատըգ պիր շէրիք օլուպ, ճան ու կէօնիւտէն քէնտիսինէ վալիտէ նամը վէրմէհէ պաշլատը:

Իհթիեար գարը, ճիվար սէքէնէտէն քիմսէնին նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէտիքլէրի հալտէ, չօգ տէֆա զայպուպէթ իթտիկինտէն, Բօգամպօլ՝ անըն եէրինէ մէյխանէտէ գաիմ օլուր, օրատա պուլունտուղունտա պիրլիքտէ չազըպ չազըշտըրըր, վէ մէզպուրէ քէօր սէրխօշ օլարապ մասանըն ալթընա եուվարլանտըղընտա, տէսթկեահը չէքմէճէեի սօեուպ պօշալթըր իտի:

Իչպու մէյխանէճի գարը՝ հօգգապաղ նիգօլօնուն մէթրէսի, վէ Գօլարըն՝ Սըրիգի թէսլիմ իթմիշ օլտուղու մաթուհ Ֆիրար նամ գարը իտի:

Գօլար իլէ Լէօնուն հիյնի մուվասըլէթլէրինտէ, մէյխանէ, եախօտ տահա տօղրուսու պունուն պաշլըճա սալասը պօշ օլուպ, պու սալանըն էթրաֆընտա գօնուլմուշ օլան գանաբէլէրին գարչըլարընտա, իւզէրլէրի եաղը պէզլէր իլէ էօրթիւլիլ սուֆրալար, արգատա՝ իսթիւ գատէհլէր վէ սաիրէ իլէ տօլու տէսթկեահ, վէ ըաֆլարտա՝ սըրա իլէ տիգիլի վէ էնվաի թապիրլէրի հավի շիշէլէր պուլունմագտա իտի:

Տէսթկեահըն էօնիւնաէ Բօգամպօլ սուրմուշ օլուպ, գօմէտիաեա տաիր պիր քիթապ օգուլմագտա, վէ մաթուհ Ֆիրար տա, աթէշին պիր եանընտա պիր իսկէմլէտէ ուեուգլամագտա իտի:

Տէմիրտէն պիր շամատանա վազ իտիլմիշ օլան թէք պիր մուլմ տիվարլարը գարարմը վէ եէր եէր Օսթըլից մուհարէպէսինի իրաեէ իտէր գըրմըզը պօեալը պիր թասվիր, մէնէֆշէ ըէնկինտէ պիր Բօնեաթօվսքի, վէ պաշընա սարը շաբգա գօյմուշ կէօք ըէնկինտէ պօեալը պիր Օէրսէրի Եէհուտի թասվիրի ասըլմըշ պուլունան մէզքիւր մէյխանէ սալասընը ըըթմագտա իտի:

Գօլար իշերի կիրտիկինտէ , դարունուն եանընտա պու-
լունան մասաեա եումրուղունու վուրարագ ,

— Է՛յ վալիտէ , մէյխանէնիզտէ պիրէր գատէհ չագա-
պիլի՞րմիեիզ , տէտի :

Րօգամպօլ . - (տէսթկեահտա տուրուպ քէնտի օգումասը-
նա տէվամիտէրէք .) Պուեուրունուզ տօսթլար , տէտի եիւքսէք
սէտա իլէ :

Ֆիրար պիրտէն պիրէ ուեանարագ , պօղուգ պիր սէսլէ ,

— Րօգա՛մպօլ , Րօգա՛մպօլ , սէն չու էֆէնտիլէրէ խըզմէթ
էթ , տէյի պէեան իյլէտի , Ֆագաթ կէօզլէրինի օվալաեա-
րագ Գօլարը թանըտըղընտան , սէսինի տէրհալ թէպտիլ
պիրլէ ,

— Վայ մօնսիէօ Գօլար , սի՞զմիսինիզ . չօգտան պերի տիր
քի մէյտանտա եօգտունուզ , տէտի :

Պու սըրատա Գօլար իլէ իհթիեար դարը մանէատար սու-
րէթտէ եէկտիկէրինէ պագըչտըլար : Այնի վագըթտա Ֆիրար ,
պօղուգ սէսինի պիր տէրէճէ եումչաթարագ ,

— Մատամընըղնա՞սըլ տըր , տէտի :

Պու սիւալէ Րօգամպօլ ճէվապ վէրէրէք ,

— Վալիտէ , միւսիւ Գօլարըն մատամըլ բէք էյի տիր ,
տէտի :

Լէօն տա գլաղուղընըն գուլաղընա տօղրու էյիլէրէք ,
սաֆտէրունանէ պիր թարզտա ,

— Սէն էվլի՞միսին , տէյի սօրտու :

— Էվլէթ , գարը գօճա պօչամասընըն միւսաատէլի պու-
լունտուղու տաիրէտէ էվլէնմիշիմ տիր :

Րօգամպօլ . - Աճա՛յիպ , միւսիւ Գօլար , սիզ գարընըզը
պօչա՞տընըղմը :

Գօլար . - (Րօգամպօլուն գուլաղընտան թութարագ .)
Էվլէթ , հայլազ տէլիգանլը , զէվճէմ մատամը պօչատըմ :

— Էյի գըսմէթ . պէն տէ պիր գարը արաեօրտում . քէն-
տիսինի պանա թավսիեէ իտէպիլի՞րմիսինիզ :

— Սուս օլ հա՛յլազ , տէտի Գօլար , վէ պատէհու մաթուհ

գարընեա խիթապէն , - Վա'լիտէ , եէչիլ օտանը պիզէ թախսիս
իտէպիլի'րմիսին , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր միւսիւ Գօլար :

— Նի'չին վալիտէ :

— Զիւնքի սաաթ եէտի իչին օրասը թութուլմուշ տուր :

— Քի'մ թութուլմուշ տուր :

— Միւթէպէր զաթլար թարաֆընտան թութուլմուշ
տուր : Միւսթէճիրլէրինտէն պիրի արապաճը , տիկէրի տէ
պիւեիւք պիր խանէնին խըզմէթճիսի տիր :

Գօլար պու արա Լէօն Բօլանըն տիրսէկինէ մանէատար
սուրէթտէ վուրարագ , - Պու էյի , տէտի , վէ միւթէագը -
պէն , - էօյլէ իսէ վա'լիտէ , պիզէ սարը օտանը թախսիս էթ ,
տէյի իւալէթէն տէրմիեան իյլէտի :

Ֆիրար , ազամէթլի պիր սուրէթտէ ,

— Բօ'գամպօլ , պու էֆէնտիլէրի' միւթէպէր զէվաթա
մախսուս օլան տաիրէեէ կէօթիւր , վէ սիբարըչլարընը ալ ,
տէտի :

Բօգամպօլ . - Բէք էյի , բէք էյի :

Պէօյլէճէ մէրգուլ հայազ շամտանը էլինէ ալըպ , Գօլար
իլէ Լէօնուճ էօնիւնէ տիւշէրէք , մէրգուլարը , քիւշիւք պիր
նէրտիվէնտէն էվին պիրինճի վէ եէկիւնէ գաթընա չը -
դարտը :

Իչպու պիրինճի' գաթ իւշ տաիրէեէ միւնգասէմ օլուպ ,
էն պիւեիւկիւ մատամ Ֆիրար իլէ զայրը մէշրու զէվճի հօգ -
գապազ Նիգօլօնուճ իտի . տիկէր իքիսի տահա քիւշիւք
վէ տէհչէթլի մաղարալարա միւշապիհ օլտուգլարը հալտէ ,
ինճէ պիր թախթա գաբլամա իլէ եէկտիկէրինտէն այրըլ -
մըչ իտի :

Բօգամպօլ' կիւրիւլթիւ իլէ սարը օտանըն գաբուսուճու
աչտը : Պուճտա , էշեա օլարագ պիր սուֆրա իլէ տէօրթ իս -
կէմլէտէն վէ սէնէնին մէվսիմլէրինի իրանէ իտէր պիր գաչ
թասվիրտէն զայրի էշեա պուլուճմամագտա իտի :

Գօլար իլէ Լէօն օթուրտուլար :

Րօգամպօլ . - Էֆէնտիլէր , նէ՞ Էմրինիզ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Շիշէսի օն պէշ ֆրանգլըզ շարապ իսթէրիզ :

— Տահա պաշգա՞ :

— Կրիւներ բէյնիրի իսթէրիզ :

— Ղալիպա ճէնազէ ալայընտան տէօնէնլէր , եախօտ պիր խայլի եօլ գալթ իթաիքտէն սօնրա աթտան աշաղը էնէնլէր կիպի առէթա թաամ իտէճէքսինիզ :

Լէօն , ֆիքրի զանէթ մէշղուլ օլմասընա բաղմէն , Գօլարըն մէզքիւր մէյխանէ տախիլինտէ զանէթ թէքլիֆսիզճէ կէօրիւշմէսինի , վէ մատամ Ֆիրարըն քէնտիսիլէ բէք տէրիանէթլէ տավրանմատըղընը պիր աղ զարիպ պուլուպ ,

— Ղալիպա սէն պուրանա չօգ տէֆա կէլիրսին , տէտի :

— Էվվէթ , չօգ տէֆա պօշամըշ օլտուղում գարըմ իլէ կէլիր իտիմ , Վադաա կէօթէրիշի կիւզէլ պիր պինա տէյիլ իսէ տէ , նամուսուլ եէր տիր :

— Պուրատան պիր շէյ իսթիֆատէ իտէպիլէճէկիմիզի զանն իտի՞նօրմուսուն :

— Պիր ազտան եանընտաքի օտատա ուրէ իթմէկէ կէլէճէք օլան խըզմէթքեարլարըն , արապատա կէօրտիւկիւմ տէլիգանլընը թանըտըգլարընը՝ պաշըմը քէստիրմէնի կէօղէ ալարագ իտտիա իտէրիմ :

Լէօն՝ հիտտէթլէ եումրուգլարընը սըգարագ ,

— Ա՛հ էկէր էլտէ իթսէմ . . . տէտի :

Րօգամպօլ , պու արա գօլթուղունտա իքի շիշէ , վէ իքի էլի արասընտա էթմէք վէ բէյնիր օլարագ թէքրար եօգարը չըգտը : Գօլար տա , կիւեա «միւսաաաա տէ էթքի շունու իսթիճվապ իտէեիմ» մանէասընտա Լէօնուն տիրսէկինէ տօգունտու , վէ պատէհու կէօզ գըրբարագ , Րօգամպօլա խիթապէն ,

— Էյ տէլիգանլը , պուրալարտա եէնի շէյլէր վա՞ր մը , տէյի սիւալ իթտի :

Րօգամպօլ . - Եէնի շէյլէր մի :

— Եանի ճիվարւարա հէնուզ կէլմիշ շէհիրլիկէր վա՛ր մը տըր :

— Խայր... զանն իթմէմ... հա՛ էյի խաթըրմա կէլ-տի... պիր կէնճ քիմնէ վար տըր . անըն իշին միլիօնէր պիր Ինկիլիզ տիր տիեօրլար :

Լէօն, Պազգարանըն պահսընը իթմիշ օլտուղու սըր Վի-լիամը խաթըրլաեարազ սարսըլտը :

— Պու Ինկիլիզ նէ՛րէտէ իգամէթ իտիեօր :

— Եիւքսէքլէրտէ պիր շաթօ սաթըն ալտը :

— Էվլի՞մի տիր . եալընը՞զ մը տըր :

— Պիլմէմ :

— Բէնտիսի նա՛սըլ քիմնէ տիր :

— Կէնճ տիր . թագրիպա օթուզ եաշընտա տըր . լէնկի էսմէր վէ գարա պըեզլը տըր :

Գօլար . - Օ տուր , թա՛ քէնտիսի տիր :

Պու էսնատէ մաթուհ Ֆիրար պօղուգ սէսի իլէ ,

— Րօ՛գամպօլ , Րօ՛գամպօլ , տէյի պաղըրտըղընտան , չօճուգ ,

— Կէլիեօրու՛մ վալիտէ , կէլիեօրու՛մ , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Չարուգ կէլ , պագ շու էֆէնտիլէր նէ՞ իսթէեօրլար :

Րօգամպօլ , պուճտան ֆաղլա մալիւմաթ վէրէմէեիպ , թէքրար աշաղըեա էնտի , վէ այնի վագըլթտա Լէօն՝ մէյիսա-նէնին ալթ գաթընտա պազը աեազ վէ ինսան սէսլէրի իշիթ-տի , վէ նէվիմա հալը եէյիս իլէ ,

— Կէօրիւեօրսու՛ն ա՛ , չօճուղու՛ն հիշ պիր շէյտէն խա-պէրի եօգ տուր , տէտի :

— Եախօտ սէյլէմէք իսթէմէեօր :

— Էյլէ՞մի զանն իտէրսին :

Գօլար , էվլէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը սալլատը , վէ միւթէագըպէն սիւքիւթ իթմէսինի իթթար իթտի . Եէ-շիւ օտաեը թուլթմուշ օլան իքի արգատաշլար նէրտիվէնտէն չըգտըզլարընտա , Գօլար՝ գարուեու եարը աշարագ , տիշա-րըեա աթֆը նազար իթտի :

Բօգամպօլ, էլինտէ պիր շամատան օլարագ էօնտէն կիթմէքտէ իտի: Բօգամպօլուն արդասընտան տա, Գօլար, իքի քիչինին կէլմէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւքի, պիրի՝ եիրմի եէտի եիրմի սէքիզ եաշլարընտա, վէ տիկէրի տէ գըրգ էլլի եաշլարընտա զանն օլունուեօրտու: Գօլար, մանէատար պիր թարղտա պունլար իլէ պագըշտրգտան սօնրա, իշպու եէնի կէլէն քիմէսնէլէրի Լէօնուն կէօրմէսինէ վագըլթ պրագմագտան աճէլէթէն գարուեու գարատը:

Պու իքի շախսլար խըզմէթքեար էլպիսէլէրի կիեինմիշ իտիլէր իսէ տէ, Պէվիլտէ թաամ իտիլտիկի կիւն Լէօնա ֆէնալըգ իթմէք իսթէմիշ օլան իքի հաշարի, եանի Նիգօլօ իլէ չիլինկիր օլտուգլարը՝ օլ վագըլթ քէնտիլէրինի կէօրմիւշ օլանլար թարաֆընտան տէրհալ անլաշլապիլէճէկինտէ չիւպհէ օլունամազ իտի:

Նիգօլօ, մէյիանէեէ կիթմէք իւզրէ Գօլարտան էվվէլ եօլա չըգմըշ օլմասըլա, չիլինկիր իլէ պուլուշմուշ, վէ Գօլար՝ Լէօն իլէ պիրլիքտէ կէլտիկի սըրատա, ճիվարտա կիդլէնմիշլէր իտի:

Օլ էանատէ Բօգամպօլ իլէ եէնի միւշթէրիլէր պէյնինտէ աթիտէքի մուհավէրէնին ճէրէեան իթտիկինի Լէօն վէ րէֆիգի Գօլար իշիթտիլէր:

Բօգամպօլ. - Էֆէնտիլէր, պուրասը խանէնիզ կիպի օլուպ, հէր սուրէթլէ էյլէնմէնիզէ վէ պաղըրըպ չաղըրմանըգա քիսս սէ մանի օլամազ:

Միւշթէրիլէր. - Շիշլէրինիզի գըրսագ տա գարարը օլմազ, տէյիլ մի:

— Պէտէլլէրինի էօտէտիկինիզ հալտէ, չիշլէրի տէ գըրապիլիըսինիզ:

Պատէհու Բօգամպօլ՝ մէրգուլարըն նէզտինտէն մուֆարագաթ իթտի, վէ Գօլար՝ եավաշ սէտա իլէ Լէօնա,

— Պիլիլմիսին, պուրասը բէք միւնասիպ պիր էվ տիրատամ էօլտիւըսէլէր, քիմնէ իշիթմէզ, տէտի:

Լէօն՝ թէաճճիւպլէ Գօլարա աթֆը նագար իթտի. օ տա

սիմասընա զարիպ պիր հէյեթ թէսպ իթտիրիր սուրէթտէ կիւլիւմէտի, վէ իւրվէթէն տախի,

— Էվվէթ, ֆարզ իտէլիմքի պուրատա պիրինի թէլէֆ իթսէլէր, տիմէք իթէրիմքի պողսալար, իքի աուրմ էօթէտէ չայ վար տըր, վէ ճիվարտաքի մաքինանըն չարխարը տա տաիմա տէօնմէքտէ տիրլէր: Շու հալտէ թէլէֆ իտիլէն ատէմի ալըրլար, մաքինանըն ալթընա կէօթիւրիւրլէր, չարխըն պիրի անը ալըր էղէր: Օնտան սօնրա պազ պու իչին՝ ճինաեթ մի հօգսա դազա մը նէթիճէսի օլտուղունու անլաեապիլի՞րմիսին, տէտի:

Լէօն՝ միւքեայէմէնին թարզը թէպտիլ օլմասընտան տօաեը թէաճճիւպիւ արթարազ,

— Տօղրու տուր, տէտի:

Գօլար, պիրտէն պիրէ Լէօնա,

— Սո՛ւս օլ, տի՛նլէ, տէյի պէհան իթտի:

Եէչիլ օտատա Նիգօլօ իլէ չիլինկիր արասընտա շու սէօղլէր ճէրէեան իյլէմէքտէ իտի:

— Պէնի տի՛նլէ, պիր ատէմի տէրհալ թէլէֆ իթմէք իչին, է՛ն դօլայ թէտպիր պէնճէ շու տուր: պօղաղընը օն բարմաղընըն արասընա ալըրսըն, պաշ բարմաղընը ճան եէրինէ պասարսըն: Հէրիֆին այնի տազըդատա պիւթիւն պիւթիւն իչի պիթմիշ օլուր:

— Պունու էյի պիր չարէ օլտուղունու զանն իտէ՞րմիսին:

— Զօգ տէֆա թէճրիւպէսինի իճրա իթմիշ, վէ մուվաֆազ սա օլմուշում տուր:

Լէօն, եանընտաքի օտատա սէօյլէնմէքտէ օլան պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, Գօլարա պազարապ,

— Յիմէք պու աուէմ դաթիլ տիր, տէտի:

— Շունու պունու թաղեիլ իտէնլէրի թէլէֆ իտիպ վիճուտլէրինի դալտըրմազ՝ պիւեիւք պիր ճինաեթ սաեըլմազ: Մէսէլա ֆարզ իտէլիմքի սէն պէնի թաղեիլ իթմէքտէ օլսան:

Լէօն. - (էլան պիր կէօնա չիւպհէեէ զահիպ օլմահարազ.)
Պէ՞ն մի:

— Պունու տիմէքիկիմ սըրֆ ֆարզիեաթ գապիլինտէն տիր :

— Բէք էյի, տէտի Լէօն՝ տաիմա Սըրիզի տիւշիւնէրէք, վէ Գօլար տա քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Էվվէթ, ֆարզ իտէլիմքի աէն, պէնի թազերիգ իտէն էշխասըն, մէսէլա գօնթ տը Գէրկազըն ահըպպասընտան պիրի օլսան . . .

Լէօն Բօլան պու սէօզլէրտէն միւթէէսսիր օլարագ էնտի- չէ իլէ Գօլարա պագտը, վէ :

— Տիմէք սէն գօնթու թանըեօրսուն, տէտի :

— Էվվէթ, իսմէն թանըրըմ իմտի, եինէ ֆարզիեաթ գապիլինտէն օլարագ սէօլլէեօրու՛մ, գօնթ տը Գէրկազ վէ սէն՝ ճանըմը սըդտըղընըգտան . . .

Գօլարըն պու սօն սէօզլէրի՝ Լէօն Բօլանըն էնտիչէսինի արթըրտը . չիւնքի պէեանսթը վագըասը կիթտիքճէ զարիպ կէօրիւնմէեէ պաշլամագտա իտի : Հալպուքի Գօլար՝ պու խուսուսա գաթան էհէմմիեթ վէրմէեէրէք, իսթիհգաքեարի սուրէթտէ քէլամընա պիտտէվամ,

— Ճանըմը սըգան՝ սէնին՝ անըն իլէ թանըչըգլըղըն տըր . պու պապտէ հագգլը սէպէպլէրիմտէ վար տըր . . . պինապէ- րին պիր ագչամ, մէսէլա պու կիւնքի կիւն կիպի սէնի պու- րաեա կէթիրսէմ, տէտի :

Լէօն, միւէսսիր պիր թարգաա,

— Լաքին տօսթում, Սիրիզտէն պահա իտէճէք եէրտէ պէնիմէ էյլէ՞նմէեէ մի չըգըշտըն, տէյի սիւալ իթտի :

Գօլար . — (էլան իսթիհգաքեարի լիսանընա տէվամ իտէ- րէք .) Հա՛, Սըրիզի պիր ազաճըգ ունութտում, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Լաքին պէն ունութմատում . . . սէն անը պուրալարտա կէօրտիւն, տէյիլ մի :

— Իհթիմալ տըր :

— Իհթիմա՞լ մը տըր :

Լէօն Բօլան պու արա աեաղա գալղըպ, շիւպհէլի պիր

Թարգտա Դօլարա պագտը, Դօլար իսէ, սիւքիւնէթի թամ-
մէ իլէ,

— Սէնի պուրաեա կէթիրմէքտէ սէպէպլէրիմ՝ վար տըր,
տէտի:

Այնի վագըթտա Դօլար՝ եէչիլ օտանըն գաբլամաւընա
էլի իլէ վուրուպ,

— Եահո՛ւ, ա՛րգատաշլար, նէհաեթ կիւվէրճինի եա-
գալատըգ, վէ պու տէֆա Պէլվիտէքի հալ վագը օլմաեա-
ճագ տըր, տէյի պաղըրտը:

Լէօն Րօլան, պիրտէն պիրէ վուգու պուլան պու վա-
գըատան տիւշարը հայրէթ օլուպ, գաբունուն աշլտըղընը,
վէ Նիգօլօ իլէ չիլինկիրին՝ իտամ հիւքմիւ մանէասընտա պիր
կիւլիւմնէմէ իլէ իչէրի կիրտիքլէրինի կէօրտիւ, վէ Դօլարըն
սէօղլէրինի միւթէագըպ, մէրգումլարըն զահիր օլմասը՝ եըլ-
տըրըմ՝ կիպի սիւրաթլէ Լէօնա թէէսսիր իթտիկի կիպի,
պու հաշարիլէրին՝ քէնտիսինի Պէլվիտէ թահգիր իտէն վէ
Արմանըն միւտախէլէսի վագը օլմասա, հագգընտա պիր
ֆէնալըգ իճրասընտա պուլունմագ իսթէեէն չախսլար օլ-
տուգլարընը տա թանըտը, վէ Դօլարըն պիր ալչագ վէ
դատտար օլտուղունու, վէ Սըրիզին Պուժիվալտա պուլուն-
մատըղընը, վէ քէնտիսինին պիր տուգաղա տիւշիրիւմիւշ
օլուպ, մահվիեթ կիրտապընա կէթիրիւմիւ իտուկինի ան-
լատը:

Լաքին իթիտալը տէմի դայպ իթմէեիպ, սուֆրանըն իւ-
ղէրինտի պըչաղը էլինէ ալտը, վէ իւշ նէֆէր տիւշմէնէ
գարչը մուգավէմէթ իթմէք իւզրէ արգաեա չէքիտի:

Լէօն՝ գուվլէթլի պիր տէլիգանլը օլուպ, էկէր խասիմ-
լէրինին տիկէր սիւահլարը պուլունմասա իտի, հիյնի հաճէթ-
տէ իւշիւնէ տէ մուգավէմէթ իտէպիլիր իտի:

Մէրգում, Դօլարա խիթապէն,

— Ա՛լչագ, պէնի էօլտիւրմէք իսթէեօրսուն հա՛, տէյի
պաղըրտը:

Դօլար տա, - Էվվէթ, չիւնքի սէն պէնի թաստի իտիեօր-

սուն, տէյի քէճալը սիւքիւնէթլէ մուգապէլէտէ պուլուն-
տու, վէ պատէհու շէրիքլէրինէ խիթապ իտէրէք,

— Շու չօճուգ պըչաղլա օյնամագ իսթէեօր. բէք ալէա,
պիզտէ օյնամալըերզ, Ֆագաթ քէնտիսինի պօղմագ տահա
էվլէա տըր, զիրա պու սուրէթլէ սուտա զարգ իտիլտիքտէն
սօնրա էսէրի պիլէ գալմազ, տէյի պէեան իյլէտի:

Սարը օտա՝ ալթը միւրէպպի աեագ էնիլիկինտէ օլուպ,
միւշթէրիլէրէ մախսուս օլան սուֆրա օրթատա, վէ բէնչիւրէ՝
գարունուն գարչըսընտա պուլունմագտա իտի: Իմոի Լէօն
Րօլան՝ բէնչիւրէեէ տօղրու բիւճաթ իթմէսինտէ, քէնտիսիյլէ
խասիմլէրի արասընտա գալմըչ օլան սուֆրա՝ քէնտիսինէ պիր
սիբէր տիմէք իտի: Մէրգում, էնսէսինի բէնչիւրէեէ տաեա-
թըպ, էլինտէքի պըչաղը սալլատըղը հալտէ, գալգան մա-
գամընտա գուլլանմագ իւզրէ տիկէր էլինէ տէ պիր իսկէմլէ
ալտը:

Թապէն սաքին վէ մահճուպ օլան Լէօն Րօլան՝ էօլիւմ
թէհլիքէսի գարչըսընտա քիւսթախ վէ ճէսուր պիր հալ.քէսպ
իտէրէք,

— Եագըն կէլին, եագըն կէլին, հիչ օլմագսա իչինիզտէն
պիրինի թէլէֆ իտէճէեիւմ, տէյի նիտա իթտի:

Գօլար վէ իբի ըէֆիգի՝ շիւպհէսիզ Լէօն Րօլան կիպի
կէնճ վէ գալի իւլպիւնեէ պիր իշնինին, սէս պիլէ չըգարմագ-
սըզըն քէնտիսինի թէլէֆ իթմէլէրինէ միւսաատէ իթմէե-
րէք, սօն տէրէճէեէ գատար մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթ-
տէ պուլունաճաղընը ըանա անլամըչ օլմալարըլա պէրապէր,
պիր տագըգաճըգ թէրէտտիւտ իթտիլէր, վէ ճանվէրլէր՝
իւզէրինէ հիւճում իտէճէքլէրի շիքեարլարընա նասըլ պա-
գարլար իսէ, պունլար տա մէրգումա օ եօլտա պագ մանա
պաշլատըլար:

Լէօն էլան պըչաղը էլինտէ սալլաեըպ տուրմագտա օլ-
տուղունտան, Գօլար՝

— Ուղըրաճագ լըղըն պէյհուտէ տիր. էլիմիզտէն գուրթու-
լամանաճագսըն: Իմոի պունտան պէօյլէ Սըրիզի թէքըրար

կէօրմէի արթըգ ունութի : Էվվէթ տօսթում, պուրատա
գալմահա, վէ սուեռն ալթընտա եաթմահա չիմտիտէն հա-
ղըր օլ, տէտի :

Լէօն, բէնչիրէի աչմագ իսթէեէրէք,

— Եարաւմա՛, իմտատա՛ կէլին, տէյի պաղըրուր, լաքին
Նիգօլօ՝ հօգգապաղլարա մախուս էլչարուգլուղըյա էլինէ
պիր շիշէ ալարագ Լէօնուն պաշընա փըրլաթալ :

Պիչարէ տէլիգանլը ալնընտան վուրուլուպ սէրսէմէնտի,
վէ պողուգ պիր սէս բէֆ իլէ, պըչագ էլինտէն տիւշտիկիւ
կիպի, քէնտիսի տէ եէրէ եուվարլանալ :

Օլ վագըթ պիր աթլաեըչտա հօգգապաղ՝ Լէօնուն իւզէ-
րինէ պինիպ, անը իքի գուվվէթլի գօլլարընըն արասընա
ալտը, վէ Գօլարա խիթապէն,

— Էլիմէ պողաեը՞մալ, տէյի սօրտու :

Գօլար. — Խայր, պիր պաղ իլէ պօղմագ տահա գօլայ
աըր, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ քէնտինէ գրավաթ մագա-
մընտա գուլլանտըղը սիեահ իբէքլի պիր պօղաղ պաղընը Նի-
գօլօեա աթալ :

Լէօն սէրսէմէնմիշ իտի իսէ տէ, պաեըմամըշ օլտուղուն-
տան, հէնուղ տէպէլէնմէքտէ վէ պողուգ սէսլը չըգարմագ-
տա իտի : Պիչարէնին եիւղիւ, շիշէնին հասըլ իթտիկի եարէ-
տէն գանա պօեանմըշ իտի :

Գօլար, բէֆիգլէրինէ խիթապէն,

— Չարուգ իտէլիմ, վագաա քիմսէնին պիգի պուրատա
րահաթաղ իթմէեէճէկինի պիլիրիմ, ֆագաթ Նիհաեթ իշի-
միգի պիր ան էվվէլ պիթիրմէք՝ հէր ճիհէթլէ խայըրլը տըր,
տէտի :

Պու սուրէթլէ չիլինկիր իլէ Նիգօլօ՝ պիչարէ տէլիգան-
լըեը գուվվէթլի պաղուլարը իչինտէ թութուպ, վէ Գօլար տա
պօղաղընա պաղ կէչիրիպ, պօղմահա պաշլամագտա իքէն,
նակեահ բէնչիրէնին արգասընտա պիր կէօլկէ կէօրիւնէրէք,
բէնչիրէնին ճամը բարա բարչա օլտու, վէ զահիր օլան պիր
ըչըղը միւթէագըպ պիր թապանճա բաթլամասը իշիտիլիպ,

Գօյար վուրուարագ ետէ տիւշտիւ, վէ պօղազ պաղընըն իքի ուճուճու սըգամազ օլտու:

Մէմուլին զայրի պիր զէմանտա Լէօն Բօլանա վազը օլան վէ քէնտիսինի մուհագգագ պիր էօլիւմտէն գուրթարան շու մուավէնէթ նէ՞ իտի:

43

Արման տը Գէրկազ իլէ Կինեօնու պրագտըղըմըզ զէման, պունլար արապանա րաքիպ օլուպ, վէ արապանը տա Արման գօմանտա իթտիկի հալտէ, Լէօն Բօլանը պուլմագ իւմիտիյլէ Լիւն սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ իտիլէր: Լաքին խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ մէգքիւր սօգաղա մուվասըլէթլէրինտէ, Լէօն Կիթմիշ օլտուղունտան, գօնթ վէ րէֆիգի եէկտիկէրինէ պագըշտըլար:

Օլ վագըթ գօնթ,

— Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Կինեօն տա շէօյլէ ճէվապ վէրտի. — Մօնսիէօ գօնթ, պէնտէ էօյլէ պիր հիսս հասըլ օլուեօրքի, Լէօն օ ատէմ իլէ պիրլիքտէ պուլունմասըլա, պիւեիւք պիր մուխաթարա, պէլքի տէ էօլիւմ մուխաթարասընա թապի պուլունմագտա տըր, չիւնքի Գօլարըն թասվիրի՝ հայտուտա պէնգէր:

— Օ հալտէ քէնտիլէրինի պուլմագ լազըմտըր: Գօլարըն՝ քէնտիսինի Պուժիվալա կէօթիւրէճէկինի սանա սէօյլէ՞մէտը մի:

— Էվվէթ մօնսիէօ գօնթ, սէօյլէտի:

— Էօյլէ իսէ օրանա կիտէլիմ:

Պինապէրին Արման, զաթէն ալէա ճինստէն օլան արապասընն հայվանընա պիր գաշ գամշը վուրմագլա, հայվան եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը:

Եօլտա գօնթ, քէնտի քէնտիեէ,

— Եա Կինեօն եանըլըեօր, եախօտ Լէօնու Կէօթիւրէն շախսըն հիչ պիր Փիքրի մուզիրրի եօգ տուր. օ հալտէ Սըրիզի Կէօրմիւշ օլտուղու սահիհ օլաճաղընտան, Սըրիզի պուլտուղումուզտա, պէլքի ժաննը տախի պուլապիլէճէեիզ. պիլաքիս էկէր Կինեօնուն հիսսիեաթը տօղրու իսէ, Լէօնա Փէնալըզ իթմէք իսթէեէն շախս՝ սըր Վիլիամսըն պիր մէմուրու, եախօտ տահա տօղրուսու ալչազ Անտրէա օլապիլիւր. Օ հալտէ անը սէօզ սէօյլէմէեէ, վէ ժաննըն պուլունտուղու մահէլլի պանա պիլաիրմէսինէ քէնտիսինի մէճպուր իտէճէեիմ, տիմէքտէ իտի:

Պու միսիլլու միւլահազաթ իլէ Արման՝ արապասընըն հայվանընը գամշըլահարազ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտիլտիլի սըրատա, Կինեօն, Գուրպվուա ճիհէթինտէն կիթմէքտէ պուլունան տիկէր պիր արապանը Կէօսթէրտի:

Արման՝ մէզքիւր արապանըն սիւրաթլէ հարէքէթինի Կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Իկէր ատի քիրա արապասը իսէ, հագըգէթէն բէք չաբուգ կիտիեօր, տէտի, վէ այնի վագըթտա հայվանընը պիր միւտտէթ ճիք տուրտուրուպ, թանըլմամագ իւզրէ բալթօսունուն եագասընը վէ էնլի գրավաթընըն ուճլարըյա եիւզիւնիւ կիզլէտիկի կիպի, Կինեօն տա չաբգասընը Կէօզլէրինէ գատար չէքտի, վէ արապանըն արտ թարաֆընտա օթուրմուշ օլան Արմանըն սէյիսինին ուզուն ըէտէնկօթօնու պլուզունուն իւզէրինտէն կիեինտի:

Մուախարէն գօնթ աթընը թէքրար գամշըլամագլա, արապա՝ էօնտէքի արապանա վասըլ օլտու, հաթթա անը կէչտի:

Օլ էսնատէ վագըթ հէման եարը կիճէ իտի. պունունլա պէրապէր Արման՝ իքի գուվլէթլի աթա գօշուլու պուլունան սարը ըէնկլի արապանըն ճամլարընտան խէֆիէն տէրունինէ պագապիլտի. Ֆէնէրլէրին ըշըլը՝ արապանըն իշ թարաֆընը այտընլաթաղընտան, Կինեօն պուրաեէտէ իչէրիսինի միւքէմմէլէն Կէօրէպիլտի, վէ գօնթա խիթապէն,

— Իշթէ՛ , անլէր տիրլէր , տէտի :

Արման տախի Լէօնու թանըտը , վէ պիրտէն պիրէ Գօ-
լարը կէօրիւպ , անըն , պունտան ագտէմ՝ Նիգօլօ իլէ չիլին-
կիրէ իթաի մալիւմաթ իթտիկի սըրատա , իւսթէ կէլիպ , սէօզ-
լէրինի իշիթմիշ օլտուղու շախս իտուկինի անլաեարագ սար-
սըլաը :

Պատէհու , զիհնինի իշլալ իտէն պիր խաթըրէ իլէ ,

— Պաշգա վադըթտա պէն պու առէմի կէօրմիւշիւմ
տիւր , տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը , վէ հայվանընը գամջը-
լամագլա , արապա՝ սիւրաթը ազիմէ իլէ , սարը արապատան
օն տագըգա էվվէլ Նանթէր նամ մահէլլէ մուվասըլէթ իթ-
աի , վէ Գօլարըն զիհնինտէ հիշ պիր կէօնա չիւպհէ հասըլ
իթմէմէք իւզրէ , օ ճիվարտա գարանլըգ վէ տար պիր սօ-
գագտս արապանը տուրտուրտու : Պու ճիւմլէ իլէ Գօլար՝
Արմանըն եիւզիւնիւ լաեըգըլա կէօրէմէմիշ օլտուղունտան ,
անը թանըեամամլի իտի : Պունտան գաթինազար Արմանըն
արապա ֆէնէրլէրի էօյլէ պիր թարգտա ասըլմըշ իտի քի ,
արտ թարաֆը , վէ արապանըն պուլունտուղու ճիհէթի զի-
եատար իթմէմէքտէ իտի :

Արման , պիր արա հինեօնա շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Լէօն Բօլան իլէ պիրլիքտէ պուլունան շու շախս՝ ալ-
չագ վէ դատտար պիր քիմնէ օլուպ , հէր հալտէ Լէօնու պիր
տուզաղա տիւշիւրմէեէ կէօթիւրիւեօր : լաքին օ պիչարէեէ
մուալէնէթ իթմէք իշին միւնասիպ պիր վագթը պէքլէմէք ,
վէ մուխաթարանըն թամ՝ վագթընտա եէթիշմէք լաղըմտըր :

Պատէհու Մ . տը Գէրկազ՝ էլինի թէքրար ալնընա վու-
րարագ , շու քէլիմէլէրի իլավէ իթտի :

— Հա՛ , խաթըրլաեօրում . . . պու առէմ . . . պունտան իքի
այ ագտէմ . . . պիր ագշամ էվիմէ կէլտի . . . պէնի արաեօր-
տու . . . պէնի պարօն տը Գէրմարուէնին էվինէ կէօթիւրտիւ . . .

Այնի վագըթտա գարմագարըշ միւլահազաթ Արմանըն
ֆիքրինտէ եէկտիկէրինի թէագիպ իթմէքտէ օլուպ , մէրգոււմ
շու եօլտա միւլահազա իթտի :

— Էվվէթ, Էվվէթ, պու առէմ պարօնըն խանէսինտէ
 եաշաեօրտու. պու առէմ պարօնուն սրբորնա վագըֆ տըր,
 վէ սըր Վիլիամսըն շէրիքի թէօհմէթի տիր:

Օլ վագըթ Մ. տը Գէրկազ՝ եալընըզ Լէօնու գուրթար-
 մանը տիւշիւնմէեիպ, Գօլարը զապթընա կէշիրիպ, պօղազընա
 թապանճա եախօտ խանչէր տաեաթարագ, սըր Վիլիամսըն
 ժաննը նէրէեէ կէօթիւրմիւշ օլտուղունու մէրգումա իգրար
 իթտիրմէեի տէ տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Սրմանըն զիհնի պու կիպի թէֆէքքիւրաթ իլէ մէշղու
 օլտուղու սըրատա, Գօլարըն արապասը սիւրաթլէ եէթիշիպ,
 Նանթէրտէն կէշտի:

Սրման՝ քէնտի արապասընըն ֆէնէրլէրինի սէօնտիւր-
 տիւքտէն սօնրա,

— Պիր տագըզա պիլէ քէնտիլէրինի կէօղիւմիւզտէն ա-
 երմանարագ արգալարընտան կիթմէք լազըմ տըր, տէտի:

Պու սուրէթլէ իքի արապա արտ արտա գաթը մէսաֆէ
 իթմէրլէ, պիր խայլի եօլլարտան կէշիլէրէք, նիհանէթ սարը
 արապա Պուժիվալ շօսէսինտէ տուրտու. ֆագաթ Մ. տը
 Գէրկազ արապասընը օրատա տուրտուրմանըպ, ճիվար սօ-
 գազլարտան պիրինէ կիթմէեի թէրճիհ իթտի. շու գատար
 քի Կինեօն՝ քէտի կիպի չէվիքիլէրէ արապատան աթլանա-
 րագ, էօնտէքի արապանըն արգասընտան գօշտու, վէ արա-
 պանըն տուրտուղու սըրատա, Գօլարըն՝ Լէօն Ռօլանա խի-
 թապէն,

— Պուրատա աշաղըեա էնէլիմ, չիւնքի կիտէճէք օլտու-
 ղումուզ մէյխանէեէ արապա իլէ կիթտիկիմիզին կէօրիւմէսի
 էյի աէյիլ աիր, տէտիկինի իշիթտի. վէ մուախխարէն մէր-
 գումլարըն արապատան էնիպ, արապաճըեք եօլա գօշտուգ-
 լարընը կէօրաիւ, վէ մէրգումա իւճրէթ վէրմէտիքլէրինէ
 տիգգաթ իթտի. Պատէհու մէգքիւր արապանըն Բարիս եօ-
 լունա ավտէթինի, վէ Գօլար իլէ Լէօնուն՝ Ֆիրարըն մէյխա-
 նէսինէ տօղրու իլէրլէտիքլէրինի կէօրմէսի իւզէրինէ, քէնտիսի
 տէ Մ. տը Գէրկազըն նէզաինէ ավտէթլէ,

— Կէ'լինիզ, մօնսիէօ գօնթ, կէ'լինիզ, գըրմըզը մէյխանէնէ կիտիեօրլար, տէտի:

Տէրհալ Արման՝ տաիմա պէրապէրինտէ թաշըտըզը թապանճալարընը հազըրլաեբալ, Կինեօն իլէ օրատան հարէքէթ իթտի:

— Գըրմըզը մէյխանէ տէտիկին նէրէսի տիր, տէյի Արման սիւալ իթտի:

Կինեօն, Պուժիվալըն հէր թարաֆընը միւքէմմէլէն պիլտիկինտէն,

— Բէք ֆէնա պիր մէյխանէ տիր: Պու մէյխանէ, չօգ տէֆա հապսխանէտէ թէվգըֆ իտիլէն վէ ըիվաեթէթէ կէօրէ քիւրէքտէն չըգմըշ ալչադ պիր հօգգապաղ իլէ պիրլիքտէ եաշաեան պիր գարընըն թահթը իսթիճարընտա տըր: Եկէր զապըթա պու թարաֆլարտա պիրինի արար իսէ, իլք տէֆա օրաեա կիտէր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Տիմէք պիլտէ օրաեա կիտիեօրուզ:

Կինեօն՝ էվվէթ տէտի, վէ Գօլար իլէ Լէօն Րօլանըն մէգքիւր մէյխանէնէ կիրմէլէրինտէն օն տազըզա գատար սօնրա, Արման վէ ըէֆիգի մահէլլի մէզքիւրէ մուվասըլէթլէ, մէյխանէտէն օթուզ ատըմ գատար ուզադտա տուրտուլար:

Կիճէնին գարանըղընա ըաղմէն, կէօղլէրի զաեթլէքէսկին կէօրմէք իգթիտարընա մալիք օլան Կինեօն՝ հէր թարաֆը արիզ ուամիգ նազարը թէտգիգ վէ թէճէսսիւստէն կէչիրտի:

Ջիքը իթտիկիմիզ մէյխանէ, ագտէմճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէճհլէ, ուզադտա պուլունտուրուլան մէլուն քիմսէլէր կիպի էպնիեթյի սաիրէտէն այրըճա, չօսէ իւզէրինտէ ինշա իտիլմիշ վէ գըրմըզը պօեա իլէ պօեանմըշ օլուպ, պաշըճա գաբուսու սու քէնարընա նազըր օլտուղու հալտէ, տիկէր պիր գաբուսունուն՝ պիր հավլի իլէ իխթիլաթը պուլունմադտա իտի: Հավլինին էթրաֆընա էսկի պիր տիվար չէվըրիմիշ օլուպ, իչպու տիվարըն իւզէրինէ գօլայճա չըգըլապիլիր իտի: Պինանըն պիրինճի վէ եէկեանէ գաթը պիր

ազ եիւքսէք օլուպ, եէշիլ օտանըն բէնչիւրէսի չայ իւզէ-
րինէ, վէ սարը օտանըն բէնչիւրէսի տէ հավլի իւզէրինէնազըր
իտիւէր:

Սարը օտանըն ալթընտա, թէսատիւֆէն, մաթուհ Ֆի-
բարա եագաճագ օտուն եէրինէ գուլանըլան պիւ խայլի չալը
չըրբը վէ աղաճ բարչալարը եղըլմըլ իտի:

Արման իլէ գլաղուզու՝ աւըմլարընըն սէսինի չըգարմա-
եարագ վէ նէֆէսլէրինի դապթ իտէրէք մէյխանէնին իբինճի
գաբուսունա գատար իլէրլէտիւէր:

Մէզքիւր գաբու՝ Գօլար թարաֆընտան գաբաթըլմըլ իտի
իսէ տէ, իքի գանատը եան պէ եան կէլմէմիշ օլտուղունտան,
գօնթ՝ Լէօն Բօլանը, անըն սախթէ տօսթունու, մաթուհ Ֆի-
բարը, վէ արսըղ Բօգամպօլու կէօրէպիլտի:

Պէլքի Արման, իլք միւլահագասընա թապիիյեթլէ, մէզ-
քիւր գաբուեու եիթիպ, տօղրուճա Գօլարըն իւզէրինէ եիւ-
րիւեէրէք, անը եագասընտան թութաճագ, վէ իգրարը
ճիւրմ իթմէսինէ իճպար իտէճէք իտի իսէ տէ, ազ ուզագ-
տա արգալարընտան իշիտիլէն աեագ սէսի՝ մէրդումու հա-
րէքէթի մէզքիւրէտէն մէն իթտի:

Իմտի Կինեօն իլէ գօնթ թապիի պիւ հիսս իլէ մէյխա-
նէնին գաբուսունտան այըլըպ, զիքը իթտիկիմիզ աղաճ բար-
չալարըյլա չալը չըրբըլարըն արասընտա կիզլէնտիւէր:

Իչար իթտիկիմիզ իքի շախսար իլէրլէմէքտէ օլուպ, եա-
վաշ սէտա իլէ աթիտէքի սէօլլէրի թատթի իթմէքտէ
իտիւէր:

— Պու տէֆա իշիմիզ եօլունտա տըր. պէնիմ էլիմէ էօլէ-
ճէք տիւ:

— Պէլվիլտէ եագասընը գուրթարմասը քեաֆի տիւ:

Միւքեալէմէի վագըաեը տինյէմէքտէ օլան Մ. աը Բէր-
կազ՝ Պէլվիլ քէլիմէսինի իշիթտիկինտէ, մէրդումլարըն,
պունտան ագտէմ Լէօնա ֆէնալըզ իթմիշ օլուլունան հաչա-
րիւէր իտուկինի անլատը:

Նիգօլօ իլէ չիլինկիւր մէյխանէեէ կիրտիւլէրինտէ, Կին-

Եօն իլէ գօնթ տախի թէքլար գաբուեա տօղրու իլէրլէ-տիլէր :

Ֆիբար , չիլինկիրէ խիթապէն ,

— Վայ սի՞ղմիսինիդ . չօդ տան պէրի մէյտանտա տէյիլ իտինիդ : Պիր սաաթ էվվէլ Դօլար տա պուրաեա կէլտի , վէ պանա պազը էմրլէր կէթիւտի , տէտի :

Նիգօլօ . — Կէլտիլէ՞ր մի :

Ֆիբար . — էվվէթ , սարը օտաեը քէնտիլէրինէ թախսիս իթտիմ :

Օլ էսնատէ Րօգամպօլ յարգը օգուեարագ աշաղը էն-մէքտէ օլտուղունտան , եէնի կէլէն շախսլար իլէ մանէատար սուրէթտէ պագըշտը , վէ արալարընտա պազը իշարէթլէր թաաթի օլունտու : Պատէհու մէրգում հայլազ չօծուգ ,

— Կէ՛լին , կիւվէրճին եօդարտա տըր , տէտի :

Կինեօն իսէ պու արա գօնթուն գուլաղընա էեիլէրէք ,

— Մօնսիէօ , էկէր թաճիլ իթմէգսէք , պիշարէեի թէլէֆ իտէճէքլէր տիր , տէտի :

Արման , թէքմէ իլէ գաբուեու աշըպ իշէրի կիրմէք իւզրէ իքէն , Կինեօն՝ մէրգումու պու հարէքէթինտէն մէն իլէ ,

— Օրատան կիրմէք քեարը ագըլ տէյիլ տիր , տիեէ-րէք , Արմանը՝ ըշըգ կէօրիւնմէքտէ օլան սարը օտանըն բէն-չիրէսի թարաֆընա կէօթիւրտիւ , վէ եավաշ սէտա իլէ ,

— Լէօն պուրատա տըր , տէտի :

Կինեօն՝ զաեէթ չէվիք օլմասըյլա , հավլինին տիվարըն-տան չըգտըղը կիպի , Արման տախի օնա իմթիսալ իթտի : մուախխարէն իրիսի տէ , հէման բէնչիրէնին հիզասընա գա-տար եըղըմըշ պուլունան աղաճ բարչալարըյլա չալը չըբըժ-լարըն իւզէրինէ չըգտըլար : Անճագ պունլար պու իշի հէրնէ գատար սիւրաթը աղիմէ իլէ կէօրտիւլէր իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ Լէօն Րօլան մուխաթարա իչինտէ պուլունուպ , Արման բէնչիրէնին էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ , պիշարէ Լէօն՝ պաշըն-տա աշըմըշ օլան ճէրիհատան միւթէէսսիրէն եէրէ սէ-րիւմիշ օլուպ , Նիգօլօ իլէ չիլինկիր՝ գօլլարը արասընտա մէր-

գումըն ճիսմինի թուլթուղլարը հալտէ, Գօլար պօղազ պաղը իլէ զէվալլընը պօղմանա ուղրաշմագտա իտի: Իշ պու ըատտէտէ իքէն, Մ. տը Գէրկազ տիւշինմէեէ վագթը գալմանա արագ, շիտտէթլի պիր եումրուգ տարպէսի իլէ բէնչիրէեի գըրըպ, թապանճաւընը աթէշլէտի, վէ Գօլար թա' գալպկեահընտան վուրուլարագ եէրէ տիւշտիւ:

Այնի վագըթտա Նիգօլօ իլէ չիլինկիր, վահշիլիքլէրի գատար ալագ օլտուղլարընտան, եիւզիւ գանյարա միւլէմմա պուլունան չիքեարլարընը թէրքլէ, օտանըն տիկէր պիր քէօշէսինէ իլթիճա իթտիլէր:

Արման, աեագլարընը բէնչիրէնին տիկէր թարաֆընա աթըպ, թապանճաւընը էլինտէ թուլթարագ, տէրուըն օտաեա աթլատը, վէ Նիգօլօ՝ մէրգումու անինտէ թանըեարագ,

— Գէլվիտէքի ատէմ տիր, տէյի նիտա իթտի, վէ ֆիրար իթմէք իւզրէ օտատան տիշարը ֆըրլանըպ գաբուեու տա իւսթտէն գաբատը:

Աշաղըտա Ֆիրար իլէ Բօգամպօլ, մասանըն գարչըսընտա պիլա ֆիթուր օթուրմուշ օլուպ, պէզիկ օյնաեօրլարտը:

Թապանճանըն բաթլամասը սէսի իշիտիլտիկինտէ, մէգպուրէ սարսըլտը, ֆագաթ Բօգամպօլ՝ սիւքիւնէթլէ քեաղըտլարը մասանըն իւզէրինէ գօեուպ,

— Հէրիֆի վուրտուլար. լաքին պէօյլէ ատի պիր մատտէ իշին թապանճաեա միւրաճաաթ տէյմէվ իտի, տէտի, վէ պատէհու քեաղըտլարը թէքրար էլինէ ալարագ,

— Հա'յտէ վալիտէ, օեունունուգա տէվամ իտին, պէն գըրգ գօզ իշարէթինի աչըեօրում, տէյի պէեան իլլէտի:

Հալպու քի Նիգօլօնուն նէրտիվէնտէն տէօրտէր գատէմէ աթլանարագ էնմէսի, Բօգամպօլուն քէլամընը քէստիրմէեէ սէպէպ օլտուղու կիպի, Ֆիրար տա թապանճանըն բաթլամասընտան տօլանը հէնուզ միւլթէսսիր օլտուղու հալտէ, զայրը մէշրու զէվճինի, կէօզլէրի հատտէն գիեատէ աշըմըշ վէ չէհրէսի ալթիւսթ օլմուշ օլարագ կէօրտիւկիւնտէ, տահա

զիեատէ շաշըրտը . այնի վագըթտա նիգօլօ , - Մահվ օլ-տուգ . . . Գօլար էօլտիւ . . . Պէլվիտէքի ատէմ . . . գօնթ . . . պիլի՛րմիսին . . . պէն ֆիրար խտիեօրում . . . սէն իշին իճապընա պագ , - տէյիպ , հէման տիշարը աթլաեարագ գարանլըգտա նապէտիտ օլտու , վէ Րօգամպօլ իլէ Ֆիրար քէնտի քէնտի-լէրինէ գալտըգլարընտա , հայրէթլէրինտէն նաշի տիլսիզ կիպի տուրուպ , պու մէնզարէեի զարիպէնին իյզահաթընը զանն իտէրսինքի պիրիպիրինէ սօրմագտա իտիլէր :

Ֆիրար . - իշիմիզ պիթտի , տէտիկի հալտէ , Րօգամպօլ իթիտալը զայպ իտէրէք , - Գօ՛րգմա վալիտէ , Րօգամպօլ պու-րատա տըր . պուրատա , սէնին տիւքքեանըն տախիլինտէ պիր ճինաեթ վուգու պուլապիլիր , ֆագաթ պունուն մէսուլի-եթի սանա աիտ օլամազ . իմտի սէնին իշին շու սըրատա պաեըլմագ խաեըլլը տըր . պու սուրէթլէ գապահաթլը օլ-մատըղըն անլաշըլըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու ճէսուր չօճուգ , իշպու իխթարը իթտիքտէն սօնրա , — Խըրսըզ վա՛ր , գաթիլ վա՛ր , տէյի պաղըրարագ , նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն եօգարը գօշտու , վէ սարը օտանըն գաբուսու գաբալը օլտուղունտան , պունու ճէպրէն աշըպ , գօնթ տը Գէրկապ իլէ գարչը պէ գարչը պուլունտու :

Օլ էսնատէ գօնթ , եարը էօլմիւշ հալտէ օլան Գօլարըն իւզէրինէ չէօմէլիպ , Լէօն Րօլան տա , մէմուլին խարիճինտէ կէօրտիւկիւ մուսվէնէթտէն գուվվէթ վէ ճէսարէթինի թէք-րար քէսպ իտէրէք , չիլինկիրի թուլթուպ եէրէ եաթըրմիշ , վէ տիզինի տէ կէօքսիւնէ տաեաթմիշ իտի :

Կինեօն , օլ անէ տէկին սատէ սէյիրճի մագամընսա տուրմուշ իքէն , Րօգամպօլուն իշէրի կիրմէոի իւզէրինէ , մէյ-խանէճի չըրաղընա հիւճում իթտի , վէ օ տա , շու սըրատա իշպու մահէլլտէ պուլունմասը քէնտիսի իշին խայըրլը օլմա . տըղընը միւլահագա իլէ , ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Կինեօն եագասընը գօյվէրմէտի , վէ քէնտիսի զայիֆվիճուտ , վէ օ քիւչիւք հալլագ իսէ գուվվէթլի վէ վիճուտու օլմասըյ-լա պէրապէր , հայլագը գօլլարը վէ տիզլէրի արասընտա

սըգըշտըրըպ եէրէ եաթըրտը, վէ Բօգամպօլ, «Խըրսըզ վա՛ր: գաթիլ վա՛ր» տէյի պաղըրմասընտա, Կինեօն, չէնտ տադը-գա եվվէլ Լէօնու՛ն էլինտէն տիւշմիւշ օլան պըշաղը ալարագ, պօղաղընա տաեաթտըղը հալտէ,

— Իկէր պիր տահա պաղըրըրսան, վէ եէրինտէն գըմըլ-տանըրսան, պիլմիշ օլքի սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Մատամքի ճէպը գուլլանըեօր իսէնիզ, իսթէր իսթէ-մէզ սիւքիւթ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի, ֆագաթ սօնու՛նա գատար իթիտալը հարէ-քէթի էլտէն պրագմատը:

Պու հէնկեամտէ, վէ չիլինկիր՝ Լէօն թարաֆընտան հէ-ման պօղուլմագ տէրէճէսինտէ թագեիգ ալթընտա պուլուն-տուղու սըրատա, Մ. տը Բէրկազ՝ Գօլարըն իւղէրինէ չէօմէլ-միշ իտի: Սըր Վիլիամըն վէքիլի հէր նէ գատար մուհիք սուրէթտէ եարալանմըշ իտի իսէ տէ, գուվվէի հաֆըզասընը զայպ իթմիշ օլմատըղընտան, ատավէթ վէ վահշիեանէ մէ-սէրրէթլէ Արմանա պագարագ,

— Կիւզէլ օեու՛ն օյնատընըզ, ֆագաթ օեու՛նու հէնուզ գաղանամատընըզ. գաթան՝ ինթիգամըմը ալաճագ տըր, տէտի:

— Ալլագ, ճինաեթլէրինի իգրար իթմէքսիզին վէ բէշիման օլմագսըղըն, քէօրէք կիպի էօլէճէ՞քմիսին:

— Էվվէթ, հիշ պիր շէյտէն խապէրինիզ օլմաեաճագ տըր:

— Սէնի մուհաքէմէ իտէճէք օլան ճէնապը Ալլահ նամը-նա օլտուն, ժաննըն, Սըրիզին նէրէտէ պուլունտուգլարընը պանա սէօյլէ:

Գօլար. — (Իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք.) Հա հա, օ խուսուսո՞ւ մու պիլմէք իսթէեօրսու՛նուզ. օ հալտէ պիլմիշ օլունքի, ժանն՝ սըր Վիլիամըն մէթրէսի տիր... լաքին պունտան ֆաղլա մալիւմաթ վէրմէմ:

Խապիս, անճագ պու եալանը իրատ իթմիշ օլտուղու

հալտէ, ճէրիհասընտան սէլ կիպի դան աղըպ, աղասը տիթ-
րէտի, վէ միւթէէսսիրէն թէսլիմի բուհ իյլէտի:

Օլ վազըթ Մ. տը Բէրկազ՝ չիլինկիրին եանընա կի-
տիպ, թապանճասընը ալնընա տաեաթարազ,

— Պիլտիքլէրինի սէօյլէ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ,
տէտի:

Հալպու քի չիլինկիր՝ պարօնէ թարաֆընտան գուրուլմուշ
օլան պու պիւեիւք տրամտա իքինճի տէրէճէտէ պիր րօլիճրա
իթմէքտէ օլմասըյլա, քէնտիսինէ հիչ պիր սըրր պիլտիրիլմէմիշ
իտի: Հաթթա մէրգոււմ, պու թէչէպպիւսին սէպէպի օն իքի
միլեօն ֆրանգ, օլտուղունտան տա խապէրտար տէյիլ իտի:

Իմտի աֆվլըգ տիլէեէրէք,

— Պէնիմ հիչ մալիւմաթըմ եօգ տուր, լաքին (Բօգամ-
պօլու) կէօսթէրէրէք, պու չօճուղըն մալիւմաթը պուլունմա-
լը տըր, տէտի:

Բօգամպօլ իսէ, իթիտալընը ասլա դայպ իթմէեէրէք,

— Էվվէթ, պէն հէր չէյի պիլիրիմ, տէյի պէեան իթտի:
Արման՝ մէմուռնիլեէթինի միւպէյեին եիւքսէք պիր սէ-
տա րէֆ իթտի:

Բօգամպօլ. - Էվվէթ, արանմոգտա օլան գըղլարըն պու-
լունտուղլարը մահէլլի պիլիրիմ:

Կինեօն. - (պըչաղընը չօճուղուն կէօքսինէ տաեաթա-
րազ.) Օ հալտէ պիլտիրինի սէօյլէմէլիսին:

— Իսթէրսէնիզ պէնի թէլէֆ իտին, հիչ պիր չէյ սէօյ-
լէմէմ:

Կինեօն, պու արա Արմանա պազտը, վէ օ տա մէրգու-
մու, պիր իչարէթիլլէ հարէքէթինտէն մէն իտիպ,

— Պիր ազ պէքլէ, պէլքի նիհաեէթ սէօյլէմէեէ գարար
վէրէճէք տիր, տէտի:

Միւթէազըպէն Մ. տը Բէրկազ՝ չօճուղա խիթապէն,

— Սէօյլէմէրիկին իչին ագչէ՞մի լաղըմ տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, եօգսա պէնի թէլէֆ իթսէնիզ եինէ պիր չէյ

տիմէմ. Զաթէն պու ալէմտէ բարասըզ էօմիւր՝ օսանճ կէթի-
րիճի պէր հալ տիր:

— Նէ՞ դատար ագչէ իսթէրսին:

— Էվվէլա օն լուի ալթունու:

Արման, ագչէ քէսէսինի եէրէ աթարագ,

— Ա՛լ, տէտի:

— Շիմտի պէնի գօյ վէրին:

Գօնթուն պիր իշարէթի իւզէրինէ Կինեօն՝ Բօգամպօլու
սէրպէսթ պրագտը, վէ մէրգում զանէթ սաքին պիր հալ
իլէ Արմանա պագարագ,

— Գօլար եալան սէօյլէտի. սըր վիլիամս, արատըղընըզ
գըղը աշըրտը իսէ տէ, օ գըզ անըն մէթրէսի տէյիլ տիր.
չիւնքի օնա մէթրէս օլմագ իսթէմէեօր, տէտի:

Գօնթ. - Շիմտի գըզ նէրէտէ պուլունուեօր:

— Պուրատան օն տագըզա ուզագտա տրր. քէնտիսինի
մահպուս մագամընտա սագլաեօրլար. Սիզի օրաեա կէօթիւ-
րիւրիւմ:

Մ. տը Գէրկագ. - (սօն տէրէճէ սապըրսըզլըզ իչինտէ
պուլունարագ.) Հայտէ կիտէլիմ:

Բօգամպօլ, Արմանըն քէսէսինի ճէպինէ աթտըզտան
սօնրա, գարունուն էչիկինէ տօղրու պիր ատըմ ալաը, ֆա-
գաթ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնիւպ,

— Մօնսիէօ գօնթ, ումարըմքի աաիլանէ հարէքէթ
իտէրսինիգ... Պէնիմ սիզէ իտէճէկիմ խըզմէթ՝ օն իրատան
զիեատէ գըյմէթլի տիր, տէտի:

— Էկէր ժաննը պուլուրսամ, սանա էլլի լուի ալթունու
վէրիւրիւմ:

— Բէք էյի:

Արման, Կինեօն վէ Լէօն Բօլան՝ չօճուղուն արգասը սը-
րա կիթտիլէր. Պունլարտան Լէօն Բօլան չիլինկիլի պրագտը-
ղը սըրատա,

— Ա՛լագ, Էկէր եօլտա գարչըմա չըգար իսէն, ֆիրար
իթմէքլիկինի սանա իթթար իտէրիւմ, տէտի:

Զիլինկիր ֆիրար իթտի . ֆագաթ Կինեօն՝ Բօգամպօլու էլան եագասընտան թուլթմուշ օլտուղունտան , մէրգում ,

— Պէն շաշգը՞նմըբի ֆիրար իտէերմ . էլլի ատէտուլուի ալթունունու գազանմագ իսթէրիմ , տէտի :

Մէրգումլար՝ մէյխանէնին սալասընտան տիշարը չըգտըգլարը սըրատա , ֆիրար նամ մէյխանէնի գարըբը կէօրտիւէրքի , թէմամիյլէ հագգընտա էֆնիյեթ իթտիկի Բօգամպօլուն թէնպիհի մուճիպինճէ սախթէ պայկընլըգ հալինտէ պուլունուեօր իտի : Զօճուգ իսէ ,

— Զէվալլը վալիտէ , գօրգուսունտան պաբըլտը , տէտի , վէ հէմ իսթիհզաքեարի , հէմտէ տուլղուլու պիր թարղտա , - վալիտէմի տէրաղուշ իթմէլիերմ , տէյի պէեան իյլէտի , վէ պու մաթուհ գարըբը կէօեա էօբմէք վէսիլէսիյլէ , գուլաղընտան աշաղըեա , - Զարուգ գաշմաեա պագ , պէն պունյարա միւքէմմէլ պիր օեուն օյնաեաճաղըմ . . . հիչ պիր շէյտէն խապէրլէրի օլմաեաճագ տըր , տէտի :

Իհթիեարէ գարը եերինտէն պիլէ գըմըլտանմաբըպ , հագըգէթէն պայկըն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Բօգամպօլ էօնէ կէչտի , վէ էլան եագասընը գօյվէրմէքտէ օլմաեան Կինեօն իլէ պիրլիքտէ եիւրիւմէեէ պաշլատը :

Բօգամպօլ . - Իքի գատընյար , եանի մատմագէլ ժանն իլէ մատմագէլ Սըրիգ , կէօրտիւկիւնիւզ շու ատա տախիլինտէքի քիլ չիւք էվաէ տիւրլէր , տէտի :

Պու սէօղլէրին սէօլլէնտիկի զէման , ճիվարտա պուլունան պիր տար քէօրրիւնիւն իւզէրինտէն կէչիտիկինտէն , մէրգում , Կինեօնա խիթապէն ,

— Ա՛րգատաշ , տօղրու եիւրիւեիւն , էկէր սուեա տիւշէրսէնիզ , հագգընըգտա խայրըլը օլմագ , տէտի :

Կինեօն տա . - Պագ քի սէն տօղրու եիւրիւեէսին , տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Եիւզմէք պիլի՞րմիսինիզ :

— Խայր պիլմէմ :

Օլ էսնատէ քէօրրիւնիւն ուճունա վասըլ օլմուշ օլտուգ-

լարընտան, Բոգամպօլ պիրտէն պիրէ սիւքինմէքլէ, Կինեօնուն էլլէրինտէն գուրթուլտու, վէ մէրգուսուն աեագլարընա պիր չէլմէ աթմագլա, քէնաիսիլլէ պէրապէր անը տա սուեա տիւլիւրտիւ, Կինեօն տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իթաիկի կիպի, Բոգամպօլտա, պալըգ միսիլլու եիւզէրէք,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մօնսիէօ գօնթ, նա՞սըլ, ժաննըն նէրէտէ պուլունտուղունու անլատընը՞մը, տէյի պէեան իլլէտի, վէ պիր գաչ քէրըէլէր նէհրին սուեունա տալտըգտան սօնրա նապէտիտ օլաու: Մ. տը Քէրկաղ իսէ, իչպու հարէքէթի ճէսուրանէտէն նաչի օլ տէրէճէ հայրէթտէ գալմըչ իտիքի, օլ պապտէ հիչ պիր թէչէպպիւստէ պուլունմատը:

Բոգամպօլ՝ կէրչի սիննէն չօճուգ իտի իսէ տէ, հարաքեաթը ատէթա պիւեիւք պիր ատէմին հարաքեաթընա միւշապիհ օլաուղու կիպի, սըր Վիլիամնա տա սատըգ պուլունտուղունտան, Արմանըն էլինաէն ֆիրար իթտի, վէ կիճէ օլմագ միւնասիպէթիլլէ պուլունմասը վէ թութուլմասը միւմքին օլամատը:

.....

Մ. տը Քէրկաղ իլէ Լէօն Բօլան՝ չարէսիգ գալտըգլարընտան, Բոգամպօլա սէօլլէթէմէտիքլէրի սըրըր իհթիեարէ գարըեա սէօլլէթմէք իւմիտիլլէ, աճէլէթէն մէյխանէեէ ալտէթ իթտիլլէ: Լաքին Ֆիրար կիթմիչ օլաուղունտան, մէյխանէ սօչ իտի, վէ Գօլարըն հէնուղ սըճագ օլան նաչընտան պաչգա հիչ պիր չէյ պուլունմանեօրտու:

44

Արման տը Գերկազ՝ Լէօն Րօլանը մուհագագ պիր էօ-
լիւմոէն գուրթարտըղը սըրատա, սըր Վիլիամս տա Պըրթա-
նիատա մատմագէլ էրմին տը Պօրթօնուն կէօնլինիւ գա-
գանմանա ուղրաշմագտա իտի: Մէրգումըն, Ժէնէ շաթօ-
սունտան հարէքէթինտէն սօնրա գուհուրա կէլէն վագըլարա
նագլը քէլամ իթմէքլիկին վագթ ու զէմանը կէլմիշ օլմասըյ-
լա, պունլարըն նագլիեթինէ իպթիտար իլլէրիզ:

Պարօնէեի, կիւեա ազիմ պիր հէեէճան հիսս իտէրէք,
վէ պիւեիւք պիր մուխաթարատան ֆիրար իտէրճէսինէ աթը-
նա սիւար օլարագ, իհթիեարէ պարօն տը Գերմատէքին իգա-
մէթկեհանտան մուֆարագաթ իթտիկի պիր սըրատա թէրք
իթմիշ իտիք:

Սըր Վիլիամս, օ թարաֆլարա միւքէմմէլէն վագըֆ օլ-
տուղունտան, աթընը ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գօշտուրուպ,
օրմանլարա մուվասըլէթ, վէ եիրմի տագըգա սօնրա, կիթ-
մէք իսթէտիկի շաթօնուն գալէլէրինի միւշահէտէ իլլէտի:

Հէր նէ գատար վագթիլլէ իգամէթ իթմիշ օլտուղու Քէր-
լօվէն սէյֆիեէսի օրատան բէք տէ ուզագ տէյիլ իտի իսէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ սըր Վիլիամս՝ Մանուար շաթօսունտա, քէն-
տիսինին վիգօնթ Սնտրէա օլտուղունու, քիմսէնին, հաթթա
իհթիեար չըվալիէնին պիլէ թանրեամանաճաղընա էմին իտի:
շունուն իշին քի, էվվէլէմիրտէ ագալլի օն սէնէ մուգատտէմ,
եանի սիննի թըֆըլիեթինտէ, վէ սաշլարը սարը վէ քէնտիսի
թիւսիւզ օլտուղունտա օ սէմթի թէրք իթմիշ օլտուղու
ճիհէթլէ, պու քէրրէ սիեահ սագալ վէ պըեըգլը, վէ լիսանը
վէ հալ ու հարէքէթի ինկիլիգքեարի օլարագ ավտէթ իթ-
մէքտէ իտի: Սէյֆիեէ խալզը թարաֆընտան թանըլմանա:

ճաղընըն իքինճի սէպէպի տէ , բէտէրի գօնթ ֆէլիբօնուն վէ-
ֆաթընտան պէրու պիւսպիւթիւն եալընըղըգտա եաշամասը ,
վէ գօմշուլարընտան գաշընտըղը կիպի , անլէրի տէ գապուլ
իթմէմէսի քէյֆիեթի իտի :

Էվվէթ , կէնճ գօնթ Անտրէա , նէ' չըվալիէ տը Լասիեէ ,
նէ' տէ իհթիեարէ պարօն տը Քէրմատէքէ պիւր վիզիթա պիլէ
վէրմէմիշ իտի :

Իմտի սըր Վիլիամս' ալըն աշըգ վէ գալպի սաքին օլա-
րադ , Մանուար սէյֆիեիսինէ տախիլ օլտու , վէ հայվանընըն
աեադ սէսինի ալարադ քէնտիսինի իսթիգպալէ կէլէն խըզ-
մէթքեարա խիթտպէն :

— Մօնսիէօ չըվալիէ տը Լասի պուրատա՞մը տըր , տէյի
սիւալ իթտի :

Խըզմէթքեար չու եօլտա ճէվապ վէրտի :

— Մօնսիէօ չըվալիէ հէնուզ ավտէթ իթմէտի . պու կիւն
պիրադ ուզադտա սայտը շիքեարա կիթմիշ իտի . իսթէրսէ-
նիլ վիրուտինէ պէրլէեին :

Սըր Վիլիամս , պիր տօսթունուն խանէսինէ թէքլէֆսիղճէ
կիրմէեէ ալըշմիշ օլան քիմնէ կիպի աթտան էնիպ տօղրուճա
իչէրիեէ կիրէրէք ,

— Շիւպհէսիլ պէքլէրիմ , տէտի :

Պարօնէ , պիր միւտտէթ պէքլէտիքտէն սօնրա , խանէ
սահիպի չըվալիէ տը Լասի' խըզմէթքեարը վէ ավ քէօբէքլէրի
իլէ ավտան ավտէթ իտիպ , սըր Վիլիամսը գապուլ իթմիշ
օլան խըզմէթքեար' միւսաֆիր կէլմիշ օլտուղունու խապէր
վէրտիկինտէ , չըվալիէ' քիմին գարշըսընա չըգաճաղընը պիլ-
մէեէրէք , միւսաֆիրին պուլունտուղու տաիրէեէ տախիլ օլտու :

Մ . տը Լասի' ալթմըշ պէշ եաշարընտա ուզուն պօյուլ ,
տիրի , հէնուզ կէնճլիք հալինտէ , կէօղլէրի բարլապ , եիւ-
զիւնտէ չըզդուար օլմատըղը կիպի , սաշարընտա տախի պէ-
եազ գըլար պուլունմանան պիր քիմնէ օլուպ , իչէրի կիր-
տիկինտէ , հէնուզ ավ էլպիսէսի վէ թիւֆէնկի իւղէրինտէ
պուլունմագտա իտի :

Սըր Վիլիամս, մերգուռուն իշերի կիրմէսինի միւթէագըպ աեաղա գալգարագ վէ գարշըլաեարագ,

— Մօնսիէօ, իսմիմի զաթընըզա պէեան իթմէմտէն էվ-վէլ, - չիւնքի զանն իտէրիմքի իսմիմ, վուգու պուլան վիզի-թամ հագգըմտա սիզէ պիր մալիւմաթ վէրմէզ, - միւսաա-տէնիզլէ եէկէնինիզ մարքի կօնթրանըն շու մէքթուպունու թագտիմ իյլէրիմ, տէտի:

Շըվալիէ. - Սիզ կօնթրանը թանը Խօրմուսունուզ:

— Պէն անըն ահըպասընտանըմ:

— Օ հալտէ պու էվ սիզին տիր, վէ զանն իտէրիմքի մէքթուպունու թաամտան սօնրա աչմագ տահա միւնասիպ օլուր: Իմտի մօնսիէօ օթուրուն, եէկէնիմին տօսթլարը, պուրատա քէնտի խանէլէրինտէ սաեըլըրլար:

Սըր Վիլիամս արզը թէչէքքիւրլէ օթուրտուղունտան, չըվալիէ, մերգում իշին պիր սուֆրա թագըմը կէթիթտի, վէ թաամա պալանմաղտան էվվէլ, ալտան, ալճըլըգտան պահս օլունուպ, սէօզ՝ սըր Վիլիամսըն նա՞սըլ օլուպտա օրա-եա կէլմիշ օլմասը խուսուսընա նագլ օլունմասըյլա, պիթ-թապի մէքթուպուն աչըլմասը սըրասը կէլտի: Պինապէրին էվվէլճէ վագը օլան վատա ըաղմէն, չըվալիէ, մէքթուպը մէքքիւրու աչարագ օգուտուգտան սօնրա,

— Աճա՛յիպ, սիզ աչը գմըսընըզ, տէտի:

Պարօնէ, կէօղլէրինի աչաղը էեէրէք,

— Ա՛հ, էվվէթ էֆէնտիմ, աչըգ օլտում, տէյի մուգա-պէլէ իթտի:

— Պէն պունտա պիր ֆէնալըզ կէօրմէեօրումքի, ահ վահ-լար իտիեօրսունուզ: Պէնճէ աչգ ու սէվտա իշլէրինտէ գա-տընլարը ճէլպ իթմէքտէն պաչգա մէհարէթէ լիւզում եօգ-տուր: Վագթիյլէ պէն տէ սէնին կիպի օթուզ չաղլարընտա գարա պըեըզլը վէ կէօսթէրիշի օլտուղումտա, պու կիպի սէրկիւզէշլէրտէ պուլունմուշում տուր:

Սըր Վիլիամս. - (եէնիտէն ահ իտէրէք.) Սիզ, ֆրանսըզ-լար, աչգ ու մուհապպէթ իշլէրինտէ հագըգէթէն պիւեիւք

պիր մէհարէթի հաիզսինիզ. պու իսէ, թա' խաչկիրէր զէմանընտան պաշլամըշ տըր. լաքին պիզ Իրլանտալըլար...

Պու սըրատա պարօնէ, Ինկիլիզլէրէ մախսուս միւթէֆէք. քիր վէ թասալը պիր հալ քէսպ իթտիկինտէն, չըվալիէ տը Լասի, պու հալէ պիր տէվա օլմագ իւզրէ, մէրգուսուն սէվտիկի գըզըն հաիզ օլտուղու, վէ եախօտ հաիզ օլապիլտիկի էվսաֆը հասէնէտէն պահա իթմէկի թասմիմ իյլէտի: Շու գատար քի, պու արա թաամ սուֆրասը թէրթիպ իտիլմիշ օլմաըլլա, չըվալիէ,

— Պուեուրուն պիր ազ եէմէք եէեէլիմտէ, սօնրա պու եարէնիզին թէտավիսինի տիւշիւնիւրիւզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս իսէ, միւթէսսիրանէ պիր թէպէսսիւմլէ,

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի պէնիմ եարէմին թէտավիսի միւմքին տէյիլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու ալէմտէ հէր ֆէնալըղըն տէվասը պուլունուր: - Էյի խաթրըմա կէլտի, - տէտի Մ. տը Լասի՝ միւսաֆիրինին Թապաղընա չօրպա տօլտուրարագ, - օ գըզ բէք կիւզէլտիր:

Սըր Վիլիամս. - (սարսըլարագ.) Հա՞նկը գըզ:

— Սէվտիկինիզ գըզ:

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞եօրմոսունուզ:

— Քէնտիսինի կէօրմէտէն թանըրըմ: Իհթիեարէ տօսթուս մատամ պարօն տը Գէրմատէքին եէկէնի տիր, վէ զաեէթ ճալիպէ օլտուղունու պիլիրիմ:

Սըր Վիլիամս՝ թէքրար պիր ահիթտիքտէն սօնրա, գուլադլարընա գատար գըզարմագ իհթիեաճընը հիսս իթտի: Շըվալիէ իսէ, սէօղիւնէ տէվամլէ,

— Տիւնքի կիւնէ տէկին, քէնտիսինի, կիւզէլիկի վէ տիլպէրլիկի գատար ագիլ զանն իտէր իտիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - Էլան զաննընըզ կիպի տիր:

— Խայր, էկէր սիզի մէճնուն օլմագ տէրէճէսինտէ սէվմէեօր իսէ, կիւզէլիկի գատար ագիլ օլտուղունա էմին օլամամ, տէտի:

Սըր Վիլիամս պու սըրատա պաշընը էեէրէք,

— Էվվէթ , թէնսսիւֆլէ սէօյլէրիմ քի , պէնիմ սէվտիկիմ
գըզ՝ պէնի սէվմէօր , տէտի :

— Սէպէ՞պ :

— Ձիւնքի պէն պու խուսուստա կէճիքտիմ :

— Տիմէք գալէտի պաշգասը իշղալ իթմիշ : Օ հալտէ մու-
հասէրէ իթմէք լազըմ : մուհասէրէնէ լիւզում կէօրիւլտիւ-
կիւնտէ , պիզ , շաշըմաեան քիմսէլէրտէնիզ . իմտի մուսթա-
զամ պիր մուհասէրէ իճրա իյլէմէլիեիզ :

Շըվալիէ , պու սէօղլէրի , հէնուզ պաշընտա կէնճիք հէ-
րարէթի մէվճուտ օլան քիմսէլէր կիպի սէօյլէտիկի զէման ,
էվին խըզմէթքեարլարընտան պիրի էշիքտէ զահիր օլարագ ,

— Լֆէնտիմ , քիւչիւք ժօնաս՝ մատամ պարօն տը Գէր-
մատէք թարաֆընտան պիր մէքթուպ կէթիւրմիշ , զաթընըզա
թէսլիմ իթմէք իսթէօր , տէտի :

Շըվալիէ . - Բէք էյի , սէօյլէեին իչէրի կիրսին :

Ժօնաս , աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիգ մէքթուպու հա-
միլ օլտուղու հալտէ , քէմալը ազամէթլէ թաամ սալասընա
կիրտի , վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ սըր Վիլիամսա աթֆը
նազար իթտիքտէն սօնրա , շաքասընըն էնլի քէնարլարը տ-
րասընտա հըֆզ իթմիշ օլտուղու մէզքիւր մէքթուպու չըգար-
տը , վէ թէսլիմ իտէրքէն ,

— Ձանն իտէրիմքի պիր ճէվապը օլաճագ տըր , տէտի :

Շըվալիէ՝ Գէրմատէքլէրին արմասընը հավի գըրմըզը պալ
մօմուտան պուլունան մէօհրիւ երրթմազտան էվվէլ , ժօնասա
խիթապէն ,

— Հա՛յտէ սէն խըզմէթքեարլարըն տաիրէսինէ կիթ ,
սէօյլէ սանա պիր ազ թաամ վէրսինլէր , վէ ճէվապըմա պէք-
լէ , տէտի :

Ժօնաս՝ իքինճի տէֆա սըր Վիլիամսա իսթիհզաքեարանէ
աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը :

Օլ վազըթ Մ . տը Լասի՝ իհթիեարէ պարօնուն մէքթու-
պունու աշտը քի , պունտա մէզպուրէ՝ վիզիթալարընըն ազլը-
զընտան տօլաեը չըվալիէեէ թէշէքքի իթտիքտէն սօնրա :

Եկեղեցիներն պազը զարիպ թապիեաթընտան պահս իթմիշ, վե քէօյլէրտէ պիր սիեադտա կէշիրիլէն էօմրէ բէք տէ ալըշմըշ պուլունման կէնճ պիր գըզը էյլէնտիրմէք իւզըէ պիր ալ թէրթիպ իյլէմէսինի բէճա իթմիշ հաի:

Մ. տը Լասի՝ մէքթուպու սըր Վիլիամնա վէրէրէք,

— Իշթէ պու զարիպ թէսատիւֆ, պու բէք պիւեիւք պիր հիքմէթ տիր, տէտի:

Պարօնէ մէքթուպու օգուտու, վե քէնտիսինին ժէնէ շաթօսունտան մուֆարադաթընտան սօնրա, Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ մատամ պարօն պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի հէման լուղէթ պէ լուղէթ տէրք իթտի: Անճադ իհթիեարէ պարօն՝ քէնտիսինին մէգքիւր շաթօեա ազիմէթի՜նի, վե օրատան պիր սուրէթի զարիպէտէ մուֆարադաթընր մէքթուպը մէգքիւրտէ իշար իթմէմիշ օլտուղունտան, սըր Վիլիամնա տա պու խուսուստա չըվալիէեէ պահս իթմէկի զաիտատ իթտի:

Մ. տը Լասի. — (շու եօլտա քէլամն տէվամ իյլէտի.) Ազիզիմ, Եկեղեցիմ, հագգընըզտա մուալէնէթիմի տիրիշ իթմէմէք իւզըէ սիզի պանա թափսիեէ իթմէսիյլէ, պու խուսուստա քէսպի մուվաֆֆադըյեթ իտիլէճէկինէ էմին պուլունմուշ տուր, զիրա սիզին սէվիլէճէկինիզ տէրքեար տըր:

Սըր Վիլիամն. — (սախթէ պիր հէեէճան վէ էնտիշէ իպրաղ իտէրէք.) Մօնսիէօ... մօնսիէօ... Ալլահ աշգընա օլտուն, ատէմի իճրասը թէլէֆիմի մուճիպ օլաճագ եօլտա պանա իւմիտ վէրմէեինիզ:

Մ. տը Լասի. — (սիւքիւնէթլէ.) Տուրուն, հիտտէն կէօըիւշէիմ. սիզ զէնկինսինիզ, տէյիլ մի:

Սըր Վիլիամն. — (զէնկինիք խուսուսընտա էհէմիեթ վէրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Էվլէթ, բէք զէնկինիմ. Լաքին պէլքի ֆագիւր օլսա իտիմ, պէնի սէվէճէք իտի:

— Խայր, պու եանլըշ իթիգաու տըր. զաեթ զէնկին օլան քիմնէլէր՝ նատիրէն մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ իտէրլէր:

Տիմէք օլուրքի սիզ զէնկինսինիզ... ասըլզատէկեանտան-
սընըզ:

Սըր Վիլիամս՝ պաշընը էյտի: Շըվալիէ իսէ, սէօզիւնիւ
շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Հաթթա էն տուղուսուզ գատընլարը պիլէ ճէլպ իթ-
մէկէ միւզթէտիր պիր կէնճսինիզ:

Սըր Վիլիամս՝ կէօեա պու մէտհիեէլէրտէն մահճուպ օ-
լուեօր կիպի պիր հալտէ պուլունտու:

Մ. տը Լասի. — (քէլամա տէվամ իտէրէք.) Սիզին վազի-
եէթինիզի պու սուրէթլէ մէյտանա դօյտուգտան սօնքա, կէ-
լէլիմ սէվմէքտէ օլտուղունուզ կէնճ գըզըն վազիեէթինէ. —
Էվվէլ էմիրտէ մատմազէլ տը Պօրէօնուն ասլա սէրվէթի
եօգ տուր, եախօտ օ գապիլտէն տիր:

— Պունուն նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր:

— Քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղունուզ ճիհէթլէ, սիզճէ
էհէմմիեէթի օլմատըղը տէրքեար իսէ տէ, սէնէվի իքի եիւզպին
ֆրանգ իրատըն՝ օ կէնճ գըզըն ֆիքրի իւզէրինտէ թէէսսիրի
մախսուս օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր: Զիրա, ազիզիմ, ասլա
մէնֆաաթը մախսուսէ կէօզէթմէեէն գատընլար պիլէ, գու-
լիպէտէն իսէ գօնաղը թէրճիհ իտէրլէր: Աչըզ մաշուգլարըն
գուլիպէտէ, եախօտ թաւան իչինտէ իգամէթ իթմէքլէ տէ
պաթթիեար օլապիլէճէքլէրի սէօզլէրի՝ սըրֆ մասալ տըր:

«Իմտի մատմազէլ տը Պօրէօնուն սէրվէթի օլմատըղը
թէպէյեիւն իթտիկի կիպի, հաիզ օլտուղու ասալէթի տէ
շիւպհէլի տիր: Մ. տը Պօրէօ՝ պունտան օթուզ գըրգ սէնէ
էվվէլ, Գօնթատան, սէրվէթի վէ համիսի օլմաեարազ կէլ-
տիկինտէ, վէ բասթ կէլտիկի քիմնէեէ վէ հէր ֆըրսաթտա,
րէհապիյն զիւմրէսինէ մէնսուպ օլան, վէ զաննըմճա ֆամիլ-
եասը էֆրատը տախիլինտէ էն զիեատէ սահիպ էհէմմիեէթ
պուլունտան պիր ամճասընտան պահս իտէր իտի:

«Ազիզիմ, Գօնթա գըթաուր, Բաբալըզ հիւքիւմէթինէ
թապի օլտուղու զէման, պիր չիֆթլիկի՝ տուգալըղա, պիր
կիւվէրճինլիկի՝ մարքիզլիկէ, պիր թարլաեը՝ գօնթուղա, վէ

ատի պիր խենտէնի պարօնուղա թահվիլ իթմէք բէք գօլայ իտի. Ալթը եիւզ լիրա իլէ տիւգ օլունապիլիր, վէ պարօն օլմագ իչին եալընըզ օնրիալ քիֆաեթ իտէր իտի.

Սըր Վիլիամս թէպէսսիւմ իթտի, վէ Մ. տը Լասի՝ քէ-լամընը շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Տիմէք մէյտանտա նէ՝ սերվէթ վար, նէ՝ ասալէթ. եալընըզ կիւզէլ վէ տիւպէր պիր գըզ պուլունուպ, պու գըզ միւքէմէլէն թէրպիեէլի տիր, վէ ազիզէ պիր վալիտէսի վար տըր. - Պէլքի պիր ազ կիւճիւք չէքէճէքսինիզ, ֆագաթ նիհաեթ սէվտիկինիզ օ գըզ իլէ էվլէնէճէքսինիզ.

Սըր Վիլիամս. - Ա՛հ էֆէնտիմ, պէնիմ իչին պու սէօզ. լէր էօյլէ պիր րիւեա, էօյլէ պիւեիւք պիր սաատէթ տիր քի...

Շըվալիէ. - Թէլաշ իթմէեին, էկէր մատմաղէլ էրմին՝ օն պէշ կիւն կէշմէտէն սիզին իչին ատէթա մէճնունէ օլմազ, վէ ֆամիլեասը տա անը մէճնունէն սիզին իլէ էվլէնտիրմէք իսթէմէզսէ, պէն իսմիմի դայպ իտէրիմ.

— Էֆէնտիմ, սէօզլէրինիզ հէման ագլըմա զիեան կէթի. րէճէք տիր.

— Աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիգ իշլէրտէ հէեճան էյի շէյ տիր. - Հէր նէ իսէ պէնի տինլէեին. կէնճ գըզլարըն զի-հինլէրի՝ թէխաեիւլաթա մաիլ տիր. էսրարի օլան մատտէ-լէրի հազզ իտէրլէր. իհթիմալ տըր.քի սիզի սատէճէ Ժէնէ շաթօսունա կէօթիւրիւր, վէ օլ վէճհլէ տէ թագաթիմ իտէր-սէմ, մատմաղէլ էրմին, պիր տիկէրինէ կէօնիւլ վէրմիշ օլ-տուղու ճիհէթլէ, սիզէ զիեատէ էհէմմիեթ վէրմէզ. Լաքին շիմտի ֆըրսաթ գարշըմըզտա տըր. եարըն ավա չըգարըզ. պաղըբլանլարըմ վար տըր. օ սաեէտէ մագսէտէ վասըլ օլապիլիրիզ.

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Մ. տը Լասի՝ պիր խըզմէթ-քեար ճէլպլէ, իրթէսի կիւն ավա կիտիլմէք իւզրէ իճապ իտէն էմրի վէրտի, վէ պատէհու պուֆրատան գալգըպ եաղըխա-նէսի գարշըսընտա օթուրտուղու հալտէ, մատամտը ֆէրմա՞ տէքէ աթիտէքի մէքթուպու եաղտը.

«Ազիզէմ»,

«Վաղը օլան սիթէմլերինիզլէ պերապեր, պէնտէնիզի խաթըրլամը օլմանըզա թէչէքքիւր իտէրիմ: Լաքին մատէմ քի միւհթաճը թասհիհ պազը խէթալարըմվաղը օլմուշ տուր, օ խէթալարը պիրան էվվէլ թասհիհ իթմէք իսթէրիմ:

«Ֆիլվաղը, մրւքէմմէլէն ճէնթըմէն վէ պիրինճի տէրէ-ճէտէ ավճը օլան պարօնէ սըր Վիլիամանն վիզիթասընը գա-պուլ իթտիմ: Էթթէտէն պերու օրմանլարըմ տախիլինտէ իթթիխազը մէսքէն իթմէքլէ, նիչէ քէլպլէրիմի թէլէֆ իթ-միշ պուլունան միւտհիշ պիր հայվանա թէարրուզ իչին էօլլէ պիր զաթըն մուսվէնէթինէ պէքլէթօրտում:

«Իմտի եարըն, Դարօ օրմանընտա պու հայվանա թէար-րուզ իտէճէեիզ: Էլէր միւսաֆիրլէրինիզ տէ պիզէ իշթիրաք իթմէք, վէ սապահլաեըն սաաթ օնտա պու օրմանըն ազզըն-տա պուլունմազ իսթէրլէրսէ, իրլանտանըն գատիմ ասըլզա-տէկեանընտան պուլունան միւսաֆիրիմի եէկէնինիզէ թադ-տիմ իլէ քէսպի ֆախր իյլէրիմ: Էլլէրինիզի պուս վէ խաքի-բաեէնիզէ արզը խուլուս իտէրիմ:

«ԵԸՎԱԼԻԻ ՏԸ ԼԱՍԻ»

Շըվալիէ իշպու մէքթուպու սըր Վիլիաման կէօսթէր-տիքտէն սօնրա ժօնասը ճէլպլէ օնա թէսլիմ, վէ պէշ ֆրանգ տա պախշիշ իթասըյլա մէրգումու եօլա գօյտու, վէ սըր Վիլիաման խիթապէն,

— Շիմտի, ազիզիմ, եարընքի ավտա գուվվէթիմիզի իթ-թիսապ իթմէմիզ իչին իսթիրահաթա իհթիեաճընըզ օլտու-ղունու հիսս իթտիկիմտէն, ուզուն միւտտէթ միւքեալէմէ իթմէք իսթէմէմ, տէտի, վէ մէրգումու, միւսաֆիրլէրէ մախսուս օլան եաթազ օտասընա կէօթիւրմէլէրի զըմնընտա, խըզմէթքեարլարընա իգթիզա իտէն էվամիրի իթա իյլէտի: Պատէհու պարօնէ աեաղա գալգըպ մուֆարպաթը էսնատէ, շըվալիէ,

— Անճաղ, էկէր զիեատէ եօրկուն տէյիլ իսէնիզ, ախըրլարըմը վէ քէլպլէրին հըֆզ իտիտիքլէրի մահէլլի սիզէ կէօսթէրմէք իսթէրիմ: Պու սուրէթլէ եարըն ըաքիպ օլաճաղընըզ աթը շիմտիտէն ինթիխապ իթմիշ օլուրսուռնուզ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Բէք էյի, պէրապէրինիզճէ կէլմէեէ հազըրըմ:

Պու վէճհլէ իքիսի պիրլիքտէ տիշարը չըգտըլար:

Մաթպախ գաբուսու աչըզ օլուպ, պունուն էօնիւնտէն կէչտիքլէրի գէման, խըզմէթքեարլար միեանընտա պուլունան պիր իհթիեար, աթէշին եանընտա օթուրմուշ իքէն, աեաղա գալգտը, վէ չըվալիէ պու իհթիեարը կէօրտիւկիւնտէ,

— Վայ, պու տիվանէ պուրատամը տըր, տէտի:

Խըզմէթքեարլարտան պիրի. — էվվէթ էֆէնտիմ, պիր աղթաամ իթմէկի ըէճա իթաիկիւնտէն, իչէրի ալտըզ:

Մէճնուն թէսմիեէ օլունան իհթիեար եաղաշարաղ, չըվալիէեէ սէլամ վէրտի:

Շըվալիէնին էլինտէ պիր մուլ պուլունմասըյլա, պունուն զիեասը՝ իհթիեարըն եիւզիւնէ շավգ վէրտի. սըր Վիլիամս՝ մէրգուլըն սիմասընը կէօրմէքլէ, տիթըէմէքտէն քէնտիեի մէն իտէմէտի:

Մ. տը Լասի այնի վադըթտա միւսաֆիրինէ տօղըու տէօնէրէք,

— Պու ատէմ, օթուզ գըրգ սէնէտէն պէրու սէրսէմ պիր քիմնէ օլուպ, պէլքի եիւզ եաչընտա տըր: Պու թարաֆտա, քէնտիսինի շու հալտէն ֆարգլը պիր հալտէ կէօրմիւշ օլան քիմնէ եօգ տուր: Պէն պիլէ, ալթմըշ եաչընտա օլտուղում ճիհէթլէ, պու ատէմի պէեաղ սաչլը օլարաղ թանըմըլըմ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս, քեամիլէն ֆիթուրսուզ վէ վազիֆէսիզ պիր թապքտա կէօրիւնէրէք,

— Աճա՛յիպ, տէյի պէեան իլլէտի:

Շըվալիէ իսէ, իֆատէսինէ շու սուրէթլէ տէվամ իթտի:

— Իսմի ժէրօմ տուր. միւտտէթի մէտիտէ գօնթէս Ֆէ-

լիբոնուհն վէ անըն իւք զէվճի գօնթ տը Քէրկազըն խըզմէթ-
քեարը պուլունմուշ տուր : Մուախխարէն գօնթէսին վէֆաթը
իւզէրինէ , Քէրլովէն շաթօսունու թէրք իտիպ , պիր տախի
ավտէթ իթմէմիշ տիր : Օ կիւնտէն պէրի սէրսէրի վէ տիլէնճի
կիպի եաշաերպ , կեան օրատա կեան պուրատա գալմագտա
տըր : Չօգ տէֆա միւսաֆիրէթէն պուրատա ալըգօնուլմագ-
տա տըր :

Շըվալիէ իշպու մուխթասար մալիւմաթը վէրտիքտէն
սօնրա եօլունա տէվամիթմէք իսթէտի , լաքին մուսուն ըըզը
պու տէֆա տա սըր Վիլիամսն եիւզիւնէ շավգ վէրտիկինտէն ,
մէճնուն՝ պիրտէն պիրէ ըէֆը սէտա իլէ ,

— Պէն պու ատէմի թանըրըմ , տէյի պաղըրտը :

Սըր Վիլիամս թէքրար սարսըլտը , վէ մէճնուն էլինի ալ-
նընա վուրարագ ,

— Էյիճէ խաթըրլամաեօրում , լաքին խաթըրլաեաճաղըմ .
սէնի թանըրըմ . . . սէն ֆէնա պիր ատէմսին , տէյի պէեան
իլէտի :

Մէճնուն եուսիւղունու սըր Վիլիամսա կէօսթէրտիկին-
տէն , մէրգումուն ըուհընտա միւպհէմ պիր տէհէթ հասըլ
օլտու : Լաքին շըվալիէ՝ մէճնունըն սէօղլէրինի իշիթտիկինտէ ,
կիւլմէեէ պաշլաերպ ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պու պիչարէեէ էհէմմիեէթ վէրմէեին . զաթէն տիվանէ
օլտուղունտան , հէր ըասթ կէլտիկինի թանըտըղընը զանն
իտէր , տէտի :

Սէրսէմ իհթիեար՝ հիտտէթլէ ,

— Խայր , խայր . էվվէթ մէճնուն օլտուղում սահիհ տիր ,
ֆագաթ քէնտիսինի թանըրըմ , տէտի :

Շըվալիէ . - Բէք էյի , բէք էյի , անլաշըլուր . շիմտիլիք
կիճէլէր խայր օլտուն պապա թէրօմ :

Մ . տը Լասի պու ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա , պարօշ
նէնին գօլթուղունա կիրիպ օրատան մուֆարագաթ իթտի-
լէր : Լաքին մէճնուն արգալարընտան պագարագ , գապա
սէտասըյա շու սէօղլէրի պէեան իթտի :

— ԻՎՎԵԹ, ԵՎՎԵԹ, քենտիսինի թանըրըմ... բէտէրինէ պէնզէեօր... ֆէնա պիր ատէմ տիր:

Սըր Վիլիամս. - (միւթէէսսիրանէ պիր լիսան իլէ.) Պու ատէմ պէնտէն զիեատէ մէսուտ պուլունուեօր... պէնի բէտէրիմէ պէնզէթիեօր. տիմէք բէտէրիմի թանըմըշ, վէ պու ճիհէթլէ պէնտէն զիեատէ պախթիեար օլմասը թապիի պուլունմուշ տուր. զիրա բէտէրիմ վէֆաթ իթտիկի զէման պէն պէշիքտէ իմիշիմ:

Պարօնէ պու սէօզլէրի կէրշի թէմքին իլէ սէօյլէտի, ֆադաթ էսասէն, օ իհթիեարըն պէեանաթը վազըասընտան տօլաեը ֆէվզէլատէ շաշըրմըշ օլմասըյլա, անըն եիւզիւնտէն շայիանը թէէսսիւֆ պիր վազըա զուհուր իտէր տէյի վէսվէսէ իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, պարօնէ պու թէէսսիր ալթընտա օլարադ, շըվալիէնին ախըրլարընը վէ քէլպլէրին հըֆղ իտիլտիքլէրի մահէլլի կէզտի, վէ եաթաղընտա պիլէ ուեուեամանըպ, կիճէնին պիր դըսմը զարֆընտա մէզքիւր թէէսսիրտէն պիթթա. պի խալի օլամատը:

Սըր Վիլիամս զաեթթ զէքի օլմասըյլա, ինսանըն էօմրիւ տախիլինտէքի էն պիւեիւք ֆէլաքէթլէրին՝ չօգ տէֆա էհէմմիւեթսիզ մատտէլէրտէն նէշէթ իթտիկինի պիլիը իտի. Պինապէրին բէտէրինին վազը օլան ճինաեթթինի վէ օղունուն ալչադճա հարէքէթլէրինի պիլէն պիր մէմլէքէթ տախիլինտէ, մէրգուլմ սէրսէմ իհթիեարըն, կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինի թանըտապիլէճէկինի, եանի վիզօնթ Անտրէա օլտուղունու իլան վէ իֆշա իտէճէկինի միւլահազա իթմէկէ պաշլատը. շու գատար քի սըր Վիլիամս՝ շու եա պու կէօնա գօրգու վէ վէսվէսէեէ ուզուն միւտտէթ թապի օլանլարտան օլմատըղընտան, օլ պապտէ նէ՝ թարզ խաթթը հարէքէթ իթթիլաղ իտէճէկինի աէրհալ գարարլաշտըրտը. Շէօյլէքի քէնտի քէնտիեէ, « Էկէր պէնի զիեատէ թաստի իտէրսէ, վիճուտինի օրթատան գալտըրըրըմ » տէտի, վէ իշպու թէսլիեթթալնշ թէֆէքքիւր իւզէրինէ ույգուեա տալըպ, սա-

պահլաերն էրքէն, Մ. տը Լասի օտաարնա կիրտիկի էանատէ ուեանտը:

Հէր նէ գատար ավա կիթմէք իչին թախսիս օլունան վագըթ՝ սաաթըն օնու իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ չըվալիէ ճիզմէլէրինի կիեինմիշ օլուպ, տէրունը օտաեա կիրտիկինտէ,

— Սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, սիզի պու գատար էրքէն ույդ ունուգտան ուեանտըրտըրմոտան տօլաեը ափվընըըը ըէճա իտէրիմ. ֆագաթ ֆիքրիմտէ կիւզէլ պիր թասավփուր տօղմուշ օլտուղունտան, էրքէնճէ կիթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Պարօնէ. — Սահի՞ն մի:

Շըվալիէ. — Շիմտի սէօլլէրսէմ, քէնտինիզ մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ:

Պու սըրատա չըվալիէ՝ թէմքինլի պիր քիսվէթ քէսպ իտէրէք, օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա աղազ իլլէտի:

— Սիննիմ իճապընճա պէն աղ ուեուրում, կիճէլէրի չօգ տիւշիւնիւրիւմ. նասըլքի եարը կիճէնի իքի սաաթ կէչլիտէն պէրի տիր, սիզին նէ՝ սուրէթլէ թագտիմ իտիլմէքլիկինիզ հագգընտա պիր եօլ տիւշիւնմէքտէեիմ:

— Բէք ալէա, նէ՞ եօլ տիւշիւնտինիւզ:

— Պա՛գընըզ, տիւշիւնտիւկիւմ եօլ նէ՞ տիր: Գուվվէի թէխաեիւլիեէսի թահրիք օլունմուշ օլան կէնճ պիր գըզը ճէլպ իթմէքլիկին է՛ն էմին թարիգի, պիր տէրէճէ ըօմանլարտա կէօրիւլէն պիր հալ իլէ քէնտինիսինէ թագտիմ օլունմագ իտուկի՝ տինքի կիւն արամըգտա ճէրէեան իտէն պիր մուհավէրէտէ մալիւմ օլմուշ օլմասըյլա, պիր եապան տօմուղու ավընա, վէ պու հայվանը պըչագլա թէլէֆ իտէրէք, պիր մէնգարէի մախսուսէ իճրասընա գարար վէրմիշ իտիք:

— Էվվէթ, պէն եինէ օ էֆքեարտաերմ:

— Հալպուլքի պէն՝ տիկէր պիր միւնասիպ վասըթա պուլտում:

— Նէ՞ կիպի:

— Շուրասընը պէտան իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր քի, պու-
լուշաճադ մահէլլիմիդտէ՝, եանի Գարօ օրմանընտա ճէսիմ
գաեա թաշլարը արասընտա պիւեիւճէք պիր չուգուր հասըլ
օլմուշ տուր: Օ չուգուրա տար պիր տէրէտէն կիտիլիր, վէ
պատէհու կրանիթ թաշլարըլա էթրաֆը իհաթա օլունմուշ
պիր չըգմադ եօլա վասըլ օլունուպ, պունտան տիշարը չըգ-
մադ իշին, կէրի տէօնմէքտէն պաչգա չարէ եօգ տըր:

Իմոի, պագըն նէ՝ տիւշիւնտիւմ: օ հայվանա սապահ-
լաեըն սաաթ օնտա թէարրուղ իտէճէք եէրտէ, սաաթ սէ-
քիդտէ իտէրիդ: Հայվան՝ եուվասընտան չըգարադ, օվաեա
կիրէճէկինտէն, էկէր քէնտիսինի գուվլէթլիճէ թաադիպ
իտէրսէք, թէքրար, չըգմըշ օլտուղու Գարօ օրմանընա տա-
խիլ օլաճաղընտա իշթիպահ եօգ տուր: Օ հալտէ էկէր քէլպ-
լէրիմ լաեըգըլա հարէքէթ իտէրլէր իսէ, տօմուգ՝ պիթթա-
պի տէրէեէ կիրիպ, չըգմադ եօլա սաբաճադ վէ օրատա գալ-
մաեա մէճպուր օլաճադ տըր:

— Բէք էլի, ֆագաթ զանն իտէրիմքի, տիւն պու բրօ-
կրամը զաթէն գարարլաշտըրըմըշ իտիք:

— Եվվէթ, ֆագաթ շու ֆարգ իլէ քի, ավա սապահըն
սաաթ օնունտա վէ մատմադէլ էրմինին մուվաճճէհէսինտէ
պաշլաեաճադ, վէ իհթիմալաթա կիւվէնէճէք եէրտէ, շիմոի
էվվէճէ հէր շէյի թէրթիպ իթմիշ օլաճաղըդ: Մատմադէլ
էրմին՝ գարարլաշտըրըմըշ օլան մահէլլէ մուվասըլլէթլէրինտէ
պիդ ավա պաշլամըշ օլաճաղըմըգտան, վէ շիւպհէսիդ չըգմադ
եօլտան քէլպլէրին հավլամասը իշիտիլէճէկինտէն, մատմադէլ
էրմին իլէ ըէֆագաթընտա պուլունանլարըն իլք թէշէպպիւ-
սիւ՝ գաեալարըն քէնարընա գօշմադ օլաճադ, վէ պու սու-
րէթլէ մուխաթարաեը կէօրէճէքլէր տիր: Իշթէ օլ վագըթ,
սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, սիդ, էլինիդտէ ավ պըչաղը օլարադ
մահէլլի վագըատա զահիր օլապիլիրսինիդ:

— Անլաեօրում, տէտի սըր Վիլիամս, վէ տէրհալ եաթա-
ղընտան աթլաեըպ, էսվապընը կիեինտի:

Արատան օն պաղըգա կէշինճէ, մէրգումտախի մահմուղ-

լու ավ ճիգմէրինի կիերնիպ , Մ . տը Լասի իլէ պիրլիքտէ
թաամ սալասընա էնտի , վէ օրատա պիր միգտար գահվալթը
իտիպ , իրիսի տէ աթլարա սիւար օլարագ շաթօտան տիշարը
չըգ տըլար :

Սըր Վիլիամսըն աթը՝ ղաեթ տինճ հայվան օլուպ , հէր
նէ գատար պիր կիւն էվվէլ ուզուն պիր սէֆէր իճրա իթմիշ
իտի իսէ տէ , պարօնէ՝ ավա կիթմէք իչին Մ . տը Լասինին աթ-
լարընտան իսէ , քէնտի աթընա սիւար օլմագլըղը թէրճիհ
իյլէտի : Շըվալիէ իսէ , մատամ տը Գէրմատէքին աթլարը
ավ իչին գուլլանըլամագ օլտուղունտան , օ սապահը քէնտի
ախըրընտա պուլունան աթլարտան հալիմ պիր աթը , էրմի-
նին իւլքիւպիւնէ մախսուս օլմագ իւզրէ , ժէնէ շաթօսունա
կէօնտէրմիշ օլմասըլյա , քէնտիսի տիկէր պիր աթա սիւար
օլտու :

Պունլար հայվանլարա սիւար օլտուղլարը պիր էմնատէ ,
Գէրլօվէնին շաչգընը ատտ իտիլէն իհթիեար ժէրօմ՝ հալի-
տէ պուլունմասըլյա , Վիլիամսը կէօրտիւկիւնտէ ,

— Հա՛ հա՛ , սէն էլան պուրատա՞ մըսըն , տէտի :

Պարօնէ , մէրգում իհթիեարը թէքրար կէօրտիւկիւնտէ
սարսըլտը , վէ իհթիեար տա ,

— Էլան սէն պուրատա՞ մըսըն . սէնի պուրատա թանը՞մա-
եօրլար մը , տէյի թէքրար իյլէտի , վէ տիք տիք սըր Վի-
լիամսա պագարագ ,

— Սէն Գէրլօվէնտէ իտին . . . սէն գաթիլին օղլուսուն ,
տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթտի :

Իհթիեար պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի գէման , Մ . տը Լա-
սի՝ պարօնէնին եանընտա պուլունտուղունտան , գամչըսընը
գալտըրարագ ,

— Շա՛չգըն հէրիֆ , նէ՞ սէօյլէնիպ տուրուեօրսուն , տէտի :

Ժէրօմ տախի , - Պէն սէօյլէտիքլէրիմի պիլիեօրում , տէ-
յիպ , վէ - Գէնտիսինի թանըրըմ , լաֆզընը թէքրարլաեարագ ,
օրատան չէքիլտի :

Մ . տը Լասի տէ ,

— Աղիգիմպարօնէ, պու առէմին միւնառիպէթսիզ սէօզ-
լէրինտէն տօլաեը աֆվընըզը բէճա իտէրիմ. քէնտիսի մէճ-
նուն օլտուղունտան, իֆատաթընըն էհէմմիեէթի օլմաեաճա-
ղը տէրքեար տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս հէր նէ գատար գալպէն ալթիւսթ օլմուշ
իտի իսէ տէ, երկղիւնտէն հիշ պիր շէյ կէօսթէրմէեօրտու:
Անճագ քէնտիսի տէ շու սուրէթտէ ճէվապ վէրտի:

— Էվվէթ, տիվանէ օլմալը տըր, զիրա պէնիմ մալիւմա-
թըմա կէօրէ, բէտէրիմ քիմսէեի գաթլ ու թէլէֆ իթմէմիշ
տիր, պէն տէ ապա...

Սըր Վիլիամս, սէրսէմին թէլէֆֆիւզ իթտիկի իսմի տիւ-
շիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն, չըվալիէ,

— Քէրլօվէն... տէտի:

— Լաքին Քէրլօվէն նէ՞ տիր:

— Քէրլօվէն՝ գօնթ Արման սը Քէրկազըն շաթօսու տուր:

— Հա՛, պիլիեօրում:

— Պիլիեօրումուսունուզ:

— Էվվէթ, սէքիզ կիւն ագտէմ պիր առէմ իլէ տուէլլօ
իթտիմ. օ տա (Կանի Արման) պու առէմին շահիտի իտի:
Շիմտի մէճնունըն սէօզլէրինի անլաեօրում: Ղալիպա պէն պիր
հայլազա, գօնթուն էօեէ գարընտաշընա... վիգօնթ Անտ-
րէաեա պէնգէեօրում:

— Էվվէթ, էվվէթ, անըն իշին ալչաղըն պիրի իմիշ տէր-
լէր. ֆագաթ քէնտիսինի եագընէն կէօրմէմիշ օլտուղումտան,
պէնգէեիպ պէնգէմէտիկինի սիգէ թայեին իտէմէմ:

— Ղալիպա բէք զիեատէ պէնգէեօր օլմալըեմ, չիւնքի
պէնի՝ անը զանն իթտիլէր:

— Սահի՞հ մի. ա՛ճայիպ, նա՞սըլ օլտու:

— Պիր ագչամ Բարիստէ աչըգ արապամա բաքիպ օլմուշ
օլտուղում հալտէ իգամէթկեահըմա ալտէթ իթտիկիմ սը-
րատա, պիր քիրա արապասընտա օթուրմուշ օլան պիր առէմ
պէնի գարչըլատը, վէ պէնի վիգօնթ Անտրէա զանն իլէ ար-
գամտան կէլտի, վէ ճէպրէն էվիմէ կիրիպ պէնի թահգիր

իթտի, վէ պէն՝ վիգօնթ օլմատըղըմը գաթիէն պէեան իթտիկիմ հալտէ, քէնտիսի իտտիասընտան կերի տուրմատը...

Շըվալիէ մէրգուսուն սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— էյ օ վիգօնթ պու ատէմէ նէ՞ եարմըշ իմիշ,

— Պիլմէմ, ֆագաթ հարէքէթի վագըասընտան տօլաեը քէնտիսինտէն հիսապ իսթէտիմ, վէ գօնթ տը Գէրկաղտա, օ ատէմէ շահիտ օլտուղու ճիհէթլէ, վիգօնթուն սաշլարը սարը օլուպ, պէնիմքիլէրին իսէ սիեահ օլտուգլարընը թաստիգ իթմէքլէ պէրապէր, օ դարիպ միւշապէհէթի պիգզաթ պէեան իթտի:

— Խասմէնիգի թէլէֆ իթտինի՞ց մի:

— Խայր, եալընըգ սիւահընը եէրէ պրագտըրտըմ:

— Ֆիլվագը, զանն իտէրիմքի, վիգօնթ Անտրէա իլէ հիշ պիր կէօնա միւնասիպէթինիգ պուլունմատըղընա՝ հարէքէթի վագըանըգ է՛ն կիւզէլ տէլիլ տիր:

Պարօնէ. - (սաֆտէրունանէ պիր թարղտա.) Տիմէք վիգօնթ Անտրէա՝ բէք պիւեիւք պիր խապիս տիր:

— Էվլէթ, սօեունա չէքիեօր: Բէտէրի՝ միրալայ տը Գէրկաղըն գէվճէսի իլէ էվլէնմէք իւզրէ միրալայը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ տիր: օնտան սօնրա, ըիվաեթլէ օլունտուղունա կէօրէ, շիմտիքի գօնթ տը Գէրկաղը տէնիգէ աթմըշ իսէ տէ, գօնթ միւճիգէ իլէ գուրթուլմուշ տուր: Անըն օղլունա կէլինճէ, օ տա նիչէ նամուսլու գըզլարը պաշտան չըգարմըշ, էվլէրինտէն գաշըրմըշ, գումարա տալմըշ, սօյտուղու քիմնէլէրի թէլէֆ իթմիշ, վէ քէտէր ու իզթիրապլա վալիտէսինին վէֆաթընա սէպէպ օլմուշ տուր:

— Էյլէ պիր խապիսէ, վէ քիւրէեէ լաեըգ պուլունան ալշաղա պու տէրէճէ պէնզէմէքլիկիմտէն տօլաեը հագըգէթէն թէէսսիլֆ իտիեօրում:

— Պէն տէ օ ֆիքիրտէեիմ, պունունլա պէրապէր սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, պիգիմ տախի աթլարա սիւար օլարագ պիր գըզըն ալընա թէչէպպիւս իթմէքտէ օլտուղումուզու ունութմատալըմ:

45

Կէլէլիմ ժէնէ սէյֆիեէսինէ :

Ժօնաս՝ Մ . տը Լասինին ճէվապնամէսինի համիլ օլտուղու հալտէ , սիւար օլտուղու հայվանը սիւրաթլէ սիւրէրէք , հէնուզ քիմնէ եաթաղա եաթմամը իքէն , ժէնէ շաթօսունա մուվասըլէթ իթտի :

Մատամ տը Գէրմատէք՝ Մ . տը Պօբրէօ իլէ բիքէ օյնաստըղը , վէ թէրէզ իլէ էրմին՝ սալօնուն պիր քէօչէսինտէ քիթապ օգուլմագլա մէշղուլ օլտուղլարը սըրատա , ժօնաս իչէրի կիրտի :

Մատամ պարօն . - (Ժօնասա խիթապէն .) Եագըն կէլին , վէ Մ . չըվալիէեի նասըլ պուլտուղունուղու պիտիրին :

Ժօնաս . - Մ . չըվալիէ սուֆրատա իտի . մօնսիէօ իլէ , եանի շու շէյթան օլմասը դանն օլունան ատէմ իլէ թատամ իտիեօրտու :

Մատամ տը Գէրմատէք պու սըրատա ժօնասա սէրթ չէհրէ իլէ պագտըղընտան , չօծուգ սէօզիւնիւ քէստի , վէ չըվալիէնին մէքթուպունու թագտիմ իլէտի :

Մատամ տը Գէրմատէք՝ մէօհրիւ եըրթըպ , միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա , մէքթուպու Մ . տը Պօբրէօ եա վէրտի : Օ անտէ խարիճիեէ նէզարէթի գալէմ միւտիրի տէ իզհարը մէմունիեէթի ազիմէ իլէ ,

— Իշթէ պու ալէա , տէտի :

Մատամ պարօն տա , օլ էսնատէ հէնուզ իչէրի կիրմիշ օլան էրմինէ տօղրու տէօնիւպ ,

— Սէվկիւլիւ եէկէնիմ , գօմշուլ պուլունան մօնսիէօ չըվալիէ տը Լասի եարըն սայտը շիքեարա չըգաճագ օլտուղունտան , սիգի տէ տավէթ իտիեօր : Կիթմէք իսթէրմիսինիզ , տէտի :

Երմին . - (պուռ տալէթէ էհէմմիեթ վերմէեերէք .) Սիղ նասըլ իսթէրսէնիզ, պէն մուվաֆադաթ իտէրիմ, թէյլէ .

Մ . տը Պօբրէօ . - Շիւպհէսիզ կիտէրիզ . պուռ խուսուս՝ կէնճլիկիմի վէ Դօնթատա վազը օլան ավլարըմըզը խաթըրա պրադաճադ տըր :

Պօբրէօնուն պուռ սէօզլէրի եալան օլուպ, չիւնքի քէնտիսի կէնճլիկի զէմանընտա ավա չըգմամըչ օլտուղու կիպի, զիքր իթտիկի մէմլէքէթտէ տէ ավ իչին գուչ պուլունմամադտա իտի :

Մատամ տը Գէրմատէք սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք ,

— Գըզըմ, չըվալիէ քէնտիսին ղաեթէ հալիմ վէ ուսլու պիր գըսրաղընը, ըիւքիւպինիզէ մախսուս օլմադ իւզրէ եա-
րըն պուրաեա կէօնտէրէճէկլինի տէ խապէր վէրիեօր, տէյի պէեան իլլէտի :

Դուվվէի թէխայեիւլիեէլէրի թահրիքէ միւսախտ օլան քեաֆֆէյի կէնճ գըզլար կիպի, մատմազէլ տը Պօբրէօնուն տա, տէրքեար օլան քէտէր վէ թէէսսիւֆինէ ըաղմէն, տա-
վէթի վազըաեը մէմնունէն գապուլ իթմէսի թապիի իտի :

Երմին աթա սիւար օլմաեը էօյրէնմիչ իտի իսէ տէ, օր-
մանլարըն, օվալարըն վէ տէրէլէրին իչինտէ աթ իլէ ավա չըգարադ, պույնուզ պօրուլարըն սէսլէրիլէ, զիքր իթտիկի-
միզ եօլտա հայվանաթը թաադիպ իթմէմիչ իտի : Պունունլա պէրապէր պուռ թարզ ավլարտա զուհուրա կէլէն ահվալը
ֆէվգէլատէեի չօգ տէֆա իշիթմիչ օլմասըյլա, պուռ կիպի պիր ավտա պուլունմադլըզը մէմնունէն իսթէմէսի՝ շայեանը
թէաճճիւպ օլամազ իտի : Պինապէրին, իրթէսի կիւնիւ, մէզ-
քիւր արգուսունա նաիլ օլաճաղընտան տօլաեը գուվվէի թէ-
խայեիւլիեէսի մէշղուլ օլտուղու սըրատա, մատամ տը Գէր-
մատէք ,

— Ղալիպա, ազիզէ եէկէնիմ, եարընքի ավտա Մ . տը
Լասինին, պարօնէ սըր վիլիամս իսմինտէ պիր ըէֆիգի տէ
պուլունաճադ տըր, տէյի պէեան իլլէտի :

Երմին՝ պուռ իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլտը իսէ տէ , ճէ-

վապ վերմէտիպ, տալկըն վէ միւթէֆէքքիր պիր հալտէ փաի-
րէսինէ չէքիւտի :

Էրմին՝ Ելան Ֆէրնանը սէվիեօրտու, լաքին էօլմիւշ օլան-
լար նասըլ սէվիլիւսէ, Եանի իւմիտսիզ վէ նէթիճէսիզ պիր
հալտէ սէվիեօրտու : Ֆէրնան՝ քէնտիսինէ նալաեքդ պուլուն-
մուշ օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտիսի իչին միւլէպպէտէն մահվ
օլմուշ տիմէք իտի : Մէզպուրէ, մէրզուումու ունութմադ, վէ
Եախօտ քէնտի վէֆաթընտան սօնրա Եաշամաեաճադ օլան
վալիտէսի իչին Եաշամաեա չալըշմադ, վէ վալիտէսինէ, քէս-
պի իֆադաթ իթմիշ օլտուղունու, Եախօտ իթմէք իւզրէ
պուլունտուղունու զանն իթտիրմէք իսթէմէքտէ իտի :

Կէնճ գըզ բէք ազ ուեուտու. զանն իտէրսինքի, իրթէ-
սի կիւն, քէնտիսի իչին բէք չօդ վադըլար, հէեճճանլար
զուհուրա կէլէճէկինի, վէ ճիւզիճէ կէօրէպիլաիկի զարիպ
չախսըն քէնտի պախթ ու թալէինտէ պիր մէվգըի մախսուսու
պուլունաճաղընը հիսս իթմէքտէ իտի :

Իրթէսի սապահ վալիտէսի՝ գըզընը ուեանսըլ օլարադ
պուլտու :

Պիչարէ Թէրէզ, օ կիճէեի, ճէնապը Ալլահըն հիմաեէսինի
գըզը իչին թէմէննի իտէրէք կէչիքիպ, սըր Վիլիամսա իզհարը
մուհապպէթ իթմէսի, վէ ալլադ Ֆէրնանը ունութմասը խու.
սուսընտա արզը թէմէննիեաթտա պուլունմուշ իտի : Հէր նէ
Իսէ Թէրէզ՝ Էրմինի ուեանրդ պուլտուղունտա, անըն թուա-
լէթինէ, վալիտէլէրէ մախսուս օլան իհիթիմամ, տիգդաթ վէ
մէսէրրէթլէ միւսարաաթ իտիպ, մատամ տը Գէրմատէքին
կէնճլիկի զէմանընտա կիեինմիշ, վէ կէնճլիկինին գըյմէթտար
պիր խաթըրէսի օլմադ իւզրէ մուհաֆադա իթմիշ օլտուղու
Եէչիլ քէնկլի պիր ամազօն կիեինաիրտի : Զանն իտէրսին քի
պու ամազօն՝ խասսէթէն Էրմին իչին իմալ իտիլմիշ օլմասըյ-
լա, վիճուտինէ բէք կիւզէլ ույտու վէ Եադըշտը : Պատէհու
կէնճ գըզ՝ վալիտէսինին գօլթուղունա կիրէրէք, Ժէնէ չա-
թօսունուն հավիսինէ էնտիքի, օլ էսնատէ Մ. տը Լասի
թարաֆընտան քէնտի ըիւքիւպինէ մախսուս օլարադ կէօն-

տէրիւմիշ օլան կէնճ գըսրագ՝ քիշնէեերէք կէզինմէքտէ իտի :

Մ . տը լասի՝ նօգսան իշ կէօրմէտիկինտէն , մատմագէլ տը Պօքրէօեա կիւզէլ պիր գըսրագ կէօնտէրտիկի կիպի , կէնճիկի գէմանընտա սիւարիլիքտէ վէ ավճըլլգտա բէք չօգ մէհարէթ իպրագ իթմիշ օլտուղունու սըրասը տիւշտիւքճէ միւֆթէխիրանէ պէեան իտէն Մ . տը Պօքրէօեա տախի տիկէր պիր աթ իրսալ իթմիշ իտի : Հէր նէ իսէ , գալէմ միւտիրի իլէ էրմին՝ կէնճ ժօնասըն գլաղուղուղըյլա ժէնէ շաթօսունտան հարէքէթ իտիպ , պիր խայլի մէսաֆէ գաթ իթմիշ օլտուղլարը հալտէ , ուզագտան քէլպլէրին հավլամասը իշիտիլմէքլէ , ժօնաս՝ քէնտի հայվանընը օլթարաֆա սիւրտիւ , վէ Ս . տը Պօքրէօ իլէ էրմին տէ մէրգուսու թաագիպ իթտիլէր :

46

Թախմինա սաաթ սապահըն սէքիզի օլուպ , ավճըլարճա արզու օլունան կիւզէլ պիր գըշ սապահը իտի :

Կիւնէյին զիեասը աղաճ տալլարը իւզէրինէ եաեւլմըշ օլուպ , դէմին իսէ տօնմուշ օլմասըյլա , հայվանլարըն աեագլարը ալթընտա տօնմուշ օլան եէրլէր չաթլամագտա , վէ հավա աշըգ օլմասըյլա , է՛ն ճիւզի սէսլէր՝ խայլի ուզագտան իշիտիլէպիլմէքտէ իտի :

Ժօնաս , օրմանլար տախիլինտէ աղաճլարըն ալթընտա հայվանընը սիւրմէքտէ օլուպ , Պօքրէօ իսէ , ավտա պուլունմագտան պաշգա արզուսու վէ մագսէտի օլմատըղընտան , էրմինի ունուտուպ , չօճուղուն արգասը սըրա հայվանընը գօշտուրմագտա իտի :

Էրմինէ կէլինճէ, մէզպուրէ՝ քէլպլէրին հավլամասընը իշիթտիքճէ, պիւեիւք պիր վազըա ճէրէեան իտէճէկինի տէրք իթտիկինտէն, մուվազգաթէն քէտէր վէ մէյեուսիեթիինի վէ վալիտէսինի վէ Մ. տը Պօբրէօեու ունուտուպ, սիւվար օլտուղու հայվանընը թահրիք իտէրէք, վէ կէօղիւնտէն նիհան օլմուշ օլան ժօնասը թաադիպ իթմէեէրէք, անճագ քէլպլէրին հավլատըգլարը թարաֆա ալապիլտիկինէ կիթմէկէ պաշլատը:

Ժօնաս՝ ճիվարտաքի օրմանլարը բէք էյի պիլտիկի կիպի՝ սայտը չիքեարլարտա տա օլ գատար պուլունմուշ իտի քի, չու եա պու մահէլտէ գօվալանան պիր հայվանըն՝ հանկը ճիհէթէ իլթիճա իտէճէկինէ վուգուֆը թամմը օլմասըյա, օրալարտա թէօրէմիշ օլան վէ չըվալիէ իլէ միւսաֆիրի թարաֆընտան թաադիպ իտիլմէսի գարալաշտըըլմըշ պուլունան եապան տօմուղունուն՝ գաեալարըն արասընտան տէրէեէ կիրիպ, ղիքը իթմիշ օլտուղումուղ չըգմազ եօլա սաբաճաղընը րանա անլամագտա իտի: Իմոի, քէնտիսի հայվանընը օլ ճիհէթէ սէվգ իթտիկի կիպի, մատմազէլ տը Պօբրէօ տա քէլպլէրին սէսինէ կիթմէքլէ, օ թարաֆա տօղրու իլէրլէտի:

Մէզպուրէ, չըգմազ եօլա մուվասըլէթինտէ, ժօնասըն պիր գաեալըղըն թէքէսինտէ տուրուպ, ալ քէլպլէրինի թահրիք իթմէք իւղրէ պաղըըըպ չաղըրաղընը կէօրտիւ, վէքէնտիսի տէ աթընը իլէրի սիւրիւպ, ժօնաս իլէ պուլուշտուղունտա, այնի մահէլտէ տուրտու:

Օ մահէլտէ տէրէ տար, վէ իքի թարաֆը գաեա թաշլարըյա տիվար կիպի էօրիւմիւշ օլուպ, եալընըղ չըգմազ եօլ պիր տէրէճէ կէնիշ պուլունմագտա իտի: Լաքին գաեալար օլ մէրթէպէ եիւքսէք իտիլէր քի, հիշ պիր մախլուգ պունլարտան եօգարը չըգամաեըպ, օրատան տիշարը չըգմագ իչին իսէ, հէր հալտէ կէրի տէօնմէք լաղըմէտէն իտի:

Էրմին՝ տուրմուշ օլտուղու թէքէտէն թէքմիլ տէրէեի կէօրէպիլիր իտի: Պու տէրէ իսէ տէնիղէ գատար միւմթէտ օլուպ, ուղագտան միւշահէտէ օլունան տէնիղին սուլարը՝

կիննէշին զհեալարըյլա բարլամագտա, վէ գուպպէի ասիւմա-
նըն մալի բէնկինէ գարըյմագտա իտի: Սաղ վէ սօլ թարաֆ-
լարտա չայեանը թէմաշա չամ աղաճլարը վէ կիւլ փիտան-
լարը վէ սաիրէ իլէ մէմլու պաղլար վէ պաղչէլէր միւշա-
հէտէ օլունուպ, տէրէնին օրթասընտա ազիմ կիւրիւտիւ
վէ հարէքէթ զուհուրա կէլմէքտէ իտի: Պու իսէ, ալըն նէ-
թիճէսի օլմաղլէ, մատմաղէլ տը Պօբրէօ՝ չալըլար արասըն-
տան զահիր օլան վէ չըգմազ եօլա տօղրու իլէրլէմէքտէ
պուլունան եապան տօմուզունու կէօրտիւ:

Պու հայվան, գըլլարը գապարմըշ վէ կէօղլէրի գանա
միւլէմմա օլմուշ օլմասըյլա, կիւրլէ կիպի սիւրաթլէ կէշմէք-
տէ, վէ գարչըսընա ըասթ կէլիպ եօլունա մանի օլան աղաճ
տալլարընը վէ սաիրէեի գըրըպ էզմէքտէ իտի:

Արգատան օն սէքիզ եիրմի ատէտ ալ քէօբէքլէրի՝ սօ-
լուեարագ վէ տէհչէթամիզ սէսլէր չըգարարագ գօշմագտա
օլուպ, պունլարըն արգասընտան տա էրմին պիր սիւարիինին
կէլմէքտէ իտուկինի կէօրտիւ:

Պու սիւարի՝ սիեահ պիր աթա օթուրմուշ օլուպ, նատիր
իւլէմնալ պիր ճէսարէթլէ հայվանը գուլլանմագտա, գահա-
լարտան չիթլէրտէն կէշիրմէքտէ, վէ էլինտէքի պօրուեու
էօյլէ պիր թարղտա էօթաիւրմէքտէ իտիքի, պունուն սէսի
կէնճ գըզըն գուլաղընա ղաեէթ լաթիֆ սուրէթտէ աքս իյ-
լէմէքտէ իտի:

Սիւարիի մէրգում, կէնճ վէ աթէշի կէօրիւնիւպ, էրմին,
պիր կինն էզվէլ կէօրմիւշ օլտուղու վէ Մ. տը Պօբրէօնուն հա-
եաթընը գուրթարմըշ իտուկինի զանն իյլէտիկի ղարիպ ատէմ
օլտուղունու թանըտը:

Պու ատէմ սըր Վիլիամս իտի:

Էրմին՝ Ֆէրնանը էլան սէվմէքտէ օլուպ, պարօնէ, քէն-
տիսի իչին հէմ մէճհուլ, հէմտէ էհէմմիեէթտէն արի պիր
քիմնէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէրգումու պու քէրրէ
միւշահէտէ իթմէսինտէ, ղարիպ վէ իյզահը նագապիլ պիր
հէեէճանա տիւշար օլարագ գալպի չարբմանա պաշլատը:

Ժօնասըն քէշփեաթը վէհճլէ, հէտէփի թէճավուզաթ օլան եապան տօմուզու՝ սօն տէրէճէ զազապնաք պիր հալ իլէ գաեալարա չարբըլարագ, օրատան տիշարը չըգամաեաճաղընը անլամասը իւզէրինէ, պուլունտուզու չըգամազ մահէլլի իքի տէֆա տէվը իթտի իսէ տէ, չըգամագ եօլ պուլմաներնճա, ճէսուրանէ իւզէրինէ հիւճում իտէն քէլպլէրէ մուգավէմէթ իթմէքտէն պաշգա չարէ պուլամատը:

Պու հայվան՝ Մ. տը Լասինին սըր Վիլիամս իլէ վուզու պուլան միւքեալէմէլէրինտէ պէեան իթմիշ օլտուզու վէհճլէ, հայվանաթըն հիւքմտարը տինմէեէ լաեղգ իտի: Շէօյլէքի ուզուն պօյլու, զայիֆվիճուտու, եիւքսէք աեազլը, գըրմըզըեա չալար էսմէր ըէնկլի, իրի չէնէլի, վէլհասըլ քէնտի միւտաֆաասընա մախուս միւտհիշ քէնչէլի օլուպ, քէնտիսի իչին ֆիրար վագթը կէչմիշ օլտուզունու տէրք իթմէսի իւզէրինէ, սըրթընը գաեալարա վէրիպ, եարը օթուրմուշ օլարագ, գանլը կէօզլէրինի վէ աղլընը աչըպ, տէհչէթլի տիւշմէնլէրինին կէլմէսինէ պէքլէտի:

Իմտի իլք տէֆա կէլէն քէլպլէրտէն պաղըլարընը թէքէթագլա կէթիրտի, տիկէրլէրինի աեազլարը ալթընտա չըղնատը, վէ պիր թագըմընըն տա պաղըրսագլարընը տիշարը տէօքտիւ: Օլ վագըթ տիկէր քէլպլէր, հավլամալարընա տէվամ, վէ ճանվէրին թէճավուզարըլա հիւճումլարընտան ըիւճաթ իտէրէք, տիւշիւնմէեէ պաշլամըշ օլտուզլարը հալտէ, թա պու էսնատէ, սըր Վիլիամս, Մ. տը Լասինին ալ քէօքէքլէրինին պէքճիսի արգասընտա օլարագ վասըլ օլտու:

Եա պիր հիսապլա, եախօտ էյի պիր աթա սիւար օլմամըշ օլտուզունտան, չըվալիէ՝ ուզագտա գալմըշ օլուպ, կէօրիւնմէտի:

Էրմին, պու ճալիպի նաղար վէ տիգգաթ մէնզարէտէն միւթէէսիւր օլարագ, իչպու տէհչէթէնկիզ միւտարէպէ էսնասընտա քէմալը հայրէթլէ տուրմագտա օլուպ, նակեահ սըր Վիլիամս աթտան էնտի, վէ գարապլինասընը ումուզունտան աչաղը ալարագ աթէշլէտի իսէ տէ, գուրչուն՝ եապան

սոմոնգունա ճիւղիճէ թէսատիւֆ իթմէքլէ պերապէր, անը տէվիրմէտի:

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս՝ գարապինասընը եէրէ պթըպ, ալ պըչաղըյլա գամընսընտան զայրի սիւահը պուլունմատըղը հալտէ, եապան սոմոնգունա սոդրու իլէրլէտի:

Պարօնէ, ֆաթիհլէր կիպի միւֆթէխիրանէ եիւրիւմէքտէ օլուպ, ինկիլիզ մօտասը վէհճլէ կիեինմիշ օլտուղու գըրմըղը ալ էլպիսէսի իլէ պուլունտուգլարը մահէլլին եէպանի մէնգարէսի, քէօբէքլէրին հավլամասը, վէ մերգուլմա պէքլէմէքտէ պուլունան եապան սոմոնգունուն չըգարտըղը գապա սէսլէր՝ մէնգարէի վագըաեա զարիպ պիր սուրէթ քէսպ իթտիրիպ, էրմին իսէ, գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա օլմասըյլա պէրապէր, էյան նէ վագը օլաճաղընը քէշֆ իտէմէմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս՝ տաիմա եիւրիւմէսինէ տէվամ իտէրէք, եապան սոմոնգունուն էթրաֆընտաքի քէօբէքլէրի գամընսըյլա տաղըթըպ, մէգքիւր հայվանա սոդրու իլէրլէտիկինտէն, էրմին, տիվանէլիք տէրէճէսինտէ ճէսուր վէ քիւթախ օլան պու ատէմին՝ մահգա քէնտի մահգուղիեթինի մուճիպ օլմագ իւղրէ հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իթմէքտէ օլտուղունու անլատը:

Մէգպուրէ, պու հալի տէրը իթտիկինտէ, տիթրէտի, վէ տամարլարընտաքի գանըն շիտտէթլէ գալպինէ սոդրու ճէվէլան իյլէտիկինի զանն իթտի:

Սըր Վիլիամսըն արգասընտան, ալ քէօբէքլէրինին պէքճէսի, պօրուսունու էօթտիւրէրէք կէլտիկի սըրատա, քէլպլէր տաիմա հավլամագտա իտիլէր:

Նիհաեէթ պիղզաթ եապան սոմոնգու, զաեէթ միւտհիշ պիր տիւշմէնէ գարչը ուղրաշաճաղընը անլատըղընտան, է՛ն չէտիտ քէլպլէրտէն իքիսինի թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա, աթլամաեա հաղըրլանան քէտի կիպի, քէնտիսինի թօբլաեարագ, սէլամէթ իւմիտլէրի գալմաեան վահշի հայվանլարա մախսուս շիտտէթի ազիմէ իլէ թէարրուղ իթմէք իչին, սըր Վիլիամսըն, պիր իքի ատըմ տահա իլէրլէմէսինէ պէքլէտի:

Պարօնէ ահէսթէ սուրէթտէ եիւրիւմէքտէ օլմասըյլա , պիր արա պաշընը եօգարը գալտըրըպ , օրթա տէհրտէքի սի-
բահիւէրին՝ մէյտանը միւտարէպէեէ կիրիշմէզտէն էվվէլ հէ-
տէֆի միւլահազալարը օլան գատընլարա աթֆը նազար իթ-
տիքլէրի կիպի , էրմինի կէօրիւպ սէլամ վէրտի :

Կէնճ գըզ , աթտան աշաղըեա տիւշէճէկինի զանն իլէ
տիւշմէմէք իւզրէ հայվանըն էեէրինէ սարըլտը : Տիկէր թա-
րաֆտան ժօնաս , գարշըսընտարի մէնզարէեի կէօրտիւքճէ
էլլէրինի չըրբմագտա իտի :

Օլ էսնատէ կէնճ գըզըն մուվաճճէհէսինտէ էօյլէ պիր
հալ վագը օլտու քի , մէզպուրէեի տիւշարը տէհշէթ գըլտըղը
կիպի , զանն իտէրսին քի տամարլարընտա պիր տամլա գան
պիլէ պրագմատը :

Շէօյլէքի սըր Վիլիամս իլէ եապան տօմուզու կէօքիւս
կէօքիւսէ կէլէրէք , պիր ճիսմ կիպի պիրիպիրինէ սարըլ-
տըգլարընտան , էրմին պու մէնզարէեէ պագամատըղը ճի-
հէթլէ , կէօզլէրինի գաբատը , վէ իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ
րէֆը սէտա իտիպ , պայկըն հալտէ , վէ ատէթա էօլիւ մի-
սիլլու աթտան աշաղըեա տիւշտիւ : Պէրէքէթ վէրսին քի ժօ-
նաս եանընտա օլտուզունտան , մէրգումէեի թուլթմասըյլա ,
էօնտէքի ուշուրումտան եուվարլանմասընա մանի օլտու :

Կէնճ գըզըն տէհշէթլէ րէֆը սէտա իթմէսի ազըպինտէ ,
պօղուգ պիր պաղըրը , վէ պատէհու ֆիթուհաթ վէ մուզաֆ-
ֆէրիեէթի միւպէյեին պիր ֆիղան իշիտիլտի : Շէօյլէքի սըր
Վիլիամս՝ էմնալի նատիր սօվուգ գանլըլըգ վէ ճէսարէթլէ
պըշաղընը եապան տօմուզունտան ումուզունա սաբլաեարագ ,
հայվանը պու սուրէթլէ եէրէ սէրտիքտէն սօնրա , աեաղընը՝
լաշէնին պօղազը իւզէրինէ տաեաթտը :

.....

Մատմագէլ տը Պօրէօնուն պայկընըղը կէշտիկինտէ ,
սըր Վիլիամսըն շէրէֆի մուզաֆֆէրիեէթի մահէլլինտէն պիր
գաշ ատըմ ուզագտա չաեըրըգ իւզէրինտէ եաթըրըլմըշ օ-
լուպ , իւշ քիշի էթրաֆընտա պուլունմագտա իտիլէր : Պուն-

լարտան պիտի պրը Վիլիամս օլմաղլէ, միւթէէսսիր վէ լէհճէսի սօլուգ իտի :

Տիկէրլէրի տէ չըվալիէ տը Լասի իլէ Ժօնաս օլուպ, Ժօնաս տիղ չէօքիւիւշ օլտուղու հալտէ, եագընտա պուլունան պիր մէնպատան ավուճու տէրունինէ ալարագ կէթիրտիկի սուեու մէրգումէնին եիւղիւնէ սէրքմէքաէ իտի : Էրմինին պայկընլըղը եիրմի տագըգա գատար իմթիտատ իթտի :

Դատընլարըն գալպինէ էն զիեատէ թէէսսիր իտէն հալ պիր առէմին՝ քէնտիսի մուխաթարա գարչըսընտա պուլունուրքէն, օ մուխաթարաեա էհէմինէթ վէրմէելպ, օ մուխաթարա սէպէպլլէ պիր գատընտա հասըլ իթտիքլէրի էնտիչէտէն տօլաեը միւթէէսսիր օլմալարը քէյֆիեթի տիր :

Սըր Վիլիամս, քէմալը զուրուրիեթլէ մէգըլը հայվանըն իւղէրինէ թէարրուգ իթտիկինտէ, զէրրէ գատար գօրգագըգ էսէրի կէօսթէրմէմիշ, վէ էրմին մէրգումըն հարէքէթի շէճաաթքեարանէսինի վէ սօվուգ գանլըլըղըն կէօրվիւշ օլտուղու հալտէ, պայկընլըղը կէչիպ կէօղլէրինի թէքըար աչմասընտա, օ իկիտ վէ ճէսուր շախսըն քէնտի գարչըսընտա տիղ չէօքիւպ, միւթէէսսիր պիր սուրէթտէ, տէհչէթինէ սէպէպ օլմուշ օլմասընտան տօլաեը աֆվըգ տիլէտիկինի միւշահէտէ իթմէսի, քէնտի իւղէրինտէ զիեատէսիլէ իճրաի թէէսսիր իլլէտի :

Պարօնէ, տաիմա քէնտիսինէ հաքիմ օլտուղու ճիհէթլէ, իթթիխազ իտէճէկի խաթթը հարէքէթի էվվէլճէ գարարլաշտըրմըշ օլմասընըն, վէ եախօտ հէնուգ զալէպէ իտիլմիշ օլան պիր թէհլիքէնին հասըլ իթտիկի թէէսսիրէ թապի պուլունմասընըն նէթիճէսի օլարագ, մէրգում, թէսատիլֆ իտէճէքլէրինի վէ սէվէճէքլէրինի, խաեալխանէլէրինտէ իւմիտ իթտիքլէրի էրքէքլէրի արաեան գատընլարտա վագը օլտուղու կիպի, քիսվէթինէ խուսուսի պիր կիւղէլլիք քէսպ իթտիրմիշ օլտուգտան պաշգա, պէեաղ լէնկլի բանթալօնունտա պազը գան լէքէլէրի, վէ սէթրիսի իւղէրինտէ պիւեիւճէք պիր երըթըգ մէվճուտ օլտուղունտան, ալէլումում գատըն-

լարըն՝ ճէսուր քիմէլէրէ աթֆ իթտիքլէրի պագըչ միսիլու պիր պագըչլա, մատմաղէլ տը Պօքքէօ, սատէտիւանէ պիր հէեէճան իլէ մէրգուլմա աթֆը նազար իլլէտի, վէ գանն իտէրսին քի սըր Վիլիամսըն կէօղ տէյտիրմէքլիք գուլվէի շալիպէսինէ իքինճի տէֆա թապի օլտու:

Պարօնէ, էրմինին, օլտուգճա քէնտիսինի պուլմուչ օլտուղունու անլամասը իւղէրինէ,

— Մատմաղէլ, վուգու պուլան հարէքէթիմին՝ սիզի պու տէրէճէ գօրգուլթմուչ օլմասընտան տօլաեը աֆվընըղը ըէճա իտէրիմ, տէտի:

էրմին. — Մօնսիէօ, մուխաթարաեը սիզ կէչիրտինիզ, լաքին համո օլսուն սաղ վէ սալիմ պուլունուեօրսունուղ պունտան պաչգա...

Մէզպուրէ գըզարտը, վէ սէօզիւնիւ իքմալ իթմէտի:

Շըվալիէ տը Լասի, հէեէճան իլէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Ազիզիմ, էկէր սիզ եապան տօմուլարընը հէր վագըթ պու եօլտա ավլարսանըզ, սիզի, ինկիլիզ ավճըլարընըն հիւքմ տարը իլան իթմէլիեիմ:

Ժօնաս տա քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Տիւնքի կիւն, պու ատէմին չէյթան օլտուղունու մատամ պարօնա պէեան իտիեօրտում: Էլան պու ֆիքիրտէեիմ, պաչգա տիւրլիւ օլամազ:

Պու արա պիր աթըն սիւրաթլէ մալասըլէթի իշիտիլտի, վէ Մ. տը Պօքքէօնուն աթա սիւար օլմուչ օլտուղու հալտէ, աղաճլարըն արասընտան զահիր օլտուղու կէօրիւտիւ: Մէրգուլմուն շայեանը թէէսսիւֆ հալի՝ էրմինին իլք հէեէճանընը գաթ իլէ, պունուն եէրինէ տէհչէթ գաիմ օլտու: Ֆիլվագը մէրգում գալէմ միւտիրի, եօրկուն վէ թագաթսըզ պիր սուրէթտէ աթընըն էեէրինէ սարըլմըչ օլուպ, աճը աճը սէսլէր չըգարըեօրտու, չիւնքի իւղէրինէ րաքիպ օլմուչ օլտուղու հայվան՝ պիրաէն պիրէ գուտուրմուչ օլտուղունտան, քէնտիսինի ալապիլտիկինէ տաղլարտան, օվլարտան վէ տէրէլէրտէն գօշտուրարագ կէչիրմիչ, վէ չալը չըրքըլարտան

էլպիսէսի բարաբարչա օլմուշ, վէ սըրֆ թէսատիւֆաթտէն օրաեա վասըլ օլունապիլինմիշ իտի:

Դալէմ միւտիրինին ֆիղան ու ֆերեաաը իշիտիլտիկինտէ, ժօնաս տէրհալ գօշուպ, գահգահա իլէ կիւլտիւքտէն սօնրա, աթըն եուլարընտան թուլթտու:

Հայվան, եուլարը չօճուղուն էլինէ կէշտիկինտէ, հիտտէթլէ քիշնէտի, վէ պասէհու եարը շահ գալգարադ, Պօրբէօեու արգաեա տօղրու աթտը:

Մ. տը Պօրբէօ՝ չաեըրըղըն իւղէրինէ տիւշտիկիւ սըրա՝ տա, գօրգուսունտան նաշի սօն տէֆա պիր տահա բէֆը սէտա իթտի: Լաքին հիշ պիր թարաֆընտա պիր կէօնա ֆէնալըզ վուգու պուլմամըշ օլտուղունտան, հէման տէրհալ աեաղա գալգար: Օլ վադըթ չըվալիէ տը Լասի իլէ սըր վիլիամս, վէ էրմին գահգահա իլէ կիւլտիւլէր:

Շըվալիէ. - Սէվկիւլիւ գօմշում, սիզ միւքէմմէլ սիւարի տէյիլ իմիշսինիզ, տէտի:

Պօրբէօ. - Աֆվ իտէրսինիզ, պու հայվան սէրթ թապիեաթըլ իմիշ:

— Պիւլաքիս գուղու կիպի ուսլու տուր:

— Լաքին պիրտէն պիրէ գուտուրտու:

— Մահմուղունուղու պաստընը՞մը:

— Էվվէթ:

— Իշթէ չիմտի անլաեօրումքի, սիզ պու հայվանը՝ տէյիրմէն աթը եախօտ սայիր պիր ատի հայվան զանն իթմիշսինիզ:

Մուախարէն Մ. տը Լասի, պիրինճի սիւարիլէրտէն տիր կիպի իֆթիխար իտէրքէն, նակեահ պու իտտիասընտա մաղղուպ օլան շախսըն մահճուպիեթինէ աճըեարադ, միւքեալէմէեի թէպտիլ իթտի, վէ գանլարա միւլէմմա օլարադ եէրէ սէրիլմիշ պուլունան եապան տօմուղունու կէօսթէրէրէք, վադըաեը հիքեաեէ իլլէտի: Պօրբէօ իսէ, միւլթէհայիր գալարադ,

— Հադըգէթէն պու բէք պիւեիւք պիր էսէրը մուվաֆ:

Փագը լսեց թ տիր, տէտի, լաքին սրը Վիլիաման չու սրբատա
ասլա զուրուրիեթ վէ թէփախիւր կէօթէրմէտիկինաէն,
էրմէնին թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նաղարընը տահա զիեաաւ
ճէլպ իթտի:

Ժօնաս, հայվանը պիր աղաճա պաղատըգտան սօնրա,

— Մօնսիէօ տը չըվալիէ, պու սապահ մատամ պարօն՝
սիղէ թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ պէնտէնիղէ պիր մէքթուպ
վէրտի, տէտի, վէ մէքթուպը թէսլիմ իթմէսինտէ, Մ. տը
Լասի՝ մահփաղասընտան չըգարտըղը քեաղլտտա աթիտէքի
սաթըրլարը ալէնէն օգուտու:

«Սէվկիւլիւ գօմլում,

«Տալէթէ գարչըրգ տալէթ տիր:

«Սիղ պէնիմ եէկէնիմի վէ գըզընը ալընըղա տալէթ
իթտինիղ:

«Նէղաքէթինիղէ թէչէքքիւր իտէրիմ:

«Իմտի, պէնիմտէ, սիղի թաամըմա տալէթ իթմէքլիկի-
մէ միւստատէ պուեուրուն:

«Միւսաֆիրինիղ պարօնէ սըր Վիլիաման տա պիրլիքտէ
կէթիւլէճէկինիղի մէմուլ իտէրիմ: Սիղի պէքլէմէրլէ պէրա-
պէր, էլլէրիմի սիղէ թէրք էլլէրիմ:

«ՊԱՐՕՆՆ ՏԸ ՔԵՐՄԱՏԵՔ»

Մէղպուրէ, էլլի սէնէ մուգատտէմ, սէրաեա մէնսուպ
պիր լահիպին, եախօտ տիկէր պիւեիւք պիր զաթըն
մաեթթինտէ մէմուրէ օլտուղունտա նէ լիսան իլէ մէքթուպ
եազար իտի իսէ, չըվալիէ տը Լասիեէ եազմըչ օլտուղու մէք-
թուպ տա այնի լիսան իլէ եազըլմըչ իտի:

Շըվալիէ՝ սըր Վիլիաման պապարադ,

— Նէ՞ տէրսինիղ, տէյի սիւալ իթտի:

Սըր Վիլիաման տա լըմինէ պագտըղընտան, մէղպուրէ գը-
զարտը, վէ զանն իտէրսին քի, - գապուլ իտին - տիմէք իս-
թէտի:

Շրվալիէ . - Օ հալտէ եօլա չըգալըմ . զաթէն էօյլէեի կէչիեօր . պուրատան ժէնէ շաթօսունա գառար տա իսայի մէսաֆէ վար տըր . Մատամ պարօն թաամընը էրքէնճէ իտէր . (Պատէհու Պօբրէօեա խիթապէն .) Սէվկիւլիւ գօմշում , պունտան էվվէլ սիւար օլմուշ օլտուղունուղ հայվանա թէքրար րաքիպ օլմանըղ իսթէմէմ . իմտի , քէլպլէրին պէքճիսինին սիւար օլտուղու աթա սիգ սիւար օլուն . պունուն հիտտէթմէշրէպ օլմասը հագգընտա վէսվէսէնիգ օլամաղ :

Պօբրէօ , մահճուպիեթինտէն նաշի պաշընը էյտի :

Էրմին , աթա օթուրտուղու սըրատա , սըր Վիլիամն՝ քէմալը հիւրմէթլէ տիղինի մէզպուրէեէ իսթինատկեաճ մագամընտա թագտիմ իթտի :

Պատէհու կէնճ դըղ եուլարը էլինէ ալըրքէն , պարօնէ , գալէմ միւտիլինին գուլաղընա էեիլէրէք , թէպէսսիւմլէ ,

— Նա՞սըլ գայըն բէտէր , րօլումու լաեըգըյլա իճրա իթտի՞մի , տէտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , բէք կիւզէլ իճրա իթտինիզ :

— Էկէր գըղընըղըն օն իքի միլեօն ֆրանգ թրախումասը օլմասա իտի , թէէմին օլուն քի հաեաթըմը թէհիքէեէ գօյմաղ իտիմ :

— Ֆիւվագը զաեէթ իկիտ վէ ճէսուր օլտուղունուղու անլատըմ :

Սըր Վիլիամն , քէնտի աթընը , Էրմինին գըսրաղը եանընտան , վէ չըվալիէ տը Լասի իլէ Մ . տը Պօբրէօ տա եան պէ եան , վէ քէլպլէրին պէքճիսի իլէ տիկէր խըղմէթքեարլար , արգատան կէլտիքլէրի , վէ թէլէֆ իտիլէն եապան սօմուղու մէրգումանը թաագիպ իտէն պիր գաթըր իւզէրինէ եիւքլէթիլտիկի հալտէ եօլա չըգըլտը :

Պարօնէ իլէ կէնճ գըղըն՝ հայվանլարը օրմանլար իչինտէն սիւրէրէք վագը օլան սէյեահաթլարը զաեէթ լաթիֆ օլուպ , մէզպուրէ , սիւքիւթ իւզրէ տուրտուղու հալտէ , սըր Վիլիամն՝ սըն՝ ինկիլթէրրատան նէֆրէթ իթմիշ , վէ սէրսէրի էօմիւրտէն օմանմիշ օլուպ , քէնսիսինէ լաեըգ պիր ըէֆիգէ պուլ :

տուղու թագտիրտէ, փրանսատա թէէսսիսի իգամէթէ գարար վերմիշ օլտուղու հագգընտա իրատ իթտիկի սէօզլէրի, գուլաղընա դաեէթ լաթիֆ պիր սէտա կիպի աքս իտէրէք տինյէմէքաէ իտի:

Էրմին՝ միւթէֆէքքիր սուրէթտէ սըր Վիլիամսը տինյէտիկի սըրատա, քէնտիսի իշին միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլան Փէրնսնը տախի խաթըրնտան չըգարամամագ տա իտի:

Պիր էրքէք, քէնտի սալընըղըղը հագգընտա մահղունէն իֆատէի հալ իտիպ, արղու իթտիկի, ֆագաթ նաիլ օլամատըղը սաատէթ ու իգպալտէն տօլաեը թէէսսիւֆ իյլէրսէ, խուսուսա սըր Վիլիամս կիպի կէնճ վէ կիւղէլ պիր քիմնէ օլտուղունտա, տաիմա գատընլարըն թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նազարընը ճէլպ իթմէսի թապիի տիր: Պունտան պաշգա սըր Վիլիամս, գատընլարըն գալպինի ճէլպ իթմէկէ միւսաիտ հէր կէօնա ֆէթանէթի, մէհարէթի, հաթթա շէյթանի տէսիսէլէրի հաիգ օլուպ, շիւպհէսիզ վիգօնթ Անտրէա, Տօն Ժուան գըեաֆէթինտէ օլարագ, կիւնիւն պիրինտէ, Բարիսէ աթֆը նիկեա հիտէրէք,

— Տօն Ժուան էօլմէտի... պէն Տօն Ժուանըմ, տիմէսիլէ, պօշ պիր սէօզ սէօլլէմէմիշ իտի:

Ժէնէ շաթօսուսնա միւվասըլէթլէրինտէ, Էրմին՝ միւթէֆէքքիր իտի, վէ մատամ տը Պօբրէօ՝ քէմալը էնտիշէ իլէ գըղընըն ավաէթինէ մոնթաղըր օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամստան տօլաեը մէզպուրէնին պիւթիւն պիւթիւն ֆիթուրսուզ օլմատըղընը՝ ըէվիշի հալինտէն անլատը:

Պինապէրին պիշարէ գատընճըղազ՝ մէսէրրէթինտէն նաշի տիթրէեիպ, քէմալը շիւքրանիեթլէ, վէ զանն իտէրսին պագըշըյա, «գըղըմը սիզ գուրթարտընըլ» տիմէք իսթէեէրէք, պարօնէեէ աթֆը նիկեա հիտէրէք:

Այնի վագըթտա մատամ պարօնն սըր Քէրմատէք, էլինի, էօբմէք իւզրէ սըր Վիլիամսա վէրտիկի կիպի, սուֆրատա եանընտա տախի օթուրթտու, վէ եավաշ սէտա իլէ տէ,

— Իշթէ պու կիւն ագիլանէ մուամէլէ իտիեօրսուսուզ,

վէ տիւնքի կիպի մէճնունանէ տավրանմանօրսունուզ, տէտի.
Պարօնէ. - (սախթէ պիր էնտիչէ կէօսթէրէրէք.) Մա-
տամ, տէյի պէեան իյլէտի.

— Սուս օլուն, սիզի սէվէճէք տիր.

Պարօնէ մահզունիյեթլէ պաշընը սալատը, վէ իհթի-
եարէ գատըն տա,

— Սիզ պանա կիւվէնին. պէն եաբաճաղըմը պիլիրիմ.
սիզի թահթը հիմանէմէ ալտըղըմ հալտէ, Ալլահ քէրիմ տիր,
տէտի.

Սըր վիլիամս պու սըրատա շու եօլտա միւլահազա իթ-
մէքտէ իտի.

— Թէյզէ, վալիտէ վէ բէտէր պէնիմ թարաֆըմտա
աըրլար. էկէր սէքիզ կիւնէ գատար պու գըզ պէնի սէվմէզ-
սէ, պէն պիր շաշգըն աոտ իտիլմէլիեիմ, վէ օն իքի միւլեօն.
լուգ պիր գըզ իլէ էվլէնմէեէ նալաեըզ օլմալըեըմ.

47

Հիքեանէսինի իթմէքտէ օլտուղումուզ տրամըն վասիլիկի
վէ պունտա մէվնուտ էշխաարն քէսրէթի սէպէպիյլէ, չօգ-
տէֆա թէպտիլի մահէլլ իթմէկէ, վէ էշխասը մէրգումէտէն
պաղըսընը թէրք իտիպ, մուվադգաթէն թէրք իթմիշ օլ-
տուղումուզ էշխասա նազլը բէլամ իյլէմէկէ մէճպուր օլու-
եօրուզ.

Ժաննը պրագտըղըմըզ զէման, մէզպուրէ, Պուժիվալտա-
քի քիւչիւք սէյֆիեէտէ ուեանարագ, թէաճճիւպանէ էթ-
րաֆընա կէօզ կէզտիրմէքտէ, վէ պիլմէտիկի օ մահէլլտէ
նասըլ օլուպ տա պուլունմասընտան տօլաեը տիւչիւնմէքտէ,

վէ պիր կիւն էվվէլ իմզասըլ օլարադ եազըլմըլ օլուպ, Արման տը Գէրկազըն ֆիրը վէ էլի իլէ մուհարըրէ օլտուղու քէնտիսի (եանի մատմազէլ տը Պալտէր) թարաֆընտան զանն օլունան մէքթուպ կիպի պիր մէքթուպըն, օտանըն օրթապընտա մէվզու պիր մասա իւզէրինտէ պուլունմասըլա, պուսունն հիքմէթինի անլամաեա չալըլմադտա իտի:

Պու մէքթուպուն եազըլմասը վէ միւնտէրիճաթը՝ մէգպուրէնին ֆիրըրինտէ չիւպհէ հասըլիթմէլի, վէ Մ. տը Գէրկազտան զայրի պիր քիմնէ թարաֆընտան եազըլմըլ օլմասը հազգընտա վէսվէսէեէ մահէլլ վէրտիրմէլի իքէն, հէր աչըդ վէ մաշուդ իշին, հէր կէօնա վուգուլաթ սէպէպսիզ ֆարպ իտիլմէմէք թապիի օլուպ, ժանն տախի Արմանը ֆէվգէլատէ սիվտիկի, վէ պունտան դաթինազար պիր կիւն էվվէլ Մ. տը Գէրկազըն, Պասթիէն իլէ եավաշ սէսէ կէօրիւշտիւքէրինի տինլէմիշ օլտուղունտան, ճէրէեան իտէն սէօլլէր արասընտա, իրթէսի կիւնքի տուէլլօեու իյմա իտէր եօլտա, մէրգումըն, ֆէնա պիր իշտէն պահս իթտիկինի իշիթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մալիւմ օլան իքի մէքթուպուն մուհարըրիլ՝ պիզզաթ կէօնիւլ վէրտիկի կէնճ քիմնէ օլմասը հազգընտա չիւպհէ իտէպիլիթ մի իտի:

Պինապէրին պու հալլէր՝ ժաննա զաեթ թապիի կէօրինտիւկիւնտէն, պիր թազըմ թախմինաթա կիրիշտի, հաթթա շունա պունա սըրր աշմասը, Արմանը հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իտէպիլէճէկի իհթիմալինէ մէպնի, էսրարը մէզքիւրէեի ինճէտէն ինճէ արաշթըրմամաեա, վէ եալընըզ, պուլունտուղու մահէլլի մուտազգըգանէ թահգըզ իթմէկէ քէնտինճէ դարար վէրտի: Մէզպուրէնին պուլունտուղու տաիրէ, էվվէլճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէճհլէ, ատէթա գօնթէս վէ բրէնսէսլէրէ, վէ եախստ զաեթ զէնկին հօվարտալարա մէթրէս օլան դատընլարտան պիրինէ մախսուս օլաճազ մէրթէպէտէ միւղէյեէն օլուպ, կէրչի ժանն՝ պիւս սէրվէթ վէֆաթ իթմիշ օլան պիր զապիթին ֆադիրէ գըղը օլմասըլա, պէօլլէ պիր տէպուտէպէեի թէխալ-

եիւլ պիլէ իթմէզ իտի իսէ տէ, սէվտիկի, վէ եագընտա իսմինի թաշըեաճաղը պիր քիմնէ թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղունտան, օլ պապտէ հայրան օլտուգտան պաշգա, չօճուգ կիպի սէվինտի, վէ գալպինտէ պիր հիսսի շիւքրանիեթ վէ մուհապպէթ հասըլ օլտու, վէ պատէհու իլէրուտէ գօնթէս տը Գէրկաղ օլաճագ օլան գատընա շիմաիտէն այիտ պուլունան պինտի մէզքիւրուն նէրէեէ գատար միւմթէտ օլտուղունու անլամագ իսթէտի:

Պու սուրէթլէ կէնճ գըզ թէսատիւֆ իթտիկի պիրինճի գարուեու աշըպ, պիւեիւք պիր սալօնտա պուլունտու քի, պունուն տիվարլարը՝ Կօպլէն խալըլարը իլէ գաբլը, վէ օրթատա պուլունան պիր մասա իւզէրինտէ պազը ալպումլար, րէսիմլէր, պիր մօտա զազէթասը, վէ գատընլարա միւթէալիդ տիկէր պիր զազէթա կէօրիւլմէքտէ իտի: Շըմինէնին գարշըսընտա տախի պիր բիեանօ գօնուլմուշ իտի:

Ժանն՝ գաբուլարը աշըգ օլան սալօնտան կէշիպ, քիւշիւք պիր տէհլիզէ կիրտի քի, պունուն մէրմէր տէօշէլի տիվարլարը քիրէճլէ պօեալը օլուպ, նատիրաթտան օլան պիր չօգ չիշէք սագսըլարը տա էթրաֆա վապ իտիլմիշ իտի:

Մէզքիւր տէհլիզտէ պիր գանաբէ իւզէրինտէ եաթմըշ պուլունան պիր խըզմէթքեար՝ կէնճ գըզըն ատըմլարընտան ուեանըպ գալգտը, վէ քէմալը հիւրմէթլէ մէզպուրէնին գարշըսընտա տուրտուղու հալտէ:

— Մատմաղէլ, պէսլէմէնիզի՞մի կէօրմէք իսթէեօրսու-նուգ, տէյի սիւալ իթտի, վէ ալաճաղը ճէվապա պէքլէմէք-սիզին,

— Մարիէ՛թ, Մարիէ՛թ, տէյի չաղըրտը:

Այնի վագըթտա կիւզէլ պիր գըզ գօշարապ կէլիպ, կէնճ գըզա սէլամ վէրտի: Պէսլէմէտէն սօնրա տիկէր պիր գատըն խըզմէթքեար իլէ ժաննըն էմրինէ թապի օլմագ իւզրէ թախսիս օլունմուշ օլան էրքէք պիր խըզմէթճի մուվասըլէթ իթտիլէր:

Մարիէթ իսմինտէ պուլունան կիւզէլ պէսլէմէ,

— Մատմագէլ, էկէր իսթէրսէնիզ, սիզի թուալէթ տաի-
րէնիզէ կէօթիւրէհիմ տէ օրատա էլպիսէնիզի կիեինտիրէհիմ,
տէտի :

Օլ վագըթ ժանն , ոսյ տը ջամսյր , եանիիլք ագչամը եաթ-
տըղը զէման կիեինմիշ օլտուղու էլպիսէ իլէ իտուկինի կէօ-
րիւպ , էլան թէաճճիւպ վէ հայրէթտէ օլտուղու հալտէ ,
Մարիէթ իլէ պէրապէր վասի պիր թուալէթ տաիրէսինէ
կիթտի , վէ օրատա պէսլէմէ , մէզպուրէհէ միւքէմէլ պիր
էլպիսէ կիեինտիրտիկի կիպի , սիեաճ սաչլարընը տա թարա-
տը , պիւքտիւ , վէ ժանն , պու աբա օլ տէրէճէ հայրէթ
իչինտէ պուլունուեօրտուքի , Մարիէթին , քէնտի թուալէ-
թիյլէ մէշղուլ օլմասընտա թէմամիյլէ թէսլիմիէթ կէօս-
թէրտի :

Պիր սաաթ սօնրա մատմագէլ տը Պալտէր , սապաճ էլ-
պիսէսի կիեինմիշ օլտուղու հալտէ , պու էսրարի էվին ալթ
գաթընտա քեային թաամ սալասընա էնիպ , գաճվալթըսընը
հագըր պուլտու :

Պու սուրէթլէ ժանն , պիր պօղաչաեը թապագ տէրունի-
նէ տօղրատըգտան սօնրա , պիր ֆինճան չայ իչտի , վէ խանէ
խըզմէթքեարլարընըն Մ . գօնթ թէսմիհէ իթտիքլէրի շախ-
սըն մէքթուպունու թէքրար պէ թէքրար վէ քէմալը խահիչլէ
օգուտու :

Մարիէթ , մէզպուրէհէ խըզմէթ իթմէքտէ օլմասըյլա ,
սուֆրատան գալգաճաղը սըրատա ,

— Մատմագէլ, գըշըն՝ քէօյ իչինտէ իգամէթ բէք խօշ
օլմատըղընտան , իհթիմալքի պուրատա սըգըլաճագսընըլ ,
տէտի :

Ժանն՝ հանկը քէօյտէ պուլունտուղունու անլամաեը
պիթթապի աըգու իտէր իտի իսէ տէ , մէքթուպտաքի թավ-
սիեէյի խաթըրլաեարագ սիւքիւթ իթտի , վէ մարիէթ ,
քէլամա տէվամիէ ,

— Լաքին Մ . գօնթ , գաթընըղըն , գատիմ պիր մուհիպ-
պէնիզի մէմնունէն կէօրէճէկինի տիւշիւնմիւշ տիւր , տէտի :

Ժանն . - (Թէաճճիւպլէ .) Պէնիմ պիր մուհիպպէ՞մ մի .

Մարիէթ . - Իվվէթ , ահապպանըգտան օլան պիր գըզ , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ դաբուեու աշըպ , - Մատմաղէլ Սըրի՛զ . . . մատմաղէլ Սըրի՛զ . . . տէյի չաղըրտը , վէ աբա-տան պիր աղ միւտտէթ կէչինճէ , Ժանն՝ մէզպուրէ չիչէքճի գըզըն՝ միւթէէսսիր վէ լէհճէսի սօլուդ պիր հալաէ իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւ .

Սըրիզ , իչէրի կիրէր կիրմէզ , Ժաննըն պօղազընա սա-րըլաւ :

.

Իքի կէնճ գըզլար էվվէլ էմիրտէ պիրիպիրլէրինէ բէք չօգ շէյլէր սօրտուլար . Վազը օլան սիւալլէրի իսէ , նա՞սըլ օլուպ տա եէկաիկէրինի պուլտուդլարընտան վէ նէ՛րէտէ պուլունտուդլարընտան իպարէթ օլսւպ , հալպու քի նէ՛ պիրի , նէ՛ տիկէրի պու խոսսուսաթը պիլմէմէքտէ իտիլէր . Սըր Վի-լիամս , Թէտապիրի իթիիւաթքեարանէսինի օլ տէրէճէ միւ-քէմմէլէն իթթիսազ իթմիշ , վէ պիրինէ եազտըզը մէքթուպտա , վէ տիկէրինէ վուդու պուլան իֆատաթը չիֆահիեէսինտէ պիր թադըմ խէեալի թէհիքէլէրտէն օ մէրթէպէ մէհարէթ-լէ պահս իյլէմիշ իտի քի , իքիսի տէ , ճէրէեան իտէն միւքեա-լէմէլէրինտէ թէտպիրի էլտէն պրազմաեըպ , պիրիպիրլէրինէ բէք աղ էսրար իֆշա իթտիլէր . Պու սուրէթլէ կիւնիւն պիր գըսմընը , լաթիֆ պիր միւքեալէմէ իլէ կէչիրիպ , Ժանն Սը-րիզէ , գալպինտէ աթէշի աշգ ու մուհապպէթին նա՞սըլ սիւ-զան օլմաեա պաշատըզընը , վէ շիւպհէսիղ ալտըզը իքի մէք-թուպոււն մուհարրիրի պուլունան շախսը մէճհուլու , եախօտ քէնտի զաննը վէճհլէ Սըման տը ֆէրկազը նէ՛ մէրթէպէտէ սէվտիկինի պէեան , վէ Սըրիզտէ Ժաննա , Լէօն հագգընտա գալպինտէ մէվճուտ օլան մուհապպէթտէն , վէ նախի սաա-տէթ օլմալարը պիր աղ կէճիքմիշ իսէ տէ , միւշքիւաթըն էօ-նիւ ալընմասընտա օ իգպալէ էրէճէկինտէն պահս իթտի .

Պու իքի գըզլար , տիվարլարը զաիէթ եիւքսէք օլմասը միւնասիպէթիլլէ խարիճի կէօրմէքիք գապիւլ օլմաեան պաղչէ

տէրունինտէ ուզուն միւտտէթ տօլաշտըգտան սօնրա, ագչամ իւղէրի սէյֆիէէէ տախիլ օլաճագլարը էսնատէ, ժաննըն գարշըսընա պիր ատէմ չըգարագ, մէղպուրէէէ քէմալը հիւր-մէթլէ սէլամ վերտի:

Պու ատէմ Գօլար օլուպ, մատմաղէլ տը Պալտէր՝ մէր-գումու կէօրտիւկիւնտէ, միւպհէմ պիր էնտիչէ հիսս իթտի իսէ տէ, Սըրիզ՝ մէղպուրէէի թէէմին իլէ, մէրգում իչին, Մ. գօնթուն խըզմէթ քեարը վէ տօսթ պիր քիմնէ օլտուղու-նու սէօյլէտի:

Գօլար, ժաննըն մուվաճէհէսինտէ պաշընը էեէրէք,
— Մատմաղէլ, պէնտէնիզ Մ. գօնթուն վէքիխարճընըմ,
տէտի:

Ժանն՝ ալթիւսթլիւկիւ կէչէրէք,

— Ահ, սիզ անըն թարաֆընտա՞ն մը կէլիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ մատմաղէլ:

Պատէհու Գօլար, պիր թավըը մախսուս քէպ իլէ, կէնճ գըզա պիր մէթթուպ վէրտի: Օտա տիթրէեէրէք վէ գալ-պինտէ հէեէճանը աղիմ հասըլ օլարագ մէթթուպը մէղքիւ-րու աչտըքի, պունուն տա եազըսը՝ իլք մէթթուպլարըն այնի եազըսը իտի:

Կէնճ գըզ, իչպու մէթթուպտա աթիտէքի ճիւմլէլէրի օ-գումտու:

«Աղիզէմ ժանն, պու մէթթուպ եէտինիզէ վասըլ օլտու-ղունտա, պէն սիզտէն խայլի ուզագտա պուլունմուշ օլաճա-ղըմ: Նէ՛ չարէ, գատէր պէօյլէ իճապ իթտիրիեօր: Լաքին թէէմին օլուն, զայպուպէթիմ ուզուն միւտտէթ իմթիտատ իթմէեէէք տիր: Ինշալլահ պիր գաչ կիւնէ գատար ալ-տէթլէ, հուզուրունուզտա տիզ չէօքէրէք, իքի էլլէրինիզի պուս իտէճէկիմ, վէ նամը աճիզիմի գապուլ իլէ, էօմիւմիւն պախի սատտէթ ու իգպալի օլմանըզը թէմննի վէ նիեազ իլէեէէէէիմ: Իչպու սէյիահաթըմ, պազը մուհիմմ վէ էսրա-րի էսպապա մէպնի օլուպ, հիյնի սէյրի սէֆէրիմտէ տուրա-

ճագ օլտուղում մահէլլերտէն թարափընըզա հէր կիւն եազաճաղըմ մէքթուպլարը եէտինիզէ կիւնիւ կիւնիւնէ թէսլիմէ մէմուր օլան խըզմէթքեարըն՝ էմնիլեէթլի պիր ատէմիմ պուլունտուղունու տա պիլխասսա պիլտիրիրիմ:

«Գօլար իսմինտէ օլան պուլ ատէմ, պէնիմ խըզմէթքեարըմ օլմագտան զիեատէ տօսթում օլուպ, թէմամիյլէ պանա սատըգ տըր, վէ պիլճիւմէ էմրլէրինիզի մէսէրէթլէ իճրա իտէճէք աիր, իլէրուտէ մատամալարը օլաճագ օլան զաթընըզա զաեէթ սատըգ, վէ ուղրունուզա հաեաթլարընը ֆէտաեէ հաղրը պուլունան խըզմէթքեարլարըմտան մաասա քէմէնին իգամէթ իթմէտիկի պուլ խանէ չախսընըզա մախսուս օլտուղու հալտէ, անտէ մալիքեանէ եաչամանըզը թէմէննի, վէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, աղիզէմ ժանն, հագղընըզա հիսս իտէկէտիկիմ աչգ ու մուհապպէթ վէ իլէրուտէ նաիլ օլաճաղըմըզ իգպալ ու սաատէթ նամընա սիզտէն եալընըզ պիր շէյ ըէճա իտէրիմ. պուլունտուղունուզ սէյֆիեէտէն, եախօտ պաղչէտէն տիչարը չըգմաեա չալըչմաեըն, պուլունտուղունուզ մահէլլին նէրէսի օլտուղունու քիմէեէ սօրմաեըն. պուլ պիր սըրը տըր քի, իլէրուտէ սիզէ իյզահ իտէճէեիմ:

«Ալլահա ըսմարլատըգ աղիզէմ... եարըն թէքրար մէքթուպ հաղարըմ: Սէվկիւլիւ զէվճէճիկիմ, կէրչի ճիսմիմ սիզտէն մուֆարազաթ իաիեօր, լաքին բուհում եաղընընըզա տըր:

Պու տէֆա իչպու մէքթուպ A իմգալը իտի:

Ժանն օգումասընը իքմալ իթտիկինտէ, Գօլար,

— Մատմազէլ, էկէր Մ. գօնթա մէքթուպ եաղմագ արգուսինտէ իսէնիզ, մէքթուպունուզու քէնտիսինէ կէօթիւրիւրիւմ, տէտի:

Ժանն գըզարտը, վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Տիւչիւնիւրիւմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Փիլվագը պիչարէ գըզճըզազ նէ՞ ճէվապ վէրէպիլիը իտի:

Պու եօլտա աչըրըլմասընտան տօլաեը թէշէքքի իտէպիլի՞ր մի

վէ քէնտիսինէ մուհապպէթի օլտուղու իգրարընտա պուլու-
նապիլի^օր մի իտի, Իմտի, Սըրիզին րէյինի ավագ իսթէրճէ-
սինէ մէրգումէեէ պագտըղընտան, չիչէքճը գըղ ֆիքրինի
անլահարագ, Դօլարա,

— Մատմաղէլ՝ Մ. դօնթա եաղաճաղը ճէվապը եարըն
եաղար, տէյի ճէվապ վէրտի:

Դօլար պաշընը էյտի, վէ միւթէագըպէն,

— Բէք էյի, եարըն թէքրար կէլիլիմ. անճագ մատմա-
ղէլ, էկէր Բարիստէն պիր շէյ կէթիրթմէք իսթէրսէնիզ,
էմրինիզէ հաղըրըմ, տէտի:

Ժանն. — Թէչէքքիւր իտէրիմ, հիչ պիր շէյէ իհթիեաճըմ
եօղ տուր:

Պու աբա, թաամ վագթընը միւպէյեին օլարագ պիր չան
չալընտը:

Դօլար, կէնճ գըղը թէքրար սէլամլահարագ օրատան
կիթտի. լաքին սէյֆիեէտէն տիշարը չըգաճագ եէրտէ, սա-
պահլահըն ոըր Վիլիամն թարաֆընտան սախթէ սուրէթտէ
գօվուլմուշ օլան ֆիրար նամ ճատընըն էլան պուլունտուղու
քէօշկէ կիրտի, վէ մէգպուրէեէ խիթապէն,

— Վալիտէ, գարթան՝ սէնին պուրատա գալմագըղըն
էյի օլմահաճաղընը տիւշիւնտիւ: Սէն Սիրիզէ պէտ մուլամէլէ
իթմիշսին. իմտի էկէր կէնճ գըղլար սանա թէսատիւֆ իտէր-
լէրսէ, հագգընտա շիւպհէլէրէ զահիպ օլապիլիլլէր, տէյի
պէեան իյլէտի:

— Բէք էյի, կիտէրիմ:

— Հէր սապահ Բօգամպօլա նասիհաթ վէրմէլիսին, վէ գա-
պիլ իսէ նամուսքեարանէ պիր թավրտա պուլունմասընը
սէյլէրսին:

— Բէք էյի, Բօգամպօլպէնիմ չակիրտիմտիր. իսթէտիկի
զէման քիւշիւք պիր աղիզէ պէնզէր:

— Քէնտիսինի, պալըգ կէթիրթմէք իւզրէ պուրահա կէօն-
տէրմէլիսին:

— Անլատըմ, կէօնտէրիլիմ:

— Րօգամպօլ զսեթ գուրնազ օլուպ, սէնտէն տահա զիեատէ իշէ եարար: Տօղրուսու պէն ատամլարըմըզա բէք տէ էմին տէյիլիմ: — Էկէր սահիհ գօնթ պու թարաֆլարա տօլաշմաեա կէլիրսէ...

Գօլար՝ Արմանը իյմա իթմէք իշին, սահիհ գօնթ թապիրինի գուլլանըր իտի:

Ֆիրար, Գօլար իլէ պէրապէր Պուժիվալա կիթտի: Գօլար տա, Մ. տը Գէրկազըն թէշէպպիւսաթընա տիգ-գաթ վէ հարաքեաթընա նէզարէթէ մէմուր օլտուղու հիհէթլէ, Բարիսէ ազիմէթ, վէ իրթէսի կիւն սէյֆիէեէ ավտէթ իյլէտի:

Սըր Վիլիամս՝ Ժաննա Օրլէանտան իքինճի, ֆազաթ էվ-վէլքինտէն զիեատէ միւլէսսիր պիր մէքթուպ եազարազ կէօնտէրտի: Պու տէֆա սախթէ գօնթ տը Գէրկազ, մէքթուպուլն զիյրինի Արման իսմիլէ իմզալամըշ իտի:

Գօլար, իշպու մէքթուպու թէսլիմտէն սօնրա,

— Մա'տմաղէլ, Մ. գօնթա ճէվապ եազաճա՞մըսընըզ, տէյի սօրտու:

Ժանն, պու սիւալի իշիթմէսի իւզէրինէ, գալպի չիտտէթլէ չարտը, եանազլարը գըզարտը, վէ էլան թէրէտտիւտտէ պուլունտուղունտան, Գօլար,

— Միւլահազա իտինէգքի, Մ. գօնթ՝ պէնիմ մէքթուպում իշինտէ զաթընըզըն ուֆաճըգ պիր թէզքիրէսինի պուլուր օգուր իսէ, նէ՛ գատար մէսրուր վէ պախթիեար օլաճագտըր, տէտի:

Ժանն, սէվտիկի չախսըն պատիի մէսէրրէթի օլաճաղը միւլահազաղսըյլա, պունտան զիեատէ թէրէտտիւտտէ գալամա-եըպ, էլինէ պիր գալէմ ալարագ, աթիտէքի թէզքիրէեի եազաղ:

«Մօնսիէօ, հէր նէ գատար հարէքէթի վագըանըզ պանա զարիպ կէօրլւնմէքտէ, վէ պիր քիմսէնին՝ սէվտիկի պիր գա-տընա իգհարը մուհապպէթ իթմիշ օլմասը իշին, անը էսիր մագամընտա թէվգըֆ իլլէմէսի իշիտիլմէմիշ պիր չէյ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ սիզի սուրէթի չէտիտէտէ մուհաքէմէ իթմէք

խաթմէմ, վէ պու էսրարըն իյղահաթընը իշիտէպիլմէք իշին ավտէթինիզէ ինթիզսր իտէրիւմ: Օլ վագթա տէկին իսթա-րընըզ վէճհլէ հարէքէթ իտիպ, պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ իհթիեաթը էլտէն պրագմաեաճաղըմ:»

Պու մէքթուպուն սօվուգ գան իլէ եազըլմըշ օլմասընա րազմէն, կէրէք հարֆլարընըն ինթիզամըզըլընտան, վէ կէրէք իմզասընըն օգունմազ պիր հալտէ պուլունմասընտան, մէր-գ ումէնին, մէքթուպը մէզքիւրու նէ՝ տէրէճէ հէեէճանը ազիմ իլէ եազմըշ օլտուղու անլաշըլապիլիր իտի:

Լաքին ժանն՝ պիր նէսլի նէճիպէ մէնսուպ օլմասըլլա, գատընլարըն պիրինճի ֆազիլէթի՝ իթիտալ վէ իհթիեաթ օլտուղունու, վէ սըր Վիլիամըն հարէքէթի զարիպէսի՝ բէք տէ շայեանը թագաիր պուլունմատըլընը պիլիր իտի: Պու ճիւմլէ իլէ մէզպուրէ, իմզասընըն ալթընա «ավտէթինիզէ մունթազըրըմ» սէօզիւնիւ իլավէթէն թահրիր իլլէտի:

Մէքթուպըն զիրինտէքի սօն սէօզ՝ կէնճ գըզըն պիւթիւն միւլահազասընը հավի օլուպ, իշթէ Դօլար պու մէքթուպու ալարագ օրատան մուֆարագաթ, վէ իրթէսի կիւն սախթէ գօնթ աը Գէրկազըն տիկէր պէր մէքթուպունու համիլ օլ-տուղու հալտէ ավտէթ իթտի:

Եվվէլքիլէր կիպի պու մէքթուպտա տախի նամուսքեար-լըգ լուհու, վէ խալիսէթ ֆիքրի մէվճուտ օլմասըլլա, մատ-մազէլ աը Պալտէրին լուհընտա վէ ֆիքրինտէ հիւսնի թէէս-սիր հասըլ իլլէտի, զիրա կէնճ գըզլար իշին, նիհաեթ պու կիպի մէքթուպլարտան իզֆալ օլունմամագ գապիլ տէյիլ տիր:

Կէրչի ժանն՝ պու տէֆա ճէվապ եազմատը, վէ լաքին միրուր իտէն հէր սաաթ՝ օլկէնճ գըզըն գալպինտէ, Արման զանն իթտիկի շախսը մէէլուն հագգընտա հիսս իտէկէլտիկի ալգ ու մուհապպէթ պաղընը թահքիմ իլլէմէքտէ իտի:

Կիւնլէր կէչմէքտէ օլուպ, ժանն՝ ժէրթըրիւտիւ ունութ-մաեա պաշլամըշ իտի: չու գատարքի սախթէ Արման, թա-րիսի օլմաեան վէ նէրէտէն եազըլտըղը իշար իտիլմէեիպ,

անճաղ Գօլար մարիֆէթիլէ կէթիւրիլէն քեաֆֆէյի մէք-
թուպարընտա, կէօնա օ գատըն քէնտի ըէֆագաթընտա
պուլունուեօր կիպի անը տաիմա զիքր իթմէքաէ իտի :

Հէր նէ իսէ, Սըրիզ, Լէօնա պէքլէտիկի կիպի, ժանն
տաիսի սապըրսըզըզլա սէվտիկի քիմնէնէ պէքլէմէքաէ օլ-
տուզընտան, իրիսի տէ սէյֆիեէտէն մուֆարագաթ ֆիքրինտէ
տէյիլ իտիլէր : Լաքին պիր կիւն Գօլար մէյտաննա չըգմատը,
վէ ժանն տա, ըուհունուն նաֆագատը մագամընտա պուլու-
նան սէվկիլիւ մէքթուպունա թէհի եէրաէ պէքլէտի : Գօլար
իրթէսի կիւնիւ տաիսի կէօղիւքմէտի : զայպուպէթինին սէպէ-
պի իսէ վէֆաթ իթմիշ օլմասը իտի : Մէրգումուն, Ֆիքարըն
մէյիւանէսինտէ սուրէթի վէֆաթը խաթըրլարտա օլուպ, շու
գատար քի էօլմէզտէն էվվէլ, Բօգամպօլա, ժանն իլէ Սըրիզ
հագգընտա նէ հօլտա խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իտէ-
ճէկինէ տաիր պիր սէօզ պիլէ իրաա իթմէտի : Իւշ վէ տէօրթ
կիւն կէչտիկի հալտէ ժանն, քէնտի էսրարի մուհարրիինտէն
հիշ պիր մէքթուպ ալմաեըպ, հալպու քի տաիսիլի սէյֆիեէ-
տէ թէպէտտիւլաթ զուհուրա կէլմէտի :

Խըզմէթքեարլար ժաննըն խըզմէթլէրինի կէօրմէքաէ
պէրտէվամ օլուպ, Մարիէթ, մէզպուրէնին սաչլարընը թարա-
տըղընտա, եախօտ էլպիսէսինի կիեինտիրտիկինտէ, Մ . գօնթ-
տան պահա իտէր իտի : Լաքին կէնճ գըզ Գօլարը կէօրմէտիկի
կիպի, մէքթուպ տաիսի ախզ իթմէտիկինտէն, մէրգում
հագգընտա խըզմէթքեարլարը իսթիֆսար իթտի, Լաքին
պունլար՝ հա վուգումաթտան մալիւմաթլարը օլմասըղընտան,
եախօտ պիլաիքլէրինի սէօլէմէք իսթէմէտիքլէրինտէն,

— Մ . գօնթուն վէքիլխարճը պէլքի սէյեահաթտա տըր,
տէյի ճէվապ վէրմէքաէ իտիլէր :

Օլ վագըթ ժաննըն ֆիքրինտէ պիր թագըմ գարա միւ-
լահագաթ հասըլ օլուպ, Արման տը Քէրկազ թարաֆընտան
եազըլմըշ օլտուզընու զանն իթտիկի վէ պիր մասա իւզէրին-
տէ պուլտուզու իլք մէքթուպտա, ազիմ մուխաթարալար-
տան պահա օլունմուշ իտուկինի խաթրլարտը :

Պիչարէ գըզճըղազ պու խաթըրէ իւզէրինէ, իհիմալքի սէվկիւլի Արմանը թէրքի հաեաթ իթմիչ պուլունտուղու միւլահաղասըյլա, ատէթա ագլընա խիֆֆէթ կէլմէք րատտէսինտէ միւթէէսսիր օլտու, լաքին մուախխարէն պու տէհչէթլի իզթիրապ վէ էնտիչէ եէրինէ միւպհէմ պիր իւմիտ գաիմ օլուպ, մէքթուպ եազմատըղը ճիհէթլէ, ավտէթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղու նէթիճէսինի չըգարալ:

Լաքին տէօրտիւնճիւ սապահը, ժանն եաթաղընտան գալգըպ, քէնտի օտասը եանընտա պուլունտան պիր տաիրէտէ եաթան վէ կիճէլէրի գաբուսու աչըգ պրագըլան Սըրիզէ սէլամ վէրիրքէն, քիւլիւք պիր մասա իւզէրինտէ պիր բաքէթ մէքթուպլար կէօրտիւ, վէ պիր սըչրաեըչտա եաթաղընտան մէզքիւր մասանըն եանընա աթլատը: Մէվճուտ մէքթուպլար՝ կէչէն տէօրթ կիւնէ աիտ օլարագ տէօրթ գըթատան իպարէթ օլուպ, մէզպուրէ պունլարըն եազըսընը թանըտըղը ճիհէթլէ, հէեէճանը ազիմ իլէ մէօհիւրլէրինի եըրթըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտու, վէ Արմանըն պէրհաեաթ օլուպ, եազընտա ավտէթ իաէճէկի պունտա պիտիրիլմիչ իտի: Իմտի, քէմալը մէսէրրէթինաէն նաչի բէֆը սէտա իաէրէք,

— Սըրիզ, Սըրիզ, հաեաթտա իմիչ. եազընտա ավտէթ իաէճէք տիր, տէտի:

Սըրիզ իսէ, իւչ կիւնտէն պերու պիչարէ ժաննըն կէօգ եաչլարընը սիլմէքլէ մէչըուլ օլտուղու հալտէ, մէսըուրէն անըն եանընա գօշուպ, հէեէճան իլէ տէրաղուչ իթտի:

Օլ վագըթ ժանն՝ մէզքիւր մէքթուպլարը քիմ կէթիրմիչ վէ ույգուսու էսնասընտա մասա իւզէրինէ գօյմուչ օլտուղունու անլամագ իսթէտի: Իմտի չանը չալմասըյլա, Մարիէթ կէլաիկինաէն,

— Դօլար կէլտի մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր մատամ, կէլմէտի:

— Էօյլէ իսէ պու մէքթուպլարը պուրաեա քիմ կէթիրտի:

— Բօգամպօլ կէթիրտի, մատմագէլ:

Ժաննս՝ մեղքերւր իսմի իւք տէֆա օլարագ իշիթտիկի ճիհէթլէ,

— Բօգամպօլ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի,

— Քիւչիւք պիր պալըգճը տըր,

— Տիմէք պու քիւչիւք պալըգճը Գօլարը կէօրմիւշ տիւր,

— Պիլմէմ,

Ֆիւլվագը Մարիէթին օլ խոսոստա մալիւմաթը եօգ իտի,

Հագըգէթի հալ շու տուր քի, իւշ կիւնտէն պէրու Բօգամպօլ՝ սէյֆիւհէնին խալըք նազարընաա թէպտիլ օլմուշ օլուպ, հիքեաեէմիզտէ զիեատէ իլէրի կիթմէզտէն քվվէլ պու թէպէտտիւլ հագըգընաա պալը իյզահաթ վէրմէք լազըմ տըր,

48

Ֆիրարըն էօեէ օղու օլան Բօգամպօլ, Գօլարըն՝ գօնթ տը Գէրկազ Թարաֆընտան վուրուլարագ թէսլիմի բուհ իթտիկի կիճէ, մէրգումնան (եանի Գօլարտան) զիեատէ հաիզի իգթիտար պուլունտու,

Իշպու օն ալթը եաշընտաքի չօճուգ, էլլի լուի ալթունու կիպի պիւեիւճէք պիր վտտա գաբըլմալը իքէն, պիր աագըգա պիւէ շաշըրմանըպ, քէնտի քէնալինէ շու հագըգը միւթալէա, եը իթտի,

— Սահիհ տիր քի գօնթ, գըզլարըն պուլունտուղու մահէլլի անլամագ իշին պին ֆրանգ վէրիեօր. գաբթան պու մալիւմաթըն իֆշա իտիլմէմէսի իշին իքի միսլինի, իւշ միսլինի վէրէճէք տիր,

«Գօնթ էյի պիր ատէմ տիր, գաբթան տա ֆէնա պի

քիման տիր, Եյիլիք իլէ ֆէնալըգ արասընտա Բոգամպօլ
ասլա թէրէտաիւտ իթմէմիշ տիր. իմտի եաշաւըն գաբ-
թան... պէն պու խայրխաչ ատէմէ գարշը պուլունաճաղըմ:

Իշթէ Բոգամպօլ պու բրօկրամա իթաաթ իթմէք իւզրէ,
գօնթու, Կինեօնու վէ Լէօն Բօլանը՝ իբի կէնճ գըզարըն
մէվգուֆէն պուլունաուգլարընը պէեան իթտիկի մահէլլէ
կէօթիւրմէք վէսիլէսիյլէ, քէնտիլէրինէ ըհհպէրլիք իթտի:

Նէթիճէսի մալիւմ տիր:

Շէյլէքի Բոգամպօլ, հէմ չէվիք, հէմ գուվվէթլի օլմա-
սըյլա, պիրտէն պիրէ Կինեօնա պիր չէլմէ աթըպ, մէրգու-
մու սուեա տիւշիւրտիւկիւ կիպի, քէնտիսի տէ պիրլիքտէ
տիւշտիւ:

Կինեօն՝ Բոգամպօլա պէեան իթմիշ օլաուղու վէճհլէ եիւզ-
մէք պիլմէտիկինտէն, տիւշտիւկիւ սըրատա պաղըրըպ, սու-
եուն եիւզիւնէ չըգմագ իւզրէ բէք չօգ չալըշտը, ֆագաթ
աղընթը պիչարէեի, օ ճիվարտա վագը տէյիրմէն մաքինա-
սընըն չարիւարը ալթընա սէվգ իթտիկինտէն, օրատա հա-
եաթը մէվթէ թապի օլմագ թէհլիքէսի պուլունմագտա իտի:
Լաքին Բոգամպօլ, հիչ պիր չէյի թալիւմ իթմէտէն էյրէնէն
Բարիսին քիւլհան պէյլէրինտէն օլուպ, սիւարիլիքտէ, ավ-
ճըլըգտա, նիշանճըլըգտա վէ պալըգ կիպի սու եիւզիւնտէ
եիւզմէքտէ մէհարէթի մախսուսէսի վար իտի:

Իմտի Բոգամպօլ, պու տէֆա տա, Բարիսին Բօն Նէօֆ
եախօտ Բօն Լուի ֆիլիք համամլարընա աթըլըրճասընա թէ-
մամիյլէ սօվուգ գան իլէ նէհրէ աթըլաղընտա, վէ հէնուզ
յունվար իչինտէ պուլունուլմասըյլա, սուեուն սօվուգլուզու-
նու հիսս իթտիկինտէ,

— Պու մէվսիմտէ պանեօ իտիլմէզ իսէ տէ, նէ՝ գարարը
վար, տիեէրէք, աղընը գարատը, վէ գօնթուն, իհթիմալ-
տէն օլաուղու իւզրէ աթաճաղը գուրշունտան գուրթուլմագ
իւզրէ, էլլի գուլաճ տէրինլիկինտէ սուեա տալտը, վէ նէֆէս
ալմագ իւզրէ թէքրար նէհրին իւզէրինէ չըգըպ, հէնիտէն
տալտը, վէ կիճէ գարանլըգ օլուպ, քէնտիսի տէ եիրմի աալմ

գատար սահիլտէն ուզագլանմըշ օլմապը ճիհէթլէ, նապէտիտ օլտու :

Բօգամպօլ, պիւթիւն գուվէթինի պագուեա վերերէք եիւզտիւկիւ սըրատա, չարգտան դարպա էսմէքտէ պուլունան ըիւզկեարըն աքս իթտիրմէսի սաեէսինտէ, գօնթ իլէ Լէօն Բօլանըն հիտտէթամիզ սէօղլերինի իշիտէպիլմէքտէ իտի : Պունլար թէհի եէրտէ կինեօնու չաղըրտըլար օ պիչարէ՝ սուեա տիւշմէսինտէն աղ սօնրա թէսլիմի ըուհ իթմիշ իտի :

Բօգամպօլ, աթըլաճագ պիր գուրշունա հէտէֆ օլմագ մուխաթարասընտան էմին օլտուղունտա, գարաեա չըգըպ, ըսլագ էլպիսէսի իլէ տուրմագտան իսէ, չըպլագ գալմաեը թէրճիհ իթտիկինտէն, էլպիսէսինի սօեունտու, վէ գումուն իշինէ եուվարլանըպ, եարը վիճուտիլէ անտէ կէօմիւլտիւ : Պատէհու քէնտի քէնտիեէ,

— Սապահա գատար պուրատա պէքլէմէք միւշքիլ իսէ տէ, նէ՝ չարէ պիւսպիւթիւն աչըգտա գալմագտան իսէ, պուրասը տա պիր շէյ տիր, էկէր պիր սանտալ կէլիրսէ... տէտի :

Մէրգում, նէհըլէրտէ կէզէն սանտալլարըն՝ կիճէ կիւնտիւզ հարէքէթ իթտիքլէրինի պիլտիկի ճիհէթլէ, պու արգուեու իզհար իլլէմէքտէ իտի : Մէզքիւր սանտալլար, իքի վէ նիհաեէթ իւշ քիշինին թահթը իտարէսինտէ օլուպ, պունլար տաիմա տէրունը սանտալտա հաշարլար : Սանտալլարընտա հէր վաղըթ թաամ վէ աթէշ պուլունուպ, պունլարա ըտքիպ օլան սանտալճըլարը վէ պալըգճըլարը մէմնունէն գապուլ իտէրլէր :

Հէր նէ իսէ, Բօգամպօլ, գարաեա չըգմաղընտան աղ սօնրա, Արման իլէ Լէօնուն սէսլէրինի իշիթմէզ օլտուղունտա, էթրաֆը տինլէեիպ, ուզագտան պիր սանտալ կէլտիկինի՝ մէզքիւր սանտալ տէրունինտէ պուլունան պիր ֆէնէրին այտընըզը սաեէսինտէ կէօրտիւ, վէ տէրհալ էլպիսէսինի կիեինիպ, սուեա աթըլտը, վէ թէմամիլլէ ըահաթլանմըշ, վէ չէվիքիք վէ գուվէթինի ապա զայպ իթմէմիշ օլմասըլա

պէրապէր, ֆէվզէլատէ եօրկունլուգ կէօթէրտի, վէ սօլու-
եարագ, սանտալա սարըլտը: Սանտալտա պուլունանլար՝ մէր-
գումուն էլպիսէսի իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ, տիթրէե-
րէք սուեուն իչինտէն չըգարըղընը կէօրմէլէրի իւզէրինէ, իզ-
հարը թէաճճիւպլէ պիչարէեի աճըեարագ, գաեըրտըլար,
էլպիսէսինի թէպաիլ իթտիլէր, վէ պիր միգտար րագը իչիր-
տիլէր:

Բօգամպօլ, քէնտինի պուլտուղունտա, սանտալտա աթէ-
չի հավի օլան օտաեա էնտի, վէ սանտալ սահիպինին եանըն-
տա օթուրտու:

Օլ վագըթ մէրգում, Սէն-ժէրմէնէ կիթմէք իւզրէ սահիլ
պօեունտան կէչէրքէն, պիր ազտա սէրխօշ օլտուղունտան,
վէ գարանլըգ զիեատէ իտուկինտէն, սուեա տիւշտիւկինիւ,
վէ ագընթըեա գաբըլարագ, թէքրար սահիլէ չըգմասը գա-
պիլ օլմատըղընը պէեան իթտի: Պու գազանըն վուգուի իհ-
թիմալտէն օլմասըլա, սանտալըն սահիպի՝ մէրգումուն հի-
քեաեէսինէ թէմամիլլէ ինանտը:

Բօգամպօլ էլպիսէլէրինի գուրուլթտու, լաքին Մ. աը
Քէրկազ թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան վէ տէրու-
նինտէ եիրմի պէշ ատէա լուի ալթունու պուլունան.քէսէսինի
կէօթէրմէքտէն սագընտը:

Եարը կիճէ րատտէլէրինտէ, սանտալ Բօգամպօլու, Սէն-
ժէրմէն թարաֆընտա գարաեա չըգարտը:

Բօգամպօլ, անինտէ Պուժիվալա ավտէթի էմրի պասիլէթ-
տէն աոտ իթմէեիպ, կիճէնին պագի գըմընը, սահիպինի
թանըտըղը պիր մէյխանէտէ կէչիրտի, վէ սապահլաեըն էր-
քէն, տէրունինտէ Գօլարըն թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու խանէ-
նին ճիվարլարընտա կէզինմէք իւզրէ եօլա չըգար: Մէրգում
էսնաի րահտէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Իհթիմալտըր քի գօնթ մէյխանէեէ տվտէթ իտէճէք,
վէ մատամ Ծիրարը օրատա պուլամաեըլ, Գօլարը տա թէլէֆ
իթմիշ օլտուղունա մէպնի, օրատան սափուլուպ կիտէճէք
տիր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Բօգամպօլուն պու միւթալէսը բէք տօղրու օլուպ , վուգուաթլա տա թաասիգ օլունտու . Շէօլէքի մէրգում , սապահըն օլ վագթընտա եիւրիւտիւկիւ շօսէ եօլու խալի , մէյխանէ գարուսունու եարը աչըգ , վէ տէրունը մէյխանէեի պօշ պուլտու :

Ֆիրար՝ Բօգամպօլուն թափսիեէսի վէճհլէ մահէլլի մէգ-քիւրու թէրքլէ , ժանն իլէ Սըրիզին պուլունտուգլարը քէօշկէ կիթմիշ իտի :

Բօգամպօլ , Գօլարըն նաչընըն էլան դանլարա միւլէմմա օլարագ պուլունտուղու գաթա չըգտը , վէ քէնտի քէնտիեէ չու սէօղլէրի սէօլլէտի :

— Իշթէ պու ֆէնա . . . գօնթ կիթմիշ տիր , վէ եագընտա կէլմէեէճէք տիր . ֆագաթ իլք տէֆա պուրահա կէլէճէք քլմ-սէ՝ գան լէքէլէրինի կէօրմէքլէ , Ֆիիլի գաթլի անլահաճագ , վէ իլան խտէճէք տիր քի , օհալտէ պիգիմտէ իշիմիգ պիթմիշ օլաճագ աըր : Իմաի , (Գօլարը իյմա խտէրէք) պու հէրիֆի օրթատան գալտըրմագտան պաշգա չարէ եօգ տուր :

Մուախխարէն , քէնտի իւգէրինի գան իլէ լէքէլէմէմէք իչին դահէթ թէտպիրլի սուրէթտէ նաչը մէղքիւրու գալտը-աըրըրէն ,

— Ձէվալլը իհթիեար , սէն տէ կինեօնուն գատէրինէ կիրիֆթար օլտուն . սէնին տէ ճէնաղէ ալայընտա բաբաղ պուլունմահաճագ , հաթթա նաչըն մէղարլըգտան մահրում գալաճագ տըր , տէտի :

Բօգամպօլ պու սէօղլէրի իքմալ խտէրէն , ալթ գաթ-տու պիր աեագ սէսի իշիթմէքլէ աիթրէտի , վէ Որման , եախօտ անըն ատէմլէրինտէն պիրի իլէ պէլիեէե թու-թուչաճաղընը զանն խտէրէք , պիր կիւն էվլէլ կինեօնուն քէնտի պօղաղընա տահաթմըշ , վէ սօնրա եէրտէ պրագմըշ օլտուղու պըչաղը տէրհալ էլինէ ալտը , ֆագաթ թանըտըղը պիր սէսին , — Էյ Բօգամպօլ , գօրգմա , պէն իմ , Նիգօլօ տուր , — տէյի պաղըրաղընը իշիթտի :

Ֆիւվագըր կէլէն շախս՝ հօգգապաղ Նիգօլօ օլուպ , մէր-

գում, պիւթիւն կիճէ թարլալարտա կէզտիքտէն սօնրա, սա-
պահա գարչը պիր ալ թէսկին օլտուղու հալտէ, ֆիրարըն-
տան սօնրա օլանը կէչէնի անլամագ իւզրէ, մէյխանէեէ ավ-
տէթ իթմիչ իտի:

Բօգամպօլ, մէզքիւր իֆատէտէն թէէմին օլարագ,

— Եօգարը չըգըն, պապա, կէլմէնիգ խաեըրը օլտու,
սիգէ իհթիեաճըմտա վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Նիգօլօ Եօգարը չըգտը, վէ Բօգամպօլուն էլի իլէ գալ-
տըրըլը պ տիվարա տաեաթըլմըչ օլան Գօլարըն նաչընը կէօր-
տիւկիւնտէ սարսըլտը:

Հօգգապազ, պու թէէսսիւրինտէն սօնրա, հագըգի պիր
աչըգ կիպի քէնտի սէվկիւլիւսիւնիւ տիւչիւնիւրճէսինէ,

— Անան նէրէտէ, տէյի սիւալ իթտի:

Բօգամպօլ. - Օ ֆիրար իթտի, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ
իւավէթէն տախի,

— Լաքին պապա, պու դատար շէյլէր սօրմաեա լիւզում
Եօգ տուր. իլէրուտէ պունլարը սիգէ հիքեաեէ իտէրիմ.
էվվէլ էմիրտէ միւթէվէֆա Մ. Գօլարը կիզլէեէլիմ, Պու խու-
սու. քէնտիսինի կիւճէնտիւրմէզ, վէ պիզէ տէ պիւեիւք պիր
խըտմէթ տիմէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Նիգօլօ. - Փագաթ անը պիզ թէլէֆ իթմէտիք. բօլիս՝
պունտան տօլաեը պիզի իթհամ իտէմէզ:

Բօգամպօլ, թահգիրամիզ սուրէթտէ հօգգապազա պա-
գարագ,

— Ազընըզ, հօգգապազ ագլը տըր. գաֆանըզ պօչ օ-
լուպ, պէլքի աեադլարընըզ տա պիր տէրէճէ ագլ վար տըր,
տէտի:

— Սո'ւս օլ, հայլազ,

Նիգօլօ՝ չօճուղու պու Եօլտա թազիրլէտի իսէ տէ, անըն
միւնասիպէթսիզ ճէվապլարընա տա ալըչմըչ իտի:

Բօգամպօլ. - (Իֆատէսինէ շու Եօլտա տէվամ իթտի.)
Փարզ իտինիզքի բօլիս պուրաեա կէլտէ, էվվէլ էմիրտէ իքի-
միզ հագընտա շիւպհէեէ զահիպ օլարագ, պիր թագըմ՝

քեաղըտլարը արաշթըրմագլա, պապա Նիգօլօնուն՝ պունտան էվվէլ պիր գալէտէ իգամէթ իթտիկի, վէ օրատան սախթէ բասարօրթ իլէ վէ անլընտա պիր հալգա իշարէթի օլարագ հարէքէթ իթմիշ օլտուղու, եանի քիւրէք գաշկընը պուլունտուղու անլաշըլաճագ տըր:

— Հագգըն վար տըր, պէն պուրասընը հիշ տիւշիւնմէեօրտում:

— Պանա կէլինճէ, ագըլ պալիղ օլաճաղըմ վագթա գատար հիւքիւմէթին պէնի գօյմուշ օլտուղու մէքթէպտէն ֆիրար իթմիշ պուլունտուղում ճիհէթլէ, տէրտէսթ վէ թէվգըֆ իտիլէճէկիմ տէրքեար տըր:

— Հագգըն վար տըր, լաքին սէնին Գօլարընը նէլէտէ հըֆղ իթմէլի:

— Էկէր կիճէ օլսա իտի, ներէտէ հըֆղ իտէճէկիմիղի սէօյլէր իտիմ. եանի պաղչէտէ տէֆն իտէր իտիք. լաքին կիւնտիւզ օլտուղու իշին քէնտիսինի մախզէնէ էնտիրիւղ, Պօշ պիր շարապ ֆըչըմըզ վար տըր. անըն պիր թարաֆընը տէլէրիզ, վէ սօնրա տէլիկի գաբաեըպ, պու ճիհէթի տիվարա տաեաթըրըզ:

Պու գարար մուճիպինճէ Նիգօլօ իլէ Բօգամպօլ, նաշը, պիրի գօլլարընտան վէ տիկէրի աեագլարընտան թութուպ, մախզէնէ էնտիրտիլէր: Օրասա Բօգամպօլ, տաիմա սաքին պուլունտուղու հալտէ, պօշ ֆըչընը տէլտի, վէ միւթէվէֆա Գօլար իշպու ֆըչընըն տէրունինէ եէրլէշտիրիտիքտէն սօնրա ֆըչընըն տէլիք ճիհէթի տիվարա տաեաթըլտը, վէ պատէհու իքի հայտուտլար, ֆիլի ճինաեթին հեր կէօնա էսէրինի մէյտանտան գալտըրմագլա մէշղուլ օլտուլար:

Շէօյլէքի սարը օտանըն գաբլամասը գան իլէ միւլէմմա օլմուշ, վէ տէօչէմէտէն աշաղընա գան ագամագտա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, պիր խայլի սու տէօքիւլէրէք, եիրմի տագըզա զարֆընտա գանտան էսէր գալմատը, վէ գըրըլմըշ օլան գատէհլէր հավլիեէ աթըլըպ, եէրլէրինտէն շաշմըշ օլան տաիրէնին թէճէմմիւլաթը տախի եէրլէրինէ վապ իտիլտի,

վէ Ռօգամայօլ՝ պիր գատէհ ըադը իշտիկի կիպի, տաիմա եէտինտէ թաշըաղը թիւթիւն չիպուղունու տախի տօլտուր-տուգտան սօնրա, սուրէթի մաղրուրանէտէ հօգգապազա պագարագ իչմէեէ պաշլատը:

Արատան չէնա տադըգա կէշմիշ իքէն, Ռօգամայօլ, պիր թարղը մախսուս իլէ,

— Շիմտի պապա, էկէր իսթէրսէնիզ, պիր ազ կէօրիւշէ-պիլիբիզ, տէտի:

— Նէ՞ խուսուստա կէօրիւշէճէեիզ:

— Թապիի բօլիթիգատան պահս իտէճէք տէյիլիզ, զա-թէն օլ պապտէ ֆիքըրի մախսուսում եօգ տուր:

Նիգօլօ կիւլտիւ, վէ Ռօգամայօլ՝ սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Իշթէ շու հարէքէթիմիզլէ եագամըղը բօլիսէ վէրմիշ օլմաեըզ, վէ մօնսիէօ գօնթոււն տա միւթէվէֆա Գօլարը քէն-տիսի թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու էօկիւնմէեճէկինէ չիւպհէ եօգ տուր: Անճագ քէնտիսի, քիւշիւք գըղարըն պուլուն-տուգլարը մահէլլի անլամագ մէրագընտա տըր:

— Տիմէք պիլմէզ:

— Քի՞մ քէնտիսինէ սէօյլէեէճէք տիր: Զիլինկիր պիլմէզ իտի. վալիտէմ իլէ պէն տէ, պէօյլէ պիր մատտէեի քէնտի-սինէ սէօյլէեէճէք գատար չօճուգ տէյիլ իտիք:

Օլ վագըթ Ռօգամայօլ, օ կիճէրի հարէքէթի մահիրանէ-սինի մախթասարէն Նիգօլօեա հիքեաեէ իթտի, վէ հօգգա-պազ՝ պու հիքեաեէտէն հայրան օլարագ:

— Սահիհէն սէն շէյթանսըն, տէտի:

Ռօգամայօլ պու իլթիֆաթը տինլէրքէն, մահճուպանէ պիր թավը կէօսթէրտի, վէ պատէհու իֆատէսինէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Անճագ էկէր բօլիստէն եագամըղը գուրթարտըգ իսէ, գօնթոււն գարշըսընտա օ գապիլտէն տէյիլիզ: Իմտի պուն-տան պէօյլէ պիզ պուրատա բահաթ գալամաեաճաղմըղտան, ֆիւրար իթմէքլիկիմիզ խաեըրը տըր. եանի սիզ վէ վալիտէմ

Բարիսէ կիթմէլիսինիզ, պէն տէ Բօր-Մարլիտէ պապա Մօրիսին եանընա կիթմէլիսինի:

Րօգամպօլուն պէեան իթտիկի պապա Մօրիս, պիր պալըգճը օլուպ, Ֆիրբար գարընըն թուլթաուլու մէյխանէտէն տահա աաի պիր մէյխանէ իշլէթմէքտէ իտի:

Պապա Մօրիս իլէ Նիգօլօնուն մաշուգէսի, մէյխանէճիլիքաէն մատտա պիր խայլի էֆալը ճինաիեէտէ պուլունմուշ օլուպ, պապա Մօրիս՝ իճապընտա Ֆիրբարա վէ անըն էօեէ օղլունա կիւլէնտիկի կիպի, Րօգամպօլտա շու սըրատա օնա կիւլէնէպիլիր իտի:

Նիգօլօ, Րօգամպօլուն իսթարընը տիգգաթլըճա տինլէ՝ տիքտէն սօնրա,

— Հագգըն վար տըր, ֆագաթ զայպուպէթաէ պուլունան գարթան հագգընտա նէ՝ եաբաճաղըզ: Գըզլարը եիւզ իւսթիւնէ պրագաճաճմըեըզ: Գօլար վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պէն՝ նէ՝ եաբաճաղըմը պիլմէեօրում, տէտի:

— Պէն պիլիրիմ, վէ վուգուլթաան մէյեուա օլանլարտան տա տէյիլիմ: Գօրգմա, պէն Գօլարըն եէրինի թուլթապիլիրիմ:

Րօգամպօլ, պու սէօղլէրի սէօլլէտիքտէն սօնրա, իքինճի տէֆա գատէհինէ ըագը տօլտուրուպ իշաի, վէ թիւթիւն չիպուղունու թէքրար տօլտուրուպ, աեաղա գալգարագ,

— Արթըգ պուրատան սալուշալըմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգուլար մէյխանէտէն չըգտըլար:

Անճագ Րօգամպօլ, էլինէ պիր քէօմիւր բարչասը ալսուրագ, գարունուն իւզէրինէ շու իպարէեի եազար. «Իֆլաս սէպէպիլլէ գաբանմըշ տըր:» Մուաիխարէն մէզքիւր գաբուհու քիլիտլէեէք, Նիգօլօ, Ֆիրբարը Բարիսէ կէօթիւրմէք իւզրէ սէյֆիէեէ կիթտի: Րօգամպօլտա Բօրթօ-Մարլիեէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը:

Իրթէսի կիւն ալէսապահ մերգում սէյֆիէեէ կիթաի: Սաիր կիւնլէր կիպի օ կիւն տէ պաշընտա պիր գապ պալըգ

օլարագ կիտիպ, ֆագաթ եէվմի մէզքիւրտէ քէնտիսինտէ պիր թավրը մախսուս օլտուղու հալտէ, սէյֆիէնին խըզմէթ՝ քեարլարընը թօբլաեարագ,

— Մ. Գօլար՝ գաբթան իլէ պուլուշմաեա կիթտի, անըն եէրինէ պէն թայեին օլունտում: Իմտի օնա իթաաթ իթտի-կինիզ կիպի պանա տա իթաաթ իտէճէքսինիզ, տէտի:

Րօգամպօլ, պու սէօղլէրի գավի պիր սուրէթտէ իրատ իթտիկինտէն, հէրքէս ինանտը, վէ մէրգում պազը էմրլէր վէրտիկի կիպի, ժաննա տա, ֆիրար իթմէք թասավվուր վէ թէշէպպիւսինտէ պուլունմատըգճա, քէմալը հիւրմէթ իպրազ իթմէլէրինի իթթար, վէ իրթէսի կիւն թէքրաթ կէլէճէկինի վատ իլէ, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Ֆիլվագը ֆէրտասը կիւն Րօգամպօլ թէքրար կէլէրէք, Մարիէթ իլէ արալարընտա շու մուհավէրէ ճէրէեան իթտի:

Մարիէթ. — Մատմագէլ բէք մահզուն տուր:

Րօգամպօլ. — Աճա՛յիպ, գաֆէսինի տա՛ր մը պուլուեօր:

— Խայր, սըգըլըեօր:

Րօգամպօլ՝ սըր Վիլիամսըն էսրարընը Ֆիբարտան խապէր ալմըշ օլտուղունտան,

— Անլաեօրում, գալպինտէ մէվճուտ օլան աշգ ու մու-հապպէթին նէթիճէսի տիր, տէտի:

— Պունտան գաթինազար Մ. գօնթուն քէնտիսինէ մէքթուպ եաղմամասը՝ կէնճ գըզը մէրագտա պրագըեօր, տէյի պէսլէմէ իլավէթէն տէրմիեան իթտի:

— Բէք էյի, Մ. գօնթուն մէքթուպ եաղմասընը պէն տէրիւհտէ իտէրիմ:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ, ժաննա Գօլար վասըթասըյու մէքթուպ եօլլանմագտա օլտուղունու, վէ լաքին Գօլար վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, շիւպհէսիզ գաբթանըն եաղտըզը մէքթուպլարըն՝ Բարիստէքի օթէլտէ գալտըզընը միւլահազա իտիպ, տօղրուճա Բարիսէ կիթտի, վէ Գօլարըն վէֆաթընտան խապէրի պուլունմաեան խըզմէթճիեէ, մէրգումուն՝ (եանի Գօլարըն) Պութիվալաքի սէյֆիեէտէ մէշղուլ օլտու-

ղունտան , մէքթուպլարըն նադլինէ քէնտիսինի մէմուր իթմիշ իտուկինի տէրմիեան իյլէտի :

Խըզմէթքեար , Րօգամպօլուն իֆատէսինէ ինանըպ , մէքթուպլարը պիլա միւշքիլաթ թէսլիմ իթտի , վէ իրթէսի կիւն Մարիէթին թապիրի վէճհլէ , Մ . Րօգամպօլ , պունլարը , պէսլէմէնին եէտիյլէ ժաննըն օտասընտա պիր մասա իւզէրինէ վազ իթտիրտի քի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , մուախարէն կէնճ գըզ ուեանմասընտա , մէզքիւր մէքթուպլարը պուլտու :

.....

Ժանն՝ սըր վիլիամսըն մէքթուպլընտա , մէրգումուն եազընտա ավտէթ իթմէք իւզրէ օլտուղունու խապէր ալտըղնտա , իշլէր պու մէրքէզտէ պուլունմագտա իտի : Պինապէրին մէզպուրէ՝ միւպհէմ պիր հիսսէ թապի օլարագ , պէքլէմէքտէ օլտուղու քիմսէնին եէվմի մէզքիւրտէ կէլմէսի իհթիմալտէն պուլունտուղունու թէֆէքքիւրէ պաշլատը , վէ միւտտէթի էօմրինտէ իլք տէֆա օլարագ , գօգէթ կէօրիւնմէք արգուսիյլէ թուալէթինէ ֆէվզէլատէ իթինա կէօսթէրտի , չիւնքի մէրգումա կիւզէլ կէօրիւնմէք իսթէեօրտու :

Կիւնիւն պիր գըսմը կէչտի :

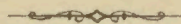
Պիչարէ գըզճըղազ՝ ճիւզի պիր սէս իշիթսէ տիթրէմէքտէ վէ բէնչիրէեէ գօշմագտա իտի : Սաաթլար , քէնտիսի իչին մէյեուս օլաճագ պիր սուրէթտէ ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէմէքտէ օլուպ , թէլաշ վէ միւէսսիր պիր գալպ իլէ տախիլի սէյֆիեէտէ , պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա կիտիպ կէլմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ ագչամ լատաէլէրինտէ , վէ կիւնէչին պաթաճաղը էսնատէ , խարիճտէ պիր արապանըն թէքէրլէքլէրի իշիտիլմէքլէ , ժաննըն լէհճէսի սօլտու , վէ վիճուտինտէ մէվճուտ օլան գանը թէմմաիյլէ գալպինէ ճէվէլան իթտիկինի հիսս իյլէտի : Մէզպուրէ , օ տագըզատա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , աեապա գալգարագ , պէքլէմէքտէ պուլունտուղու :

չախսը իսթիդ պալ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, գուլվէթտէն տիւշմիւշ օլմասըյլա, իսկէմլէտէն գալգամասը:

Նախնայ գարու աշըլարադ, Սարիէթ էշիք իւղէրինտէ զահիր օլտու, վէ - Ս. Գօնթ Արման տը Քէրկաղ կէլմիշ տիր, - տէյինճէ, Ժանն պօղուդ պիր սէս րէֆ իթտի, վէ եէրէ տիւշիւպ էօլէճէք օլտուդու զաննընա զահիպ օլտու:

.....

49

Պիր աղ կէրի կիտէլիմ:

Բօգամպօլ, քէնտինի նէհրէ աթըպ, եիւզմէք սաեէսինտէ Արման տը Քէրկաղըն վէ Լէօն Բօլանըն թաագիպաթընտան գուրթուլտուդու սըրասա, պունլար տա կէրի տէօնիւպ, տէրունինտէ ձիբարը պայկըն հալտէ պրադարգլարը մէյխանէէէ ալտէթլէ, հէր թարաֆը, պաղչէնի վէ ճլվարլարը թէհարրի իթտիքտէն սօնլա, Արման,

— Քիսնէ եօգ տուր, տէտի:

— Հիւրի մէթէ րէսմէն իսպարը քէյֆիէթ իթմէլիէիդ:

— Պէյհուտէ տիր:

Լէօն կէօղլէրինի աշտը, Գօնթ իսէ, իֆատէսինէ շու եօլա տէֆամ իլլէտի:

— Սէվիլիլու տօսթում, պու աաեմէլը բօլիս գօմիսէրինէ կիտէրէք, պիր ճինաեթ վուգու պուլմուշ օլտուդունու խապէր վէրէմէղլէր, իմտի, քիսնիմէֆքեարըմճա, պիլ էշի քէնտի հալինէ պրադըպ կիթմէլիէիլ:

Լէօն՝ Մ. տը Գէրկազըն հագգըլը օլտուղունու թաստիգլէ,

— Անճագ պու առէմէր՝ ժանն իլէ Սըրիզին պուլունտուգլարը մահէլի շիւպհէսիզ պիւտիքլէրինտէն, ճիւղարարը դօլլամալընը. քէնտիլէրինի էլտէ իտէրսէք, հագըգէթի հալի անլաեապիլիբիզ, տէտի, վէ դաեէթ միւթէէսսիլը օլարագ,

— Զէվալը Կինեօն, էօլմէսինէ պէն սէպէպ օլտում, տէյի պէեան իլէտի:

Արման. - Միւսթէրիհ օլ, պիզ անըն ինթիգամընը ալաճաղըլ:

Մ. տը Գէրկազ պու սէօզլէրի սէյլէրքէն, հիտտէթինտէն նաշի կէօզլէրի բարլամագտա իտի:

Պատէհու գօնթ վէ բէֆիգի արապաեա բաքիպէն, կիճէ խալլի իլէրլէմիշ օլտուղու հալտէ Բարիսէ մուվասըլէթ իթտիլէր:

Իշթիեար Պասթիէն՝ քէմալը էնտիշէ իլէ էֆէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլուպ, մէրգուլմըն ավտէթինի միւթէագըպ,

— Մօնսիէօ գօնթ, սըր Վիլիամըն պուլունտուղու մահէլի շիւտի պիլիբիզ, տէտի, վէ կիճէ կիւնտիւզ քէնտիսի իշին չալըշան խէֆի մէմուրլարըն պիր բաբօրթօսունու Արմանա թագտիմ՝ իլէտի. իշպու բաբօրթօ՝ աթիտէքի պիր գաշ քէլիմէտէն իպարէթ իտի:

«Սըր Վիլիամն նամըյլա Բարիստէ թանըլմըշ օլան վէ քէնտիսինէ Իրլանտալը սիւսիւ վէրէն շախս՝ Հավրա կիթմէեիպ, վէ օրատան վարօրա բաքիպ օլմանըպ, Պըրթանիատա չըվալիէ տը Լոսինին խանէսինէ ազիմէթ իլէմիշ տիր:»

Արման պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

— Տիմէք Անարէա, - չիւնքի նիհաեէթ քէնտիսի տիր, - Պըրթանիատա Մ. տը Լասինին Մանուար յաթօսունա կիթմիշ. շիւպհէսիզ մատամ տը Պօրէօ իլէ գըզը տա ժէնէ չաթօսունտա պուլունուեօրլար: Մանուար վէ ժէնէ չաթօլարը՝ պիրիպիրինտէն սէքիզ քիլօմէթրօ ուզագ տըրլար: Շու հալտէ, կէնճ գըզըն իղֆալ իտիլէրէք անընլա էվէնտիլիմէկէ գալգըշըլաճաղը թապիի օլտուղունտան, վագըթ զալպ իթ-

մէսէրէք, էրմինի գուրթարմաեա կիթմէլիկիմ լազըմ տըր, տէտի:

Պասթիէն. - Էվվէթ, էվվէթ, էֆէնտիմ, կիթմէլիսինիզ:

— Իմոտի պապա Պասթիէն, շիմոտի եօլա չըգըպ Պըրթանիաեա կիթմէլիսին, Քէրլօվէնտէն՝ Մանուար վէ Ժէնէ սէյֆիեէլէրինտէ օլանը կէչէնի թահգըգ իտէպիլիրսին: Հէր կիւն պանա մէքթուպ եազմալըսըն. իճապ իտէրսէ պէն սէնի պուլմաեա կէլիրիմ:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ. էմրինիգէ հազըրըմ:

Պու սուրէթլէ Պասթիէն, թալիմաթը լազըմէեի ալարագ, օ ագչամը պիր արապաեա լաքիպէն օլ գատար սիւրաթլէ հարէքէթ իթտիքի, սըր Վիլիամսըն՝ չըվալիէ տը Լասինին իգամէթ կեահընա իլք տէֆա տուխուլինտէն եիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա Քէրլօվէնէ վասըլ օլտու:

Մէրգուլմ, արապատան էնտիկի սըրատա, եանի կիճէնին ալաֆրանկա սաաթ եէտի ըատտէլէրինտէ, ավ քէօբէքլէրինէ մէմուր պիր քիմնէնին՝ էօնիւնտէն պիր տուզլինա քէլպ սիւրտիւկիւ հալտէ, Քէրլօվէնին բարմագլըղը բիշկեահընտան կէչտիկինի կէօրտիւ:

Քէօբէքլէր մէմուրու՝ Քէրլօվէն չաթօսունտա իգամէթ իտէն մատամ տը Սէնթ-Լիւս նամ գատընըն ատէմի օլուպ, Ս. տը Լասի, սըր Վիլիամսըն պիր ավ պըչաղըյլա թէլէֆ իտէճէք օլտուզու եապան տօմուզընըն ավընտա քէնտիլէրինէ մուլէնէթ իթմէսի իչին, մէգպուրէ գատընըն, քէնտի ավ քէօբէքլէրիլէ պուլնարըն մէմուրունու իսթէմիշ, վէ պու մէմուր, մէգքիւր ավտա հաղըր պուլունտուգտան սօնրա, քէլպլէր իլէ պիրլիբտէ ավտէթ իթմէք իւզըէ պուլունմուշ իտի:

Պինապէրին քէլպլէրին մէմուրու Քէրլօվէն սէյֆիեէսինէ կիրիպ, Ս. տը Քէրկաղըն մասլահաթ կիւզարընը կէօրտիւկիւնտէ, սէլամլաեարագ,

— Սապահլար խայր օլտուն մօնսիէօ Պասթիէն, տէտի:

Պասթիէն . - Խայրը սապահար օլտուն Եօմ, ա՛լտան մը ավտէթ իտիեօրսուն :

- Էվվէթ մօնսիէօ Պասթիէն . պու կիւնիւ բէք զահմէթլէ կէչիրտիմ :

- Եալընը՞զմը ավա կիթտին :

- Խայր , Մ . չըվալիէ տը Լասիեէ մուավէնէթէ կիթտիմ :

Պասթիէն . - (պիրտէն պիրէ տիգգալթը արթարագ .) Նէ՞ տիեօրսուն :

- Միսլի իշիտիլմէմիշ սուրէթտէ պիր ճանվէրի թէլէֆ իթտիք :

- Նէ՞ եօլտա թէլէֆ իթտինիգ :

- Պիզ թէլէֆ իթմէտիք . պիր Ինկիլիզ անը էօլտիւրաիւ :

Պասթիէն , սըր Վիլիամս հագգընտա մայիւմաթ ալմսգ իւմիտիլէ ,

- Հա՞նկը Ինկիլիզ , տէյի սիւալ իթտի :

- Ա՛հ , կէօրսէնիգ մօնսիէօ Պասթիէն , նէ՛ ճէսուր , նէ՛ քիւթաի պիր ասէմ տիր : Նէրէտէն կէլտիկինի , վէ անը ավճըլըղը իտիպ իթմէտիկինի պիլմէմ , լաքին եապան տօմուզլարընը պըչագլա թէլէֆ իթտիկինի կէօրտիւմ , վէ օլ գատար չարուգլուգլա թէլէֆ իտիեօրքի , գատընլար պա- երընեօրլար :

- Հա՞նկը գատընլարտան պահա իտիեօրսուն :

- Ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլմիշ օլան Բարիսլի պիր մատմադէլտէն պահա իտիեօրսուն : Պու գըզ՝ մատամ պարօն տը Քէրմաւէքին եէկէնի իմիշ :

- Տիմէք օ մատմադէլտէ ավտա պուլունտու :

- Էվվէթ :

- Պանը՛լտը մը :

- Էվվէթ , թէմամիլլէ պանըլտը... լաքին օ Ինկիլիզ կիւզէլ պիր տէլիգանը տըր... զանն իտէրիմքի...

Քէլպլէրին մէմուրու՝ պու սըլատա սէօզիւքէսիպ , պաղը ոըրըն պէեանը խուսուսընտա թէրէատիւտ կէօթէրտիկինտէն , Պասթիէն ,

— Զանն իթտիկին նէ՞ իսէ, անը սէօյլէ, տէտի:

— Զաննըմ շու տուր քի, պու իշին նէթիճէսի պիր իզտի-
վաճտա դարար գըլաճագ տըր. հէմտէ օ իզտիվաճ եագըն-
տա վուգու պուլաճագ տըր:

Պասթիէն սարսըլտը, վէ պատէհու օ կիւնքի ավա, վէ
սըր Վիլիամըն Մանուար սէյֆիեէսինտէ սուրէթի իգամէթինէ
տաիր պաղը թաֆսիլաթ իսթէտի:

Քէլպլէր մէմուրընըն ազիմէթինտէն սօնրա, Պասթիէն՝
Արմանա աթիտէքի թէգըիրէեի եազտը:

«Մօնսիէօ գօնթ,

«Պուրաեա վասըլ օլտուղունտա, Անտրէա, եախօտ սըր
Վիլիամս հագգընտա պաղը մալիւմաթ ալտըմ:

«Մէրգում, Մ. տը Լասինին իգամէթկեհհընտա պէյլու-
թէթ իտիեօր, Ժէնէ սէյֆիեէսինտէքի օրմանլարտա պիր
սայտը շիքեար վուգու պուլմուշ, վէ պու ավտա մատմաղէլ
տը Պօքրէօ տախի հաղըր պուլունմուշ տուր:

«Անտրէա՝ եապան տօմուղունու պըչագ տարպէսիլէ թէ-
լէֆ իթմիշ տիր:

«Էրմին տէ պու սըրատա պաեըլմը տըր:

«Շու էսնատէ պարօնէ սըր Վիլիամս իլէ Մ. տը Լասի՝
Ժէնէ սէյֆիեէսինտէ մատամ պարօն տը Քէրմատէքին սուֆ-
ըասընտա տըրլար:

«Եագընտա պիր իզտիվաճ վուգու պուլաճաղընտան պահս
օլունուեօր: Լաքին համտ օլսուն, պէնտէնիզ, թալիմաթընըզը
համիլ օլարագ պուրատա պուլունուեօրում:

«Պէմտէնիզ

«Պ Ա Ս Թ Ի Է Ն»

Սապըգ հիւսար ասքէրի մէքթուպունու գաբատըղը էս-
նատէ, սէրսէմ Ժէրօմ, մէրգումըն մէքթուպ եազտըղը սա-
լաեա կիրիպ,

— Քէնտիսինի կէօրտիւմ... բէք էյի թանըտըմ... օ տուր... օ տուր, տէտի:

Պասթիէն. - (թէաճճիւպլէ.) Քի՞մ տիր:

Ժէրօմ. - Գաթիլին օղլու տուր. էվվէթ, քէնտիսինի կէօղիւմէ կէօրտիւմ:

Պասթիէն. - (քէնտի քէնտիեէ.) Մատէմքի Անտրէաեը թանըեօր, տիմէք պու տա պիղէ մույեին տիր, Ալլահ պիղիմ իլէ պէրապէր տիր:

Կէլէլիմ Ժէնէ սէյֆիեէսինէ.քի, օրատա սըր Վիլիամսը, սուֆրասա, քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ եարտըմ իտէճէկի անլաշըլան մատամ տը Քէրմատէ.քին սաղ թարաֆընտա պրագտըգ:

Սըր Վիլիամս, գըզըն վալիտէսինի, բէտէրինի, պիւեիւք թէյգէսինի վէ իհթիեար չըվալիէ տը Լասիեի գազանմըշ, վէ իքի թէհլիքէլի վագըատա, էրմինէ կէօրիւնմիւշ օլմասըյլա, ճիւմէսինին հիւննի նազարընը իսթիհսալ իթմիշ օլուպ, կէնճ գըզըն գալպինտէ թէմամիլէ աշգ ու մուհապպէթ հասըլ իթմէք իւզրէ եալընըզ ճիտտի վէ հագըգի պիր թէշէպպիւս իճրասընտա պուլունմասը քեաֆի իտի իսէ տէ, մէրգում, մահիր պիր ատէմ օլուպ, գատընլարըն, պազը տէֆա էրքէքլէրաէ հէեէճանը աշգ եէրինէ, սօվուգ գան իլէ տավրանմագըլգ հալի կէօրտիւքլէրինտէ, տահա զիեատէ հազզ իթտիքլէրինի՝ ուզուն միւտտէթ շու եա պու գատընը իղֆալ իլէ կէշիրտիկի էօմրիւնիւն թէճըիւպէսիլլէ բանա պիլտիկինտէն, պունտան էվվէլ մատմագէլ տը Պօրէօեա, բօմանլարա մախսուս սէրկիւզէշթլէր գահրամանը կիպի վէ եալընըզ պիր թէպէսսիւմէ մուգապիլ հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իտէր պիր քիմնէ մագամընտա զահիր օլմուշ օլտուղու հալտէ, մուախսարէն ճէնթըլմէնլէր, վէ սօվուգ գանլը Ինկիլիզէր միսիլու զաեէթ վագար վէ թէմքին իւզրէ պուլունմագըլը թէնսիպ իթտի: Պինապէրին սուբէ էսնասընտա կէօղլէրինի կէնճ գըզա աթֆ իթմէեիւ, ֆագաթ վիճուտճ գուվվէթինի իրաեէ իթտիկի կիպի, իգթիտարը մանէվիսի-

նի, զէքեա ու ֆիրանէթինի տէ կէօսթէրմէք իւզրէ, զաեէթ պէլաղէթ վէ ֆէսահաթլա իրատը բէլամ իյլէտի:

Թաամտան սօնրա, Մ. տը Լասի, նաթիզաճըզ սէպէպիյլէ խանէսինէ ալտէթ իտիպ, ֆազաթ սըր Վիլիամսըն քէնտիսիյլէ կէլիպ կէլմէմէքտէ սէրպէսթ օլտուզունու պէեան իյլէտի:

Պինապէրին սըր Վիլիամս, իքի իւչ սաաթ տահա օրատա դալըպ, կեահ մատամ տը Բէրմատէք, վէ կեահ, թէմամիյլէ քէնտի թարաֆընա ճէլպ իթտիկի մատամ տը Պօրէօ իլէ կէօրիւշաիւ, վէ էրմին իլէ եալընըզ պիր դաչ սէօզ թաաթիսինտէն սօնրա, մահէլլի մէզքիւրաէն մուֆարազաթ իյլէտի:

Մ. տը Պօրէօ, պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէեէ դատար մէրզումա ըէֆազաթ իտիպ, պունլարըն աղիմէթինտէն սօնրա, մատամ տը Բէրմատէք,

— Իշթէ կիւղէլ վէ տաալէթլի պիր տէլիգանլը, տէտի էրմին գըզարտը, վէ պաշընը էյտի:

Թէրէզ, էնտիշէ իլէ գըզընա պազարազ,

— Ֆիւլազը պարօնէ միւքէմմէլ պիր զաթ տըր. կիւղէլ, ագիլ վէ նատիր իւլէմալ ճէուարէթէ մալիք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատամ տը Բէրմատէք. - Վէ ագըլլարա հայրէթպաիւշ օլաճագ մէրթէպէտէ տէ զէնկին տիր:

Մէզպուրէ պու սէօղլէրի սէօյլէրէն, խէֆիէն եէկէնինէ պազմադտա օլուպ, լաքին էրմին, տալըն պիր հալ քէսպ իթմիշ օլմատըյլա, սըր Վիլիամս հազգընտա սէօյլէնէն մէտհ ու սէնէլէրի ֆիթուրսուզա տինլէմէքտէ, վէ հալը մէյեուսիեէթիշթիմալինտէն խապէրտար օլմատըզը Ֆէրնանը տիւշիւնմէքտէ իտի:

Պու հէնկեամտէ, սըր Վիլիամս իլէ Մ. տը Պօրէօ՝ կիւղէլ պիր այ մահիթապըյլա վէ աղաճլարըն արասընտան, աթլարընըն եուլարընը էլլէրինէ ալըպ, եաեա եիւրիւտիւրէրի սըրատա, շու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտիլէր:

Պօբրէօ . - (Վերիւիւմն զօլթուղունա կիրէրէք .) Սէվկիւլիւ տամատրմ . սիզ հիսսիեաթ ճիհէթիլէ հագըգէթէն պիւեիւք պիր իգթիտարը հայիղսինիզ :

Վիլիամն . - Գատըն վէ գըզ ճէլպ իթմէքլիք՝ պէնիմ իչին պիր սէնաաթ օլմուշ տուր :

— Թէէմին օլուն քի էրմին սիզի սէվէճէք տիր :

— Գապիլ տիր :

— Եախօտ սիզին իլէ էվլէնմէեէ ըազը օլաճագ տըր :

— Պէնիմ իչին օ լազըմ տըր . եայընըլ աչգ իչիմէ եա-
րամազ :

Պօբրէօ . - (Սըրիզի խաթըրլաեարագ .) Մագսէտլէրիմիզէ չաբուգ էրէճէեիզ :

— Ումարըմ :

— Մուամէլաթը լազըմէնին իճրասըյլա , օն պէշ կիւնտէն իշէ խիթամ վէրէպիլիլիզ :

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ :

— Սըրիզ հագըգընտա վատընըզը ունութմատընըլա՝ :

— Խայր գային բէտէր :

Պօբրէօ . - (աչգ ու սէվտասընտան նաչի կէօզլէրի բարլա-
եարագ .) Օ հալտէ , էրմին իլէ էվլէնէճէկիլիզէ եէմին ի-
տէրիմ :

— Պէն տէ իւմիտ իտէրիմ . իմաի շիմտիլիք Սլլահա ըս-
մարլաաըգ գային բէտէր :

— Ինշալլահ թէքըար կէօրիւշիւրիւզ :

— Շիւպհէսիզ . միւնասիպ պիր պէհանէ թէտարիքի իլէ
եարըն թէքըար կէլիլիմ :

— Եարընա գատար սիզի պիր խայլի մէահ ու սէնա իյ-
լէրիմ :

Մէրգումլար պու սուրէթլէ թօգալաչարագ պիրիպիրին-
տէն մուֆարագաթ իթտիլէր : Իճիեարըն Սըրիզ հագըգըն-
տաքի աչգը կիւն պէ կիւն արթմագտա օլմասըյլա , էսնաի
րահտէ եայընըլ անը տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ժէնէտէն Մանուարա կիթմէք իչին իքի եօլ օլուպլ պիրի

օրմանլարտան կէշտիկի հալտէ, ուղուն պիր արապա եօլու իտի. տիկէրի իսէ, տահա գըսսա օլուպ, տէնիզ քէնարըն-տան կէշէր իտի:

Սըր Վիլիամս, օ թարափլարը միւքէմէլէն պիտիկի ճի-հէթլէ, տէնիզէ նազըր օլան թարիգի թէրճիհ իթտի. պու իսէ, եա պիր ան էվվէլ շաթօօնա մուվասըլէթ իթմէք, եա-խօտ շաիրանէ թապիեաթը օլմասըյա, տէնիզին սէսինի ի-շիթմէք, վէ այ մահիթապը սաեէսինաէ տաղալարը թէմաշա իյլէմէք մագսէտիյլէ օլմաեըպ, պաշգա պիր նիեէթի պու-լունմագտա իտի քի, աթիտէ պէեան իտէրիզ:

Մէզըլէր թարիգ, Գէրկազ խանէտանընըն բէտէրտէն միրաս գալմըշ միւլքիւ օլան, վէ տէրունինտէ վիգօնթ Ան-տրէա տօղմուշ, վէ գօնթ Ֆէլիբօն թարափընտան սիրգաթ իտիլիպ, մուախիարէն Արմանա իեատէ գըլընմըշ պուլունտն Գէրլօվէն շաթօսու էօնիւնտէն կէշէր իտի:

Պիր գաշ սաաթտան պէրու պարօնէնին ֆիբրինտէ պիր վէսվէսէ հասըլ օլմուշ օլուպ, պու վէսվէսէ իսէ, Արմա-նըն քէնտի իզինի պուլարագ, իճրաի նէզարէթ իշին Գէրլօ-վէնէ կէլմիշ օլմասընտան իպարէթ պուլունմագտա իտի. իմ-տի գօնթուն Պըրթանիաեա կէլմէսի, սըր Վիլիամսըն մէհա-րէթի մախսուսէ իլէ թէրթիպ իթմէքտէ օլտուղու բլանը պօզապիլէճէկինտէն, մէրգում, Գէրլօվէնտէն կէշմէք, վէ Մ. տը Գէրկազըն օրատա օլուպ օլմատըղընը եախօտ պէքլէնիպ պէքլէնմէտիկինի թահգըզ իյլէմէք իսթէտի:

Օլ էսնատէ սաաթ ագշամըն սէքիզի օլուպ, այ մահիթա-պը ասիւմանտէ բարլամագտա վէ տէնիզի զիեատար գըլմագ-տա իտի:

Պարօնէ, օն իքի միլեօն ֆրանգըն մալիխիւեասըյա, հայվանընը ահէսթէ սուրէթտէ սիւրմէքտէ օլուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Արմանա ըասթ կէլմէեի, հաթթա անըն պէնի թանը-մասընը տա իսթէրիմ. լաբին էվվէլ էմիրտէ մատմազէլ էրմի-նին զէվճի օլմալըեըմ, տիմէքտէ իտի:

Մէրգում պու միւլահազա իլէ, տէնիզ սահիլինին թէ-
բէլէրինէ վասըլ օլտու, վէ օրատան Գէրլօվէն պինաի աթի-
գինին օրթա ասրա մախսուս օլան գուլէլէրինի սէյր իտէր-
քէն, ֆիքրինտէ թէհասիրաթը միւհասիրէ հասըլ օլտու,
չիւնքի բէք չօգ միւտտէթ օ շաթօեու, քէնտի միրասը մա-
գամընտա ատտ իթմիշ իտի: Հէր նէ իսէ, պինանըն պիրինճի
գաթընտա ըչըգ կէօրմէքլէ, պիրտէն պիրէ սարսըլըպ, հայ-
վանընը տուրտուրտու:

Շու հալտէ, օ գաթտա ըչըգ կէօրիւնմէսի, մութլա-
գա շաթօ սահիպինին օրատա պուլունմասընտան իլէրի կէ-
լիպ, չիւնքի Գէրլօվէնտէ իգամէթ իտէն էշխաս՝ ալթ գաթ-
տան, անճագ մօպիլեանըն թօգունու սիւքիւրմէք իւզրէ իւսթ
գաթա չըգարլար իտի, վէ օ տա, կիճէ վագթը տէյիլ, իլա
կիւնտիւզ վագթը վագըլ օլուր իտի:

Իմտի սըր Վիլիամս,

— Աճապա Արման Գէրլօվէնտէ՞ մի տիր, տէյի տիւշիւնէ-
րէք, գալպի չարբմահա պաշլատը, վէ մանթօսունուն պիր
ուճու իլէ եիւզիւնիւ պիր տէրէճէ կիզլէտիքտէն սօնրա եօլու-
նա տէվամ իթտի:

Եիւզիւնիւ պու սուրէթլէ կիզլէմէսի՝ հավանըն սօվուգ-
օլմասընա մէպնի, մուհաֆազաի նէֆսի իչին օլտուղունա համլ
իտիլէճէկինտէն, պու խուսուսա սուր մանէա վէրիլէմէլ իտի:

Թարիգ՝ պինանըն պիւեիւք գարուսու էօնիւնտէն կէչ-
տիկինտէն, սըր Վիլիամս եարը աչըգ օլան պու գարուտան
իչէրիեէ պագմագլա, հավլիտէ պիր բօսթա արապասը կէօ-
րիւպ սարսըլտը, վէ օրատա ուզուն միւտտէթ գալմասը
մահղուրտան սալիմ օլմատըղընտան, հայվանընը իլէրի
սիւրտիւ:

Մէրգում, Գէրլօվէնտէն պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէ ու-
զագլանըպ, Մանուար սէյֆիեհէսինէ տօղրու սիւրաթլէ իլէր-
լէտիկի սըրատա, ուզագտան գապա պիր սէսլէ պէյիթ օ-
գունմասընը իշիթտի, վէ ազ սօնրա, պիր քէօյիւնիւն քէյֆի
պիր թարգտա եիւրիւմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ, եիւզիւ-

նիւ տիգգաթլըճա մուհաֆազա իլէ , մէրգում քէօյլիւնէ տօղ-
րու եիւրիւտիւ :

Պու քէօյլիւ եիրմի եաշլարընտա , Գէրլօվէն չիֆթլիկին-
տէ չալըշան կէնճ պիր քիմնէ օլուպ , պաղչէպանլարա մախ-
սուս օլան պէլ՝ ումուզունտա օլարադ թարլալարտան ավտէթ
իթմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս , մէրգումու գարշըլաեարագ ,

— է՛ տօսթում , տէտի :

Գէօյլիւ . - էֆէնտիմ , պէնտէնիզտէն պիր խըզմէթ պէք-
լէեօր իսէնիզ , էմրինիզէ հազըրմ :

— Մանուարա կիտէճէք թարիգտէ՞մի պուլունուեօրում :

— էվվէթ էֆէնտիմ , տօս տօղրու Մանուարա կիտիեօր-
սունուզ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ տօսթում :

Սըր Վիլիամս իքի ատըմ իլէրլէմիշ իքէն , արգասընա
տէօնէրէք :

— Թէքէտէ կէօրիւլէն շու շաթօ քի՞մին տիր , տէյի
սօրտու :

— Մ . գօնթ աը Գէրկազըն աըր , ֆագաթ քէնտիսի պու-
րատա տէյիլ տիր :

— Նէ՞րէտէ տիր :

— Բարիստէ տիր , վէ սօն պահարտան էվվէլ պուրաեա
կէլմէզ :

Սըր Վիլիամս նէֆէս ալարագ ,

— Լաքին պիր ազ էվվէլ կէչէրքէն , հավլիտէ պիր արա-
պա կէօրտիւմ , տէտի :

— Տիւն ագշամ Մ . Պասթիէն կէլտի , անըն արապասը
աըր :

— Մ . Պասթիէն քի՞մ տիր :

— Մ . գօնթուն մասլահաթ կիւզարը աըր , Կիճէնիզ խայր
օլսուն էֆէնտիմ , Ալլահ միւսինինիզ օլսուն :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ տօսթում , Սիզէ տէ կիճէլէր
խայր օլսուն :

Պատէհու քէօյլիւ՝ Գէրլօվէնէ, վէ սըր Վիլիամս տա Մա-
նուարա տօղրու եօլլարընա տէվամ իթտիլէր :

Մ . տը Լասի էլքէնճէ եաթմըչ օլտուղունտան , սըր Վի-
լիամս՝ մէրգումու անճագ իրթէսի կիւն կէօրէպիլտի :

Օ կիւնիւ Մ . տը Լասի ըահաթսըզ օլտուղունտան , ավա
չըգմագ իսթէմէտի, վէ սըր Վիլիամս տա պու թաթիլտէն իս-
թիֆատէ իլէ ժէնէ սէյֆիեէսինէ ազիմէթ իյլէտի :

Մատամ պարօն տը Գէրմատէրին կէնճիկի գէմանընտա
թավու՝ մօտա օեուճարտան օլմասըյլա , մէզպուրէ՝ ինթի-
եարլըղընտա տա մէզքիւր օեուճա մէրագը օլտուղունտան ,
սըր Վիլիամս , թավու օյնամագ պէհանէսիյլէ պիլա թէրէտ-
տիւտ մէզքիւր շաթօեա կիրտի :

Էրմին՝ մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ լէհճէսի գըզարտը ,
ֆագաթ մատամ տը Պօրէօ՝ հիւսնինաղար իլէ գապուլիեէթ
կէօսթէրտի : Պարօնէ , օ ագչամը տա թաամա տավէթ օլու-
նուպ , կիճէ սաաթ տօգուղա գատար օրատա գալտը , վէ
ավտէթինտէ եինէ տէնիզ ճիհէթինտէն կիտէրքէն , քէնտի
քէնտիեէ ,

— Շու հայվան Պասթիէնտէն՝ Արմանտան գօրգտուղում
գատար գօրգմագ իսէմ՝ տէ , պիր ազ իւզէրինէնէզարէթ իթ-
մէք լազըմ տըր , տէտի :

Սըր Վիլիամս՝ Պագգաւանըն ֆիրար իթմիչ օլտուղունու ,
վէ Արմանա պիր թագըմ՝ էսրարը ֆաչ իթմիչ իտուկինի պիլ-
մէզ իտի . էօյլէ էսրար քի , քէնտինին քիմ օլմասը հագգըն-
տա նէ՝ գօնթա նէ՝ տէ Պասթիէնէ գէրրէ գատար չիւպհէեէ
մահէլլ պրագմագ իտի : Իմտի , Պասթիէնին գօմչուղուղուն-
տան տօլաեը վէսվէսէ իթմէքլէ պէրապէր , մէրգումա թէ-
սատիւֆ իթսէ պիլէ , անըն , քէնտի իւզէրինէ եանլըչ պիր
զաննա զահիպ օլմուչ օլմասը խուսուսընտա իսրար իտէճէկինի
մէմուլ իթմէքտէ իտի : Պինապէրին Գէրլօվէնէ եագլաշտըղը
սըրատա , ֆիքրինտէ պիր թասավլուր հասըլ օլարագ ,

— Շաթօնուճ գաբուսուճու չալմագ , վէ Պասթիէնէ վի-
զիթա վէրմէք իւզրէ պիր արղու հիսս իտիեօրում : Պէլքի

պիրինճի շիւպհէլէրինին թէհսսիրի իլէ պուրաեա կէլմիշ տիր, պէլքի տէ մասլահաթկիւզարլըգ մէմուրիեթի իճապընճա պուրատա պուլունմագտա տըր, տիմէքտէ իտի:

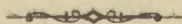
Պարօնէնին պու միւլահազասը ֆիքրինի զիեատէճէ իշղալ իթտիկի սըրատա, քէնտիսի տէնիղէ տօղրու եագլաշմագտա իտի: օ մահէլլտէ իսէ, շաեէտ պիր թապանճա աթըլսա, եախօտ ղաեէթ քէսկին պիր ֆիղան ու ֆէրեատ վուգու պուլսա, տէնիղ տալղալարընըն կիւրիւլթիւսիւնտէն մէգքիւր թապանճա բաթլամասընըն եախօտ ինսան ֆէրեատ ու ֆիղանընըն խարիճտէն իշիտիլէմէմէսի թապիլի իտի:

Հէր նէ իսէ, սըր Վիլիամս, պիր արա, այ մահիթապը սաեէսինտէ, պուլունտուղու թէքէնին գարչը ճիհէթինտէ պիր ինսան կէօլկէսի կէօրիւպ, պատէհու պու կէօլկէնին ահէսթէ սուրէթլէ քիւչիւք պիր տէրէեէ էնտիկինի վէ քէնտինէ գարչը կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ: Միւթէագըպէն տիկէր պիր կէօլկէ զահիր օլուպ, պու տա էվվէլքինին եօլունա սալիք օլտու, վէ պու սուրէթլէ իքի քիշի քէնտիսինի գարչըլաեարագ, պիրի:

— Սէլա՛մ, սըր Վիլիամս, տէտի, վէ պարօնէ պու սէստէն սարսըլտըղը հալտէ, իւք տէֆա սէօզ սէօլէեէն շախսըն եանընտա պուլունան քիմնէ տէ, եավաշ սէսլէ,

— Էվվէթ, օ տուր, քէնտիսինի թանըեօրու՛մ, տէյի պէեան իլլէտի:

Պարօնէ՝ Պասթիէն իլէ ժէրօմուն սէսլէրինի թանըտը, վէ տէրհալ թապանճալարընը ալմագ իւզրէ էլինի էեէրինին թապանճա գըլըֆլարընա կէօթիւրտիւ:

50

Լաքին մէղքիւր գըլըֆլարը պօշ պուլմասըյլա տիւշարը եէյիս օլտու, չիւնքի պիր կիւն էվվէլ Մ. տը Լասինին սէյիսի՝ հայվանը ավա մախսուս օլարադ թէրթիպ իթտիկի սըրատա, թապանճալարը թէմիզլէմէք իւզրէ եէրլէրինտէն չըգարըպ, թէքրար գօյմաեա ունութմուշ իտի:

Պասթիէն՝ պարօնէնին գարչըսընտա տուրարադ, միւքէրրէրէն,

— Սէլա՛մ սըր Վիլիամս, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - (սախթէ պիր թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք.) Հա՛, քէնտիսի տիր. եանի տուէլլօտաքի խասմիմ տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, օ տուր:

— Աճա՛յիպ, պուրատա պուլունմանըլ բէք զարիպ տիր:

— Էօյլէ մի:

— Հայ հայ մօնսիէօ:

Սըր Վիլիամս մուսահիպինին իսմինի տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն,

— Պասթիէն օլտուղումու ունութմաերն, տէտի:

— Էվվէթ, էվվէթ մօնսիէօ Պասթիէն: Լաքին սիզ նէ՞րէտէն մէյտանա չըգաընըզ:

— Տիւնքի կիւն Բարիստէն կէլտիմ: Պուրասընը սիզ բէք էյի պիլիրսինիզ, չիւնքի տիւնքի կիւն թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունուզ Բէրլօվէնին պիր խըզմէթքեարը պու խուսուսու սիզ պէեան իթմիշ:

Սըր Վիլիամս. - (Փէվգէլատէ սօվուգ գանլըլըգլա.) Տօղրու տուր, պէն պուրասընը ունուտուեօրտում:

Պասթիէն . - Հաւպուքի սիդին պուրատա նէ՞ իշինից վար տըր :

— Պէն Մանուարա կիտիւորում :

— Պիլիւորում , ֆադաթ նէ՞րէտէն կէլիւորումնուդ :

— Ժէնէտէն կէլիւորում մօնսիէօ Պասթիէն :

— Մատմաղէլ տը Պօբրէօեա թագաւիմ օլունմագտան , տէյիլ մի :

— Հայ հայ :

Ժէրօմ . - (քէնտի քէնտիէ .) Էվվէթ , անըն սէսի տիր . . .
անըն սիմստը տըր :

Սըր Վիլիամս . - (Պասթիէնէ խիթապէն .) Պու ատէմ նէ՞
տիւոր :

— Սիդի թանըտըղընը պէհան իտիւոր :

— Պէնի՞ մի :

Պասթիէն . - (քէմալը սիւքիւնէթիէ .) Պիլիւսինիզքի սըր
Վիլիամս , սիդ , էֆէնտիմ պուլունան գօնթ տը Բէրկաղըն
պիրատէրի վիգօնթ Անտրէանա օլ տէրէճէ միւքէմէլէն պէն-
ղէրսինիզքի , հէր քէս սիդի անը զանն իթմէքտէ տիր :

— Պու ատէմ քի՞մ տիր :

— Պու ատէմ էօմրիւնիւ Բէրլօվէնտէ կէչիրմիշ օլուպ ,
գօնթ Ֆէլիբօն թէսմիէ օլունան ալչագ գաթիլի թանըմիշ
տըր :

Պասթիէն՝ պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա սէօ-
զիւ քէստի : Սըր Վիլիամսըն եէրինէ պիր տիկէրի օլսա իտֆ ,
բէտէրի իշին գաթիլ սըֆաթը վէրիլտիկինի իշիթտիկինտէ ,
հիտտէթ ու զազապընտան նաշի գըզարմասը թապիի իտի իսէ
տէ , պարօնէնին գաշլարը պիլէ չաթըլմահրպ , հաթթա քիւս-
թաթըղընըն նէթիճէսի օլարագ , Պասթիէնին միւլահազասընը
էքմալ իթմէք իւզրէ :

— Օ հալտէ պիթթապի օղլունու տա թանըմիշ տըր , տէտի :

— Էվվէթ :

— Պու սուրէթիէ պու ատէմ տէ պէնի վիգօնթ Անտրէա
զանն իտիւօր , տէյիլ մի :

— Էվվէթ, նասըլքի պէն տէ էօյլէ զանն իթմիշ իտիմ:

— Լաքին համո օլսունքի, սիզ...

— Էվվէթ, Էվվէթ, պէն օ խոլսոլստա եանըլտըղըմը անլատրմ:

Սըր Վիլիամս, պիր միւտտէթտէն պերու ճիւղի պիր թաղեիգէ թապի իքէն, մէգքիւր իֆատէեի իշիթմէսի իւզէրինէ պիր ազ նէֆէս ալտը: Պատէհու,

— Սիզէ բասթ կէլտիկիմ սըրատա նէ՞րէեէ կիտիեօրտու-նուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Սիզի գարչըլամաեա կիտիեօրտուգ, սըր Վիլիամս:

— Տիմէք պուրատան Էվվէլճէ կէչէճէկիմի պիլիեօրտունուզ:

— Շիւպհէ իտիեօրտում:

— Պազը զարիպ հիսսիեաթմա թապի օլտուղունուզու սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ ա':

— Խայր, օ եօլտա հիսսիեաթմմ եօգ տուր. պու խոլսոլսու քէնտինիզ հիւքմ իտէպիլիրսինիզ:

— Նա՞սըլ հիւքմ իտէպիլիրիմ:

— Պըլթանիատա չըվալիէ տը Լասինին իգամէթկեահընա կէլիշինիզ, ալ իշին տիր, տէ՞իլ մի:

— Էվվէթ:

— Ալ իլէ մէշղուլ օլմագ՝ վագըթ կէչիրմէք իշին կիւզէլ պիր վասըթա տըր, սըր Վիլիամս, ֆագաթ սիզին կիպի կէնճ վէ կիւզէլ պիր քիմնէ իշին...

— Մօնսիէօ Պասթիէն, զաթընըզ զաեէթ խայրխահսընըզ:

Պասթիէն. - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Եալընըզ ալ քեաֆի տէյիլ տիր. պիր ազտա աշգ ու մուհապպէթ լագըմ տըր:

— Պիր ազ:

— Էվվէթ, պու ճիւմլէ իլէ պիր թագըմ մալիխլեալար տա օլապիլիր:

— Իհթիմալ տըր:

— Պու սուրէթիւ աշըգ պիր քիմէ՝ ճիվարլարտա կիւզէլ պիր գըզ արար :

— Հագըգէթէն մօնսիէօ Պասթիէն , սիգ զաեէթ զէքի վէ ալիմնիդ :

— Քէնտինիգ իչին էօյլէ պիրինի արատընըզ , տէյիլ մի : Սըր Վիլիամս թէպէսսիւմ իթտի , վէ Պասթիէն տէ իֆա-տէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Համո օլսուռն Պըրթանիամըգտա կէնճ վէ տիւպէր գըզ-լար էքսիք տէյիլ տիր : Անճագ պուրատաքի գըզլարըն թրա-խուամսը եօգ տուր :

— Զաթէն պէն տէ թրախուամս իլէ գըզ ալմագ իսթէ-եէնլէրտէն տէյիլիմ :

— Մէմուլ իտէրիմ , ֆագաթ սիգ՝ թրախուամսըզ պիր գըզ իլէ էվլէնմէեէճէքսինիդ :

— Քիմ պիրի :

Պարօնէ , Պասթիէնին սէօզլէրինտէ պիր տէրէճէ իսթիհ-զաքեարի պիր հալ մէվճուտ օլտուղունու հիսս իթմէքտէ իաի : Պասթիէն . - (քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Իմտի սիգ թը-րախուամսըզ պիր գըզ արաեօրսունուզ :

— Մօնսիէօ . . .

— Կիզլէմէեին , պէնիմ պու խուսուստա բէք էյի մալիւ-մսթըմ վար տըր :

— Սի՞ղին մի :

— Էվվէթ :

Պասթիէն՝ սօն սէօզլէրի պիզզաթ իգնա օլմուշճասընա իրատ իթտի , պատէհու իլավէթէն ,

— Մատմազէլ տը Պօբրէօ կիւզէլ , կէնճ վէ ֆազիլէ տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

— Քէնտիսինի թանը՛րմըսընըզ :

— Իսմէն թանըրըմ , սըր Վիլիամս . հէմտէ միւքէմէլ պիր թրախուամսը օլաճագ տըր :

— Ատամ սէն տէ , վալիտէսինին եալընըզ էլլի ալթմըշ պին Ֆրանգը վար տըր . բէտէրինին հիչ պիր բարասը եօգ տուր :

— Յագաթ պիւսիւք պիւր միրասա սահիպ օլաճագ տըր :

— Նէ՞ սէօյլէնօրսունուզ :

— Հագըգէթի սէօյլէնօրում, միւթէվէֆա պարօն Բէրմօր տը Բէրմարուէ՝ պիւթիւն սէրվէթինի պա վասիւեթ օնա թէրք իթմիչ տիր :

Սըր Վիլիամս, էլան հիչ պիւր շէյտէն խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօրիւնէրէք ,

— Պու սէրվէթ նէ՞ միգտարա պալիղ օլուեօր, տէյի սօրտու :

— Եիւպհէսիզ պիլիրսինիզ սըր Վիլիամս :

— Պէ՞ն մի . ասլա . հաթթա պէօյլէ պիւր միրաս մատտէ՝ սինի պիլմէզ իտիմ :

— Օ հալտէ աֆվ իտէրսինիզ :

Եօրուն օրթասընտա պիւր թաշ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլան շաշգըն ժէրօմ պիրտէն պիրէ լագըրտընա գարըշարագ ,

— էվվէթ , էվվէթ , օ տուր , տէտի :

Սըր Վիլիամս՝ միւքեալէմէի թէպտիլ իթմէք իսթէնէրէք ,

— Պու աստէմ ճանըմը սըգընօր , տէտի :

— Քէնտիսինի տինլէմէին . օ տիվանէ տիր : Մատմաղէլ տը Պօրէօնուն միւթէվէֆա պարօն Բէրմօր տը Բէրմարուէտէն նաիլ օլաճաղը միրաստան պահա իտիեօրտում : Պու միւրաս՝ օն իքի միլեօն ֆրանգ տըր :

— Նէ՞ սէօյլէնօրսունուզ , ագլընըզա մը կէլտի :

— Խայր , քօղըրուեու սէօյլէնօրում :

— Օն իքի միլեօն . պու ատէթա ագլէ զիւան կէթիրէ՝ ճէք պիւր մէպլաղ տըր :

— Խայր , սըր Վիլիամս , գօրգմանըն , ագլընըզա զիւան կէլմէզ :

— Մօնսիէօ , էկէր պէնի մահիթապա ալընօր իսէնիզ , վագթընըզ պօշա կէչիրիեօրսունուզ :

— Խայր , սըր Վիլիամս , պէնտէնիզ զաթը ալինիզի մահիթապա ալմանա միւթէտի՞րմիեիմ :

— Մատէմքի էօյլէ տէյիլ իսէ , վագը օլան իֆատէլէ :

ընդհանուր հազդընտա ետընա գատար տիւշիւնմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին... տողրուսու ոն իքի միւսնու տիւշիւնտիւքճէ, պու կիճէ ագլրմա զիեան կէլէճէք տիր:

— Բէք էյի, ֆազաթ ետըն տա այնի սէօղիւ թէքրար իտէճէեիմ. վէ պէլքի տէ իլավէթէն...

Պասթիէն, սէօղիւ պուրատա քէստիկինտէն, սըր Վիլիամս՝

— Իֆատէնիդի իքմալ իտին, տէտի, վէ սապըգ հիւսար ասքէրի տէ,

— Էվլէթ, միւթէվէֆա պարօն ֆէրմօր տը ֆէրմարուէնին վասիեթիւնին իճրասընա գօնթ Արման տը ֆէրկազըն մէմուր օլտուղունու տա իլավէթէն տէրմիեան իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պարօնէ, պիրտէն պիրէ Պասթիէնին սէօղիւնիւ քէսիպ,

— Մօնսիէօ, պէնի գարչըլամագ իչին կէտիկինիզի պիր ազ էվլէլ պէեան իտիեօրտունուզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Էվլէթ էֆէնտիմ:

— Պէնի գարչըլամանըզ՝ պու սէօղլէրի սէօյլէմէք իչիօն մի իտի:

— Խայր, սիզէ տահա պաչգա տիեճէքլէրիմ վար տըր:

— Սահիօ մի աճապա նէնէ տայիր տիր:

— Ղաեթ վէիւմ մատտէլէրտէն պահա իթմէք իսթէրիմ:

— Աճա՛յիպ:

Սըր Վիլիամս, ֆէվգէլատէ սօվուգ գանլը թապիեաթը օլմասընա ըաղմէն, տիւշարը էնտիշէ օլմահա պաշլաեըպ, էթրաֆընա կէօզ կէգտիրմէքտէ իտի:

Մէրգուլարըն պուլունտուգլարը մահէլլ եէպանի վէ խալի օլուպ, Ոգիանօսուն սէտաի ազիմի օրահա գատար աքս իթմէքտէ, վէ պաստըգլարը զէմին իսէ, կիրտապը մէզքիւրտէն այրըլմըլ օլարագ անճագ տէօրթ աեագ էնլիլիկինտէ պուլունմագտա իտի: Սըր Վիլիամս եալընըզ, վէ պէլքի միւտտէթի հաեաթընտա իլք տէֆա օլարագ սիւահըզ օլուպ, խասիմլէրի իսէ իքի քիշի իտիլէր: Մէճնուն՝ պիր թաշ իւզէ-

ընտէ օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, թէհտիտավէր «էօղլէրինէ վէ հարէքէթլէրինէ տէվամ իտիեօրտու: Սըր Վիլիամս՝ մուխաթարանըն գարչըսընտա սօվուդ գանլըլըվարընը զայպ իթմէհէն քիմնէլերտէն օլմասըյլա, վաղիսէթի հաղըրէսի տէ հագըգէթէն միւշքիլ օլմասըյլա պերապէր, թէմքինինի զայպ իթմէհէրէք,

— Սահիհէն պանա վէխիմ իֆատէլէրինի՞լ մի վար տըր, տէտի:

Պասթիէն: — Էվվէթ սըր Վիլիամս, բէք վէխիմ իֆատէլէրիմ վար տըր:

— Ձանն իտէրսէմ, իֆատէլէրինիղի պուրատա սէօյլէմէ-հէճէքսինիլ:

— Պիլաքիս պուրատա սէօյլէմէք իսթէմէմ:

— Մօնսիէօ Պասթիէն, պու իտտիանըլ բէք զարիպ տիր: Էվվէլ էմիրտէ տէնիղին կիւրիւթիւսիւ, վէ մուախսարէն հալընըղըլըմըլ՝ պու եօլտա պիր մուհավէրէհէ միւնասիպ տէյիլ տիր:

— Տահա միւնասիպ տիր ա՛, սըր Վիլիամս: Իմտի աթտան աշաղըհա էնին, վէ շու տիվանէնին հանընտա օթուրուն:

— Լաքին մօնսիէօ Պասթիէն, սիղ իտտիանըլտա բէք սապիթ իմիշսինիլ: աթ իւզէրինտէ տուրմամտա նէ՞ պէյիս վար տըր:

— Պէլքի մուհավէրէմիլ ուղուն սիւրէճէկինտէն, էնմէնիլ տահա միւնասիպ տիր:

— Ձարարը եօգ:

— Մօնսիէօ, սիղէ էվվէլ էմիրտէ, թանըտըղընըլ պիր գատընտան պահա իթմէք իսթէրիմ:

— Օ գատընըն իսմի նէ՞ տիր:

— Պագգարա տըր:

Սըր Վիլիամս սարսըլտը իսէ տէ, սիւքիւնէթինի զայպ իթմէհէրէք,

— Դի՞մ օլտուղունու պիլմէեօրում, տէտի:

— Մուլթապա գուվվէի հաֆըզանըլ պու խուսուստա

եանըլըեօր . չիւնքի օ գատընը մէճնունէ մագամընտա պիր
թիմարխանէտէ սիզ թէվզըֆ իթտիրմիշսինիզ :

Սըր Վիլիամս . - (լէհճէսի սօլարագ .) Մօնսիէօ' . . .

— Պագգարա թիմարխանէտէն չըգտը :

Սըր Վիլիամս . - (րօլունու ունութուպ եիւքսէք սէսլէ .)

Ձըգտը մը :

Պասթիէն . - Աճա'յիպ , քէնտինիզի էլէ վէրիեօրսունուզ :

Պարօնէ , տօտագլարընը ըսըրտըլը սըրասա , իհթիեար
հիւսար ասքէրի :

— Էվլէթ , Պագգարա թիմարխանէտէն չըգտը . . . Ֆիրար
իթտի . . . վէ կէլիպ Մ . գօնթ տը Բէրկազը պուլտու , տէյի
թէէքիտ իթտի :

Պարօնէ , պօղուգ պիր սէս րէֆ իտիպ , մուսահիպի իսէ ,
սիւքիւնէթլէ ,

— Իլթէ էֆէնտիմ , կէօրիւեօրսունուգքի մատտէ վէխիմ
տիր : Շու հալտէ էլան աթտան աշաղըեա էնմէ՞զմիսինիզ ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Սըր Վիլիամս թէքրար րէտտ ճէվապը վէրմէք իւզրէ իքէն ,
Պասթիէն ճէպինտէն պիր թապանճա չըգարըպ , սըր Վիլիամս
սա նիշանլաեարագ :

— Մօնսիէօ , աթտան աշաղըեա էնին , եօգսա սիզի թէ-
լէֆ իտէրիմ , տէտի :

Շաչըն ժէրօմտա , - Վու'րունուզ , վու'րունուզ , շու գա-
թիլին օղլունու մահվ իտինիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Սըր Վիլիամս՝ ճէպրէ գարչը գօեամաեաճաղընը անլա-
տըղընտան , քէմալը սիւքիւնէթլէ աթտան աշաղը էնտի :

Պատէհու Պասթիէն՝ քէնտիսի աթըն եուլարընը թու-
թուպ , թապանճասը տաիմա էլինտէ պուլունտուղու հալտէ ,
կէնճլէրէ մախսուս չէվիքլիքլէ էեէրին իւզէրինէ աթլատը :

Մուախարէն իհթիեարը մէրգում ,

— Շիմտի ֆիրար իտէմէզսինիզ , վէ ֆիրար իթսէնիզ
պիլէ , պէն արգանըզտան եէթիշիրիմ , վէ հիյնի հաճէթտէ
սիզի տէնիզէ պիլէ աթապիլիրիմ , տէտի :

Սըր Վիլիամս - Մօնսիէօ, նամուսլու պիր ատէմ իլէ կէօրիւլմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրտում. հալպու քի եանըմըլ օլտուղումու. վէ պիր հայտուտուն էլինէ տիւլմիւլ իտուկիմի անլաեօրում:

— Էօլէ օլտուն, լաքին սօնունա գատար պէնի տինլէ-
եին. Պագգարանըն՝ Մ. տը Բէրկազը կէօրմէեէ կէտիկինի
պէեան իտիեօրտում:

— Էվվէթ, տէվամ իտին:

— Պագգարա, գօնթա զարիպ պիր հիքեանէ նագլիթտի.
Պարօնէ. - (իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք.) Հա՛
հա՛:

— Քէնտինիզ հիւքմ իտինիզ:

Սըր Վիլիամս աթտան աշաղըեա էնէլիտէն պէրու, Պաս-
թիէնին սիւար օլմուլ օլտուղու աթընըն եանընտա, գօլլարընը
խաչվարի գալուշտուրմուլ օլարագ տուրուեօրտու: Եալընըզ
գամչըսընը Պասթիէնէ վէրմիլ օլմաեըպ, օտա պունու իս-
թէմէքլիկի տիւլիւնմէմիլ իտի:

Սապըգ հիւսար աքէրի՝ սէօղիւնէ շու եօլտա տէվամ
իլլէտի:

— Էվվէթ մօնսիէօ, պու հիքեանէ զարիպ տիր. - Էվվէ
էմիրտէ մատտէ, Ֆէվգէլատէ պէնզէմէքտէ օլտուղունուզ
ալչագ վիգօնթ Անտրէա նամ քիմսէ թարաֆընտան եազըլմըլ
օլան պիր մէքթուպա տաիր տիր:

Սըր Վիլիամս՝ հիտտէթինտէն նաշի տիթրէմէքտէ օլտու-
ղու հալտէ,

— Սօ՞նրա, սօ՞նրա, տէտի:

— Անտրէա թարաֆընտան եազտըրըլմըլ օլան պու մէք-
թուպ, Պագգարա ճանիպինտէն Մ. Ֆէրնան Րօշէեէ կէօն-
տէրիլմիլ քի, պու զաթ օ գատընը թանըմատըլը հալտէ,
Պագգարա անը սէվմիլ տիր: Իշթէ պու մէքթուպ Մ. տը
Պօբրէօեա թէսլիմ օլունուպ, Մ. տը Պօբրէօ՝ վիգօնթ Ան-
տրէաեա շէրիք օլմուլ, վէ համիլ օլտուղու մէքթուպու, քէն-
տի էվինտէ խալը իւզէրինէ պրագմաեը տէրիւհտէ իլլէմիլ

տիր։ Պինապերին մատմագէլ տը Պօբրէօ իշպու մէքթուպու պուլուպ, զահիրի հալտէն ալտանմը, վէ ֆէրնան Բօշէնէ եագտըղը պիր թէղքերէտէ, քէնտիսիլէ գաթը մուխապէրէ իթտիկինի պիլտիրմիշ տիր։ Սնտան սօնրա նէ օլտուղունու եալընըղ վիգօնթ Անտրէա իլէ Մ. տը Պօբրէօ սէօյլէնէպիլիլէր։ Շու գաաարը մալիւմ տիւրքի, Խարիճիէն նէղարէթի տաիրէսինտէն պիր ճիզտան չալընմը, վէ պու ճիզտան իրթէսի կիւն Մ. ֆէրնան Բօշէնին ճէպլինտէ պուլունմուշ տուր։

Պասթիէն պու արա սէօղիւ քէսիպ, սըր Վիլիամա աթֆը նագար իտէրէք,

— Հալպու քի վագը օլան սիրգաթաա հէմ Մ. ֆէրնան Բօշէ, հէմտէ Պագգարա գապահաթսըղ պուլունմուշալար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Սըր Վիլիամա տիգգաթլէ մէրգումու տինլէմէրտէ օլտուղու ճիհէթլէ, պիրտէն պիրէ Պասթիէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— Նիհաեթ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ, աէտի։

— Շունու տիմէք իսթէեօրումքի սըր Վիլիամա, վիգօնթ Անտրէա, պիրէր պիրէր պու ալլագլըգլարը, պու խապասէթլէրի իճրա իթտիկի հալտէ, կիզլի պիր մագսէտի պուլունմուշ տուր, ֆագաթ օ մագսէտ չիմտի անլալըլմը տըր։

— Սահի՞հ մի։

— Շիւպհէսիգ, չէօյլէքի վիգօնթ Անտրէա՝ Մ. տը Պօբրէօնուն էօյէ գըղը իլէ էվլէնմէք, վէ պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէնին օն իքի միլեօն ֆրանգլնա միլթէսարըրֆ օլմագ իսթէմիշ տիր։ Հասըլը սըր Վիլիամա, սիզտէ թէսլիմ իտէրսինիգքի, վիգօնթ Անտրէա՝ պիւեիւք պիր միլֆսիտ տիր, վէ կէրէք մատմագէլ տը Պօբրէօ վէ կէրէք Մ. ֆէրնան Բօշէ հագգընտա ճիւղի ալէագատար օլան պիր քիմնէ, պէնիմ իղէ թէսատիլֆ իթտիկիմ կիպի, խալի օլան վէ Օգիանօս տէնիգի կիւրիւլթիւսիւ իլէ հէր կէօնա սէօ ու սէտանըն, հաթթա ճան չէքիշմէքլիք ֆիղան ու ֆէրեատլարըլըն իշիտիլմէսինէ մանի պուլունան պիր մահէլտէ, սիւհսըղ օլա-

րագ , հալպու քի քէնտի էլինտէ պիր թապանճա պուլունա-
րագ թէսատիւֆ իթտիկինտէ , օ միւֆսիտին գաֆասընը գըր-
մագտան պաշգա եարաճագ իշի օլմագ , տէյիլ մի :

Պասթիէն՝ սըր Վիլիամսը եէնիտէն նիշանլատը , վէ պա-
րօնէ , ֆէվգէլատէ ճէսուր օլմասընա րաղմէն , սարսըլարագ ,
թէրքի հաեաթ վագթը կէլմիշ օլաուղունու զանն իթմէկէ
պաշլատը : Իմտի , թէսկինինէ միւղթէտիր օլամատըղը պիր
տէրէճէ էնտիշէ իլէ ,

— Տիմէք էլան վիգօնթ Անտրէա օլաուղունու զանն իթ-
մէքտէ իսրար իտիեօրսունուղ , տէտի :

— Խայր , պէօյէ պիր զաննտա պուլունմաեօրում , իլլա
պիր մուգաեէսէ իտիեօրում : Շու գատարքի զանն իաէր-
սէմ , էկէր վիգօնթ Անտրէա օլաա իտինիլ , սիզին իշին եա-
լընըղ պիր սէլամէթ թարիգի վար իտի :

— Օ սէլամէթ թարիգի նէ՞ տիր :

— Եվլէլ պէ էվլէլ մատմաղէլ սըր Պօրրէօ իլէ էվլէնմէք-
տէն կէրի տուրմալը իտինիլ , վէ սօնրա տէրհալ պու մէմլէ-
քէթի թէրք իտէճէկինիլի թէահիւտ իթմէլի իտինիլ :

— Հա՛ հա՛ , պու շարթ բէք շէտիտ տիր :

— Օնտան սօնրա , վիգօնթ Անտրէա՝ մատմաղէլ ժանն
սըր Պալաէրի վէ Սըրիլի նէրէտէ կիղլէմիշ իսէ , օ մահէլլի
սօղրու սուրէթտէ խապէր վէրիր իտինիլ :

Պարօնէ , Պասթիէնին թապանճասը էլան կէօքսիւ իւղէրի-
նէ տանաթըլմիշ օլաուղու հալտէ , քիւսթաթսըղընը էլտէն
պրագմաեարագ ,

— Էօյլէ մի , տէտի :

— Եվլէթ , էկէր պէն սըր Վիլիամսըն եէրինտէ օլսա
իտիմ , օ մահէլլի իրաեէտէ գաթան թէրէտտիւտ իթմէղ
իտիմ : (Պատէհու Պասթիէն սէսինի պիրտէն պիրէ թէպտիլ
իտէրէք .) Ա՛նտրէա , մօնսիէօ վիգօնթ Ա՛նտրէա , եալանճըլըգ ,
հիլլէքեարլըգ , խայինիք վէ գըղար աշըրմագլըգ վագթը
կէտի : Բէշիմանլըգ սաաթը չալտը : Իմտի մասքէնի աշաղը
ա՛լ է՛յ միւրայի : սէն սսլա սըր Վիլիամս իսմինտէ տէյիլսին ,

մասքէնի աչաղը ա՛լ, վէ էկէր պիր պիտիկին տուա վար իսէ, օ տուանը սէօյլէ, զիրա պիր ազտան էօլէճէքսին, վէ կէօր-տիւկիւն շու տէնիզ՝ սէնին չարչապըն վէ տաիմի մէզարըն օյաճազ տըր:

Սապըզ հիւսար ասքէրինին սէսի՝ իտա.՝ իլամընը իրատ իտէն պիր հաքիմին սէսի կիպի աղըր վէ ահէսթէ սուրէթտէ չըզընթօրտու:

Սըր Վիլիամս՝ արթըզ քէնտիսի իչին չարէի սէլամէթ գալմատըղընը զանն իտէրէք, իթիտալը տէմինի զայպ իթտի, վէ անճազ,

— Տիմէք պէնի էօլտիւրէճէքսինիզ, տիեէպիտի:

Պասթիէն տէ,

— Նամուսլու ատէմլէրի էօլտիւրիւրլէր, հալպու քի պէն սէնի մահվ իտէճէեիմ: Վազթիյլէ սէն Թիօրէնցատա չըվա-լիէեի էօլտիւրմէտին մի, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Սըր Վիլիամս. — Լութֆ իտին. էկէր պէնի մահվ իտէր-սէնիզ, հիչ պիր շէյտէն խապէրտար օլամազընըզ:

— Օ հալտէ սէօյլէ. Ժանն նէրէտէ տիր. Սըրիզ նէրէտէ տիր:

Սըր Վիլիամս թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, սապըզ հիւսար ասքէրի շու սուրէթտէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Է՛յ մօնսիէօ վիզօնթ Անտրէա, պիրիպիրիմիզի էյի անլաեալըմ: — Պա. մէմլէքէթի թէրք իթմէք, վէ մատմազէլ տը Պօրրէօեու իղֆալ իթմէքտէն կէրի տուրմազ, վէ աչըր-մըչ օլտուղունուզ իքի կէնճ գըզլարը նէրէտէ սագլատըղընը-զը պիտիրմէք իսթէտիկինիզ հալտէ, սիղէ եիւզ պին ֆրանգ իթասընա Մ. տը Բէրկազ թարաֆընտան մէմուր օլմուշում տուր: Անճազ շու խուսուսա տիգդաթ իտինքի, իգրարը ճիւրմ իթտիկինիզ թագտիրտէ, սիզի էօնիւմէ գաթըպ, Բէրլօվէնէ գատար կէօթիւրէճէեիմ, վէ օրատա սիզի հապս իտիպ, քէնտիսինէ մէքթուպ եազաճազ օլտուղում Մ. տը Բէրկազտան ճէվապ ալանա գատար կիճէ կիւնտիւզ իւզէրի-նիզէ նէզարէթ իտէճէեիմ: Էկէր Մ. տը Բէրկազ իքի կէնճ

Գըզլարը պուլուր իսէ, սիզի սէրպէսթ պրագաճաղըմ. էկէր
եալան սէօյլէմիշ իսէնիզ, սիզի մահվ իտէճէեհիմ:

Սըր Վիլիամս՝ տօղրուեու սէօյլէմէտիկի հալտէ, Պաս-
թիէնին, քէնտի հագգընտա պիլա մէրհամէթ տավրանաճա-
ղընը անլատըղընտան,

— Տօղրուեու սէօյլէեճէեհիմ, տէտի:

— Բէք էյի, սէօյլէ պագալըմ:

Սըր Վիլիամս. — (պօղուգ պիր սէսլէ.) Ժանն իլէ Սըրիզ՝
Պուժիվալաաքի տէրէնին իւթիւնտէ տէօրթ թարաֆը տի-
վար իլէ մուհաթ պիր սէյֆիէ տախիլինտէ տիրլէր: Օրատա
Ֆիրար իսմինտէ պիր գարընըն, վէ Գօլար նամընտա պիր
էրքէյին թահթը նէզարէթինտէ պուլունուեօրլար:

Պասթիէն՝ էլան թապանճաւընը սըր Վիլիամսըն ալընա
տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ,

— Բէք էյի, լաքին ալմիշ օլտուղում թալիմաթ պու-
գատար տէյիլ տիր:

— Տիկէր թալիմաթ նէ՞ տիր:

— Նէ օլտուղունու սէօյլէտիմ. սիզի Գէրլօվէնէ կէօթիւ-
րէճէեհիմ, իմտի պէնիմ էօն իւմտէն սիզ եիւրիւեճէքսինիզքի,
չաեէտ ֆիրարէ թէսատտի իտէրսէնիզ, սիզի մահվ ու թէլէֆ
իտէպիլէեհիմ:

— Խայր, ֆիրար իթմէեճէեհիմ:

— Օնտան սօնրա, Մ. գօնթ տը Գէրկազա եազաճաղըմ
մէրթուպա ճէվապ օլարագ, անտէն, Ժանն իլէ Սըրիզի պուլ-
մուշ օլտուղունա տաիր մալիմաթ ալաճաղըմ զէմանա գա-
տար սիզի հապս իտէճէեհիմ, վէ էկէր պանա վէրմիշ օլտու-
ղունուզ մալիմաթըն եալան օլտուղունու խապէր ալըր իսէմ,
սիզի քէօքէք կիպի կէպէրտէճէեհիմ:

Սըր Վիլիամս՝ չարէսիզ գալտըղընտան, պաշընը էյտի,
վէ եավաշ սէսլէ,

— Եիւրիւեհիլիմ, տէտի:

Շաշգըն Ժէրօմ օլ անէ տէկին թաշ իւզէրինտէ օթուր-
մուշ օլտուղու հալտէ,

— Վո՛ւրու՛ն , էօ՛լտի՛ր ի՛ւն շու՛ մէջլունու՛ , տէտի՛ :

Անտրէա՛ աթտան՝ պիր ատըմ՝ իլէրիեէ ալտը , Պասթիէն տէ մէրգուսու թաագիպ իթտի :

Մէճնուն իսէ , մէրգումլարըն հօլա չըգտըգլարընը կէօրմէսի իւզէրինէ , քէնտիսի տէ անաղա գալգըպ , պունլարըն իլէրիսինէ կէչտի :

Պու արա Պասթիէն , շու սուրէթտէ իֆատէեէ աղազ իյլէտի :

— Մօնսիէօ վիգօնթ , բէտէրինիդ գօնթ Ֆէլիբօն՝ 1812 աէնէսինտէ Բուսիա մուհարէպէսինտէն հինի ալտէթիմիդտէ , պիր թապանճա տարպէսի իլէ պէնի դարլար իչինտէ գանլարա միւլէմմա օլարագ պրագմը իտի : Էկէր ֆիրարէ թէսատաի իտէրսէնիդ , սիզտէն ինթիգամլմը ալմագլա տիւնեա , տա էն զիեատէ պաթիթիեար քիմսէ պէն օլաճաղըմ :

Սըր Վիլիամսն ճէվապ վէրմէեիպ , ահէսթէ հօլունա տէվամ իթտի : լաքին մէրգում , պուլունտուղու վաղիեէթ դաեէթ միւչքիլ օլմագլա պէրապէր , չէնտ սանիեէ զարֆընտա սօվուգ գանլըլըլընը քէսպ իթտիկինտէն , զալէպէ իթմէկի տիւչիւնմէեէ պաշլատը :

Պարօնէ , իքի աթըն եան պէ եան եիւրիւեմէեճէքլէրի մէրթէպէտէ տար օլան վէ ալթ թարաֆտան աէնիդին կիւրիւլթիւսիւ իչիտիլմէքտէ պուլունան թարիգէ պագարագ , եիւրիւմէքտէ օլուպ , սիւարիեի վէ աթընը կիրտապա տիւչիւրմէք իչին , եալընըդ աթըն եանլըչ պիր ատըմ՝ աթմասը քեաֆի օլտուղունու աէրք իթմէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ մէճնուն , պիր թագըմ՝ քիւֆիւրլէր վէ թէհտիտապէր սէօղլէր սէօյլէեէրէք եիւրիւմէքտէ օլուպ , Պասթիէն իսէ , թապանճասընը էլինտէ թուլթմուչ օլտուղու հալտէ , սըր Վիլիամսըն արգասը սըրա կիթմէքտէ իտի : Պարօնէնին սիւահսըդ օլտուղունա տա գանմըչ իտի , չիւնքի էկէր սիւահ օլսա իտի , իլք տէֆա քէնտիսի գուլլանըր իտի :

Ֆիւլվագը սըր Վիլիամսն՝ էեէրի իւզէրինտէքի թապանճա գըլըֆլարընը պօշ պուլմուչ օլուպ , ֆագաթ իթալիատան

պիրլիքտէ կէթիրմիշ օլտուղու, վէ եիւղ պին ըիալ զայպ իթտիկի կիճէ գան իլէ միւլէմմա գըլտըղը խանչէրի տաիմա իւզէրինտէ թաշըմագտա իտի:

Քէնտիսինի թապանճա իլէ թէհտիտ իտէն պիր ատէմէ խանչէր իլէ թէարրուղ իթմէկի տիւշիւնմէք, ատէթա էսէրը ճիննէթ օլտուղունտան, մէրգում օ խոսոսուոլ խաթըրնա պիլէ կէթիրմէտի: Լաքին եագընտաքի կիրտապը կէօզիւ իլէ տաիմա թէտգիգ իթմէքտէ իտի:

Հայվան, սըր Վիլիամա օլ գատար եագըն պուլունու- եօրտու քի, պաշը հէման էնտէսինէ տօգունմագտա, վէ Պաս- թիէն, օլէմնատէ, - Պու տէֆա տիւշմէնիմիզի լաեղըլա էլտէ իթմիշ օլտուղունմուգտան, էլիմիզտէն գուրթուլամաեաճագ- տըր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Նակեաճ սըր Վիլիամա՝ աեաղը պիր չագըլ թաշընա իլիշ- տիկինտէն սարսըլըեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ եէրէ տօղրու էյիլտի: Պասթիէն իսէ, զէրրէ գատար չիւպհէսի օլմաեա- րագ, պարօնէնին՝ տօղրուլուպ եօլունա տէվամ՝ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, մէրգում եըլտըրըմ կիպի չաբուգ- ւուգ վէ քէրթէնքէլէ կիպի չէվիքլիքլէ աթըն գարնընա սօ- գուլուպ, խանչէրինի պէօյրիւնէ սօգտուղունտան, Հայվան շաճ գալգտը, վէ պիրտէն պիրէ Պասթիէն պիր սէտաի միւտ- հիշ ըէֆ իլէ եէրէ տիւշտիւ, վէ սըր Վիլիամա տա աթը վէ սիւարիսինի, պուլունտուգլարը թէրէտէն տէնիզէ աթտը:

Պասթիէնին ըէֆ իթտիկի սէտաեը միւթէագըպ գապա պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլտի, վէ պատէհու էօլիւլէլէրէ մախսուս տէրին պիր սուսլուգ վագը օլտու: Աթ տա սիւարի տէ գաեա- լարըն իւզէրինտէ բարչալանտըլար:

Մէգըիւր սէտա վէ կիւրիւլթիւ իշիտիլմէսի իւզէրինէ, մէճնուն արգասընա տէօնտիւ իսէ տէ, նէ՝ աթը վէ նէ՝ Պաս- թիէնի կէօրէմէտի:

Եալընըղ սըր Վիլիամա հօլուն օրթասընտա տուրմուշ օ- լուպ, քէմալը սիւքիւնէթլէ, ֆագաթ խանչէրի տաիմա էլին- տէ թուլթարագ, ուշուրումա պագմագտա իտի:

Մէճնուն քէյփիեթի անլաեարադ, հիտտէթ ու զազապ՝
լա պաղըրտը, վէ կէրիեէ չէքիլէրէք, սըր Վիլիամսըն իւզէրինէ
հիւճոււմ իթտի:

Պարօնէ՝ կէնճ, չէվիք վէ ֆէնտպազ վէ մէճնուն իհթիեար
իսէ, զաեէթ իրի վիճուտու ոլուպ, իհթիեարըղընա րաղմէն,
գուվիլէթինի պիր տէրէճէ մուհաֆազա իյլէմիշ իտի:

Պունլար իքիսի տէ պիրիպիրինէ սարըլուպ, եէկտիկէրինի
թէրէտէն աչաղըեա աթմաեա չալըչտըլար: Օն սանիեէ գա-
տար մէզքիւր տարաճըգ մէյտանը միւտարէպէտէ ուղըաչա-
րադ, եէկտիկէրի իւզէրինէ չըգտըլար, պիր թարաֆտան
օլպիր թարաֆա տէօնտիւլէր, էօյլէ պիր մահէլլտէ քի, ետը-
նըգ ճիւզի պիր ստտէմէ՝ քէնտիլէրինի ուչուրումտան աչաղըեա
աթմաեա քեաֆի իտի: Լաքին ժէրօմուն՝ քէնտի սինիրլի պա-
գուլարընտան պաչգա սիւահը պուլունմաեըպ, ֆագաթ սըր
Վիլիամս խանչերի համիլ օլտուղունտան, պիրտէն պիրէ պի-
չարէ իհթիեար՝ պօղուգ պիր սէ՝ րէֆ իլէ, պաղուլարը գուվ-
իլէթտէն տիւչտիւ, վէ «գաթիլ, ճա՛նի» տէյի պաղըրարադ,
սըրթ իւսթիւնէ տէվրիլիվէրտի: Օլ վագըթ սըր Վիլիամս՝
պունու տա աեաղըլա եիթիպ, Պասթիէնին եանընա կէօն-
տէրտի, վէ քէնտի գօլարընը խաչվէրի գավուչտուրարադ,
սիւքիւնէթլէ,

— Սահիհէն պէն՝ պու ատէմլէրին ճիւմլէսինէ ֆայիդիմ.
Լաքին տօղրուսու եագամը էյի գուլթարտըմ, տէտի, վէ
պատէհու եօլունա տէվամ իտէրքէն,

— Լաքին հայվանա աճըեօրում, կիւզէլ պիր աթ իտի.
Իքի պին ըիալ վէրտիլէր տէ վլըմէտիմ, տիմէքտէ իտի:

Իշթէ սըր Վիլիամսըն, սապըգ հիւտար ասքէրի հագգըն-
տաքի մէրսիեէսի պունտան իպարէթ օլտու: Պէօյլէճէ սըր
Վիլիամս թէքըրար զալէպէ իթմիշ պուլունտու:

51

Իւշ կիւնտէն պէրու սըր Վիլիամս , մուկթագամէն Ժէնէ շաթօսուկնա պիւղաղիմէ , Էրմին իլէ իւլֆէթ իթմէքտէ իտի . Կէնճ գըզ , Թա' իշին պիտաեթինտէ , սըր Վիլիամս Թարա- ֆընտան սէվիլմէքտէ օլտուղունու անլամիշ , եախօտ տահա տօղրուսու զանն իթմիշ իտի . չիւնքի մէրգում , գալպինտէ էսէրի պիլէ պուլունմաեան աշգ ու մուհապպէթի' զահիրէն մէվճուտ տուր կիպի կէօսթէրմէեէ ֆէվգէլատէ միւգթէտիր իտի :

Պարօնէ' կէնճ , կիւզէլ , սէտասը ճալիպ , չէճի վէ ճէսուր օլմասըլա , կէնճ գըզ անտէն տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի մու- հապպէթէ գարշը չըգմատը . անճագ քէնտի նաղարընճա նանքէօր վէ տէնի պուլունան ֆէրնանը էլան սէվմէքտէ իտի . Լաքին մէրգումու սէվմէսի' մահգա պիր խաթըրէտէն իպա- րէթ օլուպ , իւմիտ իլէ տէյիլ իտի :

Էրմին , սըր Վիլիամսըն Պագգարաեա եաղտըրտըղը մէք- թուպտա ֆէրնանըն էսէրի խիեանէթինի կէօրտիւկիւ կիւն , մէրգում հագգընտաքի հիսսիեաթը գարուսու միւէպպէտէն գարանըպ , պաղը նիշանլը գըզլար , նիշանլանտըղլարընըն իր- թէսի կիւնիւ ճիշանլըլարը վէֆաթ իթտիկինտէ , օնուան սօնրա հաեաթլարընը եալընըզ ճէնապը Ալլահա ֆէտա իթմէք իւզրէ եիւզլէրինէ նիգապ կէչիրտիքլէրի կիպի , Էրմին տէ , միւտ- տէթի հաեաթընտա էվլէնմէմէկի , վէ պունտան պէօյլէ քիմ- սէեէ իզհարը մուհապպէթ իթմէմէկի Թասմիմ իյլէտի :

Իմաի սըր Վիլիամս իլէ ըապըթաի մուհապպէթ իտէմէ- տիկինէ թէէնսիւֆ իթմէքտէ , Լաքին պու եիւզտէն չէքէճէկի իզթիրապտան տօլաեը քէնտիսինի տահա զիեատէ պէտալաթթ

պուլմագտա իտի : Պունունյա պերապէր, մերգումու գաթիէն ըէտտ իթմէեիպ, անըն իլէ պիրլիքտէ օթուրմագտան, վէ սէսինի իշիթմէքտէն պիլխասսա մահղուղ օլմագտա, վէ պէլքի տէ պու պապտէ կիզլի պիր մագսէտի պուլունմագտա իտի : Շէօյլէքի էրմին, վալիտէսինին պարօնէ սըր Վիլիամասա տօսթլուգ կէօսթէրմէքտէ օլտուղունու, վէ հաթթա մերգումըն հէն կիւն զիեարէթինէ սապըրսըզլըգլա պէքլէտիկինի վէ պու թէվէճճիւհիւն նէ կիպի հիսստէն իլէրի կէլտիկինի տէրք իթտիկի կիպի, մէզպուրէ վալիտէսինին, նէթիճէի միւթէէսսիւֆէհի մուճիպ օլան իլք մուհապպէթի եէրինէ տիկէր պիր մուհապպէթ Գայիմ գըլմագ, վէ Ֆէրնանը ունութտուրուպ, սըր Վիլիամսը սէվմէսինի արզու իթմէք մէյլլիտէ պուլունաուղունու, վէլհասըլ պիշարէ գատընճըղաղըն սաատէթ ու իգպալ իւմիտի թէմամիլլէ սըր Վիլիամսըն իւզէրինտէ պուլունաուղունու տախի անլատըղընտան, անըն, եանի վալիտէսինին թէխայեիւլաթ վէ իւմիտլէրինի պօշա չըգարթմըշ օլմամագ իշին, կիւեա օ կէնճ ինկիլիղ սէվմիշ տիր, եախօտ եագընտա սէվէճէք տիր կիպի կէօրիւնմէք իսթէմէքտէ իտի :

Պու սէպէպլէ էրմին, պիր էրքէեի, չօդ տէֆա տիհանընտան չըգարմագ իւզրէ օլտուղու իֆատէի մուհիմմէեի մէն իտէճէք եօլտա պիր քէլիմէ, եախօտ մահրէմանէ պիր սէօղ իրատ իթմէքտէն կէրի աուրմագտա, վէ եինէ այնի սէպէպլէ, չօդ տէֆա ճիւլարլարտա թէնէզղիւհ իտիլտիկինտէ, վէ վալիտէսի իլէ Մ. տը Պօքրէօ ուղագտան քէնտիլէրինի թէագիպ իթտիքլէրի հալտէ, սըր Վիլիամսըն գօլթուղունա կիրմէկէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմէքտէ իտի :

Լաքին պարօնէ էլան իթիրաֆը մուհապպէթ իթմէեիպ, անճագ պագըշը, միւհասիր սէտասը, վէ էրմինին եանընա կէլտիկի սըրատաքի ալթիւսթիւկիւ, վէ մէզպուրէ կէօղլէրինի քէնտիսինէ աթֆ իթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ լէհճէսինտէ հասըլ օլան սօկունլուգ իգըարը ըէսմըտէն զիեատէ միւհասիր վէ պէլիղ չահատէթլէր տէյիլ մի իտիլէր :

Էրմին՝ քէնտիսինին սէվիլմիշ օլտուղունու զանն իթմէքտէ օլուպ, պու խուսուս, ալէլումում գատընլարըն թապիեաթընտա օլտուղու կիպի, քէնտիսի իշին տէ, սըր Վիլիամսըն մուհապպէթինէ մուգապէլէ իտէմէեհէկինէ գանի օլմուշ օլմագլա պէրապէր, խէֆի պիր վէսիլէի մէսէրրէթ իտի:

Սըր Վիլիամս՝ հէր ագչամ սաաթ եհտի սէքիվ ըատտէլէրինտէ ժէնէ շաթօսունա կիտիպ, սաաթ օն պիրտէ ալտէթ իթմէքտէ, վէ հէր տէֆա ալտէթ իտէրքէն, աշգ ու մուհապպէթինի էրմինէ իգրար իթմէք իսթէեիպ, ֆագաթ ճէսարէթ իտէմէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Լաքին պիր ագչամ պարօնէ՝ զիեատէ ճէսարէթի հաիզ օլարագ, կէօեա հէեհէճանընտան նաշի սէսի տիթրէեհէք,

— Մատմագէլ, պիր ազաճըգ պէնտէնիլլէ կէօրիւշիւրմիւսիւնիւզ, տէտի:

Օլ էսնատէ էրմին վէ սըր Վիլիամս՝ ժէնէ շաթօսունուն պիւեիւք սալօնունտա պուլունուպ, Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ մատամ պարօն տը Գէրմատէք վիսթ օյնամագտա իտիլէր:

Էրմինին՝ թէքլիֆ օլունան միւքեալէմէեհէ մուվաֆագաթը իւզէրլինէ, սըր Վիլիամս՝ մէրգումէեի պաղչէեհէ կէօթիւրտիւ, վէ օրատա արալարընտա աթիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Սըր Վիլիամս. — Սիդին իլէ կէօրիւշմէքլիկիւմ լազըմ տըր: Էրմին. — (պիր տէրէճէ հէեհէճան հիսս իտէրէք.) Սէ'օյլէեին, մօնսիէօ:

— Մատմագէլ, պէնտէնիլ կիտէճէեիմ:

— Կիտէճէքմիսինիլ. նիշին կիսիեօրսունուզ:

— Իրլանտաեա ալտէթ իթմէք իւզրէ, Պրըթանիաեը գաթիէն թէրք իտէճէեիմ: Պախթ ու թալէիմի պիր ազտա սաիր մահէլտէ տէնէմէք ֆիքրինտէեիմ:

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման սըր Վիլիամսըն սէսի տիթրէմէքտէ օլտուղունտան, մատմագէլ տը Պօբրէօ՝ մէրգումու հագըգէթէն միւքէտտէր զանն իլլէմէքտէ իտի:

— Էվվէթ, — տէյի սըր Վիլիամն ետվաչ սէսլէ տէվամ իթտի, — գալպիմտէ հասըլ օլմուչ օլան քէտէր ու էլէմի թախֆիթ իթմէք վէ պիր տէրէճէ ունուլթմագ իչին պուրաեա կէլմիշ իտիմ. լաքին տահա զիեատէ մահզուն վէ միւքէտտէր պիր սուրէթտէ ավտէթ իթմէքտէեիմ:

Էրմին, սըր Վիլիամնն իչպու մանէատար սէօզլէրիլէ նէ տիմէք իսթէտիկինի ըանա անլամագտա օլտուղունտան, իխթիեարը սիւքիւթ իթտի, վէ պարօնէ՝ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Մատմաղէլ, միւքէտտէր էօմիւլմիւն պիր սահիֆէսինի հիքեաեէ իթմէգտէն էվվէլ, պէլքի էպէտի օլմագ իւզըն սիլին իլէ էլվէտա իթմէք իսթէմէմ:

Էրմին, սըր Վիլիամնն իգրարը մուհապպէթ իթմէք վագթը եագլաշմիշ օլտուղունու անլաեարագ սարսըտը, վէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր թէէսսիւրէ տիւչար օլտուղու կիպի, մէրգաւմա սէօզ սէօյլէմէկէ միւսաատէ իթմիշ օլմասընտան տօլաեը տա նատիմ օլտու:

Սըր Վիլիամն քէլամընը շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Թա՛ պէչիքտէ օլտուղում զէմանտան էօքսիւզ գալըպ, պիր թագըմ էճնէպի վէ այլըգլը քիմնէլէր եէտինտէ պիւեիւտիւմ. ուզուն միւտաէթ հէր կէօնա մուհապպէթտէն մահըում գալտըմ. վէ քէնտի թալէինէ թէրք իտիմիշ օլան քիմսէ կիպի, եալընըզլըգ հալիմտէ, մահգա սըգըլմագլըզըմը կէչիւրմէք իւզըն, հիշ պիր տօսթ թէմէննի իթմէքսիլին, պիւթիւն ճիհանը տօլաշմագտա իտիմ:

Քաթ կէլտիկիմ քիմնէլէր պանա մէնֆուր կէօրիւնմէքտէ իտիլէր, վէ հիշ պիր գատընա կիօզլէրիմի գալտըրըպ պագմամըշ իտիմ:

Պիր կիւն, ա՛հ պէտպախթ կիւն, կէնճ պիր գըզա գարշը չըգտըմ: Պու գըզ կէնճ, լէյլագ կիպի բագ, թէպէսսիւմիւ պիր աշ մահզուն, վէ միւթէֆէքքիր մախլուգաթա, վէ սէչիւմիշ ըուհարա մախսուս, վէ ալնը՝ ալի վէ ալիմ թապիեաթտարա չէսպան սուրէթտէ իտի:

«Քէնտիսինի եալընըդ պիր դաշ տագըդա կէօրմիւշ օլ-տուղում հալտէ, ըուհ վէ գալպին քեաֆֆէյի ինդըլապաթը միսիլլու, պիրտէն պիրէ պէնտէ տէհչէթլի պիր հիսս հասըլ օլտու :

«Պէնքի, եաշամազտան էվվէլ էօմիւրտէն օսանմըշ, վէ հիշ պիր եէրտէ թէէսսիսի մէքեան իթմէեէրէք, էօմրիւմ օլտուգճա տախիլի ալէմտէ սէրսէրի կէգմէեի թաամիմ էթմիշ իտիմ, նակեհ հմէսուտ վէ սաքին պիր էօմրիւ, վէ ֆա-միլիա մուհապպէթինի թէմէննի վէ թէխայեիւլ իթմէկէ պաշլատըմ. վէ օ կէնճ գըզը սէվմէքտէ օլտուղումու, վէ հա-եաթըմը անըն տիղլէրի էօնիւնտէ կէշիրմէք, վէ անըն էն կիղլի արգուլէրինի անլամագ, վէ ատէթա պիր էսիր մագա-մընտա օ արգուլէրի իճրա իթմէք իւզրէ կէօղլէրինէ պագմագ հագգընը հաիղ օլտուղումու զանն իթտիմ:»

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, սըր Վիլիամս, միւթէէսսիր պիր հալ իլէ քէլամընը քէստիկինտէն, կէնճ գըզա, կէօեա հընչ-գըրտամասընը կիւճ իլէ զապթ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ : Մուախսարէն մէրգում, իֆատէսինէ շու եօլտա աէվամ իթտի :

— Օլ վագըթ, ֆիքրիմտէ պիր իւմիտ հասըլ իթմէք կի-պի պիր ճիննէթտէ պուլունտում: Կէնճ, սէրպէսթ վէ զէն-կին վէ կէշմիշտէ վէ հազըրտա հիշ պիր սուրէթտէ լէքէտար օլմամըշ պիր իսմի նէճիպէ մալիք իտիմ: Պինապէրին սէվիլէ-պիլէճէկիմի զանն իթտիմ: Լաքին նէ՛ տէրէճէ ազիմ պիր խէ-թատա պուլունմուշ օլտուղումու սօնրատան անլատըմ: Նա-կեհ հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իթմիշ օլտուղում, վէ պունտան պէօյլէ հաեաթըմը ուղըունա հասըր իյլէեէճէկիմ օլ կէնճ գըզ, մէկէր իսէ պիր տիկէրինի սէվէր իմիշ:»

Էրմին, Ֆէրնանը խաթըրլաեարագ պիւթիւն ազասը տիթ-րէտի, վէ պարօնէ քէլամընը շու եօլտա իքմալ իյլէտի :

— Իշթէ օլ զէման մատմագէլ, պիր պախթը սիեհա ալ-թընտա տօղմուշ օլտուղումու անլաեարագ, պիր կիւն էվվէլի խաթըրլամագսըզըն վէ իրթէսի կիւն իշին հիշ պիք իւմիտտէ

պուլունմագսըզըն, սէրսէրիեանէ Էօմրիւմէ տէվամ իթմէկէ
գարար վէրտիմ:

Պարօնէ թէքրար սէօղիւ քէստի, վէ պու տէֆա տա կէնճ
գըզա, կէօեա հէեէճանընը զապթ իտէմէեօր կիպի կէօրիւն-
տիւ: Միւթէագըպէն թէքրար քէլամա պաշլատը:

— Սէքիղ կիւնտէն պէրի տիր, միւնքէսիր գալպիմ պիր
ազաճըգ քէսպի սիւքիւնէթ իտիեօր կիպի զանն օլունմուշ,
վէֆիքրիմ՝ թէխաեիւլաթ ալէմինէ տալմըշ իտի. կէլէճէք կիւն-
լէրի վէ սաաթլարը կէօրմէքսիղին վէ տիւշիւնմէեէ տէ ճէ-
սարէթ իթմէքսիղին վագթըմ կէշմէքտէ իտի... Լաքին հա-
եըֆ քի, ույգուտան ուեանմագ զէմանը կէլտի:

Մէշյլէքի միւտտէթի մէտիտէ պուրատա գալտըղըմ
թագտիրտէ, պէլքի հաեաթընը տախիլինտէ, տիկէրլէրին
ֆէլաքէթլէրի սէպէպիյլէ խայրխա հ վէ ալիճէնսպ գալպլէրտէ
թէվէլլիւտ իտէն պիր իղթիրապ ու էնտիշէ իյգա իտէճէ-
կիմի անլատըղըմտան, Բարիստէն մուֆարագաթա գարար
վէրտիմ:

Էրմին, սըր վիլիամս գատար միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք,

— Էֆէնտիմ... տէտի:

Սըր վիլիամս. - Էվվէթ մատմագէլ, սիղին իլէ միւէպպէ-
տէն էլվէտա իթմէք, վէ պէնտէնիղին խաթըրէսինի մուհա-
ֆազա իթմէնիղի ըէճա իյլէմէք իսթէտիմ: Սիղ մէսրուր վէ
մէուլտ օլուն, վէ սիղի սէվէնէ կէլինճէ...

Սըր վիլիամս, պու սէօղիւ իրատ իտինճէ տուրտու, վէ
Էրմինէ պագտը:

Կէնճ գըզ, մէրմէր սանէմ կիպի լէհէէսի սօլուպ, պաշը-
նը սալլաեարագ,

— Պէն քիմնէեի սէվմէմ, տէտի:

Պարօնէ սարսըլտը, վէ մէրգուլմէնին, Ֆէրնան հագգըն-
տաքի մուհապպէթ աճըսընը ունութմուշ օլտուղունու զանն
իթտի:

Էրմին. - (սէօղիւնէ շու սուրէթլէ խիթամ վէրտի.) Եա-
խօտ էկէր մուհապպէթիմտէ վար իսէ, օ մուհապպէթիմ՝

էօլմիւշ օլան պիր քիմնէ հագգընտա տըրքի, պէօյլէ պիր մուհապպէթ իլէ նէ' իւմիտ, նէ' սաատէթ, վէ նէ' մէսէրրէթ օլամազ:

Սըր Վիլիամս. - (կէօեա կէնճ գըզըն նէ տիմէք իսթէտի-կինի անլամաեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) էօլմիւշ օլան պիր քիմնէ մի, տէտի:

Էրմին. - Եախօտ օ գապիւ պիր շէյ. չիւնքի օ քիմնէ պէնիմ իչին էօլմիւշ տիմէք տիր:

Պատէհու, սըր Վիլիամսըն ալնը էեիլմիշ, կէօզլէրի հալը մահզունիեթ քէսպ իթմիշ, վէ թավը ու հարէքէթի' մէյ-եուս վէ մահզուն քիմնէլէրին թավը ու հարէքէթինէ կիրմիշ օլտուղունու կէօրմէլէ, էլինի մէրգուլմա ուզաթարազ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուլքի, պէն տէ սիզին կիպի մէսուտ տէյիլիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամս. - (եաւաշ սէտա իլէ.) Ռէք ալէա, քէտէր-լէրիմիզի պիրլէշտիրիպ իճրաի մէսէրրէթ իտէմէզմիեիզ: Էկէր տիզլէրինիզէ գաբանարազ, պիր ալչաղը սիզէ ունուլտուր-մագ խուսուսընտա էօմրիւմիւ ուղրունուզա ֆէտա իտէճէկիմի պէեան իթսէմ, - ալչազ քէլիմէսինի իսթիմալ իթտիկիմէ աֆվ իտին, չիւնքի բէտէրինիզ հէր շէյի պանա հիքեաեէ իթմիշ տիր, - վէ պիւթիւն հաեաթըմըն հէր տագըգասը, հէր մուամէլէսի, վէ հէր միւլահաղասը մահզա ուղրունուզա հասը իտիլէճէկինէ տայիր եէմին իթսէմ, վէ պիր մէլէք մու-վաճճէհէսինտէ պուլունուրճասընա տիզ չէօքիւպ պու եէմի-նիմի թէէքիտ իյլէսէմ...

Պու արա Էրմին, թէքրար էլինի ուզաթարազ, վէ ճէ-վապը րէտտ եօլունտա պաշընը սալլաեաթարազ,

— Խայր, խայր, սըր Վիլիամս, սիզ պիր գալպի նէճիպ սահիպիսինիզ, վէ գալպի միւնքէսիր վէ անճագ պիր խաթը-րէ իլէ եաշաեան պիշարէ պիր գատընըն եանընտա եաշամագ-տան իսէ, չիմտիքի հալինիզէ տահա լաեըգսընըզ: Էլվէտա' տօսթում, կիտինիզ վէ պէնի ունուլթմաեընըզ... սաատէթի-նիզ իչին էօյլէ թէմէննիեաթը խալիսանէտէ պուլունաճաղըմ

քի, Ճէնապը Ալլահ սէսիմի իշիտէճէք, վէ գալպի սէրպէսթ օլան տիկէր կէնճ պիր գըզը սիզին գարշընըզա չըգարաճագ տըր :

— Օ հալտէ էլվէտա, ազիզէմ, էլվէտա :

Սըր Վիլիամս պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, մէյեուսիեթ սանէմի միսիլու լէհճէսի սօլմուշ օլարագ, վէ լաքին ասլա հընչգըրտամագ հալի կէօսթէրմէեէն պիր եէիսի ազիմ իլէ աեաղա գալգարագ, պիր գաշ ատրմ ալտըգտան սօնրա, թէքրար կէրի տէօնիւպ, էշմինին էլինի էօքտիւ, վէ,

— էլվէտա, էլվէտա, տէտի. զէվալլը վալիտէ իսէ, գըզը իլէ սըր Վիլիամսըն պուլունտուգարը մահէլլէ եագլաշարագ, իքիսի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէեի տինլէմիշ օլտուղու հալտէ, պարօնէ, մէզպուրէեէ եագլաշարագ, քէսիք սէտա իլէ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մատամ, եարըն սիզին իլէ վէտալաշմագ իւզրէ թէքրար պուրաեա կէլէճէեիմ, տէտի, վէ իհթիեարէ պարօնէնին էլինի էօքտիւքտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթ, վէ Մ. տը Պօքրէօ տա քէնտիսինէ ըէֆագաթ իթտի :

Մէրգումլար, չաթօնուն հավիսինէ աեադ պաստըգլաշընտա, գալէմ միւտիրի :

— էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Սըր Վիլիամս. — Ձանն իտէրիմքի, գայիմ բէտէրիմ օլաճագսընըզ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պարօնէ պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլմուշ իտի : Մէրգուլ, աղ էվվէլ ֆէտաքեարանէ էօլիւմէ հաղրը պուլունան մահգուն, միւքէտտէր վէ մէյեուս տէլիգանլը օլմաեըպ, օյնատըղը գօմէտիա վասըթասըյլա իղֆալ իթտիկի պիշարէեի մասխարա իտէն Տօն Ժուանըն հալինի քէսպ իթմիշ, եախօտ ինկիլթէրրա արազիսի էհալիսինէ մախսուս միւթէֆէքքիր թապիեաթը հաիզ օլան պարօնէ սըր Վիլիամս գալմաեըպ, մէրմէր կիպի սէրթ վէ ըուհու ատէթա չամուրլա միւլէվվէս

պուլունան Անտրէա օլմուշ իտի, օ Անտրէա քի, Մարթաեա ճէլատլըգ իթմիշ, Ժաննը աշըրմիշ, վէ Պասթիէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ իտի:

Մ. տը Պօբրէօ, պիր աաըմ գատար ըիւճաթլէ, մէրգու-
մա պագարագ,

— Լաքին պանա էօյլէ կէօբիւնիւեօր քի, սիզ վազշ օլան թէշէպպիւսիւնիւզտէ մուվաֆֆագ օլամատընըզ, չիւնքի զանն իտէրսէմ էրմին սիզէ գարշը տուրտու, տէտի:

Պարօնէ. — (սօվուգ գան իլէ.) Սէվկիւլիւ գաեըն բէտէր, սիզ գատընլարըն գալպինտէն պիր շէյ անլաեամագսընըզ:

Մ. տը Պօբրէօ. — Նէ՞ տիւեօրսուճուգ, պէ՞ն մի օլ պապտէ պիր շէյ անլաեամամ:

Մէրգում պու սէօզլէրի էօյլէ պիր թարգտա իրատ իթ-
տիքի, կէօեա կէնճիլիի զէմանընտա բէք չօգլարը պաշտան չըգարմիշ օլտուղունու զանն իթտիրմէր իսթէմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս. — Էկէր գըզընըզըն օն իքի միլեօն թրախու-
մասը օլմաեարագ, պէն սիզի քէնտիմէ գաեըն բէտէր գըլմագ իսթէսէ իտիմ, եինէ պիր շէյ անլաեամաեաճագ իտինիզ:

Պօբրէօ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ:

— Մէսէլա աշգ ու մուհապպէթին նէ սուրէթլէ իլէրլէ-
տիկինի պիլի՞րմիսինիզ:

— Խայր պիլմէմ:

— Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէեին:

Սըր Վիլիամս՝ պու արա Պօբրէօնուն գօլունտան թու-
թուպ, խալի պիր թարաֆա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա,

— Հիսսիեաթ ճիհէթիլլէ մէսաֆէ վէ եախօտ ֆասլա՝
այ, սէնէ, վէ կիւն իլէ հիսսապ օլունուր:

— Նա՞սըլ:

— Պու մէսաֆէ՝ իւշ նէվ տիր. ֆիթուրսուզլուգ, աճը-
մագլըգ, վէ սէվտա:

— Շու թագսիմ բէք միւքէմմէլ տիր:

— Գատընլարտա, ֆիթուրսուզլուգտան աճըմագլըղա գա-
տար օլան մէսաֆէ՝ այլար, սէնէլէր վէ էպէտիեէթ օլապիլիր:

Լաքին ըիգգաթ ու մէրհամէթտէն աչգ ու սէվտաեա գատար
եալընըզ պիր գաչ կիւն, եախօտ չօգ տէֆա պիր գաչ սաաթ
մէսաֆէ տիր: Շիմտի անլա՞ծօրմոսունուզ:

— Հէնուզ անլամաեօրում:

Սըր Վիլիամս. — (սէօզիւնիւ իքմալ իտէրէք.) Էրմին պէնի
սէվմէեօր, ֆադաթ աճըեօր:

— Էվվէթ:

— Անճագ մատէմքի պէրլէեէճէք վադթըմըզ եօգ տուր,
իչէ պիր ան էվվէլ խիթամ վէրմէլիեիզ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Դըզընըզըն պէնի սէվմէսինէ պէրլէմէեիպ, իլլա պէնի
սէվէճէկինի վատ իյլէմէսի խուսուսընտա քէնտիսինի իճպար
իթմէլիեիզ:

— Միւմքի՞ն մի տիր:

— Պունտան գօլայ շէյ եօգ տուր. տինլէեինիզ:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամսըն աթը կէթիրիլմէքլէ, մէր-
գում եուլարը գօլունա կէչիրտիքտէն սօնրա, Մ. տը Պօբ-
րէօեա խիթապէն,

— Պիր գաչ ատըմ պանա ըէֆադաթ իտին տէ կէօրիւ-
շէլիմ, տէտի:

— Բէք էյի կէօրիւշէլիմ:

— Պիր ազ էվվէլ էրմինէ պիր վատ իթտիրմէք լիւզու-
մընտան պահս իտիեօրտում, տէյիլ մի:

— Էվվէթ, հաթթա պուլ խուսուսուն գօլայ օլտուղունու
տա պէեան իտիեօրտունուզ:

— Բէք գօլայ տըր. քէնտինիզ մուհաքէմէ իտինիզ. պուլ
խուսուս իչին, էրմինին պանա միւթէշէքքիւր օլմասըլազըմ
տըր:

— Սիզէ՞մի, ֆադաթ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Պօբրէօ, պէնի տինլէեին, վէ զաեէթ ֆէթին վէ ճին
կիպի ադիլ պիր քիմէ օլտուղումու իլան իտին:

— Պէն տէ օ արգուտէեիմ:

— Ֆէրնանը խըրըզլըզլա իթհամ իթտիք, անը հապս

ի թախտիք, պինապերին եագընտա մահքէմէի ճինանէթտէ մուհաքէմէ իտիլէճէք տիր, տէ՛յիլ մի:

— Էօյլէ զանն իտէրիմ:

— Իմոթի, քէնտիսինի մահվ իթմէկէ իհթիեաճըմըզ օլտուղու կիպի, գուրթարմաեա տա իհթիեաճըմըզ օլապիլիր:

— Սէպէպինի անլամաեօրում:

— Տուրունուզ, պիր շէյ ֆարզ իտինիզ. Էրմինին Ֆերնանը սէվմէքտէ օլմասը ինքեարը նագապիլ պիր խուսուստուր: Ֆէրնանըն աչգ ու մուհապպէթի սախթէ օլուպ, քէնտիսի պիր աչագ քիմսէ օլտուղու հալտէ, Էրմինին եալընըզ թրախումասընա կէօզ տիքմիշ, վէ պիզզաթ Պագգարաեը սէվմէքտէ պուլունմուշ տուր, էօյլէ տէ՛յիլ մի:

Պօրթէօ կիւլմէեէ պաշլաեարագ,

— Էօյլէ եա, անճագ շու գօմէտիաեը բէք կիւզէլճէ օյնատըղըմըզ քէնտիսիզ տէ թէսլիմ իթմէլիեիզ, տէյի պէեան իլէտի:

— Էվվէթ, պունտան տահա միւքէմէլէն օյնանըլամագ իտի. ֆագաթ պիր ազ տահա տուրուն: Իմոթի Ֆէրնան կէրչի Էրմինին գալպինտէ մահվ օլմուշ իսէ տէ, ֆիքրինտէն չըգմամըշ տըր: Էրմին՝ անըն սիրգաթ վագըասընը պիլմէզ:

— Պունտան նէ՞ օլուր:

— Պիլմէլի տիր:

— Ֆիքրինիզի անլամաեա պաշլաեօրում:

— Էկէր Էրմին օ խուսուստան խապէրտար օլուր իսէ, եա անը թահգիր իտէրէք, իֆագաթընը պուլաճագ վէ պէնի սէվմէճէք, եախօտ գատընլարըն՝ սէվմիշ օլտուգլարը քիմսէլէրտէն տօլաեը գալպլէրինտէ հուսուլէ կէլէն հիսսիեաթը ալիճէնապանէեէ իթթիպա իլէ, անը գուրթարմագ իսթէեէճէք տիր:

— Ֆագաթ օլ վագըթ...

— Տուրունուզ... պէն Ֆէրնանը, ճինանէթ մահքէմէսի հուզուրունա չըգմագ, վէ քիւրէեէ աթըլմագ մէգէլլէթինտէն գուրթարմաեը թէահիլտ իտէրիմ:

— Լաքին պու խուսուսա նա՞սըլ մուվաֆագ օլաճագ-սընըլ :

— Օ ճիհէթ պանա այիտ տիր : Օլ վագըթ էրմին՝ պանա միւթէչէքքիւր վէ միննէթտար գալարագ , պէնի սէվէճէք տիր : Հաթթա պէն պու իշտէ կիւզէլ պիր մէնզարէ քէչֆի իտիեօրում :

— Սէվկիւլիւ տամատըմ , պու սէօլէտիքլէրինիլ պանա բէք տէ գօլայ կէօրիւնմէհօր :

— Պիլաքիւ բէք գօլայ տըր . անճագ իշ կէօրմէք լաղըմ տըր : Իմտի սիգ գօլսուհուլ , պէն տէ պաշըմ : Շու հալտէ էմրիմի իճրա իթմէլիսինիլ . սիզտէն պաշգա պիր չէյ պէք-լէմէմ :

— Նէ՞ եարմագ լաղըմ տըր :

— Եարըլաճագ իշ բէք գօլայ տըր . եարըն Էրմին , Ֆէր-նանըն ճիւնհասընը պիւմէլի տիր :

— Քէնտիսինէ պէն խապէր վէրիւրիմ :

Սըր Վիլիամս ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Խայր , պու եօլտա իշ կէօրմէհիպ , էրմին պու վու-գուլաթտան պիթթէսատիւֆ խապէրտար օլմալը տըր : Շիմ-տիւնէ գատար Բարիս զազէթալարընըն գըղընըղըն էլինէ կէչ-մէմէսինէ տիգգաթ իթտինիլ . պու ճիհէթ լաղըմէտէն օլ-տուղունտան , բէք էյի օլտու , լաքին պունտան սօնրա պու հալին մուղաիրինի իճրա իթմէլիսինիլ :

— Հալպու բի պուրաեա զազէթա կէլմէլ :

— Աֆվ իտէրսինիլ , մատամ տը Քէրմատէք՝ Ֆուլա Պըր-թօն իսմի իլէ ճիվար պիր մահէլլտէ չըզան պիր զազէթաեա ապօնէ օլմուշ տուր :

— Թէմամ տըր , պէն պունու ունուտուեօրտում :

— Ժօնաս հէր կիւն մատամասընա օ զազէթաեա օգու-մաղմը :

— Էվվէթ , լաքին Ֆուլա Պըրթօնտա Ֆէրնանա տայիր հիշ պիր չէյ եաղըլամալ :

— Պու պապտէ եանըլըեօրսուհուլ . օ զազէթանըն , եարըն

սպասէ միւս կողմի մարտիկները իրենց կէտերով իրենց օրան պու կրնանք ինքնակամայնապէս պու մատուցել տայիր մուկասապ պիր մէ-
գալէ տէրճ իտիկէճէք տիր։ Օ մէգալէնի, տէրճ օլունմագ
իւզրէ պէն կէօնտէրտիմ։

— Սօնրա։

— Միւս կողմի ալեսսէվիսէ էօլէտէն պիր սաաթ սօնրա
կէլիր, տէյիլ մի։

— Էվլէթ։

— Օլ վագրթ տա ժէնէտէ սուֆրատա օթուրուլմուշ
օլուր։

— Օ տա էօլէ։

— Իմտի ժօնասա ըէճա իթմէլիքի, զագէթաւը թէքմի-
լէն կէօլտէն կէլիրսին։ Եկէր օ չօճուգ՝ իւք նաղարտա մա-
հուտ մէսէլէնի կէօրմէլսէ, պիղիմ իչին պիւսիւք պիր ֆէ-
լաքէթ տիր։

— Լաքին կէօրիւրսէ նէ՞ օլաճագ տըր։

— Գուսուրու պանա աիտ տիր։ սիզ օրասընը տիւչիւն-
մէնին։ չիմտիլիք կիճէնիզ խայր օլսուն գայըն բէտէր։

Սըր վիլիամս եէնի պիր մուամէլէ բլանը թէրթիպ իթմիշ
օլտուղու հալտէ, Պօրթօեու եօլա գօլտուգտան սօնրա,
քէնտիսի աթա սիւար օլտու, վէ միւթատը վէճէլէ տէնիզէ
նաղըր օլան թէքէտէն հարէքէթ իթտի։ պու սուրէթլէ պիր
կիւն էվլէլ Պասթիէն իլէ մէճնուսու աթտըղը ուչուրումա կէլ-
տիկինտէ, տօտագլարընտա գալիմանէ պիր թէպէսսիւմ հու-
սուլէ կէլէրէք։

— Էյ մօնսիէօ գօնթ տը Բէրկապ, հագըգէթէն սիզ բէք
գաիֆ իմիշսինիզ։ սիզին եաքտըղընըղը պիր չօճուգ տա եաքա-
պիլիր։ Բէրլօվէնէ Պասթիէնի կէօնտէրմէնիպ քէնտիսիզ կէլմէլի
իտինիզ։ Հէր քէս քէնտի իչինի պիզգաթ կէօրմէլի տիր։ Իմ-
տի սիզ բարթիսի զայա իթտինիզ։ պէն էրմին իլէ էվլէնէճէ-
նիմ, վէ սիզտէ օն իքի միւսին ֆրանգը թէսլիմէ մէճպուր
օլաճագսընըղ, տէտի։

Սըր վիլիամս, պատէհու աթընը սիւրաթլէ գօլտուրուպ,

եարը կիճէ ըստտէլէրինտէ Մանուար շաթօսունա վասըլ օլտու, վէ օրատա քէնտիսի իչին վիրուտ իթմիչ օլան պիր մէքթուպու աչըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան ֆօնրա, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի:

Պու մէքթուպ, ժանն թարաֆընտան եաղըմըչ, վէ Գօլար՝ գօնթ տը Գէրկաղըն գուրչունու իլէ վուրուլտուղու կիւնիւն սապահըսը իրսալ իթմիչ իտի:

Գօլար՝ Պագգարանըն ֆիրարը խապէրինտէն տօլանը օլ տէրէճէ ալթիւսթ օլմուչ իտի բի, մէքթուպը մէգքիւրու պիր սուֆրա իւղէրինտէ պրաղըպ բօսթանա վագթ ու զէմանըյլա թէսլիմ իթմէկէ ունութմուչ իտի:

Սըր Վիլիամս, մէգքիւր մէքթուպու եէտինտէ հըֆը իտէրէք,

— Զանն իտէրիմքի իչիմ հէր վագըթտան զիեատէ եօլունտա տըր: Էրմին իլէ էվլէնէճէեիմ, ժանն տա մէթընսիմ օլաճագ տըր: Զէվալլը Արման, տէտի:

Պարօնէնին քէչֆ իթտիկի հալ վագը օլտու: շէօլլէքի էրմին օ կիճէ սապահա գատար ուեուեամաներպ, ազիմ պիր հէեէճան իչինտէ պուլունտուղու հալտէ, կէչմիչ զէմանա տօղրու աթֆը նաղարը միւթալէա իլէ, զայպ իթտիկի սաատէթ ու իգպալի, վէ մահվ օլան թէխայիւլաթընը կէօզ էօնիւնէ կէթիւրտիկի կիպի, միւսթապպէլի տախի թէտղիգ իլէտի:

Միւսթագպէլտէ իսէ, սըր Վիլիամս, քէնտինին բէք տէ բարլագ օլմանան հաեաթ եիւքիւնիւ իւզէրինէ ալարագ, անը հէմ սէվէճէք, հէմ տէ լանէթլէեէճէք իտի:

Պարօնէ, կէնճ գըզըն գարշըսընտա օլ տէրէճէ քէտէրի ազիմ իպրագ իթմիշ իտի քի, հէր հանկը գատըն օլտա, միւթէէսսիր օլմամասը գապիլ օլմաներպ, էրմին տէ պու հալէ թապի օլտուղու ճիհէթլէ միւզտարըպ օլմանա պաշլատը: Իզթիրապը գալպտէն, աճըմագ վէ աճըմագտան աշգ ու մուհապպէթէ գատար օլտան մէսաֆէ իսէ, սըր Վիլիամսըն պէեան իթտիկի վէճհլէ բէք ճիւզի օլմասըյլա, էրմին, սապահլաեըն օտասընտան տիշարը չըգմատըղը հալտէ, իքի նէվ հիսսիեաթ արասընտա գալտը: հիսսիեաթըն պիրի՝ հէնուզ Ֆէրնան Ռօշէ հագգընտաքի մուհապպէթի, վէ տիկէրի տէ, սըր Վիլիամս թէսմիեէ օլունան վէ մուհապպէթինէ մագհար օլմագլըգ նիշէ գատընլարճա թէմէննի իտիլէն կէնճ, ճէսուըր վէ ճալիպ պիր քիմնէ հագգընտա հիսս իտէկէլտիկի ըիգգաթ իտի:

Թաամ վագթը կէլմէքլէ, էրմին՝ մահգունէն, ֆագաթ կէնճ գըզը ահէսթէ սուրէթտէ թէլէֆ իթմէքտէ պուլունան քէտէր ու էլէմինն եիւզիւնտէ հասըլ իթտիկի էսէր իլէ օ քէտէր ու էլէմին սիւրաթը հարէքթիին թէճէսսիւս իթմէքտէ պուլունան վալիտէսինի թէէմին էյլէմէք իւզըն թէպէսսիւմէն թաամասալաոընա էնտի: Սուֆրանա օթուրտուգլարընտա մատամ պարօն տը ֆէրմատէք, էրմինի ալնընտան էօքէրէք,

— Գըզըմ, կէօզլէրինիգտէ քէսիքլիք վար տըր. պու կիճէ ուեուեա՞մատընըզմը, տէյի սիւալ իթտի:

Կէնճ գըզ շաշըրըպ կէօզլէրինի էյտի, վէ իհթիեարէ գատըն տա, իլավէթէն,

— Գըզըմ, պահսա կիրիշիրիմքի ույգուսուզ գալմանըզըն ճիտտի սէպէպի օլմալը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

էրմին, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտուղու հալտէ,

— Թէյգէճիկիմ. — տէտի, վէ սէօզիւնիւ պունտան զիեատէ իլէրի կէօթիւրէմէնիպ, պարօն տը ֆէրմատէք իսէ, զա-

Թէն պու սէօզլէրի նիսէթի մախսուսէ իլէ իրատ իթմիչ օլ-
տուղու հալտէ, քէլամնա տէվամ իտէրէք,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, սըր Վիլիամս կիտիօր մու,
տէյի սիւալ իթտի:

Էրմին սարսըլտը, վէ Թէրէզտէ գըզընա պիր ֆէնալըգ
վադը օլաճաղընը զանն իթտի:

Պարօն տը Բէրմատէք. — (տէվամ իլէ.) Լաքին նէ՛ կիւ-
զէլ, նէ՛ ճալիպ զաթ, անը սէվէճէք օլան գատըն՝ քէնտի
ճինսի իչինտէ էն պախթիեարը օլաճադ տըր:

Էրմին պու սէօզտէն օլ գատար պօզուլտուքի, սըր Վի-
լիամսը սէվէպիլմէք իգթիտարընը հագըգէթէն թէմէննի
իթտի:

Պու արա հավլի գաբուսունտա պուլունան վէ միւսաֆիր
կէլտիկինի իխպար իչին գուլլանըլան չանըն սէսի իշիտիլմէք-
լէ, Մ. տը Պօբրէօ բէնչիրէտէն պագարադ,

— Միւվէզզի տիր, տէտի:

Մատամ տը Բէրմատէք. — Հա՛, պու կիւն չարչէնպիհ
տէյի՛ մի տիր:

Էրմին. — Էվվէթ թէյզէ:

— Ղազէթամ պու կիւն նէչը օլունուր:

Ֆիլվադը մատամ տը Բէրմատէքին օգուտուղու վէ օ-
գումադ իսթէտիկի Ֆուա Պըթօն նամ զազէթաեը իհթիեար
խըզմէթքեարի կէթիրտի, վէ իհթիեարէ գատըն՝ օլ էսնատէ
էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմէսինի ունուտուպ, եալը-
նըլ քէնտի օգումասը արզուսունա թէսլիմիեթ կէօսթէրէ-
րէք, Ժօ՛նաս, Ժօ՛նաս, տէյի չաղըրտը:

Չօ. Լգ. Թաամ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, չաղըլտըղը-
նը իշիթմէսի իւզէրինէ բէչկիրինի պիր Թարաֆա աթըպ, մա-
տամ տը Բէրմատէքին նէգտինէ կէլտի, վէ մէզքիւր զադէ-
թաեթ ալըպ, մէզպուրէնին Թավսիեթսի մուճիպինճէ, միւն-
տէրիճաթընը օգումադ իւզրէ, քիւչիւք պիր իսկէմէտէ օ-
թուրտու:

Մ. տը Պօբրէօ՛ իչին նէտէն իպարէթ օլտուղունու պիլ:

տիկինտէն , գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա իտի , Թէրէզ իլէ
զըզը օլ էսնատէ եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր :

Մատամ տը Գէրմատէք՝ զաղէթաի մէզքիւրուն օգուռն-
մասընը ֆէվզէլատէ տիգգաթլէ տինլէմէեէ հաղըրլանմըշ
իտի :

Ժօնաս , էվվէլ պէ էվվէլ զաղէթանըն պէնտի մախսուսու-
նու , սօնրա հավատիսաթը մահէլլիէեի օգուտու , վէ մէհա-
քիմէ մախսուս գըսմընա կէլտիկինտէ , միւթատը օլտուղու
վէճհլէ , պիր սիեագտա չըգարտըղը սէտա իլէ վէ ահէսթէ
սուրէթտէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի գրաաթ իթտի :

«Էօնիւմիւգտէքի հաֆթա զարֆընտա , Սէն մահքէմէի
ճինսեթիինտէ , զաթէն մէհաֆիլի ըհամիեէտէ եզհանը ամմէի
թախսիշ իթմիշ օլան զանէթ զարիպ պիր մէսէլէ ըուլեէթ
իտիլէճէք տիր...»

Մ . տը Պօբրէօ , զաղէթանըն գրաաթընը գաթ իլէ ,

-- Տուր պագալըմ , պու իշ պիր ազ պանա այիտ կէօրիւ-
նիւեօր , տէտի :

Մատամ տը Պօբրէօ իլէ զըզը օլ էսնատէ միւքեալէմէ-
լէրինէ տէվամ իթմէքտէ իտիլէր :

Ժօնաս , օգումասընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրաիւ .

«Մատտէ խարիճիեէ նէզարէթիինտէ միւսթախտէմ պիր
մէմուրա տաիր տիր...»

Էրմին պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըրպ , պիրտէն
պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը :

«Պու մէմուր , ամիրի թարաֆընտան անախթարլարը քէն-
տիսինէ թէսլիմ՝ իտիլմիշ օլան պիր սանտըգտան , օթուզ պին
ֆրանգը հավի պիր ճիղտանը աշրմագլա իթհամ օլունմուշ
տուր...»

Մ . տը Պօբրէօ , հէման ըէֆը սէտա իլէ Ժօնասըն էլին-
տէն զաղէթանը զարմահա լիւզում՝ կէօրաիւ . ֆագաթ չօ-
ճուգ , զաղէթանը գարտըրմագտան էվվէլ աթիտէքի սաթըրը

օգուումը, վե ֆիբրինտե հըֆը իթմիշ օլտուղունտան, լիսանէն պէտան իթտի. եանի, «օ մէմուր Ֆէրնան Բօյէ իսմինտե տիր»:

Այնի վաղըթտա մատամ տը Պօբրէօ տէհչէթլէ րէֆը սէտա իտիպ, պաեըմըշ օլան գըզընը գուճագլատը:

.....

Մուախարէն գարու աչըլարագ, խըզմէթքեար,

— Պարօնէ սըր Վիլիամս... տէյի խապէր վէրտի:

Թէքմիլ մէնզարէ եէկնազարտա պարօնէնին գարչըսընտա զահիր օլաու. չէօյլէքի մէրգում, էրմինի պաեըմըշ, Մ. տը Պօբրէօեու՝ զաղէթաեը ավուճու տէրունինտէ սըգմըշ, վէ մատամ տը Բէրմատէքի՝ հայրէթտէ գալմըշ օլուպ, վաղը օլան հալտէն հիշ պիր չէյ անլամաեան պիր քիմնէնին թավընը քէսպ իթմիշ, վէ նիհաեէթ պիշարէ Թէրէզի տէ, պէտպախթ գըզընը էօլէճէք հալտէ զանն իթմէքլէ ալւչարը հիւզն ու քէտէր օլմուշ օլարագ կէօրիւպ իչէրի կիրտի, վէ իլք տէֆա Թէրէզ, մէրգումու միւշահէտէ իթմէսիյլէ, կէօեա էօյլէ պիր վաղթը միւշքիլտէ մահգա ձէնապը Հագգ թարաֆընտան իմատա իչին կէօնտէրիլմիշ գուվլէյի ֆէվգէլատէեի հաիզ պիր քիմնէ տիր կիպի, րէֆը սէտա իտիպ, մէրգումա խիթապէն,

— Ա՛հ, գըզըմը, ճիկէրբարէմի գուըթարըն, տէտի:

Միլթէագըպէն սըր Վիլիամս, տէհչէթինտէն նաչի թէճէննիւն իթմէք ըատտէսինէ կէլմիշ պուլունան զէվալը վալիտէսինին գուճաղընտան՝ էլան պայլըն օլան էրմինի ալըպ, ճէպինտէն չըգարտըղը պիր ըուհտանը գօգլաթմասըյլա, կէնճ գըզ կէօղլէրինի աչըպ, քէնտինի պուլաու:

Օլ էսնատէ մատամ տը Պօբրէօ տիզ չէօքմիւշ օլուպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա, Մ. տը Պօբրէօ զաղէթաեը ավուճունտա էլան սըգմագտա, վէ մատամ պարօն տա իյգահաթ թալէպ իթմէքտէ իտի:

Էրմին, մէրգումըն, կէօեա ֆէվգէլատէ պիր թէէսսիւֆ հիա իտէրճէսինէ էլինի անլընա սօղըու կէօթիւրտիւկիւնիւ

կէօրտիւ : Պատէհու սըր Վիլիամս , եաՎաշ սէտա իլէ , - Պէն պու խուսուսու պիլիր իտիմ , - տէտի :

Պիր սաաթ սօնրա սըր Վիլիամս , մէյեուսիեթի աղիմէեէ տիւշար օլան կէնճ գըզը՝ ժէնէ շաթօսունուն պաղչէսինէ կէօթիւրիւպ , էլինտէն թութարադ ,

— Էկէր անը նամուսուզլուգտան վէ քիւրէքտէն գուր-թարըր , վէ պիսուշ օլտուղունու իսպաթէ միւգթէտիր օլուր-սամ , պանա նէ՞ մուգապէլէ իտէրսինիզ , տէտի :

— Սիզի սէվէրիմ :

Մուախսարէն մէզպուրէ պաշընը էյտի , վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու զապթ իտէկէտիկի կէօզ եաշը՝ եանաղը իւզէրինէ տիւշիւպ , քէսիք պիր սէսլէ ,

— Սիզի սէվմէսէմտէ , սիզին իլէ էվլէնիրիմ , տէտի :

Պարօնէ . - (մէսէրրէթ սէտասըր րէֆ իտէրէք .) Օ հալտէ պէն տէ անը գուրթարաճաղըմա սէօզ վէրիրիմ :

Էրմին թարիֆ օլունմազ մէսէրրէթ վէ րէճա իլէ մէր-գումա պադարադ ,

— Մօնսիէօ , անը գուրթարընըզ , անը սէլամէթէ չըգա-րընըզ . օ հալտէ սիզին իչին տիզ չէօքիւպ խայր տուասըր իտէճէեիմ , վէ սիզէ իթտիկիմ վատը թութաճաղըմ , եանի սիզին իլէ էվլէնէճէեիմ , տէտի :

Սրը Վիլիամս . - Իշթէ շիմտիտէն կիտիեօրում . . . Բարիսէ ալտէթ իյլէեօրում . մահզա անըն պէրիւզզիմմէ օլտուղունու իպրազ , վէ սէրպէսթ պրազըլմասընա մուվաֆֆադ օլտում տիմէք իչին պուրաեա ալտէթ իտէճէեիմ :

— Հայտէ տօսթում կիտին , վէ ալտէթ իտին , զէվճէնիզ օլաճաղըմը տա ունութմանըն :

.

Պիր սաաթ սօնրա սըր Վիլիամս , պիր բօսթա արապասընա րաքիպ օլարադ ,

— Գաեըն բէտէր , իզտիվաճ իչին մէրասիմի լազըմէեի թէտարիք իտէպիլիրսինիզ , սէքիզ կիւնէ գատար ալտէթ իտէճէեիմ , տէտի , վէ պու սուրէթլէ մահէլլի մէզքիւրտէն մուֆարադաթ իյլէտի :

53

Սըր Վիլիամն էսնաի րահտէ պիր տագըգա պիլէ դայպ իթմէնիպ, բօսթա արապասը իլէ էլլի սաաթ գաթը մէսաֆէ իթտիքտէն սօնրա, սապահըն ալաֆրանկա սաաթ սէքիդի րատտէլէրինաէ Բարիսէ մուվասըլէթ իթտի, վէ եիրմի տագըգա զարֆընտա Բարիստէն պիլմիրուր, Պօթօն սօգաղընտա քեային քիւչիւք օթէլինին գաբուսունտա արապահը սուրտուրտու :

Արապանըն սէսի իշիտիլտիկինտէ, օթէլին խըզմէթքեարլարը գօշուպ, հալլի գաբուսունուն իքի գանատընը աշտըլար : Պարօնէ, ասլա եօրկունլուգ էսէրի կէօսթէրմէքսիզին չէվիբլիբլէ արապատան աթլատը :

Սըր Վիլիամն, արապա իլէ կէլիրքէն, Ֆէրնանը, պիզգաթ կիրտիրմիշ օլտուղու հապսխանէտէն չըգարմագ իշին մինասիպ պիր թէտպիր աիւշիւնտիւ, լաքին պուլտուղու թէտպիրլէրտէն հիշ պիրի իշինէ կէլմէտիկինտէն, եալընըզ, Գօլարը հէնուղ հաեաթտա դանն իթմէքտէ օլմասըյլա, անըն վասըթաւըյլա մէվգըրի իճրաեէ գօեապիլէճէկի պիր սուրէթի թէնսիպ իթտի : պինապէրին քէնտի քէնաիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Գօլար՝ գատիմ մահքիւմլէրտէն օլուպ, սիրգաթ վէ գաթլ վագըլալարընտան տօլաեը եիրմի սէնէ իշին քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուշ իքէն, կարախանլարտան պիրինի թէլէֆ իթմէքլէ, պունտան պէշ սէնէ էվլէլ Պրէսթտէն ֆիրար իթմիշ տիր : էկէր տէրտէսթ իտիլիրսէ, իտամ ճէզասընա մահքիւմ օլմասա պիլէ, միւէպպէտէն քիւրէեէ մահքիւմ իտիլէճէկի շիւպհէսիզ տիր : Լաքին տէրտէսթ իտիլմէսի իշին, քէյֆի-

եէթ բօլիսէ խապէր վէրիւմէլի տիր. չիւնքի ֆիրար իթմէք իչին եիւզէրքէն պօղուլմուշ օլտուղու զանն օլունտուղունտան, զալիպա բօլիս թարաֆընտան արանըմամըշ տըր:

«Իմտի իչի բօլիսէ խապէր վէրմէք իւզրէ, մահիրանէ պիր թէտպիր լազըմ տըր:

«Էվվէթ, Գօլար տէրտէսթ իտիլիրսէ, թէքրար քիւրէեէ կէօնտէրիլէճէկի մուհադ-գադ տըր: Օլ վադըթ, քէնտիսինէ իքի եիւզ պըն ֆրանդ, վէ ֆիրարը իչին միւմքին օլան վա- սըթալարը վատ իթմէքիւ, ֆիլի սիրգաթըն ֆաիլի քէնտիսի օլտուղունու պէեան իթմէսի խուսուսընտա քէնտինի գան- տըրմադ միւշքիլ տէյիլ տիր: Պունուն իչին իհթիմալէ գա- րիպ պիր մասալ թէրթիպ իտէրիզ... զաթէն խարիճիեէ նէ- զարէթինին գալէմ տաիրէսի խըզմէթքեարլարը՝ Գօլարըն՝ իըմինին մէքթուպունու Ֆէրնան Բօշէեէ կէթիրմիշ օլան հա- մալ իտուկինի թանըրլար:

«Պու իշտէ է՛ն միւշքիլի՝ Գօլարըն տէրտէսթ օլունմասը, վէ քէնտինին ախզ ու կիրիֆթինէ սէպէպ պէն օլտուղունու աօլա չիւպհէ իթմէմէսի քէյֆիեէթի տիր:

Իշթէ պու միւլահազաթ իլէ պարօնէ, Պօթօն սօգաղընտա քեային քիւչիւք օթէլին հավիսինտէ արապատան աշաղըեա էնտի, վէ քէնտի օտա խըզմէթքեարընա խիթապէն,

— Գօլար պուրատա՞մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Խըզմէթքեար. — Խայր էֆէնտիմ:

— Նէ՞րէտէ տիր:

— Պիր խայլի կիւնտէն պերու քէնտինի կէօրմէտիք:

— Իշթէ պու զարիպ. օ հալտէ քէնտինէ խիթապէն կէօնտէրտիկիմ մէքթուպլար նէ՞րէտէ տիր:

— Ղալիպա Մ. Գօլար Պուժիվալտա օլտուղունտան, օ մէքթուպլարը Բօգամպօլ կէլիպ ալմըշ տըր:

Սըր Վիլիամս գաշլարընը չաթըպ, վէքիլինին ուզուն միւտտէթ զայպուպէթինին մանէասընը տիւչիւնմէքտէ իքէն, Բօգամպօլ՝ ըսլըք չալարագ, վէ շաբգասընը գուլաղընա գատար չէքմիշ, վէ արաշգճա պիր թավը քէսպ իթմիշ օլարագ իչէրի

կիրտի։ Լաքին սըր վիլիամսը կէօրիւր կէօրմէզ, քէնտինի թօբլաեւզ, ըսլըգ չալմագտան տուր օլտու, վէ հալիմանէ պիր հալ իլէ,

— Գա'բթան, տէտի։

Սըր վիլիամս տա, — Եագըն կէլ քիւհան պէյի, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Իշթէ էֆէնտիմ, էմրինիզէ հազըրըմ։

— Նէրէտէն կէլտիկինի, նիլին կէլտիկինի, վէ Գօլարըն նէրէտէ օլտուղունու սէօյլէեէպիլի'րմիսին։

— Էվվէթ էֆէնտիմ. (մահրէմանէ պիր հէյեթէթ քէսպ իտէրէք.) լաքին պու մալիւմաթը պէօյլէ պիր աչըգ մահէլլտէ սէօյլէեէմէմ։

Սըր վիլիամս, քէնտինին էմնաի դայպուպէթինտէ վէսիմ վագըլար վուգու պուլմուշ օլմասընը անլաեարագ, պիլա իթիրագ Րօգամպօլ իլէ պիրլիքտէ օթէլին ալթ գաթընտա պիր սալաեա կիրտի, վէ գաբուեու քէմալը տիգգաթ իլէ գաբատըգտան սօնրա,

— Սէօյլէ պագալըմ, մատտէ նէեէ' տայիր տիր, տէյի պէեան իթտի։

— Վէրէճէեիմ խապէր բէք մուհիմմ տիր. գուշար ալ գալսըն գաչըեօրլարտը։

— Ժանն իլէ Սըրի'զմի։

— Էվվէթ գաբթան։

— Լաքին Գօլար. Գօլար նէ'րէտէ տիր։

— Պուժիվալտա անամըն մէյխանէսինտէ տիր. պէշ կիւն-տէն պէրի տիր մախզէնտէ պիր ֆըշը տէրունինտէ եաթմըշ տըր։

— Նէ' սէօյլէեօրսուն։

— Նէ' սէօյլէեէճէեիմ. Գօլար էօլտիւ, քէնտիսինի տէֆն իթմէք լազըմ կէլտի։

— Էօլտի'լ միւ։

— Էվվէթ գաբթան էօլտիւ։

Սըր վիլիամս, իշպու խապէրտէն շաչըրարագ,

— Յագագ Նէ՞րէտէ , Նէ՞ վագըթ , վէ նա՞սը Էօլտիւ , տէտի :

— Պէշ կիւն էվվէլ թա՛ գալպկեահընա սաբլանան պիր թապանճանըն գուրչունունտան Պուժիվալտա թէսլիմի ըուէ իթտի :

— Պուժիվալտա՞ մը . . . պէշ կիւն էվվէ՞լ մի . . . պիր թապանճա գուրչունու իլէ՞ մի :

— Էվվէթ գարթան . գօնթ անը Էօլտիւրտիւ :

— Հա՞նկը գօնթ :

— Գօնթ Արման տը Բէրկազ :

Պարօնէ տէհշէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Տիմէք Արման ժաննը պուլտու , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու իֆատէ իւզէրինէ Րօգամպօլուն եիւզիւնտէ միւթէ-քէպպիրանէ պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ ,

— Էլէր պէն օլմասս իտիմ , պուլմասը իհթիմալտէն իտի . լաբին համո օլսուն Րօգամպօլ . շաշգըն վէ չօճուգ տէյիլ տիր , տէտի :

Պատէհու Պուժիվալտա վագը օլան հալլերի , վէ Գօլարըն Լէօն Րօլանը պօղտուղու սըրատա նա՞սըլ թէլէֆ իտիլտիկի-նի , վէ քէնտիսինին եանի Րօգամպօլուն , Մ . տը Բէրկազըն էլինտէն նա՞սըլ գուրթուլտուղունու մուխթասարէն սըր Վի-լիամա հիքեանէ իթտի :

Պարօնէ՛ իշպու նագլիեէթի սօվուգ գան իլէ տինլէտի , վէ խիթամընտա ,

— Գօլար իշկիւզար վէ ագիլ իտի . էլպէթթէ անըն եէ-րինէ պիր տիկէրինի թայյին իտէրիմ . շիմտիեէ գատար պիւ-եիւք պիր ֆէնալըգ օլմատըղընա մէմնուն օլտում , տէտի :

Իշթէ Գօլար հագգընտաքի մէրսիեէ պունտան լպարէթ գալըպ , մուախարէն սըր Վիլիամա տիւշիւնմէեէ պաշլա-եարագ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Մատէմքի Գօլարը տէրտէսթ իթտիրիպ , օթուգ պին ֆրանգըն խըրսըզը քէնտիսի օլտուղունու իգըրաէ մէճպուր գըլմագ իսթէեօրտում իսէ , պու թասալվուրումու , հաւագ-

տա օլտուղու զէման իճրա իտէպիլտիկիմ հալտէ, էօլմիւշ օլտուղու զէման իճրա իտէ՞մէզմիեիմ. պու ճիհէթի տիւշիւն-մէքլիկիմ լազըմ տըր, տէտի:

Ֆիլվազը ճին կիպի ագիւլ օլան սըր Վիլիամս՝ վէքիլի պուլունան Գօլարըն վէֆաթը սաեհսինտէ Ֆէրնանը հապս-խանէտէն չըգարթմաեա, վէ էրմին իլէ էզլէնմէեէ պիր վէ-սիլէ արամագտա, վէ պու խուսուսա մուվաֆֆագ օլաճաղընը միւպհէմ սուրէթտէ մէմուլ իթմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս. - (քէլամա տէվամ իտէրէք.) Տիմէք, օ ճինաեթտէն պերու մէյխանէ պօշ տուր:

— Էվվէթ գաբթան:

— Գօլարըն հէնուզ թանըլըր հալտէ օլտուղունու զանն իտէ՞րմիսին:

— Մախզէնլէր, քէնտի տէրունլէրինէ թէսլիմ օլունան էշեաեը մուհաֆազա իտէրլէր. իմտի միւթէվէֆա Մ. Գօլար տա կիւլ կիպի թաղէ գալմիւշ օլմալը տըր:

— Պու ագչամ պու խուսուսու թահգըգ իտէրիզ:

Պարօնէ իլավէթէն. - Էսնաի գաթլտէ Նիգօլօ տա վար իտի, տէյիլ մի:

— Էվվէթ, ֆագաթ օ գուրթուլտու:

— Վալիտէն օլան տուլ Ֆիրար գարընըն էլան Նիգօլօ իլէ իրթիպաթը բէք գալի՞մի տիր:

— Իշի պիլիր. պունունլա պերապէր էկէր Նիգօլօեու ճէ-հէնէմէ կէօնտէրսէլէր, վազիֆէ պիլէ իթմէզ:

— Սէն քէնտիսինի սէվէ՞րմիսին:

— Տօղրուսու պէն ասլա քէնտինի սէվմէմ, էկէր տար աղաճընա չէքսէլէր մէմնուն օլուրում:

Սըր Վիլիամս ճէվապ վէրմէտի, լաքին ճէպինտէն պիր տէֆթէր չըգարտըքի, պունտա, քէնտի մաեթթինտէ չալըշան մէմուրլարըն ահվալը սապըգալարընա տաիր կիզլի հարֆլար իլէ մալիւմաթ եազըլմըշ իտի: Պարօնէ պու տէֆթէրին եաբ-րազլարընը պիրէր պիրէր կէօղտէն կէչիրտիկի սըրատա, պիր եաբրագտա աթիտէքի միւնտէրիճաթը կէօրմէքլէ տուրտու:

«Նիդ. օլ. օ. - Կիճէ վագթը իճրաի սիրգաթ իթմիշ օլտու-
ղու, խանէ տէրունինէ կիրտիկի, վէ գաթլը նուֆուսա ճիւ-
րէթ իթտիկի իշին եիրմի սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ
օլմուշ, վէ 184... տէ Բօշֆօր գալէսինտէն ֆիրբար իթմիշ
տիր, Մէրգոււմ կէրմիսէթլէ արանտըղը հալտէ, իզինի զայպ
իթմէկէ վէ քէնտիսի քեամիլէն թէպտիլի քիսվէ իթմէկէ
մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, սաղ մէմէսի ալթընտա մէվճուտ
օլան վէ պիր պըչագ եարէսինէ միւշապիհս պուլունան պիր
ճէրիհա լէքէսինտէն թանըլապիլիր:»

Սըր Վիլիամս տէֆթէրի գաբաեարագ,

— Շիւպհէ եօգ տուր քի, պու կիպի սապըգալարը օլան
պիր քիմնէ, բօլիս նազարընտա եէնի պիր գաթլու ճինաեթ
իճրասընա միւգթէտիր ատա իտիլիր, տէտի:

Մէրգոււմ պու սէօլլէրի սէօլլէրքէն, Բօգամպօլ մէրագլէ
քէնտիսինէ պագմագտա իտի: Պարօնէ, քէլամընա տէվամ
իտէրէք,

— Պինապէրին Գօլարըն գաթլի վագըասընտան տօլաեը
բօլիս Նիդ. օլ. օ. իթհամ իյլէեէճէք տիր, տէյի իլավէ իթտի:

Բօգամպօլ. - Ֆագաթ Գօլարըն Նիդ. օլ. օ. էօլաիւրմէտի:

— Օնտա պէյիս եօգ տուր. պէն իսթէրիմքի էօլլէ զանն
օլունսուն:

— Հալպու քի քէնտիսի ինքեար իտէր:

— Շահիտլէր պուլուրուզ:

— Քիմլէրի պուլաճաղըզ:

— Էվվէլա սէն, եէմին թահթընտա օլարագ, Նիդ. օլ. օ. Նիդ. օլ. օ. իթտիկինի կէօրմիւշ օլտուղունու
թէէմին իտէրսին:

— Տիկէր շահիտ քիմ օլաճագ տըր:

— Տիկէրի տէ Ֆիրբար խաթուն օլաճագ տըր: Ֆիրբար իշին
Նիդ. օլ. օ. սէվմէզ տիեօրտուն:

— Էօլլէ ամմա, Նիդ. օլ. օ. պօղաղընը քէսէրլէրսէ...

— Թապիլի, պաշգանէ՞ եաբաճագլար:

— Լաքին օ պիկիւնահ տըր :

— Օղլում, սէն տահա չօճուգսուն . իմոի սէնին թալիմ ու թէրպիսէնի վէրմէքիկիմ լազըմ տըր . պու ալէմոէ հալլընըզ պախթիեար օլան քիմսէլէր պիսուչ վէ պիկիւնահ տըր . Վար : Նիգօլօ իսէ պախթիեար տէյիլ տիր :

Բթգամպօլ . - Տիմէք շու պիչարէ Մ . Կինեօն տա պիւեիւք պիր միւթթէհիմ իտի . (Քէնտի քէնտիեէ .) Գաթթանըն Նիգօլօեու իտամ իթտիրմէկի տիւլիւնմէսի բէք կիւզէլ պիր թասավվուր տուր : Զաթէն վալիտէմին ճանընը հէր վազըթ սըգար , վէ պիզի մահվ իտէր իտի . իմոի պու թէրթիպտէն տօլաեը ասլա կիւճէնմէտիմ :

54

Գաբու աչըլըպ , «Մօնսիէօ Արման տը Գէրկազ» ըն կէլմիշ օլտուղու խապէրի վէրիւմէսի իւզէրինէ բէֆը սէտա իթտիկի զէման թէրք իթմիշ օլտուղումուզ ժաննա նազըլը քէլամ իտէլիմ :

Մէզպուրէ , Արմանը կէօրէճէք օլտուղունու զանն իլէ , գալպի օլ գատար միւթէէսսիր օլտու քի , հէեէճանընտան նաչի տիթրէմէկէ պաշլատը , լաքին պիրտէն պիրէ իչէրի կիրէն շախս` պէրլէտիկի Արման օլմաեըպ , պարօնէ սըր Վիլիամս օլտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ , լէհէսի Ֆէվզէլատէ սօլուպ , տիւլարը հայրէթի ազիմէ օլտուղու հալտէ բիւճաթ իթտի :

Պարօնէ , կիւզէլ պիր եօլճու էսվապը կիեինմիշ օլուպ ,

պաշը աչքդ իտի, վէ երեզիւնտէ լէթաֆէթ հալի միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Մէրգոււմ, երլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա գըմըլտան մագսըզըն տուրմուշ օլան ժաննա տօղրու ահէսթէ սուրէթտէ երլրիւեիւպ էլինի թուլթտու, վէ հօրտիւ: Մուախարէն պիր գաշ սանիեէ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Մատմազէլ, պէնտէնիգէ աֆվ իտինիգ... գօնթ Արման տը Գէրկազ պէնտէնիգիմ, տէտի:

Պու սէօղլէր, ժաննըն իրատը քէլամ իթմէսինէ միւսաատէ իթմէքլէ,

— Սիզ Արմա՞նմըսընըզ, տէտի:

— Էվվէթ մատմազէլ:

Կէնճ գըզ հիտտէթլէնէրէք, - Խայր եալան սէօլլէեօրտունուզ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Սըր վիլիամս պու ճէվապա զաթէն մուշթաղըր օլտուղունտան, օլ էսնատէ գըմըլտանմագսըզըն տուրմուշ օլան Սըրիգէ տօղրու տէօնէրէք, պագըշըյա մէզպուրէեի իսթիճվապ իթտիկինտէն, օ պիշարէ գըզճըղազ,

— Էվվէթ... մատմազէլ... քէնտիսի տիր, տէտի:

Պատէհու պու շահատէթ կիւեա քիֆաեթ իթմէեօր վիպի կէօրիւնէրէք, պիր չընղըրաղըն իբինի չիտտէթլէ չէքտիկինտէն, Մարիէթ կէլտի, վէ մէրգոււմէեէ խիթապէն,

— Նէ՞ գատար վագըլթտան պէրու խըզմէթիմտէ պուլունուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մարիէթ, էվվէլճէ լազըմ օլան տէրսի ալմըշ իտուկինտէն,

— Պէշ սէնէ գատար Մ. գօնթուլն վալիտէսի՝ մատամ գօնթէս տը Գէրկազըն եանընտա խըզմէթ իթտիմ, վէ անըն վէֆաթընտան սօնրա Մ. գօնթուլն եանընտա գալտըմ, տէտի:

Ժանն, ասա կէօրմէմիշ օլտուղու վէ քէմալը աչք ու մուհապպէթլէ սէվտիկի պիր ատէմին իսմի թահթընտա իւք տէֆա քէնտի գարշըսընա չըգտըղընը կէօրտիւկիւ պու

ատէմէ տալղըն տալղըն պագտըղը սըրատա , ատէթա տիթ-
րէմէքտէ իտի :

Պու արա սըր Վիլիամս , իշարէթլէ Սըրիզի վէ Մարիէթի
եօլա դօյտուգտան սօնրա , ժաննըն գարչընտա պիր տիզինի
էեէրէք , քէմալը հիւրմէթ վէ հէեէճան իլէ ,

— Մատմագէլ , լուծֆէն պէնաէնիզի տինլէեինիզ , տէտի :

Ժանն էլան գըմըլտանմագսըզըն մէրմէր սանէմ կիպի
տուրմուշ օլուպ , չախսը մէճհուլա պագմագտա օլտուղուն-
տան , սլք Վիլիամս՝ մէզպուրէեի օթուրթտու , վէ քէնտիսի
գարչընտա աեագտա տուրուպ ,

— Պէնի տինլէեինիզ , սիզէ գարիպ կէօրիւնէն խուսուսա-
թը իյզահ իտէճէեիմ , տէտի , վէ մէրգուլմէ սիւքիւլթ իթտիկի
հալտէ , պարօնէ՝ քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պէնտէնիզ՝ գօնթ Արման սը Բէրկաղըմ : Ճէսիմ պիր
սէրվէթ սահիպի օլտուղում հալտէ , կէնճլիկիմ ղէմանընտա
պէնիմ իշին ինթիխապ օլունաճագ իքի թարիգ վար իտի :
Շէօլլէքի պիր թագըմ ֆամիլեալար էվլատը կիպի , եա օ
սէրվէթի ագըլսըզճա թէլէֆ իթմէլի , եախօտ վարիտաթըմը
հիւանի սուրէթտէ սարֆ իլէ , էլտէն կէլէն էյիլիք եօլունտա
գուլլանմալը իտիմ : Անճագ աղիզէ վալիտէմին խաթըրէսի վէ
ճէնապը Ալլահըն իլհամըյա , սօն գարարը իթիեաթ իթ-
տիմ , եանի սէրվէթիմի , մահլա խայրխահլըգ ուղըրունտա
իսթիմալէ գարար վէրտիմ : Ալթը սէնէտէն պէրի տիր քի ,
պու թարիգտէ տէվամ իտիեօրում , վէ պէտպալթլարը թէ-
սէլլի իթմէքիք սաատէթի պէնիմ իշին քեաֆի իտի : Պիր
կիւն սիզի կէօրտիւմ . . .

Ժանն՝ իզհարը հայրէթլէ , պու սէօզիւ թաաաիգ իթմէմէք
եօլունտա պիր թավր կէօթէրտիկինտէն , սըր Վիլիամս՝ շու
սուրէթլէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պանա վէրէճէկինիզ ճէվապը պիլիբիմ : Պէնի ապա կէօր-
մէմիշ օլտուղունուգտան , սիզի նէրէտէ կէօրմիւշ իտուկիմի
սիւալ իտէճէկինիզի տէրք իթմէքաէեիմ : Իմտի տինլէեինիզ :

« Պիր կիւն ալչագճա պիր տուղաղա տիւշիւրիւմէքտէ

օլտուղունուղու խապեր ալտըմ: Սիգի թանըմազ խտիմ, լաքին պանա թահրերէն վէրիլէն մալիւմաթտա, ֆէլաքէթինիզ, եալընըղըղընըզ, կիւզէլլիկինըզ վէ ֆազիլէթինիզ պիտիրիլ-միշ իտի: Սիգի կէօրմէք իսթէտիմ, խէֆիէն կէօրտիւմ վէ սէվտիմ: . .

Սըր Վիլիամս, մահճուպ պիր տէլիգանլը վէ հէնուզ թըֆըլ պիր չօճուգ կիպի, իթատէի մէզքիւրէի իրատ իֆ-տիկի սըրատա եիւզիւ գըզարտը, վէ զաեէթ եավաշ սէտա իլէ իրատ իթտի:

Ժանն իսէ, քէմալը հիւրմէթ իւզրէ քէնտիսիլլէ լազըրտը իտէն վէ կէնճ, կիւզէլ, վէ միւթէպէր պիր թավրտէ օլան պու ատէմին դարչըսընտա պուլունմասըյլա, թէաճճիւպ վէ հայրէթի գաիլ շլմանա պաշլանարազ,

— Ֆազաթ մօնսիէօ, զիքր իթտիկինիզ ալլադճա տու-գադ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր բազար կիւնիւ, սիզ, Սըրիզ իլէ նիշանլըսը վէ նիշանլըսընն վալիտէսիյէ պիրլիքտէ Պէլվիլէ կիթտինիզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Որանա իքի քիշի կէլէրէք, Լէօն Րօլան իլէ գավաշ իթմէք իսթէ՞ մէտիլէր մի:

— Էվվէթ:

— Սօնրա պիր իւշիւնճիւ քիմնէ կէլիպ, գուրթարըճը մազամընտա պուլունարազ, էվվէլքի իքի քիմնէքի թարտ վէ տէֆ իթտի, տէյիլ մի:

— Էվվէթ մօնսիէօ:

— Վէ օ իւշիւնճիւ շախս՝ սիգի գօլթուղունա ալարազ, էվինիզին գաբուսունա գատար կէօթիւրմէտի մի:

— Էվվէթ:

— Իրթէսի կիւն, տիկէր պիր իհթիւնար քիմնէ, ասքէրի էլպիսէ կիեինմիշ, վէ էլպիսէսի իւզէրինէ, նիշան թաալիգ իթմիշ օլտուղու հալտէ, էվինիզէ կէլիպ, սիգին պուլունտու-ղունուզ գաթտա պիր տաիրէ քիրալաար, վէ քէնտիսինէ,

Երևապաշտը սըֆաթը վերտիրտիկի կիպի բէտէրինիգին տէ տօս-
թու օլտուղու իտտիասընտա պուլունտու : Մուախսարէն պիր
կիւն էվվէլ սիգի խանէնիգէ գտտար կէթիրմիշ օլան քիմնէ
կէլիպ , պէնիմ իսմիմ վէ իւնվանըմ իլէ սիգէ թագտիմ օ-
լունտու : Սիգտէ քէնտիսինէ ինանտընըգ : Իշթէ օ ատէմ
ալչապ պիր քիմնէ իտի , սէօլէտի.քլէրի եալան իտի , Պէլվիտէ ,
Բարիստէ , սախթէ երևապաշտընըն տաիրէսինտէ վէ սիգին
տաիրէնիգտէ մէքրուհ պիր հլլէ իծրա իթմէքտէ իտի . . .

Ժանն . - (Երևքսէք սէսլէ .) Միւմքին տէյլ տիր :

Սըր Վիլիամս . - (գանաաթը թամմէ իլէ սէօղիւնէ տէվամ
իթտի .) Օ ատէմին քիմ օլտուղունու անլամագ իսթէրմիսի-
նիգ . . . Լաքին խայր , հէնուղ քիմ օլտուղունու պէ-
եան իտէմէմ . . . պիր միւտտէթ տահա սէօղէրիմի տինլէմէ-
լիսինիգ :

«Թէսատիւֆ , եախօտ տահա տօղրուսու մահզա խայր-
խահլըգ թէչէպպիւսինտէ գուլլանտըղըմ մէմուրլար , սիգին ,
նէ կիպի տէչէթլի պիր տուգաղա տիւշիւրիւմէք իւզրէ պու-
լունտուղունուղու պանա խապէր վերտիքլէրինտէ , էվվէլ
էմիրտէ , սիգի գուրթարմագ իսթէտիմ . պինապէրին սիգի կէօր-
տիւմ վէ սէվտիմ : Էվվէթ սիգի պիր ագչամ գաբունուզտա ,
րաքիպ օլմուշ օլտուղում արապանըն քէօչէսինտէ կիզլէնմիշ
օլարագ կէօրտիւմ :

«Պանա սէօլէմէք իսթէտիկինիգի պիլիեօրում : Սիգէ կէլ-
մէլի իտիմ , վէ հէտէֆ օլտուղունուղ մուխաթարաեը խապէր
վէրմէլի իտիմ : - Հալպուքի թէհտիտի ալթընտա պուլուն-
տուղունուղ ֆէնալըգ զաթէն պիւսիւք իտի . սիգ օ ատէմի
սէվմէք իւզրէ իտինիգ :

«Լաքին սիգի գուրթարմագլա պէրապէր , իւք եանլըլը-
ղընըգտա սիգի թէրք իթմէք լազըմ իտի : Պիրտէն պիրէ
հագըգէթի հալի պէեան իթմէքլիք՝ մէվթինիգէ սէպէպ օլա-
պիլիւր իտի :

Ժանն սօլուեարագ մէրգումու տինլէմէքտէ օլուպ , սըր
Վիլիամսըն կէօղէրինտէ , միւհթէրէմանէ թավը ու հարէ-

քէթլէրինտէ վէ սէսինտէ մուհապպէթի ազիմէ միւշահէտէ
իթմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Պարօնէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Ժէրթրիւտէ իշի անլաթարմ : օ տա բլանըմը թասվիպ
իթտի : Պունուն իւզէրինէ սիզի , ույգունուզ էսնասընտա
խանէնիզտէն գալտըրըպ պուրաեանազլ իթտիրտիմ : Անճազ
օլ վազըթ սիզէ թագտիմ օլունմաեա ճէսարէթիմ պուլուն-
մասըլընտան , մէքթուպ եազտըմ : Պիւսէնիզ գալէմիմի էլիմէ
ալաըղըմ զէման գալպիմ նասըլ չարբարտը , վէ եազտըղընըզ
մէքթուպու ալտըլըմտա , սէվինճիմտէն էօլէճէեիմ զանն
իթտիմ :

Պատէհու սըր Վիլիամս տիզ չէօքիւպ , Ժաննըն էլինի էօբ-
տիւ , վէ կէնճ գըզ բիւեա կէօլմէքտէ օլտուղունու զանն իթ-
տիկի ճիհէթլէ ,

— Նիհաեթ մօնսիէօ , մատէմքի գօնթ տը Գէրկազ
սիզսինիզ , օ առէմ քիմ իտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիր խապիս իտի : պէնիմ խըզմէթքեարըմ իտի :

Ժանն բէֆը սէտա իլէ արգասընա տօղրու չէքիլտի , վէ
կէօղլէրինի գարատը :

Մէզպուրէ , պիր խըզմէթքեարա կէօնիւլ վերմիշ օլմա-
սընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ մահճուպ վէ միւթէէսսիր օլա-
րագ պաեըլտը , վէ ուզուն միւտտէթ իմթիտատ իտէն պայկըն-
լըղը կէչտիկինտէ , սըր Վիլիամս օրատան զայպուպէթ իթմիշ
օլուպ , անճազ Սըրիզպիչարէնին միւտավաթընա չալըչարագ ,
պարօնէ թարաֆընտան քէնտիսինէ պիր մէքթուպ վէրտի :
Իշպու մէքթուպըն մէալի շու եօլտա իտի :

«Մատմազէլ ,

«Հասպ էլիճասպ վազը օլան իֆատաթըմտան սօնրա , հիշ
օլմազսա պիր գաչ կիւն իշին սիզտէն ուզագ պուլունմագլը-
ղըմ լազըմ կէլտիկինի հիսս իտիեօրում : Սիզ պէնի տէրհալ
սէվէմէզսինիզ , պունունլա պերապէր գատընլար իշինտէ սիզի
էն զիեատէ պաթիթիեարը գըլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրում :

Ժա՛նն , աղիգէ՛մ Ժա՛նն , սիղտէ՛ն սէքի՛ղ կի՛նն տահա ուզագտա
պուլունաճաղը՛մ , վէ լաքին հէր ագշա՛մ թարափընը՛զա մէք-
թուպ եաղաճաղը՛մ : Իսմիմի գապուլ իթմէնիղի ըէճա իթմէք
իւզըէ թէքընար նէզտինիղէ կէլիրսէ՛մ , պէւքի գալպի նէճի-
պինիղ վէ ֆիքրինիղ՝ հագըգի վէ սախթէ գօնթ տը ֆէրկազ-
լարը թէֆրիգ իտէպիլէճէքլէր տիր :

«Ալլահա ըսմարլատըգ աղիգէ՛մ . սիգի սէվմէքլէ պախթի-
եարըմ :

«Գօնր ԱՐՄԱՆ ՏԸ ՔԵՐԿԱԶ

Ժա՛նն իշպուլ մէքթուպու օդ ուտուգտան սօնրա հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամահա պաշլատը : Սըր Վիլիամնըն բէնտի խըզ-
մէթքեարը թէսմիեէ իթտիկի շախսը սէվմիշ օլտուղու խաթ-
ընա կէլտիքճէ , տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան թահ-
րիք օլունմագտա իտի :

Պարօնէ , պայիլըն պուլունան Ժա՛ննտան մուֆարագաթ
իտէրքէն , Մարիէթէ պազը կիղի թալիմաթ վէրտի , վէ պա-
տէհու սէյֆիէտէն հարէքէթլէ , Բօգամպօլուն քէնտիսինէ
պէքլէմէքտէ պուլունտուղու Բօր-Մարլիէ կիթտի :

Բօգամպօլ . - (մէրգումու գարշըլաեարագ .) Դարթանըմ ,
սայքի կիճէ տիր , շիմտի նէ՞ եաբաճաղըգ :

Վիլիամն . - Չօգ կէ՞ճ մի սաեըլըր :

— Պիլաքիս թէմամիյլէ կիճէ օլմասընա պէքլէնմէսի էֆ-
քեարընտաեըմ :

— Նի՞շին :

— Ջիւնքի հագըգէթի հալի սէօյլէմէք իչին , շունա իս-
քեաթ օլմուշում տուրքի , գօնթ , գըղլարըն պուլունտուգ-
լարը մահէլլի անլամագ իւմիտիյլէ մէյխանէնին էթրաֆընը
տօլաշըեօր :

— Օ հալտէ սագընալըմ :

Մէրգումլար թէմամիյլէ կիճէ օլմասընա պէքլէտիլէր :

Ալէլումում գըշ կիճէլէրի կիպի , օ կիճէ տէ հավա զի-
եատէ գարանլըգ , եաղմուրլու վէ սօվուգ օլուպ , պարօնէ

վէ Ռօգամպօլ թարլալարըն իշինտէն կէշէրէք, արտ թարաֆտան մէյխանէեէ կիրտիլէր :

Ռօգամպօլ, իշպու մէյխանէ տախիլինտէ, քէտիլէր կիպի կիճէ վագթը տախի կէօրտիւկիւնտէն, եախօտ տահա տօղրուսու մէյխանէնին հէր թարաֆընը միւքէմէլէն պիլտիկինտէն, գարանլըգտա սըր Վիլիամսա ըհհպէրիք իթտի, վէ ալթ գաթտաքի սալանըն չըմինէսի իւզէրինտէ պուլունան պիր շամատանը էլինէ ալտը իսէ տէ, - Ըջըղ տիշարտան կէօրէպիլիլէր. իմտի տօղրուճա մախզէնէ էնէլիմ, - տիեէրէք, մուճու եագմատը :

Պու սուրէթլէ Ռօգամպօլ՝ պարօնէիի էլինտէն թութուպ, մախզէնէ էնտիրտի, վէ օրատա մուճու եագմասընտա, սըր Վիլիամս էթրաֆա աթֆը նազար իթտի :

Մէգքիւր մախզէն վասի օլուպ, պիր թագըմը տօլու վէ պազըսը պօշ օլարագ պիր խայլի ֆըչըլար պուլունմագտա իտի :

Ռօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն մուպէնէթիլլէ պիր ֆըչընը, տաեաթըլմըշ օլտուղու տիվարտան պէրիեէ չէքտի, վէ պուճուն տէլինմիշ ճիհէթինի չէվիրմէսիլլէ, պարօնէ, հէնուզ թանըլըր հալտէ պուլունան Գօլարըն նաչընը կէօրտիւ :

Պարօնէ, Գօլարըն իւզէրինտէ ալէսսէվիլլէ պիր ճիզտան պուլունտուղունու խաթըրլաեալագ, պու ճիզտանտա, քէնտիսի իշին մուզիրը օլապիլէճէք մէքթուպլար եախօտ քեաղըտլար մէվճուտ օլմասը իհթիմալինի տիւշիւնէրէք, քէնտի էլլի իլէ նաչըն իւզէրինտէքի ըհտէնիօթուն տիւյմէլէրինի սէօքիւպ, եան ճէպինտէ մէվճուտ օլան ճիզտանը ալտը, վէ մուճուն ըջըղըյլա միւնտէրիճաթընը պիթթէտգիգ, Գօլարըն քէնտիսի իշին եագմըշ օլտուղու, ֆագաթ բօսթաեա պրագմաեա վագթը պուլունմատըղը պիր մէքթուպու ալըպ, եէրինէ Գօլարըն՝ Լուի Տիւրօգ նամընտա թէրթիպ իթտիրմիշ օլտուղու պիր բասթօրթու, վէ քէնտի ճէպինտէն չըգարտըղը պիր մէքթուպու վազ իթտի :

Պարօնէ թարաֆընտան եագըլմըշ վէ մէօհիւրլէնմիշ օլան

մէքթուպ՝ Գօլարըն եաղըսընա օլ տէրէճէ պէնզէեօրտու քի ,
էկէր քէնախսի եանի Գօլար թէքրար տիւնեաեա կէլիպ տէ
կէօրսէ իտի , քէնախնին թահրիր իթմիշ օլտուղունա գաթան
շիւպհէ իտէմէզ իտի :

Մէքթուպը մէղքիւրուն իւսթիւնտէ պէր վէհճի աթի եա-
ղըմըշ իտի :

Հօնարատա , Պէշիրատ-Սգոռարտա , Չ Առմէրտա , Վօտիսթրա
Վատմագէշ էսիշ Յարպհօֆի

Գօլարըն իմգասընը հավի օլան իշպու մէքթուպուն մէալի
շու իտի :

«Աղիզէմ վէ սէվկիւլիւմ ,

«Իւշ կիւն տահա կէչէրսէ , սէնին զալիպին Բարիս զա-
պթմասընըն քէնչիսինտէն խալի օլաճագ տըր : Եարըն տէյիլ
օլ պիր կիւն Պուլօնեքեա կէլմէք վէ օրատան վաբօրա րաքիպ
օլմագ ֆիքրինտէեիմ : Սիզի թէքրար կէօրմէք , վէ նամուսու-
քիմնէ օլմագ արղուսիյլէ սիւզան օլուեօրում :

«Իտարէ սաեէսինտէ թօբլաաղըմըշ ագչէ իլէ Միտէ-
սէքստէ եախօտ մահէլլի սաիրտէ պիր սէյֆիւնէ սաթըն ալա-
րագ , արղու իիթտիկիմիզ հալտէ Բուսիալը բրէնսէր կիպի
վագըթ կէչիրէպիլիրիզ : Եիւզ էլլի պին ֆրանզ նագալըմ վար
տըր , լաքին Հօնտրատա քիմնէնին պու ագչէտէն պիր հագդը
օլմանըպ , շաեէտ Բարիստէ եագանը էլէ վէրիւսէմ , քիւրէնէ
գատար կիթմէքիկիմ գապիլ տիր :

«Խարիճիսէ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ քիւլիւք պիր
մէմուրա օյնատըղըմ պիր օեունու սանա նագլ իտէեիմ : պու
մէմուր էկէր եագանը էլէ վէրիւսէ , զանն իտէրսէմ էրէյի
ուզաղա կէօնտէրիլէճէք տիր :

«Նագլ իտէճէկիմ հիքեանէ կիւլէճէք չէյ տիր :

«Միւլահազա էթ պիր քէրրէ քի , պու մէմուր պունտան
ալթը այ էվվէլ կիւզէլ պիր գարըեա ալէաղա իթմիշ տիր ,
օ գատըն իսէ պանա կէօլ աթմագ իսթէմիշ տիր : Գատընըն

խմինի վերմէմ, չիւնքի մատամ Գօլար, մէզպուրէտէն տօ-
լանը գըսգանճ օլմանըզը, վէ անըն կէօզլէրինի չըգարմագ
իւզրէ, Լօնտրատան գալգըպ պուրահա կէլմէնիզի իսթէմէմ:

«Հէր նէ իսէ չօգտան պէրի պիր կիւզէլ ֆըրսաթ արա-
ետօրտում. իշթէ, պիւետիւք պիր հօճա տիմէք օլան պախթ
պու ֆըրսաթը գարչըմա չըգարտը: Շէօյլէքի պիր սապահ
մահէլլէ տախիինտէ իշիմ օլմագ միւնասիպէթիյլէ համալ
էլպիսէսի կիւնիմիշ օլտուղում հալտէ, Սէն-Լուի սօգաղընտա
տօլաչըրքէն, պիր գըզ եանըմա եագլաչարագ, «Սիզի պիր
մահէլլէ կէօնտէրէճէեհիմ տէտի, վէ պանա պիր մէքթուպ
վէրմէսինտէ, ատրէսինէ պագըպ, «Խարիճիեէ նէզարէթինտէ
Մ. Ֆէրնան Րօչէեէ» տէյի եազըլմըշ օլտուղունու կէօրտիւմ:

«Մէքթուպու ալըպ կիթտիմ: Եօլտա մահֆաղանը եըր-
թըպ միւնտէրիճաթընը օգուտումքի մէալի՝ չիւպհէսիզ էվ-
լէնէճէք օլան օ գըզ՝ մէքթուպունու կէօնտէրմէքտէ օլտուղու
մէմուրան մուֆարագաթընը պիտիրմէքտէն իպարէթ իտի:
Քէնտի քէնտիմէ, - Թօհաֆ, իշթէ էյլէնէճէք պիր խապէր, -
տէտիմ, վէ կիւլէրէք եօլումա տէվամ իյլէտիմ:

«Պու սուրէթլէ խարիճիեէ նէզարէթինէ վասըլ օլուպ,
մէքթուպունու համիլ օլտուղում շախսըն իսմինի սօրտում,
պէնի պիր տաիրէեէ կիրտիրտիլէր: Մրատըզըմ շախս եալը-
նըզ իտի, վէ այնի տաիրէտէ պիր գասա պուլունուպ, պու
գասա անախթարլարը իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ աչըզ իտի:

«Մալիւմա՛ պէն գասալարը թանըրըմ, վէ պիր պագըշ-
տա հիսապընը եաքապիլիլիմ: Հէր նէ իսէ, մէքթուպու պէն-
տէն ալան քիման, աեաղա գալգըպ, տախիլի տաիրէտէ տի-
վանէ կիպի վէ պանա ալա պագմանարագ տօլաչտըզը սը-
րատա, աչըզ օլան գասա տէրունինտէ կէօրտիւկիւմ պիր
չիզտանը աչըրտըմ, վէ պատէհու օրատան մուֆարագաթլա
սօգադտա պէքլէտիմ:

«Իւշ տագըզա սօնրա, պու շախսըն պաշ աչըզ խարի-
ճիեէ տաիրէսինտէն տիչարը չըգըպ, աճէլէթէն կիթտիկինի
կէօրտիւմ:

«Պու մուամէլէմին մալի՝ մէրգուժա բէք չօղա օլմուշ օ-
լաճագ տըր...»

Զաթէն ատիեէճէ բէք չօղ սապըգալարը պուլունան
պիր քիմնէ թարափընտան Լօնտրատա մուգիմ պիր գատընա
մէքթուպ վասըթասըլա պալէատէքի մալիւմաթըն վէրիլմէ-
սի, էբէյիճէ մուվաֆըզը մասլահաթ օլուպ, հաթթա սըր
Վիլիամս մէքթուպը մէքքիւրու տահա զիեատէ ագլէ եագըն
պիր հալէ վազ իթմէք իւզրէ, աիկէր պիր թագըմ թէֆէր-
րուաթտան պահա իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ տէ, - Ֆիլվա-
գը մասմազէլ Լիմիլ Ֆալպէօֆ Լօնտրատա Գօլարըն մէթրէսի
իտի: Իմտի վուգուաթ թաստիգ օլունապիլըր, տէտի:

Պարօնէ իշպուլ մէքթուպու մագթուլուն ճիգտանը տէ-
րունինէ վազ իթտիքտէն, վէ բէտէնկօթունու տիւլմէլէտիք-
տէն սօնրա, մէրգուժուն ալթուն սաաթըլա եիրմի ֆրանգ
գատար ուֆագըլը հալի օլան ագչէ քէսէսինի ալըպ, Բօ-
գամպօլուն մուալէնէթիլէ, ֆըչըրէ էվլէլքի վազիեէթինէ
կէթիրտի, վէ պատէհու Բօգամպօլա խիթապէն,

— Շիմտի սանա սէօյլէեէճէքլէրիմէ տիգգաթ էթ, տէտի:

— Բէք էյի գաթթան տինլէօրում:

— Գօլար գաթլ իտիտի:

— Էվլէթ, գօնթ տը Դէրկազ թարափընտան գաթլ
իտիլտիկինի պիլիեօրում:

— Խայր, Նիգօլօ թարափընտան գաթլ իտիտի:

— Պէնիմ իչին պու տահա էյի. զաթէն պապա Նիգօլօ-
տան սըզըլմագ տա օլտուղումու սիդէ սէօյլէտիմ:

— Վալիտէն բօլիս գօմիսէրինլին նէզտինէ կիթմէլի տիր:

— Իշթէ օ ֆէնա վիզիթա, գաթթան:

— Նէ՞ զարարը վար, կիթմէլի տիր:

— Բէք էյի, գօմիսէրէ նէ՞ տինէճէք տիր:

— Իզթիրապը վիճտանիսի քէնտինի թաճիզ իթտիկին-
տէն, վէ մուալիտարէն իթհամ օլունմագտան գօրգտուղուն-
տան, հազըգէթի հալի պէեանէ կէլմիշ օլտուղումու սէօյլէ-
մէլի տիր:

Բօգամպօլ՝ քէմալը տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, սըր վիլիամս իսէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Քէնտիսինին Նիգօլօ իլէ մէվճուտ օլան միւնասէպաթընտան, վէ քէգալիք Նիգօլօ իլէ Գօլար միւնանընտաքի միւնասէպաթտան պահօ իթմէլի տիր: Պատէհու ճինասէթին վուգու պուլտուղու կիճէ, Նիգօլօ իլէ Գօլարըն քէնտի մէյ-խանէսինէ կէլիպ, ուզուն միւտտէթ եալաչ սէսլէ կէօրիւշտիւք-լէրինի, լաքին պունլարըն սէօլլէրինտէն Գօլարըն՝ Ֆրանսատան հարէքէթ իթմէք իսթէտիկինի, վէ պիր միգտար ագչէտէն տօլանը արալարընտա միւնազաա դուհուր իթտիկինի անլամըջ օլտուղունու, վէ սօնրա Նիգօլօնուն՝ պիր թապանճա տարպէսի իլէ Գօլարը թէլէֆ իտիպ, սաաթընը վէ ագչէ քէսէսինի աշրտըղընը, վէ պիր թագըմ թէհտիտաթ իլէ քէնտինի (հանի Ֆիրարը) վէ Բօգամպօլու սիւրիւթէ մէճպուր իթտիկինի, վէ անլէրին տէ, դօրգուլարընտան նաշի իթթի-հարը սիւքիւթլէ, Գօլարըն նաշընը Նիգօլօ իլէ պիրլիքտէ մէյխանէսին մախգէնինէ կէօթիւրիւպ, տէրունը պօշ օլան պիր ֆըչը տէրունինատէ կիզլէտիքլէրինի իլավէթէն պիւտիրմէլի տիր:

— Բէք էյի, լաքին պու եալան իչին վալիտէմէ նէ՞միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր:

— Իւչ պին ֆրանգ:

— Պու աղ տըր. քէստիրէճէք օլտուղումուզ պապա Նիգօլօնուն պօյնու, վալիտէմ իչին տահա տէեքլի տիր:

— Բէք էյի, պին ֆրանգ զիեատէ օլսուն:

— Տէօրթ պին ֆրանգ տա պանա վէրմէլիսինիլ գաթման: Պու տա պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ տիր: Լաքին կէօրէճէքսինիլքի, նա՞սըլ, ասըլ հագըդէթի սէօյլէեէն պիր քիմսէ կիպի, էլլէրիմի ասիւմանէ տօղրու գալարըրադ, վէ քիսվէթիմօնէ հիչ պիր շիւպհէ էսէրի կէօսթէրմէեքէք պու խուսուսա շա-հատէթ իտէճէեիմ:

— Օնա տա քէք էյի:

Պու սուրէթլէ մէրգուլար եօգարը չըգըպ, շամտանը

սէօնտիւրտիւքտէն սօնրա արտ թարափտան մէյխանէեի
թէրք իթտիլէր :

Սըր Վիլիամնն արապասը՝ եագըն պիր մահէլլտէ պէքլէ-
մէքտէ օլտուղունտան , մէրգուժ իշպու արապանա ըաքիպէն
Բարիսէ ավտէթ իթտի :

Րօգամպօլա կէլինճէ , Ֆիրարըն կիզլէնմիշ օլտուղու մա-
հէլլէ աղիմէթլէ , իճապ իտէն տէրսի վէրտի :

Ֆիրար՝ զայրը մէշրու զէվճինին պօղազընը քէստիրմէեէ
վասըթա օլաճաղընտան տօլաեը պիր տէրէճէ միւթէէսսիր
օլտու իսէ տէ , Րօգամպօլ՝ զանէթ պէլիղանէ վէ իգնա իտի-
ճի սէօղլէր սէօյլէտի . մէսէլա Նիգօլօնուճ թէհամմիւլ օլուն-
մազ պիր հալէ կէլտիկինի , վէ քէնտի կիպի տուլ պիր դա-
րընըն տահա միւքէմմէլ պիր հալի արզու իթմէսի թապի
պուլունտուղունու տէրմիւտան իյլէմէսի իւզէրինէ , Ֆիրար
իսքեաթ օլուպ , ալէսսապահ բօլիս գօմիսէրինէզտինէ կիթտի ,
վէ Րօգամպօլ տախր Բարիսէ աղիմէթլէ , պիր կիւն էվվէլ
խանէսինէ կէլմէմիշ օլան Նիգօլօնուճ օտասընա կիրիպ , քէն-
տի թապիրինճէ միւթէվէֆա Մ . Գօլարըն սաաթը իլէ ազչէ
քիսէսինի օրատա հըֆզ իթտի :

Գօլար , լէօն Րօլան իլէ պիրլիքտէ Պուժիվալա կիթմէեէ
հազըրլանտըղընտա , քէյֆիեէթի հօգգապազ Նիգօլօնա
խապէր վէրմէեէ կիթտիկի հէնուզ խաթըրլարտա տըր :

Նիգօլօ , Կէրէն-Պուլասօ սօգաղընտա քէային ալլըղը օն

իբի ֆրանգ օլան վէ ալթընճը դաթտա պուլունան ֆէնա պիր օտատա իգամէթ իտիպ, անճադ պիր հօգդապադ գումբանխասընա մէնսուպ օլմասըյլա, Բարիս հուտուտընտա վէ ճիվար քէօյլէրինտէ տօլաշտըղը ճիհէթլէ, մէզքիւր օտասընա նատիրէն կէլիր իտի. Պինապէրին պու օտա, քէնտիսի իչին իգամէթկեհա օլմագտան զիեատէ պաշը տարա կէլտիկինտէ սըղընաճադ պիր մահէլլ իտի.

Յիլվադը մէզքիւր սօգադ, սէքէնէսի քէսրէթլի պիր մահէլլէ օրթասընտա, վէ հէման թէքմիլի գունտուրաճը կիպի էսնաֆլա մէսքիւն օլմասըյլա, զապըթաճա շիւպհէլի օլմաշըղընտան, Նիդօլօ՝ տէօրթ պէշ սէնէտէն պէրու քէմալը հուզուր իլէ օրատա իգամէթ իտէր իտի.

Մէրգում մունթաղամէն բիրասընը էօտէեիպ, սէսօրդճէ իչէրի կիրիպ տիշարը չըգմագտա, վէ տէրունը խանէտէ եէկէնի մագամընտա թանըլմիշ օլան Բօգամպօլտան դայրի բիմսէեի գապուլ իթմէմէքտէ իտի. սիմասընտա տա խօշ պիր հալ կէօթէրտիկինտէն, տիկէր բիրաճըլարըն թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմիշ իտի.

Գօլարըն թէլէֆ օլտուղու կիճէտէն պէրու Նիդօլօ՝ կէրէն-Պուասո սօգաղընա կէլմիշ օլմաեըպ, էօթէտէ պէրիտէ հօգդապաղըղ իճրասըյլա մէշղուլ օլմուշ իտի. լաքին պիր ագշամ, եանի վիլիամս իլէ Բօգամպօլուն Պուժիվալտաքի մէյխանէեէ կիրիպ, Գօլարըն նաշըյլա մէշղուլ օլտուգլարը սըրատա, խըրսըղըդ սէնաաթընը իճրա իթմէքլիք իհթիեաճընը հիսս իթտի. շէօյլէքի բալթօսու էսկիմիշ օլտուղունտան, հաղըր էսվապ սաթան պիր տիւքքեանըն էօն թարաֆընտա գօնուլմուշ պիր բալթօեու աշրրարագ կէօթիւրմէքտէ իքէն, պիր բօլիս մէմուրը վուգուաթը միւշահէտէ իլէ, մէրգումիւ թաագիպ իլլէտի իսէ տէ, զալէպէլիքտէ դայպ իթտի.

Վագըա Պէլվիտէ զուհուրա կէլիպ, Նիդօլօ՝ եագաեը էլէ վէրէճէկինի տէրք իթմէսի իւզէրինէ ատըմլարընը չաբուգլաթըպ, նապէտիտ օլտուգտան սօնրա, եարը կիճէրատտէլէրինտէ կէրէն-Պուասո սօգաղընտաքի օտասընա կիրտի.

Էվին գաբուճուլուգ խըտմէթինի իյֆա իտէն իհթիեար պիր գարը՝ Նիգօլօնուն շամտանը իլէ օտասը անախթարընը վէրտիկի սըրատա ,

— Մօնսիէօ Նիգօլօ եէկէնինիլ կէլտի , տէտի :

Նիգօլօ . - Բօգամպօլ մու :

— Էվվէթ մօնսիէօ Նիգօլօ :

— Պէնիմ իչին պիր շէյ պրագտը մը

— Անախթարընըլը իսթէտի :

— Օտամա չըգտը մը :

— Չըգմասընը միւթէագըլ աչաղընա էնտի :

Նիգօլօ՝ Բօգամպօլուն կէլիչի՝ Ֆիբար թարաֆընտան պազը խապէրէր կէթիրմէք իչին օլտուղունու պիլմիւլահազա , պիր թէզքիրէ , եախօտ քէնտիսի իչին մանէալը պիր իշարէթ պուլմագ իւմիտիլէ օտասընա չըգտը իսէ տէ , հէր շէյի հէյ-եէթի սապլագասընտա պուլմասըլլա տիւշիւնմէեէ պաշ-լատը :

Բօգամպօլուն կէլմիշ օլտուղունա տայիր օտասընտա հիշ պիր էսէր պուլունմամտը՝ Նիգօլօնուն Ֆիքրինի իշղալէ օլտուգճա սէպէպ իտի իսէ տէ , քէնտիսինի թէագիպ իթմիշ օլան հիւքիւմէթ մէմուրլարընտան եագանը գուրթարմագ իւղրէ պիր չօգ եօլլարտան աճէլէթէն կէշմիշ օլտուղու ճի-հէթլէ , ֆէվգէլատէ եօրկուն իտուկինտէն , էսվապընը չըգարմագսըլըն եաթաղընա եաթտը , վէ տէրին պիր ուլգուեա տալտը :

Սապահ օլտուղունտա վէ սաաթ օն րատտէլէրինտէ էլան ուլգուտա իքէն , գաբու շիտտէթլէ չալընտը :

Նիգօլօ . - Դիմ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի , վէ խարիճ-տէն իշիտիլէն պիր սէս :

— Գանուն նամընա աչընըլ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Նիգօլօ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Իշթէ շիմտի թութուլտում , տիեէրէք , չալմըշ օլտուղու բալթօեու եաթաղընըն ալթընտա կիզլէմէք իսթէտի իսէ տէ , գաբու ճէպրէն աչըլտըլընտան , վագթը օլմատը :

Այնի տագըգատա իքի բօլիս մէմուրու իշէրի կիրտիքլէ-
րինտէն , հօգգապաղ ,

— Ալթը այ , վէ պէլքի պիր սէնէ հապս ճէգասընա տիւչար
օլաճաղըմ , տէյի միււահաղա իթտի :

Նիգօլօ՝ պունտան էվվէլ քիւրէնէ աթըլմըշ , վէ անտէն
ֆիրար իթմիշ իտի իսէ տէ , օլ գատար թէպտիլի քիսվէ
իթմիշ իտի քի , քէնտիսինի քիմնէնին թանըեամաեաճաղընա
խքեաթ օլմուշ իտի :

Մէմուրլար՝ եաթաղը իշինտէ նըսֆէն կիլլէնմիշ օլան
բալթօեա ասլա էհէմմիեթ վէրմէեէրէք , մէրգուսուն եա-
գասընտան թուլթուպ , պունլարտան պիրի ,

— Սիզի բօլիս գօմիսէրինին նէգտինէ կէօթիւրէճէեիզ ,
օրատա իյգահաթը լաղըմէեի վէրիւրսինիզ , տէտի , վէ պու
սուրէթլէ Նիգօլօ՝ բօլիս մէրքէզինէ կէօթիւրիւրիւքտէ , իս-
մի , սէնաաթը , վէ մէսլէքի հագգընտա իսթինթազը իպթի-
տաիսի իճրա իտիլտի իսէ տէ , չալընան բալթօտան տօլաեը
պիր քէլիմէ պիլէ իրատ օլունմատը :

Նիգօլօ՝ տիւչարը էնտիշէ օլմաեա պաչլաեարազ ,

— Պէնի նէտէն տօլաեը իթհամ իտիեօրլար , տէյի սի-
վալ իթտի :

— Պիր ճինաեթ մատտէսիյլէ իթհամ իտիլմէքտէսինիզ ,
տէյի ճէվապ վէրիտի :

Նիգօլօ՝ պուլունտուղու մահէլլտէն սըչրաեարազ ,

— Եալան տըր , պէն քիմնէեի էօլտիւրմէտիմ , տէտի :

— Սէքիզ կիւն էվվէլ հուտուտա , Ֆիրար նամ գատը-
նըն թուլթմուշ օլտուղու պիր մէյիսանէ տէրունինտէ Գօլար
իսմինտէ աթիզ պիր բրանկալընը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ
օլմագլա իթհամ օլունմուշսունուզ տուր :

— Պէօն մի , պէօն մի . իսյր պէն տէյիլիմ :

— Թահգըգաթ իշի զահիրէ չըգարաճազ տըր :

Պու սուրէթլէ գօմիսէր , Նիգօլօեու թէվգըֆիսանէեի
կէօնտէրիպ , իքի սաաթ սօնրա մէրգուս միւսթէնթիգին
հուղուրունա չըգարըլմագլա , Գօլարըն գաթլի վագըասընտան

տօլաեը քէնտիսինէ իտիլէն իթհամաթը գաթիէն ինքեար իթտի, յաքին խըրսըղլար միեանընտա մէվճուտ օլան նամուս-քեարըրգ իճապընճա, գապահաթը քիմէեէ իսնատ իթմէ-եիպ, Ֆիբար, Բօգամպօլ վէ սըր վիլիամա հադգընտա հիչ պիր սէօղ սէօյլէմէտի:

Օլ վագըթ Ֆիբար վէ էօեէ օղլու իլէ մուվաճճէհէ իտիլ-մէքլէ, Ֆիբար՝ քէմալը հայրէթէ տիւչար օլան նիգօլօնուն դարչըսընտա ասլա պօղըլմաեարագ, զայրը մէչրու զէվճի իլէ Գօլարըն միւնագաանա թութուլուպ, Գօլարըն թապանճա իլէ վաւըրլաուղունու, վէ քէնտիսի օ տագըգատա ֆիբար իթմիչ օլտուղունտան, պաչգա մալիւմաթը պուլունմատըղընը սէօյլէտի:

Գօլարըն մատտէի գաթիինտէ գօնթ տը Բէրկազ բէնչի-րէտէն իչէրի կիրմիչ օլմասը, վէ նիգօլօ աճէլէթէն ֆիբար իթ-միչ պուլունմասըյլա, մէյխանէճի գարընըն, կիրիֆթար օլ-տուղու տէհչէթ արասընտա, գաթիլին նիգօլօ օլտուղունու զանն իթմէսի պիր տէրէճէ թապիլի իտի. հաթթա նիգօլօ տա, մէզպուրէնին պուլ շահատէթիլի մահզա օ իհթիմալէ իգնատ իթտի իսէ տէ, մուախիարէն սէօղ սէօյլէմէք սըրասը Բօգամպօլա կէլէրէք, օ տա այնի եօլտա շահատէթտէ պու-լունմասընտա, մէրդումուն սաթըլմըչ վէ քէնտի մահվընա գարար վէրիլմիչ օլտուղունու անյատը, Շէօյլէքի Բօգամպօլ, թապիեաթը իգթիզասընճա ֆէվզէլատէ սօվուգ գանըլըզլա Ֆիբարըն իֆատէսիլի թէէքիա իթտիքտէն պաչգա, պիր թա-գըմ՝ թէֆէրրուաթա տախի կիրիչէրէք, նիգօլօնուն թէհտի-տաթը սէպէպիլլէ սիւքիւթէ, վէ նաչըն վիճուտիլի վէ է-սէրլէրիլի գալտըրմապտա քէնտիսինէ նարտլմ իթմէկէ մէճ-պուր օլտուղունու պէեան իլլէտի:

Նիգօլօ՝ ֆէվզէլատէ հիտաթ վէ զազապա տիւչար օլա-րագ, հագըգէթի պիլտիրմէք, վէ չօգ տէֆա Գօլարըն աղ-զընտան գօնթ իամիլլէ իչիթմիչ օլտուղու Արմանը իթհամ իթմէք, գաթթանտան վէ Լէօն Բօլանտան պահս իլլէմէք, վէ քէնտիսինին իաթիֆատէ իտէճէկի եօլտա պուլ իչհագընտա

պագը իյզահալթ վէրմէք իսթէտի իսէ տէ, հիտտէթ ու զպ-
զապը ու տէրէճէեէ վարմի, իտի քի, պիր սէօղպիլէ իրատընա
միւզթէտիր օլամանըպ, գըզարմիշ օլան լէհճէսի սօլտու վէ
մօրարտը, վէ ազ գալսըն ըի քէնտիսինէ նիւզոլ իսապէթ
իտէճէք իտի: Իմտի եարը էօլիւ հալտէ պիր արապանա իր-
քէապէն, Պուժիվալա կէօթիւրիւտիւ, վէ օրատա, բօլիս գօ-
միսէրի մուվաճճէհէսինտէ ճէնազէ ֆըրտան չըգարըլըպ, բիւ-
րէք գաչկընը Գօլար օլտուղու թանըլտը:

Օլ վագըրթ Րօգամպօլ, եռւմրուղու իլէ Նիգօլօնու թէհ-
տիս իտէրէք,

— էօլտիւրտիւկիւն պու ատէմին սաաթը իլէ ագչէ քի:
սէօինի աչըրըպ, սաման եաթաղըն իչինտէ կիլէտիկինի ին-
քեար իտէպիլի՞րմիսին, տէտի:

Նիգօլօ մահվ օլմաշ օլտուղունու անյանըպ, հիտտէթի
տահա զիեատէ արթտը, վէ հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն էլին-
տէն գուրթուլարագ ֆիրար իթմէեէ չապալատը իսէ տէ,
մուվաֆֆագ օլամանըպ, գօլլարը գալիէն պաղլանտը, վէ
օնտան սօնրա մէրգում, վահչի հայվանլար կիպի հայգըրմահա
պաշլատըղընտան, միւթթէհիմ օլտուղունա պու սուրէթլէ
գանաաթ հասըլ օլտու, վէ գաթըլկեահա չըգարըլաճաղը՝ օ
տագըրգատան անլաշրտը:

Նիգօլօնուն գօլլարը պաղլանտըղը սըրատա, գօմիսէր՝
նաչըն իւզէրլինտէն զուհուր իտէն էչեանը, պաշըճա ճիզտանը
թէտգիւ իթաիկինտէն, սըր վիլիաման քէչֆ իթտիկի հալ
վագըր օլտու:

Շէօլէքի գօմիսէր, Գօլարըն՝ Լօնտրատա մուգիմ մօտիս-
թրա մնաթազէլ էմիլ Ֆալպէօֆէ եաղտըղը սալսթէ մէք-
թուպուն միհրինի եըրթըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտու:

Թէսատիւֆաթը զարիպէտէն օլարագ, Նիգօլօնու իս-
թիճվապ իտէն վէ Պուժիվալա կէլէն գօմիսէր, պիր գաչ
կիւն էվվէլ Պագգարանըն խանէսինտէ Ֆէրնան Րօշէհի ախզ
ու կիրիֆթ իթմիշ վէ մէրգում տէլիգանլընըն միւթթէհիմ
օլմասը հագգընտա ֆիւքըլինտէ պիր շիւպհէ հոսուլէ կէլմիշ

օլան այնի գօմիսէր օլտուղունտան, մէքթուպը մէքթիւրու օգուտուղունտա, զիհնինտէ նէ՛ կիպի հալ զուհուրա կէլմիշ օլտուղու թապիւրաթիյլէ անլաշլըր. ատէթա Ֆէրնանըն պիսուշ օլմասը իսպաթընը էլտէ իթմիշ իտուկի զաննընա զահիպ օլտու :

Հէր նէ իսէ գօմիսէր՝ նաշըն Մօրկա նագլինի էմր, վէ Նիգօլօեու տա Բարիստէ հապսխանէեէ սէվգ խտիպ, պատէհու քէշֆ իթտիկի պու վագըաեր միւտտաի ումուլիլիկէ պէեան վէ մէքթուպու թէպլիզ իթտի :

Պու հալլէր պիր թարաֆտա վուգու պուլտուղու սըրատա, Ֆէրնան Բօշէ էլան մահպէստէ օլուպ, իսթինթագը խիթամ պուլմուշ, վէ իթհամնամէսի թանգիմ իտիլմիշ օլմասըլա, եագընտա Մահքէմէի ճինաեէթ հուղուրունա չըգարըլաճաղը մուգարրէր օլտուղունտան, զէվալը տէլիգանլը աղիմ պիր թագաթսըղըղա տիւշար օլարագ, պիր գաշ կիւնտէն պէրու նէ՛ եաբտըղընը պիլմէքտէ, նէ՛ տէ եաշատըղընտան խապէրտար պուլունմագտա իտի :

Արման, Լէօն վէ Պագգարա իքի տէֆա քէնտիսինի զիեարէթլէ գուրթարաճագլարընը վատ իթմիշլէր, վէ սօն զիեարէթլէրինտէն պէրի սէքիզ կիւն կէշմիշ օլտուղու հալտէ, թէքրար մէյտանա չըգմամըլար իտի :

Պիշարէ տէլիգանլը պիր արա իւմիտ իթմէկէ պաշլամըշ իքէն, մուախարէն սէքիզ կիւնէ գատար Մահքէմէի ճինաեէթ հուղուրունա չըգարըլաճաղը խապէր վէրիլմէքլէ, իւմիտի զաիլ օլտու :

Օ տագըգատան իթիպարէն Ֆէրնան հէման ագլընըղայպ իթմէք րատտէսինէ կէլիպ, աճըգտան էօլմէք իսթէտիկինտէն, զօր իլէ պիր աղ թաամիտէր իտի : Իսթինթագ խիթամ պուլտուգտան սօնրա, իսթիլաթտան մէն իտիլմէեիպ, տիկէր մահպուսլար իլէ պուլուշմասընա վէ կէօրիւշմէսինէ միւսաատէ օլունտու իսէ տէ, քէնտիսի զաեէթ մահգուն օլմասըլա, քիմնէ իլէ կէօրիւշմէքտէ, վէ հապսխանէնին հավիսինէ տէ էնմէմէքտէ իտի :

Պիր սապահ Պազդարա, հապսխանէեէ կելտիկինտէն, Ֆէրնան, մահզունիյեթլէ մէրգումէեէ պազտը, վէ կէնճ գատըն Ֆէրնանըն էլինի թութուպ գարշըսընտա տիզ չէօքէ-րէք, միւհասիր պիր սէտա իլէ,

— Զէվալլը մօնսիէօ Ֆէրնան, նէ՛ գատար թէպտիլ օլ-մուշսունսւզ, տէտի:

Ֆիլվազը պիշարէ տէլիգանլը, ատէթա կէօլկէսի գալ-մագ տէրէճէտէ քէսպի զաաֆ իթմիշ օլուպ, լաքին Պազգա-րա տա էվվէլքի գատար մահզուզ, չէն, վէ գամնըզ ու ֆի-թուրսուզ գատըն գալմաեըպ, քէտէր ու էլէմինտէն նաշի պէլի պիւքիւմիւշ, վէ նիշէ կիճէլէր իզթիրապընտան նաշի ույգուսուզ գալմըշ օլմասընըն նէթիճէսի օլարագ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ ուլմուշ իտի:

Մէզպուրէ սատէ պիր էլպիսէ կիեինմիշ օլուպ, վագթիլլէ զուրուրիեթլէ կէչիրտիկի էօմրտէն տօլաեը շիմտի պու եօլ-տա իզհարը նէտամէթ իթմէքտէ օլտուզու զանն օլունմագ-տա իտի:

Ֆէրնան՝ մէզպուրէեի կէօրմէսինտէ, չէքտիկի պիլճիւմիէ ճէվր ու ճէֆալարը խաթըրլարճաօընա միւհասիր պիր սէսլէ,

— Ա՛հ, սի՞զմիսինիզ, տէտի:

Կէնճ գատըն տա, եավաշ սէտա իլէ,

— Էվվէթ, պէն իմ. թէքրար կէլիշիմ, մահզա սիզտէն միւքէրէրէն աֆվլըզ տիլէմէք վէ իւմիտվար օլմանըզը իւ-թար իյլէմէք իչին տիր, զիրա սիզի գուրթարմաեա չալըշը-եօրուզ, տէյի պէեան իթտի:

Ֆէրնան պաշընը ոալլաեարագ,

— Պէնիմ գուրթուլմագլըզըմ գապիլ տէյիլ տիր, տէտի:

Պազգարա. — (ճէսուրանէ.) Խայր, խայր, պիսուչուզու իսպաթ իթմէք միւմքինսիզ տէյիլ տիր: Իմտի մօնսիէօ ֆէր-նան, իւմիտ իտին. հաթթա պու կիւն հէր վագըթտան զի-եատէ իւմիտ իտին:

Պիշարէ տէլիգանլընըն եիւզիւնտէ մահզունիեթպախշ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլմէքլէ, Պազգարա՝

— Մ. դօնթ տը Գէրկազ սիդի գուրթարաճադ տըր. օ իսթէտիկինէ միւգթէտիր տիր. Լաքին պունոն իչին Վագըթ լազըմ տըր, մօնսիէօ Ֆէրնան.

Ֆէրնան. - (մէյեուսիւնէթլէ.) Վագըթ մը լազըմ տըր. Տիմէք սէքիզ կիւնէ գատար մուհաքէմէ օլունուպ, մահքիւմ օլաճաղըմը պիլմէեօրսունուզ.

Պագգարա. - (հայրէթի աղիմէ իլէ.) Սէքիզ կիւնէ գատար մը. լաքին պու գապիլ տէյիլ տիր.

— Հալպուքի հագըգէթի հալ պու աուր.

— Սէքիզ կիւնէ գատար Պաթիէն Պըրթանիատան ալ-տէթ իտէճէք տիր. Պասթիէն՝ սըր Վիլիամսա հէր շէյի սէօյ-լէթէճէք տիր. Էվլէթ, սիդի, Ճինանէթ մահքէմէսի հուգու-րունա չըգմադ մէգէլլէթինտէն գուրթարաճաղըզ.

Պագգարա՝ թարիֆ օլունմազ պիր հէեճան իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էսնատէ, պիր կարտիան իլէ պիր ժանտարմա կէլտիքլէրինտէն, Ֆէրնան տիւչարը տէհէթ օրարադ,

— Սիւպհան Ալլահ, աճապա վագըթ մը տըր, տէտի.

Կարտիան. - Միւսթէնթիգ սիդի կէօրմէք իսթէեօր, տէյի պէսան իթտի.

Պագգարա՝ իզհարը իւմիտլէ սարսըլտը, վէ քէնտի քէնտիսէ,

— Պէլքի ասըլ միւթթէհիմ պուլունտու, տէտի, վէ իրթէսի կիւն թէքրար կէլմէքլիկի վառ իտէրէք, Ֆէրնանըն նէզտինտէն մուֆարադաթ իթտի.

Ֆէրնան՝ ժանտարմա իլէ պէրապէր, քէնտի իչինի թահ-գըգա մէմուր օլան միւսթէնթիգին հուգուրունա չըգտը.

Միւսթէնթիգ. - Մօնսիէօ, ախդ ու կիրիֆթ օլունմանըլ-տան պիր կիւն էվլէլ խարիճիսէ նէզարէթինտէ Կիզէ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ օլան չախսը թանըր մը իտինիզ.

— Խայր, քէնտինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ.

— Պու դարիպ. օ սիդի թանըեօր.

Պատէհու միւսթէնթիգ, մալիւմ օլան մէքթուպու օգու-եուպ, խիթամընտա,

— Պու մէքթուպ՝ հէր հալտէ սիզին պէրի իւզգիմմէ օլ-տուղունուզու իսպաթ իտէր. վագաա պաղը ճիւզի մուպա-եէնաթ վար իսէ տէ, պու ճիւմիէ իլէ պունուն վիճուտի՝ պիս սուչուղունուզ հագգընտա զէրրէ գատար շիւպհէ պրագմա-տըղընտան, շիւմիտէն սէրպէսթ օլտուղունուզու պէտան իյ-լէրիւմ, տէտի:

Փէրնան՝ սէրպէսթ վէ պիսուչ օլտուղունու իշիթմէսի իւզէրինէ, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, պալկըն հալտէ պիր իսկէմիէեէ տիւշիւվէրտի:

.....
Պիր սաաթ սօնրա Փէրնան Րօշէ, Բէրկազ օթէլինէ կի-տիպ, օլ էանաաէ Արման, Պագգարա, վէ Լէօն Րօլան օրատա պուլունտուգլարընտան, մէրգում տէլիգանլընը կէօրմէլէրի իւզէրինէ, սօն տէրէճէ իզհարր թէաճճիւպ վէ հայրէթ իթ-տիլէր: Չիւնքի սէրպէսթիեթիէնի նա՞սըլ պուլմուչ, վէ պի-սուչուղունու նէ՞ կիգի վասըթալար իլէ իսպաթ իթմիշ, պու-րալարը՝ մէրգումար իշին անլաշըմագ մուամմա գապիլինտէն պուլունմագտա իտի: Լաքին Փէրնան, Գօլար թարաֆընտան եազըլմըշ օլան սախթէ մէքթուպուն խիւլասաի մէալինի պիլ-տիրտիկինտէ, վէ Մ. տը Բէրկազ՝ Գօլարըն նաշը մէյխանէ-նին մախզէնիտէ պուլունմուչ օլտուղունու, վէ հօգգապազ նիգօլօնուն՝ մէգըիւր ճինաեթ վէ գաթլ վագըասընտան տօլաեը իթհամ գըլընտըղընը խապէր ալտըղընտա, անինտէ իշի անլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ:

— Պունտա տա Անտրէանըն բարմաղը վար տըր, տէտի, վէ Փէրնան օ սաաթտա հիւրը օլտուղու հալտէ, պէլքի պա-րօնէ սըր Վիլիամսըն՝ էրմինին զէվճի օլտուղունու տիւշիւնէ-րէք, պաշընտաքի սաչլար տիքիլտի:

Գօնթ տը Բէրկազ, պու սըրատա քէնտի քէնտիեէ, - Պագաթ նիշին Պասթիէն պանա մէքթուպ եազմաեօր. իւշ կիւն տիւրքի քէնտիսինտէն հիշ պիր խապէր ալմասըմ, տիմէքտէ իտի:

Գօնթ, ազիմ պիր հէեհճան իշինտէ պուլունուեօրտու

խէ տէ, նէ՛ Պաղգարա վէ՛ նէ՛ ֆէրնան պու հէեէճանտան հիչ պիր շէյ անլամահօրլարտը՝ Նակեահ գաբու աչլարագ, իչէրիեէ պիր առէմ կիրտի։

Արման, Պրըթանիանըն քէօյլիւէրի գըեաֆէթինտէ պու-լունան պու առէմի կէօրտիւկիւնտէ,

— Հէլէ շիւքիւր, Պրըթանիատան խապէր կէլտի. պու շախս՝ Գէրլօվէնին ալ մէմուրլարընտան տըր, տէտի։

Շախսը մէրգում, աթ իլէ կէլմիշ օլմասընա բաղմէն, իւս-թիւ պաշը չամուրլա միւլէճմա իտի։

Պու քէօյլիւ, գօնթ տը Գէրկաղա խիթապէն,

— Մօնսիէօ գօնթ, զաթընըզա ֆէնա պիր խապէր կէ-թիրտիմ. Մ. Պասթիէն վէֆաթ իթտի, տէտի։

Գօնթ, քէմալը հայրէթլէ,

— Պասթիէն վէֆաթ մը իթտի, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ Լֆէնտիմ. պէշ կիւն էվվէլ վէֆաթ իթտի։

Պատէհու քէօյլիւ՝ ճինաեթթին վուգու պուլտուղու ագ-շամ, Պասթիէնին, իհթիեար վէ շաշգըն ժէրօմ իլէ պիրլիք-տէ եաեա տիշարը չըգտըղընը վէ պիր տախի ալտէթ իթ-մէտիկինի, անճադ իքի կիւն սօնրա, աէնիզ սահիլինտէ պիր ինսան նաշը պուլունուպ, Պասթիէն օլտուղու անլաշըլտըղընը պէեան իթտի. լաքին զարայիպտէն օլարագ, մէրգումուն ճինաեթթ էսնասընտա բաքիպ օլմուշ օլտուղու սըր Վիլիամըն հսյվանընը ագընթը ալըպ սիւրիւքլէմիշ օլտուղունտան, պու հայվանտան հիչ պիր էսէր կէօրիւլէմէմիշ, վէ սըր Վիլիամըն ճինաեթթի վաղըաղընա եալընը պու խուսուս պիր իսպաթ օլապիլէճէք իքէն, օ տա պու սուրէթլէ զայպ օլմուշ իտի։

Լաքին Արման ալտանմաերպ, ալչագ Անտրէանըն պու տէֆա տա զալէպէ իթտիկինի տէրք իթտի, վէ անինտէ բօս-թա աթլարը ճէլպ իտիպ, ֆէրնանա խիթապէն,

— Պրըթանիաեա կիտիեօրուղ. Ալլահ վէրէտէ վաղթ ու զէմանըլա վաւըլ օլսա իտիք, տէտի։

56

Գօլարըն ճէնաղէսինն , վէ Ֆէրնան Ռօշէնին պիտուչու-
ղունու իլան իտէն մէքթուպուն քէշֆինտէն իւշ տէօրթ կիւն
սօնրա , Ֆէրնան հապսխանէտէն սալը վէրիմիշ օլտուղուն-
տան , սըր Վիլիամս , պու միւտտէթ զարֆընտա վէ Պասթիէ-
նին վէֆաթընտան Կօնթ աը Բէրկազ հէնուզ խապէրտար
օլմազտան էվվէլ , Պրթանիաեա ավտէթ իթմիշ իտի :

Պարօնէ , պիր ագչամ , կիճէ գարանլըղը էթրաֆը իհա-
թա իթմէկէ պաշլատըղը , վէ Մ . աը Լասի ավտան ավտէթ
իթտիկի սըրատա , չըվալիէնին խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի :

Պարօնէնին , Ֆէրնանը գուրթարմագ , վէ պու սուրէթլէ
էրմին իլէ էվլէնէպիլմէք իշին Բարիսէ կիթմիշ օլտուղունու
մէրգում չըվալիէ պիլիը իտի . իմտի պարօնէնի կէօրտիւ-
կիւնտէ ,

— Նէ° խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

— Օ իշ օլտու :

— Քէնտիսինի գուրթարտընը՞վ մը :

— Թէմամիլլէ գուրթարտըմ :

— Տիմէք գապահաթլը տէյիլ իմիշ :

— Պիլաքիս , ազիղիմչըվալիէ , գապահաթլը օլտուղունու
պէն տէ թաստիգ իթտիմ :

— Օ հալտէ նա՞րը եաբաընըղ :

— Պու իշին մալի պանա եիւղ պին ֆրանգա օլտու :

Շըվալիէ՝ սէվաիկի պիր գատընը խօշնուտ իթմէք իշին
եիւղ պին ֆրանգ սարֆ իթմիշ օլան պու ատէմէ քէմալը
հայրէթլէ պագմագտան քէնտիսինի մէն իտէմէտի :

Պատէհու Մ . աը Լասի ,

— Նիհանեթ աղիղիմ, պու պապտե վաղը օրան հարեքեթինիզ պիր սըրը մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, սըրը տէյիլ տիր. իյթէ եաբտըղըմը սիզէ սէօյլէեիմ:

— Բէք ալէա, սիզի տինյէեօրում:

— Ֆէրնան Բօյէ՝ գապահաթլը՞մը, տէյիլ մի, օրասը պիլինէմէզ իտի:

— Իօյլէ եա՛:

— Էկէր գապահաթլը տէյիլ իսէ, խըրսըզը պուլմադ լաղըմ կէլիր իտի. էկէր գապահաթլը իտի իսէ, պիսուչուղու իսպաթ իտիլմէտիքճէ, քէնտինին գուրթարլումասը գապիլ օլամազ իտի:

— Օ տա թէմամ:

— Լաքին ատալէթ, — տէյի աէվամ իթտի պարօնէ, — խուսուսիյլէ Ֆրանսատա, մաթէմաթիք հիսապլըյա մուամէլէ իտիպ, մատտի տէլիլէրաէն մատա հիչ պիր շէյէ էհէմվիեթ վէրմէզ:

— Իֆատաթընըզըն նէթիճէսինի տէրք իթմէկէ պաչաեօրում:

— Իմտի Ֆէրնանըն գապահաթլը օլմասը՝ նազապիլի ինքեար օլտուղու ճիհէթլէ, պունուն մուղայիրինի իսպաթ իթմէք իչին, սիրգաթըն միլթէճասըրը օլմաեը գապուլ իտէն պիր քիմնէ պուլմադ լաղըմէտէն իտի:

— Էօյլէ պիր քիմնէ պուլտունո՞ւզ մու:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ եիւզ պին ֆրանդ վէրէրէ՞ք մի:

— Էվվէթ. Լաքին պու եիւզ պին ֆրանդ քէնտի պաչընա պէլիեէ կէթիրտի:

Շըվալիէ. — (Թէաճճիւպլէ.) Աճայիպ, նէ՞սուրէթլէ պէլիեէ կէթիրէպիլիր:

— Տուրուն, շիմտի հիքեաեէ իտէրիմ. պու հիքեաեէ ա-տէթա պիր ըօման տըր: Պուլտուղում՝ աաէմ Գօլար թէսմիեէ օլունուպ, քիւրէք գաչկընը օլտուղու հալտէ, հէք կէօնա

խապասէթի իճրա իտէր, ֆազաթ եագաեը էլէ վէրմէզ իմիշ. անճագ պիր արա բօլիս, պունուն իգինի պուլուպ, հէման ախզ ու կիրիֆթ օլունաճագ իքէն, պէն քէնտիսինէ բասթ կէլտիմ, Գօլար, Լօնտրատա պուլունան սախթէ պիր մաշու- գէսինէ պիր մէքթուպ եազըպ իմզա իթմէկէ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի. սօնրա քէնտի ըէֆիգլէրինտէն օլուպ, մէյխա- նէճիլիք իթմէկէ պաշլամըշ պուլունան պիր խըրսըզը պանա կէթիւրիպ, զարիպ պիր գօմէտիա օեունու թէրթիպ օլուն- տու. շէօլլէքի քէնտիսինին եանի Գօլարըն՝ մէյխանէճինին տիւքքիանընտա պիր օտա բիրալամսը, վէ մէյխանէճի՝ Գօլարը բօլիսէ զամմազլաեըպ, բօլիս կէլտիկինտէ, Գօլար՝ պիր գաշ սաաթ էվլէլ եիւզ պին ֆրանգը համիլէն վէ Ամէ- գաեա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըշ օլաճաղընտան, բօլիսին, եալընըզ մէրգ ումուն քեազըտլարընը վէ մէքթուպլարընը, վէ պունլար միեանընտա Լօնտրաեա խիթապէն եազըլմըշ օլան մէքթուպու պուլմասը պէյնիմիզտէ գարարլաշտըրըլտը.

— Տօղրուսու բէք մահիրանէ տիւշիւնիւլմիւշ պիր թէտ- պիր.

Սըր Վիլիամս, կիւեա մէտհ ու սէնաեը իսթէմէեէրէք,

— Պու գատար մէտհ քեաֆի տիր, տէտի.

— Էյ օ մէքթուպ պուլունտո՞ւ մու.

— Գօլար պիլէ պուլունտու.

— Լաքին էլպէթթէ ինքեար իթմիշ տիր.

— Խայր, ինքեար իթմէտի, շիւնքի էօլմիւշ իտի. մէյխա- նէճի եիւզ պին պին ֆրանգը ալմագ իչին Գօլարը գաթլ իթմիշ.

— Մէքթուպ նէ՞ օլմուշ.

— Մէքթուպ Գօլարըն իւզէրինտէն զուհուր իտէն պիր ճիզտան տէրունինտէ պուլունտու.

Իշթէ, պարօնէնին չըվալիէ տը Լասիեէ հիքեաեէ իթտի- կի Բարիս վէ Պուժիվալ վագըլալարը պունտան իպարէթ օ- լուպ, չըվալիէնին նագարընճա պարօնէ՝ ասըլզատէ վէ օրթա ասրա մախսուս ճէնթըլմէնլէրտէն, վէ սէվտիկի գատընը էլտէ

խտեպիլմէք իշին հէր կէօնա միւշքիլաթը կէօգէ ալան կէնճ-
լէրտէն օլուպ, մէրգ ում պիր գաչ տագըգա թէֆէքքիւրտէն
սօնրա,

— Շիմտի սիզին իշին եարըլաճագ եալընըզ պիր խու-
սուս գալտը, տէտի:

— Նէ՞ կիպի խուսուս:

— Թէչէպպիւսաթընըզըն մուվաֆֆագըյեթինի մատմա-
ղէլ տը Պօբրէօեա խապէր վերմէլիսինիզ:

— Պէն տէ անը եարաճալըմ:

— Վէ սիզէ իթտիկի վատըն իճրասընը թալէպ իթմէլիսինիզ:

— Խայր, անը իթմէնէճէեիմ:

— Նի՞շին, ֆէրաղաթ մը կէլաինիզ:

Սըր Վիլիամս. - (սախթէ պիր քէտէր իլէ.) Խայր, անճագ
մատմաղէլ էրմին, թէլաշ վէ հէնէճան իշինտէ պուլունտու-
ղու պիր սըրատա օ վատը պանա իթմիշ օլտուղունտան, օ
խուսուսուս խաթըրնա պրագմագ՝ պէնճէ բէք տէ ուլուվը ճէ-
նապա մուվաֆրդ տէյիլ տիր:

Մ. տը Լասի. - (ուսուղլարընը չէքէրէք.) Պօշ լագըլտը.
իտիլէն վատ՝ վատ տըր. էրմին սիզին իլէ էվլէնմէեէ բագը
օլաճագ տըր:

— Ումարըմ, ֆագաթ իճպար իթմէք իսթէմէմ: (Քէնտի
քէնտիեէ.) Պու զաթ սահա պիր շէյ պիլմէեօր. շուրասընը
տէրք իթմէեօր քի, պիր գատընըն բիզասը, քէնտիսինտէն
հիշ պիր շէյ իսթիհսալ իթմէք իսթէնմէեէրէք էլտէ իտիլիր:

Մ. տը Լասի իլէ սըր Վիլիամս պու եօլտա միւքեալէմէ
իթմէքալէր իքէն, հալլիտէ պիր աթըն աեագ սէսի իշիտիլ-
տի, վէ պատէհու ժօնասըն կէլաիկի կէօրիւլտիւ:

Մատամ տը Քէրմատէքին եանընտա քիթաղ վէ զաղէ-
թա օղումսեա մէմուր օլան պու չօճուգ, մէզպուրէ թարա-
ֆընտան շըվալիեէէ խիթապ պիր մէրթուպու համիլ օլարագ
տօղրուտան տօղրուեա ժէնէ սէյֆիեէսինտէն կէլմիշ օլուպ,
իշպու մէքթուպու թէսլիմինտէ, Մ. տը Լասի՝ պունուս միհրինի
եըրթարագ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օղումուս:

«Սէվկիւիւ գօմշում,

«Սէքիզ կիւնտէն պերի տիր քի սըր Վիլիամս պուրատան հարէքէթ իթմիշ օլուպ, անրն հարէքէթինտէն պերու էրմին ֆէնա պիր էօմիւր կէշիրմէքտէ, վէ կէօզէ չարբաճադ սուրէթտէ թէպտիւ օլմագտա տըր:

«Պարօնէ թէքրար կէլմէեի վատ իթտի՞մի, վէ մէզպուրէ անը սէվի՞նօր մու, պուրալարընը ապա պիլմէմ, լաքին քէն՝ տիսինտէն խապէր ալըպ ալմատըղըմը հէր կիւն սիւսլ իտիւօր: Պունտան շու նէթիճէեի չըգարընօրումքի, ազիզիմ չըվալիէ, մէրգուլմէնին զիհնինի պարօնէ իշղալ իթմիշ տիր:

«Պարօնէնին նէրէտէ պուլունտուղունու պիլի՞նօրմուսուսուղ:

«Ավտէթ իտէ՞ճէք մի տիր: Սիզէ մէքթուպ եազը՞նօր մու:

«Րէճա իտէրիմ, լութֆէն պու խուսուստա պանա մալիւմաթ վէրին:

«Մուխիսէնիզ

«Պարօնն ԲԵՐՄԱՏԵՔ

Շըվալիէ, մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուգտան սօնրա սըր Վիլիամսա վէրտի, վէ պարօնէ, մէսէրրէթինտէն նաշի տիթրէեէրէք, քէնալ քէնտիեէ,

— Զանն իտէրիմքի ֆիթուհաթ սաաթը կէլտի, տէտի:

Պատէհու պիր մասաեա եազլաշարադ, ճէպինտէն պիր զազէթա չըգարտըգտան ճօնրա, եազը եազմաեա պաշլատը: Պիր սաաթ սօնրա ժօնաս, Մ. տը Պօբրէօ իլէ մատամ տը ֆէրմասէքէ խիթապէն պազը մէքթուպլարը համիւ օլտուղու հալտէ, աթա սիւար օլուպ, եօլա չըգտը:

Շըվալիէնին մէքթուպունուն միւնտէրիճաթը շու իտի:

«Մատամ վէ ազիզէ գօմշում,

«Սըր Վիլիամս պիր ազ էվիէլ մուվասըլէթ իթտի իտէ, հէր վադըթտան զիեատէ մահզուն տուր: Պունտան՝ եէ՝

կէնինիդէ մուհապպէթի օլմասը նէթիճէսինի չըգարըերուում:

«Եարըն աթա սիւար օլարագ Ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլմէք թասավվուրունտա տըր: Պու սուրէթլէ մատմագէլ էրմինին քէտէր ու էլէմինի իզալէ իտէպիլէճէկինի իւմիտ իտիւոր:

«Կէրէք մատմագէլին վէ կէրէք սիզին էլլէրինիզի քէմալը հիւրմէթլէ պուս իտէրիւմ:

Շրվալիէ ՏԸ ԼԱՍԻ

Պարօնէ սըր Վիլիամս թարաֆընտան Ժէնէ չաթօսունտա Ս. տը Պօբրէօեա եազըլան մէքթուպուն սուրէթի տիր:

«Սէվկիւլիւ գայիմ բէտէր,

«Ջանն իտէրիւմքի օեուունու գազանտըգ:

«Քէրիմէի մուհիմէնիզ՝ էկէր քէնտի սէվկիւլիւ Ֆէրնանընը գուրթարըր իսէմ, պէնիմլէ էվլէնէճէկինի գավիէն վատ իթտի: Քէնտիսի իչին լէֆֆէն պիր մէքթուպ, վէ ճէրիտէի Մէհաքիմին պիր պէնտինի կէօնտէրիւորում:

«Մուխիսինիզ

Սրր ՎԻԼԻԱՄՍ

Ս. տը Պօբրէօ, պու մէքթուպու, պարօնէնին՝ չըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ մուվասըլէթինտէն պիր տաաթ սօնրա ախզ իթտի:

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու էրմին, տէօքտիւկիւ կէօզ եաչլարըն նէթիճէսի օլարագ ատէթա պիր խէեալա պէնզէմիշ օլուպ, Ֆէրնանը գուրթարտըղը հալտէ, պարօնէ իլէ էվլէնէճէկինի վատ իթմիշ իտի իսէ տէ, պու վատընը իճրաեէ վագըթ գալմագտան էվզէլ թէրքի հաեաթ իտէճէկինի մէմուլ իյլէմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս թարաֆընտան եազըլըպ, Ս. տը Պօբրէօ մարիֆէթիյլէ էրմինէ վէրիւմիշ օլան մէքթուպ տախի շու եօլտա եազըլմըշ իտի:

«Մատմագէլ»

«Թէէսսիւֆլէ պէտան իաէրիմքի, օ միւթթէհիմ իտի Պունունլա պէրապէ պէն քէնտինի գուրթարտըմ, վէ թէքմիլ Բարիս էհալիսի՝ շու սաաթտա անըն պիսուչ օլտուղունա իթիմատ իթմէքտէ տիր թարաֆընըզա թէպիլի իթտիկիմ զագէթաեք օգուտուղունուզտա, պու խուսուսնա սիզտէ իսքեաթ օլապիլիրսինիզ»

«Մատմագէլ, տէրունինտէ պունճա ճէվր ու ճէֆա չէքմիչ օլտուղում ֆրանսանըն իչպու մէմլէքէթինտէն միւէպպէտէն մուֆարագաթ իտէճէկիմ սըրատա, քէտէրինիզտէն նաչի ագլընըզ պաշընըզտա օլմատըզը պիր սըրատա վուգու պուլմուչ օլան վատընըզը խաթըրընըզա պրագմագ իչին տէյիլ, իլլա էպէտի պիր էլվէտա իթմէք իւզրէ, սօն տէֆա սիզի թէքրար կէօրմէք արզուսինտէեիմ»

«Աճապա պու արզումու ըէտտ մի իտէճէքսինիզ»

.....

Էրմին իչպու մէքթուպու օգուտուղտան սօնրա, ճէրիտէի Մէհաքիմտէ միւնտէրիճ աթիտէքի պէնտի տախի գրաաթ իթտի»

«Մահքէմէի ճինաեթթտէ ըույեթ իտիլմէսի մուգարրէր պուլունմուչ օլան պիր տավա՝ պու քէրրէ միւսթէնթիգ տաիւրէսինտէ, սաքինանէ սուրէթտէ թէսվիեթ օլունմուչ տուր»

«Օգուեանլարըմըզըն շիւպհէսիզ հէնուզ խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիր քի, Խարիճիեթ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ պիր մէմուր՝ 30,000 ֆրանզը հավի օլան վէ մէրգում մէմուր հագգընտա էմնիյեթի քեամիլէյի հայիզ գալէւմ միւտիրի Մ. տը Պ... նուն գասասընտա հըֆզ իտիլմիչ պուլունան պիր ճիզտանը միրգաթ իթմիչ օլմագլա իթհամ իտիլմիչ իտի Մազնունը մէրգում, քէնտի պէրաթինի գավիէն վէ միւէսսիրէն իտտաա իթմիչ իտի իսէ տէ, պիր թագըմ էմարաթ ու տէլաիլ քէնտի ալէյհինտէ պուլունմուչ

Իտի . լաքին ախիրէն , հուտուտտա բեային պիր մէյխանէ տախլինտէ գաթլ իտիլմիշ օլան պիր շախսըն նաշը իւզէրին . տէն զուհուր իտէն պիր մէքթուպտան , մատտէերի մէզքիւրէ եէնի պիր բէնկ քէսպ իթմիշ տիր :

« Սիրգաթըն վուգուա կէլտիկի սապահ , համալ գըետֆէթինտէ պիր շախս՝ գալէմտէ աշըգ օլան գասանըն եագընընտա չալըշմապտա պուլունան մէմուրը մէրգումուն եանընա կիտէրէք , համիլ օլտուղու մէքթուպու թէսլիմ իթմիշ . . . »

Պատէհու Գօլար թարաֆընտան մատմազէլ էմիլ Ֆալպէօֆէ եաղըլմըշ օլան սախթէ մէքթուպտաքի թէֆէրրուաթ միւնտէրիճ օլուպ , մէզքիւր Մէհաքիմ՝ զազէթասը՝ իւվէթէն տախի աթիտէքի սաթըրլարը տէրճ իթմիշ իտի :

« Ֆէրնան Բօշէ տէրհալ թախլիեէ իտիլիպ , խարիճիեէ նէզարէթինին քէսպի թէմէյեիւզ իթմիշ մէմուրլարընտան օլտուղու ճիհէթէ , եագընտա մէմուրիեէթի սապըգասընտա իպգա իտիլէշէկի չիւպհէսիգ տիր : »

Չէնտ սանիեէ գատար մատմազէլ տը Պօքրէօ՝ սաիգաի մէսէրրէթլէ թէրքի հաեաթ իտէճէկինի զանն իթտի , վէ պատէհու սըր Վիլիամսա վապը օլան վատընը խաթըրլաեարապ , մէրգումա աթիտէքի թէզքիւրէերի եազտը :

« Մօնսիէօ ,

« Ինսան , միւտտէթի հաեաթընտա եայընըզ պիր տէֆա մուհապպէթ հիսս իտէր . անճադ էկէր հագգընըգտաքի թէվլճճիւհաթը չիւքրանկիւղարիմ , խմինկի թաշըեան պիր գատընտան թալէպէ հագգըր օլտուղունուզ աշգ ու մուհապպէթի սիզէ ունութաուրապիլիւրաէ , չըվալիէ տը Լասիեի վասըթա իթթիխաղ իտէրէք , պէնիմլէ էվլէնմէքիկի թալէպ իտէպիլիւրսիեիւզ . հաեաթըմը սիզէ հասր իթմէկէ չալըշմազըմ , վէ նամուսլու պիր գատըն օլաճաղըմ :

Պարօնէ, զաթէն մէմուլ իթմէքտէ օլտուղու իշպու մէք-
թուպու ալտըղընտա, քէնտի քէնտիսէ շու սէօղլէրի սէօյ-
լէտի.

— Զէվալը՝ դըզըղազ... թէհի եէրտէ քէնտի շախսընա
ֆէնալըգ իթմիշ օլաճագ տըր. պէն սէնին իշին տիլտատէ
տէյիլիմ, թրախումանա, սէրվէթինէ թալիպիմ. էվվէթ, հիս-
սիեաթ սահիպի օլան քիմնէլէրտէն տէյիլիմ. էկէր սէվսէ
իտիմ, պէլքի ժաննը սէվէր իտիմ. լաքին անը, մահզա պի-
շարէ Արմանըն սագալընա կիւմիւշ օլմագ իշին քէնտիմէ մէթ-
րէս իթթիսագ իտէճէեիմ.

Մուախարէն սըր վիլիամն՝ Մ. տը Պօբրէօեա աթիտէքի
մէքթուպու եագալ.

«Իրլանտա ասըլգատէկեանընտան պարօնէ սըր վիլիամն
օլտուղումու մուսատտագ քեաֆֆէյի էվրագը լաղըմէեի Բա-
րիստէն կէթիրթտիմ. էվրագը մէզպուրէ մունթազամ տըր.

«Շըվալիէ տը Լասի՝ միւհթէրէմ գայիմ բէտէրիմէ թէք-
լիֆի ըէսմիեի արդ իթմէք իւզրէ, էսպ սիւվար օլարագ թա-
րաֆընըզա կէլէճէք տիր. ֆիլիսէճէ իճրասը լաղըմ կէլէն ի-
լանըն իքի տէֆասընտան սարֆը նազար իթտիրէրէք, սէքիզ
կիւնէ գատար ըէսմի իզտիվաճըն իճրասը խուսուսընտա թէ-
շէպպիւսաթը լաղըմէեի իյֆա իթմէք կէրէք տիր.

«Իզտիվաճըն իրթէսի կիւնիւ, սէվկիւլիւ շէրիքիմ, օն իքի
միլիօն ֆրանգը քիմտէն թալէպ իտէճէկիմի պիլիրիմ, վէ
տիգգաթլէ մուհաֆագա իթմէքտէ օլտուղում Սըրիզի սէվ-
մէնիզէ միւսաատէ իտէճէեիմ, իշթիեար խապիս.

Սըր վիլիւս

57

Պու մէքթուպուն կէօնտէրիմէսինտէն սէքիդ կիւն սօնրա , ժէնէ շաթօսունտա , սապահըն սաաթ 8 ինտէն իթիպարէն իճրաի շատիւմանիեէ պալյանրպ , խըզմէթ.քեարլար վէ բա-
զարլըդ էլպիսէլէրինի կիեինմիշ օլան քէօյլիւլէր , ճիվար-
լարտան կէլմէքտէ իտիլէր : Մատամ պարօն տը Գէրմատէք
պիլէ , Իմբէրաթօրլուգ տէվրինին իլք կիւնլէրինէ մախսուս
օլան սալթանաթ էսվապընը կիեինմիշ իտի :

Սաաթ տօգուզտա , էթրաֆ սէյֆիեէլէրին խալգընը , վէ
իզտիվաճ գօնթրաթընը թանգիմ իտէճէք մուգավէլաթ մու-
հարրիրինի համիլ օլտրադ միւթէատտիտ արապալար վասըլ
օլտուլար : Պունլարտան սօնրա , պարօնէ սըր Վիլիամս իլէ
շըվալիէ տը Լասի , միւքէլլէֆ պիր արապաեա ըաքիպ օրմուշ
օլտուգլարը հայտէ կէլտիլէր :

Սըր Վիլիամս քէյֆլի իտի , չիւնքի մէրգում , պիր գաշ
սաաթտան էրմինին գէվճի օլարադ , մահուտ օն իքի միլեօն
քէնտիսինին օլաճադ իտի :

Մատմադէլ տը Պօքրէօեա կէլինճէ , գաթրլկեահա կի-
տէճէք օլան պիշարէլէր կիպի եաթաղընտան գալգրպ , մէզ-
պուրէ , Պէրնանը գոքրթարմադ իւզրէ վադր օլան սէօգիւնէ
սատըգ օլմասըյլա , ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու , վէ էլան
տա սէվտիկի օ տէլիդանլընըն դուրթուլմուշ օլմասընա մէպնի ,
սըր Վիլիամս իլէ էվլէնմէսի մուգարրէր իտի :

Էրմին , նիշանլըլարա մախսուս օլարադ կիեինտիկի պէ-
եադ էլպիսէ իլէ մէրմէր սանէմտէն զիեատէ լէհճէսի սօլմուշ
օլուպ , ճէլլատըն գըլըճընա թէսլիմ օլան պիշարէ քիմսէլէր
միսիլլու , պիւեիւք սալօնտա թօքլանմիշ պուլունան տալէթ-

լիւերէ զահիր օլտու : Մ . տը Պօքրէօ՝ մէզպուրէնին գօլթու-
ղունա կիրմիչ օլուպ, վալիտէսի տէ արգատան տան եիւրիւ-
մէքտէ իտի :

Երմին , պիր գաչ կիւնտէն պէրու իզթիրապընը օլ տէրէ-
ճէ միւքէմէլէն կիզլէմիչ , վէ Ֆէրնանըն խաթըրէսի գալպին-
տէն չըգըպ , եէրինէ սըր Վիլիամնըն խաթըրէսի գալիմ օլ
մուշ տուր կիպի կէօրինմիւշ իտի քի , զահէթ գուրնապ օլան
վալիտէսի պիլէ օլ պապտէ եանըլըշ իտի :

Թէրէզ՝ զըզընը մէսուտ զանն իթմէքտէ օլուպ, լէհճէսին-
նին ֆէվզէյատէ սօլկունլուղունու՝ եապընտա իճրա իտիլէճէք
օլան իզտիվաճ ըէսմինտէն տօլտեը քէնտիսինտէ հուսուլէ կէ-
լէն հէեէճանա աթֆ իթմէքտէ իտի :

Իզտիվաճ մուգապէլէսի սաաթ տօգուզ ըատտէլէրինտէ
թէրթիպ իտիլէճէք օլուպ, սաաթ օնտա զէվճ ու զէվճէնին
արապաեա ըաքիպէն ճիվարտաքի քէօյէ պիլազիմէ , միւքիեէ
մէմուրու թարաֆընտան իզտիվաճ ըէսմինին իճրասը , վէ էօյլէ
վազթը օլ պապտէքի այլնի ըուհանինին իյֆասը , վէ օ ագչամը
եէնի կէլին իլէ կիւվէյինին՝ իհթիեարլըղընա ըաղմէն մատամ
պալտօն տը ֆէրմատէքի , վէ սըր Վիլիամա ըէֆապաթ իթմէք
արզղսինտէ պուլունան չըվալիէ տը Լասիեի տէ պէրապէր
պլարապ Բաքիսէ կիթմէլէրի թահթը գարաբա ալընմըշ իտի :

Իմի սաաթ տօգուզ չալարղընտա , Ժէնէ սէյֆիեէսինին
պիւեիւք սալօնունըն գարուլարը աչըլըպ , նիչանլը գըզ , Մ .
տը Պօքրէօնուն գօլթուղունտա օլտուղու , վէ սըր Վիլիամնըն
գօլթուղունա կիրմիչ օլան վալիտէսի տէ արգատան կէլտիկի
հալտէ , իչէրի կիրտի :

Ճիվար մահէլլէրտէն կէլէն էրքէք վէ գատըն տապէթլի-
լէր , օ արա սալօնուն եանընտաքի օտաեա կիթմիչ օլտուգլարը
հալտէ , կէօեա , մահգա սաիգաի աչգ ու մուհապպէթլէ , հէման
պիլա սէրվէթ օլան կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնմէքտէ պուլու-
նան պարօնէնին թալը ու հարէքէթի ճազիպէսի , վէ մուամէ-
լէի նէճիպէսի հապըընտա մէտհ ու սէնալէր օգումապտան
պուըր օլմսեօրլար իտի :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի զայիֆ պիր իհթիեար օլուպ , պիր մասա գարչըսընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Տօղրուսու կիւղէլ իգպալ . էվվէթ , էկէր իրլանտատան վէ Տըպլինտէն վիրուտ իտէն էվրագ սախթէ տէյիլ իսէ , ատէթա բրէնպէրէ լաերգ պիր իգպալ տըր , տէտի :

Պարօնէ , կիւեա օն պին ինկիլիղ լիրասը վարիտաթը պուլունտուղունու միւպէյեին պիր թագրամ սախթէ էվրագ թէտարիք իթմիշ օլմասրյա , պու խուսուս՝ մուգավէլաթ մուհարրիրինի պիլէ հայրէթտէ պրագմագտա իտի :

Տավէթիլէր թէքմիլ , կէլին վէ կիւվէյի օլաճագլար հազրր վէ բէսմի իգտիվաճ վագթըր հագրն օլուպ , ուղուն իսկէմլէսինտէ եասյանմըշ օլան մատամ Գէրմատէք , խրզմէթքեարլարը եօլա գօյտուղտան սօնրա , գաբուլարը գաբաթտը , վէ պատէհու ,

— Մուգավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտի , թանգիմ իթմիշ օլտուղունուղ մուգավէլէնամէ սուրէթինի պիղէ օգոլմուսունուղ , տէտի :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի պու իսթար իւղէրինէ աեաղա գալգըպ , գալէմինի էլինէ ալտը , կէօղլիւկիւնիւ թագտը , էօքսիւրտիւ , վէ համիլ օլտուղու պիւեիւք պիր տէֆթէրի աչտը . լաբին օգումասընտա պաշլաեաճաղը սրբատա , նակեահ հավլիտէ արապա թէքէրլէքլէրի , վէ գամիլ վուրուլմասը սէտասը իշիտիտիկինտէն , գրաաթա պաշլամաստը : Տավէթիլէր պիրիպիրինէ պագըշտըլար . մուախսարէն իյլէրինտէն պիրի պիր բէնչիրէ աչըպ , աիշարեա էյիլտի , վէ թէքրար տավէթիլիլին թարաֆընա տէօնէրէք ,

— Պիր բօսթա արապասը տըր . իւշ բիշի աչաղը էնիեօր , տէտի :

Սըր Վիլիամս՝ մէղքիւր ոէսի վէ սէօղլերի իշիթտիկինտէ , պիրտէն պիրէ ֆէնալըգ հիսս իտերճէսինէ լէհճէսի սօլտու : էրմին իսէ , եաշանըպ եաշամամագտա օլտուղունու քէնտիսի տէ պիլմէտիկի ճիհէթլէ , իզտիվաճ սաաթըր հագլաշտըգճա

պաներմադ տէրէճէսինտէ քէսպի զաափ իթմէքտէ իքէն , ա-
րապա սէսինի ալտըղընտա սարսըլտը , վէ գալպինտէ պիր
իւմիտ էսէրի հուսուլէ կէլտի :

Պաղթէթէն գարու աչըլարադ , էշիքտէ զահիր օլան պիր
խըզմէթքեար :

— Մօնսիէօ գօնթ Արման տը Քէրկա՛ղ . . . տէյի խապէր
վէրտի , վէ Արման սիեահ էսվապ կիեինմիշ , լէհճէսի սօլմուշ ,
վէ հաքիմ մադամընտա ըէսմի պիր թավը քէսպ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , ահէսթէ ահէսթէ իչէրի կիրիպ , սըր Վիլիամ-
սա աթփը նազար պիլէ իթմէեէրէք , տօղրուճա մատամ տը
Քէրմատէքին եանընա ազիմէթլէ ,

— Մատամ , հիշ մէմուլ օլունմատըղը պիր սըրատա ,
հաթթա պէօյլէ պիր ճիտտի վադըա էանասընտա խանէնիզէ
տուխուլէ ճէսարէթիմտէն տօլաեը ափվընըղը ըէճա իտէրիմ .
լաքին պիր մէնֆաաթը ազիմէ պու խուսուսա պէնի իճպար
իթմիշ տիր , տէտի :

Մատամ տը Քէրմատէք , տիւչարը թէաճճիւպ օլմադլա
պէրապէր ,

— Մօնսիէօ գօնթ , սլուրաեա կէլմէնիզին սէպէպի հէր
նէ տախի օլսա , մուվասըլէթինիզտէն տօլաեը արղը մէմու-
նիյեէթ իյլէրիմ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Մատամ , պէնտէնիզ՝ անասըլ Պրթանիա ասըլզատէ-
կեանընտան օլուպ , պունտան իքի այ էվվէլ վէֆաթ իթմիշ
օլան վէ թագրիպա օն իքի միլեօն ֆրանգ սէրվէթ պրազմըշ
պուլունան միլթէվէֆա պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին
վասիեէթի իճրասընա մէմուրում , տէտի :

Արման պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , պարօնէ սըր
Վիլիամա տօղրու տէօնիւպ ,

— Նէ՞ տէրսինիզ մօնսիէօ , պու միգտար տօղրու տէյիլ
մի տիր , տէյի պէեան իթտի :

Սըր Վիլիամա , լէհճէսի ֆէվդէլատէ սօլկուն օլմաղլէ պէ-
րապէր ,

— Մօնսիէօ , պու սիւսլի պանա խիթապ իթմէքլիկինի-

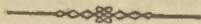
դին սէպէպինի անլամաեօրում. պէն նէ՝ պարօն տը Բէրմա-
րուէեի թանըրըմ, նէ՝ պրագտըղը սէրվէթին միգտարընը
պիլիբիմ, տէյի ճէվապ վէրէպիլաի:

Արման . - Էօյլէ՞մի . պէն իսէ մուղայիբինի զանն իտի-
եօրտում. Հէր նէ իսէ կէչէլիմ...

Արման , թէքըար մատամ տը Բէրմատէքէ խիթապ ի-
տէրէք ,

— Մատամ, մուգավէլաթ մուհարրիբի էֆէնտիեէ , պիզի
պիր միւտտէթճիք եալընըզ պրագմասը խուսուսընտա բէճա
իտէպիլի՞րմիսինիզ , տէտի :

Մուգավէլաթ մուհարրիբի՝ պու սըրատա տիշարը չըգըպ,
տավէթիլէրին պուլունտուգլարը եանընտաքի սալօնա
կիթաի :

58

Օլ վագըթ Արման , միւթէէսսիր վէ լէհէսի սօլկուն օլան
վէ գըզըղաղընըն պաշնա նէ կիպի եէնի պիր ֆէլաքէթ կէ-
լէճէկինի պիլմէեէն մատամ տը Պօբրէօեա եաղլաշըպ, պարօն
տը Բէրմօրուն , էօլիւմ սաաաթընտա, մահգա չօգտան պէրու
արամագտա օլտուղու գատընը պուլմանա վէ թանըմանա
վասըթա օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ վէրմիշ պուլունտուղու մէ-
տալեօնու քէնտիսինէ թագտիմ իթտի , վէ այնի վագըթտա,

— Մատամ, պու մէտալեօն վագթիլլէ սիզին տէյիլ մի
իտի, տէտի :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ իշպու մէտալեօնու կէօրմէսի իւզէ-

րինէ ըէֆը սէտա իլէ, կէչմիշ զէմանըն խաթըրէլէրի ֆիքրինի իշղալ իթտի, վէ Խաքանիա հուտուտընտա քեային օթէլտէ պուլունտուղու վէ տէհէթլի կիճէտէքի քեաֆֆէյի թէֆէր-րուաթը տէրխաթըր իլլէտի:

Հէր նէ գատար սէնէլէր կէչմիշ, վէ օ գատընճըղազ՝ նիւմունէ օլմաեա լաեըգ սուրէթտէ ֆաղիլանէ էօմիւր կէ-չիրմիշ իտի իսէ տէ, պուռնունլա պէրապէր մէղքիւր մէտալ-եօնու կէօրիւալ, կէչմիշ վազըլալարը խաթըրլամասը իւղէրի-նէ եիւզիւ գըզարտը, վէ միւթթէհիմլէր միսիլու պաշընը էյտի:

Արման. - (եաւաշ սէտա իլէ.) Մատամ, օ ատէմ եաբ-տըղընտան բէչիման օլտու, չիւնքի ճէնապը Ալլահ քէնտիսի-նի շէտիտէն թէէտիպ իթտի. վէ պէնի տէ, սիզտէն վէ գը-զընըղտան աֆվլըգ տիլէմէք իշին մէմուր գըլտը:

Պատէհու սէսինի եիւքսէլթիպ, Մ. տը Պօրրէօեա խի-թապ իտէրէք:

— Մօնսիէօ, մատմազէլ էրմինին քէնտի զէվճինէ կէօ-թիւրմէքտէ օլտուղու սէրվէթի ճէսիմէ իճապընճա, եաբըլան մուգաւէլէնամէ թասհիհ իտիլմէլի տիր: Վասիեէթինին ահ-քեամընը իճրաեէ մէմուր օլտուղում պարօն Գէրմօր տը Գէր-մարուէ, գանուն նազարընտա բէրիմէնիզ պուլունան մատ-մազէլ էրմին տը Պօրրէօեու քէնտի վարիսի ումումիսի նասպ իլմէքտէ տիր, տէտի:

Գալէմ միւտիրի ըէֆը սէտա իլէ, սըր Վիլիամսա վէ պու մէնզարէտէ հազըր պուլունան էշխասը սաիրէեէ աթֆը նա-զար իթտի:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամս երտըրըմտան վուրուլմուշ կիպի պիր հալտէ օլուպ, մատամ տը Գէրմատէք ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ, վէ էրմին իլէ վա-լիտէսի տէ, սօն պահարտաքի աղաճլարըն եաբրադլարը կիպի տիթրէմէքտէ իտիլէր: Օլվազըթ Արման տօղրուճա պարօնէ-եէ կիպիպ, պաշտան աեաղա գատար թէճէսսիւստէն սօնրտ,

— Մօնսիէօ, սիզ բէք մէհարէթլէ տաւրանտընըգ. էկէր

պիր կիւն տահա կէճիքսէ իտիմ, մատմաղէլ տը Պօբրէօնուն զէվճի օլմուշ վէ օն իքի միլիօն ֆրանգը էլտէ իթմիշ օլա-
ճագտընըզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Լաքին սըր Վիլիամս՝ բէք չաբուգ արզը թէսլիմիեթ
կէօսթէրէնլէրտէն օլմատըղընտան, պիր արա սարսըլտը իսէ տէ,
մուախխարէն քէսպի ճէսարէթ իտէրէք :

— Ֆիլվագը մօնսիօ, պէնիմ մէհարէթիմտէն պահս իթ-
մէքլէ նէ՝ անլաթմագ իսթէտիկինիզի պիլմէեօրուլմ : Մատ-
մաղէլ տը Պօբրէօնուն թրախումասը պուլունտուղունու, վէ
հէր իքիմիզին տէ սահիպ սէրվէթ օլտուղումուղու տահա պէշ
տագըզա էվվէլ պիլմէեօրտուլմ, տէտի :

— Սահի՞հ մի . Լաքին պէն մուղաիրինի իշիթտիմ . հաթ-
թա Լօնտրատա խըրսըզըզ վէ էչգըեա բէյիսլիկի իթմէքլէ
օրատան թարտ իտիլմիշ օլան վէ պուրատա սախթէ պիր ի-
սիմ թագընարագ, սէրվէթ արամագտա պուլունան պիր
քիմնէտէն պահս օլունտուղունու տա թահգըզ իյլէտիմ :

«Պու ատէմ զալիպա Մ . տը Գէրմարուէնին վասիեթթնա-
մէսինտէն խապէրտար օլարագ, վասի պիր էնթրիգա թէր-
թիպ իթմիշ տիր քի, իշպու էնթրիգանըն թէրթիպաթընա պու
կիւնքի կիւն հէման թէմամիյլէ վագըֆ պուլունմագտաեւմ :

Արման, տիկէր թէֆէրրուլաթա կիրիշմէեթ թէնէզգիւլ
իթմէտիկինտէն, գաբուեա տօղրու իլէրլէեէրիպ :

— Ֆէ՛րնան, Ֆէ՛րնան, տէյի չաղըրտը :

Սըր Վիլիամս պու իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, իրմին
բէֆը սէտա իթտի, վէ եէրէ տիւշմէմէք իւզրէ տիվարա տա-
եանմաեա մէճպուր օլտու :

Ֆէրնան իչէրի կիրտի . արգասընտան տա սիեահ էսվապ
կիեինմիշ, վէ պաշընը էյմիշ օլան պիր գատըն քէմալը մահ-
ճուպիեթլէ տուխուլ իթտի : Պու գատըն Պագգարա իտի :
Ֆէրնան տօղրուճա Մ . տը Պօբրէօնուն գարշըսընա կիտէրէք,
տիք տիք եիւզիւնէ պագտը :

Օլվագըթ Արման՝ սըր Վիլիամսըն գարշըսընտա տու-
րուպ, քէմալը ազամէթլէ եիւզիւնէ պագտըղը սըրատա, Ֆէր-

նան՝ վագը օլան ազվիեաթը ղալիպանէ ըէտտ իտէն պիսուշ-լարա մախսուս թավը ու լիսան իլէ ,

— Մօնսիէօ , պուրատա նէ՝ միւսթէնթիգ վար , նէ՝ միւտտաիի ումումի , եալընըզ պիր ֆամիլեա էֆրատը վար տըր քի , մաէթթէէսսիւֆ սիգ օ ֆամիլեանըն ըէիսի պուլունուեօրսու-նուզ , վէ օ ֆամիլեա էֆրատընըն՝ սիգի ղամմազլամաեաճաղընա իշթիպահ եօգ տուր : Դասանըզտաքի օթուզ պին ֆրանգըն նէ օլտուղունու սիգ հէր ըէստէն էյի պիլիրսինիզ : Լաքին օ խուսուսու պէեանտէն սիգի մուաֆ գըլարըմ : Անճագ , ումա-րըմ քի , օ ագչէնին ասլա վէ գաթա պէնիմ էլիմէ կէչմէմիշ օլտուղունու վէ պինապէրին խըրսըզ օլմատըղըմը պէեան վէ իլանտէ թէրէտտիւտ իթմէգսինիզ , տէտի :

Պագգարա տա , շու սէօզլէրի իլավէ իթտի .

— Մատմազէլ , պէնտէնիգ ֆէնա վէ մէճնուն պիրճմախլու-գում . անճագ իշլէտիկիմ ֆէնալըզը միւմքին մէրթէպէ թա-միր իթմէք իւզրէ պուրատա կէլտիմ : Իսմիմ Պագգարա տըր :

Մուախիարէն Պագգարա՝ միւէսսիր պիր սէտա իլէ վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլտուղու վէ կէնճ գըզըն գարշըսընտա տիգ չէօքմիւշ պուլունտուղու հալտէ , գալպինի գուրտ կի-պի թէլէֆ իտէկէլէն ղարիպ պիր աշգ ու սէվտաեա նաորլ թապիլյեթլէ , սըր Վիլիամսըն վէ Մ . տը Պօրթօնուն քէօր քէօրունա ալէթի օլմուշ օլտուղունու մուխթասարէն հիքեա-եէ իթտի :

Այնի վագըթտա Արման , սըր Վիլիամսա խիթապէն ,

— Իշիտիեօ՞րմուսուն չէյթան . գուրտուղուն պինա եը-գըլըեօր , վէ ֆէնալըգ մաղլուպ օլուեօր , իշիտիեօ՞րմուսուն Անտրէա , տէտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Մ . տը Բէրկազ , օլ մէէլուն գար-տաշա , վէ նիհաեէթ մաղլուպ օլմուշ օլան օլ ֆէնալըգ ըուհու-նա սալօնուն գարուսունու կէօսթէրէրէք , «տէֆ օլ» տէտի :

Միւթէագըպէն Ֆէրնանըն գօլունտան թուլթուպ , էր-միգնին եանընա կէօթիւրէրէք վէ իքի էլլէրի եէկտիկէրինէ ալուշտուրարագ ,

— Սիդ պիւրի պիրինիզէ լաւըդսընըդ, տէտի :

Իքիսի տէ հէկավազ րէֆը սէտա իթտիլէր : Պատէհու Ֆէրնան՝ էրմինին աւագլարընա գաբանտը : Թէրէզ իսէ, րիգ-գաթը գալպինտէն նաչի պիր թարաֆտան կէօզ եաչլարը տէօթիւկիւ հալտէ, տիկէր թարաֆտան կիւլիւմէմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս, գալպինտէ զարազ ու ատավէթ աթէշի մէվճուտ օլտուղու, կէօզլէրի սուրէթի զարիպէտէ բարլատը-ղը, աղղը քէօթիւրմիւշ պուլունտուղու, վէ պաչընը էլան մաղ-րուրանէ արգանա տօղրու կէօթիւրմիւշ իտուկի հալտէ, սա-լօնտան տիշարը չըգմագ իւղրէ Արմանըն էօնիւնտէն կէչէրէն ,

— Դարուաչըմ, եինէ սէն զարէպէ իտիեօրսուն, Ֆագաթ պէնիմտէ սաաթըմ կէլէճէր տիր Պէն տէ ինթիգամըմը ալա-ճաղըմ, տէտի :

Այնի վագըթտա մատամտը Պօթրէօ, ճէլլատ էլինէ թէսլիմ իտիլէճէք օլանլարըն ճէլլատլարընա պագտըգլարը կիպի, զէվճինէ քէմալը նէֆրէթլէ պագարագ ,

— Մօնսիէօ, ումարըմքի, գըղըմըն վէ նամուսունու իխլալ իթմէք իթէտիկինիզ զաթըն ագտը իզտիվաճ րէամինտէ հա-ղըր պուլունմագսընըդ : Իմտի Բարիսէ ավտէթինիզի իխթար իտէրիմ, տէտի :

Պէօլլէճէ, եիրմի աէնէտէն պէրու օ շախսըն ճէպպարը-ղընա պաչ էյմիշ օլան պու գատըն, նիհանէթ պաչ գալտը-րըպ, քէնտի ճէլլատը օլմուշ պուլունան շախսը մէրգումա սալօնուն գաբուսունու կէօսթէրէրէք ,

— Չըգընըզ, տէտի, վէ Մ . տը Պօթրէօ, պաչընը էեէրէք սըր Վիլիամս կիպի տիշարը չըգտը :

Օլ վագըթ, տիզ ի զէրինտէ կէօզ եաչլարը տէօքմէքտէ պուլունան Պագգարա՝ աւագա գալգըպ ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մատմաղէլ, էլվէտա մօնսիօ Ֆէր-նան . . . սիզ մէսուտ վէ պախթիեար օլուն, տէյի պէեան իլլէտի, վէ իտամ ճէզաւընա տիւշար օլմանա կիտէնլէր կի-պի, աալմլարը տիթրէեէրէք գաբուեա տօղրու իլէրլէմէքտէ քէն, Արման արգասընտան հէթիչիպ ,

— Կէ՛լ, գըզը՛մ կէ՛լ, վէ պանա խթինատ իյլէ։ Դալպլէ-
րինտէ մուհապպէթ թաշըմը՛ Օլանլար, բէք չօգ միւզտարըպ
օլտուգլարընտան, պու միսիլլուլէրին խէթա վէ թագսիրաթ-
լարը հէր նէ տախի օլսա, վէ հէր նէ միգտարտա պուլուն-
սա, եէնի ճէնապը Ալլահ բէնտիլէրինէ աֆվ իտէր, տէտի։

.....

Խարիճտէ սըր Վիլիամն՝ Մ. տը Պօրբէօ իլէ պուլուշարագ,
— Կէլինիզ, գայիմ բէտէր, մաղլուպ օլտուգ, ֆագաթ
ինթիգամ ալաճաղըզ։ Սըրիզ սիզին, վէ ժանն տա պէնիմ
մէթրէսիմ օլաճագ տըր, տէտի։

Ժաննը թէրը իթտիկիմիզ գէման, մէզպուրէ, սըր Վի-
լիամնըն, եանի օ գըզըզաղը ֆէվգէլատէ սէվիեօր կիպի կէօ-
րիւնէն վէ լիսանը՝ իղֆալ իտիճի շէյթանըն լիսանը միսիլլու
ալտատըճը պուլունան սախթէ գօնթ տը Գէրկազըն էլվէտա-
լարընըն թէէսսիրի թաշթընտա պուլունմագտա իտի։

Մէրգում սէքիզ կիւնտէն պէրու մուֆարագաթ իթմիշ
օլտուղու հալտէ, մատմագէլ տը Պալտէր՝ ազիմ վէ զարիպ
պիր հէեէճանա տիւշար օլմուշ օլուպ, բուհունտա հարիգ
իւլ աոտէ միւտարէպէլէր զուհուրա կէլմէքտէ իտի։

Ֆիլվագը օ շախս, եանի չօգտան պէրու պիր տիկէրի
եէրինէ գըեաս իթմիշ օլտուղու քիմնէ, միւէսսիր մէքթուպ-
լարը գալպկեահընա գատար թէէսսիր իտէն, վէ հագգընտա
կէօսթէրտիկի հիւրմէթ ու ըրաեթթտէն՝ էպէտի վէ միւքէմ
մէլ պիր սաատէթ ու իգպալէ նաիլ օլաճաղընը մէմուլ
կյլէեէն զաթ մը իտի։ Պունտան գաթինազար, էֆէնտիսինին
գըեաֆէթինէ կիրմիշ պուլունան պիր խըզմէթքեարըն, եանի
պիր ատի քիմնէնին բէնչէֆինտէն քէնտինի գուրթարմըշ օ-
լան շախս հագգընտա օըրֆ շիւքրանիյեթ եօլունտա պիր
տօսթլուգ, վէ սօվուգ պիր թէվէճճիւհ հիսս իթմէեօր մու
իտի։

Բէզալիք, գուվվէյի թէխայեիլիեէսինի վէ գալպինի
ճէլպ իթմիշ օլան վէ օ սաաթտա պիլէ բուհունա ճէպպա-
րանէ հիւքմ իտէկէլէն ճէնթըլմէն եախօտ խըզմէթքեար տէ-

յիւ մի իտի քի, իւք տէֆա միւթէֆէքքիր վէ մահզուն սու-
րէթտէ, ֆագաթ ալի վէ նէճիպ պիր պագըշա քէնտիսինէ
զահիր օլմուշ իտի:

Ժանն, սաաթտան սաաթա մէճնուն օլմագ րատտէսինտէ
միւթէէսսիր օլուպ, օ իքի շախստան, հա՞նկըսընը, եանի
խըզմէթքեարը՞մը եօգսա էֆէնտիեի՞մի, եախօտ թապիրի
ախէրլէ, զէքի վէ ֆէթին պիր քիմնէ օլտուղունու միւպէյեին
պիր հէյեթէ մալիք օլանը, վէ լաքին ղաեթ սաքին վէ վա-
գարլը կէրինէ՞նի մի, եօգսա Տօն ժուան կիպի քէլամը վէ
պագըշը զէհիրլի, վէ թէպէսսիւմիւ իշֆալ իաիճի օլանը՞մը
սէվմէքտէ օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ սիւալիթմէքտէ իտի:

Պագէն տէ Ժանն Սըրիզէ, - Խայր, խայր, պու միւմքին
տէյիւ տիր. օ պիր խըզմէթքեար տէյիւ իտի վէ օլամագ,
տիմէքտէ, վէ Սըրիզ իսէ, ճէվապ վէրմէքտէ իտի:

Պիր ագշամ հավլիտէ, պիր արապանըն մուվասըլէթի
սէսի իշիտիլտի. Օլ էսնատէ իքի կէնճ գըզլար, Ժաննըն եա-
թագ օտասընտա եան պէ եան օթուրմուշ օլուպ, կիճէ գա-
րանլըղը էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ, աթէշ սէօնմէեէ պաշ-
լամագտա, վէ շըմինէ իւղէրինտէ հէնուզ պիր լամպա եա-
գըլմամըշ օլտուղունտան, տէրունը օտա եարը գարանլըգ
հալտէ պուլունմագտա իտի:

Նակեահ, գաբու աշըլըպ, էթրաֆա պիր խայլի զիեա
եանըլտը, վէ պու սաեթտէ պիր ատէմին կէօլկէսի միւշահէ-
տէ օլունտու:

Պու առէմ, ըր Վիլիամս օլմաղլէ, խըզմէթքեարլարտան
պիրի,

— Մօնիէօ գօնթ տը Բէրկա՛ղ... տէյի խապէր վէրմէսի
իւզէրինէ, Ժանն սարսըլըպ, տէրհալ աեաղա գալգտը:

Սըր Վիլիամս՝ մէզպուրէնին գարշըսընա կիտիպ տիզ չէօ-
քէրէք, էլինի էօրտիւկիւ սըրատա,

— Նիհաեթ սէվկիւլիւմ Ժանն, սիզի թէքրար կէօրիւ-
եօրում, տէտի:

Կէնճ գըզ մէրգումա տիգգաթլէ պագմասընտա, ճէհէն-

նէմին շէյթանլարը իշինտէ պէլքի էն ճաղիպի պուլունան պուլ խապիստէն օլ գատար միւթէէսսիր օլտուքի, պայկընլըդ հիսս իլէ, պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իթտի:

Սըր Վիլիամս իսէ, մէզպուրէերի գուճագլաեարագ,

— Ժանն, սէվկիւլիւմ ժանն, պէնիմ եէկեանէ աշգ ու մուհապպէթիմ... Ժանն, սէն պէնիմ պիւթիւն հաեաթըմ օլտուղուն հալտէ, իշթէ նիհաեէթ սանա կէլտիմ, միւէպպէտէն սանա գաւուշտոււմ... սէնի պունտան պէօյլէ ապա թէրք իթմէեէճէերիմ, վէ սէն պէնիմ զէվճէմ օլաճագսըն, տէտի:

Ժանն՝ նըսֆէն կէօղլէրինի գաբաեըպ, հէեէճանընտան նաշի տիթրէտի: Մէզպուրէ, մուսահիպինին ճալիպ սէսինտէն՝ իսթիհգաբեարի վէ շէյթանի պիր հալ, վէ աշգ ու մուհապպէթլէ պագըշնտա ֆէնա պիր մէսէրրէթ ալէամէթի, վէ թէպէսսիւմիւնտէ տախի պիր ֆիքրի ատավէթ մէվճուտ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի:

Ժանն, էլան Արմանը միւլահագա իտիեօրտու: Սըր Վիլիամս իսէ, Սըրիզէ պագարագ,

— Գըզըմ, սիզտէ եագընտա Լէօնու թէքրար կէօրէճէքսինիզ, տէտի:

Սըրիզ ըէֆը սէտա իլէ տիթրէտի: սըր Վիլիամս, քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Էվլէթ, քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէքսինիզ. եարըն անըն զէվճէսի օլաճագսընը, տէյի պէեան իլլէտի:

Պիշարէ գըզճըղագ եարը պայկըն հալտէ պիր իսկէմլէեէ օթուրտուղունտան, սըր Վիլիամս տէրհալ եանընա կիտիպ, ճէպինտէն չըգարտըղը պիր բուհտանը գօգլաթտը: Անինտէ Սըրիզին պայկընլըզը կէշտիկինտէն, սըր Վիլիամս,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, չաբուգ պաղչէտէքի քէօշկէ կիտին, պունտան ագտէմ օ քէօշկտէ պուլունան պունամըշ իհթիեառէ գարը սիզի թագեիդ իտիեօրտու, ֆագաթ չիմտի անըն էսէրինի պիլէ պուլմաեաճագսընը, չիւնքի քէնտիսինի տէֆ իթտիմ: իմտի օ ճիհէթլէ միւսթէրիհ օլարագ, տէրունինտէ իքի կիւն գալմըշ օլտուղունուզ օտաեա չըգըն վէ պէքլէեերն:

Ուղուն միւտտէթ պէքլէմէնէճէքսինիզ . եադընտա Լէօն կէլէճէք տիր , տէյի պէեան իթտի , վէ դարտաշ կիպի Սըրիդին ալնընտան պուս իտիպ , մէզպուրէ տէ , հէման զայադըլ պիր հալտէ պուլունան ժաննա սարըլտըգտան սօնրա , դօրգադ քէչիլէր միսիլու օրատան չէքիլտի , վէ պու սուրէթլէ մատմագէլ տը Պալտէր իլէ սախթէ գօնթ աը Գէրկազը , եանի կիւվէրճին իլէ ադպապանը եալընըզ պրագտը :

Սըր Վիլիամս գաբուեա գատար մէրգուլմէնէ ըէփագաթ իտիպ , գաբուեու գաբատըգտան սօնրա , ժաննըն նէզտինէ ալտէթ իթտի :

Մէրգուլմուլն կէօզլէրի մէլունանէ պիր մէսէրրէթլէ բարլատըղը հալտէ , շիւպհէսիզ քէնտի քէնտիեէ ,

— Նիհաեէթ ինթիգամըմը ալաճազըմ , սիմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս , Սըրիզէ , «Լէօնու եադընտա կէօրէճէքսինիզ» տէմիշ օլտուղունտան , գէվալը գըզճըղաղըն գալպի մէսէրրէթինտէն նաչի չարբմագտա իտի :

Սըրիզ , սըր Վիլիամստան մուփարագաթընտան սօնրա , հիշ պիր թարափտա ըչըգ պուլունմատըղընա , վէ տէրունինտէ բէք չօգ խըզմէթքեարլար պուլունան խանէնին օլ էսնատէ խալի կիպի կէօրիւնմէսինէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք , սալա վէ սօփալարտան աճէլէթէն գօշմագտա իտի :

Յիլվագը զանն իտէրսին բի , կէօզ գաբանըպ աշմագ միւտտէթի արասընտա խանէնին քեափփէյի խըզմէթքեարլարը օրթատան նապէտիտ օլուպ , հաթթա պիր ազ էվվէլ թէքէրլէքլէրի սէտասը իշիտիլմիշ օլան արապա պիլէ օ մահէլլտէն սավուչուպ կիթմիշ իտի . Շէօյլէրի սըր Վիլիամս , նիեաթը ճինաեէթքեարանէսինտէն թազեիգ օլունմամագ իւզորէ , իշինէ մանի օլապիլէն էշխասը վէ մէվատտը օրթատան գալտըրմըշ օլուպ , Սըրիզ՝ պու հալտէն հիշ պիր շիւպհէեէ զահիպ օլմաեարագ , գալպինտէ էսէրը մէսէրրէթ օլտուղու , վէ ալնը թէր իլէ միւլէմմա պուլունտուղու հալտէ , մահզա սէվիլիլիւսինիւ կէօրմէք արզուսիլլէ պաղչէտէն պիլ միրուր , քէօշկիւն գաբուսունա վասըլ օլտու :

Իշպուս գաբուս ետրը աչքդ օշուպ, իչերտէն ճիւղի պիր
ըշքդ կէօրիւմէքտէ իտի: Սըրիզ, մէզքիւր գաբուսեու եիթիպ,
տէհլիգտէ եէրէ գօնուլմուշ պիր լամպա պուլտու:

Կէնճ գըզ, հէեէճանընտան նաչի տիթրէեէրէք, լամպա-
եը էլինէ ալըպ, սըր Վիլիամնըն թալիմաթընա նօգթասը նօգ-
թասընա իթտաթլա, պիրինճի գաթա չըգտը, վէ Ֆիրարըն
իւշ կիւն քէնտիսինի հապս իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի:
Պատէհու լամպաեը չըմինէնին իւզէրինէ վազ իլէ, պարօնէնին
վատընա էմնիյեթէն վէ եագընտա զէվճի օլաճագ օլան վէ
եէկեանէ սէվկիւլիւսիւ պուլունան Լէօն Րօլանա գավուշա-
ճաղընա իսքեաթ օլարագ պիր թարաֆտա օթուրտու:

Ֆիլվագը հէնուզ օթուրմուշ իքէն, խարիճտէն, եանի
նէրտիվէնտէն պիր ատէմին աաըմ սէսլէրի իշիտիւմէքլէ,
Սըրիզ, շիտաթլի չարբընթըսընը թէսկին իթմէք իւզլէ, էլի-
նի եիւրէկի իւզէրինէ վազ իթտի, վէ աեաղա գալգմագ,
իսթէտի իսէ տէ, հէեէճանընտան նաչի պուլունտուղու մա-
հէլլտէ ատէթա մըխլանմըշ օլտուղունտան, միւզթէտիր օլա-
մատը, Նակեաճ պիր ատէմ գահիր օլտուղունտան, Սըրիզ
քէնտի քէնտիեէ,

— Լէօն տուր, տէտի, հալպու քի պու սէօղիւ միւթէա-
գըպ եէյիս ու տէհչէթլէ րէֆը սէտա իթտի, չիւնքի կէլէն
քիմնէ Լէօն օլմաեըպ, Մ. տը Պօրրէօ օլտուղունտան, պիչարէ
գըզճըղազ՝ օ պիչիմսիզ շէքիւտէքի շախսը անինտէ թանըեա-
պիւտի:

Պօրրէօ, իչէրի կիրիպ գաբուսեու գաբատըգտան սօնրա,
նիմ զէնտօսթանէ վէ նիմտէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ,

— Ա՛հ սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզի թէքրար կէօրաիւկիւմտէն
տօլաեը պիլսէնիզ նէ՝ տէրէճէ մէսրուր օլտում, տէյի պէեան
իթտի:

Սըրիզ էլան տէհչէթ իչինտէ օլտուղու հալտէ, աեաղա
գալգըպ, քէնտիսինի գուրթարմագ իւմիտիլլէ, օտանըն տի-
կէր ուճուճա իլթիճա իթտի:

Պօրրէօ. - (մասխարա իտէրէք.) Աճա՛յիպ, էյիլիք կէօր-

տիւկիւնիւղ տօսթտան ֆիրար մը խտիւորսունուղ. տօղրուսու պու բէք զարիւ պիւր :

Մէրգուժ պու սէօղլէրի սէօյլէնիւպ, մէզպուրէնէ տօղրու իլէրլէտի իսէ տէ, Սըրիզ՝ զաեթ չէվիքլիքլէ սաւուչուպ, քէնտիսի իլէ մէրգուժ արասընտա պիր մասա պուլունտուղու հալտէ, մէքրուհ իհթիեար՝ սիւքիւնէթլէ,

— Գըզըմ, թէլաշ իսթէմէզ. եօրուլտուղունուղ հալտէ, սըրա պանա կէլիր, տէտի :

Ջէվալը գըզըզաղ իսէ, զայագըլ պիր հալ իլէ,

— Լէ՛օն, Լէ՛օն, տէյի պաղըրտը, վէ Պօբրէօ տա կիւլէրէք,

— Եալանճը սըր վիլիամա ինանտընը՞ մը. աղիզէմ, սիզէ պէքլէնէն պէն իտիմ. պաշգա բիմսէ տէյիլ իտի. Իմտի Լէ՛օն կէլմէնէճէք տիր :

«Շիմտի պիզ պուրատա եալընըզըլ. գարու տա գաբալը տըր. Սըր վիլիամա իսէ, պու տէֆա, պունտան էվվէլ օյնատըղը գօմէտիանը օյնամաղա վէ համիլիք վաղիֆէսինի իճրա իթմէկէ հիշ պիր սէպէպ պուլմաեաճագ տըր, տէտի :

Սըրիզ, արթըզ քէնտիսի իշին չարէի սէլամէթ գալմատըղընը անյատըղընտա՞,

— Լէ՛օն, Լէ՛օն, եարտըմա կէլ, տէյի պաղըրտը, վէ եիւնէ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Պօբրէօ քէնտիսինի թաագիպ իթտի :

Պէշ տագըզա գատար ճէլլատ իլէ մաղլումէ արասընտա, մէճնունանէ պիր սէյր ու հարէքէթ վուգու պուլուպ, պիչարէ գըզըզաղ՝ մատա, իսկէմլէ վէ եաթագ կիպի նէսնէլէրի, սիքէր մագամընտա իսթիմալ իթմէքտէ իտի. Լաքին պիրտէն պիրէ մէզպուրէնին իւղէրինէ զարիպ պիր ֆէնալըզ կէլմէքլէ, տիզլէրի գուլվէթտէն քէսիլտի, վէ կէօղլէրինին էօնիւնտէն գըրմըզը պիր տիւման կէլմէքտէ օլտուղունու զանն իյլէտի :

Պիչարէ, եութմուշ օլտուղու աֆիօնուն ուեուչուգլուղու իլէ մէզքիւր զաաֆէթի քէսպ իտիպ, վէ նէվիմա սէրխօշ օլուպ, եէրէ սէրիլտի, վէ Մ. ալ Պօբրէօ՝ մէսէրրէթ վէ մու-

զաֆֆերիեթէն ընթեր սէտա իթմէրտէ իքէն, նակեահ նէր-
տիվէնտէ պաղը եիւքսէք սէսլէր վէ ատըմար իշիտիտի:
Պիր տագըգա սօնրա, գաբու գըրըլարագ աչըտը:

Օլ վագըթ իքի քիշի, կէօղլէրի թէհտիտավէր սուրէթտէ
բարլաեարագ, վէ ատալէթ գըլըճը միսիլու շիտտէթ իրաեէ
իտէրէք, զահիր օլտուլար: Պունլարտան պիրի, պիլա միւտա-
ֆաա օլան պիշարէ գըղճըղաղըն նամուսունու իխլալէ հաղըր
պուլունան շախսըն իւզէրինէ հիւճուժ իտիպ, եէրէ եաթըր-
տը, վէ պիլր տեաղընը կէօքսիւնէ պասարագ,

— Ահ ալչագ, թամ վագըթտա վասըլ օլտում: կէլմէ-
եէճէկիմի պէեան իթմէքլիկին իլէ խէթա իթմիշ օլտուղունու
անլաեօրսուն ա', տէտի:

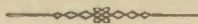
Պու ատէմ Լէօն Բօլան, վէ տիկէրի տէ Արման տը Քէր-
կաղ իտի:

Սըրիզ, քէսիք պիր սէսլէ,

— Լէ'օն, Լէ'օն... էօլէճէեիմ զանն իտիեօրում, տէյի
պէեան իթտի:

Պատէհու Լէօն Բօլան՝ Սըրիզի գուճագլատըղը վէ քէմալը
հէեէճան իլէ սարըլտըղը սըրատա, մէզպուրէ, սօն նէֆէսինի
վէրմէք իւզրէ պուլունուրճասընա կէօղլէրի գաբանտը, վէ
պաշը արտ թարաֆա էյիլտի. անճագ հէնուզ պիր տէրէճէ
ագլը պաշընտա օլմասըլա, շիտտէթլէ կէօղլէրինի աչտը,
վէ աֆիօնուն պուխարըլա գաբանլըգ քէսպ իթմիշ օլան
զիհնինտէ ճիւզիճէ զիեա հուսուլէ կէլիպ, քէսիք պիր սէսլէ,

— Ժաննը... տէրունը խանէտէ... էօթէ թարաֆտա
պուլունան ժաննը գուրթարըն, տէտի:

Սըրիզին՝ պու մէմուլին զայրի մուսվէնէթէ նա՞սըլ նաիլ օլտուղունա, վէ Լէօն Ռօլան իլէ Արման տը Բէրկաղըն՝ իքի կէնճ գըղլարը ուղուն միւտտէթ վէ թէհի ետրտէ արատըգ-տան սօնրա, նիհանէթ պունլարըն պուլունաուգլարը մահէլլի նա՞սըլ պուլտուղլարընա կէլինճէ, հիքեանէմիզտէ պիր ազ կէրէնէ կիտէրէք, վէ պիր միւտտէթտէն պերու թէրք իթ-միշ օլտուղումուզ էշխաստան պահս իտէրէք, օլ պապտէ իյ-զահաթը լաղլմէհի իթա իտէրիզ:

Ֆիքրիմիզ՝ Ռօգամպօլ իլէ Ֆիքար նամ գարըտան պահս իթմէք տիր:

Պարօնէ սըր Վիլիամս, Ֆիքարըն էօնէ օղլունուն ախլաղը մէզմումէ վէ մուղիըրէ իլէ մութթասըֆ, քիւսթախ պիր սա-րիգ վէ գաթիլ օլտուղունու բէք էյի անլամըշ օլուպ, մէր-գում սօվուգ գանլըլըգտա, քիւսթախլըգտա, վէ ֆիրասէթի ֆիքրիսէտէ, վէ ճէսարէթտէ պիւմալ, վէ պիլտիկի սըրըր քիմնէնէ պիլտիրմէնէրէք մէզարա գատար կէօթիւրէնլէրտէն օլուպ, անճագ միւմքին օլան իսթիֆատէհի կէօրիւրսէ, էօյլէ պիր սըրըր ֆաշ իտէր իտի:

Պարօնէ, մէրգումումն պու խասսէլէրինի անլամըշ օլտու-ղունտան, քէնտի քէնտիսէ,

— Կէրչի օն իքի միլեօն ֆրանգա մայիք օլամամագ կիպի պիր պէտպախթըղա տիւչար օլմագլըղըմ բէք միւքքիլ տիր, լաքին վէլէվ օն իքի միլեօնու էլտէ տէ իտէմէսէմ, Արմանըն ալէյհինտէքի մուհարէպէմէ խէֆիէն ա՞վամ իտէճէկիմտէն, պու հայլաղը Գօլարըն ետրինէ մաւլահաթկիւզար թայեին իտէրիմ, տէաի:

Իմտի Բօգամպօլ, հէր կէօնա էմրինի իճրաեէ միւգթէ - տիր վէ հազըր պիր ալէթ մագամընտա պուլունուպ, սըր Վիլիամն՝ Պրըթանիաեա ավտէթի սըրատա մէրգուլմա սէլահի- եէթի թամմէ իթա իթտի, վէ կիտէրքէն,

— Պէն, պիր միլեօն գատար պիր մէպլաղը էլտէ իթմէք մագսէտիլէ քիւչիւք պիր եօլճուլուգ իտէճէեիմ, տէտի, վէ հէր նէ գատար սըր Վիլիամն՝ օն իքի միլեօն եէրինէ եալընըգ պիր միլեօնտան պահա իթտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Բօ- գամպօլ իզհարը հայրէթ իլլէտի:

Պարօնէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Պու իչ, իհթիմալքի օն պէշ կիւնէ գատար թէսփիեէ օլունուր. էկէր գըզլար լաեըդըլա գայրըլըրլար իսէ, սէնին միւքեաֆաթընը վէրիւրիմ, տէտի:

— Նէ միգտար միւքեաֆաթ վէրէճէկինիղի անլա՛եապի- լիրմիեիմ:

— Իչի պիլիւր:

— Իչի պիլիւր նէ՞ տիր:

— Նիհաեէթ օն եախօտ օն իքի ատէտ պին ֆրանլըգ գայմէ վէրէճէկիմի իւմիտ իտէպիլիւրսին:

— Մուալլապ իչի սէվմէմ. գաթիէն թայիին իտէլիմ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն:

— Շունու տիմէք իսթէեօրումքի, պէն սիգէ լաեըդըլա խըզմէթ իտէճէեիմ: Ջապթիեէ նաղըրը պիլէ գըզլարըն կիզ- լէնմիշ օլտուգլարը մահէլլի պուլամահաճագ տըր:

— Բէք ալէա, մագսէտին նէ՞ տիր:

— Օն օն իքի ատէտ պինիք պանգնօթ եէրինէ եիրմի ատէտ իսթէրիմ:

— Լաքին պու բէք չօգ տուր:

— Էյի խըզմէթ՝ աղ մասլաֆլա օլմաղ:

— Բէք էյի, գապուլ իթտիմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, սըր Վիլիամն՝ պաղը մէսա- ըրիֆաթը ֆէվգէլատէեէ գարչըրըգ օլմագ իւզրէ, Բօգամ- պօլա պիր միգտար ալթուն իթասըլա օրատան մուֆարա-

դաթ իթտի, վէ արասլասընա բաքիպէն, էսնաի հարէքէթին-
տէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօղրուսու գէվճէմոէն ալաճադ օլտուղումօն իքի միլ-
եօն ֆրանգտան զիեատէ շու քիւլիւք ժաննըն մուհապպէթինի
խաթիհաւ իթմէկի արզու իտիեօրում, տէտի:

Պարօնէնին աղիմէթինտէն սօնրա, Բօգամպօլ, Պօթօն
սօգաղընտաքի օթէլտէ եէրլէշիպ, ամիրճէ պազը էմրլէր վէր-
ալիքտէն սօնրա, Պուժիվալա կիտիպ, Ֆիրարը պուլտու:

Մէրգումէ Նիգօլօեու սըր Վիլիամսա սաթմըշ օլմասընտան
տօլանը միւթէէսսիւֆ օլտուղունտան, Բօգամպօլ,

— Վալիտէ քէտէր իթմէ, օլան օլտու, տէտի:

— Ձէվալլը Նիգօլօ, ֆէնա ատէմ տէյիլ իտի:

— Խայր, ֆէնա ատէմ տէյիլ իտի. անճադ սէվկիւլիւ
վալիտէ, ալլը կիպի սէնի տէօեէր իտի:

— Էօյլէ ամմա, պէն եինէ...

Պատէհու մէզպուրէ աղլամանա պաշլաեարադ,

— Շիւպհէսիզ գէվալլընըն պաշընը քէսէճէքլէր, տէտի:

— Պաշ քէսիլմէք պիր տազըզալըզ մուամէլէ տիր:

Ֆիրար սարսըլաը, վէ Բօգամպօլ իսէ, քէլամա շու եօլտա
տէվամ իթտի:

— Պէն չօգ տէֆա, Սէն-Ժազ հուտուտընտա պաշ քէ-
սիլմէսինի կէօրմիւլիւմ տիւր: Պու ալէմոէ հէր շէյի կէօր-
մէք, հէր շէյէ ալլըմադ լաղըմ տըր... բիմէ պաշընա կէ-
լէճէկինի պիլմէզ... պէլքի պէնիմոէ պաշըմը քէսէճէքլէր
տիր... պու սէպէպլէ մուամէլէի վազըանը անլամադ իսթէրիմ:
Տօղրուսունու իսթէրմիսին, վալիտէ, էկէր էօլտիւքտէն սօն-
րա թէքրար կէլինսէ իտի, օ մուամէլէնին քէնտի իւզէրիմոէ
իճրասընը մէմնունէն ալզու իտէր իտիմ, չիւնքի նախօշ պիր
շէյ օլմամալլը:

Ֆիրար, կէրչի քէնտի աշըզը օլմուշ օլան շախստան տէօ-
եիւլիւր վէ թահգիր կէօրիւր իտի իսէ տէ, շու սըրատա հէր
նասըլտա հազգընտա իզհարը բիզգաթլա, կէօզ եաշլարը
տէօքմէսի պուստան նէշէթ իթմիշ իտի:

Րօգամպօլ, Ֆիրարըն, հէհէճան վէ թէէսսիւր արաորնտա բօլիս գօմիսէրի նէղտինէ թէքրար կիտիպ, իփատաթը ճէտիտէտէ պուլունարագ, իշին բէնկինի թէպտիլէ սէպէպ օլապիլէճիկինի անլատըղընտան,

— Վալիտէ, պու հարէքէթին չարբըզ վէ միւնասիպէթ-սիզ տիր: Սէօյլէնէն սէօյլէնմիշ տիր: հէր ճիհէթլէ նիգօլօ-տան տէեէրի պիր քիմսէեի տէ թէքրար պուլապիլիբսին... զաթէն նիգօլօնուն, հիշ պիր վագըթ, բէնտի պաշընըն քէ-սիլմէսի իշին գաբթան թարաֆընտան սանա վէրիլէն տէօրթ պին ֆրանգ գատար տէեէրի պուլումամըշ տըր, տէտի:

Ֆիրար, տէօրթ պին ֆրանգ քէլիմէլէրինի իշիթտիկին-տէ, մէյիուսիսէթի պիրազ թէսկին օլտու, վէ Րօգամպօլ, քէլամա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Հէմտէ իշ եալընըզ տէօրթ պին ֆրանգտա գալմա-երպ, ագիլանէ հարէքէթ իտէրսէն, սանա սէքիզ պին ֆրանգ վատ իտէրիմ:

Ֆիրար՝ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,

— Սէ՞ն մի վատ իտիեօրսուն, տէտի:

— Էվվէթ, պէն վատ իտիեօրսում, վէ վատըմը տա իճրա իտէճէեիմ:

— Սէ՞ն մի:

Ֆիրար՝ թէաճճիւպլէ Րօգամպօլա պագտըղընտան, մէրգում,

— Սէն միւսթէրիհ օլ, պէն սէօլէտիկիմի պիլիեօրում, պէնիմ հէր իսթէտիկիմի գաբթան իճրա իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆիրար. - (կէօզ եաշլարընը սիլէրէք.) Եօյլէ իսէ, սէքիզ պին ֆրանգ եէրինէ օն պին ֆրանգ իսթէ:

Րօգամպօլ, մէզպուրէնին հիսսիեաթը թէպտիլ օլմասըն-տան տօլսեը մէմնուն օլարագ,

— Բէք էյի, օն պին ֆրանգ օլսուն, լաքին սէն տէ ա-գիլանէ հարէքէթ իթմէլիսին, տէտի:

Ֆիրար. - (ֆիքըրինի թէպտիլ իտէրէք.) Օ հալաէ Պէրսի:

տէ պիր տիւքքեան սահիպի օլուրուզ: Պէրսիտէ շարապ
թիւճճարը սէրվէթ սահիպի օլուեօրլար:

— Օլուր, ֆաղաթ ճինաեթ մահքէմէսինտէ իգթիզա
իտէն շահատէթտէ թէրէատիւտ իթմէեէճէքսին:

Ֆիրար, եինէ պիր ա'հ իտէրէք,

— Նէ չարէ, էօյլէ լազըմկէլիեօր, տէտի:

— Անճագ օ սըրատա ապա պօզուլմամալը, հագըգէթի
հալի իյմա իտէր հիչ պիր սէօզտէ պուլուլմամալը:

— Էվվէթ, էվվէթ, վատ իտէրիմ:

— Շու գատար քի, գարթան կիթմիչ օլտուղունտան, օն
պէչ կիւնտէն ավտէթ իտէճէք տիր: Պէլքի Նիգօլօ օլ վաղ-
թա տէկին մուհաքէմէ իտիլէճէք, վէ հէր հալտէ սինէն բա-
րան՝ Նիգօլօնուն ասըլմասընտան սօնրա իթա գըլընճագ
տըր:

Ֆիրար սօն տէֆա: Եինէ սարսըլտը, լաքին Պէրսիտէ պիր
շարապճը տիւքքեանը աչմագ իւմիտի քէնտիսինի թէսկին
իթտի: Մէզպուրէ պիր քէրրէ տահա Նիգօլօեու խաթըրլա-
մասընտա,

— Նիհաեթ իհթիեարլանմաղա պաչլամըչ իտի: սաչլարը
հէք տէօքիւմիւչ իտի, տէտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, հաթթա հիչ տիչլէրի տէ գալ-
մատը:

Օ կիւնտէն իթիպարէն Ֆիրար՝ Նիգօլօեու տիւչիւնմէ-
եիպ, կեահ Պուժիվալտաքի քէօչքտէ, վէ կեահ Բօր-Մարլի-
տէ վագը սապըգէն քէնտի շէրիքի պուլունան իհթիեար պա-
լըգճընըն խանէսինտէ կիւնլէրինի կէչիւմէեէ պաչլատը:

Բօգամպօլա կէլինճէ, Բարիստէն Պուժիվալա վէ Պուժի-
վալտան Բարիսէ կիտիպ կէլէրէք, գարթանըն էվամիրինին
իճրասընա նէզարէթ իթմէքտէ, վէ գօնթ տը Քէրկաղըն ճի-
վարլարը թահթը թէֆթիչէ ալտըրմիչ օլմասընտան վէսվէսէ
իթտիկինտէն, Գօլարըն թէլէֆ իտիլմիչ օլտուղու մէյխանէ-
նին ճիվարընա կիւնտիւզ վագթը կիթմէքտէն սագընմագտա
իտի:

Պիր աղչամ Բոգամպօլ Պօթօն սօգաղընտաքի օթելտէ պուլունմագտա իքէն, սըր Վիլիամս իլէ Պօքրէօ Պրըթանթա-տան վասըլ օլտուլար:

Վուգուլի հալ, վէ գօնթ տը Բէրկազըն պաղթէթէն վիսուլի իլէ պարօնէնին իւմիտլէրի նապը իզայէ օլտուղու մալթամ տիւր: Իմաի սըր Վիլիամսըն Բարիսէ կելիչի, ժաննը աչըրմագ վէ Սըրիզի տէ Պօքրէօեա լթէրք իթմէք նիսէթիլէ իտի:

Պարօնէ, էն պիւսիւր մուվաֆֆաղըյնէթսիզլիքտէն պիլէ միւթէէսսիր վէ մէյետու օլմանան քիմսէլէրտէն իտի իսէ տէ, գալպկեանհընտա մէվճուս օլան վէ արա սըրա եիւզիւնտէ ասարը միւշահէտէ օլունան հիտտէթ ու զազապը թէպիւն իտէմէշ իտի: Պինապէրին մէրգում, պունտան էվվէլ ինկիլիզլէրէ մախսուս սօվուգ գանլըլըգ հալինտէ պուլունտաքագ, հէսէճանընը կիզլէսէպիլմէքտէ իքէն, վագըաի մալթամէպէն սօնրա պիւթիւն պիւթիւն թէպաիլ օլարագ, կէօզլէրինտէ մահզունիյնէթ վէ սիմասընտա սօրկունլուգ հուսուլէ կէլտի:

Բոգամպօլ մէրգումու կէօրիւր կէօրմէզ, հէք չէյի անլաեարագ,

— Օհօ՛, թէչէպպիւսիւնիւզ պօշա մը չըգաը: միլթօնու-նուզ սո՛ւեա մը տիւշտիւ, տէտի:

Լաքիք պարօնէ պարիտճէ պիր լիսան իլէ:

— Դըզլար պուրա՞տա մը տըրլար, տէյի սիւալ իթաի:

— Էվվէթ գաըթան:

Պօքրէօ՛ ֆէրահճա նէֆէս ալտը, վէ պարօնէ,

— Շիւքիւր գայիմ բէտէր, հիչ տէյիլ իսէ թէքմիլինի զայպ իթմէտիք, տէտի:

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս՝ Բոգամպօլա թալիմաթը ճէտիտէ իթասըյլա, ժաննը աչըրմագ իւզրէ մէրգումու Պուժիվալա կէօնտէրտի, վէ Սըրիզին պաշընա կելէճէք օլան ֆէլաքէթի թէրթիպ իյլէտի:

Պարօնէ իլէ Մ. տը Պօքրէօ՛ Պօթօն սօգաղընտաքի օթելտէ գալըպ, պունլար օ կիճէ օրատա եաթտըգլարը հալտէ, Բոգամպօլ՝ սըր Վիլիամսըն էմրլէրինի իճրա իթմէք իւզրէ

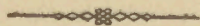
Պիժուվապա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը . Սէքիղ օն կիւնտէն պէրու պու հայլազ, հէման հէր կիւն օ եօլտան կիթմիշ վէ հիշ պիր շիւպհէլի քիմսէեթ թէսատիւֆ իթմէմիշ իտի . Օլ կիճէսի տէ պիւսպիւթիւն խալի օլան մէգքիւր եօլտան , «Ջանն իտէրիմքի պու կիճէ սէյֆիեթտէ էքէյիճէ դարիպ վազըաւար զուհուրա կէլէճէք տիր . ֆազաթ պու խուսուսըն պէնճէ էհէմմիեթի եօգ տուր . Գաթթան մահզուն կէօրիւնիւեօր , վէ զանն իտէրիմքի թասմիմ իթտիկի միլեօն տա . . . Հէր նէ իսէ , էկէր պանա վէրիլէճէք օլան եիրմի պին ֆրանգըն պաշընա ֆէլաքէթ կէլիւսէ , պէն նէ եաքաճաղըմը պիլիւրիմ . Գըզլարըն պուլունտուգլարը մահէլի գօնթա պիլտիրիպ , օ ագչէեթի անտէն ալըրըմ տիեէրէք , եիւրիւմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ գարչըսընա պիւ ինսան կէօլկէսի զուհուր իթտիկիւնտէն , Բօգամպօլ՝ ճէպինտէ թաշըտըղը չազըսընը ալաւազ ,

— Գիժ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի :

Լաքին կէօլկէնին սահիպի ճէվապ վէրմէտիկի կիպի , տիւշիւնմէսինէ վէ չազըսընը աչմասընա տա վազըթ պրադմաեւա , պիր սըչրաեւըտա մէրգուճուն իւպէրինէ հիւճում իթտի , վէ գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Էյ քիւշիւք հայտուտ , նիհաեթ սէնի եադալատըմ . պու տէֆա հէր շէյի սանա իգըար իթտիրէճէեթիմ , տէտի :

Բօգամպօլ , չազըսընը աչմաեա ուղըաշըրքէն , պօղաղընա սօվուգ վէ սիվրի պիր նէսնէնին տաեաթըլտըղընը հիսս իթտի . Պու նէսնէ՝ պիր խանչէրին ուճու խտի :

60

Զիեատէ իւերի կիտիմէզտէն էվվէլ, Բօգամպօլուն շու
թէսատիւֆի զարիպի հագգընտա գարիինի քիրամըմըզա պազը
իյզահաթ վերէլիմ:

Գօնթ Արման տը Գերկազ, Պըրթանիաեա կիթտիկի սը-
րատա, Լէօն Բօլանը, Թէհարրիեաթընա տէվամ իթմէք, վէ
սըր Վիլիամսըն իքի կէնճ գըզլարը նէ եաբմըլ օլտուղունու
անլամաեա չալըչմագ իւզրէ Բարիստէ պրագմըլ իտի:

Լէօն, եա Փիրարը, եախօտ Բօգամպօլու րասթ կէլմէք
իւմիտիլէ, բէք չօգ կիճէլէր մէյխանէնին ճիվարընտա տօ-
լաշմըլ օլուպ, լաքին իւմիտի պօշա կիթմիլ իտի:

Տիկէր թարաֆտան սըր Վիլիամսըն Բարիստէ ավտէթ իթ-
տիկի կիւնտէ, հաթթա օ սաաթտա, Արման տը Գերկազ,
մէրգուսուն եանի պարօնէնին պազթէթէն հարէքէթինի խա-
պէր ալարագ, շիւպհէեէ զահիպ օլուպ, քէնտիսի տէ Բարիստէ
աւտէթէ գարար վերտի:

Հէր նէ գատար սըր Վիլիամս, պէշ սաաթ էվվէլ եօլա
չըզմըլ իտի իսէ տէ, Արման տա էսնաի րահտէ պէլքի օն աթ
տէյիշտիրմէքլէ, մէրգուսուն էնսէսինտէն եէթիշտի, վէ
բօսթանըն հէր չուրտուղու մահէլլտէ մէրգում հագգընտա
խապէր ալտը. եալընըզ Անֆէր սինօրունտա մէրգումըն իզինի
զայպ իթտի իսէ տէ, հէր հալտէ Պօթօն սօգաղընտաքի օթէ-
լինէ էնէճէկինէ էմին օլտուղունտան, պիզզաթ, Լէօն Բօլա-
նըն քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղու օթէլէ ազիմէթ իլլէտի:

Օլ վագթա տէկին սըր Վիլիամսըն իգամէթկեահընա մու-
վասըլէթ իթմիլ օլմասը մէմուլ օլմատըղընտան, Արման, Լէօնու
Շանզ-էլիզէ թարաֆընա կէօնտէրտի. Պու իշճի տէլիգանըլ պա-

րօնէնին իգամէթկեահընըն արտ թարափընտա կիզէնէրէք, սըր Վիլիամս իլէ Մ. տը Պօբրէօնսն ըրքիպ օլմուշ օլտուգ-լարը բօսթա արապասընըն օթէլէ մուվասըլէթինի, վէ պատէհու Բօգամպօլուն տիշարը չըգտըղընը կէօրիւպ, արգասընտան կիթտի. Բօգամպօլ Շանղ-էլիզէ ճատտէսինտէն, վէ Արգ տը Թրիօմֆ մէյտանընտան կէչտիքտէն սօնրա, պիր քիրա արապասը թութուպ, Պուժիվալա կիթմէք իսթէտիկինի աքապանընա իիթար իթտի.

Լէօն Բօլան, մերգումու թաադիպ ֆիթմէքտէ օլմասըյա, մէզքիւր իիթարը իշիթտիկինտէն, տէրհալ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր քեաղըտ երթըպ, ալէլաճէլէ գուրշուն գալէմ իլէ պիր թէզքիրէ եաղտը, վէ պու թէզքիրէտի պիր համալ վաժապթաարյա Բէրկազ օթէլինէ կէօնտէրաի. Պու թէզքիրէտէ պէր վէճհի աթի եաղըմըշ իտի.

Բօգամպօլ Պուժիվալա կիտիեօր. քէնտիսինի կէօղիւմտէն աեըրմաեօրում. Պիրան էվիէլ, Մարդի մաքինասը գարչըսընաաքի շօսէ եօլ իւզէրինտէ պուլունուն. Պէրապէրինիզլէ պաղը ճիլահլար կէթիրմէնիզ պէլքի ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր.

Համալ աճէլէթէն պու թէզքիրէտի կէօթիւրտիւկիւ սըրտտա, Լէօն Բօլան՝ Բօգամպօլուն քէչինի պրազմանըպ, քէզալիք քէնտիսի տէ պիր արապա թութարազ, արապանընա, Էօնտէն կիթմէքտէ օլան արապսեք կէօղիւնտէն աեըրմամապընը իիթար, վէ անճազ Բէօյտէ արապատան էնիպ, ֆէվ-ֆէլատէ սիւրաթլէ յիւրիւեէրէք, թաադիպինէ տէվամիթտի. Բօգամպօլուն արապասը Պուժիվալա մուվասըլէթինտէ, կիճէ Գալաթի լըրը էթրաֆը իհաթա իթմիշ օլտուպ, օրատա, մերգում Հալլազ տախի արապատան էնիպ, հաեա իւրիւտիւ. շու գատար քի արապանընըն եօլա գօհաճազ եէրաէ պէքլէմէնի էֆր իլլէտի. Լէօն Հալէա մերգումու թաադիպ իթմէք, տէ օլտուգու Հալտէ, Բօգամպօլ պիր գաշ եօլարտան տահա կէչիպ, հիհաեթթ ժաննըն մահպուս պուլունտուլու սէյֆիէ եէ պաղլէ գարուսունտան կիրտի.

Լէօն, Սըրիզին մէզքիւր սէյֆիեէտէ պուլունաուղունու տէրը իտէրէք, իւք հիսսինէ թապիլյեէթլէ, Ռօգամպօլուն արգասընտան կիթմէսինէ տէվամ, վէ անըն իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրմէսէ թէսատտի իտէճէք իքէն, համո օլուն քի պիրտէն պիրէ ֆիքրի աերլարագ, սէյֆիեէ կիրմէսի՝ պէլքի պիր թագըմ մէճհուլ տիւլմէնլէրին բէնչէսինէ տիւլմէսինի ինթամ իտէճէկինի, վէ պու սուրէթլէ Արման իլէ հէր կէօնա վասըթաի մուխապէրէսի գաթթ օլունաճաղընը տիւլինտիւ, վէ «չիւպհէսիզ Ռօգամպօլ թէքրար տիչարը չըգաճագ տըր. օլ վագըթ իչիմի տահա ալէա սուրէթտէ կէօրէպիլիբիմ տիեէրէք, խանչէր մագամընտա գուլանըլապիլէն պիւեիւճէք պիր պըչաղըն աղղընը աչարգտան սօնրա, եօլուն պիր թարաֆընտա եաթտը, վէ կէօղլէրինի միւթատընտան զիեատէ աչըպ, էթրաֆա գուլագ վէրէրէք պէքլէտի: Արատան պիր սաաթ գատար միւտտէթ կէչինճէ, սէյֆիեէսին մէզքիւր գաբուսունուն թէքրար աչըլմասը սէսի իչիտիլիպ, Լէօն Ռօլան եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատըղը հալտէ, Ռօգամպօլուն տիչարը չըգաղընը, վէ պիր աղ էվվէլ կէչմիչ օլտուղու եօլտան եիւրիւմէքտէ իաուկինի կէօրաիւ:

Օլ վագըթ Լէօն Ռօլան տէրհալ աեաղա գալգըպ, մէրգումուն իւզէրինէ պիլհիւճում, գուվվէթլի պաղուլարը արաւընտ ալարագ, պըչաղընը պօղաղընա տաեաթտը: Ռօգամպօլ, գարչը գօյմագ վէ եարտըմա տէյի պաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ, պըչաղըն ուճունուն պօղաղընա զիեատէճէ տօգունտուղունու հիսս իթտիկի կիպի, Լէօն տա սօվուգ գան իլէ,

— Էկէր պաղըրըրսան, քէօբէք կիպի սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի, վէ զաեէթ գուվվէթլի օլմասըլլա, հայլագը մէրգումու եէրէ եաթըրըպ, տիզինի կէօքսիւնէ սաեաթտը, վէ պատէհուլ քէնտի պօղաղընտաքի գրավաթը չըգարըպ, օ հայլաղըն աղղընը գաբաարգտան սօնրա,

— Շիմտի արթըգ պաղըրամագսըն, տէտի, վէ մուախսարէն էլէրինի մէնտիլի իլէ գալիճէ պաղլաեըպ, սըրթընա

ալտըգտան սօնրա, Մ. տը Գէրկազ իլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզլիւ պուլունտուղու մահէլէ տօղրու եօլա չըգտը:

Գօնթուն սէրի իւլ հարէքէ աթլարը օլտուղունտան, պու սահէտէ, պէլքի չէնտ տագըգատան պէրու օ մահէլէ վասըլ օլմուշ օլտուղունու Լէօն մէմուլ իտիպ, պու մէմուլինտէ եանըլմատը. չէօյլէքի զիքը օլունան մաքինատան աղ ուզագտա պիր գուրէ արապասը տուրմուշ օլուպ, Լէօն՝ ֆէնէրի օլմաեան պու արապաեր կէօրտիւկիւնտէ, գօնթուն արապասը օլտուղունա շիւպհէ իթմէտի:

61

Փիլվագը պու արապա Արմանըն օլուպ, մէրգում, Լէօն Րօլանըն թէագիպի նէթիճէսինէ էնտիշէ իլէ պէքլէմէքտէ, վէ արապատան էնմիշ օլուպ, իքի ատըմ ուզագտա տուրմագտա իտի:

Պիր արա գարանլըգտա աեագ սէսի իշիթմէքլէ,

— Լէօն, սի՞ղմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Լէօն տա, - էվվէթ, պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Տէլիգանլը ամէլէ՝ սըրթընտա պուլունան եիւքիւն աղըրլըղընա ըաղմէն, գօշարագ կէլտի, վէ Րօգամպօլու գօնթուն էօնիւնէ աթարագ,

— իշթէ, քիւշիւք հայտսւտու կէթիրտիմ. պու տէֆա եագասընը էլտէ իթպէք, տէտի, վէ տիզլինի եէնիտէն կէօքսիւնէ, վէ պըչաղընը պօղաղընա տաեաթտըգտան սօնրա, աղընտաքի թըգաճը չըգարտը:

Մուախսարէն, - Շիմոի հէր շէյի սէօյլէեէճէ Քմիսին, տէտի:

Րօգամայօլ, օն տագըգա տէվամ իտէն պու եօլճուլուգ էսնասընտա, Լէօն Րօլանըն պաղթէթէն վուգու պուլան հիւճումընտան տօլանը պիր արա սէրսէմլէնմիշ իքէն, միւթէագըպէն ագլլ պաշընա կէլէրէք վէ սօվուգ գանլըլըղընը բէսպ իլլէնէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Սահիհ տիր քի եագանը էլէ վէրտիմ, վէ պու տէֆա գուրթուլամաեաճաղըմ, էկէր պիր շէյ սէօյլէմէղ իսէմ, պէնի թէլէֆ իտէճէքլէր. էկէր սէօյլէրսէմ, գաթթան պէնի թէլէֆ իտէճէք, եախօտ երմի պին ֆրանգըմ վէրմէնէճէք տիր. իշին հէր թարաֆը պէնիմ իշին զարարլլ տըր, տէմիշ իտի.

Րօգամայօլ, բէք տէ էմնիեէթպախշ օլմաեան հէր իքի ճիհէթի արիղ ու ամիգ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա, ֆիքըրինտէ պիր միւլահազաի մախսուսէ հասըլ օլուպ, Լէօն, քէնտիսինի Մ. տը Գէրկաղըն աեագլարը էօնիւնէ ֆըրլաթտըղը սըրատա, հայլաղը մէրգում, եինէ քէնտի քէնտիեէ,

— Գաթթանըն շէհրէսի պու կիւն բէք թասալը կէօրիւնիւեօրտու. իմաի իշթիմալ տըր քի թասմիմլէտիկի միլեօնու էլտէն չըգարմըշ տըր. էկէր մատտէ պէօյլէ իսէ, պանա իթտիկի վատը տա պէր հավա օլմուշ տուր. հաթթա գըղ իլէ ֆիրար իթտիքտէն սօնրա պագալըմ թէքրար կէլէճէք մի տիր. պէն իսէ, պէօյլէ էհէմմիեէթսիղ պիր մատտէ իշին հաեաթըմը թէհիքէեէ իլգա իտիեօրում. . . հալպու. քի գօնթ պու գըղը սէվիեօր. էկէր հագըգէթի հալի քէնտիսինէ պէեան իտէրսէմ, պանա գաթթանտան զիեատէ միւքեաֆաթ վէրմէեէ միւգթէտիր տիր. . . պիր քէրրէ թէճըրիւպէ իտէրիմ, տիմէքտէ իտի.

Լէօն Րօլան. — (ամիրճէ պիր թավը իլէ.) Պա'գասնա, սէօյլէեէճէք միսին, տէտի.

Րօգամայօլ. — (քէնտի քէնտիեէ.) Շիւպհէսիղ սէօյլէեէճէեիմ, լաքին սէօյլէեէճէկիմէ մուգապիլ միւքեաֆաթը նագտիեէ իսթէեէճէեիմ. Անճագ թաճիլէ սէպէպ եօգ տուր. պու ատէմլէր պէնի անինտէ թէլէֆ իթմէղլէր. անլէր մալիւմաթ իսթէեօրլար.

Պատէհու Րօգամպօլ, Լէօն Րօլանըն սիւայինէ ճէվապէն,
— Սիգէ նէ՞ սէօյլէմէմի իսթէեօրսունուզ, տէտի:

— Սըրիզին նէրէտէ պուլունտուղունու սէօյլէմէնի իս-
թէրիմ:

— Պիլմէմ:

Արման, օլ վազթա տէկին տիլսիզ կիպի տուրմուշ օլ-
տուղու հալտէ,

— Ժանն նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու:

Րօգամպօլ, պու աբա, Լէօնուն պըչաղը պօղազընա զի-
եատէճէ տաեանտըղընը հիսս իթտի իսէ տէ, եինէ,

— Պիլմէմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Լէօն՝ գօնթա տօղրու տէօնիւպ,

— Շու հայլազը էօլտիւրէեի՞մի, տէտի:

— Պիր ազտան, տէյի գօնթ ճէվապ վէրտի:

Րօգամպօլտա ֆիքրինտէն, - Սէնին ինսանիեթբէրվէր-
լիկին օլ տէրէճէտէ տիր քի, պէնիմ թէլէֆիմէ գարար վէ-
րէմէզ, տէտի:

Լէօն. - Ուէնի թութտուղում զէման նէ՞րէտէն կէլիեօր-
տուն:

Րօգամպօլ. - (վազը օլան էօլիւմ թէհտիտինէ ըաղմէն,
սիւքիւնէթինի վէ սօվուգ գանլըլըղընը մուհաֆազա իտէրէք.)
կէզինմէքտէն:

— Եալան սէօյլէեօրսուն:

Րօգամպօլ. - (քիւսթախճա.) Իհթիմալ տըր:

Գօնթ. - Պիր շէյ սէօյլէմէեէճէք տիր. իմտի քէնտիսինի
թէլէֆ իթմէք ճաիզ տիր:

Պու աբա Լէօնուն պըչաղը տահա զիեատէ շիտտէթ իճ-
րա իթտիկինտէն, Րօգամպօլ՝

— Աֆվ իտէրսինիվ մոնսիէօ գօնթ, պէնի թէլէֆ իթ-
տիկինիզ թադտիրտէ սիգէ պիր շէյ սէօյլէմէեէճէկիմ մու-
հազգազ օլտուղու կիպի, էօլմէք գօրգուսըյլա տա հիչ պիր.
իֆատէտէ պուլունմահաճաղըմ մուհազգազ տըր, տէտի:

— Հիչ պիր իֆատէտէ նի՞չին պուլունմահաճազսըն:

— Ադչէ իչին, զիրա սէօյլէնէճէք սէօզլէր՝ ալթուն պա-
հասընտա տըրլար :

— Նէ՞ գատար ալթուն իսթէեօրսուն :

Արմանըն պիր իշարէթի իւզէրինէ Լէօն պըչաղընը չէքտի,
ֆադաթ Բօգամպօլու, հէր կէօնա հարէքէթտէն մէն իտէճէք
վազիեթտէ սադլատը :

Բօգամպօլ . - (սօվուգ գան իլէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի .)
Մօնսիէօ գօնթ , սիզէ սաթմադ իսթէտիկիմ մատտէնին նէ
օլտուղունու անլարսանըզ , օլ վադըթ ֆիեաթընտան պահս
իտէրիզ :

— Սէօյլէ պագալըմ , սաթմադ իսթէտիկին մատտէ Նէ՞
տիր :

— Էվվէլ էմիրտէ մօնսիէօ գօնթ , սիզին պանա պիր մա-
լիւմաթ վէրմէնիզ լազըմ տըր :

— Սէօյլէ :

— Պարօնէ սըր Վիլիամըն Պըրթանիաեա վազու պուլան
պիր սէյեահաթընտան խապէրտա՞րմըսընըզ :

— Էվվէթ :

— Բէզալիք պիր միլեօն մատտէսինի տէ պիլի՞եօրմու-
սունուզ :

Արման, Բօգամպօլուն խէֆի նիեթթինի անլաեարադ ,

— Էվվէթ , վադթ ու զէմանիյլէ վասըլ օլտուղումտան , օ
իշ մուվաֆֆադըյեթ պուլմատը , տէտի :

Բօգամպօլ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Օհօ՛ , իշ տէյիշմէեէ
պաշլատը . . . տիւշինտիւկիւմ բէք խալըրլը օլտու . . . Գաթ-
թան ադչէմի սիրգաթ իտէճէք իմիշ : (Պատէհու ալէնէն .)
Մօնսիէօ գօնթ , մատմազէլ ժաննըն վէ Սըրիզին նէրէտէ
օլտուգլարընը պիլիրիմ , վէ պուլունտուգլարը մահէլի սիզէ
եալընըզ պէն սէօյլէեէպիլիրիմ : Անճադ գաթթան պանա ,
պու պապտէ իսթիեարը սիւքիւթ իթմէք իւզրէ երրմի պին
ֆրանգ վատ իթտի :

— Նէրէտէ օլտուգլարընը սէօյլէրսէն , օ ադչէեէ սանա
պէն վէրէճէեիմ :

— Մօնսիէօ գօնթ, պու գատարը իբի սէպէպլէ քեաֆի տէյիլ տիր. էվվէլա շունուն իչին քի, սիզ ֆաղիլ պիր քիմ սէսինիզ, վէ ֆաղիլէթ տէ ֆէնալըգտան զիեատէ իւճրէթ վերմէլի տիր:

— Բէք էյի, օ մէպլաղը իբի միսլինտէ վերմէեէ ըաղը օլուրում:

— Եինէ քեաֆի տէյիլ տիր, մօնսիէօ գօնթ, զիրա պիր սաաթ սօնրա, վաղը օլաճագ հալին մէնինէ միւգթէտիր օլմագ իչին սերվէթինիզին նըսֆընը վերմէեէ մուվաֆագաթ իտէճէք իտինիզ:

Արման սարսըլտը. Լէօն տա գուլագ թօղարընըն սօվուգ թէր իլէ ըսլանտըղընը հիսս իթտի: Պատէհու Արման քէսիք պիր սէսլէ,

— Պիր սաաթ սօնրա նէ՞ վաղը օլաճագ տըր, տէյի սիվալ իթտի:

— Պարօնէնին՝ քէնտիսի ասըլ գօնթ տը Գէրկագ օլուպ, սիզ իսէ խըղմէթքեարընընըլ տէյի գանտըրմըշ օլտուղու մատմագէլ ժանն...

Գօնթ, հիտտէթ ու զաղապընտան նաչի ըէֆը սէտա իթտի, վէ Բօգամպօլ՝ սօվուգ գան իլէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ, պիր սաաթա գատար մատմագէլ ժանն, սըր վիլիամսըն տէսիսէսինէ գաբըլաճագ, աչըրըլաճագ իտի:

— Նիհաեթ սէօյլէ, նէրէտէ պուլունտուղունու սէօյլէ, նամուսում իւզէրինէ վատ իտէրիմքի, իսթէտիկին պէտէլի իթա իտէճէեիմ:

— Շարթըրըմըլը թային իթմէկէ հէնուզ վաղթըմըլ վար տըր: Իմտի միւսաատէ իտին քի, սիզ պաղը թաֆսիլաթ իթա իտէեիմ:

Բօգամպօլ՝ պու մուգատտէմէսինէ աթիտէքի սէօզլէրի իլավէ իթտի:

— Մատմագէլ տը Պալտէր գաթթանըն քէնչէսինէ կէչտիկինտէ, Մ. տը Պօբրէօ իսմինտէ պիր իհթիեար տա, զանն

խտէրիմքի, պիր իլաճ իշիրիլմիշ պուլունան մամզէլ Սըրիզ իլէ հիւսնի մուաշըրէթ իտէճէք աիր:

Լէօն, քէսիք պիր սէս րէֆ իթտի, վէ Րօգամպօլտա ի-
ֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Կէօրիւեօրսուռնուղքի մօնսիէօ գօնթ, սաթմադ իս-
թէտիկիմ մալին էքէյիճէ գըյմէթի վար տըր: Իմտի պու
մալին գըյմէթինի շիմտի պիլտիրէճէեիմ: Պիր վաղըթտան
պէրի տիրքի, պաղը կէօնա էֆքեար վէ միւլահաղաթտա
պուլունուեօրում: Մէսէլա ֆաղիլ օլմադ, պիր էեալէթ տա-
խիլինտէ միւնասիպ սուրէթտէ եէրլէյմէք, վէ էկէր եիւզ
պին ֆրանգըմ օլուր իսէ էվլէնմէք իսթէմէքտէեիմ:

— Բէք էյի, իսթէտիկին եիւզ պին ֆրանգը պէն սանա
վէրէճէեիմ:

— Սահի՞ մի:

— Պու պապտէ սանա վատ իտէրիմ:

— Բէք էյի, էկէր պու վատը իտէն գաթման օլսա իտի,
էլինտէն պիր սէնէտ ալըր իտիմ, ֆագաթ սիգէ թէմամիլլէ
էմնիյէթիմ պուլունտուղունտան, սէնէտ իսթէմէեէրէք, ար-
գունուղուն իճրասընա միւսարաաթ իտէրիմ:

Լէօն, տիգինի Րօգամպօլուն կէօքսիւնէ տաեաթմադտան
տուր օլուպ, պինապէրին հայլաղը մէրգում տէրհալ աեաղա
գալգարադ,

— Կէլինիզ մօնսիէօ գօնթ, կէլինիզ իշ կէօրէճէք թամ
վաղըթ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սուրէթլէ Րօգամպօլ՝ Լէօն Րօլան իլէ Մ. տը Գէր-
կաղը սէյֆիէեէ կէօթիւրիւպ, պիշարէ Սըրիզին՝ Մ. տը Պօք-
րէօնուն բէնչէսինտէ պուլունտուղու էսնատէ մէրգումանը
քէօչկէ կիրտիրտի:

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, մէզպուրէ, քէնտիսինէ
իշիրիլմիշ օլան աֆիօնուն թաղեիգի ալթընտա պուլունտուղու
հալտէ, եալընըզ էլինի ուղաթարադ, «Ժաննը գուրթարը-
նըզ» տէյի նիտա իթմէքտէն պաշգա պիր սէօզ սէյլէեէ-
մէմիշ իտի:

Լէօն, Մ. տը Պօրթօեոս աեադլարընըն ալթընա ալտըը սըրատա, Արման տիշարը ֆըրլատը: Բօդամպօլ, քէնտիսինէ պէրլէտիկի ճիհէթլէ,

— Ձաբուգ կէլինիգ մօնսիէօ դօնթ, չաբուգ կէլինիգ, թամվագըթ տըր, վէ թապանճալարընըըը Հազըր իտին, տէյի պէնան իյլէտի:

Արման տերհալ, Ժաննըն ալչադ Անտրէանըն բէնչէսինէ տիւշվիւշ օլտուդու սէյֆիէէէ տօղրու դօլտու:

Մէզպուրէ իլէ սախթէ դօնթ տը Քէրկազ եալընըզ դալմըշլար իտի:

Պարօնէնին կէլտիկինի խապէր վերմիշ օլան խըզմէթքեար լամպահը չըմինէնին իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, օրատան չէքիլմիշ, վէ կէնճ գըզ, պիր սէտիր իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուդու հալտէ, գուվվէթտէն տիւշվիւշ օլարագ, վէ հիշ պիր սէօզ սէյլէնէմէեհէրէք, թարիֆի նադապիլ պիր հէեհճանա տիւշար օլմուշ իտի:

Սըր Վիլիամս, Ժաննըն եանընտա օթուրմուշ օլուպ, էլլէրինի պուս իթմէքտէ, վէ աշըզ օլան պիր քիմանին պէօյլէ սըրատա սէվտիկի գատընա իրատ իթտիկի էն լաթիֆ վէ ճալիպ սէօզլէրի իրատ իյլէմէքտէ իտի:

Ջէվալը գըզըրդազ իսէ, նէվիմա թազեիգի մանէվի ալթընտա սէրսէմիշմիշ օլուպ, եարը մէճնուճ հալտէ, վէ անըն պադըընտան, սէսինտէն, վէ էլլէրինի էօքմէսինտէն ատէթա պաշը տօլանարագ վէ կէօզլէրի գամաշարագ, պու չէյթանըն սէօզլէրինի տինլէմէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս, արա սըրա,

— Ժա՛նն... ղաեէթլէ սէվկիւլիւմ Ժա՛նն... սիզի սէվէրիւմ... սիզտէ պէնի սէվէճէքսինիզ, ալմէքտէ, վէ պիրլիքտէ եաշամագյա նախ օլաճադլարը սաատէթտէն, միւսթադպէլտէն, վէ պիրլիքտէ, քէմալը մուհապպէթլէ պիր սահրա տէրուճինտէ եաշասալար պիլէ, օրասընըն քէնտիլէրի իչին ճէննէթ օլաճաղընը պէնան իյլէմէքտէ, վէ սէսինտէ լէթաֆէթ, վէ հալու հարէքէթինտէ ճազիպէթ պուլունմագտա իտի

իսէ տէ, ժանն, մէրգումըն պէլիղանէ սէօզլէրինի տինլէմէմէ-
եէ, վէ գալպինտէ հէնուզ էսէրի մէվճուտ օլան Արմանըն
թաավիրինի ֆիքրինտէն չըգարմամահա սայ իթմէքտէ իտի:

Լաքին տիկէր թարաֆտան մուամէլէի իղֆալիէ տէվամ
իթմէքտէ օլուպ, պէլքի կէնճ գըզըն մաղուպ օլարագ, օ
շէյթանըն գուճաղընտա պաեըլըպ գալմասը վագթը եագ-
լաշմագտա իքէն, ղարիպ պիր վագըա գուհուրա կէլտիկին-
տէն, եանի սըր Վիլիամս, եա քէնտի վաղիֆէսինի ունուտուպ,
պիզգաթ իղվաեա (փորձութիւն) թապի օլտուղունտան, եա-
խօտ վագթընտան էվվէլ քէսպի մուզաֆֆէրիեէթ իթմիշ օլ-
տուղունու գանն իթտիկինտէն, տօտագլարընը կէնճ գըզըն
տօտագլարընա հէնուզ եագլաշտըլմըշ իքէն, ժանն, պու հա-
լին հասըլ իթտիկի հիսստէն աեըլարագ, վէ տէրհալ քէնտիեի
թօրլաեարագ, մէրգումու կէրի սիւրտիւ, վէ գօլլարը արա-
սընտան պըրըլըպ,

— Խայր, խայր. ասլա սիզի սէվմէմ, տէյի պաղըրտը:

Պատէհու զիհնինտէ պիրտէն պիրէ զիեաի մախսուս հա-
սըլ օլարագ վէ հագըգէթի հալին թէմամընա տէյիլ իսէ
տէ, նըսֆընա վագըֆ օլմուշ պուլունարագ, մէրգումուն
կէօզլէրինտէն եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղունու անլաեըպ,

— Խայր, սիզ տէյիլսինիզ. սիզ գօնթ տը Գէրկազ օլա-
մագսընը. քիպարզատէ պիր քիմսէ պու եծլտա մուամէլէ իթ-
մէզ, տէտի:

Ժանն պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ըիւճաթ վէ
ֆիրար իթմէք իսթէտի:

Սըր Վիլիամս իսէ, մէրգումէնին թավր ու հարէքէթի
մուխալիֆէթքեարանէսինտէն, գալպինտէ էսէրի թահգիր
հասըլ օլտուղունու, վէ պու թահգիրին՝ գալպ ճիհէթին-
տէն տօգագլարընա, վէ օրատան կէօզլէրինէ սիրաեէթ իթ-
տիկինի, վէլհասըլ ժաննըն քէնտիսինէ ասլա մուհապպէթի
պուլունմատըղընը տէք իտիպ, քէնտիսի ախըլ ինթիգամ
իթմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, պաղթէթէն մասքէսինի աշաղը
ալարագ,

— Էվվէթ հագդընըզ վար տըր . պէն գօնթ տը Գերկազ տէյիլիմ . իսմիմ Անտրէա տըր . միրաւորմտան մահրում օլմուշ վէ լանէթ լէնմիշ Անտրէաերմ . սիզին սէվտիկինիզ քիմէնին վէ պէնիմ թահգիր իթտիկիմ շախսըն գարընտաշը Անտրէաերմ . էյի պիլմիշ օլուն քի , ճէհէննէմ ճէննէթի նասըլ թահգիր իտէրսէ , պէն տէ անը , եանի գարընտաշըմը էօլէ թահգիր իտէրիմ :

Մէրգում , պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն , պիլաար ու հիճապ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւտիւ , վէ կէօղլէրի ֆէվգէլատէ բարլատը :

Մուախիսարէն քէլամընա տէվամ իտէրէր ,

— Պունուռլա պէրապէր , սիզ պէնի իսթէր իսթէմէզ սէվէճէքսինիզ , տէտի , վէ պիր գարլան քէնտի շիքեարընը գարտըղը կիպի , օտա ժաննը գուվվէթլի , պագուլարը տէրունինէ ալըպ , վէ տօտագլարընը իրինճի տէֆա տօտագլարը իւզէրինէ վազ իտիպ ,

— Պուրատա պիղտէն մատաա քիմնէ եօգ տուր , Արման սիզի գուրթարամանեաճագ տըր , սէօղլինիւ իրատ իտէրքէն , շիտտէթլէ աշըմըշ օլան գարունուն իւզէրինտէ , ատէթա սէմատէն էնմիշ մէլէք կիպի զահիր օլան պիր քիմնէ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Եանըլըբօրսուն Անտրէա , եանըլըբօրսուն , սէնին իչին ախըլ ինթիգամ վագթը տէյիլ , իլլա էօլիւմ վագթը կէլտի , տէտի :

Օլ տագըգատա կէօղլէրինտէ սայքի աթէշ բարլաեան , մաղրուրանէ պիր եիւրիւեիւշ քէսպ իթմիշ օլան վէ հիտտէթ ու զազապընտան նաշի հէյեթթի ասլիհէսի թէպտիլ օլմուշ պուլունան պիր ատէմ , տօղրուճա սըր վիլիամըն իւզէրինէ եիւրիւեիւպ , թապանճասընըն աղղընը ալնընա տաեպ , թարագ ,

— Տի'զ չէօք ալչագ , տի'զ չէօք . իրթիքիապ իթտիկին ֆէնալըզլար , իսպասէթլէր տէրէճէի աշըպ թաշտը . շիմտի սէնի թէլէֆ իտէճէնիմ , տէտի :

Սըր Վիլիամն թապիեաթճա ճէսուր իտի իսէ տէ , թապանճանըն աղղը ալնընա տաեաթըլմաւըյա էօլիւմ թէհլի-քէսիինն եազլաչմասընը անլաեըպ , լէհճէսի սօլտու , վէ վիճուտի տիթըէտի :

Օլ վազըթ Արման , ժաննա տօղրու տէօնիւպ ,

— Մատմազէլ , պու ատէմ նամուսունուզա թասալլութ իթտի , ֆազաթ շուրասընը սիզէ արզ ու պէեան իտէրիմ քի ,
 օ վէ պէն այնի վալիտէեէ մալիքիզ . շու հալտէ քէնտիսինէ աֆվ իթմէք իսթէրմիսինիզ , տէտի :

Ժանն տա , եալաչ սէսլէ ,

— Մ'հ , աֆվ իտին , աֆվ իտին , ազիզիմ Արման , տէյի մուզապէլէտէ պուլունտու :

Օ անտէ Արման սիլահընը գալտըրըպ , գըմըլտանմագսըզըն վէ տիլսիզ կիպի տուրմուշ օլան սըր Վիլիամնա խիթապէն ,

— Թէլէֆ իթտիկին վալիտէմիզ նամընա , գուրպանըն օլան պիչարէ Մարթա նամընա , վէլհասըլ քիլիի տօտագլա-րըն իլէ լէքէլէմէք իսթէտիկին պու բազ վէ նէճիպ գըզճը-ղազ նամընա սանա աֆվ իտէրիմ : Տէ'ֆ օլ մէէլուն , վէ սէն քիմսէեի աճըմատըն իսէ տէ , թէմէննի իտէրիմ քի , ճէնապը Ալլահ սանա պիր կիւն աճըսըն վէ մէրհամէթ պուեուրսուն , տէտի :

.....

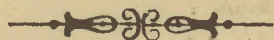
Պու վագըրատան սէքիզ կիւն սօնրա , պիր սապահ , ալաֆ . սաաթ օն րատտէլէրինտէ Սէն-Լուի քիլիսէսինտէ իւչ ըէսմի իզտիվաճ իճրա գըլընտը :

Մ . գօնթ տը Գէրկազ՝ մատմազէլ Ժանն տը Պալտէր իլէ , Մ . Ֆէրնան Րօչէ՝ մատմազէլ Էրմին տը Պօբրէօ իլէ , վէ Սըրիզ՝ Լէօն Րօլան իլէ էվլէնտիլէր :

Օլ էանատէ , օրթա ասըրտա , ֆազիլէ վէ իզհարը նէտա-մէթ իտէն գըզլարըն տուրտուզլարը քիլիսէ գաբուսու եազը-նընտաքի թաչլար իւզէրինտէ վէ մաի սալիպ գապընըն (աւա-

զան օրհեալ ջրոյ) սօլ թարափընտա կէնճ պիր գատըն տուր-
մուշ օլուպ, սուգիշլի սուրէթտէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ
իտի :

Պու գատըն՝ Սէօր-Կրիզ նամ րահիպէ գատընլարըն թա-
րիգաթընա մախսուս էլպիսէտէն կիեինմիշ օլուպ, իսմի Սէօր-
Լուկը իտի : Մէճնուն տէլիգանլըլար վէ ախլէադը պօզուգ
գատընլար ալէմինտէ իսէ, Պազգարա իսմիյլէ եատ օլուն-
մուշ իտի :

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

